Министерство науки и высшего образования Российской Федерации Федеральное государственное бюджетное образовательное учреждение высшего образования «Иркутский государственный университет» Институт филологии, иностранных языков и медиакоммуникации

О. М. Готлиб Му Хуаин

КИТАЙСКО-РУССКИЙ ФРАЗЕОЛОГИЧЕСКИЙ СЛОВАРЬ

Около 3500 выражений

Издание второе, стереотипное

Печатается по решению ученого совета факультета филологии и журналистики ИФИЯМ ИГУ

Репензенты:

Н. В. Солнцева, доктор филологических наук, профессор
 Сунь Юйхуа, профессор

Готлиб О. М.

Г73 Китайско-русский фразеологический словарь. Около 3500 выражений / О. М. Готлиб, Му Хуаин. – 2-е изд., стереотип. – Иркутск : Изд-во ИГУ, 2019. – 596 с.

ISBN 978-5-9624-1680-9

Предлагаемая книга — это переиздание работы, представляющей собой опыт составления первого в отечественной синологии словаря чэнъюев — наиболее употребительных и распространенных фразеологических единиц китайского языка. Словарь насчитывает около 3500 статей, каждая из которых включает в себя фразеологизм, его транскрипцию, комментарий, указание источника и пример использования на китайском языке, дословный перевод и идиоматические аналоги на русском языке; в качестве дополнительных составляющих статьи могут содержать фразеологизмысинонимы и антонимы. Издание построено по фонетическому принципу.

Словарь может найти самое широкое применение среди синологов и специалистов в сфере лексической семантики, фразеологии, межкультурной коммуникации и других областей лингвистики, культурологии, этнологии, трансдисциплинарной регионологии, социальной философии.

УДК 811.581(038) ББК 81.2Кит-4

Научное издание

Готлиб Олег Маркович, Му Хуаин КИТАЙСКО-РУССКИЙ ФРАЗЕОЛОГИЧЕСКИЙ СЛОВАРЬ

Около 3500 выражений

Издание второе, стереотипное

Темплан 2019. Поз. 18

Подписано в печать 25.02.2019. Формат 60х90 1/16

Усл. печ. л. 37,3. Тираж 100 экз. Заказ 25

Издательство ИГУ; 664082, г. Иркутск, ул. Лермонтова, 124

ISBN 978-5-9624-1680-9

© Готлиб О. М. (наследники), 2019

© Му Хуаин, 2019

© ФГБОУ ВО «ИГУ», 2019

俄罗斯联邦科学与教育部

伊尔库茨克国立大学语文外国语传媒学院

郭特立 穆华英

汉俄成语词典

根据伊尔库茨克国立大学语文外国语传媒学院学术委员会 出版决定

编审:

宋尼采娃 H.B. 语文学博士, 俄罗斯科学院语言学研究所教授 孙玉华 大连外语大学教授

郭特立 O.M.

汉俄成语词典. 约 3500 词条 / O. M. 郭特立,慕华英。第二次印刷出版. 伊尔库茨克市: 伊尔库茨克国立大学出版社, 2019年. 596 页.

这部汉语成语词典是俄联邦国内汉学编纂译著的首次尝试。 收录编译最普遍常用的汉语成语语句。本词典共收约 3500 汉语成语词条,包括成语语句的汉语拼音、语源举例和注解,并采用类似俄语成语的逐句直译。作为补充的词条中还包含些许同义和反义的成语,并以语音原则为基础。

这部词典可以广泛用于汉学家及汉语词汇语义学、成语学、跨文化交流学、语言学、文化学、民族学、跨学科区域学,哲学诸领域专家的实用工具书。

ПРЕДИСЛОВИЕ КО ВТОРОМУ ИЗДАНИЮ

В 2007 г. в Иркутском государственном лингвистическом университете состоялось знаковое событие — увидел свет первый в отечественной синологии словарь чэнъюев. Спустя 12 лет это издание не утратило своей значимости, поскольку представляет собой не просто переводной словарь, а фундаментальное исследование, позволяющее глубже взглянуть на описываемый в нем материал.

Богатое содержание словарной статьи обеспечивается комплексным подходом к предмету исследования. Кроме собственно перевода чэньюя и поиска русского соответствия, авторы словаря предлагают распредметить фразеологизм, вскрыть его внутреннюю структуру. Тем самым обеспечивается понимание внутренней формы данного феномена, и создаются условия для глубокого усвоения материала. Словарь примечателен также наличием общирной источниковой базы. Каждый чэньюй реконструируется исходя из его первичного употребления: авторы приводят цитату из классического китайского произведения, которое является его первоисточником. Кроме того, словарная статья содержит убедительную иллюстрацию способов употребления фразеологизмов в современном китайском языке, дополненную близкими и противоположными по смыслу чэньюями.

Таким образом, представленный словарь решает одновременно множество задач — переводческих, научных, дидактических — и продолжает служить делу синологии, получив настоящее переиздание в стенах Иркутского государственного университета. Кроме того, мы рады сообщить, что в ближайшее время он обретет еще одно «второе дыхание» и станет доступным в интерактивной форме на сайте Школы востоковедных и регионоведческих исследований О. М. Готлиба — Gotlib.Ru.

Е.В. Кремнёв зав. кафедрой востоковедения и регионоведения АТР Института филологии, иностранных языков и медиакоммуникации ИГУ

ПРЕДИСЛОВИЕ Г. Д. ВОСКОБОЙНИКА К ПЕРВОМУ ИЗДАНИЮ

Дорогие друзья!

Для каждого человека, изучающего иностранный язык, а тем более для лингвиста, появление нового словаря — событие, новый импульс для удовлетворения собственных интересов. Словарь, который вы держите в руках, именно таковым и является по многим причинам. Прежде всего, это китайско-русский словарь, а при все возрастающем взаимном интересе народов России и Китая к изучению языков друг друга — это еще один шаг к взаимопониманию, тем более в год Китая в России.

Этот словарь посвящен малоизученной области — фразеологизмам-чэнъюям и является фактически первым в отечественной синологии словарем такого типа. Необычна организация словарных статей: авторы делают попытку объединить традиционный словарь с развернутым комментарием, освещающим источник возникновения фразеологизма, анализ его идиоматики,

даются примеры его использования, в большинстве случаев — фразеологизмы-синонимы и антонимы. Это не может не вызвать интерес к словарю как специалистов-переводчиков, так и самого широкого круга лингвистов.

Словарь написан ученым-китаеведом Иркутского государственного лингвистического университета, где за многие годы уже сложилась система изучения китайского языка, и китайским ученым-русистом, а это, на мой взгляд, гарантия качества.

Надеюсь, словарь сослужит добрую службу и молодым синологам, и опытным специалистам, и станет еще одним мостом на пути взаимопонимания и сотрудничества народов России и Китая.

Г. Д. Воскобойник ректор Иркутского государственного лингвистического университета, 2007 г.

ПРЕДИСЛОВИЕ МУ ШУЮАНЯ К ПЕРВОМУ ИЗДАНИЮ

用上的无穷智慧、丰富想象。其寓意之深邃、表现力之强 大是其它语言形式所无法比拟的。成语的运用往往标志着一个 人对所学语言的历史、文化、国情、民俗的充分了解和正确把 握。汉语成语博大精深、言简意赅。随着社会的发展,汉语逐 渐在全世界推广开来,对汉语成语的研究也愈加热烈。然而, 将汉语成语与外语进行对比研究的却为数不多。

本《汉俄成语词典》涵盖面广,着力对常用汉语成语以及汉语成语中的雅语部分从来源、出处、例句等方面进行了释义,并给出了相应的同义、反义成语,以增加读者的学习兴趣、增强对比性。这样就提升了该"词典"的使用价值。它的

读者将不仅是两国的翻译工作者,还有两国的教师、文化传播者,汉语成语的研究人员。这部文化界期盼的工程能于 2007 年在俄罗斯隆重举办"中国国家年"之际出版面世,确是"词典"作者向"中国国家年"敬献的一份厚礼。作为在高校工作一辈子并与俄语界有多年渊源的我,谨向这部著作的出版,向本书的作者致以诚挚的祝贺。祝愿中俄两国人民的友谊、合作如水长流!

AS A Th

穆 树 源 东北师范大学 人文学院 院长 2007 年

ПРЕДИСЛОВИЕ АВТОРОВ К ПЕРВОМУ ИЗДАНИЮ

Предлагаемый словарь содержит около 3500 чэньюев (成语) — наиболее употребительных и распространенных фразеологических единиц китайского языка. Общепринято, что именно эти единицы представляют собой некий «идеал» китайской идиоматики, и именно их название часто воспринимается как общий термин идиоматики в целом.

Особенность чэнъюев — их письменное происхождение. Все они являют собой фрагменты философских или художественных текстов, ставших, благодаря изысканности и отточенности своей формы и своей идиоматики, самостоятельными единицами китайского языка и китайской культуры. Их изначально письменная природа налагает свой особый отпечаток и на лексико-грамматическую форму этих единиц — все они в той или иной мере архаичны. Это дает основание считать, что фразеологизмы-чэньюи входят в число составляющих культурного блока 雅, в отличие от 俗. Культурно-языковая парадигма 雅 / 俗, которая в какой-то степени аналогична древнегреческой кали/како-, как нам кажется, является одной из базовых этнокультурных оппозиций, требующих серьезного изучения.

Каждая из статей словаря включает в себя фразеологизм, его транскрипцию, комментарий, указание источника и пример использования на китайском языке, калькированный перевод и идиоматические аналоги на русском языке; в качестве дополнительных составляющих статьи могут быть фразеологизмысинонимы и антонимы. Такое содержание статьи позволяет, на взгляд авторов, использовать словарь не только в сугубо переводческих целях, но он может служить и для источниковедческого и семантического анализов самого широкого плана.

Поисковая система словаря — алфавит пиньинь.

Авторы отдают себе отчет в известной неполноте и возможных неточностях, имеющих место в словаре, и будут благодарны за замечания и предложения по их исправлению.

источники

Ошанин И. М. (ред.) Большой китайско-русский словарь. Т. 1–4. М.: Наука, 1983–1984.

夏仲毅 (主编)。汉俄词典。商务印书馆。北京, 1989.

俄汉成语辞典。黑龙江大学出版。哈尔滨, 1959.

施宣圆等(主编)。 中国文化辞典。 上海社会科学院出版社。上海, 1987.

«数码河山»成语词典 (CD).

http://www.dffy.com.

http://www.chengyu.org.

http://www.5256edu.com.

http://www.gg-art.com.

http://www.guoxue.com/chengyu/成语大全 cyml.htm.

Содержание

A	13
В	18
	50
	89
	114
	116
1,1	
- '	308
	309
±	
	405
	430
	451
	486
7	5.42

A

哀兵必胜 āi bīng bì shèng

- △ 意是力量相当的两军对阵, 悲愤 的一方获得胜利。后指受欺侮而 奋起抵抗的军队, 必定能取胜。
- **黎** 《老子》第六十九章: "祸莫大 于轻敌,轻敌几丧吾宝,故抗兵 相加,哀者胜矣。"
- ◆ 古~,我们此去是哀兵(吴振录、 邱恒聪〈山帅〉)。
- ≠ 骄兵必败

«Скорбящие воины должны победить» — победа на стороне негодующих; победа на стороне защищающихся.

哀而不伤 āi ér bù shāng

- ② 哀: 悲哀; 伤: 伤害。悲痛而不 伤心过度。也指行为有一定节 度, 无伤大雅。
- 《论语·八佾》: "子曰: '《关雎》乐而不淫,哀而不 伤。'"
- ◆ 她喜欢打扮,愿意有男朋友,可 是这都不过是一些小小的、~ 的、青春的游戏。(老舍《四世 同堂》四十三)。
- ≈ 无关紧要,无伤大雅

«Печальный, но не ранящий (сердце)» — разумный; подходящий; умеренный.

哀鸿遍野 āi hóng biàn yě

- ② 哀鸿:哀鸣的鸿雁。比喻啼饥号 寒的灾民。比喻在天灾人祸中到 处都是流离失所、呻吟呼号的饥 民。
- * 《诗经·小雅·鸿雁》:"鸿雁 于飞,哀鸣嗷嗷。"
- ◆ 旧社会,每逢水灾战乱,人民就被迫四处逃亡,~,一片凄凉。
- ≈ 饿殍遍野,赤地千里

«Скорбные крики диких гусей, повсеместное запустение» — все усеяно беженцами; все без дома, без приюта; повсюду стоны и рыдания.

哀丝豪竹 āi sī háo zhú

- ② 丝、竹:弦乐、管乐的通称;豪 竹:粗大的竹管制成的乐器。形 容管弦乐声的悲壮动人。
- 審 唐·杜甫《醉为马坠诸公携酒相 看》诗:"酒肉如山又一时,初 筵哀丝动豪竹。"
- ◆ 在一片~声中,大幕徐徐拉开,一 场民族音乐会开始了。
- ≈ 豪管哀弦

«Печальные струны, призывные трубы» — волнующая, захватывающая музыка.

哀痛欲绝 āi tòng yù jué

- △ 伤心得要死。形容悲痛到了极 点。
- * 清·曹雪芹《红楼梦》第十三回:"那宝珠按未嫁女之礼在灵前哀哀欲绝。"
- ◆ 宝庆给大哥唱了一曲挽歌,直唱得泣不成声,~。(老舍《鼓书艺人》十七)。
- ≈ 悲不自胜

«Боль скорби близка к пределу» — высшее проявление скорби.

矮人看场 ǎi rén kàn chǎng

- 出喻只知道附和别人,自己没有 主见。也比喻见识不广。
- **%** 《朱子语类》卷二十七: "正如 矮人看戏一般,见前面人笑,他 也笑,他虽眼不曾见,想必是好 笑,便随他笑。"
- ◆ 是真是假,要弄个明白,不 能~,人云亦云。
- ≈ 矮人观场;矮子看戏

«Карлик смотрит спектакль» — жить чужим умом.

爱不释手 ài bù shì shǒu

- △ 释: 放下。喜爱得舍不得放手。
- 帶 南朝梁·萧统《陶渊明集序》: "余爱嗜其文,不能释手。"
- 那小姑娘~地摆弄着一个玲珑剔透的玉石小猪,说什么也舍不得放下。
- ≈ 爱不忍释.
- ≠ 弃若敝履

«Любить так, что не в силах разнять руки» — никак не оторваться друг от друга; не в силах расстаться.

爱礼存羊 ài lǐ cún yáng

- △ 由于爱惜古礼,不忍使它废弛, 因而保留古礼所需要的祭羊。比 喻为维护根本而保留有关仪节。
- * 《论语·八佾》: "子贡欲去告 朔之饩羊,子曰: '赐也,尔爱 其羊,我爱其礼。'"
- 本朝监学之法,虽参以天下之士,而于国子加厚矣。盖~,以有待也。(宋・陈亮《国子》)。

«Следуешь ритуалу — имей жертвенного барана» — всякое содержание имеет должную форму.

爱莫能助 ài mò néng zhù

- ② 爱:爱惜;莫:不。虽然心中关 切同情,却没有力量帮助。
- **%** 《诗经·大雅·烝民》: "维仲 山甫举之,爱莫助之。"
- ❖ 这件事我的确~,请你多加原谅。
- ≈ 无能为力,力不从心

«Сострадаю, но ничем не могу помочь».

爱人利物 ài rén lì wù

△ 爱护人民,力求有利于人民。

- **%** 《庄子·天地》:"爱人利物之谓仁。"

«Любить народ, приносить пользу миру».

爱屋及乌 ài wū jí wū

- 四 因为爱一个人而连带爱他屋上的 乌鸦。比喻爱一个人而连带地关 心到与他有关的人或物。
- **%** 《尚书大传·大战》:"爱人 者,兼其屋上之乌。"
- ◆ 小王热恋着小李,他对小李的一 切都十分钟情,真可谓~了。
- ≈ 屋乌推爱

«Любить дом и ворону при нем» — полюбишь человека, полюбишь и его собаку.

安不忘危 ān bù wàng wēi

- △ 在安全的时候不忘记危难。意思 是时刻谨慎小心,提高警惕。
- **%** 《周易·系辞下》: "是故君子安 而不忘危,存而不忘亡,治而不忘 礼,是以身安而国家可保也。"
- 何小姐是从苦境里过来的,如今得地身安,~,立志要成全起这份人家,立番事业。(清・文康《儿女英雄传》第三十回)。
- ≈ 居安思危.
- ≠ 乐以忘忧

«В покое не забывать об опасности» — быть настороже.

安步当车 ān bù dàng chē

- △ 安:安详,不慌忙;安步:缓缓 步行。以从容的步行代替乘车。
- * 《战国策・齐策四》: "晚食以 当肉,安步以当车,无罪以当 贵,清静贞正以自虞。"

- ❖ 反正路不远,我们还是~吧!
- ≈ 缓步代车

«Мерным шагом садиться в коляску»— спокойно идти пешком; добраться на своих двоих.

安常处顺 ān cháng chǔ shùn

- 全 安: 习惯于; 处: 居住, 居于; 顺: 适合, 如意。习惯于平稳的日子, 处于顺利的境遇中。
- **%** 《庄子·养生主》:"安时而处 顺,哀乐不能入也。"
- ◆ 他长期以来~,缺乏锻炼,因而 经不起挫折。

«Привыкнуть к благополучной жизни» — жить без бед и хлопот.

安分守己 ān fèn shǒu jǐ

- ② 分:本分。规矩老实,守本分, 不做违法的事。
- * 宋・袁文《翁牖闲评》八:"彼 安分守己,恬于进取者,方且以 道义自居,其肯如此侥幸乎?"
- ♦ 从此养好了,可要~,再别胡行乱 闹了。(清·曹雪芹《红楼梦》 第七十二回)。
- ≈ 安常守分

«Согласно своей доле ограничивать себя» — знать свое место.

安居乐业 ān jū lè yè

- □ 安:安定;乐:喜爱,愉快; 业:职业。指安定愉快地生活和 劳动。
- * 《老子》: "民各甘其食,美其服,安其俗,乐其业,至老死不相往来。"《汉书・货殖列传》 "各安其居而乐其业,甘其食而美其服。"
- ◆ 反动军阀的残暴统治,使广大人 民无法~,只能四处逃亡。
- ≈ 安家乐业,安土乐业

«Покойно жить, счастливо трудиться» — жить в радости и покое; зажить мирной и спокойной жизнью.

安老怀少 ān lǎo huái shào

- ② 尊重老人,使其安逸;关怀年轻 人,使其信服。
- 総・公治长》: "子路曰: ・原闻子之志。"子曰: '老者 安之, 朋友信之, 少者怀 っ。"

«Заботиться о старших, оберегать младших».

安贫乐道 ān pín lè dào

- △ 安于贫穷,以坚持自己的信念为 乐。旧时士大夫所主张的为人处 世之道。
- **%** 《后汉书·杨彪传》:"安贫乐道,恬于进趣。"
- ≈ 安贫守道,甘贫乐道

«(Жить) в спокойной бедности, но быть счастливым (в своей) вере».

安如磐石 ān rú pán shí

- ② 磐石: 大石头。如同磐石一般安然不动。形容非常稳固。
- * 《荀子・富国》: "为名者否, 为利者否,为忿者否,则国安于 磐石,寿于旗翼。"
- ◆ 他的公司的权威地位~。
- ≈ 安如泰山,坚不可摧.
- ≠ 危如累卵,危若朝露,风雨飘摇,摇摇欲坠

«Спокоен, как камень-монолит» — незыблемый, как скала; быть незыблемой твердыней.

安身立命 ān shēn lì mìng

- ② 安身: 在某处安下身来; 立命: 精神有所寄托。指生活有着落, 精神有所寄托。
- * 宋·释道原《景德传灯录》卷 十:"僧问:'学人不据地时如何?'师云:'汝向什么处安身立命?'"
- ◆ 他老了,少壮时为衣食奔走,不 曾定下~的大方针。
- ≈ 立命安身

«Успокоить тело и утвердить душу» — найти себя, найти свое место в жизни.

安闲自在 ān xián zì zài

- 全 安静清闲,自由自在。形容清闲 无事。
- 場明・李贽《焚书・预约・早晚礼仪》: "有问乃答,不问即默,安闲自在,从容应付,不敢慢之,不可敬之。"
- ◆ 大家都得早早的起来工作,唯有 她可以~地爱躺到什么时候就躺到 什么时候。
- ≈ 安闲自得一

«Спокойный и естественный» — беззаботный; беспечный; праздный.

安之若素 ān zhī ruò sù

- □ 安: 安然, 坦然; 之: 代词, 指人或物; 素: 平常。安然相处, 和往常一样, 不觉得有什么不合适。
- 第 清·范寅《越谚·附论·论堕贫》:"贪逸欲而逃勤苦,丧廉耻而习谄谀,甘居人下,安之若素。"
- ◆ 第二天宝小姐酒醒,很觉得过意不去。后来彼此熟了,见瞿太太

常常如此,也就~了。(清·李 宝嘉《官场现形记》第三十八 回)。

≈ 甘之若素, 安枕而卧 —

«Все, как всегда, в покое» — все в порядке вещей; как ни в чем не бывало; сохранять спокойствие духа; вести себя как ни в чем не бывало.

鞍马劳顿 ān mǎ láo dùn

- △ 骑马赶路过久,劳累疲困。形容 旅途劳累。
- 卷 元·杨显之《潇湘雨》第四折:"兴儿,我一路上鞍马劳顿,我权且歇息。"
- ◆ 你一路~,先擦擦脸,喝杯水。你 这次出差的情况,一会儿再和我 说也不迟。
- ≈ 鞍马劳困,人困马乏一

«Оседланная лошадь устала в пути» — тяготы пути (путешествия, похода).

按兵不动 àn bīng bù dòng

- **全** 按: 止住。使军队暂不行动。现也比喻暂不开展工作。
- **%** 《吕氏春秋·恃君览》:"赵简 子按兵而不动。"
- ◆ 比赛即将开始了,大家都在积极 准备,只有他一人~,看来是胸有 成竹。
- ≠ 闻风而动

«Сдерживать продвижение воинов» — временно не вступать в бой; задерживать войска; бездействовать; не предпринимать никаких действий.

按部就班 àn bù jiù bān

② 部、班:门类,次序;就:归于。按照一定的步骤、顺序进行。也指按老规矩办事,缺乏创新精神。也指办事情按照一定的条理,遵循一定的程序。

- ***** 晋·陆机《文赋》: "然后选义 案部,考辞就班。"
- ◆ 汉堡港早就形成了自己的节奏— 有条不紊,~。
- ≈ 循规蹈矩,循序渐进

«По порядку заступать на смену» — своим чередом; в установленном порядке; в принятом порядке; постепенно; аккуратно; детально; не торопясь; последовательно.

暗渡陈仓 àn dù chén cāng

- ② 渡:越过;陈仓:古县名,在今 陕西省宝鸡市东。比喻用造假象 的手段来达到某种目的。也隐喻 男女私通。
- ※ 孤家用韩信之计,明修栈道、~, 攻定三秦,动取五国。(元•无名 氏《气英布》第一折)。
- ◆ 于是这两个人~,神不知,鬼不觉 地住到了一起。

«Тайком (в темноте) перебраться в Чэньцан» — добиться свой цели любыми путями; Троянский конь.

暗箭难防 àn jiàn nán fáng

- 冷箭最难防范。比喻阴谋诡计难以预防。
- * 宋·刘炎《迩言》卷六: "暗箭中人,其深次骨,人之怨之,亦必次骨,以其掩人所不备也。"
- ◆ 小伙子,你太单纯了。要知道当面反对你的人并不可怕,可怕的倒是那些当面捧你背后踩你的人,这就是"明枪易躲,~"啊。

«От тайной стрелы трудно обороняться» — тайный выпад трудно предотвратить.

暗箭伤人 àn jiàn shāng rén

益 放冷箭伤害人。比喻暗地里用某种手段伤害人。

- **黎** 宋·刘炎《迩言》卷六: "暗箭中人,其深次骨,人之怨之,亦必次骨,以其掩人所不备也。"
- 那些别有用心或心理阴暗的人, 往往没有勇气公开站出来与人较量,而是躲在阴暗的角落里用

«Убить тайной стрелой» — нанести удар в спину.

暗送秋波 àn sòng qiū bō

- 四日时比喻美女的眼睛象秋天明净的水波一样。指暗中眉目传情。
- ** 宋・苏轼《百步洪》诗之二: "佳人未肯回秋波,幼舆欲语防 飞梭。"
- ◆ 同一单位工作的小王和李佳二人 正在热恋着,出来进去形影相 随,即使在公开场合也不时地

≈ 眉目传情

«Скрытно посылать осенние волны» — тайно флиртовать; заигрывать, строить глазки; ласкать взглядом; рассыпаться в любезностях.

暗无天日 àn wú tiān rì

- □ 形容在反动势力统治下社会的黑暗。
- * 清·蒲松龄《聊斋志异·老龙船户》:"剖腹沉石,惨冤已甚,而木雕之有司,绝不少关痛痒,岂特粤东之暗无天日哉!"
- ◆ 上自王后,下至弄臣,骇得凝结 着的神色也应声活动起来,似乎 感到~的悲哀。(鲁迅《故事新 编•铸剑》)。
- ≈ 不见天日.
- ≠ 重见天日

«Темнота без неба и солнца» — беспросветный ад; ад кромешный; черные дни; царит мрак, произвол.

暗香疏影 àn xiāng shū yǐng

- ② 原形容梅花的香味和姿态,后被 用为梅花的代称。
- ※ 宋·林逋《林和靖集·卷二·山园小梅》诗: "疏影横斜水清浅,暗香浮动月黄昏"
- 两个站在小桥上,疏影暗香,自 甘清冷,屋后山冈积雪如银,背 着手玩赏。(清・陈忱《水浒后 传》第十四回)。

≈ 疏影暗香

«Скрытый аромат, удивительный вид» — цветы сливы; тонкая прелесть, очарование.

黯然销魂 àn rán xiāo hún

- △ 黯然:心怀沮丧、面色难看的样子;销魂:灵魂离开肉体。心怀沮丧得好象丢了魂似的。形容非常悲伤或愁苦。
- **黎** 梁·江淹《别赋》: "黯然销魂者,惟别而已矣。"
- ◆ "无言独上西楼",深闺的空寥,弥漫在漠漠的冥色里,离情别绪,~!(郭枫《且饮一杯寂寞》)。
- ≈ 黯然神伤

«Тоска и горе» — безысходное горе.

嗷嗷待哺 áo áo dài bǔ

- △△ 嗷嗷:哀鸣声;待:等待;哺:喂食。原意是形容小鸟饥饿时叫着要东西吃的样子。后常用以形容饥民渴求得食而急待解救的样子。
- *《诗经·小雅·鸿雁》: "鸿雁 于飞,哀鸣嗷嗷。"汉·荀悦 《前汉纪·成帝纪三》: "作治 数年,天下遍被其劳,国家疲 弊,府库空虚,下至众庶,嗷嗷 苦之。"
- ◆ 每周的杂志,也好像~的雏鸟一样,要等我做文章呢。(郭沫若《歧路》)

«Стенать в ожидании еды» — голодный, страждущий; страдать от голода; влачить полуголодное существование.

B

八拜之交 bā bài zhī jiāo

- △ 八拜:原指古代世交子弟谒见长辈的礼节;交:友谊。旧时朋友结为兄弟的关系。
- **%** 宋·邵伯温《闻见后录》:"丰 稷谒潞公,公着道出,语之曰: 汝父吾客也,只八拜。稷不得 己,只拜之。"
- ◆ 他二人虽非一母同胞,却有~的名分。
- ≈ 八拜至交

«Восемь (церемонных) поклонов (неразлучной) дружбы» — стать неразлучными друзьями; побрататься.

八斗之才 bā dǒu zhī cái

△ 才: 才华。比喻人极有才华。

- **%** 《南史·谢灵运传》: "天下才 共一石,曹子建独得八斗,我得 一斗,自古及今共用一斗。"
- ♠ 用~来形容当代的大文豪郭沫若是 一点儿不过分的。
- ≈ 才高八斗,七步之才,学富五车.
- ≠ 才疏学浅, 江郎才尽

«Талант на восемь мер» — огромный талант, выдающиеся способности.

八面玲珑 bā miàn líng lóng

- 全 玲珑:精巧细致,指人灵活、敏捷。本指窗户明亮轩敞。后用来 形容人处世圆滑,待人接物面面 俱到。
- **%** 元·马熙《开窗看雨》诗:"八 面玲珑得月多。"

- 办公室的王主任是一个处世圆 滑,~的人。在别人看来,他活得 好累呀。
- ≈ 八面见光

«На восемь сторон все ходы знает» — изворотливый, оборотистый; угодливый.

拔本塞源 bá běn sè yuán

- △ 本:根本,根源。拔起树根,塞 住水源。比喻防患除害要从根本 上打主意。
- **黎** 《左传·昭公九年》:"伯父若 裂冠毁冕,拔本塞原,专弃谋 主,虽戎狄其何有余一人。"
- ❖ 这也是个好办法,而且简单易行,不过还不是~之计。(郭沫若《郑成功》第五章)。

«Вырвать корни, забить истоки» — выправить в корне; исправить коренным образом.

拔茅连茹 bá máo lián rú

- 至 茅: 白茅,一种多年生的草; 茹: 植物根部互相牵连的样子。 比喻互相推荐,用一个人就连带 引进许多人。
- **%** 《周易·泰》:"拔茅茹以其 汇。"
- ❖ 这个地区的官吏大都是靠裙带关系上来的,一个人得到提升,就~带上来一大片。

«Когда выдергиваешь тростник, за ним тянутся корни» — устраивать карьеру, тянуть за собой родных и близких.

拔苗助长 bá miáo zhù zhǎng

- ② 比喻违反事物发展的客观规律, 急于求成,反而坏事。
- **%** 《孟子·公孙丑上》: "宋人有 闵其苗之不长而揠之者, 茫茫然 归, 谓其人曰: '今日病矣, 予

- 助苗长矣。'其子趋而往视之, 苗则槁矣。"
- ◆ 那种不顾学生能否接受的填鸭式 的教学方法,无异于~。
- ≈ 揠苗助长

«Тянуть ростки, чтобы помочь их росту» — переусердствовать; перестараться; ускорять ход событий насильственным путем; не считаться с закономерностями развития; насильственно подгонять, ускорять, форсировать; оказывать медвежью услугу; поспешность и понуждение.

拔山扛鼎 bá shān gāng dǐng

- A 扛:双手举起。拔起大山,举起 重鼎。形容力气很大。
- * 《史记·项羽本纪》: "力能扛鼎,才气过人。"又: "于是项王乃悲歌慷慨,自为诗曰: '力拔山兮气盖世,时不利兮骓不逝。'"
- ◆ 重量级举重比赛即将开始,那些 运动员正在做准备动作,看着他 们身上那块块饱绽的肌肉,好象 个个都有~之力。。
- ≈ 拔山超海,拔山盖世
- ≠ 弱不胜衣

«Выдернуть гору, поднять на руках треножный сосуд» — обладать недюжинной силой; горы своротить.

拨帜易帜 bá zhì yì zhì

- ② 帜:旗帜;易:换。比喻推翻别 人,自己占有。
- **%** 《史记·淮阴候列传》:"赵见 我走,必空壁逐我,若疾入赵 壁,拔赵帜,立汉赤帜。"
- ◆ 如今这里已~,另换新主了。
- ≈ 拔旗易帜

«Вырвать вражеское знамя и заменить его своим» — завладеть чем-то и заменить своим.

跋前踬后 bá qián zhì hòu

- 型 跋:踩;踬:被绊倒。本指狼向前进就踩住了自己的颈肉,向后退又会被自己的尾巴绊倒。比喻进退两难。
- 場 《诗经・豳风・狼跋》: "狼跋 其胡,载疐其尾。"唐・韩愈 《昌黎集・卷十二・近学解》: "然而公不见信于人,私不见助 于友。跋前踬后,动辄得咎"。
- ◆ 在强大的法律面前,那些犯罪分子纷纷自首,而一些还抱有侥幸心理的人,也正处于~的困难境地。
- ≈ 进退维谷

«Двинуться вперед, но быть схваченным сзади» — быть несвободным в своих поступках; оказываться в затруднительном положении; ни туда ни сюда; ни вперед ни назад; сесть на мель.

跋山涉水 bá shān shè shuǐ

- □ 跋山:翻过山岭;涉水,用脚趟 着水渡过大河。翻山越岭,趟水 过河。形容走远路的艰苦。
- * 《诗经・鄘风・载驰》: "大夫 跋涉,我心则忧。"《左传・襄 公二十八年》: "跋山涉水,蒙 犯霜露。"
- 同样的青春,同样的年龄,有 人~,为改变祖国一穷二白的面 貌而感到莫大的幸福。(魏巍 《路标》)。
- ≈ 翻山越岭,长途跋涉,航海梯山 «Перевалить через горы, переправиться через реки» — испытать все тяготы пути.

把玩无厌 bǎ wán wú yàn

- △ 拿着赏玩,不觉厌倦。
- ※ 汉·陈琳《为曹洪与世子书》: "得九月二十日书读之,喜笑把 玩无厌。"

- ◆ 这件艺术品刻工精细,花草山石,无不玲珑,真是令人~。
- ≈ 爱不释手

«Когда держишь в руках игрушку, то не злишься» — успокоиться чем-либо; отвлечься на что-то; не чувствовать апатию к чему-то; не надоесть любоваться; не приедаться.

白璧微瑕 bái bì wēi xiá

- 全 洁白的玉上有些小斑点。比喻很好的人或物有些小缺点,美中不足。
- 帶 南朝梁·萧统《陶渊明集序》: "白璧微瑕,惟在《闲情》一 赋。"
- ◆ 智者千虑,必有一失,然而这小 毛病只是~而已。
- ≈ 白圭之玷,美中不足.
- ≠ 白玉无瑕,完美无缺

«Крошечные точки на белой яшме» — не без изъяна.

白璧无瑕 bái bì wú xiá

- ② 洁白的美玉上面没有一点小斑。 比喻人或事物完美无缺。
- * 宋·释道原《景德传灯录》卷十三:"问:'不曾博览空王教略,借玄机试道看。'师曰: '白璧无瑕,卞和刖足。'"
- ♦ 人不可能十全十美, ~。
- ≈ 白玉无瑕,白圭无玷,完美无缺 «На белой яшме нет точек» — непорочный; чистый как снег.

白发千丈 bái fà qiān zhàng

- ② 形容头发既白且长,表示人因愁 思过重而容颜衰老。
- **%** 唐·李白《秋浦歌》诗:"白发 三千丈,缘愁似个长。不知明镜 里,何处得秋霜。"

▶ 凡此诸人,今皆安往?我虽独存,~。(宋・刘克庄《后村全集・祭林寒斋文》第一百三十八卷)。

«Седые волосы в тысячу чжанов» — поседеть (постареть) от горя.

白黑分明 bái hēi fēn míng

○ 比喻是非分得清楚。

- **%** 《汉书·薛宣传》: "所贬退称 进,白黑分明。"
- ◆ 经过辩论,事情谁是谁非,已 经~。

≈ 黑白分明

«Различить белое и черное» — совершенно ясно.

白虹贯日 bái hóng guàn rì

- △ 白色的长虹穿目而过。古人认为 人间有不平凡的事,就会引起这 种天象的变化。实际上这不是虹 而是晕,是一种大气光学现象。
- 総は国策・魏策四》: "聂政之 刺韩傀也,白虹贯日。"《史 记・鲁仲连邹阳列传》: "昔者 荆轲慕燕丹之义,白虹贯日,太 子畏之。"
- ◆ 他勤勤恳恳地工作,却总是默默 无闻,他期冀着有那么一天会出 现一种奇迹,改变他的境遇,然 而,那种"~"的梦幻却迟迟没有 出现。

«Белая радуга, выходящая из солнца» — нечто удивительное, необычное.

白驹过隙 bái jū guò xì

- 全 白驹:白色骏马,比喻太阳;隙: 缝隙。象小白马在细小的缝隙前跑 过一样。形容时间过得极快。
- **%** 《庄子·知北游》"人生天地之间,若白驹之过卻,忽然而已。"

- ◆ 人生如~,然而正因为如此,我们就更应该珍惜人生中的分分秒秒,争取有所作为。
- ≈ 光阴似箭, 日月如梭

«Белый жеребенок (солнечный зайчик) перепрыгивает через расщелину» — время летит очень быстро.

白龙鱼服 bái lóng yú fú

- ② 白龙化为鱼在渊中游。比喻帝王 或大官吏隐藏身分,改装出行。
- ※ 汉·刘向《说苑·正谏》:"昔 日龙下清冷之渊,化为鱼,渔者 豫且射中其目。"汉·张衡《东 京赋》:"白龙鱼服,见困豫 目。"
- ◆ 相公~,隐姓潜名。倘或途中小辈不识高低,有毁相公者,何以处之? (明・冯梦龙《警世通言》卷四)。

«Белый дракон в рыбьей чешуе» — выдавать себя за кого-то другого; инкогнито.

白日升天 bái rì shēng tiān

- ② 原是道教指白昼升天成为神仙。 后比喻一下子富贵起来。
- **黎** 《魏书·释老志》: "积行树功,累德增善,乃至白日升天,长生世上。"
- ◆ 他出身贫寒,后来被提拔到政府 里担任了要职,真是~。
- ≈ 青云直上

«Среди бела дня вознестись на небеса» — вознестись на небо, стать святым; богатство и знатность как с неба свалились.

白日做梦 bái rì zuò mèng

- △ 大白天做梦。比喻根本不能实现的梦想。
- 場 明・豫章醉月子《精选雅笑・送 區》: "以为必中而遍问星相 者,亦是白日做梦。"

- ◆ 他不努力学习,却想得到好成绩,那纯属~。
- ≈ 痴心妄想, 痴人说梦 «Видеть сны средь бела дня» — несбыточные фантазии.

白手起家 bái shǒu qǐ jiā

- 白手:空手;起家:创建家业。 形容在没有基础和条件很差的情况下自力更生,艰苦创业。
- **黎** 《朱子语类》卷一零七:"今士 大夫白屋起家,以致荣显。"
- ◆ 你看,他发了多少财,~,靠的 是谁?如今也忘了水源头了,墙 上的草,两边倒着呢。(丁玲 《太阳照在桑干河上》)。
- ≈ 白手成家

«Пустыми руками создавать семью» — делать все своими руками; создавать своим трудом на пустом месте.

白头偕老 bái tóu xié lǎo

- △ 白头:头发白;偕:共同。夫妻 相亲相爱,一直到老。
- 明·陆采《怀香记·奉诏班师》: "孩儿,我与你母亲白头偕老,宝贵双全。"
- ◆ 婚礼上,来宾们由衷地祝愿一对 新人~。
- ≈ 百年偕老

«Прожить вместе до седых волос (о супругах)».

白云苍狗 bái yún cāng gǒu

- ② 苍:灰白色。浮云象白衣裳,顷刻又变得象苍狗。比喻事物变化 不定。
- ***** 唐·杜甫《可叹诗》: "天上浮云似白衣,斯须改变如苍狗。"
- ◆ 真是世事~,不禁感慨系之矣!
 (鲁迅《华盖集后记》)。

- ≈ 白衣苍狗,瞬息万变.
- ≠ 一成不变

«То белые тучи, то серые собаки»— быстрые перемены, вдруг, ни с того ни с сего.

白纸黑字 bái zhǐ hēi zì

- ② 白纸上写下了黑字。比喻有确凿 的文字凭据,不容抵赖或悔改。
- **%** 元·无名氏《看钱奴买冤家债 主》第二折: "不要闲说,白纸 上写着黑字哩。若有反悔之人, 罚宝钞·····。"

百不失一 bǎi bù shī yī

- □ 一百次中无一次失误。表示射箭 或打枪命中率高,或做事有充分 把握。
- 祭 汉·王充《论衡·须颂》:"从 门应庭,听堂室之言,什而失 九,如升堂窥室,百不失一。"
- ◆ 王工程师每进行一项设计都经过 反复测算,所以他设计出来的工 程项目是~的。
- ≈ 百无一失,万无一失 «Из ста не потерять ни одного» — сто из ста; полная гарантия.

百步穿杨 bǎi bù chuān yáng

- △ 在一百步远以外射中杨柳的叶子。形容箭法或枪法十分高明。
- ** 《史记・周本纪》: "楚有养由基者,善射者也,去柳叶百步而射之,百发而百中之。"《战国策・西周策》: "楚有养由基者,善射;去柳叶百步而射之,百发百中。"

◆ (关羽)带箭回寨,方知黄忠有 百步穿杨之能。(明•罗贯中 《三国演义》第五十三回)。

≈ 百发百中

«Попасть в лист дерева со ста шагов» — великолепный стрелок.

百读不厌 bǎi dú bù yàn

- 天: 厌烦,厌倦。读一百遍也不会感到厌烦。形容诗文或书籍写得非常好,不论读多少遍也不感到厌倦。
- * 宋·苏轼《送安惇秀才失解西 归》诗:"旧书不厌百回读,熟 读深思子自知。"
- ◆ 《三国演义》、《西游记》、 《红楼梦》、《水浒》等,都是 令人~的古典文学名著。

«Сто раз прочел и не надоело» — великолепное произведение.

百废俱兴 bǎi fèi jù xīng

- ② 俱:全,都。许多已经荒废了的 事情一下子都兴办起来。
- * 宋·范仲淹《岳阳楼记》:"政通人和,百废具(俱)兴。"
- ◆ 改革开放以来,我们的国家~, 一片繁荣。

≠ 百废待举

«Сто пропаж вернулось» — всеобщее возрождение; общий подъем; одновременно браться за все; создавать все поновому; начинать все заново.

百感交集 bǎi gǎn jiāo jí

- △ 感: 感想; 交: 同时发生。各种感触交织在一起。形容感触很多, 心情复杂。
- * 南朝宋·刘义庆《世说新语·言语》: "见此茫茫,不觉百端交集,苟未免有情,亦复谁能遣此。"

◆ 我是上一个世纪出生的人,能参加这样的盛会,~,思绪万千。 (郭沫若《科学的春天》)。

≠ 无动干衷

«Сто чувств слились воедино» — переполняют разнообразные чувства.

百家争鸣 bǎi jiā zhēng míng

- 指各种学术流派的自由争论互相 批评。也指不同意见的争论。百 家,这种观点的人或各种学术派 别。鸣,发表见解。
- **%** 《汉书·艺文志》"凡诸子百八十九家……蜂出并作,各引一端,崇其所说,以此弛说,取舍诸候。"
- ❖ 没有~,就没有学术的繁荣和发展。

≠ 万马齐喑

«Сто школ спорят» — разнообразие мнений и направлений.

百孔千疮 bǎi kǒng qiān chuāng

- ② 比喻毛病很多,问题严重,已经 到了难以收拾的地步。
- * 唐·韩愈《与孟尚书书》:"汉室以来,群儒区区修补,百孔千疮,随乱随失,其危如一发引千钩。"
- ◆ 他身上的缺点虽然不少,但却不 是~,不可救药。

≈ 千疮百孔

«Сто дыр, тысяча болячек» — куда ни кинь — везде клин; полная разруха; полный упадок; трещать по всем швам; многочисленные синяки и шишки.

百口莫辩 bǎi kǒu mò biàn

② 莫:不能;辩:辩白。即使有一 百张嘴也辩白不清。形容不管怎 样辩白也说不清楚。

- * 宋·刘过《建康狱中上吴居 父》:"虽有百口而莫辩其 辜。"
- ▼ 玉林和忠和醒悟了,一打便是祸事,若是李三顺身上有了伤,便~,"官司"非输不可。(高阳《清宫外史》上册)。
- ≈ 百喙莫明,百喙难辞,百口难 分,有口难分

«Сто ртов не могут разобраться» — невозможно внести ясность, добраться до сути.

百年树人 bǎi nián shù rén

- A: 种植,栽培。比喻培养人才 是长期而艰巨的事。
- **黎** 《管子·权修》:"一年之计, 莫如树谷;十年之计,莫如树 木,终身之计,莫如树人。"
- ◆ 古人都知道~的道理,我们更应 该把培养人才这件大事抓好。

«Сто лет взращивать человека» — воспитание человека — дело многих лет.

百身何赎 bǎi shēn hé shú

- △ 百身:自身死一百次;赎:抵。 拿一百个我,也无法把你换回来 了。表示极沉痛地悼念。
- **%** 《诗经·秦风·黄鸟》:"如可赎兮,人百其身。"
- ◆ 一见无期, ~。(南朝・梁・刘 令娴《祭夫徐敬业文》)。
- ≈ 百身莫赎

«Сто жизней не могут возместить»— невосполнимая, невозместимая утрата.

百岁千秋 bǎi suì qiān qiū

- 〇二一百年,一千载。形容岁月漫长,历时很久。
- 場 《韩非子・显学》: "今巫祝之 祝人曰:'使若千秋万岁。'千 秋万岁之声恬耳,而一日之寿无 征于人,此人所以简巫祝也。"

- 明・康海《王兰卿》第三折: "便活到百岁千秋索一死,则不 如另寻个身计。"
- «Сто лет, тысяча осеней» давняя история, с незапамятных дней; долгие годы.

百闻不如一见 bǎi wén bù rú vī jiàn

- **二** 闻: 听见。听得再多,也不如亲眼见到一次。
- **\$** 《汉书·赵充国传》:"百闻不如一见,兵难遥度,臣愿驰至金城,图上方略。"
- ◆ 从前画师所绘的狮子形,统是全身有毛,我观现在这狮子并不是这么样子,所以~。(《慈禧太后演义》第三十六回)。

«Лучше один раз увидеть, чем сто раз услышать».

百无禁忌 bǎi wú jìn jì

- △ 百: 所有的,不论什么;禁忌: 忌讳。什么都不忌讳。
- 第 清·范寅《越谚·名物·风俗》 "百无禁忌,诸邪问避。"
- ◆ 他豪爽耿直,说话办事直来直去,~。
- ≈ 无所顾忌

«Сто не запрещено» — без всяких ограничений, совершенно свободно; ни на что нет запрета; все позволено.

百无聊赖 bǎi wú liáo lài

- ② 聊赖: 依赖。精神上无所寄托, 感到什么都没意思。
- **黎** 汉•蔡琰《悲愤》诗:"为复强 视息,虽生何聊赖。"
- ◆ 在~中,随手抓过一本书来,科学 也好,文学也好,横竖什么都一 样。(鲁迅《彷徨・伤逝》)。

«Сто не интересно» — утратить всякий интерес к жизни; не знать, куда деть себя; ко всему утратить вкус, интерес;

грустное настроение; тоска; скука смертная; уныние.

百依百顺 bǎi yī bǎi shùn

- △ 什么都依从。形容一切都顺从别 人。
- 場 明・凌濛初《初刻拍案惊奇》第 十三卷: "做爷娘的百依百顺, 没一事违拗了他。"
- ◆ 她对儿子的要求从来都是~的,却 反而使儿子养成了一些坏毛病。
- ≈ 百衣百随,言听计从,惟命是从.
- ≠ 桀骜不驯

«Сто раз согласиться, сто раз подчиниться» — быть полностью покорным, послушным.

百战百胜 bǎi zhàn bǎi shèng

- △ 每战必胜。形容所向无敌。
- ※ 《孙子・谋攻》: "百战百胜, 非善之善者也。"
- ◆ 只有掌握了竞争的规律,知己知 彼,才能~。
- ≈ 百战不殆.
- ≠ 百战百败

«Сто сражений — сто побед» — разгромить всех врагов; непобедимый.

败鼓之皮 bài gǔ zhī pí

- ② 败:破旧。破鼓皮可作药材。比 喻虽微贱,却是有用的东西。
- * 唐·韩愈《进学解》: "牛溲马勃,败鼓之皮,俱收并蓄,待用无遗者,医师之良也。"
- ◆ 在中医看来,牛溲马勃,~,都是可以入药的。

«Шкура от старого барабана» — на чтонибудь да сгодится.

败军之将 bài jūn zhī jiàng

五 打了败仗的将领。现多用于讽刺 失败的人。

- * 《吴越春秋・勾践入臣外传》:"臣闻……败军之将,不敢语勇。"《史记・淮阴侯列传》:"臣闻败军之将,不可以言勇; 亡国之大夫,不可以图存。"
- 他本是~,已不足为惧。

«Генерал побитого воинства» — горевояка.

班荆道故 bān jīng dào gù

- 五 班: 铺开; 道: 叙说。用荆铺在 地上坐在上面谈说过去的事情。 形容老朋友在路上碰到了,坐下 来谈谈别后的情况。
- 袋 《左传・襄公二十六年》: "伍 举奔郑,将遂奔晋。声子将如 晋,遇之于郑郊,班荆相与食, 而言复故。"
- ◆ 一次邂逅相逢,一次~,竟使一位艺术殉道者在冥冥里忽闻天籁,于混沌中顿悟禅机。"(李存葆《伏虎草堂主人》)

≈ 班荆道旧

«Расстелить рядно и говорить о былом» — старые друзья вспоминают былое.

班门弄斧 bān mén nòng fǔ

- △ 在鲁班门前舞弄斧子。比喻在行 家面前卖弄本领,不自量力。
- 審 唐・柳宗元《王氏伯仲唱和诗序》: "操斧于班、郢之门,斯强颜耳。"宋・欧阳修《与梅圣俞书》: "昨在真定,有诗七八首,今录去,班门弄斧,可笑可笑。"
- 闻得亭亭姐姐学问渊博,妹子何敢~,同他乱谈。(清•李汝珍《镜花缘》第五十二回)

«Перед воротами (Ганшу) Баня играть топором» — бахвалиться перед знатоками своего дела; выдавать себя за мастера

и знатока; брать на себя слишком много; не рассчитать своих сил; осмелиться показать свое ничтожное искусство перед знатоком; яйца курицу не учат.

斑驳陆离 bān bó lù lí

- ② 斑驳:色彩杂乱;陆离:参差不一。形容色彩纷杂。
- **黎** 战国楚·屈原《离骚》:"纷总 总其离合兮,斑陆离其上下。"
- 那些精致的玻璃制品,在阳光下 闪烁着异彩,使参观者称赞不 已。
- ≈ 光怪陆离

«Пятнистый, пестрый и разнообразный» — пестрый; разноцветный; переливчатый.

搬弄是非 bān nòng shì fēi

- △ 搬弄:挑拨。把别人的话传来传去,有意挑拨,或在背后乱加议论,引起纠纷。
- * 元·李寿卿《伍员吹箫》第一 折:"他在平公面前,搬弄我许 多事非。"
- ◆ 况三姑六婆,里外搬弄是非,何能不生事端。(清•李汝珍《镜花缘》第十二回)。
- ≈ 搬唇递舌,挑拨离问.
- ≠ 息事宁人

«Переворачивать истину и ложь» — мешать правду с ложью; выставлять в ложном свете; сеять раздор, подстрекать; склочничать; кляузничать; сплетничать.

半壁江山 bàn bì jiāng shān

- △ 半壁: 半边; 江山: 比喻国家疆土。指在敌人入侵后残存或丧失的部分国土。
- *精·蒋士诠《冬青树·提纲》: "半壁江山,比五季朝廷尤小。"

◆ 文天祥辗转回到永嘉,面对南宋 王朝的~,心中感慨万千。

«Половина стены, реки и горы» — половина страны занята врагами.

半部论语 bàn bù lún yǔ

- ② 旧时对儒学经典之一《论语》的 夸赞之辞,掌握半部《论语》, 人的能力就会提高,就能治理国 家。
- 第 宋·罗大经《鹤林玉露》卷七: "赵普再相,人言普山东人,所 学止《论语》……太宗尝以此论 问普。普略不隐,对曰:'臣平 生所知,诚不出此。昔以其半辅 太祖定天下,今欲以其半辅陛下 致太平。'"
- □ 况且从前古人以~治天下,就是 半部亦何妨。(清•李宝嘉《官 场现形记》第六十四回)。

«Половина Лунь юя» — знания, достаточные для управления государством («Лунь юй» — великое произведение, приписываемое Конфуцию, овладение хоть половиной которого достаточно для управления государством).

半截入土 bàn jié rù tǔ

- **盆** 截:段。半段身子埋入土内。比喻人在世不久了。
- ** 宋·苏轼《东坡志林》卷十二: "汝已半截入土,犹争高下呼?"
- ◆ 我现在已经六十多岁了,是个~的 人了。

«Половина ушла в землю» — скорая смерть; одной ногой в могиле.

半斤八两 bàn jīn bā liǎng

△ 八两: 即半斤。一个半斤,一个 八两。比喻彼此一样,不相上 下。

- * 宋・释普济《五灯会元》卷十一: "问: '来时无物去时空,二路俱迷,如何得不迷去?'师曰: '秤头半斤,秤尾八两。'"宋・释惟白《建中靖国续灯录》: "踏着秤锤硬似铁,八两元来是半斤。"
- ◆ 你们俩谁也别说谁,~,一对倔脾气。
- ≈ 旗鼓相当

«Половина цзиня (есть) восемь лян» — одно и то же; два сапога пара; что в лоб, что по лбу.

半路出家 bàn lù chū jiā

- □ 原指成年后才出家做和尚或尼 姑。比喻中途改行,从事另一工 作。
- *明·吴承恩《西游记》第三十二回:"这和尚是半路出家的。"
- ◆ 他不理会内行的嗤笑,写啊改啊,改啊写啊,终于写出了好作品,成了一个颇有希望的~的作家。(公今度《长短录》)

≠ 科班出身

«На половине дороги покинул дом» — поменять профессию; заняться новым для себя делом.

半面之交 bàn miàn zhī jiāo

- ② 同别人只见过一面的交情。意谓 交情不深。
- 審 音·袁彦伯《三国名人序赞》:"且观世人之相论也,徒以一面之交,定臧否之决。"
- ◆ 我与道友未~,此语从何而来。 (明・许仲琳《封神演义》第六 十二回)。
- ≈ 半面之旧,半面之识

«Связь на половину лица» — быть едва знакомыми; шапочное знакомство.

半途而废 bàn tú ér fèi

- ② 废:停止。指做事不能坚持到 底,中途停顿,有始无终。
- **%** 《礼记·中庸》:"君子遵道而 行,半途而废,吾弗难已矣。"
- ◆ 如果就此请假回国,这里的事~,将来保举弄不到,白吃一趟辛苦。(清・李宝嘉《官场现形记》第五十六回)。
- ≈ 有始无终.
- ≠ 有始有终,锲而不舍

«На полпути выбросить» — отказаться от дела, не закончив его; бросить на полпути; быть половинчатым в решениях.

半推半就 bàn tuī bàn jiù

- 全 推:抵拒,推托;就:靠拢,迎上去。一面推辞,一面靠拢上去。形容装腔作势假意推辞的样子。
- * 元·王实甫《西厢记》第四本第 一折: "半推半就,又惊又爱, 檀口揾香腮。"
- ◆ 经不住大伙一再劝说,他也就~地 把这项任务承担下来了。

«Наполовину отказаться, наполовину согласиться» — жеманиться, ломаться; набивать себе цену; притворный отказ; нехотя.

半信半疑 bàn xìn bàn ví

- △ 有点相信,又有点怀疑。表示对 真假是非不能肯定。
- 第 三国魏·嵇康《答释难宅无吉凶 摄生论》:"苟卜筮所以成相, 虎可卜而地可择,何为半信而半 不信耶?"
- ❖ 尽管大家都这么说,他还是~。
- ≈ 将信将疑.
- ≠ 深信不疑

«Половине верить, половине не верить»— не быть вполне уверенным; колебаться.

傍人门户 bàng rén mén hù

- ② 傍: 依靠, 依附; 门户: 门第。 比喻依赖别人, 不能自立。
- * 宋·苏轼《东坡志林》卷十二:"吾辈不肖,方傍人门户,何暇争闲气耶?"
- ✿ 虽说咱们穷,究竟比他~好多着呢。(清•曹雪芹《红楼梦》第一零九回)。

«Опираться на ворота и двери сторонних людей» — полагаться на мнение других; следовать по стопам других; жить за чужой счет.

包藏祸心 bāo cáng huò xīn

- ② 包藏: 隐藏,包含; 祸心: 害人 之心。心里怀着害人的恶意。
- **%** 《左传·昭公元年》:"小国无 罪,恃实其罪;将恃大国之安靖 已,而无乃包藏祸心以图之。"
- ◆ 都说他不是好人,现在他这样讨好我们,也不知他是否~,还是不要理他为妙。
- ≈ 心怀叵测

«Скрывать и прятать злое сердце»— затаить на сердце злобу; преследовать неблаговидные цели; таить злобные умыслы; злонамеренный.

包罗万象 bāo luó wàn xiàng

- ② 包罗:包括;万象:宇宙间的一切景象,指各种事物。形容内容丰富,应有尽有。
- **黎** 《黄帝宅经》卷上: "所以包罗 万象,举一千从。"
- ◆ 我们写的是一时一地的一件事, 我们的语言资料却须从各方面得来,上至绸缎,下至葱蒜,~。 (老舍《戏剧语言》)

- ≈ 包举宇内,应有尽有,无所不包
- ≠ 残缺不全,挂一漏万

«Включать в себя десять тысяч вещей» — включать все; всеобъемлющий, всеохватывающий.

苞苴竿牍 bāo jū gān dú

- 型 苞苴:蒲包,指赠送的礼物,引申为贿赂;竿牍:竹简为书,指书信,这里特指请托信。指携着礼物带着书信,去探访人。指行贿请托。
- **%** 《庄子·列御寇》:"小夫之 知,不离苞苴竿牍。"

«Травяная обертка и записка на бамбуке» — давать взятку вместе с прошением; подмасливать.

褒善贬恶 bāo shàn biǎn è

- 对好人好事加以赞扬;对坏人坏事加以斥责。指分清善恶,提出公正的评价。
- ※ 宋·邵博《闻见后录》: "君子 为小人所胜抑者,不过禄位耳。 惟有三四寸管子,向口角头褒善 贬恶,使善人贵、恶人贱,善人 生、恶人死。"
- 读出了妻子那心直口快、~的真情 流淌。(李振国《趣谈妻子》)
- ≈ 隐恶扬善,惩恶劝善

«Превозносить добро, осуждать зло» — давать объективную оценку; отделять правду от лжи.

褒衣博带 bāo yī bó dài

- ② 褒、博:形容宽大。着宽袍,系 阔带。指古代儒生的装束。
- **%** 《汉书·隽不疑传》: "褒衣博带,盛服至门上谒。"
- ◆ 那时,站在李香君面前的候朝宗,是一位~的翩翩儒生。
- ≈ 褒衣危冠,峨冠博带

«Широкое платье, широкий пояс» — одежда ученого-конфуцианца.

薄唇轻言 báo chún qīng yán

△ 形容多嘴,说话随便。

- ***** 春秋·无名氏《灵枢·逆顺肥瘦篇》:"瘦人者,皮薄色少,肉廉廉然,薄唇轻言。"
- ◆ 你一个姑娘家,千万不要~,搬弄 是非。

«Тонкие губы, легкая речь» — многословный; разговорчивый, болтливый.

宝刀不老 bǎo dāo bù lǎo

- ② 比喻虽然年龄已大或脱离本行已 久,但功夫技术并没减退。
- 明·罗贯中《三国演义》第七十回: "忠(黄忠)怒曰: '竖子欺吾年老!吾手中宝刀却不老。'"
- ◆ 别看我已经七十多了,可~,还能 上场比赛,同你们这些年轻人比 试比试。
- ≈ 老当益壮.
- ≠ 年老力衰

«Драгоценный меч не стареет» — мастерство не знает времени; возраст мастерству не помеха.

宝马香车 bǎo mǎ xiāng chē

- **四** 华丽的车子,珍贵的宝马。指考究的车骑。
- * 唐·韦应物《长安道》诗:"宝 马横来下建章,香车却转避驰 道。
- 冷落了歌儿舞女,空闲了~。 (元•王实甫《丽春堂》第三 折)。

«Прекрасная лошадь, великолепная повозка» — блестящий выезд.

宝山空回 bǎo shān kōng huí

② 走进到处是宝物的山里,却空手 出来。比喻根据条件,本来应该

- 有丰富的收获,却一无所得(多 指求知)。
- **%** 《大乘本生心地观经·离世间 品》: "如人无手,虽至宝山, 终无所得。"
- 这次参观,一定要切实学习一些 有用的经验,一定要切实学习一 些有用的经验,万不可~,白跑一 耥。
- ≈ 一无所得.
- ≠ 满载而归,不虚此行

«Из драгоценных гор вернуться с пустыми руками» — вернуться ни с чем; планы не сбылись.

饱食暖衣 bǎo shí nuǎn yī

- ② 饱食:吃得饱;暖衣:穿得暖。 形容生活宽裕,衣食丰足。
- **%** 《孟子·滕文公上》: "人之有 道也:饱食暖衣,逸居而无教, 则近于禽兽。"
- ◆ 在我们这个有十多亿人口的大国 里,要使全体人民都能~,真是一 件了不起的大事。
- ≠ 缺吃少穿,饥寒交迫

«Сытая еда, теплая одежда» — жить в добре и благополучии.

饱经风霜 bǎo jīng fēng shuāng

- ② 形容经历过长期的艰难困苦的生活和斗争。
- 帶 清·孔尚任《桃花扇》第二十一 出: "鸡皮瘦损,看饱经风霜, 丝鬓如银。"
- ◆ 人们那被晒黑的~的脸上,显出 严肃而紧张的神情。(冯德英 《苦菜花》第一章)
- ≈ 饱经沧桑,饱经忧患

«Досыта находиться под ветром и инеем» — сполна хлебнуть трудностей и невзгод; бывалый, много испытавший, много переживший на своем веку; потрепанный.

饱食终日 bǎo shí zhōng rì

- ② 终日:整天。整天吃饱饭,不动 脑筋,不干什么正经事。
- **%** 《论语·阳货》:"饱食终日, 无所用心,难矣哉!"
- ◆ 人如果~,无所用心,那是最没有出息的。

«Сытно есть целый день» — вести праздную жизнь, бездельничать; сидеть барином; пресыщенный.

饱学之士 bǎo xué zhī shì

- ② 饱学: 学识渊博。指学识渊博的 人。
- 第 明·罗贯中《三国演义》第五十六回:"公等皆饱学之士,登此高台,可不进佳章以纪一时胜事平?"
- ≈ 大方之家

«Ученый, насытившийся ученьем» — ученый-эрудит.

饱以老拳 bǎo yǐ lǎo quán

- **②** 饱: 充分; 以: 用。痛打,尽情地揍。
- **%** 《晋书·石勒载记下》:"孤往 日厌卿老拳,卿亦饱孤毒手。"
- ◆ 对那个卑鄙的家伙,只有~,才能 大快人心。

«Насытить крепкими кулаками» — надавать тумаков; как следует избить; дать хорошую взбучку.

保国安民 bǎo guó ān mín

△ 保卫国家,使人民安居乐业。

第 明·施耐庵《水浒全传》第五十四回:"依此而行,可救宋江,保国安民,替天行道。"

- ◆ 而友邦远国,顺天事大, ~, 皇 天监之,亦克昌焉。(《明 史•西域四》)。
- ≈ 保境息民

«Защитить государство, обезопасить народ».

抱布贸丝 bào bù mào sī

- 全 布: 古代一种货币; 贸: 买卖。 带了钱,来买丝。借指和女子接 近。亦指进行商品交易。
- **%** 《诗经·卫风·氓》:"氓之蚩 蚩,抱布贸丝。匪来贸丝,来即 我谋。"
- ◆ 今羞无语自沉吟,咫尺相思万里 心。~君亦误,知音尽付七弦 琴。(明•洪楩《清平山堂话 本•风月瑞仙亭》)

«Придержать деньги на покупку шелковых ниток» — флиртовать, заигрывать с женщиной; держать торговлю.

抱残守缺 bào cán shǒu quē

- △ 抱着残缺陈旧的东西不放。形容 思想保守,不求改进。
- **黎** 汉·刘歆《移书让太常博士书》: "犹欲保残守缺,挟恐见破之私 意,而无从善服义之公心。"
- ◆ 这些似乎都是~,汇集众说而成。(朱自清《经典常谈·周易第二》)。
- ≈ 抱残守阙,因循守旧,墨守成规,泥古不化.
- ≠ 推陈出新,除旧布新

«Беречь обломки, хранить осколки» — приверженец старого, консерватор; упрямо держаться старого, отжившего свой век; рутинный подход; рутинерство.

抱关击标 bào guān jī tuò

瓜 标:木梆;抱关:守关;击标: 打更巡夜。守关巡夜的人。比喻 职位卑下。

- * 《孟子・万章下》: "为贫者, 辞尊居卑,辞富居贫。辞尊居 卑,辞富居贫,恶乎宜乎?抱关 击标。"
- 查 宜乎辞尊而居卑,辞富而居贫, 若~者可也。(唐・韩愈《争臣 论》)。

«Караулить ворота и отбивать время колотушкой» — занимать низкое социальное положение.

抱恨终天 bào hèn zhōng tiān

- △ 恨:悔恨;终天:终身。旧指因 父母去世而一辈子感到悲痛。现 指因做错某事而后悔一辈子。
- 第 明·凌濛初《初刻拍案惊奇》卷 十八: "丹客住了哭,对富翁 道: '本待与主翁完成美事,少 尽报效之心,论证知遭此大变, 抱恨终天!'"
- ◆ 要是索性瞒到底,岂不使她~,心 里想她临死景藩都不来跟她见一 面。(张爱铃《小艾》)
- ≈ 抱憾终天,抱恨终身.
- ≠ 死而无憾

«Хранить печаль/злобу до конца дней» — до конца дней скорбеть о своих родителях; таить месть до конца дней; всю жизнь сожалеть.

抱头鼠窜 bào tóu shǔ cuàn

- ② 抱着头,象老鼠那样惊慌逃跑。 形容受到打击后狼狈逃跑。
- 《汉书·蒯通传》: "始常山 王、成安君故相与为刎颈之交, 及争张黡、陈释之事,常山王奉 头鼠窜,以归汉王。"
- ❖ 这次战斗,把敌人打得~,狼狈而 逃。
- ≈ 狼奔豕突

«Обхватить голову руками и спрятаться в мышиную нору» — затаиться; обратиться в бегство; бежать сломя голову,

в панике; разбегаться в разные стороны, как крысы; беспорядочное бегство; замешательство и переполох.

抱蔓摘瓜 bào wàn zhāi guā

- ② 顺藤摸瓜。比喻扩大案情,牵连 无罪的人。
- 祭 《乐府诗集・杂歌谣辞・黄台瓜辞》: "种瓜黄台下,瓜熟了离离。一摘使瓜好,再摘令瓜稀, 三摘尚自可,摘绝抱蔓归。"
- ◆ 文革时期,刘少奇被冠以莫须有的罪名,受到了迫害,随后,那些帮派分子又~,把一些无辜的人牵连到案中。

«Держа лозу в руках, сорвать дыни» — впутать в дело невинных людей.

抱子弄孙 bào zǐ nòng sūn

- △ 弄: 逗弄。意谓抱弄子孙,安享 快乐。
- 8 《晋书·右季龙载记下》:"自 非天崩地陷,当复何愁,但抱子 弄孙,日为乐耳。"
- ◆ 他忙活了大半生,现在决定彻底 休息休息,回家~,享受天伦之 乐。
- ≈ 含饴弄孙

«Нянчить детей и воспитывать внуков» — быть счастливым в окружении семьи.

豹死留皮 bào sǐ liú pí

- ② 豹子死了,皮留在世间。比喻将 好名声留传于后世。
- **%** 《新五代史·王彦章传》:"豹 死留皮,人死留名。"
- ◆ 则其人肉体虽死,精神永生。俗语说: '人死留名,~',也就是这个意思。(冯玉祥《我的生活》第三十八章)。

«Леопард умер, шкура осталась» — оставить о себе доброе имя.

鲍鱼之肆 bào yú zhī sì

- △ 卖咸鱼的店。比喻坏人成堆的地方。
- 祭 汉·刘向《说苑·杂言》:"与 恶人居,如入鲍鱼之肆,久而不 闻其臭,亦与之化矣。"
- ◆ 去那间酒吧的都是一些不三不四的人,你经常出入这种~,肯定也会受到一定的不良影响。

≠ 芝兰之室

«Лавка по продаже соленой рыбы (абалона)» — вертеп, малина, притон.

暴风骤雨 bào fēng zhòu yǔ

- △ 暴、骤:急速,突然。又猛又急 的大风雨。比喻声势浩大,发展 急速而猛烈。
- **黎** 《老子》第二十三章:"故飘风 不终朝,骤雨不终日。"
- ◆ 有雌雄二鸟,原在一处同飞,忽被~惊散。(明•吴承恩《西游记》第六十九回)。
- ≈ 狂风暴雨, 急风暴雨.
- ≠ 和风细雨

«Резкий ветер, сильный дождь» — оглушительное, стремительное событие; как снег на голову; ураган; буря; бурный.

暴虎冯河 bào hǔ píng hé

- ② 暴虎: 空手搏虎; 冯河: 涉水过河。比喻有勇无谋, 鲁莽冒险。
- 《诗经·小雅·小旻》: "不敢 暴虎,不敢冯河; 人知其一,莫 知其他。"《论语·述而》: "暴虎冯河,死而无悔者,吾不 与也。"
- ◆ 你看这~的办法,纵使牺牲了自己,对自己、对事情都没有好处。
- ≈ 凭河暴虎

«Голыми руками ловить тигра, пересекать реки вброд» — пренебрегать опасностью, идти на риск; безрассудная храбрость; неосмотрительно; действовать сходу, не раздумывая.

暴戾恣睢 bào lì zì suī

- △ 暴戾: 凶恶、残暴; 恣睢: 任意 做坏事。形容凶残横暴, 想怎么 干就怎么干。
- **%** 《史记·伯夷列传》: "暴戾恣 雎,聚党数千人,横行天下。"
- ❖ 这位新官,或是慈祥恺恻,叫人感恩;或是暴戾瓷睢,叫人畏惧,做书的人,都不暇细表。 (清•李宝嘉《文明小史》第十二回)。
- ≈ 暴虐无道.
- ≠ 仁民爱物

«Быть жестоким и своевольным».

暴虐无道 bào nüè wú dào

△ 残暴狠毒,丧尽道义。

- **%** 《晋书·桓彝传》:"遂肆意酒 色,暴虐无道,多所残害。"
- ◆ 秦始皇~激怒人民,故有陈涉等 揭竿而起,最终推翻了秦王朝。
- ≈ 荒淫无耻,暴戾恣睢.
- ≠ 仁物爱民

«Жестокость и насилие без принципов» — произвол; насилие и тирания; тиранить, насильничать.

暴腮龙门 pù sāi lóng mén

- ② 象鱼仰望龙门而不得上一样。科举时代比喻应进士试不第,后也 比喻生活遭遇挫折,处境窘迫。
- 《太平御览》卷四十引《辛氏三秦记》:"河津一名龙门,巨灵迹犹在,去长安九百里。江海大鱼洎集门下数千,不得上,上则为龙,故云暴腮龙门。"

◆ 江海大鱼集门下,不得上;上即 为龙。故云: '~,垂耳辕 下。'(明·李贽《初潭集·师 友六》)

«Выставить жабры перед воротами дракона» — остаться с носом; потерпеть фиаско; провалиться на экзаменах.

暴殄天物 bào tiǎn tiān wù

- 基: 损害,糟蹋;殄:灭绝;天物:指自然生物。原指残害灭绝天生万物。后指任意糟蹋东西,不知爱惜。
- **%** 《尚书·武成》: "今商王受无 道,暴殄天物,害虐烝民。"
- 既有许多值钱有东西,任人作践 了,也似乎~。(清・曹雪芹 《红楼梦》第五十六回)。

≈ —

«Истреблять природу» — нерачительно относиться к природе; транжирить.

暴跳如雷 bào tiào rú léi

- ② 急怒叫跳,象打雷一样猛烈。 形容又急又怒,大发脾气的样子。
- **%** 清·吴敬梓《儒林外史》第六 回:"严贡生越发恼得暴跳如 雷。"
- ◆ 他脾气很坏,一遇不顺心的事, 就~。
- ≈ 大发雷霆
- ≠ 心平气和

«Разозлиться и подпрыгнуть подобно грому» — метать гром и молнии; взбеситься от злости; выйти из себя.

卑辞重币 bēi cí zhòng bì

卑:谦恭;重:厚;币:礼物。 说谦虚的话,送厚重的礼。形容 对人有所求。

- * 《战国策·秦策三》: "楚赵附则齐必惧,惧必卑辞重币以事秦。"
- ◆ 我们~,好不容易请来的人才,你却几句话就把人家给赶走了。
- ≈ 卑礼厚币, 卑辞厚礼, 币重言甘 «Почтительные речи, богатые дары» заискивать, просить о чем-то.

卑躬屈膝 bēi gōng qū xī

- □ 卑躬: 低头弯腰; 屈膝: 下跪。 形容没有骨气, 低声下气地讨好 奉承。
- ** 宋·魏了翁《江陵州丛兰精舍记》:"公卿大臣皆卑躬屈膝唯后,虽谢安石之贤也,而犹不能免。"
- 不管有多大困难也不能向朝廷~,用变节投降的办法,苟安一时。(姚雪垠《李自成》第一卷第十四章)
- ≈ 卑躬屈节,卑谄足恭

«Склонить спину и пасть на колени» — пресмыкаться; низкопоклонничать; раболепствовать; унизительное положение; гнуть спину (шею) перед кем-то; идти с поклоном; ломать шапку; унижаться

杯弓蛇影 bēi gōng shé yǐng

- 為 将映在酒杯里的弓影误认为蛇。 比喻因疑神疑鬼而引起恐惧。
- ※ 《晋书・乐广传》记载有人作客 饮酒, 见酒杯里有条蛇, 喝后吓 得病了。后来知道这蛇原来是屋 角上一张弓照在杯里的影子, 他 的病就好了。
- ❖ 这次车祸,他幸免一死,出院 后,一听到汽车鸣笛,便~,不寒 而栗。
- ≈ 杯影蛇弓,弓影杯蛇,草木皆 兵,风声鹤唳

«(Отраженный) в кубке (с вином) лук принять за змею» — пугаться неизвестного; пугаться игры собственного воображения; пуганая ворона куста боится.

杯盘狼藉 bēi pán láng jí

- △ 狼藉:象狼窝里的草那样散乱。 杯子盘子乱七八糟地放着。形容 吃喝以后桌面杂乱的样子。
- * 《史记・滑稽列传》: "日暮酒 阑,合尊促坐,男女同席,履舄 交错,杯盘狠藉。"
- ◆ 等我赶到饭店,他们已经吃完了,桌上~,人也走散了。

«Бокалы и блюда, как трава в волчьем логове» — неубранный стол после пиршества; на столе кавардак.

杯水车薪 bēi shuǐ chē xīn

- △ 用一杯水去救一车着了火的柴草。比喻力量太小,解决不了问题。
- *《孟子·告子上》: "今之为人者,犹以一杯水救一车薪之火也。"
- ❖ 这点钱,不过是~,根本解决不了 我们现在所面临的问题。
- ≈ 无济于事.
- ≠ 泰山压卵

«Чашкой воды (тушить) воз с валежником» — не иметь достаточно сил для решения вопроса; бесполезная трата сил; тщетная попытка; капля в море; мизерный.

悲不自胜 bēi bù zì shèng

- **企** 胜: 能承受。悲伤得自己不能承 受。形容极度悲伤。
- **%** 北周 庾信《哀江南赋序》: "《燕歌》远别,悲不自胜。"
- ◆ 一瞥眼见到父亲的尸身,不由得 ~,奔过去伏在尸上,大哭起来。 (金庸《书剑恩仇录》)

- ≈ 悲恸欲绝,痛不欲生.
- ≠ 喜不自胜

«Непереносимое горе».

悲欢离合 bēi huān lí hé

- ② 悲伤、欢乐、离散、聚会。泛指 生活中经历的各种境遇和由此产 生的各种心情。
- * 宋·苏轼《水调歌头》词:"人 有悲欢离合,月有阴睛阳缺,此 事古难全。"
- ◆ 老船工熟悉黄河,知道几十年来 这里发生的沧桑变化,~。

«Горе и радость, расставания и встречи» — радостные и горестные переживания; горести и радости; превратности судьбы.

悲天悯人 bēi tiān mǐn rén

- 是 悲天: 哀叹时世; 悯人: 怜惜众 人。指哀叹时世的艰难,怜惜人 们的痛苦。
- * 唐·韩愈《争臣论》:"彼二圣 一贤者,岂不知自安佚之为乐 哉?诚畏天命而悲人穷也。"
- ◆ 自从信佛以后,他的心里充满了~ 的情怀。

«Сострадать миру, болеть о народе» — притворное милосердие; ханжество; сердобольный.

北门锁钥 běi mén suǒ vuè

- ② 原指北城门上的锁和钥匙。后借 指北方的军事要地。
- 《左传·僖公三十二年》: "杞子自郑使告于秦,曰:'郑人使我掌其北门之管,若潜师以来,国可得也。'"
- ◆ "皇上以朝廷无事,北门锁钥, 非准不可。" (宋·朱熹《五朝 名臣言行录》)

«Замок и ключ от северных ворот» — стратегически важный военный пункт на севере.

北面称臣 běi miàn chēng chén

- △ 古代君主面南而北,臣子拜见君 主则面北,指臣服于人。
- **%** 《史记·郦生陆贾列传》:"君 主官郊迎,北面称臣。"
- ◆ 南唐后主李煜耽于词曲,最终丢 了国家,只好~,忍辱偷生。

≠ 南面称孤

«Стоять на север и признать себя вассалом» — подчиниться; признать себя побежденным.

背城借一 bèi chéng jiè yī

- ② 背:背向;借:凭借;一:一战。在自己城下和敌人决一死战。多指决定存亡的最后一战。
- **%** 《左传·成公二年》:"请收合 余烬,背城借一。"
- ◆ 合家细弱,依栖于此,屡被封家 女子,横见摧残,今欲~,烦君 属檄草耳。(清•蒲松龄《聊斋 志异•绛妃》)。
- ≈ 背城一战,背水一战

«Последний бой у стен города» — решающая битва; оказывать последнее отчаянное сопротивление; идти в решительный бой; бороться не на жизнь, а на смерть.

背道而驰 bèi dào ér chí

- ② 背:背向;道:道路;驰:奔跑。朝相反的方向跑去。比喻彼此的方向和目的完全相反。
- * 唐·柳宗元《〈杨评事文集〉后序》:"其余各探一隅,相与背驰于道者,其去弥远。"
- ♪ 所有这些都同我们的愿望~。
- ≈ 南辕北辙.

≠ 殊途同归

«Нестись в противоположном направлении» — перепутать цели и направление; идти в противоположные стороны; резко расходиться; идти наперекор; вопреки.

背井离乡 bèi jǐng lí xiāng

A 离开家乡到外地。

- **%** 元•贾仲名《对玉梳》第一折: "送的他离乡背井,进退无门。
- ◆ 连年战火,人们被迫~,四处逃 亡。
- ≈ 流离失所
- ≠ 安居乐业, 叶落归根 «Покинуть родные места».

背信弃义 bèi xìn qì yì

- 全 背: 违背; 信: 信用; 弃: 扔掉; 义: 道义。违背诺言, 不讲道义。
- **%** 《北史·周纪下·高祖武帝》: "背惠怒邻,弃信忘义。"
- 赎金收到了,~的西班牙侵略者找了一个借口,又把他判决了:烧死。(周尔复《印弟安人》)
- ≈ 背信图利,言而无信

«Разрушить доверие, отбросить мораль» — нарушить данное слово; лгать; вероломство; предательский; вероломный.

悖入悖出 bèi rù bèi chū

- 全 悖:违背、胡乱。用不正当的手 段得来的财物,也会被别人用不 正当的手段拿去。胡乱弄来的钱 又胡乱花掉。
- **%** 《礼记·大学》:"货悖而入者 亦悖而出。"
- ◆ 他走私发了一笔横财,又大肆挥 霍掉了,~,这当然不足为怪。

«Нелепо получил, нелепо потратил» — нечестно нажитое впрок нейдет; как пришло, так и ушло.

奔逸绝尘 bēn vì jué chén

- △ 奔逸:疾驰;绝尘:脚不沾尘 土。形容走得极快。也形容人才 十分出众,无人企及。
- **%** 《庄子·田子方》: "夫子奔逸 绝尘,而回瞠若乎其后矣。"
- ◆ 在这一领域内, 王先生~, 企是我 辈所能岂及。
- ≈ 超轶绝尘

«Нестись не задевая пыли на дороге» — быстро двигаться; незаурядный талант.

奔走呼号 bēn zǒu hū háo

- △ 奔走:奔跑。呼号:叫喊。一面 奔跑,一面呼唤。形容处于困境 而求援。
- 第 清·吴趼人《痛史》第十七回: "沿海居民,看见大队鞑船塞海而来。一时奔走呼号,哭声遍野,扶老携幼,弃业抛家,都往内地乱蹿。"
- ◆ 勇敢的国民,一经览到二十一条件,群以为亡国惨兆,就在目前,于是~,力图挽救。(蔡东藩、许廑父《民国通俗演义》第四十二回)

«Бежать и кричать» — взывать о помощи.

本末倒置 běn mò dào zhì

- △ 本: 树根; 末: 树梢; 置: 放。 比喻把主次、轻重的位置弄颠倒 了。
- **黎** 金·无名氏《绥德州新学记》: "然非知治之审,则未尝不本末 倒置。"
- 对于问题不进行研究,反而把精力放在细枝末节上,这纯粹是~。

≈ 轻重倒置, 舍本逐末

«Переставить вершину и корень» — все перепутать, смешать белое и черное; ставить с ног на голову; переворачивать вверх ногами; совершенно извращать; начинать не с того конца; шиворотнавыворот.

本性难移 běn xìng nán yí

△ 移: 改变。本质难于改变。

- **%** 元·尚仲贤《柳毅传书》楔子: "想他每无恩义,本性难移,着 我向野田衰草残红里。"
- 你总是这样不爱收拾,屡次说你,你总不听。真是江山易改,~。(巴金《家》二)

«Характер трудно переделать» — горбатого могила исправит; характер не изменишь.

比比皆是 bǐ bǐ jiē shì

- 企 比比:一个挨一个。到处都是, 形容极其常见。
- **8** 《战国策·秦策一》: "犯白 刃,蹈煨炭,断死于前者,比比 是也。"宋·包拯《请救济江淮 饥民疏》: "年亢旱,民食艰 阻,流亡者比比皆是。"
- ◆ 泰山水源丰富,素有"泰山多高 水多高"之说,明溪暗泉~。
- ≈ 俯拾即是,触目皆是.
- ≠ 寥寥无几,屈指可数

«Повсюду одно и то же» — встречаться на каждом шагу; хоть пруд пруди.

比肩而立 bǐ jiān ér lì

- 比肩:并肩。肩并肩地站立。指相互靠得很近,也比喻彼此地位相等,不相上下。
- * 《战国策・齐策三》: "寡人闻之,千里而一士,是比肩而立; 百世而一圣,若随踵而至。"

❖ 这两位物理学家在不同的领域里 都有重大的突破,成为科学界~的 著名学者。

«Стоять плечом к плечу» — располагаться очень близко друг к другу; плечом к плечу; стоять на равном уровне.

比屋可封 bǐ wū kě fēng

- ② 意思是在唐、虞时代,贤人很 多,差不多每家都有可受封爵的 德行。后比喻社会安定,民俗淳 朴。也形容教育感化的成就。
- 《汉书·王莽传上》:"明圣之世,国多贤人,故唐虞之时,可彼屋而封。"
- ◆ 夫古之所谓至治极盛者, 曰家给 人足, 曰~。(清•严复《原 强》)。
- ≈ 比户可封,比屋而封

«Каждый дом заслуживает возведения в ранг» — жить в мире и правде.

笔饱墨酣 bǐ bǎo mò hān

- ② 笔力饱满,用墨充足。形容诗文 酣畅浑厚。
- *精·陈廷焯《白雨斋诗话》: "张孝祥《六州歌头》,淋漓痛快,~,读之令人起舞。"
- ◆ 有些作品没有真正做到~,便不能 起到预期的作用了。

«И кисть сильна, и туши достаточно» — полон творческих планов.

笔扫千军 bǐ sǎo qiān jūn

- ② 形容笔力雄健,如同有横扫千军 万马的气势。
- * 唐·杜甫《醉歌行》诗:"词源 倒流三峡水,笔阵横扫千人 军。"
- ◆ 这些年他的作品虽然数量不多, 但篇篇都是~的力作。

«Перо, могущее разметать тысячную армию» — сила искусства, сила творчества.

笔下生花 bǐ xià shēng huā

- ② 比喻文人才思俊逸,写作的诗文 极佳。
- * 五代·王仁裕《开元天宝遗事下》: "李太白少时梦所用之笔头上生花,后天才赡逸,名闻天下。"
- ◆ 晚唐诗人杜牧才气过人, ~, 创 作了许多诗文佳品, 尤以《阿房 宫赋》传诵千古。
- ≈ 笔头生花,妙笔生花 «Под пером расцветают цветы» — огромный поэтический дар.

笔走龙蛇 bǐ zǒu lóng shé

○ 形容书法生动而有气势。

- * 唐·李白《草书歌行》:"时时 只见龙蛇走,左盘右蹙旭惊 电。"
- ◆ 秀才肖王宾胸藏锦绣, ~。 (明•凌濛初《初刻拍案惊奇》 卷二十)
- ≈ 龙飞凤舞

«Кисть движется как дракон и змея» — блестящая каллиграфия.

币重言甘 bì zhòng yán gān

- ② 礼物丰厚,言辞好听。指为了能 达到某种目的而用财物诱惑。
- **黎** 《左传·僖公十年》: "币重而言甘,诱我也。"
- 秦使此来,不是好意,其~,殆 诱我也。(《东周列国志》第二 十九回)。
- ≈ 卑辞重币

«Дары богаты, речи сладки» — раздаривать дары и славословия во имя достижения какой-то цели.

必恭必敬 bì gōng bì jìng

- △ 恭、敬:端庄而有礼貌。形容态度十分恭敬。
- * 《诗经·小雅·小弁》: "维桑 与梓,必恭敬止,靡瞻匪父,靡 依匪母。"
- ◆ 他~地将书递给了老师,请求解答两个疑难问题。
- ≈ 毕恭毕敬

«С должным уважением, с должным почтением» — быть очень вежливым и учтивым в отношении и поведении; с глубокой почтительностью.

必由之路 bì yóu zhī lù

- 四 由:经由。必定要经过的道路。 泛指事物必须遵循的规律或做事 必须遵守的法则。
- ※ 《孟子・告子上》: "仁,人心也;义,人路也。"宋・朱熹注: "义者行事之宜,谓人之路,则可以见其为出入往来必由之路,而不可须臾舍矣。"
- 那山离此有六十里远,正是西方~,却有八百里火焰,四周围寸草不生。(明・吴承恩《西游记》第五十九回)。
- ≈ 必经之路

«Путь, которым должно пройти»— предначертанный путь; неминуемая судьба; неизбежная доля.

闭关锁国 bì guān suǒ guó

△ 闭关自守,不与外国往来。

- **%** 《周易·复》: "先王以至日闭 关,商旅不行,后不省方。"
- ◆ 满清政府奉行~的政策,拒绝接受 一切外国的东西,这种愚昧无知 的政策使那时的中国远远地落后 于世界。
- ≈ 闭关自守

«Затворить ворота, запереть государство» — закрыться от внешних контактов; отгораживаться от зарубежных стран; закрывать границы; замкнутость; самоизоляция.

闭月羞花 bì yuè xiū huā

- ② 闭:藏。使月亮躲藏,使花儿羞 惭。形容女子容貌美丽。
- **8** 元·王子一《误入桃源》第四 折:"引动这撩云拨雨心,想起 那闭月羞花貌,撇的似绕朱门燕 子寻巢。"
- ◆ 本届中国小姐大赛选出的前三名 姑娘,不仅具有~的容貌,而且具 有高雅的气质。
- ≈ 燕妒莺惭,沉鱼落雁,倾国倾城.≠ 其貌不扬

«Затмевать луну, стыдить цветы» — краше белого света (о женской красоте).

敝帚千金 bì zhǒu qiān jīn

- △ 一把破扫帚,当千金那样贵重。比 喻东西虽不好,但自己十分珍惜。
- 袋 汉·刘珍《东观汉记·光武帝纪》:"帝闻之,下诏让吴汉副将刘禹曰:'城降,婴儿老母,口以万数,一旦放兵纵火,闻之可谓酸鼻。家有敝帚,享之千金。禹宗室子孙,故尝更职,何忍行此!"
- ♪ 因循守旧,~的态度是要不得的。
- ≈ 敝帚自珍.
- ≠ 弃若敝履

«Рваное рубище дороже тысячи золотников» — пусть плох, да мой; высоко ценить все свое.

筚路蓝缕 bì lù lán lǚ

② 筚路: 柴车; 蓝缕: 破衣服。驾着简陋的车,穿着破烂的衣服去 开辟山林。形容创业的艰苦。

- **%** 《左传·宣公十二年》:"筚路蓝缕,以启山林。"
- ◆ 许多不为人知的先驱者在~的开辟 荆荒。
- ≈ 白手起家.
- ≠ 坐享其成

«Разбитые дровни, рваная одежда» — трудное начало дела; муки творчества.

筚门闺窦 bì mén guī dòu

- △ 筚门: 柴门; 圭窦: 上尖下方的 圭形门洞。形容穷苦人家的住 处。
- * 《左传·襄公十年》: "筚门闺 窦之人而皆陵其上, 其难为上 幸。"
- ◆ 我不禁暗暗称奇,不料这∼中, 竟有这等明理女子。(清・吴趼 人《二十年目睹之怪现状》第三 十四回)
- ≈ 瓮牖绳枢

«Плетеные ворота и заостренный вход» — убогое жилище.

弊绝风清 bì jué fēng qīng

- 型 弊: 坏事;清:洁净。贪污、舞弊的事情没有了。形容坏事绝迹,社会风气良好。
- **%** 宋·周敦颐《拙赋》:"上安下顺,弊绝风清。"
- ◆ 从前的"赌痞",现在自己在那里禁赌了,农会势盛的地方和牌一样~。(《毛泽东选集•湖南农民运动考察报告》)。
- ≈ 风清弊绝.
- ≠ 乌烟瘴气,乌七八糟

«Обман закончился, ветер очистился» — общество очистилось от скверны.

避实就虚 bì shí jiù xū

② 指避开敌人的主力,找敌人的弱点进攻。又指谈问题回避要害。

- ***** 《孙子·虚实》: "兵之形,避 实而击虚。"
- ◆ 但执笔之际, ~, 顾彼忌此, 实在气闷。(鲁迅《致台静农》)。
- ≈ 避实击虚,避难就易,避重就轻 «Избегать полноты, искать пустоты» пользоваться слабостью; искать уязвимые места; уклоняясь от существа дела, гнаться за его внешней стороной; уклоняясь от главных сил противника, атаковать его слабые позиции.

避重就轻 bì zhòng jiù qīng

- 上 指回避重的责任,只拣轻的来承担。也指回避要点,只谈无关紧要的事情。
- * 宋·刘挚《侍御史黄君墓志铭》:"民始不以多男为患,父子始不以避重就轻相去。"
- ◆ 年轻人应勇于挑重担,而不 应~。
- ≈ 避难就易, 拈轻怕重

«Избегать тяжелого, искать легкого» — искать легких путей; говорить не по существу.

髀肉复生 bì ròu fù shēng

- ② 髀: 大腿。因为长久不骑马,大腿 上的肉又长起来了。形容长久过着 安逸舒适的生活,无所作为。
- 《三国志·蜀书·先主传》裴松 之注引晋·司马彪《九州春 秋》:"备曰:'吾常身不离 鞍,髀肉皆消;今不复骑,髀里 肉生。'"。
- 因见己身~,亦不觉潸然泪下。 (明・罗贯中《三国演义》第三 十回)。

≈ 髀里肉生

«(Из-за того, что долго не сидел на лошади) мясо на бедрах наросло» — долго не заниматься делом, бездельничать.

鞭辟近里 biān bì jìn lǐ

- △ 鞭辟: 鞭策,激励;里:最里 层。形容作学问切实。也形容分 析透彻,切中要害。
- **%** 《二程全书·遗书十一》:"学 只要鞭辟近里,著己而已。"
- ◆ 他的散文的好处是每写一事,刻 画入微,思想深曲沉着,有~之 妙。
- ≈ 鞭辟入里,一针见血,入木三分.
- ≠ 蜻蜓点水,浮光掠影

«Стегать очень глубоко» — глубокий анализ.

鞭长莫及 biān cháng mò jí

- 及:到。原意是鞭子虽长,也不能打马肚子。比喻相隔太远,力量达不到。
- **%** 《左传·宣公十五年》:"虽鞭 之长,不及马腹。"
- ◆ 任何常规防空武器,对于我也只能作高不可攀、~的望空兴叹(朱 毅麟《洲际导弹自述》)。
- ≈ 鞭长不及,鞭不及腹 «Кнут длинный, но не достает» — не-

«Кнут длинный, но не достает» — нехватка, недостаточность сил; руки коротки.

便宜行事 biàn yí xíng shì

- △ 便宜:方便,适宜。指可以根据实际情况斟酌处理,不必请示。
- * 《史记・萧相国世家》: "即不及奏上, 辄以便宜施行, 上来以 闻。"
- ◆ 今年广交会你自己去吧,大的条 条框框已经商量过了,至于具体 做法你到广州后可~。
- ≈ 便宜从事,见机行事,随机应变.
- ≠ 墨守成规

«Удобно делать дела» — делать самостоятельно, без указаний.

变化多端 biàn huà duō duān

△ 形容变化极多。也指变化很大。

- * 明·冯梦龙《古今小说·陈从善梅岭失浑家》:"这齐天大圣神通广大,变化多端。"
- ♦ 旧朋友是~,几乎是不剩一个了。 (《鲁迅书信集•致曹靖华》)
- ≈ 变化莫测,变幻莫测

«Число изменений достигло предела» — бесконечные изменения; большие перемены.

变化无常 biàn huà wú cháng

- **二** 无常:没有常态。指事物经常变化,没有规律性。
- **%** 《庄子·天下》: "忽漠无形, 变化无常。"
- ◆ 近来天气~,一会儿晴空万里, 一会儿又大雨倾盆。
- ≈ 变幻无常,变幻莫测.
- ≠ 一成不变

«Перемены необычные» — частые непредсказуемые перемены.

变生肘腋 biàn shēng zhǒu yè

- △ 肘腋: 胳肢窝。比喻事变就发生 在身边。
- ※ 《三国志・蜀书・法正传》: "主公之在公安也,北畏曹公之 强,东惮孙权之逼,近则惧孙夫 人生变于肘腋之下,当斯之时, 进退狼跋。"
- ◆ 炮台失守,完全是由于守将的叛变,这种~的事无从预防。。
- ≈ 祸生肘腋,事生肘腋,衅起萧墙 «Изменение произошло в подмышечной впадине» — мятеж, бунт, революция, произошедшие поблизости.

辩才无碍 biàn cái wú ài

② 碍:滞碍。本是佛教用语,指菩萨为人说法,义理通达,言辞流利,后泛指口才好,能辩论。

- **%** 《华严经》"若能知法永不灭,则得辩才无障碍;若能辩才无障碍。" 碍,则能开演无边法。"
- ◇ 这可见韵高的∼,说得顽石点头 了。(清・曾朴《孽海花》第十 三回)

«Полемический дар, не знающий преград» — блестящие полемические и ораторские способности.

彪炳千古 biāo bǐng qiān gǔ

○ 形容伟大的业绩流传千秋万代。

- 帶 南朝·梁·钟嵘《诗品》卷中: "晋弘农太守郭璞诗,宪章潘 岳,文体相辉,彪炳可玩。"
- 他建立的功绩可以~。
- ≈ 彪炳千秋

«Узор, живущий в веках» — достижение, дело, вошедшие в историю.

标新立异 biāo xīn lì vì

- △ 标:提出,写明; 异:不同的, 特别的。提出新奇的主张,表示 与众不同。
- * 《世说新语・文学》: "支道林 在白马寺中,将冯太常共语,因 及《逍遥》,支卓然标新理于二 家之表,立异于众贤之外。"
- ◆ 人家都这样讲、这样做,要是你 一个人偏偏~,人家就要派你不是 了。(巴金《春》)。
- ≈ 拔新领异,独树一帜,独出心裁,独辟蹊径.
- ≠ 抱残守缺,因循守旧,亦步亦趋 «Новое одиноко» неожиданная, необычная идея; вводить новшества; оригинальничать; наперекор всем; поступать не так, как все.

表里如一 biǎo lǐ rú yī

表:外表;里:内心。表面和内心象一个东西。形容言行和思想完全一致。

- * 《朱子全书·论语》: "行之以 忠者,是事事要着实,故某集注 云: '以忠,则表里如一。'"。
- ◆ 我言行一致, ~。(郭沫若《屈 原》第四幕)
- ≈ 表里一致 , 表里不二, 言行一 致, 心口如一.
- ≠ 表里不一,口是心非,阳奉阴 违

«Внешнее и внутреннее едино» — единство мыслей и поступков; с открытой душой; искренний; цельный.

摽梅之年 biào méi zhī nián

- ② 摽梅:梅子成熟后落下来。比喻 女子已到了出嫁的年龄。
- * 《诗经・召南・摽有梅》: "摽 有梅,其实七兮。求我庶士,迨 其吉兮。"
- ◆ 虽然她已到了~,但是仍一心扑在 事业上,对个人问题从不加以考 虑。

«Время, когда отцветает слива» — пора выходить замуж.

别出机杼 bié chū jī zhù

- 机杼: 织布机,比喻诗文的构思 和布局。指写作另辟途径,能够 创新。
- **%** 《魏书·祖莹传》:"文章须自 出机杼,成一家风骨。"
- ❖ 这幅画的构思可以算得上是~了, 把落款和印章放在了左下角,上 方留出了一大片空白,既拓深了 意境,又突出了主题。
- ≈ 别出心裁,别具匠心

«Создать другой ткацкий станок»— идея и организация произведения; придумать что-то новое в организации произведений.

别出心裁 bié chū xīn cái

- ② 别:另外;心裁:心中的设计、 筹划。另有一种构思或设计。指 想出的办法与众不同。
- 等明・李贽《水浒全书发凡》:"今别出心裁,不依旧样,或特标干目外,或叠采干回中。"
- ◆ 只好~,鼓吹女人自杀。(鲁迅 《坟・我之节烈观》)
- ≈ 别具匠心,别出机杼 «Другие планы» — идти непроторенными путями; оригинально; своеобразно; творчески.

别鹤孤鸾 bié hè gū luán

- ② 别: 离别; 鸾: 凤凰一类的鸟。 离别的鹤,孤单的鸾。比喻远离 的夫妻。
- 等 三国魏・稽康《琴赋》: "王昭、楚妃,千里别鹤。"晋・陶潜《拟古》诗: "上弦惊别鹤,下弦操孤鸾。"
- ◆ 你们两位都这么大岁数了,就凑 合着过吧,又何必非要弄成个~不 可呢?
- ≈ 劳燕分飞,别鹤离鸾,离鸾别 凤,孤雌寡鹤

«Одинокий феникс, простившийся с журавлем» — разлученные супруги.

别具肺肠 bié jù fèi cháng

- ② 比喻人动机不良,故意提出一些 与众不同的的奇特的主张。
- **%** 《诗经·大雅·桑柔》:"自有 肺肠,俾民卒狂。"
- ◆ 那老太太却~,非但不惊不吓, 还要赶到房里,把席面扫个一空,骂了个无了无休。(清・吴 趼人《二十年目睹之怪现状》第七十七回)
- ≈ 别有用心,别有肺肠。

«Иметь другие легкие и кишки» — иметь особые (неблаговидные) цели; преследовать свои особые цели; таить темные намерения; руководствоваться тайными мотивами.

别树一帜 bié shù yī zhì

- A 树: 立; 帜: 旗帜。比喻另创一家或另创局面。
- 審 清·袁枚《随园诗话》卷三:"元、白在唐朝所以能独树一帜者,正为其不袭盛唐窠臼也。"
- ◆ Gastev 是主张善用时间, ~的, 本集只收了一幅。(鲁迅《集外 集拾遗・〈新俄画选〉小引》)
- ≈ 独树一帜

«Установить свое знамя» — сохранять свою неповторимость, оригинальность; своеобразный; оригинальный; самобытность.

别无长物 bié wú cháng wù

- 云 长物:多余的东西。除一身之外 再没有多余的东西。原指生活俭 朴。现形容贫穷。
- * 南朝宋·刘义庆《世说新语·德 行》:"丈人不悉恭,恭作人无 长物。"
- ◆ 他们除双手外, ~, 其经济地位 和产业工人相似。(毛泽东《中 国社会各阶级的分析》)
- ≈ 一无长物,身无长物,一无所有.
- ≠ 应有尽有

«Нет ничего иного» — простота жизни; скудность, бедность.

别有洞天 bié yǒu dòng tiān

- △ 比喻另有一番境界。
- * 唐·李白《山中问答》诗:"桃花 流水窅然去,别有天地非人间。"
- ◆ 各处尽是画栋雕梁,珠帘绮户, 那 派 艳 丽 光 景 , 竟 是 ~。

(清·李汝珍《镜花缘》第九十 八回)

≈ 别有天地

«Открыть новые границы, перспективы» — иметь, придавать особую препесть

宾至如归 bīn zhì rú guī

- △ 宾: 客人; 至: 到; 归: 回到家中。客人到这里就象回到自己家里一样。形容招待客人热情周到。
- * 《左传·襄公三十一年》: "宾至如归,无宁灾患,不畏寇盗,而亦不患燥湿。"例子:列车服务员招待热情,服务周到,旅客都有~的感觉。

≠ 拒之门外

«Гость пришел, словно вернулся домой» — в гостях чувствовать себя как дома.

彬彬有礼 bīn bīn yǒu lǐ

- △ 彬彬: 原意为文质兼备的样子, 后形容文雅。形容文雅有礼貌的 样子。
- **%** 《史记·太史公自序》:"叔孙 通定礼仪,则文学彬彬稍进。"
- ❖ 这位中年男子~地请我们一一落 座,又动手给我们泡了工夫茶。
- ≈ 文质彬彬,温文而雅

«Благородство церемонно» — культурный и благородный; вежливо; прилично; чинно; корректно.

鬓乱钗横 bìn luàn chāi héng

- 全 鬓: 耳边的头发; 钗: 妇女的首饰,由两股合成。耳边的头发散乱,首饰横在一边。形容妇女睡眠初醒时未梳妆的样子。
- **%** 宋·王安石《扇子词》:"青冥风 霜非人世,鬓乱钗横特地寒。"

- ◆ 她刚刚起床,~地就跑了出去。
- ≈ 蓬头垢面

«Косы растрепаны, заколка сдвинута»— неприбранный вид со сна (у женщин).

冰寒于水 bīng hán vú shuǐ

△ 冰比水冷。比喻学生胜过老师。

- 第 荀子《劝学》: "冰,水为之,而寒于水。"唐·张彦远《历代名画记·七·南齐》: "蘧(道愍)始师章(继伯),冰寒于水。"
- ≈ 青出于蓝

«Лед холоднее воды» — ученик превзошел своего учителя.

冰壶秋月 bīng hú qiū yuè

- ② 冰壶:盛水的玉壶,比喻洁白。 比喻洁白明净。多指人的品格。
- **黎** 宋·苏轼《赠潘谷》诗: "布衫漆黑手如龟, 未害冰壶贮秋月。"
- ◆ 那女子,真是~,清绝无尘,生得不肥不瘦。
- ≈ 冰壶秋水,冰魂雪魄,冰肌雪 肠

«Чайник, наполненный ледяной водой, как осенний месяц» — чистый (о помыслах, чувствах, душевных качествах).

冰肌玉骨 bīng jī yù gǔ

- ② 冰:晶莹。肌骨如同冰玉一般。 形容女子肌肤莹洁光滑。
- * 宋·苏轼《洞仙歌》词:"冰肌 玉骨,自清凉无汗。"
- ❖ 这女子~,长得说不尽的标致。
- ≈ 玉骨冰肌

«Ледяное тело, яшмовые кости» — красота женского тела.

冰解冻释 bīng jiě dòng shì

- 如同冰冻融化一般。比喻困难或 障碍消除。
- **%** 《庄子·庚桑楚》: "是乃所谓 冰释冻释者能乎?"
- 我和李红之间的误会已经~,现在 我们已和好如初了。
- ≈ 冰消冻解,冰消冻释

«Лед растаял, мерзлота ушла» — трудности исчезли.

冰炭不投 bīng tàn bù tóu

△ 比喻彼此合不来。

- 《韩非子·显学》: "夫冰炭不同器而久,寒暑不兼时而至。杂反之学不两立而治。"
- 有一派人说,革命和文学是~的, 这两个东西根本不能并立。(郭 沫若《革命与文学》)
- ≈ 冰炭不容,水火不容
- ≠ 水乳交融

«Лед и уголь не соединить» — лед и пламень, противоположности, несовместимые вещи.

兵不血刃 bīng bù xuè rèn

- 平: 武器; 刃: 刀剑等的锋利部分。兵器上没有沾上血。形容未经战斗就轻易取得了胜利。
- **%** 《荀子·议兵》:"故近者亲其善,远方慕其德,兵不血刃,远 迩来服。"
- ◇ ~,就平了广西省多年的乱党。(清·张春帆《宦海》第七回)
- ≈ 军不血刃,兵无血刃.
- ≠ 血流漂杵

«Клинок, чье лезвие не познало крови» — бескровная победа; победа без единого выстрела.

兵不厌诈 bīng bù yàn zhà

- ② 厌:嫌恶;诈:欺骗。作战时尽可 能地用假象迷惑敌人以取得胜利。
- 《韩非子·难一》: "臣闻之, 繁礼君子,不厌忠信;战阵之 间,不厌诈伪。"
- ◆ 自来~,咱们斗力斗智,出奇制 胜,有何不可。
- ≈ 兵无常势

«В войне не брезгуй ложью» — не брезговать ничем во имя победы; военная хитрость.

秉烛待旦 bǐng zhú dài dàn

- ② 旦:早晨。手持点燃的蜡烛待天 亮。形容心情迫切,夜不能寐。
- **\$** 明·罗贯中《三国演义》第二十 五回:"关公乃秉烛立于户外, 自夜达旦,毫无倦色。"
- ◆ (瞿)式耜高兴极了,吩咐剩下 的一个老兵进酒,~和(张)同 敞销磨这个空城的一夜。(朱东 润《张居正大传》第十四章)

«С зажженной свечой дожидаться рассвета» — с нетерпением.

并行不悖 bìng xíng bù bèi

- ② 悖:违背,冲突。同时进行,不 相冲突。
- 《礼记·中庸》: "万物并育而 不相害,道并行而不相悖。"
- ◆ 发展火力发电和水力发电,这 是~。
- ≈ 并容不悖,双管齐下

«Идти плечом к плечу не сталкиваясь» — одно другому не мешает; не противоречить друг другу.

病入膏肓 bìng rù gāo huāng

全膏肓: 古人把心尖脂肪叫"膏",心脏与膈膜之间叫

"肓"。形容病情十分严重,无 法医治。比喻事情到了无法挽救 的地步。

- * 《左传・成公十年》: "疾不可 为也,在肓之上,膏之下,攻之 不可,达之不及,药不至焉,不 可为也。"
- ◆ 这个人脸色极差,体质虚弱,看来已是~。
- ≈ 病在膏肓,病入骨髓, 无可救药 «Болезнь дошла до самого сердца»— неизлечимая болезнь; кризисная ситуация; на краю могилы; безнадежное состояние; быть при смерти.

拨草寻蛇 bō cǎo xún shé

△ 比喻招惹恶人,自找麻烦。

- **黎** 明•汤显祖《牡丹亭》: "亏杀你 拨草寻蛇,亏杀你守株待兔。"
- □ 现今惧太后梗阻新改,你反~, 療起太后那边,好不误事! (《晚清文学丛钞•大马扁》第十二回)

«Шевелить траву, искать змей» — кликать беду на свою голову; создавать себе дополнительные проблемы.

拨乱反正 bō luàn fǎn zhèng

- △ 乱: 指乱世; 反: 通"返",回复。消除混乱局面,恢复正常秩序。
- 《公羊传·哀公十四年》:"拨 乱世,反诸正,莫近诸《春 秋》。"
- ◆ 过去讲错的,再讲一下,改过来。~,语言要明确,含糊其辞不行,解决不了问题。(邓小平《教育战线的拔乱反正问题》)

≈ 拔乱反治

«Устранить беспорядок, вернуться к порядку» — все поставить на свои места.

拨云见日 bō yún jiàn rì

- 发开乌云见到太阳。比喻冲破黑暗见到光明。也比喻疑团消除,心里顿时明白。
- 器 《晋书・乐广传》: "此人之水 镜,见之莹然,若披云雾而睹青 天也。"
- ◆ 晚生得蒙老先生指教,如~,感 激不尽。(清•吴敬梓《儒林外 史》第三十九回)
- ≈ 开云见日,拔云睹日,重见天日.
- ≠ 暗无天日,不见天日

«Убрать облака и увидеть солнце»— душа успокоилась; все стало ясно, больше нет сомнений.

波谲云诡 bō jué yún guǐ

- △ 谲: 诡: 怪异,变化。好象云彩 和水波那样,形态不可捉摸。原 形容房屋构造就象云彩、波浪一 样千姿百态。后多形容事物变幻 莫测。
- **%** 汉·扬雄《甘泉赋》: "于是大厦云谲波诡,摧摧而成观。"
- ❖ 这其间的悲欢离合, ~, 令人在 冷静沉默中回想起来, 抚今追 昔,实不胜其感慨系之. (邹韬奋 《抗战以来•开场白》)
- ≈ 云谲波诡

«Необычные волны, опасные тучи» — неконтролируемая ситуация.

波澜老成 bō lán lǎo chéng

- ② 波澜:波涛,形容文章多起伏; 老成:指文章很老练。形容文章 气势雄壮,语句老练。
- 器 唐·杜甫《敬赠郑谏议十韵》 诗: "毫发无遗憾,波澜独老 成。"
- 他的文章风格俊洒飘逸,在此篇 杂文中尤见其~。

«Могучий и степенный» — художественное произведение, мощное по содержанию и выдержанное по форме.

播糠眯目 bō kāng mí mù

- △ 撒播糠秕眯住别人的眼睛。比喻 外物虽小,但造成的危害却很 大。
- **%** 《庄子·天运》:"夫播糠眯目,则天地四方易位矣。

«Разбрасывая полову, прищуривай глаза» — как бы чего не вышло, береженого Бог бережет; мелкая вещь — большой вред.

伯仲之间 bó zhòng zhī jiān

- △ 伯仲: 兄弟排行的次第, 伯是老 大, 仲是老二; 间: 中间。比喻 差不多, 难分优劣。
- 器 三国·曹丕《曲论·论文》: "傅毅之于班固,伯仲之间 耳。"
- ◆ 小赵与我的俄语水平介于~,很难 说谁掌握得好些,谁又说得不 好。
- ≈ 不相上下.
- ≠ 相形见绌,判若天渊

«Как между старшим и следующим за ним братом» — поровну делить тяготы и радости; почти одинаковы; мало чем отличаются друг от друга.

勃然变色 bó rán biàn sè

- ② 勃然:突然地。变色:变了脸 色。突然生气,变了脸色。
- 器 《孟子・万章下》: "(孟子)曰: '君有大过谏;反复之而不 听,则易位。'王勃然变乎色。"
- ◆ 在长久的僵持中王夫人慈祥的脸 ~, 她挥手让儿媳退了出去。
- ≈ 勃然作色, 忿然作色

«Вдруг измениться в лице» — измениться в лице от ярости, злобы.

博大精深 bó dà jīng shēn

- △ 博:广,多。形容思想和学识广 博高深。
- \$\text{\$\}\$}}}}\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\exititt{\$\text{\$\text{\$\text{\$\exitit{\$\text{\$\text{\$\text{\$\}}}\exititt{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{
- ◆ 中国文化~,值得我花费一生的时间去研究。

«Знания широки, чувства глубоки» — знающий и великодушный.

博施济众 bó shī jì zhòng

- ② 博:广泛;济:救济。给予群众 以恩惠和接济。
- **%** 《论语•雍也》:"如有博施于 民而能济众,何如。"
- 就是你老弟,每月印结分的好, 也不过几十两银子,还没有到那 "~"的时候,我也劝你不必出 这冤钱。(《官场现形记》第二 十七回)

«Щедро раздавать, помогать людям» — творить благие дела.

博硕肥腯 bó shuò féi tú

- ② 博硕:形状大; 腯:音'途', 肥壮。指六畜肥壮。
- **%** 《左传·桓公六年》:"故奉牲 以告曰:'博硕肥途。'"
- 家有水牛一,博硕肥腯,爱之特 甚。(清・淮阴百一居士《壶天 录》)

«Крупный и жирный» — хорошо откормленная домашняя живность.

博文约礼 bó wén yuē lǐ

② 博:金我,广;约:约束。广求 学问,恪守礼法。

- 《论语·雍也》: "君子博学于 文,约之以礼,亦可以弗畔矣 夫!"
- ~, 讵穷于钻仰也。(清•王闿运《八代文粹序》)
- «Стремиться к знаниям, уважать закон».

薄寒中人 bó hán zhòng rén

- ② 薄寒:轻微的寒气。中人:伤 人。指轻微的寒气也能伤害人的 身体。也比喻人在衰老或患难之 中时经不住轻微的打击。
- **%** 《楚辞·九辩》:"憯凄增欷 兮,薄寒之中人。"
- ◆ ~老可畏,热酒浇肠气先压。 (宋•苏轼《九月黄楼作》)

«Даже слабый ветер может поразить человека» — слабому и легкого удара достаточно.

薄物细故 bó wù xì gù

- ② 薄:微小;物:事物;故:事 故。指微小的事情。
- 《汉书·匈奴传上》:"薄物细故,谋臣计失,皆不足以离昆弟之欢。"
- ▶ 凡我各省将帅,平时~,悉当弃置,集其精力,从事破贼。(蔡东藩、许廑父《民国通俗演义》第一百五十九回)

«Малое дело, ничтожное происшествие» — мелочь, и яйца выеденного не стоит.

卜夜卜昼 bǔ yè bǔ zhòu

- △ ト: 占卜。形容夜以继日地宴乐 无度。
- **%** 《左传·庄公二十二年》: "臣 卜其昼,未卜其夜,不敢。"
- ◆ 中国的半壁江山已落入金人之 手,而偏安一隅的南宋统治者却 花天酒地,~,不知国这将亡。

≈ ト昼ト夜

«Гадать день и ночь» — вести праздную жизнь.

补苴罅漏 bǔ jū xià lòu

- ② 苴: 鞋底的草垫; 罅: 缝隙。补好裂缝,堵住漏洞。比喻弥补事物的缺陷。
- **%** 唐·韩愈《进学解》:"补苴罅漏,张阜幽眇。"
- ◆ 需要有人将剧中的情节~地应有尽 有地搬演出来。(洪深《戏剧导 演的初步知识》)
- ≈ 补偏救弊,补阙拾遗

 «Латать подошвы, зашивать дыры» —

 исправлять недостатки.

补天浴日 bǔ tiān vù rì

- ② 这是指女娲炼五色石补天和羲和 给太阳洗澡两个神话故事。后用 来比喻人有战胜自然的能力。也 形容伟大的功业。
- ※ 《淮南子・览冥训》: "于是女娲炼五色石以补苍天。"又《山海经・大荒南经》: "有羲和之国,有女子名曰羲和,方日浴于甘渊。"
- ♦ 将来自然有肩担大任的人出来~, 不过在迟早间尔。(清•陈朗《雪 月梅传》)
- ≈ 补天柱地

«Зашивать небо, мыть солнце» — человек — властелин природы; великие деяния.

捕风捉影 bǔ fēng zhuō yǐng

- 风和影子都是抓不着的。比喻说话做事丝毫没有事实根据。
- ※ 《汉书・郊祀志》: "听其言, 洋洋満耳,若将可遇;求之,荡 荡如系风捕景,终不可得。"

《朱子全书》: "若悠悠地似做不做,如捕风捉影,有甚长进?"

- ◆ 对于~的流言,我们切不可轻信。
- ≈ 捕影拿风,捕影捞风,系风捕 影,道听途说,无中生有.
- ≠ 有凭有据,言之凿凿

«Ловить ветер, хватать тень» — беспредметный разговор; безосновательные заявления; гоняться за химерой; основываться на сомнительных утверждениях.

不白之冤 bù bái zhī yuān

- **四** 白: 搞清楚。没有得到辩白或洗 刷的冤屈。
- 第 明·冯梦龙《东周列国志》第四十二回:"咺之逃,非贪生怕死,实欲为太叔伸不白之冤耳!"
- ◆ 文革期间,许多老干部蒙受了~。
- ≈ 覆盆之冤,沉冤莫白

«Неисправленная несправедливость» — оставшаяся обида; неотомщенная обида; необоснованное обвинение; без вины обвиненный; пострадать ни за что; терпеть напраслину.

不卑不亢 bù bēi bù kàng

- 全 卑: 低、自卑; 亢: 高傲。指对 人有恰当的分寸, 既不低声下 气, 也不傲慢自大。
- **%** 明·朱之瑜《答小宅生顺书十九 首》:"圣贤自有中正之道,不 亢不卑,不骄不诌,何得如此 也!"
- 我们为人处世,应~。
- ≈ 不亢不卑.
- ≠ 摧眉折腰,胁肩低眉

«Не заискивать, не заноситься» — быть самим собой, не строить из себя; дер-

жаться с достоинством, без высокомерия и заискивания.

不避斧钺 bù bì fǔ yuè

- 全 斧钺: 古代的兵器。不躲避斧钺 之类的兵器。形容将士英勇无 畏,或烈士忠义不屈。
- **黎** 《汉书·赵充国传》: "愚臣伏 计孰甚,不敢避斧钺之诛,昧死 陈愚,唯陛下省察。"
- ◆ 臣向来不以面从为忠,故今 日~,直言苦谏。(姚雪垠《李 自成》第二卷第三十二章)

«Не бегать от боевого топора» — не кланяться под пулями.

不辨菽麦 bù biàn shū mài

- △ 菽: 豆子。分不清哪是豆子,哪 是麦子。形容愚笨无知。后形容 缺乏实际生产知识。
- **%** 《左传·成公十八年》: "周子 有兄而无慧,不能辨菽麦,故不 可立。"
- ◆ 世间也尽有~的人。(郭沫若 《银杏》)
- ≈ 五谷不分.
- ≠ 博学多能

«Не отличать бобы от проса» — ни в чем не разбираться; быть оторванным от действительности.

不辨真伪 bù biàn zhēn wěi

- △ 辨:分辨。伪:虚假。无法辨别 真的和假的。
- 第 明·冯梦龙《东周列国志》第三 十九回:"晋文公先年过曹,曹 人多有识得的,其夜仓卒不辨真 伪。"
- ◆ 搞文物收购的人尤其要迅速提高 专业水平,否则,~,什么东西都 收进来了,我们的损失就大了。
- ≈ 真伪莫辨.

≠ 洞若观火

«Не различать истинного и ложного».

不速之客 bù sù zhī kè

- ② 速:邀请。指没有邀请突然而来 的客人。
- **%** 《周易·需》:"有不速之客三人来,敬之终吉。"
- ❖ 这样出乎意外的~,却受着了真正 是由衷而出的恳切的欢迎。(郭沫 若《海涛集•跨着东海》)

«Незваный гость».

不违农时 bù wéi nóng shí

- **全** 违:不遵守。不耽误农作物的耕种时节。
- **%** 《孟子·梁惠王上》:"不违农时,谷不可胜食也。"
- ◆ ~,减少误工,也十分重要。 (毛泽东《减租和生产是保卫解 放区的两件大事》)

«Следовать сельскохозяйственному календарю» — следовать устоявшейся традиции.

不舞之鹤 bù wǔ zhī hè

- △ 舞:舞蹈。不舞蹈的鹤。比喻名 不副实的人。也用来讥讽人无 能。
- * 南朝宋·刘义庆《世说新语·排调》:"昔羊叔子有窑主善舞, 尝向客称之。客试使驱来, 氃氋 而不肯舞。"
- 刚才你还说你什么都行呢,可一 真干起来你又缩回去了,原来是~ 啊。

«Не танцующий журавль» — никчемный человек.

不相上下 bù xiāng shàng xià

△ 分不出高低好坏。形容水平相当。

- **%** 唐·陆龟蒙《蠹化》:"翳叶仰啮,如饥蚕之速,不相上下。"
- 他俩年龄相当,个头也~。
- ≈ 不相伯仲

«Не выделять верха и низа» — соответствующий, достаточный уровень.

不肖子孙 bù xiào zǐ sūn

- 不肖:不象,不贤。指品德差, 没出息,不能继承先辈事业的子 孙或晚辈。
- 場 《庄子・天地》: "亲之所言而然,所行而善,则世俗谓之不肖子。"《孟子・万章上》: "丹朱之子不肖,舜之子亦不肖。"
- ◆ 造庙的时候,他的祖宗就捐过 钱,现在他却要来吹熄长明灯, 这不是~?(鲁迅《彷徨•长明 灯》)

≠ 孝子贤孙

«Дети не достойны своих предков» не следовать чести отцов; недостойные наследники (потомки); непутевые потомки; выродившееся потомство; беспутные дети.

不言而信 bù yán ér xìn

- △ 旧指君子不用说什么就能得到别 人的信任。形容有崇高的威望。
- **黎** 《庄子·田子方》: "夫子不言 而信,不比而周。"
- 尧舜之世,正百官而诸侯服,去 四凶而天下安,~,不怒而威。 (明・冯梦龙《东周列国志》第 十八回)

«Ничего не сказал, но заслужил доверие» — обладать высоким авторитетом.

不翼而飞 bù yì ér fēi

翼:翅膀。没有翅膀却飞走了。 比喻物品忽然丢失。也比喻事情 传播得很迅速。

- * 《管子・戒》: "无翼而飞者声也。" 《战国策・秦策三》: "众口所移,毋翼而飞。"
- ▶ 足足的一百六十块钱就那样便~ 了。(郭沫若《革命春秋・创造 十年》)
- ≈ 不胫而走.
- ≠ 插翅难飞

«Без крыльев, а летает» — неожиданная пропажа; быстро разнесшиеся новости; куда-то запропаститься; неожиданно исчезнуть; как в воду кануть; как сквозь землю провалиться.

布帛菽粟 bù bó shū sù

- 高: 丝织品; 菽: 豆类; 粟: 小米,泛指粮食。指生活必需品。 比喻极平常而又不可缺少的东西。
- ※ 《宋史·程颐传》: "其言之旨,若布帛菽粟然,知德者尤尊崇之。"
- ◆ 对于胜利了的人民,这是如同~ 一样地不可以须臾离开的东西。 (毛泽东《为什么要讨论白皮 书》)

«Ткань и хлеб» — все самое необходимое.

步人后尘 bù rén hòu chén

- 全 后尘: 走路或行车时后面扬起的 尘土。指跟在人家后面走。比喻 追随模仿,学人家的样子,没有 创造性。
- * 唐·杜甫《戏为六绝句》诗: "窃攀屈宋宜方驾,恐与齐梁作 后尘。"
- ◆ 有科学上,我们要勇于走自己的 路,绝不可~。
- ≈ 亦步亦趋.
- ≠ 独辟蹊径,别具匠心,别出心裁

«Пыль после идущего, идти по стопам других» — следовать проторенным путем; следовать чужому примеру; плестись в хвосте.

C

猜枚行令 cāi méi xíng lìng

- 全 猜枚:一种酒令,原指手中握若 干小物件供人猜测单双、数目 等。现亦指划拳。行令:行酒 令。喝酒时行酒令。
- * 元·无名氏《射柳捶丸》第三 折: "……某已来了也,有酒拿 来我先打三钟,然后猜枚行令耍 了。"
- ❖ 欧阳百与这些人~,直喝到更深。
- ≈ 猜拳行令

«Играть в чет и нечет, проигравший пьет вино» — играть в застольную игру во время выпивки.

才貌双全 cái mào shuāng quán

△ 才学相貌都好。

- **%** 明·洪楩《清平山堂话本·风月 瑞仙亭》:"孩儿见他文章绝 代,才貌双全,必有荣华之日, 因此上嫁了他。"
- ◆ 她可是个~的好姑娘,你还犹豫什么?
- ≈ 色艺双绝

«И талант, и внешность — все в совершенстве» — и умом хорош, и лицом пригож.

才望高雅 cái wàng gāo yǎ

- ② 形容人富有才学,享有很高的声望,不同流俗。
- **%** 《旧唐书·陆象先传》:"陆景初才望高雅,非常所及。"
- ◆ 先生~,人人景慕。

«Талант известен и высоко оценен» — известный своими талантами.

材大难用 cái dà nán vòng

- △ 原意是能力强难用于小事。后形容怀才不遇。
- ※ 《庄子・逍遥游》: "吾有 大树,人谓之樗。其大本臃肿 而不中绳墨,其小枝卷曲而不中 规矩,立之涂,匠者不顾。今子 之言,大而无用,众所同去 也。"
- ◆ 老李这个人属于~,咱们这座小庙 可请不起他。

≈ 才大难用

«Талант велик, но трудно использовать» — талант, не находящий своего приложения; талантливый человек, не справляющийся с мелкими делами; талант, не получивший признания.

采及葑菲 cǎi jí fēng fēi

- △ 别人征求自己意见时表示谦虚的 说法。
- * 《诗经・国风・邶风》: "采葑 采菲,无以下体? 德音莫违,及 尔同死。"
- 弟见世兄浪滚风飘,又怕徒惹絮 聒,今既~,敢不敬献刍荛。 (清・李绿园《歧路灯》第六十 三回)

«Использовать даже репу и редис (мои скромные достоинства)» — подобострастно просить, унижаться в просьбе.

采兰赠药 cǎi lán zèng vào

- ② 兰: 兰花,花味清香;药:芍 药。比喻男女互赠礼物,表示相 爱。
- 《诗经·郑风·溱洧》:"维士与女,伊其相谑,赠之以芍药。"

- ❖ 哈哈,原来你们两个人早就~,我 还想给你们当"红娘"呢。这下 就等吃你们的喜糖了。
- ≈ 采兰赠芍

«Собирать орхидеи, дарить пионы» — подарки влюбленных.

采薪之忧 cǎi xīn zhī yōu

- △ 采薪: 打柴。病了不能打柴。自 称有病的婉辞。
- 《孟子・公孙丑下》: "昔者有 王命,有采薪之忧,不能造 朝。"
- "敝人有~,故不能亲自前往祝贺,还望海涵。"常老先生一番文绉绉的表白引起了年轻人的兴趣。
- ≈ 采薪之患, 采薪之疾, 负薪之忧 «Тяготы при сборе хвороста» совсем занемог (о своей болезни); ссылаться на болезнь.

彩凤随鸦 cǎi fèng suí yā

- **四** 比喻美丽聪明的女子嫁给粗俗丑 陋的的男人。
- 《事文类聚》:"杜大中起于行伍,妾能词,有'彩凤随鸦'之句。"
- 自从加克娶了姑娘,人人都 道~,不免纷纷议论。(清・曾 朴《孽海花》第十六回)

«Прекрасный феникс следует за вороной» — не пара (о супругах).

彩云易散 cǎi yún yì sàn

- △ 美丽的彩云容易消散。比喻好景 不长或红颜薄命。
- **卷** 唐·白居易《简简吟》:"苏家小女名简简,芙蓉花腮柳叶眼,……大都好物不坚牢,彩云易散琉璃脆。

 秦月难逢, ~。心比天高, 身为下 贱。(《红楼梦》5回)

«Красивые облака легко разогнать» — красота быстро проходит; счастье непостоянно; счастливая пора быстро кончается.

餐风露宿 cān fēng lù sù

- 风里吃饭,露天睡觉。形容旅途或野外工作的辛苦。
- * 宋·苏轼《将至筠先寄迟适远三 犹子》诗:"露宿风餐六百里, 明朝饮马南江水。"
- ◆ 他离开家后,~地赶路,十分辛 苦。
- ≈ 餐风沐雨,餐风饮露

«Есть на ветру, спать под открытым небом» — тяготы путешествия; жить в суровых полевых условиях, под открытым небом.

残杯冷炙 cán bēi lěng zhì

- △ 残:剩余;杯:指酒;炙:烤 肉。指吃剩的饭菜。也比喻别人 施舍的东西。
- * 北齐·颜之推《颜氏家训·杂艺》: "不可令有称誉,见役勋贵,处之下坐,以取残杯冷炙之辱。"
- ◆ 做人不可攀结权贵,靠人施舍, 以受~之辱。

残编断简 cán biān duàn jiǎn

△ 指残缺不全的书籍。

* 北周·庚信《谢滕王集序启》: "某本乏财用,无多作述……至 如残编落简,并入尘埃;赤轴青 箱,多从灰烬。

- ◆ 那军警执着火炬,照耀如同白昼,忽到这处,忽到那处,目光灼灼,东张西望,最注意的是片红只字,~。(《民国演义》第五十回)
- ≈ 残篇断简,断纸余墨

«Разрозненные наброски, обрывки записей» — незаконченное произведение (книга).

残山剩水 cán shān shèng shuǐ

- 指国家领土大都沦陷后残余的部分。也比喻未被消除而剩下来的事物。
- 審 唐·杜甫《陪郑广文游何将军山林》诗:"剩水沧江破,残山碣石开。"
- ≈ 剩水残山

«Остатки гор, остатки вод» — часть территории, оставшаяся целой после наводнения; остатки былой роскоши.

蚕食鲸吞 cán shí jīng tūn

- ② 象蚕吃桑叶那样一步步侵占, 象鲸吞食那样一下子吞并。比喻 用各种方式侵占吞并别国的领 土。
- **%** 《韩非子·存韩》:"诸侯可蚕 食而尽,赵氏可得与敌矣。"
- ◆ 在乾隆时代,英吉利灭东印度, 据孟加刺,渐肆其~手段,兼并 那 东、中、南三 印度之地。 (清・彭养鸥《黑籍冤魂》第二 回)

«Шелкопряд ест, кит глотает» — тактика постепенного захвата; разными способами захватывать чужую территорию.

惨不忍睹 cǎn bù rěn dǔ

△ 睹:看。凄惨得叫人不忍心看。

- ***** 唐·李华《吊古战场文》:"伤心惨目,有如是耶!"
- ◆ 他在一场车祸中不幸遇难,那场 景真是~。
- ≈ 惨不忍闻, 目不忍视

«От ужаса невозможно смотреть» — ужасающее зрелище; невыносимо смотреть; ужас берет при виде; ужасная картина.

惨淡经营 cǎn dàn jīng yíng

- △ 惨淡: 苦费心思; 经营: 筹划。 费尽心思辛辛苦苦地经营筹划。 后指在困难的的境况中艰苦地从 事某种事业。
- 審 唐·杜甫《丹青引赠曹将军霸》:"诏谓将军指绢素,意匠 惨游经营中。"
- ❖ 这样~之后,这一所房屋,在那 条贫民窟的街道上简直是一所很 整洁的屋子了。(邹韬奋《经 历•惨淡经营之后》)

≈ 苦心经营

«Тяжело работать» — из кожи вон лезть; биться над чем-то; ломать голову.

灿烂辉煌 càn làn huī huáng

- ② 灿烂:鲜明耀眼。形容光彩四射,鲜明耀眼。也比喻成绩卓著,十分引人注目。
- *精·李汝珍《镜花缘》第四十八回:"只觉金光万道,瑞气千条,灿烂辉煌,华彩夺目。"
- ◆ 《西江月》: "领导全靠共产党,胜利~。"(刘流《烈火金钢•开头语》)

«Яркий и сверкающий» — блестящий, впечатляющий успех.

粲花之论 càn huā zhī lùn

- **桑花**:鲜艳的花朵;论:言论。称赞言论的典雅隽妙。
- 第 五代后周·王仁裕《开元天宝遗事·粲花之论》: "每与人谈论,皆成句读,如春葩丽藻,粲于齿牙之下,时人号曰:'李白粲花之论。'"
- ◆ 此自师~耳。然默验人情,实亦为 理之所有。(清・纪昀《阅微草 堂笔记》卷七)
- ≈ 粲花之舌

«Речь, как великолепный цветок» — блистательная речь.

沧海横流 cāng hǎi héng liú

- ② 沧海:指大海;横流:水往四处 奔流。海水四处奔流。比喻政治 混乱,社会动荡。
- 審・袁宏《三国名臣序赞》: "沧海横流,玉石同碎。"《晋 书・王尼传》: "沧海横流,处 处不安也。"
- ◆ ~,方显出英雄本色。(郭沫若 《满江红》词)
- ≈ 四海構流
- ≠ 百川归海

«Широкое море растекается повсюду» — политическая и социальная нестабильность

沧海桑田 cāng hǎi sāng tián

- △ 桑田:农田。大海变成桑田,桑 田变成大海。比喻世事变化很 大。
- 審 晋·葛洪《神仙传·麻姑》: "麻姑自说云,接待以来,已见 东海三为桑田。"
- 化石是~的见证。
- ≈ 翻地覆地

«Широкое море, тутовое поле / Море может стать сушей, а суша может пре-

вратиться в море» — превратности судьбы; мир полон перемен; всему свойственны постоянные изменения.

沧海一粟 cāng hǎi vī sù

- **②** 粟:谷子,即小米。大海里的一 粒谷子。比喻非常渺小。
- **※** 宋·苏轼《前赤壁赋》: "寄蜉蝣天天地,渺苍海之一粟。"
- ◆ 我本人只是~,渺小得很。真正伟大的是中国人民,是中国共产党,是中华人民共和国! (钱学森《在授奖仪式上的讲话》)
- ≈ 太仓一粟,九牛一毛

«Зернышко в море» — капля в море, иголка в стоге сена.

藏垢纳污 cáng gòu nà wū

- □ 垢、污: 肮脏的东西。包藏容纳 肮脏之物。比喻隐藏或包容坏人 坏事。
- * 《左传·宣公十五年》:"谚曰:'高下在心,川泽纳污,山薮藏疾,瑾瑜匿瑕。'国君含垢,天之道也。"
- ◆ 大概是明末的王思任说的罢: "会稽乃报仇雪耻之乡,非~之 地。"(鲁迅《且介亭杂文附 集•女吊》)
- ≈ 藏污纳垢

«Спрятать нечистоты, впитать грязь» — скопище нечисти; рассадник зла; очаг заразы.

藏龙卧虎 cáng lóng wò hǔ

- △ 指隐藏着未被发现的人才,也指 隐藏不露的人才。
- * 北周·庾信《同会河阳公新造山地聊得寓目》诗: "暗石疑藏虎,盘根似卧龙。"
- ❖ 这所大学~,人才济济。

«Спрятавшийся дракон, спящий тигр» — скрытый дар, нереализованный талант; скрывать таланты.

藏怒宿怨 cáng nù sù yuàn

- △ 藏、宿:存留。把愤怒和怨恨藏 留在心里。指心怀怨恨,久久难 消。
- **%** 《孟子·万章上》: "仁人之于 弟也,不藏怒焉,不宿怨焉。"
- ◆ 为人要心胸开阔, ~对自己没有 什么好处。
- ≈ 怀恨在心

«Затаить злобу, приютить ненависть» — спрятать камень за пазухой, затаить злобу.

藏器待时 cáng qì dài shí

- △ 器:用具,引伸为才能。比喻学 好本领,等待施展的机会。
- **%** 《周易·系辞下》: "君子藏器于身,待时而动。"
- ◆ 小张本来外语水平就不低,又自 学了外贸营销,结果被外资企业 录用,这就是~啊。

«Спрятать орудие и ждать» — овладеть мастерством и ждать, когда оно может пригодиться.

藏头露尾 cáng tóu lù wěi

- △ 藏起了头,露出了尾。形容说话 躲躲闪闪,不把真实情况全部讲 出来。
- * 元·张可久《点绛唇·翻归去来 辞》套曲: "早休官弃职,远红 尘是非,省藏头露尾。"
- ◆ 他本是一个极粗野的人,到了岳 父、岳母面前还总要装作斯文, 结果往往是~,闹出许多笑话。

«Прятать голову, выставлять хвост» — недоговаривать до конца, скрывать правду; говорить недомолвками; ограничиваться полупризнанием.

草长莺飞 cǎo zhǎng yīng fēi

- **二** 莺:黄鹂。形容江南暮春的景色。
- 審 南朝・梁・丘迟《与陈伯之 书》: "暮春三月,江南草长, 杂花生树,群莺乱飞。"
- ❖ 这样看来,花香鸟语,~,都是 大自然的语言。(竺可桢《大自 然的语言》)

«Трава растет, иволга поет» — прелесть осеннего пейзажа.

草菅人命 cǎo jiān rén mìng

- ② 草菅:野草。把人命看作野草。 比喻随意谑杀人民。
- * 《汉书・贾谊传》: "其视系 人,若艾草菅然。"
- ◆ 象某人这样的官,真正是~了。 (清•李宝嘉《官场现形记》第 四十七回)

≠ 人命关天

«Человеческая жизнь — сорная трава» — ни в грош не ставить судьбу и жизнь человека; не считаться с человеческой жизнью; играть человеческой жизнью.

草莽英雄 cǎo mǎng yīng xióng

- 章莽:草丛,草野。旧时指在山 林出没的农民起义或强盗们中的 著名人物。
- 精·黄小配《洪秀全演义》第五回:"昔刘邦以亭长而定汉基,朱元璋以布衣而奠明祚……天命所属,多在草泽英雄。"
- ▶ 胸前和肩膀上缠着眩着人眼的红色标帜,真是个"~"的气概。 (冯铿《红的日记》)

≈ 草头天子

«Герой захолустья» — первый парень на деревне; герой-разбойник; рыцарь с большой дороги.

草木皆兵 cǎo mù jiē bīng

- ② 把山上的草木都当做敌兵。形容 人在惊慌时疑神疑鬼。
- **%** 《晋书·苻坚载记》: "坚与苻融登城而望王师,见部阵齐整,将士精锐;又北望八公山上草森皆类人形,顾谓融曰:'此亦劲敌也,何谓少乎?'怃然有惧色。"
- ≈ 杯弓蛇影,风声鹤唳

«Травы, деревья — все враги» — пуганая ворона и куста боится; у страха глаза велики; везде и всюду мерещатся враги.

草薙禽狝 cǎo tì qín xiǎn

- △ 薙:除草;杀。如同割除野草, 捕杀禽兽一般。比喻肆意屠戮, 无所顾惜。
- ***** 唐·韩愈《送郑尚书序》:"至 纷不可治,乃草薙而禽狝之,尽 根株痛断乃止。"
- ◆ 当内乱时⋯~之既久,司空见惯,而曾不足以动其心也。粱启超《论私德•私德堕落之原因》
 «Вырывать траву, разорять птиц» —

«Вырывать траву, разорять птиц» — беспощадное истребление.

草行露宿 cǎo xíng lù sù

- ② 走在野草里,睡在露天下。形容 走远路的人艰苦和匆忙的情形。
- 器 《晋书・谢玄传》: "闻内生鹤唳,皆以为王师已至,草行露宿,重以饥冻,死者十七八。"
- ◆ 缉毒小分队紧紧跟着这伙罪犯, 在荒山野地里~,奋战了十昼夜, 终于将这个贩毒团伙一网打尽。

≈ 露宿风餐

«Идти по траве, спать под открытым небом» — поспешный и тяжелый переход.

恻隐之心 cè yǐn zhī xīn

- ② 恻隐:对别人的不幸表示同情。 形容对人寄予同情。
- **%** 《孟子·告子上》:"恻隐之心, 人皆有之。"
- ◆ 他总是假装病弱,以期换取别人的~。

«Чувство сострадания».

差强人意 chā qiáng rén yì

- △ 差:尚,略;强:振奋。勉强使 人满意。
- 《后汉书·吴汉传》: "帝时遣 人观大司马何为,还言方修战攻 之具,乃叹曰: '吴公差强人 意,隐若一敌国矣。'"
- ❖ 这篇作品虽然还不成熟,但语言 的运用还算~。

«Почти заставить согласиться» — согласие, одобрение поневоле; сносный; терпимый; так себе.

插翅难飞 chā chì nán fēi

- 益 插上翅膀也难飞走。比喻陷入困境,怎么也逃不了。
- 審 唐·韩愈《寄崔二十六立之》 诗:"安有巢中鷇,插翅飞天 陲。"
- ◆ 一个中队的武警已将这栋楼包围 住了,那两个走私分子已成为瓮 中之鳖,~了。
- ≈ 插翅难逃
- ≠ 不翼而飞

«Вставишь крылья, трудно улететь» — безвыходная ситуация.

插科打诨 chā kē dǎ hùn

- 科:指古典戏曲中的表情和动作;诨:诙谐逗趣的话。戏曲、曲艺演员在表演中穿插进去的引人发笑的动作或语言。
- **%** 明·高明《琵琶记·报告戏情》:"休论插科打诨,也不寻宫数调,只看子孝与妻贤。"
- 事情出了岔子的时候, ~, 轻松的把责任卸在别人头上。(丁玲《太阳照在桑干河上》三五)

«Вставить реплику, добавить реплику» — юмористическое, комическое представление.

察察为明 chá chá wéi míng

- ② 察察:分析明辨;明:精明。形容专在细枝末节上显示精明。
- **%** 《晋书·皇甫谧传》:"欲温温 而和畅,不欲察察而明切也。"
- ◆ 不能从全局出发,总是~,在细枝 末节上花力气,这是缺乏战略思 想的表现。

«Смотреть и смотреть для понимания»— проявить предприимчивость, сметливость только по мелочам.

察言观色 chá yán guān sè

- ② 察:详审。观察别人的说话或脸 色。多指揣摸别人的心意。
- **%** 《论语·颜渊》:"夫达也者, 质直而好义,察言而观色,虑以 下人。"
- ◆ 我没有~的能力。
- ≈ 察颜观色,鉴貌辨色

«Внимать речам, следить за выражением лица» — тщательно изучать, контролировать собеседника; по виду догадываться; угадывать чужое настроение; наблюдательный.

姹紫嫣红 chà zǐ yān hóng

- 等明·汤显祖《牡丹亭·惊梦》: "原来姹紫嫣红开遍,似这般都付与断井颓垣。"
- ◆ 公园里百花盛开, ~, 一片春天 的景象。
- ≈ 万紫千红,花团锦簇

«Нежно-фиолетовый, ярко-красный» — красота и прелесть цветов.

拆东补西 chāi dōng bǔ xī

- 五 拆倒东边的墙,以修补西边的墙。比喻为了应急而牺牲这个弥补那个。
- * 唐·寒山《诗》: "虽乃得如斯,有为多患累,与道殊悬运, 拆西补东尔。"宋·陈师道《次 韵苏公西湖徙鱼》: "小家厚敛 四壁立,拆东补西裳作带。"
- ◆ 第一批债主登门,他~,勉强应付;第二批债主接踵而至,他只得请求宽限。
- ≈ 拆东墙补西墙壁

«Ломать стену на востоке, чтобы заделать на западе» — Тришкин кафтан.

豺狼成性 chái láng chéng xìng

- ② 象豺狼一样凶恶残暴成了习性。 形容为人残暴。
- 審 唐·骆宾王《为徐敬业讨武氏 檄》:"加以虺蜴为心,豺狼成 性。"
- ❖ 法西斯匪徒~,在大屠杀中甚至连 孩子也不放过。
- ≠ 菩萨心肠,温柔敦厚

«Шакал и волк стал характером / как шакал и волк» — волчий нрав; волчья сущность (натура); зверские повадки.

豺狼之吻 chái láng zhī wěn

△ 比喻残酷贪婪的官吏。

- 祭 《三国志・蜀书・诸葛亮传》 注:"使百姓困于豺狼之吻,一 夫有死,皆亮之罪。"
- ◆ 官隶们横征暴敛,使百姓仿佛落 入~,苦不堪言。

«Поцелуй шакала и волка» — злобная и корыстная власть.

馋涎欲滴 chán xián yù dī

- △ 涎: 口水。馋得口水都要滴下来 了。形容极其贪馋的样子。也形 容非常眼红。
- * 唐·柳宗元《招海贾文》: "垂 涎闪舌兮,挥霍旁午。"宋·苏 轼《将之湖州》诗: "吴儿鲙缕 薄欲飞,未去先说馋涎垂。"
- ◆ 此时听得子肃说有那样的好烟, 不觉~。(清•姬文《市声》第 二十六回)
- ≈ 垂涎三尺

«От глотка воды слюни от жадности пускать» — быть очень жадным до еды; жадничать, завистничать; распалять аппетиты; глаза разгорелись; слюнки текут.

缠绵悱恻 chán mián fěi cè

- △ 旧时形容内心痛苦难以排解。也 指文章感情婉转凄凉。
- ***** 晋朝·潘岳《寡妇赋》:"思缠 绵以瞀乱兮,心摧伤以怆恻。"
- ❖ 这部描写爱情的作品,写得~,真实感人。

«Быть прикованным к постели и горевать» — сопереживать герою произведения; быть в сильном горе, глубокой печали; печальное, трагическое произведение.

蝉不知雪 chán bù zhī xuě

② 知了夏天生,秋天死,看不到 雪。比喻人见闻不广。

- 祭 汉·桓宽《盐伯论·相刺》: "以所不睹不信人,若蝉之不知 雪坚。"
- ❖ 这人闭目塞听,却又顽固自信, 正如~,根本不了解大千世界是个 什么样子的。
- ≈ 井底之蛙

«Цикада не знает снега» — ограниченный кругозор.

长风破浪 cháng fēng pò làng

- ② 比喻志向远大,不怕困难,奋勇 前进。
- * 《宋书・宗悫传》: "悫年少时,炳问其志,悫曰: '愿乘长风破万里浪。'"唐・李白《行路难》诗: "长风破浪会有时,直挂云帆济沧海。"
- ◆ 作为一个女人竟敢一个人去特区 闯荡,我真佩服你,愿你能~,一 展宏图。
- ≈ 乘风破浪

«Быть сильнее ветра, разбивать волны» — преодолевать любые трудности во имя поставленной цели.

长颈鸟喙 cháng jǐng niǎo huì

- ② 喙: 鸟的嘴。长颈项,尖嘴巴。 指阴险狠毒者的状貌。
- 袋 《史记·越王勾践世家》: "范蠡遂去,自齐遗大夫种书曰: '蜚鸟尽,良弓藏;狡兔死,走狗烹。越王为人长颈鸟喙,可与共患难,不可与共乐。子何不去?"
- 既已灭吴,以勾践为人,~,可与共患难,不可与同逸乐,浮海而去。(明•瞿佑《剪灯新话•龙堂灵会录》)

«Длинное горло, острый клюв — внешность жесткого, бессердечного человека.

长目飞耳 cháng mù fēi ěr

- 五 看得远,听得远。比喻消息灵 通,知道的事情多。
- **%** 《管子·九守》:"一曰长目, 二曰飞耳,三曰树鸣,明知千里 之外,隐微之中。"
- ◆ 他可真是~,什么都能打探到。
 «Длиные глаза, летящие уши» —
 охотник за новостями

长辔远驭 cháng pèi yuǎn yù

- 用长缰绳远远地驾驭拉车的马。 比喻远距离操纵,控制另外的人 或物。
- * 南朝·梁·刘勰《文心雕龙·通变》: "是以归略文统,宜宏大体,先博览以精阅,总纲纪而摄契,然后拓衢路,置关键,长辔远驭,从容按节。"
- ◆ 使其权弱势分,易为羁制,自可 永保边塞,俾为藩臣,此实~之 道。(《旧唐书・窦威传》)
- ≈ 长辔远御

«Длинные удила, далекая упряжь»— иметь длинные руки; управлять издалека.

长舌之妇 cháng shé zhī fù

- 常用来指多嘴多舌、喜欢说长道 短、搬弄事非的女人。
- **%** 《诗经·大雅·瞻卬》:"妇有 长舌,唯厉之阶。"
- ❖ 这是一个~,最好不要同她打交 道。

«Женщина с длинным языком» — болтунья, сплетница.

长袖善舞 cháng xiù shàn wǔ

△ 袖子长,有利于起舞。原指有所 依靠,事情就容易成功。后形容 有财势会耍手腕的人,善于钻 营,会走门路。

стяк.

- **%** 《韩非子·五蠹》:"长袖善舞,多钱善贾。"
- 李春山~,当时的一班名公巨 卿,甚至连醇王都被他巴结上 了。(高阳《清宫外史》上册)

«Любить танцевать в одежде с длинными рукавами» — иметь поддержку; иметь возможности; ворочать большими делами, деньгами; ворочать миллионами; оборотистый; оборотистость.

长吁短叹 cháng xū duǎn tàn

- 四 吁: 叹息。长一声、短一声不住 地叹气。形容发愁的神情。
- **%** 《乐府群珠·无名氏<金字经> =: "短叹长吁三两声。"
- ◆ 她近来常常愁眉苦脸,~的,不知 是因为什么。
- ≈ 长嘘短叹,唉声叹气

«Длинно вздыхать, коротко охать» — охать да вздыхать, печалиться.

长枕大被 cháng zhěn dà bèi

△ 比喻兄弟友爱。

- 《北堂书钞》卷一三四引汉蔡邕《协初赋》:"长枕横施,大被竟床。"《新唐书·让皇帝宪传》:"玄宗为太子,尝制大衾长枕,将与诸王共之。"
- ◆ 我们兄弟之间,~,形影相随,始终是非常和睦的。

«Длинная подушка, большое одеяло» — братская дружба.

肠肥脑满 cháng féi nǎo mǎn

- 局肥:指身体胖,肚子大;脑满:指肥头大耳。形容不劳而食的人吃得饱饱的,养得胖胖的。
- * 《北齐书・琅邪王俨传》: "琅邪王年少, 肠肥脑满, 轻为举措。"

- ◆ 有的又阔双矮,使你想起那些~ 的商人。(叶圣陶《书的夜话》)
- ≈ 脑满肠肥, 大腹便便, 肥头大耳≠ 骨瘦如柴, 瘦骨嶙峋, 形销骨立«Кишки толстые, голова круглая»—растолстеть на дармовых хлебах; тол-

尝胆卧薪 cháng dǎn wò xīn

- 至 薪: 柴草。睡觉睡在柴草上,吃饭睡觉都尝一尝苦胆。形容人刻苦自励,发奋图强。
- * 《史记·越王勾践世家》:"越 王勾路反国,乃苦身焦思,置胆 于坐,坐卧即仰胆,饮食亦尝胆 也。"
- ◆ 女排姑娘们~,经过刻苦训练,终 于夺取了世界冠军。
- ≈ 卧薪尝胆, 枕戈尝胆

«Лизать горький жёлчный пузырь, лежать на дровах» — преодолеть все трудности, готовясь к мщению; упорно готовиться к тому, чтобы смыть позор.

尝鼎一脔 cháng dǐng yī luán

- △ 鼎: 古代炊具,三足两耳; 脔: 切成块的肉。尝鼎里一片肉,就可以知道整个鼎里的肉味。
- **%** 《吕氏春秋·察今》: "尝一脟 肉而知一镬之味,一鼎之调。"
- 可惜这部诗选又是一部未完书, 我们只能够~了。(朱自清《闻一 多先生怎样走着中国文学的道 路》)

«Попробовать один кусочек мяса из котла» — узнать о целом по части.

怅然若失 chàng rán ruò shī

- **%** 南朝宋·刘义庆《世说新语·雅量》:"殷怅然自失。"
- ◆ 儿子去上大学了,母亲望着儿子 睡过的那张床,忽然感到有些~。
- ≈ 爽然若失,怅然自失,茫然若 失,若有所失

«Недоволен, словно потерял что-то» — расстроиться; разочароваться; огорчиться.

倡而不和 chàng ér bù hè

- △ 倡:同"唱"。和:响应。领唱 无人应和。形容有人领导,但无 人响应的冷清局面。
- **%** 汉·刘安《淮南子·缪称训》: "倡而不和,意而不戴。"
- ◆ 他本来以为他的提议会收到一呼 百应之效,没有料到却是~,无人 理睬。

≠ 一呼百应

«Поет, но не подпевают» — командир без подчиненных.

超尘拔俗 chāo chén bá sú

- ② 尘、俗:指尘世、人间;拔:超 出。原指佛教徒功夫深,已超出 尘世。后多形容才德远远超过平 常人。
- 審 南朝・宋・刘义庆《世说新 语・徳行》刘孝标注引谢承《后 汉书》: "徐穉,字儒子,豫章 南昌人,清妙高跱,超世绝 俗。"孟明登太华山,至明星岩 下,果见一人羽冠鹤氅,玉貌丹 唇,飘飘然有~之姿。(明・七 回)
- ◆ 这人自以为~,高人一等,实在是 没有自知之明。
- ≈ 出类拔萃,超凡出世,超群拔 类,超类绝伦

«Превосходить пыль, быть выше обыденности» — буддист; необычный человек; человек высокой морали.

超凡入圣 chāo fán rù shèng

- A: 指凡人,普通人。超越平常人而达到圣贤的境界。形容学识修养达到了高峰。
- ** 宋・释道原《景德传灯录》卷十八: "所以道超凡越圣。"《朱子全书・学一》: "就此理会得透,自可超凡入圣。"
- ◆ 世上有人给你钱,可是没人能使你~。(老舍《老张的哲学》
- ≈ 入圣超凡,超绝尘寰

«Вознестись над обыденным и войти в святые» — добиться блестящих успехов неустанными трудами; дойти до верха совершенства.

超然象外 chāo rán xiàng wài

- ② 以:用法等同"于"。超脱于物象以外。指诗文的意境雄浑、超脱。也比喻置身世外,脱离现实的空想。
- **器** 唐·司空图《诗品·雄浑》: "超以象外,得其环中。"
- ◆ 人倘能够"~",看看报章,倒也是一种清福。(鲁迅《华盖集续编•马上支日记》)
- ≈ 超然物外

«Оторваться от реального мира» — уйти от реальности в творчестве, жизни.

巢毁卵破 cháo huǐ luǎn pò

- △ 鸟巢毁了,卵也一定会打碎。比喻大人遭难而牵连到子女,或整体毁灭则个人无法幸存。
- **%** 《后汉书·孔融传》:"安有巢 而卵不破乎?"
- ◆ 工商税务部门捣毁了一个假烟厂, ~,那些烟贩子也纷纷落入法网。

≈ 覆巢破卵,巢倾卵覆

«Гнездо разорено, яйца разбиты» — плохо родителям, плохо и детям; беда родителей запутала детей.

巢居穴处 cháo jū xué chǔ

- **四** 栖身于树上或岩洞里。指人类未有房屋前的生活状况。
- 需 后魏·卢之明《剧鼠赋》:"跖实排虚,巢居穴处,皆饮噬于山泽。"
- ◆ 他为逃避法律的制裁,躲藏于深山老林,从此~。但法网恢恢, 最终没有躲过应有的惩罚。

«Жить в гнезде, ютиться в пещере»— первобытный, примитивный образ жизни.

嘲风弄月 cháo fēng nòng yuè

- 國: 嘲笑;弄:玩赏;风、月: 泛指各种自然景物。指描写风云 月露等景象而思想内容贫乏的写 作。
- * 唐·白居易《将归渭村先寄舍 弟》诗:"咏月嘲风先要减,登 山临水亦宜稀。"
- ◆ 鸳鸯蝴蝶派的文人所写的那些~, 是没有什么价值的。

≈ 嘲风咏月

«Насмехаться над ветром, заигрывать с луной» — яркое по форме, но скудное по своему содержанию произведение.

车殆马烦 chē dài mǎ fán

- A. 强"怠",疲乏;烦:烦 躁。形容旅途劳顿。
- **%** 三国·魏·曹植《洛神赋》: "日既西倾,车殆马烦。"
- ◆ 在长途跋涉之后,他已经是~,什么都顾不上了。
- ≈ 车殆马乏,人困马乏

«Повозка растряслась, лошадь утомилась» — тяжелая поездка.

车马盈门 chē mǎ yíng mén

- △ 车子充满门庭,比喻宾客很多。
- *明·谢谠《四喜记·乡荐荣欢》: "看连翩车马盈门,总不比旧是庭院。"
- ◆ 以前他当官的时候,每天都是~, 送礼者络绎不绝。
- ≈ 车马填门,门庭若市
- ≠ 门可罗雀

«Повозками и лошадьми заполнены ворота» — полно гостей.

车水马龙 chē shuǐ mǎ lóng

- △ 车象流水,马象游龙。形容来往 车马很多,连续不断的热闹情景。
- 《后汉书·明德马皇后纪》: "前过濯龙门上,见外家问起居者,车如流水,马如游龙。"
- ◆ 王府井大街上每日里~,热闹繁 忙。

≈ 熙熙攘攘

«Повозки подобны текущей воде, кони подобны дракону» — нескончаемое движение; огромный транспортный поток; многолюдно; большое оживление.

车载斗量 chē zài dǒu liáng

- **型** 载:装载。用车载,用斗量。形容数量很多,不足为奇。
- 《三国志·吴志·孙权传》: "遣都尉赵咨使魏。"裴松之注 引《吴书》:"如臣之比,车载 斗量,不可胜数。"
- ◆ 我是个很普通的人,像我这样的 人还不是~,有什么稀奇的呢?
- ≈ 汗牛充栋
- ≠ 屈指可数

«Телегами загружают, на доу считают» — хоть пруд пруди; не счесть; имя им легион; неисчислимое количество.

掣襟露肘 chè jīn lù zhǒu

- ② 掣:牵接。接一下衣襟胳膊肘儿 就露出来。形容衣服破烂,生活 贫困。
- **黎** 《明史·刘应节传》:"边长兵 寡, 掣襟露肘。"
- ◆ 我本是个没钱的人,平时就总是 手头紧,这次花了两千块买手 机,一下弄得手里~的。

«Потянешь за полу, локоть откроется» — ветхая одежонка; бедность.

瞋目切齿 chēn mù qiè chǐ

- △ 瞋目:发怒时睁大眼睛。瞪大眼睛,咬紧牙齿。形容极端愤怒的样子。
- * 《史记·张仪列传》: "是故天下之游谈士莫不日夜扼腕瞋目切齿以言从之便,以说人主。"
- ≈ 咬牙切齿

«Вытаращить глаза, сцепить зубы» — скрежетать зубами от злости.

尘垢秕糠 chén gòu bǐ kāng

- ② 尘: 尘土; 垢: 污垢; 秕: 秕 谷; 糠: 米皮。比喻琐碎而没有 用的东西。
- **%** 《庄子·逍遥游》: "是其尘垢 秕糠,将犹陶铸尧舜者也。"
- ◆ 我有生以来的~,早已被全盘洗掉。(郭沫若《浴海》

«Пыль да грязь, полова да мякина» — разбитые, ненужные вещи.

臣门如市 chén mén rú shì

- ② 旧时形容居高位、掌大权的人宾 客极多。
- **%** 《汉书·郑崇传》: "臣门如 市,臣心如水。"

叫做"~"。(清·李宝嘉《官 场现形记》第十九回)

«Вельмож в дверях как на городской площади» — у знатных много гостей.

沉鱼落雁 chén yú luò yàn

- △ 鱼见之沉入水底,雁见之降落沙 洲。形容女子容貌美丽。
- 総 《庄子・齐物论》: "毛嫱、丽姬,人之所美也;鱼见之深入, 鸟见之高飞,麋鹿见之决骤,四 者孰知天下之正色哉?"
- □ 现代人追求的是容貌与内在美的 完美结合。如果一个人的举止粗 俗,素质低下,那即使有~般的美 貌,也不会受到人们的青睐。
- ≈ 闭月羞花,倾国倾城,燕妒莺惭 «Рыба погрузилась в глубь, гусь опустился на землю» девичья красота, перед которой невозможно устоять.

沉冤莫白 chén yuān mò bái

- ② 沉冤:长期得不到伸雪的冤案; 莫白:无法辩白,不能弄清。长期得不到申雪的冤屈。
- **%** 宋·张商英《鄂州谢上表》: "虽有沉冤,莫能往诉。"
- ◆ 在解放前劳动人民受到欺压也无 处申诉,~的事屡见不鲜。
- ≈ 不白之冤,沉冤莫雪

«Несправедливое обвинение (обиду) невозможно снять» — так и остаться без вины виноватым.

沉灶产蛙 chén zào chǎn wā

- △ 灶没与水中,产生青蛙。形容水 患之甚。出 处:《国语・晋语 九》:"晋师围而灌之,沉灶产 蛙,民无叛意。"《战国策・赵 策一》:"今城不没者三板。臼 灶升蛙,人马相食。"
- ≈ 沉灶生蛙

«В утонувшем очаге появилась лягушка» — бедствия наводнений.

晨兴夜寐 chén xīng vè mèi

△ 兴: 起。早起晚睡。形容勤劳辛 苦。

- 《三国志·吴书·韦曜传》: "故勉精历操,晨兴夜寐不遑宁息,经之以岁月,累之以日力。"
- 为了完成这篇论文,他们两个人 ~,整整辛苦了三个多月。
- ≈ 夙兴夜寐,夙夜匪懈
- ≠ 饱食终日

«Утром вставать, ночью ложиться» — работать с утра до ночи; усердно и старательно.

晨钟暮鼓 chén zhōng mù gǔ

- 基 暮:傍晚。佛教规矩,寺里早上 打鼓,晚上敲钟。比喻可以使人 警觉醒悟的话。
- * 唐·李成用《山中》诗:"朝钟暮鼓不到耳,明月孤云长挂情。"
- ◆ 现代的寺庙里已经有了彩电、录音机,僧侣们再也不用过~的冷清生活。

≈ 暮鼓晨钟

«Утренний набат, вечерний звон» — слова, призывающие к бдительности.

趁火打劫 chèn huǒ dǎ jié

- ② 趁: 乘机。趁人家失火时去 抢劫。比喻乘人之危谋取私 利。
- 第 明·吴承恩《西游记》第十六回:"正是财动人心,他也不救火,他也不叫水,拿着那袈裟,趁哄打劫,拽回云步,经转山洞而去。"

- ◆ 等警察赶到时,那几个~的流氓早已逃走了。
- ≈ 浑水摸鱼,乘虚而入,趁人之危
- ≠ 雪中送炭,扶危济困

«Воспользоваться пожаром для ограбления» — мародерствовать; поживиться на чужом горе; ловить рыбу в мутной воде; греть руки за чужой счет; пользоваться случаем, чтобы поживиться чужим добром.

趁虑而入 chèn xū ér rù

△ 趁力量虚弱时侵入。

- **%** 《去笈七签》卷一二零: "将至 所居,自后垣乘虚而入,径及庭 中。"
- ◆ 如今百病~。(清•石玉昆《三 侠五义》第四十回)
- ≈ 乘虚而入

«Вторгнуться, используя слабость» — пользоваться слабостью.

称家有无 chèn jiā yǒu wú

- A: 适合,相符。与家庭经济情况相符。指办理婚、丧等事不可过奢或过俭。
- **%** 《礼记·檀弓上》: "子游问丧 具, 夫子曰: '称家之有亡 (无)。'"
- ◆ 乃遗书喻其子曰: "尔当营治丧 具,~。"(明·赵弼《新繁胡 大尹传》)
- ≈ 量力而行,称体裁衣

«Примерять семью по достатку / Соразмерять семейные доходы» — искать пару впору себе; соразмерять силы; устраивать свадьбу или похороны по мере возможностей, по своему карману.

称体裁衣 chèn tǐ cái vī

A 称:适合。按照身材剪载衣服。 比喻根据实际情况办事。

- 《南齐书·张融传》: "今送一通故衣,意谓虽故,乃胜新也, 是吾所著,已令裁减称卿之体。"
- ◆ 我们无论做什么,都应该~,不能不顾客观条件。
- ≈ 量力而行

«По фигуре кроить одежду» — в делах исходить из реальности; вести дела, исходя из практических потребностей; соразмеряться со своими силами и возможностями.

称孤道寡 chēng gū dào guǎ

- △ 孤、寡: 古代帝王自称。指自封 为王。也比喻狂妄地以首领自 居。
- 卷 元·关汉卿《关大王独赴单刀 会》三折:"俺哥哥称孤道寡世 无双,我关某正马单刀镇荆 襄。"
- ◆ 现在是谁能把生产搞上去,谁就 当领导,这再也不是你一个人在 厂里~,横行霸道的时候了。
- ≈ 称干称霸

«Величать себя царем и князем» — возомнить о себе; сесть на престол; провозглашать себя императором; возомнить себя царем; считать себя головой всему.

称薪而爨 chēng xīn ér cuàn

- △ 薪: 柴; 爨: 烧火煮饭。称了柴草煮饭。比喻只注意小事,不从大处着眼。
- * 《淮南子・泰族训》: "称薪而 爨,数米而炊,可以治小而未可 以治大也。"
- 你放着专业不去搞,却整天在那里~,数米而炊,又怎能学有所成呢?
- ≈ 称柴而爨,数米而炊

«Взвесить хворост и потом приготовить пищу» — не браться за что-то серьезное; обращать внимание только на мелочи, а не на главное.

称雨道晴 chēng yǔ dào qíng

△ 比喻说话说不到一块。

- **黎** 明·邹善长《汇苑详注》卷 十五:"县官甚不和,长官称 雨,赞府道晴,终日如此不和 也。"
- ◆ 他们二人性格不投,不论什么话 题,他俩都~,最终肯定谈不拢。
- ≈ 话不投击

«Говорить о дожде, говорить о ясной погоде» — говорить вразнобой; говорить каждый о своем.

撑肠拄腹 chēng cháng zhǔ fù

- ② 比喻腹中饱满,容纳很多。也形容肚子吃得非常饱。
- * 唐·卢仝《月蚀》诗:"撑肠拄肚礧傀如山丘,自可饱死更不偷。"宋·苏轼《试院煎茶》诗:"不用撑肠拄腹文字五千卷,但愿一瓯常及睡足日高时。"
- ◆ 面对一桌子美味,他一直吃到~, 方才住口。
- ≈ 撑肠拄肚

«Забить кишки, набить брюхо» — наесться досыта; сыт по горло; поесть всласть; наесться до отвала.

瞠乎其后 chēng hū qí hòu

- △ 瞠:瞪着眼看;其:代词,他。 在别人后面干瞪眼赶不上。形容 远远落在后面。
- **%** 《庄子·田子方》: "夫子奔逸 绝尘,而回瞠若乎后矣。"
- 乾隆朝的"十全武功"固然~, 就是康熙朝的平三藩之乱,论规

模、论艰难,也都不如。(高阳 《玉座珠帘》上册)

≈ 望尘莫及

≠ 遥遥领先

«Таращиться позади» — далеко, безналежно отстать.

瞠目结舌 chēng mù jié shé

- 型 瞪:瞪着眼;结舌:说不出话来。瞪着眼睛说不出话来。形容 窘困或惊呆的样子。
- * 清・霁园主人《夜谭随录・梨花》: "因耳语其故,公子大骇,入舱隐叩细君,细君结舌瞠目。"
- ◆ 他问每个同学的时候,别的同学 也不得不倾耳静听,注意前后情 节的线索,否则突然问到,便不 免~,不知所答。(邹韬奋《经 历》)

≈ 目瞪口呆

«Онеметь, широко вытаращив глаза» — онеметь от испуга; застыть от удивления; потерять дар речи от изумления; онеметь; раскрыть рот; делать круглые глаза; с испуганными глазами.

成败利钝 chéng bài lì dùn

- ② 利:锋利,引伸为顺利、成功。 印:不锋利,引伸为挫折。成 功或失败,顺利或不顺利。指 做事情可能有的各种情况或结 果。
- 签 三国·蜀·诸葛亮《后出师表》: "至于成败利钝,非臣之明所能逆睹也。"
- ◆ ~,在此一举。(清・陈忱《水 浒后传》第三十三回)
- ≈ 成败得失

«Удача или поражение, острый или тупой» — бабушка надвое сказала; возможные результаты.

成败论人 chéng bài lùn rén

- ② 论: 评论,衡量。以成功和失败 作为评论人物的标准。
- * 宋·苏轼《孔北海赞序》:"世 以成败论人物,故操得在英雄之 列。"
- ◆ 在改革的道路上一两次失误是在 所难免的,所以我们不能单纯地 以~。
- ≈ 成则为王、败者为贼
- «Оценивать человека по результату».

成己成物 chéng jǐ chéng wù

- △ 自身有所成就,也要使自身以外 的一切有所成就。
- 《礼记·中庸》:"诚者,非自成己而已也,所以成物也。成己,仁也;成物,知也。性之德也,合内外之道也。"
- ◆ 你发家致富了,可也要~,把全村 的人都带动起来,一同过上富裕 的日子。

≠ 独善其身

«Добился успеха сам, пусть добьются другие / Сам добился успеха и помог другим добиться».

成家立业 chéng jiā lì yiè

- A 指男的结了婚,有职业,能独立 生活。
- ※ 宋·吴自牧《梦梁录·恤贫济 老》:"杭城富室多是外郡寓之 人……四方百货,不趾而集,自 此成家立业者众矣。"
- ◆ 他都这么大岁数了,还在整天闲 逛,不肯~。
- ≈ 安家立业

«Создать семью, организовать свое дело» — встать на ноги; обзаводиться семьей; жениться.

成人之美 chéng rén zhī měi

△ 成:成就。成全别人的好事。

- **黎** 《论语·颜渊》: "君子成人之 美,不成人之恶。小人反是。"
- ◆ 敝人向来最赞成一切牺牲,也最 乐于"~",况且我们是同志, 我当然应该给你想一个完全的办 法。(鲁迅《华盖集•牺牲 谟》)
- ≈ 玉成其事

«Сделать доброе дело для другого» — оказать услугу; удружить; делать добро; сделать кому-то приятное.

成仁取义 chéng rén qǔ yì

- △ 成仁:杀身以成仁德;取义:舍 弃生命以取得正义。为正义而牺 牲生命。
- 《论语·卫灵公》: "志士仁人,无求生以害人,有杀身以成仁。"《孟子·告子上》: "生,亦我所欲也;义,亦我所欲也,二者不可得兼,舍生而取义者也。"
- ◆ 大丈夫既然以身许国,七尺微躯 不敢私有。~之理,略知一二。 (姚雪垠《李自成》第一卷第二 十三章)
- ≈ 舍牛取义

«Принести себя на алтарь идеи гуманности» — жертвовать собой во имя идеи.

成事不说 chéng shì bù shuō

- ② 说:解说。原指事情已成,不要 在解说;后指事情已过,不要再 解说。
- 《论语·八佾》: "子闻之曰: '成事不说,遂事不谏,既往不 咎。'"邢昺疏: '事已成不可 复说也。'
- ◆ ~,既往不咎。我们原是各治水酒饯行的,还说我们饯行正文 罢。(清•李汝珍《镜花缘》第 六回)

≈ 既往不咎

«Дело сделано, не будем говорить» — не стоит поминать старого.

成竹在胸 chéng zhú zài xiōng

- △ 成竹: 现成完整的竹子。画竹前 竹的全貌已在胸中。比喻在做事 之前已经拿定主义。
- **黎** 宋·苏轼《文与可画筼筜谷偃竹记》:"故画竹,必先得成竹于胸中。"
- ◆ 他回答老师的问题从容不 迫,~。
- ≈ 胸有丘壑,心中有数
- ≠ 心中无数,胸无成竹

«С готовым бамбуком в уме» — иметь готовый план в голове; в душе созрело решение; в голове созрел план; чувствовать под собой твердую почву; себе на уме; уверенный в себе.

承前启后 chéng qián qǐ hòu

- 全 承:承接;启:开创。承接前面的,开创后来的。指继承前人事业,为后人开辟道路。
- 等明·朱国祯《涌幢小品·曾有菴贈文》:"公承前草创,启后规模,此之功德,垂之永久。"
- ◆ 在文学史上,许多杰出的作家, 都在不同程度上起到了~的作用。
- ≈ 承先启后,承上接下,承上启 下,继往开来

«Принимать первых, подталкивать последующих» — давать дорогу другим; стать продолжателем дел предшественников; принимать эстафету.

承天之祐 chéng tiān zhī yòu

- A: 受; 祐: 保佑。蒙受老天的 保祐。
- **%** 《周易·大有》:"自天祐之, 吉无不利。"

❖ 这个小孩~,终于闯过了难关,活了下来。

«Прими милость Неба» — упаси Бог.

承颜候色 chéng yán hòu sè

- **四** 看人脸色行事,不敢有不同意见。
- * 《魏书·寇治传》: "畏避势 家,承颜侯色,不能有所执 据。"
- ◆ 张先生品行高洁,不是那种~之人。
- ≈ 见风使舵,趋炎附势

«Следить за выражением лица и ждать его изменений» — быть предупредительным, учтивым; подчиняться, не смея иметь своего мнения.

诚惶诚恐 chéng huáng chéng kǒng

- △ 诚:实在,的确;惶:害怕; 恐:畏惧。非常小心谨慎以至达 到害怕不安的程度。
- 祭 汉·杜诗《乞退郡疏》: "奉职 无效,久窃禄位,令功臣怀愠, 诚惶诚恐。"
- ◆ 一些成了惊弓之鸟的部员们也 算~地先后把那段危险的地面通 过了。(郭沫若《北伐途中》二 十一)

≠ 泰然自若

«Действительно бояться, действительно страшиться» — с трепетом, крайне осторожно; с опаской; со страхом; с замиранием сердца; боязливая осторожность.

城北徐公 chéng běi xú gōng

- ② 原指战国时期齐国姓徐的美男子。后作美男子的代称。
- **%** 《战国策·齐策一》:"城北徐 公,齐国之美丽者也。"
- 那位姑娘总也找不到对象,大概是一心想找个~吧。

«Сюйгун из северной части города княжества Ци» — красавец мужчина.

城狐社鼠 chéng hú shè shǔ

- ② 社:土地庙。城墙上的狐狸,社庙里的老鼠。比喻依仗权势作恶,一时难以驱除的小人。
- * 《晏子春秋·内篇问上》: "夫 社,東木而涂之,鼠因而托 焉,薰之则恐烧其木,灌之则恐 败其涂。此鼠所以不可得杀者, 以社故也。"《晋书·谢鲲 传》: "隗诚始祸,然城狐社鼠 也。"
- ◆ 以事论,则现在的教育界中实无 豺虎,但有些~之流,那是当然 不能免的。 (鲁迅《华盖 集•"公理"的把戏》)

«Лиса из городской стены, крыса из кумирни» — вредить, используя свою неприкосновенность, особое положение; подлый человек, который злоупотребляет своим положением и притесняет люлей.

城下之盟 chéng xià zhī méng

- △ 指在敌方兵临城下时被迫签订的 屈服的和约。
- **%** 《左传·桓公十二年》:"大败之,为城下之盟而还。"
- ◆ 清朝末年,政府屈服于外国的压力,订立了一系列屈辱的~。

«Заключить союз со стоящим у стен врагом» — унизительный договор.

乘车戴笠 chéng chē dài lì

- ② 乘:坐,驾;笠:斗笠。比喻不 因为富贵而改变贫贱之交。
- 審 晋·周处《风土记》: "卿虽乘 车我戴笠,后日相逢下车揖;我 步行,君乘马,他日相逢君当 下。"

◆ 象他俩这样~的朋友很少见,因此,他们之间的友谊就弥足珍贵了。

«Ездить в экипаже или носить бедную шляпу из бамбука» — поддерживать дружбу, несмотря на разницу в социальном положении.

乘肥衣轻 chéng féi vì qīng

- ② 肥: 肥壮的马。衣: 穿。轻: 轻暖的裘衣。驾驭肥壮的马,穿着贵重的衣服。形容生活奢侈豪华。
- * 《论语・雍也》: "赤之适齐也,乘肥马,衣轻裘。"《三国志・魏书・王粲传》裴松之注引《魏氏春秋》: "钟会,名公子,以才能贵幸,乘肥衣轻,宾从如云。"
- 现在社会上那些~的人,很多都是通过不正当途径发财的。
- ≈ 肥马轻裘,炊金馔玉,乘坚策肥, 乘坚驱良

«Ездить на сытых конях, носить дорогие одежды» — как сыр в масле кататься; жить в роскоши.

乘风破浪 chéng fēng pò làng

- 品 船只乘着风势破浪前进。比喻排除困难,奋勇前进。
- ※ 《宋书・宗悫传》: "悫年少时, 炳问其志, 悫曰: '愿乘长风破万里浪。'"
- ◆ 轮船在~,汽车在驶过原野。 (茅盾《子夜》五)
- ≈ 长风破浪

«Оседлав ветер, разбивать волны» — нестись вперед на всех парусах; устремляться вперед с попутным ветром; наперекор волнам и ветру; в единоборстве с волнами и штормами.

乘龙佳婿 chéng lóng jiā xù

△ 乘龙: 女子乘坐于龙上得道成 仙。佳婿: 称意的女婿。旧时指

- 才貌双全的女婿。也用作誉称别人的女婿。
- * 唐·徐坚《初学记·鳞介部》: "黄尚为司徒,与李元礼俱娶太 尉桓温女,时人谓桓叔元两女俱 乘龙,言得婿如龙也。"
- ◆ 我有你这样一位坦腹东床的~, 我是光荣得很啦。(郭沫若《南 冠草》第三幕)
- ≈ 乘龙快婿, 东床快婿 «Прекрасный зять, взмывающий на драконе» — дующий душу зять.

惩恶劝善 chéng è quàn shàn

- △ 惩: 责罚; 劝: 勉励。惩罚坏 人,奖励好人。
- * 《左传·成公四十年》: "《春 秋》之称,微而显,志而晦,婉 而成章,尽而不污,惩恶而劝 善,非圣人谁能修之。"
- ◆ 我认为宗教的目的就是~,普渡众 生。
- ≈ 劝善戒恶,褒善贬恶

«Наказывать зло, поощрять добро» — воздавать по делам.

惩忿窒欲 chéng fèn zhì yù

- △ 惩: 惩戒; 忿: 愤怒; 窒: 抑 止; 欲: 嗜欲。克制愤怒, 抑制 嗜欲。
- **%** 《周易·损》:"损,君子以惩 忿窒欲。"
- ◆ 作为一名干部,一定要一切为集 体的利益着想,~,一心奉公。
- ≈ 克已慎行

«Сдерживать гнев, пресекать желания».

惩羹吹齑 chéng gēng chuī jī

② 羹:用肉、菜等煮成的汤; 齑: 细切的冷食肉菜。被热汤烫过 嘴,吃冷食时也要吹一吹。比喻 受到过教训吃过亏的人,再遇事时会过分小心。

- **%** 战国•楚•屈原《九章•惜 诵》:"惩于羹者而吹齑兮,何 不变此志也。"
- ◆ 他因为犯过错误,现在~,事事都 谨慎小心了。

≈ 因噎废食

«Обжегшись на горячей мясной похлебке, дуть на холодные соленые овощи» — обжегшись на молоке, дуть на воду.

惩前毖后 chéng qián bì hòu

- △ 惩:警戒; 毖:谨慎。指批判以 前所犯的错误,吸取教训,使以 后谨慎些,不致再犯。
- **%** 《诗经·周颂·小毖》: "予其 惩而毖后患。"
- 唐总理~,实不欲再当此任,只 是需款甚急,又不好不硬着头 皮,出去商办。(蔡东藩、许廑 父《民国通俗演义》第十回)

«Получив наказание в прошлом, остерегаться в будущем» — получить хороший урок; извлекать урок из ошибок прошлого в назидание на будущее.

惩一警(儆)百 chéng yī jǐng bǎi

- ② 惩:惩罚;(儆)警:警戒。处 死一个人,借以警戒许多人。
- 《汉书·尹翁归传》: "其有所取也,以一警百,吏民皆服,恐惧改行自新。"
- ◆ 兄弟今天定要~,让众人当面看看,好叫他们有个怕惧。 (清•李宝嘉《官场现形记》第五十六回)

≈ 杀一儆百

«Наказать одного, устрашить сто» — чтобы другим неповадно было; наказать одного в назидание многим; рас-

правиться с одним, чтобы устрашить многих.

程门立雪 chéng mén lì xuě

△ 旧指学生恭敬受教。比喻尊师。

- * 《宋史・杨时传》: "见程颐于 洛,时盖年四十矣。一日见颐, 颐偶瞑坐,时与游酢侍立不云。 颐既觉,则门外雪深一尺矣。"
- ◆ 华先生当年到宁斧成门下求教, 曾经在宁先生门前坐了两天,这 种~的精神实在感动人。

≠ 班门弄斧

«Стоять на снегу у дверей Чэна» — стремиться стать учеником достойного учителя; проявление почтительности к учителю.

鸱鸦嗜鼠 chī yā shì shǔ

△ 比喻嗜好各不相同。

- **%** 《庄子·齐物论》: "民食刍 豢,麋鹿食荐,且甘带,鸱鸦嗜 鼠,四者孰知正味。"
- ❖ 这或许是~,各有所好吧。

«Сова и ворона увлеклись крысой» — иметь разные пристрастия, вкусы.

嗤之以鼻 chī zhī yǐ bí

- **四** 嗤: 讥笑。用鼻子吭声冷笑。表示轻蔑。
- **%** 《后汉书·樊宏传》: "尝欲作器物, 先种梓漆, 时人嗤之。"
- ♦ 他对那些谣传~,不屑一顾。
- ≈ 不屑一顾,不以为然
- ≠ 肃然起敬

«Хмыкать носом» — выражать презрение.

痴人说梦 chī rén shuō mèng

△ 痴: 傻。原指对痴人说梦话而痴 人信以为真。比喻凭借荒唐的想 象胡言乱语。

- **黎** 宋·释惠洪《冷斋夜话》卷九: "此正所谓对痴人说梦也。"
- ◆ 什么条件也不具备,却硬要去搞 发明,这纯粹是~。
- ≈ 痴心妄想,呆人说梦 «Безумцу рассказывать сон» — бредовые идеи и речи; полная несуразица; бред наяву; бред сумасшедшего; пустые бредни.

魑魅魍魎 chī mèi wǎng liǎng

- △ 原为古代传说中的鬼怪。指各种 各样的坏人。
- **%** 《左传·宣公三年》:"魑魅魍魉,莫能逢之。"
- 如今把事实指出,愈使~无所遁 形于光天化日之下了! (邹韬奋 《患难余生记•进步文化的遭 难》)
- ≈ 妖魔鬼怪,牛鬼蛇神 «Нечистая сила, нечисть» исчадия ада; всякая нечисть.

池鱼笼鸟 chí yú lóng niǎo

- ② 池里的鱼,笼里的鸟。比喻受束 缚而失去自由的人。
- **卷** 晋·潘岳《秋兴赋》:"譬犹池 鱼笼鸟,有江湖山薮之思。"
- ◆ 年轻人,还是好自为之吧,不要去触犯法律,放着自由人不当, 偏要去做~。

«Рыба в садке, птица в клетке» — несвобода; человек, утративший свободу.

池鱼之殃 chí yú zhī yāng

△ 比喻受牵连而遭到的祸害。

- * 《剪灯新话·三山福地传》: "汝宜择地而居,否则恐预池鱼 之殃。"
- ❖ 这两股黑势力在街上火拼,周围 的店铺都受到了不同程度的破坏,这可真是~。

≈ 池鱼之祸,无妄之灾 «Беда рыб в пруду» — пострадать по чужой вине.

持蠡测海 chí lí cè hǎi

- 全 **蠡**: 瓠瓢,古代舀水用具。指用瓢来测量海水的深浅多少。比喻用浅薄的眼光去看待高深的事物。
- 《汉书·东方朔传》: "以管窥天,以蠡测海。" 唐·杜甫《赠特进汝阳王二十韵》: "谬持蠡测海,沉挹酒如渑。"
- ≈ 以管窥天

«Мерить море черпаком» — мелкий подход к большим проблемам.

持平之论 chí píng zhī lùn

- ② 持平: 主持公道,没有偏向。指 公正的意见。也指折中、调和的 话。
- **%** 《汉书·杜延年传》: "延年论 议持平。"
- ❖ 这篇评论文章对作品中存在的明显不足只字未提,这可不能算是

≠ 门户之见

«Суждение, придерживающееся справедливости, равенства» — беспристрастное, нелицеприятное решение, суждение.

持盈保泰 chí yíng bǎo tài

- △ 盈: 盛满; 泰: 平安。旧指在富贵极盛的时候要小心谨慎, 避免灾祸, 以保持住原来的地位。
- **%** 《诗经·大雅·凫鷖》小序: "太平之君子,能持盈守成。"

- □时也怕是他自己的官阶已经达到了使他要~的时候。(郭沫若《少年时代•我的童年》)
- ≈ 持盈守成,持盈守位

«Удерживать свое благополучие, сохранять свой покой» — береженого и Бог бережет.

持斋把素 chí zhāi bǎ sù

- ② 把: 遵守。斋: 斋戒。谓信佛者 遵守吃素, 坚持戒律。
- **黎** 元·无名氏《女姑姑》第三折: "念佛心把素持斋,不食荤啖 柏。"
- ◆ 俺也曾看经念佛,俺也曾~。 (明•无名氏《锁白猿》第三 折)

≈ 吃斋把素

«Держать пост, соблюдать пост» строго придерживаться правил и обрядов буддизма.

尺布斗粟 chǐ bù dǒu sù

- △ 比喻兄弟间因利害冲突而不和。
- **黎** 《史记·淮南衡山列传》:"一 尺布,尚可缝;一斗粟,尚可 春;兄弟二人不相容。"
- 他们虽然是亲兄弟,却常常因为 各自的私利,出现一些~之争。

«Один чи ткани, один доу чумизы» — ссора между братьями из-за дележа богатства; столкновение интересов между братьями.

尺寸之功 chǐ cù zhī gōng

- △ 尺寸: 形容数量少。微末的功劳。
- **%** 《战国策·燕策一》: "夫民劳 而实费,又无尺寸之功,破宋肥 仇,而世负其祸矣。"
- ◆ 他没有~,仅仅是凭借逢迎献媚而 爬上去的。

≈ 横草之功

«Небольшая заслуга».

尺短寸长 chǐ duǎn cù cháng

- ② 比喻人或物各有长处,也各有短处。
- * 战国·楚·屈原《卜居》: "夫 尺有所短,寸有所长,物有所不 足。智有所不明,数有所不逮, 神有所不通。"
- ◆ 各种文学体裁都有着各自不同的 特点,各有其所长,又各有一定 的局限,这种~的状况是不可避免 的。
- ≈ 尺有所短、寸有所长

«Мера короткая, мера длинная» — все имеет свои достоинства и недостатки.

尺幅千里 chǐ fú qiān lǐ

- △ 一尺长的画幅,画进了千里长的 景象。比喻外形虽小,包含的内 容很多。
- 《南史·昭胄传》:"幼好学, 有文才,能书善画,于扇上图山 水,咫尺之内,便觉万里为 遥。"
- ◆ 元人黄公望的山水画,真是~,意 境深远,使人玩味无穷。
- ≈ 尺幅万里

«В свитке в один чи пейзаж в тысячу ли» — мал золотник, да дорог; огромное содержание в небольшом произведении.

尺蠖求伸 chǐ huò qiú shēn

- △ 尺蠖: 虫名,体长约二三寸,屈伸而行。尺蠖用弯曲来求得伸展。比喻以退为进的策略。
- 器 《周易·系辞下》: "尺蠖之 屈,以求信(伸)也。"
- ◆ 人生的道路不是笔直的,有时看似后退,实则前进。在曲折中前进,这就是"~"的道理。

≈ 屈蠖求伸

«Гусеница ползёт» — тактика отхода для дальнейшего наступления.

尺水丈波 chǐ shuǐ zhàng bō

△ 比喻说话夸张,不真实。

- **%** 唐·孟郊《君子勿郁郁士有谤毁 者作诗以赠之》之一: "须知一 尺水,日夜增高波。"
- ❖ 关于这件事,众人议论纷纷,最后传得都与事实不符,但也没有办法,~,自古如此。
- ≈ 夸大其词

«В малой воде большая волна» — пустое славословие.

齿白唇红 chǐ bái chún hóng

△ 牙齿白,嘴唇红。形容面容美。

- 第 明·胡文焕《琼琚记·桑下戏妻》:"只见唇红齿白,桃花脸,绿鬓朱颜柳叶眉,因此不忍而去。"
- 那厮唤做"小张三",生得眉清目秀,~。(明•施耐庵《水浒全传》第二十回)
- ≈ 唇红齿白

«Зубы белы, губы алы» — красивый (о человеке); красивая внешность.

齿亡舌存 chǐ wáng shé cún

- △ 亡: 脱落,不存在。牙齿都掉了,舌头还存在。比喻刚硬的容易折断,柔软的常能保全。
- 歌 汉・刘向《说苑・敬慎》: "夫 舌之存也,岂非以其柔耶?齿之 亡也,岂非以其刚耶?"
- ◆ 你不要这样倔强,与上司发生当面冲突,要知道~的道理,太过强硬是没有什么好处的。
- ≈ 齿弊舌存

«Зубы выпали, а язык остался» — твердое ломается, а мягкое остается.

齿牙余论 chǐ yá yú lùn

- ② 微末的赞扬言辞。比喻不费力的 奖励的话。
- 《南史·谢朓传》:"士子声名 未立,应共奖成,无惜齿牙余 论。"
- ◆ 对于青年作者的新作,我们应该 热心扶植,不惜~,予以鼓励。
- ≈ 齿牙余惠

«Похвала сквозь зубы» — похвала, не требующая большого труда.

叱咤风云 chì zhà fēng yún

- △ 叱咤: 怒喝声。一声呼喊、怒喝,可以使风云翻腾起来。形容威力极大。
- **%** 《梁书·元帝纪》:"叱咤则风 云兴起,鼓动则嵩华倒拔。"
- ◆ 因此,一变而为欺人与自欺,而 应当~的武士都变成了小丑。 (老舍《四世同堂》九)

«Грозный окрик потрясает тучи» — вершитель судеб, грозный повелитель.

赤膊上阵 chì bó shàng zhèn

- <u></u> 光着膀子上阵。比喻亲身上场, 不加掩饰地进行活动。
- 場 明・罗贯中《三国演义》第五十九回: "许褚性起,飞回阵中,卸下盔甲,浑身筋突,赤体提刀,翻身上马,来与马超决战。"
- 他终于~,亲自出马了。
- ≈ 赤体上阵

«Появиться с обнаженными руками» — с открытым забралом; действовать открыто; сбросить маску.

赤胆忠心 chì dǎn zhōng xīn

△ 赤: 比喻真纯。形容十分忠诚。

% 明·汤显祖《还魂记·淮警》: "贼子豪雄是李全,忠心赤胆向 胡天,靴尖踢倒长天堑,却笑江南土不坚。"

◆ 又有公子一个嬷嬷爹,这人姓华 名忠,年纪五十岁光景,一生耿 直,~。(清•文康《儿女英雄 传》第一回)

≈ 忠心耿耿

«Верная селезенка, честное сердце» — верой и правдой; беззаветно преданный; беззаветная преданность.

赤地千里 chì dì qiān lǐ

- **四** 赤:空。形容天灾或战争造成大量土地荒凉的景象。
- **%** 《韩非子·十过》: "晋国大 旱,赤地千里。"
- ◆ 一九四四年我国大旱,结果是~, 数百万人流离失所。

≈ 寸草不生

«Голая земля на тысячу ли» — полная разруха, запустение; опустошить обширные районы; край, опустошенный стихийными бедствиями; погубить все на огромной территории.

赤口毒舌 chì kǒu dú shé

- △ 赤:火红色。形容言语恶毒,出口伤人。
- 第 唐·卢仝《月蚀》诗:"鸟为居 停主人不觉察,贪向何人家,行 赤口毒舌,毒虫头上却吃月,不 啄杀。"
- ◆ 你这样~地糟蹋人,不觉得可耻吗?
- ≈ 赤舌烧城

«Красный рот, ядовитый язык» — злой на язык.

赤贫如洗 chì pín rú xǐ

△ 赤贫: 穷得一无所有。形容极其贫穷。

- 卷 《先哲丛谈物茂卿》:"初卜居 于芝街,时赤贫如洗,古耕殆不 给衣食。"
- ◆ 张老头做了一辈子长工,到头来 还是~,连个家都没有。

≈ 一贫如洗

«Голый, бедный, словно вымытый» — гол как сокол; жить в крайней нищете; терпеть крайнюю нужду.

赤身露体 chì shēn lù tǐ

- △ 指露出大部分身子,也指全身裸露,一丝不挂。
- 第 明·罗贯中《三国演义》第八十四回:"吴班引兵到关前搦战,耀武扬威,辱骂不绝,多有解衣卸甲,赤身露体,或睡或坐。"
- ◆ ~地,石象似的站在荒野的中央。(鲁迅《颓败线的颤动》

≈ 一丝不挂

«Голое тело, обнаженное тело» — в чем мать родила; в костюме Адама и Евы; совершенно голый.

赤绳系足 chì shéng jì zú

- ② 赤绳:红绳;系:结、扣。旧指 男女双方经由媒人介绍而成亲。
- 第 唐·李复言《续玄怪录》:"固 问囊中何物,曰:'赤绳子耳! 以系夫妻之足,及其生则潜用相 系,虽仇敌之家,贵贱悬隔,天 涯从宦,吴楚异乡,此绳一系, 终不可绾。'"
- ◆ 从来说月下老人~,虽千里之外,到底相合。(明•凌濛初《初刻拍案惊奇》卷五)

≈ 赤绳绾足

«Красная бечева связала ноги» — сосватать.

赤子之心 chì zǐ zhī xīn

A 赤子: 初生的婴儿。比喻人心地 纯洁善良。

- **%** 《孟子·离娄下》:"大人者, 不失其赤子之心者也。"
- 郭沫若有一颗~,他说话、做事、 写文章都没有半点虚假。

«Сердце младенца» — чистый, как младенец.

充耳不闻 chōng ěr bù wén

- **全** 充:塞住。塞住耳朵不听。形容有意不听别人的意见。
- **黎** 《诗经·邶风·旄丘》:"叔兮 伯兮, 褎如充耳。"
- 对现实中存在的问题视而不见, 对群众的呼声~,这是典型的官僚 主义。
- ≈ 装聋作哑
- ≠ 洗耳恭听

«Заткнуть уши, чтобы не слышать» — жить своим умом; и ухом не повести; пропустить мимо ушей; быть глухим к чему-то.

冲口而出 chōng kǒu ér chū

△ 形容不加思索地说出来。

- **黎** 宋·苏轼《跋欧阳公书》:"此 数十纸,皆文公冲口而出,纵手 而成,初不加意者也。"
- ◆ 在火头上,我那刺伤人的话~,平 静下来以后,自己也有些后悔。
- ≈ 冲口而发,脱口而出

«Появилось во рту и сразу вышло» — сболтнуть, брякнуть; что в уме, то и на языке.

虫臂鼠肝 chóng bì shǔ gān

△ 比喻极微小而无价值的东西。

- **%** 《庄子·大宗师》:"以汝为汝 肝乎?以汝为虫臂乎?"
- 鼠肝虫臂万化途,神奇腐朽相推 迁。(金・元好问《食榆荚》诗) «Лапа насекомого, печень мыши» никчемная вешь.

虫沙猿鹤 chóng shā yuán hè

- 日时比喻战死的将士。也指死于 战乱的人。
- 《太平御览》卷九一六引《抱朴子》: "周穆王南征,一军尽化, 君子为猿为鹤,小从为虫为沙。"
- ◆ 穆昔南征军不归, ~伏似飞。 (唐•韩愈《送区弘南归诗》)

«Насекомые и песок, обезьяны и журавли» — воины, павшие в битве.

虫鱼之学 chóng yú zhī xué

△ 指繁琐的考据订正。

- 第 唐·韩愈《读皇甫湜公安园池诗书其后》诗: "《尔雅》注虫鱼,定非磊落人。"
- ❖ 这种~过于繁琐,我没有耐心去做。

«Учение о насекомых и рыбах» — заключение, сделанное на основании многочисленных источников; большие источниковедческие работы.

宠辱不惊 chǒng rǔ bù jīng

- ② 宠:宠爱。受宠受辱都不在呼。 指不因个人得失而动心。
- ***** 晋·潘岳《在怀县》诗:"宠辱 易不惊,恋本难为思。"
- 不过他经的大风大浪太多,虽未到~,名利皆忘的境地,却已能不动声色,淡然置之。(高阳《清宫外史》下册)
- ≈ 宠辱皆忘.
- ≠ 受宠若惊,宠辱若惊,患得患失 «Не удивляться ни славе, ни позору» быть равнодушным и к почестям, и к упрекам.

抽刀断水 chōu dāo duàn shuǐ

△ 抽刀:拔出刀来。水:流水。抽 出刀来要斩断流水。比喻无济于 事,反会加速事态的发展。 * 唐·李白《宣州谢朓楼饯别校书 叔云》:"抽刀断水水更流,举 杯消愁愁更愁。"

«Вынуть нож, чтобы перекрыть воду» — никчемные меры, которые могут лишь усугубить положение.

抽薪止沸 chōu xīn zhǐ fèi

- △ 薪: 柴草; 沸: 沸腾。抽掉锅底 下的柴火, 使锅里的水不再翻滚。比喻从根本上解决问题。
- **黎** 汉•董卓《上何进书》: "臣闻 扬汤止沸,不如灭火去薪。"
- ◆ 要想把这个厂搞上去,只有彻底 改组领导班子。这才是~的办法。
- ≈ 斩草除根,釜底抽薪

«Убрать дрова из-под очага, чтобы остановить кипение» — принципиально решать вопрос.

愁眉不展 chóu méi bù zhǎn

- **屋**:舒展。由于忧愁而双眉紧锁。形容心事重重的样子。
- 審 唐·姚鹄《随州献李侍御》之二: "旧隐每杯空竟夕,愁眉不展几经春。"
- ◆ 后见统领端茶,只得退回家中,~地终日在家里对老婆孩子咳声叹气。(清•李宝嘉《官场现形记》第三十回)
- ≈ 愁眉苦脸,愁眉锁眼
- ≠ 眉开眼笑

«Печальные брови не поднимаются» — тяжело на сердце; душевные страдания.

踌躇满志 chóu chú mǎn zhì

- △ 踌躇:从容自得的样子;满:满足;志:志愿。形容对自己取得的成就非常得意。
- 《庄子·养生主》: "提刀而立,为之四顾,为之踌躇满志。"

- ❖ 这在胡景伊自然是~,而在尹昌 衡则会义愤填膺了。(郭沫若 《少年时代・黑猫》)
- ≠ 灰心丧气,怅然若失

«Быть полностью довольным» — самодовольный; быть удовлетворенным достигнутыми результатами.

丑声远播 chǒu shēng yuǎn bō

△ 坏名声传播得很远。

- **%** 《宋书·卢陵孝献王义真传》: "咸阳之酷,丑声远播。"
- ◆ 一些厂家生产的伪劣产品一经在 电视节目中曝光,很快就~了。
- ≈ 臭名昭著,臭名远扬

«Дурные звуки далеко разносятся» — дурные вести быстро разносятся.

臭不可闻 chòu bù kě wén

- △ 臭得使人受不了。比喻人名声极 坏。
- * 唐·柳宗元《东海若》:"刳而 振其犀以嬉,取海水杂粪壤蛲 而 实之,臭不可当也。"
- ◆ 这个毒品贩子在这一带的名声简 直是~。
- ≈ 臭不可当,臭名昭著 «Невозможно вонючий» — дурная слава.

臭肉来蝇 chòu ròu lái yíng

- △ 腐臭的肉招来苍蝇。比喻自己的 思想作风有问题,就会招致坏人 的引诱。
- * 宋·释普济《五灯会元》卷十一:"僧问慧然:'如何是祖师西来意?'曰:'臭肉来蝇。'"
- ◆ 正因为她自身有这样不好的意识,才会~,有坏人来找她。

«Мухи летят на вонючее мясо» — худое к худому тянется.

出尘不染 chū chén bù rǎn

- △ 比喻身处污浊的环境而能保持纯 洁的节操。
- * 宋·周敦颐《周濂溪集·爱莲 说》: "予独爱莲之出淤泥而不 染,濯清莲而不妖。"
- 秋影主人,中年却扫,炉熏茗 盌,拥髻微吟,花社灵光,出尘 不染。(清·陈裴之《香畹楼忆记》第十五节)

«Внешняя пыль не замарает» — быть выше обыденного; быть около воды, да не замочиться; к нему грязь не пристает; не запятнать себя.

出尔反尔 chū ěr fǎn ěr

- ② 尔: 你; 反: 通"返", 回。原 意是你怎样做, 就会得到怎样的 后果。现指人的言行反复无常, 前后自相矛盾。
- **黎** 《孟子·梁惠王下》:"出乎尔 者,反乎尔者也。"
- ≈ 自食其言,出乎反乎

≠ 一诺千金

«Сказал это и отказался от этого» — вероломный; нарушить свое слово; говорить сначала одно, а потом другое; опровергать самого себя.

出乖露丑 chū guāi lù chǒu

- △ 乖:荒谬的;丑:可耻的。指在 人前出丑。
- 金·董解元《西厢记诸宫调》卷下:"已恁地出乖弄丑,泼水再难收。"
- 我必须好好准备一下再去讲,不 然,在大庭广众之下~,可就不好 下台了。
- ≈ 出乖弄丑

«Показать ошибки, обнаружить неприглядность» — терпеть фиаско; стать посмешищем; обнаружить перед всеми свою неприглядность.

出口成章 chū kǒu chéng zhāng

- ② 说出话来就成文章。形容文思敏 捷,口才好。
- ** 《诗经・小雅・都人士》: "彼 都人士,狐裘黄黄,其容不改, 出言成章。"
- ◆ 江主任,您真是~。要是记下来, 不用修改就能拿去登报。
- ≈ 出言成章,出语成章,脱口成章,下笔成章,下笔千言

«Вышло из уст, стало произведением» — говорить очень гладко; говорить как по писаному; свободная, красивая речь.

出类拔萃 chū lèi bá cuì

- 五 拔:超出;类:同类;萃:原为草丛生的样子,引伸为聚集。超出同类之上。多指人的品德才能。
- * 《孟子・公孙丑上》: "出于其 类,拔乎其萃,自生民以来,未 有盛于孔子也。"
- ≈ 出类拔群,超群拔类,百里挑 一,卓尔不群

«Превзойти всех» — выдающийся, талантливый человек; незаурядный, из ряда вон выходящий; быть на голову выше других; лучший из лучших.

出没无常 chū mò wú cháng

② 忽而出现,忽而隐没,没有一 定,使人无法捉摸。

- **黎** 宋 王十朋《论广海二寇札 子》: "海寇出没无常,尤为濒 海州县之患。"
- ❖ 这些小偷~,很难把他们抓到。
- ≈ 神出鬼没

«Появился и исчез» — неуловимый; непредсказуемый; неопределенный.

出谋画策 chū móu huà cè

- ② 谋: 谋略。画: 筹划。制定计谋 策略。常指为人出主意。
- 第 明·冯梦龙《东周列国志》第六十九回:"汝依违观望其间,并不见出奇画策,无非因人成事。"
- ◆ 马老, 你就坐在公司给大家~就可以了。
- ≈ 出谋划策

«Выдавать идеи, строить планы» — подавать, предлагать идеи; строить планы; давать советы.

出其不意 chū qí bù yì

- △ 其:代词,对方;不意:没有料到。趁对方没有意料到就采取行动。
- **%** 《孙子·计篇》:"攻其无备, 出其不意。"
- ◆ 她想~地出现在男友面前。
- ≈ 出奇制胜,攻其不备

«Сделать что-то, о чем другие не догадываются» — застать врасплох; предпринять что-то, о чем соперник даже не догадывался.

出神入化 chū shén rù huà

- 神、化:指神妙的境域。极其高超的境界。形容文学艺术达到极高的成就。
- **%** 元·王实甫《西厢记》第二本第 二折:"我不曾出声,他连忙答

- 应。金圣叹: '真正出神入化之 笔'。"
- ▼ 不知道这位老画师是观察了多少的活虾,才能够画虾画得这样~的。(秦牧《虾趣》)
- ≈ 炉火纯青

«Войти в чарующий мир» — изысканное, блестящее художественное произведение.

出生入死 chū shēng rù sǐ

- ② 原意是从出生到死去。后形容冒 着生命危险,不顾个人安危。
- 《老子》第五十章: "出生入 死,生之徒十有三,死之徒十有 三。"
- ◆ 这位将军在战争年代~,履立战功。
- ≈ 卦汤蹈火.
- ≠ 贪生怕死

«От рождения до смерти» — рисковать жизнью; возвращаться к жизни из объятий смерти; смотреть смерти в лицо; идти в огонь и в воду; подвергаться смертельной опасности.

出水芙蓉 chū shuǐ fú róng

- △ 芙蓉:荷花。刚开放的荷花。比喻诗文清新不俗。也形容天然艳丽的女子。
- **%** 南朝·梁·钟嵘《诗品》卷中: "谢诗如芙蓉出水,颜如错彩镂 金。"
- ◆ 如果用~来形容这个女孩的容貌,一点也不过分。
- ≈ 初发芙蓉

«Бутон лотоса, появившийся из воды» — тонкая поэзия; прелестная женщина.

出头露面 chū tóu lù miàn

△ 指在公开场合出现。也指出风 头。

- *明·吴承恩《西游记》第四十四回: "众僧们听说认亲,就把他圈子阵围将上来,一个个出头露面,咳嗽打响,巴不得要认出去。"
- ◆ 象这些~的事情还是由他来做吧。 ≠ 隐姓埋名

«Высунуть голову, обнаружить лицо» — публично появиться; показать себя; завоевать популярность.

初出茅庐 chū chū máo lú

- △ 茅庐: 草房。原比喻新露头脚。 现比喻刚离开家庭或学校出来工 作。缺乏经验。
- **黎** 明·罗贯中《三国演义》第三九 回:"直须惊破曹公胆,初出茅 庐第一功。"
- ≈ 少不更事.

≠ 身经百战

«Впервые выйти из соломенной хижины» — новичок, не имеющий жизненного опыта; свежеиспеченный; зеленый; желторотый.

樗栎庸材 chū lì yōng cái

- **冯** 樗栎:不成材的树木。比喻平庸 无用的人。常用作谦词。
- **%** 《庄子·逍遥游》: "吾有大树,人谓之樗,其大本拥肿而不中绳墨,其小枝卷曲而不中规矩。立之涂,匠者不顾。"
- ◆ 我担心能否把这项工作完成好, 因为我不过是个~,各方面的条件 都不具备。

«Необработанное дерево, сырой материал» — серый, заурядный человек.

楚材晋用 chǔ cái jìn yòng

② 楚国的人才为晋国所用。比喻本 国的人才外流到别的国家工作。

- 《左传·襄公二十六年》: "晋卿不如楚,其大夫则贤,皆卿材也。如杞梓、皮革,自楚往也。虽楚有才,晋实用之。"
- ◆ 改革开放之初有许多杰出的科技 人材跑到了国外,这种~的现象引 起了有关部门的重视。

«Талантами княжества Чу пользуется княжество Цзин» — держать на службе иностранцев; утечка мозгов.

楚弓楚得 chǔ gōng chǔ dé

- ※ 汉・刘向《说苑・至公》: "楚 共王出猎而遗其弓,左右请求 之。共王曰: '止!楚人遗弓, 楚人得之,又何求焉?'"《孔 子世家・好生》: "楚人失弓, 楚人得之,又何求焉?"
- 兄弟城市要来我们这里学习先进 经验,我们不应该有所保留,这 也是为了共同发展嘛,~,这有什 么不好呢?
- ≈ 楚得楚弓

«(Житель) княжества Чу потерял лук, и (житель) княжества Чу его нашел» — вещь хоть и потерялась, но нашлась именно своими людьми; быть ограниченным, недалеким.

楚梦云雨 chǔ mèng yún yǔ

- △ 楚王梦,云雨情。后比喻男女亲 昵。
- ♦ 院院宫妆金翠镜,朝朝~床。 (清•孔尚任《桃花扇•余韵》)

≈ 巫山云雨,楚云巫雨

«Князь Чу во сне видит облака и дождь» — интимные отношения.

楚腰纤细 chǔ yāo xiān xì

- 全 楚腰: 称妇人的细腰。形容美人的细腰, 曲线玲珑。
- * 《战国策・楚策》: "昔者先君灵王好小腰,楚子约食,凭而能立,式而能起。" 唐・杜牧《遣怀诗》: "楚腰纤细掌中轻。"
- 现在的女人都在拚命减肥,因为 当前的时尚就是~嘛。

«Талия тонкая, как былинка» — гибкая, изящная женская фигурка.

处心积虑 chǔ xīn jī lù

- ② 处心: 存心; 积虑: 经过长时间 的老虎。形容蓄谋已久。
- * 《谷梁传・隐公元年》: "何甚 乎郑伯?甚郑伯之处心积虑成于 杀也。"
- ◆ 他日夜~,琢磨怎么才能把处长挤 走,自己好取而代之。

«Тщательно продумывать, давно обдумывать» — долго обдумывать и вынашивать планы.

处之泰然 chǔ zhī tài rán

- 企 处: 处理,对待;泰然:安然, 不以为意的样子。若无其事的样子。形容自理事情沉着镇定。也 指对待问题毫不在意。
- **%** 晋·袁宏《三国名臣序赞》: "爰初发迹,遘此颠沛,神情玄 定,处之弥泰。"
- ◆ 大赤包听出瑞宣的讽刺,而~, 她尖声的咯咯的笑了。(老舍 《四世同堂》四十八)
- ≈ 处之晏然,镇定自若.

≠ 惊惶失措,坐卧不安

«Относиться к чему-то спокойно» — проявлять выдержку.

穿云裂石 chuān yún liè shí

- ② 穿破云天,震裂石头。形容声音 高亢嘹亮。
- **%** 宋·苏轼《东坡乐府·〈水龙 吟〉序》:"善吹铁笛,嘹然有 穿云裂石之声。"
- ◆ 王毓宝演唱的天津时调曲调高亢 激越,~,深受大家的喜爱。

«Проходить сквозь тучи, разрывать камни» — сильная, красивая мелодия.

穿针引线 chuān zhēn yǐn xiàn

- △ 使线的一头通过针眼。比喻从中 联系、拉拢。
- **%** 明·周楫《西湖二集》卷一二: "万乞吴二娘怎生做个方便,到 黄府亲见小姐询其下落,做个穿 针引线之人。"
- ◆ 从前是贩卖云土和军火的大商 人, 现在给老头子和外国 人~……。(梁信《从奴隶到将 军》上集第二章)

«Вдеть нить в иглу» — установить контакт; посредничать; содействовать.

传闻异辞 chuán wén yì cí

- △ 传闻:原指久远的事,后指听来 的传说;异辞:原指措词有所不 同,后指说法不一致。指传说不 一致。
- 《公羊传·隐公元年》: "所见 异辞,所闻异辞,所传闻异 辞。"
- 对有些历史现象有争论并没有什么不正常,因为~在所难免。
- ≈ 传闻异词

«Передать другими словами» — не соответствовать оригиналу; разночтение.

传檄而定 chuán xí ér dìng

- 盘 檄: 讨敌文书; 定: 平定。比喻 不待出兵,只要用一纸文书,就 可以降服敌方,安定局势。
- * 《史记·淮阴侯列传》: "今大 王举而东, 三秦可传檄而定 也。"
- ◆ 把节怨甚深的官吏参办了,四川 乱事甚至可以~。(李吉人《大 波》3部2章)

«Переправить письмо и решить вопрос» — решить вопрос дипломатическим путем, без применения силы.

窗明几净 chuāng míng jī jìng

△ 几:小桌。形容房间干净明亮。

- * 宋·苏辙《寄范文景仁》诗: "欣然为我解东阁,明窗净几舒 华茵。"
- ◆ ~,是一间雅洁的书房。(华而 实《汉衣冠•序幕》)
- ≈ 明窗净几

«Окна светлые, столик чист» — чистота и порядок в доме.

床上安床 chuáng shàng ān chuáng

△□ 比喻不必要的重复。

- * 北齐·颜之推《颜氏家训·序致》: "晋魏已来所著诸子,理重事复,递相模效,犹屋下架屋,床上施床耳。"
- ◆ 这篇总结写得杂乱无章,~,重点 一点儿也不突出。
- ≈ 叠床架屋

«На кровать ставить еще одну кровать» — бессмысленное, ненужное повторение.

床头金尽 chuáng tóu jīn jìn

A 床头钱财耗尽。比喻钱财用完了,生活受困。

- ***** 唐·张籍《行路难》诗:"君不 见床头黄金尽,壮士无颜色。"
- ◆ 我流落在这个小地方,~,举目无 亲,已经到了山穷水尽的地步。

«Деньги из изголовья кончились» — растратиться, обеднеть.

床下牛斗 chuáng xià niú dòu

- ② 听到床下蚂蚁动,误以为牛在相 斗。形容体衰耳聪,极度过敏。
- * 《晋书·殷仲堪传》: "仲堪父 尝患耳聪,闻床下蚁动,谓之牛 斗。"
- ◆ 你难道已经老到~程度了吗?怎么 这样敏感。

«(Слышать, как) под кроватью быки дерутся» — болезненная мнительность; нервозность.

床第之私 chuáng zǐ zhī sī

- △ 第: 竹编的床席。床第: 床铺。 指闺房之内或夫妇间的私话、私 事。
- * 《左传·襄公二十七所》: "床 第之言不逾阈。" 秦·孔鲋《孔 丛子·答问》: "凡若晋侯骊姬 床第之私,房中之事,不得掩 焉。"
- ❖ 这两人看起来神情亲密,显然二 人之间已经有了~。
- ≈ 肌肤之亲

«Личная кровать и подушка» — частная, интимная жизнь.

吹大法螺 chuī dà fǎ luó

- △ 法螺: 做佛事时用的乐器。原比喻佛之说法广被大众。后借以讽刺吹牛皮,说大话。
- **%** 《妙法莲花经·序品》: "今佛 世尊欲说大法,雨大法雨,吹大 法螺,击大法鼓,演大法义。"

他说得天花乱坠,但谁也不相信,因为人人都知道此公是个~的惯家。

«Дуть в большую раковину» — кичиться, бахвалиться; вешать лапшу на уши.

吹毛求疵 chuī máo qiú cī

- ② 求:找寻;疵:毛病。吹开皮上的毛寻疤痕。比喻故意挑剔别人的缺点,寻找差错。
- **%** 《韩非子·大体》: "不吹毛而求小疵,不洗垢而察之难。"
- 对别人不应该~,千方百计去找人家毛病。
- ≈ 洗垢求瘢,求全责备 «Дуть на мех, искать дефект» – придираться; ставить лыко в строку.

吹影镂尘 chuī yǐng lòu chén

- ② 镂:雕刻。吹影子,刻尘土。比喻工艺精细到不见形迹,也用来 比喻白费力气。
- * 《关尹子·一宇》: "言之如吹 影,思之如镂尘,圣智造迷,鬼 神不识。"
- 不肯下功夫进行研究,只是关在 屋子里苦思冥想,这不过是~,什 么成果也不会有的。
- ≈ 徒劳无功,徒劳无益

«Сдувать тень, гравировать на пыли» — бесплодные попытки; напрасные старания.

炊金馔玉 chuī jīn zhuàn yù

- ② 炊:浇火做饭;馔:饮食,吃。 形容饮食丰美,生活奢华。
- * 唐·骆宾王《帝京篇》: "平台 戚里带崇墉,炊金馔玉待鸣 钟。"
- ◆ 这栋房子富丽堂皇,很显然里面 住的是那种~的人家。

≈ 锦衣玉食,肥马轻裘

«Готовить золото, есть яшму» — великолепный, богатый стол; яства; роскошная жизнь.

炊沙成饭 chuī shā chéng fàn

△ 煮沙子做饭。比喻费力而无用。

- * 唐·顾况《行路难》诗: "君不 见担雪塞井空用力, 炊沙作饭岂 堪食。"
- ▶ 没有技术,没有资源,硬要白手 起家,这实际上是~,白费力气。➤ 劳而无功

«Жарить песок вместо еды» — напрасная трата усилий; пустое дело.

春冰虎尾 chūn bīng hǔ wěi

- A 踩着老虎尾巴,走在春天将解冻的冰上。比喻处境非常危险。
- **%** 《尚书·君牙》:"心之忧危,若蹈虎尾,涉于春冰。"
- ◆ 在旧中国国民党统治时期,特务 横行,老百姓都有~之感。
- ≈ 虎尾春冰,虎口拔牙

«(Ступать по) весеннему льду, (наступать на) хвост тигра» — крайне рискованный поступок; рискованная, опасная ситуация.

春风得意 chūn fēng dé yì

- △ 旧时形容考中进士后的兴奋心情。后形容职位升迁顺利。
- * 唐·孟郊《登科后》诗:"春风得意马蹄疾,一日看尽长安花。"
- ◆ 他上个月刚升了官,前两天又结 了婚,你瞧他那~的样子。

≠ 垂头丧气

«Весенний ветер доставляет удовольствие» — воодушевление после успешно сданного экзамена на степень; быстрая карьера.

春风化雨 chūn fēng huà yǔ

- ② 化: 化生和养育。指适宜于草木 生长的风雨。比喻良好的熏陶和 教育。
- **%** 《孟子·尽心上》:"有如时春 风雨化之者。"

≈ 春风风人

«Весенний ветер, дождь цветов» — благотворное воспитание, влияние.

春华秋实 chūn huá qiū shí

- ② 华: 花。春天开花,秋天结果。 比喻人的文采和德行。现也比喻 学习有成果。
- 《后汉书》第五十二卷:"春发 其华,秋收其实,有始有极,爱 登其质。"
- ◆ ~,没有那浩荡的春风,又哪里 会有这满野秋色和大好的收成 呢?(峻青《秋色赋》)

≈ 春花秋实

«Весенние цветы, осенние плоды» — художественный талант и высокие моральные качества; плоды учения.

春兰秋菊 chūn lán qiū jú

- 全 春天的兰花,秋天的菊花。比喻 各有值得称道的地方。
- 器 战国·楚·屈原《九歌·礼魂》:"春兰兮秋菊,长无绝兮终古。"
- ◆ 她们姐妹俩,一个是闻名遐迩的 电影表演艺术家,一个是蜚声文 坛的作家,真可谓~,各有千 秋。
- ≈ 各擅胜场,各有千秋,各有所长

«Орхидея весной, хризантема осенью» — всему свое время для упоминания и похвалы; все достойно похвалы; каждый имеет свои достоинства, заслуживающие похвалы.

春露秋霜 chūn lù qiū shuāng

- △ 比喻恩泽与威严。也用在怀念先 人。
- 帶 南朝梁·刘勰《文心雕龙·诏 策》: "告灾肆赦,则文有春露 之滋;明罚敕法,则辞有秋霜之 烈。"
- ◆ 他本是曲园太史的女公子,凡属 诗词歌赋,无不家学渊源,因 此~,益增感慨。(《晚清文学 丛钞•冷眼观》第二十八回)

«Весенняя роса и осенний иней» воспоминания и печаль по предкам; доброта и суровость.

春葩丽藻 chūn pā lì zǎo

公 比喻美妙的言谈。

- 第 唐·冯贽《云仙杂记·粲花》: "李白与人谈论,皆成句读,如 春葩丽藻,粲于齿牙,时号李白 粲花之论。"
- ◆ 他是一个语言大师,他说的话都 如~,使人听而忘忧。

«Весенние цветы, красивые водоросли» — изысканная, блестящая речь.

春秋鼎盛 chūn qiū dǐng shèng

- △ 春秋:指年龄;鼎盛:正当旺盛 之时。比喻正当壮年。
- * 汉・贾谊《新书・宗首》: "天 子春秋鼎盛,行义未过,德泽有 加焉。"
- ◆ 他年方四十,正是~,开创一番事 业的年龄。

«Весной и осенью котел полон» — пора расцвета; лучшие годы жизни; время зрелости.

春诵夏弦 chūn sòng xià xián

- 全 诵、弦: 古代学校里读诗,只口诵的叫"诵",用乐器配合的叫"弦"。原指应根据季节采取不同的学习方式。后泛指读书、学习。
- **黎** 《礼记·文王世子》: "春诵夏 弦,大师诏之。"
- ◆ 他数年寒窗,~,终于到了收获的时候,被一家跨国公司高薪聘用了。

«Весной читать стихи нараспев, летом — под музыку» — учиться самыми разнообразными методами; учиться, заниматься.

春蛙秋蝉 chūn wā qiū chán

- ② 春天蛙叫,秋天蝉鸣。比喻喧闹 夸张、空洞无物的言谈。
- **\$** 晋·杨泉《物理论》: "夫虚无 之谈,尚其华藻,此无异于春蛙 秋蝉,聒舌而己。"
- ◆ 座谈会上一些人在夸夸其谈,王 凡不禁厌恶地想,这种谈话真是 ~,白白浪费时间而已。

«Весенние лягушки, осенние цикады» — пустой, беспредметный разговор.

春意阑珊 chūn yì lán shān

- △ 阑珊:将尽,将衰。指春天就要 过去了。
- **%** 南唐·李煜《浪淘沙》: "帘外雨潺潺,春意阑珊。"
- ◆ 我三月间来到了杭州,这里正是~ 的季节。

≠ 春意盎然

«Весенняя пора подходит к концу» — весеннее время быстротечно, коротко.

春蚓秋蛇 chūn yǐn qiū shé

② 比喻字写得不好,弯弯曲曲,象 蚯蚓和蛇爬行的痕迹。

- **%** 《晋书·王羲之传》: "行之若 萦春蚓,字字如绾秋蛇。"
- ◆ 有些所谓的书法家不注重基本功的训练,他们写的字连~都不如。 «Весенний червь, осенняя змея» — неопрятный почерк; писать как курица лапой.

唇齿相依 chún chǐ xiāng yī

- ② 象嘴唇和牙齿那样互相依靠。比喻关系密切,相互依靠。
- ※ 《三国志・魏书・鲍勋传》:"盖以吴、蜀唇齿相依, 凭阴山水, 有难拔之势故也。"
- ◆ 中朝两国山水相连,~。
- ≈ 辅车相依, 息息相关, 唇亡齿寒 «Губы и зубы неотделимы» тесные, близкие отношения; связанный общностью судьбы; неразрывная связь; взаимосвязанный.

唇焦舌敝 chún jiāo shé bì

- ② 焦:干;敝:破。嘴唇干,舌头破。形容说话太多,费尽唇舌。
- 窓 汉・赵晔《吴越春秋・夫差内 传》: "焦唇干舌,苦身劳力, 上事群臣,下养百姓。"
- ❖ 她说得~,也没有劝走一个人。
- ≈ 唇焦口燥,口干舌燥,口燥唇干 «Губы обгорели, язык порвался» — устать от разговоров.

唇枪舌剑 chún qiāng shé jiàn

- △ 舌如剑,唇象枪。形容辩论激 烈,言词锋利,象枪剑交锋一 样。
- * 元・高文秀《渑池会》一折:"凭着我唇枪舌剑定江山,见如 今河清海晏,黎庶宽安。"
- ◆ 他们各持已见,~地争论不休,谁 也没能说服谁。

«Губы — ружье, язык — меч» — словесная перепалка; острая полемика.

唇亡齿寒 chún wáng chǐ hán

- ② 嘴唇没有了,牙齿就会感到寒冷。比喻利害密要相关。
- * 《左传·僖公五年》:"谚所谓 '辅车相依,唇亡齿寒'者,其 虞、虢之谓也。"
- ❖ 这两家公司有着多种业务关系, 正所谓是~。
- ≈ 唇齿相依, 辅车相依

«Губы исчезли, зубы замерзли» — утратить поддержку; разделить участь; подвести себя под удар; лишиться прикрытия и очутиться под ударом; разделить участь; постигнет одна и та же участь.

鹑衣百结 chún yī bǎi jié

- ② 鹑:鹌鹑鸟;结:悬挂连缀。鹌 鹑的尾巴短而秃,象打满补丁一 样。形容衣服非常破烂。
- **%** 《荀子·大略》:"子夏贫,衣 若县鹑。"
- ◆ 他在深山里呆了一年,回家时, ~,简直狼狈得不成样子了。
- ≈ 衣衫褴褛.
- ≠ 衣冠楚楚

«Одежда, как у перепелки, вся в заплатках» — лохмотья; рваная одежда.

蠢蠢欲动 chún chún yù dòng

- △ 蠢蠢: 爬虫蠕动的样子。比喻敌 人准备进攻或坏人阴谋捣乱。
- * 南朝・宋・刘敬叔《异苑・句容 水脉》: "掘得一黑物,无有首 尾,形如数百斛舡,长数十丈, 蠢蠢而动。"
- ◆ 那些不法之徒一有机会就~,妄图 浑水摸鱼。

«Гады зашевелились» — враг готовится к нападению; замышляются темные дела.

绰绰有余 chuò chuò yǒu yú

- ② 绰绰: 宽裕的样子。形容房屋或 钱财非常宽裕,用不完。
- **%** 《诗经·小雅·角弓》:"此令 兄弟,绰绰有余。"
- 原来的机器要十个人才能操作, 通过技术革新,现在只需三个人 便~了。
- ≈ 绰有余裕

«Больше чем нужно, с излишком»— более чем достаточно; с излишком, с лихвой.

辞不达意 cí bù dá vì

- 辞:言辞;意:意思。指词句不 能确切地表达出意思和感情。
- 《仪礼·聘礼》: "辞多则史,少则不达,辞苟足以达义之至也。"宋·惠洪《高安城隍庙记》: "盖五百年而书功烈者,辞不达意,余尝叹息之。"
- ◆ 他的作文总想用一些新奇的字 眼,结果反倒写得~。
- ≈ 词不达意
- ≈ 词约指明

«Слова не достигают желаемого» — не хватает слов для выражения своих чувств.

刺刺不休 cì cì bù xiū

- 刺刺:多话的样子。形容说话唠叨,没完没了。
- * 唐·韩愈《送殷员外序》:"持被入直三省,丁宁顾婢子,语刺刺不能休。"
- ❖ 她说起话来~,真叫人讨厌。
- ≈ 喋喋不休

«Колет и колет, не останавливается» — ворчать безостановочно.

聪明正直 cōng míng zhèng zhí

会 头脑聪明,行为正直无私。形容词 人的品质优秀。

- **%** 《左传·庄公三十二年》:"神聪明正直而壹者也。"
- 那包爷(拯)自小~,做知 县时,便能剖人间暧昧之情, 断天下狐疑之狱。(明•冯梦龙 《警世通言•三现身包龙图断 冤》)

«Умный и честный».

从长计议 cóng cháng jì yì

- △ 用较长的时间慎重考虑、仔细商量。
- **%** 《左传·僖公四年》: "筮短龟 长,不如从长。"元·李行道 《灰阑记》楔子: "且待女孩儿 到来,慢慢的与他从长计议,有 何不可。"
- ◆ 这个问题很复杂,应该~,不要马 上做出决定。
- ≈ 从长计较
- ≠ 急功近利,操之过急

«По длине обмерить и обсудить» — все тщательно взвесить и обсудить; как следует посоветоваться, обдумать; отложить решение вопроса; не пороть горячку.

从谏如流 cóng jiàn rú liú

- ② 谏:直言规劝。听从规劝像流水 一样自然。形容乐于接受别人的 批评意见。
- **%** 汉·班彪《王命论》: "从谏如顺流,趣时如响赴。"
- ◆ 也有少数聪明点的,为了坐稳江 山,笼络人心,也能~。(臧克 家《纳谏与止谤》)
- ≈ 纳谏如流,从善如流
- ≠ 讵谏饰非

«Жду потоков замечаний и увещеваний» — буду рад получить замечания; прислушиваться к советам и замечаниям.

从井救人 cóng jǐng jiù rén

- △ 跳到井里去救人。原比喻徒然危害自己而对别人没有好处的行为。现多比喻冒险救人。
- ※ 《论语・雍也》: "宰我问曰: ・仁者, 虽告之曰: 井有仁 (人)焉,其从之也?'子曰: ・何为其然也?君子可逝也,不可陷也。""
- 那岸上看的人,虽然也想救这个 小孩,可是水深流急,谁肯~啊。
- ≈ 舍己救人,舍己为人
- ≠ 投井下石

«Прыгать в колодец, чтобы спасти человека» — пустой риск; рисковать жизнью во имя спасения других; во вред себе и без пользы для другого.

从容就义 cóng róng jiù yì

- △ 就义:为正义而死。无所畏惧地 为正义事业而牺牲。
- **%** 宋·朱熹《近思录》: "感慨杀 身者易,从容就义者难。"
- ◆ 徐荫轩被投进监狱,受尽折磨, 最后~,以身殉国。
- ≈ 慷慨赴义
- ≠ 荀目偷生

«Спокойно пойти на смерть за правое дело» — жертвовать собой во имя дела; смело смотреть в лицо смерти.

从天而降 cóng tiān ér jiàng

- **四** 降:下落。比喻出于意外,突然出现。
- 《汉书·周亚夫传》: "直入武 库,击鸣鼓。诸侯闻之,以为将 军从天而下也。"
- ◆ 李教授从来都是埋头学问,与世 无争的,丝毫没想到祸事~,弄得 他家破人亡。
- ≈ 从天而下

«С неба свалилось» — как с неба свалилось; неожиданно появиться.

从心所欲 cóng xīn suǒ yù

- 全 按照自己的意思,想怎样便怎样。
- 《论语·为政》: "六十而耳顺,七十而从心所欲,不逾矩。"
- ◆ 从此可以高枕而卧,~了。(邹 韬奋《患难余生记•进步文化的 遭难》)
- ≈ 随心所欲,为所欲为

«Следовать велению сердца» — дать себе волю; поступать по-своему; своевольничать.

从一而终 cóng yī ér zhōng

- ② 丈夫死了不再嫁人,这是旧时束 缚妇女的封建礼教。
- **黎** 《周易·恒》:"曰妇人贞洁, 从一而终也。"
- 你说,为什么女人就该~,而男人 就可以三妻四妾,这是什么歪道 理。

«Первый и последний» — отказаться от второго брака после смерти супруга; сосредоточиться только на одном.

粗茶淡饭 cū chá dàn fàn

- △ 粗: 粗糙、简单;淡饭: 指饭菜简单。形容饮食简单, 生活简朴。
- 第 宋·黄庭坚《四休导士诗序》: "粗茶淡饭饱即休,补破遮寒暖即休,三平二满过即休,不贪不 妒老即休。"
- ◆ 他过着~的生活,却也自得其乐。
- ≈ 尘饭涂羹,粗衣粝食
- ≈ 山珍海味

«Грубый чай, пресная еда» — неприхотливая еда; простая, обыденная жизнь; скромный обед.

粗枝大叶 cū zhī dà yè

- △ 绘画,画树木粗枝大叶,不用工 笔。比喻工作粗糙,不认真细 致。
- * 《朱子语类》卷七八: "《书序》恐不是孔安国做,汉文粗枝大叶,今《书序》细腻,只似六朝时文字。"
- ◆ 他是个~的人,因此很难写出严密 周到的文章。

≠ 精雕细刻

«Грубые ветки, большие листья»— грубая, топорная работа; поверхностно, не вникая в детали подходить к делу; небрежно; кое-как; в общих чертах.

促膝谈心 cù xī tán xīn

- ② 促:靠近;促膝:膝碰膝,坐得 很近。形容亲密地谈心里话。
- * 唐·田颖《揽云台记》: "即有 友人,不过十余知音之侣,来则 促膝谈心,率皆圣贤之道,不敢 稍涉异言。"
- 回到住地,他们~,探讨技艺,学 习彼此的长处。
- ≈ 抵掌而谈

«Сидеть соприкасаясь коленями, говорить по душам» — душевная, интимная беседа; вести задушевную беседу.

摧枯拉朽 cuī kū lā xiǔ

- △ 枯、朽: 枯草朽木。摧折枯朽的草木。形容轻而易举。也比喻摧毁腐朽势力的强大气势。
- 場 《后汉书・耿弇传》: "归发突 骑,以辚乌合之众,如摧枯折腐 耳。"《晋书・甘卓传》: "将 军之举武昌,若摧枯拉朽。"
- ◆ 另一路太平军由陈玉成指挥,以~ 之势,迅速攻下临汾、余杭等 地。
- ≈ 摧枯折腐,势如破竹

«Ломать сухостой и разбивать труху» — делать без больших усилий; одержать легкую победу.

推眉折腰 cuī méi zhé yāo

- △ 低眉弯腰。形容没有骨气,巴结 奉承。
- * 唐·李白《梦游天姥吟留别》: "安能摧眉折腰事权贵,使我不得开心颜。"
- ◆ 为了捞个一官半职,他整天围着领导转。一瞅见他那副~、溜须拍马的样子,就让人恶心。
- ≈ 卑躬屈膝.
- ≠ 不卑不亢

«Опускать брови, ломать спину» — угодничать, льстить; подобострастно.

摧陷廓清 cuī xiàn kuò qīng

- 摧陷:摧毁;廓清:肃清。攻破 敌阵,肃清残敌。比喻写文章打 破陈规。
- 審 唐·李汉《昌黎先生集序》:"先生于文,摧陷廓清之功,比于武事,可谓雄伟不常者也。"
- 对那些陈腐的,有害于青少年的东西必须~。
- ≈ 摧毁廓清

«Уничтожить и очистить» — искоренить и устранить.

翠绕珠围 cuì rào zhū wéi

- △ 珠:珍珠;翠:翡翠。形容妇女 妆饰华丽。也形容富贵人家随侍 的女子众多。
- **%** 元•王子一《误入桃源》第四 折:"依旧有翠绕珠围。"
- ◆ 她整天打扮得花枝招展,~,也不 知想勾引谁。

«Изумрудное и жемчужное окружение» — великолепные украшения; блестящее женское окружение.

翠消红减 cuì xiāo hóng jiǎn

△ 形容女子姿容减退。

- ※ 宋·柳永《八声甘州》词:"对 潇潇暮雨洒江天,一番洗清 秋。渐霜风凄紧,关河冷落,残 照当楼。是处红衰翠减,苒苒物 华休。惟有长江水,无语东 流。"
- 莺莺在妓院已有十年,到如今~, 年长色衰,只想找一个老实忠厚的嫁了。

«Изумруды исчезли, красота поблекла» — поблекшая женская красота.

存而不论 cún ér bù lùn

- 全 丰:保留。指把问题保留下来, 暂不讨论。
- **%** 《庄子·齐物论》:"六合之 外,圣人存而不论。"
- ◆ 既然大家意见不一致,那对这个 问题姑且~吧。
- ≈ 姑置勿论

«Остается, но не обсуждается» — прекратить обсуждение, дискуссию на какое-то время.

存亡继绝 cún wáng jì jué

- △ 恢复灭亡的国家,延续断绝了的 贵族世家。
- 《论语·尧曰》: "兴灭国,继绝世,举逸民,天下之民归心焉。"《公羊传·僖公十七年》: "桓公尝有继绝存亡之功,故君子为之讳也。"
- ◆ 孔子奔走忙碌了一生,也未完成 其~的事业

«Быть или не быть (государству), продолжиться или прерваться (роду)» — восстановить гибнущее государство, продолжить род; восстановить, возродить то, что не дошло до нас (забытое, утраченное).

存亡未卜 cún wáng wèi bǔ

- ② 卜:猜测,估计。或是活着,或 是死了,不能预测。
- * 明·冯梦龙《喻世明言》第十七卷:"况宗族远离,夫家存亡未卜,随缘快活,亦足了一生矣。"
- ◆ 十几年前他去了南方,至今杳无 音信,~。

«Быть или не быть — не предугадаешь» — на все воля Божья.

存心养性 cún xīn yǎng xìng

- 保存赤子之心,修养善良之性。 旧时儒家宣扬的修养方法。
- **黎** 《孟子·尽心上》: "存其心, 养其性,所以事天也。"
- ◆ 你只需~即可,其它琐事一概不用 操心。

«Хранить чистое сердце, воспитывать добрую душу» — воспитывать молодое поколение по конфуцианскому канону; самосовершенствование; совершенствоваться.

寸步不离 cùn bù bù lí

- △ 寸步: 形容距离很近。原指夫妻和睦,一步也不离开。现在泛指两人感情好,总在一起。
- 帶 南朝梁·任昉《述异记》: "吴 黄龙中,吴郡海盐有陆东,妻朱 氏,亦有容止,夫妻相重,寸步 不离,时人号为比肩人。"
- ❖ 这俩人儿真是~,无论去什么地方,总是在一块。
- ≈ 形影不离
- ≠ 天各一方

«Ни на шаг не расходиться» — добрые, тесные отношения между супругами, друзьями; вертеться под ногами (перед глазами); ходить как тень, как привязанный; безотлучно находиться рядом.

寸草不留 cùn cǎo bù liú

- ② 连小草也不留下。比喻搞得精 光,一无所剩。
- **%** 宋·楼钥《攻媿集·八十一·英 老真赞》:"大地一变,直教寸 草不留。"
- ◆ 一九四一年,敌人把我们的村子 烧得~。就在那一年,我逃到了上 海。

≈ 鸡犬不留

«Ни клочка травы не осталось» — стереть с лица земли; камня на камне не оставить; сжечь дотла.

寸草春晖 cùn cǎo chūn huī

- 全 寸草: 小草; 春晖: 春天的阳 光。小草微薄的心意报答不了春 阳光的深情。比喻父母的恩情, 难报万一。
- * 唐·孟郊《游子吟》诗:"谁言 寸草心,报得三春晖。"
- ◆ 我们全班同学对吴老师都有~之感。

«Травинка под весенними лучами» быть в неоплатном долгу перед родителями.

寸心千古 cùn xīn qiān gǔ

- ② 千古: 时间久远。寸心具有千古 识力。
- ***** 唐·杜甫《偶题》:"文章千古事,得失寸心知。"
- ◆ 文章之事, ~, 可悲也夫。 (明•李贽《杂说》)

«В каждом кусочке сердца — тысячелетняя история» — сердце знает все.

寸进尺退 cùn jìn chǐ tuì

② 前进一寸,后退一尺。指得到的 少而失去的多,即得不偿失。

- **%** 《老子》第六十九章: "不敢进 寸而退尺。" 唐·韩愈《上兵部 李侍郎书》: "寸进尺退,卒无 所成。"
- ◆ 你就不要再费那~的功夫了,纯粹 是浪费时间。
- ≈ 得不偿失

«Продвинуться на цунь, отступить на чи» — утраты не сравнимы с приобретениями.

撮盐入火 cuō yán rù huǒ

- △ 撮: 以指取物。盐一放在火里就 爆裂。比喻性情急躁。
- * 元·王实甫《西厢记》三本二 折: "待去呵,小姐性儿撮盐入 火。"
- 就他那种~的性子,这事还是别同他说了,容易适得其反。
- ≈ 火上加油

«Бросать соль в огонь» — вспыльчивый характер.

厝火积薪 cuò huǒ jī xīn

- △ 厝:放置;薪:柴草。把火放到 柴堆下面。比喻潜伏着很大危 险。
- * 汉·贾谊《新书·数宁》: "夫 抱火厝之积薪之下,而寝其上, 火未及燃,因谓之安,偷安者 也。"
- ◆ 不注意计划生育,造成人口增长 过快,无异于~。
- ≈ 厝薪于火

«Разжигать огонь под хворостом» — как на вулкане; потенциальная опасность.

措手不及 cuò shǒu bù jí

全 措手:着手处理。来不及动手应 付。指事出意外,一时无法对 付。

- * 元·无名氏《千里独行》楔子: "咱今晚间,领着百十骑人马, 偷营动寨,走一遭去,杀他个措 手不及。"
- ❖ 这事太突然了,简直让人有些~, 大家的心理都还没有做好准备。
- ≈ 措手不迭

«Не успевать предпринять что-либо» — быть застигнутым врасплох.

错综复杂 cuò zōng fù zá

- 盘错:交错,交叉;综:合在一起。形容头绪多,情况复杂。
- **黎** 《周易·系辞上》: "参伍以变,错综其数。"
- ◆ 不管形式上怎样~,变化诡奇, 实际上总有一个基本的道理贯串 其间。(秦牧《河汊错综》)
- ≈ 千头万绪

«Переплетенный и сложный» — сложная, запутанная ситуация.

D

达人知命 dá rén zhī mìng

- ② 达人:通达事理的人。指心胸豁 达的人,安于命运。
- **%** 唐·王勃《滕五阁序》:"君子 安贫, 达人知命。"
- ◆ 他不甘心象他父亲那人~,一辈子 老老实实的去安于贫贱。
- ≈ 随遇而安,安分守己

«Просвещенный муж свою судьбу» человек с широкой натурой смиряется со своей судьбой.

打草惊蛇 dǎ cǎo jīng shé

- △ 原比喻惩甲惊乙。后多比喻做法 不谨慎,反使对方有所戒备。
- **%** 明·郎瑛《七修类稿》卷二十四:"打草惊蛇,乃南唐王鲁为

当涂令,日营资产,部人诉主簿 贪污,鲁曰:'汝虽打草,吾已 惊蛇。'"

- ◆ 王定宇刚要发动汽车,张欣急忙 止住他,说:马达声会~,引起走 私分子的警觉。
- ≈ 敲山震虎

«Бить по траве, чтобы распугать змей» — вспугнуть раньше времени; неосторожно вспугнуть; всполошить неосторожными действиями.

打躬作揖 dǎ gōng zuō yī

- △ 拱、揖: 两手合抱致敬。弯身报 拳行礼。表示恭敬顺从或恳求的 样子。
- ◆ 他对领导~,阿谀奉承,活是一副 奴才相。
- ≠ 趾高气扬

«Склониться и приветствовать, сложив обе руки» — смиренно, униженно раскланиваться

打狗看主 dǎ gǒu kàn zhǔ

- ② 狗有主人,打不打它,要看给 其主人留不留情面。比喻处理 坏人坏事要顾全其后台的情 面。
- 第 明·兰陵笑笑生《金瓶梅词话》 第七十九回:"不知原来家中大 小姐这等暴躁性子,就是打狗也 看主人面。"
- ◆ 你可别欺负这小孩儿,~,你知道 他爸爸是谁吗?

«Бить собаку и смотреть на хозяина» — считаться с отношениями; наказывая человека, сохранять лицо поддерживающей его силы.

打退堂鼓 dǎ tuì táng gǔ

② 原指封建官吏退堂时打鼓。现在 比喻跟人共同做事中途退缩。

- * 元・关汉卿《窦娥冤》第二折:"左右,打散堂鼓,将马来,回私字去也。"
- ◆ 我们做事一定要有恒心,不可以 一遇到困难时,就~。
- ≈ 半途而废
- ≠ 锲而不舍

«Бить в барабан, возвещая о возвращении сановника» — идти на попятный; бить отбой.

大笔如椽 dà bǐ rú chuán

- 《晋书·王珣传》:"珣梦人以 大笔如椽与之,既觉,语人曰: '此当有大手笔事。'"
- ❖ 诸葛亮的《出师表》可以算作是~ 的佳作,千古以来,被人传诵。
- ≈ 神来之笔

«Перо огромное, как матица» — великое произведение; крупный автор.

大材小用 dà cái xiǎo yòng

- ② 把大的材料当成小的材料用。比喻使用不当,浪费人才。
- **%** 《后汉书·边让传》:"此言大器之于小用,固有所不宜也。"
- ♠ 偏偏安排他这个管理型的人去跑 销售,可真是有点~。
- ≠ 物尽其用,人尽其才。

«Много сырья, мало результатов / Большой талант употреблять на малое дело» — транжирить; пускать что-то ценное на мелочи; тратить способности по пустякам; размениваться на мелочи; не ценить чьих-то способностей.

大车以载 dà chē yǐ zài

大车材坚,能载重物。比喻人有 大材,能够胜重任。

- **%** 《易经·大有》:"大车以载, 有攸往无咎。"
- ◆ 张经理完全有~的能力来胜任这项 工作。

«На большую повозку можно много нагрузить» — талантливый человек может успешно справляться со многими делами.

大彻大悟 dà chè dà wù

- ② 彻:明白;悟:领会。形容彻底 醒悟。
- * 清·刘鹗《老残游记续编》第四回:"到这时候,我仿佛大彻大悟了不是?"
- ❖ 这一回,得看你是不是~,决心 离开下流社会,迈步走进上流社 会了。(欧阳山《苦斗》四三)
- ≈ 豁然开朗,大梦初醒,茅塞顿开 ≠ 执迷不悟

«Полное понимание, полное овладение» — полное осознание.

大处落墨 dà chù luò mò

- △ 落墨: 落笔。原指画画或写文章 要在主要部分下功夫。比喻做事 从大处着眼。
- ◆ 他视野开阔,有决断力,处理事情能够从~,不局限于枝节问题。
- ≈ 大处落笔,大处着眼

«Накладывать тушь на основные места» — начинать с главного; брать быка за рога.

大吹大擂 dà chuī dà léi

- △ 许多乐器同时吹打。比喻大肆宣 扬。
- * 元·王实甫《丽春堂》第四折: "赐你黄金千两,香酒百瓶,就 在丽春堂大吹大擂,做一个庆喜 的筵席。"

- 真正有知识的人绝不会~。
- ≈ 大吹法螺

«Громко дудеть, громко греметь» — устраивать бум; трубить вовсю; бахвалиться; хвастаться; крикливое бахвальство; крикливая болтовня.

大醇小疵 dà chún xiǎo cī

- □ 醇: 纯正; 疵: 毛病。大体纯 正, 而略有缺点。
- ***** 唐·韩愈《读〈荀子〉》:"荀 与扬,大醇而小疵。"
- ❖ 这个剧本虽然在艺术上还有一些 不足之处,但也不过是~,仍不失 为一部优秀的作品。
- ≈ 白璧微瑕, 瑕不掩瑜

«Большая чистота, маленький изъян» — не без изъяна, не без погрешностей; хоть и прекрасно, да не без изъяна; в основном ничего, а в частностях не без погрешностей.

大刀阔斧 dà dāo kuò fǔ

- ② 原指使用阔大的刀斧砍杀敌人。 后比喻办事果断而有魄力。
- **黎** 明·施耐庵《水浒全传》第一百 十八回:"当下催军劫寨,大刀 阔斧,杀将进去。"
- ◆ 世界上原有两种人: 一种是~的 人,一种是细针密线的人。(朱 自清《山野掇拾》)
- ≠ 缩手缩脚

«Большой нож, широкий топор» — самым решительным образом; с широким размахом; радикально; радикальные меры.

大而无当 dà ér wú dàng

- ② 当:底。虽然大,却无底。原指 大得无边际。后多用作表示大得 不切合实际、不合用。
- **%** 《庄子·逍遥游》: "肩吾问于 连叔曰: '吾闻言于接舆,大而

无当,往而不返,吾惊怖其言, 犹河汉而无极也。'"

- ❖ 订计划要切合实际,不要~。
- ≠ 短小精悍,体大思精

«Большой, да бездонный» — большой, да непрактичный, бесполезный.

大发雷霆 dà fā léi tíng

- **全 霆**: 呼雷,喻震怒。比喻大发脾气,大声斥责。
- ※ 《三国志・吴书・陆逊传》:"今不忍小忿而发雷霆之怒。"
- ◆ 他性情暴戾,刚愎自用,稍不如 意就~。
- ≈ 暴跳如雷

«Раздался громкий гром» — метать громы и молнии; взбелениться; быть вне себя от гнева; пылать гневом; кипятиться; рвать и метать; злобствовать; приходить в бешенство; впадать в ярость.

大方之家 dà fāng zhī jiā

- △ 大方: 大道理。原指懂得大道理 的人。后泛指见识广博或学有专 长的人。
- **黎** 《庄子·秋水》: "吾长见笑于 大方之家。"
- ◆ 文章写完以后,一定要多改几 遍,以免贻笑于~。
- ≈ 饱学之士

«Человек, познавший истину» — специалист, авторитет, дока.

大放厥词 dà fàng jué cí

- 厥:其,他的;词:文辞,言辞。原指铺张词藻或畅所欲言。现用来指大发议论。
- **%** 唐·韩愈《祭柳子厚文》:"玉佩琼琚,大放厥词。"
- ◆ 也许他认定我年轻无知,才毫无 顾虑地在我面前~。(郭良蕙 《焦点》十)

«Щедро раздавать слова» — пуститься в пустые рассуждения; разводить антимонии; нести чушь; пороть всякий вздор.

大公无私 dà gōng wú sī

- △ 指办事公正,没有私心。现多指 从集体利益出发,毫无个人打 算。
- **%** 汉·马融《忠经·天地神明》: "忠者中也,至公无私。"
- ◆ 要把你的志向拿定,而且要抱着 一个光明磊落、~的心怀。(郭 沫若《屈原》第一幕)
- ≈ 克已奉公,公而忘私.
- ≠ 自私自利,假公济私,损公肥私 «Все для общества, ничего для себя» бескорыстие; справедливый; беззаветный; кристально честный; беспристрастие.

大海捞针 dà hǎi lāo zhēn

- ② 在大海里捞一根针。比喻极难找 到。
- * 元・柯丹丘《荆钗记・误讣》:"儿,此生休想同衾枕,要相逢除非东海捞针。"
- ▼打听前任巡检太爷家眷的下落,那真是~一般,问了半天,没有人知道的。(清・吴趼人《二十年目睹之怪现状》第一百七回)
- ≈ 海底捞月.
- ≠ 探囊取物, 唾手可得

«Искать иголку в море» — искать иголку в стоге сена; заниматься тяжелой, но бесполезной работой; ищи-свищи.

大含细入 dà hán xì rù

原指文章的内容,既包涵天地的元气,又概括了极微小的事物。 形容文章博大精深。

- **黎** 汉·扬雄《解嘲》:"大者含元 气,细者入无问。"
- 司马迁的史记~,是我国古代历史 著作中的优秀作品之一。

«Большое содержание, тонкое проникновение» — серьезное и тщательно выполненное произведение.

大旱云霓 dà hàn yún ní

- □ 云霓:下雨的征兆。好象大旱的 时候盼望寸水一样。比喻渴望解 除困境。
- **%** 《孟子·梁惠王下》: "民望 之,若大旱之望云霓也。"
- ◆ 人们象~一样,盼望着军队的到来。
- ≈ 大旱望云,大旱望霓

«В засуху тучи с радугой» — надеяться, что все трудности будут преодолены; ждать, как манны небесной; жаждать выбраться из тяжелого положения.

大节不夺 dà jié bù duó

- 大节:临难不苟的节操;夺:丧失。指面临生死关头,仍不改变其原来志向。
- **%** 《论语·泰伯》:"临大节而不可夺也。"
- ◆ 许多革命志士面对敌人的威逼利 诱,~,毫不动摇自己的信念。

«Не лишиться моральных устоев» — перед лицом смерти не отказываться от своих убеждений.

大惊小怪 dà jīng xiǎo guài

- ② 形容对没有什么了不起的事情过 分惊讶。
- * 宋·朱熹《答林择之》: "要肱 把此事做一平常事看,朴实头做 将去,久之自然见效,不必如此 大惊小怪,起模画样也。"

- ◆ 本来没有什么要紧的事,可有的 人就爱~。
- ≈ 少见多怪.
- ≠ 司空见惯,习以为常

«Большие страхи, маленькие удивления»— поднимать шум по пустякам; много шума из ничего; удивляться по пустякам; поражаться; разводить панику.

大浪淘沙 dà làng táo shā

- 淘:用水冲洗。去掉杂质。在大 浪中洗净沙石。比喻在激烈的斗 争中经受考验、筛选。
- ❖ 这支队伍经过严峻的锻炼和考验,质量更高了,是~保留下来的精华。(粟裕《激流归大海》)

«Большая волна размывает песок» — пройти испытание на прочность; закалиться в борьбе.

大辂椎轮 dà lù zhuī lún

- △ 大辂:古代大车;椎轮:无辐原始车轮。华美的大车是从无辐车轮的原始车开始的。比喻事物的进化,是从简到繁,从粗到精。
- * 南朝·梁·萧统《文选序》: "若夫椎轮为大辂之始,大辂宁 有椎轮之质?"

«Парадная колесница начинается с простого колеса» — все великое имеет свое простое начало; постепенная эволюция; прогресс.

大梦初醒 dà mèng chū xǐng

- △ 象做了一场大梦才醒。比喻被错 误的东西蒙蔽了许久,开始醒悟 过来。
- **%** 《庄子·齐物论》:"且有大 觉,而后知此其大梦也。"

- 她仿佛~一般,跳起来跑出门外。
- ≈ 如梦初醒

«Проснуться после длительного сна» — выйти из заблуждений; стряхнуть с себя все дурное; спуститься с облаков; очнуться.

大谬不然 dà miù bù rán

- ② 谬: 荒谬,错误; 然: 如此, 这样。大错特错, 完全不是这样。
- **%** 汉·司马迁《报任少卿书》: "而事乃有大谬不然者夫。"
- ♦ 从表面看,似乎既称红军,就可以不要党代表了,实在~。 (《毛泽东选集• 井岗山的斗争》)
- ≈ 大错特错

«Сплошные ошибки, все не так» — абсолютная нелепица; в корне не так; грубейшая ошибка: полнейший абсурд.

大器晚成 dà qì wǎn chéng

- 大器:比喻大才。指能担当重任的人物要经过长期的锻炼,所以成就较晚。也用做对长期不得志的人的安慰话。
- **黎** 《老子》:"大方无隅,大器晚成。"
- ◆ 大哥老说马宁志向大,将来一定 能做一番大事业,只不过~,不能 心急。
- ≠ 少年得志

«Большой талант поздно созревает» — для формирования крупной личности нужно время; со временем выйдет толк; только время формирует человека.

大手大脚 dà shǒu dà jiǎo

△ 形容花钱、用东西不节省。

*精·曹雪芹《红楼梦》第五十一回:"成年家大手大脚的,替太太不知背地里赔垫了多少东西,

- 真真赔的是说不出来的,那里又 和太太算去。"
- ♠ 他平时不节俭,花钱总是~的。
- ≈ 挥金如十.
- ≠ 爱财如命,一毛不拔

«Большая рука, большая нога» — тратить щедрой рукой; транжирить; бросаться деньгами; расточительство.

大相径庭 dà xiāng jìng tíng

- 全 径: 小路; 庭: 院子; 径庭: 悬 殊, 偏激。比喻相差很远, 大不相同。
- **%** 《庄子·逍遥游》: "吾惊怖其言,犹河汉而无极也。大有径庭,不近人情焉?"
- ◆ 他们二人的意见~,难以达成共识。
- ≈ 天壤之别,截然不同
- ≠ 大同小异,相差无几

«Различаться, как тропа и двор» — сильно расходиться, различаться.

大智若愚 dà zhì ruò yú

- △ 某些才智出众的人,看来好象愚笨,不露锋芒。
- * 宋·苏轼《贺欧阳少师致仕启》:"大勇若怯,大智如愚。"
- 巴尔扎克在他的《幻灭》中所塑造的大卫是一个心地善良、安分守己、~的形象。
- ≈ 大巧若拙

«Большая мудрость, подобная глупости»— талантливый человек не могущий или не желающий обнаруживать свой талант; истинный ум всегда скромен.

呆若木鸡 dāi ruò mù jī

二 呆:傻,发愣的样子。呆得象木 头鸡一样。形容因恐惧或惊异而 发愣的样子。

- 《庄子·达生》: "几矣。鸡虽有鸣者,已无变矣,望之似木鸡矣,其德全矣;异鸡无敢应者,反走矣。"
- ◆ 在得知这个噩耗之后,林江当即~,迈不动脚步了。
- ≈ 蠢若木鸡,呆如木鸡

«Глупый, как деревянная курица» оцепенеть от страха, удивления; остолбенеть; окаменеть; как окаменелый; стоять истуканом; сидеть как истукан; быть как в столбняке.

待时而动 dài shí ér dòng

△ 等待时机然后行动。

- **%** 《周易·系辞下》: "君子藏器于身,待时而动。"
- ◆ 游击队正在~,准备狠狠打击到山区来的日军。
- ≈ 待时而举,待价而沾

«Дождаться случая и начать действовать» — время подошло, настало; выждать удобный момент и начать действовать.

待字闺中 dài zì guī zhōng

- ② 字: 许配; 闺: 女子卧室。留在 闺房之中,等待许嫁。旧指女子 成年待聘。
- **%** 《礼记·曲礼上》:"女子待嫁, 笄而字。"
- ◆ 他有一个如珠似玉的女儿,现年 二十七岁,尚~。

«Ждать своей судьбы в девичьей комнате» — ждать помолвки; девушка на выданье.

戴盆望天 dài pén wàng tiān

- **全** 头上顶着盆子看天。比喻行为和目的相反,愿望不可能达到。
- ※ 汉·司马迁《报任少卿书》: "仆以为戴盆何以望天,故绝宾

- 客之知,亡家室之业,日夜思竭 其不肖之才力,务一心营职,以 求亲媚于主上。"
- 袁世凯野心勃勃,妄想复辟,无 异于~,最后落了个可耻的下场。 《Надев на голову миску, смотреть на небо» — поступать несообразно цели; недостижимые желания.

单刀赴会 dān dāo fù huì

- △ 单刀:一把刀,指一个人。原指 蜀将关羽只带一口刀和少数随从 赴东吴宴会。后泛指一个人冒险 赴约。有赞扬赴会者的智略和胆 识之意。
- ※ 《三国志・吴书・鲁肃传》:"肃邀羽相见,各驻兵马百步上,但请将军单刀赴会。"
- ◆ 陈毅在赣南的时候,就曾~,独自 一个人去和敌人进行谈判。
- «С одним мечом идти на встречу» рисковать.

单刀直入 dān dāo zhí rù

- 用短柄刀直接刺入。原比喻认定目标,勇猛精进。后比喻说话直接了当,不绕弯子。
- **%** 宋·释道元《景德传灯录》卷十二: "若是作家战将,便请单刀直入,更莫如何若何。"
- ◆ 他是个性格爽朗的人,说起话来 一向是~,从不拐弯抹角。
- ≈ 开门见山
- ≠ 转弯抹角

«Прямо бить ножом» — решительно, сплеча, напрямик; говорить без обиняков; говорить без околичностей; сказать прямо, открыто.

单枪匹马 dān qiāng pǐ mǎ

△ 原指打仗时一个人上阵。比喻行 动没人帮助。

- 器 五代·楚·汪遵《乌江》诗: "兵散弓残挫虎威,单枪匹马突 重雨。"
- 最初没人理解他的技术革新的思想,他只好~地先干起来,后来大家才陆续参加。
- ≈ 势单力薄.
- ≠ 百万雄师

«Одна пика, один конь» — действовать в одиночку, без посторонней помощи; браться одному; только своими силами.

担雪塞井 dān xuě sāi jǐng

- △ 挑雪去填塞水井。比喻徒劳无功。
- * 唐·顾况《行路难诗》: "君不 见担雪塞井空用力,炊沙作饭岂 堪食。"
- ◆ 你不要枉费力气了,再努力,也不过是~罢了。
- ≈ 炊沙成饭,徒劳无功,劳而无益 «Брать снег, чтобы забить колодец» бессмысленная работа, трата времени.

殚见洽闻 dān jiàn qià wén

- ② 殚: 尽,完全;治:广博。该见的都见过了,该听的都听过了。 形容见多识广,知识渊博。
- **黎** 汉·班固《西都赋》: "元元本本, 殚见洽闻。"
- ◆ 在中青年老师队伍中,~之士是大 有人在的。
- ≠ 孤陋寡闻

«Все повидал, обо всем наслышан» — богатый жизненный опыт; много на своем веку повидать; широкие познания; широкий кругозор.

殚智竭力 dān zhì jié lì

△ 殚:竭尽。用尽智慧和力量。

% 《吕氏春秋·本味》"相为殚智 竭力,犯危行苦。"

- ◆ 为了探索巧妙的艺术构思和独特的表现手法,她~,付出了艰苦的努力。
- ≈ 殚精竭虑,殚精极思,殚思极 虑,尽心竭力

«Исчерпать энергию и ум» — исчерпать и разум, и силы.

箪食壶浆 dān sì hú jiāng

- 全 食:食物;浆:汤。百姓用箪盛饭,用壶盛汤来欢迎他们爱戴的军队。形容军队受到群众热烈拥护和欢迎的情况。
- **%** 《孟子·梁惠王上》:"箪食壶浆以迎王师。"
- 輸 解放军进城时,老百姓~来迎接, 把他们看成了自己的救星。

«Бамбуковые кадки, наполненные едой, чайники, наполненные супом» — встречать хлебом-солью воинов-освободителей.

胆战心寒 dǎn zhàn xīn hán

△ 战:发抖。形容害怕之极。

- 《古今杂剧·楚昭王疏者下船》:"怕的是城荒国破,常子是胆战心寒。"
- ≈ 胆战心惊,心惊肉跳

«Желчь трясется, сердце застыло» — бояться до ужаса; жуткий, необоримый страх; ужас.

淡妆浓抹 dàn zhuāng nóng mǒ

- △ 形容素雅和艳丽两种不同的装饰。
- **%** 宋·苏轼《饮湖上初晴后雨》 诗:"欲把西湖比西子,淡妆浓 抹总相宜。"
- ❖ 这个姑娘~,都显得很得体。
- ≈ 浓抹淡妆,淡抹浓妆

«Скромно или ярко накрашиваться» — все к лицу; в любом наряде хороша.

当断不断 dāng duàn bù duàn

△ 指应该决断的时候不能决断。

- **%** 《史记·齐悼惠王世空》:"当 断不断,反受其乱。"
- ◆ 明哲保身的王主任,遇事~,前怕 狼后怕虎,使得大家非常不愉快。
- ≈ 优柔寡断,迟疑不决,举棋不定≠ 当机立断

«Когда решение необходимо, оно не принимается» — волокитить дело; волокита; положить под сукно; несвоевременно принять решение.

当耳边风 dāng ěr biān fēng

□ 比喻对听到的话毫不在意。

- 《吴越春秋·吴王寿梦传》: "富贵之于我,如秋风之过 耳。"
- ◆ 他把爹妈的劝告~,结果一误再 误,后来意铸成大错。

«Услышанное уносится ветром» — пропускать мимо ушей; не обращать внимания.

当仁不让 dāng rén bù ràng

- 原指以仁为任,无所谦让。后指 遇到应该做的事就积极主动去 做,不推让。
- **%** 《论语•卫灵公》:"子曰: '当仁,不让于师。'"
- ❖ 记不清是谁提议道,"就请王咏 沂先生把这一串意思写下来吧, 他是国文教师,笔下来得。"王 先生~,回来就起草了那篇宣言。 (叶圣陶〈一篇宣言〉)
- ≈ 责无旁贷,义不容辞

«Доброе дело никому не доверю» — выполнять свой долг; самостоятельно

выполнять свои обязанности, не перепоручая их кому-то другому; ради правого дела выполнить свой долг; не отказываться от дела; вызваться выполнять; не оставаться в стороне.

当头棒喝 dāng tóu bàng hè

- 佛教禅宗和尚接待初学的人常常 用棒一击或大喝一声,促他醒 悟。比喻严厉警告,促使人猛醒 过来。
- * 宋·释普济《五灯会元·黄檗运禅师法嗣·临济义玄禅师》: "上堂,僧问:'如何是佛法大意?'师亦竖拂子,僧便喝,师亦喝。僧拟议,师便打。"
- ◆ 我们应该~那些不法分子,让 他们立即停止各种违法犯罪活 动。

«Окрики и наказания начинающим ученикам» — серьезное предупреждение; образумит; дать знать о грозящей опасности.

党同伐异 dǎng tóng fá yì

- ② 伐:讨伐,攻击。指结帮分派, 偏向同伙,打击不同意见的人。
- 第 《后汉书·党锢传序》: "自武帝以后,崇尚儒学,怀经协术,所在雾会。至有石渠分争之论,党同伐异之说。"
- 在马金龙的操纵下,这一伙人~, 专同农会作对,最后受到了应有 的惩罚。
- ≈ 排斥异己,引绳批根.
- ≠ 求同存异

«Быть близким со своими, нападать на чужих» — фракционная борьба; сектантство.

倒海翻江 dǎo hǎi fān jiāng

△ 形容力量或声势非常浩大。

- * 宋・陆游《夜宿阳山矶》诗:"五更颠风吹急雨,倒海翻江洗 残暑。"
- ◆ 风仗雨势,雨借风威,那雨像~ 似地下了起来。
- ≈ 翻江倒海

«Переворачивать моря и пускать вспять реки» — бурный, ураганный, неистовый.

倒冠落佩 dǎo guān luò pèi

- △ 冠:帽子;佩:佩玉。这里指官服。脱下帽子,摘去佩玉。形容辞官还乡。
- * 唐·杜牧《晚晴赋》:"倒冠落佩兮与世阔疏,敖敖兮真徇其愚而隐居者乎。"
- ◆ 我岁数大了,再也干不动这种工作了,看来已到了~的时候。
- ≈ 告老还乡,解甲归田

«Сбросить шапку, утерять регалии» — отказаться от государственной, чиновничьей службы.

倒持泰阿 dào chí tài ē

- △ 泰阿:宝剑名。倒拿着剑,把剑 柄给别人。比喻把大权交给别 人,自己反受其害。
- **%** 《汉书·梅福传》:"倒持泰阿,授楚其柄。"
- ◆ 二子以爱姬示人,掇丧身之祸。 所谓~,授人以柄。(宋・乐史 《绿珠传》)
- ≈ 授人以柄

«Держать меч Тай'э не за тот конец (эфесом к противнику)» — передать власть другому на свою беду.

倒行逆施 dào xíng nì shī

□ 原指做事违反常理,不择手段。 现多指所作所为违背时代潮流或 人民意愿。

- **%** 《史记·伍子胥列传》: "吾日 暮途远,吾故倒行而逆施之。"
- ◆ 在压迫得透不过气来的时候,疏解和抗议都无用,压迫者是可以任所欲为,~的。(邹韬奋《患难余生记•离渝前的政治形势》)
- ≈ 逆天违理

«Идти поперек дороги» — поступать вопреки здравому смыслу; совершать несуразные, глупые поступки.

倒悬之急 dào xuán zhī jí

- △ 倒悬: 象人被倒挂着一样。比喻 处境极端困难。
- * 《孟子·公孙丑上》: "当今之时,万乘之国,行仁政,民之悦之,如解倒悬也。"《后汉书·臧洪传》: "北鄙将若倒悬之急。"
- ♠ 请速派援军,以解我们的~。
- ≈ 倒悬之危

«Опасность быть повешенным вверх ногами» — крайне рискованная, опасная ситуация.

盗亦有道 dào yì yǒu dào

- △ 道: 道理。盗贼也有他们的那一 套道理。
- *《庄子·胠箧》:"盗跖之徒问 于跖曰:'盗亦有道乎?'跖曰:'何适而无有道耶?夫妄意 室中之藏,圣也;入先,勇也; 出后,义也;知可否,知也;分 均,仁也。……'"
- ◆ 你难道没听说过吗?~,这儿的小偷也不偷那些来看病的人的钱。
- «У бандитов своя правда».

道不拾遗 dào bù shí yí

② 遗:失物。路上没有人把别人丢失的东西拾走。形容社会风气好。

- 場 《韩非子・外储说左上》: "国 无盗贼,道不拾遗。"《战国 策・秦策一》: "道不拾遗,民 不妄取。"
- ◆ 人人称赞~,夜不闭户的良好社 会风气。
- ≈ 夜不闭户,路不拾遗

«На дорогах не подбирают оброненное» — высокая общественная мораль; чистые нравы.

道大莫容 dào dà mò róng

- ② 原指孔子之道精深博大,所以天 下容纳不了他。后用以正确的道 理不为世间所接受。
- * 《史记·孔子世家》: "夫子之道,至大也,故天下莫能容夫子。"
- ◆ ~,反动派仇视共产主义真理是 一点也不奇怪的。

«Истина так велика, что ничто не может ее вместить».

道路以目 dào lù yǐ mù

- △ 在路上遇到不敢交谈,只是以目 示意。形容人民对残暴统治的憎 恨和恐惧。
- **%** 《国语·周语上》: "国人莫敢言,道路以目。"
- ◆ 此后要防的是"~"了,我们等 待着遮眼文学吧。(鲁迅《伪自 由书•止哭文学》)
- ≠ 畅所欲言

«Обмениваться взглядами на дорогах» — не решаться сказать; опасаться высказаться или сделать что-либо; страх тирании, наказания.

道貌岸然 dào mào àn rán

② 道貌:正经严肃的容貌;岸然: 高傲的样子。指神态严肃,一本 正经的样子。

- 審 清·蒲松龄《聊斋志异·成 仙》:"又八九年,成忽自至, 黄巾擎服,岸然道貌。"
- ◆ 因看见端甫~,不敢造次。 (清•吴趼人《二十年目睹之怪 现状》第一百四回)

«Благочестивый и торжественный» неприступный, торжественный вид; с важным, серьезным видом; с видом праведника; с ханжеским видом.

道听途说 dào tīng tú shuō

- △ 道、途:路。路上听来的、路上 传播的话。泛指没有根据的传 闻。
- **%** 《论语·阳货》: "道听而途说,德之弃也。"《汉书·艺文志》: "小说家者流,盖出于稗官,街谈巷语,道听途说者之所造也。"
- ◆ 新闻工作者不能根据~搞报导,应 该对采访的每一件事加以认真的 核实。
- ≈ 道听途传,街谈巷议

«Услышать на дорогах и рассказать на тропинках» — питаться слухами; сплетничать; поверхностные наблюдения и слухи; понаслышке; слышал звон, да не знает, откуда он; случайные, недостоверные сведения; слышать краем уха.

得不偿失 dé bù cháng shī

- **全** 偿:抵得上。所得的利益抵偿不了所受的损失。
- * 宋·苏轼《和子由除日见寄》诗:"感时嗟事变,所得不偿失。"
- ◆ 围湖造田弊病很多,~,遭到很多 人的反对。
- ≈ 得不酬失,进寸退尺,隋珠弹雀 «Полученное не восполняет утрат» игра не стоит свеч; расходы превышают

доходы; приобретенное не возмещает потерянного.

得寸进尺 dé cùn jìn chǐ

- ② 得了一寸,还想再进一尺。比喻贪 心不足,有了小的,又要大的。
- 総国策・秦策三》: "王不如 远交而近攻,得寸则王之寸,得 尺亦王之尺也。"
- ❖ 法国~,五年以后吞并了整个南 圻,而心犹未足,还打算攘夺北 圻,仅留下中圻给越南。(高阳 《清宫外史》下册)
- ≈ 得陇望蜀,贪心不足

«Получив цунь, рвется к ци» — алчный; дай палец, по локоть руку отхватит; аппетит приходит во время еды; аппетиты возрастают; не останавливаться на достигнутом.

得寸则寸 dé cùn zé cùn

- ② 得到一寸就是一寸。指得到实实 在在的好处,得多少就是多少。
- 総ばははははははははささ
- ◆ 你可别太贪心了,~,差不多就收 手了吧。
- ≈ 得寸得尺

«Получил цунь, значит цунь» — довольствоваться тем, что имеешь; не упускать того, что имеешь.

得过且过 dé guò qiě guò

- ② 且: 暂且。只要能够过得去,就 这样过下去。形容胸无大志。
- 卷 元·无名氏《小孙屠》第四出: "孩儿,我听得道你要出外打旋,怕家中得过且过,出去做甚的?"
- ◆ 在工作中不应该敷衍了事,~。

≈ 苟且偷生.

≠ 奋发有为

«Надо жить, значит (пока) поживем» — прожил день, да и ладно; идти по линии наименьшего сопротивления; нерадиво относиться к своим обязанностям; жить только сегодняшним днем; все авось да небось; день прошел, и слава Богу.

得心应手 dé xīn yìng shǒu

- ② 得:得到,想到;应:反应,配合。心里怎么想,手就能怎么做。比喻技艺纯熟或做事情非常顺利。
- **%** 《庄子·天道》:"不徐不疾,得之于手而应于心。"
- ◆ 他因为在技校时学过木工活,所以现在打家俱这个工作他做得~。
- ≈ 驾轻就熟,轻车熟路,游刃有余 «Руки делают, что сердце велит» по душе; создавать в соответствии с замыслом, желанием; легко справляться; как по маслу; горит в руках; дело спорится.

得意忘形 dé yì wàng xíng

- △ 形: 形态。形容高兴得失去了常态。
- 《晋书·阮籍传》:"嗜酒能啸,善弹琴。当其得意,忽忘形骸。"
- ◆ 他把科长看成有天那么大,把他和科长连在一块,他没法不~。 (老舍《四世同堂》三十二)
- ≈ 得意洋洋.
- ≠ 不动声色

«Добиться желаемого и забыть обо всем» — не помнить себя от радости; голова вскружилась от успехов; ног (земли) под собой не чуять.

得意忘言 dé yì wàng yán

△ 原意是言词是表达意思的,既然 已经知道了意思,就不再需要言 词。后比喻彼此心里知道,不用明说。

- **%** 《庄子·外物》:"蹄者所以在 兔,得兔而忘蹄。言者所以在 意,得意而忘言。"
- ◆ 唐人的五言绝句,往往入禅,有~ 之妙。
- ≈ 心照不宣

«Понять, но забыть выразить (и не нужно слов)» — понимать без слов; улыбка авгуров.

得鱼忘筌 dé yú wàng quán

- ② 筌: 捕鱼用的竹器。捕到了鱼, 忘掉了筌。比喻事情成功以后就 忘了本来依靠的东西。
- **%** 《庄子·外物》:"荃者所以在 鱼,得鱼而忘筌。"
- ◆ 他刚发表了一两篇作品,就~,居 然拿起了作家的架子,连自己的 启蒙老师也看不上眼了。

«Поймав рыбу, забыть о верше» — неблагодарный; мавр сделал свое дело, мавр может уйти.

德言容功 dé yán róng gōng

- ② 德: 妇德,品德。言:言辞。容:容貌。功:女红(旧指女子所做的针线活)。封建礼教要求妇女应具备的品德。
- **黎** 《礼记·昏义》: "是以古者妇 人先嫁三日……教以妇德、妇 言、妇容、妇功。"
- ◆ 从前的女子如果不具备~,是找不 到夫家的。

«Нравственность, обходительность в речи, красота, трудолюбие» — женские добродетели.

灯红酒绿 dēng hóng jiǔ lǜ

△ 形容奢侈糜烂的生活。

- * 清·吴趼人《二十年目睹之怪现 状》第三十三回:"(玉生)侧 着头想了一会道'灯红酒绿'好 吗?"
- ◆ 少数人过着~,醉生梦死的生活,人民不满。(老舍《鼓书艺人》十九)
- ≈ 纸醉金迷, 声色犬马 «Фонарь красный, вино зеленое» — разгульная, бесшабашная жизнь.

登峰造极 dēng fēng zào jí

- ② 登:上;峰:山顶;造:到达; 极:最高点。比喻学问、技能等 达到最高的境界或成就。
- 審 南朝·宋·刘义庆《世说新语·文学》: "不知便可登峰造极不? 然陶练之功,尚不可评。"
- ◆ 到了清末,梁启超先生的"新文体"可算~。(朱自清《经典常谈•文第十三》)
- ≈ 无以复加,炉火纯青

«Взбираться на вершины и достигать пределов» — достичь высот; верх совершенства; достичь непревзойденного мастерства.

登木求鱼 déng mù qiú yú

- ② 登:攀;木:树。爬到树上找 鱼。比喻方向、方法不对,无法 达到目的。
- * 宋·苏辙《次韵吴厚秀才见录》:"登木求鱼知我掘,循巢觅兔笑君疏。"
- 理想和实际要结合起来,不切合实际的蛮干,只能是~,一无所得。
- ≈ 缘木求鱼

«Залезть на дерево и искать рыбу» — неправильно выбранное направление в достижении цели; ждать от козла моло-

ка; толочь воду в ступе; напрасный труд; тщетная попытка; сколько с быком ни биться, молока от него не добиться.

登堂入室 dēng táng rù shì

- ② 堂、室:古代宫室,前面是堂, 后面是室。登上厅堂,进入内 室。比喻学问或技能从浅到深, 达到很高的水平。
- * 《论语・先进》: "由也升堂 矣,未入于室也。"
- ◆ 无论学习哪一门科学,要想~,就 必须下苦功夫。
- ≈ 升堂入室

«Подняться во дворец, проникнуть в комнаты» — проникнуть в самые тайны науки; достичь высот в науке и учении.

低首下心 dī shǒu xià xīn

- △ 首:头;下心:屈服于人。形容 屈服顺从。
- 審 唐·韩愈《鳄鱼文》:"刺史虽 驽弱,亦安肯为鳄鱼低首下心, 伦伦睍睍,为民吏羞,以偷活于 此邪?"
- ◆ 我活了五十多岁,象这样~地向别 人赔礼还是头一回。
- ≈ 低声下气,低眉顺眼,低三下四.
- ≠ 趾高气扬

«Опустить голову, опустить сердце» — подчиниться, склонить голову; униженно; низкопоклонничать, унижаться; ронять свое достоинство; гнуть спину перед кем-то.

羝羊触藩 dī yáng chù fān

- 無羊:公羊;触:抵撞;藩:篱笆。公羊的角缠在篱笆上,进退不得。比喻进退两难。
- * 《周易·大壮》: "羝羊触藩, 羸其角。"

- 现在我处境尴尬,就象~,真不知 该怎么办才好。
- ≈ 进退维谷

«Баран уперся в изгородь» — ни туда ни сюда; оказаться в безвыходной ситуации.

堤溃蚁孔 dī kuì yǐ kǒng

- 是 堤坝因蚂蚁洞而崩溃。比喻忽视 小处会酿成大祸。
- **黎** 汉·陈宠《清盗源疏》: "臣闻 轻者重之端,小者大之源,故堤 溃蚁孔,气泄针芒,是以明者慎 微,智者识几。"
- ◆ 我们不能对小的问题采取不闻不 问的态度,~,小问题也会变成大 问题的。
- ≈ 堤溃蚁穴

«От муравьиной дырки дамбу размыло» — мелочей не бывает; мелочь может привести к серьезным последствиям.

滴水不漏 dī shuǐ bù lòu

- ② 一滴水也不外漏。形容说话、办事非常细致、周密,无懈可击。 也形容钱财全部抓在手里,轻易 不肯出手。
- ** 宋・朱熹《朱子语类・易三》:"又要说得极密处无缝罅,盛水 不漏。"
- ◆ 你发现没有?这个人说话~,从他 的话中找不到一丝破绽。
- ≈ 无懈可击.
- ≠ 漏洞百出

«И капелька не просочится» — делать все крайне тщательно; комар носу не подточит; крепко держать в одних руках.

滴水穿石 dī shuǐ chuān shí

② 水不断下滴,可以闹穿石头。比喻只要有恒心,不断努力,事情一定成功。

- **%** 宋·罗大经《鹤林玉露》:"绳锯木断,水滴石穿。"
- ◆ 同学们在日常学习中,应该有~ 的精神。
- ≈ 水滴石穿

«Капля и камень пробивает» — капля и камень точит.

涤瑕荡秽 dí xiá dàng huì

- △ 涤:清除;瑕:玉上的斑点; 荡:清除;秽:肮脏。指清除旧 的恶习。
- **黎** 汉•班固《东都赋》: "于是百姓涤瑕荡秽,而镜至清。"
- ◆ 使其上下一心,痛自刻责,~, 发愤为雄,犹足以为善国。(蔡 东藩、许廑父《民国通俗演义》 第四十四回)
- ≈ 除残去秽

«Стереть пятна с яшмы» — отказаться от дурной привычки.

抵瑕蹈隙 dǐ xiá dǎo xì

- △ 隙: 裂缝,间隙。指攻击别人的 弱点或错误。
- * 唐·柳宗元《答问》: "而仆乃 蹇浅窄僻,跳浮嚄唶,抵瑕陷 厄。"
- ◆ 要请人帮忙,想~拣人的便宜,要 先懂万国公法,不然处处授人权 柄。(高阳《清宫外史》下册)

«Упирать на пятна, наступать на трещины» — выискивать недостатки; придираться к мелочам.

砥兵砺伍 dǐ bīng lì wǔ

- 二 砥:细的磨刀石;砺:粗的磨刀石,指磨练;伍:队伍。磨练军队。
- 《宋书·沈约自序》: "足下砥 兵砺伍,总厉豪彦,师请一奋, 氓无贰情。"

◆ 为了应对战争,我们在和平时期就应该~。

«Солдат — на мелкий наждак, отряд — на крупный» — муштровать, тренировать воинов.

地利人和 dì lì rén hé

- 型 地利:地理的优势;人和:得人心。表示优越的地理条件和群众基础。
- **%** 《孟子·公孙丑下》: "天时不如地利,地利不如人和。"
- 咱们现在~, 一切必要的条件都具备了, 你想, 怎么能不成功呢! «Земля богата, народу по душе» благоприятные условия.

掂斤播两 diān jīn bō liǎng

- A 据、播: 托在掌上试轻重。比喻 在小事情上过分计较。
- ***** 元·王实甫《西厢记》第一本第 二折: "任凭人说短论长,他不 怕掂斤播两。"
- ◆ 给他看也是枉然,非但不能照 办,还要~,说些不相干的话。 (《晚清文学丛钞·糊涂世界》 第十回)
- ≈ 搬斤播两,分斤掰两,斤斤计较 «Взвешивать на руке цзинь или лян» мелочиться; придираться; ставить каждое лыко в строку; вести придирчивый счет.

颠倒黑白 diān dǎo hēi bái

- ② 把黑的说成白的,白的说成黑 的。比喻歪曲事实,混淆是非。
- * 战国·楚·屈原《九章·怀沙》: "变白以为黑兮,倒上以为下。"
- ◆ 把我们回应攻击者的文章叫做 "攻击",这完全是~。
- ≈ 颠倒是非,混淆黑白.

≠ 黑白分明,是非分明

«Выдавать черное за белое» — все перепутать; искажать (извращать) истину; изображать черное белым; передергивать факты; переворачивать факты вверх дном.

颠沛流离 diān pèi liú lí

- 型 颠沛: 跌倒, 比喻穷困, 受挫折; 流离: 浪落。由于灾荒或战乱而流转离散。形容生活艰难, 四处流浪。
- * 《诗经·大雅·荡》: "人亦有言,颠沛之揭。"《汉书·薛广德传》: "窃见关东困极,人民流离。"
- ◆ 我所感到悲哀的,是有几个同我来的学生,至今还找不到学校进,还在~。(鲁迅《而已集•通信》)
- ≈ 流离失所, 背井离乡.
- ≠ 安居乐业

«Терпеть невзгоды и скитаться» — скитаться по белу свету; ни кола, ни двора; брошенный на произвол судьбы; горе мыкать.

颠扑不破 diān pū bù pò

- △ 颠: 跌; 扑: 敲。无论怎样摔打 都破不了。比喻理论学说完全正 确,不会被驳倒推翻。
- 《朱子全书·性理三》: "既能体之而乐,则亦不患不能守,须如此而言,方是颠扑不破,绝渗漏,无病败耳。"
- ◆ 群众是真正的英雄,是推动历史前进的动力,这是~的真理。
- ≈ 牢不可破

«(Хоть) пинай, (хоть) колоти — не разорвется» — непреложная, незыблемая истина, положение; неопровержимый; неоспоримый.

颠三倒四 diān sān dǎo sì

○ 形容说话做事错杂紊乱。

- 明·许仲琳《封神演义》第四十四回: "连拜了三四日,就把子牙拜的颠三倒四,坐卧不安。"
- ◆ 奶奶年岁大了,做起事来常常 是~的。
- ≈ 差三错四,语无伦次

«Путать три и четыре» — бестолково; с пятое на десятое; беспорядочно; сбивчиво; шиворот-навыворот; путано.

点铁成金 diǎn tiě chéng jīn

- △ 原指用手指一点使铁变成金的法 术。比喻修改文章时稍稍改动原 来的文字,就使它变得很出色。
- ***** 宋·黄庭坚《答洪驹父书》: "古之能为文章者,真能陶冶万 物,虽取古人之陈言入于翰墨, 如灵丹一粒,点铁成金也。"
- ≈ 点石成金.
- ≠ 点金成铁

«Потер железо и получил золото» — умело выправить произведение; внес незначительную правку, и работа заблистала; дар выправлять текст; редакторский талант.

雕肝琢肾 diāo gān zhuó shèn

🕰 比喻写作的刻意锤炼。

- * 唐·韩愈《赠崔立之评事》诗: "劝君韬养待征招,不用雕琢愁 肝肾。"
- 朝吟摇头暮蹙眉, ~闻退之。 (宋・欧阳修《答圣俞莫饮酒》 诗)
- ≈ 雕心刻肾

«Гравировать на печени и вырезать на почках» — отдавать всю душу, всего себя творчеству; не щадить себя; вложить душу в творчество.

雕梁画栋 diāo liáng huà dòng

- **四** 指有彩绘装饰的十分华丽的房屋。
- * 元·王子一《误入桃源》第二 折:"光闪闪贝阙珠宫,齐臻臻 碧瓦朱甍,宽绰绰罗帏绣成栊, 郁巍巍画梁雕栋。"
- ▼ 正面五间上房,皆是~,两边穿 山游廊厢房,挂着各色鹉画眉等 雀儿。(清・曹雪芹《红楼梦》 第三回)
- ≈ 画栋雕梁

«Резные балки, расписные стропила» — великолепный дом; дворец.

雕章镂句 diāo zhāng lòu jù

A 指文章的词句刻意修饰。

- * 唐·白居易《议文章》: "今褒 贬之文无核实,则惩劝之道缺矣;美刺之诗不稽政,则补察之 义废矣。虽雕章镂句,将焉用 之。"
- ♪ 唐朝的贾岛等诗人就爱~。
- ≈ 雕章琢句,雕章绘句

«Резной текст, ограненные фразы» — изощренное сочинение; украшательство слога.

吊民伐罪 diào mín fá zuì

- A: 慰问; 伐: 讨伐。慰问受苦的人民,讨伐有罪的统治者。
- る 《孟子・滕文公下》: "诛其 罪,吊其民,如时雨降,民大 悦。"
- ◆ 周武王以~的旗号,联合各诸侯, 推翻了商纣王,建立了周朝。
- ≈ 兴师问罪

«Покарать тирана, удовлетворить чаянья народа».

钓名沽誉 diào míng gū yù

- △ 钩:用饵引鱼上钩,比喻骗取; 沽:买。用某种不正当的手段捞 取名誉。
- * 《管子·法法》:"钓名之人, 无贤士焉。"《后汉书·逸民传 序》:"彼虽硁硁有类沽名 者。"
- 育一种人,不干实事,专会~。
- ≈ 沽名钓誉, 欺世盗名, 钓名欺世 «На наживку делать себе имя, покупать славу» добиваться известности нечистоплотными приемами; всеми правдами и неправдами добиваться славы; гнаться за славой (известностью, именем, почестями); честолюбивый.

钓游之地 diào yóu zhī dì

△ 童年生活的地方,一般指故乡。

- 器 唐·韩愈《送杨少尹序》:"今 之归,指其树曰:'某树,吾先 人之所种也;某水某丘,吾童子 时所钓游也。""
- ↓ 儿时的~, 当然很使人怀念的。
 (鲁迅《华盖集•忽然想到》)
 «Места, где бродил и рыбачил» родные места; места, где прошло детство.

迭床架屋 dié chuáng jià wū

- △ 床上搁床,屋上架屋。比喻重 复、累赘。
- * 北齐・颜之推《颜氏家训・序 致》: "魏晋已来,所著诸子, 理重事複,递相模学,犹屋下架 屋,床上施床耳。"
- ◆ 讲到成语,有些人的脑子里不是没有若干成语,但是用起来,~,拖泥带水。(邹韬奋《经历•外国文和外国教师》)

≈ 重床叠屋,屋上架屋,头上安头 «На кровать ставить кровать, на дом ставить дом» — бесконечно повторять одно и то же.

喋喋不休 dié dié bù xiū

- ② 喋喋:形容说话多;体:停止。 唠唠叨叨,说个没完没了。
- 《汉书·张释之传》: "夫绛侯、东阳侯称为长者,此两人言事曾不能出口,岂效此啬夫喋喋利口捷给哉!"
- ◆ 老张急着去开会,可廖二嫂还 在~地说个没完。
- ≈ 滔滔不绝.
- ≠ 三言两语

«Болтать без умолку» — говорливый; докучливый; тараторить; прожужжать все уши; все время ворчать; неустанно твердить; трещать.

顶天立地 dǐng tiān lì dì

- ② 头顶云天,脚踏大地。形容形象 高大,气慨豪迈。
- ※ 宋·释惟白《续传灯录·安吉州 道场无庵法全禅师》: "汝等诸 人,个个顶天立地……更来这里 觅个甚么?"元·纪君祥《赵氏 孤儿》第一折: "我韩厥是一个 顶天立地的男儿。"
- ◆ 先生是楚国的栋梁,是~的柱 石。(郭沫若《屈原》第三幕)
- ≈ 撑天拄地

«Головой упираться в небо, стоя на земле» — исполин; столпы общества; могучий; великий; неустрашимый; несокрушимый; богатырь.

鼎鱼幕燕 dǐng yú mù yàn

宛如鼎中游动的鱼,帷幕上筑巢的燕子。比喻处于极危险境地的人或事物。

- **%** 南朝·梁·丘迟《与陈伯之 书》:"而将军鱼游于沸鼎之 中,燕巢于飞幕之上,不亦惑 平。"
- ◆ ~, 亡在旦夕。(《元史·外夷 传》)
- ≈ 釜鱼幕燕

«Как рыба в котле, как ласточка в клетке» — очень опасная и сложная ситуация.

东奔西走 dōng bēn xī zǒu

- ② 到处奔波。多指为生活所迫或为 某一目的四处奔走活动。
- **%** 元·魏初《沁园春·留别张周卿 韵》:"甚年来行役,交情契 阔,东奔西走,水送山迎。"
- ◆ 他~为孩子打探上学的门路,整整 忙了五天。
- ≈ 东跑西颠,东奔西跑

«Нестись на восток, идти на запад» — забегаться; суетиться; мотаться по делам.

东倒西歪 dōng dǎo xī wāi

- 全 指行走不稳,身不由主。也形容物体倾斜不正。
- * 元·曾瑞卿《留鞋记》第二折: "哎,却原来醉醺醺东倒西 歪。"
- ◆ 我们两个互相挽扶着,~地走过昏暗的街道。
- ≈ 东歪西倒

«Склонился на восток, скривился на запад» — кривой, неровный; вкривь и вкось; трещать по швам; идти вперевалку; крениться в разные стороны; коситься; валиться.

东扶西倒 dōng fú xī dǎo

从这边扶起,却又倒向那边。比喻顾此失彼。也形容坏习气太多,纠正了这一点,那一点又冒头了。

- * 宋·杨万里《过南荡》诗:"笑 杀槿篱能耐事,东扶西倒野酴 酥。"
- ❖ 这个人耳朵根子太软,一点儿主 见都没有,~的,白替他着急。

≈ 顾此失彼

«На востоке поднимешь, на западе упадет» — хвост вытащишь — нос завязнет, нос вытащишь — хвост завязнет.

东鳞西爪 dōng lín xī zhǎo

- △ 原指画龙时龙体被云遮住,只是 东边画一片龙鳞,西边露一只龙 爪,不见龙的全身。比喻零星片 段的事物。
- * 清·龚自珍《识某大令集尾》: "东云一鳞焉,西云一爪焉,使 后世求之而皆在,或皆不在。"
- 苏东坡有一首诗好象就是在这凌云山上做的,我只~地记得几节。(郭沫若《少年时代・我的童年》)

≈ 一鳞半爪

«На востоке чешуя, на западе — когти (рисунок дракона, прикрытого облаком)» — обрывочные, неполные данные; приблизительное представление.

东施效颦 dōng shī xiào pín

- ② 效: 仿效; 颦: 皱眉头。比喻胡 乱模仿,效果极坏。
- 像 《庄子・天运》: "故西施病心 而矉其里,其里之丑人见而美 之,归亦捧心而矉其里。其里之 富人见之,坚闭门而不出;贫人 见之,絜妻子而去之走。"
- ◆ 我很欣赏这个女孩子,可我和她 不一样,我又怎么可以单纯地模 仿她呢?那岂不成了~!

≈ 邯郸学步

«(Уродливая) Дун Ши подражает движению бровей (красавицы) Си Ши» —

жалкое, убогое подражание; смехотворное обезьянничанье; ворона в павлиньих перьях; куда конь с копытом, туда и рак с клешней; неумелое (неуместное) подражание.

东食西宿 dōng shí xī sù

- △ 比喻贪婪的人各方面的好处都 要。
- 卷 《艺文类聚》卷四十引《风俗通》:"俗说齐人有女,二人求之。东家子丑而富,西家子好而贫。父母疑不能决,问其女,定所欲适。……女便两袒,怪问其故。云:'欲东家食,西家宿。'"

«На востоке поесть, на западе переночевать» — везде ухватить свой кусок; этот своего не упустит.

东西南北 dōng xī nán běi

- △ 指四方、到处、各地、普天下或 方向;亦指到处飘泊,行踪不 定。
- * 《左传・襄公二十九年》: "东西南北,谁敢安处。" 《礼记・檀弓上》: "今丘(孔子)也,东西南北之人也。"
- ◆ 他自小离家,游历四方,走遍了~。

«Восток, запад, юг, север» — повсюду; везде; где бы то ни было; неопределенное место.

东张西望 dong zhāng xī wàng

- □ 张:看。形容这里那里地到处 看。
- 第 明·冯梦龙《古今小说》卷一: "三巧儿只为信了卖卦先生之 语,一心只想丈夫回来,从此时

常走向前楼,在帘内东张西望。"

- 见范进抱着鸡,手里插个草标, 一步一踱的,~,在那里寻人 买。(清・吴敬梓《儒林外史》 第三回)
- ≈ 左顾右盼

«Смотреть на восток, смотреть на юг» — оглядываться по сторонам; осматриваться.

冬裘夏葛 dōng qiú xià gě

- ② 裘:皮衣;葛:葛麻衣。泛指美服。
- **%** 《公羊传·桓公七年》:"士不及 兹四者,则冬不裘,夏不葛。"
- 现在当官好处多多,美酒羔羊, ~,这可不是普通百姓可以过得上 的生活。

«Зимой — меховая одежда, летом — легкая» — красивая, дорогая, роскошная одежда; одеваться по сезону.

冬日可爱 dōng rì kě ài

- △ 如同冬天里的太阳那样使人感到 温暖、亲切。比喻人态度温和慈 爱,使人愿意接近。
- * 《左传·文公七年》:"赵衰, 冬日之日也;赵盾,夏日之日 也。"杜预注"冬日可爱,夏日 可畏。"
- ◆ 他的性格温和可亲,~,使人不由 自主地想去与他交往。
- ≠ 夏日可畏

«Зимнее солнце сердцу мило» — доброжелательный, добросердечный; открытый людям; теплый; сердечный, привлекательный человек.

冬扇夏炉 dōng shàn xià lú

△ 比喻不合时宜。也比喻毫无用处的东西。

- 祭 汉·王充《论衡·逢遇》: "作 无益之能,纳无补之说,以夏进炉,以冬奏扇,为所不欲得之 事,献所不欲闻之语,其不遇祸 幸矣,何福祐之有乎。"
- ◆ 住在山城买辆自行车,如同~一 样,全用不上。

«Зимой — веер, летом — печь» — некстати, не к месту; ненужная вещь.

董狐直笔 dǒng hú zhí bǐ

- 至 董狐:春秋时晋国的史官。直 笔:根据事实,如实记载。指敢 于秉笔直书,尊重史实,不阿权 贵的正直史家。
- * 《左传·宣公二年》载:赵穿杀晋灵公,身为正卿的赵盾没有管,董狐认为赵盾应负责任,便在史策上记载说"赵盾弑其君"。为赵盾所杀。后孔子称赞说:"董狐,古之良史也,书法不隐。"
- ◆ 司马迁仿效~,写出了不朽的《史记》。

«Прямое перо Дун Ху (историк VIII в. до н. э.)» — беспристрастный летописен

动静有常 dòng jìng yǒu cháng

- △ 常:常规,法则。行动和静止都 有一定常规。指行动合乎规范。
- **%** 《周易·系辞上》:"动静有常,刚柔断矣。"
- 你是个姑娘,要安分随时,~。
 《Действие и покой имеют свои правила» действовать по правилам; не нарушать заданного ритма.

动心忍性 dòng xīn rěn xìng

② 动心: 使内心惊动; 忍性: 指磨 炼意志, 坚持下去。

- **%** 《孟子·告子下》: "所以动心 忍性,曾(增)益其所不能。"
- ♦ 为什么自己遇到小小的阻碍就不能~呢?

«Сердце дрогнуло, характер выдержал» — упорно продолжать дело, несмотря ни на что; закалять и укреплять волю.

动辄得咎 dòng zhé dé jiù

- ② 辄:即;咎:过失,罪责。动不 动就受到指摘或责难。
- ***** 唐·韩愈《进学解》:"跋前踬后,动辄得咎。"
- ◆ 过了很久这样心惊肉跳的生活, ~,他的神经极度衰弱了。

«Что бы ни делал — все не так (все ставят в упрек)» — козел отпущения; неудачник; всегда во всем виноват; сыплются вечные попреки; на бедного Макара все шишки валятся.

栋梁之材 dòng liáng zhī cái

- △ 栋: 脊檩, 正梁。能做房屋大梁 的木材。比喻能担当国家重任的 人才。
- 帶 南朝·宋·刘义庆《世说新语·赏誉》:"庾子嵩目和峤,森森如千丈松,虽磊阿有节目,施之大厦,有栋梁之用。"
- ◆ 将来你们姑表兄弟,必是国家~,股肱膀臂,同时出在两府,前程真是无可限量呀!(端木蕻良《曹雪芹》第十六章)

«Материал для опоры, столпа» — столп общества; государственный муж.

栋折榱崩 dòng zhé cuī bēng

- ② 榱: 椽子。正梁和椽子都毁坏 了。比喻当政的人倒台或死去。
- **%** 《左传·襄公三十一年》: "栋 折榱崩, 侨将厌焉。"

◆ 那年,毛泽东去世,全国人民仿佛~一般,一夜之间失去了精神上的依靠。

«Столб сломался, стропила провалились» — лишиться власти; умереть (о государственном деятеле).

洞房花烛 dòng fáng huā zhú

△ 形容结婚的景象。

- **%** 北周·庾信《和咏舞》诗:"洞房花烛明,燕余双舞轻。"
- ◆ ~之夜,两个人谈起过去的事, 更加觉得幸福来之不易。
- ≈ 新婚燕尔

«Комната новобрачных в свечах с узорами» — свадьба; ночь новобрачных.

洞见症结 dòng jiàn zhèng jié

- □ 洞见:清楚地看到;症结:肚子 里结块的病,比喻问题的关键。 比喻事情的纠葛或问题的关键所 在。形容观察锐利,看到了问题 的关键。
- **黎** 《史记·扁鹊仓公列传》: "扁 鹊以其言饮药三十日,视见垣一 方人。以此视病,尽见五脏症 结,特以诊脉为名耳。"
- ◆ 王工程师~,只用三言两语,就把 问题一下子解决了。
- ≈ 明察秋毫,洞若观火

«Разглядеть камни в желудке» — глядеть в корень; основная проблема; суть дела; разглядеть суть дела (основную проблему); разглядеть, в чем кроется причина (кроются недостатки); видеть все скрытые недочеты.

洞若观火 dòng ruò guān huǒ

- 河:透彻。形容观察事物非常清楚,好象看火一样。
- **%** 《尚书·盘庚上》: "予若观 火。"

- ◆ 否则怎样,他却没有说。但这是 "~"的,否则,就不给。(鲁 迅 《华 盖 集 续 编 • 记 "发 薪"》)
- ≈ 洞察秋毫,洞见症结

«Словно из пещеры видеть огонь»— ясно как на ладони; ясно как божий день; словно в воду глядел.

斗酒只鸡 dǒu jiǔ zhī jī

- ② 斗: 酒器。古人祭亡友,携鸡酒 到墓前行礼。
- 祭 汉·曹操《祀故太尉桥玄文》: "殂逝之后,路有经由,不以斗 酒只鸡过相沃酹,车过三步,腹 痛勿怪。"
- ◆ 夏可毕已死了有六年了,可做为 老友,每年清明节李东仍~地去拜 祭他。

«Кубок вина и курица» — поминки для друга; поминальная еда другу.

斗升之水 dǒu shēng zhī shuǐ

△ 比喻微薄的资助。

- 《庄子·外物》: "我东海之波臣,君岂有斗升之水而活我哉?"
- ◆ 这点慰劳品虽然只是~,却表达了 我们对子弟兵的一片心意。

«Немного (доу и шэн) воды» — небольшая, но очень нужная помощь; своевременная поддержка; скромная, небольшая материальная помощь.

斗转参横 dǒu zhuǎn shēn héng

- ② 北斗转向,参星打横。指天快亮的时候。
- 第 三国・魏・曹操《善哉行》:"月没参横,北斗阑干。"《宋史・乐志》: "斗转参横将旦, 天开地辟如春。"

● 晚上,我们分乘四辆车去北戴河,到达昌黎附近,已经是~的时候了。

«Ковш повернулся, Орион стал поперек» — рассвет, заря.

斗鸡走狗 dòu jī zǒu gǒu

- ② 使公鸡相斗,使狗赛跑。指旧时 剥削阶级子弟游手好闲的无聊游 戏。
- 祭 《史记·袁盎晁错列传》: "盎 病免居家,与阊里淝枕,相随行 斗鸡走狗。"
- ◆ 虽然应名来上学,亦不过虚掩眼目而已,仍是~,赏花阅柳为事。(清•曹雪芹《红楼梦》第九回)
- ≈ 斗鸡走马,飞鹰走狗,声色犬 马,花天酒地

«Петушиные бои, собачьи бега» — праздная жизнь; играть; бездельничать; прожигать жизнь.

独步天下 dú bù tiān xià

- △ 独步: 独一无二,特别突出。超 群出众,无人可比。
- **%** 《后汉书·戴良传》:"独步天下,谁与为偶!"
- 瑞士钟表以其精致的做工及走时的准确而∼。
- ≈ 独步一时,举世无双,无与伦 比,独一无二.
- ≠ 比比皆是

«Единственный в Поднебесной» — уникальный; единственный в своем роде.

独鹤鸡群 dú hè jī qún

- 一只鹤站在鸡群中。比喻一个人的才能或仪表超群出众。
- **%** 晋·戴逵《竹林七贤论》:"嵇 绍入洛,或谓王戎曰:'昨于稠

人中始见嵇绍,昂昂然若野鹤之在鸡群。'"南朝梁·刘义庆《世说新语·容止》:"嵇延祖卓卓如野鹤之在鸡群。"

- ◆ 在那一幅幅画作中,你一眼就可以发现~的达•芬奇的《最后的晚餐》。
- ≈ 鹤立鸡群, 出类拔萃.
- ≠ 滥竽充数

«Журавль среди стаи кур» — белая ворона; великан среди пигмеев.

独善其身 dú shàn qí shēn

- ② 独: 唯独; 善: 好,维护。原意 是做不上官就修养好自身。现指 只顾自己,不管别人。
- **%** 《孟子·尽心上》: "穷则独善 其身,达则兼善天下。"
- 所谓~或是洁身自好,只能说是一句空话,是与现实生活矛盾的,也是不可能的。
- ≈ 洁身自好,独善自养

«Защищать только самого себя» — эгоист; заниматься исключительно самим собой; заботиться только о себе; беспокоиться лишь за себя; самосовершенствование.

独树一帜 dú shù yī zhì

- △ 树: 立; 帜: 旗帜。单独树起一 面旗帜。比喻独特新奇,自成一 家。
- * 清·袁枚《随园诗话》卷三:"元、白在唐朝所以能独树一帜者,正为其不袭盛唐窠臼也。"
- ◆ 苏轼也擅长书法,他取法颜真卿,但能~,与蔡襄、黄庭坚、 米芾并称宋代四大家。
- ≈ 独辟蹊径

«Независимо ставить флаг» — создавать свою школу, направление; создать нечто новое; своеобразный; оригинальный; самобытность.

独占鳌头 dú zhàn áo tóu

- 型 鳌头: 宫殿门前台阶上的鳌鱼浮雕, 科举进士发榜时状元站此迎榜。科举时代指点状元。喻占首位或第一名。
- * 元·无名氏《陈州粜米》楔子: "殿前曾献升平策,独占鳌头第 一名。"
- ◆ 在这次研究生考试中,这个平时 不起眼的年轻人竟然~,取得了最 好的成绩。
- ≈ 独擅胜场

«Одному стоять на голове морской черепахи (после экзаменов в императорском дворце)» — блестяще выдержать экзамен; занять абсолютное первенство; становиться чемпионом; достаться по жребию.

睹物思人 dǔ wù sī rén

- 国 睹:看;思:思念。看见死去或 离别的人留下的东西就想起了这 个人。
- ** 唐・裴铏《传奇・颜睿》: "贵 妃赠辟(避)尘犀簪一枚,曰: '异日睹物思人。'"
- ◆ 看到他的遗物,不免~,眼泪一下 子就流了下来。
- ≈ 睹物怀人

«Смотреть на вещь, вспоминать человека» — вспоминать умерших или живуших далеко.

杜门谢客 dù mén xiè kè

- <u>A</u> 杜门:闭门不出;谢客:谢绝宾客。指不与人往来。
- **%** 《新五代史·赵光逢传》:"以 世乱,弃官居洛阳,杜门绝人事 者五六年。"
- ◆ 他为了早日写完这部小说,每 天都工作十几个小时,一连几个 月~。

≈ 杜门却扫,杜门自绝,杜门晦迹. ≠ 门庭若市

«Закрыть дверь, поблагодарить (отказаться от) гостей» — затвориться от мира; отказаться от общения; вести затворническую жизнь; жить в уединении.

肚里泪下 dù lǐ lèi xià

- **四** 眼泪往肚里流。形容有苦说不出。
- **%** 宋·叶绍翁《四朝见闻录》: "每遇天日清美,侍上宴集,才 一思之,肚里泪流。"
- 他的苦衷无处诉说,只能~。
- ≈ 肚里落泪

«Спускать слезы в живот» — держать свои горести при себе; невысказанное горе.

度日如年 dù rì rú nián

- ② 过一天象过一年那样长。形容日 子很不好过。
- **黎** 宋·柳永《戚氏》:"孤馆度日 如年。"
- ◆ 个人感情上的折磨使他在这一段 时间里心火缭乱,~。

≈ 一日三秋

«День прошел, словно год» — медленно идет время; день тянется как год; каждый проведенный день кажется годом.

断发文身 duàn fà wén shēn

- ② 剪短头发,身上刺着花纹。是古 代某些民族的风俗。
- * 《左传・哀公七年》: "大伯端 委以治周礼,仲雍嗣之,断发文 身,裸以为饰,岂礼也哉。" 《礼记・王制》: "东方曰夷, 被发文身,有不火食者矣。"
- ◆ 现在非洲仍有一些民族还处在~, 刀耕火种的阶段。
- ≈ 被发文身

«Обрезать волосы, татуировать тело» — варварские обычаи; варвары.

断鹤续凫 duàn hè xù fú

- 區 断: 截断;续:接;凫:野鸭。 截断鹤的长腿去接续野鸭的短腿。比喻行事违反自然规律。
- 《庄子·骈拇》:"长者不为有余,短者不为不足,。是故凫胫虽短,续之则忧;鹤胫虽长,断之则悲。"
- ◆ 什么样的印面配什么样的边款, 必须揆情度理、量体裁衣,否则 ~,只会冲淡印章的总体效果。 (张华飚《"全国当代青年篆刻 家邀请展"漫议》)

«Отрубать ноги журавлю и приставлять дикой утке» — совершать что-то противоестественное; делать глупости.

断烂朝报 duàn làn cháo bào

- △ 断烂:形容陈腐杂乱;朝报:古代传抄皇帝诏令和官员奏章之类的文件。指陈旧、残缺,没有参考价值的历史记载。
- **%** 《宋史·王安石传》: "黜《春秋》之书,不使列于学官,至戏目为断烂朝报。"
- 真令人莫名其妙。无怪朱子疑心他不可解,王安石蔑视他为~,要束诸高阁了。(清・曾朴《孽海花》第三十四回)

«Истлевшие обрывки дворцовых докладов» — ничем не обоснованные, лишенные фактов исторические работы.

断手续玉 duān shóu xù vù

- 四 断: 砍下;续:接上。砍下手来 再接上一块玉。比喻得不偿失。
- **%** 《韩非子·用人》: "不察私门 之内,轻虑重事,厚德迫祸,是

断手而续以玉也,故世有易身之 祸。"

◆ 你花费了那么多精力去研发这种 早已过时的产品,却不去用心经 营现有的业务,这不是在~吗?

«Отрубить руку, чтобы приставить яшму» — неравноценая потеря, обмен.

断章取义 duàn zhāng qǔ yì

- □ 断:截断;章:音乐一曲为一章。指不顾全篇文章或谈话的内容,孤立地取其中的一段或一句的意思。指引用与原意不符。
- **%** 《左传·襄公二十八年》:"赋 诗断章,余取所求焉。"
- 宋人攻击王介甫,说他将明妃写成一个不忠君不爱国的人,其实是~,故入人罪。(朱自清《清华的一日》)

≈ 断章摘句

«Рвать текст (мелодию), чтобы извлечь смысл» — манипулировать цитатами; передергивать цитаты; вырывать цитаты из текста; выдергивать отдельные места.

堆金叠玉 duī jīn dié yù

△ 形容财富极多。

- * 唐·韩愈《华山女》诗:"抽钗 脱 钏 解 环 佩 , 堆 金 叠 玉 光 青 荧。"
- ◆ 在封建社会里,豪富人家,~,过 着穷奢极侈的生活:贫穷人家, 家无隔宿之粮,整天处在饥饿的 境况之中。

≈ 堆金积玉

«Горы золота, яшма на яшме» — огромное богатство; горы богатства.

对床夜雨 duì chuáng vè yǔ

△ 指亲友或兄弟久别重逢,在一起 亲切交谈。

- 審 唐·白居易《雨中招张司业宿》 诗:"能来同宿否,听雨对床 眠。"
- ◆ 你我兄弟一别十年,什么时候能 够 "~",一叙阔别之情呢?
- ≈ 对床夜语

«Рядом стоящие кровати, ночной дождь» — задушевный разговор после долгой разлуки.

对牛弹琴 duì niú tán qín

- ② 讥笑听话的人不懂对方说得是什么。用以讥笑说话的人不看对象。
- **黎** 汉·牟融《理惑论》: "公明仪 为牛弹清角之操,伏食如枚。非 牛不闻,不合其耳矣。"
- ◆ 他厌恶地不想开口,和这些人讲 理,无异于~,徒然耗费精力。
- ≈ 问道于盲

«Перед быком играть на цитре» — метать бисер перед свиньями; раболепствовать перед ничтожеством; воздавать незаслуженные почести; тратить зря время; не в коня корм.

对症下药 duì zhèng xià yào

- △ 针对病症用药。比喻针对事物的 问题所在,采取有效的措施。
- 《三国志·魏志·华陀传》: "府吏倪寻、李延共止,俱头痛身热,所苦正同。佗曰:'寻当下之,延当发汗。'或难其异,佗曰:'寻外实,延内实,故治之宜殊。'即各与药,明旦并起。"
- ◆ 做思想工作必须因人而异,~,一 把钥匙开一把锁。
- ≈ 对的放矢.
- ≠ 无的放矢

«Назначать лекарства по болезни» — принимать должные меры в соответствии с требованиями обстановки; пред-

принимать необходимые шаги; прописывать нужное лекарство.

顿开茅塞 dùn kāi máo sè

- ② 顿:立刻;茅塞:喻人思路闭塞 或不懂事。比喻思想忽然开窍, 立刻明白了某个道理。
- **黎** 《孟子·尽心下》:"山径之蹊间,介然用之而成路;为间不用,则茅塞之矣。今茅塞子之心矣。"
- ◆ 只不过短短十多分钟的谈话,可 是他好象使林道静~似的,忽然 知道了好多事情。(杨沫《青春 之歌》第一部第六章)
- ≈ 茅塞顿开,恍然大悟

«Мгновенно развернуть заросли тростника» — как пелена с глаз упала; осенило, сразу все стало понятным.

多才多艺 duō cái duō vì

△ 具有多方面的才能和技艺。

- **%** 《尚书·金滕》:"予仁若考, 能多才多艺。"
- ◆ 他是个~的人,任何一种乐器都能 弹拨几下,他的书法也不错。
- ≠ 百无一能,一无所长

«Много талантов, много искусств» — всесторонне одаренный; мастер на все руки; разнообразные способности; многогранный талант.

多歧亡羊 duō qí wáng yang

- 因岔路太多无法追寻而丢失了羊。比喻事物复杂多变,没有正确的方向就会误入歧途。也比喻学习的方面多了就不容易精深。
- **黎** 《列子·说符》: "大道以多歧 亡羊,学者以多方丧生。"
- 其实,创新求异本无可非议,但 令人担忧的是,在这种百家争鸣

- 的繁荣景象之下, "~"的现象也 屡见不鲜。(周万水〈"歧路亡 羊"之忌〉)
- ≈ 歧路亡羊,如堕烟海,目迷五色 «На распутье потерять овцу» забывая о главном, заниматься частностями.

多如牛毛 duō rú niú máo

- ② 象牛身上的的毛那样多。形容极 多。
- **%** 《北史·文苑列传序》: "学者 如牛毛,成者如麟角。"
- ◆ 老百姓痛恨官府催粮催捐,苛捐 杂派~,逼得老百姓活不下去。 (姚雪垠《李自成》第二卷第二 十八章)
- ≈ 不可胜数.
- ≠ 凤毛麒角,寥寥无几

«Много, как шерсти на корове» — очень много; бесчисленное количество; бесконечное множество; потерять счет; без счету.

\mathbf{E}

峨冠博带 é guān bó dài

- △ 峨:高;博:阔。高帽子和阔衣带。古代士大夫的装束。后用以比喻穿着礼服。
- * 元·关汉卿《谢天香》第一折: "必定是峨冠博带一个名士大 夫。"
- ◆ 忽人报: "门外有一先生, ~, 道 貌 非 常 , 特 来 相 探 。" (明•罗贯中《三国演义》第三 十七回)
- ≈ 高冠博帯

«Высокий головной убор, широкий пояс» — сановник; костюм сановника; ходить в парадном костюме.

恶贯满盈 è guàn mǎn yíng

- ② 贯:穿线的绳子; 盈:满。罪恶之多,犹如穿线一般已穿满一根绳子。形容罪大恶极,到受惩罚的时候了。
- **%** 《尚书·泰誓》:"商罪贯盈, 天命诛之。"
- ◆ 这个~的汗奸,终于落入了法网, 受到了应有的惩罚。
- ≈ 罪大恶极,罪恶滔天,罪不容诛 «Злые деяния заполонили все, переполнилась чаша злодеяний» настал час возмездия; получить законное возмездие; зло достигло крайних пределов.

尔虞我诈 ěr yú wǒ zhà

- □ 尔: 你; 虞、诈: 欺骗。表示彼此互相欺骗。
- **%** 《左传·宣公十五年》:"我无 尔诈,尔无我虞。"
- ◆ 资本家之间也都明争暗斗, ~, 相互倾轧。
- ≈ 尔诈我虞,钩心斗角.
- ≠ 肝胆相照,推心置腹,开诚布公 «Ты врешь, я вру» обманывать друг друга; взаимный обман и подозрения; взаимные подвохи и подсиживания; подложить друг другу свинью; человек человеку волк.

耳聪目明 ěr cōng mù míng

- △ 形容头脑清楚,眼光敏锐。
- 器 《周易・鼎》:"耳目聪明。'
- ❖ 这位老人已有八十七岁了,可仍然~,身轻体健。

«Слух острый, глаза зоркие» — светлый, трезвый ум.

耳根清净 ěr gēn qīng jìng

🕰 耳边无事噪聒。指无事打扰。

% 《集论》卷一: "何等耳根?谓四 大种所造,耳识所依清静色。"

- ◆ 他们整天吵闹,使人心烦意乱, 我只好躲开,也落得个~。
- ≈ 耳边清净

«У уха тихо» — никто не досаждает; ничто не мешает.

耳濡目染 ěr rǔ mù rǎn

- ② 濡: 沾湿; 染: 沾染。耳朵经常 听到,眼睛经常看到,不知不觉 地受到影响。
- * 唐·韩愈《清河郡公房公墓碣铭》:"目濡耳染,不学以能。"
- ◆ 她完全没有读过书,但她单 凭~,也认得一些字,而且能够 暗诵得好些唐诗。(郭沫若《少 年时代•我的童年》)
- ≈ 耳习目染, 潜移默化

«В ухо затекло, в глаз (что-то) попало» — находиться под влиянием среды.

耳食之谈 ěr shí zhī tán

- □ 耳食: 以耳吃食,指不加审察,轻 信传闻。指听来的没有根据的话。
- **%** 《史记·六国年表序》: "学者 牵于所闻,见秦在帝位日浅,不 察其始终,因举而笑之,不敢 道,此与以耳食无异。"
- ❖ 对那些~,是不能信以为真。
- ≈ 耳食之论,耳食之言,道听途说 «Разговоры, которые едят ушами» верить пустым заявлениям; принимать все на веру; небылицы; вздор; нелепость; россказни.

耳视目听 ěr shì mù tīng

- △ 用耳朵看,用眼睛听。三代道家 荒唐地认为视听由精神主宰,可 以不受器官限制。
- * 《列子·仲尼》: "老聃之弟子 有亢仓子者,得聃之道,能以耳 视而目听。"

◆ 老聃以为"万事皆备于我",万 物可以~。

«Смотреть ушами, слушать глазами» — постигать сердцем.

耳提面命 ěr tí miàn mìng

- 不仅是当面告诉他,而且是提着 他的耳朵向他讲。形容长辈教导 热心恳切。
- **%** 《诗经·大雅·抑》: "匪面命之,言提其耳。"
- 张师傅虽然没有~、口讲指画的对 我们进行教诲,但他却以自己大 公无私的行为给我们上了最好的 一课。
- ≈ 耳提面训

«Держа за уши, вещать в лицо» — наставлять; вразумлять; натаскивать.

耳闻目睹 ěr wén mù dǔ

- △ 闻: 听见; 睹: 看见。亲耳听到,亲眼看见。
- *《资治通鉴·唐纪睿宗景云二年》:"口说不如身逢,耳闻不如目睹。"
- ◆ 我从乡下跑京城里,一转眼已经 六年了,其间~的所谓国家大 事,算起来也很不少。(鲁迅 《呐喊•一件小事》)
- ≈ 耳闻目击,耳闻目见.
- ≠ 道听途说

«Уши слышат, глаза видят» — своими ушами слышать, своими глазами видеть; лично видеть и слышать; происходить на глазах.

二八佳人 èr bā jiā rén

- 二二二八:指十六岁:佳人:美女。 十五六岁的美女。后泛指年青貌 美的女子。
- * 宋·苏轼《李铃辖座上分题戴花》诗: "二八佳人细马驮,十 千美酒渭城歌。"

- ◆ 迎面走过来一个~,婀娜多姿,他 不觉看呆了。
- ≈ 二八女郎

«Красавица двух восьмерок (8 + 8 = 16)» — красивая девушка 15–16 лет; юная красавица.

二惠竞爽 èr huì jìng shuǎng

□ 比喻两兄弟都是好样的。

- **%** 《左传·昭公三年》: "二惠竞 爽犹可,又弱一个焉,姜其危 哉。"
- ◆ 他们哥俩是~,一个是科研项目领导人,另一个是博士生导师。

«Внуки Хуй-гуна соревнуются в достоинствах» — оба брата как на подбор; оба брата молодцы.

二三其德 èr sān qí dé

△ 二三: 不专一。形容三心二意。

- **%** 《诗经•卫风•氓》:"士也罔 极,二三其德。"
- ◆ 轻浮的男子向姑娘表示情意时,可以"信誓旦旦"、"之死靡他",可一遇到另外更好的女子却又~、"朝秦暮楚"了。
- ≈ 三心二意,二三其意

«Непостоянство достоинств и чувств» — непостоянство характера.

F

发愤忘食 fā fèn wàng shí

- ② 努力学习或工作,连吃饭都忘了。形容十分勤奋。
- **黎** 《论语·述而》:"发愤忘食, 乐以忘忧,不知老之将至云 尔。"
- 他刻苦钻研,达到了~的程度。
- ≈ 废寝忘食.

≠ 游手好闲

«Работать или учиться с подъемом, забывая о еде» — усердно заниматься; упорно учиться.

发号施令 fā hào shī lìng

- ② 号: 号令; 施:发布。发布命令。现在也用来形容指挥别人。
- 《尚书·冏命》: "发号施令, 罔有不藏。"《淮南子·本经 训》: "发号施令,天下莫不从 风。"
- ◆ 有的人搞经济工作不按经济规律 办事,而凭"长官意志、行政手 段在那里~。

≠ 俯首听命

«Давать приказы, издавать распоряжения» — диктовать; диктат; распоряжаться, управлять людьми.

发聋振聩 fā lóng zhèn kuì

- ② 聩: 耳聋。声音很大,连耳聋的 人也听得见。比喻用语言文字唤 醒麻木的人。
- * 清·袁枚《随园诗话补遗》:"此数言,振聋发聩,想当时必有曲士以经学谈诗者。"
- ◆ 鲁迅有感于中国人的愚昧和麻木,很需要做~的启蒙工作,于是他放弃学医,改用笔来战斗。
- ≈ 振聋发聩,发蒙振聩

«Заставить слышать глухого» — пробудить, расшевелить; заставить слушать себя; пробудить от спячки.

发蒙振落 fā méng zhèn luò

- 全 蒙: 遮盖,指物品上的罩物; 振:摇动。把蒙在物体上的东西 揭掉,把将要落的树叶摘下来。 比喻事情很容易做到。
- **黎** 《史记·汲郑列传》: "至如说 丞相弘,如发蒙振落耳。"

- ◆ 教给孩子们一点知识,正如~一样,并不是十分难的,难的是怎样使他们成为全面发展的人。
- ≈ 发蒙振槁,易如反掌

«Снять покров, стрясти засохшие листья» — легче легкого; сущий пустяк; пара пустяков.

发扬踔厉 fā yáng chuō lì

- △ 原指周初《武》乐的舞蹈动作。 手足发扬,蹈地而猛烈,象征太 公望辅助武王伐纣时勇往直前的 意志。后比喻精神奋发,意气昂 扬。
- **%** 《礼记·乐记》:"发扬蹈厉, 太公之志也。"
- ★ 倘或换一个~的局面,人心一变, 鼓舞向上,那时候大申天讨,倒要 让大家看看,到底谁行谁不 行.(高阳《清宫外史》下册)
 - 发扬蹈厉,踔厉风发

«Начать танцевать боевой танец» — воодушевиться; быть готовым к свершениям; приподнятый, высокий боевой дух.

发踪指示 fā zōng zhǐ shì

- △ 猎人发现野兽的踪迹,指示猎狗跟 踪追捕。比喻在后面操纵指挥。
- 祭 《史记·萧相国世家》: "夫 猎,追杀兽兔者狗也,而发踪指 示兽处者人也。"
- ◆ 这次闹事,出头的虽然是他们几 个,但是背后一定还有人在~。
- ≈ 发纵指示,发纵指使

«Обнаружил след, дай приказ (собаке) искать» — направить по горячим следам; отдавать распоряжения, находясь за кулисами; серый кардинал.

伐毛洗髓 fá máo xǐ suǐ

△ 刮去毛发,洗清骨髓。比喻彻底 清除自身的污秽。

- **黎** 汉·郭宪《东方朔传》: "吾却 食吞气,已九千余年,目中童 子,皆有青光,能见幽隐之物, 三千年一返骨洗髓,二千年一剥 皮伐毛,吾生来已三洗髓五伐毛 矣。"
- ◆ 他在大会上公开检讨了自己的错误,并表示今后要~,重新做人。
- ≈ 脱胎换骨

«Обрить волосы, промыть кости» — очиститься; смыть с себя грязь.

罚不当罪 fá bù dāng zuì

- △ 当:相当,抵挡。处罚和罪行不 相当。
- 《荀子·正论》: "夫德不称位,能不称官,赏不当功,罚不当罪不祥莫大焉。"
- ♦ 被告人认为法庭判得不公正,~, 有权上诉。

≠ 罪有应得

«Наказание не соответствует проступку» — чересчур жестокое наказание.

罚一劝百 fá yī quàn bǎi

△ 处罚一个人以惩戒众人。

- * 唐·韩愈《谁氏子》: "罚一劝 百政之经,不从而诛不晚耳。" 李汉注引《中说》: "牡如晦问 政,子曰:'赏一以劝百,罚一 以惩众。'"
- ◆ 其实他犯的错误并不十分严重, 如此处罚他,也只不过是为了~而 已。
- \approx 惩一儆百,杀一儆百,杀鸡吓猴 «Наказал одного, уговорил сто» что-бы другим неповадно было; наказать в пример многим.

法不阿贵 fǎ bù ē guì

② 法: 法律; 阿: 偏袒。法律即使 是对高贵的人,有权势的人也不

- 徇情。形容执法公正,法律面前 人人平等。
- **%** 《韩非子·有度》:"法不阿贵,绳不绕曲。法之所加,智者弗能辞,勇者弗敢争,刑过不避大臣,赏善不遗匹夫。"
- ◆ 做到~可能会遇到种种习惯势力的阻挠,因此,我们一定执法守法,坚决顶住歪风邪气的侵袭。
- ≈ 法不徇情

«Закон не угодничает перед знатностью» — беспристрастный закон; перед законом все равны.

法轮常转 fǎ lún cháng zhuàn

- △ 法轮: 佛家语,轮有二义,一为运转,一为推碾,佛运转心中清净妙法以度人,且摧毁世俗一切邪惑之见。指佛法无边,普济众生。
- **%** 《维摩诘所说经·佛国品》: "三转法轮于大千,其轮本来常 清净。"
- 此一炷香,愿∼,佛日增辉。 (元・吴昌龄《东坡梦》第四 折)

«Круг дхарм (круг с буддистскими текстами) часто вращается» — чудотворные силы Будды безграничны и всеобши.

发短心长 fà duǎn xīn cháng

- 全 发短:指年老;心长:智谋深。 头发稀少,心计很多。形容年老 而智谋高。
- **%** 《左传·昭公三年》:"彼其发 短而心甚长,其或寝处我矣。"
- ◆ 要尊重老人,因为他们~,有丰富的经验。

«Волосы коротки, сердце длинное»— дальновидный, прозорливый старец.

发指眦裂 fà zhǐ zì liè

- 全 发指:头发直竖; 眦裂: 眼眶裂 开。头发向上竖,眼睑全张开。 形容非常愤怒。
- **%** 《史记·项羽本纪》: "瞋目视 项王,头发上指,目眦尽裂。"
- ≈ 怒发冲冠.
- ≠ 心平气和

«Волосы встали дыбом, глаза вылезли из орбит» — разозлиться; рассвирепеть; выйти из себя.

翻然改进 fān rán gǎi jìn

- ② 翻然:变动的样子。形容很快转变,有所进步。
- 《孟子·万章下》: "汤三使往聘之,既而幡然改曰: '与我处畎亩之中,由是以乐尧舜之道。'"
- ◆ ……不是采取排斥态度,而是采取规劝态度,使之~,弃旧图新。(毛泽东《中国共产党在民族战争中的地位》)

«Резко измениться и двинуться вперед» — быстрый прогресс; стремительные изменения и развитие; резко перемениться к лучшему.

翻天覆地 fān tiān fù dì

- ② 覆:翻过来。形容变化巨大而彻底。也指闹得很凶。
- * 唐·刘商《胡茄十八拍》诗: "天翻地覆谁得知,如今正南看 北斗。"
- ◆ 近几十年来,中国发生了~的变化。
- ≈ 天翻地覆,沧海桑田,海沸山摇

«Переворачивать небо и землю» — грандиозный, потрясающий; колоссальный; преобразить все коренным образом; перевернуть вверх дном; бурные потрясения (события); крутой перелом.

翻箱倒柜 fān xiāng dǎo guì

- ② 翻:倒,反转。把箱子柜子都翻倒过来。形容彻底翻检。
- 他的钥匙不知放哪儿了,~地找了 半天还是没有找到。
- ≈ 翻箱倒箧

«Опрокинуть сундуки и вывалить содержимое шкафов» — перевернуть все вверх дном; перерыть все; рыться повсюду.

翻云覆雨 fān yún fù yǔ

△ 形容人反复无常或惯于耍手段。

- ***** 唐·杜甫《贫交行》:"翻手作 云覆手雨,纷纷轻薄何须数。"
- ◆ 她这个人说话两面三刀,办事~, 你要小心着点儿。

«Переворачивать тучи, переворачивать дождь / то тучи, то дождь» — быть непостоянным; манипулировать; отсутствие постоянства; изменчивость; вероломство; метаться из стороны в сторону; семь пятниц на неделе; переметная сума.

烦言碎辞 fán yán suì yǔ

△ 形容文词杂乱、琐碎。

- **%** 《汉书·刘歆传》:"分文析 字,烦言碎辞。"
- ❖ 这篇文章有很多~,很不简练。
- ≈ 烦言碎语

«Надоедливые речи, избитые слова / путаные речи, мелкие слова» — неопрятная, неорганизованная речь.

繁文缛节 fán wén rù jié

② 文:规定、仪式;缛:繁多;节: 礼节。过分繁琐的仪式或礼节。也 比喻其他繁琐多余的事项。

- * 宋·苏轼《上圆丘合祭六仪》: "仪者必又曰:省去繁文末节,则一岁可以再郊。"
- ◆ 他厌恶贵族的~, 厌恶僵死的礼教 教条。

≈ 繁文末节

«Много правил, много церемоний» — излишние церемонии; масса всякого рода правил приличия; чересчур сложный этикет.

反败为胜 fǎn bài wéi shèng

△ 扭转败局,变为胜利。

- 第 明·罗贯中《三国演义》第十六 回:"将军在匆忙之中,能整兵 坚垒,任谤任劳,使反败为胜, 虽古之名将,何以加兹!"
- ◆ 决赛中,在比分落后的情况下,他 沉着应战,结果~,获得了冠军。

≈ 转败为胜

«Поражение превратить в победу» — из побежденного стать победителем; перейти в победоносное наступление.

反哺之情 fǎn bǔ zhī qíng

- ② 比喻子女长大奉养父母,报答恩 情。
- 第 明·李时珍《本草纲目·禽部》:"慈鸟:此鸟初生,母哺六十日,长则反哺六十日,可谓慈孝矣。"
- ◆ 他按月把钱寄给乡下的母亲,好 让母亲从中来体会儿子对她 的~。

«Отрыгать проглоченное, чтобы накормить своих родителей» — чувство сыновней благодарности.

反唇相讥 fǎn chún xiāng jī

② 反唇:回嘴、顶嘴。受到指责不服气,反过来讥讽对方。

- **%** 《汉书·贾谊传》: "妇姑不相 说(悦),则反唇而相稽。"
- ◆ 他听后非常恼火,~道: "要不是 为了你,我何苦找这么多麻烦。"

≈ 反唇相稽

«Надувать губы и обмениваться насмешками» — огрызаться; устраивать перебранку; язвительно отвечать; огрызаться в ответ.

反复无常 fǎn fù wú cháng

- △ 无常:变化不定。形容常常变化,一会儿是这样,一会儿又是那样,变动不定。
- **%** 南朝·梁·费昶《行路难》诗: "当年翻复无常定。"
- ❖ 这个人心毒手狠,~,你对他要多 加防备。
- ≈ 出尔反尔,朝秦暮楚,朝三暮四 «Многократно повторяющаяся нестабильность» — быть неустойчивым; неопределенный, изменчивый.

反戈相向 fǎn gē xiāng xiàng

- ② 戈:古代的兵器;向:对着。掉转兵器,相与对立。比喻帮助敌人反对自己。
- **%** 《尚书·武成》:"前徙倒戈, 攻于后以北。"
- ◆ 他做梦也没想到,他手下的一个 团居然~,朝他开起火来。
- ≈ 反戈一击

«Повернуть оружие в другом направлении» — бороться против своих; переметнуться на сторону противника.

反躬自省 fǎn gōng zì xǐng

- ② 躬: 自身; 省: 检查。回过头来 检查自己的言行得失。
- **%** 《礼记·乐记》:"好恶无节于 内,知诱于外,不能反躬,天理 灭矣。"

- ◆ 这次事故,你是有责任的,你应 该~。
- ≈ 抚躬自问, 扪心自问, 反求诸己 «Повернуться к себе, изучать себя» искать в себе; обращаться к себе; самоанализ; посмотреть на себя со стороны.

反老还童 făn lǎo huán tóng

- △ 反:回。由衰老恢复青春。形容 老年人充满了活力。
- **%** 《文苑英华》卷三五二载无名氏 《七召》:"既变丑以成妍,亦 反老而为少。"
- 取此水用美玉为屑,调和服之, 可以~。(明・罗贯中《三国演 义》第一百五回)
- ≈ 返老还童,老当益壮
- ≠ 未老先衰

«Отбросить старость, вернуться в детство» — вторая молодость; омолодиться; помолодеть; вернуть себе силу и бодрость молодости; впасть в детство.

反求诸己 fǎn qiú zhū jǐ

- ② 求:追究,寻求;诸:"之于" 的合成词。反过来追究自己。指 从自己方面找原因。
- **%** 《孟子·公孙丑上》: "不怨胜己者,反求诸己而已矣。"
- ◆ 工作中出了问题,不能把一切责任全推给别人,应该~,先从自身检查起。
- ≈ 反躬自省,扪心自问

«Обратиться с требованиями к себе» требовать с себя; быть требовательным к себе.

反手可得 fǎn shǒu kě dé

- **②** 反:翻转。翻转手掌学可得到。 形容极其易得。
- **黎** 《荀子•非相》:"诛旦公,定 楚国,如反手尔。"

- ◆ 你所需要的材料本来是~,如今错过机会,只好再等等了。
- ≈ 唾手可得

«Перевернул ладонь и получи» — легче легкого; проще простого; только пальцем шевельнуть.

返本还原 fǎn běn huán yuán

- 本、原:根本,原来面貌。返回原来的地方。佛教说法,指忘了本原的人通过拜佛修行,回到本原状态;或指贬谪人世的仙人又回到仙界。
- * 元·刘志渊《江神志令》:"返本还原真体现,魂魄聚,净无阴。"
- ★ 后来直使得一尊古佛,来度柳翠,归依正道,~,成佛作祖。 (明・冯梦龙《喻世明言》卷二十九)

«Вернуться к основам, вернуться к истоку».

犯而不校 fàn ér bù jiào

- ② 犯: 触犯; 校: 计较。受到别人的触犯或无礼也不计较。
- * 《论语・泰伯》: "以能问与不能,以多问于寡;有若无,实若虚,犯而不校。"
- 我对于两种人,向来是~的:一种 是糊涂虫,这是不必;又一种便 是我所同情而又敬重的人,这是 不忍。

≠ 针锋相对

«Претерпеть оскорбление, но не сводить счеты» — сносить, терпеть обиду.

泛泛之交 fàn fàn zhī jiāo

△ 交情不深的朋友。

% 宋·朱熹《朱子语类》第三十八 卷:"朋友交游,固有深浅,若 泛然之交,一一要周旋,也不可。"

◈ 你我不是~,何必这么客气?

≠ 莫逆之交,刎颈之交,生死之交 «Поверхностные отношения» — шапочное знакомство; быть едва знакомыми.

泛滥成灾 fàn làn chéng zāi

- 江河湖泊的水溢出,造成灾害。 比喻不好的文章或思想到处传 播,影响极坏。
- **黎** 《孟子·滕文公上》:"洪水横流,泛滥于天下。"
- 在古装片~并且衰败之后,各电影制作公司又将拍片方向转移到了 侦探片方面。

«Бедствие от бурного разлива» — наводнить; захватить умы; расплодиться; иметь дурную славу; дурное влияние; распространяться, как зараза; поветрие.

饭坑酒囊 fàn kēng jiǔ náng

△ 比喻只会吃喝不会做事的人。

- **黎** 汉·王充《论衡·别通》:"饱食快饮,虑深求卧,腹为饭坑,肠为酒囊。"
- ◆ 他一天到晚光知道吃喝,什么事也不干,纯粹是个~。
- ≈ 酒囊饭袋,饭囊衣架,饭囊酒瓮 «Яма для еды, мешок для вина» дармоед, бездельник; человек, живущий за чужой счет; никудышный человек; прожигатель жизни.

方枘圆凿 fāng ruì yuán záo

- △ 枘: 榫头; 凿: 榫眼。方枘装不进圆凿。比喻格格不入,不能相合。
- * 战国・楚・宋玉《九辨》: "圆 凿而方枘兮,吾固知其龃龉而难 入。"

- 你不用和他争辨了。我算明白 了,你同他就根本是~,没办法达 成一致。
- ≈ 方凿圆枘,格格不入

«Квадратный шип, круглое гнездо» несовместимый, несоответствующий друг другу; неподходящий; применять не к месту; не ладиться (об отношениях).

方头不劣 fāng tóu bù liè

- 五 方头:俗指不通时宜;不劣:倔强不驯顺。形容人性格倔强、顽固。
- **%** 元·关汉卿《钱大尹智勘绯衣 梦》第四折: "俺这里有个裴 炎,好生方头不劣。"
- ~,往住会把事情搞僵。
- ≈ 方头不律

«Квадратную голову не поправишь» — ретроград; упрямый, несговорчивый.

方兴未艾 fāng xīng wèi ài

- 全 方: 正在; 兴: 兴起; 艾: 停止。事物正在发展,尚未达到止境。
- ** 宋·陈亮《戊申再上孝宗皇帝书》: "天下非有豪猾不可制之好,虏人非有方兴未艾之势,而何必用此哉!"
- ◆ 器官移植这门学科正~,它是二十世纪的新兴学科之一。
- ≈ 方兴未已,如日中天

«Подниматься без остановки» — быть на подъеме, на взлете; бурное развитие.

方趾圆颅 fāng zhǐ yuán lú

△ 方脚圆头。指人类。

- **%** 《南史·陈高祖纪》: "方趾圆 颅,万不遗一。"
- ◆ 当学会使用工具以后,才使得~的 人类真正同动物区分开来。

«Квадратная стопа, круглый череп» — род людской.

芳兰竟体 fāng lán jìng tǐ

- △ 芳兰: 兰草的香气; 竟体: 满身。香气满身。比喻举止闲雅, 风采极佳。
- 《南史·谢览传》: "意气闲雅,视瞻聪明,武帝目送良久,谓徐勉曰: '觉此生芳兰竟体。'"

«Запах душистой орхидеи пронизал все тело» — изящные движения, достойный дух.

防患未然 fáng huàn wèi rán

- △ 患:灾祸;未然:没有这样,指 尚未形成。防止事故或祸害于尚 未发生之前。
- * 《周易・既济》: "君子以思患 而豫防之。"《乐府诗集・君子 行》: "君子防未然。"
- ◆ 各单位必须加强防火措施, 以~。
- ≈ 未雨绸缪.
- ≠ 临渴掘井, 江心补漏

«Остерегаться пожара, пока еще не загорелось» — принимать меры заблаговременно; заранее ликвидировать опасность; берегись бед, пока их нет.

防微杜渐 fáng wēi dù jiàn

- ② 微: 微小; 杜: 堵住; 渐: 指事物的开端。比喻在坏事情坏思想萌芽的时候就加以制止,不让它发展。
- 《后汉书·丁鸿传》: "若敕政 责躬,杜渐防萌,则凶妖消灭, 害除福凑矣。"

◆ 为了~,我们应该在不好的东西刚 冒头的时候就加以克服。

≠ 养痈遗患

«Предупреждать малое, пресекать незаметное» — действовать осмотрительно; искоренять в самом зародыше; бороться с мельчайшими проявлениями; искру туши до пожара, напасть отводи до удара.

防意如城 fáng vì rú chéng

- ② 意: 心思,指私欲。指严格遏止 私心杂念,象守城防敌一样。
- * 宋·周密《癸辛杂识别集下·守口如瓶》:"富郑公有'守口如瓶、防意如城'之语。"
- ◆ 作为一名政府工作人员,在各种 诱惑面前都应~。

«Заглушить личные интересы, как будто охраняешь крепость» — категорически отказаться от своекорыстных побуждений; подавить в себе личные интересы.

放辟邪侈 fàng pì xié chǐ

- ② 放、侈:放纵;辟、邪:不正 派,不正当。指肆意作恶。
- **%** 《孟子·梁惠王上》:"苟无恒 心,放辟邪侈,无不为己。"
- ◆ 这个恶棍,欺男霸女,~,无恶不 作,大家都对他恨之入骨。
- ≈ 无恶不作

«Не знать удержу в зле и пороке» — исчадье зла; свирепствовать; окончательно распоясаться; творить зло; злодействовать.

放荡不羁 fàng dàng bù jī

- △ 羁:约束。放纵任性,不加检 点,不受约束。
- 《晋书·王长文传》: "少以才 学知名,而放荡不羁,州府辟命 皆不就。"

- ◆ 平时与一班好朋友,只以诗酒娱心,或以山水纵目,~。 (明•凌濛初《初刻拍案惊奇》 卷十六)
- ≈ 放浪形骸,放纵不羁,放纵驰荡 «Раскачиваться, беспутничать без узды» разнузданный, развязный; расхлябанность.

放饭流歡 fàng fàn liú chuò

- **②** 歡:喝,饮。大口吃饭,大口喝汤。旧指没有礼貌。
- 《孟子·尽心上》: "不能三年 之丧,而缌小功之察;放饭流 歡,而问无齿决,是之谓不知 务。"
- ◆ 不要在长辈面前~,那太没礼貌 了。

«Набивать рот едой и пить взахлеб» — нарушать правила приличия.

放歌纵酒 fàng gē zòng jiǔ

- △ 放歌:高声歌唱;纵酒:任意饮酒,不加节制。尽情歌唱,放量地饮酒。形容开怀畅饮尽兴欢乐。
- 審 唐·杜甫《闻官军收河南河 北》:"白日放歌须纵酒,青春 作伴好还乡。"
- ◆ 来吧,节日这几天里我们要~,尽情欢乐。

«Громко петь песни, много пить вина» — веселиться вовсю; безудержное веселье

放虎归山 fàng hǔ guī shān

- ② 把老虎放回山去。比喻把坏人放 回老巢,留下祸根。
- * 晋·司马彪《零陵先贤传》: "璋遣法正迎刘备,巴谏曰: '备,雄人也,入必为害,不可 内也。'既入,巴复谏曰:'若

- 使备讨张鲁,是放虎于山林 也。,璋不听。"
- ◆ 把他就这么放走了,那无异于~, 以后他肯定会回来报仇的。
- ≈ 纵虎归山,放龙入海.
- ≠ 斩草除根,除恶务尽

«Отпускать тигра в горы» — выпустить злодея на свободу, в свои родные места; развязать руки врагу.

放虎自卫 fàng hǔ zì wèi

- 放出老虎来保卫自己。比喻利用 坏人而自招灾祸。
- 審 晋・常璩《华阳国志・公孙述刘 二牧志》: "此所谓独坐穷山, 放虎自卫者也。"
- ◆ 妥协、迁就和纵容是引狼入室, ~,其结果是适得其反的。
- ≈ 引狼入室

«Выпустить тигра, а самому защищаться» — накликать на себя беду; себе на беду связаться с дурными людьми.

放任自流 fàng rèn zì liú

- △ 听凭自然的发展,不加领导或过问。
- 《淮南子·修务训》: "夫地势水东流,人必事焉,然后水潦得谷行;禾稼春生,人必加功焉,故五谷得遂长。听其自流,待其自生,则鲧禹之功不立,而后稷之智不用。"
- ◆ 对中小学生的校外活动,要加强 辅导,不能~。
- ≈ 听其自然, 听之任之

«Пускать дела на самотек» — не вмешиваться в ход событий.

飞短流长 fēi duǎn liú cháng

△ 飞、流:散布;短、长:指是 非、善恶。指散播谣言,中伤他 人。

- * 清・蒲松龄《聊斋志异・封三娘》: "妾来当须秘密,造言生事者,飞短流长,所不堪受。"
- 教员当中也有派别,为了一点小小的私利,排挤倾轧,勾心斗角,~,造谣中伤。(汪曾祺《徙》)

≈ 流言蜚语

«Летает коротко, течет долго» — толки и пересуды; перемывать косточки; сплетничать; распространять (распускать, сеять) слухи (сплетни).

飞蛾投火 fēi é tóu huǒ

- △ 象蛾子扑火一样。比喻自找死 路、自取灭亡。
- **%** 《梁书·到溉传》:"如飞蛾之 卦火,岂焚身之可吝。"
- ❖ 没有希望的事情,竟像~似的拿命 去拚,竟没有看明白想明白的一 天吗? (三毛《哭泣的骆驼》)
- ≈ 灯蛾扑火, 自取灭亡

«Мотылек летит на огонь» — идти на верную гибель; искать свою смерть; лезть на рожон.

飞黄腾达 fēi huáng téng dá

- ② 飞黄:传说中神马名;腾达:上 升,引伸为发迹,宦途得意。形 容骏马奔腾飞驰。比喻骤然得 志,官职升得很快。
- **%** 唐·韩愈《符读书城南》诗: "飞黄腾踏去,不能顾蟾蜍。"
- ◆ 他进过种种培植新政人才的讲习 班和训练班, 虽然结果没有一项 使他~。(沙汀《防空》)
- ≈ 扶摇直上,平步青云.
- ≠ 怀才不遇,穷困潦倒

«Волшебный конь фэйхуан вознесся и достиг» — делать стремительную карьеру; быстро подниматься по служебной лестнице; быстрое продвижение в чинах и званиях; добиваться поставленных целей.

飞来横祸 fēi lái hèng huò

△ 意外的灾祸。

- **%** 《后汉书·周荣传》:"若卒遇 飞祸,无得殡敛。"
- ◆ 他正兴冲冲地走着,不料~,被一辆疾驰而来的汽车撞倒了。
- ≈ 祸从天降,无妄之灾

«Неожиданное несчастье, напасть».

飞鸟依人 fēi niǎo yī rén

- 依:依恋。飞来的小鸟依偎在人的身边。比喻依附权贵。亦比喻小孩、少女娇小柔顺,可亲可爱的情态。
- ** 宋 阙 名 《 宋 季 三 朝 正要 • 二 • 理宗淳祐四年》: "今嵩之父死如路人,方经营内 引,摇尾乞怜,作飞鸟依人之 态。"
- ◆ 王永怎么也想不到,这个在商场 叱咤风云的女人在家里竟是这般~ 的模样。
- ≈ 小鸟依人

«Залетевшая пташка жмется к людям» — быть поближе к начальству; ласковый, нежный и кроткий вид у девушки или ребенка.

飞蓬随风 fēi péng suí fēng

- △ 枯蓬随风飞。比喻人没有主见, 态度随着情势而转变。
- **%** 《后汉书·明帝纪》:"飞蓬随风,微子所叹。"
- ◆ 你怎么这样~,没有定见呢!
- ≈ 见风使舵

«Полынь летит по ветру» — беспринципное приспособленчество.

飞沙走石 fēi shā zǒu shí

② 沙土飞扬,石块滚动。形容风势 狂暴。

- 《三国志·吴志·陆凯传》:"苍梧、南海,岁有风瘴气之害,风则折木,飞沙转石,气则雾郁,飞鸟不经。"
- ◆ 狂风大作,~,那景象十分可怕。 ≈ 飞沙走砾

«Летит песок и передвигаются камни» — сильный ветер.

飞熊入梦 fēi xióng rù mèng

- △ 原指周文王梦飞熊而得太公望。 后比喻圣主得贤臣的征兆。
- * 《史记·齐太公世家》: "西伯 将出猎,卜之,曰'所获非龙非 彲,非虎非罴;所获霸王之 辅'。"
- ◆ 昔商高宗曾有~,得傅说于版筑 之间。(明•许仲琳《封神演 义》第二十三回)
- ≈ 非熊非罴

«Во сне привиделись летающие медведи» — предзнаменование встречи с мудрым советчиком.

飞扬跋扈 fēi yáng bá hù

- △ 飞扬:放纵;跋扈:蛮横。原指 意态狂豪,不爱约束。现多形容 骄横放肆,目中无人。
- **黎** 《北史·齐高祖纪》: "景专制 河南十四年矣,常有飞扬跋扈 志。"
- ◆ 从何得利的介绍中,完全可以想象 到这个不学无术,~,满嘴秽语的 上海滩上地痞流氓的丑陋形象。
- ≈ 跋扈自恣,横行霸道

«Поднимается бесчинство, разгул» — поступать ни с чем не считаясь; бесчинствовать; самоуправство; произвол.

飞针走线 fēi zhēn zǒu xiàn

全 走: 跑。形容缝纫技术非常熟练。

- * 明・施耐庵《水浒全传》第四十一回: "这人姓侯,名健,祖居洪都人氏。做得第一手裁缝,端的是飞针走线。"
- ◆ 她心灵手巧,做活麻利,~地一个晚上就把大刚的衣服做好了。

«Летающая игла, бегущая нить» — великолепная мастерица-рукодельница; мастерство рукоделия.

非池中物 fēi chí zhōng wù

- △ 不是长期蛰居池塘中的小动物。 比喻有远大抱负的人终究要做大 事。
- 《三国志·吴书·周瑜传》: "恐蛟龙得云雨,终非池中物也。"
- ◆ 子建怀才抱智,终~;若不早除,必为后患。(明•罗贯中《三国演义》第七十九回)

«Не нечто в луже» — яркая, перспективная личность, готовая к свершению великих дел; человек с большим будущим.

非驴非马 fēi lǘ fēi mǎ

- △ 不是驴也不是马。比喻不伦不 类,什么也不象。
- 《汉书·西域传下》: "驴非驴,马非马,若龟兹王,所谓骡也。"
- ◆ 根据这些材料研究出来的语法, 只能是一个~的东西,既不能反映 出现代普通话的客观面貌,也不 能反映出古代汉语的面貌。
- ≈ 不伦不类

«Ни осел ни лошадь» — ни то ни се; ни рыба ни мясо; ни богу свечка ни черту кочерга.

非亲非故 fēi qīn fēi gù

△ 故: 老友。不是亲属,也不是熟 人。表示彼此没有什么关系。

- **黎** 唐·马戴《寄贾岛》诗:"佩玉与铿金,非亲亦非故。"
- ❖ 我和他~,不好多说什么。
- ≠ 沾亲带故

«Ни родственник ни друг» — не иметь каких-то отношений; посторонний человек; ни сват ни брат; ни родня ни свояченица; нашему забору двоюродный плетень; с кем детей не крестить.

非同小可 fēi tóng xiǎo kě

- △ 小可: 寻常的。指情况严重或事情重要,不能轻视。
- **黎** 元·孟汉卿《魔合罗》第三 折:"萧令史,我与你说,人命 事关天关地,非同小可!"
- ◆ 进了郑家门,这一惊~,只见郑 老爹两眼哭得通红。(清・吴敬 梓《儒林外史》第二十回)

«Не так все просто» — нешуточное, чрезвычайное дело; вовсе не пустяк; весьма важный; чрезвычайно серьезный; не фунт изюму.

非我族类 fēi wǒ zú lèi

- **二** 族类:同族的人。指不是跟自己一条心的人。
- * 《左传・成公四年》: "史佚之 《志》有之,曰: '非我族类, 其心必异。'楚虽大,非吾族 也,其肯字我乎?"
- 明朝魏忠贤,把凡不属于阉党的 人,都视作"~",必欲除之而后 快。

«Не одного рода со мной» — разные люди по духу.

肥遁鸣高 féi dùn míng gāo

△ 退隐不做官,自以为清高。

% 《周易·遁》:"上九,肥遁, 无不利。"

- 昨儿听先生鄙薄那~的人,说 道:天地生才有限,不宜妄自菲 薄。(清・刘鹗《老残游记》第 六回)
- ≈ 肥遁高世

«Отойти от дел, чисто петь» — очиститься от мирской суеты.

肥马轻裘 féi mǎ qīng qiú

- ② 裘:皮衣。骑肥壮的马,穿轻暖的皮衣。形容阔绰。
- ***** 《论语·雍也》:"赤之适齐 也,乘肥马,衣轻裘。"
- ◆ 他生于帝王之家,长于绮罗丛中,过惯了~,钟鸣鼎食的奢侈生活,如今靠微薄的俸禄度日。 (任崇岳《李后主》)
- ≈ 锦衣玉食,鲜车怒马

«Сытая лошадь, легкая шуба» — сытая, благополучная жизнь.

匪石匪席 fěi shí fěi xí

- △ 不是石,不是席。意为石可转而 心不可转,席可卷而心不可卷。 比喻意志坚定,永不变心。
- * 《诗经・邶风・柏舟》: "我心 匪石,不可转也;我心匪席,不 可恭也。"
- ≈ 匪石之心

«Ни камень ни циновка» — непоколебимый, как кремень.

匪夷所思 fěi yí suǒ sī

- □ 匪: 不是; 夷: 平常。指言谈行 动离奇古怪, 不是一般人根据常 情所能想象的。
- **%** 《周易·涣》: "涣有丘, 匪夷 所思。"
- ◆ 他的这个想法有点儿另类,真是 ~, 你看呢?
- ≠ 司空见惯

«Не то, о чем может подумать обычный человек» — уму непостижимо; невообразимый; необычайный.

斐然成章 fěi rán chéng zhāng

- ② 斐、章:文采。形容文章富有文 采,很值得看。
- 《论语·公冶长》: "吾党之小子狂简,斐然成章,不知所以载之。"
- ◆ 他从小就显露出文学才能,写的 作文~,很受老师的赞赏。

«Блестящее произведение, статья».

吠影吠声 fèi yǐng fèi shēng

△ 比喻跟在别人后面盲目附和。

- 汉·王符《潜夫论·贤难》:"谚云: '一犬吠形,百犬吠声'。"
- ≈ 吠形吠声,随声附和 «Лаять на тень, лаять на звук» — слепо следовать; слепо подчиняться.

废寝忘食 fèi qǐn wàng shí

- ② 废:停止。顾不得睡觉,忘记了 吃饭。形容专心努力。
- 審 南朝·齐·王融《曲水诗》 序: "犹且具明废寝, 昃晷忘 餐。"
- ◆ 为了攻克这项技术难关,他常常~ 地查资料、算数据,工作到深 夜。
- ≈ 发愤忘食.
- ≠ 游手好闲

«Забыть о сне, забыть о еде» — стараться изо всех сил; трудиться не покладая рук; недоедать и недосыпать; усердно заниматься.

废然而返 fèi rán ér fǎn

- 本指怒气消失,恢复常态,现在 形容失望回来。
- **%** 《庄子·德充符》:"我拂然而 怒,而适先生之所,则废然而 反。"
- ◆ 要他包饭,而馆中只有面,问以 饭,曰无有,~。(鲁迅《两地 书•八一》)

«Горение угасло, и все стало как прежде» — разочароваться; потерять надежду; вернуться разочарованным; вернуться не солоно хлебавши.

废书而叹 fèi shū ér tàn

△ 因有所感而停止读书。

- 《史记·孟子荀卿列传》: "太 史公曰:余读《孟子》书,至梁 惠王问'何以利吾国',未尝不 废书而叹也。"
- ◆ 每当我读到《说岳》中风波亭那 一段时,就不禁~。
- ≈ 废书长叹

«Отложить книгу и вздыхать» — находиться под впечатлением от прочитанного.

沸沸扬扬 fèi fèi yáng yáng

- △ 沸沸:水翻滚的样子;扬扬:喧闹、翻动的样子。象沸腾的水一样喧闹。形容人声喧闹。
- % 《山海经·西山经》: "其中多白玉,是有玉膏,其原沸沸汤汤。"
- ◆ 一走进花园,只见成群结队的蜜蜂飞来飞去,那~的情景会使你想:说不定蜜蜂也在赶着建设什么新生活呢。
- ≈ 纷纷扬扬

«Вода кипит и бурлит» — шумно, с большим шумом.

肺腑之言 fèi fǔ zhī yán

- △ 肺腑: 指内心。出于内心的真诚 的话。
- 審 唐·白居易《代书诗一百韵寄微之》: "肺腑都无隔,形骸两不羁。"
- ◆ 他的这一番~,使我们陷入了沉思之中。
- ≈ 由衷之言

«Слова от сердца» — честные, искренние слова.

肺石风清 fèi shí fēng qīng

- ② 百姓可以站在上面控诉地方官。 比喻法庭裁判公正。
- 《周礼·秋官·大司寇》:"凡 远近茕独老幼之欲有复于上而其 长弗达者,立于肺石三日,士听 其辞,以告于上而罪其长。"

«Душа как камень, ветер чист» — справедливое решение суда.

分崩离析 fēn bēng lí xī

- △ 崩:倒塌;析:分开。崩塌解体,四分五裂。形容国家或集团分裂瓦解。
- * 《论语·季氏》:"远人不服而 不能来也,邦分崩离析而不能守 也。"
- ◆ 战争使全国~的局面变成了比较 团结的局面。(毛泽东《和英国 记者贝特兰的谈话》)
- ≈ 四分五裂.
- ≠ 精诚团结

«Разделяться и отдаляться» — разобщаться; разрозненный; приходить в полный упадок; полный развал.

分钗断带 fēn chāi duàn dài

② 钗分开,带断了。比喻夫妻的离 异。

- **%** 南朝·梁·陆罩《闺怨》诗: "自怜断带日,偏恨分钗时。"
- ◆ 他们俩人早就离婚了,就是说已 经~了。
- ≈ 分钗劈凤

«Разделить шпильки и разорвать пояс» — расставание, развод супругов.

分道扬镳 fēn dào yáng biāo

- ② 分路而行。比喻目标不同,各走 各的路或各干各的事。
- **黎** 《魏书·河间公齐传》: "洛阳 我之丰沛,自应分路扬镳。自今 以后,可分路而行。"
- ◆ 我们彼此之间感情不和,早已~ 了。
- ≈ 各奔前程.
- ≠ 同舟共济,殊途同归,并驾齐 驱,齐头并进

«Ехать разными дорогами, подтянув поводья» — идти разными путями; идти каждый своим путем.

分甘共苦 fēn gān gòng kǔ

△ 同享幸福,分担艰苦。

- **%** 《晋书·应詹传》: "詹与分甘 共苦,情若兄弟。"
- 对于她的日夜的操心,使我也不能不一同操心,来算作~。(鲁迅《彷徨・伤逝》)
- ≈ 同甘共苦, 患难与共

«Делить сладкое и вместе вкушать горькое» — делить радость и горе.

分庭抗礼 fēn tíng kàng lǐ

- 庭:庭院;抗礼:平等行礼。原 指宾主相见,分站在庭的两边, 相对行礼。现比喻平起平坐,彼 此对等的关系。
- 祭 《庄子・渔父》: "万乘之主, 千乘之君, 见夫子未尝不分庭抗 礼。"《史记・货殖列传》:

- "(子贡)所至,国君无不分庭 与之抗礼。"
- 姑母居然敢和这位连神佛都敢骂的老太太~,针锋相对地争辩,实在令人不能不暗伸大拇指。

«Приветствовать друг друга через двор» — быть на равной ноге, на равном положении; вести борьбу; бороться за преобладание, руководство; соперничать; действовать в противовес.

纷红骇绿 fēn hóng hài lǜ

- ② 纷: 纷披; 红: 指红花; 骇: 散乱; 绿: 指绿叶。纷披散乱的红花绿叶。形容花草树木随风摆动。
- 審 唐·柳宗元《袁空渴记》:"每 风自四山而下,振动大木,掩苒 众草,给红骇绿,蓊郁香气。"
- ◆ ~,掩苒何穷,劈柳鸣条,萧骚 无际。(清•蒲松龄《聊斋志 异•绛妃》)

«Мечется красное и трепещет зеленое» — трава, цветы и листва, трепещущие на ветру.

纷至沓来 fēn zhì tà lái

- ② 纷:众多,杂乱;沓:多,重 复。形容接连不断地到来。
- \$\text{\$\}}}}}\$}}}}}}} \end{\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\exitiex{\$\text{\$\}}}}}}}}}} \endotenties \end{\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$
- ◆ 他躺在床上想休息一会儿,可是 那苦恼的思绪仍然~,象一团乱麻 似的缠绕着他。

≈ 络绎不绝

«Идти непрерывным потоком» — поступать один за другим; литься непрерывным потоком; сыпаться; непрерывно доноситься.

焚膏继晷 fén gāo jì guǐ

② 膏:油脂,指灯烛;继:继续,接替;晷:日光。点上油灯,接

- 续日光。形容勤奋地工作或读书。
- **卷** 唐•韩愈《进学解》: "焚膏油以继晷,恒兀兀以穷年。"
- ❖ 古时著名的学者大都是不分寒暑,~地苦读,才有了一定的成就。
- ≈ 不舍昼夜,夜以继日

«Жечь светильник, чтобы продлить световой день» — трудиться, не считаясь со временем; заниматься (работать) от зари до зари; день и ночь упорно трудиться.

焚林而猎 fén lín ér liè

- 型 焚烧树木林,猎取禽兽。比喻只 图眼前利益,不作长久打算。
- 《韩非子·难一》: "焚林而田,偷取多兽,后必无兽。" 《淮南子·主术训》: "故先王之法……不涸泽而渔,不焚林而猎。"
- ❖ 狩猎也要"护、养、猎"并举, 不竭泽而渔,不~。
- ≈ 焚林而田,竭泽而渔

«Зажечь лес, чтобы поохотиться» — поступать недальновидно; истребление природы.

焚琴煮鹤 fén qín zhǔ hè

- △ 把琴当柴烧,把鹤煮了吃。比喻 糟蹋美好的事物。
- ※ 宋·胡仔《苕溪渔隐丛前集》引《西清诗话》: "义山《杂纂》,品目数十,盖以文滑稽者。其一曰杀风景,谓清泉濯足,背山起楼,烧琴煮鹤。"
- 搞旅游,建宾馆,无可厚非;但 绝不能~,任意破坏植被、水源 和文物。

«Поджечь цитру и сварить на ней журавля» — варварство; истребление природы и искусства.

粉白黛绿 fěn bái dài lǜ

A 泛指女子的妆饰。

- **%** 战国•楚•屈原《大招》: "粉 白黛黑,施芳泽只。"
- ◆ 墙边一排一排的板凳上,坐着~、 花枝招展的妇女们。
- ≈ 粉白黛黑

«Белить лицо, сурьмить брови» — украшаться, накладывать макияж; женские украшения.

粉墨登场 fěn mò dēng chăng

- 公 粉、墨:搽脸和画眉用的化妆品。原指演员化妆上台演戏。比喻坏人经过一番打扮,登上政治舞台。
- * 臧懋循《元曲选后序》: "而关 汉卿辈至躬践排场,而傅粉 墨。"
- ◆ 及至北平攻陷,这些地痞流氓自 然没有~的资格与本领,而日本 也并未准备下多少官吏来马上发 号施令。(老舍《四世同堂》 七)

«Сделать грим и взойти на сцену» — прийти к власти недостойными методами; подвизаться на политическом поприще.

粉身碎骨 fěn shēn suì gǔ

- ② 身体粉碎而死。比喻为了某种目的或遭到什么危险而丧失生命。
- 器 三国・魏・曹植《谢封甄城王 表》: "臣愚驽垢秽,才质疵 下,过受陛下日月之恩,不能摧 身碎首,以答陛下厚德。" 唐・蒋防《霍小玉传》: "平生 志愿,今日获从,粉骨碎身,誓 不相舍。"
- 如果战争狂人胆敢轻举妄动,发 动战争,结果必然会被压在大山

底下,弄得~。(杨朔《东风第 一枝》)

≈ 粉骨碎身, 肝脑涂地

«Растерзать тело, размолоть кости» — в лепешку разбиться; дать себя растерзать на части; разбиться вдребезги.

粉饰太平 fěn shì tài píng

- 為物:涂饰表面。把社会黑暗混乱的状况掩饰成太平的景象。
- * 宋·苏轼《再上皇帝书》:"岂有别生义理,曲加粉饰而能欺天下哉。"
- ◆ 作家们是有正义感的,不能够把 该讽刺的反而歌颂一番,~对谁也 没有好处。(老舍《谈讽刺》)

«Закрасить и утихомирить» — скрывать печальную действительность; прикрывать парадной вывеской благополучия; показывать не таким, какое оно есть на самом деле; делать напоказ.

愤世嫉俗 fèn shì jí sú

- ② 愤:憎恶,痛恨;嫉:仇恨,痛恨;世、俗:当时的社会状况。 有正义感的人对黑暗的现实社会和不合理的习俗表示愤恨、憎恶。
- * 唐·韩愈《杂说》: "然吾观于人,其能尽其性而不类于禽兽异物者,希矣。将愤世嫉邪长往而不来者之所为乎?"
- 不见面就罢,一见面就是~地破口大骂,要不就是针针见血地讽刺不休。(欧阳山《苦斗》四八)
- ≈ 愤世嫉邪.
- ≠ 随波逐流,与世沉浮

«Ненавидеть порядки, ненавидеть нравы» — мизантропия; ненавидеть имеющиеся порядки и нравы; возмущаться существующими порядками и нравами.

丰亨豫大 fēng hēng yù dà

△ 形容富足兴盛的太平安乐景象。

- 《周易·丰》: "丰亨,王假之。"《周易·豫》: "豫大有得,志大行也。"《朱子语类》: "宣政间有以夸侈为言者,小人却云当丰亨豫大之时,须是恁地侈泰方得,所以一面放肆,如何得不乱。"
- ◆ 八旗兵饷折减,衣食不充,此正 焦心劳思之时,非~之日也。(高 阳《玉座珠帘》上册)

«Изобилие и радость, богатство и покой» — источать богатство и покой, изобилие и радость; картина богатства и мира.

丰衣足食 fēng yī zú shí

- **足**: 够。穿的吃的都很丰富充足。形容生活富裕。
- **%** 五代·王定保《唐摭言》卷十 五:"堂头官人,丰衣足食,所 住无不克。"
- ◆ 我们用自己动手的方法,达到 了~的目的。(《毛泽东选 集•组织起来》)
- ≈ 饱食暖衣
- ≠ 缺吃少穿, 饥寒交迫

«Богатая одежда, обильная пища» — благополучная жизнь; жить в довольстве и достатке; жить обеспеченной жизнью; зажиточная жизнь.

风吹草动 fēng chuī cǎo dòng

- 风稍一吹,草就摇晃。比喻微小的变动。
- 《敦煌变文集·伍子胥变文》: "偷踪窃道,饮气吐声。风吹草动,即便藏形。"
- ◆ 万一有些~,你也不要惊慌,老 老实实地呆在家里别出去,一切 由我来解决。

«Ветер дует, трава качается» — приходить в волнение от малейшего воздействия; легко подчиняться чужому влиянию; легкое дуновение; малейшее движение.

风调雨顺 fēng tiáo yǔ shùn

- ② 调:调和;顺:和协。风雨及时 适宜。形容风雨适合农时。
- 《旧唐书·礼仪志一》引《六 韬》: "既而克殷,风凋雨 顺。"
- ◆ 今年~,看来是个丰收年。

«И ветер мягкий, и дождь вовремя» — погода способствует делу; благоприятный климат; самые благодатные условия для урожая.

风花雪月 fēng huā xuě yuè

- Д 原指旧时诗文里经常描写的自然 景物。后比喻堆砌词藻、内容贫 乏空洞的诗文。也指爱情之事或 花天酒地的荒淫生活。
- **%** 宋·邵雍《伊川击壤集序》: "虽死生荣辱,转战于前,曾未 入于胸中,则何异四时风花雪月 一过平眼也。"
- ◆ 这个无聊文人经常给小报写些~的 文章。

«Ветер, цветы, снег и луна» — поэтические образы; романтические отношения; праздная, разгульная жизнь.

风流才子 fēng liú cái zǐ

△ 旧指洒脱不拘,富有才学的人。

- * 唐·元稹《莺莺传》: "风流 才子多春思, 肠断萧娘一纸 书。"
- ◆ 他长得眉目清秀,丰姿俊雅,读书一目十行,举笔即可成文,真是一位~啊!
- ≈ 风流倜傥,风流潇洒

«Талант свободный, как ветер» — не связанный канонами талантливый человек; богема.

风流云散 fēng liú vún sàn

- ② 象风和云那样流动散开。比喻在 一起的人分散到四面八方。
- **%** 三国·魏·王粲《赠蔡子笃》 诗:"风流云散,一别如雨。"
- ◆ 我少年时期的一些同窗好友,如 今~,各自东西,多年不通音讯。
- ≈ 风流雨散

«Ветер налетел, облака рассеялись» — рассеяться, как дым; разметать по миру; друзья и близкие вдалеке.

风木含悲 fēng mù hán bēi

- ② 比喻因父母亡故,孝子不能奉养的悲伤。
- ※ 汉·韩婴《韩诗外传》卷九: "树欲静而风不止,子欲养而亲 不待也。"
- ◆ 他很早就失去了父亲,近年来常怀有~。
- ≈ 风木之思

«Ветер и дерево хранят печаль» — дети должны помнить о недолговечности своих родителей; печаль детей о невозможности содержать родителей после их смерти.

风平浪静 fēng píng làng jìng

△ 指没有风浪。比喻平静无事。

- ** 宋·释普济《五灯会元》卷七: "僧问:'风恬浪静时如何?' 师曰:'吹倒南墙。'"
- ◆ 开始时急风暴雨很吓人,可不久就~,什么事都没有了。
- ≈ 风平波息
- ≠ 风起云涌

«Ветер стих, волны улеглись» — все успокоилось; все проблемы и горести ушли.

风起云涌 fēng qǐ yún yǒng

- △ 大风刮起,乌云涌现。比喻新事物相继兴起,声势很盛。
- * 宋·苏轼《后赤壁赋》:"划然 长啸,草木震动,山鸣谷应,风 起水涌。"
- ◆ 在二十世纪的今天,科技革命~。
- ≈ 风起云蒸,风起潮涌.
- ≠ 风平浪静,烟消云散

«Ветер поднялся, облака громоздятся» — быстрый, бурный рост; грандиозный масштаб.

风行草偃 fēng xíng cǎo yǎn

- **②** 偃:倒伏。风一吹草就倒下。比喻道德文教的感化人。
- 《论语·颜渊》: "君子之德 风,小人之德草,草上之风,必 偃。"
- ◆ 他自从上任以来,事事以身作则。现在几个月下来,居然上行下效,~。
- ≈ 上行下效

«Ветер дует — трава клонится» — слабые легко подчиняются сильным; творческие люди легки к переменам; моральное воздействие; сила морального воздействия.

风言风语 fēng yán fēng yǔ

- ② 没有根据的、不怀好意的、带有 讥讽的话。另指私下议论暗中传 说。
- **黎** 汉·焦赣《易林》: "华言风语,乱相诳误。"
- 她只埋头做自己的事情,对别人的~,根本不去理睬。
- ≈ 风言醋语

«Ветреные слова, ветреные речи» — распускать слухи; судачить за спиной; слухи; молва; толки; кривотолки; пересуды; насмешки.

风雨飘摇 fēng yǔ piāo yáo

- ② 飘摇:飘荡。在风雨中飘荡不 定。比喻局势动荡不安,很不稳 定。
- **%** 《诗经·豳风·鸱号》:"予室 翘翘,风雨所飘摇。"
- ❖ 这已经是辛亥革命的第五个年头 了,可民国还处在~之中。
- ≈ 危机四伏.
- ≠ 安若泰山,固若金汤

«Ветра и дожди не утихают» — смутное время; тревожная ситуация; плыть в утлом челне; трещать по всем швам.

风雨同舟 fēng yǔ tóng zhōu

- △ 在狂风暴雨中同乘一条船,一起 与风雨搏斗。比喻共同经历患 难。
- **%** 《孙子·九地》:"夫吴人与越 人相恶也,当其同舟共济,遇 风,其相救也如左右手。"
- ♦ 他俩是患难与共,~的战友。
- ≈ 同舟共济,荣辱与共.
- ≠ 离心离德

«И в ветер, и в дождь — в одной лодке» — помогать друг другу в несчастье; вместе делить беды; быть вместе в невзгодах; жить одной судьбой.

风云际会 fēng yún jì huì

- 风云: 比喻难得的机会; 际会: 遇合。比喻有能力的人遇上好机会。
- *《周易·乾·文言》: "云从 龙,风从虎,圣人作万物睹。" 汉·王充《论衡·偶会》: "良 辅超拔于际会。"
- ◆ 他怀着八斗之才步入社会,~,遇 上了识才的伯乐,自此大展拳 脚,开创了一番事业。
- ≈ 际会风云

«Ветер и облака встретились» — удачный случай для способного человека реализовать свои способности.

风中之烛 fēng zhōng zhī zhú

- 在风里晃动的烛光。比喻随时可能死亡的老年人。也比喻随时可能消灭的事物。
- **%** 晋·王羲之《题卫夫人笔陈图 后》:"时年五十有三,或恐风 烛奄及,聊遗教于子孙耳。"
- ◆ 我多年来病魔缠身,犹如~,怕是 不久于人世了。
- ≈ 风烛残年,风烛之年,桑榆暮景.
- ≠ 春秋鼎盛

«Свеча на ветру» — жизнь, готовая угаснуть; нечто, что вот-вот исчезнет; быть на краю могилы.

封妻荫子 fēng qī yìn zǐ

- □ 君主时代功臣的妻子得到封赠, 子孙世袭官爵。旧时指为官的荣 耀。
- **%** 元·无名氏《杀狗劝夫》第四 折:"便是他封妻荫子,他讲不 得《毛诗》,念不得《孟 子》。"
- ◆ 在封建社会里,读书人所追求的 无非是光宗耀祖,~。

«Жена пожалована титулом, сыновья унаследуют титул отца» — семья, пользующаяся почетом и покровительством за заслуги своих предков, своего хозяина; слава (почет, успехи) чиновника.

封豕长蛇 fēng shǐ cháng shé

- △ 封:大;封豕:大猪;长蛇:大蛇。贪婪如大猪,残暴如大蛇。 比喻贪暴者、侵略者。
- **%** 《左传·定公四年》: "吴为封 豕长蛇,以荐食上国。"

◆ 日本军国主义有如~,它的欲壑是 永远填不满的。

«Крупный кабан, длинная змея» — ненасытная утроба; алчный, жадный человек.

蜂虿有毒 fēng chài yǒu dú

- 国: 蝎子一类的毒虫。比喻有些 人物,地位虽低,但能害人,不 可轻视。
- * 《左传·僖公二十二年》:"君 其无谓邾小,蜂虿有毒,而况国 平?"
- ◆ 别把这个小人物不放在心上,~, 说不定事情会坏在他手里呢?

«И оса, и скорпион имеют яд» — быть осмотрительным; осторожно: даже ничтожество, если им пренебрегать, может стать очень опасным.

蜂目豺声 fēng mù chái shēng

- 眼睛象蜂,声音象豺。形容坏人的面貌声音。
- **%** 《左传·文公元年》:"蜂目而 豺声,忍人也。"
- ◆ 此人~,一副奸诈阴险的样子,使 人一看见就讨厌。

«Глаза осы, вой шакала» — лютый, жестокий; внешность и голос бандита.

蜂屯蚁聚 fēng tún yǐ jù

△ 形容成群的人聚集在一处。

- **%** 唐·韩愈《送郑尚书序》:"蜂 中蚁杂,不可爬梳。"

«Осы роятся, муравьи скучиваются» — сбиваться в стаю; собираться толпой; сгрудиться.

逢场作戏 féng chẳng zuò xì

- 全 逢:遇到;场:演戏的场地。原 指旧时走江湖的艺人遇到适合的 场合就表演。后指遇到机会,偶 尔凑凑热闹。
- ***** 宋•释道原《景德传灯录》卷 六:"竿木随身,逢场作戏。"
- ◆ 我是不喝酒的,今天不过是~凑热 闹而已。

«Увидел удобную площадку — ставь спектакль» — за компанию, поддержать компанию.

逢君之恶 féng jūn zhī è

- <u></u> 执迎合昏庸的执政者,引他去干 坏事。
- **%** 《孟子·告子下》:"长君之恶 其罪小,逢君之恶其罪大。"
- ◆ 其时有个佞臣伯, ~, 劝他穷奢 极欲,诛戮忠臣。(明•冯梦龙 《古今小说》第二十二卷)

«Потакать, потворствовать дурным поступкам правителя».

逢人说项 féng rén shuō xiàng

- □ 项: 指唐朝诗人项斯。遇人便赞 扬项斯。比喻到处为某人某事吹嘘,说好话。
- ***** 唐·杨敬之《赠项斯》:"处处见 诗诗总好,及观标格过于诗。平生 不解藏人善,到处逢人说项斯。"
- ◆ 为了安排他的工作,我~,费尽了口舌。
- ≈ 为人说项

«С каждым встречным говорить о Сяне» — при каждом случае превозносить, расхваливать кого-то.

逢凶化吉 féng xiōng huà jí

② 逢:遭遇;凶:不幸;吉:吉 利、吉祥。遇到凶险转化为吉 祥、顺利。这是带有迷信的说法。

- **黎** 明·施耐庵《水浒全传》第四十二回:"豪杰交游满天下,逢凶 化吉天生成。"
- ◆ 我们这位李先生离开上海的时候,曾经算过命,说有贵人扶持,一路~,果然碰见了你们两位萍水相逢,做我们的保人。(钱钟书《围城》)
- ≈ 遇难成祥,化险为夷,转危为安.≠ 凶多吉少

«Несчастье превращать в удачу» — злоключения окончились благополучно; счастливый исход.

讽一劝百 fěng yī quàn bǎi

- ② 讽:用委婉含蓄的言语批评、指责;劝:劝告,劝戒。委婉含蓄地批评、指责一个,使大家都受到教育。
- 祭 《史记·司马相如列传》:"扬雄以为靡丽之赋,劝百而讽一, 犹驰骋郑卫之声,曲终而奏雅, 不已亏乎?"
- ◆ 这篇批评官场习气的文章在报上 公开发表,能起到~的作用。
- ≈ 劝百讽一

«Высмеешь одного — уговоришь сто» — один пример другим наука.

凤凰来 fèng huáng lái yí

- ② 仪: 容仪。凤凰来舞,仪表非凡。古代指吉祥的征兆。
- **%** 《尚书·益稷》: "《箫韶》九成,凤凰来仪。"
- ◆ 自魏即位以来,麒麟降生,~。 (明・罗贯中《三国演义》第八 十回)
- ≈ 百兽率舞

«Пара фениксов принесла подарок» — счастливое предзнаменование.

凤凰于飞 fèng huáng yú fēi

- 本指凤和凰相偕而飞。比喻夫妻和 好恩爱。常用以祝人婚姻美满。
- **%** 《诗经·大雅·卷阿》: "凤凰 于飞, 翙翙其羽。"
- ◆ 在婚礼上,大家祝贺新郎和新娘 ~, 白头到老。
- ≈ 凤凰于蜚

«Пара фениксов отправилась в полет» — пожелание счастливого брака; счастливые супруги.

凤凰在笯 fèng huáng zài nú

- ② 鸟笼。凤凰被关在笼。喻有才能 者不能施展报负。
- * 战国·楚·屈原《九章·怀沙》: "凤凰在笯兮,鸡鹜翔
- ◆ 他目前的状况恰如~,无法施展其 才能。
- ≠ 凤鸣朝阳

«Пара фениксов, запертых в клетке» — талант, не имеющий возможностей раскрыться.

凤毛麟角 fèng máo lín jiǎo

- 凤凰的羽毛,麒麟的角。比喻珍贵而稀少的人或物。
- 《南史·谢超宗传》: "超宗殊有 凤毛。"《北史·文苑传序》: "学者如牛毛,成者如麟角。"
- ◆ 全县只考上你一个,无论如何 是~。(梁斌《红旗谱》二十)
- ≈ 凤毛龙甲

«Перо феникса, рог единорога» — уникум; бесценная находка; редкостный; уникальный.

凤鸣朝阳 fèng míng zhāo yáng

② 朝阳:早晨的太阳。凤凰在早晨的阳光中鸣叫。比喻有高才的人得到发挥的机会。

- **%** 《诗经·大雅·卷阿》: "凤凰鸣矣,于彼高冈;梧桐生矣,于彼朝阳。"
- 如今的社会环境宽松而自由,有 才能的人犹如~,有了英雄用武之 地。

≠ 凤凰在笯

«Феникс поет навстречу утреннему солнцу» — талант, получивший возможность реализовать себя.

奉公守法 fèng gōng shǒu fǎ

- 全 奉:奉行;公:公务。奉公行事, 遵守法令。形容办事守规矩。
- * 《史记·廉颇蔺相如列传》: "以君之贵,奉公如法则上下 平,上下平则国强。"
- ◆ 我们每个人都要~,决不能做违 法乱纪的事。
- ≈ 安分守己,循规蹈矩.
- ≠ 违法乱纪,无法无天

«Справлять церемонии, следовать закону» — делать все по правилам; вести себя честно и соблюдать законы; строго следовать указаниям закона.

奉令承教 fèng lìng chéng jiào

- 本: 遵从; 承: 接受。遵从命令,接受指教。指完全按照别人的命令、意图去办事。
- 《战国策·燕策二》: "臣自以 为奉令承教,可以免无罪矣,故 受命而不辞。"
- ◆ 在公司时,他对上司一贯~,可也 没逃脱失业之苦。
- ≈ 奉命唯谨,惟命是从

«Получать приказ, выполнять указания»— строго, слепо следовать приказам и указаниям.

佛口蛇心 fó kǒu shé xīn

△ 比喻话虽说得好听,心肠却极狠毒。

- * 宋·释普济《五灯会元》卷二十:"诸佛出世,打劫杀人,祖师西来,吹风放火,古今善知识佛口蛇心,天下衲僧自投笼槛。"
- ◆ 我面貌虽丑,心地却是善良,不 似你~。(清・钱彩《说岳全 传》第七十回)
- ≈ 口蜜腹剑, 笑里藏刀

«Уста Будды, сердце змеи» — сладкие речи с затаенной злобой; облик святого, а сердце змеи; мягко стелет, да жестко спать; на языке мед, а под языком лед.

佛头着粪 fó tóu zhuó fèn

- 全 着: 放置。原指佛性慈善,在他 头上放粪也不计较。后多比喻不 好的东西放在好东西上面,玷污 好的东西。
- * 宋·释道原《景德传灯录》卷 七:"崔相公入寺,见鸟雀于佛 头上放粪,乃问师曰:'鸟雀还 有佛性也无?'师曰:'有。' 崔曰:'为什么向佛头上放 粪?'师曰:'是伊为什么不向 鹞子头上放?'"
- ❖ 这么好的画,让他来题字,岂不 是~。
- ≈ 佛头加秽
- ≠ 锦上添花

«Голову Будды покрывать испражнениями» — кощунствовать; осквернять святыни.

佛眼相看 fó yǎn xiāng kàn

- ⇔ 比喻好意对待,不加伤害。
- 第 明·冯梦龙《警世通言》卷二十八: "你若和我好意,佛眼相看;若不好时,带累一城百姓受苦,都死于非命。"
- ◆ "快把金银献出来,还有个~,不 然,太爷们就要动手了。" (《儿女英雄传》11回)

«Смотреть друг на друга глазами Будды» — доброжелательное отношение друг к другу; доброжелательно относиться.

夫唱妇随 fū chàng fù suí

- △ 随: 附和。原指封建社会认为妻 子必须服从丈夫,后比喻夫妻和 好相处。
- **%** 《关尹子·三极》: "天下之 理, 夫者倡, 妇者随。"
- ❖ 这一对新婚夫妇,真是~,形影不 离。

«Муж запоет, жена подхватывает» — семейная гармония, благополучие.

夫妻反目 fū qī fǎn mù

- △ 反目:翻眼相看,不和睦。指夫妻不和、吵架。
- **%** 《周易·小畜》: "舆说辐,夫妻反目。"
- ◆ 你难道没听说吗?他们~,已分居 多时,恐怕要离婚了。

«Муж и жена смотрят в разные стороны» — семейные раздоры.

夫人裙带 fū rén qún dài

- △ 指因妻子方面的关系使丈夫得到 官职或其他好处。
- ※ 宋·周煇《清波杂志》第三卷: "蔡拜右相,家宴张乐。伶人扬 言曰:'右丞今日大拜,都是夫 人裙带。'"
- ❖ 哼,他有什么好神气的,能爬到 今天这个位置,还不是靠的~。

«Повязка от юбки жены» — муж, делающий карьеру благодаря жене.

夫荣妻贵 fū róng qī guì

全 荣:草木茂盛,比喻兴盛显达。 指丈夫光荣,妻子也随之尊贵。

- **%** 《仪礼·丧服》: "夫尊于朝, 妻贵于室矣。"
- ◆ 俗话说,~,我理应享受老公挣来的一切。
- ≈ 夫贵妻荣

«Мужу почет и жене уважение» — почести мужа достаются и жене.

夫子自道 fū zǐ zì dào

- 全 指本意是说别人好处,而事实上却正道着了自己。也用在不好的一面,意思是指摘别人,却正指摘了自己。
- * 《论语·宪问》: "子曰: '君 子有道者三,我无能焉;仁者不 忧,智者不惑,勇者不惧。'子 贡曰:'夫子自道也。'"
- ◆ 我委实自比过屈原,就在那一年 所做的《湘累》,实际上就是 "~"。(郭沫若《学生时 代•创造十年》)

«Наставник говорит о самом себе» заниматься самолюбованием; даже говоря о ком-то другом, сводить разговор к своей персоне; хотелось на другого, а вышло на свою голову; бросал камешек в чужой огород, а попал в свой.

肤受之诉 fū shòu zhī sù

- **四** 比喻被人说了有关切身利益的坏话。
- **%** 《论语·颜渊》:"浸润之谮, 肤受之诉,不行焉,可谓远也已 矣。"
- ◆ 对这些评语,她感同~。

 «Больно ранящие слова» задеть за больное место; уколоть.

伏而咶天 fú ér shì tiān

- **%** 《荀子·仲尼》: "辟之是犹伏 而咶天,救经而引其足也。"
- ◆ 他父母不同意你们结婚,可你却 在这里求他妹妹,你这样做不是~ 吗?根本不行。

«Припадя к земле лизать небо» — желания и поступки несовместимы.

凫胫鹤膝 fú jìng hè xī

△ 指事物各有长短。

- **%** 《庄子·骈拇》:"是故凫胫虽 短,续之则忧;鹤胫虽长,断之 则悲。"
- ◆ 这两种方案,~,各有长短,真不 知用哪一个好。

«Голень утки и колено журавля» — у всего есть свои плюсы и минусы.

扶老携幼 fú lǎo xié yòu

- ② 携: 拉着,带领。搀着老人,领 着小孩。
- ***** 《战国策·齐策四》: "夫至百 里,民扶老携幼,迎君道中。"
- ◆ 乡里人听见锣响,一个个~,挨 挤了看。(清・吴敬梓《儒林外 史》第一回)

«Поддерживая старых и ведя за руку малолетних» — всей семьей; со всеми чалами и домочалнами.

扶摇直上 fú yáo zhí shàng

- 全 扶摇: 急剧盘旋而上的暴风。形容上升很快。比喻仕途得意。
- **%** 《庄子·逍遥游》:"抟扶摇而 上者九万里。"
- ❖ 这个地区在他的主持下,工业生产~。
- ≈ 青云直上.
- ≠ 急转直下,一落千丈

«Вихрем взлететь вверх» — сделать головокружительную карьеру; неуклонно расти.

浮瓜沉李 fú guā chén lǐ

- ② 吃在冷水里浸过的瓜果。形容暑 天消夏的生活。
- * 三国·魏·曹丕《与朝歌令吴质书》:"浮甘瓜于清泉,沉朱李于寒冰。"
- ❖ 这样时候,多少王孙公子雪藕调冰、~也不为过。(明•凌濛初《初刻拍案惊奇》)

«Замоченная дыня и слива в холодной воде» — летний отдых; летняя нега.

浮光掠影 fú guāng lüè yǐng

- △ 水面的光和掠过的影子,一晃就 消逝。比喻观察不细致,学习不 深入,印象不深刻。
- ***** 唐·褚亮《临高台》诗:"浮光 随日度,漾影逐波深。"
- ◆ 作家如果不真正深入生活,只是 ~, 就创作不出优秀作品。
- ≈ 浅尝辄止,蜻蜓点水,走马观花 ≠ 追根究底

«Блеск на воде, мелькнувшая тень» — поверхностные, мимолетные впечатления; касаться мимоходом; хватать верхи; галопом по европам; верхогляд.

浮生若梦 fú shēng ruò mèng

- △ 浮生:空虚不实的人生;若: 象。把人生当作短暂虚幻的梦 境。
- **8** 唐·李白《春夜宴从弟桃花园 序》:"夫天地者,万物之逆旅 也;光阴者,百代之过客也。而 浮生若梦,为欢几何。"
- 那 黄色的 电灯光从上面照射下来,在那船舱似的阁楼上,大家心里都说不出来是一种什么感想,大概就是~的感觉了。(张爱玲《小艾》)
- ≈ 浮生若寄,人生如梦,人生如寄

«Жизнь, плывущая как сон» — мимолетность жизни.

浮一大白 fú yī dà bái

- △ 浮: 违反酒令被罚饮酒; 白: 罚酒用的酒杯。原指罚饮一大杯酒。后指满饮一大杯酒。
- 祭 汉·刘向《说苑·善说》: "魏 文侯与大夫饮酒,使公乘不仁为 觞政,曰:'饮不釂者,浮以大 白。'"
- ◆ 得此喜信,胜听挞音,当~。 (清•曾朴《孽海花》第二十四 回)

«Бокал вина в качестве штрафа» — штрафной бокал; выпивать полный бокал.

浮云蔽日 fú yún bì rì

- △ 浮云遮住太阳。原比喻奸佞之徒 蒙蔽君主。后泛指小人当道,社 会一片黑暗。
- ※ 汉·陆贾《新语·慎微》:"故 邪臣之蔽贤,犹浮云之障日月 也。"
- ◆ 无论眼前是大雾迷茫,还是东方有~,太阳总是要上升的。(余心言《青春是美丽的》)

≈ 浮云翳日

«Плавающие облака застят солнце» — проходимцы не дают дорог лидерам, вводят государя в заблуждение; проходимец, пришедший к власти, омрачает общество.

浮云朝露 fú yún zhāo lù

- ② 漂浮的云彩,清晨的露水。比喻时光易逝,人生短促。
- * 《周书・萧大園传》: "人生若 浮云朝露, 宁俟长绳第景, 实不 愿之。"
- ◆ 我很难理解,她这样年轻,怎么 如此消沉,把人生看得象~一样。

«Плывущие облака, утренняя роса» — преходящий, эфемерный; жизнь коротка.

浮云富贵 fú yún fù guì

- △ 浮云: 飘浮的云彩。把富贵看成飘浮的云彩。比喻把金钱、地位看得很轻。
- **%** 《论语·述而》:"不义而富且贵,于我如浮云。"
- ◆ 他是个品格高洁之人,~,你收买 不了他。
- ≈ 富贵浮云

«Богатство, знатность — плавающие облака» — земные радости преходящи; пренебрежительно относиться к богатству и знатности.

桴鼓相应 fú gǔ xiāng yìng

- 平: 鼓槌。用鼓槌打鼓,鼓就响起来。比喻相互应和,配合得很紧密。
- **%** 《汉书·李寻传》:"顺之以善政,则和气可立致,犹桴鼓之相应也。"
- ◆ "好!"慈禧太后~地说,"别 的差缺慢慢商量吧!"(高阳 《清宫外史》上册)

«Барабан и палочки слаженны между собой» — гармония; гармоничное единство; слаженные действия.

福善祸淫 fú shàn huò yín

△ 指行善的得福,作恶的受祸。

- **黎** 《尚书·汤诰》: "天道福善祸 淫,降灾于夏,以彰厥罪。"
- ◆ 天道~。彼善而富贵,尔淫而贫贱,理也。(清•郑燮《雍正十年杭州韬光庵中寄舍弟墨》)

«Благодеяние награждается, зло наказывается».

福无双至 fú wú shuāng zhì

△ 指幸运的事不会接连到来。

- ※ 汉·刘向《说苑·权谋》:"此 所谓福不重至,祸必重来者 也。"
- ◆ 真是∼,祸不单行,这不他刚刚被 诊断得了癌症,他妻子又出了车 祸。
- ≠ 双喜临门

«Счастье дважды не выпадает».

福倚祸伏 fú yǐ huò fú

△ 指福祸互为因果,互相转化。

- **%** 《老子》第五十八章: "祸兮福之所倚;福兮祸之所伏。"
- ◆ 你要记住 "~" 这个道理,不要一 得到什么好处就得意忘形。

«Счастье опирается на несчастье» — счастье и несчастье рядом ходят; нет худа без добра.

福至心灵 fú zhì xīn líng

- ② 福:幸运。意思是人运气来了, 心也变得灵巧了。
- * 清·翟灏《通俗编·祝诵》: "史炤《通鉴疏》引谚: '福至 心灵,祸来神昧。'"
- ◆ 亦是他~,忽然想到了这个绝妙计策。

«Удача пришла, сердце ожило» — удача воодушевляет; когда везет, тогда все удается.

俯拾即是 fǔ shí jí shì

- △ 俯: 低头,弯腰;即:就。只要低下头来捡取,到处都是。形容 多而易得。
- **%** 唐·司空图《诗品·自然》: "俯拾即是,不取诸邻。"
- ❖ 松树林里,松果密密麻麻落在地上,~。
- ≈ 比比皆是, 唾手可得, 触目皆是.

≠ 寥寥无几,屈指可数

«Едва нагнулся — и вот оно» — что-то легко достижимое, обычное; сколько угодно; сколько хочешь; встречаться на каждом шагу.

俯首帖耳 fǔ shǒu tiē ěr

- ② 象狗见了主人那样低着头,耷拉着耳朵。形容卑屈驯服的样子。
- * 唐·韩愈《应科目时与人书》: "若俯首帖耳,摇尾而乞怜者, 非我之志也。"
- ◆ 他们习惯于猛于虎的官威,以为 老百姓只要一加威吓,便自 会~。(郭沫若《少年时代•反 正前后》)
- ≈ 唯唯喏喏,惟命是从.
- ≠ 颐指气使, 桀骜不驯

«Склонять голову и прижимать уши» — раболепствовать; вести себя подобострастно; пресмыкаться; угодливый.

俯仰无愧 fǔ yǎng wú kuì

- △ 比喻没有做亏心事,并不感到惭愧。
- **黎** 《孟子·尽心上》: "仰不愧于 天,俯不愧于人。"
- ◆ 如果不是品行学识都~,便是或多 或少不知道惭愧的骗子。(郭沫若《创造十年续篇》)

«Опускаешь голову, поднимаешь голову — нет раскаянья» — не чувствовать за собой вины.

俯仰由人 fǔ yǎng yóu rén

- △ 集仰:低头和抬头,泛指一举一 动。比喻一切受人支配。
- 《庄子·天运》:"且子独不见 夫桔槔者乎?引之则俯,舍之则 仰,彼人之所引,非引人也。故 俯仰而不得罪于人。"

- ◆ 他处在这种~、身不由己的地位, 精神上十分苦闷。
- ≈ 傍人门户,仰人鼻息.
- ≠ 独立自主

«Опускать или поднимать голову — зависит от другого» — действовать по чужой указке; быть в полной зависимости от других.

俯仰之间 fǔ yǎng zhī jiān

- ② 一低头,一抬头的工夫。形容时间极短。
- 祭《汉书·晁错传》:"以大为小,以强为弱,在俯仰之间耳。"
- ◆ ~,船已驶离港口。
- ≈ 咄嗟之间.
- ≠ 天长地久,天荒地老

«В промежутке между спуском и поднятием» — в один миг; мгновенно; в мгновение ока.

釜底抽薪 fǔ dǐ chōu xīn

- △ 釜: 古代的一种锅;薪:柴。把 柴火从锅底抽掉。比喻从根本上 解决问题。
- **黎** 汉•董卓《上何进书》: "臣闻 扬汤止沸,莫若去薪。"
- 不过,根本的对付办法,还是~, 只要劝服小李,不让她去见总经 理,这事就解决了。
- ≈ 抽薪止沸.
- ≠ 抱薪救火,扬汤止沸

«Убрать поленья из-под котла» — решать вопрос в принципе, кардинально; принять самые радикальные меры; устранить причины; пресечь в корне.

釜底游鱼 fǔ dǐ yóu yú

在锅里游着的鱼。比喻处在绝境的人。也比喻即将灭亡的事物。

- **%** 《后汉书·张纲传》: "若鱼游 釜中,喘息须臾间耳。"
- ◆ 他们已是飞走路绝,恰似~,或 降或死,别无他途。(姚雪垠 《李自成》第一卷第十一章)
- ≈ 鼎鱼幕燕,鱼游釜中

«Рыба, плавающая в котле» — безвыходная, экстремальная ситуация; смерть близка; осталось жить считанные часы; стоять одной ногой в могиле.

辅车相依 fǔ chē xiāng yī

- 全 辅: 颊骨; 车: 齿床。颊骨和齿床互相依靠。比喻两者关系密切,互相依存。
- * 《左传·僖公五年》:"谚所谓 '辅车相依,唇亡齿寒'者,其 虞、虢之谓也。"
- ◆ 我们和朝鲜是~的友好邻邦。
- ≈ 辅车唇齿

«Челюсти и десны опираются друг на друга» — не разлей вода; очень тесные взаимоотношения и взаимозависимость.

父慈子孝 fù cí zǐ xiào

- ② 父:指父母;子:子女。父母对 子女慈爱,子女对父母孝顺。
- **%** 《礼记·礼运》: "何谓人义? 父慈,子孝,兄良,弟悌,夫 义,妇听,长惠,幼顺,君仁, 臣忠。"
- ❖ 这是一个和睦的家庭,~,夫唱妇随。

«Отец любит, сын почитает» — мирная, счастливая семья.

父母之邦 fù mǔ zhī bāng

△ 指祖国。

% 《论语·微子》: "枉道而事 人,何必去父母之邦。" ◆ 他久居海外,却时时不忘自己的 ~,总是想着如何能为祖国尽点儿 力。

«Страна отца и матери» — Родина.

父为子隐 fù wéi zǐ yǐn

△ 父亲为儿子隐藏劣迹。

- **%** 《论语·子路》:"父为子隐, 子为父隐, 直在其中矣。"
- ◆ 他恪守 "~"的纲常,不但不去举报儿子犯下的罪行,而且还尽力去为其掩盖,最后自己也锒铛入狱。

«Отец покровительствует сыну» — отец скрывает злодеяние сына.

付之东流 fù zhī dōng liú

- △ 扔在东流的水里冲走。比喻希望 落空,成果丧失,前功尽弃,好 象随着流水冲走了一样。
- * 唐·高适《封丘作》诗:"生事 应须南亩田,世事尽付东流 水。"
- 在残酷的现实中,他的一切努力 都~,他的梦想永没有实现的一天 了。

≈ 付诸东流

«Отдать в восточный поток» — все впустую; все насмарку; оказаться напрасным, безрезультатным.

付之一笑 fù zhī yī xiào

- △ 用笑一笑来回答。比喻不计较, 不当一回事。
- * 宋·陆游《老学庵笔记》卷四: "乃知朝士妄想,自古己然,可付一笑。"
- ◆ 对那些流言蜚语、恶意中伤,他 开始还有些生气,后来也就~了。

≈ 一笑置之

«Отдать этому улыбку» — не обращать внимания; отнестись снисходительно.

妇姑勃谿 fù gū bó xī

- 型 妇姑: 儿媳和婆婆; 勃谿: 家庭 争吵。原指婆婆和儿媳间的争 吵。后也比喻内部争斗。
- **%** 《庄子·外物》:"室无空虚,则妇姑勃谿。"
- 而往往不过是将败落家族的~, 叔嫂斗法的手段,移到文坛上。 (鲁迅《且介亭杂文末编・答徐 懋庸并关于抗日统一战线问题》)

«Сноха и свекровь ссорятся» — семейные дрязги.

妇人之仁 fù rén zhī rén

- **企** 仕: 仁慈。妇女的软心肠。旧指 处事姑息优柔,不识大体。
- * 《史记·淮阴侯列传》: "项 王见人,恭敬慈爱,言语呕呕, 人有疾病,涕泣分食饮,至使 人有功,当封爵者,印刓弊, 忍不能予,此所谓妇人之仁 也。"
- ◆ 吴王有~,而无丈夫之决。 (明・冯梦龙《东周列国志》第 八十回)

«Женское милосердие» — дамская благотворительности; мелкое благодеяние; отсутствие решимость; не видеть целого; узколобый.

负德辜恩 fù dé gū ēn

△ 辜负了别人对自己的恩德。

- **黎** 汉•李陵《答苏武书》:"陵虽 孤恩,汉亦负德。"
- ◆ 请放心,我不是那种~之人,您对 我的照顾我会记在心上的。
- ≈ 辜恩背义,忘恩背义.
- ≠ 感恩戴德

«Нарушить мораль, пренебречь добродетелью» — ответить на добро неблагодарностью.

负荆请罪 fù jīng qǐng zuì

- ② 负: 背着; 荆: 荆条。背着荆条向 对方请罪。表示向人认错赔罪。
- * 《史记・廉颇蔺相如列传》:"廉颇闻之,肉袒负荆,因宾客 至蔺相如门谢罪。"
- ◆ 昨天我酒后失言,得罪了你,今 天特来~。
- ≠ 兴师问罪

«Нести на плече палку и просить о наказании» — явиться с повинной; принести извинения.

负驽前驱 fù nǔ qián qū

- 企 背着弓箭在前面开道。比喻迎接 的礼度极为尊敬。
- 《史记·司马相如列传》: "至 蜀,蜀太守以下郊迎,县令负驽 矢先驱。"
- ◆ 我们的斗士,只有对于外敌却是两样的:近的,是"不抵抗",远的,是"~"云。(鲁迅《伪自由书•观斗》)

«Нести на спине арбалет и бежать впереди» — сопровождать кого-то с уважением.

负薪救火 fù xīn jiù huǒ

- ② 背着柴草去救火。比喻用错误的 方法去消除灾祸,结果使灾祸反 而扩大。
- 《韩非子·有度》: "其国乱弱矣,又皆释国法而私其外,则是负薪而救火也,乱弱甚矣。"《史记·魏世家》: "譬犹抱薪救火,薪不尽,火不灭。"
- ◆ 他们的所作所为无疑是~,非但不 能解决矛盾,还将使矛盾更加激 化。
- ≈ 抱薪救火,扬汤止沸,纵风止燎.
- ≠ 釜底抽薪
- «С хворостом за спиной тушить пожар» — оказать медвежью услугу.

负隅顽抗 fù yú wán kàng

- ② 负:依靠; 隅: 山势弯曲险阻的 地方。凭借险阻,顽固抵抗。指 依仗某种条件,顽固进行抵抗。
- **%** 《孟子·尽心下》: "有众逐 虎。虎负嵎,莫之敢撄。"
- 最后牛元峰逃到镇东头的小寨里,指挥着一个多营~,死不投降。(徐海东《奠基礼》)
- ≈ 垂死挣扎,困兽犹斗.
- ≠ 束手就擒,坐以待毙

«Загнанный в ущелье упорно сопротивляется» — сопротивляться до конца; оказать отчаянное сопротивление; отбиваться руками и ногами.

附骥名彰 fù jì míng zhāng

- A 附: 依附; 骥: 千里马; 彰: 显著。依附有名望者,使自己显名于世。
- **黎** 《史记·伯夷列传》: "伯夷、 叔齐虽贤,得夫子而名益彰。颜 渊虽笃学,附骥尾而行益显。"
- ◆ 一个谁都敢骂的'章神经''章 疯子',似乎不该有~之举,然而 实实在在是有的。他曾接受与其 品性迥异、各行其岸的孙传芳之 邀请,与孙传芳一起投壶作乐, 落为笑谈。(王澍《中国近代著 名人物败笔拾遗》)
- ≈ 附骥攀鸿,附翼攀鳞

«Следуя за скакуном, получить имя» выдвинуться благодаря чужим заслугам.

附赘悬疣 fù zhuì xuán yóu

- △ 附赘:附生于皮肤上的肉瘤;悬 疣:皮肤上突起的瘊子。比喻多 余无用的东西。
- **%** 《庄子·大宗师》:"彼以生为 附赘悬疣。"

◆ 写文章应力求简洁,一切~尽量 删除。

«Бородавка на теле» — бесполезный, никчемный.

复蹈前辙 fù dǎo qián zhé

- 四 蹈:踏上;前辙:先前车轮辗过的痕迹。重新踏上先前车轮辗过的痕迹。比喻不吸取教训,重犯错误。
- **%** 《后汉书·窦武传》: "今不想 前事之失,复循覆车之轨。"
- ◆ 你不认真吸取教训,就难免~,犯 同样的错误。
- ≈ 重蹈覆辙.
- ≠ 改弦易辙

«Заново протаптывать уже набитую колею» — повторять известные ошибки; идти по проторенной дорожке; вновь становиться на гибельный путь.

覆水难收 fù shuǐ nán shōu

- ② 倒在地上的水难以收回。比喻事情已成定局,无法挽回。
- 《后汉书·何进传》:"国家之事易可容易?覆水不收,宜深思之。"
- ◆ 这件事已然如此了,~,请你不要 再劝我了。
- ≈ 反水不收,木已成舟

«Пролитую воду трудно собрать» — что сделано — то сделано; утраченного не вернешь; потерянного не воротить; слово не воробей, вылетит — не поймаешь.

G

改步改玉 gǎi bù gǎi yù

△ 步: 古代祭祀时祭者与尸相距的 步数,以地位排列。改变步数, 改换玉饰。指死者身份改变,安

- 葬礼数也应变更。后指改变制度 或改变朝代。
- * 《左传・定公五年》: "六月, 季平子行东野,还,未至;丙 申,卒于房。阳虎将以玙璠(君 所配玉)敛,仲梁怀弗与,曰: '改步改玉。'"
- ◆ ~, 人无异心。(章炳麟《革命之 道德》)

«Изменить походку, изменить украшения» — вести себя согласно обстоятельствам; в соответствии с рангом; сменять режим в новой династии.

改过自新 gǎi guò zì xīn

- ② 自新: 自觉改正, 重新做人。改正错误, 重新做起。
- **%** 《史记·孝文本纪》:"妾伤夫死 者不可复生,刑者不可复属,虽复 欲改过自新,其道无由也。"
- 对于犯了错误的人,只要能~,大 家还是可以接纳他的。
- ≈ 悔过自新,改恶从善,改邪归正.
- ≠ 怙恶不悛,执迷不悟

«Исправить ошибки и зажить поновому» — начать новую жизнь; стать другим человеком.

改弦更张 gǎi xián gēng zhāng

- 型 更: 改换; 张: 给乐器上弦。改 换、调整乐器上的弦,使声音和 谐。比喻改革制度或变更计划、 方法。
- 《汉书·董仲舒传》:"窃譬之 琴瑟不调,甚者必解而更张之, 乃可鼓也。"
- 只有~,彻底放弃旧有的一套,才 能适应新形势的发展。
- ≈ 改弦易辙,改张易调.
- ≠ 墨守成规, 一成不变, 老调重弹 «Сменить струны и вновь их натянуть» построить все на новый лад;

кардинальная перестройка; перестроить коренным образом; изменять свое отношение (позицию, политику, план); отказываться от старого и начинать все заново.

盖棺论定 gài guān lùn dìng

- △ 盖上棺材盖,才能下结论。人死 后对其一生作出评价。
- **%** 唐·韩愈《同冠峡》诗:"行矣 且无然,盖棺事乃了。"
- ◆ ~,这个人一生不曾做过一件对人 有益的事情。(巴金《谈〈憩 园〉》)
- ≈ 盖棺定论,盖棺事定

«Закрыв гроб, приходи к окончательному выводу» — давать оценку после того, как все произошло; окончательную оценку человеку можно дать только после его смерти; окончательная оценка (приговор); навечно осудить.

盖世无双 gài shì wú shuāng

- **四** 盖:压倒,超过。才能或武艺当 代第一,没有人能比得上。
- 祭 《三国志・蜀志・诸葛亮传》:"刘豫州王室之胄,英才盖世。"
- ❖ 这么大的钻石,真是~。
- ≈ 独一无二,旷世无匹

«Первый в мире, нет пары» — непревзойденный, единственный в своем роде; ни с чем не сравнимый; единственный и неповторимый; не иметь себе равных.

干柴烈火 gān chái liè huǒ

- 形容男女之间强烈情欲要求,多用于不正当的男女关系。也形容情绪高涨。
- 器明·周楫《西湖二集·侠女散财殉节》:"这烈火干柴怎得瞒。"

◆ 他们如~一般,打得火热。 «Сухой валежник вспыхнул» — вспыхнула любовь, страсть.

甘败下风 gān bài xià fēng

- △ 甘: 情愿, 乐意; 下风: 风向的下方。对人自认不如, 真心佩服。
- **%** 《左传·僖公十五年》:"皇天 后土实闻君之言,群臣敢在下 风。"
- ◆ 下象棋,我可以与你较量一番,可下围棋的话,我就只能~了。
- ≈ 心悦诚服,五体投地,自愧不如.≠ 不甘示弱

«Принять поражение и следовать по ветру» — смириться с поражением, пасовать, признать чьё-то превосходство; охотно признавать себя побежденным.

甘瓜苦蒂 gān guā kǔ dì

- 型 甜瓜的蒂是苦的。比喻没有十全 十美的事物。
- * 清·翟灏《通俗编·草木》: "甘瓜蒂苦,天下无全美也。"
- ◆ 你事业上很顺利,但家庭生活却很不如意,他家庭美满,事业上却又屡遭失败,这真是~,好事难周全啊。

«Сладкая дыня, горький черенок» нет в мире совершенства.

甘居人后 gān jū rén hòu

- ② 甘: 自愿; 居: 在(某种位置)。指甘心落在他人之后。
- * 明·张岱《自为墓志铭》: "夺利争名,甘居人后,观场游戏, 肯让人先。"
- 她是负有使命的人,都是罄着所有生命之力在奔跑,他也就不愿~了。(老舍《四世同堂》五八)。

≠ 不甘后人

«Рад быть после людей» — довольствоваться положением аутсайдера.

甘心首疾 gān xīn shǒu jí

- 全 甘心:情愿,乐意;首:头;疾:病,引申为痛。想得头痛也心甘情愿。形容男女之间相互思念的痴情。
- **%** 《诗经·卫风·伯兮》: "愿言 思伯,甘心首疾。"
- ◆ 恋人出国已有三年了,可她依然 在~地痴情等待。

«Радоваться боли в голове» — любовное томление, тоска.

甘雨随车 gān yǔ suí chē

- * 《太平御览》卷十引三 国・吴・谢承《后汉书》: "回 赴,雨随车而下。"
- ◆ 他担任县长时,为百姓做了不少 好事,政绩斐然,可以说~。

«Добрые дожди сопровождают экипаж» — хороший управитель.

肝胆楚越 gān dǎn chǔ yuè

- 四 肝胆: 比喻关系密切; 楚越: 春秋时两个诸侯国,虽土地相连,但关系不好。比喻有着密切关系的双方,变得互不关心或互相敌对。
- **%** 《庄子·德充》:"自其异者视 之,肝胆楚越也。"
- ◆ 我数百年来荡所离居,~之父子兄弟,今乃得以代议土之名誉,集兹一堂。(梁启超《意大利建国三杰传》26节)

«Печень и селезенка, как Чу и Юэ (названия древних царств, враждующих друг с другом)» — бывшие близкие стороны стали врагами.

肝脑涂地 gān nǎo tú dì

- △ 涂地:涂抹在地上。形容惨死。 也形容竭尽忠诚,任何牺牲都在 所不惜。
- * 《史记·刘敬书孙通列传》: "使天下之民肝脑涂地。"
- 为了革命的胜利,许多热血青年前仆后继,英勇奋斗,虽~,也在 所不辞。
- ≈ 肝胆涂地

«Печень и мозг отдать земле» — не пощадить живота своего, готов пожертвовать жизнью; готовый отдать жизнь; беспредельно преданный.

感恩戴德 gǎn ēn dài dé

- **二** 戴: 尊奉,推崇。感激别人的恩 惠和好处。
- *《三国志·吴志·骆统传》: "今皆感恩戴义,怀欲报之 心。"
- ◆ 我想请大王饶恕他的活命,将来 建昌一带的人或许会~的。(郭沫 若《孔雀胆》1幕).
- ≈ 结草衔环,感恩图报.
- ≠ 负德孤恩, 恩将仇报, 辜恩背 义

«Благодарить за милость, принимать за честь» — быть преисполненным благодарности.

感恩图报 gǎn ēn tú bào

△ 感激别人的恩情而想办法回报。

- * 宋・曾巩《寄欧阳舍人书》:"其感与报,宜若何而图之。"
- ◆ 我们做这些事是应该的,绝不能 因此就要求别人对我们~。
- ≈ 结草衔环,感恩戴德

«Быть благодарным за милость и стремиться ответить тем же» — я Ваш должник; возблагодарить за благодеяние.

感激涕零 gǎn jī tì líng

- ② 涕: 眼泪; 零: 落。因感激而流 泪。形容极度感激。
- 器 唐·刘禹锡《平蔡行》诗:"路 旁老人忆旧事,相与感激皆涕 零。"
- ▼ 贾政听了, ~, 叩首不已。 (清•曹雪芹《红楼梦》第一零 七回)
- ≈ 感激不尽.
- ≠ 无动于衷

«Растрогаться до слез» — расчувствоваться; растроганно прослезиться; пускать слезу умиления; умиляться; быть искренне признательным.

感天动地 gǎn tiān dòng dì

- ② 使苍天和大地为之感动。形容诚 意感人至深。亦比喻使无情天地 受感动。形容冤屈极大。
- ※ 《列子・黄帝篇》: "夫至信之 人,可以感物也。动天地,感鬼神,横六合,而无逆者,岂但履 危险,入水火而已哉?"
- ◆ 他的英雄事迹~, 催人泪下。 «Трогать небо, трогать землю» — трогательное, умилительное поведение, искренность; волнующий; хватать за душу.

干父之蛊 gàn fù zhī gǔ

- 二 干: 承担, 从事; 蛊: 事、事业。继承并能胜任父亲曾从事的事业。
- **黎** 《周易·蛊》:"干父之蛊,有 子,考无咎,厉终吉。"
- ◆ "我看大人还不如~!"一位胖大官员看得禹不作声,以为他要折服了,便带些轻薄地大声说。 (鲁迅《理水》)

«Продолжить отцовские исправления»— продолжить и завешить дело, начатое отцом.

刚愎自用 gāng bì zì yòng

- ② 愎: 任性; 刚愎: 强硬回执; 自 用: 自以为是。十分固执自信, 不考虑别人的意见。
- * 《左传・宣公十二年》: "其佐 先穀,刚愎不仁,未肯用命。" 《尚书・仲虺之诰》: "好问则 裕,自用则小。"
- ◆ 他想起李玉亭所说荪甫的~来 了。他决定了主意不跟着荪甫跑 了。(茅盾《子夜》十)
- ≈ 刚戾自用,一意孤行.
- ≠ 从善如流

«Если взялся за что-то, то считать себя всегда правым» — самоуверенность; самодурствовать; не считаться ни с кем; упорно стоять на своем; поступать по своему усмотрению; гнуть свою линию; несговорчивый.

刚柔相济 gāng róu xiāng jì

△ 刚强的和柔和的互相调剂。

- 器 《周易・蒙》: "刚柔节也。"
- ◆ 他唱的这出传统京戏,真是声情 并茂,~,艺术水平达到了炉火纯 青的程度。

«Сила и слабость сосуществуют» — сочетать (соединять) жесткость (твердость) с мягкостью.

刚中柔外 gāng zhōng róu wài

- ② 刚: 刚硬,坚强;中:里,内心;柔:软弱,柔和。表面柔顺,内里刚强。指人外柔而内刚的性格。也指外表和好,内藏杀机的策略。
- **%** 《三十六计·笑里藏刀》:"信 而安之,阴以图之,备而后动, 勿使有变,刚中柔外也。"
- ◆ 他这个人~,心里面有数着呢。
- ≈ 外柔内刚.
- ≠ 内柔外刚

«Сила внутри, мягкость снаружи» — тигриная лапа в лайковой перчатке; мягко стелет, да жестко спать.

纲举目张 gāng jǔ mù zhāng

- ② 纲:鱼网上的总绳;举:提起。 把大绳子一提起来,一个个网眼就都张开。比喻抓住事物的关键,带动其他环节。也比喻文章条理分明。
- ※ 汉・班固《白虎通・三纲六 纪》: "若罗网之有纪纲而万目 张也。"汉・郑玄《诗谱序》: "举一纲而万目张,解一卷而众 篇明。"
- ◆ 写文章要有个纲,~,才能条理分明。

«Если взяться за основание рыболовной сети, то все ячейки раскроются» — начать с главного; найти основное звено.

高不可攀 gāo bù kě pān

- 全 攀: 抓住高处的东西向上爬。高得手也攀不到。形容难以达到。 也形容人高高在上,使人难接近。
- 第 清·李汝珍《镜花缘》第九回: 缘小弟撺空离地不过五六丈,此 树高不可攀,何能摘他?这是 '癞虾蟆想吃天鹅肉'了。"
- ◆ 我们反对把创作说得~,但也反 对把它说成不须付出心血就轻而 易举地可以做到。(茅盾《创作 问题漫谈》).

≠ 平易近人

«Так высоко, что не заберешься» — недосягаемый; недоступный; трудный для достижения.

高材捷足 gāo cái jié zú

△ 高材:才能高;捷足:迈步快。 形容人才能出众,行事敏捷。

- * 《史记·淮阴侯列传》: "秦失 其鹿,天下共逐之,于是高材疾 足者先得焉。"
- ◆ 有力量者十二首都作也可;不能 的作一首也可。~者为尊。 (清・曹雪芹《红楼梦》第三十 七回)

≈ 高材疾足

«Талантливый и быстрый» — разумный и спорый в делах.

高唱入云 gāo chàng rù yún

- □ 原形容歌声嘹亮,直上云霄,后 也形容一种论调或消息在社会上 传说很盛。
- **%** 《西京杂记》卷一: "后宫齐首 高唱,声入云霄。"
- ◆ 在游园会上,到处是人们欢快的 笑脸,到处是~的歌声。

«Петь высоко до облаков» — превозносить до небес.

高高在上 gāo gāo zài shàng

- ② 原指地位高,现在形容领导者脱离实际,脱离群众。
- * 《诗经·周颂·敬之》: "无曰 高高在上, 陟降厥士, 日监在 兹。"
- ◆ 我们的政府工作人员应是为人民服务的勤务员,而不是~、发号施令的官者爷。

«Высоко-высоко в вышине» — птица высокого полета; отрываться от людей; возомнить о себе; заноситься.

高官厚禄 gāo guān hòu lù

- A 禄: 俸禄。泛指职位高,待遇 优。
- 浆・司马迁《报任少卿书》:"下之不能积日累劳,取尊官厚禄,以为宗族交游光宠。"

- ◆ 假使他迁就一下,周朝的人,也 许还会拿些~给他,但他知道,那 种的~,那种的苟且偷生,是比死 还要可怕的。(郭沫若〈屈原〉 第一幕)
- ≈ 高官显爵

«Высокая должность, хороший оклад» завидное положение; доходное и почетное место; теплое местечко; синекура.

高山景行 gāo shān jǐng xíng

- △ 高山: 比喻道德崇高;景行: 大 路,比喻行为正大光明。指值得 效法的崇高德行。
- **%** 《诗经·小雅·车辖》:"高山 仰止,景行行止。"
- ✿ 虽德非君子,义无诗人,~,私 所仰慕。(三国・魏・曹丕《与 钟大理书》)
- ≈ 高山仰止

«(Как) высокая гора, (как) широкая дорога» — блестящие деяния; преклоняться перед добродетелью; благородство, достойное уважения.

高山流水 gāo shān liú shuǐ

- 企 比喻知己或知音。也比喻乐曲高 妙。
- **%** 《列子·汤问》:"伯牙鼓琴,志 在登高山,钟子期曰:'善哉,峨 峨兮若泰山。'志在流水,曰: '善哉,洋洋兮若江河。'"
- ◆ 这位年轻的钢琴家技艺娴熟,演奏出的乐曲优美动听,如~一般, 听众都赞叹不已。

«Высокие горы, текущие воды» — высокое искусство исполнения музыкального произведения.

高山仰止 gāo shān yǎng zhǐ

△ 高山: 比喻高尚的品德。比喻对 高尚的品德的仰慕。

- **%** 《诗经·小雅·车辖》: "高山 仰止,景行行止。"
- ◆ 他年逾古稀,德高望重,人们对 他都有~之感。
- ≈ 高山景行

«Задрать голову перед высокой горой» — глубоко почитать; преклоняться.

高深莫测 gāo shēn mò cè

- 高深的程度无法揣测。形容使人 难以理解。
- **%** 《汉书·严延年传》: "吏民莫 能测其意深浅,战栗不敢犯 禁。"
- ◆ 他喜欢故弄玄虚,让人感觉他~。
- ≠ 一览无余

«Высоту и глубину не измеришь» — труднопостижимо; непонятно; никак не раскусить; загадочный.

高视阔步 gāo shì kuò bù

- ② 眼睛向上看,迈大步走路。形容 气概不凡或态度傲慢。
- **%** 《隋书·卢思道传》:"俄而抵 掌扬眉,高视阔步。"
- 鸿渐说话时的神气,就仿佛国立四大银行全在他随身口袋里,没等周经理说完,~出经理室去了。(钱钟书《围城》)
- ≈ 昂首阔步,趾高气扬 «Высоко глядит, широко шагает» высокомерный; заносчивый.

高谈雄辩 gāo tán xióng biàn

- △ 大发议论,长于说理。形容能言 善辩。
- 審 唐·杜甫《饮中八仙歌》:"焦遂五斗方卓然,高谈雄辩惊四锭。"
- ♣ 周庸祐与各亲朋正自~,忽冯少伍 走近身旁,附耳说了几句话,周庸

祐登时面色变了。(清·黄小配《廿载繁华梦》第二十八回)

≈ 高谈阔论,崇论闳议,放言高论 «Высокие слова, мужественная полемика» — жаркая полемика; хороший полемист.

高屋建瓴 gāo wū jiàn líng

- ② 建: 倒水, 泼水; 瓴: 盛水的瓶子。把瓶子里的水从高层顶上倾倒。比喻居高临下, 不可阻遏。
- **%** 《史记·高祖本纪》:"地势便 利,其以下兵于诸侯,譬犹居高 屋之上建瓴水也。"
- 革命的豪情和革命的气魄,使他的 史剧气势恢阔,振摆超腾,~,雄浑奔放。(《郭沫若剧作全集编后记》)
- ≈ 屋上建瓴,建瓴之势

«С высокой крыши лить воду» — занимать выгодное, командное положение; господствовать над окрестностью; неудержимый (низвергающийся, мощный) поток; лавина.

高下在心 gāo xià zài xīn

- △ 高下: 比喻伸和屈。原意是做事 要斟酌情况,采取适当办法。后 形容能胸有成竹地处理事情。
- **黎** 《左传·宣公十五年》: "天方 授楚,未可与争,虽晋之强,能 违天乎?谚曰:高下在心。"
- ◆ 作为一个指挥官,应该~,机动灵活。

≈ 成竹在胸

«Повышать, понижать — в сердце» — мастер своего дела; иметь готовый план в голове: быть вполне подготовленным.

高瞻远瞩 gāo zhān yuǎn zhǔ

△ 瞻:视,望;瞩:注视。站得高,看得远。比喻眼光远大。

- 祭 汉·王充《论衡·别通篇》: "夫闭户塞意,不高瞻览者,死 人之徒也哉。"
- ◆ 他们的切身的问题,也使他们无暇去~地去关心与分析世界问题。(老舍《四世同堂》七十三)

≠ 鼠目寸光

«С высоты смотреть — далеко видно» — дальновидный; прозорливость; заглядывать далеко вперед; дальний прицел.

膏肓之疾 gāo huāng zhī jí

△ 指不可医治的绝症。

- * 《左传・成公十年》: "在肓之上,膏之下,攻之不可,达之不及,药不至焉,不可为也。"
- ❖ 你看他形容枯槁,仿佛得了~。
- ≈ 不治之症

«Болезнь, которая находится между гао и хуан в животе» — неизлечимая болезнь.

膏火自煎 gāo huǒ zì jiān

○ 比喻有才学的人的人因才得祸。

- **%** 《庄子·人间世》:"山木自寇也,膏火自煎也。"
- ◆ 他深谙~,多财为患的道理,所以 对孩子们书读得好坏并不太在 意,认为让他们做个平常人是最 好的。
- ≈ 膏火自焚

«Жир в светильнике сам себя жарит» — горе от ума; навлекать беду своими талантами.

稿木死灰 gǎo mù sǐ huī

△ 枯干的树木和火灭后的冷灰。比喻心情极端消沉,对一切事情无动于衷。

- 《庄子·齐物论》:"形固可使如稿木,而心固可使如死灰乎?"
- ◇ 阿毛被狼叼走之后,祥林嫂完全 呆傻了,~的心再也没有一点热情 了。(鲁迅《祝福》)

≈ 枯木死灰

«Засохшие деревья и пепелище» — оставаться безучастным; утратить интерес к жизни.

告朔饩羊 gù shuò xì yáng

- □ 原指鲁国自文公起不亲到祖庙告祭,只杀一只羊应付一下。后比喻照例应付,敷衍了事。
- **黎** 《论语·八佾》:"子贡欲去告 朔之饩羊。"
- ◆ 不过外蒙古一部分,已不啻~, 名存实亡了。(蔡东藩、许廑父 《民国通俗演义》第三十八回)

≈ 敷衍了事

«Овца, приносимая в жертву в первый день месяца» — обряд, утративший содержание; одна видимость; делать коекак, манкировать обязанностями; халатно относиться к своим обязанностям; безответственное отношение; отделаться общей фразой; зубы заговаривать.

告往知来 gào wǎng zhī lái

- 查告诉了这一点,就可以知道另一点。比喻能明了事物的因果同异的关系,据此知彼。
- ※ 《论语・学而》: "赐也,始可与言《诗》已矣,告诸往而知来者。"
- ◆ 他理解能力很强,对于老师讲授 的知识触类旁通、~,是全年级成 绩最好的学生。

≈ 触类旁通

«Сказал что-то — узнал о чем-то» — ассоциативные знания; узнать одно че-

рез другое; понимать по аналогии; острый ум.

割臂之盟 gē bì zhī méng

- △ 割臂:刺破胳臂; 盟: 盟约。原 指春秋战国时鲁庄公与孟任割破 胳臂,订下婚约。后泛指用割破 手臂立誓定约(指男女秘订婚 约)。
- **%** 《左传·庄公三十二年》: "初,公筑台,临党氏,见孟 任,从之。閟。而以夫人言,许 之,割臂盟公。生子般焉。"
- ◆ 他二人已有了~,看来谁也拆不开 这对情人了。

≈ 割臂同盟

«Союз, скрепленный кровью из разрезанной руки» — клятва верности в любви; тайное обручение влюбленных.

割地求和 gē dì qiú hé

△ 割让土地,求得和平。

- **黎** 《史记·平原君列传》:"故不如亟割地求和,以疑天下,而慰秦之心。"
- ◆ 打了胜仗,反而~, ······就是外国人也觉得诧异。(李劼人《暴风雨前》第三部分)

«Уступить землю и просить мира» — мир в обмен на территорию.

割襟之盟 gē jīn zhī méng

- 割襟:指腹为婚时,各自割下衣襟,彼此珍藏作为信物。指男女在未出生前就由其父母订立下婚约。
- ※ 《元史・刑法志・二・户婚》: "诸男女议婚,有以指腹割衿为 定婚者,禁之。"
- ❖ 这两家~,果是有之,但工部举家已绝,郎君所遇,乃其幽官,

想是夙愿了。(明・凌濛初《二 刻拍案惊奇》第三十回)

≈ 指腹割衿, 指腹为婚

«Союз обрезанием полы от одежды» — брачный союз детей до их рождения.

革故鼎新 gé gù dǐng xīn

- 全 革:改变,革除;故:旧的; 鼎:树立。旧指朝政变革或改朝 换代。现泛指除去旧的,建立新 的。
- **%** 《周易·杂卦》: "革,去故 也,鼎,取新也。"
- ◆ 北京地方,受历代君主的压力, 害得毫无生气,此后~,当有一 番佳境。(蔡东藩、许廑父《民 国通俗演义》第七回)

≈ 革旧维新

«Отбросить старое, установить новое».

格格不入 gé gé bù rù

- △ 格格: 阻碍,隔阂。形容彼此不协调,不相容。
- **%** 《礼记·学记》: "发然后禁,则扞格而不胜。"
- 思想僵化的人,对新的观点、见解、理论,总是会感到~的。

≠ 水乳交融

«Рамки не входят» — несовместимый; не иметь ничего общего; быть чуждым; оказываться не ко двору; не в своей тарелке; не соответствовать.

格物致知 gé wù zhì zhī

- A: 推究; 致: 求得。穷究事物原理,从而获得知识。
- **%** 《礼记·大学》:"致知在格物,物格而后知至。"
- 顾彼西洋以~为学问本始,中 国非不尔云也,独何以民智之 相越乃如此耶? (严复《原 强》)

«Классифицируя вещи, приходишь к пониманию» — постигать существо; познавать природу вещей.

隔岸观火 gé àn guān huǒ

- △ 隔着河看人家着火。比喻对别人 的危难不去求助,在一旁看热 闹。
- * 唐·乾康《投谒齐己》: "隔岸 红尘忙似火,当轩青嶂冷如 冰。"
- ◆ 他原是在~呀。(郭沫若《南冠 草》第二幕)
- ≈ 袖手旁观,见死不救.
- ≠ 拔刀相助

«С другого берега смотреть на пожар» — не прийти на помощь; быть сторонним наблюдателем; сидеть сложа руки; оставаться в стороне.

隔墙有耳 gé qiáng yǒu ěr

- 隔着一道墙,也有人偷听。比喻即使秘密商量,别人也可能知道。也用于劝人说话小心,免得泄露。
- **黎** 《管子·君臣下》:"墙有耳, 伏寇在侧。墙有耳者,微谋外泄 之谓也。"
- ◆ 你们说话小声一点儿,要注意~ 呀。

«За стеной есть уши» — и у стен есть уши; нужно быть осторожным в разговорах.

隔靴搔痒 gé xuē sāo yǎng

- △ 搔:抓。隔着靴子搔痒痒。比喻 说话作文不中肯,不贴切,没有 抓住要点。或做事没有抓住关 键。
- ***** 宋·严羽《沧浪诗语·诗法》: "意贵透澈,不可隔靴搔痒。"

- ◆ 批语家也必须深入生活,否则,~的事情,总是难免的吧! (秦牧《鲜荔枝和干荔枝》)
- ≠ 鞭辟入里,一针见血

«Чесать ногу через башмак» — вокруг да около; не доходить до сути; бить мимо цели.

各从其志 gè cóng qí zhì

- △ 从: 听任; 志: 志向。各人执照 各人的意志行事。
- **黎** 《史记·伯夷列传》: "道不同,不相为谋,亦各从其志也。"
- ◆ 虽然我非常希望他能和我一道留在公司里,共同开创一番事业,但他执意要走,也只好~,不再勉强了。

«Каждый слушается своих желаний» — каждый поступает по-своему.

各得其所 gè dé qí suǒ

- □ 原指各人都得到满足。后指每个 人或事物都得到恰当的位置或安 排。
- 祭 《周易·系辞下》: "日中为市,致天下之民,聚天下之货,交易而退,各得其所。"
- ◆ 全国人民都要有说话的机会,都 要有衣穿,有饭吃,有事做,有 书读,总之是要~。(《毛泽东 选集•在陕甘宁边区参议会的演 说》)
- ≈ 各得其宜

«Каждый получает свое место» — каждый получает свое; устроить каждого должным образом.

根深柢固 gēn shēn dǐ gù

△ 比喻基础深厚,不容易动摇。

% 《韩非子·解老》: "柢固则生 长,根深则视久。"

- 秦虽亡,但它的拥有至高无上的 绝对权力的皇帝模式,却竖立了 起来,并且形成~的传统,为后世 所承袭,历两千年余年而不稍 衰。(何西来《艺文六品》)
- ≈ 根深蒂固

«Корни глубокие, корневище крепкое» — крепкое, непоколебимое основание; крепкий; закоренелый.

绠短汲深 gěng duǎn jí shēn

- ② 绠:汲水用的绳子;汲:从井里 打水。吊桶的绳子短,打不了深 井里的水。比喻能力薄弱,难以 担任艰巨的任务。
- **%** 《庄子·至乐》:"褚小者不可以怀大, 绠短者不可以汲深。"
- ◆ 高年级的教学工作比较艰巨,~, 我实在难以胜任。
- ≈ 力不从心, 鞭长莫及.
- ≠ 力所能及,胜任愉快

«Веревка коротка, не достает до воды» — слаб, непригоден для важного дела.

耿耿于怀 gěng gěng vú huái

△ 不能忘怀,牵萦于心。

- **%** 《诗经·邶风·柏舟》:"耿耿 不寐,如有隐忧。"
- ◆ 对于那些批评的话,是没有必要~的。
- ≈ 耿耿于心,念念不忘.
- ≠ 置之度外,置之脑后,毫不介意 «Беспокойство в душе» засесть в голове; близко принимать к сердцу; злопамятный.

公而忘私 gōng ér wàng sī

- ② 为了公事而不考虑私事,为了集体利益而不考虑个人得失。
- **%** 《汉书·贾谊传》:"故化成俗 定,则为人臣者主耳忘身,国耳

忘家,公耳忘私,利不苟就,害 不苟去,唯义所在。"

- ❖ 这两位同学的破釜沉舟,~的勇气,是使我私心佩服的,(郭沫若《革命春秋・创造十年续篇》)
- ≈ 大公无私,公平无私,公正无私.
- ≠ 假公济私,损公肥私

«Забывать о своем ради общего» — общественное превыше всего; жертвовать личным ради общественного.

功标青史 gōng biāo qīng shǐ

- △ 标: 写明; 青史: 古代在竹简上 记事,因称史书为青史。功劳记 在史书上。指建立了巨大功绩。
- **%** 唐·杜甫《赠郑十八贲》诗: "古人日以远,青史自不泯。"
- 愿诸公善事使君,以图名垂竹 帛,~,切勿效庶之无始终也。 (明・罗贯中《三国演义》第三 十六回)

«Успехи записаны на бамбуковых дощечках (в исторических анналах)» — большие успехи; успехи, достойные исторической памяти.

功成不居 gōng chéng bù jū

- 层 居: 承当,占有。原意是任其自然存在,不去占为己有。后形容立了功而不把功劳归于自己。
- **%** 《老子》第二章:"生而不有, 为而不恃,功成而不居。"
- ◆ 他虽然已是一家大型跨国公司的 老总,是一位成功人士,但却~, 总是显得很随和亲切。
- ≠ 居功自傲

«Добиться успеха, но не приписывать его себе» — скромность.

功成名就 gōng chéng míng jiù

② 功: 功业。就:达到。功绩取得 了,名声也有了。

- **%** 《墨子·修身》:"功成名遂, 名誉不可虚假。"
- ♠ 有的人一旦~,就忘乎所以了。
- ≈ 功成名遂,功成名立.
- ≠ 身败名裂,白首空归

«Есть успех, есть и слава» — заслуженная слава; приобретать заслуженную известность; прославиться своими делами.

功成身退 gōng chéng shēn tuì

- ② 身: 自身,自己。指大功告成之 后,自行隐退,不再复出。
- **黎** 《老子》第九章:"功成、名 遂、身退、天之道。"
- ◆ 在古代社会中,有些名将良相 往往~,归隐山林,这并不是因为 他们清高,而是因为他们懂得 "狡兔死,走狗烹"的历史教 训。
- ≈ 名成身退,急流勇退 «Добиться успеха и удалиться» — избегать бремени славы.

功德无量 gōng dé wú liàng

- △ 功德: 功业和德行; 无量: 无法 计算。旧时指功劳恩德非常大。 现多用来称赞做了好事。
- 《汉书·丙吉传》: "所以拥全神灵,成育圣躬,功德已无量矣。"
- 现在先生既然得到原文,我的希望是给他们彻底的修改一下,虽然牺牲太大,然而~。(《鲁迅书信集•致孟十还》)

«Заслуги и добродетели неизмеримы» — доблестный (труд); большое доброе дело.

功亏一篑 gōng kuī yī kuì

② 亏: 欠缺; 篑: 盛土的筐子。堆 九仞高的山,只缺一筐土而不能 完成。比喻作事情只差最后一点没能完成。

- **%** 《尚书·旅獒》:"为山九仞,功亏一篑。"
- ◆ 这件事眼看就要成功了,必须坚 持下去,否则会~的。
- ≈ 功败垂成,前功尽弃.
- ≠ 大功告成,马到成功

«Для завершения дела (насыпки холма) не хватило одной корзины (земли)» — бросить, сорвать дело на пороге завершения; все труды пошли прахом; сорвать дело из-за пустяка; самой малости не достает; за малым дело стало.

攻其无备 gōng qí wú bèi

- **二** 其:代词,指敌人。趁敌人还没有防备时进攻。
- **%** 《孙子·计篇》:"攻其无备, 出其不意。"
- ◆ 我们要出其不意,~,使咱们的老 对手来不及采取对策。
- ≈ 出其不意

«Напасть на врага, пока тот не подготовился» — напасть врасплох; застать врасплох.

恭敬桑梓 gōng jìng sāng zǐ

- △ 恭敬: 尊敬, 热爱; 桑梓: 桑树 和梓树, 古时家宅旁边常栽的树 木, 比喻故乡。热爱故乡和尊敬 故乡的人。
- **%** 《诗经·小雅·小弁》:"维桑 与梓,必恭敬之。"
- ◆ 岂孩儿未曾~? (明•王世贞 《鸣凤记》第二十九出)

«Любить тут и катальпу» — любить родину и почитать своих земляков.

狗急跳墙 gǒu jí tiào qiáng

公 比喻坏人在走投无路时豁出去,不顾一切地捣乱。

- **%** 《敦煌变文集·燕子赋》:"人 急烧香,狗急蓦墙。"
- ◆ 对待敌人,即使在他失败的时候,也要保持高度的警惕,谨防他们~。
- ≠ 束手就擒,坐以待毙

«Собака от страха на стену прыгает» — загнанный зверь страшен; коли нужда заставит, то и против рожна попрешь; обстоятельства вынудят — так на все пойдешь; безвыходное положение толкает на крайности; не останавливаться ни перед чем, чтобы спасти свою шкуру.

狗尾续貂 gǒu wěi xù diāo

- ② 比喻拿不好的东西补接在好的东西后面,前后两部分非常不相称。
- 器 《晋书・赵王伦传》: "奴卒厮役亦加以爵位。每朝会,貂蝉盈坐,时人为之谚曰: '貂不足,狗尾续。'"
- ❖ 这篇文章你已经写了这么多,而 且写得很好,我决不敢~。
- ≠ 锦上添花

«Прицепить собачий хвост к соболю» — к чему-то хорошему добавить что-то плохое; несовместимое по качеству.

狗血淋头 gǒu xuè lín tóu

- 四时迷信说法,谓狗血淋在妖人 头上,就可使其妖法失灵。后形 容骂得很凶,使被骂者如淋了狗 血的妖人一样,无言以对,无计 可施。
- 第明·施耐庵《水浒全传》第五十三回:"马知府道:'必然是个妖人!'教去取些法物来。牢子、节级将李逵捆翻,驱下厅前草地里,一个虞候掇一盆狗血没头一淋。"

- ❖ 这个人太不通情理,一不如意, 就把别人骂得~。
- ≈ 狗血喷头

«Собачьей кровью обливать голову» — обливать грязью; поносить; ругать на чем свет стоит; отборная, яростная, свирепая ругань.

狗彘不若 gǒu zhì bù ruò

- ② 彘:猪。连猪狗都不如。形容品 行卑劣到连猪狗都不如的程度。
- **%** 《荀子·荣辱》:"人也,忧忘 其身,内忘其亲,上忘其君,则 是人也,而曾狗彘之不若也。"
- ◆ 你这~的万恶败类,你在千秋的 青史上是要永远受着万代的吃得 唾骂呵。(郭沫若《南冠草》第 五幕)
- ≈ 狗彘不如

«Хуже собаки и свиньи» — хуже животного; подонок; ничтожество.

姑射神人 gū yè shén rén

- 四 姑射: 山名; 神人: 得道的人。 原指姑叶山的得道真人。后泛指 美貌女子。
- **%** 《庄子·逍遥游》: "藐姑射之山,有神人居焉,肌肤若冰雪,淖(绰)约若处子。"
- ◆ 广寒仙子月中出,~雪里来。 (明•冯梦龙《警世通言》卷三 十五)
- ≈ 姑射仙姿

«Святой с горы Гу Е» — красивая девушка.

姑息养奸 gū xī yǎng jiān

全 姑息: 为求苟安, 无原则地宽容; 养: 助长; 奸: 坏人坏事。 无原则地宽容, 只会助长坏人作恶。

- **%** 《礼记·檀弓上》:"细人之爱 人也以姑息。"
- ◆ 他的这种行为为法律所不容,切 勿~,致贻隐患。
- ≈ 养痈遗患.
- ≠ 严惩不贷

«Пока отдыхаешь, плодится зло» — попустительствовать, потворствовать злу; попустительство к добру не приведет; излишняя снисходительность порождает дурные наклонности; потворство только поощряет порок.

孤臣孽子 gū chén niè zǐ

- △ 孤臣:封建朝廷中孤立无援的远臣;孽子:妾所生的庶子。比喻遭到排挤而仍忠于君父和祖国的人。
- * 《孟子·尽心上》:"独孤臣孽子,其操心也危,其虑患也深,故达。"
- ◆ 我一个人留在苏州,真正成了一个~了。(郭沫若《革命春秋·脱离蒋介石以后》)

«Одинокий чиновник и сыновья конкубинок» — попасть в немилость; остаться без покровительства; человек, оставшийся без покровительства, остается верен своему правителю и Родине.

孤雏腐鼠 gū chú fǔ shǔ

- △ 孤独的鸟雏,腐烂的老鼠。比喻微贱而不值得一说的人或事物。
- 《庄子·秋水》: "于是鸱得腐鼠,剜鹐过之,仰而视之,曰: '吓!'"《后汉书·窦宪 传》: "国家弃宪,如孤雏腐鼠耳。"
- ◆ 在从前的社会,人的生命安危, 不过象~,是没有人放在心上的。
- ≈ 孤豚腐鼠

«Брошенный цыпленок и дохлая мышь» — никчемный, незначительный, ничтожный; не стоит и говорить.

孤芳自赏 gū fāng zì shǎng

- ② 孤芳: 独秀一时的香花。把自己 比做仅有的香花而自我欣赏。比 喻自命清高。
- * 宋·张孝祥《念奴娇·过洞庭》词: "应念岭表经年,孤芳自赏,肝胆皆冰雪。"

«Уникальный аромат собой восхищается» — самовлюбленность; самолюбование; любоваться самим собой; восхищаться своими способностями; быть влюбленным в самого себя.

孤家寡人 gū jiā guǎ rén

- ② 三代帝王的自称。后指脱离群 众,孤立无助的人。
- ※ 《礼记・玉藻》: "凡自称,小国之君曰孤。"《孟子・梁惠王上》: "寡人之于国也,尽心焉耳矣。"
- 到了今日,云岫竟变了个~了。 (清・吴趼人《二十年目睹之怪 现状》第六十五回)

«Одинокий дом, мало людей» — самоназвание императора; лишившийся поддержки; оторвавшийся от людей; один как перст; полная изоляция; одинокий; в одиночку.

孤陋寡闻 gū lòu guǎ wén

- ② 陋:浅陋;寡:少。形容学识浅 陋,见闻不广。
- **%** 《礼记·学记》:"独学而无 友,则孤陋而寡闻。"

- ◆ 我钦佩地听着他的高谈阔论,同时也深为自己的~惶惑了。
- ≈ 寡见少闻.
- ≠ 见多识广,博古通今,博洽多闻 «Ограниченный, малознающий» — непросвещенный; узколобый; не видеть дальше своего носа; узкий кругозор; ограниченный ум.

孤云野鹤 gū yún yě hè

△ 旧指闲散自在,不求名利的人。

- **黎** 唐·刘方平《送方外上人》诗: "孤云将野鹤,岂向人间住。"
- ◆ ~, 栖无定所, 别后幸复顽健。 (清•蒲松龄《聊斋志异•成 仙》)
- ≈ 闲云野鹤
- «Одинокая туча, дикий журавль» ученый-отшельник.

孤掌难鸣 gū zhǎng nán míng

- △ 一个巴掌拍不响。比喻力量孤 单,难以成事。
- 《韩非子·功名》:"人主之患 在莫之应,故曰:一手独拍,虽 疾无声。"
- 或许是在兵临城下的绝境中李贞 才意识到~的悲哀。(苏童《武则 天》)
- ≈ 单丝不线,独木难支.
- ≠ 众擎易举

«Одной ладонью трудно хлопнуть» — один в поле не воин; одной рукой и узла не завяжешь.

孤注一掷 gū zhù yī zhì

- △ 把所有的钱一次押上去,决一输 赢。比喻在危急时用尽所有力量 作最后一次冒险。
- **%** 《宋史·寇准传》:"博者输钱 欲尽,乃罄所有出之,谓之孤

- 注。"《晋书·何无忌传》: "刘毅家无担石之储,樗蒲一掷 百万。"
- ◆ 与其将这些钱都投进去~,不如留下来这一点家当,以后还有用处。 «Один раз налить, один раз бросить» — ставить все на карту; идти ва-банк; либо пан, либо пропал; идти на все.

沽名钓誉 gū míng diào yù

- △ 沽: 买; 钓: 用饵引鱼上钩, 比喻骗取。用某种不正当的手段捞取名誉。
- **%** 《管子·法法》:"钓名之人, 无贤士焉。"《后汉书·逸民传 序》:"彼虽硁硁有类沽名 者。"
- 有一种人,不干实事,专会~。
- ≈ 欺世盗名.
- ≠ 实至名归

«Покупать имя, приманивать славу» — добиться известности нечестным путем; всеми правдами и неправдами добиться славы; гнаться за славой; стремиться к личной славе; честолюбивый.

古调单弹 gǔ diào dān tán

△ 比喻言行不合时宜。

- ***** 唐·刘长卿《听弹琴》诗:"泠 泠七弦上,静吹松风寒。古调虽 自爱,今人多不弹。"
- ◆ 他的作品和时代距离越来越远, 因此只好~,这实在也是个悲剧。

≈ 古调独弹

«В одиночку играть древнюю мелодию» — идти не в ногу со временем.

古井无波 gǔ jǐng wú bō

- 全 古井: 枯井。比喻内心恬静,情感不为外界事物所动。
- **黎** 唐·白居易《赠元稹》诗:"无 波古井水,有节秋竹竿。"

- ◆ 经历了那么多变故,现在,她的心 有如~,什么事都不愿意参预了。
- ≈ 心如古井,心如止水

«В старом колодце нет волн» — ушедшая страсть; хладность сердца.

古貌古心 gǔ mào gǔ xīn

- 形容外表和内心具有古人的风度。
- **%** 唐·韩愈《孟生》诗:"孟生江海上,古貌又古心。"
- ◆ 季苇萧迎了上去, 见那人方巾阔服, ~。(清・吴敬梓《儒林外史》第二十八回)

«Древняя внешность, древнее сердце» — благообразный старец; человек с архаичными манерами и представлениями.

骨鲠在喉 gǔ gěng zài hóu

- ② 鲠: 鱼刺。鱼骨头卡在喉咙里。 比喻心里有话没有说出来,非常 难受。
- ※ 汉·许慎《说文解字》: "鲠,食骨留咽中也。"段玉裁注: "韦曰: '骨所以鲠,刺人也。'忠言逆耳,如食骨在喉,故云骨鲠之臣。《汉书》以下皆作骨鲠,字从鱼,谓留咽者鱼骨较多也。"
- 但近来作文,避忌已甚,有时如~,不得不吐,遂亦不免为人所憎。(《鲁迅书信集・致黎烈文》)

«Рыбья кость застряла в горле» — хотел сказать, да не смог; не в состоянии вымолвить ни слова; язык проглотил; слова рвутся из горла (сердца); накипело на сердце; накапливаться на душе; язык чешется.

骨鲠之臣 gǔ gěng zhī chén

全 骨鲠: 比喻刚直。刚正忠直的官 员。

- * 《史记·刺客列传》: "方今吴 外困于楚,而内无骨鲠之臣,是 无如我何!"
- ▶ 唐太宗李世民有一个~一魏征。«Чиновник, как рыбья кость» честный и решительный чиновник.

骨寒毛竖 gǔ hán máo shù

△ 形容十分害怕。

- * 北齐·颜之推《颜氏家训·名 实》: "后人书之,留传万代, 可谓骨寒毛竖也。"
- ◆ 你别再给小孩子讲这些令人~的鬼故事了。

≈ 毛骨悚然

«Кости застыли, волосы встали дыбом» — дикий ужас; бросать в дрожь; охваченный ужасом; мороз по коже; холодок по спине; мурашки по спине.

骨肉离散 gǔ ròu lí sàn

- ② 骨肉:指父母兄弟子女等亲人。 比喻亲人分散,不能团聚。
- 《诗经·唐风·杕杜》小序: "《杕杜》刺时也。君不能亲其 宗族,骨肉离散,独居而无兄 弟,将为沃所并尔。"
- ◆ 战争使他们一家人~,给他造成了 深切的痛苦。
- ≈ 骨肉分离

«Кости и мясо разбросало» — родных разбросало по свету.

骨肉至亲 gǔ ròu zhì qīn

△ 指关系最密切的亲属。

- * 《三国志·魏书·鲜卑传》: "不如还我,我与汝是骨肉至 亲,,岂与仇等。"
- 我们必竟是~,所以在关键时刻你可不能不帮我。

«Кости и плоть достигли родства» — самые близкие кровные, родственные отношения.

骨瘦如柴 gǔ shòu rú chái

△ 形容消瘦到极点。

- ※ 宋・陆佃《埤雅・释兽》: "瘦 如豺。豺,柴也。豺体瘦,故谓 之豺。"
- ◆ 才几天不见,他怎么变得这么~, 是不是得了什么大病。
- ≈ 骨瘦形销,瘦骨伶仃

«Кости худые, как хворостинка» — кожа да кости; одни кости; костлявый; высохнуть как былинка; превратиться в скелет.

骨腾肉飞 gǔ téng ròu fēi

- △ 腾:跳跃。形容奔弛迅速。也形容神魂飘荡。
- **%** 汉·赵晔《吴越春秋·阖闾内传》:"走追奔兽,手接飞鸟,骨腾肉飞,拊膝数百里。"
- ◆ 庆忌~,走逾奔马,矫捷如神, 万夫莫当。(明・冯梦龙《东周 列国志》第七十四回)

«Кровь бурлит, плоть летает» — быть вне себя; мчаться, нестись.

鼓唇弄舌 gǔ chún nòng shé

- △ 鼓:拨动,振动。振动嘴唇,拨 弄舌头。形容凭口舌挑拨、煽动 或进行游说。
- * 清・钱泳《履园丛话・旧闻・席氏多贤》: "……,而胥吏衙役辈鼓唇咋舌欲以罔利,且言贼非真,器械自所制也。"

鼓盆之戚 gǔ pén zhī qī

□ 旧指死了妻子。

% 《庄子·至乐》: "庄子妻死, 惠子吊之,庄子则方箕踞鼓盆而 歌。" ◆ 他失业了,又有~,所以意志消沉。

«Родственник, бьющий по тазу (Чжуанцзы, когда умерла его жена, бил по тазу в такт пению)» — вдовец; овдоветь.

鼓舞人心 gǔ wǔ rén xīn

- **四** 鼓舞:振作,奋发。振奋人们的信心。增强人们的勇气。
- 祭 汉·扬雄《法言·先知》:"鼓 舞万物者,雷风乎?鼓舞万从 者,号令乎?"
- ◆ 作为一名作家,你应当多写些~的作品。

«Воодушевлять (плясать под бой барабана) человеческое сердце» — воодушевлять; поднимать дух; вдохновлять.

故步自封 gù bù zì fēng

- 故:旧;故步:旧时行步之法, 引申为旧法;封:限制在一定的 范围内。比喻守着老一套,不求 进步。
- ※ 《汉书・叙传上》: "昔有学步 于邯郸者,曾未得其仿佛,又复 失其故步,遂匍匐而归耳。"
- ◆ 你心胸开阔,气度那么从容!你不随波逐流,也不~。(郭沫若《屈原》第一幕)
- ≈ 固步自封,墨守成规,画地为牢.
- ≠ 推陈出新,破旧立新

«Шагать по-старому, ограничивать себя» — остановиться в развитии; топтаться на месте; вариться в собственном соку; закостенеть; косность.

故宫禾黍 gù gōng hé shǔ

△ 比喻怀念祖国的情思。

*《诗经·王风·黍离》序: "周 大夫行役,至于宗周,过宗庙宫 室,尽为禾黍,闵周室之颠 覆。" ◆ 一路上晓行夜宿,只觉得景物都 非,不胜~之感。(清•吴趼人 《痛史》第十七回)

«Старые дворцы и злаки» — тоска по родине; ностальгия.

故剑情深 gù jiàn qíng shēn

- ② 故剑: 比喻结发之妻。结发夫妻 情意浓厚。指不喜新厌旧。
- **%** 《汉书·外戚传上》: "公卿议 更立皇后,皆心仪霍将军女,亦 未有言。上乃诏求微时故剑,大 臣知指,白立许倢伃为皇后。"
- ◆ 离开家乡没几年,同他一起做生意的几个人都另娶了新妇,只有他~,不为所动。

«К старому мечу чувства глубоки»— глубокие чувства, любовь к первой жене.

顾此失彼 gù cǐ shī bǐ

- △ 顾了这个,丢了那个。形容忙乱 或慌张的情景。
- 第 明·冯梦龙《东周列国志》第七十六回:"分军为三:一军攻麦城,一军攻纪南城,大五率大军直捣郢都,彼疾雷不及掩耳,顾此失彼,二城若破,郢不守矣。"
- ◆ 我们对这个公司采取的措施看来 是正确的,现在他们已~,狼狈不 堪。
- ≈ 左支右绌.
- ≠ 面面俱到, 左右逢源, 两全其美 «Обращая внимание на одно, теряешь другое» за всем сразу не уследишь; берясь за одно, упускать другое; страдать односторонностью; за двумя зайцами погонишься ни одного не поймаешь.

顾名思义 gù míng sī yì

□ 顾:看;义:意义,含义。从名 称想到所包含的意义。

- 《三国志·魏书·王昶传》: "欲使汝曹顾名思义,不敢违越 也。"
- ◆ 桂花蝉~,想是香味如桂花,或 因桂花开时乃有,未详。(鲁迅 《两地书》七七)

≈ 循名责实

«Увидев название, думать о значении» — идти от формы к содержанию; судить по названию; название говорит само за себя.

顾犬补牢 gù quǎn bǔ láo

- ② 比喻事情出了差错,宜及时设法 补救。
- 《战国策・楚策四》: "见兔而 顾犬,未为晚也; 亡羊而补牢, 未为迟也。"
- ◆ 这次虽然失败了,但~,好好总结 一下,终将取得成功。

≈ 亡羊补牢

«Смотреть на собаку и ремонтировать коровник» — запоздалое благоразумие всё же лучше полного отсутствия благоразумия; лучше поздно, чем никогда; все еще можно поправить.

顾影自怜 gù yǐng zì lián

- ② 顾:看;怜:怜惜。回头看看自己的影子,怜惜起自己来。形容孤独失意的样子,也指自我欣赏。
- **%** 晋·陆机《赴洛道中作》:"伫立望故乡,顾影凄自怜。"
- ◆ 她站在穿衣镜前照上照下,那付~ 的样子,真是无聊得很。

≈ 孤芳自赏

«Смотреть на собственную тень и жалеть себя» — самолюбование; заниматься самолюбованием; чувство жалости к самому себе; чувство горестного одиночества; испытывать чувство грусти и скорби о своей участи.

瓜瓞绵绵 guā dié mián mián

- ② 瓞: 小瓜; 绵绵: 延续不断的样子。如同一根连绵不断的藤上结了许多大大小小的瓜一样。引用为祝颂子孙昌盛。
- **%** 《诗经·大雅·绵》: "绵绵瓜 瓞,民之初生,自土沮漆。"
- ◆ 老太爷,您今天七十大寿,我祝您福如东海,寿比南山!愿您家~,代代簪缨。
- ≠ 门衰祚薄,灭门绝户

«Большие тыквы и маленькие тыквы — рядами» — неисчислимое потомство.

瓜剖豆分 guā pōu dòu fēn

- ② 象 瓜 被 剖 开 , 豆 从 荚 里 裂 出 一 样 。 比 喻 国 土 被 人 分 割。
- **\$** 南朝·宋·鲍照《芜城赋》: "出入三代,五百余载,竟瓜剖 而豆分。"
- ◆ 外有虎视眈眈的列强,内有争权 夺势、互相残杀的军阀,大好河 山难免有~的危险。
- ≈ 蚕食鲸吞

«Разрезать, как тыкву, разделить, как бобы» — делить захваченные земли.

瓜熟蒂落 guā shú dì luò

- 全 蒂: 花或瓜果跟枝茎相连的部分。瓜熟了,瓜蒂自然脱落。指时机一旦成熟,事情自然成功。
- 審 清・翟灏《通俗編・草木》引 《云笈七签》: "瓜熟蒂落,啐 啄同时。"
- ◆ 不必着急,条件成熟了,事情自 然就~,会成功的。
- ≈ 水到渠成,顺理成章

«Тыква созревает — черенок отпадает» — всему свое время; подошло время; ситуация назрела.

瓜田李下 guā tián lǐ xià

△ 比喻容易引起嫌疑的场合。

- **%** 《北史·袁翻传》: "瓜田李 下,古人所慎。"
- ◆ 只要自己行得正,就是在~也没 有什么可担心的。
- ≈ 瓜李之嫌

«На чужой бахче (поправлять обувь), под чужой сливой (поправлять шапку)» — проявлять осторожность в том, чтобы не задевать чужих интересов; дать повод к подозрению.

刮肠洗胃 guā cháng xǐ wèi

△ 比喻痛改前非,重新做人。

- **%** 《南史·荀伯玉传》: "若许某自新,必吞刀刮肠,饮灰洗胃。"
- ◆ 他闭门苦思了一个星期,终于下 定决心,~,重新做人。
- ≈ 洗心革而

«Отскребать кишки, промывать желудок» — болезненно отказаться от прошлого, обновиться; мучительно порвать с прошлым.

刮目相看 guā mù xiāng kàn

- △ 指别人已有进步,不能再用老眼 光去看他。
- 《三国志·吴志·吕蒙传》注引 《江表传》:"士别三日,即更 刮目相待。"
- ◆ 他像个人物一样神气活现地出现 在众人面前,不能不使大家对这 个过去不成器的家伙~。
- ≈ 刮目相待

«Протереть глаза и оглядеться» — взглянуть на человека новыми глазами; посмотреть свежим взглядом.

寡不敌众 guǎ bù dí zhòng

② 寡:少;敌:抵挡;众:多。人 少的抵挡不住人多的。

- 《孟子·梁惠王上》: "寡固不可以敌众。"《韩非子·难三》: "夫物众而智穷,寡不胜众。"
- ❖ 这一个连的士兵突然正面遇上了 敌人的部队,一番激战之后,~, 最终只回来了三个人。
- ≈ 众寡悬殊.
- ≠ 旗鼓相当,势均力敌

«Меньшинство не может противостоять большинству» — неравенство сил; не в силах противостоять множеству врагов.

挂一漏万 guà yī lòu wàn

- △ 挂: 钩取,这里指说到,提到; 漏:遗漏。形容说得不全,遗漏 很多。
- **%** 唐·韩愈《南山》诗:"团辞试 提挈,挂一念万漏。"
- 我的汇报难免~,请大家补充。
- ≠ 面面俱到,纤悉无遗

«Поймал одно, упустил тьму» — одно учтешь, а многое пропустишь; всего разом не ухватишь; быть очень неполным; многочисленные упущения.

观过知仁 guān guò zhī rén

- ② 察看一个人所犯过错的性质,就 可以了解他的为人。
- **%** 《论语·里仁》:"人之过也, 各于其党,观过,斯知仁矣。"
- ◆ 我对他并不十分了解,然而~,通 过他的所作所为,我是可以知道 他的为人的。

«По ошибкам узнавать, гуманен ли человек» — узнавать сущность человека по его ошибкам и недостаткам.

观望不前 guān wàng bù qián

不前:不敢上前。事情尚难确定时,怀着犹豫不定的心情,观察事物的发展,暂不前进。

- **%** 《史记·信陵君列传》: "名为 救赵,实持两端以观望。"
- ◆ 在商场中,我们既不要~,又不能 急躁冒进。

«Выжидать, не двигаться вперед» — занимать выжидательную позицию; колебаться в принятии решения.

管鲍分金 guǎn bào fēn jīn

- △ 管:管仲;鲍:鲍叔牙,战国时 齐国的名相;金:钱财。比喻情 谊深厚,相知相悉。
- * 《史记·管晏列传》: "管仲曰: '吾始困时,尝与鲍叔贾, 分财利多自与,鲍叔不以我为贪,知我贫也。'"
- ◆ 我曾与他有~之交,所以你只要跟他提起我,他就肯定会帮助你的。

≈ 管鲍之交

«Гуань и Бао (герои царства Ци, известные как очень близкие друзья) делят золото» — очень близкие отношения; водой не разольешь.

管窥蠡测 guǎn kuī lǐ cè

- ② 管: 竹管; 蠡: 贝壳做的瓢。从 竹管里看天,用瓢测量海水。比 喻对事物的观察和了解很狭窄, 很片面。
- ※ 《汉书・东方朔传》: "以管窥 天,以蠡测海,以筳撞钟,岂能 通其条贯,考其文理,发其音声 哉。"
- ◆ 我们万不可凭~的调查了解,就 下结论和发议论。
- ≈ 以管窥天,管窥蛙见,坐井观天 «Смотреть на небо через трубку, измерять море раковиной» — узкий, ограниченный кругозор; поверхностный взгляд.

光彩夺目 guāng cǎi duó mù

- ② 夺目:耀眼。形容鲜艳耀眼。也 用来形容某些艺术作品和艺术形 象的极高成就。
- 等明·凌濛初《初刻拍案惊奇》卷一: "解开来,只见一团绵裹着寸许大一颗夜明珠,光彩夺目。"
- ◆ 展览馆里展出的那颗"常林钻石"~, 让人看了留连忘返。
- ≈ 光辉灿烂.
- ≠ 黯然无色

«Блеск и сияние отобрали глаза» — глаз не оторвешь; блестящее, великолепное художественное произведение; ослепительный; блестящий; величественный.

光风霁月 guāng fēng jì yuè

- 二 光风:雨后初晴时的风;霁:雨雪停止(雨后或雪后转晴)。形容雨过天晴时万物明净的景象。也比喻开阔的胸襟和心地。
- * 宋・黄庭坚《豫章集・濂溪诗序》: "春陵周茂叔,人品甚高,胸怀洒落,如光风霁月。"
- ▶ 胸无城府、~、令我忆君之天真有如提孩。(陈毅《哭叶军长希夷同志》)

«Свежий ветер, яркая луна» — прямодушный; мирный; покой в природе.

光前裕后 guāng qián yù hòu

- △ 光前:光大前业;裕后:遗惠后 代。为祖先增光,为后代造福。 形容人功业伟大。
- 帶 南朝·陈·徐陵《欧阳頠德政碑》: "方其盛也,绰有光前。"《尚书·仲虺之诰》: "垂裕后昆。"宋·王应麟《三字经》: "扬名声,显父母,光于前,裕于后。"

- ◆ 他家虽然有四个儿子,可~的只有 三儿子李明清。
- ≈ 光前耀后

«Осветить предшествующих, осчастливить последующих» — озарять славой предков и благодетельствовать потом-кам; великие заслуги.

光焰万丈 guāng yàn wàn zhàng

- A 光焰:光辉。灿烂的光辉射向远方。原形容诗文美妙,留传后世。现多形容新生事物前程远大。
- **%** 唐·韩愈《调张籍》诗:"李杜 文章在,光焰万丈长。"
- ◇ ~地,将要出现了哟——新生的 太阳!(郭沫若《女神·太阳礼 赞》)
- ≈ 光芒万丈

«Блеск в 10000 чжанов» — перспективное, блестящее дело; великолепное художественное произведение; сиять ярким светом; лучезарный; светоносный.

光阴似箭 guāng yīn sì jiàn

- ② 光阴:时间。时间如箭,迅速流逝。形容时间过得极快。
- * 唐·韦庄《关河道中》诗:"但见时光流似箭,岂知天道曲如弓。"
- ◆ ~,日月如梭,不觉半年有余。 (明・冯梦龙《警世通言》卷三 十三)
- ≈ 白驹过隙,日月如梭

«Блеск луны, (время летит) как стрела» — быстротечность времени; время летит; и глазом не успел моргнуть; молниеносно; день да ночь — сутки прочь.

广开言路 guǎng kāi yán lù

② 言路:进言的道路。指尽量给下面创造发表意见的条件。

- 《后汉书·来历传》:"朝廷 广开言事之路,故且一切假 贷。"
- 中国历代的明君贤臣,都或多或少地或实际或口头地提倡~,纳谏 听议。(崔文华《权力的祭 坛》)
- ≈ 集思广益.
- ≠ 闭目塞听, 拒谏饰非

«Широко раскрыть дорогу речам»— дать свободу слова; предоставить возможность для свободного выражения своих мыслей.

广种薄收 guǎng zhòng bó shōu

- △ 薄:少。种植的面很大,但单位 产量却很低。比喻实行的很广 泛,但收效甚微。
- \$\text{\$\exititt{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\
- 过去这个地区地广人稀,生产水 平很低,农民只能采用~的方式来 维持粮食产量。

«Посевы обширны, урожай мал» — потратить много средств, но получить незначительный результат.

归马放牛 guī mǎ fàng niú

- △ 把作战用的牛马牧放。比喻战争 结束,不再用兵。
- * 《尚书·武成》: "乃偃武修 文,归马于华山之阳,放牛于桃 林之野,示天下弗服。"
- ≈ 马放南山

«Вернуть лошадей, освободить быков» — закончить военные действия, перейти к мирной жизни.

归心似箭 guī xīn sì jiàn

- △ 想回家的心情像射出的箭一样 快。形容回家心切。
- *精·陈忱《水浒后传》第十三回:"卢师越离家已久,归心如箭,恐怕淹留,连忙催促安道全作别。"
- ◆ 他听说母亲患病,~,请了假立刻 就动身上路了。
- ≠ 乐不思蜀

«Мысль о возвращении, как стрела» — острое желание вернуться домой.

归真反璞 guī zhēn fǎn pú

- ② 归:返回;真:天然,自然; 璞:蕴藏有玉的石头,也指未雕 琢的玉。去掉外饰,还其本质。 比喻回复原来的自然状态。
- ***** 《战国策·齐策四》:"归真反 璞,则终身不辱。"
- 在风格上,他的诗作一反华丽绮 靡的诗风,~,变得自然平易了。
 «Вернуться к естеству, отказаться от украшений» — вернуться к своей природе, естеству.

归正首丘 guī zhèng shǒu qiū

- △ 传说狐狸将死时,头必朝向出生 的山丘。比喻不忘本。也比喻暮 年思念故乡。
- **%** 《礼记·檀弓上》:"狐死正丘 首,仁也。"
- ≈ 狐死首丘,叶落归根

«Возвращаться к подлинному, хранить горы (лиса перед смертью поворачивается головой в сторону гор, где она родилась)» — помнить о своих корнях; вспоминать отчий дом в конце жизни.

龟毛兔角 guī máo tù jiǎo

- △ 乌龟身上生毛,兔子头上长角。 比喻不可能存在或有名无实的东 西。
- **攀** 晋·干宝《搜神记》卷六: "商 纣之时,大龟生毛兔生角,兵甲 将兴之象也。"
- ❖ 这种事情就好像是~,根本不要去相信。

«Шерсть черепахи, рога зайца» — враки, небылицы.

规矩准绳 guī jǔ zhǔn shéng

- 型 规矩:画圆、方的工具;准绳: 水准和绳墨,量平直的工具。指 应当遵守的标准、法则。
- 祭 汉·王符《潜夫论·赞学》: "譬犹巧倕之为规矩准绳以遗后 工也。"
- ❖ 法律就是普通大众的~。
- ≈ 规矩绳墨

«Циркуль, угломер, уровень и отвес» — мерило, эталон, образец, стандарт.

规求无度 guī qiú wú dù

- 型 规求: 贪求; 度: 限度。一味贪求,没有限度。形容贪得无厌。
- **%** 《左传·昭公二十六年》: "侵 欲无厌,规求无度。"
- ◆ 我实在受不了啦,他太~,贪得无 厌了。
- ≈ 贪得无厌

«Намерения и требования не имеют числа» — безмерное корыстолюбие, вожделение.

规行矩步 guī xíng jǔ bù

型 规、矩:圆规和角尺,引申为准则;步:用脚走。指严格按照规矩办事,毫不苟且。也指办事死板,不灵活。

- * 北齐·颜之推《颜氏家训·序致》: "规行矩步,安辞定色。"《晋书·张载传》: "今士循常习故,规行矩步,积阶级,累阀阅,碌碌然以取世资。"
- ◆ 他习惯于~的生活,从来没有做过非分的事情。
- ≈ 循规蹈矩.
- ≈ 胆大妄为,为所欲为

«Двигаться по циркулю, шагать по угломеру» — консервативный, педантичный; вести строгий образ жизни; не выходить за рамки приличия; соблюдать общепринятые правила.

瑰意琦行 guī yì qí xíng

- ② 瑰:美石,比喻珍贵;琦:美 玉,比喻珍奇,美好。指高明的 思想和不平常的行为。
- * 战国·楚·宋玉《对楚王问》: "瑰意琦行,超然独处。"
- ❖ 这位老诗人~,大异常人。
- ≈ 瑰意奇行

«Перлы идей и самоцветы деяний»— прекрасные идеи и незаурядные поступки.

诡计多端 guǐ jì duō duān

- ② 诡计:狡诈的计谋;端:项目, 点。形容坏主意很多。
- 第 明·罗贯中《三国演义》第一百十七回:"绪曰:'维诡计多端,诈取雍州。'"
- ◆ 只为他~,生相凶恶,大家送他 绰号,叫做李"鬼子"。 (清•曾朴《孽海花》第三十二回)

«Хитрые планы, много концов» — хитросплетение интриг; интриги и коварство; дьявольски хитрый; быть мастером на хитрости и интриги; коварный; козни.

诡衔窃辔 guǐ xián qiè pèi

- △ 诡衔:吐出马嚼;窃辔:摆脱笼 头。马吐出嚼子,咬断缰绳。比 喻不受束缚。
- * 《庄子・马蹄》: "夫加之以衡 扼, 齐之以月题, 而马知介倪闉 扼鸷曼, 诡衔窃辔。故马之知而 态至盗者, 伯乐之罪也。"
- ◆ 为了制服这匹能~的马,饲养员可费了不少功夫。
- ≈ 桀骜不驯

«Выталкивать удила и кусать поводья» чем больше принуждение, тем сильнее сопротивление; строптивый; нежелание быть связанным по рукам и ногам.

鬼出电入 guǐ chū diàn rù

- 🕰 比喻变化巧妙迅速,不易捉摸。
- **%** 《淮南子·原道训》: "鬼出电 入,龙兴鸾集。"
- ◆ 他的各种想法~,令人无法捉摸。
- ≈ 神出鬼没

«Дух вышел, молния вошла» — с быстротой молнии; неуловимый, как призрак.

鬼斧神工 guǐ fǔ shén gōng

- ② 像是鬼神制作出来的。形容艺术技 巧高超,不是人力所能达到的。
- **%** 《庄子·达生》: "梓庆削木为 鐻, 鐻成, 见者惊忧鬼神。"
- ❖ 这种编织技术,给人以"浪漫主义手法"、"~"的印象。(秦牧《巧匠和竹》)
- ≈ 神施鬼设, 巧夺天工

«Топор мастера, работа духа» — тончайшая, высокохудожественная работа; сказочное мастерство.

鬼使神差 guǐ shǐ shén chāi

全 使、差: 指使。好象有鬼神在支 使着一样,不自觉地做了原先没 想到要做的事。

- **%** 元•无名氏《碧桃花》第四折: "这一场悄促促似鬼使神差。"
- ◆ 我止住哭泣,于泪眼朦胧中打量着怀中的女子,这样~的相遇,这样天摇地动的巧合,我仍然身处恶梦之中。(苏童《我的帝王生涯》)

«Бес правит, дух управляет» — как по волшебству; черт попутал.

鬼头鬼脑 guǐ tóu guǐ nǎo

- △ 形容行为举止诡秘,不光明正 大。
- 第 清·吴敬梓《儒林外史》第四十六回:"就悄悄向那小小厮说,叫把管租的管家叫了两个进来。 又鬼头鬼脑,不知说了些甚么,便叫请出大爷来。"
- ◆ 从车里钻出两个人来,~地东瞧西望,不像好人。
- ≈ 贼头鼠脑,鬼鬼祟祟

«Голова беса, мозги демона» — дьявольский план; тихой сапой; коварный; вороватый, плутовской вид; поворовски; тайком; втихомолку; под сурдинку; таиться; действовать скрытно.

鬼蜮伎俩 guǐ yù jì liǎng

- ② 鬼蜮: 阴险害人之物; 伎俩: 花招,手段。比喻用心险恶,暗中伤人的卑劣手段。
- **%** 《诗经·小雅·何人斯》:"为 鬼为蜮,则不可得。"
- 查 江湖上人心多少险诈,个个都以~ 对你,你待人光明正大,那不是 自寻死路么? (金庸《连城 诀》)

«Дьявольские уловки, махинации» — дьявольский план; коварный трюк, маневр.

贵耳贱目 guì ěr jiàn mù

② 重视传来的话,轻视亲眼看到的现 实。比喻相信传说,不重视事实。

- **攀** 汉·张衡《东京赋》: "若客所谓,末学肤受,贵耳而贱目者也。"
- ◆ 他虽然责任心比较强,但总是~, 往往偏听偏信,所以工作总是搞 不好。

«Доверять ушам, не доверять глазам» — верить слухам и недооценивать реальность

贵阴贱璧 guì yīn jiàn bì

- △ 贵重光阴甚于玉璧。比喻时间的 宝贵。
- **%** 《淮南子·原道训》:"故圣人 不贵尺之璧,而重寸之阴,时难 得而易失也。"
- ❖ 这些钱咱们不要了,要学古人 "~"的精神,不值得再为这点儿 钱浪费时间了。
- ≈ 寸阴尺壁

«Дорожить временем, пренебрегать богатством» — время дороже всего.

滚瓜烂熟 gǔn guā làn shú

△ 形容读书或背书流利纯熟。

- **舉** 清·吴敬梓《儒林外史》第十一 回:"十一二岁就讲书、读文 章,先把一部王守溪的稿子读的 滚瓜烂熟。"
- ◆ 他从小就把这些唐诗背得~。
- ≈ 倒背如流

«Как падает созревшая тыква» — знать назубок; как от зубов отскакивает.

裹粮坐甲 guǒ liáng zuò jiǎ

- △ 携带干粮,披甲而坐。形容全副 武装,准备迎战。
- * 《左传・文公十二年》: "十二 月戊午,秦军掩晋上军。赵穿追 之,不及。反,怒曰: '裹粮坐 甲,固敌是求。敌至不击,将何 俟焉?'"

◆ 面对强敌,战士们~,时刻准备出击。

«Собрал еду, надел латы» — хоть сейчас в бой; быть готовым к бою.

过河拆桥 guò hé chāi qiáo

- △ 自己过了河,便把桥拆掉。比喻 达到目的后,就把帮助过自己的 人一脚踢开。
- **%** 元·康进之《李逵负棘》第三 折: "你休得顺水推船,偏不许 我过河拆桥。"
- 李祥为公司受了那么多的累,可 是老板~,翻脸不认人,同事们 都为他感到不平。
- ≈ 鸟尽弓藏,兔死狗烹.
- ≠ 感恩戴德,饮水思源

«Перейдя через реку, сломать мост» — ответить неблагодарностью на помощь; плевать в колодец; отвечать черной неблагодарностью; выбрасывать за ненадобностью; вероломство.

过化存神 guò huà cún shén

- ② 过:经过;存:保存,具有。圣 人所到之处,人民无不被感化, 而永远受其精神影响。
- **%** 《孟子·尽心上》: "夫君子所 过者化,所存者神,上下与天地 同流。"
- ◆ 惟圣人有~之妙,拨乱反正之才。 (明・杨慎《用我吾为东周》)

«Там, где прошел святой, его дух остается» — святые места, места благоденствия; дух святого остается в местах, где он побывал, и воздействует на народ.

过目不忘 guò mù bù wàng

- A 看过就不忘记。形容记忆力非常 强。
- * 《晋书·苻融载记》: "耳闻则育,过目不忘。"

- ❖ 她小时候很聪明,记性很好,~。
- ≈ 过目成诵

«Взглянул и никогда не забудет» — раз взглянул и навек запомнил; запоминать, выучивать, схватывать с одного взгляда; необыкновенная память.

过庭之训 guò tíng zhī xùn

□ 用以指父亲的教诲。

- **%** 《论语·季氏》:"尝独立,鲤 趋而过庭。"
- ◆ 他幼承~, 时刻不忘以中华之崛起 为己任。

«Поучения отцовского двора» — отеческие наставления.

过为已甚 guò wéi vǐ shèn

- ② 过:过分;为:做;已甚:过 头。做得太过分。
- **%** 《孟子·离娄下》:"仲尼不为已甚者。"
- ◆ 您放心好了,只要对方通情达理,我们也决不会~的。

«Сделано уже чересчур» — переборщить; не знать меры.

过眼烟云 guò yǎn yān yún

- A 从眼前飘过的云烟。原比喻身外之物,不必重视。后比喻很快就消失的事物。
- ** 宋·苏轼《宝绘堂记》: "见可喜者,虽时复蓄之,然为人取去,亦不复惜也。譬之烟云之过眼,百鸟之感耳,岂不欣然接之,然去而不复念也。"
- ❖ 论起荣华富贵,原不过是~。 (清·曹雪芹《红楼梦》第一百十八回)。
- ≈ 讨眼云烟

«Проходящее перед глазами — облака и дымка» — мимолетный; иллюзорный; рассеиваться как дым.

过犹不及 guò yóu bù jí

- ② 过:过分;犹:像;不及:达不 到。事情做得过头,就跟做得不 够一样,都是不合适的。
- 《论语·先进》: "子贡问: '师与商也孰贤?'子曰: '师 也过,商也不及。'曰: '然则 师愈与?'子曰: '过犹不 及。'"
- ◆ 艺术夸张须掌握分寸,否则就会 出现~的现象。
- ≈ 矫枉过正.
- ≠ 适可而止

«Чрезмерность то же самое, что и недостаток» — все хорошо в меру; перелет так же плох, как недолет; перегиб и в ту и в другую сторону опасен.

H

海底捞月 hǎi dǐ lāo yuè

- ② 到水中去捞月亮。比喻去做根本 做不到的事,只能白费力气。
- 審 唐·释元觉《永嘉证道歌》: "镜里看形见不难,水中捉月争 拈得?"
- ◆ 他虽然费了许多心机,耍了不少 手段,却终是~,一无所获。
- ≈ 画脂镂冰

«На дне моря ловить лунный свет» — делать бесполезное дело; бесплодные усилия; черпать воду решетом; ловить ветер в поле; толочь воду в ступе; бочка Данаид.

海枯见底 hǎi kū jiàn dǐ

- 海枯:海水干涸。海水干涸之后 终究可以看见海底,但并非容易 事。用以比喻人心难测。
- * 唐·杜荀鹤《感遇》: "海枯终 见底,人死不知心。"

◆ 孩子,要知道,世上最难了解的就是人心,就仿佛~一样,难啊!

«Смотреть дно, когда море высохнет» — невозможное дело; трудно дать оценку человеку; постигать душу человека — трудное дело.

— трудное

海枯石烂 hǎi kū shí làn

- △ 海水干涸、石头腐烂。形容历时 久远。比喻坚定的意志永远不 变。
- **\$** 宋·王奕《法曲献仙音·和朱静 翁青溪词》:"老我重来,海干 石烂,那复断碑残础。"
- ◆ 纵然是~,我们追求理想的意志也 绝不动摇。
- ≈ 天荒地老,天长地久 «Пока море не высохнет и камни не сгниют» — во веки вечные; навсегда.

海阔天空 hǎi kuò tiān kōng

- ② 像大海一样辽阔,像天空一样无 边无际。形容大自然的广阔。比 喻言谈议论等漫无边际,没有中 心。
- ***** 唐·玄览诗:"大海从鱼跃,长 空任鸟飞。"
- ◆ 她是个想象力非常丰富的姑娘, 总是喜欢一个人~地随意去想。

«Море широко, небо необъятно» — безграничный, беспредельный; вольный простор; беспредметный разговор; разговаривать обо всем на свете.

海内无双 hǎi nèi wú shuāng

- △ 海内: 四海之内,旧指中国,现 亦指世界各地。四海之内独一无 一。
- **38** 汉·东方朔《答客难一首》: "好学乐道之效明白甚矣,自以为智能海内无双,则可谓博 证。"

- 当时上海滩的繁华~。
- ≈ 独步天下

«В Китае (мире) нет такого второго» — елинственный в целом свете.

海市蜃楼 hǎi shì shèn lóu

- 昼:大蛤。原指海边或沙漠中,由于光线的反向和折射,空中或地面出现虚幻的楼台城郭。现多比喻虚无缥渺的事物。
- 《史记·天官书》: "海旁蜃气 象楼台,广野气成宫阙然。" 《隋唐遗事》: "此海市蜃楼比 耳,岂长久耶?"
- ◆ 一种向来所没有的感想突然兜上 他的心头来了:他在企业界中是 一员猛将,他是时时刻刻向前突 进的,然而在他面前,不是半浮 在空中的荒唐虚无的~么? (茅盾 《子夜》)

≈ 空中楼阁,镜花水月

«Морские города, призрачные замки» — иллюзия, мираж.

海屋添筹 hǎi wū tiān chóu

- ② 海屋: 寓言中堆存记录沧桑变化 筹码的房间; 筹: 筹码。旧时用 于祝人长寿。
- * 宋·苏轼《东坡志林》卷二: "海水变桑田时,吾辄下一筹, 迩来吾筹已满十间屋。"
- 照定制,凡遇万寿,应该唱搬演神仙故事的"九九大庆",无非~,麻姑献寿之类。(高阳《清宫外史》下册)

«К дому у моря добавить бирку» — пожелание долголетия.

海晏河清 hǎi yàn hé qīng

② 黄河水清了,大海没有浪了。比 喻天下太平。

- **器** 唐·郑锡《日中有王子赋》: "河清海晏,时和岁丰。"
- ◆ 现在正逢盛世,政治升平,生产 发展,~,人民安居乐业。

≈ 四海升平

«На море — штиль, воды Хуанхэ чисты» — покой, благодать; тишь да гладь.

害群之马 hài qún zhī mǎ

- △ 危害马群的劣马。比喻危害集体的人。
- ※ 《庄子・徐无鬼》: "夫为天下 者,亦奚以异乎牧马者哉?亦去 其害马者而己矣。"
- ◆ 必要时,我们要采取断然措施, 严厉处置那些~。

«Лошадь, напугавшая табун» — паршивая овца все стадо портит; в семье не без урода; ложка дегтя в бочке меда.

含哺鼓腹 hán bǔ gǔ fù

- △ 哺:口中所含的食物;鼓腹:鼓 起肚子,即饱食。口含食物,手 拍肚子。形容太平时代无忧无虑 的生活。
- 卷《庄子·马蹄》: "夫赫胥氏之时,民居不知所为,行不知所之,含哺而熙,鼓腹而游,民能以此矣。"
- 有人把原始社会的人说成是~, 逍 遥自在。其实那时要吃饱肚子并 不是一件容易的事。

«Набивать рот и хлопать себя по животу» — беззаботное самодовольство.

含垢忍辱 hán gòu rěn rǔ

△ 忍、含: 忍受。形容忍受耻辱。

《后汉书·曹世叔妻传》: "有善莫名,有恶莫辞,忍辱含垢,常若畏惧,是谓卑弱下人也。"

- 床徽宗在位时,不可一世,而被 掳后偏会~。(鲁迅《南腔北调 集・谚语》)
- ≈ 忍辱含垢,包羞忍耻,负屈衔冤 «Сносить унижения и терпеть позор».

含沙射影 hán shā shè yǐng

- △ 传说一种叫蜮的动物,在水中含 沙喷射人的影子,使人生病。比 喻暗中攻击或陷害人。
- 審・干宝《搜神记》卷十二: "其名曰蜮,一曰短狐,能含沙射人,所中者则身体筋急,头痛、发热,剧者至死。"南朝宋・鲍照《苦热行》: "含沙射流影,吹蛊痛行晖。"
- ◆ 无论是~的攻击,还是无中生有的 诽谤,都不能动摇我们的坚定信 念。
- ≈ 指桑骂槐,旁敲侧击

«(Юй — животное) плюет песком на тень (человека)» — тайно вредить; строить козни; прибегать к завуалированной клевете; бросать камешки в чужой огород; тайные (косвенные) выпады; в завуалированной форме.

含血喷人 hán xuè pēn rén

△ 比喻捏造事实陷害别人。

- **%** 宋·晓莹《罗湖野录》卷二: "含血喷人,先污其口;百丈野 狐,失头狂走。"
- ◆ 他干了很多坏事,却~,往别人头 上栽赃,真是无耻之及。
- ≈ 血口喷人

«Брызгать на людей кровью» — клеветать; обливать грязью; напраслина, поклеп; злостный наговор; гнусная клевета.

含饴弄孙 hán yí nòng sūn

② 含着糖逗小孙子玩。形容晚年生 活的乐趣。

- 《后汉书·明德马皇后纪》:"吾但当含饴弄孙,不能复知政事。"
- ◆ 到了老年,跟前有个小孩子,~, 也是一种乐趣啊。

«Сосать леденцы и забавляться с внуками» — в старости отойти от дел; радости старости.

含英咀华 hán yīng jǔ huá

- 型 咀:细嚼,引申为体味;英、 华:这里指精华。比喻读书吸取 其精华。
- **器** 唐·韩愈《进学解》:"沈浸浓郁,含英咀华。"
- ◆ 对李商隐的诗,必须细细玩味, 才能~,领略其诗情画意。
- ≠ 囫囵吞枣, 不求甚解

«Обсасывать и тщательно пережевывать прелести и достоинства» — вникать в смысл и суть прочитанного.

邯郸学步 hán dān xué bù

- ② 邯郸:战国时赵国的都城;学步: 学习走路。比喻模仿人不到家,反 把原来自己会的东西忘了。
- ※ 《庄子・秋水》: "且子独不闻 夫寿陵余子之学行于邯郸与?未 得国能,又失其故行矣,直匍匐 而归耳。"
- ◆ 写作文不能照搬例文,那样会像~ 一样,是写不出好文章来的。
- ≈ 东施效颦

«Учиться походке в Ханьдане (столица царства Чжао)» — в погоне за формой утратить суть; потерять себя, слепо копируя других; неудачно подражать; набираться ложной премудрости.

寒蝉凄切 hán chán qī qiè

黑蝉:冷天里的知了。天冷时, 知了发出凄惨而低沉的声音。文 艺作品中多用以烘托悲凉的气氛 和情调。

- 器 晋・陆云《陆清河集・寒蝉 赋》: "于是贫居之士,喟尔相 与而俱叹曰: '寒蝉哀鸣,其声 也 悲; 四 时 去 暮, 临 河 徘 徊。'"
- ◆ 天阴阴的,树叶凋零,~,他独立 街头,心境也如这悲凉的秋一 样。

«Плач и всхлипы осенней цикады» печальное, пессимистичное произведение, картина.

寒耕执耘 寒耕执耘 hán gēng rè yún ② 泛指农作辛苦。

- **%** 《孔子家语·屈节解》:"民寒 耕热耘,曾不得食。"
- ◆ 农民~,辛苦种出的粮食,我们怎 么能浪费呢?
- ≈ 寒耕暑耘

«Озимая пахота и летняя прополка» — крестьянский труд отдыха не знает.

寒来暑往 hán lái shǔ wǎng

- △ 盛夏已过,寒冬将至。泛指时光 流逝。
- **黎** 《周易·系辞下》: "寒往则暑来,暑往则寒来,寒暑相推,而岁成焉。"
- ◆ 几年来,她白天在学校里工作, 晚上去教师进修学院学习,~,从 不间断。
- ≈ 春去秋来

«Холод и жара сменяют друг друга» — смена, течение времени.

寒泉之思 hán quán zhī sī

△ 指子女对母亲的思念之情。

% 《诗经•邶风•凯风》: "爰有 寒泉,在浚之下。有子七人,母 氏劳苦。" 他离家多年,今年终于难抑~,向 公司请了假,回家乡看望母亲去 了。

«Думы у холодного источника» — сыновья верность; думы о родителях.

罕譬而喻 hǎn pì ér yù

- ② 说话用不着多比方,都能听懂。 形容话说得非常明白。
- **%** 《礼记·学记》: "其言也约而 达,微而臧,罕譬而喻。"
- ◆ 王教授在学术讨论会上的发言, 总是~, 既浅显, 又深刻。

«Примеров мало, но понятно» — хорошо объяснять; растолковывать.

汗流浃背 hàn liú jiā bèi

- 英: 湿透。汗流得满背都是。形容非常恐惧或非常害怕。现也形容出汗很多,背上的衣服都湿透了。
- **%** 《后汉书·伏皇后纪》: "操 出,顾左右,汗流浃背。"
- ◆ 在劳动竞赛中,大家干得~。
- ≈ 汗流满面,汗如雨下

«Пот льет так, что спина промокла» — дрожать, трястись от страха; пот льет ручьем; насквозь пропотеть; до седьмого пота.

汗牛充栋 hàn niú chōng dòng

时,牛累得出汗,存放时可堆至 本: 栋宇,屋子。用牛运输书 屋顶。形容藏书非常多。

- * 唐·柳宗元《陆文通墓表》: "其为书,处则充栋宇,出则汗 牛马。"
- ◆ 我们这个小图书馆的书虽说不上 ~,但也有上万册了。
- ≈ 车载斗量, 浩如烟海.
- ≠ 寥寥无几,屈指可数

«Вола загонишь в пот, подопрешь стропила» — огромное множество книг (не увезешь, не поместишь в доме); обширная библиотека; дом забит книгами.

汗颜无地 hàn yán wú dì

- ② 汗颜:脸上出汗。形容极其羞愧,无地自容。
- * 唐·韩愈《朝归》诗:"服章岂不好,不与德相对,顾影听其声,赪颜汁渐背。"
- ❖ 这在我们做中国人的说来虽 觉~,但却是事实。(邹韬奋 《经历•新闻检查》)
- ≈ 无地自容

«Пот (льет) по лицу, некуда деваться» — стесняться; стыдиться; со стыда не знать, куда деваться; готов сквозь землю провалиться.

旱魃为虐 hàn bá wéi nüè

- 型 旱魃: 古代传说中能引起旱灾的 怪物; 虐: 灾害。指旱灾。
- * 《诗·大雅·云汉》: "旱魁为虐,如惔如焚。"
- ◆ 韦大侠急公好义,他听见~的讯息,一定会赶去的。(诸葛青云〈江湖夜雨十年灯〉)
- ≈ 旱魃为灾

«Хань Ба (демон засухи) — к беде» — засуха.

早苗得雨 hàn miáo dé vǔ

- △ 将要枯死的禾苗得到第一场好雨。比喻在危难中得到援助。
- *《孟子·梁惠王上》:"七八月 之间旱,则苗槁矣。天油然作 云,沛然下雨,则苗然兴之 矣。"
- ◆ 天幸今得贤弟来此间镇守,正如 "锦上添花,~。"(明·施耐 庵《水浒全传》第五十回)

«Засыхающие побеги получили дождь» — помощь, поддержка в тяжелую минуту.

撼树蚍蜉 hàn shù pí fú

- △ 撼:摇动。蚍蜉:大蚂蚁。想把 大树摇动的大蚂蚁。比喻自不量 力者。
- ***** 唐·韩愈《调张籍》诗:"蚍蜉撼大树,可笑不自量。"
- ◆ 他一个小职员做这件事情,犹如 ~, 不过是自取其辱而已。
- ≈ 螳臂当车

«Муравьи, раскачивающие дерево»— переоценивать собственные силы; непосильное дело.

毫厘千里 háo lí qiān lǐ

- ② 毫、厘:两种极小的长度单位。 开始时虽然相差很微小,结果会 造成很大的错误。
- 《礼记·经解》: "《易》曰: '君子慎始,差若毫厘,缪以千里。'"
- ◆ 搞科学研究,必须精益求精,一 丝不苟,否则就会~,带来重大损 失。

«Хао или ли (наименьшие единицы измерения), тысяча ли» — ничтожные просчеты в начале приводят к огромным ошибкам в конце.

好事多磨 hǎo shì duō mó

- △ 磨: 阻碍,困难。好事情在实现、成功前,常常会遇到许多波折。
- **%** 金•董解元《西厢》一: "真所谓佳期难得,好事多磨。"
- ◆ 他们俩的婚事由于种种原因,一 再推迟,这可真是~。
- ≠ 一帆风顺

«У доброго дела много препятствий» — нет розы без шипов; счастье не дается без труда; нелегка дорога к счастью.

好丹非素 hào dān fēi sù

- ② 爱好红色,反对白色。比喻对事物有偏见。
- 帶 南朝梁·江淹《杂体诗序》: "至于世之诸贤,各滞所速,莫 不论甘则忌辛,好丹则非素。"
- ◆ 你不要对这些评论过于挂怀,要 知道读者们都是~的。

«Любить красное, не любить белое» — односторонний взгляд на вещи.

好高骛远 hào gāo wù yuǎn

- ② 好:喜欢; 骛:追求。比喻不切 实际地追求过高过远的目标。
- 《宋史·道学传一·程灏传》: "病学者厌卑近而骛高远,卒无成焉。"
- ◆ 但是~,贪抄捷径的心理,却常常妨碍人们去认识这最普通的道理。(秦牧《画蛋·练功》)
- ≈ 好大喜功.
- ≠ 脚踏实地

«Любить высоту, стремиться вдаль» — ставить высокие цели, не согласуясь с реальностью; браться за непосильное дело; иметь высокое самомнение; стремиться прыгнуть выше головы.

好为人师 hào wéi rén shī

- ② 喜欢当别人的教师。形容不谦虚,自以为是,爱摆老资格。
- **%** 《孟子·离娄下》:"人之患在 好为人师。"
- ◆ 科学的态度是"实事求是", "自以为是"和"~"那样狂妄 的态度是决不能解决问题的。 (毛泽东《新民主主义论》)
- ≈ 妄自尊大.

≠ 不耻下问,移樽就教

«Любить поучать других людей» — нескромный; заносчивый; любить поучать других; любить читать наставления, нотации; менторский тон.

好整以暇 hào zhěng yǐ xiá

- 型整: 严整; 暇: 不急迫。形容既 严整,又从容。也指事情虽多, 仍旧从容不迫。
- * 《左传・成公十六年》: "日臣 之使于楚也,子重问晋国之勇, 臣对曰: '好以众整。'曰: '又何如?'臣对曰: '好以 暇。'"
- ◆ 只希望他说快一点,少说几个 "嗯",然而他却老是那样~地 "嗯"个不停。
- ≈ 从容不迫.
- ≠ 手忙脚乱

«Собранный, организованный и неторопливый» — спокойно и без суматохи, успешно справляться со многими делами.

昊天罔极 hào tiān wǎng jí

- ② 原指天空广大无边,后比喻父母 的恩德极大。
- **%** 《诗经·小雅·蓼莪》:"欲报 之德,昊天罔极。"
- 亏得祖父抚养成人,以有今日! 这~之恩,无从补报万一,思之 真是令人愧恨欲死! (清・吴趼 人《二十年目睹之怪现状》第七 十四回)

«Великое небо не знает пределов, беспредельность мира» — бесконечность родительской любви, родительского добра.

浩然之气 hào rán zhī qì

△ 浩:盛大、刚直的样子;气:指 精神。指浩大刚正的精神。

- **%** 《孟子·公孙丑上》:"我善养 吾浩然之气。"
- ◆ 他在敌人面前,神色自若,从容 不迫,那种~,使人不由得肃然起 敬。
- ≈ 浩然之气,高风亮节 «Величественный дух» — огромная сила духа; врожденное великодушие.

浩如烟海 hào rú yān hǎi

- ② 浩:广大;烟海:茫茫大海。形容典籍、图书等极为丰富。
- 帶 隋·释真观《梦赋》: "若夫正 法宏深,妙理难寻,非生非灭, 非色非心,浩如沧海,郁如邓 林。"
- 图书馆的编辑目录的工作非常重要,其目的是提供检索工具,使读者在~、门类繁多的藏书中便捷地找到自己所需要的书。
- ≈ 车载斗量,汗牛充栋

«Бесконечный, как морская дымка»— несметное число; огромная коллекция, собрание; море чего-то; великое множество.

皓齿蛾眉 hào chǐ é méi

- 全 皓: 白色的样子; 蛾眉: 女子修长而美丽的眉毛。洁白的牙齿, 修美的眉毛。形容女子容貌端庄美丽, 也喻称美女。
- **%** 汉·枚乘《七发》: "皓齿蛾眉,命曰伐性之斧。"
- ◆ 进来的那个女子,生得~,明艳动 人。
- ≈ 皓齿明眸,皓齿朱唇,朱唇粉面 «Белые зубы, брови как ночная бабочка» — краса-девица, красавица.

呵壁问天 hē bì wèn tiān

② 呵:大声呵斥;问天:向天发问。形容文人不得志而发牢骚。

- 祭 汉·王逸《天问序》: "屈原放逐,忧心愁悴,彷徨山泽,放逐,忧心愁悴,彷徨山泽,经历陵陆,嗟号昊旻,仰天叹息。……因书其壁,呵而问之,以渫愤懑,舒泻愁思。"
- ◆ 他面对黑暗现实,~,写下了满怀 愤慨,无限激情的诗句。

«Выговаривать обиды стене и вопрошать Небо» — некому выговориться; нет возможности высказать наболевшее; интеллектуал, не сделавший карьеры, ворчит, жалуется на обиды, ропщет, сетует.

呵佛骂祖 hē fó mà zǔ

- ② 原指如果不受前人拘束,就可以 突破前人。后比喻没有顾虑,敢 做敢为。
- * 宋·释道原《景德传灯录》卷十五: "是子将来有把茅盖头,呵佛骂祖去在。"
- ◆ 带着~,抹煞一切的"狂",抱着壁立万仞,唯我独尊的"狂",与生吞活剥,一知半解的"无知",到了自由平等先进之邦的法国,以为我们的个人主义,更可以发挥尽致。(苏雪林《吴稚晖先生与里昂中法学校》)

«Кричать на Будду и ругать старших» — ниспровергать авторитеты.

合而为一 hé ér wéi vī

△ 把散乱的事物合在一起。

- 袋 《史记·春申君列传》: "臣为 王虑,莫若善楚。秦楚合而为一 以临韩,韩必敛手。"
- ◆ 他将各种同类产品做了比较,最 后采集众家所长,将其优点~,研 制出一种广受用户欢迎的新型电 机。

«Собрать воедино».

合浦珠还 hé pǔ zhū huán

- 全 合浦:汉代郡名,在今广西合浦 县东北。比喻东西失而复得或人 去而复回。
- 場 《后汉书・循吏传・孟尝》: "(合浦)郡不产谷实,而海出珠宝,与交阯比境……尝到官, 革易前敝,求民病利。曾未逾岁,去珠复还,百姓皆反其业。"
- ◆ 我当时虽失的一件无足重轻的东西,究竟能够~,我心里总觉喜欢得很。(《晚清文学丛钞・冷眼观》第十五回)

≈ 失而复得

«В Хэпу (название адм. района) возвращается жемчуг (новый управляющий восстановил промысел жемчуга)» — вернуть утраченные богатства.

何足挂齿 hé zú guà chǐ

- **企** 足: 值得; 挂齿: 提及, 谈及。 哪里值得挂在嘴上。不值一提的 意思。
- 《汉书·叔孙通传》: "此特群 盗鼠窃狗盗,何足置齿牙间 哉?"
- ❖ 请不要客气,区区小事,~。
- ≈ 何足道哉, 无足挂齿

«Стоит ли вешать на зубы» — не достойно даже упоминания; не стоит и говорить.

和璧隋珠 hé bì suí zhū

△ 比喻极珍贵的东西。

- 《韩非子·解老》:"和氏之璧,不饰以五采;隋侯之珠,不饰以银黄;其质之美,物不足以饰之。"
- ❖ 这个小小的纪念章,在他眼里却比~还要珍贵。

≈ 无价之宝

«Яшма Бянь Хэ и перл Суй Хоу» — несметное богатство; великие сокровища; драгоценная вещь; сказочная ценность; бесценные сокровища.

和而不唱 hé ér bù chàng

- ② 赞同别人的意见, 不坚持自己的 说法。
- **%** 《庄子·德充符》: "和而不唱,知不出乎四城。"
- ◆ 他是个性格随和的人,对别人的 意见常常是~。

«Поддерживает, но не поет» — поддерживать чужую точку зрения, не настаивать на своей.

和而不同 hé ér bù tóng

- ② 和:和睦;同:苟同。和睦地相 处,但不随便附和。
- **%** 《论语·子路》:"君子和而不同,小人同而不和。"
- 他为人和气,处事灵活,遇到不同意见,他总是能够~,既能把自己的看法讲出来,又从来不使人感到难堪。

«Мирно соседствовать, но не соединяться» — мирное суверенное сосуществование

和风细雨 hé fēng xì yǔ

- △ 和风:指春天的风。温和的风,细小的雨。比喻方式和缓,不粗暴。
- * 南朝·陈·张正见《陪衡阳王游 耆阇寺》: "清风吹麦垄,细雨 濯梅林。"
- ◆ 他做起思想工作来~,道理讲得 透,态度诚恳,让人心悦诚服。
- ≠ 疾风暴雨,暴风骤雨

«Теплый ветер, легкий дождь» — мягкий, деликатный.

和光同尘 hé guāng tóng chén

- ② 和、同:混合。和光:混合各种 光彩;同尘:与尘俗相同。指不 露锋芒,与世无争的消极处世态 度。也比喻同流合污。
- **黎** 《老子》第四章: "和其光,同 其尘。"
- ◆ 象杜九皋他们不是在走这样的路吗?表面上~,骨子里灭满兴汉。 (郭沫若《南冠草》三幕)

≈ 随波逐流

«Соединиться со всеми цветами, стать как пыль» — скрывать свой талант; не выделяться.

和盘托出 hé pán tuō chū

- ② 和:连同。连盘子也端出来了。 比喻全都讲出来,毫不保留。
- 恐 元·明本述《天目中峰和尚广录》第十六卷: "今日特为你起模画样,和盘托出。"
- ◆ 周师傅把自己的技术和几十年的 经验向自徒弟~。
- ≈ 全盘托出.
- ≠ 守口如瓶,讳莫如深

«Все миски выставить» — выкладывать начистоту, без утайки; раскрыть свои карты.

和颜悦色 hé yán yuè sè

- △ 颜: 面容; 悦: 愉快; 色: 脸 色。脸色和蔼喜悦。形容和善可 亲。
- * 《论语・季氏》: "友便辟,友善柔、友便佞,损也。"邢昺疏: "善柔,谓面柔,和颜悦色以诱人者也。"
- ◆ 他~地问小男孩道:"小朋友,你 知不知道是谁送来了这封信?"
- ≈ 和容悦色,和蔼可亲
- ≠ 疾言厉色,声色俱厉

«Доброе, веселое лицо» — доброжелательный, мягкий.

河东狮吼 hé dōng shī hǒu

- □ 比喻悍妒的妻子对丈夫大吵大 闹。
- ** 宋·苏轼《寄吴德仁兼简陈季常》诗:"龙丘居士亦可怜,谈空说有夜不眠。忽闻河东狮子吼,拄杖落手心茫然。"
- ◆ 少不得太太面前还要趋奉趋奉, 防 是 ~ 起 来 , 要 不 太 平 。 (清・彭养鸥《黑籍冤魂》第二 十二回)

«Рев жэдунской львицы» — сварливая, ревнивая жена скандалит с мужем; шумно ссориться.

河汉无极 hé hàn wú jí

- ② 河汉:银河;极:尽头,边际。 银河广阔,无边无际。比喻言论 荒诞不经,难以置信。亦比喻恩 泽广大,使人难以报答。
- 《庄子·逍遥游》: "吾闻言于接舆,大而无当,往而不返,吾惊怖其言,犹河汉无极。"
- ◆ 你这话太不着边际,让人感觉~, 实在难以让人相信。

«Млечный Путь бесконечен» — бесконечность; пустословие; безграничная благость.

河目海口 hé mù hǎi kǒu

- ② 河目:形状像河一样的眼睛,上下眼眶平而长;海口:像大海一样的嘴,又大又深。比喻相貌非凡。
- 《孔子家语·困誓》:"孔子适 郑,与弟子相失,独立于东郭门 外。或人谓子贡曰:'东门外有 一人焉,其长九尺有六寸,河目

隆颡。'"《孝经援神契》: "孔子海口含泽。"

◆ 他长得~, 实是圣贤之相。«Глаза как реки, рот как море» — неординарная внешность.

河清难俟 hé qīng nán sì

- **②** 俟:等待。很难等到黄河水清。 比喻时间太长,难以等待。
- **%** 《左传·襄公八年》: "俟河之 清,人寿几何?"
- 夫妻一别竟是三十多年,至今音 讯全无,~,还要等到什么时候呢?

≈ 遥遥无期

«Трудно дождаться, когда Хуанхэ станет светлой» — невозможно дождаться.

涸辙之鲋 hé zhé zhī fù

- ② 涸:干;辙:车轮辗过的痕迹; 鲋:鲫鱼。水干了的车辙里的小 鱼。比喻在困境中急待援救的 人。
- 《庄子·外物》: "周昨来,有中道而呼者,周顾视车辙中,有鲋鱼焉。"
- ◆ 但人不能饿着静候理想世界的到来,至少也得留一点残喘,正如~,急谋升斗之水一样。(鲁迅《坟•娜拉走后怎样》)

≈ 涸辙枯鱼

«Карась в высохшей колее» — находиться на краю гибели; оказавшись в тупике, ждать помощь.

鹤发鸡皮 hè fà jī pí

- △ 鹤发:白发;鸡皮:形容皮肤有 皱纹。皮肤发皱,头发苍白。形 容老人年迈的相貌。
- * 北周·庾信《竹杖赋》:"子老矣,鹤发鸡皮,蓬头历齿。"唐

- 玄宗《傀儡吟》:"刻木牵丝作 老翁,鸡皮鹤发与真同。"
- ❖ 这位当初名噪一时的演员,如今 已是~,老态龙钟了。

≠ 鹤发童颜

«Журавлиные (седые) волосы, куриная (морщинистая) кожа» — внешность глубокого, дряхлого старика.

鹤发童颜 hè fà tóng yán

- △ 仙鹤羽毛般雪白的头发,儿童般 红润的面色。形容老年人气色 好。
- * 唐·田颖《梦游罗浮》:"自言 非神亦非仙,鹤发童颜古无 比。"
- (李明教授已经是古稀之年了, 但他~,身体健壮,精力旺盛,不 亚于一个壮年人。

«Журавлиные (седые) волосы, детское лицо» — бодрый, полный сил пожилой человек; седой старик с моложавым лицом; моложавый вид.

鹤鸣九皋 hè míng jiǔ gāo

- △ 九皋:深泽。鹤鸣于湖泽的深 处,它的声音很远都能听见。比 喻贤士身隐名著。
- **%** 《诗经·小雅·鹤鸣》:"鹤鸣 于九皋,声闻于野。"
- ◆ 三国时,诸葛亮隐居隆中,但~, 引来刘备三顾茅芦,终于出山, 辅佐刘备做成了一番大业。

≈ 鹤鸣之士

«Крик журавля на дальнем болоте» — крупный мыслитель, отошедший от мира; хотя мудрец живет в тиши, но известен всем.

黑白分明 hēi bái fēn míng

△ 比喻是非界限很清楚。也形容字 迹、画面清楚。

- ※ 汉·董仲舒《春秋繁露·保位权》: "黑白分明,然后民知所去就。"
- ◆ 再翻下去是穆少英先生的《墨绿衫的小姐》里,有三幅插画,有些象麦绥莱勒的手笔,~。(鲁迅《花边文学·奇怪(三)》)
- ≈ 泾渭分明,爱憎分明.
- ≠ 黑白不分,泾渭不分,黑白混淆 «Черное и белое ясно различимо» ясно и четко; различать белое и черное, правду и ложь, добро и зло; проводить четкую грань.

黑白混淆 hēi bái hùn xiáo

- △ 把黑的说成白的,将白的说成黑 的。比喻故意颠倒是非,制造混 乱。
- **%** 《后汉书·杨震传》:"白黑溷 淆,清浊同源。"
- ◆ 文革期间,一切事都被颠倒了, ~,于是一些有思想的人感到苦闷,悲观。
- ≈ 黑白不分, 泾渭不分.
- ≠ 黑白分明

«Смешать и перепутать черное и белое» — лгать; ставить все с ног на голову.

恨海难填 hèn hǎi nán tián

- ② 恨海:怨恨如海;难填:难于填 寒。比喻怨气难平。
- 《山海经·北山经》: "炎帝之少女名曰女娃。女娃游于东海, 溺而不返,故为精卫,常衔西山之木石,以堙于东海。"
- ◆ 一想起负心情人的所作所为,她就~,每天昼思夜想,怎样才能对他进行报复。

«Разбушевавшееся море трудно заткнуть» — не на шутку разозлиться, трудно усмирить.

横冲直撞 héng chōng zhí zhuàng

△ 乱冲乱撞,蛮横无理。

- 等明・李贽《续焚书・与友人论文》: "凡作文皆从外边攻进里去,我谓文章就时而攻打出来,就他城池,食他粮草,统率他兵马,直冲横撞,搅得他粉碎,故不费一毫气力而自然有余也。"
- ◆ 只见那醉酒的司机,驾着车,在 马路上~。

≈ 狼奔豕突

«Горизонтальные бросаются, вертикальные кидаются» — лезть напролом; поступать необдуманно; держаться развязно, нагло; вести себя разнузданно; бесчинствовать; носиться очертя голову; совать нос везде и всюду.

横七竖八 héng qī shù bā

- △ 有的横,有的竖,杂乱无章。形容纵横杂乱。
- **黎** 明·施耐庵《水浒全传》第三十四回:"一片瓦砾场上,横七竖八,杀死的男子妇人,不计其数。"
- 加工车间的地上, ∼地放着许多材料。
- ≈ 杂乱无章.
- ≠ 井井有条,井然有序

«Горизонтальная семерка и вертикальная восьмерка» — полный сумбур; вповалку; беспорядочно; разбросанный как попало.

横生枝节 héng shēng zhī jié

- △ 枝节:比喻细小或旁出的事情。 比喻在解决问题过程中意外地发 生了一些麻烦事。
- ** 宋·叶适《水心文集·答少詹书》:"少詹既未能从人而舍己, 又疑人之不相与,而以为外己,所 以枝节横生,意见多疑。"

◆ 这件事应该尽快办理,否则容易 ~,引起别的变故。

≈ 节外生枝

«Расти, растопыриваясь ветками и сучьями» — губить важное дело из-за мелочей; ставить палки в колеса; чинить помехи; создавать осложнения.

烘云托月 hōng yún tuō yuè

- 二 烘: 渲染; 托: 衬托。原指一种 画月亮的传统手法。后比喻从侧 面渲染以显示或突出主体。
- * 元·王实甫《西厢记》第一本第 一折金圣叹批: "而先写张生 者,所谓画家烘云托月之秘 法。"
- ❖ 这位老画家善于用~的笔法描画 山水。

«Раскрашивать облако, оттенять луну» — выделить, подчеркнуть что-либо.

洪炉点雪 hóng lú diǎn xuě

- <u></u> 大火炉里放进一点雪,马上就会 融化。比喻对问题领会极快。
- ※ 宋·王质《雪山集·大慧禅师正 法眼藏序》: "余夜宿金山之方 丈,不得寤,信手而抽几案文 书,得此阅之,至洪炉点雪,恍 然非平时之境。"
- ◆ 听了王先生的一席话,我如同~一般,马上明白了问题的实质。

«В раскаленную печь добавить немного снега» — быстро разбираться в вопросах.

洪炉燎发 hóng lú liáo fà

- ② 洪炉: 大炉子。大火炉里烧毛 发。比喻事情极易解决。
- **%** 《史记·刺客列传》: "夫以鸿 毛燎于炉炭之上,必无事矣。"
- ◆ 今将军仗皇威,掌兵要,龙骧虎 步,高下在心;若欲诛宦官,如

鼓~耳。(明·罗贯中《三国演义》第二回)

≈ 洪炉燎毛

«В огромной печи сжигать волоски» — из пушки по воробьям; проще простого.

鸿毳沉舟 hóng cuì chén zhōu

- ② 毳: 鸟兽的细毛。鸿雁细毛虽轻,堆积过多也能使船沉没。比喻小问题不解决,积累多了就要出大问题。
- **%** 《新论·慎隙》:"鸿毳性轻,积之沉舟。"
- ◆ 对于小毛病也不能放任,~,小毛 病也可能逐渐变成大错误。
- ≈ 积羽沉舟

«От лебяжьего пуха лодка потонула» — маленькие проблемы нарастают, как снежный ком.

鸿鹄将至 hóng hú jiāng zhì

- ② 鸿鹄: 天鹅。指学习不专心。现 表示将有所得。
- * 《孟子·告子上》: "使奕秋 诲二人奕,其一人专心致志, 惟奕秋之为听。一人虽听之,一 心以为有鸿鹄将至,思援弓缴而 射之,虽与之俱学,弗若之 矣。"
- ◆ 你漫不经心地坐在那里发呆,是不是以为有~啊?

«Лебеди прилетят» — учиться спустя рукава; приобрести что-либо в будущем; ждать чуда.

鸿鹄之志 hóng hú zhī zhì

- ② 鸿鹄: 天鹅, 比喻志向远大的 人; 志: 志向。比喻远大志向。
- *《吕氏春秋·士容》:"夫骥骜之气,鸿鹄之志,有谕乎人心者,诚也。"《史记·陈涉世

- 家》: "嗟乎! 燕雀安知鸿鹄之 志哉!"
- ◆ 太子李贤的锐气和~已经在焦虑不安中渐渐散失。(苏童《武则天》)
- ≈ 雄心壮志,豪情壮志 «Цель крупных птиц (лебедя)» — высокие устремления.

鸿毛泰山 hóng máo tài shān

○ 比喻轻重相差极大。

- **%** 汉·司马迁《报任少卿书》: "人固有一死,或重于泰山,或 轻于鸿毛,用之所趋异也。"
- ◆ 人的死法,~,各有不同,就看你 如何去选择了。

«Лебяжий пух и гора Тайшань» — разные весовые категории; большая разница; ничтожная смерть или достойная смерть.

呼卢喝雉 hū lú hè zhì

- ② 呼、喝:喊叫; 卢、雉: 古时赌 具上的两种颜色。泛指赌博。
- * 宋·陆游《风顺舟行甚疾戏书》 诗:"呼卢喝雉连暮夜,击兔伐 狐穷岁年。"
- ◆ 他们常常赌博到深夜,~,吵得四 邻不安。
- ≈ 呼幺喝六

«Выкрикивать «черное» и называть «пестрое» (комбинации при игре в кости)» — играть в азартные игры.

呼牛呼马 hū niú hū mǎ

- 呼: 称呼。称我牛也好,称我马也好。比喻别人骂也好,称赞也好,决不计较。
- **%** 《庄子·天道》:"昔者子呼我 牛也,而谓之牛,呼我马也,而 谓之马。"

- ◆ 而且似乎穷人便可以任意被人~而 毫不抵抗的。(老舍《老张的哲 学》)
- ≈ 呼牛作马

«Называй хоть коровой, хоть лошадью» — быть равнодушным к внешней опенке.

囫囵吞枣 hú lún tūn zǎo

- □ 囫囵:整个儿。把枣整个咽下去,不加咀嚼,不辨滋味。比喻对事物不加分析思考。
- **%** 《朱子语类·论语十六》:"道 理也是一个有条理底物事,不是 囫囵一物。"
- ❖ 读书要善于思考,不能∼,不求 甚解。
- ≈ 生吞活剥,不求甚解.
- ≠ 含英咀华,融会贯通

«Проглотить финик вместе с косточкой» — огульно, без разбора; делать поверхностно, не разбираясь в сущности.

狐假虎威 hú jiǎ hǔ wēi

- **四** 假:借。狐狸假借老虎的威势。 比喻依仗别人的势力欺压人。
- **%** 《战国策·楚策一》: "虎求百兽而食之,得狐。……虎以为然,故遂与之行。兽见之皆走,虎不知兽畏己而走也,以为畏狐也。"
- ❖ 马福靠着他干爹的势力,~,无恶 不作,成了方圆几十里有名的地 头蛇。
- ≈ 狐藉虎威,狗仗人势

«Лиса пользуется могуществом тигра» — запугивать, притеснять, опираясь на могущественную поддержку; запугивать авторитетом, чужой силой; напускать на себя важность; опираться на силу своих хозяев.

狐埋狐搰 hú mái hú hú

- ② 捐:挖掘。狐性多疑,刚把东西 埋下,又把挖出来看看。比喻疑 虑过多,不能成事。
- **%** 《国语·吴语》:"狐埋之,而 狐搰之,是以无成功。"
- ◆ 办事要有决断,~是成不了大事的。
- ≈ 狐埋狐扬,出尔反尔

«Лиса (не успеет) закопать, как (тут же) выкопает» — часто оглядываешься — дело не сделаешь.

狐裘羔袖 hú qiú gāo xiù

- ② 裘:皮衣; 羔:指小羊皮。狐皮衣服,羔皮袖子。比喻整体尚好,略有缺点。
- **%** 《左传·襄公十四年》: "余狐 裘而羔袖。"
- ◆ ; 一般来说,他办事还算妥当, 有时虽然略有~,总算是差强人 意。
- ≈ 白璧微瑕

«Лисья доха, рукава из овчины» — не без изъяна.

狐死兔泣 hú sǐ tù qì

- △ 比喻因同类的死亡而感到悲伤。
- **%** 《宋史·李全传》:"狐死兔 泣,李氏灭,夏氏宁得独存?"
- ◆ 看到他落得如此下场,同伴们都 颇有~的感觉,有些惶惶然了。
- ≈ 兔死狐悲, 狐兔之悲, 物伤其类 «Лиса издохла, заяц плачет» одного поля ягода, вот и сочувствует; горевать о сообщнике.

胡说八道 hú shuō bā dào

△ 没有根据或没有道理地瞎说。

等 明·吴承恩《西游记》第六十八回:"你那曾见《素问》、《难经》、《本草》、《脉诀》,是

- 甚般章句,怎生注解,就这等胡说乱道,会甚么悬丝诊脉!"
- ◆ 每个星期日的上午,不得不去听 那个主教的~,也是一件苦事。
- ≈ 胡言乱语,信口开河.
- ≠ 言之凿凿,言必有据

«Сумбурно говорить о восьми путях» — нести чушь, околесицу; болтать ерунду; говорить чепуху; врать; вздорные россказни; вздор.

胡思乱想 hú sī luàn xiǎng

△ 指没有根据,不切实际的瞎想。

- * 《朱子全书・学》: "宜于日用 之间,稍立课程,不要如此胡思 乱量,过却子也。"
- ◆ 杏莉母亲正在~之际,听到有人 敲门,高兴极了!(冯德英《苦 菜花》第三章)

«Сумбурные идеи, путаные мысли» — бросаться от одной мысли к другой; предаваться беспочвенным мечтаниям; забивать себе голову пустыми мыслями, ерундой.

胡天胡帝 hú tiān hú dì

- ② 胡:何;帝:指天神。什么是天, 什么是帝。原形容服饰容貌像天神 一样美丽,后也表示尊敬崇仰。
- **%** 《诗经·庸风·君子偕老》: "胡然而天也! 胡然而帝也!"
- ◆ 與门开处,但见一位华装炫饰,~的女娇娃,姗步下舆。 (蔡东藩、许厪父《民国通俗演义》第三十七回)

«То ли небожитель, то ли император» — прекрасная внешность, роскошные одежды.

瑚琏之器 hú liǎn zhī qì

△ 瑚琏: 古代祭祀时盛黍稷的尊贵器皿, 夏朝叫"瑚"殷朝叫

"琏"。比喻人特别有才能,可以担当大任。

- * 《论语·公冶长》: "子贡问曰: '赐也何如?'子曰: '女器也'。曰: '何器也?'曰: '瑚瑚也。'"
- ◆ 在从前的社会制度下,他空怀~, 无从施展。

«Сосуд для жертвоприношений (ху — в эпоху Ся, лянь — в эпоху Инь)» — талантливый человек, пригодный для серьезных должностей.

虎背熊腰 hǔ bèi xióng yāo

△ 形容人身体魁梧健壮。

- 第 元·无名氏《飞刀对箭》:"这 厮倒是一条好汉,狗背驴腰的, 哦,是虎背熊腰。"
- ◆ 一个面如重枣,一个脸似黄金,都是~,相貌非凡。(清•李汝珍《镜花缘》第九十五回)
- ≈ 虎体熊腰,虎头虎脑.
- ≠ 弱不禁风

«Спина тигра, поясница медведя» богатырское сложение; дюжий молодец; атлетически сложенный.

虎斗龙争 hǔ dòu lóng zhēng

△ 形容斗争或竞赛很激烈。

- ※ 汉·班固《答宾戏》: "分裂诸夏,龙战虎争。"
- ❖ 运动场上,~,争夺得十分激烈。

≈ 龙争虎斗

«Тигры борются, драконы сражаются» — жаркая схватка; бескомпромиссная борьба.

虎口逃生 hǔ kǒu táo shēng

- ② 老虎嘴里幸存下来的生命。比喻 逃脱极危险的境地侥幸活下来。
- 综 《庄子·盗跖》: "孔子曰: '然,丘所谓无病而自灸也,疾

- 走料虎头,编虎须,几不免虎口 哉。'"
- ◆ 他居然~,从德军的包围圈中逃了 出来。
- ≈ 虎口余生

«Спастись из пасти тигра» — выйти живым из очень сложной, опасной ситуации; уйти от неминуемой гибели; вырваться из лап смерти; чудом спастись.

虎头蛇尾 hǔ tóu shé wěi

- ② 头大如虎,尾细如蛇。比喻开始 时声势很大,到后来劲头很小, 有始无终。
- **%** 元·康进之《李逵负棘》第二 折:"则为你两头白面搬兴废, 转背言词说是非,这厮敢狗行狼 心,虎头蛇尾。"
- ◆ 无论干什么工作,都要有始有 终,千万不能~,半途而废。
- ≈ 有始无终.
- ≠ 善始善终

«Голова тигра, хвост змеи» — хорошо начать, плохо кончить.

户枢不蠹 hù shū bù dù

- △ 流动的水不会发臭,经常转动的门轴不会被虫蛀。比喻经常运动的东西不容易受侵蚀。 也比喻人经常运动可以强身。
- **%** 《吕氏春秋·尽数》:"流水不腐,户枢不蝼,动也。"
- ◆ "流水不腐,~",是说它们在不停的运动中抵抗了微生物或其他生物的侵蚀。(毛泽东《论联合政府》)
- ≈ 流水不腐

«Дверной шарнир (червь) не точит» — движение — залог здоровья.

花前月下 huā qián yuè xià

- 本指游乐休息的环境。后多指谈情说爱的处所。
- ***** 唐·白居易《老病》诗: "尽听笙 歌夜醉眠,若非月下即花前。"
- ◆ 他不肯将任何一分钟分给爱情的 ~,我们见面,也是一同念书。 (三毛《倾城》)

«Перед цветами, под луной» — место романтического свидания.

花下晒裈 huā xià shài kūn

- **二** 裈:有裆裤子。在鲜花下晒裤子。比喻不文雅,煞风景。
- ***** 唐·李商隐《杂纂·杀风景》: "花下晒裈。"
- ◆ 你这样简直就是~, 太煞风景了。 «Под цветами сушить панталоны» дурной вкус; моветон.

华不再扬 huá bù zài yáng

- ② 己开过的花,在一年里不会再 开。比喻时间过去了不再回来。
- **%** 晋·陆机《短歌行》:"时无重至,华不再扬。"
- ◆ 唉!~,青春不再,我的好时光 一去不返了。

«Цветы больше не зацветут» — ушедшего не воротишь.

华屋秋墟 huá wū qiū xū

- △ 壮丽的建筑化为土丘。比喻兴亡 盛衰的迅速。
- * 三国·魏·曹植《箜篌引》: "生在华屋处,零落归山丘。"
- ◆ 大至胡元杀掠,满清焚屠之际, 也还会有人单单捧出什么烈女绝 命,难妇题壁的诗词来,这个艳 传,那个步韵,比对于~,生民 涂炭之惨的大事情还起劲。(鲁 迅《且介亭杂文•病后杂谈》)

≈ 华屋山丘

«Был прекрасный дом, стал осенний холм» — мирская слава быстро проходит; как нашел, так и потерял; быстрый расцвет и упадок.

画饼充饥 huà bǐng chōng jī

- △ 画个饼来解除饥饿。比喻用空想 来安慰自己。
- *《三国志·魏志·卢毓传》: "选举莫取有名,名如画地作 饼,不可啖也。"
- ◆ 他答应我的事至今没有兑现,怕 是只能~了。
- ≈ 指雁为羹,望梅止渴

«Нарисовать блин, чтобы утолить голод» — заниматься самоуспокоением; маниловщина; никакого проку.

画地为牢 huà dì wéi láo

- <u></u> 在地上画一个圈当做监狱。比喻 只许在指定的范围内活动。
- **%** 汉·司马迁《报任少卿书》: "故士有画地为牢,势不可入, 削木为吏,议不可对,定计于鲜 也。"
- ◆ 关于题材问题,一时曾相当狭隘,而且至今也还有人抱着这样的见解,以为必须直接采自抗战的现实,这可以说是~。 (郭沫若《抗战以来的文艺思潮》)
- ≈ 画地为狱

«Начертить круг в качестве тюрьмы для виновных» — ограничить свободу действий; поставить в определенные рамки; указать кому-то его место; поставить на место.

画虎成狗 huà hǔ chéng gǒu

② 画老虎不成,却成了狗。比喻模 仿不到家,反而不伦不类。

- 《后汉书·马援传》: "效季良 不得,陷为天下轻薄子,所谓画 虎不成反类狗也。"
- 对古典文学缺乏修养,勉强作旧体诗,往往会~,写得不伦不类。
- ≈ 画虎类犬

«Рисовать тигра, а получить собаку» — неудачная имитация; безуспешное подражание.

画龙点睛 huà lóng diǎn jīng

- ② 原形容梁代画家张僧繇作画的神 妙。后多比喻写文章或讲话时, 在关键处用几句话点明实质,使 内容生动有力。
- ◆ 然而一个好题目,却常常对作品有~之妙,激发人们阅读的兴趣。(秦牧《车窗文学欣赏》)
- ≈ 点铁成金

«Рисуя дракона, нарисовать зрачки» — мастерски завершить работу; умело подчеркнуть нужные места в произведении или речи; наносить решающий штрих; одним штрихом оживлять картину; одним словом раскрывать суть дела; придавать живость, красочность, образность; меткое дополнение.

画蛇添足 huà shé tiān zú

- □ 画蛇时给蛇添上脚。比喻做了多 余的事,非但无益,反而不合 适。
- * 《战国策・齐策二》: "蛇固无足,子安能,而外学其文,虽有贤师良友,若画脂镂冰,费日损功。"

- ❖ 这篇文章写到这里恰到好处,他 非要再加几句,结果~,反而影响 了它的艺术效果。
- ≈ 画蛇著足,多此一举

«Рисуя змею, пририсовать ноги» сделать что-то лишнее, ненужное; быть совершенно излишним; перестараться; совершенно ни к чему.

画脂镂冰 huà zhī lòu bīng

- **全 镂**:雕刻。在油脂上绘画,在冰上雕刻。比喻劳而无功。
- ※ 汉·桓宽《盐铁论·殊路》: "故内无其质,而外学其文,虽有贤师良友,若画脂镂冰,费日损功。"
- ◆ 他选错了专业,没有做到扬长避 短,恰恰舍弃了自己所长,恐怕 是~,到头来白费力气。
- ≈ 镂冰雕朽,海底捞月,徒劳无功 «Рисовать на жире, гравировать на льду» напрасный труд.

环肥燕瘦 — huán féi yàn shòu

- △ 形容女子形态不同,各有各好看的地方。也借喻艺术作品风格不同,而各有所长。
- * 宋·苏轼《孙莘老求墨妙亭诗》:"杜陵评书贵瘦硬,此论未公吾不凭。短长肥瘦各有态, 玉环飞燕谁敢憎。"
- ◆ 在书法展会上,各家书法自成一 格,真是~,各擅其美。
- ≈ 各尽其妙,各擅胜场,各有所长 «Хуань полная, Янь худощавая (знаменитые красавицы древности)» у каждой женщины своя прелесть; у каждого произведения свои достоинства.

宦海风波 huàn hǎi fēng bō

△ 宦海: 旧指官场。旧指官场沉 浮,像海洋中的浪涛和大风,变 化莫测;亦指官场中出现的风险 和波折。

- **黎** 宋·陆游《休日感化》:"宦海 风波实饱经,入将人世寄邮 亭。"
- ◆ 经了这场~,益发心灰意懒。 (清・文康《儿女英雄传》第十 三回)

«В чиновном мире ветер и волны» — тернии и опасности государственной службы.

涣然冰释 huàn rán bīng shì

- ② 涣然:流散的样子;释:消散。 象冰遇热消融一般。形容疑虑、 误会、隔阂等完全消除。
- **%** 《老子》第十五章: "涣兮若冰 之将释。"
- ◆ 误解和偏见并不能随着时间的推 移而~。
- ≈ 冰消瓦解,烟消云散

«Большая вода растаивает лед» — рассеять все сомнения; снять недопонимание.

患得患失 huàn dé huàn shī

- **二** 患:忧患,担心。担心得不到, 得到了又担心失掉。形容对个人 得失看得很重。
- **黎** 《论语·阳货》: "其未得之 也,患得之;既得之,患失之。 苟患失之,无所不至矣!"
- ◆ 一个满脑子自私想法的人,整天 ~,怕这怕那的,是何等地不愉快 和不自由。
- ≈ 斤斤计较

«Беспокоишься, чтобы получить, беспокоишься, что утратишь» — недовольство тем, что есть; все ему не так; постоянно печься о своей личной выгоде, о собственных интересах; эгоистические настроения; своекорыстие.

患难与共 huàn nàn yǔ gòng

- 共同承担危险和困难。指彼此关系密切,利害一致。
- 等 三国·魏·曹植《求自试表》: "而臣敢陈闻于陛下者,诚与国 分形同气,忧患共之者也。"
- 高桂英毕竟是他的~的结发妻子和好帮手。(姚雪垠《李自成》 第一卷第十三章)
- ≈ 休戚与共,同甘共苦,风雨同舟.
- ≠ 貌合神离,离心离德

«Переносить трудности вместе» — заботиться друг о друге; делить успехи и трудности; иметь общую судьбу; вместе переносить лишения, испытания, невзгоды.

患至呼天 huàn zhì hū tiān

- ② 患: 祸患; 呼: 喊。形容事前不 作准备,灾祸临头,求天救助。
- **%** 汉·韩婴《韩诗外传》卷二: "患至而后呼天,不亦晚乎!"
- ◆ 如果不早作准备,来年汛期~,就来不及了。
- ≠ 未雨绸缪

«Пришла беда — взываешь к Небу» — плохо подготовиться к невзгодам, взывать о помощи только после возникновения проблем.

焕然一新 huàn rán yī xīn

- △ 焕然:鲜明光亮的样子。改变旧面貌,出现崭新的气象。
- * 唐·张彦远《历代名画记·论鉴识收藏购求阅玩》: "其有晋宋名迹,焕然如新,已历数百年,纸素彩色未甚败。"
- ◆ 经过修整,粉刷,校园的面貌~ 了。
- ≈ 面目一新,耳目一新

«Поменять естество на новое» — полностью обновиться; приобрести новый

облик; блистать новизной; перерождаться; изменяться коренным образом.

荒诞不经 huāng dàn bù jīng

- △ 荒诞: 荒唐离奇; 不经: 不合常理。形容言论荒谬, 不合情理。
- 《史记·孟子荀卿列传》: "其 语闳大不经,必先验小物,推而 大之,至于无垠。"
- 如果用世俗的眼光看来,这些内容几乎都是~的。(秦牧《幻想的彩翼》)
- ≈ 荒诞无稽, 荒谬绝伦.
- ≠ 入情入理

«Пренебрегать датой рождения, не соблюдать каноны» — нелепость; абсурд; вздор; небылица; абсурдный; фантастичный.

荒淫无度 huāng yín wú dù

- △ 荒: 荒唐; 淫: 淫乱; 度: 限度。形容征逐酒色,生活糜烂。
- ※ 汉·杨恽《报孙会宗书》: "人生 行乐耳,须富贵何时。是日也,拂 衣而喜,奋袖低昂,顿足起舞,诚 淫荒无度,不知其不可也。"
- ◆ 由于~,乡长的身体越来越加坏了,随常都在闹病,于是他的太太硬把她的愤怒转注在所有的流娟身上。(沙汀《一个秋天的晚上》)
- ≈ 荒淫无道,荒淫无耻

«Пьянство и разврат — без границ» — проводить свою жизнь в пьянстве и разврате; распутство; предаваться разгулу и разврату.

黄道吉日 huáng dào jí rì

- **坐** 迷信的人认为可以办事的吉利日子。
- * 元·无名氏《连环计》第四折: "今日是皇道吉日,满朝众公卿

- 都在银台门,敦请太师入朝授禅。"
- 就把下个星期天定作结婚的日子吧,不用再选什么~。不要相信这种迷信的东西。
- ≈ 吉日良辰

«Счастливый день по гаданию».

黄发垂髫 huáng fà chuí tiáo

- △ 黄发:老年人头发由白转黄;垂 髫:古时单童子未冠者头发下 垂。指老人与儿童。
- 場 《诗经・鲁颂・閟宫》: "黄发 台背。"晋・潘岳《藉田赋》: "垂髫总发。"
- ◆ 男女衣著,悉如外人; ~,并恰 然自乐。(晋・陶潜《桃花源诗 并记》)

«Пожелтевшие волосы (старика) и челочка (ребенка)» — старики и дети.

黄金铸像 huáng jīn zhù xiàng

- △ 铸:铸造。用黄金铸造人像。表示对某人的敬仰或纪念。
- 《国语·越语下》:"遂乘轻舟,以浮于五湖,莫知其所终极。王命金工以良金写范蠡之状,而朝礼之。"
- ◆ 清朝时有个叫李瑞的清官,离任 之后,当地老百姓为他~,烧香祈福。

«Золотой памятник» — уважение и память о человеке.

黄卷青灯 huáng juàn qīng dēng

- 全 黄卷: 古代书籍用黄纸缮写,因 指书籍;青灯:油灯发青色的灯 光,指油灯。灯光映照着书籍。 形容深夜苦读,或修行学佛的孤 寂生活。
- ** 宋·陆游《剑南诗篇·客愁》: "苍颜白发人衰境,黄卷青灯空心。"

◆ 他出家做了道士,长伴~,自以为 已是大彻大悟了,谁知却依然排 除不了这世俗的闲愁。

«Желтый (буддистский) канон и зеленая лампада» — аскетическая жизнь ортодоксального буддиста.

黄口孺子 huáng kǒu rú zǐ

- △ 黄口: 儿童; 孺子: 小孩子。常用以讥讽别人年幼无知。
- ※ 《淮南子・氾论训》: "古之伐 国,不杀黄口。"《史记・留侯 世家》: "父去里所,复返, 曰: '孺子可教矣。'"
- 似你这等~,竟敢去教训我们的老 前辈李先生。
- ≈ 黄口小儿

«Желторотый юнец» — молокосос; несведущий мальчишка.

黄梁美梦 huáng liáng měi mèng

- △ 黄米饭尚未蒸熟,一场好梦已经 做醒。原比喻人生虚幻。后比喻 不能实现的梦想。
- * 唐·李泌《枕中记》: "卢生欠伸而寤,见方偃于邸中,吕翁在旁,主人蒸黄梁尚未熟,触类如故,蹶然而兴曰:岂其梦寐耶?"
- ◆ 他规划的远景不过是~罢了。
- ≈ 黄梁一梦,一枕黄粱

«Прекрасный сон, приснившийся, пока варилась просяная каша» — радужные мечты; несбыточная мечта; сидеть у разбитого корыта; иллюзии, грезы; грезить.

黄袍加身 huáng páo jiā shēn

- 五代后周时,赵匡胤在陈桥兵变,部下诸将给他披上黄袍,拥立为天子。后比喻发动政变获得成功。
- **%** 《宋史·太祖本纪》:"诸校露 刃列于庭曰:'诸军无主,愿策

- 太尉为天子。'未及对,有以黄衣加太祖身,众皆罗拜呼万岁。"
- ◆ 袁世凯演了一出~的丑剧,但在全 国人民的讨伐声中,终于彻底覆 灭了。
- ≈ 黄袍加体

«Надеть на себя желтый халат» — стать правителем; прийти к власти; взойти на престол.

黄泉之下 huáng quán zhī xià

- **四** 黄泉:指地下之泉,人死埋于地下。指人死后埋葬的地方。
- **%** 《左传·隐公元年》: "誓之 曰: '不及黄泉, 无相见 也。'"
- ≈ 黄泉之下
- ◆ ~, 我也会记得他的大恩大德的。 «Под желтым источником» — могила; место упокоения; на том свете; в загробной жизни.

黄雀伺蝉 huáng què sì chán

- 型 螳螂正要捉蝉,不知黄雀在它后 面正要吃它。比喻祸事临头还不 知道。
- 祭 汉·刘向《说苑·正谏》:"螳螂委身曲附欲取蝉,而不知黄雀在其旁也。黄雀延颈欲啄螳螂,而不知弹丸在其下也。"
- 她总是爱搞"小汇报",岂不知 ~,她自己的言行,也早有人如实 汇报上去了。
- ≈ 螳螂黄雀; 螳螂捕蝉, 黄雀在后 «Чиж подстерегает цикаду» неожиданное несчастье; пришла беда откуда не ждали.

黄钟毁弃 huáng zhōng huǐ qì

全 黄钟: 黄铜铸的钟, 我国古代音 乐有十二律, 阴阳各六, 黄钟为 阳六律的第一律;毁:毁坏;弃:抛弃。比喻贤人遭受摈斥。

- * 战国·楚·屈原《卜居》: "黄 钟毁弃,瓦缶雷鸣; 谗人高张, 贤士无名。"
- ◆ 在从前,有才有识之士,无用武 之地,真是~呀。

≠ 瓦釜雷鸣

«Разрушить и отбросить хуанчжун (первая мужская ступень китайского звукоряда)» — отказаться от мудрых, не использовать талантливых.

潢池弄兵 huáng chí nòng bīng

- △ 潢池: 积水塘; 弄兵: 玩弄兵器。旧时对人民起义的蔑称。也指发动兵变。
- ※ 《汉书・龚遂传》: "其民困于 饥寒而吏不恤,故使陛下赤子盗 弄陛下之兵于潢池中耳。"
- ◆ 蒋介石曾经以为共产党领导的"八一"南昌起义不过是在~,没想到自此以后共产党有了自己的军队,迅速壮大起来。

«Военные забавы в стоячем пруду» — буря в стакане воды; презрительное название бунта.

恍然大悟 huǎng rán dà wù

- ② 恍然:猛然清醒的样子;悟:心 里明白。形容一下子明白过来。
- **%** 宋·释道原《景德传灯录》卷 五:"简蒙指教,豁然大悟。"
- 袁太守和庄太守听了,方才~, 彼此相视而笑。(清・张春帆 《宦海》第十七回)
- ≈ 豁然大悟.
- ≠ 百思不解,大惑不解

«Словно осенило и стало понятным» — словно пелена с глаз упала; озариться догадкой; догадаться; осенило.

灰飞烟灭 huī fēi yān miè

△ 比喻事物消失净尽。

- * 宋·苏轼《念奴娇·赤壁怀古》词:"谈笑间,樯橹灰飞烟灭。"
- ♦ 岂知转眼之间~,一切都化作了 乌有,他不禁失声大哭。

«Пепел разлетелся, дым развеялся» — и следа не осталось; полностью исчезнуть; как не было.

灰头土面 huī tóu tǔ miàn

- △ 满头满脸沾满尘土的样子。也形容懊丧或消沉的神态。
- ***** 宋·释普济《五灯会元》卷二十: "灰头土面,带水拖泥,唱九作十,指鹿为马,非唯孤负先圣,亦乃埋没己灵。"
- ◆ 我今天在工地呆了一天,弄得~ 的,怎么去你家做客呀?
- ≈ 灰心丧气,无精打采.
- ≠ 满面春风

«Пепел на голове, земля на лице» — бесчестье; срам; потеря лица; унылый, обескураженный вид.

灰心丧气 huī xīn sàng qì

- ② 形容因失败或不顺利而失去信心, 意志消沉。
- 锡明·吕坤《呻吟语·下·建功立 业》: "是以志趋不坚,人言是恤 者,辄灰心丧气,竟不卒功。"
- ❖ 这次没考好,用不着~,而应总 结教训,力争赶上去。
- ≈ 垂头丧气, 无精打采

«Пепел в сердце, дух утрачен» — пасть духом; утратить веру; растеряться; отчаиваться; обескураживаться.

挥戈反日 huī gē fǎn rì

△ 挥舞兵器,赶回太阳。比喻排除 困难,扭转危局。

- * 《淮南子·览冥训》: "鲁阳公 与韩构难,战酣日暮,援戈而伪 (挥)之,日为之反三舍。"
- ▼ 不过说到开国会,定宪法,都是 些扶墙摸壁的政治,没有一个~ 的奇才。(清・曾朴《孽海花》 第二十九回)

≈ 挥戈回日

«Махнул алебардой и вернул солнце» — разом разрешить все проблемы; разом вышел из критического положения.

挥汗成雨 huī hàn chéng yǔ

- △ 挥:洒,泼。用手抹汗,汗洒下去就跟下雨一样。形容出汗多, 也形容人多。
- **%** 《战国策·齐策一》: "连衽成 帷,举袂成幕,挥汗成雨。"
- ◆ 走在去往莲花山的路上,头上炽热的太阳晒得我们头晕眼花,~。

≈ 挥汗如雨

«Стряхнешь пот, будет дождь» — огромное скопление народа; пот льет градом; до седьмого пота; весь в поту.

挥金如土 huī jīn rú tǔ

- **四** 挥: 散。把钱财当成泥土一样挥 霍。形容极端挥霍浪费。
- **黎** 宋 周密《齐东野语》卷二: "挥金如土,视官爵如等闲。"
- ❖ 这个浪荡子继承了遗产后,过了一段~的日子,没两年就把家产败尽了,成了一文莫名的穷人。
- ≈ 挥霍无度,一掷千金.
- ≠ 省吃俭用,一毛不拔

«Швырять золото, словно землю» швырять деньги на ветер; мотовство; сорить деньгами направо и налево; не знать счет деньгам; не знать удержу в тратах; разбрасываться деньгами.

回肠荡气 huí cháng dàng qì

- ② 回:回转;荡:动摇。使肝肠回旋,使心气激荡。形容文章、乐曲十分婉转动人。
- * 战国・楚・宋玉《高唐赋》: "感心动耳,回肠伤气。"三 国・魏・曹丕《大墙上蒿行》: "女娥长歌,声协宫商,感心动 耳,荡气回肠。"
- ◆ 著名京剧表演艺术家张君秋表演的《望江亭》具有~的艺术魅力,使人看了以后,久久不能忘怀。
- ≈ 荡气回肠,动人心弦.
- ≠ 索然无味, 平淡无奇

«Кишки завернулись, дух всколыхнулся» — волнующий, захватывающий.

回肠九转 huí cháng jiǔ zhuǎn

- △ 好像肠子在旋转。形容内心痛苦 焦虑已极。
- **%** 汉·司马迁《报任少卿书》: "是以肠一日而九回。"
- ◆ 她日夜思念远在异乡的丈夫,~, 以泪洗面,不知什么时候才能夫 妻团圆。
- ≈ 愁肠百结

«Кишки завернулись на девять оборотов» — испытывать сильнейшие душевные терзания, муки.

回光返照 huí guāng fǎn zhào

- △ 指太阳刚落山时,由于光线反射 而发生的天空中短时发亮的现 象。比喻人死前精神突然兴奋。 也比喻事物灭亡前夕的表面兴 旺。
- **%** 元·杨景贤《刘行首》第三折: "弃死归生,回光返照。"

«Светить отраженным светом» — предсмертное озарение; последние проблески жизни; погрузиться в себя.

回黄转绿 huí huáng zhuǎn lǜ

- 四 树叶由绿变黄,由黄变绿。原指 时令的变迁,后比喻世事的反 复。
- **%** 《古诗源·休洗红》:"回黄转 绿无定期,世事反复君所知。"
- ◆ ~, 年复一年, 一别故乡已经二十 年了。

«На смену желтому приходит зеленый» — все возвращается на круги своя; циклическое повторение событий.

回头是岸 huí tóu shì àn

- △ 佛家语,指有罪的人只要回心转意,痛改前非,就能登上"彼岸",获得超度。后比喻做坏事的人,只要决心悔改,就有出路。
- 卷 元·无名氏《度翠柳》第一折: "世俗人没来由,争长竞短,你 死我活。有呵吃些个,有呵穿些 个。苦海无边,回头是岸。"
- ◆ 只要他们认破迷津,那便~。 (郭沫若《南冠草》第一幕)
- ≈ 迷途知返,悔过自新

«Повернешь голову — и берег» — спасение получает лишь раскаявшийся; исправься, и к тебе отнесутся снисходительно; раскаявшись, встать на истинный путь; одуматься никогда не поздно.

回味无穷 huí wèi wú qióng

- □味:指吃过东西以后的余味。 比喻回想某一事物,越想越觉得 有意思。
- **黎** 宋•王禹偁《橄榄》诗:"良久 有回味,始觉甘如饴。"
- ❖ 这篇文章含义深刻,使人~。

- ≈ 耐人寻味.
- ≠ 味同嚼蜡

«Остаточный вкус богат» — масса впечатлений; есть что вспомнить.

回心转意 huí xīn zhuǎn yì

- △ 心、意:心思;回、转:掉转。 重新考虑,改变原来的想法和态度。
- * 宋·朱熹《朱子语类·训门 人·五》:"且人一日间,此心 是起多少私意,起多少计较,都 不会略略回心转意去看。"
- ◆ 要不然时,叫他趁早~,有多少好处。(清・曹雪芹《红楼梦》 第四十六回)
- ≈ 心回意转

«Переменить намерения, пересмотреть взгляды» — осознать ошибку и вернуть добрые чувства к кому-то; изменить свое отношение, мнение; сменить гнев на милость; одуматься; опомниться.

悔不当初 huǐ bù dāng chū

- **四** 悔:后悔;当初:开头,起初。后悔不在当初采取另一种行动。
- 審 唐·薛昭纬《谢银工》诗:"早 知文字多辛苦,悔不当初学冶 银。"
- ◆ 这一声叹息,大有~的意味。 (高阳《清宫外史》下册)
- ≈ 悔之无及

«Раскаяние не стало началом» — раскаиваться, сожалеть, что не сделал этого с самого начала, что не так сделал раньше; как жаль, что в свое время я не поступил иначе.

悔过自新 huǐ guò zì xīn

△ 悔:悔改;过:错误;自新:使 自己重新做人。悔恨以前的过 失,决心重新做人。

- * 《史记・吴王濞列传》: "于古法当诛,文帝弗忍,因赐几杖。德至厚,当改过自新。《新唐书・冯元常传》: "元常喻以恩信,约悔过自新,贼相率脱甲而缚。"
- 只要你真能~,本部堂可以饶你的活命。(郭沫若《南冠草》第一幕)
- ≈ 改过自新,迷途知返.
- ≠ 屡教不改, 怙恶不悛

«Раскаиваясь в содеянном, обновляешь себя»— покаяние; исправиться; раскаяться.

悔之无及 huǐ zhī wú jí

△ 后悔也来不及了。

- * 《左传・哀公六年》: "既成谋矣,何及其未作也,先诸?作而后悔,亦无及也。"
- ◆ 如果你再不悬崖勒马,那就~了。
- ≈ 悔之不及,悔之莫及

«Раскаяние, которое не успело» — запоздалое покаяние; поздно слезы лить; снявши голову, по волосам не плачут.

毁于一旦 huǐ yú yī dàn

- 五 于:在;一旦:一天。在一天的功夫全被毁掉。多指长期劳动的成果一下子被毁掉。
- **%** 《后汉书·窦融传》:"百年累之,一朝毁之。"
- ◆ 百余年辛苦经营的圆明园, ~, 更是令人椎心泣血的莫大恨事。 (高阳《清宫外史》下册)
- ≈ 化为乌有

«Сгорело в один день» — все погибло в одночасье.

讳疾忌医 huì jí jì yī

二 讳: 避忌; 忌: 怕, 畏惧。隐瞒疾病, 不愿医治。比喻怕人批评而掩饰自己的的缺点和错误。

- * 宋·周敦颐《周子通书·过》: "今人有过,不喜人规,如护疾而忌医,宁灭其身而无悟也。"
- ◆ 一个~的人是改正不了自己的错误的。
- ≠ 知过必改,闻过则喜

«Скрывать болезнь и бояться лечения» — замалчивать проступок, опасаясь критики; уклоняться, отказываться от лечения.

讳莫如深 huì mò rú shēn

- △ 讳: 隐讳; 深: 事件重大。原意 为事件重大,讳而不言。后指把 事情隐瞒得很紧。
- 《谷梁传·庄公三十二年》: "讳莫如深,深则隐。苟有所见,莫如深也。"
- ◆ 对于那个问题他始终是~,叫人 不可理解。
- ≈ 守口如瓶,三缄其口.
- ≠ 直言不讳

«Скрывать, что все зашло так далеко» — держать в секрете; скрывать, насколько это возможно; держать в глубочайшей тайне; хранить в тайниках сердца; сокровенный; затаенный.

海淫海盗 huì yín huì dào

- △ 原意是财物不仔细保管,招致别 人来偷盗;女子打扮得十分妖 艳,也是引诱别人来调戏。现指 引诱人做奸淫盗窃的事。
- **%** 《周易·系辞上》:"慢藏诲 盗,冶容诲淫。"
- ❖ 这只是一部娱乐小说,并不是什么~的东西,可以让你儿子读。

«Побуждать к воровству и распутству» — провоцировать на неблаговидные поступки; подстрекать к разврату и разбою; развращать; совращать.

晦迹韬光 huì jì tāo guāng

- 區 晦、韬:隐藏;迹:踪迹;光: 指才华。指将自己的才华隐藏起来,不使外露。
- * 《隋书·薛道衡传》: "粤若高祖文皇帝,诞圣降灵则赤光照室,韬神晦迹则紫气腾天。"
- ◇ 澄光方丈,你是武林中的前辈高人,在这里~,大家都是很景仰的。(金庸《鹿鼎记》)
- ≈ 韬光养晦,韬晦待时,韬神晦迹.≠ 锋芒毕露

«Скрывать себя, скрывать свет» — утаивать, скрывать свои таланты.

彗汜画涂 huì sì huà tú

- □ 彗:扫帚; 汜:水洒地;涂:泥 土。用帚扫洒水在地上,用刀划 泥土。比喻极容易做的事。
- 祭《汉书·王褒传》:"水断蛟龙,陆刺犀革,忽若彗汜画涂。"
- ◆ 这实在是一件~,再简单不过的事 了。

«Подметать политую землю и чертить по глине ножом» — пустяковое, легкое дело, никчемное занятие; легкая работа.

秽言污语 huì yán wū yǔ

△ 指粗俗下流、不堪入耳的话。

- * 唐·宋若华、宋若昭《女语论·和柔章》:"莫学愚妇,不问根源,秽言污语,触突尊贤。"
- ◆ (明月、清风)指着唐僧,秃前秃后,~,不绝口的乱骂。 (明•吴承恩《西游记》第二十四回)
- ≈ 汚言秽语,污言浊语 «Сорные слова, грязные речи» — сквернословие.

喙长三尺 huì cháng sān chǐ

- ② 喙:嘴。嘴长三尺。形容人善于 辩说。
- **%** 《庄子·徐无鬼》:"丘愿有喙 三尺。"
- ◆ 你呀,~,要嘴皮子谁也没有你 行,真要干实事你就不行了。
- ≈ 巧舌如簧,能言善辩

«Рот длиной в три чи» — болтун, любитель поговорить.

惠而不费 huì ér bù fèi

- ② 惠:给人好处;费:耗费。给人好处,自己却无所损失。
- **%** 《论语·尧曰》:"因民之所利 而利之,斯不亦惠而不费乎?"
- ◆ 为了节约时间,我们就在附近一家小饭店里,吃了一顿~的午饭。
 «Помочь, но не платить» благодеяние без затрат.

蕙心兰质 huì xīn lán zhì

- ② 蕙、兰: 都是香草名。蕙草样的 心地, 兰花似的本质。比喻女子 心地纯洁, 性格高雅。
- 器 唐·王勃《王子安集·七夕赋》:"金声玉韵,蕙心兰质。"
- 周家的姑娘,~,温柔娴雅,求亲的人踏破了门槛。
- ≈ 蕙心纨质

«Сердце орхидеи, сущность орхидеи» — добрая, прелестная женщина.

浑金璞玉 hún jīn pú yù

- ② 比喻天然美质,未加修饰。多用 来形容人的品质淳朴善良。
- * 南朝・宋・刘义庆《世说新 语・赏誉》: "王戎目山巨源如 璞玉浑金,人皆钦其宝,莫知名 其器。"

◆ 这个山里来的小姑娘像~一样,丝 毫也没有沾染世俗的肮脏。

«Необработанное золото, неотшлифованная яшма» — самобытный талант; цельная натура.

浑俗和光 hún sú hé guāng

- 全 浑俗:与世俗混同;和光:混合 所有光彩。比喻不露锋芒,与世 无争。也比喻无能,不中用。
- **%** 元·王实甫《西厢记》第一本第 二折: "俺先人甚的是浑俗和 光,真一味风清月朗。"
- ◆ 你这小乘教法,度不得亡者超 升,只可~而已。(明・吴承恩 《西游记》第十二回)

≈ 和光同尘

«Единый с миром, единый со светом» — жить в мире с миром, быть его частью; бесконфликтный; бесполезный.

魂不守舍 hún bù shǒu shè

- 全 舍:住宅,比喻人的躯壳。灵魂 离开了躯壳。指人之将死。也形 容精神恍惚。
- ※ 《三国志・管辂传》裴松之注引 《辂别传》: "何之视侯,则魂 不守宅,血不华色,精爽烟浮, 容若槁木,谓之鬼幽。"
- ◆ 她一路上~地东张西望,眼神却痴痴呆呆的。
- ≈ 神不守舍,失魂落魄,魂不附 体

«Душа не охраняет дом» — растеряться; смертельно испугаться; душа не на месте; рассеянный.

混沌不分 hùn dùn bù fēn

混沌:亦作"浑沌",古代寓言中的中央帝名。原意是借喻一切事物都应顺其自然。后常用以表示愚昧无知。

- 場 《庄子・应帝王》: "南海之帝 为條,北海之帝为善,條与忽谋 报浑沌之德,曰: '人皆有七 窃,以视听食息,此独无有,尝 试凿之。'日凿一窃,七日而浑 沌死。"
- ◆ 这是个~的傻小子,你搭理他干吗?
- ≈ 混沌未凿

«Хаотический, неделимый» — первозданный хаос; бестолковый; невежественный, темный человек.

混为一谈 hùn wéi yī tán

- 型 把不同的事物混在一起,当作同 样的事物谈论。
- **黎** 唐·韩愈《平淮西碑》: "万口和附,并为一谈。"
- ◆ 政治问题与学术问题是应该严格 区别开来的,绝不能~。
- ≈ 一概而论

«Объяснять, смешивая в одно» — валить все в одну кучу; отождествлять; ставить на одну доску.

火上浇油 huǒ shàng jiāo yóu

- △ 往火上倒油。比喻使人更加愤怒 或使情况更加严重。
- **%** 元·关汉卿《金线池》第二折: "我见了他扑邓邓火上浇油。"
- ◆ 他本来就一肚子气,她再~,就不 由得暴跳如雷了。
- ≈ 火上加油

«Лить масло в огонь» — усугублять ситуацию; еще больше накалять атмосферу.

火烧眉毛 huǒ shāo méi máo

- ② 火烧到眉毛。比喻事到眼前,非常急迫。
- * 宋·释普济《五灯会元》卷十 六:"问:'如何是急切一 句?'诗曰:'火烧眉毛。'"

- ◆ 都~了,你还这样慢条斯理的,真 是急死人了。
- ≈ 迫在眉睫,燃眉之急

«Огонь подпаливает брови» — неотложный; экстренный; жгучий; готовый разразиться; на носу; не за горами.

火树银花 huǒ shù yín huā

- 火树:火红的树,指树上挂满灯彩;银花:银白色的花,指灯光雪亮。形容张灯结彩或大放焰火的灿烂夜景。
- * 唐·苏味道《正月十五夜》诗: "火树银花合,尽桥铁锁开。"
- ◆ 国庆节的晚上,天安门前燃放烟火,~,绚丽多姿,吸引了成千上万的人。
- ≈ 灯火辉煌

«Огненное дерево, серебряные цветы» — море огней; ослепительная иллюминация; разноцветный фейерверк.

火眼金睛 huǒ yǎn jīn jīng

- △ 原指《西游记》中孙悟空能识别 妖魔鬼怪的眼睛。后用以形容人 的眼光锐利,能够识别真伪。
- * 元·杨景贤《西游记杂剧》第三本第九出:"这厮瞒神唬鬼,铜筋铁骨,火眼金睛。"
- ◆ 我们这里的警察都有一双~,能够 立马上识别出犯罪分子。
- ≈ 明察秋毫,洞若观火

«Глаза из огня и железа» — жесткий проницательный взгляд.

祸不单行 huò bù dān xíng

△ 指不幸的事接二连三地发生。

- **%** 汉·刘向《说苑·权谋》:"此所谓福不重来,祸必重来者也。"
- ◆ 然而~,掉在井里面的时候,上面偏又来了一块大石头。(鲁迅《采薇》)

≠ 双喜临门

«Беда не ходит одна» — пришла беда — открывай ворота; одна беда не ходит; несчастье никогда не приходит одно.

祸从口出 huò cóng kǒu chū

- ② 灾祸从口里产生出来。指说话不 谨慎容易惹祸。
- **%** 晋•傅玄《口铭》: "病从口入,祸从口出。"
- ◈ 你不知道~吗?少说几句吧。
- ≈ 祸发齿牙,言有召祸

«Беда выходит изо рта» — язык мой — враг мой.

祸福无门 huò fú wú mén

- ② 无门:没有定数。指灾祸和幸福不 是注定的,都是人们自己造成的。
- **%** 《左传·襄公二十三年》:"祸福无门,唯人所召。"
- ◆ 他总说自己交了华盖运,其实, ~, 这是他自己找来的。

«Несчастье и счастье дверей не имеют» — все в твоих руках; человек сам творец своего счастья и несчастья.

祸福倚伏 huò fú yǐ fú

△ 比喻坏事和好事互相依存。

- **%** 《老子》第五十八章:"祸兮福之所倚,福兮祸之所伏。"
- ◆ 谁知~, 悲乐相因, 她刚刚找到了工作, 以为从此可以平平安安地生活了, 却在一次体检中查出了癌症。
- ≈ 祸福相生,祸福相依,祸绝福连,祸 为福先

«Горе и счастье опираются друг на друга» — горя без счастья не бывает.

祸起萧墙 huò qǐ xiāo qiáng

 萧墙: 古代宫室内当门的小墙。 指祸乱发生在家里。比喻内部发 生祸乱。

- *《论语·季氏》: "吾恐季孙之 忧不在颛臾,而在萧墙之内 也。"
- ◆ 不照这么办法,恐~,势且波及 全国,总统不如通权达变,暂歇 风潮为是。(蔡东藩、许廑父 《民国通俗演义》第八十回)
- ≈ 兄弟阋于墙,同室操戈

«Беда за внутренними стенами» — междоусобица; внутренние раздоры и дрязги.

祸枣灾梨 huò zǎo zāi lí

- ② 旧时印书,多用枣木梨木刻板。 比喻滥刻无用的书。
- 第 清·纪昀《阅微草堂笔记》 卷六: "至于交通声气,号召 生徒,祸枣灾梨,递相神圣,不 但有明末造,标榜多诬,即月泉 吟社诸人,亦病未离乎客气 矣。"
- ◆ 为了追求利润,在纸张这么紧张的情况下,出版这些毫无价值的流行小说,真是~之举,一点儿好处也没有。

«Вредить жужубу, причинять зло груше (жужуб и груша использовались для изготовления ксилографических досок)» — слабое произведение, не достойное быть изданным.

J

击楫中流 jī jí zhōng liú

- ② 划船到河流的中央时敲着船桨起 誓。比喻立志奋发图强。
- **%** 《晋书·祖逖传》:"中流击楫 而誓曰:'祖逖不能清中原而复 济者,有如大江。'"

- ◆ 毛泽东在少年时就曾~,立下汉武 之志。
- ≈ 中流击楫

«(Дать клятву) в середине течения, ударяя веслом» — задаться целью добиться усиления и процветания страны.

击节叹赏 jī jié tàn shǎng

- ② 节: 节拍; 赏: 赞赏。形容对诗 文、音乐等的赞赏。
- **黎** 晋·左思《蜀都赋》: "巴姬弹弦,汉女击节。"
- ◆ 他的钢琴独奏深沉舒展,如行云 流水,听的人无不~,陶醉其中。
- ≈ 拍案叫绝, 击节称赏, 击碎唾壶 «Бить в такт и задыхаться от восторга» — восторгаться художественным произведением, исполнением.

饥不择食 jī bù zé shí

- △ 不管什么都吃。比喻需要急迫, 顾不得选择。
- **黎** 宋·释普济《五灯会元》卷三 十:"问:'如何是和尚家 风?'师曰:'饥不择食。'"
- ◆ 他已经失业半年多了,现在什么 工作都愿意做,真可谓~了。
- ≈ 慌不择路,急不暇择.
- ≠ 挑肥拣瘦

«Голодный еды не выбирает» — выбирать не приходится.

鸡虫得失 jī chóng dé shī

△ 比喻微小的得失,无关紧要。

- * 唐·杜甫《缚鸡行》诗: "鸡虫得失无了时,注目寒江倚山阁。"
- ❖ 这种~,又何必斤斤计较呢?
- ≈ 鸡毛蒜皮,涓滴微利

«Куриная вошь получила или потеряла» — мелочь; выеденного яйца не стоит; незначительно; несущественно.

鸡飞蛋打 jī fēi dàn dǎ

- ② 鸡飞走了,蛋打破了。比喻两头 落空,一无所得。
- *精·蒲松龄《聊斋志异·阿 霞》:"人之无良,舍其旧而新 是谋,卒之卵覆鸟亦飞,天之所 报亦惨矣。"
- ◆ 只要他一进关抄了咱们的后路, 那就~,不可收拾了。(周骥良 《吉鸿昌》)
- ≈ 人财两空

«Курица улетела, яйцо разбилось» — остаться ни с чем; ничего не получить.

鸡口牛后 jī kǒu niú hòu

- ② 宁愿做小而洁的鸡嘴,而不愿做 大而臭的牛肛门。比喻宁在局面 小的地方自主,不愿在局面大的 地方听人支配。
- 総はははははりり
- 刘长德信奉 "~"的理论,不愿意 只在市局里当个普通干部,所以 主动申请到区里工作,现在他是 区委主任。
- ≈ 鸡尸牛从

«Рот петуха, зад коровы» — рот петуха лучше, чем зад коровы; лучше быть первым в деревне, чем последним в городе.

鸡鸣狗盗 jī míng gǒu dào

- ② 鸣:叫;盗:偷东西。指微不足 道的本领。也指偷偷摸摸的行 为。
- 《史记·孟尝君列传》载:齐孟尝君出使秦被昭王扣留,孟一食客装狗钻入秦营偷出狐白裘献给昭王妾以说情放孟。孟逃至函谷关时昭王又令追捕。另一食客装

- 鸡叫引众鸡齐鸣骗开城门, 孟得 以逃回齐。
- ◆ 这位大人物的手下尽是一些~之 徒。

≠ 正大光明

«Петух поет, собака крадет» — изощренное мошенничество; изворотливость; украдкой; темная компания.

鸡鸣狗吠 jī míng gǒu fèi

- ② 鸡啼狗叫彼此都听得到。比喻聚居在一处的人口稠密。
- ◆ 我很喜欢这种乡居生活,柴门炊烟,~,多好啊!

«Петухи поют, собаки лают» — жить близко друг к другу, тесниться; высокая плотность населения.

鸡犬不惊 jī quǎn bù jīng

- ② 形容行军纪律严明,连鸡狗都没有受到惊动。也指平安无事。
- **%** 宋·彭龟年《止堂集·一八·寿 张京尹十首》:"翁见一笑大欢 足,鸡犬不惊仁意多。"
- ◆ 军队到那里以后,纪律严明,~, 受到当地居民的爱戴和赞扬。
- ≈ 秋臺无犯。
- ≠ 鸡飞狗走,鸡犬不宁

«Куры и собаки не беспокоятся» — полное спокойствие; тишь да гладь.

鸡犬不留 jī quǎn bù liú

- A 形容屠杀残酷,连鸡狗都不能幸免。
- 《三国志·荀彧传》: "引军从泗 南攻取虑、睢陵、夏丘诸县,皆屠 之,鸡犬亦尽,墟邑无复行人。"
- 敌人威胁我们,要把我们村杀个 ~,但是,我们没有胆怯,没有把 受伤的八路军战士交出去。

≈ 寸草不留.

≠ 秋毫无犯

«Ни кур, ни собак не осталось» — уничтожить все живое; безжалостное уничтожение.

鸡犬不宁 jī quǎn bù níng

- ② 形容骚扰得厉害,连鸡狗都不得安宁。
- ***** 唐·柳宗元《捕蛇者说》:"哗 然而骇者,虽鸡狗不得宁焉。"
- ❖ 这帮地痞无赖把小镇闹得~。
- ≈ 鸡飞狗走

«Даже куры и собаки не спокойны» — беззаконие; бесчинства; быть в постоянной тревоге от чьих-то бесчинств; житья не стало.

鸡犬皆仙 jī quǎn jiē xiān

- 全 传说汉朝淮南王刘安修炼成仙后,把剩下的药撒在院子里,鸡和狗吃了,也都升天了。后比喻一个人做了官,和他有关的人也跟着得势。
- ※ 汉・王充《论衡・道虚》: "淮 南王刘安坐反而死,天下并闻, 当时并见,儒书尚有言其得道仙 去,鸡犬升天者。"
- ◆ 一人得道,~,自从他得势之后, 他的那帮狐朋狗友也都神气起来。

≈ 鸡犬升天

«Куры и собаки следуют за святыми» — получить что-то по протекции; устраивать карьеру родных и близких; подниматься вслед за кем-то вверх по служебной лестнице.

鸡鹜争食 jī wù zhēng shí

- ② 鸡鹭: 比喻平庸的人。旧指小人 互争名利。
- * 战国·楚·屈原《卜居》:"宁 与黄鹄比翼乎?将与鸡鹜争食 平?"

- ◆ 象~一样,斤斤计较于个人的得 失,有什么意思呢?
- ≈ 鸡鹜相争,争名夺利

«Куры и утки дерутся из-за корма» — обывательские споры, дрязги; погоня за карьерой и выгодами.

积不相能 jī bù xiāng néng

- ② 积: 积久而成的; 能: 亲善。指 一向不和睦。
- * 《后汉书·吴汉传》:"子与刘公积不相能,而信其虚谈,不为之备,终受制矣。"
- ◇ 这两个人素日~,调在一起工作, 能不能互相配合,实在令人怀疑。
- ≈ 积不相容

«Вместе друг друга не переносят» — не переносить друг друга; старая вражда; неизменное несогласие.

积毁销骨 jī huǐ xiāo gǔ

- A: 聚; 毁: 毁谤; 销: 熔 化。指不断的毁谤能使人毁 灭。
- **%** 《史记·张仪列传》: "众口铄 金,积毁销骨。"
- ◆ 众口铄金,~,本来董事长非常看 重李伟的能力,准备重用他,被 众人谗言一说,即信以为真,不 再让他办事了。
- ≈ 众口铄金,人言可畏

«Непрестанная ругань и кости разъест» — не вынести бесконечных нападок и клеветы.

积年累月 jī nián lěi yuè

- △ 积年: 多年; 累月: 连月。指经过的时间长。
- * 北齐・颜之推《颜氏家训・后要》: "积年累月,安有孝子平?"

- ◆ 我每月都要买几本书,~,居然书 架上也琳琅满目了。
- ≈ 成年累月,经年累月,积日累久 «Собирать годы, копить месяцы» долго-долго; длительное время.

积少成多 jī shǎo chéng duō

- A 积累少量的东西,能成为巨大的数量。
- 総 《战国策・秦策四》: "积薄而 为厚,聚少而为多。"《汉 书・董仲舒传》: "聚少成多, 积小致巨。"
- ◆ 大家都把暂时不用的钱存入银行,就可以~,筹集成一笔资金了。
- ≈ 积沙成塔, 积水成渊, 积微成著 «Накопленное малое дает большое» копейка рубль бережет.

积重难返 jī zhòng nán fǎn

- 全 重:程度深;返:回转。经过长时间形成的思想作风或习惯,很难改变。
- * 《国语・晋语》: "重,无乃难 迁乎?" 明・沈德符《万历野获 编・一三・旧制一废难复》: "此又皆势处极重之难返者。"
- ◆ 许多~的不良社会风气,在新中国 建立之后已经清除干净了。
- ≈ 积习难改

«Накопленные тяжести трудно переворачивать» — трудно отказаться от привычного, хорошо известного.

箕风毕雨 jī fēng bì yǔ

- 全 箕、毕:均为星名。古时认为月 亮经过箕星时风多,经过毕星时 雨多。原比喻人的好恶不一样。 后用于称赞为政者体恤民情。
- **%** 《尚书·洪范》: "庶民惟星, 星有好风,星有好雨。"

◆ ~,育岭生峨。(南朝・梁・吴 均《八公山赋》)

«Созвездию Веяльный совок — ветер, созвездию Сачок — дождь» — о вкусах не спорят; божья благодать; заботы правителей.

激浊扬清 jī zhuó yáng qīng

- ② 激: 冲去; 浊: 脏水; 清: 清 水。冲去污水, 让清水上来。比 喻清除坏的, 发扬好的。
- **%** 《尸子·君治》:"扬清激浊, 荡去滓秽,义也。"
- 鲁迅的杂文都是~的好文章。
- ≈ 扬清抑浊

«Преграждать мутный поток и расчищать путь для чистого» — искоренять зло и способствовать добру; поощрять хорошее и критиковать дурное.

及锋而试 jí fēng ér shì

- ② 及:乘;锋:锋利,比喻士气高 昂;试:试用。趁锋利的时候用 它。原指乘士气高涨的时候使用军 队,后比喻乘有利的时机行动。
- **%** 《汉书·高帝纪上》: "吏卒皆 山东之人,日夜企而望归,及其 锋而用之,可以有大功。"
- 现在敌人正立脚未稳,我们的士气又盛,应该勿失良机,~,迅速反击。
- ≈ 机不可失,时不我待

«Пользоваться ножом, когда он острый» — пользоваться удобным случаем; поднять дух бойцов и двинуть армию.

及瓜而代 jí guā ér dài

- △ 及: 到。到明年瓜熟时派人接 替。指任职期满由他人继任。
- **%** 《左传·庄公八年》: "齐侯使 连称,管至父戍葵丘。瓜时而 往,曰: '及瓜而代。'"

◆ 到明年他任职期满后,这个总经 理的宝座就要由别人~了。

«Смениться, когда поспеют следующие бахчевые» — смениться на должности.

及时行乐 jí shí xíng lè

△ 不失时机,寻欢作乐。

- 祭 汉乐府《西门行》诗: "夫为 乐,为乐当及时。"《古诗十九 首•生年不满百》: "为乐当及 时,何能待来兹"。
- ◆ 此时离行期尚远,正当~,反要 伤悲,岂不将大好时光都变成苦 海吗?(清・李汝珍《镜花缘》 第六十八回)

«Время пришло — веселись» — ловить миг удовольствий; наслаждайся, когда есть возможность.

吉光片羽 jí guāng piàn yǔ

- 全 吉光: 古代神话中的神兽名; 片羽: 一片毛。比喻残存的珍贵文物。
- **%** 《西京杂记》卷一:"武帝时西域献吉光裘,入水不濡。"
- 我珍视自己开始写作时的一些作品,并非它们是什么~,有什么希世价值,而是因为它们上面留下了我走过的足迹。

«Волосок от Цзи Гуана (сказочное животное)» — уцелевшие фрагменты шедевра; остатки редких культурных ценностей.

吉人天相 jí rén tiān xiàng

- 全 吉人: 善人; 相: 帮助, 保佑。 迷信的人认为好人会得到天的帮助。多用作对别人的患病或遇到 困难、不幸的安慰话。
- 卷 《左传·宣公三年》: "石癸 曰: '吾闻,姬、姞耦,其子孙 必蕃。姞,吉人也。'"又《昭

- 公四年》: "晋楚唯天所相,不可与争。"
- ◆ 你不必惦记,~,他在那里一切都 没有问题。
- ≈ 善有善报

«Доброму человеку небо помогает» — все будет хорошо (слова утешения).

即鹿无虞 jí lù wú yú

- △ 原意是进山打鹿,没有熟悉地形 和鹿性的虞官帮助,那是白费气 力。后比喻做事如条件不成熟就 草率行事,必定劳而无功。
- 《周易·屯》:"即鹿无虞,惟 入于林中;君子几,不如舍,往 吝。"
- ◆ 收音机的原理你一点儿也不懂, 却偏要动手修理,~,我看你是白 浪费时间,弄不好还会把收音机 搞坏。

«(Охота на) оленя близка, но нет егеря (попечитель охотничьих угодий)»— напрасная трата сил; без подготовки все старания идут прахом.

极深研幾 jí shēn yán jī

- △ 研:研究,审查;幾:细微。形容钻研深刻、细致。
- 《周易·系辞上》: "夫易,圣 人之所以极深而研幾也。唯深 也,故能通天下之志,唯幾也, 故能成天下之务。"
- ◆ 作为文章,将及千余篇,皆~, 尽意而为之者。(明•瞿祐《剪 灯新话•修文舍人传》)

«С наибольшей глубиной исследовать самую малость» — проводить тщательное и глубокое исследование.

极天际地 jí tiān jì dì

△ 形容十分高大。

- ※ 《礼记・乐记》: "及夫礼乐之 极乎天而蟠乎地,行乎阴阳而通 乎鬼神。"
- ◆ 他所建立的功业, ~, 无与伦比。 «До пределов неба, до пределов земли» — огромный, громадный; безграничный.

佶屈聱牙 jí qū áo yá

- △ 信屈: 曲折; 聱牙: 不顺口。指 文章读起来不顺口。
- **%** 唐·韩愈《进学解》: "周浩殷 盘,信屈聱牙。"
- 有些文字,尤其是所谓直译的文字,写得~。(邹韬奋《经历•课外阅读》)
- ≠ 文通字顺,琅琅上口 «Кривой и тяжелый» — косноязычный; тяжелый спог

急风暴雨 jí fēng bào yǔ

- △ 急: 又快又猛; 暴: 突然而猛 烈。形容风雨来势猛。比喻迅猛 激烈的斗争。
- * 《淮南子・兵略训》: "何谓隐 之天? 大寒甚暑,疾风暴雨,大 雾冥晦,因此而为变者也。"
- ❖ 这个攻击的形势,简直是~,顺 之者存,违之者灭。(毛泽东 《湖南农民运动考察报告》)
- ≈ 疾风暴雨

«Порывистый ветер, сильный ливень» — ожесточенная борьба.

急公好义 jí gōng hào yì

△ 热心公益, 见义勇为。

- **黎** 汉·刘向《新序·节士》: "楚昭王有士曰石奢,其为人也,公 正而好义。"
- ❖ 他~,乐于帮助有困难的人。
- ≈ 见义勇为,助人为乐.
- ≠ 见利忘义,假公济私

«Ревностно относиться к общественным делам и ратовать за справедливость».

急流勇退 jí liú yǒng tuì

- 全 在急流中勇敢地立即退却。比喻 做官的人在得意时为了避祸而及 时引退。
- **%** 宋·苏轼《赠善相程杰》诗: "火色上腾虽有数,急流勇退岂 无人。"
- ◆ 身处高位几年,他开始审时度 势,打算~,过清闲自在的生活。
- ≈ 激流勇退,功成身退.
- ≠ 急流勇进

«Смело выйти из быстрого потока» своевременно выйти из игры; отойти в сторону; своевременно сойти со сцены в расцвете политической карьеры.

急起直追 jí qǐ zhí zhuī

△ 立即行动起来,努力追赶上去。

- 宋·孙觌《鸿庆居士文集》: "故今日之乱,且置无丰,元祐 勿论,宜度时之所宜为者,急起 而趋之,如拯焚救罔,不然,袭 常祖故,以乱救乱,天下纷纷, 何时而定也。"
- ◆ 值此建设时代,内乱外患,险象环生,各行政官力负责任,~。 (蔡东藩、许厪父《民国通俗演义》第三十五回)
- ≈ 奋起直追,迎头赶上.
- ≠ 一蹶不振,停滞不前

«Быстро подняться и броситься вдогонку» — поспешить исправить положение; незамедлительно броситься догонять; немедленно взяться за восполнение упущенного; торопиться догнать.

疾恶如仇 jí è rú chóu

△ 疾:憎恨;恶:指坏人坏事。憎恨坏人坏事就像憎恨仇人一样。

- **黎** 汉·孔融《荐祢衡表》: "见善若惊,疾恶如仇。"
- ◆ 他对军阀、政客, ~。(梁斌 《红旗谱》二十二)
- ≈ 疾恶若仇,深恶痛绝,视如寇仇.
- ≠ 同流合污, 随波逐流

«Ненавидеть зло, как своего смертельного врага» — с отвращением относиться ко всякому злу; нетерпимость к отрицательным явлениям.

疾风劲草 jí fēng jìng cǎo

- △ 在猛烈的大风中,只有坚韧的草 才不会被吹倒。比喻只有经过严 峻的考验,才知道谁真正坚强。
- 《后汉书·王霸传》:"颍川从 我者皆逝,而子独留努力,疾风 知尽草。"
- ◆ 俗语说: "~。"经过这一段不平凡的日子,人们对于前进的道路是看得更加清楚了,信心也更加是定了。(峻青《瑞雪图》)

≈ 疾风知劲草

«Сильный ветер, крепкая трава» сильный ветер позволяет узнать крепость травы; крепость, устойчивость проверяются в испытаниях.

疾首蹙额 jí shǒu cù é

- A 疾首:头痛;蹙眉:皱眉。形容 厌恶痛恨的样子。
- **%** 《孟子·梁惠王下》: "举疾首 蹙额而相告曰: '吾王之好鼓 乐,夫何使我至于此极也?父子 不相见,兄弟妻子离散。"
- ◆ 一听到劝捐二字,百姓就一个 个~,避之惟恐不遑,此中缘 故,就在有信、无信两个分别。 (清•李宝嘉《文明小史》第四 十八回)
- ≈ 深恶痛绝,咬牙切齿.
- ≠ 眉开眼笑,笑逐颜开

«Болит голова и нахмурен лоб» — возмущаться, гневаться; показать, что относишься с отвращением и ненавистью.

疾言遽色 jí yán jù sè

- ② 言语神色急躁。形容对人不镇静 的样子。
- **%** 《后汉书·刘宽传》:"虽在仓卒,未尝疾言遽色。"
- 他对人总是温和耐心,从不~。
- ≈ 声色俱厉,疾言厉色,正言厉色.
- ≠ 和颜悦色

«Быстрая речь, суровый вид» — дать волю гневу; быть резким; позволять себе резкости; говорить резким тоном; грозный вид.

疾足先得 jí zú xiān dé

- △ 比喻行动迅速的人首先达到目的。
- **\$** 《史记·淮阴侯列传》: "秦失 其鹿,天下共逐之,于是高材疾 足者先得焉。"
- ◆ 图书馆里找不到这本书,看来是有人~了。
- ≈ 捷足先登.
- ≠ 姗姗来迟

«Быстрые ноги первыми получают» — самый прыткий всегда первым получает.

集思广益 jí sī guǎng yì

- □ 思: 思考, 意见; 广: 扩大。指 集中群众的智慧, 广泛吸收有益 的意见。
- 器 三国・蜀・诸葛亮《教与军师长 史参军掾属》: "夫参署者,集 众思,广忠益也。"
- ◆ 在科研工作中,需要发挥集体智慧,互相交流,互相学习,~。
- ≈ 博采众长,群策群力.
- ≠ 独断专行,一意孤行

«Совместные раздумья увеличивают пользу» — ум хорошо, а два — лучше.

集腋成裘 jí yè chéng qiú

- 廠: 腋下,指狐狸腋下的皮毛; 裘:皮衣。狐狸腋下的皮虽很小,但聚集起来就能制一件皮 袍。比喻积少成多。
- **%** 《慎子·知忠》:"狐白之裘, 盖非一狐之皮也。"
- 如今弄多少是多少,也只好是~ 了。(清・文康《儿女英雄传》 第三回)
- ≈ 积少成多,聚沙成塔,积土成山 «Собирать мех с подмышек (у лисы), чтобы сшить шубу» собирать по крохам, чтобы создать что-то большое; копейка рубль бережет; с миру по нит-ке голому рубашка.

集苑集枯 jí yuàn jí kū

- △ 集: 栖息; 苑: 茂盛的树木; 枯: 枯树。有些鸟栖于茂盛的树 木,有些鸟栖于枯树。比喻人的 志趣不同,趋向各异。
- ※ 《国语·晋语二》: "暇豫这吾 吾,不如鸟乌; 人皆集于苑,己 独集于枯。"
- ◆ ~, 人各有志, 这是无法勉强的。 «Сидеть на цветущем дереве, сидеть на сухом дереве» — у каждого свой вкус; слава всем не достается; разные устремления.

挤眉弄眼 jǐ méi nòng yǎn

△ 用眼睛、眉毛示意。

- 第 明·施耐庵《水浒全传》第三十回:"武松又见这两个公人,与那两个提朴刀的挤眉弄眼,打些暗号。"
- ◆ 不料偏又有几个滑贼看出形景 来,都背后~,或是咳嗽扬声。

(清·曹雪芹《红楼梦》第九 回)

≈ 挤眉溜眼,眉来眼去

«Сдвигать брови, двигать глазами»— перемигиваться; корчить рожи; строить глазки; строить куры.

掎角之势 jǐ jiǎo zhī shì

- □ 原指从两方面夹攻敌人。现比喻 分出兵力,造成牵制敌人或互相 支援的形势。
- * 《左传·襄公十四年》: "譬如捕鹿,晋人角之,诸戎掎之,与晋掊之。"
- ◆ 故军在相邻的两个镇子上都构筑 了工事,成为~,与我方部队对 峙。

«Ситуация стянутых рогов» — попасть в клещи; окружить врагов с двух сторон; взаимная поддержка войска.

计功行赏 jì gōng xíng shǎng

△ 按功劳的大小给予奖赏。

- **%** 《韩非子·八说》:"计功而行 赏,程能而授事。"
- ◆ 对那些在施工中做出贡献的人我们要~。
- ≈ 论功行赏

«По труду и награда» — вознаграждать по заслугам.

寄人篱下 jì rén lí xià

- **四** 依附于他人篱笆下。比喻依附别人生活。
- 《南史·张融传》:"丈夫当删 诗书,制礼乐,何至因循寄人篱 下?"
- ◆ 他父母双亡,不得不住在叔叔 家,过着~的生活。
- ≈ 仰人鼻息

«Ютиться у чужого плетня» — жить нахлебником; жить под чужой крышей.

加膝坠渊 jiā xī zhuì yuān

- ② 喜欢就抱在膝上,不喜欢就推 到深水里。比喻用人爱憎无 常。
- **%** 《礼记·檀弓下》: "今之君 子,进人若将加诸膝,退人若将 坠诸渊。"
- ◆ 使用干部,应该信任,更应该培养,绝不能忽冷忽热,~,以一时之好恶,任意摆弄。

«То обнимать, то в воду толкать» — непостоянство чувств по отношению к людям.

家鸡野鹜 jiā jī yě wù

- △ 比喻不同的书法风格。也比喻 人喜爱新奇,而厌弃平常的事 物。
- 審・何法盛《晋中兴书》卷七:"小儿辈厌家鸡,爰野雉,皆学逸少书。"
- ◆ 他这人~,喜欢找寻外遇,为这事,他老婆没少同他打架。
- ≈ 家鸡野雉

«Домашняя курица, дикий фазан» — иметь страсть к чему-то необычному; заводить шашни на стороне; различные стили каллиграфии.

家徒四壁 jiā tú sì bì

- ② 家里只有四面的墙壁。形容十分 贫困,一无所有。
- **黎** 《汉书·司马相如传上》:"文 君夜亡奔相如,相如与驰归成 都,家徒四壁立。"
- ◆ 他已穷到~,身无分文的地步 了。
- ≈ 家贫如洗,家无儋石

«В доме только четыре стены» — хоть шаром покати; полная нищета; гол как сокол; крайняя бедность; беден как церковная мышь.

葭莩之亲 jiā fú zhī qīn

- ② 葭莩: 芦苇杆内壁的薄膜。比喻 关系疏远的亲戚。
- **黎** 《汉书·中山靖王传》: "今群 臣非有葭莩之亲。"
- ◆ 唐炯是张之洞的大舅子,跟他亦 算有~,所以于公于私,他都不 能不派人来送信。(高阳《母子 君臣》)

«Родня, как перепонка в стеблях камыша» — дальняя родня; седьмая вода на киселе.

假公济私 jiǎ gōng jì sī

- ② 假借公家的名义,谋取私人的利 益。
- ※ 《汉书・杜业传》: "方进终不 举白,专作威福,阿党所厚,排 挤英俊,托公报私,横厉无所畏 忌。"元・无名氏《陈州粜米》 第一折: "他假公济私,我怎肯 和他干罢了也呵!"
- ◆ 现在那些招摇撞骗,~的玩意儿 太多了。(欧阳山《三家巷》二 六)
- ≈ 损公肥私.
- ≠ 公而忘私,大公无私

«Пользуясь общественным положением, обогащаться» — злоупотреблять общественным положением; использовать служебное положение в своекорыстных целях; прикрываясь общественными интересами, преследовать корыстные цели.

假仁假义 jiǎ rén jiǎ yì

△ 伪装仁慈善良。

- * 《朱子全书·历代一·唐》: "汉高祖私意分数少,唐太宗一切假仁假义以行其私。"
- ◆ 他第一便想抢曾乡绅的家,那暴 发的绅士,~的,好不可恶! (郑振铎《黄公俊的最后》)

- ≈ 虚情假义.
- ≠ 真心诚意

«Ложный гуманизм, ложная справедливость» — лицемерие; ложная гуманность; притворная справедливость; ханжество; фарисейство; волк в овечьей шкуре.

假途灭虢 jiǎ tú miè guó

② 泛指用借路的名义而灭亡这个国家。

- * 《左传·僖公二年》: "晋荀息 请以屈产之乘,与垂棘之壁,假 道于虞以伐虢。"
- ◆ 此乃"~"之计也。虚名收川, 实限荆州。(明•罗贯中《三国 演义》第五十六回)
- ≈ 假虞灭虢

«Использовать путь (через княжество У), чтобы уничтожить княжество Го (на обратном пути уничтожив княжество У)» — из рук обреченного получить возможность его уничтожить; уничтожить княжество под предлогом использовать его дорогу.

价值连城 jià zhí lián chéng

△ 形容物品十分贵重。

- * 《史记·廉颇蔺相如列传》: "赵惠文王时,得楚和氏璧。秦昭王闻之,使人遗赵王书,原以十五城请易璧。"
- ❖ 故宫里存放着很多~的宝物。
- ≈ 无价之宝,连城之壁.
- ≠ 一钱不值,分文不值

«Стоить нескольких городов» — необычайно дорогая вещь; дороже золота; стоить целого состояния; не иметь цены.

驾轻就熟 jià qīng jiù shú

② 驾轻车,走熟路。比喻对某事有 经验,很熟悉,做起来容易。

- 審 唐·韩愈《关石处士序》: "若驷马驾轻车,就熟路,而王良、 造父为之先后也。"
- ◆ 现在希望你能回学院继续从事教 学工作,这对你来说,是∼,不知 你的意见如何?
- ≈ 轻车熟路,得心应手.
- ≠ 勉为其难

«Проехать налегке и по знакомой дороге» — иметь опыт в деле и легко его выполнять; легко справляться со знакомым делом.

尖酸刻薄 jiān suān kè bó

△ 说话带刺,待人冷酷。

- **%** 宋·陈抟《心相编》:"愚鲁人 说话尖酸刻薄。"
- ◆ 他是个~的人,所以几乎没有人愿 意同他打交道。
- ≈ 尖嘴薄舌

«Острый, кислый, протыкающий тонкое» — ехидный, издевательский; острый на язык; язвительный; саркастический.

坚壁清野 jiān bì qīng yě

- △ 对付强敌入入侵的一种方法。使 敌人既攻不下据点,又抢不到物 资。
- 《三国志·魏书·荀彧传》: "今东方皆已收麦,必坚壁清野 以待将军。"
- ▼ 不许出战,只是~,待这干贼寇粮尽力弛,方可追他。(清・陈忱《水浒后传》第二十一回)
- ≈ 空壁清野

«Укреплять стены и убирать поля»— готовиться к обороне; бойкотировать; спрятать материальные ценности и вывезти все с оставляемых территорий; оставлять врагу опустошенную территорию.

兼容并包 jiān róng bìng bāo

△ 把各个方面全都容纳包括进来。

- * 《史记·司马相如列传》:"故 驰骛乎兼容并包,而勤思乎参天 贰地。"
- ◆ 我们这个研究单位,专业性很强,不可能~。
- ≈ 兼收并蓄

«Содержать в себе и охватывать» — объединять, сочетать все без разбора.

兼弱攻昧 jiān ruò gōng mèi

- △ 兼并弱国, 讨伐昏聩糊涂的君 主。
- **%** 《书·仲虺之诰》:"兼弱攻 昧,取乱侮亡。"
- ◆ ~, 武之善经也。(《左传•宣 公十二年》)

«Присоединять слабых, нападать на невежественных» — политика аннексий.

缄口结舌 jiān kǒu jié shé

- ② 闭口不说话。形容理屈词穷说不 出话来。也指慑于淫威不敢讲 话。
- **黎** 汉•王充《潜夫论》:"智士所以钳口结舌。"
- 思想之自由几绝,聪明英特之 士,虽摘发新理,怀抱所见,而 束于教令,胥~而不敢言。(鲁 迅《坟・文化偏至论》)
- ≈ 钳口结舌,张口结舌

«Зашить рот и завязать язык» — хранить молчание; язык отнялся; язык заплетается; крыть нечем.

拣佛烧香 jiǎn fó shāo xiāng

- △ 比喻看人行事或待人有厚薄。
- ***** 唐·寒山《诗》之一五九:"择佛烧好香,拣僧归供养。"

❖ 对待同志应该一视同仁,而不应

≠ 一视同仁

«Выбирать Будду и жечь ароматические свечи» — оценивать поступки и отношение человека; по-разному относиться к людям.

剪发杜门 jiǎn fà dù mén

- 型 剪发:剪掉头发,指削发为僧。 杜门:闭门。剪发为僧,闭门不 出。
- **黎** 明·张溥《五人墓碑记》:"由 是以之,则今之高爵显位,一旦 抵罪,或脱身以逃,不能容于远 近,而又有剪发杜门,佯狂不知 所之者,其辱人贱行,视五人之 死,轻重固何如哉?"
- ◆ 他感情上遭受到了重创,从此意 念消沉,不久就~了。
- ≈ 剪发披缁,削发披缁

«Обрезать волосы и запереть дверь» — стать затворником; отойти от мирских дел.

剪烛西窗 jiǎn zhú xī chuāng

- ② 原指思念远方妻子,盼望相聚夜 语。后泛指亲友聚谈。
- * 唐·李商隐《夜雨寄北》诗: "何当共剪西窗烛,却话巴山夜雨时。"
- ◆ 什么时候你能回来,咱们~,畅谈 心曲。
- ≈ 西窗剪烛

«Снять нагар со свечи у западного окна» — думать о любимой жене; задушевный романтический разговор; беседа между близкими, родными людьми.

见鞍思马 jiàn ān sī mǎ

四 看见死去或离别的人留下的东西就想起了这个人。

- * 宋・石介《徂徕石先生文 集・三・感兴》: "倚鞍思骏 骨, 抚辔念绿駬。"
- 季 看见旧时船中掠去锦绣衣服、宝玩器具等物,都在申兰家里,正是"~,睹物伤情"。(明・凌濛初《初刻拍案惊奇》卷十九)

≈ 睹物思人

«Увидев седло, вспоминаешь о лошади» — увидев вещь, вспоминаешь близких, тех, кому она принадлежала.

见弹求鸮 jiàn dàn qiú xiāo

- ② 看到弹丸,就想得到鸟的炙肉。 比喻过早估计实效。
- 《庄子·齐物论》:"且女亦大早计,见卵而求时夜,见弹而求 鸨条。"
- 咱们才刚刚草拟了合同,你不要 ~,高兴得太早。

«Увидел шарик для пращи и захотел жареной птицы» — торопиться с результатом; трудно загадывать наперед.

见风使舵 jiàn fēng shǐ duò

- △ 看风向转发动舵柄。比喻看势头 或看别人的眼色行事。
- **器** 宋•释普济《五灯会元》: "看 风使舵,正是随波逐流。"
- ◆ 他们也就~,凡事一混了之。 (朱自清《闻一多全集编后记》)
- ≈ 见风转舵,见风转篷

«Поворачивать штурвал по ветру»— действовать сообразно обстановке; лавировать; приспосабливаться; держать нос по ветру.

见怪不怪 jiàn guài bù guài

△ 看到怪异的现象不要大惊小怪。 指遇到不常见的事物或意外情况,要沉着镇静。

- ** 宋·洪迈《夷坚三志己》卷二: "畜生之言何足为信?我已数月 来知之矣。见怪不怪,其怪自 坏。"
- ❖ 这种事情我见得多了,习以为常,所以也就~了。
- ≈ 司空见惯.
- ≠ 大惊小怪

«Увидеть нечто странное и не удивиться» — привыкнуть и не удивляться чему-то странному; владеть собой; обладать хорошей выдержкой и хладнокровием

见利思义 jiàn lì sī yì

△ 看到货财,要想到道义。

- **%** 《论语·宪问》: "见利思义, 见危授命,久要不忘平生之言, 亦可以为成人矣。"
- ◆ 一个真正品德高尚的人,面对金 钱的诱惑,一定会~,不为所动。
- ≠ 见利忘义, 见钱眼开, 利令智昏 «Узрев выгоду, думать о принципах» честь ставить выше выгоды.

见利忘义 jiàn lì wàng yì

□ 见到有利可图就不顾道义。

- **%** 《汉书·樊郦滕灌傅靳周传》: "夫卖友者,谓见利而忘义 也。"
- ↓ 某与吕布同乡,知其勇而无谋,~。(明·罗贯中《三国演义》第三回)
- ≈ 见钱眼开,利令智昏.
- ≠ 见利思义

«Узрев выгоду, забыть о принципах» — выгоду ставить выше чести.

见猎心喜 jiàn liè xīn xǐ

△ 比喻看见别人在做的事正是自己 过去所喜好的,不由得心动,也 想试一试。

- 《二程全书·遗书七》: "明道 年十六七时,好田猎。十二年, 暮归,在田野间见田猎者,不觉 有喜心。"
- ◆ 他原是个网球手,虽然二十年没 上场了,一看人家打,就有些~, 跃跃欲试。

«Увидел охотника, сердце возрадовалось» — вспомнить былые радости и хотеть их повторения; появилась охота; руки чешутся.

见仁见智 jiàn rén jiàn zhì

- ② 对同一个问题,不同的人从不同 的立场或角度有不同的看法。
- **%** 《周易·系辞上》: "仁者见之谓之仁,智者见之谓之智。"
- ◆ 至于时尚的东西是好是坏,要看你如何看待,所谓~,各有不同。
 «Видеть гуманное, видеть мудрое» у каждого свой взгляд, свое понимание.

见兔放鹰 jiàn tù fàng yīng

- ② 看到野兔,立即放出猎鹰追捕。 比喻不见实惠绝不行动。
- * 宋·释普济《五灯会元》: "布 大教网,漉人天鱼,不如见兔放 鹰,遇獐发箭。"
- ◆ 当今世情,何人不趋炎附势,~,谁肯结交穷秀才。 (明・天然痴叟《石点头・侯官 县烈女歼仇》)

«Увидел зайца — пускай сокола» — пока не поздно; как раз кстати; увидев выгоду, сразу начать действовать.

见异思迁 jiàn yì sī qiān

- ② 迁:变动。看见另一个事物就想 改变原来的主意。指意志不坚 定,喜爱不专一。
- 《管子·小匡》:"少而习焉, 其心安焉,不见异物而迁焉。"

- ❖ 学习专业知识要持之以恒,不能
- ≈ 喜新厌旧.
- ≠ 一心一意

«Понял различия, и мысли разбежались / изменить решение при виде другого» — нет постоянства; не быть твердо убежденным; не однолюб.

间不容发 jiàn bù róng fà

- ② 空隙中容不下一根头发。比喻与 灾祸相距极近或情势危急到极 点。
- ※ 汉·枚乘《上书谏吴王》: "系 绝于天,不可复结,坠入深渊, 难以复出,其出不出,间不容 发。"
- ❖ 这事~,明天就上个折子,一定要争回此事。(《晚清文学丛 钞•中国未来记》第一回)
- ≈ 刻不容缓

«В щель и волосок не пройдет» — вплотную, впритирку; дойти до крайности; рядом с бедой; положение крайне критическое, угрожающее.

剑拔弩张 jiàn bá nǔ zhāng

- △ 剑拔出来了,弓张开了。形容气 势逼人,或形势紧张,一触即 发。
- 需 南朝梁·袁昂《古今书评》: "韦诞书法如龙威虎振,剑拔驽 张。"
- ❖ 法国兵舰在闽汪口出入频繁,而 交涉方面~,看样子福州船局必 难幸免法国兵舰的炮火。(高阳 《清宫外史》下册)

«Меч обнажен, тетива натянута» — силой вынуждать; в полной боевой готовности; бряцать оружием; напряженная ситуация; пахнет порохом.

剑头一映 jiàn tóu yī xuè

- ② 剑头:指剑环头小孔; 咉: 象声词,形容声音微小。比喻言论无足轻重。
- 《庄子·则阳》: "夫吹筦也, 犹有嗃也;吹剑首者,咉而已 矣。尧舜,人之所誉也;道尧舜 于戴晋人之前,譬犹一吷也。"
- ❖ 这些流言蜚语,不过是~,不值得 一理。

«Свистнуть в отверстие на эфесе меча» — ничего не значащие слова и суждения; прилагать тщетные усилия; получать мизерные результаты.

渐入佳境 jiàn rù jiā jìng

- △ 原指甘蔗下端比上端甜,从上到 下,越吃越甜。后比喻境况逐渐 好转或兴趣逐渐浓厚。
- 器 晋书·顾恺之传》:"恺之每食 甘遮,恒自尾至本,人或怪之。 云:'渐入佳境。'"
- ◆ 我读此书,起初觉得没什么意思,可看到后来,却~,达到不能释手的地步。
- ≈ 渐至佳境

«Постепенно проникать в прекрасную область» — чем дальше — тем интереснее; входить во вкус; обстановка улучшается.

鉴往知来 jiàn wǎng zhī lái

- △ 鉴: 审察或引为教训; 往: 过去;来:未来。根据以往的情形便知道以后怎样发生变化。
- **%** 《诗·大雅·荡》: "殷鉴不远,在夏后之世。"
- ◆ 你既然在这方面犯过错误,~,以 后就不要再重犯了。
- ≈ 数往知来

«Глядя в прошлое, узнаешь будущее» — уроки истории, уроки прошлого.

箭在弦上 jiàn zài xián shàng

- △ 箭已搭在弦上。比喻为形势所 迫,不得不采取某种行动。
- 器 三国魏·陈琳《为袁绍檄豫州》 注引《魏志》: "矢在弦上,不 可不发。"
- ❖ 这次行动我已计划了很久,现在 万事俱备,有如~,不得不发。
- ≈ 一触即发

«Стрела на тетиве» — решиться на поступок; быть вынужденным сделать; не терпеть отлагательства; накипеть; назреть; настоятельно диктовать.

江郎才尽 jiāng láng cái jìn

- ② 原指江淹少有文名,晚年诗文无 佳句。比喻才情减退。
- **%** 《南史·江淹传》: "淹乃探怀中得五色笔一以授之。尔后为诗绝无美句,时人谓之才尽。"
- ◆ 我现在已有~之感,一篇文章也写 不出来了。
- **≠** 八斗之才,七步之才

«Иссяк талант Цзян Яна» — талант иссяк.

江心补漏 jiāng xīn bǔ lòu

- 品 船到江心才补漏洞。指临到紧急 关头才设法补救。
- * 元·关汉卿《救风尘》第八折: "凭时节船到江心补漏迟,烦恼 怨他谁,事要前思免后悔,我也 劝你不得,有朝一日,准备着搭 救你块望夫石。"
- ◆ 他认为对已经走上歧途的青年进 行教育是~,无济于事的。
- ≈ 临渴掘井.
- ≠ 未雨绸缪

«На середине реки заделывать течь» — запоздалые меры.

姜桂之性 jiāng guì zhī xìng

生姜和肉桂愈久愈辣。比喻年纪 越大性格越耿直。

- **%** 《宋史·晏敦复传》:"况吾姜 桂之性,到老愈辣。"
- ❖ 这位老张是~,老而弥辣,已经六十多岁了,还什么事都要争出个是非曲直来。

«Характер имбиря и корицы» — старое упрямство; прямота старика.

将功补过 jiāng gōng bǔ guò

□ 用功劳来补偿过错。

- ※ 汉·荀悦《汉纪·元帝纪》: "齐恒先有匡周之功,后有来项 之罪,君子计功补过。"
- ◆ 对于犯了过错的学生,要给他~的 机会。
- ≈ 将功赎罪

«Трудом восполнить промах» — отвечать за свои поступки; заслугами искупить свою вину.

将计就计 jiāng jì jiù jì

- A 利用对方所用的计策,反过来对付对方。
- 卷 元·李文蔚《张子房圮桥进履》 第三折:"将计就计,不好则说 是好!"
- ◆ 我们已经知道了对方的企图,现在不妨~,直接与他们进行谈判。
- ≠ 无计可施

«Ответить уловкой на уловку» — ответить хитростью на хитрость; использовать замысел врага в свою пользу.

将心比心 jiāng xīn bǐ xīn

△ 设身处地地为别人着想。

- 等 明·汤显祖《紫钗记》第三十八出: "太尉不将心比心,小子待将计就计。"
- ◆ 他能够~,设身处地为别人着想。 ≈ 设身处地

«Сердце сопоставить с другим сердцем» — поставить себя на место другого; проникнуться пониманием.

将信将疑 jiāng xìn jiāng yí

- A: 且, 又。有点相信, 又有点 怀疑。
- * 唐·李华《吊古战场文》: "人 或有言,将信将疑。"
- ◆ 新来的女经理能否把公司引领出 低谷,大家都~。
- ≈ 半信半疑.
- ≠ 深信不疑

«И верить, и сомневаться» — колебаться; не определиться; относиться с некоторым сомнением, недоверием.

浆酒霍肉 jiāng jiǔ huò ròu

- ② 把酒肉当作水浆、豆叶一样。形容饮食的奢侈。
- **%** 《汉书·鲍宣传》:"使奴从宾 客浆酒霍肉。"
- ◆ 张灯悬彩, ~, 竟有昏昏达旦 者。(《歧路灯》第九十五回)

«Принимать вино и мясо за воду и соевый творог» — расточительная пища.

讲信修睦 jiǎng xìn xiū mù

- △ 人与人之间,国与国之间,讲究 信用,谋求和睦。
- **%** 《礼记·礼运》:"选贤与能,讲信修睦。"
- ◆ 如果现在人人都~,那么我们的社会一定会和谐发展的。

«Верить на слово и строить дружбу» — поддерживать доверительные и добрососедские отношения.

将门有将 jiàng mén yǒu jiàng

△ 旧指将帅门第也出将帅。

- **%** 《南史·王镇恶传》:"旦谓诸 佐曰:'镇恶,王猛孙,所谓将 门有将。'"
- 他父亲是银行家,他也子承父 业,做起了金融工作,并且颇有 成绩,真可谓~啊。

«Из семьи полководца выйдет полководец» — профессиональная династия; какова семья, таковы и ее дети.

匠石运金 jiàng shí yùn jīn

- 丘: 匠人; 石: 人名; 运: 抢; 斤: 斧子。原指木匠石抡斧砍掉 野人鼻尖上的白灰,而没有碰伤 郢人的鼻子。后用以形容技艺精 湛。
- 《庄子·徐无鬼》:"郢人垩漫其鼻端,若蝇翼。使匠石斫之。匠石运斤成风,听而斫之,尽垩而鼻不伤。郢人立不失容。"
- 他是个高超的雕刻大师,其技艺简直能达到~的程度。

«Мастер Ши (великий плотник) размахивает топором» — корифей; великий мастер; искусное мастерство.

降心相从 jiàng xīn xiāng cóng

△ 降低自己去遵从别人。

- * 《左传·隐公十一年》:"唯我 郑国之有谒焉,如旧婚媾,其能 降以相从也。"
- ◆ 在学术研究上,我唯一服从的是 真理,否则的话,无论多么大的 权威,我也不会~的。
- ≈ 降心相随,降心以从,委曲求全 «Смирить сердце и уважительно относиться» — снизойти; снисходительное отношение.

降志辱身 jiàng zhì rǔ shēn

- ② 降低自己的意志,屈辱自己的身分。指与世俗同流合污。
- **%** 《论语·微子》: "柳下惠、少 连,降志辱身矣。"
- ❖ 怪不得我问他做甚事,他不肯 说,说怕辱没了师傅。不知你 肯~,做这等事,正是为人所不

能为呢! (清·吴趼人《痛史》 第二十四回)

- ≈ 同流合污.
- ≠ 洁身自好

«Отступиться от идеалов и покрыть себя позором» — пасть; опроститься.

交臂失之 jiāo bì shī zhī

△ 比喻遇到了机会而又当面错过。

- **%** 《庄子·田子方》: "吾终身与 汝交一臂而失之,可不哀与?"
- ◆ 太可惜了! 多么好的机会呀, 他却~。
- ≈ 失之交臂, 当面错过, 坐失良机 «Сложить руки и упустить это» упустить из-под носа; упустить случай; допустить оплошность.

交梨火枣 jiāo lí huǒ zǎo

△ 道教经书中所说的"仙果"。

- **%** 《真诰·运象二》:"玉醴金 浆,交梨火枣,此则腾飞之药, 不比于金丹也。"
- ◆ 你难道是吃了~吗?怎么这样精神 焕发?

«Груша дружбы и финик огня» — пища богов; эликсир бессмертия (даосизм).

胶柱鼓瑟 jiāo zhù gǔ sè

- △ 用胶把柱粘住以后奏琴,柱不能 移动,就无法调弦。比喻固执拘 泥,不知变通。
- 《史记·廉颇蔺相如列传》: "王以名使括,若胶柱而鼓瑟 耳。括徒能读其父书传,不知合 变也。"
- ◆ 情况变了,办法也要适应,不 能~。
- ≈ 胶柱调瑟,刻舟求剑.
- ≠ 见机行事,因时制宜

«Играть на гуслях с заклеенными колками» — консерватизм; упорствовать в заблуждениях; быть косным; упорно цепляться за старое.

焦熬投石 jiāo áo tóu shí

- ② 拿非常脆的东西去碰石头。比喻 事情一定失败。
- **%** 《荀子·议兵》: "桓文之节 制,不可以适汤武之仁义,有遇 之者,若以焦熬投石焉。"
- ❖ 以我们这几个人的力量,去抗击 敌人一个团的兵力,那简直就是

≈ 以卵击石

«Бросать в камень хрупкое и сухое» — непременно потерпеть поражение.

焦头烂额 jiāo tóu làn é

- △ 烧焦了头,灼伤了额。比喻非常 狼狈窘迫。有时也形容忙得不知 如何是好,带有夸张的意思。
- **%** 《汉书·霍光传》:"曲突徙薪 亡恩泽,焦头烂额为上客耶?"
- ◆ 临近年底,工作实在太多,各部门的工作人员都忙得~。

«Обожженная голова, разбитый лоб» — попасть в переделку; быть разбитым в пух и прах; вертеться как белка в колесе.

蛟龙得水 jiāo lóng dé shuǐ

- △ 传说蛟龙得水后就能兴云作雨飞 腾升天。比喻有才能的人获得施 展的机会。也比喻摆脱困境。
- 《管子·形势》: "人主待得民,而后成其威,故曰:蛟龙得水,而神可立也,虎豹得幽,而威可载也。"
- 刘明到计算机中心去工作了,这 下他真如~,可以大大施展他的才 能了。
- ≈ 蛟龙得雨,如鱼得水.
- ≠ 虎落平川

«Водный дракон добрался до воды» — добиться своего; талант получил признание; выход из затруднительного положения; чувствовать себя как рыба в воде; чувствовать себя в своей тарелке.

鹪鹩一枝 jiāo liáo yī zhī

- △ 鹪鹩做窝,只占用一根树枝。比喻一个安身之处或一个工作位置。
- * 《庄子・逍遥游》: "鹪鹩巢于 深林,不过一枝; 偃鼠饮河,不 过满腹。"
- ◆ 现在谋求职业非常困难,即使有 个职位低、待遇差的工作,也认 为是~,值得庆幸了。

«Крапивнику — одна ветка» — приют на одного; одно рабочее место.

教猱升木 jiāo náo shēng mù

- ② 教猴子爬树。比喻指使坏人干坏 事。
- * 《诗经·小雅·角弓》: "毋教 猱升木,如涂涂附。"
- ◆ 不良的教育,是为虎增翼,是~, 不但不能化解恶性,反使之增加 害人的能力。(老宣《疯话集 成•社会(一)》)
- ≈ 海淫海盗

«Учить обезьяну влезать на дерево» — поощрять дурные поступки; учить совершать дурные дела; учить плохому.

狡兔三窟 jiǎo tù sān kū

- ② 狡猾的兔子准备好几个藏身的 窝。比喻隐蔽的地方或方法多。
- **%** 《战国策·齐策四》: "狡兔有 三窟,仅得兔其死耳。"
- ◆ 这个坏蛋,尽管有~的本领,也逃 不出警察的追捕。
- ≈ 狡兔三穴

«У хитрого зайца три норы» — хитроумные приемы; изворотливость; лисьи увёртки.

矫情镇物 jiǎo qíng zhèn wù

△ 比喻故作镇静,使人无法猜度。

- **%** 《晋书·谢安传》: "既罢,还 内,过户限,心喜甚,不觉屐齿 之折,其矫情镇物如此。"

矫时慢物 jiǎo shí màn wù

- A 新时,矫正时俗。慢,傲慢。指 对现实不满,态度傲慢。
- 《后汉书·弥衡传》:"少有才辩,而尚气刚傲,好矫时慢物。"
- ◆ 青年才子难免~,多经磨练之后 将会成为栋梁之材的。

«Исправлять время, замедлять мир» — быть неудовлетворенным и презрительно относиться к имеющемуся положению дел.

矫枉过正 jiǎo wǎng guò zhèng

- △ 把弯的东西扳正,又歪到了另一 边。比喻纠正错误超过了应有的 限度。
- **%** 《后汉书·仲长统传》:"逮至 清世,则复入矫枉过正之检。"
- ◆ 纠正错误的时候,我们应该力求 恰如其分,不要~。
- ≈ 矫枉过直.
- ≠ 恰如其分

«Исправляя кривизну, не ошибись в прямизне» — переборщить с исправлением ошибок; перегнуть палку в исправлении ошибок.

脚踏实地 jiǎo tà shí dì

△ 比喻做事踏实,认真。

- * 宋·邵伯温《邵氏闻见前录》卷 十八: "公尝问康节曰:'某何 如人?'曰:'君实脚踏实地人 也。'"
- ◆ 他们渐渐丢了那空架子, ~向前 走去。 (朱自清《论书生的酸 气》)
- ≈ 稳扎稳打.
- ≠ 好高骛远

«Ноги наступают на настоящую землю» — тщательно; прилежно; основательно; добросовестное отношение к работе.

教学相长 jiào xué xiāng zhǎng

- △ 教和学两方面互相影响和促进, 都得到提高。
- **%** 《礼记·学记》: "是故学然后 知不足,教然后知困。知不足然 后能自反也,知困然后能自强 也。故曰教学相长也。"
- ◆ 教学实践,使我深深懂得了~的 道理。

«Учитель и ученик растут вместе» — обучая другого, учишься сам.

嗟来之食 jiē lái zhī shí

△ 指带有侮辱性的施舍。

- **%** 《礼记·檀弓下》:"予唯不食 嗟来之食,以至于斯也!"
- ◆ 只有丧失自尊心的人,才会接受~。

«Пища, предложенная оскорбительным тоном» — подачка.

街谈巷议 jiē tán xiàng yì

△ 大街小巷里人们的议论。指民间 的舆论。

- **黎** 汉·张衡《西京赋》:"街谈巷 议,弹射威否。"
- ◆ 一路行来, ~, 大半都是这话。 (清・刘鹗《老残游记》第二回)

≈ 街谈巷语,道听途说

«На улицах говорят, в переулках обсуждают» — общественное мнение; пересуды; досужие разговоры.

节哀顺变 jié āi shùn biàn

- ② 抑制哀伤,顺应变故。用来慰唁 死者家属的话。
- 《礼记·檀弓下》:"丧礼,哀戚之至也;节哀,顺变也。君子念始之者也。"
- ◆ 人死不能复生,望您~,不要太过 悲伤,多多保重身体。

«Умерять горе и смиряться с переменами» — пусть все будет как есть (утешение родным павшего).

节外生枝 jié wài shēng zhī

- 本不应该生枝的地方生枝。比喻在原有问题之外又岔出了新问题。多指故意设置障碍,使问题不能顺利解决。
- * 宋·朱熹《答吕方子约(九月十三日)》:"随语生解,节上生枝,则更读万卷书,亦无用处也。"
- ◆ 这件事本来是大家已经商量好的,没想到现在又~,使事情复杂化了。

≈ 横生枝节

«На ветке появилась новая ветка» — запутывать, усложнять ситуацию; причинять излишние затруднения.

节衣缩食 jié yī suō shí

△ 省吃省穿。形容节约。

% 《史记·贷殖列传》:"能薄饮食,忍嗜欲,节衣服。"

- ◆ 他用~省下来的钱,买了许多专业 书籍。
- ≈ 省吃俭用

«Экономить на одежде и еде» — вести скромный, экономный образ жизни.

洁身自好 jié shēn zì hào

- 公 保持自身纯洁,不同流合污。也 指怕招惹是非,只顾自己好,不 关心公众事情。
- **%** 《孟子·万章上》: "归洁其身 而已矣。"
- 他以作家、教授的身份、地位、~,有所不为,对国家的前途,忧心忡忡。(臧克家《老舍水在》)
- ≈ 洁身自爱,独善其身.
- ≠ 同流合污

«Чистое тело себя любит» — довольствоваться самим собой; заботиться только о себе, боясь навлечь на себя неприятность; жить вне общества; блюсти свое достоинство и честь; требовательный к себе.

结草衔环 jié cǎo xián huán

△ 旧时比喻感恩报德,至死不忘。

- 《左传·宣公十五年》: "及辅氏之役,颗见老人结草以亢杜回,杜回踬而颠,故获之。"唐·白居易《赎鸡》诗: "莫学衔环雀,崎岖谩报恩。"
- ◆ 你对我全家有活命之恩,就是~也 难报答于万一。
- ≈ 感恩戴德.
- ≠ 忘恩负义

«Собрать траву, связать венок» — отплатить добром за добро; отплатить благодетелю.

结绳而治 jié shéng ér zhì

② 原指上古没有文字,用结绳记事的方法治理天下。后也指社

会清平,不用法律治国的空想。

- **%** 《周易·系辞下》:"上古结绳 而治,后世圣人易之以书契。"
- ◆ 他把高梁的茎秆,截成笔帽那么长,用绳穿结起来,横挂在炕头的墙壁上,这就叫"帐码",谁赊多少谁还多少,他就站在炕上,用手推拨那些茎秆儿,很有些~的味道。(孙犁《童年的回忆》)

«Править, завязывая узлы на веревке (древний, до появления письма, способ запоминания важных дел)» — править по наитию, без законов; утопия о возможности правлении страной без законов.

桀骜不驯 jié ào bù xùn

△ 性情强暴不驯顺。

- 《汉书·匈奴传赞》: "其桀骜 尚如斯,安肯以爱子而为质 平?"
- ◆ 他识字读书,聪明出众。只是生成一个~的性子,顽劣异常。 (《儿女英雄传》第十八回)
- ≠ 百依百顺,俯首贴耳 «Дикого жеребца не укротить»—

«дикого жереоца не укротить» строптивый; своевольный; дерзкий; непослушный.

桀犬吠尧 jié quǎn fèi yáo

- 菜的犬向尧狂吠。比喻奴才一心 为他的主子效劳。
- * 《战国策・齐策》: "跖之狗吠 尧,非贵跖而贱尧也,狗固吠非 其它也。"汉・邹阳《狱中上吴 王书》: "桀之狗可使吠尧,而 跖之客可使刺由。"
- ◆ 当初奉献公之命,去伐蒲城,又奉惠公所差,去刺重耳,这是~,各为其主。(明・冯梦龙《东周列国志》第三十六回)

≈ 跖犬吠尧

«Собака Цзе (древний тиран) лает на Яо (образцовый правитель)» — слепая, собачья преданность.

截长补短 jié cháng bǔ duǎn

- **本** 截取长的,补充短的。比喻用长 处补短处。
- **\$** 《孟子·滕文公上》: "今滕绝 长补短,将五十里也,犹可以为 善国。"
- ◆ 我们相互~,我帮助他提高文化, 他帮助我提高技术。
- ≈ 取长补短,断长续短

«Обрезать длинное, подшивать короткое» — восполнять недостатки достоинствами; дополнять друг друга.

截趾适屦 jié zhǐ shì jù

- ② 切断脚趾去适合鞋子的大小。比喻不合理的迁就。
- **%** 《后汉书·荀爽传》:"截趾适 屦,敦云其愚。"
- 如果我们一模一样地抄了来用, 不允许任何的变更,也同样是~。 (毛泽东《中国革命战争的战略 问题》)
- ≈ 削足适履,刻足适履

«Обрезать пальцы ног, чтобы обувь была впору» — совершать безрассудные поступки; механически перенимать чтото; приспособленчество.

竭泽而渔 jié zé ér yú

- 全 掏干了水塘捉鱼。比喻取之不留余地,只图眼前利益,不作长远打算。也形容反动派对人民的残酷剥削。
- **%** 《吕氏春秋·义赏》:"竭泽而 渔,岂不获得?而明年无鱼。"

- 国家财政如果不能量入为出,不 注意积累,就如同杀鸡取卵、~, 有崩溃的危险。
- ≈ 涸泽而渔,杀鸡取卵,焚林而田 «Ловить рыбу, осушив пруд» недальновидный поступок; жить одним днем.

羯鼓催花 jié gǔ cuī huā

- 為 羯鼓:两面蒙皮,腰部较细的一种鼓。敲击羯鼓,使杏花早开。
- 第 唐·南卓《羯鼓录》载:唐玄宗喜好羯鼓,曾经在内庭击鼓,并且自己做了一曲《春光好》。当时正赶上庭中杏花开放,唐玄宗笑着说:"此一事,不唤我作天公可乎?"
- ◆ 惟 将 ~ , 赐 得 貂 裘 拖 地。 (明 • 陆采《明珠记 • 巡陵》)«Бить в барабан, чтобы цветы распустились».

解铃系铃 jiě líng xì líng

- ② 比喻谁惹出来的麻烦,还得由谁 去解决。
- \$\text{\$\texitt{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\texit{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\
- ◆ 她生气是因为你错怪了她,~,还 是你自己去向她赔礼道歉吧。
- ≈ 解铃还须系铃人

«Отвязывать колокольчик (на шее тигра) должен тот, кто его привязал» — отвечать за свои поступки.

解弦更张 jiě xián gēng zhāng

② 更: 改换; 张: 给乐器上弦。改 换、调整乐器上的弦, 使声音和 谐。比喻改革制度或变更计划、 方法。

- 《汉书·董仲舒传》:"窃譬之 琴瑟不调,甚者必解而更张之, 乃可鼓也。"
- 只有~,重新调整我们公司的营销 策略,才能适应市场的变化。
- ≈ 改弦更张,改弦易辙

«Освободить колок и поменять лад» — реформировать систему; поменять планы.

解衣推食 jiě yī tuī shí

- 把穿着的衣服脱下给别人穿,把 正在吃的食物让别人吃。形容对 人热情关怀。
- **%** 《史记·淮阴侯列传》:"汉王 授我上将军印,予我数万众,解 衣衣我,推食食我。"
- ◆ 在困难的时候,他们两人~,相濡以沫,结成为患难之交。

«Снять одежду и оттолкнуть пищу» — последнее отдать; помогать в нужде; заботиться о других.

借刀杀人 jiè dāo shā rén

- **四** 比喻自己不出面,借别人的手去害人。
- 等明·汪廷讷《三祝记·造陷》: "恩相明日奏仲淹为环庆路经略招讨使,以平无昊,这所谓借刀杀人。"
- ◆ 红楼梦中,凤姐用~的方法,假借 秋桐之手,除去了尤二姐。
- ≈ 假手于人

«Занять нож и убить человека» — проделывать грязные делишки чужими руками.

借尸还魂 jiè shī huán hún

- △ 比喻已经消灭或没落的事物又以 另一种形式出现。
- * 元・岳伯川《铁拐李・楔子》:"岳寿,谁想你浑家将你尸骸烧

化了,我如今着你借尸还魂,尸 骸是小李屠,魂灵是岳寿。"

- 可是地主就在那边,工作团刚刚 走,斗争刚刚过后,人家就来报 仇,也能够~哩!(孙犁《诉苦 翻心》)
- ≈ 假尸还魂,借尸还阳

«В чужом трупе вернуться к жизни» старая песня на новый лад; старые дела в новом обличье.

巾帼须眉 jīn guó xū méi

- 全 巾帼: 古代妇女配戴的头巾和发饰,后借指妇女。须眉: 胡须和眉毛,借指男子汉,大丈夫。具有男子汉气概的女子。
- *清·沈起凤《谐鳏·巾帼暮 宾》:"如僕者,亦岂须眉而巾 帼者哉?"
- ◆ 穆桂英这个~,不过是人们凭想象 造出来的。
- ≈ 巾帼丈夫, 巾帼英雄

«Женский платок, борода и брови» — женщина с мужским характером; мужественная женщина.

今是昨非 jīn shì zuó fēi

- ② 现在是对的,过去是错的。指认识过去的错误。
- ***** 晋·陶潜《归去来辞》:"实迷途其未远,觉今是而昨非。"
- ◆ 经过实践的检验,我们终于认识到~,所以下决心彻底纠正从前的错误。

«Сегодня — правильно, вчера нет» — признавать свои ошибки.

金榜题名 jīn bǎng tí míng

△ 指科举得中。

黎 五代·五王保《唐摭言》卷三: "何扶,太和九年及第;明年, 捷三篇,因以一绝寄旧同年曰:

- '金榜题名墨上新,今年依旧去年春。花间每被红妆问,何事重来只一人。'"
- ◆ 从前的读书人都把~作为人生的一个最重要的目标。
- ≈ 蟾宫折桂
- ≠ 名落孙山,榜上无名

«На золотой дощечке выбито имя»— сдать экзамены для получения права на поступление на государственную службу; получить ученую степень; быть принятым после вступительных экзаменов.

金蝉脱壳 jīn chán tuō qiào

- △ 蝉变为成虫时要脱去一层壳。比 喻用计脱身,使人不能及时发 觉。
- * 元·关汉卿《谢天香》第二 折:"便使尽些伎俩,千愁断我 肚肠,觅不的个金蝉脱壳这一个 谎。"
- 如今便赶着躲了,料也躲不及, 少不得要使个"~"的法子。 (清・曹雪芹《红楼梦》第二十 七回)

≠ 插翅难飞

«Золотая цикада сбросила панцирь»— скрыться; спрятаться; ускользнуть, убегать; маскировка для прикрытия своего отсутствия.

金翅擘海 jīn chì bāi hǎi

- △ 金翅: 佛经中所说鸟名; 擘: 用 手把东西分开或折断。比喻文辞 笔力雄壮。
- 《大方广佛华严经》卷三十六: "譬如金翅鸟王,飞行虚空,安住虚空,以清净眼观察大海龙王宫殿,奋勇猛力以左右翅搏开海水,悉令两辟,知龙男女有命尽者而撮取之。"

◆ 李白、杜甫的诗文如~,香象渡河。

«Золотая птица побеждает море» — блистательное произведение; великолепный язык произведения.

金枷玉锁 jīn jiā yù suǒ

- 如: 套在脖子上的刑具;锁:用铁环连接而成的刑具。比喻儿女既是父母的宝贝,又是负担和包袱。
- 第 元·无名氏《小张屠》第二折: "到来日只少个殃人祸,儿女是 金枷玉锁。"
- ◆ 哎,儿女是父母的~啊,我们整日 辛苦为的都是他们。

«Золотая гильотина, яшмовые кандалы» — любимые, но приносящие много хлопот дети.

金屋藏娇 jīn wū cáng jiāo

- 企 指以华丽的房屋让所爱的妻妾居 住。也指娶妾。
- **黎** 汉•班固《汉武故事》: "若得阿娇作妇,当作金屋贮之也。"
- ❖ 这位老兄一遇见李小姐,立刻萌生了~的想法,全忘了自己家里已有老婆。

«В золотых чертогах спрятать прелестную девицу» — заполучить желанную; найти новую любовницу; взять в наложницы.

金玉良言 jīn vù liáng yán

△ 比喻可贵而有价值的劝告。

- **黎** 元·王实甫《西厢记》第四本第 三折:"小姐金玉之言,小生一 一铭之肺腑。"
- ◆ 老哥哥教导的话,句句是~。 (清•李宝嘉《官场现形记》第 十一回)
- ≈ 金口玉言

«Прекрасные речи, подобные золоту и яшме» — мудрый совет; интересное ценное предложение.

津津乐道 jīn jīn lè dào

○ 很有兴趣地说个不停。

- * 清·颐琐《黄绣球》第七回: "这位莱恩女杰,他才学固然卓越,但他也只从口讲指画入手, 每遇乡愚,津津乐道。"
- ◆ 十余年来,在不少出版物中我都 看到这幅画,它为不少人所~。 (秦牧《一幅古画的风味》)
- ≈ 饶有兴趣.
- ≠ 味同嚼蜡,索然无味

«Говорить через край весело» — говорить взахлеб, с интересом.

津津有味 jīn jīn yǒu wèi

- △ 指吃得很有味道或谈得很有兴趣。
- **%** 汉·王褒《洞箫赋》:"哀悁悁 之可怀兮,良醰醰而有味。"
- ◆ 话是这样说,可是谈起理论,许 宁还是一套套地向道静谈得~, 头头是道。(杨沫《青春之歌》 第一部第十二章)
- ≠ 索然无味

«Завлекательный и душистый» — занимательный; интересный; с аппетитом.

矜功自伐 jīn gōng zì fá

△ 自以为有功劳而夸耀。

- 《三国志·魏书·邓艾传》: "艾深自矜伐。谓蜀士大夫曰: '……如遇吴汉之徒,已殄灭矣。'"
- ◆ 他们天天乏了,倒说你们连日辛 苦;倒不是那~的。(清•曹雪 芹《红楼梦》第五十四回)
- ≈ 矜功伐善,居功自傲.
- ≠ 功成不居

«Кичиться своими подвигами и заслугами» — бахвалиться; чваниться; кичиться.

矜愚饰智 jīn yú shì zhì

- ② 装作有智慧,在愚人面前夸耀自己。
- **%** 《庄子·山木》: "饰知(智) 以惊愚。"
- ◆ 你瞧,他在那些小孩子面前~,炫 耀自己呢。

«Перед глупцом красоваться мудростью» — строить из себя знающего человека; показывать себя недостойному человеку.

襟怀坦白 jīn huái tǎn bái

△ 形容心地纯洁,光明正大。

- * 宋・黄榦《黄勉斋文集・七・祭 李贯之》: "贯之性质粹美,襟 怀坦夷,凝静有常。"
- ◆ 一个共产党员,应该是~,忠 实,积极,以革命利益为第一生 命,以个人利益服从革命利益。 (毛泽东《反对自由主义》)

≈ 襟怀磊落,襟怀洒落

«Под халатом — чистое тело» — с открытой душой; искренний; откровенный.

谨毛失貌 jǐn máo shī mào

- 原指绘画时小心地画出了细微而 无关紧要之处,却忽略了整体面 貌。后用以比喻注意了小处而忽 略了大处。
- **%** 《淮南子·说林训》:"画者谨 毛而失貌。"
- ◆ 你不要再斤斤计较这件事了,再 这样下去,只能是~,会耽误大事 的。

«Заботясь о волосах, забывать о внешности» — за мелкими деталями упустить главное.

谨小慎微 jǐn xiǎo shèn wēi

- △ 过分小心谨慎,缩手缩脚,不敢 放手去做。
- **黎** 《淮南子·人间训》: "圣人敬 小慎微,动不失时。"
- ❖ 过于~不好,胆子太大也不好。
- ≈ 谨言慎行

«Осмотрительный в маленьком, осторожный в крошечном» — крайне осторожный; мелочный.

锦囊妙计 jǐn náng miào jì

- ② 旧小说里描写足智多谋的人把对 付敌方的计策写在纸条上,放在 锦囊里,以便当事人在紧急时拆 阅。比喻有准备的巧妙办法。
- **黎** 明·罗贯中《三国演义》第五十四回:"汝保主公入吴,当领此三个锦囊。囊中有三条妙计,依次而行。"
- 保守党政府能有什么~能使它的失业问题得到解决呢?让我们拭目以待吧。
- ≈ 神机妙算

«Превосходный план в парчовом мешке» — хороший способ решения актуального вопроса; хитроумный план; хитрый; изворотливый.

锦上添花 jǐn shàng tiān huā

- ② 在锦上再绣花。比喻好上加好, 美上添美。
- * 宋·黄庭坚《了了庵颂》:"又要涪翁作颂,且图锦上添花。"
- ◆ 今天是我结婚的大喜日子,你能抽出时间参加婚礼,对我们来说,真如同~,我感到很荣幸。
- ≠ 雪上加霜

«Добавлять узоры на парчу» — наводить лоск; улучшать; стремиться к совершенству; сделать хорошее еще более хорошим.

锦心绣口 jǐn xīn xiù kǒu

△ 形容文思优美, 词藻华丽。

- * 唐·柳宗元《乞巧文》:"骈四 骊六,锦心绣口,宫沉羽振,笙 簧触手。"
- ❖ 这个青年作家写的散文真是∼,华丽而无雕琢之痕,新巧而无危诡 之嫌。
- ≈ 锦心绣肠,锦绣肝肠,咳唾成珠.
- ≠ 江郎才尽

«Расшитое сердце, расшитый рот» — глубокие мысли и великолепное изложение.

锦衣玉食 jǐn yī yù shí

- A 精美的衣食。形容豪华奢侈的生活。
- **黎** 《魏书·常景传》:"锦衣玉食,可顾其形。"
- □ 况~者未必能安于荆钗布裙也, 与其后悔,莫若无成。(清·沈 复《浮生六记·坎坷记愁》)

«Парчовые одежды, нефритовые яства» — роскошная, праздная жизнь.

尽入彀中 jìn rù gòu zhōng

- ② 彀中: 弓箭射程以内, 比喻牢笼、 圈套。尽数网罗, 全部就范。
- 器 五代・五王保《唐摭言》卷一: "(唐太宗)尝私幸端门,见新 进士缀行而出,喜曰: '天下英 雄入吾彀中矣!'"
- ◆ 你放心,只要我略施小计,他们 这伙人定会~。
- ≈ 入吾彀中

«Попасть в полет стрелы» — попасть в расставленные сети; петь под чужую дудку; делать, как хотят другие.

近水楼台 jìn shuǐ lóu tái

水边的楼台先得到月光。比喻能 优先得到利益或便利的某种地位 或关系。

- * 宋·俞文豹《清夜录》: "范文 正公镇钱塘,兵官皆被荐,独巡 检苏麟不见录,乃献诗云:'近 水楼台先得月,向阳花木易逢 春。'"
- ◆ 他的表兄调任了,调到他去年教课的那所中学校来当校长了。~,自然容易得月。(叶圣陶《得失》)
- ≈ 近水楼台先得月

«Башня у воды» — благоприятное положение; близость к кому-то/чему-либо; пользоваться выгодными условиями в личных интересах.

近悦远来 jìn vuè vuǎn lái

- 全 使近处的人受到好处而高兴,远方的人闻风就会前来投奔。旧指当权者给人恩惠,以便笼络人心。
- ** 《论语·子路》:"叶公问政。 子曰:'近者说(悦),远者来。"
- ◆ 民间客店门外经常写着"安寓客商,仕宦行台"与"宾至如归" 之类的字样,以招徕生意。
- ≈ 悦近来远,远至弥安

«Ближние довольны, дальние приходят» — благоденствие своих привлекает других.

进寸退尺 jǐn cùn tuì chǐ

- ② 进一寸,退一尺。比喻得到的少,失掉的多。
- **%** 《老子》第六十九章: "用兵有言,吾不敢为主而为客,不敢进寸而退尺,是谓行无行。"
- ◆ 盲目发展,其结果必然是~,造成 不应有的损失。
- ≈ 得不偿失

«Продвинуться на цунь (вершок), отступить на чи (фут)» — погнавшись за малым, потерять большое.

进锐退速 jǐn ruì tuì sù

- **公** 锐:迅速。急于求进者往往后退 也快。
- * 《孟子·尽心上》: "于不可已而已者,无所不已。于所厚者薄,无所不薄也。其进锐者,其退速。"
- ◆ 读书不能只求速度,所谓~,如果 不温习,就会很快忘记。
- ≈ 欲速不达

«Наступишь остро — отступишь быстро» — поспешишь — людей насмешишь; чем больше торопишься, тем скорее отстаешь.

进退存亡 jìn tuì cún wáng

- ② 前进、后退、生存、死亡。泛指 各种好的与坏的处境。
- **%** 《周易·乾卦》: "知进退存 亡,而不失其正者,其唯圣人 平。"
- ◆ 君子所贵乎知~,而不失其正 也。(清·失彝尊《杭州洞霄宫 提举题名记》)

«Наступать и отступать, жить и умирать» — все в мире относительно; на все воля Божья.

进退维谷 jìn tuì wéi gǔ

- 五 无论是进还是退,都是处在困境 之中。形容进退两难。
- **%** 《诗经·大雅·桑柔》:"人亦有言,进退维谷。"
- ◆ 在我自己的思想上也正感受着一种~的苦闷。(郭沫若《革命春秋・创造十年》)
- ≈ 进退两难,进退失据

«И наступать, и отступать — только тупик» — сложный выбор; безвыходное положение; сидеть на мели; куда ни кинь — везде клин.

噤若寒蝉 jìn ruò hán chán

- ② 噤:闭口不作声。象深秋的蝉那样一声不吭。比喻因害怕有所顾虑而不敢说话。
- 《后汉书·杜密传》:"刘胜位 为大夫,见礼上宾,而知善不 荐,闻恶无言,隐情惜己,自同 寒蝉,此罪人也。"
- ◆ 他的话完了,台下有几个人拼命 地高声鼓掌,而更多的人却~、 面面相觑。(杨沫《青春之歌》 第二部第三十八章)
- ≈ 寒蝉仗马,结舌杜口,钳口结舌.
- ≠ 畅所欲言

«Молчать как замерзшая цикада» — и слова не сметь вымолвить.

泾渭不分 jīng wèi bù fēn

△ 比喻好坏不分,是非不明。

- **%** 《诗经•邶风•谷风》: "泾以 渭浊, 湜湜其沚。"
- ♪ 对人对事,不能~,是非不辨。
- ≈ 混淆黑白,是非颠倒.
- ≠ 泾渭分明,黑白分明,是非分明 «Не отличать Цзинхэ (чистые воды) от Вэйшуй (мутные воды)» не разбираться; путаться.

泾渭分明 jīng wèi fēn míng

- ② 泾河水清,渭河水浑,泾河的水 流入渭河时,清浊不混。比喻界 限清楚或是非分明。
- **%** 《诗经·邶风·谷风》: "泾以 渭浊, 湜湜其沚。"
- 他心中渐渐~,这事看来不能再瞒着他了。
- ≈ 泾浊渭清,是非分明,黑白分明.
- ≠ 泾渭不分

«Отличать Цзинхэ (чистые воды) от Вэйшуй (мутные воды)» — разбираться в вопросах; видеть четкую разницу.

经天纬地 jīng tiān wěi dì

- 规划天地。形容人的才能极大, 能做非常伟大的事业。
- 卷 《左传·昭公二十八年》: "经 纬天地曰文。"《国语·周 语》: "天六地五,数之常也。 经之以天,纬之以地。"
- 想先生意中,必以为这一篇~的 妙文,定能使《新青年》诸记者 拜服得五体投地。(刘半农《奉 答王敬轩先生》)
- ≈ 经纬天地,治国安邦

«Вдоль — небом, поперек — землею / основа — небо, уток — земля» — обладать огромными способностями; может горы перевернуть.

荆钗布裙 jīng chāi bù qún

- 型 荆枝作钗,粗布为裙。形容妇女 装束朴素。
- 《太平御览》卷七百十八引《列 女传》:"梁鸿妻孟光,荆钗布 裙。"
- ◆ 这是一个俏丽的村姑,~,自有一种朴素之美。
- ≠ 花枝招展,浓妆艳抹

«Терновые шпильки и холщовая юбка» — простота и скромность женщины.

荆棘塞途 jīng jí sè tú

- △ 满路都是荆棘。比喻环境困难, 障碍很多。
- * 《左传・襄公十四年》: "乃祖 吾离被苫盖,蒙荆棘,以来归我 先君。"孔颖达疏: "言无道路 可从,冒榛薮也,说其穷困之极 也。"
- 通往成功的路上虽然~,但他仍在 坚定地向前走着。
- ≈ 荆榛满目,荆天棘地

«Тернии и колючки преграждают путь» — тяжелые обстоятельства; сложные условия.

荆山之玉 jīng shān zhī yù

- 期山: 山名,此山产宝玉,据传和氏璧就出自此山。比喻极珍贵的东西。
- 等 三国魏·曹植《与杨德祖书》: "人人自谓握灵蛇之珠,家家自谓抱荆山之玉。"
- ◆ 你的这幅画是画中极品,简直可以同~相比拟。

«Яшма из Терновой горы» — величайшая драгоценность.

惊弓之鸟 jīng gōng zhī niǎo

- 被弓箭吓怕了的鸟不容易安定。 比喻经过惊吓的人碰到一点动静 就非常害怕。
- * 《战国策·楚策四》;《晋书·王鉴传》:"黩武之众易动,惊弓之鸟难安。"
- ◆ 这个罪犯早已成了~,一听到警笛 的声音,就慌忙跑走了。
- ≈ 伤弓之鸟,惊猿脱兔

«Птица, пуганная луком» — пуганая ворона и куста боится.

惊慌失措 jīng huāng shī cuò

- △ 由于惊慌,一下子不知怎么办才 好。
- **%** 《 北 齐 书 · 元 晖 业 传 》: "(元)孝友临刑,惊慌失措, 晖业神色自若。"
- 遇到危险情况,应该沉着冷静,不要~。
- ≈ 仓皇失措,张皇失措.
- ≠ 镇定自若,泰然自若

«От испуга и потрясения потерять опору» — растеряться; не знать что делать.

惊蛇入草 jīng shé rù cǎo

- △ 形容草书写得矫健而活泼。
- **%** 《宣和书谱·草书七》:"若飞 鸟出林,惊蛇入草。"

◆ 作一戈如百钧弩,作一点如高峰 堕石,作一牵如百岁枯藤,作一 放纵,如~。(明•李贽《初潭 集•师友四》)

«Испуганные змеи уползают в траву» — выдающееся мастерство скорописной каллиграфии.

惊涛骇浪 jīng tāo hài làng

- ② 汹涌吓人的浪涛。比喻险恶的环境或尖锐激烈的斗争。
- * 唐·田颖《玉山堂文集·海云楼记》:"人当既静之时,每思及前经所履之惊涛骇浪,未尝不惕然。"
- ◆ 又觉得身体动荡,仿佛在~的小 船里。(叶圣陶《地动》)
- ≈ 暴风骤雨.
- ≠ 风平浪静

«Устрашающие валы и яростные волны» — чрезвычайные события; опасное положение; яростная борьба.

精金百炼 jīng jīn bǎi liàn

△ 比喻德才修养锻炼十分到家。

- * 南·宋刘义庆《世说新语·文学》: "精金成炼,在割能断。 功则治人,职思靖乱。"
- № 他取得这样的成就绝不是偶然的, ~, 他是下了很大的苦功的。
 «Чистое золото сто раз надо прокалить» настоящий талант трудно вырастить.

精金良玉 jīng jīn liáng yù

△ 比喻人品纯洁或物品精美。

- **黎** 宋•程颐《程明道先生行状》: "先生资禀既异,而充养有道, 纯粹如精金,温润如良玉。"
- ◆ 文章如~,市有定价,非人所能以口舌定贵贱。
- ≈ 良金美玉

«Чистое золото, прекрасная яшма» редкой души человек; дорогая, роскошная вешь.

精卫填海 jīng wèi tián hǎi

- 全 精卫衔来木石,决心填平大海。旧时比喻仇恨极深,立志报复。后比喻意志坚决,不畏艰难。
- **%** 《山海经·北山经》: "炎帝之 少女名曰女娃。女娃游于东海, 溺而不返,故为精卫,常衔西山 之木石,以堙于东海。"
- ◆ 治理改造大自然,要有~的顽强 精神。
- ≈ 愚公移山

«Цзин Вэй (птица, в которую превратилась утонувшая в море девушка, решившая засыпать море) засыпает море» — бесконечная жажда отмщения; упорство в достижении цели; сильная воля; не бояться трудностей.

精益求精 jīng vì qiú jīng

- △ 精:完美,好;益:更加。好了 环求更好。
- * 《论语・学而》: "《诗》云: '如切如磋,如琢如磨。'其斯 之谓与?"宋・朱熹注: "言治 骨角者,既切之而复磋之;治玉 石者,既琢之而复磨之,治之已 精,而益求其精也。"
- ◆ 白求恩同志是个医生,他以医疗为职业,对技术~,在整个八路军医务系统中,他的医术是很高明的。(毛泽东《纪念白求恩》)

≠ 粗制滥造

«Чистота требует еще большей чистоты» — неустанно совершенствовать свое мастерство; стремиться сделать как можно лучше.

鲸吸牛饮 jīng xī niú yǐn

- 国 鲸吸:像鲸鱼吸水一样。如鲸吸百川,似牛饮池水。比喻放量狂饮。
- **%** 汉·韩婴《韩诗外传》第四卷: "桀为酒池,可以运舟,糟丘足 以道望十里,一鼓而牛饮者三千 人。" 唐·杜甫《饮中八仙 歌》:"饮如长鲸吸百川。
- ◆ 一坛子酒,被这几个大汉一通~, 片刻之间就喝个精光。

«Кит всасывает воду, бык пьет» — пить жално и много.

井底之蛙 jǐng dǐ zhī wā

- 型 井底的蛙只能看到井口那么大的 一块天。比喻见识狭窄的人。
- **%** 《庄子·秋水》:"井蛙不可以 语于海者,拘于虚也。"
- ◆ 他这个人不过是~,没见过多大的 世面。
- ≈ 井蛙之见,井中视星

«Лягушка на дне колодца» — узкий кругозор; узкий взгляд.

井井有条 jǐng jǐng yǒu tiáo

△ 形容说话办事有条有理。

- **%** 《荀子·儒效》:"井井兮其有 理也。"
- ◆ 她真是个理家能手,屋子小,东西 多,但她却安排得~、整整齐齐。
- ≈ 井然有序.
- ≠ 杂乱无章

«Колодцы стоят по порядку»— слаженно; организованно; последовательно, с большой аккуратностью; аккуратнейшим образом.

井臼亲操 jǐng jiù qīn cāo

△ 井: 汲水; 臼: 舂米。指亲自操作家务。

- 《后汉书·冯衍传下》: "儿女常自操井臼。"《后汉书·滇良传》: "(傅育)食禄数十年,秩奉尽赡给知友,妻子不免操井臼。"
- ◆ 在他小时候,父亲的薪水很微薄,雇不起佣人,只好由母亲~, 照料他们这几个孩子。

«Самому доставать колодезную бадью»— самостоятельно вести хозяйство.

径情直遂 jìng qíng zhí suì

- △ 径情:任意,随心;遂:成功。 随着意愿,顺利地得到成功。
- **%** 《歇冠子·著希》:"故君子弗 径情而行也。"
- 事物是往返曲折的,而不是~的。(毛泽东《论持久战》)
- ≈ 径情直行

«По велению чувств идти к победе» — поступать по наитию; по воле чувств.

敬而远之 jìng ér vuǎn zhī

- △ 表面上表示尊敬,实际上不愿接近。也用作不愿接近某人的讽刺话。
- * 《论语·雍也》: "务民之义, 敬鬼神而远之。"
- ◆ 若遇此等人、~,以免杀身之祸。(清・刘鹗《老残游记》第十一回)

«Выражать почтение, но держаться подальше» — держаться подальше; соблюдать дистанцию.

敬业乐群 jìng yè yuè qún

△ 专心学习,和同学融洽相处。

- **%** 《礼记•学记》:"一年视离经 辨志,三年视敬业乐群。"
- ◆ 过去所提倡的~,现在仍有一定的 现实意义。

«Уважать дело и любить быть с людьми» — отдаваться своему делу и оставаться общительным.

敬终慎始 jìng zhōng shèn shǐ

→ 为人处事始终小心谨慎。

- **%** 《礼记·表记》:"事君慎始而 敬终"。
- ◆ 他是个~之人,在对待科研问题 上,尤其是小心谨慎。
- ≈ 谨小慎微

«Уважать начало, почитать конец» — быть внимательным от начала до конца.

镜花水月 jìng huā shuǐ yuè

- ② 镜里的花,水里的月。原指诗中 灵活而不可捉摸的意境,后比喻 虚幻的景象。
- 審 唐·裴休《唐故左街僧录内供奉 三教谈论引驾大德安国寺上座赐 紫方袍大达法师元秘塔碑铭》: "峥嵘栋梁,一旦而摧。水月镜 像,无心去来。"
- ❖ 你的幻想很美妙,但可惜是~。
- ≈ 海市蜃楼,空中楼阁

«Цветы в зеркале, луна в воде» — мираж; видимость; пустые фантазии.

镜里观花 jìng lǐ guān huā

- △ 镜子里头看花。指虽看得见,却 得不到或摸不着。
- * 元·乔孟符《两世姻缘》第三 折:"我劝谏他似水里纳瓜,他 看觑咱如镜里观花。"
- ◆ 我们普通人看那些明星们,不过 是~,所以你不要过于痴迷地去追 捧他们。

«Разглядывать цветы в зеркале» — чтото недоступное; близок локоть, да не укусишь.

镜破钗分 jìng pò chāi fēn

△ 比喻夫妻失散、离异。

- 帶 南朝陈·徐德言《破镜》诗: "镜与人俱去,镜归人未归,当 复姮娥影,空留明月辉。" 唐·白居易《长恨歌》:"惟将 旧物表深情,钿合金钗寄将去。 钗留一股合一扇,钗擘黄金合分 钿。"
- 无情的战火,使得他们夫妻~。
 «Зеркало сломано, шпильки раздвинуты» супружеские дрязги; развод; супруги разъехались по разным местам.

鸠形鹄面 jiū xíng hú miàn

△ 形容身体消瘦,面容憔悴。

- **%** 《资治通鉴·梁纪·简文帝大宝 元年》: "死者蔽野,富室无 食,皆鸟面鹄形。"
- ◆ 一个~的衣衫褴褛的少年,蹲坐在 门边。
- ≈ 鹄形菜色

«Стан горлицы (провалившийся живот), лик лебедя (обтянутые кости)» — истощенный, изможденный вид.

鸠占鹊巢 jiū zhàn què cháo

- 亞 斑鸠不会做窠,常强占喜鹊的 窠。比喻强占别人的住屋。
- **%** 《诗经·召南·鹊巢》:"维雀 有巢,维鸠居上。"
- ◆ 他原来有一间住房,但~,被弟弟 强行搬进去占住了,多次协商, 也没要回来这间房。
- ≈ 鹊巢鸠居,鸠夺鹊巢

«Горлица живет в гнезде сороки» — пользоваться добром своего ближнего; силой захватить чужой дом; жена, перешедшая жить к мужу; захватить, присвоить.

九牛一毛 jiǔ niú yī máo

② 九条牛身上的一根毛。比喻极大 数量中极微小的数量,微不足 道。

- ※ 汉·司马迁《报任少卿书》: "假令仆伏法受诛,若九牛亡一 毛,与蝼蚁何以异?"
- 我们手中的这点资金,对要干的那一番事而言,不过是~,起不了什么作用。
- ≈ 沧海一粟,太仓一粟.
- ≠ 盈千累万

«Девять быков — одна шерстинка» — капля в море; ничтожно мало.

九死一生 jiǔ sǐ yī shēng

- □ 形容经历很大危险而幸存。也形容处在生死关头,情况十分危急。
- * 战国楚·屈原《离骚》:"亦余 心之所善兮,虽九死其犹未 悔。"刘良注:"虽九死无一 生,未足悔恨。"
- ◆ 他在枪林弹雨中~,为革命流了不 少血。
- ≈ 百死一生

«На девять смертей одна жизнь» — смертельная опасность; чудом уцелеть.

九转功成 jiǔ zhuàn gōng chéng

- 每:循环变化。原为道家语,指炼得九转金丹。后常比喻经过长期不懈的艰苦努力而终于获得成功。
- ※ 《抱朴子・金丹》: "其一转至 九转,迟速各有日数多少,以此 知之耳。其转数少,其药力不 足,故服之用日多得仙迟也;其 转数多药力成,故服之用日少而 提仙速也。"
- ◆ 他苦心钻研数年,终于~,研制成 了治疗风湿的奇药。

≈ 九转丸成

«После девяти превращений добиться успеха» — в конце концов добиться результата; пройти через все напасти и добиться успеха.

久病成医 jiǔ bìng chéng yī

- 病久了对医理就熟悉了。比喻对 某方面的事见识多了就能成为这 方面的行家。
- * 《左传・定公十三年》: "三折 肱,知为良医。"战国楚・屈原 《九章・惜诵》: "九折臂而成 医兮。"王逸注: "方人九折 臂,更历方药,则成良医。"
- ◆ 我一年有一半的时间是在医院度过的,~,现在我对心脏病了解得不比专家差。

«Долго болеешь, сам становишься врачом»— специалистом становишься, лишь многое познав в этой области.

久要不忘 jiǔ yāo bù wàng

- △ 久要:旧约、旧交。不忘旧约或 旧交。
- *《论语·宪问》: "见利思义, 见危授命, 久要不忘平生之言。"
- 着他回去本乡,认了伯父伯母, 着他一家团圆,也见得我~之 意。(元・无名氏《合同文字》 第一折)

«Старые долги не забывают» — не забывать данных обещаний; держать свое слово; не забывать старой дружбы.

酒池肉林 jiǔ chí ròu lín

- △ 古代传说,殷纣以酒为池,以肉 为林,为长夜之饮。原指荒淫腐 化、极端奢侈的生活,后也形容 酒肉极多。
- * 《史记·殷本纪》:"以酒为池,悬肉为林。"《汉书·张骞传》:"行赏赐,酒池肉林。"
- ◆ 我至今还记得那年李老爷大宴宾 朋,可真是~啊!那场面,那规 模,哎!现在是见不到了。

«Озера вина и леса мяса» — жить в роскоши; богатый стол; чревоугодие; мотовство.

酒酣耳热 jiǔ hān ěr rè

△ 形容喝酒喝得正高兴的时候。

- 第 三国魏·曹丕《与吴质书》: "每至觞酌流行,丝竹并奏,酒 酣耳热,仰而赋诗,当此之时, 忽然不自知乐也。"
- ◆ 在新年的聚会上,人们兴致很高,一个个喝得~,却仍不肯罢休。
- ≈ 酒醉饭饱, 觥筹交错 «Пирушка в разгаре, аж уши горят» — в пылу попойки; крепко напиться; в состоянии сильного опьянения; под винными парами.

酒囊饭袋 jiǔ náng fàn dài

- △ 只会吃喝,不会做事。讥讽无能 的人。
- **黎** 汉·王充《论衡·别通》:"饱 食快饮, 虑深求卧, 腹为饭坑, 肠为酒囊。"
- ❖ 这个人什么真才实学也没有,不 过是个~而已。
- ≈ 饭坑酒囊,酒瓮饭囊,衣架饭囊 «Бурдюк с вином, мешок с кашей» дармоед; бездельник; совершенно бездарный, никуда не годный.

旧雨今雨 jiù yǔ jīn yǔ

- ② 原意是,旧时,每逢下雨宾客也来,而现在一遇雨就不来了。后以"旧雨新雨"代指老友新交。
- **%** 唐·杜甫《秋述》:"秋,杜子 卧病长安旅次,多雨生鱼,青苔 及榻。常时车马之客,旧,雨 来;今,雨不来。"
- ◆ 老刘是个爱交际的人,他~遍天下,不管到哪里都有朋友。

≈ 旧雨新知,旧识新交

«Давний дождь, сегодняшний дождь»— старые и новые друзья; раньше друзья приходили и в дождь, теперь приходят без дождя; новая встреча старых друзей.

咎由自取 jiù yóu zì qǔ

- ② 灾祸或罪过是自己招来的。指自 作自受。
- **%** 《三国志·刘封等传评》:"览 其举措,迹其规矩,招祸取咎, 无不自己也。"
- ◆ 他违反交通规则,醉酒驾车,实 在是~。
- ≈ 自取其咎,咎有应得 «Вину сам получаешь» — сам виноват; навлекать на себя беду.

救火投薪 jiù huǒ tóu xīn

- 为了扑灭火焰而将木柴扔进火中。比喻采取错误的办法,不但解决不了问题,反而会使问题变得更加严重。
- ※ 《邓析子・无厚篇》: "不治其本而务其末,譬如拯溺而硾之以石,救火而投之以薪。"
- 哎呀,你就别再添乱了,你的那种办法,跟~没什么两样,只会使事情更加严重。
- ≈ 抱薪救火,纵风止燎,扬汤止 沸,救火扬沸

«При тушении пожара выбросить дрова» — непродуманные, глупые меры, действия, приведшие к плачевным последствиям.

救经引足 jiù jīng vǐn zú

② 引:拉;经:缢死。救上吊的 人却去拉他的脚。比喻行动与 目的相反,越做越离目的越 远。

- 《荀子·仲尼》: "志不免乎奸心,行不免乎奸道,而求有君子、圣人之名,辟之是犹伏而咶天,救经而引其足也。"
- ◆ 你没有正面对他进行教育,反而 顺着他说些火上浇油的话,这纯 粹是~,大帮倒忙。

«Спасать повешенного, таща его за ноги» — поступки, прямо противоположные цели.

居安思危 jū ān sī wēi

- △ 虽然处在平安的环境里,也想到 有出现危险的可能。指随时有应 付意外事件的思想准备。
- **%** 《左传·襄公十一年》: "居安 思危,思则有备,有备无患。"
- ~,有备无患,这是我们一贯坚持 的战略方针。
- ≈ 处安思危,安不忘危.
- ≠ 乐以忘忧

«Живя в спокойствии, думать об опасности» — заранее обезопасить себя; быть всегда и во всем предусмотрительным

居高临下 jū gāo lín xià

- 占据高处,俯视下面。形容占据的地势非常有利。
- **%** 《淮南子·原道训》:"登高临下,无失所秉。"
- ◆ 气象卫星在太空~,利用遥感设备,可以鸟瞰整个世界。
- ≈ 高高在上

«Стоять высоко и осматривать все внизу» — ключевой пост; командная высота.

举案齐眉 jǔ àn qí méi

△ 送饭时把托盘举得跟眉毛一样 高。后形容夫妻互相尊敬。

- 場 《后汉书・梁鸿传》: "为人赁 春,每归,妻为具食,不敢于鸿 前仰视,举案齐眉。"
- ◆ 我来敬大哥大嫂一杯,祝你们白 头偕老,~。
- ≈ 相敬如宾
- ≠ 琴瑟不和

«Подавая чашу, поднимать ее до бровей» — супружеское уважение.

举鼎绝膑 jǔ dǐng jué bìn

- ② 绝: 折断; 膑: 胫骨。双手举 鼎,折断胫骨。比喻能力小,不 能负担重任。
- **%** 《史记·秦本纪》:"王与孟说 举鼎,绝膑。"
- ◆ 这是一件对我来说~的任务,我干不了。
- ≈ 力不胜任

«Поднимая треножник, вывихнуть колено» — непосильное бремя; надорваться над непосильной задачей; не в силах справиться с важной работой.

举棋不定 jǔ qí bù dìng

- △ 拿着棋子,不知下哪一着才好。比喻犹豫不决,拿不定主意。
- **%** 《左传·襄公二十五年》: "弈 者举棋不定,不胜其藕。"
- ◆ 有些学生对于到底是继续学习, 还是去找工作,还在~,犹豫不 决。
- ≈ 举措不定,犹豫不决,

«Взяв пешку, не принять решения» — колебаться; быть в нерешительности.

举十知九 jǔ shí zhī jiǔ

- ② 列举出的十件事情中,通晓的就有九件。比喻学识渊博。
- **%** 唐·张说《唐故豫州刺史魏君神 道碑》:"圣人之所志,闻一而

反三;君子之所能,举十而知九。"

◆ 德才兼备, ~的教师, 在学生中间自然有一种崇高的威望。

«Знать девять из десяти» — глубокие, всесторонние знания.

举枉措直 jǔ wǎng cuò zhí

- 全 举:选拔,任用; 枉:弯曲,比喻邪恶的人;错:废置,罢黜; 直:笔直,比喻正直的人。起用 奸邪者而罢黜正直者。
- * 《论语・为政》: "举枉错诸 枉,则民服;举枉错诸直,则民 不服。"
- ◆ 秦桧任宰相时,~,搞得朝政一片 混乱。
- ≠ 举直措枉,举贤使能 «Назначать (на службу) недостойных и смещать достойных».

举一反三 jǔ yī fǎn sān

- ② 反:类推。比喻从一件事情类推 而知道其他许多事情。
- **黎** 《论语·述而》:"举一隅不以 三隅反,则不复也。"
- ❖ 这个学生的学习能力极强,~,闻 一知十,所以他的成绩也是班里 最好的。
- ≈ 触类旁通, 闻一知十 «Взяв одно, переносить на три» — судить по аналогии; от частного приходить к общему.

举足轻重 jǔ zú qīng zhòng

- 二 只要脚移动一下,就会影响两边的轻重。指处于重要地位,一举一动都足以影响全局。
- * 《后汉书・窦融传》: "方蜀汉 相攻,权在将军,举足左右,便 有轻重。"

- ◆ 在这次新产品的试制中,他起了~ 的作用。
- ≈ 非同小可.
- ≠ 无足轻重,无关紧要,无关大局 «Всей тяжестью надавить ногой» играть главенствующую роль.

聚蚊成雷 jù wén chéng léi

- ② 许多蚊子聚到一起,声音会像雷声那样大。比喻说坏话的人多了,会使人受到很大的损害。
- **%** 《汉书·中山靖王传》: "夫众 煦漂山,聚蚊成雷。"
- ◆ 对于一些谣言不可掉以轻心,~, 它能起到瓦解我们信心的作用。
- ≈ 众口铄金, 众煦漂山, 积毁销骨 «Множество комаров порождает гром» многочисленные сплетни и мелкие уколы могут принести большие неприятности.

屦贱踊贵 jù jiàn yǒng guì

- 原指被砍脚的人很多,致使鞋子 价贱而踊价贵。后形容刑罚既重 又滥。也比喻犯罪的人多。
- **%** 《左传·昭公三年》:"国之诸 市,屦贱踊贵,民人痛疾。"
- 国家在制定法律时,要避免制定 即重且滥的刑罚,以免造成~的局 面

«Обычная обувь дешевеет, обувь для наказанных отрезанием ног дорожает» — рост преступности; чрезмерно строгие меры наказания.

绝裾而去 jué jū ér qù

- ② 绝裾: 扯断衣襟。形容离去的态度十分坚决。
- 審 南朝宋·刘义庆《世说新语·尤悔》:"温公初受刘司空使劝进。母崔氏固驻之,峤绝裾而去。"

- ◆ 米开朗基罗的脾气很不好,并不 把教皇的尊贵放在眼中,常为小 小的意见不合,便和教皇冲突起 来,而闹到~。
- ≈ 拂袖而去

«Уйти, оторвав полу» — решительно уйти.

K

开基立业 kāi jī lì yè

- ② 开创基业,通常比喻旧时开国君 主建立新的朝代或国家。
- **%** 明·罗贯中《三国演义》第五十四回:"自我高皇帝断蛇起义, 开基立业,传至于今,不幸奸雄 并起,各据一方。"
- 唐太宗李世民协助父亲李渊~,建 立了强大的唐帝国。
- ≈ 开基创业

«Заложить фундамент, основать дело» — заложить основы нового государства и власти.

开门见山 kāi mén jiàn shān

- <u></u> 比喻说话或写文章直截了当谈本 题,不拐弯抹角。
- **%** 唐·刘得仁《青龙寺僧院》: "此地堪终日,开门见数峰。"
- ◆ 这篇文章~,一落笔就点明了主 题。
- ≈ 单刀直入,直截了当.
- ≠ 转弯抹角

«Открыть двери и увидеть горы» — открыто, прямо излагать свою позицию.

开门揖盗 kāi mén yī dào

- A 开门请强盗进来。比喻引进坏 人,招来祸患。
- ※ 《三国志・吴志・吴主传》:"况今奸宄竞逐,豺狼满道,乃

- 欲哀亲戚,顾礼制,是犹开门而 揖盗,未可以为仁也。"
- ◆ 某些国家,接受霸权主义者的军 援,实际上是~。
- ≈ 引狼入室

«Открыть ворота и пригласить бандитов» — накликать на себя беду; на свою голову.

开天辟地 kāi tiān pì dì

- 全 古代神话传说: 盘古氏开辟 天地,开始有人类历史。后常 比喻空前的,自古以来没有过 的。
- 等 三国吴·徐整《三五历纪》: "天地混沌如鸡子,盘古生在其中,万八千岁,天地开辟,阳清为天,阴浊为地,盘古在其中。"
- 感谢那些~,披荆斩莽的英雄们!只有你们才配承受这最高的幸福,最大的快乐。(刘白羽《从富拉尔基到齐齐哈尔》)

«Открыть небо, открыть землю» — испокон веков; эпохальный, беспримерный; небывалый в истории; первый раз и истории; сотворение мира.

开物成务 kāi wù chéng wù

- △ 开: 开通, 了解; 务: 事务。通晓事物之理, 得以办好各种事情。
- **%** 《易·系辞上》: "夫《易》开 物成务,冒天下之道,如斯而已 者也。"
- 永嘉之学,教人就事上理会,步步著实,言之必使可行,足以~。 (清・黄宗羲《艮斋学案》)

«Поняв предмет, совершишь дело» — уяснив суть, можно успешно выполнять множество дел.

开柙出虎 kāi xiá chū hǔ

- **四** 押:关猛兽的木笼。原指负责看管的人未尽责任。后多比喻放纵坏人。
- **黎** 《论语·季氏》:"孔子曰: '……虎兕出于柙,龟玉毁于椟 中,是谁之过与?'"
- ◆ 不对这个犯下那么严重罪行的人 提起诉讼,那不等于是~吗?

«Открыть клетку и выпустить тигра» недосмотр; ошибка; выпустить джинна из бутылки; попустительствовать.

开源节流 kāi yuán jié liú

- 开发水源,节制水流。比喻增加收入,节省开支。
- 《荀子·富国》: "故明主必谨 养其和,节其流,开其源,而时 斟酌焉,潢然使天下必有余,而 上不忧不足。"
- ◆ 在经济工作中,应该经常注 意~。

≠ 铺张浪费

«Открыть источники и сократить течение» — увеличить доходы и сократить расходы.

开云见日 kāi yún jiàn rì

- △ 拨开云雾,见到太阳。比喻黑暗 已经过去,光明已经到来。也比 喻误会消除。
- **%** 《后汉书·袁绍传》:"旷若开 云见日,何喜如之!"
- ◆ 经历了这场灾难之后,母女俩总 算~,看到了美好幸福的前景。
- ≈ 拨云见日,云开日出

«Тучи разошлись и видно солнце» — все плохое осталось позади; снять недоразумение.

看破红尘 kàn pò hóng chén

② 旧指看透人生,把生死哀乐都不 放在心上的消极的生活态度。现

- 也指受挫折后消极回避、无所作为的生活态度。
- **黎** 汉·班固《西都赋》:"阗城溢 郭,旁流百廛,红尘四合,烟云 相连。"
- ◆ 新时代的年轻人不应有~的消极 厌世态度。
- ≈ 万念俱灰,心灰意冷

«Разглядеть красную пыль» — быть выше мирской суеты; пассивное отношение к жизни.

看朱成碧 kàn zhū chéng bì

- ② 将红的看成绿的。形容眼睛发花,视觉模糊。
- * 唐·李白《前有樽酒行》:"催弦拂柱与君饮,看朱成碧眼始红。"
- ◆ 这个意想不到的打击,使我一下 子头晕目眩,~,深一脚浅一脚地 也不知道走到什么地方了。
- ≈ 视丹如绿

«Жемчуг принимать за малахит» — утратить представление о реальности; быть в смятении; плохо со зрением; визуальная неясность.

康庄大道 kāng zhuāng dà dào

- △ 宽阔平坦,四通八达的大路。比 喻美好的前途。
- **%** 《尔雅·释宫》:"四达谓之衢, 五达谓之康,六达谓之庄。"
- ◆ 我梦里所到的地方,竟是一片~,马来车往,络绎不绝。 (清・李宝嘉《官场现形记》第六十回)
- ≠ 艰难险阻

«Широкая большая дорога» — столбовой путь; блестящие перспективы.

扛鼎抃牛 káng dǐng biàn niú

 来,能把相斗的两头牛拉开。形容勇武有力,超越常人。

- **%** 《史记·项羽本纪》: "籍(项羽)长八尺余,力能扛鼎。"汉·杨雄《法言·渊骞》: "秦悼武、乌获、任鄙,扛鼎抃牛,非绝力也?"
- ◆ 他是个大力士,~,对他来说都不 在话下。
- ≈ 拔山扛鼎,拔山盖世 «Поднять треножный сосуд, развести бодающихся быков» — обладать огромной физической силой.

可操左券 kě cāo zuǒ quàn

- △ 操:掌握;左券:古代契约分为 左右两联,双方各执其一,左券 即左联,常用为索偿的凭证。比 喻成功有把握。
- **%** 《史记·田敬仲完世家》: "公 常执左券以责于秦韩。"
- ◆ 我们在训练时不仅异常刻苦,而 且充分研究了对方的攻守战术, 因此这次比赛~。
- ≈ 稳操胜券

«Владеть левой полосой договора (оригиналом) / Владеть одним экземпляром договора» — иметь гарантию; быть в полной уверенности.

可乘之隙 kě chéng zhī xì

- ② 隙:空子,机会。可以被对方利 用的弱点、空隙。
- * 宋·晁补之《鸡肋集》: "当是时,皆有可乘之隙,而中国不可取。"
- ◆ 我们必须建立严格的规章制度, 不给贪污盗窃分子以~。
- ≈ 可乘之机,有机可乘.
- ≠ 无懈可击

«Прореха, за которую можно ухватиться» — слабина, недостаток, который может быть использован противником.

可想而知 kě xiǎng ér zhī

△ 不用说明就能想象得到。

- ※ 宋·王楙《野客丛书》: "…… 而郊以吟诗废务,上官差官以摄 其职,分其半禄,酸寒之壮,可 想而知。"
- ◆ 我对这个问题素无研究,这次勉强拼凑了一篇文章,写完一看, 开头就文不对题,其余部分也就~ 了。

≠ 不可思议

«Только подумал и уже знаешь» — можно себе представить.

可有可无 kě yǒu kě wú

- ② 可以有,也可以没有。指有没有 都无关紧要。
- 湯·曹雪芹《红楼梦》第二十回: "因此把一切都看成浊物,可有可无。"
- ◆ 她活了五十年,第一次感觉到自己还不是一个~的人。(茹志娟《如愿》)
- ≈ 无足轻重

«Можно иметь, можно — нет» — все равно; нет острой необходимости.

渴骥奔泉 kě jì bēn quán

- ② 骥: 骏马。如同骏马口渴思饮, 飞快奔赴甘泉一般。形容书法笔 势矫健。也比喻迫切的欲望。
- ※ 《新唐书・徐浩传》: "尝书四十二,幅屏,八体皆备,草隶尤工,世状其法曰: '怒猊抉石, 渴骥奔泉。'"
- ◆ 两个人一见面,彼此就向~一样, 抱在了一起。
- ≈ 渴骥怒猊

«Мучимый жаждой скакун несется к роднику» — неудержимый напор в достижении насущной цели; неудержимое желание; могучая каллиграфия.

渴者易饮 kě zhě yì yǐn

- □□ 口渴的人喝什么都觉得甘甜。旧时比喻久经苛政而最知对德政感 思。
- **黎** 《孟子·公孙丑上》:"饥者易为食,渴者易为饮。"
- ◆ 老百姓们是~啊,他们经历了文革 磨难,一定会支持现在的改革开 放政策的。

«Жаждущего легко напоить» — после долгого гнёта жестокого правления быть глубоко признательным добродетельному управлению.

克己奉公 kè jǐ fèng gōng

- ② 克己:约束自己;奉公:以公事为 重。克制自己的私心,一心为公。
- **%** 《后汉书·祭遵传》:"遵为人 廉约小心,克己奉公。"
- ◆ 大公无私,积极努力,~,埋头 苦干的精神,才是可尊敬的。 (毛泽东《中国共产党在民族战 争中的地位》)
- ≈ 大公无私

«Ограничить себя, отдать все общественному» — жить общественными заботами.

克己复礼 kè jǐ fù lǐ

- ② 克:克制。儒家指约束自己,使 每件事都归于"礼"。
- **%** 《论语·颜渊》:"颜渊问仁。 子曰:'克己复礼为仁。一日克己复礼,天下归仁焉!为仁由己,而由人乎哉?'"
- ◆ 我欣赏树良为人老实本分,认真刻苦,但一个人过于~,过于礼让三先,就不值得提倡了。(李国文《当差》)

«Ограничить себя и вернуться к этикету» — обрести высшую добродетель; проявлять излишний этикет.

克绍箕裘 kè shào jī qiú

△ 比喻能继承父祖的事业。

- **%** 《礼记·学记》:"良治之子必 学为裘,良弓之子必学为箕。"
- ◆ 他父亲虽是病得发昏,也知道这 儿子是个~的佳儿,不由得不放心 大胆,一言不发,含笑而逝。 (李颉人《死水微澜》)
- ≈ 箕裘相继,后继有人.
- ≠ 后继无人

«Делать совок и шубу по образцам отцовских» — следовать делу предков; наследовать дело отцов.

刻不容缓 kè bù róng huǎn

- △ 指形势紧迫,一刻也不允许拖延。
- **%** 宋·周密《齐东野语》:"帝王即位,即是好日,兼官历又吉,何疑?事不容缓。"
- ◆ 恢复良好的经济秩序,树立民众 对政府的信心,是当前~的大事。
- ≈ 迫在眉睫

«Мгновение не вмещает длительности» — мгновенно; незамедлительно; безотлагательно; не допускать ни минуты промедления; не терпеть ни малейшего отлагательства.

刻骨镂心 kè gǔ lòu xīn

- ② 铭刻在心灵深处。形容记忆深刻,永远不忘。
- **%** 唐·李白《上安州李长史书》: "深荷王公之德,铭刻心骨。"
- 我见到和听到的,亲身体验到的,甚至~,是另一种现实,另一种生活。(孙犁《戏的梦》)
- ≈ 刻骨铭心

«Выгравировать на костях, запечатлеть в сердце» — незабываемый; оставить глубокий след в душе; врезаться в память.

刻鹄类鹜 kè hú lèi wù

- ② 刻:刻画;鹄:天鹅;类:似,像;鹜:鸭子。画天鹅不成,仍有些像鸭子。比喻模仿的虽然不逼真,但还相似。
- **%** 《后汉书·马援传》:"效伯高不得,犹为谨敕之士,所谓刻鹄不成尚类鹜者也。效季良不成,陷为天下轻薄子,所为画虎不成反类狗者也。"
- ◆ 你这幅画,有点~的意思,只能说画得有一点点相像。
- ≈ 画虎类狗

«Гравировать лебедя, получить утку» — слабое подражание; плохая имитация.

刻肌刻骨 kè jī kè gǔ

△ 形容感受极深刻。

- 器 三国魏·曹植《上责躬应绍诗表》:"刻肌画骨,迫思罪戾, 昼分而食,夜分而寝。"
- ◆ 看了电影《牧马人》之后,他陷入 了深思之中,相同的际遇,相同的 命运,~,那感受实在太深了啊!

«Вырезать на мышцах, насекать на костях»— глубоко запечатлеть; глубоко осознать.

刻木为吏 kè mù wéi lì

- ② 削一尊木偶当作狱吏。意思是即 使是木头做的狱吏也很难对付。 用木头雕成狱吏,作为刑法威严 的象征。
- ※ 《汉书・司马迁传》: "故士有 画地为牢势不入,削木为吏议不 对,定计于鲜也。"《汉书・路 温舒传》: "刻木为吏,期不 对。"
- ◆ 西周时,西伯广施仁政,厚恤下民,画地为牢,~,不动刑罚,而百姓奉公守法,生活安定。

≈ 削木为吏

«Чучело тюремщика, вырезанное из дерева» — чучело тюремщика из дерева символизирует суровость закона.

刻舟求剑 kè zhōu qiú jiàn

- 公 比喻不懂事物已发展变化而仍静止地看问题。
- 《吕氏春秋·察今》》: "楚人 有涉江者,其剑自舟中坠于水, 遽契其舟曰: '是吾剑之所从 坠。'舟止,从其所契者入水求 之。舟已行矣,而剑不行,求剑 若此,不亦惑乎?"
- ◆ 文学艺术工作者必须正视我国当前迅速变化的实际,来考虑我们过去用惯了的文艺理论,而不能
 ~。(夏衍《解放思想团结前进》)

≈ 胶柱鼓瑟

«Делать зарубку на лодке, чтобы найти (затонувший в реке) меч» — упрямый; твердолобый; ретроград; недалекий человек; глупое упрямство и тупоумие.

空洞无物 kōng dòng wú wù

- ② 空空洞洞,没有什么内容。多指 言谈、文章极其空泛。
- 審 南朝宋·刘义庆《世说新语·排调》: "此中空洞无物,然容卿辈数百人。"
- ✿ 除了口吻、技巧和声调之外,八股文里是~的。(朱自清《经典常谈•文第十三》)
- ≈ 空空如也, 言之无物

«В пустой пещере ничего нет» — пустой; бессодержательный; праздный.

空谷白驹 kōng gǔ bái jū

○○ 驹:小马。很好的一匹马,却放 在山谷里不用。比喻不能任用贤 能。

- **%** 《诗经·小雅·白驹》: "皎皎白驹,在彼空谷。"
- 你正是我们公司急需的人材,我 们不会就这样让你成为~的,说说 你的条件吧。

«Белый скакун в пустом ущелье» — не иметь возможности назначить на службу добродетельных и талантливых людей.

空谷足音 kōng gǔ zú yīn

- 在寂静的山谷里听到脚步声。比喻极难得到音信、言论或来访。
- 《诗经·小雅·白驹》:"皎皎白驹,在彼空谷。"《庄子·徐无鬼》:"闻人足音跫然而喜也。"
- ◆ 只有他一人力排众议,独树一 帜,确如~,使人非常敬佩。
- ≈ 空谷之音

«Звук шагов в пустынной долине» приятная неожиданность; радостное известие; неожиданный, но приятный визит.

空空如也 kōng kōng rú yě

- △ 空空: 诚恳,虚心。原形容诚恳、虚心的样子。现形容一无所有。
- * 《论语·子罕》: "有鄙夫问于 我,空空如也,我叩其两端而竭 焉。"
- ◆ 多少只眼睛也都向王忠的座位搜寻的时候,却见这个小人儿的座位早已~。(杨沫《青春之歌》第二部第三十八章)

≈ 一无所有

«Пустой как сама пустота»— совершенно пустой; хоть шаром покати; скромность.

空前绝后 kōng qián jué hòu

A 从前没有过,今后也不会再有。 夸张性地形容独一无二。

- 《宣和画谱》: "顾(顾恺之, 晋代画家)冠于前,张(张僧 繇,南朝梁代画家)绝于后,而 道子(吴道子,唐代画家)乃兼 有之。"
- ◆ 祖孙三代倒做了三朝元老,真可以算得"~"的了。(清•吴趼人《痛史》第十六回)
- ≈ 超前绝后,空前未有 «Не было прежде, не будет и впредь» —

«Не было прежде, не будет и впредь» — уникальный, единственный в своем роде.

空穴来风 kōng xuè lái fēng

- 全 有了洞穴才进风。比喻消息和谣言的传播不是完全没有原因的。 也比喻流言乘机会传开来。
- **%** 战国楚·宋玉《风赋》: "臣闻 于师:枳句来巢,空穴来风。"
- 流言蜚语固然不能轻信,但是, ~,有关她的传闻也绝不是没有原 因的。
- ≈ 事出有因,无风不起浪.
- ≠ 无风起浪

«И из пустой пещеры дует ветер» — нет дыма без огня; давать повод; не без основания; ходят слухи.

空中楼阁 kōng zhōng lóu gé

- △ 悬在半空中的阁楼。比喻虚幻的 事物或脱离实际的空想。
- **%** 唐·宋之问《游法华寺》诗: "空中结楼殿, 意表出云霞。"
- 现实生活教育了我,使我明白了过去的许多想法,不过是~而已。
- ≈ 海市蜃楼,镜花水月

«В пустоте строить замок» — воздушные замки; мираж; непрактичный; фантастический.

孔席墨突 kǒng xí mò tū

△ 原意是孔子、墨子四处周游,每 到一处,坐席没有坐暖,灶突没 有熏黑,又匆匆地到别处去了。 形容忙于世事,各处奔走。

- 《淮南子·修务训》:"孔子无 黔突,墨子无暖席。"汉·班固 《答宾戏》:"是以圣哲之治, 栖栖遑遑,孔席不暖,墨突不 黔。"
- ❖ 刘先生~,奔走于城里乡间。
- ≈ 黔突暖席

«Циновка Конфуция и дымоход Мо Ди (всегда холодны)» — хлопотать; быть все время занятым общественными делами.

口碑载道 kǒu bēi zài dào

△ 形容群众到处都在称赞。

- * 宋·释普济《五灯会元》卷十七:"劝君不用镌顽石,路上行人口似碑。"
- ◆ 陈市长在任期间政绩卓越,老百 姓~。
- ≈ 有口皆碑.
- ≠ 怨声载道

«Добрая молва запрудила дороги»— пользоваться всеобщим признанием; народная слава.

口不应心 kǒu bù yìng xīn

△ 应:符合。心口不一致。

- **%** 明·冯梦龙《醒世恒言》卷八: "官人,你昨夜恁般说了,却又 口不应心,做下那事!"
- ◆ 你以为我没有看出来?你满口答应得挺痛快,其实,你是~,根本没打算给我买。
- ≈ 口是心非.
- ≠ 心口如一

«Уста не подчиняются сердцу» — кривить душой; лицемерить.

口耳之学 kǒu ěr zhī xué

五 指只知道耳朵进口里出的一些皮毛之见,而没有真正的学识。

- **%** 《荀子·劝学》:"小人之学耳 也,入乎耳,出乎口;口耳之间 则四寸耳,曷足以美七尺之躯 哉?"
- ◆ 这个人有一点~就到处吹嘘,能有 什么出息呢?

«Знания рта и ушей» — поверхностные, мимоходом схваченные знания.

口蜜腹剑 kǒu mì fù jiàn

○ 形容两面派的狡猾阴险。

- * 《资治通鉴・唐纪・玄宗天宝元年》: "世谓李林甫'口有蜜,腹有剑'。"
- ◆ 对于这种~的人,倒是必须得提防的。
- ≈ 笑里藏刀,佛口蛇心.
- ≠ 菩萨心肠

«На устах мед, за пазухой меч» — двуличный человек.

口若悬河 kǒu ruò xuán hé

- 讲起话来滔滔不绝,像瀑布不停地奔流倾泻。形容能说会辨,说起来没个完。
- 帶 南朝宋·刘义庆《世说新语·赏誉》: "郭子玄语议如悬河泻水,注而不竭。"唐·韩愈《石鼓歌》: "安能以此上论列,愿借辩口如悬河。"
- ◆ 他的最大特点就是善于辞令,说 起话来~,滔滔不绝。
- ≈ 滔滔不绝,侃侃而谈.
- ≠ 沉默寡言

«Из уст словно река течет» — красноречие; велеречивость; хорошо подвешенный язык.

口尚乳臭 kǒu shàng rǔ xiù

△ 嘴里还有奶腥味。表示对年轻人 的轻视。

- **%** 《汉书·高帝纪》: "是口尚乳臭,安能当吾韩信?"
- ◆ 不要总是认为青年都是~的毛孩子,应该培养和使用他们,让他们尽快地成长起来。
- ≈ 乳臭未干

«Во рту еще запах молока» — молодой; неопытный.

口吐珠玑 kǒu tǔ zhū jī

- △ 珠、玑:都是珠宝,圆的叫珠, 不圆的叫玑。形容说话有文采。
- * 元·无名氏《醉写赤壁赋》一 折:"因俺夫人闻知苏轼胸怀锦绣,口吐珠玑,有贯世之才。"
- 他常常~,有不凡之论。
- ≈ 口吻生花

«Из уст выходят жемчуга да кораллы» — красноречивый; цветистые, витиеватые выражения; умение говорить.

口血未干 kǒu xuè wèi gān

- ② 古时订立盟约,要在嘴上涂上牲口的血。指订约不久就毁约。
- **%** 《左传·襄公九年》: "与大国盟,口血未干而背之,可乎?"
- ◆ 一纸协议刚刚签订,~,他们就又 挑起了武装冲突,真是令人难以 置信。
- ≈ 墨迹未干

«Жертвенная кровь еще не высохла во рту» — вероломный; клятвопреступник.

口燥唇干 kǒu zào chún gān

- ② 口腔和嘴唇都干了。形容话说得 很多或费尽口舌。
- 等 三国魏·曹植《善哉行》: "来 日大难,口燥唇干;今日相乐, 皆当喜欢。"
- ◆ 我苦口婆心地说了大半天,已经 ~,可他仍然无动于衷,毫无悔改 的表示。

≈ 口干舌燥,唇焦口燥,唇焦舌敝 «Рот пересох и губы высохли» — болтливый; рот не закрывает; много говорить; уговаривать и убеждать.

口中雌黄 kǒu zhōng cí huáng

- 企 雌黄:即鸡冠石,过去写字用黄纸,写错了就用雌黄涂沫后重写。随口更改说得不恰当的话。 比喻言论前后矛盾,没有一定见解。
- * 《晋书·王衍传》:"义理有所不安,随即更改,世号口中雌黄。"
- ◈ 你不要~,随便诬赖别人。
- ≈ 信口雌黄

«Охра во рту (охрой закрашивались ошибки в текстах)» — неустойчиво, постоянно менять свое мнение; нелепые выпады; произвольное толкование; совершеннейшая (наглая) ложь; голословные утверждения; говорить, не задумываясь над своими словами.

口中蚤虱 kǒu zhōng zǎo shī

- △ 比喻极易消灭的敌人,犹如口中 之虱。故又作"口中虱"。
- **%** 《韩非子·七术》:"(王)以 临东阳,则邯鄣口中虱也。"
- 故军没什么战斗力了,他们已是 我们的~,消灭他们也就是这两天 的事。
- ≈ 瓮中之鳖

«Блоха во рту» — слабый противник.

叩马而谏 kòu mǎ ér jiàn

- 型 勒住马头进行规劝。形容竭力进 行劝谏。
- 《史记·伯夷列传》: "西伯卒,武王载木主,号为文王,东伐纣。伯夷、叔齐叩马而谏曰:'父死不葬,爰及干戈,可谓孝

乎?以臣弑君,可谓仁乎?'左 右欲之。太公曰:'此义人 者。'扶而去之。"

◆ 咱们董事长一意孤行要收购"万 达公司",这实在是不可行之 举,可是没有人~,去劝阻他放弃 这个计划,怎么办呀?

«Ухватившись за лошадь, начать уговаривать» — серьезно увещевать; уговаривать.

扣槃扪烛 kòu pán mén zhú

- ② 扣: 敲; 扪: 摸。比喻认识片 面,未得要领。
- ** 宋·苏轼《日喻》: "生而眇者 不识日,问之有目者。或告之 曰: '日之状如铜槃。'扣槃而 得其声。他日闻钟,以为日也。 或告之曰: '日之光如烛。'扪 烛而得其形。他日揣籥,以为日也。"
- ◆ 我由于见识短浅,对于问题的看 法,不免有~的可能。

«Стучать по тазу и ощупывать свечу» — иметь ложное, одностороннее представление о чем-либо; не разбираться.

枯木逢春 kū mù féng chūn

- 益 枯干的树遇到了春天,又恢复了活力。比喻垂危的病人或事物重新获得生机。
- * 宋·释道原《景德传灯录》卷二十三:"唐州大乘山和尚问: '枯树逢春时如何?'师曰: '世间希有。'"
- ◆ ~,陈花重放,旧作再版,自然 是值得高兴的。(峻青《写在百 花重放的时候》)
- ≈ 枯树逢春.
- ≠ 山穷水尽

«Засохшее дерево встречает весну» — вернуться к жизни; воскреснуть.

枯木死灰 kū mù sǐ huī

- ② 死灰: 燃烧后余下的冷灰。身如枯木,心如死灰。比喻极其消极悲观。
- 祭 《庄子·齐物论》: "形固可使如杭木,而心固可使如死灰乎?"
- ◆ 由于在精神上受尽了折磨,如今 他已心灰意冷,如同~一般,再也 振作不起来了。

≈ 槁木死灰

«Засохшее дерево, застывший пепел» холодный; бесчувственный; тело как засохшее дерево, сердце как застывший пепел; крайне пассивное отношение к жизни.

枯树生花 kū shù shēng huā

- △ 枯树开起花来。比喻在绝境中又 找到了生路。
- ※ 《三国志・魏志・刘廙传》: "臣罪应倾宗,祸应覆族……起 烟于寒灰之上,生华于已枯之 木。"
- ◆ 在改变了经营方式以后,行将倒闭的公司,又如~,重新获得了生机。

«На засохшем дереве появились цветы» — омолодиться; возродиться; тронуть сердце; найти выход в безвыходном положении.

枯杨生稊 kū yáng shēng tí

- △ 稊: 植物的嫩芽。枯萎的杨树又 长出了芽。旧喻老人娶少妻或老 来得子。
- **%** 《易·大过》: "枯杨生稊,老 夫得其女妻。"
- ◆ 打了半辈子光棍的王老三,现在 也娶了媳妇,并且~,有了一个胖 儿子,他怎么能不高兴啊。

«Старый тополь дал побеги» — рождение сына у пожилого человека; старик взял в жены молодую девушку.

枯鱼衔索 kū yú xián suǒ

- ② 穿在绳上的干鱼。形容事物存在 的日子已经不多。
- **%** 《韩诗外传》卷一: "枯鱼衔索,几何不蠹?"
- ◆ 老王得了癌症,现在他的生命已 是~,没剩多少日子了。

≠ 来日方长

«Вяленой рыбе продели бечевку» — быть обреченным на скорую смерть; недолгое существование.

哭笑不得 kū xiào bù dé

- ② 哭也不好, 笑也不好。形容很尴 旅。
- **黎** 元·高安得《皮匠说谎》:"好一场恶一场,哭不得笑不得。"
- ◆ 否则咬着了辣椒、~的时候,我 不能负责。(鲁迅《伪自由 书•止哭文学》)

«Не посмеешься, не поплачешь» — хоть смейся, хоть плачь; из рук вон; не знать, то ли плакать, то ли смеяться; не знать, что и делать.

苦海无边 kǔ hǎi wú biān

- △ 原为佛家语,形容深重无比的苦难。常和"回头是岸"连用。
- * 元·无名氏《度翠柳》第一 折:"世俗人没来由,争长竞 短,你死我活。有呵吃些个,有 呵穿些个。苦海无边,回头是 岸。"
- ◆ 我觉得人生所要经历的磨难太多 了,真的是~啊。

«Море печали без границ» — море сансары; бесконечные страдания.

苦尽甘来 kǔ jìn gān lái

② 艰难的日子过完,美好的日子来 到了。

- * 元·王实甫《西厢记》第四本第 一折: "忘餐废寝舒心害,若不 是真心耐,志诚捱,怎能勾这相 思苦尽甘来。"
- ◆ 她费尽辛苦,终于把儿子养育成人,~,可以享受生活了,她却病倒了。
- ≈ 苦尽甜来

«Горести закончатся, радости придут».

苦心孤诣 kǔ xīn gū yì

- △ 指苦心钻研,到了别人所达不到 的地步。也指为寻求解决问题的 办法而煞费苦心。
- 第 清·翁方纲《复初斋文集·格调 论下》: "今且勿以意匠之独运 者言之,且勿以苦心孤诣戛戛独 造者言之,公且以效古之作若规 仿格调者言之。"
- ◆ 他为开辟新的创作道路而~,进行 艰苦的探索。
- ≈ 煞费苦心,呕心沥血.
- ≠ 无所用心

«Огромными усилиями добиваться невиданных высот» — ходить нехожеными тропами; самозабвенно отдаваться работе и получать уникальные результаты; отдать все свои силы и знания; отдать всего себя.

苦中作乐 kǔ zhōng zuò lè

△ 在困苦中勉强自寻欢乐。

- ** 宋·陈造《同陈宰黄簿游灵山八 首》自注: "宰运: '吾辈可谓 忙里偷闲,苦中作乐。'"
- ◆ 那年的春节我是一个人在广州过的。我买了点酒菜,自己包了饺子,也算~,过了一个年。

«В горе искать радость» — смех сквозь слезы.

夸大其词 kuā dà qí cí

△ 把事情说得超过原有的程度。

- ** 宋·楼钥《攻媿集·论灾异》: "祥瑞之出,则润色而张大其词。"
- ◆ 反映情况要实事求是,不可~。≈ 言过其实,张大其词

«Слова, преувеличивающие это» — фразерство; трескучие фразы; представить в преувеличенном виде; преувеличение, гипербола.

夸父逐日 kuā fù zhuī rì

- ② 比喻人有大志,也比喻不自量力。
- ※《列子·汤问》: "夸父不量力,欲追日影,逐之于隅谷之际。渴欲得饮,赴饮河渭。河渭不足,将走北饮大泽。未至,道渴而死。"
- ❖ 这样一件复杂的工作,他总想自己 一个人在一个早晨就做完,好一鸣 惊人,这正如~,太不自量了。

«Куа Фу гонится за солнцем» — брать на себя непосильное бремя; ставить перед собой неразрешимые задачи; высокие устремления.

姱容修态 kuā róng xiū tài

- ② 姱:美好;修:长远;态:体态。美丽的容貌,细长的身材。
- ***** 战国楚·宋玉《招魂》:"姱容 修态, 絙洞房些。"
- ◆ 昔埃及女王克里倭巴士拉生于汉地 节元年,为前王多禄某女,~,冠 绝古今。(严复、夏曾佑《国闻报 馆附印说部缘起》)

«Обаятельная внешность, стройная фигура».

跨风乘鸾 kuà fèng chéng luán

△ 风: 凤凰; 鸾: 传中凤凰一类的 鸟。夫妻骑着凤,乘着鸾。比喻 飞黄腾达,意得志满。

- * 元·杨景贤《刘行首》第三折:"暂时间且略别,三日后向城西传取长生块,管着你跨风乘鸾。"
- ◆ 我如今博得个~客,到晚来卧看牵牛织女星。(明•崔时佩《西厢记•东阁邀赏》)
- ≈ 跨凤乘龙

«Взлететь на фениксе, оседлать жарптицу» — удовлетворить свои амбиции; сделать блестящую карьеру; добиться желаемого.

快犊破车 kuài dú pò chē

- ② 跑得快的牛犊会把车拉翻。比喻 年轻气盛的人应当懂得克制。
- **%** 《晋书·石季龙载记》:"快牛 为犊子时,多能破车,汝当小忍 之。"
- ◆ 任用年轻人做这件工作要当心, 虽然他们年轻气盛,有朝气,有 热情,但缺乏经验,所谓~, 所以 要对他们随时进行指导。

«Шустрый бычок повозку перевернет» — молодая энергия иногда вредит делу; по молодости наделать глупостей.

快马加鞭 kuài mǎ jiā biān

- △ 跑得很快的马再加上一鞭子,使 马跑得更快。比喻快上加快,加 速前进。
- **%** 宋·陆游《村居》诗:"生僧快 马随鞭影,宁作痴人记剑痕。"
- ◆ 事情已经很急,必须~,加快速度,不然就要误事了。
- ≈ 马不停蹄

«Погонять рысака плетью» — гнать изо всех сил; подстегивать; взяться с удвоенной энергией.

脍炙人口 kuài zhì rén kǒu

- 番 五代・王定宝《唐摭言・海叙不 遇》: "如'水声常在耳,山色 不离门',又'扫地树留影,拂 床琴有声'……皆脍炙人口。"
- 一部~的《国风》与《小雅》, 也是"三百篇"的最精采部分, 便是诗歌合作中最美满的成绩。 (闻一多《歌与诗》)

≈ 喜闻乐见

«Лакомое блюдо всем по вкусу» — пользоваться популярностью; доставлять наслаждение.

宽猛相济 kuān měng xiāng jì

△ 指政治措施要宽和严互相补充。

- * 《左传·昭公二十年》: "政宽则民慢,慢则纠之以猛,猛则民残,残则施之以宽。宽以济猛,猛以济宽,政是以和。"
- ◆ 我们经理对待下属能够~,管理得法,所以深受大家的尊重。
- ≈ 宽严相济

«Мягкость и жесткость сочетаются вместе» — политика кнута и пряника.

筐篋中物 kuāng qiè zhōng wù

△ 比喻平常的事情。

- **%** 《三国志·吴书·韦曜传》: "此人家筐箧中物耳。"

狂风暴雨 kuáng fēng bào vǔ

- △ 指大风大雨。亦比喻猛烈的声势 或处境险恶。
- * 元·杨显之《潇湘雨》第四折: "我沉吟罢仔细听来。原来是唤醒人狂风暴雨。"
- ◆ 在路上走着走着,遇上了一阵~,浇了个透湿。
- ≈ 狂风骤雨,暴风骤雨,疾风暴雨.

≠ 和风细雨

«Буря и ливень» — свирепая мощь; неудержимый; житейские невзгоды; угрожающая обстановка

狂奴故态 kuáng nú gù tài

- **%** 《后汉书·严光传》:"霸得书,封奏之。帝笑曰:'狂奴故态也。'车驾即日幸其馆。"
- ◆ 张老先生这个人~,你不亲自去, 而只送个请柬,是请不来他的。

«Старая повадка сумасбродного человека» — старые повадки; старые привычки.

旷达不羁 kuàng dá bù jī

- □ 旷达:心胸开阔,想得开;不 羁:不受束缚。心胸开阔达观, 不受拘束。
- * 《晋书·张翰传》: "翰任心自适,不求当世。或谓之曰: '卿乃可纵适一时,独不为身后名邪?'答曰: '使我有身后名,不如即时一杯酒,'时人贵其旷达。"
- ◆ 这是一个~的人,不会介意这点小 事的。

«Свобода не знает узды» — давать себе волю; открытый характер; великодушный.

旷夫怨女 kuàng fū yuàn nǚ

- ② 旷夫: 大龄而未娶妻室的男子; 怨女: 大龄而未嫁人的女子。指 年龄已大,尚未婚配的男女。
- **%** 《孟子·梁惠王下》:"内无怨 女,外无旷夫。"
- ◆ 他两个正是~,相见如饿虎逢 羊,苍蝇见血,那有工夫问名叙 礼。(明•冯梦龙《喻世明言》 第二十三卷)

«Пожилой холостяк, стареющая одинокая женщина» — одинокие старики, мужчина и женщина.

旷日持久 kuàng rì chí jiǔ

- ② 旷: 荒废, 耽误。荒废时间, 拖 得很久。
- * 《战国策・赵策四》: "今得强 赵之兵,以杜燕将,旷日持久, 数岁,令士大夫余子之力,尽于 沟垒。"
- 这场~的战争给人民带来了深重的 灾难。
- ≈ 旷日长久,旷日弥久.
- ≠ 速战速决

«Изо дня в день долго ждать» — даром тратить время; откладывать со дня на день; тянуться бесконечно.

岿然不动 kuī rán bù dòng

- **黎** 《淮南子·诠言训》: "至德, 道者若丘山,嵬然不动,行者以 为期也。"
- ◆ 故军围困万千重,我自~。(毛 泽东《西江月•井冈山》)
- ≈ 嵬然不动,巍然屹立

«Высокий, мощный, непоколебимый» — огромный и непоколебимый; одинокий; сам по себе; непоколебимо стоять; стоять скалой.

窥豹一斑 kuī bào yī bān

- 从竹管的小孔里看豹,只看到豹身上的一块斑纹。比喻只看到事物的一部分,指所见不全面或略有所得。
- **%** 《世说新语·方正》:"此郎亦 管中窥豹,时见一斑。"

- ◆ 有的人孤陋寡闻, ~, 却喜欢夸 夸其谈, 炫耀自己。
- ≈ 管中窥豹

«Смотреть на леопарда сквозь бамбуковый стебель — увидишь одно пятно» — узкий кругозор; по части представить целое; немного узнать о чем-нибудь; иметь общее представление.

窥间伺隙 kuī jiān sì xì

- ② 窥:暗中观察。伺:守候,等待 机会。暗中观察,准备伺机采取 行动。
- ※ 汉·吾丘寿王《骠骑论功论》: "(秦)内用商鞅、李斯之谋, 外用白起、王翦之兵,窥间伺隙,既并海内之后,以威力为至 道,以权诈为要术。"
- ◆ 他在~,准备把他的对手赶出董事 会。
- ≈ 寻暇伺隙

«Высматривать и дожидаться момента» — ждать случая; искать слабые места с тем, чтобы начать предпринимать какие-то шаги.

揆情度理 kuí gíng duó lǐ

△ 按照情和理估量。

- **%** 《淮南子·兵略训》:"能治五官之事者,不可揆度者也。"
- ◆ 这种事情,~想一想,似乎不应该 出在她身上。
- ≈ 揆理度情

«Оценивать чувства и взвешивать мотивы» — уметь оценить человека; рассуждать по здравому смыслу; трезво оценивать и рассуждать.

葵藿倾阳 kuí huò qīng yáng

② 葵:葵花。藿:豆类植物的叶子。葵花和豆类植物的叶子倾向

太阳。比喻一心向往所仰慕的人或下级对上级的忠心。

- * 唐·杜甫《自京赴奉先县咏怀五百字》: "葵藿倾太阳,物性固难夺。"
- 王总,我对您有~的忠心,请您就 把这项业务交给我办吧。

«Корзина подсолнуха и гороховая ботва следуют за солнцем» — преданность старшему, начальству.

跬步千里 kuǐ bù qiān lǐ

- 走一千里路,是半步半步积累起来的。比喻学习应该有恒,不要半途而废;只要努力不懈,总可以取得成功。
- 《荀子·劝学》: "不积跬步, 无以致千里;不积小流,无以成 江海。"
- 无论从事什么事业,都要扎扎实实地去干,~,只要坚持,就会有成就。

≈ 一暴十寒

«Шаг за шагом пройти тысячу ли» — быть последовательным в делах и учебе и добиться в этом успехов.

昆山片玉 kūn shān piàn yù

- ② 昆仑山上的一块玉。原是一种谦虚的说法,意思是只是许多美好者当中的一个,后比喻许多美好事物中突出的。
- **黎** 《晋书·郤诜传》: "臣举贤良 对策,为天下第一,犹桂林之一 枝,昆山之片玉。"
- ◆ 像他这样的杰出人才,确实是~, 十分难得,怎么能不委以重任而 让他干那些事务性的工作呢?

«Самоцвет с горы Куньлунь» — незаурядный, выдающийся.

悃愊无华 kǔn bì wú huá

② 悃愊:至诚;华:浮夸。至诚而不虚浮。形容真心实意,毫不虚假。

- **%** 《后汉书·章帝纪》:"安静之 吏,悃愊无华。"
- ◆ 他对待老人的态度~,每隔两三天 就去帮老人料理一次家务。

«Искренний, скромный без прикрас» — самый искренний; начистоту.

困而不学 kùn ér bù xué

- △ 困:困惑,不明白。困惑不明白 却不肯学习。
- **%** 《论语·季氏》: "生而知之 者,上也;学而知之者,次也; 困而学之,又其次也;困而不 学,民斯为下矣。"
- ◆ 我们应该努力学习掌握知识,而不要~,那样会跟不上时代的步伐的。

«Не понимать, но не овладевать знаниями» — не стремиться к знаниям; не иметь стремления к учебе.

困兽犹斗 kùn shòu yóu dòu

- ② 被围困的野兽还要作最后挣扎。 比喻在绝境中还要挣扎抵抗。
- **%** 《左传·定公四年》:"困兽犹 斗,况人呼?"
- ◆ 敌人~,仍在利用最后的一点屏障 做无望的抵抗。
- ≈ 负隅顽抗,垂死挣扎

«Обложенный зверь яростно сопротивляется» — бороться, сопротивляться в безвыходном положении.

困心衡虑 kùn xīn héng lǜ

- ② 心意困苦,思虑阻塞。表示费尽 心力,经过艰苦的思考。
- **%** 《孟子·告子下》: "困于心, 衡于虑,而后作。"
- ◆ 学习是一个艰苦的过程,往往需要~,才能获取知识和能力。

«Напряженное сердце, напряженные думы» — много и напряженно обдумывать что-либо.

困知勉行 kùn zhī miǎn xíng

- ② 在不断克服困难中求得知识,有 了知识就勉力实行。
- 《礼记·中庸》:"或生而知之,或学而知之,或对而知之,或困而知之, 及其知之一也。或安而行之,或 利而行之,或勉强而行之,及其 成功一也。"
- ◆ 十几年来在舆论界~的我,时刻感 念的是许多指导我的师友,许多 赞助我的同仁,无量数的同情我 的读者好友。(邹韬奋《经 历》)

«С трудом обретенные знания с усилиями реализовывать».

阔步高谈 kuò bù gāo tán

- □ 阔步: 迈大步。潇洒地迈着大 步,随意地高声交谈。比喻言行 不受束缚。
- 《三国志·魏志·文帝纪》: "号曰《皇览》"裴松之注引 《魏书·曹丕》:"乃弘三章之 教,恺悌之化,欲使曩时累息之 民,得阔步高谈,无危惧之 心。"
- ◆ 他走入大厅,旁若无人,~,浑身 散发着一种洒脱的气息。

«Широкий шаг, громкий разговор» — свободное, раскрепощенное, не стеснительное поведение.

L

腊尽春回 là jìn chūn huí

- **四** 腊:指腊月,即农历十二月。腊月过去,春天又来了。
- * 唐·孙道绚《菩萨蛮·梅》: "阑干六曲天围碧,松风亭下梅初白。腊尽见春回,寒梢花又开。"

◆ 光阴似箭,不久又是~了。 (清•吴趼人《痛史》第十八回)

«Зима закончится, весна вернется» — все возвращается на круги своя.

来处不易 lái chù bù yì

- △ 表示事情的成功或财物的取得, 经过了艰苦努力。
- \$\text{\$\texitt{\$\text{\$\text{\$\text{\$\texit{\$\texitt{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\tex\}}}}\$}}}}}}}} \endettinesetien}}}} \end{tinesetien}}}}}}}}}}}}}}
- 我们觉得这个成就实在是~,大家 都付出了很多精力,所以绝对不 能够半途而废。
- ≈ 来之不易.
- ≠ 唾手可得,轻而易举,易如反掌 «Прибыть на место не просто» — приложить усилия для достижения цели.

来龙去脉 lái lóng qù mài

- A 本指山脉的走势和去向。现比喻 一件事的前因后果。
- 第 明·吾邱瑞《运甓记·牛眠指穴》:"此间前冈有块好地,来 龙去脉,靠岭朝山,处处合 格。"
- ◆ 你要想知道这件事的~,还得听我 从头说起。
- ≈ 前因后果,来踪去迹

«Прийти по ущелью, вернуться по хребту» — причинная связь; история вопроса; что к чему.

来去无踪 lái qù wú zōng

- □□ 踪: 脚印。来时去时都看不见踪 影。形容出没极为迅速或隐秘。
- 明·吴承恩《西游记》第八十一回: "拿着一条不短不长的金箍棒,来无影,去无踪。"
- ◆ 李明是个怪人,平日里~,根本找不到他。

≈ 来无影,去无踪

«Приходить и уходить, не оставляя следов» — неуловимый, стремительный.

来日大难 lái rì dà nàn

○ 表示前途困难重重。

- 等 三国魏·曹植《善哉行》:"来 日大难,口燥唇干;今日相乐, 皆当喜欢。"
- ◆ 你不要过分乐观,我估计~,你应 有充分的思想准备。

«В грядущем дне — большие трудности» — сложная, трудная перспектива; близкая беда.

来日方长 lái rì fāng cháng

- A 将来的日子还长着呢。表示事有 可为或将来还有机会。
- ※ 宋·文天祥《与洪端明云岩书》:"某到郡后,颇与郡人相安,日来四境无虞,早收中熟,觉风雪如期,晚稻亦可望,惟是力绵求牧,来日方长。"
- ◆ 你现在刚刚二十多岁,~,不要贪 图眼前的利益就卖掉了自己的未 来。
- ≈ 来日正长

«Впереди еще много дней» — все еще впереди; будут еще возможности.

来者不拒 lái zhě bù jù

- 对于有所求而来的人或送上门来的东西概不拒绝。
- **黎** 《孟子·尽心下》: "夫子之设 科也,往者不追,来者不拒。"
- ◆ 方老师古道热肠,对登门求教的 人,从来是~的。
- ≠ 拒人于千里之外

«Пришедшему не отказывать» — гостеприимно встречать пришедших; никому не отказывать.

来者可追 lái zhě kě zhuī

- ② 过去的事已无法挽回,但是未来 的事还来得及赶上。
- **%** 《论语·微子》: "往者不可谏,来者犹可追。"
- ◆ 过去走了弯路,也用不着泄气, ~,吸取教训,还是可以赶上去的。

«Грядущее можно догнать» — прошедшего не вернуть, но за будущим надо успеть; восполнить пробелы.

赖有此耳 lài yǒu cǐ ěr

- ♠: 依赖、倚靠。幸亏有一着 (才得解救)。
- 《晋书·石勒载记》: "尝使人 读《汉书》闻郦食其劝立六国 后,大惊曰: '此法当失,何得 遂成天下!'至留侯谏,乃曰: '赖有此耳。'"
- ◆ 刘宁每天都辅导妹妹做功课,所以说,他妹妹能考上高中,是~。
- ≈ 有赖干此

«Только благодаря этому».

兰艾难分 lán ài nán fēn

△ 好人、坏人难于分清。

- **%** 《宋书·沈攸之传》: "今复相遇,起接锋刃,交战之日,兰艾难分。土崩倒戈,宜为蚤(早)计,无使一人迷昧,而九族就祸也。"
- 虽然我们公司有几百名员工,可 是~,我不知道该提拔谁来当销售 部经理。

«Орхидею и полынь трудно различить» — добро и зло сложно разделить.

兰艾同焚 lán ài tóng fén

② 兰花跟艾草一起烧掉。比喻不分 好坏,一同消灭。

- **%** 《晋书·孔怛传》:"兰艾同 焚,贤愚所叹。"
- ◆ 像这样不加区分地一概否定,岂不是~,把精华也否定了吗?

«Орхидею и полынь вместе сжечь» — казнить и правых, и виноватых; относиться без разбора.

兰推玉折 lán cuī yù zhé

△ 旧时多用于哀悼人不幸早死。

- 需 南朝宋·刘义庆《世说新语·言语》:"毛伯成既负其才气,尝称宁为兰摧玉折,不作萧敷艾荣。"
- ◆ 他正值英年,却不幸早逝,~,实 在是令人惋惜。

«Орхидея сломалась, яшма раскололась» — безвременная кончина талантливого человека.

兰心蕙性 lán xīn huì xìng

△ 比喻人品高尚,举止文雅。

- **%** 宋·柳永《玉女摇仙佩》: "愿 奶奶、兰心蕙性, 枕前言下, 表 余深意。"
- ❖ 洪小姐是个秀外慧中,~的姑娘。
- ≈ 兰质蕙心,蕙心纨质

«Сердце орхидеи, характер ятрышника» — изысканная, утонченная натура.

兰薰桂馥 lán xūn guì fù

- ② 原比喻恩泽长留,历久不衰。后 用来称人子肖孙贤。
- * 唐·骆宾王《上齐州张司马启》:"常山王之玉润金声,博望侯之兰薰桂馥。"
- 您一辈子行善积德,做了无数的 好事,所以一定会~,子孙昌盛 的。

«Орхидея благоухает, коричневое дерево распространяет аромат» — многочисленное потомство; добродетели че-

ловека; милостивое покровительство надолго остается.

兰因絮果 lán yīn xù guǒ

- △ 兰因: 比喻美好的结合; 絮果: 比喻离散的结局。比喻男女婚事 初时美满,最终离异。
- 器 《周易・系辞上》: "二人同心,其利断金;同心之言,其臭如兰。"《左传・宣公三年》: "初,郑文公有贱妾曰燕姞,梦天使与己兰。"
- ◆ 谁能想到他们这两个如此般配的 人,却~,最终分手了呢。

«Прекрасное начало и горькая развязка» — неудачный брак; недолгий роман.

兰芝常生 lán zhī cháng shēng

- **△** 兰芝: 兰草和灵芝草。比喻高尚的美德长在。
- 祭 汉·王延寿《鲁灵光殿赋》: "朱桂黝儵于南北,兰芝阿那于东西。"注引:《礼年威仪》: "君乘金而王,其政平,则兰芝常生。"
- ◆ 他一生捐资助教,见义勇为,功 德无量,~。

«Орхидея и чудесный гриб часто растут вместе» — сокровища тянутся друг к другу; хорошее — к хорошему; добродетель надолго остается.

蓝田生玉 lán tián shēng yù

□ 旧时比喻贤父生贤子。

- ※ 《三国志・吴书・诸葛恪传》注 引《江表传》: "蓝田生玉,真 不虚也。"
- ◆ 您的儿子继承了您的事业,并使 之发扬光大,这真是~,后继有人 啊!
- ≈ 蓝田出玉

«Лань Тянь (уезд) дает самоцветы» — у хорошего отца — хорошие сыновья.

揽辔澄清 lǎn pèi chéng qīng

- △ 揽辔: 拉住马缰。澄清: 平治天 下。表示刷新政治,澄清天下的 抱负。也比喻人在负责一件工作 之始,即立志要刷新这件工作, 把它做好。
- **%** 《后汉书·范滂传》:"滂登车 揽辔,慨然有澄清天下之志。"
- ◆ 经理上任即大展抱负, 慨然有~ 之志。

«Взять узду и добиться ясности»— энергично взяться за руководство; стремление к совершенству в деле.

烂醉如泥 làn zuì rú ní

- ② 醉得瘫成一团,扶都扶不住。形容大醉的样子。
- 《后汉书·儒林传下·周泽》 "一岁三百六十日,三百五十九 日斋"唐·李贤注:"《汉官 仪》此下云:'一日不斋醉如 泥。'"
- ♦ 他已经喝得~,怎么也叫不醒了。
- ≈ 酩酊大醉

«Напился как грязь» — вдрызг напиться; лыка не вязать.

滥竽充数 làn yú chōng shù

- **企** 比喻无本领的冒充有本领,次货冒充好货。
- * 《韩非子・内储说上》: "齐宣 王使人吹竽,必三百人。南郭处 士请为王吹竽,宣王说之,廪食 以数百人。宣王死,湣王立,好 一一听之,处士逃。"
- ◆ 现在学刊上多是一些~的文章,这 是一种很不正常的现象。
- ≈ 鱼目混珠

«Браться за флейту, чтобы заполнить число» — занимать должность лишь ра-

ди заполнения вакансии; гнаться за количеством в ущерб качеству; подсовывать брак для плана.

郎才女貌 láng cái nǚ mào

- ② 郎:旧指女子对丈夫或情人的称呼。男的有才气,女的有美貌。 形容男女双方很相配。
- **%** 元·关汉卿《望乡亭》第一折: "您两口子正是郎才女貌,天然 配合。"
- ◆ 他们俩~,是很般配的一对儿。 «Муж талантлив, жена прекрасна» прекрасная, достойная пара.

狼狈不堪 láng bèi bù kān

- 型 困顿、窘迫得不能忍受。形容非常窘迫的样子。
- *《三国志·蜀志·马超传》: "宽、衢闭冀城门,超不得入。进退狼狈,乃奔汉中依张鲁。"
- ◆ 掌声如翻腾的怒海汹涌的扑向台上去, 弄得这些丑类面红耳赤, ~。(刘白羽《雷电颂──怀念郭沫若同志》)
- ≈ 焦头烂额

«Ни волк, ни шакал не вынесут» — находиться в крайне затруднительном положении.

狼奔豕突 láng bēn shǐ tū

- △ 豕:猪;突:猛冲。象狼那样奔 跑,象猪那样冲撞。形容成群的 坏人乱冲乱撞,到处搔扰。
- **黎** 明·归庄《万古愁》: "有几个 狼奔豕突的燕和赵,有几个狗屠 驴贩的奴和盗。"
- ◆ 在中国的土地上绝不能容许侵略 者~, 随心所欲。
- ≈ 横冲直撞,狐奔鼠窜

«Волки бегут, кабаны несутся» — разбегаться в панике; улепетывать без оглядки; свирепствовать.

狼吞虎咽 láng tūn hǔ yàn

○ 形容吃东西又猛又急的样子。

- 第 明·凌濛初《初刻拍案惊奇·刘 东山夸技顺城门》:"十人自来 吃酒·····须臾之间,狼飧虎咽, 算来吃够有六七十斤肉。"
- ◆ 看着小李~的吃相,小张忍不住笑 出了声。

≠ 细嚼慢咽

«Глотать как волк, пожирать как тигр» — волчий аппетит; ненасытный.

狼心狗肺 láng xīn gǒu fèi

- △ 形容心肠像狼和狗一样凶恶狠 毒。
- 等明·冯梦龙《醒世恒言》卷三十:"哪知这贼子恁般狼心狗肺,负恩忘义。"
- ◆ 想不到,他竟是这样一个~的家 伙。

≈ 人面兽心

«Сердце волка, легкие собаки» — жестокий; бесчеловечный; волчья утроба; злая душа.

狼烟四起 láng yān sì qǐ

- ② 狼烟: 古代边防报警时烧狼粪腾起的烟。四处都是报警的烟火, 指边疆不平静。
- 審 唐·段成式《酉阳杂俎·毛篇》:"狼粪烟直上,烽火用之。"
- ≈ 烽火连天.
- ≠ 四海升平

«Сигнальные огни поднимаются с четырех сторон» — смутное время; находиться во вражеском окружении.

狼子野心 láng zǐ yě xīn

- ② 狼子:狼崽子。狼崽子虽幼,却有凶恶的本性。比喻凶暴的人居 心狠毒,习性难改。
- 卷 《左传·宣公四年》:"谚曰: 狼子野心。是乃狼也,其可畜 乎?"
- ◆ 敌人在我国边境大批陈兵,其~, 不是非常清楚吗?

≈ 狼子兽心

«У волчонка — дикое сердце» — неисправимый; трудновоспитуемый.

朗目疏眉 lǎng mù shū méi

- ② 朗:明亮;疏:疏朗。明亮的双目 和疏朗的眉毛。形容眉目清秀。
- **%** 《南史·陶弘景传》:"神仪明 秀,朗目疏眉。"
- ◆ 他长得~, 丰神俊秀, 是个美男子。
- ≈ 眉清目秀

«Чистые глаза, ровные брови» — правильные и красивые черты лица.

浪蝶狂蜂 làng dié kuáng fēng

△ 轻狂的蜂蝶。比喻轻狂的男子。

- * 元·高明《琵琶记·牛小姐规劝 侍俾》:"惊起娇莺语燕,打开 浪蝶狂蜂。"
- ◆ 他像个保镖一样每天守护着美丽 的小婉,不让那些~来骚扰她。

≈ 狂蜂浪蝶

«Распущенная бабочка, сумасшедшая пчела» — разнузданная молодежь; фривольные юноши.

劳而无功 láo ér wú gōng

△ 花费了力气,却没有收到成效。

《管子·形势篇》: "与不可, 强不能,告不知,谓之劳而无 功。"

- ◆ 不注意科学,一味地蛮干,结果 必定是~。
- ≈ 徒劳无功

«Трудиться, но не получать результата» — бесполезный, бесплодный труд.

劳苦功高 láo kǔ gōng gāo

- 出了很多力,吃了很多苦,立下 了很大的功劳。
- **黎** 《史记•项羽本纪》: "劳苦而功高如此。"
- ❖ 这是决战的最后五分钟了!这一 班~的"英雄",手颤颤地举着 "胜利之杯",心头还不免有些怔忡不定。(茅盾《子夜》十五)

«Труд тяжел, успехи высоки» — огромные трудовые заслуги.

劳民伤财 láo mín shāng cái

- ② 既使人民劳苦,又耗费钱财。现 也指滥用人力物力。
- **%** 《易·节》: "不伤财,不害民。"
- 政府的这个发展计划不仅不切实际,而且会∼,咱们一定要投反对票。

≠ 休养生息

«Изнурять народ и расточать богатства» — губить, расточать людские и материальные ресурсы.

劳师袭远 láo shī xí yuǎn

- △ 发动军队袭击远方的敌人,多指 冒险的军事活动。
- **%** 《左传·僖公三十二年》:"劳师以袭远,非所闻也。"
- ◆ 行兵作战切忌~,那样兵未动而敌 先知,十有八九会失败的。

«Изнурять войско дальними походами» — заниматься военными авантюрами.

劳思逸淫 láo sī yì yín

- ② 逸:安逸。指参加实际劳动,才能想到爱惜物力,知道节俭;贪 图安逸就容易放荡堕落。
- 《国语·鲁语》: "劳则思,思则善心生,逸则淫,淫则忘善,忘善则恶心生。"
- ◆ ~, 所以说,一定要让孩子多参加 劳动,才能培养他们的好习惯。

«Труд и думы, покой и утехи» — в реальном труде понимать, как беречь мир, а стремление к легкой и праздной жизни вредит человеку.

劳燕分飞 láo yàn fēn fēi

- ② 劳: 伯劳。伯劳、燕子各飞东 西。比喻夫妻、情侣别离。
- ◆ 不久,我们就要~,各自东西了。
- ≠ 比翼双飞,破镜重圆

«Сорокопуты и ласточки разлетелись» — расставание; разлука, развод; разлука влюбленных.

牢不可破 láo bù kě pò

- 全 异常坚固,不可摧毁。也用在指 人固执己见或保守旧习。
- **%** 唐·韩愈《平淮西碑》: "并为 一谈, 牢不可破。"
- ❖ 我们的团结和友谊是~的。
- ≈ 坚不可摧.
- ≠ 不堪一击,不攻自破

«Прочный — не сломаешь; несокрушимый» — упрямый.

老蚌生珠 lǎo bàng shēng zhū

△ 原比喻年老有贤子。后指老年得 子。

- **%** 《北齐书·陆印传》: "吾以卿 老蚌遂出明珠。"
- ◆ 谁都没想到他~,到了五十多岁, 又生了一个儿子。

«Старая устрица породила жемчужину» — иметь достойного сына в старости; поздний ребенок.

老蚕作茧 lǎo cán zuò jiǎn

- △ 老蚕吐丝作茧,把自己包在里面。比喻人虽年老,还在勉力上 讲。
- **黎** 宋·苏轼《石芝》: "老蚕作茧何时脱?梦想至人空激烈。"
- ◆ 我已是年近古稀了,然而~,我要 在有生之年再为社会出把力。

«Старый шелкопряд делает кокон»— пожилой человек стремится к лучшему.

老成持重 lǎo chéng chí zhòng

△ 办事老练稳重,不轻举妄动。

- * 清・魏善伯《留侯论》: "而老成持重,坐靡岁月,终于无成者,不可胜数。"
- ◆ 他是个~的人,对于任何问题都不 会不经思考就下结论。
- ≈ 老成练法
- ≠ 少不更事

«Много познать и точно просчитать» — серьезно, тщательно относиться к делу.

老当益壮 lǎo dāng yì zhuàng

- 全 当: 应该,益: 更加,壮:雄壮。年纪虽老而志气更旺盛,干劲更足。
- **%** 《后汉书·马援传》:"丈夫为志,穷当益坚,老当益壮。"
- ◆ 剑波朝着这两位坚守职务的老森 铁员工,伸了一下大拇指头, "真英雄,~。"(曲波《林海 雪原》一六)
- ≈ 老骥伏枥,宝刀不老.

≠ 未老先衰

«Старость пришла, стать молодая»— сохранить в старости молодой дух и энергию.

老骥伏枥 lǎo jì fú lì

- △ 骥:良马,千里马;枥:马槽, 养马的地方。比喻有志向的人虽 然年老,仍有雄心壮志。
- **%** 三国魏·曹操《步出夏门行》: "老骥伏枥,志在千里。"
- ◆ 我虽已年过七旬,可丝毫没有颓唐之感,而大有~,志在千里的豪情。
- ≈ 老马嘶风,老当益壮

«Старый рысак клонится к яслям» — несмотря на возраст, рваться к новым делам.

老奸巨滑 lǎo jiān jù huá

- 形容世故深而手段极其奸诈狡猾 的人。
- * 《资治通鉴·唐纪玄宗开元二十五年》:"虽老奸巨滑,无能逃于其术者。"《宋史·食货志上六》:"老奸巨滑,匿身州县, 雖決扰民。"
- ❖ 这个~的家伙,用普通的办法是 拿不下来的。(曲波《林海雪 原》一三)
- ≈ 老谋深算,老于世故

«Старый пройдоха, отъявленный мошенник» — старая лиса.

老马恋栈 lǎo mǎ liàn zhàn

- △ 恋: 留恋。栈: 马栈。老马不妒 忌离开马栈。比喻老年人恋念旧 情。也指年老还贪恋官位。
- **%** 《晋书·宣帝纪》:"驽马恋栈 豆。"
- ◆ 当我必须离开住了三十年之久的 这个小镇的时候,一种~的情绪油 然袭上心头。

«Старый конь любит свое стойло» — не отказываться от своего места по старости; беречь свои чувства.

老马识途 lǎo mǎ shí tú

- ② 老马认识路。比喻有经验的人对 事情比较熟悉。
- 《韩非子·说林上》: "管仲、 隰朋从于桓公伐孤竹,春往冬 返,迷惑失道。管仲曰: '老马 之智可用也。'乃放老马而随 之。遂得道。"
- ◆ 对于这种工作,你是~,一定可以 胜任。

«Старый конь знает дорогу» — хорошо знать свое дело; справиться с работой, зная дело; позвольте мне...

老牛舐犊 lǎo niú shì dú

- △ 老牛舔小牛。比喻父母疼爱子 女。
- *《后汉书·杨彪传》:"愧无日禪先见之明,犹怀老牛舐犊之爱。"
- ◆ 十几年来,我们与女儿天各一方,无法照顾她,教育她,但~之爱怎么会没有呢?夜里,我们常想着她,梦见她。

≈ 舐犊情深

«Старая корова лижет теленка» — слепая родительская любовь; баловать своих детей.

老气横秋 lǎo qì héng qiū

- ② 形容老练而自负的神态。现形容自高自大,摆老资格。也形容缺乏朝气。
- 帶 南朝·齐·孔稚珪《北山移 文》: "风情张日,霜气横 秋。"
- ◆ 他其实还很年轻,却做出一付~的 样子。

- ≈ 老态龙钟.
- ≠ 朝气蓬勃,生龙活虎

«Сильный дух удерживает осень»— кичиться своей старостью и опытностью; состариться душой; исполниться чувством превосходства; с видом опытного человека, который много видел и все знает.

老生常谈 lǎo shēng cháng tán

- ② 老书生经常说的话。比喻人们听惯了的没有新鲜意思的话。
- **%** 《三国志·魏书·管辂传》: "此老生之常谈。"
- ◆ 我懒得应酬,说来说去,全是听腻了的~。(夏衍《心防》)

«Тривиальные суждения старого начетчика» — прописные истины; избитые фразы.

老羞成怒 lǎo xiū chéng nù

- △ 由于羞愧到了极点,下不了台而 发怒。
- 第 清·李宝嘉《官场现形记》第三十一回:"乌额拉布见田小辫子说出这样的话来,便也恼羞成怒。"
- ◆ 那家伙~,逼着她往前走。(梁斌十三《红旗谱》)
- ≈ 恼羞成怒

«От стыда разгневаться» — прикрывать неправоту гневом; удариться в амбицию.

老妪能解 lǎo yù néng jiě

- 巫 妪:老年妇女。相传唐朝诗人白居易每作一首诗就念给老年妇女听,不懂就改,力求做到她们能懂。形容诗文明白易懂。
- * 宋・惠洪《冷斋夜话》卷一: "白乐天每作诗,问曰解否? 妪 曰解,则录之;不解,则易 う。"

◆ 唐代诗人白居易的诗作通俗易懂,~。

«Старуха может понять (Бай Цзюйи проверял свои стихи на старухе)» — прекрасные, понятные стихи.

乐不可极 lè bù kě jí

△ 享乐不可过分。

- **%** 《礼记·曲礼上》:"志不可满,乐不可极。"
- ◆ 俗话说: "盈难久持,~",你们 玩到九点,差不多就行了。
- ≈ 乐极生悲

«Радость не может быть бескрайней» — удовольствия и радости не безграничны.

乐不可支 lè bù kě zhī

- **立** 支: 撑住。快乐到不能撑持的地步。形容欣喜到极点。
- **%** 《后汉书·张堪传》: "桑无附枝,麦穗两歧,张君为政,乐不可支。"
- ◆ 小张看到这种场面,顿时~,放声 哈哈大笑。
- ≈ 喜出望外,欢天喜地.
- ≠ 悲恸欲绝,肝肠寸断,痛不欲生 «Радость невозможно удержать» — неудержимое ликование; безмерная радость.

乐不思蜀 lè bù sī shǔ

- △ 在新环境中得到乐趣,不再想回 到原来环境中去。
- *《三国志·蜀书·后主传》注引《汉晋春秋》:"问禅曰:'颇思蜀否?'禅曰:'此间乐,不思蜀。'"
- ◆ 我生活在大连已经有一年了,这 里气候怡人,风景优美,住在这 里,我真有点"~"了。
- ≈ 乐而忘返.
- ≠ 归心似箭

«В радости не вспомнить о Шу (княжество, где нужно садиться на престол)» — в веселье забыть о доме.

乐善好施 lè shàn hào shī

- ② 喜欢做善事,乐于拿财物接济有 困难的人。
- * 《史记・乐书二》: "闻徴音, 使人乐善而好施; 闻羽音, 使人 整齐而好礼。"
- ◆ 他平日里仗义疏财,~,在商界很有口碑。
- ≈ 好善乐施,慷慨解囊.
- ≠ 一毛不拔

«Любить делать добро и помогать людям».

乐天知命 lè tiān zhī mìng

- ② 安于自己的处境,由命运安排。 这是相信宿命论的人生观。
- **%** 《易·系辞上》:"乐天知命,故不忧。"
- ◆ 中国文人以和为贵,处事中庸, ~,重集体主义,重献身精神。
- ≈ 听天由命.
- ≠ 怨天尤人

«Благодарить Небо, зная свою судьбу» — быть довольным своей судьбой; быть благодарным своей судьбе.

乐以忘忧 lè yǐ wàng yōu

△ 由于快乐而忘记了忧愁。

- **%** 《论语·述而》: "发愤忘食, 乐以忘忧。"
- ♦ 似这等~,胡必归欤! (元•王 实甫《丽春堂》第三折)

«В радости забыть о печалях».

雷厉风行 léi lì fēng xíng

② 像雷那样猛烈,像风那样快。比喻执行政策法令严厉迅速。也形容办事声势猛烈,行动迅速。

- 審 唐·韩愈《潮州刺史谢上表》: "陛下即位以来,躬亲听断,旋乾 转坤:关机阖开,雷厉风行。"
- ◆ 他一上任,就~地施行了一系列的 改革。
- ≈ 雷厉风飞,大刀阔斧.
- ≠ 拖泥带水

«Грозный как гром, быстрый как ветер» — быстрый и решительный; выполнять быстро и неуклонно.

雷鸣瓦釜 léi míng wǎ fǔ

- 益 釜:锅。锅发出雷一般的响声。 比喻无德无才的人占据高位,声 势显赫。
- ***** 《楚辞·卜居》:"黄钟毁弃,瓦 釜雷鸣。谗人高张,贤士无名。"
- ◆ 明朝中后期,~,小人得势,宦官 当权,朝政一片混乱。

«Раскаты грома керамической кастрюли» — человек не на своем месте; слабый руководитель.

雷霆万钧 léi tíng wàn jūn

- △ 霆: 急雷; 钧: 古代重量单位, 三十斤为一钧。形容威力极大, 无法阻挡。
- 祭 汉·贾山《至言》:"雷霆之所 击,无不摧折者;万钧之所压, 无不糜灭者。"
- 唯独共产主义的思想体系和社会制度正以排山倒海之势,~之力,磅礴于全世界, ……(毛泽东《新民主主义论》)

≠ 和风细雨

«Раскаты грома в 10000 цзюней (мера веса)» — всесокрушающая, неодолимая сила.

累卵之危 lěi luǎn zhī wēi

△ 好比堆叠起来的蛋,极容易打碎。比喻情况极危险。

- **黎** 《史记·范雎蔡泽列传》: "秦 王之国,危如累卵,得臣则 安。"
- ❖ 这座小城已被敌人包围起来,内 无粮草,外无救兵,处境已如~。
- ≈ 危如累卵, 岌岌可危, 摇摇欲坠.
- ≠ 安如磐石,稳如泰山

«Опасно, когда яйца сложены в кучу» — опасная ситуация, положение.

泪如泉涌 lèi rú quán yǒng

- 取 眼泪像泉水一样直往外涌。形容 悲痛或害怕之极。
- 審 唐·刘损《愤惋诗三首(其三)》"莫道诗成无泪下,泪如泉滴亦须干。"
- ◆ 听到这个令人悲伤的消息,她立刻~,放声大哭起来。
- ≈ 泪如雨下,泪流满面,声泪俱下 «Слезы льются как из источника» — горевать, страдать; печалиться.

冷面寒铁 lěng miàn hán tiě

- **四** 比喻公正廉洁,不怕权贵的官员。
- **%** 《明史·周新传》:"敢言词多 所弹颏,贵戚震惧,目为冷面寒 铁。"
- ◆ 他公正廉洁,是个~的法官。 «Застывшее лицо, морозная сталь» беспристрастный; справедливый; холодное, беспристрастное выражение лица.

冷暖自知 lěng nuǎn zì zhī

- ② 水的冷暖,饮者自知。佛教禅宗用 以比喻自己证悟的境界。也比喻学 习心得深浅,只有自己知道。
- **%** 唐·善无畏《大日经疏》卷十二:"如饮水者,冷热自知。"
- ◆ 不了解情况的人以为我现在真是 一切顺遂,其实,如鱼饮水,~, 我的难处只有我自己知道。

«Самому догадаться, холодно или тепло» — только пьющий знает, холодная или теплая вода; только сам знаешь свои плюсы и минусы, достоинства и недостатки.

冷若冰霜 lěng ruò bīng shuāng

- ② 冷得像冰霜一样。比喻待人接物 毫无感情,像冰霜一样冷。也比 喻态度严正,不可接近。
- 卷 元·王实甫《西厢记》第一本第 二折: "俺老夫人治家严肃,凛 若冰霜。"
- ◆ 笑起来一双眼又秀又媚,却是不 笑起来又~。(清•刘鹗《老残 游记•续集》第二回)
- ≈ 冷如霜雪,凛如霜雪

«Холодный, как лед и иней» — быть равнодушным, отстраненным; не подпускать к себе.

冷言冷语 lěng yán lěng yǔ

△ 带讥讽的冷冰冰的话。

- * 《宝林禅师语录》: "山门疏: 关着门,尽是自家屋里,何须冷 言冷语,暗地敲人?"明・冯梦 龙《醒世恒言》卷三十七:"只 这冷言冷语,带讥带讪的,教人 怎么当得!"
- ◆ 不怕有意见,就怕正面不提,却 用~来讽刺挖苦,这对团结是极为 有害的。

«Холодные слова, холодные речи» — ирония, насмешка, сарказм.

冷眼旁观 lěng yǎn páng guān

- △ 指不参与其事,站在一旁看事情的发展。
- * 宋・朱嘉《朱文公文集续集・一・答黄直卿》: "故其后复申炎所陈,荐举之说,乃是首尾专为王地,冷眼旁观,手足俱露,甚可笑也。"

- ◆ 他们之间的矛盾,我~,倒也看出 点眉目。
- ≈ 冷眼静看

«Холодным глазом наблюдать со стороны» — быть безучастным, холодным наблюдателем.

梨花带雨 lí huā dài yǔ

- ② 像沾着雨点的梨花一样。原形容 杨贵妃哭泣时的姿态。后用以形 容女子的娇美。
- * 唐·白居易《长恨歌》:"玉容寂寞泪阑干,梨花一枝春带雨。"
- ◆ 纣王定睛观看,见妲己乌云叠鬓, 杏脸桃腮,浅淡春山,娇柔柳腰, 真似海棠醉日,~。(明•许仲琳 《封神演义》第四回)
- ≈ 带雨梨花

«Дождинки на цветах груши» — девичьи слезы; девичья краса.

梨园弟子 lí yuán dì zǐ

- ② 原指唐玄宗培训的歌伶舞伎。后 泛指戏剧演员。
- * 唐·白居易《长恨歌》: "梨园 弟子白发新,椒房阿监青蛾 老。"
- ◆ 在旧社会~的社会地位很低,受人 轻视。
- ≈ 梨园子弟

«Братья из грушевого сада» — артисты цирка и театра.

离经叛道 lí jīng pàn dào

- □ 原指违反封建统治阶级所尊奉的 经典和教条。现泛指背离占主导 地位的理论或学说。
- **黎** 元·费唐臣《苏子瞻风雪贬黄 州》第一折:"旦本官志大言 浮,离经畔道。"

- ◆ 改革者的主张和言行,总是被保守者看作是~的。
- ≈ 大逆不道.
- ≠ 墨守成规,循规蹈矩

«Отходить от канона и изменять истинному пути» — изменять общепринятым принципам; впадать в ересь; отходить от канонов; отступничество; вероотступничество; нарушать господствующие законы и установки.

离群索居 lí qún suǒ jū

- △ 离开集体或群众,过孤独的生活。
- **%** 《礼记·檀弓上》: "吾离群而 索居,亦已久矣。"
- 他~,修悟参禅之道。
- ≈ 深居简出, 隐姓埋名

«Отрываться от людей, жить отдельно» — отшельничество.

离乡背井 lí xiāng bèi jǐng

△ 离开家乡到外地。

- **%** 元·贾仲名《对玉梳》第一折: "送的他离乡背井,进退无门。"
- ◆ 连年战火,人们不得不~,四处逃亡。
- ≈ 背井离乡,颠沛流离,流离失所.
- ≠ 安居乐业,叶落归根

«Оторваться от родных мест, от родного колодца» — жить на чужбине.

离心离德 lí xīn lí dé

- △ 思想不统一,信念也不一致。指 不一条心。
- * 《书·泰誓中》: "受(纣)有 亿兆夷人,离心离德。"
- ◆ 作为一个党员,任何时候都不能 和组织~。
- ≈ 貌合神离.
- ≠ 同心同德,同心协力,戮力同心

«Отойти духовно и морально» — жить в разладе с самим собой и обществом; быть далекими друг от друга в мыслях и в чувствах; отсутствие единства и идейный разброд; моральный разлад; сепаративность.

犁庭扫穴 lí tíng sǎo xué

- 型 犁平敌人的大本营,扫荡他的巢 穴。比喻彻底摧毁敌方。
- **%** 《汉书·匈奴传下》:"固己犁 其庭,扫其闾,郡县而置之。"
- ◆ 解放战争时,我军百万雄师过长 江,~,迅速击垮了国民党的军 以。
- ≈ 扫穴犁庭

«Распахать дворы и смести селения» — пройти огнем и мечом; полностью уничтожить врага.

嫠不恤纬 lí bù xù wěi

- △ 寡妇不怕织得少,而怕亡国之 祸。旧时比喻忧国忘家。
- **%** 《左传·昭公二十四年》:"嫠 不恤其纬,而忧宗周之陨,为将 及焉。"
- ◆ 嫠不恤其纬,忧天如杞人。 (清•龚自珍《乞籴保阳》诗)

«Вдова не заботится о пряже (а скорбит о гибели, грозящей дому Чжоу» — жить заботами страны, забывая о своем доме.

礼尚往来 lǐ shàng wǎng lái

- △ 指礼节上应该有来有往。现也指 以同样的态度或做法回答对方。
- 《礼记·曲礼上》:"礼尚往来。往而不来,非礼也;来而不往,亦非礼也。"
- ◆ 小明送了我一支钢笔,~,我也买 了他喜爱的笔记本送给了他。

«Этикет требует взаимности» — на любезность ответить любезностью; каков привет таков и ответ

礼贤下士 lǐ xián xià shì

- △ 对有才有德的人以礼相待,对一般有才能的人不计自己的身分去结交。
- 《新唐书·李勉传》: "其在朝廷, 鲠亮廉介, 这宗臣表, 礼贤下士有始终, 尝引李巡、张参在幕府。"
- ◇ 陈市长一片诚心,屈驾来访,如此~,使我们深为感动。
- ≈ 礼贤接士,敬贤爱士

«Уважать мудрецов и снисходить к образованным людям».

礼义廉耻 lǐ yì lián chǐ

- 古人认为礼定贵贱尊卑,义为行动准绳,廉为廉洁方正,耻为有知耻之心。指封建社会的道德标准和行为规范。
- 《管子·牧民》:"何谓维?一 曰礼,二曰义,三曰廉,四曰 耻。"
- 这个军阀残暴贪婪,~这四个字对他来说是根本不存在的。

«Этикет, чувство долга, умеренность и совестливость» — четыре основные добродетели.

李代桃僵 lǐ dài táo jiāng

- 僵: 枯死。李树代替桃树而死。 原比喻兄弟互相爱护互相帮助。 后转用来比喻互相顶替或代人受 过。
- * 古乐府诗《鸡鸣》:"桃生露井上,李树生桃旁。虫来啮桃根,李树代桃僵。树木深相待,兄弟还相忘。"
- ◆ 有一次他被特务盯梢,为了掩护 他脱险,老苏与他换了衣裳,来 了个"~",终于把跟踪的人引开 了。
- ≈ 偷梁换柱,偷天换日,移花接木

«Слива сменила отошедший персик» — одно пришло на смену другому; сменять друг друга.

里勾外连 lǐ gōu wài lián

- △ 内外勾结, 串通一气。
- 第 明·施耐庵《水浒》第六十二回:"你这厮是北京本处良民,如何却去投梁山落草,坐了第二把交椅?如今倒来里钩外连,要打北京!"
- ◆ 他是一个商业间谍,和我们的对 手~,企图破坏我们这次的计划, 幸而被我们发现了。

«Скрепленный изнутри, соединенный извне» — находиться в тесном сговоре; в тесном единении.

里应外合 lǐ yīng wài hé

- ② 应:接应;合:配合。外面攻 打,里面接应。
- 衆 元・杨梓《豫让吞炭》第三折: "反被韩,魏同谋,里应外合, 决水淹我军,甲士溃乱,死者山 积。"
- 並几日,我这里差人去投降,他 们必然懈怠,我们却去劫寨,那 时~,定获全胜。(清・陈忱 《水浒后传》第十七回)
- ≈ 内外夹攻.
- ≠ 孤立无援

«Едино внутри, совместно снаружи» — действовать сообща; общими усилиями.

理屈词穷 lǐ qū cí qióng

- 🕰 屈:短,亏;穷:尽。由于理亏 而无话可说。
- * 《论语・先进》: "是故恶夫佞者"宋・朱熹集注: "子路之言,非其本意,但理屈词穷,而取辩于口以御人耳。"
- ♦ 他被大家问得~,再也无话可说。

- ≈ 哑口无言,张口结舌.
- ≠ 理直气壮,义正辞严,振振有词 «Аргументы слабы, слова иссякли»— не в состоянии доказать что-либо; не хватает аргументов; нет слов.

理所当然 lǐ suǒ dāng rán

△ 按道理应当这样。

- **%** 隋•王通《文中子•魏相篇》: "非辩也,理当然耳。"
- ◆ 父母为儿女操劳了一辈子,子女~ 应该赡养老人,使他们安度晚年。≈ 天经地义

«Такой порядок становится естественным» — так и должно быть; само собой разумеется; естественный; в порядке вещей; закономерно.

理直气壮 lǐ zhí qì zhuàng

△ 理由充分,说话气势就壮。

- **黎** 明·冯梦龙《古今小说》卷三十一:"便捉我到阎罗殿前,我也理直气壮,不怕甚的。"
- ◆ 他~地陈述了事情的经过。
- ≈ 词正理直,义正辞严.
- ≠ 理屈词穷,张口结舌

«Доводы ясны, позиция сильна» — аргументированно и с сознанием своей правоты; вести себя уверенно и смело; в полный голос.

澧兰沅芷 lǐ lán yuán zhǐ

- △ 沅、澧: 都是水名; 兰、芷: 都 是香草。比喻高洁的人品或高尚 的事物。
- **%** 战国楚·屈原《九歌·湘夫 人》:"沅有芪兮澧有兰。"
- 他的人品有如~,令人景仰。
- ≈ 沅芷澧兰

«Орхидеи на реке Ли и Юань» — благородный дух, высокие моральные качества.

醴酒不设 lǐ jiǔ bù shè

- △ 醴酒: 甜酒。置酒宴请宾客时不再为不嗜酒者准备甜酒。比喻待人礼貌渐衰。
- **黎** 《汉书·楚元王传》: "可以逝矣! 醴酒不设,王之意怠,不去,楚人将钳我于市。"
- ◆ 他现在~,不像从前那样热情好客 了,看来,我们不能在他家常住 下去。

«Не предложить (непьющему гостю) легкого вина» — отнестись невнимательно; охладеть к гостю.

力不从心 lì bù cóng xīn

△ 心里想做,可是力量够不上。

- **%** 《后汉书·西域传》: "今使者 大兵未能得出,如诸国力不从 心,东西南北自在也。"
- ◆ 我多么想把那一段曲折离奇的经 历写出来,但是,由于文字水平 太低,实在是有些~。
- ≈ 力不能支,无能为力,爱莫能助 «Силы не поспевают за желанием» хотелось бы, да нет возможности; при всем желании, но не в силах, не в состоянии; желание-то есть, да сил не хватает; хочется, да не можется.

力不能支 lì bù néng zhī

△ 力量不能支撑。

- **黎** 《文中子•事君》:"大厦将 倾,非一木所支也。"
- ◆ 维持这一大家子的生活实在是太 难了,我已筋疲力尽,~了。
- ≈ 力不从心,

«Силы не могут поддержать» — не по плечу; не по зубам; не в силах сделать; не под силу.

力不胜任 lì bù shèng rèn

△ 能力担当不了。

- * 《易·系辞下》: "德薄而位尊,知小而谋大,力小而任重, 鲜不及矣。"
- ❖ 这项工作对我来说,确实是~,还 是请一位有经验的人来干吧。
- ≈ 力所不及.
- ≠ 力所能及

«Силы не смогут выполнить» — не по силам; не справиться.

力尽筋疲 lì jìn jīn pí

- ② 形容非常疲乏,一点力气也没有 了。
- * 唐·韩愈《论淮西事宜状》: "虽时侵掠,小有所得,力尽筋疲,不偿其费。"
- ❖ 这次春游爬泰山时,由于我平时 不爱运动,缺乏锻炼,爬到半山 腰,就已经~了。
- ≈ 筋疲力尽,心力交瘁,骨软筋麻.
- ≠ 精神抖擞

«Силы иссякли, мышцы ослабли» утомиться; выбиться из сил; обессилеть.

力所能及 lì suǒ néng jí

- **全** 在自己力量的限度内所能做到的。
- **%** 晋·羊佑《诫子书》: "今之职位,谬恩之加耳,非吾力所能致也。"
- ◆ 看他身体不好,大家都很照顾 他,只让他做一些~的工作。
- ≈ 得心应手.
- ≠ 力所不及,力所不逮

«Сил достаточно» — по силам; по мере сил.

力透纸背 lì tòu zhǐ bèi

形容书法刚劲有力,笔锋简直要透到纸张背面。也形容诗文立意深刻,词语精练。

- * 唐·颜真卿《张长史十二意笔法 意记》: "当其用锋,常欲使其 透过纸背,此成功之极也。"
- ◆ 王羲之的书法气势磅礴,~,是我 国书法艺术的瑰宝。
- ≈ 入木三分

«Сила проникает сквозь бумагу» — художественная сила произведения; сила каллиграфического письма; лаконизм поэзии.

历历可数 lì lì kě shǔ

- Д 历历:清楚,分明的样子。可以 清楚地一个个或一件件数出来。
- **%** 《旧五代史·明宗纪十》:"濮 州进重修河堤图,沿河地名,历 历可数。"
- ◆ 湖水清澈得连水底的石头都~。
- ≈ 历历分明,历历可见,历历在 目,历历如画

«Отчетливый, даже можно пересчитать» — отчетливый; ясный; как перед глазами.

厉兵秣马 lì bīng mò mǎ

- △ 磨好兵器,喂好马。形容准备战 斗。
- **%** 《左传·僖公三十三年》: "郑 穆公使视客馆,则束载厉兵秣马 矣。"
- ◆ 诸葛亮进入四川以后,一直~,准 备北伐。
- ≈ 严阵以待, 枕戈待旦.
- ≠ 高枕无忧, 马放南山, 解兵释甲 «Подготовить оружие, накормить коней» быть готовым к боевым действиям.

立地成佛 lì dì chéng fó

△ 佛家语,禅宗认为人皆有佛性, 弃恶从善,即可成佛。此为劝善 之语。

- * 宋·释普济《五灯会元·昭觉勤禅师法嗣》: "广额正是个杀人不眨眼底汉。飏下屠刀,立地成佛。"
- 既然"~"有了保证,屠刀便不 妨随时拿起,随时放下,随时放 下,随时拿起。(闻一多《画 展》)
- ≈ 放下屠刀,立地成佛 «Тут же стать Буддой» — сразу исправиться; в одночасье стать святым.

立地书橱 lì dì shū chú

△ 比喻人读书多,学识渊博。

- **%** 《宋史·吴时传》: "每于为 文,未尝属稿,落笔已成,两学 目之曰立地书橱。"
- ♦ 杨先生博古通今,学贯中西,大家都称他为"~"。
- ≈ 有脚书橱,学富五车
- ≠ 目不识丁,胸无点墨

«Стоячий книжный шкаф» — всезнайка; ходячая энциклопедия.

立竿见影 lì gān jiàn yǐng

- ② 在阳光下把竿子竖起来,立刻就 看到影子。比喻立刻见到功效。
- **黎** 汉•魏伯阳《参同契》卷下: "立竿见影,呼谷传响。"
- ◆ 从学习到应用,总要经历一个过程,不可能~。

«Поставить шест и увидеть его тень» — получить незамедлительный результат.

立功赎罪 lì gōng shú zuì

△ 以立功来抵偿罪过。

- * 《旧唐书·王孝杰传》: "使未至幽州,而宏晖已立功赎罪,竟免诛。"
- ◆ 赶快交待你的罪行,现在坦白还 不算晚,一定给你个~的机会。

≈ , 将功赎罪, 将功补过, 戴罪立 功

«Заслугами искупить вину».

立木南门 lì mù nán mén

- ② 立木: 竖木于地上。用具体事实来证明新的法令、制度一定要推行开来。多用于形容取信于民。
- **8** 《史记·商君列传》: "令既 具,未布,恐民之不信,已乃立 三丈于国都市南门,募民有能徙 置北门者予十金,民怪之,莫敢 徙……有一人行徒之,辄予五十 金,以明不欺。"
- ◆ 公司制定了这项奖惩制度,可员工们还都半信半疑,看来,要想让他们相信,还需要想出一个类似~办法来。

«Поставить столб у южных ворот» — конкретными фактами доказать действенность нового закона; завоевать доверие народа.

立身扬名 lì shēn yáng míng

- □ 立身: 使自己在社会上有相当地位: 扬: 传布。使自己立足于社会, 名声远扬。
- **黎** 《孝经·开宗明义》:"立身行 道,扬名于后世,以显父母,孝 之终也。"
- ◆ 他这么发愤工作,无非是想有朝 一日能~。
- ≈ 显姓扬名

«Найти свое место и обрести имя» — получить известность; занимать высокое социальное положение.

丽藻春葩 lì zǎo chūn pā

○ 比喻美妙的言谈。

***** 唐·冯贽《云仙杂记·粲花》: "李白与人谈论,皆成句读,如 春葩丽藻,粲于齿牙,时号李白 粲花之论。"

◆ 他是个语言大师,说出来的话如 ~,令人着迷。

«Красивые водоросли и весенние цветы» — красивая изысканная речь.

利害相关 lì hài xiāng guān

△ 指有密切的利害关系。

- **%** 《周礼·夏宫·职方氏》: "周 知其利害。"
- 生态环境保护与国家的发展,人民的生活都是~的。
- ≈ 利害攸关

«Польза и вред взаимно связаны» — радость и беда неразлучны; тесно связанные интересы.

利令智昏 lì lìng zhì hūn

- ② 因贪图私利而失去理智,把什么 都忘了。
- * 《史记·平原君虞卿列传》: "鄙谚曰:'利令智昏。'平原君(赵胜)负冯亭邪说,使赵陷长平四十余万众,邯郸几亡。"
- ◆ 有些政府官员~,竟然不顾党纪国 法,公开收受贿赂。
- ≈ 见钱眼开,见利忘义,利欲熏心 «Нажива затмевает разум» алчность вскружила голову; зарваться в погоне за наживой и деньгами.

利锁名缰 lì suǒ míng jiāng

- △ 比喻名利束缚人就像缰绳和锁链 一样。
- **%** 宋·柳永《夏云峰》词:"向此 免名缰利锁,虚费光阴。"
- ◆ 必须罢脱开~的束缚,才能愉快地 为集体事业工作。
- ≈ 名缰利锁

«Богатство сковывает, известность связывает» — несвобода, связанная с богатством и известностью.

利欲熏心 lì yù xūn xīn

- △ 贪财图利的欲望迷住了心窍。
- **%** 宋·黄庭坚《赠别李次翁》诗: "利欲熏心,随人翕张。"
- ◆ 走私分子们~,为了获取暴利,不 惜铤而走险。
- ≈ 见钱眼开,见利忘义,利令智昏 «Страсть к наживе отравляет сердце» безудержная алчность; быть ослепленным жаждой наживы.

砺山带河 lì shān dài hé

- ○○ 砺:磨刀石;山:泰山;带:衣带;河:黄河。黄河细得像条衣带,泰山小得像块磨刀石。比喻时间久远,任何动荡也决不变心。
- **%** 《史记·高祖功臣侯者年表》: "封爵之誓曰:'使河如带,泰山若砺,国以永宁,爱及苗裔。'"
- 喩 除非~,我们的誓约决不会变。
 «(Пока) гора (не станет) оселком, река —
 пояском» на веки вечные; навсегда.

连枝比翼 lián zhī bǐ yì

- ② 比翼: 比翼鸟,即鹣鹣。传此鸟 一目一翼,两只必须并列在一起 飞。比喻男女成双成对。
- * 唐·白居易《长恨歌》: "在天愿作比翼鸟,在地愿为连理枝。"
- ◆ 他们俩人克服了重重阻碍,终于 走到了一起,从此~,幸福地生活 着。

«Сросшиеся ветви, пара крыл» — неразлучная супружеская пара.

良工巧匠 liáng gōng qiǎo jiàng

② 良工: 手艺精良的工人; 巧匠: 技艺精巧的匠人。指技艺高超的 工匠。

- 場 《吕氏春秋・慎大览・不广》: "齐之东鄙人有常致苦者……不 知致苦,卒为齐国良工,泽及子 孙。"
- 是古代的~们修造了这座精美绝伦的宫殿。
- ≈ 能工巧匠

«Прекрасная работа искусного мастера» — искусный мастер; виртуоз своего дела.

良禽择木 liáng qín zé mù

△ 比喻贤者择主而事。

- **黎** 《左传·哀公十一年》:"鸟则 择木,木岂能择鸟。"
- ✿ 俗话说 "~",既然这里的领导不会用人,那我这匹千里马只好去别的公司了。

«Хорошая птица выбирает дерево» — разумный человек разборчив в руководителе.

良药苦口 liáng yào kǔ kǒu

- □ 好药往往味苦难吃。比喻衷心的 劝告,尖锐的批评,听起来觉得 不舒服,但对改正缺点错误很有 好处。
- 祭 《孔子家语・六本》: "良药苦 于口而利于病,忠言逆于耳而利 于行。"
- ◆ 这些话听起来是刺耳了些,但 是,~,它对你还是有帮助的。
- ≈ 忠言逆耳

«Хорошее лекарство — горькое» — жесткая, но справедливая критика; правда горька, да полезна.

两豆塞耳 liǎng ěr sāi dòu

- ② 比喻为局部的或暂时的现象所迷惑,不能认清全局或看到根本。
- **%** 《鹖冠子·天则》: "夫耳之主 听,目之主明。一叶蔽目,不见 泰山;两豆塞耳,不闻雷霆。"

- ◆ 別人说了一车话,他却~,一点儿也没有听进去。
- ≈ 闭目塞听

«Двумя бобами заткнуть уши» — не видеть сущности явления, узкий анализ.

两虎相斗 liǎng hǔ xiāng dòu

△ 比喻力量强大的双方相搏斗。

- * 《战国策·秦策二》: "今两 虎诤人而斗,小者必死,大 者必伤。"《史记·春申君列 传》: "天下莫强于秦楚,今闻 大王欲伐楚,此犹两虎相与 斗。"
- ◆ 武工队巧妙地利用了敌人内部的 矛盾,让特务队和宪兵队~,武工 队不战而胜。
- ≈ 两虎相争

«Два тигра дерутся между собой» — два сильных противника сражаются и обескровливают друг друга.

两面三刀 liǎng miàn sān dāo

- ② 比喻耍两面派手法,当面一套, 背后一套。
- * 元·李行道《灰阑记》第二折: "岂知他有两面三刀,向夫主厮 搬调。"
- ◆ 我认为这个人~,希望你也能注意,不要上他的当。
- ≈ 口是心非,阳奉阴违

«Два лица, три ножа» — двуличный; криводушный; двурушничество.

量体裁衣 liàng tǐ cái vī

- △ 按照身材裁剪衣服。比喻按照实际情况办事。
- * 《墨子・鲁问》: "子观越王之志何若?意越王将听吾言,用我道,则翟将往,量腹面食,度身而衣,自比于群臣,奚能以封为哉?"

- ◆ 作为歌手,要~,根据自己嗓子的 特点来选择适合的歌曲,这是至 关重要的。
- ≈ 相体裁衣,称体裁衣,因地制宜 «Обмерив тело, крои одежду» исходить из реальных возможностей; действовать в соответствии с обстановкой.

聊以自慰 liáo yǐ zì wèi

△ 姑且用来安慰自己。

- **黎** 汉·张衡《鸿赋序》:"南寓衡阳,避祁寒也……余五十之年,忽焉已至,永言身事,慨然其多绪,乃为之赋,聊以自慰。"
- ❖ 这些年来,时间荒费了不少,~的 是,在昆虫研究上多少有一点进 展。

«Как-нибудь, чтобы себя успокоить» ну и достаточно; для самоуспокоения; утешить себя хоть этим.

聊以卒岁 liáo yǐ zú suì

△ 勉强地度过一年。

- **%** 《左传·襄公二十一年》:"优 哉游哉,聊以卒岁。"
- ◆ 我还记得妈妈病重的那一年,我 们是靠着亲友的援助才~的。

«Лишь бы год протянуть» — влачить существование; едва дотягивать до нового урожая.

了如指掌 liǎo rú zhí zhǎng

- ② 形容对事物了解得非常清楚,像 把东西放在手掌里给人家看一 样。
- 《论语·八佾》: "或问禘之 说。子曰: '不知也;知其说者 之于天下也,其如示诸斯乎!' 指其掌。"何晏集解引包咸曰: "孔子谓或人言知禘礼之说者, 于天下之事,如指示掌中之物, 言其易了。"

- ◆ 只这一相形之下,美丑高低, 便~了。(闻一多《冬夜评论》)
- ≈ 了然于胸

«Ясно как на ладони» — совершенно ясно; яснее ясного; знать как свои пять пальцев.

料事如神 liào shì rú shén

△ 形容预料事情非常准确。

- ◆ 您可真是~,把什么都预见到了, 佩服!佩服!
- ≈ 未卜先知, 先见之明

«Заниматься делами как дух» — умение все заранее предвидеть; тонко предугадывать ход событий; как в воду глядел.

林下风范 lín xià fēng fàn

- △ 林下: 幽僻之境; 风范: 风度。 指女子态度娴雅、举止大方。
- 需 南朝宋·刘义庆《世说新语·贤媛》:"王夫人神情散朗,故有林下风气。"
- ❖ 这女子何以如此大方?岂古人所谓有~的,就是这样吗? (清•刘鹗《老残游记》第八回)
- ≈ 林下风气

«В манере тихого леса» — идеал женского очарования и прелести.

临机应变 lín jī yìng biàn

- △ 机: 时机,形势。随着情况的变化灵活机动地应付。
- 場 《旧唐书・郭孝恪传》: "世充 日踧月迫,力尽计穷,悬首面 缚,翘足可待。建德远来助虐, 粮运阻绝,此是天丧之时。请固

武牢, 屯军氾水, 随机应变, 则 易为克殄。"

- ◆ 后来被卫兵发现,~,装作谈情说 爱的情侣才得以脱身而出。(三 毛《评(胆小鬼)》)
- ≈ 临机制变,随机应变,随时应 变,见机行事.
- ≠ 墨守成规,按图索骥

«По обстановке совершать изменения» — действовать по обстоятельствам; реагировать должным образом.

临渴掘井 lín kě jué jǐng

- ② 到口渴才掘井。比喻事先没有准备,临时才想办法。
- 《素问·四气调神大论》: "夫病已成而后药之,乱已成而后治之,譬犹渴而穿井,斗而铸锥,不亦晚平!"
- 如果等国家急需开发矿业的时候, 才仓促上阵,普查勘测资源,那就 是~,势必要拖建设的后腿。
- ≈ 临渴穿井,临难铸兵,临阵磨枪.
- ≠ 未雨绸缪, 防患未然

«Копать колодец, когда испытываешь жажду» — на охоту идти — собак кормить; не делать заблаговременно, вовремя.

临深履薄 lín shēn lǚ bó

- △ 面临深渊,脚踩薄冰。比喻小心 谨慎,惟恐有失。
- **%** 《诗经·小雅·小旻》:"战战 兢兢,如临深渊,如履薄冰。"
- 这些年来,无论是行动上或是是 言论上,他都是~, 十分谨慎。
- ≈ 如临深渊,如履薄冰,小心翼翼 «Ступать по тонкому льду над пучиной» действовать сугубо осмотрительно, вдумчиво.

临渊羡鱼 lín yuān xiàn yú

② 意思是站在水边想得到鱼,不如回家去结网。比喻只有愿

- * 《淮南子・说林训》: "临河而 羨鱼,不如归家结网。"《汉 书・董仲书传》: "临渊羨鱼, 不如退而结网。"
- ◆ 一些发达国家的科学技术的确比 我们先进,但是,我们与其 "~",何如"退而结网",踏踏 实实地赶上去。

«Перед омутом жадно смотреть на рыбу» — ничего не делать, чтобы достичь чего-либо; не предпринимать никаких усилий для достижения цели.

淋漓尽致 lín lí jìn zhì

- ② 形容文章或说话表达得非常充分、透彻,或非常痛快。
- 第 明·李清《三垣笔记·崇祯补遗》:"(刘若愚)著《酌中志略》叙次大内规制井井,而所纪客氏、魏忠贤骄横状,亦淋漓尽致,其为史家必采无疑。"
- ◆ 鲁迅以笔做刀枪, ~地揭露了辛 亥革命的弊端。
- ≈ 酣畅淋漓

«Протекать насквозь» — исчерпывающе; до мельчайших деталей; тщательно; описать во всех подробностях.

琳琅满目 lín láng mǎn mù

- A 琳琅:精美的玉石。满眼都是珍贵的东西。形容美好的事物很多。
- 審 南朝宋・刘义庆《世说新语・容止》: "今日之行,触目见琳琅珠玉。"
- 书架上~的书籍,被竹帘子透进来的阳光照得斑斑驳驳,反射出幽静的光辉。

«Яшма и самоцветы наполняют взор» — шедевры; прекрасные произведения; обилие и богатство красивых вещей; глаза разбегаются.

麟角凤觜 lín jiǎo fèng zuǐ

- △ 觜: 鸟嘴。麒麟的角,凤凰的嘴。比喻稀罕名贵的东西。
- ※ 汉·东方朔《海内十洲记》: "煮凤喙及麟角,合煎作膏,名 之为续弦胶,或名连金泥。此胶 能续弓驽已断之弦,刀剑断折之 金。"
- ◆ 像他这样的人才,在大城市里也 许很多,但在我们这里,却可以 算得上是~,不可多得了。

«Рог единорога и клюв феникса» — исключительная редкость.

灵蛇之珠 líng shé zhī zhū

- □ 即隋珠。原比喻无价之宝。后也 比喻非凡的才能。
- * 《淮南子·说览冥训》: "譬如 惰侯之珠,和氏之璧,得之者 富,失之者贫。"
- ❖ 这些小伙子都有些自命不凡,其 实真正搱~寥寥而已。

«Жемчужина чудесной змеи» — бесценное сокровище; острый ум; остроумие.

令人齿冷 lìng rén chǐ lěng

△ 齿冷: 耻笑。比喻使人瞧不起。

- **%** 《南史·乐预传》:"人笑裙 公,至今齿冷。"
- ◆ 他的这番像小丑一样的表演,实 在~。
- ≠ 肃然起敬

«Зубы у людей холодеют» — вызывать презрение.

令人发指 lìng rén fà zhǐ

- ② 使人头发都竖起来了。形容使人 极度愤怒。
- * 《庄子・盗跖》: "谒者入通, 盗跖闻之大怒,目如明星,发上 指冠。"

- 奴隶主搞的人祭,通常要杀掉数十人到数百人,实在~。
- ≈ 怒发冲冠

«Волосы у людей становятся дыбом» — вызывать возмущение.

另眼相看 lìng yǎn xiāng kàn

- Д 用另一种眼光看待。指看待某个 人不同一般。也指不被重视的人 得到重视。
- 等 明·无名氏《霞笺记·拆情得喜》:"奴婢蒙娘娘另眼相待, 实有冤苦在心。"
- ◆ 他对她一直是~的,因为她表现出 了极强的工作能力。

≠ 一视同仁

«Посмотреть другими глазами» — дать высокую оценку; ставить очень высоко; изменить свое отношение.

流芳百世 liú fāng bǎi shì

☐ 好的名声永远流传下去。

- ※ 《三国志・魏志・后妃传》: "并以圣明,流芳上世。"《晋 书・桓温传》: "既不能流芳百 世,亦不足复遗臭万载耶!"
- 他的这种献身祖国的精神将~。
- ≈ 万古流芳,彪炳千古,名垂青史.
- ≠ 遗臭万年,臭名远扬

«Аромат распространится на сто столетий» — добрая слава останется в веках; оставить по себе доброе имя.

流光易逝 liú guāng yì shì

△ 形容时间过得极快。

- * 宋·宋祁《浪淘沙近》: "少年 不管,流光如箭,因循不觉韶光 换。"
- ~,年轻人应该珍惜时间,在年富力强时做出一番事业来。
- ≈ 光阴似箭, 日月如梭, 似水流年

«Блики на воде легко уходят» — быстротечность времени; мимолетность мира.

流金铄石 liú jīn shuò shí

- △ 铄、流:熔化。形容天气酷热, 好像金石都要熔化。
- 総 《淮南子・铨言训》: "大热铄石流金,火弗为益其烈。"战国 楚・宋玉《招魂》: "十日代 出,流金铄石些。"
- ◆ 正午时分的沙漠,~,酷热难当, 都快把人给烤焦了。
- ≠ 滴水成冰

«Текут металлы и плавятся камни» — адская жара.

流离失所 liú lí shī suǒ

- 流离:转徙离散。无处安身,到 处流浪。
- **%** 《汉书·薛广德传》:"窃见关 东困极,人民流离。"
- ◆ 年荒劫大,百姓们不是离家逃荒,~,便是等待饿死。(姚雪垠《李自成》第二卷第二十八章)
- ≈ 流离颠沛、流离转徙

«Мыкаться по свету, лишиться крова» — бездомный бродяга; беженец.

流水桃花 liú shuǐ táo huā

- △ 形容春日美景。也比喻男女爱情。
- **黎** 唐·李白《山中问答》诗:"桃 花流水窅然去,别有天地非人 间。"
- ◆ ~,不出人间。(明•徐宏祖 《徐霞客游记•盘江考》)

«Текущая вода, цветы персика» — красота весенней природы; романтические отношения.

流水无情 liú shuǐ wú qíng

- △ 流水一去不复返,毫无情意。比 喻时光消逝,无意停留。
- * 唐·白居易《过元家履信宅》: "落花不语空辞树,流水无情自 入地。"
- ◆ 谁知落花有意,~,他对她表示出的情意竟然毫不在乎。

«Текущая вода не имеет чувств» — необратимость времени; невозможность остановить течение жизни.

柳暗花明 liǔ àn huā míng

- 全 垂柳浓密,鲜花夺目。形容柳树成荫,繁花似锦的春天景象。也 比喻在困难中遇到转机。
- * 唐·武元衡《摩河池送李侍御之 凤翔》:"柳暗花明池上山,高 楼歌洒换离颜。"宋·陆游《游 山西村》诗:"山重水复疑无 路,柳暗花明又一村。"
- ◆ 希望在山穷水尽之时,出现一个~ 的奇迹。
- ≠ 山穷水尽,穷途末路,走投无路 «Ивы тенисты, цветы ярки» весенний пейзаж; позитивный поворот в затруднительном положении.

六神无主 liù shén wú zhǔ

- 二 六神: 道家认为人的心、肺、 肝、肾、脾、胆各有神灵主宰, 称为六神。形容惊慌着急,没了 主意,不知如何才好。
- 第 明·冯梦龙《醒世恒言·卢太学诗酒傲王侯》: "吓得知县已是六神无主,不有甚心肠去吃酒。"
- ◆ 爸爸是我们家的精神支柱,自从 他走了以后,我们真有点~,什么 事也拿不定主意了。
- ≈ 六神不安,心乱如麻

«Шесть небожителей растерялись» — растеряться; смешаться; пасть духом; не знать, что делать.

六月飞霜 liù yuè fēi shuāng

- ② 旧时比喻有冤狱。**出处**: 唐·张 说《狱箴》: "匹夫结愤,六月 飞霜。"
- ◆ 他蒙受了天大的冤屈,简直能使 ~,三年不雨。

«В июне выпал иней» — несправедливое обвинение и наказание (несправедливо наказанный сановник, от слез которого в жару выпал иней).

龙飞凤舞 lóng fēi fèng wǔ

- ② 原形容山势的蜿蜒雄壮,后也形容书法笔势有力,灵活舒展。
- 第 宋·苏轼《表忠观碑》: "天目 之山,苕水出焉,龙飞凤舞,萃 于临安。"
- ◆ 抬头看见北墙上挂着四幅大屏, 草书得~,出色惊人。(清・刘 鹗《老残游记》第九回)
- ≈ 笔走龙蛇,春蚓秋蛇

«Взлет дракона, пляска феникса» блестящая каллиграфия; размашистый почерк; величественно входить, вплывать.

龙驹凤雏 lóng jū fèng chú

- **四** 比喻英俊秀颖的少年。常作恭维语。
- 《晋书·陆云传》: "云字士 龙,六岁能属文,性清正,有才 理。少与兄机齐名,虽文章不及 机,而持论过之,号曰'二 陆'。幼时吴尚书广陵闵鸿见而 奇之,曰:'此儿若非龙驹,当 是风雏。'"
- ◆ 令郎真乃~,非小王在世翁前唐 突,将来"雏凤清于老凤声",

未可量也。(清·曹雪芹《红楼梦》第十五回)

≈ 芝兰玉树

«Жеребенок дракона, птенец феникса» — молодое дарование.

龙蛇混杂 lóng shé hùn zá

△ 比喻好人和坏人混在一起。

- * 《敦煌变文集・伍子胥变文》:"皂帛难分,龙蛇混杂。"宋・释道元《景德传灯录》:"凡圣同居,龙蛇混杂。"
- ◆ 离学校不远的地方,有个咖啡 馆,那里~,正好是他们接头的好 地方。
- ≈ 鱼龙混杂,良莠不齐

«Драконы и змеи смешались» — разношерстное, смешанное общество.

龙骧虎视 lóng xiāng hǔ shì

- ② 像龙马高昂着头,像老虎注视着猎物。形容人的气概威武。也比喻雄才大略。
- 《三国志·蜀书·诸葛亮传》: "亮之素志,进欲龙骧虎视,苞 括四海。"
- ◆ 毛泽东雄才大略,~,领导共产党 建立了新中国。

«Рывок дракона, взгляд тигра» — честолюбивые планы; жадные устремления; выдающийся ум и талант; грандиозный план, широкий замысел; талантливый политический деятель.

漏脯充饥 lòu fǔ chōng jī

- △ 漏脯:挂在檐下风干的肉,因屋漏沾水而有毒。饿了吃腐烂发臭的干肉。比喻只顾眼前,不管后果。
- 審 晋・葛洪《抱扑子・嘉遯》:"咀漏脯以充饥,酣鸩酒以止渴也。"

◆ 他不顾一切地把老本都拼上了, 这实际上是~、饮鸩止渴。

≈ 饮鸩止渴

«Протухшим мясом утолить голод» — жить только сегодняшним днем, не думая о будущем, о последствиях.

漏网之鱼 lòu wǎng zhī yú

△ 比喻侥幸逃脱的罪犯或敌人。

- **黎** 《史记·酷吏列传序》: "网漏 于吞舟之鱼。"
- ◆ 在这次对在逃人员进行清查时, 他闭门不出,居然躲了过去,又 一次成了~。
- ≈ 漏网游鱼

«Рыба, ускользнувшая из сети» — преступник, избежавший наказания.

炉火纯青 lú huǒ chún qīng

- ② 道士炼丹,认为炼到炉里发出纯 青色的火焰就算成功了。后用来 比喻功夫达到了纯熟完美的境 界。
- 第 清·曾朴《孽海花》第二十五回:"到了现在,可已到了炉火纯青的气候,正是弟兄们各显身手的时期。"
- ◆ 他的棋艺精深,可以说已达到~ 的地步。
- ≈ 出神入化, 登峰造极

«Синее каление огня в печи» — зрелое, высшее мастерство; верх совершенства.

鲁莽灭裂 lǔ mǎng miè liè

- ② 形容行动粗鲁莽撞,做事草率, 不负责任。
- **%** 《庄子·则阳》:"君为政焉勿 卤莽,治民焉勿灭裂。"
- ◆ 对于局部形势和整个形势都不注意观察分析,实在是一种∼的干法。
- ≈ 率尔操觚.

≠ 谨言慎行

«Грубые заросли уничтожать и губить» — небрежно; нерадиво; разгильляйство.

鹿死谁手 lù sǐ shuí shǒu

- □ 原比喻不知政权会落在谁的手 里。现在也泛指在竞赛中不知谁 会取得最后的胜利。
- 《晋书·石勒载记下》:"朕若逢高皇,当北面而事之,与韩、彭鞭而争先耳;脱遇光武,当并驱于中原,未知鹿死谁手。"
- ◆ 古人把争天下比做"逐鹿中原"。也只有稳据中原,才能定~。(姚雪垠《李自成》第二卷第四十七章)

«Чья рука убьет оленя» — неизвестно, кто победит; жребий неизвестен; бабушка надвое сказала.

戮力同心 lù lì tóng xīn

- ② 戮力:并力;同心:齐心。齐心 合力。
- **%** 《墨子·尚贤》: "《汤誓》曰: '聿求元圣,与之戮力同心,以治天下。'"
- ◆ 我们全班同学~,赢得了拔河比赛的胜利。
- ≈ 戮力一心,同心协力,齐心协力,同心同德

«Соединить силы, соединить сердца» — единодушно; сплоченно; общими усилиями.

旅进旅退 lǚ jìn lǚ tuì

- △ 旅:共,同。与众人一起进退。 形容跟着大家走,自己没有什么 主张。
- **黎** 《礼记·乐记》: "今夫古乐, 进旅退旅。"《国语·越语

- 上》: "吾不欲匹夫之勇也,欲 其旅进旅退也。"
- ◆ 我是个没什么主意的人,只会随着大家~。
- ≈ 随波逐流,随声附和

«Вместе входить, вместе выходить» идти вместе со всеми; не проявлять собственной инициативы; плыть по течению.

履霜坚冰 lǚ shuāng jiān bīng

- ② 履: 踩, 踏。踩着霜, 就想到结 冰的日子就要到来。比喻看到事 物的苗头, 就对它的发展有所警 戒。
- 器 《易•坤》:"履霜坚冰至。"
- ◆ 要想把公司发展壮大,需要我们 这些决策者~,预见到一切可能的 风险。

«Ступая по инею, думать о льде» — предвидеть неприятности и прилагать усилия, чтобы их избежать.

绿衣黄里 lǜ yī huáng lǐ

- 全 绿、黄: 古时以黄色为正色,绿为闲色。以绿色为衣,用黄色为里。旧喻尊卑反置,贵贱颠倒。 **处出**:《诗・邶风・绿衣》: "绿兮衣兮,绿衣黄里。心之忧矣,曷维其已。"
- ▶ 清初年间,许多立下军功的八旗 的下人当上了官,而他们的一些 原来的上司反倒落泊了,这些旧 日的显贵时时发出"~"之叹。

≈ 绿衣黄裳

«Зеленая (дешевая) одежда на желтой (дорогой) подкладке» — ставить низкое на место благородного.

鸾凤和鸣 luán fèng hé míng

公 比喻夫妻相亲相爱。旧时常用于 祝人新婚。

- * 《左传·庄公二十二年》: "是 谓凤凰于飞,和鸣锵锵。"
- ◆ 镜子上, "~"四个红字非常醒目,给新房增添了几分喜庆的色彩。
- ≈ 琴瑟调和
- ≠ 凤只鸾孤

«Жар-птица и феникс вместе поют» — счастливый брак; жить душа в душу; дружная чета.

鸾飘凤泊 luán piāo fèng bó

- ② 原形容书法笔势潇洒飘逸,后比喻夫妻离散或文人失意。
- * 唐·韩愈《峋嵝山》诗:"科斗 拳身薤倒披,鸾飘凤泊拏虎 螭。"
- ◆ 新婚不久,这一对年轻夫妻就被 战火拆散,从此~,天各一方,八 年以来,音信全无。
- ≈ 鸾孤凤只

«Луань парит, а феникс сидит» — разлученные или разошедшиеся супруги; шедевры каллиграфии.

卵与石斗 luǎn yǔ shí dòu

- ② 鸡蛋碰石头。比喻自不量力,一 定失败。
- 祭 汉·焦延寿《易林》卷十三: "卵与石斗,麋碎无疑;动而有悔,出不得时。"
- ◆ 他财大气粗,又同当官的称兄道 弟,你与他打官司,就好比~,注 定得失败。
- ≈ 以卵击石

«Яйцо ударилось о камень» — неравные силы; неизбежное поражение.

乱臣贼子 luàn chén zéi zǐ

△ 乱臣:叛乱之臣;贼子:忤逆之子。旧指不守君臣、父子之道的人。后泛指心怀异志的人。

- **%** 《孟子·藤文公下》:"孔子成《春秋》,而乱臣贼子俱。"
- ◆ 不过这种 "~",将来国法总是难 逃的,我们等着瞧就是了。(苏 雪林《辛亥革命前后的我》)
- ≈ 逆臣贼子,贼臣乱子

«Сановник — смутьян, сын — бандит» — человек, утративший моральный облик; отступники и изменники; узурпаторы и бандиты.

乱七八糟 luàn qī bā zāo

- A 形容无秩序, 无条理, 乱得不成样子。
- * 清·曾朴《孽海花》第五回: "你看屋里的图书字画,家伙器 皿,布置得清雅整洁,不像公坊 以前乱七八糟的样子了,这是霞 郎的成绩。"
- ❖ 这间屋子很长时间没住人了,里 面的东西摆放得~。
- ≈ 杂乱无章.
- ≠ 井井有条,井然有序

«Семь путаниц, восемь неполадок» — беспорядок; путаница; все вверх дном.

掠人之美 lüè rén zhī měi

- △ 掠: 夺取。夺取别人的成绩、荣 誉归自己所有。
- **%** 《左传·昭公十四年》:"己恶 而掠美为昏。"
- ◆ 我不能~,《生活》周刊并不是由我创办的。(邹韬奋《二十年来的经历•现实的教训》)

«Красота, отнятая у других» — своровать и присвоить чужие заслуги; плагиат.

略迹原情 lüè jì yuán qíng

△ 撇开事实不谈,从情理上原谅。

第 明·张煌言《答赵安抚书》: "英君察相,尚能略其迹而原其心:感其诚而哀其遇。" ◆ 万一幸而遇着宽厚的道德家,有时也可以~,许他一个烈字。 (鲁迅《坟•我的节烈观》)

«Пренебречь фактами, исходить из чувства» — быть снисхолительным.

略见一斑 lüè jiàn yī bān

- △ 比喻从看到的一部分可以推知全 体。
- **%** 南朝宋·刘义庆《世说新语·方 正》:"此郎亦管中窥豹,时见 一斑。"
- ▶ 诸如此类,虽未得其皮毛,也就~了。(清·李汝珍《镜花缘》第五十八回)
- ≈ 管中窥豹

«Взглянуть лишь на пятно» — бегло ознакомиться; получить самые общие, поверхностные представления.

沦肌浃髓 lún jī jiā suǐ

- ② 沦:深入;浃:通彻。透入肌肉 和骨髓。比喻感受深刻。
- **%** 《淮南子·原道训》: "不浸于 肌肤,不浃于骨髓。"
- ◆ 全座的人都快乐,都像喝着青春 之酒,~全是爱与生意。(叶圣 陶《春光不是她的了》)

«Проникнуть в плоть и пропитать кость» — войти в плоть и кость; глубокие душевные переживания.

沦落风尘 lún luò fēng chén

- 冷落:流落,指陷入坏的境地。 风尘:旧指娼妓的生活。旧指妇 女不幸沦为娼妓。
- 場 明・冯梦龙《警世通言・杜十娘 怒沉百宝箱》: "可怜一片无瑕 玉,误落风尘花柳中。"
- ◆ 她的~是终生的!她的悲剧也是 终生的! (朱自清《温州的踪 迹•四》)

«Тонуть вниз, пыль на ветру» — женщина, волею обстоятельств выброшенная на панель; падшая женщина.

轮扁斫轮 lún biǎn zhuó lún

- ② 轮扁:春秋时齐国有名的造车工 人; 研轮:用刀斧砍木制造车 轮。指精湛的技艺。
- **%** 《庄子·天道》: "桓公读书于 堂上,轮扁斫轮于堂下。"
- ◆ 他有如同~的木工手艺,做出来的 家俱令人赞不绝口。

«Лунь Бянь (знаменитый мастер по изготовлению колес) вытесывает колеса» — рука мастера; ас; мастер; большое мастерство.

论功行赏 lùn gōng xíng shǎng

△ 按功劳的大小给予奖赏。

- **%** 《韩非子·八说》:"计功而行赏,程能而授事。"
- ◆ 我做出的业绩有限,~,也轮不到 我的头上。
- ≈ 论功封赏.
- ≠ 鸟尽弓藏

«Воздавать по словам и делам» награждать по заслугам; воздавать должное.

论黄数黑 lùn huáng shǔ hēi

- ② 数:数落,批评。背后乱加评 论,肆意诽谤别人。
- * 元·杨文奎《儿女团圆》第一 折:"你入门来便闹起,有甚的 论黄数黑。"
- ◆ 她坐在那里,嘴里不住地絮絮叨叨,~,真是烦死人了。
- ≈ 说黄道黑,说黑道白

«Обсуждать желтое, считать черное» — критиковать за глаза; распространять сплетни; чернить человека.

罗雀掘鼠 luó què jué shǔ

- ② 原指张网捉麻雀、挖洞捉老鼠来 充饥的窘困情况,后比喻想尽办 法筹措财物。
- **%** 《新唐书·张巡传》:"至罗雀 掘鼠,煮铠弩以食。"
- ❖ 这座城池被围困已有三个月了, 城里粮草断绝,城中百姓不得不 ~,以填饱肚子。
- ≈ 罗掘一空

«Ловить воробьев и отлавливать мышей» — мобилизовать все ресурсы; любой ценой изыскивать возможности.

锣鼓喧天 luó gǔ xuān tiān

- ② 喧: 声音大。锣鼓震天响。原指 作战时敲锣击鼓指挥进退。后多 形容喜庆、欢乐的景象。
- * 元·尚仲贤《单鞭夺槊》第四 折:"早来到北邙前面,猛听的 锣鼓喧天,那军不到三千,拥出 个将一员,雄赳赳威风武艺 显。"
- ◆ 你听,街上~的,是在庆祝什么吗?

«Гонги и барабаны оповещают небо» — великое празднество; большое торжество.

洛阳纸贵 luò yáng zhǐ guì

△ 比喻著作有价值,流传广。

- * 《晋书·左思传》: "于是豪贵之家竞相传写,洛阳为之纸贵。"
- ◆ 好的诗,不管用什么形式写的, 总是能够传诵一时,~的。(老舍 《谈诗》)

«В Лояне бумага вздорожала (вся ушла на публикацию Вашего произведения)» — великолепное произведение; идет нарасхват.

落井下石 luò jǐng xià shí

- △ 看见人要掉进陷井里,不伸手救他,反而推他下去,又扔下石头。比喻乘人有危难时加以陷害。
- * 唐·韩愈《柳子厚墓志铭》: "落陷井,不一引手救,反挤 之,又下石焉者,皆是也。"
- ❖ 这个人的心也太狠了,在我遭到 诬陷的时候,他不但不肯为我说 句公道话,反而~,又给我强加了 一条罪名。
- ≈ 投井下石

«Бросать камни в обрушившийся колодец» — бить лежачего; добивать поверженного.

落落难合 luò luò nán hé

- ② 原形容事情很邈远,很难实现。 后也形容为人孤僻,不易合群。
- * 《后汉书·耿弇传》: "将军前在南阳,建此大策,常以为落落难合,有志者事竟成也。"
- ◆ 老李很不善于交际,因此表面上 给人留下了~的印象,实际上他对 人是又实在又热情的。
- ≈ 落落寡合, 落落穆穆 «Необщительный, трудный в контакте» — нелюдимый; угрюмый; бирюк.

落汤螃蟹 luò tāng páng xiè

- △ 汤: 热水。如同落在热水里的螃蟹一般。形容手忙脚乱的狼狈样子。
- **%** 宋·释道原《景德传灯录》卷十 九:"一似落汤螃蟹,手脚忙 乱。"
- ◆ 到了这样的热闹场合,我真有点像是~,手忙脚脚乱了。

«Краб, упавший в кипяток» — оказаться беспомощным; утратить присутствие духа.

落叶归根 luò yè guī gēn

- 型 飘落的枯叶,掉在树木根部。比喻事物有一定的归宿。多指客居他乡的人,终要回到本乡。
- ***** 宋·释道原《景德传灯录》卷 五:"叶落归根,来时无口。"
- ◆ 现在我已年过半百,也该~,回家 乡度过晚年了。
- ≈ 叶落归根,狐死首丘.
- ≠ 背井离乡

«Упавшие листья возвращаются к корням» — все возвращается на свои места; человек рано или поздно возвращается на свою родину.

M

麻木不仁 má mù bù rén

- 不仁:没有感觉。肢体麻痹,失去知觉。比喻对外界事物反应迟钝或漠不关心。
- **舉** 明·薛己《医案·总论》:"一 日皮死麻木不仁,二日肉死针刺 不痛。"
- ◆ 没有同情,没有热,是~?还是 忘恩负义。(闻一多《伟大的事 实,不朽的意义》)
- ≈ 漠不关心,无动于衷

«Ствол конопли не имеет чувств» — бесчувственный; равнодушный; онеметь; затекать; индифферентность.

马不停蹄 mǎ bù tíng tí

△ 比喻不停顿地向前走。

- 卷 元·王实甫《丽春堂》第二折: "嬴的他急难措手,打的他马不 停蹄。"
- ◆ ~的走至天色大明,看看追兵已远,方始勒住马。(清・吴趼人 《痛史》第三回)
- ≈ 日夜兼程

«Конь не останавливает копыт» — без остановки нестись вперед; без передышки.

马齿徒增 mǎ chǐ tú zēng

- ② 马的牙齿有多少,就可以知道它的年龄有多大。比喻自己年岁白白地增加了,学业或事业却没有什么成就。
- **%** 《谷梁传·僖公二年》:"璧则 犹是也,而马齿加长矣。"
- ◆ 十年来,我只是~而已,什么成果 也没有。

«Зубы лошади напрасно растут» — бесплодно, понапрасну влачить свои годы.

马耳东风 mǎ ěr dōng fēng

△ 比喻把别人的话当作耳边风。

- * 唐·李白《答王十二寒夜独钓有怀》诗:"世人闻此皆掉头,有如东风射马耳。"
- ◆ 他把父母的劝谏当作是~。
- ≈ 东风吹马耳, 耳边风

«Восточный ветер в ушах коня» — не обращать внимание; пропускать мимо ушей.

马革裹尸 mǎ gé guǒ shī

- □ 马革: 马皮。用马皮把尸体裹起来。指英勇牺牲在战场。
- **黎** 《后汉书·马援传》: "男儿要当 死于边野,以马革裹尸还葬耳,何 能卧床上在儿女子手中邪?"
- ◆ 在出征之前,将士们一个个慷慨 激昂地表示了"~,誓不生还"的 决心。

«Труп завернут в лошадиную шкуру» — погибнуть смертью героя в бою.

马工枚速 mǎ gōng méi sù

② 原指枚皋文章写得快,司马相如文章写得好。后用于称赞各有长处。

- ※ 《汉书・枚乘传》: "为文疾, 受诏辄成,故所赋者多;司马相 如善为文而迟,故所作少而善于 皋。"
- ◆ 你们二位是~,各有所长,何必谦 虚。

«Мастерство Ма (Сыма Сянжу), скорость Мэй (Мэй Гао)» — скоро и споро — о литературном творчестве талантливого писателя; у каждого есть свои достоинства в литературном творчестве; у каждого есть свои достоинства.

马角乌白 mǎ jiǎo wū bái

- ② 乌鸦变白,马头生角。比喻不能 实现之事。
- 《燕丹子》卷上: "燕太子丹质于秦,秦王遇之无礼,不得意, 欲求归。秦王不听,谬言曰: '令乌白头,马生角,乃可许耳。'"
- ♠ 除非~, 否则我们不会同意您走的。
- ≈ 乌白马角

«У лошади (вырастут) рога, а ворона побелеет» — нечто невозможное; когда рак на горе свистнет.

马牛襟裾 mǎ niú jīn jū

- △ 襟、裾:泛指人的衣服。马、牛 穿着人衣。比喻人不懂得礼节。 也比喻衣冠禽兽。
- * 唐·韩愈《符读书城南》诗: "潢潦无根源,朝满夕已除。人 不通古今,马牛而襟裾。行身陷 不义,况望多名誉。"
- 闻赵氏孝友之风而无兴起之志。 诚~者也。(明•赵弼《赵氏伯 仲友义传》)

«Лошади и коровы рядятся в одежды» — человек-зверь; зверь в человеческом облике; человек, не знающий этикета.

马首是瞻 mǎ shǒu shì zhān

- 看着我马头的方向,决定进退。 比喻追随某人行动。
- **%** 《左传·襄公十四年》: "鸡鸣而驾, 寒井夷灶, 唯余马首是瞻。"
- 大哥您是这样的聪明、有决断, 我们大伙今后一定唯您~,听命于 您。
- ≈ 唯命是从.
- ≠ 各行其是

«Смотреть на голову (лошади) передового всадника» — слепо следовать за кем-то; идти на поводу.

买椟还珠 mǎi dú huán zhū

- △ 槟:木匣;珠:珍珠。买下木 匣,退还了珍珠。比喻没有眼 力,取舍不当。
- 《韩非子·外储说左上》: "楚 人有卖其珠于郑者,为木兰之 柜,熏以桂椒,缀以珠玉,饰以 玫瑰,辑以羽翠。郑人买其椟而 还其珠。"
- ◆ 在这里我们应当再提到诗是创造的,文字与内容是分不开的,专看内容而抛弃文字是~,专看文字不看内容也是如此。(老舍《文学概论讲义》)

≈ 舍本求末

«Купить шкатулку, вернуть жемчужину» — не разбираться в ценности вещи; опростоволоситься; не видеть главного; упустить главное; заниматься пустяками, отбрасывая суть; крохоборство; оставить основное и размениваться на мелочи.

买空卖空 mǎi kōng mài kōng

买卖双方都没有货款进出,只就进出之间的差价结算盈亏。也用

- 来比喻政治上招摇撞骗的投机活 动。
- 第 清《宣宗圣训·清道光帝上谕》:"好商开设太和字号,邀 群结伙,买空卖空。"
- ◆ 他从银行贷来的钱,并没有用来 开办工厂,而是做起了~的投机生 意。
- ≈ 投击倒把

«Покупать воздух, продавать воздух» — биржевая спекуляция; политическая трескотня.

卖剑买牛 mài jiàn mǎi niú

- △ 原指放下武器,从事耕种。后比 喻改业务农或坏人改恶从善。
- **%** 《汉书·龚遂传》: "民有持刀 剑者, 使卖剑买牛, 卖刀买 椟。"
- ♪ 打完仗,我想~,回家乡种地去。
- ≈ 卖刀买犊,解甲归田.
- ≠ 投笔从戎

«Продать меч и купить корову» — бросить разбойничать и вернуться к честному труду; бросить зло, взяться делать добро; уйти из армии и заняться мирным сельским трудом.

蛮触相争 mán chù xiāng zhēng

- △ 蛮触:蛮氏、触氏,《庄子》寓言中的在蜗牛两角的两个小国。 因细小的缘故而引起的争端。
- **%** 《庄子·则阳》: "有国于蜗之 左角者,曰触氏,有国于蜗之右 角者,曰蛮氏。时相与争地而 战,伏尸数万,逐北旬有五日而 后反。"
- 略观大体,同盟会固多不直,共和党亦务诈欺,~,不离蜗角。 (章炳麟《致江西统一党支部函》一)

«Борьба между Мань и Чу (два царства на рожках улитки)» — вести бесконечные споры, тяжбы и войны по пустякам.

蛮烟瘴雨 mán yān zhàng yǔ

- ② 指南方有瘴气的烟雨。也泛指十 分荒凉的地方。
- ***** 宋·辛弃疾《满江红》词:"瘴 雨蛮烟,十年梦,樽前休说。"
- 古时候,广东岭南一带被认为是~ 之地,所以很多犯罪之人都被流 放到那里。

«Ядовитые испарения, малярийные дожди» — место, опасное для жизни; малонаселенное место.

满城风雨 mǎn chéng fēng yǔ

- △ 城里到处刮风下雨。原形容重阳 节前的雨景。后比喻某一事件传 播很广,到处议论纷纷。
- **%** 宋·潘大林《题壁》诗:"满城 风雨近重阳。"
- ▶ 为什么倒弄得闹闹攘攘,~的呢? (鲁迅《花边文学・零食》)
- ≈ 众说纷纭

«Во всем городе ветер и дождь» — повсюду слухи и пересуды.

满腹经纶 mǎn fù jīng lún

- ② 比喻政治见识和主张。形容人极有才干和智谋。
- **%** 《易·屯》: "云雷屯,君子以 经纶。"
- ◆ 你仔细看看那些坐在前排的老先生们,他们个个都是大学问家, ~。
- ≈ 学富五车,满腹珠玑

«Полный живот эрудиции и таланта» ума палата; семи пядей во лбу; энциклопедические знания.

满谷满坑 mǎn gǔ mǎn kēng

△ 充满了谷,充满了坑。形容多得很,到处都是。

- **%** 《庄子·天运》: "在谷满仓, 在坑满坑。"
- ❖ 这种酸枣树,在我们家乡真是~, 随处可见。

«Полны долины, полны лощины» — полным-полно; быть во множестве.

满面春风 mǎn miàn chūn fēng

- **四** 比喻人喜悦舒畅的表情。形容和 蔼愉快的面容。
- **黎** 宋·程节斋《沁园春》词:"满面春风,一团和气,发露胸中书与诗。"
- ◆ 只见路旁走过两个老者,都是鹤发童颜,~,举止大雅。 (清•李汝珍《镜花缘》第十一回)
- ≈ 春风满面

«Все лицо — восточный ветер» — сияющее, приветливое лицо; радостный вил.

满载而归 mǎn zài ér guī

- △ 装得满满地回来。形容收获很 大。
- * 明・李贽《焚书・又焦弱侯》:"然林汝宁向者三任,彼无一任 不往,往必满载而归。"
- ◆ 这次外出学习,我们是~,学到了 许多先进经验。
- ≠ 宝山空回,一无所得

«Вернуться полностью загруженным» — вернуться с богатой добычей; обогатиться; большое приобретение.

慢藏海盗 màn cáng huì dào

- ② 慢藏:收藏不慎;海:教导。收藏财物不慎,等于诱人偷窃。
- **%** 《易·系辞上》:"慢藏诲盗, 冶容诲淫。"
- ◆ 古圣人所教的"~,治容诲淫",就是说子女玉帛的处理方

法,是应该坚壁清野的。(鲁迅 《坟·坚壁清野主义》)

«Плохо прятать — учить воровать».

慢条斯理 màn tiáo sī lǐ

- □ 原指说话做事有条有理,不慌不 忙。现也形容说话做事慢腾腾, 不慌不忙。
- 卷 元·王实甫《西厢记》第三本第 二折金圣叹批: "写红娘从张生 边来入闺中,慢条斯理,如在意 如不在意。"
- ◆ "办事要思量是对的",老山东~的说,"不过有的是明摆着的事,也不要掂量。"(冯德英《苦菜花》第八章)
- ≈ 从容不迫.
- ≠ 急如风火

«Все по полочкам, все разумно» — неторопливо; тщательно; истово; делать все как нало. не спеша.

漫山遍野 màn shān biàn vě

- △ 山上和田野里到处都是。形容很 多。
- 第 明·罗贯中《三国演义》第五十八回:"西凉州前部先锋马岱,引军一万五千,浩浩荡荡漫山遍野而来。"
- ◆ 春天来了,~都披上了绿装。
- ≈ 满山遍野

«Заполнять горы и долины» — заполнить собою все; очень много; огромное количество.

蔓草难除 màn cǎo nán chú

- ② 蔓草:蔓延生长的草。蔓生的草 难于彻底铲除。比喻恶势力一经 滋长,就难于消灭。
- 卷 《左传·隐公元年》: "不如早为 之所,无使滋蔓,蔓,难图也。蔓 草犹不可除,况君之宠弟乎?"

◆ 小孩子身上的坏毛病要早发现, 早纠正,否则的话,~,一旦形成 了坏习惯,就很难再改了。

«Ползучие растения трудно убрать» — неискоренимое зло; неискоренимый порок.

忙里偷闲 máng lǐ tōu xián

- △ 在忙碌中抽出一点时间来做别的 不关重要的事,或者消遣。
- * 宋·陈造《同陈宰黄簿游灵山八 首》自注:"宰云:'吾辈可谓 忙里偷闲,苦中作乐。以八字为 韵。"
- ◆ 我有时也~地和几个朋友下下象棋 消遣一下。

«В заботах урвать досуг» — оторвавшись от основных дел, заняться чем-то другим; развлечься; улучать свободную минуту; урывать минутку; вырываться на минутку; выкраивать минутку.

芒刺在背 máng cì zài bèi

- △ 芒刺:细刺。像有芒和刺扎在背上一样。形容内心惶恐,坐立不安。
- **%** 《汉书·霍光传》:"宣帝始立, 谒见高庙,大将军光从骖乘,上内 严惮之,若有芒刺在背。"
- ◆ 现在被献忠这样一看,感到跼蹐 不安,犹如~。(姚雪垠《李自 成》第二卷第二十七章)
- ≈ 背生芒刺,背若芒刺,如坐针毡 «Колючка в спине» — беспокоиться; расстроиться; сидеть как на иголках.

盲人把烛 máng rén bǎ zhú

- □ 瞎子手擎烛火照亮。比喻不起任 何作用。
- **%** 《野叟曝言》七五回:"古人每 以陈寿帝魏不帝蜀,议者蜂起, 皆盲人把烛之谈也。"

● 咱们坐在这里空谈国事,就好比 ~,毫无意义。

«Слепой держит свечу» — не иметь никакого смысла.

盲人摸象 máng rén mō xiàng

- 上喻对事物只凭片面的了解或局部的经验,就乱加猜测,想做出全面的判断。
- 《大般涅槃经》三二: "其触牙者即言象形如芦菔根,其触耳者言像如箕,其触头者言像如石,其触鼻者言像如杵,其触脚者言像如木臼,其触脊者言像如床,其触腹者言像如甕,其触尾者言像如绳。"
- ◆ 我们反对只见树木不见森林和~的 片面观点。
- ≈ 以偏盖全

«Слепой щупает слона» — за деревьями не видеть леса; абсурдные, необоснованные предположения.

盲人瞎马 máng rén xiā mǎ

- ② 盲人骑着瞎马。比喻盲目行动, 后果十分危险。
- 審 南朝宋·刘义庆《世说新语·排调》:"盲人骑瞎马,夜半临深池。"
- ◆ 我不能叫你~地去乱闯。(杨沫《青春之歌》第一部第十四章)
- ≈ 瞎马临池

«Слепой на слепом коне» — неминуемая гибель; крайне опасное положение; непродуманные действия приводят к опасным последствиям.

盲者得镜 máng zhě dé jìng

- 形容事物不能发挥正常作用。也 比喻埋没人才。
- **%** 《淮南子·人间训》:"盲者得镜,则以盖卮。"

❖ 这本书你还是别看了,给我吧, 反正你识字不多,看也看不懂, 拿着它,也等于是~,白瞎了这本书。

«Слепой получил зеркало» — человек не может выявить свое умение; не дать таланту развиваться, не давать ходу талантливым людям.

猫鼠同眠 māo shǔ tóng mián

- △ 猫同老鼠睡在一起。比喻官吏失职,包庇下属干坏事。也比喻上下狼狈为奸。
- * 《新唐书·五行志》: "龙朔元年十一月,洛州猫鼠同处。鼠隐伏,像盗窃;猫职捕啮,而反与鼠同,像司盗者废职容奸。"
- ◆ 现在在有些地方,需要同那些官员~,称兄道弟,才能获得他们的协助,顺利地做生意。

«Кошка и мышь вместе спят» — рука руку моет; начальство покрывает грязные делишки подчиненных.

毛发之功 máo fà zhī gōng

△ 形容极微小的功劳。

- 等 三国魏·曹植《求自试表》: "窃不自量,志在效命,庶立毛 发之功,以报所受之恩。"
- ◆ 我仅立下这点~,大家就给了我这 么大的荣誉,我实在是受之有 愧。
- ≈ 尺寸之功,横草之功

«Трудов — на волосок» — мелкие делишки; незначительные усилия и заслуги.

毛骨悚然 máo gǔ sǒng rán

- ② 悚然: 害怕的样子。汗毛竖起, 脊梁骨发冷。形容十分恐惧。
- ・ 明・冯梦龙《东周列国志》第九十七回: "秦王闻之,不觉毛骨悚然。"

- ♪ 近处突然传来令人~的狮吼声。
- ≈ 不寒而栗

«Волосы и кости испугались» — волосы от ужаса встали дыбом.

毛举细务 máo jǔ xì wù

△ 烦琐地列举细小事情。

- * 宋・陈亮《论励臣之道》: "而 群臣邀焉不知所急,毛举细事以 乱大谋。"
- ◇ 以上所述只是最重要的项目,若∼,更不知有多少。
- ≈ 毛举细故,毛举细事

«Перечислять мелочи со всеми подробностями» — обращать внимание на мелочи; подробно перечислять; вдаваться в детали.

毛遂自荐 máo suí zì jiàn

- ② 毛遂自我推荐。比喻自告奋勇, 自己推荐自己担任某项工作。
- **%** 《史记·平原君列传》记载:秦 军围攻赵国都城邯郸,平原君去 楚国求救,门下食客毛遂自动请 求一同前去。到了楚国,毛遂挺 身而出,陈述利害,楚王才派兵 去救赵国。
- ◆ 征聘布告帖出不到三天,就有八个人~,前来应聘。
- ≈ 自告奋勇

«Мао Суй выдвигает себя» — самому себя продвигать (Мао Суй напросился сопровождать своего хозяина на дипломатическую работу, где смог хорошо себя проявить и выдвинуться по службе); рекомендовать, предлагать себя на работу.

毛羽零落 máo yǔ líng luò

△ 比喻失去了帮手或亲近的人。

審 晋·孙楚《为石仲容与孙皓 书》:"外失辅车唇齿之援,内 有毛羽零落之渐。" ◆ 她~,只剩下孑然一身,境况非常 凄凉。

«Шерсть и перья вылезли и выпали» утратить поддержку; потерять близкого человека

茅茨土阶 máo cì tǔ jiē

- ② 茅草盖的屋顶,泥土砌的台阶。 形容房屋简陋,或生活俭朴。
- **黎** 汉·张衡《东京赋》: "慕唐虞 之茅茨。思夏后之卑室。"《后 汉书·班固传》: "扶风掾李育 经明行著,教授百人,客居杜 陵,茅茨土阶。"
- ◆ 身居高位而能住~、穿旧衣服的 人,从来总是被写在儿童读物上 给孩子们学习的。(韦君宜《论 体面》)
- ≈ 茅室土阶.
- ≠ 朱门绣户

«Соломенная крыша, глиняные ступени» — бедное жилье; скудная жизнь.

茅塞顿开 máo sè dùn kāi

- □ 茅塞:喻人思路闭塞或不懂事; 顿:立刻。原来心里好像有茅草 堵塞着,现在忽然被打开了。形 容思想忽然开窍,立刻明白了某 个道理。
- **%** 《孟子·尽心下》:"山径之蹊间,介然用之而成路;为间不用,则茅塞之矣。"
- ◆ 你这一番话使我~,当时我的确没有想到这些。
- ≈ 大彻大悟,豁然大悟

«Травяные заросли сразу раскрылись» — прозреть; осенило; сразу понять.

冒名顶替 mào míng dǐng tì

② 为了达到自己的某种目的,假冒 别人的姓名,代他去干事或窃取 他的权力、地位。

- **黎** 明·吴承恩《西游记》第二十五 回: "你走了便也罢,却怎么绑 些柳树在此,冒名顶替。"
- ◆ 《古文尚书》的运气真够坏的, 不但没有能够露头角,还一而再 的遭到了些~的事儿。(朱自清 《经典常谈•尚书第三》)
- ≈ 偷梁换柱.
- ≠ 名副其实,货真价实

«Выдавать себя за другого» — выдавать себя за другого с целью получения какой-то прибыли, интересов.

貌合神离 mào hé shén lí

- ② 貌: 外表; 神: 内心。表面上关系很密切,实际上是两条心。
- **%** 《素书·遵义》:"貌合心离者 孤,亲谗远忠者亡。"
- ◆ 他们之间的隔阂没有消除,长期 以来一直是~,明争暗斗。
- ≈ 貌合心离,貌是情非,同床异梦.
- ≠ 情投意合

«Формально сходиться, духом — расходиться» — лицемерие; фальшь; неискренность в отношениях.

眉飞色舞 méi fēi sè wǔ

- **鱼** 色: 脸色。形容人得意兴奋的样子。
- * 清·李宝嘉《官场现形记》第三十二回:"余荩臣一听'明保'二字,正是他心上最为关切之事,不禁眉飞色舞。"
- ◆ 她接到入学通知书以后,高兴得 ~。
- ≈ 眉开眼笑,神飞色动.
- ≠ 愁眉苦脸

«Брови летают, лицо танцует» — довольный, радостный вид; с воодушевлением; быть в восторге.

眉睫之祸 méi jié zhī huò

② 眉睫:眉毛和眼睫毛,比喻近在 眼前的祸患。

- **%** 《韩非子•用人》:"不去眉睫之祸,而慕贲、育之死。"
- ◆ 眼看会有一场~,咱们马上走,或 许还可以躲开。
- ≈ 大祸临头

«Беда перед бровями и ресницами» — близкая беда; беда на носу.

眉来眼去 méi lái yǎn qù

- △ 形容用眉眼传情。
- **黎** 宋·辛弃疾《满江红·赣州席上 呈太守陈季陵侍郎》:"落日苍 茫,风才定,片帆无力。还记得 眉来眼去,水光山色。"
- ◆ 清政府的那些官员们,也打起了 "禁烟"的幌子。实际上,依然 和洋人~、勾勾搭搭。
- ≈ 眉目传情

«Брови приходят, глаза уходят»— строить глазки; стрелять глазами; обмениваться взглядами.

眉清目秀 méi qīng mù xiù

△ 形容人容貌清秀不俗气。

- **%** 元·无名氏《合同文学》第一 折: "有个小孩唤做按住,今年 三岁,生得眉清目秀,是好一个 孩儿也。"
- ◆ 因为本是贵族子弟,所以往往~,举止娴雅,而知识水准也相当高。(闻一多《屈原问题》)
- ≈ 眉目如画,朗目疏眉

«Брови изящные, глаза красивые» — тонкие черты лица.

每况愈下 měi kuàng yù xià

- △ 越往下越明显。表示情况越来越 坏。
- * 《庄子・知北游》: "夫子之问也, 固不及质, 正获之问于监市履希也, 每下愈况。"

- ◆ 这个饭店的生意~, 顾客越来越 少。
- ≈ 每下愈况, 江河日下.
- ≠ 方兴未艾,渐入佳境,蒸蒸日上 «С каждым разом все хуже»— чем дальше, тем хуже; ситуация все ухудшается.

美不胜收 měi bù shèng shōu

- <u>A</u> 胜:尽。美好的东西很多,一时 看不过来。
- 帶清・钱泳《履园丛话・艺能・治 庖》: "惟鱼之一物,美不胜 收。"
- ◆ 展览馆里展出的各种工艺品琳琅满目,~。
- ≈ 目不暇接

«Всего прекрасного не получить» — глаза разбегаются; нельзя объять необъятное; не успевать все осмотреть, не успевать полюбоваться всем.

美女簪花 měi nǚ zān huā

- ② 簪:插戴。形容书法娟秀。也比喻诗文清新秀丽。
- 帶 南朝梁·袁昂《古今书评》: "卫常书,如插花美人,舞笑镜台。"
- ◆ 他的书法如同~, 异常娟秀。 «Цветок в волосах красавицы» — изящная каллиграфия и стихи.

美芹之献 měi qín zhī xiàn

△ 用以自谦所献菲薄,不足当意。

- **%** 《列子·杨朱》:"昔人有美戎 菽,甘苔茎、芹萍子者,对乡豪 称之。乡豪取而尝之,蜇于口, 惨于腹。众哂而怨之,其人大 惭。"
- ◆ 所提数条意见,为~,仅供参考。

«Преподнести вкусный сельдерей» — скромничать, что преподнесенное не подходит; скромно оценивать свой дар.

美人香草 měi rén xiāng cǎo

- □ 旧时诗文中用以象征忠君爱国的 思想。
- ※ 汉·王逸《离骚序》: "《离骚》之文,依《诗》取兴,引类譬谕,故善鸟、香草、以配忠贞,……灵修、美人,以譬于君。"
- ◆ "~"从此便成为政治的譬喻, 影响后来解诗作诗的人很大。 (朱自清《经典常谈•辞赋》)

≈ 香草美人

«Прекрасный человек (правитель), душистые травы (верноподданные)» мысли о вере и преданности правителю и Родине.

美如冠玉 měi rú guān yù

- ② 原比喻只是外表好看。后形容男子长相漂亮。
- **黎** 《史记·陈丞相世家》: "平虽 美大夫,如冠玉耳,其中未必有 也。"
- ◆ 曾有一个道士,有长生不老之术,自说已经百余岁了,看去却"~",像二十左右一样。(鲁迅《准风月谈•青年与老子》)

«Красив как яшма в короне» — красавец-мужчина.

美意延年 měi vì ván nián

- △ 对一切乐观的人,能够健康长寿。
- **%** 《荀子·致士》:"得众动天, 美意延年。"

门不停宾 mén bù tíng bīn

② 宾:宾客。门外不停留客人。形容勤于待客。

- ***** 《晋书·王浑传》: "座无虚 席,门不停宾。"
- ◆ 他虽然官居高位,却礼贤下士, ~,颇有古代遗风。

«Не останавливать гостей в воротах» — гостеприимство; радушие.

门当户对 mén dāng hù duì

- ② 旧时指男女双方的社会地位和经济情况相当,结亲很适合。
- **%** 元·王实甫《西厢记》第二本第 一折:"虽然不是门当户对,也 强如陷于贼中。"
- ◆ 他听从父母的意见,只想找一个~ 的姑娘结婚。

«Ворота подходят, дворы соответствуют» — одинаковое социальное положение; быть парой (о браке).

门到户说 mén dào hù shuō

△ 到各家各户宣传解说。

- * 《孝经·广至德》"君子之教以 孝也,非家至而日见之也" 汉·郑玄注:"言教非门到户至 而日见而语之也。"
- ◆ 居委会的人~,把新制定的社区规 章告诉给每一户居民。

«Объяснения от ворот до двора» — распространять, пропагандировать по домам.

门户之见 mén hù zhī jiàn

- △ 门户:派别;见:成见。因派别不同而产生的成见。
- **%** 《新唐书·韦云起传》: "今朝 廷多山东人,自作门户。"
- ◆ 各学派之间应该消除~,在争鸣中 互相学习,互相促进。
- ≠ 持平之论

«Взгляды ворот и дворов» — групповщина; кастовые предрассудки; сектантство; со своей колокольни; со своей точки зрения.

门可罗雀 mén kě luó què

- ② 大门之前可以张起网来捕麻雀。 形容十分冷落,宾客稀少。
- * 《史记·汲郑列传》:"始翟公 为廷尉,宾客阗门;及废,六外 可设雀罗。"
- ◆ 他们家过去是高朋满座,笑语喧哗,可自从他退休以后,就~,没人上门了。
- ≈ 门堪罗雀,门可张罗.
- ≠ 高朋满座,门庭若市,车马盈门 «В воротах можно ловить воробьев» в доме тихо и безлюдно, пустынно и уныло; дом, куда не заглядывают гости.

门墙桃李 mén qiáng táo lǐ

- ② 门墙: 指师长之门; 桃李: 比喻 后进者或学生。称他人的学生。
- 総・子张》: "夫子之墙数 切,不得其门而入,不见宗庙之 美,百官之富。"汉・韩婴《韩 诗外传》卷七: "夫春树桃李, 夏得阴其下,秋得食其实;春树 蒺藜,夏不可采其叶,秋得其刺 焉。"
- ◆ 你既然师从过李华明老师,像你做出这样的文章,岂不有玷~?
- ≈ 门生故吏

«У ворот стены — персик и слива / персик и слива во дворе учителя» — молодые ученики и последователи учителя.

门生故吏 mén shēng gù lì

- △ 故吏:过去的吏属。指学生和老 部下。
- 《后汉书·袁绍传》:"袁氏树 恩四世,门生故吏遍于天下,若 收豪杰以聚徒众,英雄因之而 起,则山东非公之有也。"
- 他曾当过二十多年的中学老师, 到处都是他的~,所以他在这座城 市办什么事都能找到门路。

≈ 门生故旧,门墙桃李

«Последователи, бывшие подчиненные и ученики».

门无杂宾 mén wú zá bīn

- ② 家中没有闲杂的人来作客。形容 交友谨慎。
- **%** 晋·陶潜《晋故征西大将军长史 孟府君传》:"门无杂宾,尝会 神情独得,便超然命驾,径之龙 山;顾景酣宴,造夕乃归。"
- ◆ 他从来不善交际,因此~,倒也十 分清静。

«У ворот нет случайных гостей» — быть разборчивым в знакомствах; не заводить случайных друзей.

扪虱而谈 mén shī ér tán

- △ 扣:按。一面按着虱子,一面 谈着。形容谈吐从容,无所畏 忌。
- 《晋书·王猛传》: "桓温 入关,猛被褐而诣之,一面谈当 世之事,扪虱而言,旁若无 人。"
- ◆ ~,当时竟传为美事。(鲁迅 《而已集・魏晋风度及文章与药 及酒之关系》)

«Беседуя, ловить вшей» — дерзкая, вызывающая речь и поведение; свободная и уверенная речь.

扪心无愧 mén xīn wú kuì

- ② 扪:摸;愧:惭愧。摸着胸口自 问,毫无惭愧之处。
- **黎** 唐·白居易《和梦游春诗》: "扪心无愧畏,腾口有谤讟。"
- ◆ 在这件事情上我~。
- ≈ 问心无愧

«Трогая сердце, не испытывать стыда»— не испытывать угрызения совести; быть чистым перед самим собой.

蒙袂辑屦 méng mèi jí jù

- △ 用袖子蒙着脸,脚上拖着鞋。形容十分困乏的样子。
- **黎** 《礼记·檀弓下》: "有饿者蒙 袂辑屦,贸贸然来。"
- ◆ 日本军队攻进了城里,他带着家 人连夜出逃,现在,他们已走了 一天一夜,一家大小,都已是~, 疲劳到了极点。

«Прикрыть лицо рукавом, шаркать башмаками» — обескураженный, печальный облик; усталый вид.

孟母三迁 mèng mǔ sān qiān

- <u></u> 孟轲的母亲为选择良好的环境教育孩子,三次迁居。
- 祭 汉·赵歧《孟子题词》:"孟子 生有淑质,幼被慈母三迁之 教。"
- ◆ 为了让孩子有个好的成长环境, 他父母曾学"~",搬了几次家。
- ≈ 孟母择邻

«Мать Мэн Цзы трижды переселяется (подальше от кладбища и рынка, но ближе к школе)» — заботиться о воспитании летей.

梦笔生花 mèng bǐ shēng huā

- ② 比喻写作能力大有进步。也形容 文章写得很出色。
- * 五代・王仁裕《开元天宝遗事・梦笔头生花》: "李太白少时,梦所用之笔头上生花,后天才赡逸,名闻天下。"
- ◆ 她的这篇游记,写得~,别开生面,使人百读不厌。
- ≈ 笔头生花

«Увидеть во сне, как на кисти расцветает цветок» — расцвет творчества; блестящее произведение.

梦幻泡影 mèng huàn pào yǐng

- 佛教用语。认为世界上的事物都像梦境、幻术、水泡和影子一样空虚。后比喻空虚而容易破灭的幻想。
- **%** 《金刚般若波罗蜜经·应化非真分》:"一切有为法,如梦幻泡影,如露亦如电,应作如是观。"
- ◆ 赤壁一战,使曹操吞并东吴的企 图化为~。

«Сон, иллюзия, пузырьки на воде, тень» — иллюзорность мира; эфемерные мечты.

梦寐以求 mèng mèi yǐ qiú

- (本) 做梦的时候都在追求。形容迫切地期望着。
- **%** 《诗经·周南·关雎》:"窈窕 淑女,寤寐求之。"
- ❖ 这一切,也正是鲁迅所∼并终生 为之奋斗的!(茅盾《联系实际,学习鲁迅》)

«И во сне стремиться (к мечте)» — всеми силами стремиться к идеалу, к осуществлению своей мечты; заветные мечты.

梦中说梦 mèng zhōng shuō mèng

- ② 原为佛家语,比喻虚幻无凭。后 也比喻胡言乱语。
- * 《大般若波罗蜜多经》卷五九六:"复次善勇猛,如人梦中说梦所见种种自性。如是所说梦境自性都无所有。何以故?善勇猛,梦尚非有,况有梦境自性可说。"
- ◆ 有些科幻小说中的情节,只不过 是幻想而已,甚至可以说是~。

«Во сне говорить во сне» — мечты, грезы; призрачность жизни; бессмыслица; наболтать всякой ерунды.

弥天大罪 mí tiān dà zuì

- △ 形容极大的罪恶。
- **%** 元•无名氏《谢金吾》第四折: "纵有那弥天罪,也难赎。"
- 在抗日战争时期,汪精卫等一些人投敌卖国,犯下了~,他们受到了历史的审判。
- ≈ 滔天之罪,罪恶滔天 «Преступление на целое небо» — величайшее преступление.

迷途知返 mí tú zhī fǎn

- ② 迷了路知道回来。比喻发觉自己 犯了错误,知道改正。
- 《三国志·魏志·袁术传》: "以身试祸,岂不痛哉!若迷而 知反,尚可以免。"
- ◆ 只要你~,我们仍抱着欢迎的态度。
- ≈ 迷而知返.
- ≠ 执迷不悟,迷而不返

«Знать, как вернуться с ложного пути» — осознать свои заблуждения и исправиться.

米珠薪桂 mǐ zhū xīn guì

- 本贵得像珍珠,柴贵得像桂木。 形容物价昂贵,人民生活极其困难。
- **%** 《战国策·楚策三》: "楚国之 食贵于玉,薪贵于桂。"
- ◆ 上海是~之地,就你手里现有的那点钱,恐怕在那里生活不了多久。

«Рис (дорогой) как жемчуг, хворост — как коричное дерево» — дороговизна жизни.

密云不雨 mì vún bù vǔ

△ 满天乌云不下雨。比喻事物正在 酝酿,一时还没有发作。

- **%** 《易·小畜》: "密云不雨, 自 我西郊。"
- ◆ 战争在准备中,目前虽然~,但火 药味已经闻到了。

«Туч много, а дождя нет» — еще не подошло время; ситуация назревает.

绵里藏针 mián lǐ cáng zhēn

- 第: 丝棉。棉絮里面藏着针。形容柔中有刚。也比喻外貌和善, 内心刻毒。
- 帝 元·石君宝《曲江柳》第二折: "笑里刀剐皮割肉,绵里针剔髓 挑筋。"
- ❖ 老陈是个~,颇有城府的人。
- ≠ 色厉内荏

«В вате спрятать иголку» — держать камень за пазухой; мягко стелет, да жестко спать.

面缚舆榇 miàn fù yú chèn

- 面缚:反绑着手面向胜利者,表示放弃抵抗;與榇:把棺材装在车上。表示不再抵抗,自请受刑。这是古代君主战败投降的仪式。
- **%** 《左传·僖公六年》:"许男 面缚衔璧,大夫衰经,士舆 榇。"
- 次日,魏兵大至。后主率太子诸 王,及群臣六十余人,~,出北 门十里而降。(明・罗贯中《三 国演义》第一百十八回)
- ≈ 面缚衔璧

«Связать руки за спиной, гроб загрузить на повозку» — сдаться на милость победителей; прекратить всякое сопротивление.

面红耳赤 miàn hóng ěr chì

△ 脸和耳朵都红了。形容因激动或 羞惭而脸色发红。

- 《朱子语类》卷二九:"今人有些小利害,便至于头红耳赤;子文却三仕三己,略无喜愠。"
- ◆ 听了这些玩笑话,小姑娘羞得~, 低下头去。
- ≈ 面红耳热

«Лицо красное, уши багровые» — покраснеть до корней волос; побагроветь от стыда или натуги.

面面俱到 miàn miàn jù dào

- ② 各方面都能照顾到,没有遗漏疏忽。也指虽然照顾到各方面,但 一般化。
- 第 清·李宝嘉《官场现形记》第五十七回:"这位单道台办事一向是面面俱到,不肯落一点褒贬的。"
- ◆ 宾馆服务周全,衣食住行~,令 客人非常满意。
- ≠ 顾此失彼,挂一漏万

«Повсюду успеть дойти» — всесторонне продумать; ничего не упустить.

面面相觑 miàn miàn xiāng qù

- △ 你看我,我看你,不知道如何是 好。形容人们因惊惧或无可奈何 而互相望着,都不说话。
- **黎** 明·张岱《海志》: "舟起如 簸,人皆瞑眩,蒙被僵卧,懊丧 此来,面面相觑而已。"
- ◆ 墙外有数十人, ~, 各有惊异之 状。(明•洪楩《清平山堂话 本•死生交范张鸡黍》)
- ≈ 面面相窥

«Переглядываться лицом к лицу» — молчаливо смущенно переглядываться; растерянно смотреть друг на друга.

面目可憎 miàn mù kě zēng

△ 面貌神情卑陋,使人看了厌恶。

- * 唐·韩愈《送穷文》: "凡所以 使吾面目可憎,语言无味者,皆 子之志也。"
- ❖ 这个人~,我才不理他呢。

 \approx

«Лицо, глаза — можно напугаться» — отталкивающая, отвратительная внешность.

面目全非 miàn mù quán fēi

- △ 样子完全不同了。形容改变得不成样子。
- 第 清 蒲 松 龄 《 聊 斋 志 异 陆 判》: "举手则面目全非。"
- 不要小看风沙的力量,一个季节 过去沙丘就移动得~。
- ≠ 依然如故

«Лицо, глаза — все иное» — преобразиться; измениться до неузнаваемости.

面墙而立 miàn qiáng ér lì

- ② 比喻不学之人,如面对墙壁而立,一无所见。
- * 《尚书·周官》: "不学墙面。"孔安国传: "人而不学, 其犹正墙面而立。"
- 一个人如果不学习,就如同~,耳目闭塞,无所见闻,什么道理都不会知道。

«Встать лицом к стене» — быть необразованным; ограниченный кругозор и понимание.

面似靴皮 miàn sì xuē pí

- 企 脸上皮肤如同靴皮。形容满脸皱纹。
- 第 宋·欧阳修《归田录》卷二: "田元均为人宽厚长者,其在三 同,深厌干请者,虽不能从,然 不欲峻拒之,每温颜强笑之,尝 谓人曰:'作三司使数年,强笑 多矣,直笑得面似靴皮。'"

❖ 唉!没想到,我已成了一个垂垂 老人,~,驼背弯腰,岁月真是无 情啊!

«Лицо как кожа для обуви» — морщинистое лицо.

面折廷争 miàn zhé tíng zhēng

- □ 面折: 当面指责别人的过失; 廷 争: 在朝廷上争论。指直言敢 谏。
- **黎** 《史记·吕太后本纪》:"于今 面折廷争,臣不如君。"
- ❖ 这是一个耿直的大臣,经常上书 陈词,还借着皇上召见的机会, ~,针贬时敝。

«Обличать в лицо и спорить на аудиенции» — быть смелым в полемике; прямое увещевание.

苗而不秀 miáo ér bù xiù

- 指庄稼出了苗而没有抽穗。比喻 人有好的资质,却没有成就。
- **%** 《论语·子罕》:"苗而不秀者 有矣夫!秀而不实者有矣夫!"
- ◆ 如果把我们栽种在阴暗偏陬,那 就染上官气暮气,~。(郭沫若 《玉簪花》)

«Ростки (проросли), но не заколосились» — человек имеет хорошие данные, но не добился успеха.

妙不可言 miào bù kě yán

- 形容好得难以用文字、语言表达。
- 器 晋・郭璞《江赋》: "经纪天地,错综人术,妙不可尽之于言,事不可穷之于笔。"
- ◆ 在钟乳石洞里,五光十色,宛如仙境,那景象真是~。
- ≈ 妙处不传

«Не высказать, как красиво» — неописуемо прекрасный; великолепный.

妙手丹青 miào shǒu dān qīng

- △ 妙手:技能高超的人;丹青:绘画的颜料,比喻绘画的艺术。指优秀的画家。
- * 清·吴敬梓《儒林外史》第四十六回:"庄濯江寻妙手丹青画了一幅'登高送别图',在会诸人,都做了诗。"
- ◆ 我们这里有很多~,我现在就去找 一个来,给你画个像。

«Великолепная рука в киновари и лазури» — блестящий художник; великолепное мастерство.

妙手回春 miào shǒu huí chūn

△ 指医生医术高明。

- 湯 清・李宝嘉《官场现形记》第二十回: "但是药铺门里门外,足足挂着二三十块匾额:什么'功同良相',什么'扁鹊复生',什么'妙手回春'……"
- ◆ 患者都称赞张大夫有~的高超医术。
- ≈ 起死回生,着手成春.
- ≠ 回天乏术

«Мастерская рука, возвращает весну» — великий, искусный врач.

妙手空空 miào shǒu kōng kōng

△ 指小偷,也形容手中一无所有。

- 衆 宋・李昉《太平广记》卷一百九 十四引裴刑《传奇・聂隐娘》: "后夜当使妙手空空儿继至。空 空儿之神术,人莫能窥其用,鬼 莫得蹑其踪。"
- ◆ 他刚才故意一跌,已施展~之技, 把前面那人口袋中的钱偷了出来。

«Чудесные руки рыцаря Кун Кун (пустота)» — ловкач; проныра; вор; ничего не иметь при себе.

妙手偶得 miào shǒu ǒu dé

- △ 技术高超的人,偶然间即可得到。也用来形容文学素养很深的人,出于灵感,即可偶然间得到妙语佳作。
- **%** 宋·陆游《文章》诗:"文章本 天成,妙手偶得之。粹然无疵 瑕,岂复须人为。"
- ◆ 他所用的这个词,若不是~,便 确是经过锤炼的语言的精华。

«Чудесными руками случайно получить» — человек, обладающий литературным даром, в минуты вдохновения создает великолепные творения.

妙语解烦 miào yǔ jiě fán

△ 有趣的话引人发笑。

- * 《汉书·匡衡传》: "匡说《诗》,解人颐。"颜师古注引如淳曰: "使人笑不能止也。"
- ◆ 多亏小多给我~,我才不至于为这 事愁得睡不着觉。
- ≈ 妙语解颐

«Остроумная речь снимает заботы» — забавное слово развеселит.

灭此朝食 miè cǐ zhāo shí

- ② 让我先把敌人消灭掉再吃早饭。 形容急于消灭敌人的心情和必胜 的信心。
- * 《左传·成公二年》: "齐侯 曰: '余姑翦灭此而朝食!'不 介马而驰之。"
- ◆ 打起仗来,有~的气概是好的,但 是具体行动要周密考虑。

«Уничтожив это (врага), вернуться к еде» — не успокоиться, пока не покончишь с врагом.

灭顶之灾 miè dǐng zhī zāi

② 灭顶: 水漫过头顶。指被水淹 死。比喻毁灭性的灾难。

- **%** 《周易·大过》:"过涉灭顶, 凶。"
- ◆ 他没想到这样做已经给全家带来了~。

≈ 滔天大祸

«Наводнение, затопившее с головой» ужасное, все уничтожающее бедствие; страшная беда; ввергать в пучину бедствий

民胞物与 mín bāo wù yǔ

- A 民为同胞,物为同类。泛指爱人和一切物类。
- **%** 宋·张载《西铭》: "民吾同 胞,物吾与也。"
- ◆ 在阶级社会里而主张~,是不实际的。

«Народы — братья, вещи — союзники» — жить в мире с миром; мириться со всем.

民不堪命 mín bù kān mìng

- **四** 民众负担沉重,痛苦得活不下去。
- **%** 《左传·桓公二年》: "宋殇公 立,十年十一战,民不堪命。"
- ◆ 在国民党统治时期,每年苛捐杂 税有增无减,长此以往,~了。

≈ 民不聊生

«Народ не терпит судьбу» — народ изнемог и не в силах больше терпеть существующие порядки; жизнь народа стала невыносимой.

名标青史 míng biāo qīng shǐ

- △ 标:写明;青史:古代在竹简上 记事,因称史书。把姓名事迹记 载在历史书籍上。形容功业巨 大,永垂不朽。
- **%** 唐·杜甫《赠郑十八贲》诗: "古人日以远,青史字不泯。"
- ◆ 马克思和恩格斯作为共产主义思想的创使人而~。

≈ 名垂青史, 名垂后世, 名垂竹帛, 名 满天下

«Имя вписано в исторические анналы» — известное историческое имя; подвиги, занесенные в анналы истории.

名不副实 míng bù fù shí

- △ 名声或名义和实际不相符。指空 有虚名。
- ※ 汉·祢衡《鹦鹉赋》:"惧名实之不副,耻才能之无奇。"三国·魏·刘邵《人物志·效难》:"中情之人,名不副实,用之有效。"
- ❖ 这个工程师不过是挂挂空名,写 写条子,开开门票,做些~的事务 工作。
- ≈ 名不符实,徒有虚名,有名无实.
- ≠ 名副其实,名实相副

«Название не соответствует содержанию» — пустой; ненастоящий; существовать только на словах; недостойный имени; формальный; одно название.

名不虚传 míng bù xū chuán

- 全 传出的名声不是虚假的。指实在很好,不是空有虚名。
- **黎** 《史记·游侠列传》: "然其私 意廉洁退让,有足称者,名不虚 言,士不虚附。"
- ◆ 人们都说"桂林山水甲天下", 到桂林一看,果然~。
- ≈ 名下无虚.
- ≠ 徒有虚名

«Имя не впустую распространилось» — не пустое имя; заслуженная известность.

名存实亡 míng cún shí wáng

- △ 名义上还存在,实际上已消亡。
- ***** 唐·韩愈《处州孔子庙碑》: "郡邑皆有孔子庙,或不能修

事,虽设博士弟子,或役于有司,名存实亡。"

- ◆ 这项法令早就~了,人们都不去遵 守它。
- ≈ 有名无实,徒有虚名

«Название существует, содержание исчезло» — фикция; пустой звук; фактически прекратить существование; существовать лишь номинально на словах, на бумаге; осталось одно название, осталась лишь одна жалкая форма.

名副其实 míng fù qí shí

△ 名声或名义和实际相符。

- **%** 汉·曹操《与王修书》:"君澡身 浴德,流声本州,忠能成绩,为世 美谈,名实相符,过人甚远。"
- 苏州城内大小园林约有一百五十 多座,可算是~的园林之城了。
- ≈ 名符其实,名实相副.
- ≠ 名不副实,徒有虚名,有名无实 «Название соответствует своему содержанию» настоящий; подлинный; в полном, подлинном смысле слова; достойный своего звания, имени.

名列前茅 míng liè qián máo

△ 比喻名次列在前面。

- * 《左传·宣公十二年》: " 蔦敖 为宰,择楚国之令典,军行,右 辕,左追蓐,前茅虑无,中权, 后劲。"
- ◆ 他学习成绩在班里也是~的。
- ≠ 名落孙山

«В первых рядах имен» — быть в первых рядах; передовой.

名士风流 míng shì fēng liú

- **四** 名士的风度和习气。指有才学而不拘礼法。
- **%** 《后汉书·方术传论》:"汉世这 所谓名士者,其风流可知矣。"

◆ 列名榜末对唐伯虎的触动很大,~ 固然自由逍遥。然而金榜题名毕竟更加诱人。(李海珉《坎坷终身唐伯虎》)

«Ученый муж (подобен) текущему ветру» — эрудиция и свободные манеры ученого человека.

明察秋毫 míng chá qiū háo

- 四 明察:看清;秋毫:秋天鸟兽身 上新长的细毛。原形容人目光敏 锐,任何细小的事物都能看得很 清楚。后多形容人能洞察事理。
- **%** 《孟子·梁惠王上》:"明足以 察秋毫之末,而不见與薪,则王 许之乎?"
- ◆ 在办案过程中,他~,从未错判过 一个案子。
- ≈ 洞若观火
- ≠ 雾里看花,不知就里

«Ясно разглядеть осеннюю шерстинку» — прозорливый; проницательный; зоркий.

明德惟馨 míng dé wéi xīn

- 四 明德: 美德; 惟: 是; 馨: 散发的香气。真正能够发出香气的是美德。
- 《尚书·君陈》:"至治馨香, 感于神明。黍稷非馨,明德惟 罄。"
- ◆ 他一贯尊老爱幼,助人为乐,可谓~。

«Лишь высшая добродетель имеет аромат».

明火执杖 míng huǒ zhí zhàng

- △ 点着火把,拿着武器。原指公开 抢劫。后比喻公开地、毫不隐藏 地干坏事。
- **%** 元•无名氏《盆儿鬼》第二折: "我在这瓦窑居住,做些本份生

涯,何曾明火执仗,无非赤手求财。"

◆ 光天化日之下,这伙歹徒~地抢劫 了车上的一位乘客,却没有一个 人敢挺身而出制止他们。

≈ 明目张阳

«При открытом огне держать оружие» — откровенный разбой; откровенное вооруженное ограбление; разбой средь бела дня.

明镜高悬 míng jìng gāo xuán

- ② 传说秦始皇有一面镜子,能照人 心胆。比喻官员判案公正廉明。
- 《西京杂记》卷三: "有方镜, 广四尺,高五尺九寸,表里有明,人直来照之,影则倒见。以 手扪心而来,则见肠胃五脏,历 然无碍。"
- ◆ 老百姓都希望当官的能~, 照见他 们的冤苦。
- ≈ 秦镜高悬
- ≠ 贪赃枉法

«Чистое зеркало высоко висит» — справедливое правосудие; беспристрастный судья.

明眸皓齿 míng móu hào chǐ

- ② 明亮的眼睛,洁白的牙齿。形容 女子容貌美丽,也指美丽的女 子。
- 器 三国魏·曹植《洛神赋》: "丹唇外朗,皓齿内鲜,明眸善睐, 靥辅承权。"
- ❖ 这位女子长得~, 楚楚动人。
- ≈ 朱唇粉面,皓齿朱唇

«Ясные очи, белые зубы» — прелестная красавица.

明目达聪 míng mù dá cōng

② 眼睛明亮,耳朵灵敏。形容力图 透彻了解。

- **%** 《书·舜典》: "明四目,达四 聪"。
- ◆ 当此际者,正宜~,励精图治。 (清•无名氏《杜诗言志》卷 五)

«Ясные глаза и чуткий слух» — стараться проникнуть в суть дела.

明日黄花 míng rì huáng huā

- 五 黄花: 菊花。原指重阳节过后逐渐萎谢的菊花。后多比喻过时的事物或消息。
- * 宋·苏轼《九日次韵王巩》诗: "相逢不用忙归去,明日黄花蝶 也然。"
- ◆ 这种投合时尚的作品,用不了多 久,就会成为~了。

«Хризантемы на следующий день (после праздника хризантем)» — вещь, утратившая актуальность; дела прошлого; запоздалый; кануть в вечность.

明刑弼教 míng xíng bì jiào

- △ 弼:辅助。用刑法晓喻人民,使 人们都知法、畏法而守法,以达 到教化所不能收到的效果。
- **%** 《尚书·大禹漠》:"明于五 刑,以弼五教,期于予治。"
- ◆ 现在道德的力量已经很薄弱了, 为了社会的安定,正应该~。

«Законная кара помогает воспитывать» — использовать наказание как меру воспитания.

明哲保身 míng zhé bǎo shēn

- 型 明智的人善于保全自己。现指因 怕连累自己而回避原则斗争的处 世态度。
- * 《诗・大雅・烝民》: "既明且哲,以保其身, 夙夜匪懈,以事一人。"
- ◆ 他的处世哲学就是少说为佳,~, 是个"好好先生"。

«Мудрый себя оберегает» — уметь избегать опасностей; искать личного благополучия.

明知故犯 míng zhī gù fàn

△ 明明知道不能做,却故意违犯。

- * 宋·释普济《五灯会元》卷十九:"问:'一切含灵具有佛性,既有佛性,为甚么却撞入驴胎马腹?'师曰:'知而故犯。'"
- ◆ 你这实际上是~,所以必须严厉批评。
- ≈ 知法犯法

«Знать законы и преступать их»—преднамеренное преступление; намеренно идти на преступление; сознательно нарушать дисциплину (закон, порядок); совершать заведомую ошибку.

明珠暗投 míng zhū àn tóu

- 原意是明亮的珍珠,暗里投在路上,使人看了都很惊奇。比喻有才能的人得不到重视。也比喻好东西落入不识货人的手里。
- **黎** 《史记·鲁仲连邹阳列传》: "臣闻明月之珠,夜光的璧,以 暗投于道路,人无不按剑相眄 者。何则?无因而至前也。"
- ◆ 像你这样的人才,屈身于这个小公司里,岂不是~吗?
- ≈ 黄钟毁弃,大材小用

«Светлая жемчужина брошена во мрак» — неоцененный талант; использовать талант в недостойном деле; хороший человек, попавший в дурную компанию; ценная вещь, попавшая в руки несведущего.

明珠弹雀 míng zhū tán què

用珍珠打鸟雀。比喻得到的补偿不了失去的。

- ** 汉・扬雄《太玄经・唐》: "明 珠弹于飞肉,其得不复。测曰: 明珠弹肉,费不当也。"
- ◆ 有些年轻人把宝贵的时间和精力 都用来吃喝玩乐,真是~。
- ≈ 隋珠弹雀,明珠弹肉,得不偿失 «Жемчугом стрелять по воробьям» достигать малого очень большой ценой.

鸣锣开道 míng luó kāi dào

- 全 封建时代官吏出门时,前面开路 的人敲锣喝令行人让路。比喻为 某种事物的出现,制造声势,开 辟道路。
- * 清・吴趼人《糊涂世界》卷六: "时而作一得意想,便仿佛坐在 四人大轿里,鸣锣开道的去接印 一般。"
- ◆ 当生产力发展到一个新的阶段, 总是先改变人们的社会心理,形 成新的思想体系,为行将到来的 变革生产关系的经济革命~。(艾 福成《唯物史观史纲要》)
- ≈ 鸣锣喝道

«Ударами в гонг открывать дорогу» — открыть зеленую улицу; приветствовать начинание; расчищать для когото путь.

鸣琴而治 míng qín ér zhì

- △ 指以礼乐教化人民,达到"政简 刑清"的统治效果。旧时常用做 称颂地方官的谀词。
- 器《吕氏春秋·察贤》:"宓子贱 治单父,弹鸣琴,身不下堂,而 单父治。"
- ◆ 他任县令时,~,把地方治理得夜 不闭户,路不拾遗。

«Править, играя на цине» — личный пример и сила убеждения совершенного правителя; лесть местным чиновникам.

冥顽不灵 míng wán bù líng

- △ 冥顽: 愚钝无知; 不灵: 不聪明。形容愚昧无知。
- * 唐·韩愈《祭鳄鱼文》: "不然则是鳄鱼冥顽不灵,刺史虽有言,不闻不知也。"
- 请相信,我们绝不是一些~的人, 只要你讲的有道理,我们是可以 接受的。
- ≈ 冥顽不化

«Темный, непонятливый, недалекий» — глупый; бестолковый.

冥行擿埴 míng xíng zhì zhí

- ② 冥: 昏暗: 冥行: 夜间行路; 擿: 点; 埴: 地。夜间摸黑走路,如同盲人拿着手杖点地而行。比喻研求学问,不识门径,暗中探索。
- **黎** 汉·扬雄《法言·修身》:"擿 埴索涂,冥行而已矣。"
- ◆ 很难想像,他这样~地工作,会有 什么成效。
- ≈ 冥行盲索

«В темноте нащупывать дорогу» — бродить в потемках; искать истину, не зная пути.

命俦啸侣 mìng chóu xiào lǚ

- ② 命、啸:呼引,呼唤; 俦、侣: 同伴。招乎意气相投的人,一道 从事某一活动。
- **%** 三国魏·曹植《洛神赋》: "众 灵杂还,命俦啸侣。"
- ◆ 一放假,大家便~,结伴去旅游 了。

«Созывать подобных, кричать дружков» — окружать себя своими, преданными людьми; призывать единомышленников.

谬种流传 miù zhǒng liú chuán

- △ 泛指荒谬的东西广泛地流传下 去。
- **%** 《宋史·选举志二》: "所取之 士既不精,数年之后,复俾之主 文,是非颠倒愈甚,时谓之缪种 流传。"
- ❖ 这些内容不健康的光碟必须收缴,否则~,会给青年人带来不良影响。

«Семена ошибок распространяются и передаются» — традиционные ошибки; ложные взгляды получили широкое распространение.

模棱两可 mó léng liǎng kě

- △ 模棱: 含糊,不明确; 两可: 可以这样,也可以那样。指不表示明确的态度,或没有明确的主张。
- 祭 《旧唐书·苏味道传》: "处事 不欲决断明白,若有错误,必贻 咎谴,但模棱以持两端可矣。"
- 他害怕事情一旦变化,他将有不 测大祸,所以跪在地上回答了一 句~的话。(姚雪垠《李自成》 第二卷第三十章)
- ≈ 不置可否,含糊其词
- ≠ 旗帜鲜明, 斩钉截铁

«Можно и Мо, можно и Лэн» — занимать двойственную позицию; уклончивый; туманный.

摩顶放踵 mó dǐng fàng zhǒng

- ② 从头顶到脚跟都擦伤了。形容不辞劳苦,不顾身体。
- 器 《孟子・尽心上》: "墨子兼 爱,摩顶放踵,利天下为之。"
- ◆ 为了事业的成功,即使~,我也在 所不辞。
- ≈ 鞠躬尽瘁

«(Позволить) истереть себя до дыр от макушки до пят» — жертвовать собой ради других, ради дела.

摩肩接踵 mó jiān jiē zhǒng

- △ 肩碰着肩,脚碰着脚。形容人多 拥挤。
- * 《战国策・齐策一》: "临淄之 途,车毂击,人肩摩。"《宋 史・李显忠传》: "入城,宣布 德意,不戮一人,中原归附者踵 接。"
- ◆ 节日的公园里,游人~,十分拥挤。
- ≈ 比肩继踵,摩肩击毂 «Тереться плечами и соприкасаться ногами» — многолюдно; давка; толкотня.

摩厉以须 mó lì yǐ xū

- **四** 磨快刀子等待。比喻做好准备,等待时机。
- **%** 《左传·昭公十二年》: "摩厉 以须,王出,吾刃将斩矣。"
- 他没有彷徨,更没有消沉,而是 ~,静下心来写出了不少文章。
- ≈ 磨砺以须

«Наточить нож и ждать» — быть начеку; быть наготове; заблаговременно полготовиться.

摩拳擦掌 mó quán cā zhǎng

- ② 形容战斗或劳动之前,人们精神振奋,跃跃欲试的样子。
- **黎** 元·康进之《李逵负荆》第二 折: "俺可也~, 行行里按不住 莽撞心头气。"
- ❖ 这是第一次出马,人们都~,心 里突突跳着准备战斗。(梁斌 《红旗谱》四十八)
- ≈ 跃跃欲试

«Потирать кулаки, поглаживать ладони» — гореть желанием приступить к какому-то делу.

磨杵成针 mó chǔ chéng zhēn

- 型 把铁棒磨成了针。比喻做任何艰难的工作,只要有毅力,下苦功,就能够克服困难,做出成绩。
- **%** 《潜确类书》卷六十: "李白少读书,未成,弃去。道逢老妪磨杵,白问其故。曰: '欲作针。'白感其言,遂卒业。"
- ◆ 没有~的毅力,学问上就不可能 有很深的造诣。
- ≈ 水滴石穿.
- ≠ 半途而废,一暴十寒

«Пест обточить в иглу» — терпение и труд все перетрут; наперекор всем трудностям огромными усилиями добиться успеха; капля камень точит.

磨穿铁砚 mó chuān tiě yàn

- △ 把铁铸的砚台都磨穿了。比喻读 书用功,有恒心。
- **%** 宋·陆游《寒夜读书》诗:"韦 编屡绝铁砚穿,口诵手抄那计 年。"
- ◆ 他以~的勇气刻苦攻读,终于成为 了一名优秀的同声翻译。
- ≈ 铁砚磨穿

«Протереть насквозь железную тушницу» — упорно, страстно учиться.

磨砖成镜 mó zhuān chéng jìng

- △ 把砖石磨成镜子。比喻手段和目的相背,事情不可能成功。
- **%** 宋·释道原《景德传灯录》: "磨砖岂能成镜邪?"
- ◆ 这个小孩有数学天赋,其它方面 的才能平平,可你却偏要~,要把 他培养成音乐家,这不是根本不 可能的事情吗?
- ≈ 磨砖作镜

«Полировать кирпич в зеркало» — бесполезный труд.

末路之难 mò lù zhī nán

- 本路:最后的一段路程。走最后 一段路程是艰难的。比喻越到最 后,工作越艰巨。也比喻保持晚 节不易。
- * 《战国策・秦策五》: "'行百 里路,半于九十',此言末路之 难。"
- ◆ 许多官员在临退休之前晚节不保,在财色两方面犯错误,这也说明了"~"。

«Конец дороги труден» — завершающий этап — самый трудный; беречь честь до конца жизни.

莫名其妙 mò míng qí miào

- ② 说不出其中的奥妙。指事情很奇怪,说不出道理来。
- *精·吴趼人《二十年目睹之怪现状》第十五回:"我实在是莫名其妙,我从那时得着这么一个门生,连我也不知道。"
- ❖ 这个人与众不同,常有些~的惊人之举。

≈ 莫明其妙

«Невозможно выразить эту красоту» удивительный; неописуемый; необъяснимый; непостижимый; совершенно ничего не понятно

莫逆之交 mò nì zhī jiāo

- ② 莫逆:没有抵触,感情融治; 交:交往,友谊。指非常要好的 朋友。**处出**:《庄子·大宗 师》:"四人相视而笑,莫逆于 心,遂相与为友。"
- ◆ 他们两人虽然相处不久,但已成了~。
- ≈ 莫逆之友,刎颈之交,金石之交.≠ 泛泛之交
- «Не противоречить связи» закадычная, тесная дружба; неразлучные дру-

зья; быть накоротке; сойтись на короткую ногу.

莫衷一是 mò zhōng yī shì

- A 不能决定哪个是对的。形容意见 分歧,没有一致的看法。
- *精·吴趼人《痛史》第三回: "诸将或言固守待援,或言决一 死战,或言到临安求救。议论纷 纷,莫衷一是。"
- 对于这个问题,彼此意见不同, ~,短时间内很难取得一致。
- ≈ 众说纷纭.
- ≠ 异口同声, 众口一词

«Не угадать даже одного» — абсолютно расходиться во мнениях; разные толки; разногласия; трудно определить, что правильно и что неправильно.

墨守成规 mò shǒu chéng guī

- △ 墨守:战国时墨翟善于守城;成规:现成的或久已通行的规则、方法。指思想保守,守着老规矩不肯改变。
- 第 明·黄宗羲《钱退山诗文序》: "如钟嵘之《诗品》,辨体明宗,固未尝墨守一家以为准的也。"
- ~,不敢勇于创造也决然是和客观事物的发展规律不能相容的。(秦牧《辩证规律在艺术创作上的运用》)
- ≈ 墨守陈规,抱残守缺,故步自 封,因循守旧.
- ≠ 革故鼎新,标新立异,推陈出新 «Защищать, как Мо Ди, установленные образцы» — действовать по шаблону, по старинке; косный; цепляться за старые нормы (методы, формы, порядки, установки).

没齿不忘 mò chǐ bù wàng

△ 没齿:终身。一辈子也忘不了。

- *明·吴承恩《西游记》第七十回:"长老,你果是救得我回朝,没齿不忘不恩。"
- ◆ 在我最困难的时候,是你向我伸出了援助之手,给了我极大的帮助和安慰,对此,我是~的。
- ≈ 没齿难忘,没世不忘

«Не забуду, (пока) не выпадут зубы» — до конца дней своих не забуду.

没齿无怨 mò chǐ wú yuàn

△ 比喻永无怨言。

- **黎** 《论语•宪问》: "夺伯氏骈邑 三百,饭疏食,没齿无怨言。"
- ◆ 你曾救过我儿子的命,是我们家的大恩人,所以你现在不论怎么做,不管这对我有多么不利,我也会~的。

«Не роптать, (пока) не выпадут зубы» — никогда не роптать; никогда не жаловаться

没没无闻 mò mò wú wén

- △ 无声无息,没人知道。指没有什么名声。
- **%** 《晋书·祖纳传》:"仆虽无 无,非志不立,故疾没世而无闻 焉。"
- ◆ 十年前他还是个~的普通工作人员,现在已成为遐迩闻名的科学家了。
- ≈ 默默无闻

«Ни звука, ни известия» — безвестный; не имеющий имени, авторитета.

谋财害命 móu cái hài mìng

□ 为了劫夺财物,害人性命。

% 元·曾瑞卿《留鞋记》第二折: "你如今将俺主人摆布死了,故

- 意将这绣鞋揣在怀里,正是你图 财致命,便待干罢。"
- ❖ 这伙~的歹徒,终于被逮捕归案 了。
- ≈ 图财害命,杀人越货

«За богатство губить душу» — совершать убийство с целью грабежа.

母以子贵 mǔ yǐ zǐ guì

△ 母亲因儿子的显贵而显贵。

- * 《公羊传·隐公元年》: "桓何以贵?母贵也。母贵则子何以贵?子以母贵,母以子贵。"
- ◆ 正是因为给皇帝生了儿子,慈禧 才~,当上了贵妃,并终于当上了 太后。

«Мать стала благородной успехами сына».

木本水源 mù běn shuǐ yuán

- A 树的根子,水的源头。比喻事物的根本或事情的原因。
- * 《左传·昭公九年》: "我在伯父,犹衣服之有冠冕,水木之有本原,民人之有谋主也。"
- ◆ 诗词作为一种文学形式,其~还在 民间。

«Корень дерева, источник воды» — первоисточник; причина.

木雕泥塑 mù diāo ní sù

- 用木头雕刻或泥土塑造的偶像。 形容人呆板不灵活或神情呆滞。
- 等 明・冯梦龙《警世通言》卷九: "两班文武,如泥塑木雕,无人 敢应。"
- ★ 怡红院里的人吓的一个个像~一般。(清・曹雪芹《红楼梦》第九十四回)

≈ 呆若木鸡 dāi ruò mù jī

«(Статуя), вырезанная из дерева, (фигурка), сделанная из глины»— идол;

истукан; бестолочь; стоять столбом; как остолбенелый; застыть в неподвижности.

木鸡养到 mù jī yǎng dào

- ② 木鸡: 善斗的鸡, 看上去像木头一样呆板。形容功夫到家。
- 第 《庄子·达生》: "几矣。鸡虽有鸣者,已无变矣,望之似木鸡矣,其德全矣;异鸡无敢应者,反走矣。"

«Петух, вскормленный для боя, выглядит деревянным»— большое умение; высший Гунфу.

木人石心 mù rén shí xīn

- △ 形容意志坚定,任何诱惑都不动 心。
- **黎** 《晋书·夏统传》: "统危坐如故,若无所闻。充等各散曰: '此吴儿是木人石心也。'"
- ◆ 听了这段话,就是~也禁不住要流 泪了。
- ≈ 木石为心

«Деревянный человек с каменным сердцем» — бесчувственный, бездушный человек; твердая воля; устоять перед соблазном; калачом не заманишь.

木已成舟 mù yǐ chéng zhōu

- △ 树木已经做成了船。比喻事情已成定局,无法改变。
- **%** 清·李汝珍《镜花缘》第三十四 回:"如今木已成舟,也是林兄 命定如此了。"
- ◆ 到了明天,这件事就是~了,人们 也不会再说什么了。
- ≈ 生米煮成熟饭

«Дерево уже стало лодкой» — дело решено; обратного пути нет; стать совершившимся фактом; мосты сожжены; Рубикон перейден; ничего нельзя изменить; уже нельзя ничего сделать.

目不见睫 mù bù jiàn jié

- ② 自己的眼睛看不到自己的睫毛。 比喻没有自知之明。也比喻只见 远处,不见近处。
- 《韩非子·喻老》: "智如目也,能见百步之外而不能自见其睫。"
- ◆ 关于围墙,国人研究了几千年,成果多如牛毛,若想在这方面有 所发明,除非是~。(徐景春《围 墙的功能》)
- ≈ 目短于自见

«Глаз не видит ресницы» — не замечать собственных ошибок и недостатков; видеть только далекое, не замечать близкое.

目不交睫 mù bù jiāo jié

- ② 交睫: 上下睫毛相交接,即闭眼。没有合上眼皮。形容夜间不睡觉或睡不着。
- **%** 《史记·袁盎晁错列传》:"陛下居代时,太后尝病,三年,陛下不交睫,不解衣。"
- ◆ 他们~地苦干了两面三刀昼夜,终于完成了这项试验。

«Глаз не соединяет ресницы» — не смыкать глаз; страдать бессонницей.

目不窥园 mù bù kuī yuán

- △ 形容专心致志,埋头苦读。
- 《汉书·董仲书传》: "少治《春秋》,孝景时为博士。下帏讲诵,弟子传以久次相授业,或莫见其面。盖三年不窥园,其精如此。"
- ◆ 他为了研究遗传工程,整天呆在 实验室里,~,足不出户,几个月 下来,身体都熬垮了。
- ≈ 全神贯注,专心致志

«Глаза не смотрят в сад» — усердно заниматься, не отвлекаясь ни на что.

目光如炬 mù guāng rú jù

- ② 目光发亮像火炬。形容愤怒地注 视着。也形容见识远大。
- **%** 《南史·檀道济传》:"道济见 收,愤怒气盛,目光如炬。"
- ◆ 中间坐着一位神道,面阔尺余, 须髯满颊,~,肩臂启动,像个 活的一般。(明•凌濛初《二刻 拍案惊奇》卷五)
- ≈ 目光如电.
- ≠ 目光如豆

«Глаза сверкают, как факел» — гневный взгляд; широкий кругозор; дальновидность.

目迷五色 mù mí wǔ sè

- △ 五色: 各种颜色。形容颜色既多 又杂,因而看不清。比喻事物错 综复杂,不易分辨清楚。
- 祭 《老子》: "五色令人目盲。"
- ❖ 这年头,也很是叫人~,眼花缭乱,弄不清楚他那个公司做什么买卖。
- ≈ 眼花缭乱

«Глаза привлекают пять цветов» — глаза разбегаются; не знать, на чем остановить свой выбор; пестрит в глазах; трудно разобраться в сложных ситуациях.

目挑心招 mù tiǎo xīn zhāo

- ② 挑: 挑逗;招:指勾引。眉目传情,心神招引。
- * 《史记・货殖列传》: "今夫赵 女郑姬,设形容,揳鸣琴,揄长 袂,蹑利屐,目挑心招,出不远 千里,不择老少者,奔富厚 也。"
- ▼ 现在夜总会、酒吧中的年轻女子 ~,勾引男人,无非为的是赚他们 身上的钱。

«Глаза дразнят, сердце манит» — завлекать; заигрывать; кокетничать.

目无余子 mù wú yú zǐ

- △ 余子: 其他的人。眼里没有旁 人。形容自高自大,目中无人。
- 場 《后汉书・祢衡传》: "唯善鲁国孔融及弘农杨修。常称曰: '大儿孔文举,小儿杨德祖。余子碌碌,莫足数也。'"
- ◆ 听他口气,已是~。(蔡东藩、 许廑父《民国通俗演义》第八回)
- ≈ 目中无人

«В глазах нет других людей» — ни во что не ставить других; смотреть свысока.

沐猴而冠 mù hóu ér guàn

- △ 沐猴:猕猴;冠:戴帽子。猴 子穿衣戴帽,究竟不是真人。比 喻虚有其表,形同傀儡。常用 来讽刺投靠恶势力窃据权位的 人。
- **%** 《史记·项羽本纪》:"人言楚 人沐猴而冠耳,果然。"
- ❖ 这些跳梁小丑居然粉墨登场,其 实不过是~而已。
- ≈ 沐猴衣冠

«Вымыть обезьяну и надеть на нее шапку» — быть марионеткой; одна только видимость; ворона в павлиньих перьях.

沐雨栉风 mù yǔ zhì fēng

- △ 风梳发,雨洗头。形容人经常在 外面不避风雨地辛苦奔波。
- **%** 《庄子·天下》:"沐甚雨,栉 疾风。"
- ❖ 这棵参天巨松,百十年来,~,傲 霜斗雪,越发显得苍劲。
- ≈ 栉风沐雨, 风餐露宿, 风尘仆仆 «Мыться дождем и причесываться ветром» переносить тяготы и невзгоды пути.

幕天席地 mù tiān xí dì

- ② 把天作幕,把地当席。原形容心胸开阔。现形容在野外作业的艰苦生活。
- ***** 晋·刘伶《酒德颂》: "幕天席 地,纵意所如。"
- ◆ 我十分想往那种~,放浪自由的生活。

«Шатер — небо, циновка — земля» — испытывать чувство неограниченной свободы; широкая натура; чувствовать себя властелином мира; жить на вольном воздухе.

暮云春树 mù yún chūn shù

△ 表示对远方友人的思念。

- * 唐·杜甫《春日忆李白》诗:"渭北春天树,江东日暮云。"
- ◆ 亲爱的朋友,我们虽然身处两地,但~,常相思念,什么时候我们才能再度相聚呢?

≈ 春树暮云

«Туча на закате, дерево весной» — воспоминания, тоска о далеком друге.

N

耐人寻味 nài rén xún wèi

- A 耐: 禁得起; 寻味: 探索体味。 意味深长, 值得人仔细体会琢磨。
- 第 清·无名氏《杜诗言志》卷三: "其所作如《少府画障歌》、 《崔少府高齐观三川水涨》诸 诗,句句字字追琢入妙,耐人寻 味。"
- ❖ 这个故事的结尾留下了一个悬 念,~。
- ≈ 意味深长

«Терпеливый человек ищет интерес» — заслуживать серьезного внимания; быть интересным; стоит подумать.

男耕女织 nán gēng nǚ zhī

- 封建社会中的小农经济,一家一户经营,男的种田,女的织布。 指全家分工劳动。
- **黎** 明·赵弼《青城隐者记》:"女 织男耕,桑麻满圃。"
- ◆ 我的家乡是个偏远的山村,那里 的人们过着~的生活。

«Мужчина пашет, женщина прядет» — домашние дела; домашние обязанности.

南风不竞 nán fēng bù jìng

- 南风:南方的音乐;不竞:指乐音微弱。原指楚军战不能胜。后比喻竞赛的对手力量不强。
- * 《左传·襄公十八年》: "不 害,吾骤歌北风,又歌南风。 南风不竞,多死声,楚必无 功。"
- ◆ 在这次世界杯赛中,去年的冠军 队~,保持冠军的可能性已经没有 了。

«Южный ветер не соперник» — слабый, недостойный соперник, противник.

南冠楚囚 nán guān chǔ qiú

- △ 南冠: 楚国在南方,因此称楚冠 为南冠。本指被俘的楚国囚犯。 后泛称囚犯或战俘。
- * 《左传・成公九年》: "晋侯观 于军府,见钟仪,问之曰:'南 冠而絷者,谁也?'有司对曰: '郑人所献楚囚也。'使税之, 召而吊之。再拜稽首。"
- 南唐后主李煜终日沉迷于美酒诗词,不理朝政,终于断送了国家,也使自己成了~。

«Южный головной убор, чуйские пленные» — пленные заключенные; военнопленные.

南箕北斗 nán jī běi dǒu

- △ 箕: 星宿名,形状像簸箕; 斗: 星宿名,形状像酒斗。比喻徒有 虚名而无实用。
- * 《诗经·小雅·大东》: "维南有箕,不可以簸扬;维北有斗,不可以挹酒浆。"
- ◆ 他的设计,表面上看来倒还可以,但缺乏实用价值,不过是~, 徒具形式而已。

«(Созвездие) Веяльный Совок — на юге, Ковш — на севере» — предметы, не оправдывающие своих имен.

南金东箭 nán jīn dōng jiàn

- △ 南方的金石,东方的竹箭。比喻 优秀的人才。
- 祭 《尔雅·释地》: "东南之美者,有会稽之竹箭焉; ……西南之美者,有华山之金石焉。"
- ◆ 我们公司人才济济,网罗了一批 向李明,赵博这一类的~。

«Золото — с юга, стрелы — с востока» — блестящие таланты.

南柯一梦 nán kē yī mèng

- △ 形容一场大梦,或比喻一场空欢喜。
- ***** 唐·李公佐《南柯太守传》
- ◆ 他睁开眼,却原来是~,梦中的华服美食,娇妻艳妾都不见了,他仍是躺在自己的那张破床上。

«Сон о Нань Кэ (утопическая страна)» — утопии; фантазии; грезы.

南腔北调 nán qiāng běi diào

② 原指戏曲的南北腔调。现形容说话口音不纯,搀杂着方言。

- * 清·赵翼《檐曝杂记》卷一: "每数十步间一戏台,南腔北调,备四方之乐。"
- ❖ 这个说话~的人,不适合当解说 员。

«Южные мелодии, северные интонации» — волапюк; нелитературный язык; смесь диалектов.

南山可移 nán shān kě ví

- ② 南山: 终南山。比喻已经定案, 不可更改。
- **%** 《旧唐书·李元纮传》:"南山或可改移,此判终无摇动。"

«Южную гору передвинуть можно» — приговор суда изменить нельзя.

南辕北辙 nán yuán běi zhé

- △ 想往南而车子却向北行。比喻行 动和目的正好相反。
- * 《战国策·魏策四》: "犹至楚 而北行也。"
- ◆ 你想这六条要求,与中央开出的 六条款约,简直是~,相差甚 远,有甚么和议可言。(蔡东 藩、许廑父《民国通俗演义》第 六十八回)
- ≈ 背道而驰

«Оглобли — на юг, колея — на север» — действовать противоположно поставленной цели; ставить вопрос с ног на голову; быть в полном противоречии с чем-либо.

难分难解 nán fēn nán jiě

- △ 指双方争吵、斗争、比赛等相持 不下,难以分开。有时也形容双 方关系十分亲密,分不开。
- **%** 明·许仲琳《封神演义》第六十 九回:"一员将使五股托天叉;

- 一员将使八楞熟铜锤;一员将使 五爪烂银抓;三将大战,杀得难 解难分。"
- ❖ 这盘棋,两人杀得~,不分高下。
- ≈ 难解难分.
- ≠ 不即不离,若即若离

«Трудно разделить, сложно развести» — противников в схватке трудно разнять; близкие отношения; неразлучные друзья; одной веревкой связаны.

难能可贵 nán néng kě guì

- 企 难能:极难做到。指不容易做到的事居然能做到,非常可贵。
- * 宋·苏轼《荀卿论》:"子路之 勇,子贡之辩,冉有之智,此三 子者,皆天下之所谓难能而可贵 者也。"
- ◆ 过去草都不长的盐碱地,今天能 收这么多粮食,的确~。

«Трудно, потому и ценно» — исключительно ценный; достойный; похвальный; из ряда вон выходящий.

难兄难弟 nán xiōng nán dì

- ② 形容两兄弟都好,难分上下。现 也反用,讽刺两兄弟都坏。
- 審 南朝宋·刘义庆《世说新语·德 行》: "元方难为兄,季方难为 弟。"
- ❖ 这二位都够不知趣的。昨天,头 一具刚碰了软钉子,第二个就又 吃了闭门羹,真可以算得是一对 ~!

«Что старший брат, что младший брат» — стоить друг друга; два сапога — пара; одного поля ягода.

囊空如洗 náng kōng rú xǐ

△ 口袋里空得像洗过一样。形容口 袋里一个钱也没有。

- 等明・冯梦龙《警世通言》卷三十二: "我非无此心。但教坊落籍,其费甚多,非千金不可。我囊空如洗,如之奈何?"
- ◆ 这个月开销太大,不到月底就~ 了。
- ≈ 阮囊羞涩,一贫如洗

«В кармане пусто, как вымыто» — ни гроша в кармане; ни гроша за душой.

囊括四海 náng kuò sì hǎi

- ② 囊括: 比喻统统包罗在内。指统 一全国。
- ※ 汉·贾谊《过秦论》: "秦孝公据殽函之固,拥雍州之地,君臣固守,以窥周室,有席卷天下、包举宇内、囊括四海之意,并吞八荒之心。"
- 秦始皇拥有~的雄心和霸气,因而 能够统一中国,成为中国第一位 皇帝。

«Собрать в мешок четыре моря» — собрать воедино; воссоединить.

囊萤照读 náng yíng zhào shū

- 四 用口袋装萤火虫,照着读书。形容家境贫寒,勤苦读书。
- 《晋书·车胤传》: "车胤恭勤 不倦,博学多通,家贫不常得 油,夏月则练囊盛数十萤火以照 书,以夜继日焉。"
- ◆ 古人~的勤学精神,是值得我们学习的。
- ≈ 囊萤照书,囊萤映雪

«Собирать светлячков, чтобы читать при их свете» — стремиться к знаниям; упорно учиться.

内顾之忧 nèi gù zhī yōu

四 旧时形容没有妻子,身在外又要顾 虑家事。现形容有内部的忧虑。

- **黎** 晋·左思《咏史》诗: "外望无寸禄,内顾无斗储。"
- ◆ 现在~还没有消除,怎么能顾得上 别的事呢?

«Заботы внутренних дел» — не имея жены, заботиться о доме; домашние заботы, семейные хлопоты; тревоги за внутренние дела.

内圣外王 nèi shèng wài zhǔ

- A 指一方面具有圣人的才德,一方面又能施行王道。这是道家的政治思想。
- 第 《庄子·天下》: "是故内圣外 王之道暗而不明,郁而不发,天 下之人各为其所欲焉,以自为 方。"
- ◆ 皇上具备~之德,是我们百姓的福 份。

«Мудрец — в себе, правитель — в мире» — человек высокой мудрости и добродетели хорошо управляет государством.

内视反听 nèi shì fǎn tīng

- △ 内视:向内看;反听:听外面 的。指既能反省自己的言行,也 能听取别人的意见。
- 《史记·商君列传》: "反听之谓聪,内视之谓明,自胜之谓强。"《后汉书·王允传》: "夫内视反听,则忠臣竭诚;宽贤务能,则义士厉节。"
- 只有不断地~,才能在各方面都取得进步。

«Смотреть в себя и слушать других» уметь давать самооценку и прислушиваться к мнению других.

能近取譬 néng jìn qǔ pì

② 能就自身打比方。比喻能推己及 人,替别人着想。

- **%** 《论语·雍也》:"能近取譬, 可谓仁之方也已。"
- ❖ 对于冤、假、错案,如果~,理解 受委屈的人的心情,就会积极地 去重新审查处理了。

«Уметь близко найти пример» — поставить себя на место другого; в чьих-то интересах.

能屈能伸 néng qū néng shēn

- 企 能弯曲也能伸直。指人在失意时 能忍耐,在得志时能大干一番。
- **%** 《易·系辞下》: "尺蠖之屈, 以求信也; 龙蛇之蛰, 以存身 也。"
- ◆ 他不仅社会阅历丰富,而且~,所以对于任何境遇都能很好地应付。

«Способен сгибаться, способен распрямляться» — уметь приспосабливаться к обстоятельствам; уметь и стерпеть, когда это необходимо, и проявить себя, когда представится для этого возможность; уметь жить в любых условиях; приспосабливаться к обстановке; приспособленчество.

能言巧辩 néng yán qiǎo biàn

△ 形容能说会道,善于言辩。

- * 元·无名氏《气英布》第一折: "恰才灵壁之战,项王遣使征布 会,布与龙且有隙,称病不赴, 若得能言巧辩之士,说他归降, 纵项王驰还……破项王必矣。"
- ◆ 我从来没有遇到过像他一样伶牙 俐齿,~的人。
- ≈ 能言善辩, 伶牙俐齿, 能说会 道, 巧舌如簧.

≠ 笨嘴拙腮

«Талант слова, мастерство полемики» — владеть словом; сильный полемист; красноречие; уметь ораторствовать; не лезть за словом в карман; владеть ораторским искусством; демагог.

能者多劳 néng zhě duō láo

△ 能干的人做事多、劳累也多。

- *《庄子·列御寇》:"巧者劳而知(智)者忧,无能者无所求,物食而敖游。"
- ◇ 总而言之, ~, 你两位多操神受累就是了! (老舍〈四世同堂〉)
 «Умеющий много трудиться» кто может, с того и спращивают; большому

能者为师 néng zhě wéi shī

знающего и спрос больше.

кораблю — большое плавание;

- ② 会的人就当老师。即谁会就向谁 学习。
- **黎** 《礼记•学记》:"能博喻,然 后能为师。"
- 对于这项新的工作,熟悉的人并不多,我们应该~,谁有长处,就向谁学习。

«Умеющий может стать учителем»— научит только знающий; приглашать в учителя знающего человека; учиться у знатока своего дела.

泥船渡河 ní chuán dù hé

- ② 坐泥土做的船过河。比喻非常危险。
- **%** 《三慧经》:"人在世间,譬如 乘泥船渡河。"
- ◆ 在战乱中,真像~一样,想平安无 事,恐怕是很难很难的。

«В глиняной лодке переплывать реку» — подвергать себя большой опасности.

泥多佛大 ní duō fó dà

△ 泥土越多,佛像就塑得越大。比喻底子厚或增加进来的多成就就大。

- **黎** 宋·释普济《五灯会元》卷二十:"十五日已前,水涨船高; 十五日已后,泥多佛大;正当十五日,东海鲤鱼。"
- ◆ 水涨船高,~,国家富裕以后,人 民的生活水平也就提高了。
- ≈ 水涨船高

«Больше глины, больше статуя Будды» — чем больше исходного материала и людей, тем больше успехи.

泥牛入海 ní niú rù hǎi

- ② 泥塑的牛掉到海里。比喻一去不再回来。
- **%** 宋·释道原《景德传灯录》卷 八:"我见两个泥牛斗入海,直 至如今无消息。"
- ◆ 他这一走,竟是~,连一点消息也 没有。
- ≈ 石沉大海, 杳如黄鹤

«Глиняный бык погружается в море» — сгинуть; как в воду кануть; пропасть безвозвратно.

泥蟠不滓 ní pān bù zǐ

- ② 盘绕在泥里而没有被污染。比喻 人不得志但不丧失节操。
- 場 《三国志・蜀书・秦宓传》:"有补于事,泥蟠不滓,行参圣师。"
- ◆ 他虽然身处沦陷区,但~,仍保持 着自己的民族气节,不去为日本 人做事。
- ≈ 涅而不缁

«Ползать в грязи и не испачкаться» — к кому-то грязь не пристает; не запятнать себя; не потерять моральную чистоту в сложной обстановке.

泥古不化 nì gǔ bù huà

② 泥: 拘泥, 固执。拘泥于古代的成规或古人的说法而不知变通。

- 《宋史·刘凡传》: "儒者泥 古,致详于形名度数间,而不知 清浊轻重之用。"
- ◆ 故对近代军旅之事,亦深有研究,非一般徒卖弄《孙子兵法》、~者可比。(姚雪垠《李自成》第二卷第四十八章)
- ≈ 食古不化

«Погрязнуть в старине и не изменяться» — ретроград; косный, консервативный.

逆耳之言 nì ěr zhī yán

- ② 听起来不舒服的话(多指尖锐、 中肯的劝告或批评)。
- **黎** 《史记·留侯世家》:"忠言逆 耳利于行。"
- ◆ 你不妨时常听一些~,这对你是有好处的。

«Слово, режущее ухо» — резкая критика; жесткая полемика; горькая пилюля.

逆来顺受 nì lái shùn shòu

- △ 指对恶劣的环境或无礼的待遇采 取顺从和忍受的态度。
- **%** 明·周楫《西湖二集·侠女散财殉节》:"若是一个略略知趣的,见家主来光顾,也便逆来顺受。"
- ◆ 从前的妇女要"三从四德",对丈夫的打骂也只能是~,不去反抗。
- ≈ 忍气吞声,唾面自干,委曲求全.
- ≠ 针锋相对

«Безропотно сносить пришедшее зло» — не противиться злу; покорно терпеть несправедливость; смиряться с неизбежным; покоряться силе обстоятельств; терпеливо (покорно) сносить; мириться.

逆取顺守 nì qǔ shùn shǒu

② 逆:背叛;顺:合理。背叛国君 夺取天下,遵循常理治理国家。

- ※ 《汉书・陆贾传》: "且汤武逆 而以取顺守之,文武并用,长久 之术也。"
- ◆ 臣闻汤武~,方能致治;秦并六 国,任刑好杀,不久即亡。(蔡 东藩《前汉演义》)

«Преступно захватить (власть), но поддерживать ее по законам».

匿迹销声 nì jì xiāo shēng

△ 指隐藏起来或不公开露面。

- **黎** 宋·孙光宪《北梦琐言》卷十一:"家生避地,亦到锦江,然 畏颖川知之,遂旅游资中郡,销 声匿迹,惟恐人知。"
- ◆ 昔日散发着蓬勃绿色的山村和鸟鸣一起~了。
- ≈ 销声匿迹,销声敛迹,销声匿影 «Скрыть следы и затаить голос» скрыться от общества; отойти от мира.

匿影藏形 nì yǐng cáng xíng

- ② 隐藏形迹,不露真相。也比喻躲藏起来,不公开活动。
- **%** 《邓析子·无厚篇》:"为君 者,藏形匿影,群下无私,掩目 塞耳,万民恐震。"
- ◆ 为了不暴露身份,他~,暗中指挥 学生们上街发传单,搞活动。
- ≈ 藏形居影
- ≠ 抛头露面,招摇过市

«Спрятать тень, скрыть форму» — укрыться; не обнаруживать себя; подпольная, тайная деятельность; скрывать свое истинное лицо; скрывать истинное положение вещей; скрываться, законспирироваться.

拈花微笑 niān huā wēi xiào

原为佛家语,比喻彻悟禅理。后 比喻彼此心意一致。

- **%** 《大梵天王问佛决疑经》: "尔时 大梵天王即引若干眷属来奉献世尊 于金婆罗华,各各顶礼佛足,退坐 一面。尔时世尊即拈奉献金色婆罗 华,瞬目扬眉,示诸大众,默然毋 措。有迦叶破颜微笑。"
- ◆ 墙上画着一个几个散花天女,其中 一位垂髻的,~,樱唇欲动,眼波 将流,仿佛马上要飞下来一样。

«Взять цветок и улыбнуться» — понять суть учения; единодушие.

年富力强 nián fù lì qiáng

- 年富:未来的年岁多。形容年纪 轻,精力旺盛。
- 総・子罕》: "后生可畏" 宋・朱熹注: "孔子言后生年富 力强,足以积学而有待,其势可 畏。"
- ◆ 趁你们~的时候,为人民做出更 多的贡献吧! (郭沫若《科学的 春天》)
- ≈ 春秋鼎盛.
- ≠ 风烛残年,年老体衰

«Богатство лет — мощь сил» — в расцвете лет и сил; полон жизненной энергией.

年高德劭 nián gāo dé shào

△ 劭:美好。年纪大,品德好。

- **%** 汉·扬雄《法言·孝至》: "年 弥高而德弥劭。"
- ❖ 沈钧儒先生~,爱国热诚,感动全国。(邹韬奋《患难余生记•流亡》)
- ≈ 年高望重,德高望重

«Годы преклонные, мораль прекрасна» — почтенный и уважаемый пожилой человек

年谷不登 nián gǔ bù dēng

全 年谷:一年收获的谷物;登:成熟,完成。指年成很差,荒年。

- **%** 《礼记·曲礼下》:"岁凶,年 谷不登。"
- ◆ 去年由于水灾,可算是一个~之 年。
- ≠ 五谷主登

«Годовые злаки не созрели» — голодный год; голодное время.

年深日久 nián shēn rì jiǔ

△ 形容时间久远。

- * 元·李行道《灰阑记》第二折: "我老娘收生,一日至少也收七 八个,这等年深岁久的事,那时 记得。"
- ◆ 这座城堡~,没有钱修葺,都有些 破损了。
- ≈ 成年累月
- ≠ 一朝一夕,指顾之间

«Годы глубоки, дни далеки» — давнее время; многие годы; давно.

念兹在兹 niàn zī zài zī

- ② 念:思念;兹:此,这个。泛指 念念不忘某一件事情。
- 《尚书·大禹漠》: "帝念哉! 念兹在兹,释兹在兹。名言兹在 兹,允出兹在兹,惟帝念功。"
- ❖ 她所~的是她的水稻良种研究。
- ≈ 念念不忘,牵肠挂肚

«Думы об этом в нем» — все время думать, вспоминать о чем-либо.

鸟革翚飞 niǎo gé huī fēi

- △ 革: 鸟张翅; 翚: 羽毛五彩的野鸡。如同鸟儿张开双翼, 野鸡展翅飞翔一般。旧时形容宫室华丽。
- 《诗·小雅·斯干》: "如鸟斯 革,如翚斯飞。"
- ❖ 这座宫殿建造得~,富丽堂皇。

«Птица расправила крылья, фазан взлетел»— величественное, прекрасное злание.

鸟集鳞萃 niǎo jí lín cuì

- △ 鳞: 鱼; 萃: 聚集。像鸟类或鱼 类那样聚集在一起。形容聚集得 很多。
- **黎** 汉·张衡《西京赋》:"瓌货方 至,鸟集鳞萃。"
- ◆ 重庆是长江上的一个大河港,每 天港口上货船~。

«Птичьи стаи, рыбьи косяки» — массовое скопление; огромное сборище, собрание.

鸟尽弓藏 niǎo jìn gōng cáng

- ② 鸟没有了,弓也就藏起来不用了。比喻事情成功之后,把曾经出过力的人一脚踢开。
- * 《史记·越王勾践世家》: "蜚 (飞) 鸟尽,良弓藏;狡兔死, 走狗烹。"
- 范蠡协助越王勾践打败吴国后, 就不辞而别,隐居民间,避免了 "~,兔死狗烹"之祸。
- ≈ 兔死狗烹,过河拆桥 «Птицы кончились, луки убрали» достигнув успеха, выгнать или убить исполнителя; мавр сделал свое дело, мавр может уйти.

鸟穷则啄 niǎo qióng zé zhuó

- ② 鸟陷于绝境就要反啄。比喻人走 投无路就会冒险。
- **%** 《荀子·哀公》: "鸟穷则啄, 兽穷则攫。"
- ◆ 快过年了,不要把那些欠债的人 催逼得太紧,要知道~,不要再生 出别的什么事端来。
- ≈ 狗急跳墙

«Птица, попавшая в беду, клюется» — авантюрные поступки человека, попавшего в беду; человек в беде способен на все.

鸟语花香 niǎo yǔ huā xiāng

- ② 鸟叫得好听,花开得喷香。形容 春天的美好景象。
- * 清·李汝珍《镜花缘》第九十八回:"云雾渐淡,日色微明,四面也有人烟来往,各处花香鸟语,颇可盘桓。"
- ◆ 春天一到,公园里~,充满了生 机。

«Птицы щебечут, цветы благоухают» — весна-красна; весенний пейзаж.

涅而不缁 niè ér bù zī

- △ 涅: 矿物名,古代用作黑色染料;缁:黑色。用涅染也染不黑。比喻品格高尚,不受恶劣环境的影响。
- **%** 《论语·阳货》:"不曰白乎, 涅而不缁。"
- ◇ 淳朴古淡的隶书,神清骨秀的篆刻,同他磨而不磷,~的人格精神,高古超迈的胸襟情怀……都达到了高度地和谐统一。(徐超《蒋维崧的书法艺术》)
- ≈ 泥蟠不滓, 出淤泥而不染 «Черная глина, а не чернит» дурная молва доброго дела не замажет.

蹑手蹑脚 niè shǒu niè jiǎo

- 形容放轻脚步走的样子。也形容偷偷摸摸、鬼鬼祟祟的样子。
- 精·曹雪芹《红楼梦》第五十四回:"于是大家蹑手蹑脚,潜踪进镜壁去一看。"
- ◆ 为了不影响别人,同学们在阅览 室里走路都是~的。
- ≈ 轻手轻脚,蹑足潜踪.
- ≠ 大模大样,大摇大摆

«Едва дотрагиваясь, на цыпочках»— крадучись; незаметно; украдкой; без единого звука; втихомолку; незаметно; на цыпочках.

宁缺毋滥 nìng quē wù làn

- ② 选拔人才或挑选事物, 宁可少一 些, 也不要不顾质量贪多凑数。
- ◆ 今年招考研究生,要掌握~的原则,保证较高的水平。

«Лучше недостаток, чем излишек» лучше немного, да хорошего, чем много, но плохого.

宁死不屈 nìng sǐ bù qū

△ 宁愿死也不屈服。

- 等 明·赵弼《宋进士袁镛忠义 传》:"以大义拒敌,宁死不 屈,竟燎身于烈焰中。"
- 他心里充满了对~的战友们的尊敬,也充满了对束手无策的敌人的蔑视。(罗广斌、杨益言《红岩》)

«Лучше умереть, чем покориться»— предпочесть смерть капитуляции, рабству.

牛刀割鸡 niú dāo gē jī

- △ 杀只鸡用宰牛的刀。比喻大材小 用。
- * 《论语·阳货》:"子之武城,闻弦歌之声。夫子莞尔而笑,曰:'割鸡焉用牛刀。'"
- ◆ 搬动这么个不大的设备,居然调来了一台大吊车,岂不是~。

牛刀小试 niú dāo xiǎo shì

全 牛刀: 宰牛的刀; 小试: 稍微用一下, 初显身手。比喻有大本领的人, 先在小事情上略展才能。也比喻有能力的人刚开始工作就表现出才能。

- * 宋·苏轼《送欧阳主簿赴官韦城》诗:"读遍牙签三万轴,欲来小邑试牛刀。"
- ◆ 他对这台设备进行改良,只是~而已,随后他还要把全厂的机器来一个彻底改造。

«Небольшая проба для ножа (для убоя) быков» — попробовать, показать свои силы в небольшом деле; первая проба сил.

牛鬼蛇神 niú guǐ shé shén

- △ 牛头的鬼,蛇身的神。原形容虚 幻怪诞。后比喻社会上形形色色 的坏人。
- * 唐·李贺《李贺集序》:"鲸吸 鳌掷,牛鬼蛇神,不足为其虚荒 诞幻也。"
- ◆ 直到今日有钱人家出丧,还是一批和尚,一批道士,又一批扮演~的人物在棺材前面走着。(苏雪林《我幼小时的宗教环境》)
- ≈ 魑魅魍魎, 妖魔鬼怪

«Бычий демон, змеиный дух» — отбросы общества; шваль; сброд; лешие и домовые, чудовища и уроды; темные силы; нечисть; нечистая сила.

牛骥同皂 niú jì tóng zào

- ② 皂:牲口槽。牛跟马同槽。比喻 不好的人与贤人同处。
- **%** 汉·邹阳《狱中上梁王书》: "使不羁之士与牛同皂,此鲍焦 所以愤于世而不留富贵之乐 也。"
- ◆ 让这两个人在一起工作,简直是 ~,真是浪费了李定这个人材。
- ≈ 牛骥同槽,牛骥共牢

«Волы и скакуны — в одном стойле» — человек высокой морали и большого таланта бок о бок с филистером, обывателем.

牛溲马勃 niú sōu mǎ bó

- 全 牛溲: 牛尿, 一说车前草, 利小便; 马勃: 一种菌类植物, 可治疮。比喻一般人认为无用的东西, 在懂得其性能的人手里可成为有用的物品。
- 第 唐·韩愈《进学解》: "玉札丹砂,赤箭青芝,牛溲马勃,败鼓之皮,俱收并蓄,待用无遗者, 医师之良也。"
- ◆ ~,沿且各尽其用,更何况是人呢? (黄敬川《选拨干部不能局限于一个固定不变的标准》)

≈ 败鼓之皮

«Подорожник и гриб-дождевик / Моча быка, сперма жеребца» — незначительные, но очень нужные и полезные вещи.

牛头马面 niú tóu mǎ miàn

- ② 迷信传说中的两个鬼卒,一个头像牛,一个头像马。比喻各种丑恶的人。
- * 宋·释道原《景德传灯录》卷十一: "释迦是牛头狱卒,祖师是马面阿婆。"
- ◆ 只是近来常常在梦中,或是在将醒未醒之顷,一阵悚然,从前所怕的~,都积压了来,都聚围了来。(冰心《山中杂记—遥寄小朋友》)
- ≈ 牛鬼蛇神,妖魔鬼怪

«Коровья голова и морда лошади» — два служителя в буддийском потустороннем мире; темные силы; отвратительный; мерзкий.

牛衣对泣 niú yī duì qì

- ② 睡在牛衣里,相对哭泣。形容夫 妻共同过着穷困的生活。
- **黎** 《汉书·王章传》:"初,章为 渚生学长安,独与妻居。章疾

- 病,无被,卧牛衣中;与妻决, 涕泣。"
- ◆ 夫妻二人都丢了工作,没有了收入,只好~,自叹命苦。

«Плакать друг перед другом в одежде из дерюги» — супруги, влачащие скудное существование.

浓妆艳裹 nóng zhuāng yàn guǒ

- **公** 妆: 打扮。指妇女妆饰浓重、艳丽。
- * 元·王子一《误入桃源》第二 折:"一个个浓妆艳裹,一对妙 舞清歌。"
- ♪ 那女孩~,从酒吧里走出来。
- ≈ 浓妆艳抹

«Пышный туалет, яркая обертка» — яркая, пышная женская одежда.

弄鬼掉猴 nòng guǐ diào hóu

△ 比喻调皮捣蛋。

- **%** 清·曹雪芹《红楼梦》第四十六 回:"买了来三日两日,又弄鬼 掉猴的。"
- ◆ 你看那孩子在那里~的,不知在搞 些什么?

«Строить козни и сбрасывать обезьяну» — бузить; каверзничать; строить каверзы.

弄假成真 nòng jiǎ chéng zhēn

- △ 本来是假装的,结果却弄成了真的。
- * 宋·邵雍《弄笔吟》: "弄假像真终是假,将勤补拙总轮勤。"
- ◆ 领孩子们去海边玩,我本来只是 随便说说,谁知竟~了。

«Делал искусственное, стало истинным» — шутка обернулась правдой; игра оказалась жизнью; всерьез; принимать за чистую монету.

弄巧成拙 nòng qiǎo chéng zhuō

- △ 本想耍弄聪明,结果做了蠢事。
- **黎** 宋·黄庭坚《拙轩颂》: "弄巧成拙,为蛇画足。"
- ◆ 他平时做事总想取巧,不想这回 ~,反而费了事。

≈ 弄巧反拙

«Делалось мастерски, получилось неприглядно» — перемудрить; переусердствовать; опростоволоситься; метил в ворону, попал в корову; губить себя собственными уловками; по собственной вине попадать впросак.

弄瓦之喜 nòng wǎ zhī xǐ

- 弄瓦: 古人把瓦给女孩玩,希望 她将来能胜任女工。旧时常用以 祝贺人家生女孩。
- 《诗·小雅·斯干》: "乃生女子,载寝之地,载衣之裼,载弄之瓦。"
- 恭贺您家~,得了这么漂亮的一个 女娃娃!

«Дарить черепицу в качестве игрушки» — рождение дочери; поздравление по случаю рождения девочки.

弄月嘲风 nòng yuè cháo fēng

- A 弄: 玩赏; 嘲: 嘲笑; 风、月: 泛 指各种自然景物。指描写风云月露 等景象而思想内容贫乏的写作。
- 器 唐·白居易《将归渭村先寄舍 弟》诗:"咏月嘲风先要减,登 山临水亦官稀。"
- ❖ 这是一篇~的文章,很无聊。

«Гулять под луной, шутить с ветром» — несодержательное произведение; идиллическое, пасторальное сочинительство.

弄璋之喜 nòng zhāng zhī xǐ

弄章: 古人把璋给男孩玩,希望他将来有玉一样的品德。旧时常用以祝贺人家生男孩。

- 場 《诗・小雅・斯干》: "乃生男子,载寝之床,载衣之裳,载弄之璋。"
- ◆ 一般人家,都对~大为庆贺。

«Дарить нефритовый скипетр в качестве игрушки» — рождение мальчика; поздравление по случаю рождения сына.

奴颜婢膝 nú yán bì xī

- ② 奴颜: 奴才的脸,满面谄媚相; 婢膝: 侍女的膝,常常下跪。指 表情和动作奴才相十足。形容对 人拍马讨好卑鄙无耻的样子。
- **%** 《抱扑子·交际》:"以奴颜婢 睐者为晓解当世。"
- ◆ 当他在敌人面前~,在斗争中畏缩 不前时,我想道:在他血管里流 的是战士的血吗?
- ≈ 卑躬屈膝,低三下四.
- ≠ 趾高气扬,颐指气使

«Лицо раба, колени рабыни» — рабская душонка; раболепствовать; пресмыкаться.

驽马铅刀 nú mǎ qiān dāo

- ② 铅刀:铅质的刀。蹩脚的马,不快的刀。比喻才力很弱。
- **黎** 《后汉书·隗嚣传》:"昔文王 三分,犹服事殷。但驽马铅刀, 不可强扶。"
- ◆ 我缺乏应付复杂情况的能力,~, 实在担当不了这项艰巨的任务。

«Захудалая кляча и свинцовый нож» — никчемный; захудалый; неспособный.

驽马十驾 nú mǎ shí jià

- ② 原意是骏马一天的路程,驽马虽慢,但努力不懈,走十天也可以到达。比喻智力低的人只要刻苦学习,也能追上资质高的人。
- **%** 《荀子·劝学》:"骐骥一跃, 不能十步;驽马十;驾,功在不 舍。"

◆ 在今后的日子里,对待工作要踏 实肯干、全力以赴,要有~的精 神,不能马马虎虎,当马大哈, 打马虎眼。(黄南冰《主任手 记》)

«Худая кляча десять (дней) в поводу»— не очень способный человек, прилежный в деле, может сделать не меньше талантливого.

怒发冲冠 nù fà chōng guān

- 企 指愤怒得头发直竖,顶着帽子。 形容极端愤怒。
- ※ 《庄子・盗跖》: "盗跖闻之大怒,目如明星,发上指冠。" 《史记・廉颇蔺相如列传》: "相如因持璧却立倚柱,怒发上冲冠。"
- ◆ 听到这个令人十分气愤的消息, 人们无不~。
- ≈ 怒火中烧,怒气冲天,怒不可遏, 勃然大怒

«Выплеснувшийся гнев срывает шапку» — быть вне себя от злости, гнева; прийти в бешеную ярость; разгневаться; рвать и метать.

女中尧舜 nǚ zhōng yáo shùn

- 尧舜:传说中的上古贤明君主。 妇女中的贤明人物。古代多称颂 执政的女王。
- 《宋史·英宗宣仁圣烈高皇后传》:"临政九年,朝廷清明, 华夏绥定……人以为女中尧舜。"
- ◆ 武则天算得上是~,在唐朝起了承 上启下的作用。

«Яо Шунь (легендарный правитель) среди женщин»— женщина-лидер; женщина-правитель.

0

呕心沥血 ǒu xīn lì xuè

- ② 呕:吐;沥:一滴一滴。比喻用 尽心思。多形容为事业、工作、 文艺创作等用心的艰苦。
- 審 唐・李商隐《李长吉小传》:"是儿要当呕出心乃己尔。"唐・韩愈《归彭城》诗: "刳肝以为纸,沥血以书辞。"
- ◆ ~, 讴歌社会主义, 受到群众的 欢迎。(臧克家《老舍永在》)
- ≈ 呕心吐胆,殚精竭虑,苦心孤诣 «Извергнуть сердце, излить кровь» вложить всю душу; отдать все сердце.

偶一为之 ǒu yī wéi zhī

- △ 指平常很少这样做,偶尔才做一次。
- * 宋·欧阳修《纵囚论》: "若夫 纵而来归而赦之,可偶一为之 尔。"
- ◆ 我是不喜欢打桥牌的,但为了陪客人,也~。
- ≠ 三番两次

«Одно случайное действие» — обычно так не поступать; случайный поступок.

藕断丝连 ǒu duàn sī lián

- △ 藕已折断,但还有许多丝连接着 未断开。比喻没有彻底断绝关 系。多指男女之间情思难断。
- ***** 唐·孟郊《去妇》诗:"妾心藕中丝,虽断犹相连。"
- ◆ 算了吧,你也不必看得过于眼 紧,反正他们是~的。(欧阳山 《三家巷》二二)

≠ 一刀两断

«Корневище лотоса переломлено, но волокна тянутся» — продолжение связи, несмотря на разрыв отношений;

быть по-прежнему связанным с кем-то тайными нитями; тянуться к кому-то в глубине души; внешний разрыв при сохранении внутренних связей.

P

爬罗剔抉 pá luó tī jué

- ② 爬罗: 搜集;剔抉:筛选。指广 泛地搜罗,精细地选择。
- **豫** 唐·韩愈《进学解》: "爬罗剔 抉,刮垢磨光,盖有幸而获选, 孰云多而不扬?"
- ❖ 这固然得费一番~的工夫。(朱 自清《诗言南辨・序》)
- ≈ 爬梳剔抉,披沙拣金.
- ≠ 兼收并蓄

«Широко забрасывать сеть и тщательно выбирать» — всеохватный, но тщательный отбор.

拍案叫绝 pāi àn jiào jué

△ 拍桌子叫好。形容非常赞赏。

- ***** 唐·田颖《博浪沙行序》: "不禁拍案呼奇。"
- ◆ 小李想出来的这个广告方案实在 是太棒了,同事们都~。
- ≈ 赞叹不已, 赞不绝口

«Стучать по столу и кричать браво» — бурно выражать восторг; быть в восхишении.

排斥异己 pái chì yì jǐ

- A 排挤、清除和自己意见不同或不 属于自己集团派系的人。
- **黎** 《晋书·殷顗传》:"顗见江绩 亦以正直为仲堪所斥,知仲当逐 异己,树置所亲。"
- ◆ 他当上厂长后,不去考虑如何把 生产搞好,而是首先~,把看不顺 眼的人都撤换掉。

≈ 排除异己,党同伐异

«Изгонять иных себе» — изгонять не согласных с моей точкой зрения или принадлежащих иным партиям и группам; вытеснять инакомыслящих («инородные элементы»); устранять неугодных кому-то людей.

排糠障风 pái kāng zhàng fēng

- △ 扬场而障住风,糠皮排去不了。 比喻行动跟目的相反。
- ※ 汉·王符《潜夫论·救边》: "不一命大将以扫丑虏而州郡稍稍肖役,连连不已。若排糠障风,掏沙壅河。"
- ◆ 我们的目的就是赶快把这些电视 卖出去,可你却把已经制作好的 广告给停播了,这不是~吗?

«Отвеивать мякину и загораживать ветер» — совершать поступки, прямо противоположные поставленным целям.

排难解纷 pái nàn jiě fēn

- ② 原指为人排除危难,解决纠纷。 今指调停双方争执。
- ◆ 居委会的主要工作就是为社区居民~。
- ≈ 排患解纷,排忧解难.
- ≠ 火上浇油

«Ликвидировать трудности, улаживать разногласия» — мирить; примирять; налаживать отношения; разрешать спор; улаживать конфликт.

排沙简金 pái shā jiǎn jīn

△ 排:除去;简:选取。拨开沙子 来挑选金子。比喻从大量的东西 中选取精华。

- 審 南朝宋・刘义庆《世说新语・文学》: "潘文烂若披锦, 无处不善; 陆文若排沙简金,往往见宝。"
- ◆ 资料整理是一项细致的工作,必 须~,从大量的、庞杂的资料中, 选出有价值的东西来。
- ≈ 披沙拣金,爬罗剔抉

«Отсеивать песок и отбирать золото» — найти рациональное зерно; тщательный, искусный отбор; кропотливый труд.

排山倒海 pái shān dǎo hǎi

- △ 推开高山,翻倒大海。形容力量 强盛,声势浩大。
- % 《资治通鉴·齐纪高宗建武二年》: "昔世祖以回山倒海之威,步骑数十万,南临瓜步,诸郡尽降。"宋·杨万里《六月二十四日病起喜雨》: "病势初来敌颇强,排山倒海也难当。"
- ❖ 这种~的巨潮,是任何顽固势力 所不能抵挡得住的。(邹韬奋 《抗战以来•自动奋发的千万青 年》)
- ≈ 回山倒海,移山倒海,翻江倒 海

«Сносить горы и опрокидывать моря» — всесокрушающий; победоносный; могучий поток.

排山压卵 pái shān yā luǎn

- △ 比喻双方力量对比悬殊,弱方不 堪一击。
- 《晋书·杜有道妻严氏传》: "亦由排山压卵,以汤沃雪耳。"
- ≈ 泰山压卵.
- ≠ 以卵投石,螳臂当车
- ◆ 国家队来和我们这个校队打比赛,那还不是~,我们根本连一分都拿不到。

«Сдвинуть гору, (чтобы) раздавить яйцо» — огромная разница в соотношении сил двух сторон, слабая сторона не выдержит даже первого удара.

攀龙附凤 pān lóng fù fèng

- △ 指巴结投靠有权势的人以获取富贵。
- **%** 汉·扬雄《法言·渊骞》:"攀 龙鳞,附凤翼。"
- 剧中那个~、奉承拍马的处长,在 生活中虽然并不多见,却写得很 真实。
- ≈ 趋炎附势,攀葛附藤,攀高谒 贵,攀龙附骥

«Держаться за дракона и следовать за фениксом» — пользоваться высоким покровительством; иметь связи среди сильных мира сего; держаться за сильных мира сего.

攀辕卧辙 pān vuán wò zhé

- ② 拉住车辕,躺在车道上,不让车 走。旧时用作挽留好官的谀词。
- 帶 南朝梁·沈约《齐故安陆昭王碑》: "攀车卧辙之恋,争涂不忘。"
- ◆ 在戏曲中,把寇准描写成一个了 不起的清官,朝廷宣他进京时, 百姓~,不忍让他离去,这当然也 是一种美化。
- ≈ 攀辕扣马

«Цепляться за оглобли и ложиться на пути» — удерживать на посту полюбившегося народу администратора.

盘根错节 pán gēn cuò jié

- 盘: 盘曲; 错: 交错; 节: 枝 节。树木的根枝盘旋交错。比喻 事情纷难复杂。
- **%** 《后汉书·虞诩传》:"志不求 易,事不避难,臣之职也;不遇 盘根错节,何以别利器乎?"

◆ 公司里的人事关系~,使他不敢乱 说话,生怕不小心得罪了谁。

≈ 错综复杂

«Переплетенные корни и спутанные коленца» — запутанное дело; неразбериха; хаос; переплетаться между собой; запутанный клубок; крайне сложное и трудное дело.

盘龙之癖 pán lóng zhī pǐ

△ 指爱好赌博的恶习。

- **%** 《晋书·刘毅传》记载:刘毅小 名盘龙,好赌博,每次下注达数 百万。
- ◆ 他最近染上了~,每天流连于赌场,不能自拔。

«Пристрастие свернутого дракона (Лю И) (Пань Лунь)» — пагубная привычка, страсть к азартным играм.

盘马弯弓 pán mǎ wān gōng

- 型 驰马盘旋,张弓要射。形容摆开 架势,准备作战。后比喻故做惊 人的姿态,实际上并不立即行 动。
- 審 唐·韩愈《雉带箭》诗:"将军 欲以巧伏人,盘马弯弓惜不 发。"
- ◆ 日本之决心,已泰半持定,乃作 ~,乘机欲发之势。(李大钊《国 民之薪胆》)

«Гарцевать на лошади и натягивать лук» — напускать на себя грозный вид; бряцать оружием; быть в полной боевой готовности, держать оружие наготове.

磐石之安 pán shí zhī ān

△ 形容极稳固。

- **%** 《荀子·富国》: "则国安于磐 石。"
- ◆ 我们的国家日益强大,江山如~。

≈ 磐石之固,磐石桑苞,坚如磐 石,稳如泰山.

≠ 不堪一击

«Спокойствие каменной глыбы» — сохранять невозмутимое, абсолютное спокойствие; твердый (крепкий), как монолит; надежный (незыблемый), как скала.

判若云泥 pàn ruò yún ní

- 高低差别就象天上的云彩和地下的泥土那样悬殊。
- 審 唐·杜甫《送韦书记赴西安》 诗:"夫子歘通贵,云泥相望 悬。"
- ❖ 这两篇小说,无论就其思想性或 艺术性而言,都相差很大,真是 ~。
- ≈ 判若鸿沟, 判若两人, 判若天渊 «Отличаться, как облако и грязь» небо и земля; принципиально, диаметрально отличаться.

滂沱大雨 páng tuó dà yǔ

- ② 滂沱: 大雨的样子。形容雨下得很大。
- **%** 《诗·小雅·渐渐之石》: "月 离于毕,俾滂沱矣。"
- ◆ 直到半路,突然下起了~,她无处 藏躲,只好冒雨跑回了家。
- ≈ 倾盆大雨

«Сильный дождь течет ручьями» — ливень стеной; дождь как из ведра.

庞眉皓发 páng méi hào fà

- △ 庞:杂色;皓:洁白。眉发花 白。形容老人相貌。
- ※ 汉·张衡《思玄赋》: "尉尨眉而郎潜兮。"李善注引《汉武故事》: "颜驷,不知何许人,汉文帝时为郎。至武帝尝辇过郎署,见驷尨眉皓发。"

- ◆ 前面走过来一个~的老人,约有七十多岁。
- ≈ 庞眉皓首,庞眉白发

«Мохнатые брови, седые волосы» — внешность человека преклонных лет.

庞然大物 páng rán dà wù

- ② 庞然:高大的样子。指高大笨重的东西。现也用来形容表面上很强大但实际上很虚弱的事物。
- 審 唐·柳宗元《黔之驴》: "虎见之,庞然大物也,以为神,蔽林间窥之。"
- ◆ 把一个五十吨重的~,升到十来米的高度安装,这件事难度太大。
- ≈ 硕大无朋

«Гигантская вещь, огромный предмет» — гигант; грозный великан; исполин; махина; чудовище; громада; колосс на глиняных ногах.

旁观者清 páng guān zhě qīng

- △ 当事人被碰到的问题搞糊涂 了,旁边观看的人却看得很清 楚。
- **%** 《旧唐书·元行冲传》:"当局 称迷,傍观见审。"
- ◆ 常言说"当局者迷,~",多考虑 别人的意见是大有好处的。

«Смотрящему со стороны виднее» — взгляд со стороны; чужую беду руками разведу, а к своей и ума не приложу.

旁见侧出 páng jiàn cè chū

- △ 从不同的角度和侧面表现的形象。
- * 宋·苏轼《书吴道子画后》: "道子画人物,如以灯取影,逆 来顺往,旁见侧出,横伪斜平直 各相乘除。"
- ♦ 诗不宜直,而应~,使人有回味的 余地。

«Со стороны смотреть, со стороны исходить» — разносторонний взгляд на явление; разностороннее описание или показание о явлении; косвенное описание или показание.

旁敲侧击 páng qiāo cè jī

- 公 比喻说话、写文章不从正面直接 点明,而是从侧面曲折地加以讽刺或抨击。
- * 清·吴趼人《二十年目睹之怪现状》第二十回:"只不过不应该这样旁敲侧击,应该要明亮亮的叫破了他。"
- ◆ 有意见,就痛痛快快地说出来, 何必~?

«С одной стороны бить в барабан, с другой — стучать» — опосредованно, иронично выражать свою точку зрения; говорить обиняками; прохаживаться по чьему-то адресу; окольным путем; в завуалированной форме.

旁求俊彦 páng qiú jùn yàn

- ② 旁:广;俊彦:才智过人的人。 向各方面征求贤才。
- **黎** 《尚书·太甲上》: "旁求俊彦,启迪后人。"
- 李世民当上皇帝以后,~,广开言路,施行了一系列开明政策,很快就把国家治理得国富民强。这就是历史上有名的贞观之治。

«Повсюду привлекать добродетельных и способных (людей)».

旁若无人 páng ruò wú rén

- △ 身旁好象没有人。形容态度傲 慢,不把别人放在眼里。
- **%** 《史记·刺客列传》: "荆轲嗜酒, 日与狗屠及高渐离饮于燕市,酒酣以往,高渐离击筑,荆

柯和而歌市中,相乐也,已而相 泣,旁若无人者。"

- 电影放映时有个人在那里~地说话,全不讲一点公德,真是讨厌死了。
- ≈ 目中无人,目无余子

«Словно рядом нет людей» — игнорировать, не считаться с окружающими; вести себя совершенно независимо; не замечать никого вокруг; не обращать внимания ни на что.

旁行斜上 páng xíng xié shàng

- △ 原指《史记》中的《三代世表》、《十二诸侯年表》等。后 泛指用表格行式排列的系表、谱 牒等。
- 《梁书·刘杳传》:"桓谭《新 论》云,太史《三代世表》,帝 行邪(斜)上,并效周谱。"
- ◆ 手书细密百十万言, 无一潦草。 増益者~, …… (清・平步清 《霞外捃屑》卷六)

«Горизонтальное написание имен князей (в «Исторических записках» Сыма Цяня)» — горизонтальное письмо; генеалогия в форме бланка.

抛头露面 pāo tóu lù miàn

- 施:暴露。露出头和面孔。原指 妇女出现在大庭广众之中。现指 公开露面。
- 第 明·许仲琳《封神演义》第三回:"倘久后此城一破,使我妻 女擒往朝歌,露面抛头,尸骸残 暴,惹天下诸侯笑我为无谋之 辈;不若先杀其妻妇,然后自 刎,庶几不失丈夫之所为。"
- ❖ 以前妇女是不允许~,到社会上工 作的。
- ≠ 出头露面,深居简出,足不出户 «Обнажить голову, открыть лицо» появление женщины в общественном,

людном месте; открыто, откровенно показываться на людях.

抛砖引玉 pāo zhuān yǐn yù

- △ 抛出砖去,引回玉来。比喻用自己不成熟的意见或作品引出别人更好的意见或好作品。
- ** 宋·释道原《景德传灯录》卷十: "比来抛砖引玉,却引得个 坠子。"
- ◆ 如果我的这篇文章能起个~的作用,那就是我最大的希望了。

«Брошенный кирпич обернулся яшмой» — своим недостаточно зрелым творчеством, произведением подстегнуть появление интересной идеи или произведения; играть роль скромной прелюдии; как та песчинка, которая вызывает к жизни жемчужину.

庖丁解牛 páo dīng jiě niú

- △ 庖丁: 厨工; 解: 肢解分割。比喻经过反复实践,掌握了事物的客观规律,做事得心应手,运用自如。
- ※ 《庄子・养生主》: "庖丁为文 惠君解牛,手之所触,肩之所 倚,足之所履,膝之所踦,砉然 响然,奏刀騞然,莫不中音。"
- ◆ 他表演安装机器,动作娴熟准确,正如~,游刃有余,观看者无不交口称赞。
- ≈ 游刃有余

«Раздельщик разделывает коровью тушу» — мастер, в совершенстве познавший свою профессию; с большим мастерством; владеть в совершенстве; свободно справиться.

炮凤烹龙 páo fèng pēng lóng

△ 烹:煮;炮:烧。形容菜肴极为 丰盛、珍奇。

- 器 唐·李贺《将进酒》诗:"烹龙炮凤玉脂泣,罗屏绣幕围香风。"
- ◆ 我从未见过那么丰盛的一桌宴席,~,天上地下的珍馐美味无奇不有。

«Жареный феникс и тушеный дракон» — деликатес; изысканная, мастерски приготовленная еда; богатый стол с редкими и ценными блюдами.

佩韦佩弦 pèi wéi pèi xián

- 二 韦: 熟牛皮,弦: 弓弦。原指西门豹性急,佩韦自戒;董安于性缓,佩弦自戒。原形容随时警戒自己。后常比喻有益的规劝。
- * 《韩非子・观行》: "西门豹之性急,故佩韦以缓己;董安于之性缓,故佩弦以自急。"
- 我随身带着这支笔,无非是~,以 时刻提醒自己曾经犯过多么严重 的错误。
- ≈ 韦弦之佩

«Носить шнурок из мягкой кожи, носить тетиву» — постоянно быть настороже; уговорить кого-то; давать полезные советы.

配享从汜 pèi xiǎng cóng sì

- □ 旧时以孔子门徒及某些所谓"名儒"附属于孔子者一并受祭,称配享从汜。
- 祭 《宋史・礼志八》: "国子司业 蒋静言: '先圣与门人通被冕服 无别,配享从汜之人当从所封之 爵服。'"
- ◆ 在现今的社会环境下,很难出现从前那种所谓"~"的名家大儒。

«Сопричисляться к поминаемым (в храме Конфуция)» — войти в элиту мудрепов и общественных деятелей.

朋比为奸 péng bǐ wéi jiān

- □ 朋比: 依附。互相勾结。坏人勾 结在一起干坏事。
- **%** 《新唐书·李绛传》: "趋利之 人,常为朋比,同其私也。"
- ❖ 这两个人~,把公司搞得乌烟瘴 气,都快经营不下去了。
- ≈ 朋党比周,狼狈为奸,结党营 私

«Сдружиться для недобрых дел» — сколотить банду; сколотить компанию на дурные дела; спеться; рука руку моет; устраивать заговоры; быть вкупе.

朋党比周 péng dǎng bǐ zhōu

△ 结党营私,排斥异己。

- **%** 《荀子·臣道》:"朋党比周,以环主图私为务,是篡臣者也。"
- ◆ 共产党内绝不允许拉帮结伙,~, 以谋私利。
- ≈ 结党营私, 朋比为奸

«Сколотить фракцию для неблаговидных целей» — создать свою фракцию, группировку; дворцовая камарилья; клика.

弸中彪外 péng zhōng biāo wài

- △ 弸: 充满; 彪: 文采。指人内有 才德,则有文采,自然外露。赞 美德才兼备的人。
- ※ 汉·扬雄《法言·君子》:"或问:'君子言则成文,动则成德,何以也?'曰:'以其弸中而彪外也。'"
- ◆ 巴金是一个文学大家,他~,言谈 举止无不显出他的通达与睿智。

«Наполненный содержанием и приятной внешности» — и лицом пригож, и умом хорош; человек высокой морали и выдающихся способностей.

蓬荜生辉 péng bì shēng huī

- 全 蓬荜:编蓬草、荆竹为门,形容 穷苦人家。使寒门增添光辉(多 用作宾客来到家里,或赠送可以 张挂的字画等物的客套话)。
- **%** 元·秦简夫《剪发待宾》第三折: "贵脚踏于贱地,蓬荜生光。"
- ◆ 非常感谢你送来的那幅山水画, 它使我的小小的居室~。
- ≈ 蓬屋生辉,蓬荜增辉

«Убогое жилище озарилось светом» — большая честь видеть у себя.

蓬户瓮牖 péng hù wèng yǒu

- A 用蓬草编门,用破瓮做窗。指贫 苦的人家。
- **%** 《礼记·儒行》: "筚门圭窬, 蓬户瓮牖。"
- ◆ 我的家不过是~,实在没法招待你 这样的贵客。
- ≈ 蓬门筚户,蓬户柴门

«Плетеные двери, окна из битой черепицы» — бедное, убогое жилище.

蓬赖麻直 péng lài má zhí

- ② 比喻生活在好的环境里,也能学习成为好人。
- * 《荀子·劝学》: "蓬生麻中, 不扶而直,白沙在涅,与之俱 黑。"
- ◆ 社会环境对孩子的影响是很大的,在一个良好的环境里,就如 ~,可以养成良好的习惯。
- ≈ 蓬生麻中; 近朱者赤, 近墨者黑 «Пряморастущий сорняк среди лубяных культур» хорошая окружающая среда оказывает положительное воздействие.

蓬首垢面 péng shǒu gòu miàn

△ 头发很乱,脸上很脏。旧时形容 贫苦人生活生活条件很坏的样 子。也泛指没有修饰。

- **黎** 《魏书·封轨传》: "君子正其 衣冠,尊其瞻视,何必蓬头垢 面,然后为贤?"
- ◆ 他虽然~,但相貌却依稀未改。
- ≈ 蓬头垢面

«Растрепанная голова и грязное лицо» — не обращать внимания на свою внешность; небрежный; нечистоплотный.

蓬头历齿 péng tóu lì chǐ

- △ 头发蓬乱,牙齿稀疏。形容人衰 老的容貌。
- * 战国楚·宋玉《登徒子好色赋》: "其妻蓬头挛耳, 齞脣历齿。"
- ◆ 在山上除了一个~老樵夫以外,他 什么人也没有看见。
- ≈ 鸡皮鹤发

«Торчащие волосы, редкие зубы» — глубокий старец.

鹏程万里 péng chéng wàn lǐ

- 相传鹏鸟能飞万里路程。比喻前程远大。
- **\$** 《庄子·逍遥游》:"鹏之徙于 南冥也,水击三千里,抟扶摇而 上者九万里。"
- ◆ 你儿子学习这么优秀,活动能力 又这么强,将来长大一定会~,远 举高飞。
- ≈ 锦绣前程,前程远大

«Полет птицы Пэн в десять тысяч ли» — огромные перспективы; великое будущее.

批红判白 pī hóng pàn bái

- △ 批:削;判:分开;红、白:指 花卉。嫁接花木。
- **%** 宋·李格非《洛阳名园记·李氏仁丰园》:"今洛阳良工巧匠, 批红判白,接以他木,与造化争 妙,故岁岁益奇。"

◆ 他是个园艺师,每天的工作就是 ~,嫁接花木,培养新品种。

«Резать красные (цветы) и делить белые» — искусный садовод, выращивающий цветы и прививающий деревья.

批亢捣虚 pī gàng dǎo xū

- △ 批: 用手击; 亢: 咽喉, 比喻要害; 捣: 攻击; 虚: 空虚。比喻 抓住敌人的要害乘虚而入。
- 《史记·孙子吴起列传》:"救 斗者不博戟,批亢捣虚,形格势 禁,则自为解耳。"
- ◆ 面对狡诈的敌人,绝不能硬打硬拚,而必须~,一击而致敌于死地。

«Бить по гортани, атаковать слабые места» — бить по незащищенным, слабым местам противника.

批郤导窾 pī xì dǎo kuǎn

- 此:击;郤:空隙;窾:骨节空处。从骨头接合处批开,无骨处则就势分解。比喻善于从关键处入手,顺利解决问题。
- **%** 《庄子·养生主》:"批大卻, 导大窾。"
- ◆ 要搞好整顿,必须充分做好调查研究,才能~,把问题解决好。

«Попасть в промежуток, ввести в важнейшее место» — действовать ловко, умело, надлежащим образом.

披肝沥胆 pī gān lì dǎn

- △ 披:披露;沥:往下滴。比喻真 心相见,倾吐心里话。也形容非 常忠诚。
- * 唐·黄滔《启裴侍郎》: "沾巾堕睫,沥胆披肝,不在他门,誓于死节。"宋·司马光《体要疏》: "虽访问所不及,犹将披肝沥胆,以效其区区之忠。"

- 我每遇着我所敬爱而知心的人, 就喜欢~地畅谈。(邹韬奋《经 历•初出茅庐》)
- ≈ 肝胆相照,赤诚相待,开诚布公.
- ≠ 虚情假意,钩心斗角

«Обнажить печень, открыть желчь» — быть до конца откровенным; излить душу.

披坚执锐 pī jiān zhí ruì

- ② 穿着铁甲,拿着武器。形容全副 武装。
- * 《战国策・楚策一》: "吾被坚执锐, 赴强敌而死。"《史记・项羽本纪》: "夫被(披)坚执锐,义不如公。"
- ◆ 战斗中,他身先士卒·····他指挥 的部队屡为先锋,战绩卓著。
- ≈ 秣马厉兵.
- ≠ 赤手空拳

«Носить кольчугу и держать меч» — быть во всеоружии; быть начеку.

披荆斩棘 pī jīng zhǎn jí

- △ 劈开丛生多刺的野生植物。比喻 在创业过程中或前进道路上清除 障碍,克服重重困难。
- * 《后汉书·冯异传》: "为吾披荆棘,定关中。"
- ❖ 这却正见出他是在开辟着一条 新的道路;而那~,也正是一个 斗士的工作。(朱自清《闻一多 先生怎样走着中国文学的道 路》)

«Продираться сквозь заросли и срубать колючки» — прокладывать путь, преодолевая препятствия; трудное начало.

披麻救火 pī má jiù huǒ

② 披着麻去救火。比喻惹火烧身, 自招灾祸。

- * 元·无名氏《赚蒯通》第三折: "则落你好似披麻救火,蒯彻也 不似那般人随风倒舵。"
- ◆ 若强动兵甲,正犹∼,必致自焚 也。(明・罗贯中《三国演义》 第一百二十回)

≈ 引火烧身

«Надеть конопляную одежду (траур) и требовать огня» — переть против рожна; искать неприятности на свою голову.

披沙拣金 pī shā jiǎn jīn

- △ 拨开沙子来挑选金子。比喻从大量的东西中选取精华。
- 第 唐·刘知己《史通·直书》: "然则历考前史,征诸直词,虽 古人糟粕,真伪相乱,而披沙拣 金,有时获宝。"
- ❖ 这几年出版的中短篇小说选,能够做到~,使读者从中看到近年来小说创作中的精华。
- ≈ 披沙简金,去粗取精,披榛采兰.
- ≠ 兼收并蓄

«Перебирать песок и искать золото» — искать рациональное зерно.

披星戴月 pī xīng dài yuè

- ② 身披星星,头戴月亮。形容连夜 奔波或早出晚归,十分辛苦。
- * 元·无名氏《冤家债主》第一的:"这大的孩儿披星戴月,早起晚眠。"
- ◆ 经过二十多天~的风尘奔波,到 襄阳后一定要休息几天。(姚雪 垠《李自成》第二卷第二十章)

≈ 风餐露宿

«Набрасывать на себя звезды, надевать на голову луну» — работать от зари до зари; быть занятым и день и ночь.

披榛采兰 pī zhēn cǎi lán

四 披:拔开;榛:丛生的荆棘。拨开 荆棘,采摘兰草。比喻选拔人才。

- 《晋书・皇甫谧传》: "陛下披 榛采兰,并收蒿艾,是以皋陶振 褐,不仁者远。"
- ◆ 做领导的,要学会~,要能在工作中发现人材。
- ≈ 披沙拣金

«Срубить колючки и сорвать лотос» тщательно, кропотливо отбирать талантливых люлей.

皮开肉绽 pí kāi ròu zhàn

- △ 皮肉都裂开了。形容伤势严重。 多指受残酷拷打。
- * 元·关汉卿《包待制三勘蝴蝶 梦》第二折: "浑身是口怎支 吾,恰似个没嘴的葫芦,打的来 皮开肉绽损肌肤。"
- ≈ 遍体鳞伤,体无完肤

«Кожа лопнула и мясо обнажилось» — жестокие побои; страшные раны.

皮里春秋 pí lǐ chūn qiū

- △ 指藏在心里不说出来的言论。
- 《晋书·褚裒传》:"谯国桓彝 见而目之曰:'季野有皮里阳 秋。'言其外无臧否,而内有所 褒贬也。"
- ◆ 别看他平常不多说不多道的,实际上,他是~,心里是很有数的。
- ≈ 皮里阳秋

«Внутри — весна и осень» — осуждать в душе; невысказанная оценка; невысказанная илея.

疲于奔命 pí yú bēn mìng

- △ 原指因受命奔走而搞得很累。后也 指忙于奔走应付,弄得非常疲乏。
- **%** 《左传·成公七年》: "余必使 尔罢于奔命以死。"

◆ 在课程安排上,不能主次不分, 一律要求,这样往往会弄得学生 ~,还学不到有用的东西。

≠ 以逸待劳

«Истощиться в хлопотах» — прилагать все силы; выбиться из сил; измотаться от беготни; вымотать все силы у человека.

蚍蜉撼树 pí fú hàn shù

- **四** 蚂蚁想摇动大树。比喻自不量力。
- ***** 唐·韩愈《调张籍》诗:"蚍蜉撼大树,可笑不自量。"
- ◆ 极少数人,竟想动摇我们的社会 制度,这可真是~。
- ≈ 蚍蜉戴盆

«Муравей раскачивает дерево» — не соразмерять своих сил; браться за непосильное дело.

琵琶别抱 pípá bié bào

□ 旧时指妇女弃夫改嫁。

- * 唐·白居易《琵琶行》: "千呼 万唤始出来,犹抱琵琶半遮 面。"
- ◆ 她早已有了~的念头,此时听了母亲的话,恨不得即时改嫁。

«Пипу взял другой» — вторично выйти замуж.

匹夫匹妇 pǐ fū pǐ fù

△ 平民男女。泛指平民。

- 《尚书·咸有一德》: "匹夫匹妇,不获自尽。"《论语·宪问》: "岂若匹夫匹妇之为谅也,自经于沟渎而莫知之也。"
- ◆ 在旧社会,~者流,除任人宰割 外,是没有任何权利的。
- ≈ 平民百姓

«Обычные мужчины, обычные женщины» — народ; население.

匹夫有责 pǐ fū yǒu zé

△ 国家大事每个人都有责任。

- * 清・顾炎武《日知录・ 正始》:"保天下者,匹夫之贱,与有责 焉耳矣。"
- ◆ "天下兴亡,~",我们每个人都 应该为国家建设贡献自己的力 量。

«Каждый человек несет ответственность» — каждый отвечает за судьбу страны.

匹夫之勇 pǐ fū zhī yǒng

△ 指不用智谋单凭个人的勇力。

- * 《孟子・梁惠王下》: "此匹夫 之勇, 敌一人者也。"
- ❖ 只凭~是做不成什么大事的。
- ≈ 有勇无谋

«Храбрость простолюдина» — храбрость без доблести; удальство задиры.

匹马只轮 pǐ mǎ zhī lún

- △ 一匹战马,一只车轮。微不足道 的一点兵马装备。
- **%** 《公羊传·僖公三十三年》: "然而晋人与姜戎要之殽而击之,匹马只轮无反者。"
- ❖ 这场战役大获全胜,全歼了敌人,~也没有跑掉。

«Один конь да одно колесо» — остатки разбитой армии; плохое воинское снаряжение.

片甲不回 piàn jiǎ bù huí

- △ 一个士兵也没回来。形容全军覆 没。
- 卷 元·无名氏《黄鹤楼》第一折: "贫道祭风,周瑜举火,黄盖诈降,烧曹兵八十三万,片甲不 回。"
- ◆ 这一场战斗将敌军杀得全军覆 没,~。

≈ 片甲不留, 片甲不存, 全军覆没 «Пластины от лат не осталось» — нанести сокрушительное поражение; потерпеть полный разгром.

片言折狱 piàn yán zhé yù

- △ 片言: 极少的几句话; 折狱: 判决诉讼案件。原意是能用简单的几句话判决讼事。后指能用几句话就断定双方争论的是非。
- **%** 《论语·颜渊》: "片言可以折 狱者,其由也与?"
- ◆ 长洲知县姓滕,讳名云霄,两榜出身。极有风力,不惟清廉可敬,颇有片言折狱的才调。 (《云仙笑》五回)

≈ 片辞折狱

«Одной фразой выносить приговор»— понимать с полуслова; одной фразой рассудить спорящих.

片言只语 piàn yán zhǐ yǔ

- ② 零零碎碎的话语。形容语言文字 数量极少。
- **%** 晋·陆机《谢平原内史表》: "片言只字,不关其间。"
- 他的信每次总是~,从不多写。
- ≈ 片言只字, 片言双字, 片纸只字 «Речь в одну фразу» — краткость; немногословие; лапидарность.

偏听偏信 piān tīng piāng xìn

- 点 片面地听了一方面的话就信以为真。多指处理事情的态度不公正。
- ※ 汉·王符《潜夫论·明暗》: "君之所以明者,兼听也;其所以暗者,偏信也。"
- ◆ 他总是乐于听取大家的意见,从不~。

≠ 不偏不倚

«Что-то услышал, чему-то поверил» — страдать пристрастием; пристрастно от-

носиться; судить с предвзятостью; держаться предвзятого мнения по отношению к чему-то; оценивать сквозь призму своего пристрастия.

翩翩公子 piān piān gōng zǐ

- 四 旧时对风流而有文采的富贵子弟的誉称。
- 等 三国魏·曹植《侍太子坐》诗: "齐人进奇乐,歌者出西秦,翩 翩我公子,机巧忽若神。"
- ◆ 同这样一个~说话, 贾小姐不由得 羞红了脸。

≈ 翩翩少年

«Изящный принц» — модный, образованный молодой человек из хорошего общества.

翩若惊鸿 piān ruò jīng hóng

△ 比喻美女的体态轻盈。

- 等 三国魏·曹植《洛神赋》: "(洛神)其形也,翩若惊鸿, 婉若游龙。"
- 正在绳子上忽低忽昂的走来 走去,大有娇若游龙,~之 势。(清・曾朴《孽海花》第六 回)

«Быстрая, словно испуганный лебедь» — тонкая и гибкая фигура красавицы.

骈拇枝指 pián mǔ zhī zhǐ

- □ 骈母: 脚上的拇指与第二趾合成 一趾; 枝指: 手上大拇指旁多生 一指。比喻多余的、无用的东 西。
- **%** 《庄子·骈拇》:"骈拇枝指, 出乎性哉,而侈于德。"
- ❖ 这个科室,有些象~,实在应该进 行调整。

«Сросшиеся пальцы на ногах и шестой палец на руке» — лишний; ненужный.

骈四俪六 pián sì lì liù

- A 骈: 并列,对偶; 俪: 成双,成对。指多用四字、六字句对偶排比的骈体文。
- **黎** 唐·柳宗元《乞巧文》:"骈四 俪六,锦心绣口。"
- Φ 现在还常有~,典丽堂皇的祭文、挽联、宣言、通电。(鲁迅《南腔北调集・作文秘诀》)

«Парные четверки и параллельные шестерки» — литературный стиль, при котором строки идут парами по четыре и шесть иероглифов.

胼手胝足 pián shǒu zhī zú

- △ 胼、胝:老茧。手脚上磨出老 茧。形容经常地辛勤劳动。
- **%** 《荀子·子道》:"耕耘树艺, 手足胼胝以养其亲。"
- ◆ 侨胞的金钱不是容易得到的,是由于他们终年~,千辛万苦,省吃俭用,积蓄起来的。(邹韬奋《抗战以来・热烈爱国的千万侨胞》)
- ≈ 手足胼胝

«Мозолистые руки, мозолистые ноги» — тяжелый, изнурительный труд; тело, изнуренное тяжелым трудом.

飘茵落溷 piāo yīn luò hùn

- △ 随风而落,有的飘在茵席上,有 的落在粪坑里。比喻由于偶然的 机缘而有富贵贫贱的不同命运。 也指女子堕落风尘。
- 《梁书·儒林传·范缜》:"人 之生譬如一树花,同发一枝, 俱开一蒂,随风而堕,自有拂 帘幌坠于茵席之上,自有关篱 墙落于粪溷之侧。坠茵席者,殿 下是也;落粪溷者,下官是 也。"

◆ 大学毕业以后,他们两人所走过 的道路是不同的,一个是青云直 上,一个是穷困潦倒,真是~,各 不相同。

«Летать на ковре, падать в хлев» — у каждого своя судьба.

贫贱骄人 pín jiàn jiāo rén

- △ 身处贫贱,但很自豪。指贫贱的 人蔑视权贵。
- **%** 《史记·魏世家》:"富贵者骄 人乎?且贫贱者骄人乎?"
- ❖ 沈老为人鲠直、~,对于那些达官司贵人从来也不放在眼里。

«Бедный, незнатный, но гордый человек» — бедный человек, с презрением относящийся к власти и богатству.

贫嘴薄舌 pín zuǐ bó shé

- △ 指话多而尖酸刻薄, 使人厌恶。
- **%** 清·曹雪芹《红楼梦》第二十五 回:"什么诙谐!不过是贫嘴贱 舌的讨人厌罢了!"
- ◇ 恐怕大抵要以为这是作者~,随意捏造,以挖苦他所不满的人们的罢。(鲁迅《花边文学・奇怪》)
- ≈ 贫嘴贱舌

«Надоедливый рот, тонкий язык» — злой, острый на язык.

品头评足 pǐn tóu píng zú

- 原指轻浮地议论妇女的容貌。现也比喻对人对事任意挑剔。
- 第 清·黄小配《大马扁》第四回: "那全副精神又注在各妓,那个好颜色,那个好太度,评头品足,少不免要乱哦几句诗出来了。"
- ◆ 你应该多干点实事,不要只是站在一边~。
- ≈ 评头论足,评头品足

«Оценивать голову, оценивать ноги» — оценивать женскую внешность; разобрать по косточкам; придираться к пустякам.

牝鸡司晨 pìn jī sī chén

- ② 母鸡报晓。旧时比喻妇女窃权乱 政。
- **%** 《尚书·牧誓》:"牝鸡无晨。 牝鸡之晨,惟家之索。"
- ❖ 这位老人家满脑子旧思想,看到 女人当队长就唠叨说:"唉,~, 还不乱了套。"
- ≈ 牝鸡晨鸣,牝鸡司旦.
- ≠ 牝鸡无晨

«Курица возвещает рассвет» — жена управляет мужем; фаворитка заправляет государственными делами.

牝牡骊黄 pìn mǔ lí huáng

- 全 骊: 黑色。原意是观察事物要注 重本质,不在乎外表怎样,后比 喻事物的表面现象。
- **%** 《列子·说符》
- ◆ 看待事物要重其本质,即所谓~之 外的东西。

«Самка, самец, черный, желтый / вороной, каурый» — разбираться в существе дела, не обманываясь внешними признаками; не обращая внимание на внешние признаки.

平步青云 píng bù qīng yún

- 平: 平稳; 步: 行走; 青云: 高空。指人一下子升到很高的地位上去。
- * 《史记·范睢蔡泽列传》:"须 贾顿首言死罪,曰:'贾不意君 能自致于青云之上。'"
- ◆ 他原来不过是一个默默无闻的小人物,忽然受到意外的赏识,居然~,成了国民党的要员。

- ≈ 平步登天,一步登天,青云直上.
- ≠ 一落千丈

«Легким шагом подниматься к синим облакам» — без особых усилий сделать блестящую карьеру.

平地风波 píng dì fēng bō

- 平地上起风浪。比喻突然发生意 料不到的纠纷或事故。
- * 唐·刘禹锡《竹枝词》:"常恨 人心不如水,等闲平地起波 澜。"
- ◆ 她做梦也没想到,那封很平常的 信,竟引起了一场~。
- ≈ 平地生波

«На ровном месте — ветер и волны» — необычное, неожиданное происшествие; нечто из ряда вон выходящее; неожиданный оборот событий; неожиданная неприятность (беда, инцидент); ложное обвинение.

平分秋色 píng fēn qiū sè

△ 比喻双方各得一半,不分上下。

- * 《楚辞・九辩》: "皇天平分四 时兮,窃独悲此廪秋。"宋・李 朴《中秋》诗: "平分秋色一轮 满,长伴云衢千里明。"
- ◇ 这场足球赛,两队势均力 敌,~,最后以1:1握手言 和。
- ≈ 不相上下,不分轩轾.
- ≠ 相形见绌

«Равно разделить осенний цвет» — разделить ровно пополам; каждый получил ровно половину.

平心而论 píng xīn ér lùn

② 平心: 心情平和,不动感情; 论:评论。平心静气地给予客观 评价。

- * 清·纪昀《阅微草堂笔记·滦阳 消夏录一》: "平心而论,王弼 始变旧说,为宋学之萌芽。"
- ◆ ~,他的发言虽不免偏颇,但却真的抓住了要害,讲出了别人不敢讲的话。
- ≈ 持平之论

«Рассуждать со спокойным сердцем» — обсуждать, говорить хладнокровно, без предвзятости.

平易近人 píng yì jìn rén

- 四 对人和蔼可亲,没有架子,使人容易接近。也指文字浅显,容易了解。
- **黎** 《史记·鲁周公世家》: "平易 近民,民必归之。"
- 他是个和蔼可亲,~的老人。
- ≈ 和蔼可亲.
- ≠ 盛气凌人,咄咄逼人

«Простой, близкий людям» — доступный; общительный; доходчивый.

平原督邮 píng yuán dū yóu

- ② 平原: 古代地名; 督邮: 古代官名。劣酒、浊酒的隐语。
- 需 南朝宋·刘义庆《世说新语·术解》: "桓公有主簿善别酒, 有酒辄令先尝,好者谓'青州 从事',恶者谓'平原督邮'。"
- ❖ 象这种酒不过是~,品质太低。
- ≠ 青州从事

«Чиновник из Пин Юань»— плохое вино.

萍水相逢 píng shuǐ xiāng féng

- ② 浮萍随水漂泊,聚散不定。比喻 向来不认识的人偶然相遇。
- ***** 唐·王勃《滕王阁序》:"萍水相逢,尽是他乡之客。"

- ◆ 我们虽然是~,但是相同的命运却 把我们紧紧地连在了一起。
- ≈ 萍水相遇, 邂逅相遇

«Встретиться, как ряска на воде» случайная встреча; случайное знакомство в пути.

萍踪浪迹 píng zōng làng jì

- △ 象浮萍、波浪一般的无定。比喻 到处漂泊,没有固定的住所。
- 等明·汤显祖《牡丹亭》第二十出:"恨怱怱,萍踪浪影,风剪了玉芙蓉。"
- ◆ 你每天~,没有一个固定的去处, 我该上哪去找你呢?
- ≈ 浮踪浪迹, 浪迹萍踪, 萍飘蓬转 «След ряски, след волны» скитаться, странствовать; не иметь пристанища; без крыши над головой.

泼油救火 pō yóu jiù huǒ

- ② 救火时用油浇洒。比喻事情处理 不得法,反而使事态更严重。
- *明·罗贯中《三国演义》第七十四回: "今使他为先锋,是泼油浇火也。"
- ❖ 这种想法和做法会引起恶性循环,与~无异,必须重新考虑。
- ≈ 负薪救火,扬汤止沸,火上浇 油

«Подливать масло, чтобы потушить пожар» — совершать нелепые поступки; усугублять положение.

迫不得已 pò bù dé yǐ

- △ 被逼得没有办法,不得不这样。
- **%** 《汉书·王莽传上》:"迫不得已然后受诏。"
- 他这样做,完全是~。
- ≈ 无可奈何.
- ≠ 心甘情愿

«Вынужден, уже невозможно» — быть поставленным перед необходимостью; по принуждению, без альтернатив.

迫在眉睫 pò zài méi jié

- △ 形容事情已到眼前,情势十分紧 迫。
- **%** 《庄子·庚桑楚》: "曰:向吾 见若眉睫之间。"《列子·仲 尼》: "远在八荒之外,近在眉 睫之内。"
- ◆ 新的内战危机忽然又~了。(方 纪《挥手之间》)
- ≈ 近在眉睫,眉睫之间,燃眉之急 «Надвигаться на брови и ресницы» нависать над головой; не терпящий отлагательства.

破壁飞去 pò bì fēi qù

- △ 传说梁代画家张僧繇在壁上画 龙,点上眼睛后龙即飞云。比喻 人突然有钱有势或官职地位一下 子升得很快。
- ***** 唐·张彦远《历代名画记》卷七:"金陵安乐寺四白龙不点眼睛,每云:'点睛即飞去。'人以为妄诞,因请点之。须臾,雷电破壁,两龙乘云腾去上天,二龙未点眼者见在。"
- 谁能想到,这个穷困潦倒的书呆 子,竟然~,一下子显赫起来了 《Пробить стену и улететь» — блестящее художественное произведение; неожиданный взлет, карьерный и материальный.

破釜沉舟 pò fǔ chén zhōu

△ 比喻下决心不顾一切地干到底。

* 《史记·项羽本纪》: "项羽乃 悉引兵渡河,皆沉船,破釜甑, 烧庐舍,持三日粮,以示士卒必 死,无一还心。"

- ◆ 只要我们有~的决心,就能克服 学习上的各种困难。
- ≈ 背水一战,孤注一掷

«Разбить котелки и потопить лодки» отрезать пути к отступлению; принять окончательное решение; сражаться до конпа.

破觚为園 pò gū wéi yuán

- △ 觚:方;園:圆。毁方为圆。比喻去严刑而从简政。
- 《汉书·酷吏传序》:"汉兴, 破觚而为圜,斵琱而为朴,号为 罔漏吞舟之鱼。"
- ❖ 汉朝初期~,废除了秦朝的一些苛政,施行了休养生息的政策,国力很快得以恢复。
- ≈ 破矩为圆

«Сбить острые грани и округлить их» — упростить и смягчить законодательство.

破镜重圆 pò jìng chóng yuán

- 公 比喻夫妻失散或离婚后重新团聚。
- 器 唐•韦述《两京新记》卷三.
- ◆ 他们夫妻两人终于~了,大家都为 他们感到高兴。
- ≈ 破镜重合

«Разбитое зеркало опять стало целым» — встреча супругов после разлуки, размолвки.

破涕为笑 pò tì wéi xiào

- ② 涕:眼泪。一下子停止了哭泣,露出笑容。形容转悲为喜。
- ***** 晋·刘琨《答卢堪书》:"时复相与举觞对膝,破涕为笑。"
- ◆ 听了他的解释,她弄清了真相, 才终于~。
- ≈ 转悲为喜

«Вытереть слезы, чтобы рассмеяться» — неожиданная смена настроения; развеселиться после печали; смеяться сквозь слезы.

破桐之叶 pò tóng zhī vè

△ 比喻已分不可复合的事物。

- **%** 《新唐书·李泌传》:"时李怀光叛,岁又蝗旱,议者欲赦怀光。帝博问群臣,泌破一桐叶附使以进,曰:'陛下与怀光,君臣之分不可复合,如此叶矣。'由是不赦。"
- ◆ 我们的关系,已如~,再也恢复不 了了。
- ≈ 履水难收

«Рваный тунговый лист» — дела не поправить; потерянного не воротить.

破竹之势 pò zhú zhī shì

○ 比喻节节胜利,毫无阻碍。

- 《晋书·杜预传》:"今兵威已 振,譬如破竹,数节之后,皆迎 刃而解。"
- ◆ 我军以~进逼武昌,今闻已进展 到离武昌城仅中国里百五十里之 地。(郭沫若《革命春秋・北伐 途次》)
- ≈ 势如破竹

«Сила, ломающая бамбук» — всесокрушающая сила; непреодолимый напор.

剖腹藏珠 pōu fù cáng zhū

- ② 破开肚子把珍珠藏进去。比喻为 物伤身,轻重颠倒。
- 《资治通鉴·唐纪·太宗贞观元年》: "吾闻西域贾胡得美珠, 剖身以藏之,有诸?"
- ◆ 黛玉道: "跌了灯值钱,是跌了 人值钱……就失了手也有限的, 怎么忽然又变出这~的脾气

来"。(清·曹雪芹《红楼梦》 第四十五回)

≈ 舍本逐末

«Вскрыть живот (для того, чтобы) спрятать жемчуг» — нерациональное поведение; делать глупости; погибать ради наживы; жертвовать жизнью ради богатства, денег.

剖决如流 pōu jué rú liú

- ② 剖决:分析、解决;如流:如同 流水一般。形容分析、解决问题 明快、敏捷。
- **%** 《隋书·裴政传》:"簿案盈 几,剖决如流。"
- ◆ 他对堆积的案卷~,很快就处理完 了。

«Принимать решение, как вода течет» — принимать решение быстро и категорично.

裒多益寡 póu duō yì guǎ

- ② 裒:减少;益寡:增补。拿多余的一方,增加给缺少的一方。比喻多接受别人的意见,弥补自己的不足。
- **%** 《易·谦》:"君子以裒多益寡,称物平施。"
- ◆ 自己的智慧和力量毕竟是有限的,平时最好能~,多听取别人的意见,这样,才不会在工作中犯错误。

«Отнимать излишек и прибавлять к недостающему» — воспринимать мнения других и восполнять свои недостатки; учиться у других.

扑朔迷离 pū shuò mí lí

- △ 指难辨兔的雌雄。形容事情错综 复杂,难以辨别清楚。
- **%** 《乐府诗集·横吹曲辞五·木兰诗》:"雄兔脚扑朔, 雌兔眼迷

离,双兔傍地走,安能辨我是雄雌。"

- ◆ 从作品中可以看出,作者有一种 从~的生活现象中捕捉人物内心世 界的敏感。
- ≈ 错综复杂,真伪难辨

«Самец и самка зайца» — невозможно различить, кто есть кто; неразбериха; путаница; не видеть разницы.

铺张扬厉 pū zhāng yáng lì

- ② 原指竭力铺陈渲染,力求发扬光 大。后多形容过分讲究排场。
- 審 唐·韩愈《潮州刺史谢上表》: "作为歌诗,荐之郊庙,纪泰山 之封,镂白玉之牒,铺张对天之 闳休,扬厉无前之伟绩。"
- ◆ 你看他一到任时,便~的,要办 这个,办那个,几时见有一件事 成了功呢!(清・吴趼人《二十 年目睹之怪现状》第二十一回)
- ≠ 轻描淡写

«Чрезмерное роскошество» — преувеличивать; расхваливать; пускать пыль в глаза; чрезмерная роскошь.

菩萨低眉 pú sà dī méi

- ② 象菩萨那样低眉看人。形容人的 面貌慈祥善良。
- * 《太平广记·俊辩类二》引《谈薮》:"金刚努目,所以降服四魔;菩萨低眉,所以慈悲六道。"
- ★ 若是再高等的呢,结识得几位 有体面的洋大人,那就任凭老佛 爷见著你,也只好~了。 (清•梁启超《新中国未来记》 第五回)

≠ 金刚怒目

«Бодхисатва опускает брови» — быть милостивым; ласково взирать на окружающих.

普度众生 pǔ dù zhòng shēng

- △ 佛家语,认为大众营营扰扰,如 溺海中,佛以慈悲为怀,施宏大 法力,尽力救济他们以便登上彼 岸。
- **黎** 《佛说无量寿经》:"普欲度脱一切众生。"
- ◆ 她站在云端,眼看着很多渔民葬 身海底,心中很是悲恻,于是便 立下心愿,要降生人世,~。(石 三友《金陵野史》)
- ≈ 普济众生,普济群生
- «Спасать все живущее».

Q

七长八短 qī cháng bā duǎn

- △ 形容高矮、长短不齐。也指不幸 的事。
- **%** 明·吴承恩《西游记》第九十一 回:"又见那七长八短、七肥八 瘦的大大小小妖精,都是些牛头 鬼怪,各执枪棒。"
- ❖ 这个山村小学中一个班里的学生 ~,什么年龄的都有。
- ≈ 参差不齐

«Длинный в семь, короткий в восемь» — неровный.

七颠八倒 qī diān bā dǎo

△ 形容十分凌乱。

- 宋·释道原《景德传灯录》卷二十一:"问如何是佛法大师,师曰:'七颠八倒。'"
- ◆ 自从他走了以后,这里的事情 都~,乱成一团,所以赶紧把他 给找回来吧。
- ≈ 颠三倒四,杂乱无章。
- ≠ 有条不紊

«Семь — кувырком, восемь — вповалку» — бессвязная речь; беспорядок.

七零八落 qī líng bā luò

- ② 形容零散稀疏的样子。特指原来 又多又整齐的东西现在零散了。
- **%** 宋·惟白《建中靖国续灯录》卷 六:"无味之谈,七零八落。"
- ◆ 窗外那棵树的叶子纷纷飘落,~地铺了一地。

≈ 七零八碎

«Семь кусочков, восемь падений» рассыпаться в беспорядке; врассыпную; вдребезги.

七窍生烟 qī qiào shēng yān

- 七窍:口和两眼、两耳、两鼻孔。气愤得好象耳目口鼻都要冒出火来。形容气愤到极点。
- * 清·黄小配《廿载繁华梦》第三回:"说罢,悻悻然转出来。把邓氏气得七窍生烟,觉得脑中一涌,喉里作动,旋吐出鲜血来。"
- ◆ 他的几句话,把这个性如烈火的 姑娘气得是~。
- ≈ 怒火中烧.
- ≠ 心平气和

«Семь отверстий порождают дым» — быть очень разгневанным.

七擒七纵 qī qín qī zòng

- ② 三国时,诸葛亮出兵南方,将当 地酋长孟获捉住七次,放了七 次,使他真正服输,不再为敌。 比喻运用策略,使对方心服。
- 《三国志·蜀志·诸葛亮传》: "亮率众南征,其秋悉平。"裴 松之注引《汉晋春秋》:"亮 笑,纵使更战,七纵七擒,而亮 犹遣获。"

★ 大凡猫儿捉住老鼠,总爱~,舞弄半天,直到那只可怜的鼠儿遍体鳞伤,奄奄一息了,才肯加以大嚼。(苏雪林《辛亥革命前后的我》)

«Семь раз пленять, семь раз отпускать» — изматывать противника психологически, принуждая его к капитуляции, к признанию своей слабости (история о том, как Чжугэ Лян семь раз пленял и отпускал вождя южных племен).

七情六欲 qī qíng liù yù

- ② 泛指人的喜、怒、哀、乐和嗜欲 等。
- 《礼记·礼运》:"七情:喜怒 哀惧爱恶欲。六欲:生死耳目口 鼻。"
- ◆ 人固然有~,此外也还有理想和信 念,否则就和行尸走肉无异。

«Семь чувств, шесть страстей» — человеческие эмоции.

七日来复 qī rì lái fù

- ② 《周易》复卦,主十一月。复卦 六爻,第一爻为阳,其他五爻为 阴,表示阴气剥尽阳气复生,称 为"来复"。现常指一星期。
- **%** 《易•复》: "反复其道,七日来复。"
- ◆ 今微论西洋教宗如何,然而~, 必有人焉聚其民而耳提面命 之,……(严复《原强》)

«Семь дней вновь возвращаются» — мужская сила в космогонии, восстанавливающаяся через семь дней; отрезок в семь дней, неделя.

七上八下 qī shàng bā xià

△ 形容心里慌乱不安。

- 锡明·施耐庵《水浒全传》第二十 六回:"那胡正卿心头十五个吊 桶打水,七上八下。"
- ◆ 他就感觉得~,心里老不自在。 (沙汀《烦恼》)
- ≈ 心慌意乱,心神不定

«Семь раз подняться, восемь раз опуститься» — быть в смятении, растерянности; беспокойство.

七手八脚 qī shǒu bā jiǎo

△ 形容人多手杂,动作纷乱。

- * 宋·释普济《五灯会元》卷二十:"上堂七手八脚,三头两面,耳听不闻,眼觑不见,苦乐逆顺,打成一片。"
- ◆ 忽然下起了雨,众人~地把机器搬进了屋。

«Семь рук, восемь ног» — суета, суматоха, спешка.

妻离子散 qī lí zǐ sàn

△ 一家子被迫分离四散。

- **%** 《孟子·梁惠王上》:"父母冻饿,兄弟妻子离散,"
- ◆ 无辜人民之死伤成千累万,~啼 饥号寒者到处皆是。(毛泽东《评国民党对战争责任问题的几种答案》)
- ≈ 家破人亡,骨肉分离

«Супруга ушла, дети разошлись» — семью разбросало по свету.

戚戚具尔 qī qī jù ěr

- △ 戚戚: 互相亲爱的样子。具: 俱,都。尔: 迩,靠近。指兄弟 友爱。
- **%** 《诗经·大雅·行苇》: "戚戚 兄弟, 莫远具尔。"
- ◆ 退省诸王,常有~之心。(三国 魏•曹植《求通亲亲表》)

«Все близки, как родные» — братская дружба.

欺世盗名 qī shì dào míng

△ 欺骗世人,窃取名誉。

- * 《荀子·不苟》: "夫富贵者则类傲之; 夫贫贱者则求柔之。是非仁人之情也,是奸人将以盗名于暗世者也,险莫大焉。"
- ◆ 鲁迅用他辛辣的文笔,揭穿了那 些~的本来面目。
- ≈ 惑世盗名,盗名窃誉

«Обмануть мир и украсть имя» — добиться признания обманным путем.

漆身吞炭 qī shēn tūn tàn

- ② 漆身:身上涂漆为癞;吞炭:喉咙吞炭使哑。指故意变形改音,使人不能认出自己。
- * 《战国策·赵策一》: "豫让又 漆身为厉,灭须去眉,自刑以变 其容。……又吞炭为哑,变其 音。"《史记·刺客列传》: "漆身为厉(癞),吞炭为哑, 使形状不可知。"
- ◆ 在电视剧中,主人公为了报仇, 不惜~,潜到仇人身边,以待时机。

«Покрыть тело лаком и глотать уголь» — довести себя до неузнаваемости.

齐大非偶 qí dà fēi ǒu

- △ 旧时凡因不是门当户对而辞婚 的,常用此话表示不敢高攀的意 思。
- 《左传·桓公六年》: "齐侯欲 以文姜妻郑大子忽,大子忽辞。 人问其故,大子曰: '人各有 耦,齐大,非吾耦也。'"

◆ 你问我和她的关系吗?我们已经 不再来往了。~,我这个出身贫贱 的人,是高攀不上人家的。

«Ци (княжество) велико и нам не пара» — не подходить друг другу; занимать разное социальное положение; не пара.

齐东野语 qí dōng yě yǔ

- A 齐东: 齐国的东部; 野语: 乡下 人的话。孟子蔑视农民, 认为他 们说的话没有根据, 听信不得。 比喻荒唐而没有根据的话。
- **%** 《孟子·万章上》:"此非君子 之言,齐东野人之语也。"
- ☞ 听说明的方孝孺,就被永乐皇帝 灭十族,其一是"师",但也许 是~,我没有考查过这事的真 伪。(鲁迅《两地书》二六)
- ≈ 无稽之谈

«Байки простолюдинов Восточного Ци» — сплетни; домыслы; байки.

齐心合力 qí xīn hé lì

△ 形容认识一致,共同努力。

- **黎** 《墨子·尚贤》: "《汤誓》 曰: '聿求元圣,与之戮力同 心,以治天下。'"
- ◆ 工人们~,只用一天时间就把道 路修好了。
- ≈ 齐心协力,和衷共济,戮力同心.
- ≠ 各行其是

«Собрать сердца, объединить силы» — сплотиться воедино; общими усилиями; единодушно.

其貌不扬 qí mào bù yáng

- A 不扬: 不好看。形容人容貌难看。
- * 《左传・昭公二十八年》: "今 子少不扬,子若无言,吾几失子 矣。"杜预注: "颜貌不显

扬。"唐·裴度《自题写真赞》:"尔才不长,尔貌不扬。"

♪ 别看他~,可学习特别好。

≠ 一表人才

«Это лицо некрасиво» — некрасивая внешность.

奇花异草 qí huā yì cǎo

- ② 原意是指稀奇少见的花草。也比 喻美妙的文章作品等。
- **%** 《西京杂记》卷三:"奇树异草,靡不具植。"
- ◆ 命岸贾于绛州城内,起一座花园,遍求~,种植其中。 (明•冯梦龙《东周列国志》第五十回)
- ≈ 奇葩异卉, 琪花瑶草

«Удивительные цветы, необычные травы» — экзотические растения; необычное произведение.

奇货可居 qí huò kě jū

- △ 指把少有的货物囤积起来,等待 高价出售。也比喻拿某种专长或 独占的东西作为资本,等待时 机,以捞取名利地位。
- **%** 《史记·吕不韦列传》: "吕不 韦贾邯郸,见(子楚)而怜之, 曰:'此奇货可居。'"
- 如今这小小的邮票也等于是钞票,一旦~,没准八分钱的邮票也能卖上个千儿八百的。
- ≈ 待价而沽,囤积居奇

«Особый товар может полежать» — придержать лучшее для спекуляции; преимущества, используемые в корыстных целях; редкий товар места не пролежит.

奇谈怪论 qí tán guài lùn

△ 奇怪的不合情理的言论。

- * 清·钱泳《履园丛话·耆旧·仲子教授》:"乾隆戊申岁,余往汴梁,遇毕秋帆中丞幕中,两眼若漆,奇谈怪论,咸视为异物,无一人与言者。"
- ◆ 对社会上的一些∼,我们要有识别能力。

«Удивительные разговоры, странные речи» — сказки, легенды; нелепость, парадокс.

奇形怪状 qí xíng guài zhuàng

△ 不同一般的, 奇奇怪怪的形状。

- **%** 《晋书·温峤传》: "至牛渚 矶,水深不可测,世云其下多怪 物,峤遂燃犀角而照之,须臾见 水族覆火,奇形异状,或乘马 车,著赤衣者。"
- ◆ 这里的山石,有的象人,有的象 动物,~的,什么样的都有。
- \approx 奇形异状,奇形异相,殊形诡状 «Странная форма, удивительный облик» — причудливый, экстравагантный, эксцентрический.

奇珍异宝 qí zhēn yì bǎo

△ 珍异难得的宝物。

- * 宋·胡仔《苕溪渔隐丛话后 集·东坡四》:"嗟呼,世不乏 奇珍异宝,乏识者耳。"
- ◆ 故宫陈列的~,吸引着无数的参观 者。
- ≈ 稀世珍宝

«Удивительная драгоценность, редкое сокровище».

歧路亡羊 qí lù wáng yáng

企 歧路: 岔路; 亡: 丢失。因岔路 太多无法追寻而丢失了羊。比喻 事物复杂多变,没有正确的方向 就会误入歧途。

- **黎** 《列子·说符》:"大道以多歧 亡羊,学者以多方丧生。"
- 我曾经尝试过探讨这个极其复杂的理论问题,结果是~,找不到时门谷。
- ≈ 多歧亡羊,如堕烟海,目迷五色 «На перекрестке потерять баранов» запутаться в многочисленных изменениях; не иметь четкого курса.

骑虎难下 qí hǔ nán xià

- 全 骑在老虎背上不能下来。比喻做一件事情进行下去有困难,但情况又不允许中途停止,陷于进退两难的境地。
- 《晋书·温峤传》: "今之事势,义无旋踵,骑猛兽安可中下哉。"唐·李白《留别广陵诸公》诗: "骑虎不敢下,攀龙忽堕天。"
- ◆ 由于事先调查研究不够,工程仓促上马,弄得如今~,难以收场。
- ≈ 势成骑虎,进退维谷,进退两 难,欲罢不能

«Оседлав тигра, трудно слезть» — попасть в безвыходное положение; не иметь возможности отказаться от начатого; нельзя останавливаться на полпути.

骑驴觅驴 qí lǘ mì lǘ

- △ 骑着驴去找别的驴。原比喻一面 占着一个位置,一面去另找更称 心的工作。现多比喻东西就在自 己这里,还到处去找。
- **%** 宋·释道原《景德传灯录》卷二 十八:"诵经不不见有无义,真 似骑驴更觅驴。"
- ❖ 这份工作不太称心,但我也只能 先干着,~,看看能不能找到工资 更高一点的。
- ≈ 骑马找马

«Сев на осла, искать осла» — рассеянный; имея работу, искать более интересную работу; имея свое, искать то же самое в других местах.

骑者善堕 qí zhě shàn duò

- □ 惯于骑马的人常常会从马上摔下 来。比喻善长某一技艺的人,往 往因大意而招致失败。
- ※ 汉·袁康《越绝书·外传记吴王 占梦》:"悲哉,夫好船者溺, 好骑者堕,君子各以所好为 祸。"
- ◆ 他本来是个很老练的司机,却偏偏在道路平坦的地方出了事故, 这真是所谓的"~"。

«Наездник часто сваливается» — мастер потерпит неудачу из-за небрежности.

旗开得胜 qí kāi dé shèng

- ② 刚一打开旗帜进入战斗,就取得 了胜利。比喻事情刚一开始,就 取得好成绩。
- * 元·无名氏《射柳捶丸》第四 折: "托赖主人洪福,旗开得 胜,马到成功。"
- ◆ 中国排球队~,首战告捷,后又连 赢三场,顺利地夺得了冠军。
- ≈ 马到成功.
- ≠ 出师不利

«Развернул знамена и добился победы» — едва начав дело, добиться серьезных успехов.

乞儿乘车 qǐ ér chéng chē

△ 讽刺官职提升得快的话。

- * 《三国志・魏书・邓艾传》注引 《世语》: "君释褐登宰府,三 十六日,拥麾盖,守兵马郡,乞 ル乘小车,一何驶乎?"
- 就他那德性,居然~,当上了局长。

«Нищий запрыгнул на колесницу» ироничное замечание о чересчур быстрой чиновничьей карьере.

乞儿马医 qǐ ér mǎ yī

- ② 乞儿: 乞丐; 马医: 兽医中专治 马病的人。旧指卑贱的人。
- 祭 《列子・黄帝》: "自此之后, 范氏门徒,路遇乞儿马医,弗敢 辱也。"
- □ 既与~同贱,为民请命,是其故常。(章炳麟《驳神我宪政说》)

«Нищий и конский лекарь» — отбросы общества; человек самого незавидного положения.

乞浆得酒 qǐ jiāng dé jiǔ

- ② 讨杯水喝,却得到了酒。比喻得 到的超过所要求的。
- **%** 宋·李石《续博物志》卷一: "太岁在酉, 乞浆得酒。"
- ❖ 我们仅仅是要求增加一些研究经费,领导不仅照批,而且还为我们调拨了一批精密试验仪器,这可是~,大大超过了我们的期望。

«Просил отвар, получил вино» — как с неба упало; неожиданное приобретение.

岂有此理 qǐ yǒu cǐ lǐ

- △ 哪有这个道理。指别人的言行或 某一事物极其荒谬。
- 《南齐书·虞悰传》:"郁林 (王)废,悰窃叹日:'王、徐 遂缚袴废一辈子,天下岂有此理 邪?'"
- ◆ 你也不问一声,就把书拿走了, 真是~!
- ≠ 理所当然

«Разве может быть такое положение» — несправедливость; где это видано!; что за безобразие!

杞人忧天 qǐ rén yōu tiān

- 石 紀: 周代诸侯国名,在今河南杞县一带。杞国有个人怕天塌下来。比喻不必要的或缺乏根据的忧虑和担心。
- 《列子·天瑞》: "杞国有人, 忧天地崩坠,身亡所寄,废寝食 者。"
- ◆ 大坝很牢固, 你用不着~。
- ≈ 庸人自扰

«Человек из Ци боялся, что небо (упадет)» — необоснованные страхи; пустое беспокойство.

起承转合 qǐ chéng zhuǎn hé

- 起: 开头;承:承接上文加以申述;转:转折;合:结束。泛指文章的做法。也比喻固定呆板的形式。
- * 清·金圣叹《西厢记读法》: "有此许多起承转合,便令题目 透出文字。"
- 然而不得已,也只好~,上台去 说几句。(鲁迅《而已集・通 信》)
- ≈ 起承转结

«Зачин, изложение, поворот, окончание» — композиция классического произведения; закостенелая форма.

起死回生 qǐ sǐ huí shēng

- □ 把快要死的人救活。形容医术高明。也比喻把已经没有希望的事物挽救过来。
- **黎** 明·张岱《鲁云谷传》: "医不 经师,方不袭古,每以劫剂肊见 起死回生。"
- ◆ 他行医多年,经验丰富,有~的本 事。
- ≈ 妙手回春.
- ≠ 回天乏术

«Умирающий вернулся к жизни» — чудеса медицины; реанимировать, возобновить какое-то дело.

气冲牛斗 qì chōng niú dǒu

- 二 气: 气势; 牛、斗: 即牵牛星和 北斗星, 指天空。形容怒气冲天 或气势很盛。
- * 宋·岳飞《题青泥赤壁》诗: "雄气堂堂贯牛斗,誓将真节报 君仇。"
- ❖ 兴见马忠是害父仇人, ~, 举青 龙刀望忠便砍。(明・罗贯中 《三国演义》第八十三回)
- \approx 气冲霄汉,气吞山河,气贯长虹 «Гнев воздымается до звезд» выйти из себя; прийти в негодование; невероятная смелость; необычайная дерзость духа.

气贯长虹 qì guàn cháng hóng

- ② 贯: 贯穿。正义的精神直上高空,穿过彩虹。形容精神极其崇高,气概极其豪壮。
- **%** 《礼记·聘义》:"气如白虹, 天也。"
- ◆ 正因为这里有煤,~的陇海铁路才不得不岔出一条支脉拐过本省的中部平原,把它那钢铁触角延伸到这黑色而火热的心脏来。
- ≈ 气势磅礴,气冲霄汉,气冲牛斗 «Дух (ци) поднялся выше радуги»— с необычайно широким размахом; с помпой.

气味相投 qì wèi xiāng tóu

- △ 气味:比喻性格和志趣;投:投 合。指人思想作风相同,彼此很 合得来。
- 等明·冯惟敏《天香引·送陈震南》:"气味相投,风情迥别, 议论通玄。"

- 前者妹子同表妹舜英进京,曾与此女中途相遇,因他学问甚优,兼之~,所以结伴同行。
 (清・李汝珍《镜花缘》第六十二回)
- ≈ 臭味相投.

≠ 格格不入

«Дух и аромат сходятся вместе» — сходиться во вкусах; иметь общие наклонности.

气象万千 qì xiàng wàn qiān

- ② 气象: 情景。形容景象或事物壮 丽而多变化。
- **黎** 宋·范仲淹《岳阳楼记》:"朝 晖夕阴,气象万千。"
- ◆ 这庄严秀丽、~的长江真是美极 了。(刘白羽《长江三日》)

«Дух и вид — в огромном множестве (десять тысяч и тысяча)» — разнообразные детали пейзажа; калейдоскоп событий и впечатлений; великолепные явления, бесконечная смена прекрасных картин.

弃暗投明 qì àn tóu míng

- △ 离开黑暗,投向光明。比喻在政 治上脱离反动阵营,投向进步方 而。
- 第 明·许仲琳《封神演义》第五十六回: "今将军既知顺逆,弃暗投明,俱是一殿之臣,何得又分彼此。"
- ◆ 在解放战争时,很多人~,脱离 了国民党阵营,站到了人民一 边
- ≈ 背暗投明,改邪归正.
- ≠ 顽固不化, 怙恶不悛

«Отвернуться от темного и обратиться к светлому» — избрать путь прогресса; заняться добродетельной деятельностью.

弃甲丢盔 qì jiǎ diū kuī

○ 形容打了败仗狼狈逃走的样子。

- 《孟子·梁惠王上》: "填然鼓之,兵刃既接,弃甲曳兵而走,或百步而后止,或五十步而后止。"
- ❖ 这一仗把敌人打得~,落荒而逃, 我军大获全胜。
- ≈ 弃甲曳兵,丢盔卸甲,倒戈弃甲 «Бросить латы и потерять шлем» потерпеть сокрушительное поражение.

弃旧怜新 qì jiù lián xīn

- ② 怜:爱。多指男子抛弃旧宠,爱 上新欢。
- **%** 元·关汉卿《望江亭》第二折: "他心儿里悔,悔。你做的个弃 旧怜新,他则是见咱有意,使这 般巧谋奸计。"
- ◆ 人说帝王多是~的,一厌恶就弃如 敝履。(许啸天《明代宫闱 史》)
- ≈ 弃旧迎新,喜新厌旧 «Бросить старое, полюбить новое»— завести себе новую пассию.

弃书捐剑 qì shū juān jiàn

- 比喻胸怀大大志的人不屑于小事。
- **黎** 《史记·项羽本纪》: "项籍少时,学书不成,去学剑,又不成。项梁怒之。籍曰: '书足以记名姓而已,剑一人敌,不足学,学万人敌。'于是项梁乃教籍兵法。"
- ◆ 自古以来象项羽那样自小胸怀大志,真正做到~,专图大业的能有几人?

«Отбросить книги, отказаться от мечей» — человек с высокими устремлениями не обращает внимания на мелкие, суетные дела.

弃如敝屐 qì rú bì xǐ

- A 敝:破;屣:鞋。象扔破鞋一样 把它扔掉。比喻毫不可惜地抛弃 掉。
- **%** 《孟子·尽心上》: "舜视弃天下, 犹弃敝蹝(屣)也。"
- ◆ 突然有一天,他大彻大悟,把万 贯家财~,一个人出家修行去了。
- ≈ 弃若敝屐,视如敝屐,视如草芥.
- ≠ 敝帚自珍,如获至宝

«Выбросить, как рваный башмак»— решительно отказаться; порвать навсегда.

泣不成声 qǐ bù chéng shēng

- ② 哭得噎住了,出不来声音。形容 非常伤心。
- **%** 《吴越春秋·越王无余外传》: "尽夜哭泣,气不属声。"
- 听着他给大家讲自己的凄惨 身世,小娜在一旁早已哭得~ 了。
- ≈ 泣下如雨, 泣下沾襟, 涕泪交流.
- ≠ 欣喜若狂,捧腹大笑,乐不可支 «Плакать без звука» горько плакать, плакать навзрыд, рыдать в голос, задыхаться от слез.

器二不匮 qì èr bù kuì

- △ 比喻东西有储备,就不怕短缺。
- **%** 《左传·哀公六年》:"器二不 匮,君二多难。"
- ◆ 他深深懂得~的道理,平时就储存 了一些生活用品和食物,所以虽 然突然下的这场大雪阻断了交 通,但他和家人也不觉得有什么 不方便的。

≈ 有备无患

«Посуда вдвойне, и нет недостатка» — предосторожность не помешает; запас карман не тянет.

器小易盈 qì xiǎo yì yíng

- △ 盈:满。器物小,容易满。原指 酒量小。后比喻器量狭小,容易 自满。
- **黎** 汉•吴质《在元城与魏太子笺》: "小器易盈,先取沈顿。"
- ◆ 受到批评便牢骚满腹,这种~的 人,不可能有大作为。

«Сосуд маленький, легко наполнить» — мелочный по натуре человек.

千变万状 qiān biàn wàn zhuàng

△ 变化繁多,呈现出各种情状。

- ※ 汉·伶玄《赵飞燕外传》: "后殿又为温室、凝缸室、浴兰室,曲房连槛,饰黄金白玉,以壁为表里,千变万状。"
- ◆ 庐山以其蔚为大观,~的云雾闻名 干世。
- ≈ 千变万化,千变万态,变化无 穷,变化多端.
- ≠ 一成不变,万古不变,千篇一律 «Тысяча перемен, десять тысяч форм» разнообразный, многообразный.

千仓万箱 qiān cāng wàn xiāng

- ② 形容因年成好,储存的粮食非常 多。
- * 《诗・小雅・甫田》: "乃求千 斯仓,乃求万斯箱。"《抱朴 子・极言》: "千仓万箱,非一 耕所得。"
- 如果每年都有这样~的收成,该有 多好呀!

«Тысячи амбаров и десятки тысяч ларей» — богатый урожай.

千锤百炼 qiān chuí bǎi liàn

出喻经历多次艰苦斗争的锻炼和 考验。也指对文章和作品进行多 次精心的修改。

- 審 普·刘琨《重赠卢谌》诗:"何 意百炼刚,化为绕指柔。" 宋·尤袤《全唐诗话》卷三: "百锻为字,千炼成句。"
- ▶ 诗家好作奇句警语,必~而后能成。(清・赵翼《瓯北诗话》卷一)

≈ 百炼成钢

«Тысячекратная ковка и стократная закалка» — тщательная подготовка кадров; тщательная обработка произведения.

千刀万剐 qiān dāo wàn guǎ

- A: 割肉离骨。一刀一刀将罪犯身上的肉割下处死。形容罪恶重大,死也不能抵罪。
- * 元·无名氏《盆儿鬼》第四折: "即日押赴市曹,将他万剐千 刀,凌迟处死。"
- ◆ 谁敢再有二心,俺便拿送辕门, 听元帅千刀万剐。(清・孔尚任 《桃花扇・誓师》)

≈ 食肉寝皮

«Тысячью ножами десять тысяч (раз) отделить мясо от костей»— изрубить на куски; лютая казнь; достоин самого ужасного наказания.

千方百计 qiān fāng bǎi jì

△ 想尽或用尽一切办法。

- **%** 《朱子语类·论语十七》:"譬如捉贼相似,须是着起气力精神,千方百计去赶他。"
- ◆ 我们~地才与厂方签订了代理合同。
- ≈ 想方设法.
- ≠ 无计可施

«Тысяча способов, сто планов» — всеми способами; всеми правдами и неправдами.

千夫所指 qiān fū suǒ zhǐ

- △ 为众人所指责。形容触犯众 怒。
- **%** 《汉书·王嘉传》: "千人所 指,无病而死。"
- ◆ 卖国贼都会受到~,万人唾骂。
- ≈ 千人所指

«Указанное тысячью человеками» — притча во языцех; предмет всеобщей ненависти и презрения.

千金买笑 qiān jīn mǎi xiào

- ② 花费千金,买得一笑。旧指不惜 重价,博取美人欢心。
- **%** 南朝宋·鲍照《代白纻曲》: "齐讴秦吹卢女弦,千金雇笑买 芳年。"
- ◆ 而在戴澄,却是一大苦事,章台 走马,~的结果,为他带来了一种 不可告人的隐疾。(高阳《玉座 珠帘》)
- ≈ 一笑千金

«За тысячу золотых купить улыбку»— не жалеть денег, чтобы красавица улыбнулась; посещать злачные места.

千钧一发 qiān jūn yī fà

△ 比喻情况万分危急。

- ※ 《汉书・枚乘传》: "夫以一缕 之任,系千钧之重,上悬无极之 高,下垂不测之渊,虽甚愚之 人,犹知哀其将绝也。"唐・韩 愈《与孟尚书书》: "其危如一 发引千钧。"
- ◆ 正在~的时刻,一位不知名的解放军战士奋不顾身跳进冰冷的河水中,救起了落水儿童。
- ≈ 危如累卵, 岌岌可危

«Тысяча цзюней (мера веса) на одном волоске» — крайне опасное положение; все висит на волоске.

千里莼羹 qiān lǐ chún gēng

- 全 千里湖里莼菜做的汤,味道鲜美,不必用盐豉做调味品。泛指有地方风味的土特产。
- 審 南朝宋・刘义庆《世说新语・言語》: "有千里莼羹,但未下盐豉耳。"
- ◆ 便佐饮,还嫌~少。(清•王寿庭《摸鱼儿》)

«(Суп из) листьев чуньцай, (которые растут в озере) Цяньли» — продукция, которой славится данная местность; особые продукты.

千里鹅毛 qiān lǐ é máo

- △ 比喻礼物虽然微薄,却含有深厚的情谊。
- **黎** 宋·欧阳修《梅圣俞寄银杏》诗: "鹅毛赠千里,所重以其人。"
- ◆ 我没有什么东西送给你,只有这本书,~,请你留下做个纪念吧。
- ≈ 千里送鹅毛

«Гусиное перо (присланное) за тысячу ли» — не так дорог подарок, да дорого внимание; прошу принять мой скромный дар.

千了百当 qiān liǎo bǎi dàng

- ② 了:完了,结束;当:恰当。比喻妥帖、有着落。
- **%** 宋·释普济《五灯会元》卷十 九: "不道你不是千了百当底 人,此语只似先师下底语。"
- ◆ 我们的厂长是个好当家的,一切 事情都安排得~。

«Тысяча завершений, сто становлений» — все в полном порядке.

千虑一得 qiān lǜ vī dé

型 即使愚笨的人,在很多次考虑中 也总会有些可取的地方。多用来 表示自谦。

- 《晏子春秋·杂下十八》: "婴 闻之:圣人千虑,必有一失; 愚 人千虑,必有一得。"
- 我们的意见,只当作引玉之砖, ~,希望共同讨论,得出正确结 论。

≠ 千虑一失

«Из тысячи мыслей одна удачная»— даже глупец может придумать что-то дельное.

千头万绪 qiān tóu wàn xù

- 全 绪: 丝头。比喻事情的开端,头 绪非常多。也形容事情复杂纷 乱。
- **%** 三国魏·曹植《自试令》:"机 等吹毛求疵,千端万绪,然终无 可言者。"
- ◆ 一时间, ~, 让他无从谈起。
- ≈ 千条万绪,千丝万缕

«На тысячу концов десять тысяч нитей» — не найти концов; крайне запутанное, сложное дело.

牵肠挂肚 qiān cháng guà dù

- **全** 牵: 拉。形容十分惦念,放心不下。
- * 元·无名氏《冤家债主》第 三折:"可怎生将俺孩儿一时 勾去,害的俺张善友牵肠割 肚。"
- ◆ 她每天上班工作时,却~着留在家里的孩子。
- ≈ 牵肠割肚,念念不忘.
- ≠ 漠不关心

«Тянуть кишки, вешать желудок» — терзаться беспокойством; не находить себе места.

牵羊担酒 qiān yáng dàn jiǔ

② 牵着羊,挑着酒。表示向人慰劳 或庆贺。

- 卷 元·无名氏《举案齐眉》第四 折:"老夫如今牵羊担酒,与孩 儿庆喜。"
- ◆ 百姓们~来到堤岸上慰劳奋战在抗 洪第一线的战士们。

«Тащить барана и нести вино» — отблагодарить, поздравить кого-то.

铅刀一割 qiān dāo yī gē

- ② 铅刀虽不锋利,偶尔用得得当, 也能割断东西。比喻才能平常的 人有时也能有点用处。多作请求 任用的谦词。
- 《后汉书·班超传》:"况臣奉 大汉之威,而无铅刀一割之用 呼?"
- ◆ 我虽然才疏学浅,但自觉尚能~, 请你让我来做这件事吧。
- ≈ 铅刀驽马

«Свинцовый нож может отрезать один раз» — даже никчемный человек может быть полезен; уничижительно о себе.

谦谦君子 qiān qiān jūn zǐ

△ 指谦虚而严格要求自己的人。

- **%** 《易·谦》:"谦谦君子,卑以 自牧也。"
- ◆ 王老夫子真是个~,对什么人都把 "忍让"两个字放在前头。

«Скромный цюньзы» — скромный и требовательный к себе человек.

搴旗斩将 qiān qí zhǎn jiàng

- △ 拔取敌旗,斩杀敌将。形容英勇善战。
- * 《吴子・料故》: "然则一军之中,必有虎贲之士,力轻抗鼎,足轻戎马,搴旗斩将,必有能者。"
- ◆ 岳飞在年轻的时候,就~,立下了 许多战功。

«Вырвать знамя, убить командующего» — доблестно сражаться.

前车之鉴 qián chē zhī jiàn

- △ 鉴: 镜子, 为教训。前面车子翻倒的教训。比喻先前的失败, 可以作为以后的教训。
- 《荀子·成相》: "前车已覆, 后未知更何觉时!"汉·刘向 《说苑·善说》: "前车覆,后 车戒。"
- ◆ ~,请自三思。(清·陈忱《水 浒后传》第二十五回)
- ≈ 前车可鉴,前覆后戒,殷鉴不远.
- ≠ 重蹈覆辙

«Отражение передней повозки» — вынести урок из неудачи предшественника; предостережение.

前赴后继 qián fù hòu jì

- ② 前面的冲上去了,后面的紧跟上来。形容不断投入战斗,奋勇冲杀向前。
- **%** 唐·孙樵《祭梓潼神君文》: "跛马愠仆,前仆后踣。"
- ◆ 波涛汹涌的海浪,奔腾着,咆哮着,没有尽头。
- ≈ 前仆后继,勇往直前.
- ≠ 畏缩不前,临阵脱逃

«Передние идут вперед, задние следуют за ними» — поддерживать преемственность в борьбе; идти вперед волна за волной

前功尽弃 qián gōng jìn qì

- △ 功: 功劳; 尽: 完全; 弃: 丢 失。以前的功劳全部丢失。也指 以前的努力全部白费。
- * 《战国策・西周策》: "公之功甚多,今公又以秦兵出塞,过两周,践韩,而以攻梁,一攻而不得,前功尽灭。"

- 皇上叫你去带兵,或是打土匪, 或是打洋人, 打赢了还好, 打输 了, 岂非~, 自寻苦恼。 (清•李宝嘉《官场现形记》第 四十九回)
- ≈ 前功尽废.
- ≠ 大功告成

«Прежние усилия полностью утрачены» — поставить крест на всем, что было сделано; свести на нет все свои прежние заслуги; все усилия пошли прахом; все старания пропали понапрасну.

潜移默化 qián yí mò huà

- △ 潜:暗中,不见形迹;默:不说 话,没有声音。指人的思想或性 格不知不觉受到感染、影响而发 生了变化。
- **%** 北齐·颜之推《颜氏家训·慕 贤》:"潜移暗化,自然似
- ◆ 文艺作品的思想性和艺术性越 高,对读者~的作用也就越大。
- ≈ 耳濡目染

«Незаметно двигаться, тихо изменяться» — подспудно, постепенно изменяться под чужим влиянием; незаметно поддаваться влиянию; постепенное и незаметное воздействие.

黔驴技穷 qián lǘ jì qióng

- ⇔ 黔:今贵州省一带:技:技能: 穷:尽。比喻有限的一点本领也 已经用完了。
- ※ 唐・柳宗元《三戒・黔之驴》
- 他们不过是~,想求个活命罢 了。(陈立德《前驱》三十八) ≈ 黔驴之计,一筹莫展,束手无策 «Искусство осла из Гуйчжоу иссякло» — исчерпать весь арсенал средств и оказываться в безвыходном положении.

浅见寡闻 qiǎn jiàn guǎ wén

- △ 浅见: 肤浅的见解: 寡闻: 听到 的很少。形容见闻不广, 所知不
- 《史记•五帝本纪赞》: "非好 ₩, 学深思,心知其意,固难为浅见 寡闻道也。"
- ◆ 在这事实发生以前,以我的~,是 万万想不到的。(鲁迅《华盖集 续编的续编。阿Q正传的成 因》)
- ≈ 浅见寡识,孤陋寡闻.
- ≠ 见多识广, 洽闻博见, 远见卓识 «Поверхностный взгляд, малая информированность» — поверхностный, некомпетентный взгляд; недалекий, непросвещенный, узколобый; ограниченный кругозор, не видеть дальше своего носа.

强干弱枝 qiáng gàn ruò zhī

- △ 加强树干,削弱枝叶。比喻削减 地方势力,加强中央权力。
- 《史记·汉兴以来诸侯王年表 序》: "而汉郡八九十,形错诸 侯间, 犬牙相临, 秉其厄塞地 利,强本干弱枝叶之势,尊卑明 而万事各得其所矣。"
- 汉初采取了~的办法以削弱各诸侯 国的势力,加强中央集权。

«Усилить ствол и ослабить ветви» укреплять центр за счет периферии; сильная центральная власть и слабая власть на местах.

强弩之末 qiáng nǔ zhī mò

- △ 强弩所发的矢,飞行已达末程。 比喻强大的力量已经衰弱, 起不 了什么作用。
- 《史记•韩安国列传》: "强弩 之极, 矢不能穿鲁缟。"

书·韩安国传》: "且臣闻之, 冲风之衰,不能起毛羽;强弩之 末,力不能入鲁缟。"

◆ 他把全部力量都用在了上半场比赛,到了后半场时已成了~,再也提不起劲来了。

«Стрела из самострела на излете» силы истощились; выдохнуться, ослабеть; силы на исходе.

墙头马上 qiáng tóu mǎ shàng

A 为男女爱慕之典实。

- * 唐·白居易《井底引银瓶》诗: "妾弄青梅凭短墙,君骑白马傍垂杨。墙头马上遥相顾,一见知君即断肠。"
- ◆ 在一些传统曲目里经常能见到~的 爱情故事。
- ≈ 一见钟情

«(Девушка стоит) на гребне стены, (юноша) сидит на коне» — влюбиться с первого взгляда.

强词夺理 qiǎng cí duó lǐ

- △ 强词:强辩;夺:争。指无理强辩,明明没理硬说有理。
- 第 明·罗贯中《三国演义》第四十三回:"座上一人忽日:'孔明所言,皆强词夺理,均非正论,不必再言。"
- ◆ 他的话简直就是~,你不要信他。
- ≈ 无理取闹.
- ≠ 据理力争

«Нажимать на слова, захватывая истину» — упорно идти против правды; искажать истину, используя словесные аргументы; софистика; казуистика.

翘足而待 qiáo zú ér dài

□ 踮起脚等待。比喻很快就能实 现。

- **黎** 《史记·高祖本纪》: "大臣内 叛,诸侯外反,亡,可翘足而待 也。"
- 敢出圣主,天下太平,可~也。
 (《后汉书•陈球传》)
- ≈ 指日可待

«Ждать, встав на цыпочки» — скоро осуществляться; быстро добиться цели.

巧夺天工 qiǎo duó tiān gōng

- △ 夺: 胜过。人工的精巧胜过天 然。形容技艺十分巧妙。
- **%** 元·赵孟頫《赠放烟火者》诗: "人间巧艺夺天工,炼药燃灯清 昼同。。"
- ◎ 这是一件~的工艺品。
- ≈ 鬼斧神工, 出神入化

«Мастерство превосходит творения Неба» — великолепный мастер; чудесное мастерство; шедевр.

巧发奇中 qiǎo fā qí zhòng

- △ 发:射箭,比喻发言。形容善于 乘机发表意见,后能为事实所证 实。
- **黎** 《史记·封禅书》:"少君资好 方,善为巧发奇中。"
- ◆ 他不光能言善辩,而且目光敏锐,在和人辩论的时候,每每~, 使人无法反驳。

«Мастерски стрелять, удивительно попадать» — достигать поразительного эффекта метким словом, точной фразой.

巧立名目 qiǎo lì míng mù

- ② 变着法定出一些名目来达到某种 不正当的目的。
- * 清·昭梿《啸亭杂录·卷三·朱 白泉狱中上百朱二公书》:"乃 星使临工,以为巧立名目,不容 申辩。"

- ◆ 向企业~收费的做法是不利于企业发展的。
- ≈ 巧立名色

«Хитроумно придумывать названия для цели» — хитроумный предлог; под разными предлогами.

巧取豪夺 qiǎo qǔ háo duó

- 四 巧取: 软骗; 豪夺: 强抢。旧时 形容达官富豪谋取他人财物的手 段。现指用各种方法谋取财物。
- ***** 宋·苏轼《次韵米黻二王书跋 尾》:"巧偷豪夺古来有,一笑 谁似痴虎头。"
- ◆ 英国人用~的办法,从其殖民地获得了大量的财物。
- ≈ 巧偷豪夺

«Хитро обирать, грубо отбирать» — обирать и хитростью и силой.

切磋琢磨 qiē cuō zhuó mó

- ② 将骨、角、玉、石加工制成器物。比喻学习或研究问题时彼此商讨,互相吸取长处,改正缺点。
- **%** 《诗经·卫风·淇奥》: "有匪君子,如切如磋,如琢如磨。"
- ◆ 夜深了,一片寂静,而他们几个 还在~着这个学术问题。

«Резать и полировать, гранить и обтачивать» — совершенствоваться; достигать результата в спорах, учебе и исследовании; оттачивать, отделывать; взвешивать, обдумывать.

切齿腐心 qiè chǐ fǔ xīn

- ② 切齿: 咬紧牙齿; 腐心: 形容心中极恨。形容愤恨到极点。
- 《战国策·燕策三》:"此臣日夜切齿腐心也。"《史记·刺客列传》:"此臣之日夜切齿腐心也。"

- 那些对帝国主义入侵中国感到~的 青年人,发起了著名的"五四" 运动。
- ≈ 切齿痛心,切齿痛恨,恨之入 骨,咬牙切齿

«Стискивать зубы и изъязвлять сердце» — выражать крайнее возмущение; быть вне себя от возмущения.

窃窃私议 qiè qiè sī yì

- △ 背地里小声议论。
- * 唐・韩愈《顺宗实录・永贞五年》: "虽叛两使事,未尝以簿书为意,日引其党屏人切切细语,谋夺官者兵,以制四海之命。"
- ♠ 有意见就当面谈,不要~。
- ≈ 窃窃私语,交头接耳

«Тайные, досужие разговоры» — перешептываться за спиной; распускать слухи и сплетни.

窃玉偷香 qiè yù tōu xiāng

公 比喻引诱妇女。

- 《晋书·贾充传》:"时西域有 贡奇香,一著人则经月不歇,帝 甚贵之,惟以赐充及大司马陈 骞。其女密盗以遗寿,充僚属与 寿燕处,闻其芬馥,称之于 充。……"
- ❖ 这个纨绔子弟别的本事没有,~倒 很在行。

«Украсть самоцвет и похитить благовония» — обесчестить, совратить девушку; надругаться над женщиной.

亲痛仇快 qīn tòng chóu kuài

- ② 做事不要使自己人痛心,使敌人 高兴。指某种举动只利于敌人, 不利于自己。
- ※ 汉·朱浮《与彭宠书》:"凡举事无为亲厚者所痛,而为见仇者所快。"

- ◆ 我们要分清敌我,不能干~的蠢事。
- ≈ 亲者痛,仇者快。

«Родные скорбят, ненавистники радуются» — причинять горе близким и доставлять радость врагам; на горе друзьям, на радость врагам.

钦差大臣 qīn chāi dà chén

- ② 过去指由皇帝派遣并代表皇帝外 出办理重大事件的官员。现在用 来讽刺从上级机关派到下面去, 不了解情况就指手画脚发号施令 的人。
- *精·阮葵生《茶余客话·钦差官使》: "三品以上用钦差大臣关防,四品以下用钦差官员关防。"
- 我们应该和当地的干部共同研究,切不可以~自居,发号施令,独断专行。

«Высочайше командированный полномочный чин» — представитель центральной власти, незнакомый с положением на местах и раздающий нелепые приказы.

秦晋之好 qín jìn zhī hǎo

- △ 春秋时,秦晋两国不止一代互相 婚嫁。泛指两家联姻。
- 卷 元·乔孟符《两世姻缘》第三 折:"末将不才,便求小娘子以 成秦晋之好,亦不玷辱了他,他 如何便不相容。"
- ◆ 你我两家既然结成了~,就是至亲 了,又何必客气呢。
- pprox 秦晋之缘,百年之好,朱陈之好 «Дружба между Цинь и Цзинь» родниться; братский союз; органический брак.

秦楼楚馆 qín lóu chǔ guǎn

△ 泛指歌舞场所。多指妓院。

- 卷 元·张国宾《薛仁贵》第三折: "不甫能待的孩儿成立起,把爹娘不同个天和地,也不知他在楚馆秦楼贪恋着谁,全不想养育的深恩义。"
- ◆ 曾经有一段时间他流连于~,过着 醉生梦死的生活。
- ≈ 柳巷花街

«Циньский терем, чуское подворье» — жилище гетер; увеселительные места; публичный дом.

秦庭之哭 qín tíng zhī kū

- ② 原指向别国请求救兵。后也指哀 求别人救助。
- 《左传·定公四年》:"申包胥如秦乞师,……立依于庭墙而哭,日夜不绝声,勺饮不入口,七日。秦哀公为之赋《无衣》,九顿首而坐。秦师乃出。"
- ◆ 我只能用下策,派人向绵竹(刘 宇亮)作~。(姚雪垠《李自 成》第一卷第二十三章)

«Слезы у циньского двора» — слезно молить о помощи

秦越肥瘠 qín vuè féi jí

- △ 秦越两地相去遥远。比喻疏远隔 膜,各不相关。
- 審 唐・韩愈《争臣论》: "视政之 得失,若越人视秦人之肥瘠,忽 焉不加喜戚于其心。"
- ◆ 我们不应该持~,漠不关心的态度 来对待弱势群体,而应设身处地 地为他们考虑,帮助他们解决一 些最基本的问题。

«Цин и Юэ, толстый и тощий» — отсутствие точек соприкосновения; безразличие друг к другу; дистанция огромного размера.

琴瑟之好 qín sè zhī hǎo

△ 比喻夫妻间感情和谐。

- * 《诗经・周南・关雎》: "窈窕淑女,琴瑟友之。"《诗经・小雅・常棣》: "妻子好合,如鼓瑟琴。"
- ◆ 他们俩海誓山盟,愿永结~。
 «Гармония цинь и сэ (цитры и гуслей)» супружеское счастье; семейная гармония.

琴心剑胆 qín xīn jiàn dǎn

- △ 比喻既有情致,又有胆识(旧小说多用来形容能文能武的才子)。
- **%** 元·吴莱《寄董与几》诗:"小榻琴心展,长缨剑胆舒。"
- 她爱上了这个~的青年。

«Цитра — сердце, меч — желчный пузырь» — эмоциональный и храбрый человек.

禽困覆车 qín kùn fù chē

- 為 禽兽被围捕急了,也会把人的车子撞翻。比喻人在走投无路时就会冒险。
- 《史记·甘茂列传》: "韩公仲 使 苏代 谓 向 寿 曰: '禽 困 覆 车。'"
- ◆ 不要把他逼急了,小心他~,干出 些什么出格的事来。
- ≈ 狗急跳墙

«Загнанная птица перевернет колесницу» — отчаянное сопротивление слабого в безвыходном положении.

螓首蛾眉 qín shǒu é méi

- **%** 《诗经·卫风·硕人》: "螓首 蛾眉,巧笑倩兮,美目盼兮。"
- ◆ 这个女子长得~,走起路来摇曳生 姿,吸引了很多人的目光。

«Лоб цикады, брови ночной бабочки» — писаная красавица.

寝不安席 qǐn bù ān xí

- △ 睡觉也不能安于枕席。形容心事 重重,睡不着觉。
- **%** 《战国策·齐策五》: "秦王恐 之,寝不安席,食不甘味。"
- ◆ 自从他接受了这项工作,就~,食 不甘味,一直在考虑如何才能顺 利完成任务。
- ≈ 寝食不安

«Беспокойно спать на циновке» — жить в постоянной тревоге; сон не идет от беспокойства.

寝苫枕块 qǐn shān zhěn kuài

- 石 苫: 草荐。睡在草荐上,头枕着 土块。古时宗法所规定的居父母 丧的礼节。
- **%** 《仪礼·既夕礼》: "居倚庐, 寝苫枕块。"
- ◆ 丁了艰,却不肯守着居丧的礼节,在那~的时候,还要寻那阳台巫峡的风流。(清・张春帆《宦海》第十五回)
- ≈ 寝苫枕草

«Спать на соломе, подушка — ком земли» — справлять траур по родителям.

沁人心脾 qìn rén xīn pí

- 心:渗入。原指芳香凉爽的空气或饮料使人感到舒适。也形容诗歌和文章优美动人,给人清新爽朗的感觉。
- **黎** 宋·林洪《冷泉亭》诗:"一泓 清可沁诗脾。"

◆ 山坡上是一片茶林,山脚下是一 片果园,住在这里,空气里充满 着一种~的清香。

≈ 沁人肺腑

«Проникать в сердце и селезенку человека» — брать за душу; трогать до слез; приятный, освежающий, мягкий (об аромате, воздухе), волнующий до глубины души; проникать в сердце.

青出于蓝 qīng chū yú lán

- 全 青: 靛青; 蓝: 蓼蓝之类可作 染料的草。青是从蓝草里提炼 出来的,但颜色比蓝更深。比 喻学生超过老师或后人胜过前 人。
- **%** 《荀子·劝学》:"青,取之于蓝,而青于蓝。"
- ◆ 王师傅,你那位徒弟的产品质量 和数量都超过了你,真是~。
- ≈ 冰寒于水

«Синяя (краска) делается из индиго» — ученик, превзошедший своего учителя.

青黄不接 qīng huáng bù jiē

- △ 青: 田时的青苗; 黄: 成熟的谷物。旧粮已经吃完,新粮尚未接上。也比喻人才或物力前后接不上。
- * 《元典章・户部・仓库》: "即 日正是青黄不接之际,各处物斛 涌贵。"
- ◆ 总算安然改业,否则也许还有一段~的失业时期。(邹韬奋《经历•英文教员》)

≈ 青黄不交

«Зеленое (новый урожай) и желтое (старый урожай) не сходятся» — не дотянуть до нового урожая; не сводить концы с концами; трудное материальное или кадровое положение.

青梅竹马 qīng méi zhú mǎ

- △ 青梅: 青的梅子; 竹马: 儿童以 竹竿当马骑。形容小儿女天真无 邪玩耍游戏的样子。现指男女幼 年时亲密无间。
- **黎** 唐·李白《长干行》诗:"郎骑 竹马来,绕床弄青梅。同居长干 里,两小无嫌猜。"
- ≈ 两小无猜,总角之交

«Зеленые сливы, бамбуковые лошадки» — детские игры и забавы; детская непосредственность и чистота; детская дружба.

青面獠牙 qīng miàn liáo yá

- △ 青面: 脸上泛着青色; 獠牙: 露 在外面的长牙。旧时神怪故事中 形容凶神恶鬼的面貌。现形容人 面貌极其凶恶。
- **黎** 明·张岱《水浒牌序》: "吴道 子画地狱变相,青面獠牙,尽化 作一团清气。"
- ♦ 传说中鬼都是~的。

«Синее лицо, выступающие клыки» — демон; исчадье ада; безобразное чудище (о внешности человека).

青山绿水 qīng shān lǜ shuǐ

△ 泛称美好山河。

- ** 宋·释普济《五灯会元》: "问: '牛头未见四祖时如何?'师曰: '青山绿水。' 曰: '见后如何?'师曰: '绿水青山。'"
- 历遍了~,看不尽野草闲花。 (明・吴承恩《西游记》第二十 三回)
- ≈ 山明水秀
- ≠ 穷山恶水

«Синие горы, зеленые воды» — красоты природы.

青史传名 qīng shǐ chuán míng

- △ 青史: 史书。历史上留下好名 声。
- * 元·无名氏《昊天塔》第一折: "俺不能勾青史标名,留芳万 古。"
- 同心报国, ~,有何不美。 (明•施耐庵《水浒全传》第七十一回)
- ≈ 青史留名,青史流芳,流芳百世,万世流芳.
- ≠ 遗臭万年

«В исторических анналах передавать имя» — прославить имя в веках.

青天白日 qīng tiān bái rì

- △ 指大白天。也比喻光明的环境或 政治清明。
- ***** 唐·韩愈《与崔群书》:"青天 白日,奴隶亦知其清明。"
- 没想到时这样的事情就发生在~之 下。
- ≈ 光天化日

«Белое солнце в синем небе» — ясный, светлый; добродетельный; средь бела дня; светлая среда и справедливая политика.

青天霹雳 qīng tiān pī lì

- 霹雳:响雷。晴天打响雷。比喻 突然发生意外的,令人震惊的事 件。
- ***** 宋·陆游《四日夜鸡未鸣起作》诗:"放翁病过秋,忽起作醉墨。正如久蛰龙,青天飞霹雳。"
- ◆ 母亲病逝的消息传来,真如~-般,他震惊得呆住了。
- ≈ 晴天霹雳

«Гром в ясном небе» — как гром среди ясного неба; полная неожиданность.

青蝇点素 qīng yíng diǎn sù

- △ 青蝇:苍蝇,比喻进谗言的人; 素:白色的生绢。苍蝇玷污素 绢。指小人用谗言诬害好人。
- 場 《诗・小雅・青蝇》: "营营青蝇,止于樊,岂弟君子,无信谗言。"汉・王充《论衡・累害》: "清受尘,白取垢;青蝇所汗,常在练素。"
- ♠ 而 ~ , 同 兹 在 藩 。 (《 后 汉 书 杨震传》)

«Муха пятнает шёлковую ткань» — порочить честное имя; клеветать; обливать грязью.

青云直上 qīng yún zhí shàng

- △ 青云:指青天;直上:直线上 升。指迅速升到很高的地位。
- * 《史记·范睢蔡泽列传》: "贾 不意君能自致于青云之上。"南 朝齐·孔稚圭《北山移文》: "度白雪以方洁,干青云而直 上。"
- ◆ 洪承畴是万历年间的进士出身, 登第时年岁很轻,从此步步~, 一帆风顺。(姚雪垠《李自成》 第一卷第五章)
- ≈ 平步青云,一步登天

«Чистое облако прямо поднимается» — сделать головокружительную карьеру; получить широкое признание, быстро идти на повышение.

青州从事 qīng zhōu cóng shì

- △ 青州: 古代州名,在今山东东部;从事:古代官名。好酒的代称。
- **%** 南朝宋·刘义庆《世说新语·术解》:"恒公有主簿善别酒,有

酒则令先尝,好者谓'青州从事',恶者谓'平原督邮'。"

◆ 快把你家里的 "~"拿出来,让我 品尝品尝。

≠ 平原督邮

«Сделано цунши (название должности чиновника) в Цин Чжоу» — прекрасное вино

轻车熟路 qīng chē shú lù

- 五 赶着装载很轻的车子走熟悉的路。比喻事情又熟悉又容易。
- * 唐·韩愈《送石处士序》: "若驷马驾轻车就熟路,而王良、造 父为之先后也。"
- ◆ 你虽然这几年中断了研究工作,但 毕竟有过十几年的经验,现在重新 再干总还是~,困难不会很大。
- ≈ 驾轻就熟

«Легкий экипаж, знакомая дорога» идти проторенным путем; делать хорощо знакомое лело.

轻举妄动 qīng jǔ wàng dòng

- A: 轻率; 妄: 任意。指不经慎 重考虑,轻率地采取行动。
- \$\psi\$ 《韩非子·解老》: "众人之轻弃道理而易忘(妄)举动者,不知其祸福之深大而道阔远若是也。"
- ◆ 主公宜避凶就吉,不可~。 (明・罗贯中《三国演义》第一 百六回)

≠ 谨小慎微,谨言慎行

«Легко поднимать, своевольно поступать» — быть опрометчивым, легкомысленным в своих поступках; недальновидные шаги.

轻诺寡信 qīng nuò guǎ xìn

全 轻易答应人家要求的,一定很少 守信用。

- **%** 《老子》六十三章: "夫轻诺必 寡信,多易必多难。"
- ◆ 对任何事情都应该说到做到,万不可~。
- ≈ 轻言寡信,言而无信.
- ≠ 言而有信,一诺千金

«Легким обещаниям мало меры» — наобещать с три короба; подорвать к себе доверие; сулить, да не делать.

轻裘缓带 qīng qiú huǎn dài

- 全 轻暖的皮袍,宽松的衣带。形容态度从容镇定。
- **%** 《晋书·羊祜传》: "祜在军常 轻裘缓带,身不披甲。"
- ▼ 乐和选十个彪形大汉,各带弓刀,自己~,骑着白马;到城门边,果然大开,昂然而入。 (清・陈忱《水浒后传》第十二回)

«Легкая одежда, свободный пояс»— свободно, непринужденно держаться.

轻于鸿毛 qīng yú hóng máo

- ② 鸿毛: 大雁的毛。比大雁的毛还 轻。比喻毫无价值。
- 祭 汉·司马迁《报任少卿书》: "人固有一死,或重于泰山,或 轻干鸿毛,用之所趣异也。"
- ◆ 为一已私利而死,~,是志向高远的人所不屑为的。
- ≈ 重于泰山

«Легче лебяжьего пуха» — ничего не значащий; бесславный.

轻重缓急 qīng zhòng huǎn jí

- 全 指各种事情中有主要的和次要的,有急于要办的和可以慢一点办的。
- * 清·顾炎武《日知录》卷七: "古之人有至于张空弮、罗雀鼠而民无二志者,非上之信有以结

其心乎? 此又权于缓急轻重之间 而为不得已之计也。"

◆ 处理复杂纷纭的事务,应有个~, 切不可急于求成。

«Легкое и тяжелое, медленное и быстрое» — всему свое место и время; всегда есть нечто главное и нечто второстепенное, требующее скорого исполнения и неспешного; делить работу по степени ее важности и срочности.

轻嘴薄舌 qīng zuǐ bó shé

- 指说话轻率,言语随便。也比喻 人爱说俏皮话。
- * 清·曹雪芹《红楼梦》第三十五回: "袭人听了话内有因,素知宝钗不是轻嘴薄舌奚落人的,自己想起上日王夫人的意思来,便不再提了。"
- ❖ 这时走过来几个小混混,见她一 个年轻女子独自站在那里,遂~地 挑逗起她来。

«Легкий рот, тонкий язык» — пустомеля; иронизировать; легкомысленный разговор.

倾肠倒肚 qīng cháng dào dǔ

△ 比喻把心里的话全都讲出来。

- **黎** 《朱子语录》: "圣人肚肠,更 无许多廉纤缠绕,丝来线去。"
- ◆ 我~地对你说了那么些知心话,你 却反过来如此对我,太不应该 了。

≈ 倾心吐胆

«Опустошать кишки, выворачивать желудок» — высказать все, что скопилось на душе.

倾城倾国 qīng chéng qīng guó

△ 倾: 倾覆; 城: 国。原指因女色 而亡国。后多形容妇女容貌极 姜。

- * 《诗·大雅·瞻印》: "哲夫成城,哲妇倾城。"《汉书·外戚传》: "北方有佳人,绝世而独立,一顾倾人城,再顾倾人国。"
- 相貌其实平常,然而顾影弄姿, 自以为~,且以有异性之追求为乐事。(茅盾《清明前后》3幕)
- ≈ 倾国倾城,闭月羞花,沉鱼落 雁,国色天香

«Покорять города и разрушать государства» — бесподобная, несравненная женская красота.

倾耳而听 qīng ěr ér tīng

- ② 倾: 歪, 侧着。侧着耳朵仔细 听。
- **%** 《礼记·孔子闲居》:"倾耳而 听之,不可得而闻也。"
- ◆ 如果领导们都能对群众的呼声~, 认真对待,那还有什么问题是解 决不了的呢。
- ≈ 倾耳注目

«Слушать склонив ухо» — напряженно, внимательно слушать; обращаться в слух.

倾箱倒箧 qīng xiāng dào qiè

- ○○ 箧: 小箱子。把大小箱子里的东西都倒出来。比喻全部拿出来或彻底翻拾。
- 審 南朝宋・刘义庆《世说新语・贤媛》: "王家见二谢,倾筐倒度,见汝辈来,平平尔;汝可无烦复往。"
- ◆ 他~地找了半天,也没找到那件东 西。
- ≈ 翻箱倒柜, 倾筐倒箧

«Опрокинуть корзины и перевернуть сундуки» — перерывать (переворачивать, обшаривать, перетрясать) все; все обыскать.

清尘浊水 qīng chén zhuó shuǐ

- ② 清尘:喻他人;浊水:喻自己。 比喻相隔很远,会面没有希望。
- 等 三国魏·曹植《七哀诗》:"君 若清路尘,妾若浊水泥,浮沉各 异势,会合何时谐?"
- ◆ 我与她仅仅匆匆见过一次,却在心 底留下了无法磨灭的印象,然而 ~,今生今世大概是无法相见了。

«Очищенный от пыли, мутная вода» — не сметь удостоиться личного знакомства; люди находятся далеко (или по местонахождению, или по социальному положению) и не могут сойтись.

清风两袖 qīng fēng liǎng xiù

- △ 衣袖中除清风外,别无所有。比 喻做官廉洁。也比喻穷得一无所 有。
- * 元·陈基《次韵吴江道中》诗: "两袖清风身欲飘,杖藜随月步 长桥。"
- ◆ 他做了十几年的官,仍然是~,一 无所有。
- ≈ 两袖清风

«Свежий ветер в обоих рукавах» — честный чиновник; бедный как церковная крыса.

清风明月 qīng fēng míng yuè

- ② 清凉的风,明亮的月,形容优美的景色。也比喻清雅闲适。
- 《南史·谢惠传》: "入吾室 者,但有清风;对吾饮者,惟当 明月。"
- 每值良辰美景,~之下,焚一炷香,操一曲琴。(明・佚名《女真观・楔子》)
- ≈ 清风朗月,月白风清

«Свежий ветер, светлая луна» — праздный, беззаботный; очаровательная картина.

清宫除道 qīng gōng chú dào

- △ 清、除: 洒水扫除; 宫: 古代房屋的通称。打扫房屋和道路。指准备迎接贵宾到来。
- 総国策・秦策一》: "将说楚王,路过洛阳,父母闻之,清宫除道,张乐设饮,郊迎三十里。"
- 市政府组织全市~,为的是举办这次大型国际汽车展览。

«Прибрать терем, вычистить дороги» — ждать дорогих гостей.

清夜扪心 qīng yè mén xīn

- △ 清:清静; 扪:按摸。指深夜不 眠,进行反省。
- * 唐·白居易《和梦游春》诗: "扪心无愧畏,腾口有谤讟。" 明·茅维《闹门神》: "倘清夜 扪心,原无芥蒂。"
- ◆ 在今天, 谁要是在团结两个字上 不生长些诚意, 他即使不被人唾 骂, 也当~, 有点儿羞愧。(毛 泽东《反对日本进攻的方针、办 法和前途》)

«Тихой ночью трогать сердце» — лежать без сна, думая над своими просчетами.

蜻蜓点水 qīng tíng diǎn shuǐ

- △ 指蜻蜓在水面飞行时用尾部轻触 水面的动作。比喻做事肤浅不深 入。
- **%** 唐·杜甫《曲江》诗:"穿花蛱蝶深深见,点水蜻蜓款款飞。"
- ◆ 作家不能~式地接触生活,而要扎根于现实生活的泥土中。

«Стрекоза трогает воду» — делать спустя рукава; относиться к делам несерьезно; скользить по поверхности; не вникать глубоко; ограничиваться внешним знакомством; поверхностный.

情不自禁 qíng bù zì jìn

- 全 禁: 抑制。感情激动得不能控制。强调完全被某种感情所支配。
- **%** 南朝梁·刘遵《七夕穿针》诗: "步月如有意,情来不自禁。"
- ◆ 她又~地放声哭了。(沙汀《一 个秋天晚上》)
- ≈ 不由自主

«Чувств сам не сдержу» — без удержу; не в силах сдержать себя.

情急智生 qíng jí shēng zhì

- △ 情况紧急时,突然想出应变的好办法。
- 審 清・李宝嘉《官场现形记》第二十二回: "汤升情急智生,忽然 想出一条主意。"
- ◆ 眼看敌人要搜查到游击队员躲藏的地方,他~,在灶洞里点起火来,浓烟滚滚,呛得敌人赶紧退了出去。
- ≈ 急中生智.
- ≠ 一筹莫展, 手足无措, 束手无策 «В безвыходном положении рождается мудрость» беда ум родит; голь на выдумки хитра; найти выход в критический момент; проявлять находчивость в минуту опасности.

情随事迁 qíng suí shì qiān

- ② 情况变了,思想感情也随着起了 变化。
- **%** 晋·王羲之《兰亭集序》:"情随事迁,感慨系之矣。"
- ◆ 我原来打算写一篇关于"网恋" 的文章,但是现在~,我也没有心 思去写了

«Чувства следуют изменениям событий» — меняется мир — меняемся мы; перемена обстановки влечет за собой перемену в настроении.

情同手足 qíng tóng shǒu zú

- △ 手足: 比喻兄弟。交情很深,如同兄弟一样。
- **黎** 唐·李华《吊古战场文》:"谁 无兄弟,如足如手。"
- ◆ 大学四年的同寝生活,使他们彼此~。

请君入瓮 qǐng jūn rù wèng

- △ 瓮: 一种陶制的盛器。比喻用某 人整治别人的办法来整治他自 己。
- ** 《资治通鉴・唐纪・则天皇后天 授二年》: "兴曰: '此甚易 尔!取大瓮,令囚入中,何事不 承!'俊臣乃索大瓮,火围如兴 法,因起谓兴曰: '有内状推 兄,请兄入此瓮。'兴惶恐叩头 伏罪。"
- ◆ 他又根据破译敌人的电报材料指出:国民党军队正以五六倍于红军的兵力构筑起四道防御碉堡线,张网以待,'~'。(金冲及《毛泽东传》)

«Прошу Вас войти в глиняный котел» — попасться в собственные сети.

请自隗始 qǐng zì wěi shǐ

- ② 自:从;隗:郭隗自称。原指拿自己做一个榜样。后比喻自愿带 头。
- * 《史记·燕召公世家》: "王必 欲致士,请从隗始;况贤于隗 者,岂远千里哉?"
- ◆ 我十分愿意参加这项实验,古人说:~,就让我来带头报个名吧。
- ≈ 先从隗始

«Прошу начать с меня» — подать пример; вызваться.

磬竹难书 qìng zhú nán shū

- 全 罄: 用尽; 竹: 竹简, 用以写字; 书: 写。用尽竹子也难写完。形容罪行多得写不完。后泛指事实多, 写不完。
- 場 《吕氏春秋・明理》: "此皆乱 国之所生也,不能胜数,尽荆越 之 竹,犹不能 书。"《旧唐 书・李密传》: "磬南山之竹, 书罪未穷;决东海之波,流恶难 尽。"
- ◊ 这个杀人狂魔的罪行~。
- ≈ 擢发难数

«Закончились бамбуковые таблички, трудно писать» — злодеяний так много, что бумаги не хватит; неисчислимые злодеяния.

穷兵黩武 qióng bīng dú wǔ

- ② 穷:竭尽; 黩:随便,任意。随意使用武力,不断发动侵略战争。形容极其好战。
- 《三国志·吴书·陆抗传》: "而听诸将徇名,穷兵黩武,动 费万计,士卒雕瘁,寇不为衰, 见我已大病矣。"
- 第二次世界大战的结果是,德、 意、日三个~的法西斯轴心国家被 打败了。
- ≈ 穷兵极武.
- ≠ 马放南山

«Вовсю пользовать войско, все время воевать» — воинственный; пускаться в военные авантюры.

穷寇勿追 qióng kòu wù zhuī

- 不追无路可走的敌人,以免敌人情急反扑,造成自己的损失。也比喻不可逼人太甚。
- * 《孙子·军争》: "穷寇勿迫, 此用兵之法也。"

- 要记得~,小心这个逃犯狗急跳墙,做出什么危险的事来。
- ≈ 穷寇勿迫,穷寇莫追

«Истощенного врага не преследовать» — загнанный зверь способен на все.

穷鸟入怀 qióng niǎo rù huái

- ② 穷鸟: 困窘的鸟; 怀: 投入怀 抱。比喻处境困难而投靠别人。
- 《三国志·魏志·邴原传》: "政窘急,往投原。"裴松之注 引《魏氏春秋》:"政投原曰: '穷鸟入怀。'原曰:'安知斯 怀之可入邪?'"
- ◆ ~, 仁人所悯, 况死士归我, 当 弃之乎! (北齐・颜之推《颜氏 家训・省事》)
- ≈ 穷鸟投人,穷鸟归人,穷猿投 林,寄人篱下

«Испуганная птица за пазуху залетит» — утопающий и за соломинку хватается; идти на все ради своего спасения; находящийся в трудном положении ищет прибежища.

穷形尽相 qióng xíng jì xiàng

- △ 原指描写刻画细致生动,现在指 丑态毕露。
- 这里的猴子相互间极不友好,投以甘蔗,即争夺狂叫扭打得~,使人侧目。
- ≈ 惟妙惟肖,活灵活现,丑态百出 «Исчерпать форму, закончить образ» представить в подлинном неприглядном облике; разоблачить; раскрыть до конца; представить во всей наготе.

琼浆玉液 qióng jiāng yù yè

章 琼:美玉。用美玉制成的浆液, 古代传说饮了它可以成仙。比喻 美酒或甘美的浆汁。

- 祭 汉·王逸《九思·疾世》:"吮 玉液兮止渴,啮芝华兮疗饥。" 战国楚·宋玉《招魂》:"华酌 既陈,有琼浆些。"
- 师父,我这酒赛过~哩。 (元•马致远《岳阳楼》第一 折)

«Яшмовый нектар, яшмовая жидкость» — божественный напиток; чудесные, изумительные вина; нектар.

琼林玉树 qióng lín yù shù

- ② 琼: 美玉。泛指精美华丽的陈设。
- **黎** 唐·蒋防《霍小玉传》: "但觉一室之中,若琼林玉树,互相照曜,转盼精彩射人。"
- 梦中,他走进了一栋房子,里面 铺陈得富丽堂皇,仿佛是~,耀人 眼目。

«Нефритовый лес, яшмовые деревья» — великолепная коллекция; роскошное убранство; богатая обстановка.

秋风过耳 qiū fēng guò ěr

- ② 像秋风从耳边吹过一样。比喻与 己无关,毫不在意。
- ※ 汉·赵晔《吴越春秋·吴王寿梦传》:"富贵之于我,如秋风之过耳。"
- ◆ 我劝你的话,你如同~,毫不理 会。现在闯了祸,这又能怪谁呢?
- ≈ 如风过耳

«Осенний ветер проносится мимо ушей» — не обращать внимания; пропускать мимо ушей.

秋高气爽 qiū gāo qì shuǎng

△ 形容秋季晴空万里,天气清爽。

審 唐·杜甫《崔氏东山草堂》诗:"爱汝玉山草堂静,高秋爽气相 鲜新。" ~,翠竹苍石,仰观云飞,俯瞰峡 泻,他禁不住神魂飘逸。(黄济 人《重庆谈判》11章)

«Осеннее (небо) высоко, воздух прекрасен» — золотая, погожая осень.

秋毫无犯 qiū háo wú fàn

- △ 秋毫: 鸟兽秋天新换的绒毛,比喻 极细微的东西; 犯: 侵犯。指军纪 严明,丝毫不侵犯人民的利益。
- * 《史记・项羽本纪》: "吾入 关,秋毫不敢有所近,籍吏民, 封府库,而待将军。"《后汉 书・岑彭传》: "持军整齐,秋 毫无犯。"
- ◆ 老夫一生公廉正直,与人~。 (元・岳伯川《铁拐李》第二 折)
- ≈ 秋毫不犯,鸡犬不惊
 «Не повредить и волоска» не нанести
 ни малейшего ущерба; ничего не тронуть и не изъять.

秋扇见捐 qiū shàn jiàn juān

- □ 见:被;捐:弃。秋凉以后,扇 子就被抛在一边不用了。旧时比 喻妇女遭丈夫遗弃。
- ※ 汉·班婕妤《怨歌行》诗:"裁为合欢扇,团团似月明,出入君怀袖,动摇微风发。常恐秋节至,凉飙夺炎热,弃捐箧笥中,恩情中道绝。"
- ◆ 但虑一旦色衰,恩情别移,使女 萝无托,~。(唐•蒋防《霍小玉 传》)
- ≈ 秋扇见弃,秋风团扇,始乱终弃 «Брошенный осенний веер» — брошенная, покинутая жена.

秋荼密网 qiū tú mì wǎng

至 茶:茅草上的白花。秋天繁茂的茅草白花,网眼细密的鱼网。比喻刑罚繁苛。

- 祭 汉·桓宽《盐铁论·刑德》: "昔秦法每于秋茶,而网密于凝 脂。"
- 明朝是个刑罚繁苛的朝代,其所制定的各种~般的苛刑,使人人谈之色变。

«Осенняя осока, тесные тенета» — громоздкое и жестокое уголовное законолательство.

求浆得酒 qiú jiāng dé jiǔ

△ 浆: 饮料。比喻所得过于所求。

- * 唐・张鷟《朝野佥载》: "岁在 申酉,求浆得酒。"
- ♥ 哎呀,我只不过想借个笔,你却给 了我这么多书,我这可真是~了。«Просить отвар, а получить вино» получить больше того, о чем просил.

求马唐肆 qiú mǎ táng sì

- 唐:原指无壁之屋,引甲为空的;肆:铺子,这里指卖马的地方。到不是停马处去找马。比喻在什么也没有的地方寻求自己所需的东西。
- 《庄子·田子方》:"彼已尽矣,而女求之以为有,是求马于唐肆也。"
- ≈ 求马于唐

«Искать лошадь на пустом базаре» — напрасная трата сил; бесполезный труд; пытаться найти нужную вещь там, где ее нет.

求全之毁 qiú quán zhī huǐ

- ② 毁: 毁谤。一心想保全声誉,反 而受到了毁谤。
- * 《孟子·离娄上》: "有不虞之 誉,有求全之毁。"

- ◆ 既熟惯,便更觉亲密;既亲密, 便不免有些不虞之隙,~。 (清・曹雪芹《红楼梦》第五 回)
- ≠ 不虞之誉

«Упрек стремящемуся к совершенству» — несправедливый упрек; обидное обвинение.

求仁得仁 qiú rén dé rén

- △ 求仁德便得到仁德。比喻理想和 愿望实现。
- **%** 《论语·述而》:"求仁而得 仁,又何怨。"
- ◆ 从前的是可期而不可得的,现在 是~,马上可以得到的。(老舍 《四世同堂》)
- ≈ 如愿以偿,称心如意.
- ≠ 事与愿违,适得其反

«Искать милости и получить милость» — достигнуть того, к чему стремишься; исполнить свои желания.

求田问舍 qiú tián wèn shè

- 全 舍:房子。多方购买田地,到处 问询屋价。指只知道置产业,谋 求个人私利。比喻没有远大的志 向。
- 《三国志·魏书·陈登传》: "君有国士之名,今天下大乱,帝主失所,望君忧国忘家,有救世之意,而君求田问舍,言无可采,是元龙所讳也,何缘当与君语。"
- 如今这些贪人,拥着娇妻美妾,~,损人肥己,搬斤播两,何等肚肠。(明•凌濛初《初刻拍案惊奇》卷十八)

«Искать (новые) поля, спрашивать о (новом) жилье» — жить только своими заботами; замкнуться в своих интересах; обывательский.

曲尽其妙 qū jìn qí miào

- 二 曲: 委婉,细致;尽:全部表达。把其中微妙之处委婉细致地充分表达出来。形容表达能力很强。
- 審 晋·陆机《文赋序》:"故作《文赋》以述先士之盛藻,因论作文之利害所由,他日殆可谓曲尽其妙。"
- ❖ 这篇小说描写了三个人物的心理 特征,无不~。
- ≈ 出神入化

«Полностью ухватить достоинства чегото» — тонко подметить; с большой выразительностью и полнотой.

曲突徙薪 qū tū xǐ xīn

- 全 曲: 弯; 突: 烟囱; 徙: 迁移; 薪: 柴草。把烟囱改建成弯的, 把灶旁的柴草搬走。比喻事先采取措施,才能防止灾祸。
- ※ 《汉书・霍光传》: "臣闻客有过主人者,见其灶直突,傍有积薪。客谓主人,更为曲突,远徙其薪,不者且有火患,主人嘿然不应。俄而家果失火,邻里共救之,幸而得息。"
- ❖ 这场火灾的原因就是由于麻痹大 意,如果~,事先采取安全措施, 这火灾本来是可以避免的。
- ≈ 未雨绸缪, 防患于未然.
- ≠ 临渴掘井

«Отвести в сторону печную трубу и отодвинуть хворост» — заблаговременно принять меры.

曲高和寡 qǔ gāo hè guǎ

曲调高深,能跟着唱的人就少。旧指知音难得。现比喻言论或作品不通俗,能了解的人很少。

- 器 战国楚·宋玉《对楚王问》: "引商刻羽,杂以流徵,国中属 而和者,不过数人而已。是其曲 弥高,其和弥寡。"
- ◆ 文艺作品如果对群众的欣赏兴趣和欣赏水平不予注意的话,那也只能是一部~的作品。

«Мелодия высока, подтягивающих мало» — предназначенное для избранных; труднопонимаемый; элитарный; недоступный пониманию широких масс, не пользующийся популярностью.

曲终奏雅 qǔ zhōng zòu yǎ

- 乐曲到终结处奏出了典雅纯正的 乐音。后比喻文章或艺术表演在 结尾处特别精彩。也比喻结局很 好。
- 《汉书·司马相如传赞》:"扬雄以为靡丽之赋,劝百而风一, 犹骋郑卫之声,曲终而奏雅,不已戏乎?"
- ❖ 这篇散文开始读起来没有什么吸引人的地方,谁知读到后来,居然~,结尾时极为精彩。

«После песен княжеств звучат оды» — конец — делу венец; эффектная концовка статьи или художественного выступления; прекрасное заключение.

取长补短 qǔ cháng bǔ duǎn

- 吸取别人的长处,来弥补自己的不足之处。也泛指在同类事物中吸取这个的长处来弥补那个的短处。
- 《孟子·滕文公上》: "今滕绝 长补短,将五十里也,犹可以为 善国。"
- ◆ 外来干部和本地干部各有长处, 也各有短处,必须互相~,才能 有进步。(毛泽东《整顿党的作 风》)

≈ 截长补短,绝长补短,舍短取长 «Заимствуя достоинства, восполнять недостатки» — перенимать все положительное; дополнять друг друга.

取精用弘 qǔ jīng vòng hóng

- △ 精:精华;用:享受,占有; 弘:大。从丰富的材料里提取精 化
- **黎** 《左传·昭公七年》: "蕞尔 国,而三世执其政柄,其用物也 弘矣,其取精也多矣。"
- ◆ 他不仅吸收了印度的古典的与民间的舞蹈的精华,而且也吸收着印度以外的世界上的好东西。他是那样地博取广收,~! (郑振铎《赞歌朝霞般的舞蹈》)
- ≈ 取精用宏

«Из многого выбрать наилучшее».

去住两难 qù zhù liǎng nán

- △ 去也不好,留也不好,左右为 难。
- ※ 汉·蔡琰《胡笳十八拍》: "去 住两情兮谁具陈。"
- ◆ ~,踌躇不决。(明·冯梦龙 《东周列国志》第二十九回)
- ≈ 进退两难

«Уходить или оставаться — все плохо» — куда ни кинь — всюду клин; что так. что элак — все плохо.

全功尽弃 quán gōng jìn qì

- ② 功:功效,功绩;弃:丢掉。全部功效都丧失干净。
- * 《战国策・西周策》: "公之功 甚多,今公又以秦兵出塞,过两 周,践韩,而以攻梁,一攻而不 得,前功尽灭。"
- ❖ 没有料到在这个毫不引人注意的 地方出了差错,竟会影响全局, 弄得~。

- ≈ 前功尽弃,功亏一篑,功败垂 成,半途而废.
- ≠ 大功告成

«Свести на нет все предыдущие успехи» — потерпеть фиаско; неожиданный провал.

全始全终 quán shǐ quán zhōng

- 全: 完备,齐全;终:结束。从 头到尾都很完善。形容办事认 真,有头有尾。
- 第 明·吴承恩《西游记》第四十八回:"为人为彻,一定等那大王来吃了,才是个全始全终;不然,又教他降灾贻害,反为不美。"
- ◆ 干工作要~,有头有尾,不能半途 而废。
- ≈ 善始善终,有始有终.
- ≠ 有始无终,有头无尾

«Целостное начало, целостный конец» — последовательно, неуклонно; исчерпывающе полно от начала до конца.

全受全归 quán shòu quán guī

- 封建礼教认为人的身体来自父母,应当终身洁身自爱,以没有受过污辱损害的身体回到父母生我时那样。
- **%** 《礼记·祭义》: "父母全而生 之,子全而归之。"
- ◆ 孝的宗教教人尊重父母的遗体, 要人~,要人不敢毁伤身体发肤。 (胡适《读〈吕氏春秋〉》)

«Непорочность получил, непорочность вернул» — вернуться к своим предкам таким же беспорочным, каким появился на свет.

全无心肝 quán wú xīn gān

△ 比喻不知羞耻。

- **黎** 《南史·陈后主纪》:"叔宝全 无心肝。"
- ◆ 他对父母的哀求根本无动于衷, 真是一个~的人。

«Не иметь ни сердца, ни печени» бессовестный; низкий; ни стыда, ни совести.

权衡轻重 quán héng qīng zhòng

- **四** 权衡: 衡量。衡量哪个轻,哪个重。比喻比较利害得失的大小。
- * 《淮南子・泰族训》: "欲知轻重而无以,予之以权衡,则喜。"《庄子・胠箧》: "为之权衡以称之。"
- ❖ 究竟是先解决职工生活问题,还 是先解决办公楼的扩建?必须~, 才能最后定下来。
- ≈ 审时度势

«Груз и балансир, легкий — тяжелый» — оценивать удачи и поражения, прибыль и убытки; взвесить все за и против.

权宜之计 quán yí zhī jì

- 双宜:暂时适宜,变通;计:计划,办法。指为了应付某种情况而暂时采取的办法。
- 場 《后汉书・王允传》: "及在际会,每乏温润之色,杖正持重,不循权宜之计,是以群下不甚附之。"
- ◆ 自成心中认为成立娘子军只是一时~,往后怎么个办法,他还没有想妥当。(姚雪垠《李自成》第二卷第十五章)

«Планы дела власти» — приспосабливаться к обстоятельствам; мероприятия, сообразные обстоятельствам; соразмерные шаги; полумера; мера, продиктованная конъюнктурными соображениями; мелкие конъюнктурные расчеты;

паллиатив; недостаточно радикальное мероприятие; временная затея.

泉石膏肓 quán shí gāo huāng

- □ 泉石:指山水;膏肓:古人把心 尖脂肪叫"膏",心脏和隔膜之 间叫"肓",据说这是药力达不 到的地方。比喻嗜好山水成癖。
- **%** 《新唐书·田游岩传》: "臣所谓泉石膏肓,烟霞固疾者。"
- ◆ 他整日于山水之间流连忘返,自 称已是~。

«Болеть страстью к родникам и камням» — страсть к красотам природы.

拳拳服膺 quán quán fú yīng

- △ 拳拳: 紧握不舍,引甲为恳切; 服膺:铭记心中。形容恳切地牢 记不忘。
- **%** 《礼记·中庸》:"得一善,则 拳拳服膺而弗失之矣。"
- ◆ 对于你的劝告,我当~,身体力 行。
- ≈ 心悦诚服, 五体投地, 刻骨铭心 «Запечатлеть в сердце» с благодарностью навсегда оставить в своем сердце; сохранить добрую память.

犬吠之警 quǎn fèi zhī jǐng

△ 指抢劫、偷窃之类。

- **%** 《汉书·匈奴传赞》: "三世无 犬吠之警,黎庶亡干戈之役。"

犬牙交错 quǎn yá jiāo cuò

型 错:交叉,错杂。比喻交界线很曲折,象狗牙那样参差不齐。也比喻情况复杂,双方有多种因素参差交错。

- **黎** 《汉书·中山靖王传》:"诸侯 王自以骨肉至亲,先帝所以广封 连城,犬牙相错者,为盘石宗 也。"
- ❖ 这两个国家的边界线~。
- ≈ 犬牙相错, 犬牙相制

«Перемежаться (как) клыки собаки» заходить одно на другое; взаимно переплетаться; сложное переплетение; клинообразное переплетение; форма клина; сильно пересеченный.

雀屏中选 què píng zhòng xuǎn

- ② 雀屏: 画有孔雀的门屏。指得选 为女婿。
- 《旧唐书·高祖窦皇后传》: "乃于门屏画二孔雀,诸公子有求婚者,辄与两箭射之,潜约中目者许之。前后数十辈莫能中。高祖后至,两发各中一目。毅大悦,遂归于我帝。"
- ▼ 哎,我什么时候才会~,给你们家 当上女婿呀!

«Попасть в глаз павлина на экране» удачно посвататься; быть избранным в зятья.

鹊笑鸠舞 què xiào jiū wǔ

- △ 喜鹊欢叫,斑鸠飞舞。旧时用作 喜庆的祝辞。
- **黎** 汉·焦延寿《易林》卷六:"鹊 笑鸠舞,来遗我酒。"

«Сорока радуется, кукушка танцует» — радуемся вместе с вами; разделяем вашу радость (форма приветствия).

裙带关系 qún dài guān xì

- ② 裙带: 比喻妻女、姊妹的亲属。指相互勾结攀援的妇女姻亲关系。
- * 宋·赵昇《朝野类要》卷三: "亲王南班之婿,号曰西宫,即 所谓郡马也,俗谓裙带头官。"

◆ 他依靠~爬上了局长的宝座。

«Отношения (через) завязки юбки» связи, протекция через жену; родство по женской линии; семейственность.

裙屐少年 qún jī shào nián

- △ 裙:下裳; 屐: 木鞋。裙屐是六 朝贵族子弟的衣着。形容只知道 讲究穿戴的年轻人。
- **%** 《北史·邢峦传》:"萧深藻是 裙屐少年,未拾政务。"
- ◆ 门外钿车骈溢,飞尘散香,~, 洋 舶 大 贾 , 辄 坠 鞭 留 宴 。 (清•王韬《瀛壖杂志》)
- ≈ 纨绔子弟,花花公子

«Молодежь передников и деревянных туфлей» — золотая молодежь; изнеженный молодой человек.

群雌粥粥 qún cí yù yù

- ② 原形容鸟儿相和而鸣。后形容在 场的妇女众多,声音嘈杂。
- * 唐·韩愈《琴操·雉朝飞》: "当东而西,当啄而飞,随飞随 啄,群雌粥粥。"
- ◆ 这次来开会的都是妇女,那可真是~啊,我简直受不了啦!

«Стая кур квохчет» — шумное скопище женщин.

群龙无首 qún lóng wú shǒu

- ② 一群龙没有领头的。比喻没有领 头的,无法统一行动。
- **%** 《易·乾》: "用九,见群龙无 首,吉。"
- ◆ 我们既然是个集体,就应该有组织、有领导,否则,~,各行其是,那是什么事也干不成的。
- ≠ 一盘散沙,乌合之众,各自为政 «Стая драконов без главы» массы без вождя; остаться без руководителя.

群轻折轴 qún qīng zhé zhóu

- 全 轻的东西积多了,也能压断车轴。比喻听任小的坏事发展下去,也能造成严重后果。
- * 《战国策・魏策一》: "臣闻积 羽沉舟,群轻折轴,众口铄金, 故原大王之熟计之也。"
- ◆ 不要以为这些都是小事情就马马 虎虎,要知道,积羽沉舟、~,小 事情也会影响公司的信誉。
- ≈ 积羽沉舟

«Множество пушинок переламывают ось» — капля камень точит.

R

燃眉之急 rán méi zhī jí

- △ 燃:烧。火烧眉毛那样紧急。形容事情非常急迫。
- * 宋・释普济《五灯会元》卷十六: "问: '如何是急切一句?'师曰: '火烧眉毛。'"《文献通考·市籴二》: "元祐初,温公入相,诸贤并进用,革新法之病民者,如救眉燃,青苗、助役其尤也。"
- ◆ 此在目前,实救~。(叶圣陶 《前途》)
- ≈ 迫在眉睫,当务之急

«Опасно, (словно) поджигают брови» — опасная, экстремальная ситуация; острое положение; спешное дело; экстренные нужды; сверхсрочный; насущный; не терпящий ни малейшего отлагательства

让枣推梨 ràng zǎo tuī lí

- ② 小儿推让食物的典故。比喻兄弟 友爱。
- **%** 《南史·王泰传》: "年数岁时,祖母集诸孙侄,散枣栗于

- 床。群儿竞之,泰独不取。"《后汉书·孔融传》注引《融家传》: "年四岁时,每与诸兄共食梨,融辄引小者。"
- 兄弟之间应该谦让友爱,~。
- ≈ 推梨让枣

«Уступать финики, отдавать груши» — братская любовь; братские отношения.

惹火烧身 rě huǒ shāo shēn

- △ 惹:引;身:本身。引火烧自己。比喻自找麻烦或自找苦吃。
- **%** 明·东鲁古狂生《醉醒石》第三 回:"庄上人见典史亲来捉获, 不知一件什么天大的事,生怕惹 火烧身,连忙把余琳并冯氏,都 送将出来。"
- ◆ 有意见,我就要提,就算是~,我 也不怕。
- ≈ 惹火焚身,引火烧身

«Разжигая огонь, обжечь (свое) тело» — навлечь беду на собственную голову.

惹事生非 rě shì shēng fēi

- △ 招惹是非,引起争端。
- 場 明・冯梦龙《古今小说》卷三十六: "如今再说一个富家,安分守己,并不惹事生非。"
- ◆ 你都这么大了,还给妈妈添麻 烦,~,是什么道理?
- ≈ 招惹是非,招风揽火.
- ≠ 息事宁人,安分守己

«Провоцировать проблемы, порождать отрицания» — провоцировать споры; создавать дополнительные проблемы.

人才辈出 rén cái bèi chū

- **辈出:**一批一批地出现。形容有才能的人不断涌现。
- * 清・毕沅《续资治通鉴・元纪・世祖至元二十年》: "得如左丞许衡教国子,则人才辈出矣。"

- 我们的时代是~的时代。
- ≈ 人才济济

«Таланты поколениями появляются» — таланты сменяются талантами; каждое поколение дает свои таланты.

人财两空 rén cái liǎng kōng

△ 人和钱财都无着落或都有损失。

- 第 明·凌濛初《初刻拍案惊奇》卷三十六:"他有偌多的东西在我担里,我若同了这带脚的货去,前途被他喊破,可不人财两失。"
- ❖ 泸州遭了日本鬼子的轰炸,店铺 炸毁了,亲戚人家都炸死了,因 此上落得~。(郭沫若《金刚坡 下》)
- ≈ 人财两失,鸡飞蛋打

«Люди, богатства — оба пустое» — утратить все сразу; понести двойные потери — людские и материальные.

人定胜天 rén dìng shèng tiān

- △ 人定: 指人谋。指人力能够战胜 自然。
- * 《逸周书·文传》: "人强胜 天。"宋·刘过《襄阳歌》: "人定兮胜天,半壁久无胡日 月。"
- ◆ 我们相信~,我们能够战胜一切自 然灾害。

«Решимость человека преодолевает Небо» — твердость человека побеждает судьбу; силы человека преодолеют силы природы.

人非木石 rén fēi mù shí

- 型 指人是有思想感情的,容易为外 界事物所打动,不同于无生命、 无知觉、无感情的树木石头。
- 祭 汉·司马迁《报任少卿书》: "身非木石,独与法吏为伍,深 幽囹圄之中,谁可告愬者?"

- ~, 谁能不为这种真情所打动。
- ≈ 人非草木,人非土木

«Человек не дерево или камень» — человек — не бесчувственное существо; сердце — не камень.

人浮于事 rén fú yú shì

- ② 浮:超过。原指人的才德高过所 得俸禄的等级。后指工作中人员 过多或人多事少。
- 《礼记·坊记》:"故君子与其 使食浮于人也,宁使人浮于 食。"

«Людей больше, чем дел» — много свободных рабочих рук; раздутые штаты.

人杰地灵 rén jié dì líng

- △ 杰:杰出;灵:好。指有杰出的 人降生或到过,其地也就成了名 胜之区。
- ***** 唐·王勃《滕王阁序》:"人杰 地灵,徐孺下陈蕃之榻。"
- ❖ 实在襄阳的~,恐怕比它的山水 形胜更值得人赞美。(闻一多 《孟浩然》)

«Человек выдающийся — земля радуется» — место, прославившееся благодаря кому-то; не место красит человека, а человек — место.

人尽其才 rén jìn qí cái

- △ 每个人都能充分发挥自己的才能。
- **%** 《淮南子·兵略训》:"若乃人 尽其才,悉用其力。"
- ◆ 如果能够~,物尽其用,我们的 国家就会发展得更快。
- ≈ 量才录用.
- ≠ 大材小用

«Человек до конца проявил свои таланты» — полностью проявить свои способности и талант.

人面兽心 rén miàn shòu xīn

- □ 面貌虽然是人,但心肠象野兽一样凶狠。形容为人凶残卑鄙。
- \$\text{\$\pi\$} 《列子·黄帝》: "夏桀、殷 纣、鲁醒、楚穆,状貌七窍皆同 于人,而有禽兽之心。"《汉 书·匈奴传赞》: "被发左衽, 人面兽心。"
- ◆ 我哪会知道他是个~的人呢?
- ≈ 衣冠禽兽

«Лицо человека, сердце зверя» — зверь в человеческом обличье; человек-зверь; жестокий; свирепый; лютый.

人面桃花 rén miàn táo huā

- ② 形容男女邂逅钟情,随即分离 之后,男子追念旧事的情 形。
- * 唐·崔护《题都城南庄》诗: "去年今日此门中,人面桃花相 映红。人面不知何处去,桃花依 旧笑春风。"
- 她如今在哪里呢?我一点也不知道,每当我走过她流连过的地方,总不免有~之感。

«Лицо человека (красавицы) и персика цветок» — воспоминания о любимой женщине и днях проведенных с ней.

人民城郭 rén mín chéng guō

- 型 城郭:城墙。城郭还是旧有的,可人都不是原来的。感叹事态变迁,物是人非。
- 審 晋·陶潜《搜神后记》卷一: "有鸟有鸟丁令威,去家千年今始归。城郭如故人民非,何不学仙冢垒垒。"

◆ 像乡下人上街听了许多新奇故事。又像站在高山顶上观察~。 (毛泽东《反对本本主义》)

«Люди и города» — город остался, а люди другие; вещи остаются, а люди уходят; все изменяется со временем.

人命关天 rén mìng guān tiān

- ② 关天: 比喻关系重大。指有关人 命的事情关系及重大。
- * 元·无名氏《杀狗劝夫》第四 折:"人命关天,分甚么首 从。"
- ❖ 这是~的大事,千万不能大意。
- ≈ 性命攸关

«Человеческая судьба связана с Небом» — все мы под Богом ходим; от судьбы не уйдешь; вопрос идет о жизни человека.

人情冷暖 rén qíng lěng nuǎn

- ② 人情:指社会上的人情世故; 冷:冷淡;暖:亲热。泛指人情的变化。指在别人得势时就奉承 巴结,失势时就不理不睬。
- * 唐·白居易《迁叟》诗:"冷暖俗情谙世路,是非闲论任交亲。"
- ◆ 我已经活了大半辈子,对~是深有体会了。
- ≈ 世态炎凉

«Человеческие чувства и холодны, и теплы» — чувства переменчивы; человеческое непостоянство; непостоянство отношения общества к человеку.

人头畜鸣 rén tóu chù míng

- ② 鸣: 叫。这是骂人的话,指虽然 是人,但象畜类一样愚蠢。也比 喻人的行为非常恶劣。
- **%** 《史记·秦始皇本纪》:"(胡 亥)诛(李)斯、(冯)去疾,

任用赵高。痛哉言乎!人头畜鸣。"

幸好我问心无愧,否则对大侠的如此信任,我就是~之类了。(司马紫烟《菩提剑》)

«Человечья голова, зверский рев» — вести себя как скотина; скотское поведение; скотина в человеческом облике.

人微言轻 rén wēi yán qīng

△ 地位低,说话不受人重视。

- ** 宋・苏轼《上执政乞度牒赈济及 因修廨宇书》: "某己三奏其 事,至今未报,盖人微言轻,理 当自尔。"
- ◆ 动员报告最好由你来做,我~,讲 话起不了多大作用。
- ≈ 人微权轻.
- ≠ 德高望重

«Человек мал, речь слаба» — маленький человек; ничего не значащая личность.

人心如面 rén xīn rú miàn

- ② 心: 指思想、感情等。指每个人 的思想也象每个人的面貌一样, 各不相同。
- * 《左传・襄公三十一年》: "人 心之不同,如其面焉,吾岂敢谓 子面如吾面乎?"
- ◆ ~,怎么能要求每个人都有相同的 想法呢?

«Человеческая душа, как лицо» — нет одинаковых человеческих лиц и характеров.

人心所向 rén xīn suǒ xiàng

- △ 向: 归向,向往。指人民群众所 拥护的,向往的。
- **%** 《晋书·熊远传》:"人心所归,惟道与义。"
- ◆ 建设和谐社会,是时代赋予我们的意义深远的、~的主题。

≈ 人心所归, 众望所归

«(Куда) стремятся человеческие сердца» — человеческие стремления и чаяния; заветные желания людей; то, к чему тянутся сердца; симпатии народа на чьей-то стороне.

人心向背 rén xīn xiàng bèi

- ② 向:归向,指拥护;背:背离,指 反对。指人民大众的拥护或反对。
- **%** 明·余继登《典故纪闻》卷四: "顾自古国家未有不以勤而兴以 怠而衰者,天命去留,人心向 背,皆决于是。"
- 国家的盛衰,在于~。

«Стремление и отторжение человеческих сердец» — симпатии и антипатии людей.

人一己百 rén yī jǐ bǎi

- ② 别人一次就做好或学会的,自己 做一百次,学一百次。比喻以百 倍的努力赶上别人。
- 《礼记·中庸》:"人一能之, 己百之;人十能之,己千之。果 能此通矣,虽愚必明,虽柔必 强。"
- ◆ 你的学习虽然落后,但只要有~的 精神去努力,就可以迅速地赶上 去。

«Человек (кто-то) — одно, я — сто» — там, где трудятся в одну силу, ты должен трудиться во сто; делать во сто крат больше других.

人云亦云 rén yún yì yún

- △ 云:说;亦:也。人家怎么说, 自己也跟着怎么说。指没有主 见,只会随声附和。
- **黎** 金·蔡松年《槽声同彦高赋》 诗:"槽床过竹春泉句,他日人 云吾亦云。"

- ◆ 写论文要有独创精神,不要~,拾 人牙慧。
- ≈ 鹦鹉学舌,拾人牙慧,亦步亦 趋,随声附和

«Люди говорят, и (я) говорю»— повторять вслед за всеми; не иметь собственного мнения.

仁心仁术 rén xīn rén shù

△ 心地仁慈, 医术高明。

- ※ 《孟子・离娄上》: "今有仁心 仁闻,而民不被其泽,不可法于 后世者,不行先王之道也。"
- ◆ 他送给张医生一块牌匾,上面写着~四字,表扬张医生医德高尚,医术精湛。

«Человеколюбивое сердце, человеколюбивое мастерство» — великий врач.

仁至义尽 rén zhì yì jìn

- 至: 极,最;尽:全部用出。竭尽仁义之道。指人的善意和帮助已经做到了最大限度。
- **%** 《礼记·郊特性》:"蜡之祭, 仁之至,义之尽也。"
- 我们对他已经做到~了,道理都给 他讲了,出路也给他指出来了, 现在就看他自己怎么做了。

≠ 以怨报德

«Добродетель исчерпана, долг выполнен» — исчерпать все средства; проявлять максимум мягкости и великодушия; проявлять максимум доброты и терпения; сделать все, что можно.

忍俊不禁 rěn jùn bù jìn

- ② 忍俊:含笑;不禁:无法控制自己。指忍不住要发笑。
- 審 唐·赵璘《因话录》卷五: "柜 初成,周戎时为吏部郎中,大书 其上,戏作考词状: '当有千有 万,忍俊不禁,考上下。'"

◆ 大熊猫憨态可掬,小猴子顽皮可 爱,使得周围的大人们∼,孩子 们更是笑得前仰后合。

«Не удержаться от смеха» — рассмеяться; разразиться хохотом.

忍辱负重 rěn rǔ fù zhòng

- △ 为了完成艰巨的任务,忍受暂时的屈辱。
- * 《三国志·吴书·陆逊传》: "国家所以屈诸君使相承望者, 以仆有尺寸可称,能忍辱负重故 也。"
- ◆ 处于万分痛苦中的周恩来,从大 局出发,~,维护了党的统一和生 存。(力平《周恩来传》)

«Терпеть обиды, неся ответственность» — все вытерпеть во имя выполнения ответственного поручения.

忍心害理 rěn xīn hài lǐ

- ② 忍:残忍。心地残忍,丧尽天 良。
- **%** 《诗·大雅·桑柔》: "维彼忍 心,是顾是复。"
- 此时若教抛撇祖父,一人独去, 即使女儿心如铁石,亦不能~至 此。(清・李汝珍《镜花缘》第 十回)
- ≈ 伤天害理,丧尽天良

«Позволять сердцу нарушать нравственность» — бесчеловечно; бессовестно; безжалостно.

认奴作郎 rèn nú zuò láng

△ 形容昏馈糊涂。

* 宋·释道原《景德传灯录》卷十五: "若不颠倒,因什么认奴作郎。"宋·释普济《五灯会元》卷四: "礼拜一任礼拜,不得认奴作郎。"

◆ 你这人也太稀里糊涂的啦,怎么 净做~的事情!

«Принять раба за хозяина» — вверх дном; шиворот-навыворот; путано.

认贼为子 rèn zéi wéi zǐ

- ② 佛家语,指本性昏昧,误将坏人 视作亲近的人。
- 《大方广园觉修多罗经》: "譬如有人,认贼为子,其家财宝终不成就。"
- 他尽力帮助了处于困境中的张 行,却不料~,反被张行抢走了自 己的生意。

«Признать злодея за сына» — считать ложь истиной; делать глупости; признать злодея за друга.

任劳任怨 rèn láo rèn yuàn

- **全** 任:担当,经受。不怕吃苦,也 不怕招怨。
- ※ 汉・桓宽《盐铁论・刺权》: "夫食万人之力者,蒙其忧,任 其怨劳。"《汉书・石显传》: "诚不能以一躯称快万众,任天 下之怨。"
- ◆ 他总是勤勤恳恳,~,不知疲倦地 工作。

≠ 怨天尤人

«Выполнять труд, сносить обиды» — отдавать все силы работе; усердный труженик; упорно трудиться.

任人唯贤 rèn rén wéi xián

- ② 贤:有德有才的人。指用人只选有德有才的人。
- **%** 《尚书·咸有一德》: "任官惟 贤才,左右惟其人。"
- 选拔干部应当是~。
- ≈ 量才录用,任贤使能,举贤任能.
- ≠ 任人唯亲

«Назначать людей только способных»— назначать на должности только способных людей; выдвигать по личным качествам.

任重道远 rèn zhòng dào yuǎn

- △ 任: 负担; 道: 路途。担子很重,路很远。比喻责任重大,要 经历长期的奋斗。
- **%** 《论语·泰伯》:"士不可以不 弘毅,任重而道远。仁以为己 任,不亦重乎?死而后已,不亦 远乎?"
- ◆ 人民教师肩负着培养祖国建设接班人的重担, ~。
- ≈ 负重致远

«Ноша тяжела, путь далек» — долгое время нести на себе тяжелое бремя ответственности; на плечах лежит тяжелая ноша.

日薄西山 rì bó xī shān

- 海: 迫近。太阳快落山了。比喻 人已经衰老或事物衰败腐朽,临 近死亡。
- **%** 晋·李密《陈情表》:"但以刘 日薄西山,气息奄奄,人命危 浅,朝不虑夕。"
- ◆ 他已经~,但儿子正活在旺处,将 来娶个媳妇,生儿育女,他就是 闭了眼睡在黄土里,也平了心。 (路遥《人生》)
- ≈ 暮景桑榆, 行将就木, 江河日下.
- ≠ 如日方升

«Солнце склоняется к западным холмам» — близок смертный час; дышать на ладан; отходить; на закате жизни; доживать последние дни.

日不暇给 rì bù xiá jǐ

② 暇:空闲;给:足够。指事情繁 多,时间不够,来不及做完。

- **黎** 《汉书·高帝纪下》:"虽日不暇给,规摹宏远矣。"
- ◆ 谁知一个传十,十个传百,官幕两途拿轿子来接的渐渐有~之势。(清・刘鹗《老残游记》第三回)
- ≈ 日不暇及,应接不暇.
- ≠ 无所事事

«Время не праздно дается» — всегда не хватает времени; вертеться как белка в колесе.

日复一日 rì fù yī rì

- ② 复: 再,又。过了一天又一天。 比喻日子久,时间长。也形容光 阴白白地过去。
- * 《后汉书・光武帝纪》: "天下 重器,常恐不任,日复一日,安 敢远期十岁乎?"
- 这样~的等待使我逐渐丧失了信心 和希望。

«День сменяется днем» — время проходит; пустая трата времени.

日就月将 rì jiù yuè jiāng

- ② 就:成就;将:进步。每天有成就,每月有进步。形容精进不止。也指日积月累。
- **%** 《诗经·周颂·敬之》:"日就 月将,学有缉熙于光明。"
- ❖ 这些资料是我~,逐渐积累起来的。
- ≈ 日积月累

«День — успех, месяц — прогресс» — удача и успех приходят со временем.

日理万机 rì lǐ wàn jī

- ② 理:处理,办理;万机:种种事 务。形容政务繁忙,工作辛苦。
- * 《尚书・皋陶谟》: "兢兢业业,一日二日万机。"《汉

- 书·百官公卿表上》: "相国、 丞相,皆秦官,金印紫绶,掌丞 天子助理万机。"
- ◆ 建国以后,我们敬爱的周总理~,夜以继日,成年很少有休息的机会。(余敏《深情忆念周伯伯》)

«(Каждый) день заниматься десятью тысячами дел» — голова кругом идет от работы; быть очень занятым.

日暮途穷 rì mù tú qióng

- 暮:傍晚,途:路。天已晚了,路已走到了尽头。比喻处境十分困难,到了末日。也形容穷困到极点。
- * 《史记·伍子胥列传》: "吾日暮途远,吾故倒行而逆施之。" 唐·杜甫《投赠哥舒开府翰二十韵》: "几年春草歇,今日暮途穷。"
- ◆ 侵略军数次猛攻凡尔登要塞不 克,从此~,终于失败。
- ≈ 日暮途远,山穷水尽,道尽途穷.
- ≠ 鹏程万里,如日方升

«Солнце склоняется, путь закончен» — к закату жизни не достигнуть достойного положения; оказаться в безнадежном положении; заходить в тупик; находиться в состоянии упадка; находиться на краю гибели; клониться к закату; доживать последние дни.

日上三竿 rì shàng sān gān

- △ 太阳升起有三根竹竿那样高。形容太阳升得很高,时间不早了。 也形容人起床太晚。
- ※ 《南齐书・天文志上》: "永明 五年十一月丁亥,日出高三竿, 朱色赤黄。"唐・韩愈《岁华纪 丽》卷一: "日上三竿。古诗 云:日上三竿风露消。"
- ❖ 他可真懒,每天都睡到~才起床。

≈ 日高三丈

«Солнце поднялось на три бамбука» — солнце давно встало; засоня.

日削月朘 rì xuē yuè juān

- △ 朘:缩小,减少。日日削减,月 月缩小。形容逐渐缩小。也指时 时受到搜刮。
- ※ 汉·班固《汉书·董仲舒传》: "民日削月胺, 寝以大穷。"
- 皇权被~,渐渐都移到了武则天之 手。
- ≠ 日益月滋,日增月益,日积月累 «(Каждый) день сокращают, (каждый) месяц изымают» страдать под бременем налогов.

日以继夜 rì yǐ jì yè

- ② 晚上连着白天。形容加紧工作或 学习。
- ※ 《孟子・离娄下》: "仰而思 之,夜以继日。"
- 高考前,他~地学习,终于考上了 理想的大学。
- ≈ 夜以继日

«День сменяет ночь» — день и ночь упорно работать или учиться.

日月如梭 rì yuè rú suō

- 校:织布时牵引纬线的工具。太阳和月亮象穿梭一样地来去。形容时间过得很快。
- * 宋·赵德麟《侯鲭录》卷二: "织乌, 日也,往来如梭之织。"
- ◆ 我想这光阴似水, ~。(元•郑 廷玉《忍字记》第四折)
- ≈ 岁月如梭,光阴似箭,岁月如 流,白驹过隙

«Дни и месяца, как ткацкий станок» — время летит стрелой; время бежит; годы идут (мчатся, летят).

日中则昃 rì zhōng zé zè

- ② 昃:太阳偏西。太阳到了正午就要偏西。比喻事物发展到一定程度,就会向相反的方向转化。
- ◆ ~, 月满则亏, 这都是天下的常理啊!
- ≈ 月满则亏,水满则溢

«Солнце в зените склоняется к западу» — дело дошло до предела и превратится в другое.

戎马倥偬 róng mǎ kǒng zǒng

- ② 戎马:本指战马,借指军事; 倥 偬:繁忙。形容军务繁忙。
- ***** 清·梁章钜《归田琐记·沪渎唱 和诗序》:"此番不期而遇于戎 马倥偬之中,真喜出望外矣。"
- ◆ ~的一生使太宗皇帝练就了非凡的 驯马本领。(苏童《武则天》)

«Боевой конь спешит, торопится»— спешно вести боевые приготовления; быть занятым делами в армии.

荣华富贵 róng huá fù guì

- ② 荣华:草木开花,比喻兴盛或显达。形容有钱有势。
- 場明・凌濛初《初刻拍案惊奇》二十二: "话说人生荣华富贵,眼前的多是空花,不可认为实相,如今人一有了时势,便自道是'万年不拔之基',旁边看的人也是一样见识。"
- ◆ 《天方夜谭》里的魔鬼许愿说: 谁要是在这个世纪里解救我,我 一定报答他,使他终身享受~。

≠ 穷困潦倒

«Цветение растений, богатство и почет» — слава и процветание; быть с почетом отмеченным; богатство и приви-

легированное положение; богатства и почести.

融会贯通 róng huì guàn tōng

- △ 融会:融合领会;贯通:贯穿前后。把各方面的知识和道理融化 汇合,得到全面透彻的理解。
- * 《朱子全书・学三》: "举一而 三反,闻一而知十,乃学者用功 之深,穷理之熟,然后能融会贯 通,以至于此。"
- 他已经把所学的知识完全~了。
- ≠ 生吞活剥,囫囵吞枣,食而不化 «Соединить воедино, пройти сквозь» глубоко разобраться в деле, с учетом всех факторов; разбираться во взаимосвязи явлений.

柔肠百结 róu cháng bǎi jié

- ② 柔和的心肠打了无数的结;形容 心中郁结着许多愁苦。
- * 《花月痕》二七回:"秋痕给跛脚提醒这一句,柔肠百转,方觉一股刺骨的悲酸,非常沉痛!整整和跛脚对哭到天亮。"
- ◆ 那姑娘终日闷闷不乐,一幅~的模样,让人看了心酸。
- ≈ 柔肠百转

«На мягких кишках сто узелков» множество забот и печалей на сердце; доброе сердце не знает покоя.

柔茹刚吐 róu rú gāng tǔ

- 全 软的吃下去,硬的吐出来。比喻 欺软怕硬。
- **%** 《诗经·大雅·烝民》: "人亦有言,柔则茹之,刚则吐之。"
- ◆ 本编辑人兼发行人么谓贵国自有 史以来,以刚毅恺明称于天下, 必不~,以纤毫之利,圭撮之害, 而俯首以就满洲政府之羁轭,以 挠邻国士民之气。(章炳麟《为

民报封禁事宜让日本内务大臣平 田东助书》)

≈ 欺软怕硬,欺弱避强

«Мягкое проглатывается, жесткое выплевывается» — оскорблять слабых и бояться сильных.

肉食者鄙 ròu shí zhě bǐ

- △ 肉食者:吃肉的人,引甲为有权 位的人;鄙:鄙陋。旧时指身居 高位、俸禄丰厚的人眼光短浅。
- **%** 《左传·庄公十年》:"肉食者 鄙,未能远谋。"
- ❖ 这些养尊处优的人实在是废物, 正如古人所说的"~"一样,他们 除了斗鸡走马以外,别的什么也 不懂。

«Люди, едящие мясо, (обладают) узким кругозором» — богатые люди мало знают мир.

肉袒牵羊 ròu tǎn qiān yáng

- 全 牵羊:牵着羊,表示犒劳军队。 古代战败投降的仪式。
- 《左传·宣公十二年》: "郑伯 肉袒牵羊以逆,曰:'孤不天, 不能事君,使君怀怒以及敝邑, 孤之罪也。'"
- ◆ 行至逵路,郑襄公~,以迎楚师。(明•冯梦龙《东周列国志》第五十三回)
- ≈ 肉袒面缚

«Обнажить плечо и вести барана» — сдаться на милость победителю.

如不胜衣 rú bù shèng yī

- △ 胜: 能承受, 能承担。身体不能 承受衣服的重量。形容身体瘦 弱。也形容谦退的样子。
- 《荀子·非相》:"叶公子高,微小短瘠,行若将不胜其衣然。"

- № 她是那样娇小,真是~。
- ≈ 弱不胜衣,弱不禁风

«Словно не в силах вынести (тяжести) одежды» — слабость тела; слабое здоровье; тщедушный; хилый.

如出一口 rú chū yī kǒu

- ② 象从一张嘴里说出来的。形容许 多人说法一样。
- 場 《韩非子・内储说下》: "州侯相荆,贵而主断,荆王疑之,因问左右,左右对曰'无有',如出一口也。"
- ◆ 当征求意见时,大家~,都没有异议。
- ≈ 异口同声

«Как будто вышло из одного рта» — все так говорят; у всех на устах; в один голос.

如蹈汤火 rú dǎo tāng huǒ

- △ 蹈: 踩; 汤: 滚水。如同在滚水、烈火中行走一样。比喻处境艰险。
- **%** 汉•韩婴《韩诗外传》卷一: "命入朝廷,如赴汤火。"
- 东北已经沦陷,丈夫却偏偏要去那里,这是一趟~的行程,叫她如何不担心呢?
- ≈ 如蹈水火,如赴汤火 «Словно бродить в кипящей воде» опасная, тревожная ситуация.

如堕烟海 rú duò yān hǎi

- 堕:落。好象掉在茫茫无边的烟雾里。比喻迷失方向,找不到头绪,抓不住要领。
- * 南朝宋·刘义庆《世说新语·赏誉》:"王仲祖、刘真长造殷中军谈,谈竟俱载去。刘谓王曰:'渊源真可!'王曰:'卿故堕其云雾中。'"

- ❖ 这场论争由于双方都没有把握住 问题的实质,争来争去,反而使 读者~,闹不明白他们究竟争论的 是什么。
- ≈ 如堕五里雾中

«Словно спустилось море тумана» — ничего не соображать; потерять ориентиры; будто в темном лесу.

如法炮制 rú fǎ páo zhì

- 炮制:用烘、炒等针药材制成中药。本指按照一定的方法制作中药。现比喻照着现成的样子做。
- 精·李汝珍《镜花缘》第九十八回: "即如法炮制,果然把阵破了。"
- ◆ 报纸上介绍了几种除虫的方法, 我们~,收到了良好的效果。
- ≈ 依法炮制

«По (старым) рецептам готовить лекарство» — делать по данному образцу (рецепту); действовать согласно инструкции.

如虎添翼 rú hǔ tiān yì

- △ 好象老虎长上了翅膀。比喻强有 力的人得到帮助变得更加强有 力。
- 器 三国·蜀·诸葛亮《心书·兵机》: "将能执兵之权,操兵之势,而临群下,臂如猛虎加之羽翼,而翱翔四海。"
- ◆ 因为匪徒们深知,这两件东西一掌握在姜青山手里,就~,再多的人也奈何不了他。(曲波《林海雪原》二七)
- ≈ 如虎傅翼

«Словно тигру добавили крылья» — силе придать еще одну силу; поддавать жару; окрылять; придавать еще больше духу (сил, смелости).

如花似玉 rú huā sì yù

- ② 像花和玉那样美好。形容女子姿容出众。
- 場 《诗・魏风・汾沮洳》: "彼其 之子,美如英……彼其之子,美 如玉。"
- ❖ 这姑娘不仅长得~,而且性格温柔 恬静。

«Словно цветок, яшме подобна» — необычная женская красота.

如火燎原 rú huǒ liáo yuán

- ② 燎:烧;原:原野。如火在原野燃烧。比喻声势很大,难于阻抑。
- **%** 《尚书·盘庚上》:"若火之燎 于原,不可向迩。"
- ◆ 到期不能"剿灭",反而~,他 们有些做封疆大吏的,轻则降 级、削职,重则下狱、砍头。 (姚雪垠《李自成》第二卷第三 十六章)

«Как огонь, пылающий в степи» — могучая, неуправляемая сила.

如火如荼 rú huǒ rú tú

- 禁:茅草的白花。象火那样红, 象茶那样白。原比喻军容之盛。 现用来形容大规模的行动气势旺 盛,气氛热烈。
- **%** 《国语·吴语》:"万人以为方阵,皆白裳,白旗,素甲,白羽之缯,望之如荼。……左军亦如之,皆赤裳,赤 ,丹甲,朱羽之缯,望之如火。"
- ◆ 但后来,~的农民大起义,把他也 卷入其中。
- ≈ 热火朝天

«Подобно огню, подобно белым цветам» — пышный; бурный; кипучий.

如见肺肝 rú jiàn fèi gān

- △ 就象看透肺肝一样。比喻心里想 些什么,人们看得清清楚楚(含 贬义)。
- **黎** 《礼记·大学》:"人之视己,如见其肺肝然,则何益矣?"
- ◆ 哎,你总是这么单纯,让人看你
 ∼,你会吃亏的。

«Словно видит легкие и печень» — видеть насквозь; проникать взглядом.

如临大敌 rú lín dà dí

- △ 临:面临。好象面对着强大的敌 人。形容把本来不是很紧迫的形 势看得十分严重。
- * 清·吴趼人《二十年目睹之怪现状》第五十八回:"到了抚院, 又碰了止辕,衙门里扎了许多 兵,如临大敌。"
- 他们全副武装地散开,~。
- ≈ 剑拔弩张.
- ≠ 若无其事

«Как будто встретился с сильным врагом» — словно перед лицом сильного врага; рассматривать кого-то как опасного врага; встревожены, будто перед лицом вражеского наступления.

如鱼得水 rú yú dé shuǐ

- △ 好象鱼得到水一样。比喻有所 凭借。也比喻得到跟自己十分 投合的人或对自己很合适的环 境。
- 器《三国志·蜀书·诸葛亮传》: "孤之有孔明,犹鱼之有水也。"
- ◆ 他们两个配合默契,一曲下来, 已赢得一片喝采声。
- ≈ 蛟龙得水

«Как рыба в воде» — чувствовать себя как рыба в воде; оказываться в своей стихии (в своей тарелке).

如左右手 rú zuǒ yòu shǒu

- △ 象自己的左右手一样。比喻极得力的助手。也比喻两者关系极为密切或配合得很好。
- **黎** 史记•淮阴侯列传》:"人有言 上曰:'丞相何亡。'上大怒, 如失左右手。"
- ◆ 吴秘书是我们校长的得力助手,~ 一样,一时也离不开他。

«Как левая и правая рука» — первый помощник; без него как без рук.

如坐春风 rú zuò chūn fēng

- △ 象坐在春风中间。比喻同品德高尚且有学识的人相处并受到熏陶。
- * 宋·朱熹《伊洛渊源录》卷四: "朱公掞见明道于汝州,逾月而 归。语人曰:'光庭在春风中坐 了一月。'"
- ◆ (鲁迅先生)说话时态度镇静, 亲切而又从容,使听的人心情舒 畅,真个有"~"的感觉。(唐 弢《琐忆》)
- ≈ 如沐春风

«Словно сидеть под весенним ветром» — укрепить свои знания в общении с эрудитами и с высоконравственными людьми.

如坐针毡 rú zuò zhēn zhān

- ② 象坐在插着针的毡子上。形容心神不定,坐立不安。
- * 《晋书·杜锡传》: "累迁太子中舍人。性亮直忠烈,屡谏愍怀太子,言辞恳切,太子患之。后置针着锡常所坐处毡中,刺之流血。"
- ◆ 却说三巧儿自丈夫出堂之后,~,一闻得退衙,便迎住问个消息。(明・冯梦龙《古今小说》卷一)

≈ 芒刺在背,坐卧不安

«Будто сидишь на подстилке из гвоздей» — сидеть как на иголках; испытывать крайнее волнение (беспокойство); чувствовать себя как на горячих угольях.

乳臭未干 rǔ xiù wèi gān

- △ 臭: 气味。身上的奶腥气还没有 退尽。对年轻人表示轻蔑的说 法。
- **%** 《汉书·高帝纪上》: "是口尚 乳臭,不能当韩信。"
- ◆ 你个~的小子,也敢来对我指手划脚。

«Запах молока не высох» — слишком молод и неопытен; на губах молоко не обсохло.

入国问俗 rù guó wèn sú

- 国:原指都城,后多指国家。到 别的国家或地方去,先要了解它 的风俗习惯。
- 《礼记·曲礼上》:"入境而问禁,入国而问俗,入门而问讳。"
- ◆ 在外事活动中,我们要~,以尊重 人家的风俗习惯。
- ≈ 入国问禁,入境问禁,入门问讳 «Въезжая в страну, справляйся о ее обычаях» в чужой монастырь со своим уставом не ходят.

入木三分 rù mù sān fēn

- △ 相传王羲之在木板上写字,木工刻时,发现字迹透入木板三分深。形容书法极有笔力。现多比喻分析问题很深刻。
- * 唐・张怀瓘《书断・王羲之》:"王羲之书祝版,工人削之,笔入木三分。"

- ◆ 我们读这首诗,尤其有一种~、 痛快淋漓的感受。(秦牧《手莫 伸》)
- ≈ 鞭辟入里,力透纸背.
- ≠ 轻描淡写

«Пропитать доску на три фэня» — глубокое высказывание; написать с изумительной силой.

入室操戈 rù shì cāo gē

- 全 操: 拿; 戈: 古代象矛的武器。 到他的屋里去,拿起他的武器攻 击他。比喻引用对方的论点反驳 对方。
- 場 《后汉书・郑玄传》: "任城何 休好《公羊》学,遂著《公羊墨 守》、左氏膏肓》、《谷梁废 疾》。玄乃'发《墨守》、针 《膏肓》、起《废疾》'。休见 而叹曰: '康成入吾室,操吾戈 以伐我乎?'"
- ◆ 他口若悬河、~、一下就把对方 驳得哑口无言。
- ≈ 以子之矛,攻子之盾

«Войдя в комнату (хозяина), пользоваться (его) дротиком» — опровергать оппонента его же аргументами.

入吾彀中 rù wǔ gòu zhōng

- 卷 五代·王定保《唐摭言》卷一: "私幸端门,见新进士缀行而 出,喜曰:'天下英雄入吾彀中 矣!'"
- 请放心,虽然咱们的对手很狡猾,我料定他们识不破我们的计谋,他们一定会∼,乖乖地按我们的安排行事。

«Войти в зону стрельбы моего лука» — попасть в мою ловушку.

入主出奴 rù zhǔ chū nú

- ② 原意是崇信了一种学说,必然排 斥另一种学说;把前者奉为主 人,把后者当作奴仆。后比喻学 术思想上的宗派主义。
- ***** 唐·韩愈《原道》:"入于彼, 必出于此;入者主之,出者奴 之;入者附之,出者污之。"
- ◆ 往往持以树门户, ~, 视他文人 未尝显然标三先生为宗主者。 (清•平步清《霞外捃屑》卷 七)
- ≈ 党同伐异

«Хозяин — куда вошел, раб — откуда ушел» — уважать учение, к которому присоединился, поносить учение, от которого отошел; быть нетерпимым к инакомыслию.

软玉温香 ruǎn yù wēn xiāng

- □ 软: 柔和;温:温和;玉、香: 女子的代称。旧小说形容女子的 身体。
- **舉** 元·王实甫《西厢记》第一本第 二折:"软玉温香,休道是相亲 旁若能够汤他一汤,倒与人消灾 障。"
- ◆ 怀抱着~,他不觉幸福地叹了口 气。

«Бобовый сыр теплый и ароматный» — прелесть и аромат девичьего тела.

锐不可当 ruì bù kě dāng

- ② 锐:锐气;当:抵挡。形容勇往 直前的气势,不可抵挡。
- **%** 《后汉书·吴汉传》:"其锋不 可当。"
- ◆ 那是~,无坚不摧的。(欧阳山 《三家巷》八)
- ≈ 势不可当.
- ≠ 望风而逃

«Острие, которому невозможно противостоять» — всесокрушающий; неотразимый; мощный.

若敖鬼馁 ruò áo guǐ něi

- 若敖:指春秋时楚国的若敖氏; 馁:饿。若敖氏的鬼受饿了。比喻没有后代,无人祭祀。
- **黎** 《左传·宣公四年》: "若敖氏之鬼,不其馁尔?"
- 他最担忧的是自己这一门子孙断绝,以至于~,所以早早就给儿子成了亲。

«Души предков рода Жо Ао голодают»»— исчезнувший род; остаться без наследников, посещающих могилы.

若有所失 ruò yǒu suǒ shī

- △ 好象丢了什么似的。形容心神不 定的样子。也形容心里感到空虚。
- * 清·蒲松龄《聊斋志异·黄九郎》:"生邑邑若有所失,忘啜废枕,日渐委悴。"
- 他整天心事重重, ~的。
- ≈ 怅然若失,惘然若失,若有所丧 «Как будто что-то потерял» — растерянный, потерянный вид; словно что-то оборвалось в душе; тоскливое настроение.

弱不禁风 ruò bù jìn fēng

- △ 禁: 承受。形容身体娇弱,连风 吹都经受不起。
- * 唐·杜甫《江雨有怀郑典设诗》:"乱波纷披已打岸,弱云狼藉不禁风。"
- 她长得一副~模样,好象林黛玉。
- ≈ 弱不胜衣.
- ≠ 身强力壮,拔山扛鼎

«Слабость не сдержит ветер» — слабое здоровье; от ветра качает; в чем только и душа держится; еле-еле душа в теле.

弱肉强食 ruò ròu qiáng shí

- □ 原指动物中弱者被强者吞食。比 喻弱的被强的吞并。
- * 唐・韩愈《送浮屠文暢师序》: "弱之肉,强之食。"明・刘基 《秦女体行》: "有生不幸遭乱 世,弱肉强食官无诛。"
- ❖ 这是一个~的世界,逼得人不得不 长出"狼的牙齿"来。

«Слабое мясо сильный съест» — сильные поглощают слабых; волчий закон; закон джунглей.

S

飒爽英姿 sà shuǎng yīng zī

- ② 飒爽: 豪迈矫健; 英姿: 英勇威武的姿态。形容英俊威武、精神焕发的样子。
- 器 唐·杜甫《丹青引赠曹将军霸》: "褒公鄂公毛发动,英姿飒爽来酣战。"
- ❖ 迎面走过来一排~的女战士。

«Живой и энергичный, с героической внешностью» — воинственный, героический вид.

塞翁失马 sài wēng shī mǎ

- 塞:边界险要之处;翁:老头。 比喻一时虽然受到损失,也许反 而因此能得到好处。也指坏事在 一定条件下可变为好事。
- * 《淮南子·人间训》: "近塞上之人有善术者,马无故亡而入胡。人皆吊之。其父曰: '此何遽不为福乎?'居数月,其马将胡骏马而归。人皆贺之。…故福

之为祸,祸之为福,化不可极,深不可测也。"

◆ 他没有被电影学院录取,然而 "~,安知非福",在考完试 后,他被星探发现了,拍了自己 的第一部电影,并一举成名。

≈ 因祸得福

«Старик с границы потерял лошадь» (опечалился пропажей, но лошадь вернулась, приведя еще одну) — нет худа без добра; не было бы счастья, да несчастье помогло.

三长两短 sān cháng liǎng duǎn

企 指意外的灾祸或事故。特指人的 死亡。

- 第 明·范文若《鸳鸯棒·恚剔》: "我还怕薄情郎折倒我的女儿, 须一路寻上去,万一有三长两 短,定要讨个明白。"
- ◆ 要是万一李嫂子有~,真是可惜! (姚雪垠《李自成》第一卷第十七章)
- ≈ 三差两错,山高水低

«Три достоинства, два недостатка» — неожиданная неприятность; события приняли неожиданный неприятный оборот; неожиданная кончина; если что-нибудь случиться; не дай Бог что случится.

三朝元老 sān cháo yuán lǎo

- ② 元老: 资格最老, 声望最高的老臣。原指受三世皇帝重用的臣子。现在用来指在一个机构里长期工作过的资格老的人。
- 《后汉书·章帝纪》:"行太尉事节乡侯熹三世在位,为国元老。"
- ◆ 老刘在我们公司可是个老资格, 已经是~了。

«Заслуженный сановник, (служивший) трем династиям» — заслуженный госу-

дарственный служащий, много лет прослуживший на своем посту; ветеран; старый политикан (ловкач); человек, удержавшийся, несмотря на все изменения ситуации.

三从四德 sān cóng sì dé

△ 封建礼教束缚妇女的道德标准之 一

- ※ 《仪礼・丧服・子夏传》: "妇 人有三从之义,无专用之道。故 未嫁从父,既嫁从夫,夫死从 子。"《周礼・天官》: "九嫔 掌妇学之法,以九教御:妇德、 妇言、妇容、妇功。"
- ◆ 在中国封建社会里,统治阶级用 所谓~这套封建礼教的绳索,把妇 女牢牢地束缚着。

«Тройная покорность и четыре достоинства» — традиционная формула требований к женщине (покорность: в юности — отцу, в замужестве — мужу, в старости — сыну; добродетель, скромность в речах, женственность, трудолюбие).

三寸之舌 sān cùn zhī shé

△ 比喻能说会辩的口才。

- **%** 《史记·平原君虞卿列传》: "毛先生以三寸不烂之舌,强于 百万之师。"
- ◆ 他凭着~,使许多人听信了他的 谎言。
- ≈ 巧舌如簧.
- ≠ 笨嘴拙舌

«Язык в три цуня» — хорошо подвешенный язык; дар красноречия.

三迭阳关 sān dié yáng guān

三 三迭: 反复歌唱某一句; 阳关: 古关名,在今甘肃敦煌县西南。 原指古代送别的曲调。后也比喻 离别。

- * 唐·王维《渭城曲》诗:"渭城朝雨浥清尘,客舍青青柳色新。 劝君更尽一杯酒,西出阳关无故人。"
- ◆ 我做甚~愁不听,也只为一段伤心画怎成。(元・王子一《误入桃源》楔子)

≈ 阳关三迭

«Многократно петь о (пограничном пункте) Янгуань» — расставание, прощание.

三复斯言 sān fù sī yán

- □ 三复: 多次反复; 斯言: 这句话。反复朗读并体会这句话。形容对它极为重视。
- *《论语·先进》:"南容三复《白圭》。"朱熹注:"《诗经·大雅·抑》之篇曰:'白圭之玷,尚可磨也;斯言之玷,不可为也。'南容一日三复此言。"
- ◆ 在我们分别的时候,你留下了可 贵的赠别的话,如今~,仍感到非 常亲切。
- ≈ 三复其言

«Трижды повторять эти слова» — быть очень внимательным к прочитанному.

三顾茅庐 sān gù máo lú

- 戶 預: 拜访;茅庐:草屋。原为汉 末刘备访聘诸葛亮的故事。比喻 真心诚意,一再邀请。
- 第 三国蜀·诸葛亮《出师表》: "先帝不以臣卑鄙,猥自枉屈, 三顾臣于草庐之中。"
- ◆ 徐老师在语言学方面造诣很深, 但他很少出来讲学,要请他看来 需~才行。
- ≈ 礼贤下士, 折节下士

«Трижды посещать шалаш» — настоятельно просить помощи у знающего че-

ловека; настоятельно приглашать на службу.

三缄其口 sān jiān qí kǒu

- △ 缄: 封。在他嘴上贴了三张封 条。形容说话谨慎。现在也用来 形容不肯或不敢开口。
- ※ 汉・刘向《说苑・敬慎》: "孔子之周,观于太庙,右阶之前,有金人焉。三缄其口,而铭其背曰:'古之慎言人也,戒之哉,戒之哉! 无多言,多言多败。"
- ◆ 在会上,谁都不敢说出自己的意 见,都是~。
- ≈ 钳口不言
- ≠ 信口开河

«Трижды завязать себе рот» — быть осторожным на слова; помалкивать.

三教九流 sān jiào jiǔ liú

- <u>国</u> 旧指宗教或学术上的各种流派。 也指社会上各行各业的人。
- **%** 宋·赵彦卫《云麓漫钞》卷六: "(梁武)帝问三教九流及汉朝 旧事,了如目前。"
- ◆ 他是个社会活动家,朋友遍及~。

«Три учения и девять течений» — философские школы и течения; все круги и слои общества; всякого толка.

三马同槽 sān mǎ tóng cáo

- △ 隐指司马懿父子三人将篡夺魏的 政权。也泛指阴谋篡权。
- 祭 《晋书・宣帝纪》: "三国魏正始后,司马懿与其子师昭执军政大权,屏除异己,时有'三马同槽'之目。三马,隐指懿父子三人。"

何吉凶? (明·罗贯中《三国演义》第七十八回)

«Три лошади в одних яслях» — замыслить захватить власть.

三人成虎 sān rén chéng hǔ

- ② 三个人谎报城市里有老虎,听的 人就信以为真。比喻说的人多 了,就能使人们把谣言当事实。
- *《战国策·魏策二》:"夫市之 无虎明矣,然而三人言而成 虎。"
- ❖ 谣言总有一天会被识破,但是, ~, 谣言在一定的时间里却是可以 伤害人的。

≈ 众口铄金

«Три человека — тигр» — (если три человека скажут, что в городе есть тигр, все поверят в это); трех человек достаточно, чтобы поверить в любую нелепость; из-за людской молвы принимать ложь за истину.

三豕涉河 sān shǐ shè hé

🕰 比喻文字传写或刊印讹误。

- 器 《吕氏春秋・察传》: "子夏之晋,过卫,有读史记者曰:'晋师三豕涉河。'子夏曰:'非也,是己亥也。夫己与三相近,豕与亥相似。'至于晋而问之,则曰晋师己亥涉河也。"
- 我的语文没学好,所以难免闹出~ 的笑话。
- ≈ 三豕渡河,别风淮雨,乌焉成 马,鲁鱼亥豕

«Три свиньи перебрели через реку» — ошибочный, небрежно написанный текст

三思而行 sān sī ér xíng

② 三: 再三,表示多次。指经过反 复考虑,然后再去做。

- **%** 《南齐书·公冶度》: "季文子 三思而后行。"
- ◆ 凡事都应该~,不可莽撞从事。
- ≈ 三思而后行,行成于思.
- ≠ 轻举妄动

«Три раза подумай, и затем уж действуй» — семь раз отмерь, один раз отрежь; тщательно обдумывать и соизмерять свои поступки.

三头两面 sān tóu liǎng miàn

- ② 看对方的脸色而改变态度。比喻善于迎和奉承和玩弄两面手法。
- * 唐·李商隐《杂篡·愚昧》: "三头二面趋奉人。"宋·释普济《五灯会元》卷二十:"上堂七手八脚,三头两面,耳听不闻,眼觑不见,苦乐逆顺,打成一片。"
- ◆ 他对王二说张三,对张三说李 四,实在是个~之人, 我不愿意 与这样的人打交道。

«Три головы, два лица» — хитрый, изворотливый; плутовать; хамелеон.

三头六臂 sān tóu liù bì

- △ 三个脑袋, 六条胳臂。原为佛家语, 指佛的法相。后比喻神奇的本领。
- **%** 宋·释道原《景德传灯录》卷十 三: "三头六臂擎天地,忿怒那 吒扑帝钟。"
- ☞ 你怕他什么,他又不是~。
- ≈ 手眼通天,神通广大

«Три головы, шесть рук» — страшилище, уродище; сильный, мощный; пронырливый; семи пядей во лбу.

三心二意 sān xīn èr yì

② 又想这样又想那样,犹豫不定。 常指不安心,不专一。

- **黎** 元·关汉卿《救风尘》第一 折:"争奈是匪妓,都三心二 意。"
- 可是眼下大敌当前,后有追兵, 你可千万不要~,迟疑不决,误 了大事。(姚雪垠《李自成》第 一卷第四章)

≠ 一心一意, 专心致志

«Три сердца, два мнения» — нерешительный; непостоянный; семь пятниц на неделе; не отдавать всего сердца.

桑弧蓬矢 sāng hú péng shǐ

- △ 古代男子出生,举行仪式,用 桑木做的弓,蓬草做的箭,射天 地四方,表示有远大志向的意 思。
- **%** 《礼记·内则》:"射人以桑孤 蓬矢六,射天地四方。"
- ◆ 令郎将来一定会~,前程远大的。
- ≈ 桑弧蒿矢

«Лук из тутовника, стрелы из полыни» — высокие, честолюбивые устремления; широкая натура; большие задачи (пожелание при рождении мальчика).

桑间濮上 sāng jiān pú shàng

- △ 桑间在濮水之上,是古代卫国的 地方。古指淫风。后也指男女幽 会之处。
- 《礼记·乐记》: "桑间濮上之音,亡国之音也。"《汉书·地理志下》: "卫地有桑间濮上之阻,男女亦亟聚会,声色生焉。"
- ◆ 我弹的不是靡靡之音,我唱的也不是~之辞。(郭沫若《蔡文姬》第四幕第三场)

«В зарослях тутовника на речном берегу» — развратный, аморальный, распущенный; место порока; место тайного свидания.

桑落瓦解 sāng luò wǎ jiě

- ② 象桑叶枯落,屋瓦解体。形容事 势败坏到不可收拾的地步。
- **%** 《后汉书·孔融传》: "桑落瓦解,其势可见。"
- 事情已是~,不可收拾了。
- ≈ 一败涂地

«Тутовник опал, черепица лопнула»— что разбилось, того уже не склеишь; былого— не вернуть; полный разгром; потерпеть фиаско.

桑枢瓮牖 sāng shū wěng yǒu

- 枢:门上的转轴,瓮牖:简陋的窗户。用桑树做门轴,用瓦罐做窗户,比喻贫苦之家。
- **%** 《庄子·让王》:"蓬户不完, 桑以为枢机而瓮牖。"
- ≈ 家徒四壁.
- ≠ 金玉满堂

«Дверной пробой из тутовника, окно из битой черепицы» — бедное жилище; бедная семья.

桑中之约 sāng zhōng zhī yuē

- △ 桑中:桑林之间。指男女幽会的 密约。
- **%** 《诗·鄘风·桑中》: "期我乎 桑中,要我乎上宫,送我乎淇之 上矣。"
- ◆ ~,不可长也。日在帡幪之下,倘肯赐以姻好,父母必以为荣, 当无不庇,宜速为计。(清•蒲 松龄《聊斋志异•窦氏》)
- ≈ 桑间之约

«Свидание в тутовнике» — тайный сговор; романтическое свидание.

丧家之犬 sàng jiā zhī quǎn

② 无家可归的狗。比喻无处投奔, 到处乱窜的人。

- **%** 《史记·孔子世家》: "东门有人,其颡似尧,其项类皋陶,其 肩类子产,然自要以下不及禹三 寸,累累若丧家之狗。"
- 敌人溃不成军,惶惶如~。
- ≈ 丧家之狗

«Пес, лишившийся дома» — бездомный; перекати-поле; ни кола, ни двора.

丧尽天良 sàng jìn tiān liáng

- ② 丧:丧失;天良:良心。没有一点良心。形容恶毒到了极点。
- *精・钱泳《履园丛话・臆论・利己》: "今人既富贵骄奢矣,而又丧尽天良。"
- 如今~的官府要害他们,因此上 我家里躲几天。(欧阳山《三家 巷》二六)
- ≈ 丧心病狂,伤天害理

«Совершенно потерять доброту Неба» — ни капли доброты не осталось; озлобиться до крайности; потерять человеческий облик.

搔头摸耳 sāo tóu mō ěr

- △ 抓抓头皮,摸摸耳朵。形容一时 无法可想的焦急神态。
- **%** 清·彭养鸥《黑籍冤魂》第十三 回: "两个人搔头摸耳,没有法 想。"
- ▶ 眼看大会就要开了,可做报告人 还没到,急得他~,在会议室里团 团转。
- ≈ 搔首踟蹰

«Чесать в затылке и тереть уши» — колебаться; быть в нерешительности; не знать, что делать; волноваться.

搔头弄姿 sāo tóu nòng zī

② 原指梳妆打扮。后形容女子卖弄 姿色(含贬义)。

- **%** 《后汉书·李固传》:"固独粉饰貌,搔头弄姿。"
- ◆ 我爱他们那既不招蜂引蝶,又不~的朴素本色。(峻青《傲霜篇》)
- ≈ 搔首弄姿,顾影弄姿

«Вставить шпильки и привести себя в порядок» — прихорашиваться; кокетничать; позерство.

骚人墨客 sāo rén mò kè

- △ 骚人:屈原作《离骚》,因此称 屈原或《楚辞》的作者为骚人。 墨客:文人。指诗人、作家等风 雅的文人。
- * 唐·李白《古风》诗:"正声何微茫,哀怨起骚人。"汉·扬雄《长杨赋》:"墨客降席,再拜稽首。"
- ◆ 这些~荟萃一堂,谈天说地,吟诗 评文,气氛十分活跃。
- ≈ 风雅之士,饱学之士

«Поэт и художник» — люди искусства; богема; люди большого художественного вкуса.

色厉内荏 sè lì nèi rěn

- △ 色:神色,样子; 厉:凶猛; 荏:软弱。外表强更,内心虚弱。
- **黎** 《论语·阳货》: "色厉而内 荏,譬诸小人,其穿窬之盗也 与。"
- ◆ 表面上看,其势汹汹,实际上他 是~,心虚得很。
- ≈ 色厉胆薄,外强中干,羊质虎皮 «С виду силен, внутри слаб» одна видимость силы; колосс на глиняных ногах; внутреннее бессилие; скрывать беспомощность под кажущейся силой; одна бравада.

色授魂与 sè shòu hún yǔ

- **②** 色: 神色; 授、与: 给予。形容 彼此用眉目传情,心意投合。
- 祭 汉·司马相如《上林赋》: "长 眉连娟,微睇绵藐,色授魂与, 心愉一侧。"
- ◆ 他们甜蜜的情话热烈的拥抱,有 趣的调谑,~的眼光的交换·····不 免要受一点限制。(苏雪林《岛 居漫兴》)

≈ 眉来眼去

«Передавать выражением лица и движением души» — понимать друг друга без слов.

色衰爱弛 sè shuāi ài chí

- △ 色:姿色、容颜;弛:松懈,衰退。指靠美貌得宠的人,一旦姿色衰老,就会遭到遗弃。指男子喜新厌旧。
- **%** 《韩非子·说难》:"弥子色衰 爱弛,得罪于君。"
- ◆ 可是后来卫子夫也~,失宠于汉武 帝。

«Красота поблекла, любовь потухла» — мужская страсть к новым романтическим приключениям.

森罗万象 sēn luó wàn xiàng

- 全森: 众多; 罗: 罗列; 万象: 宇宙间各种事物和现象。指天地间纷纷罗列的各种各样的景象。形容包含的内容极为丰富。
- 帶 南朝梁 · 陶弘景《茅山长沙馆碑》: "夫万象森罗,不离两仪所育;百法纷凑,无越三教之境。"
- ◆ 书本上的知识固然重要,生活上的知识也很重要,整个世界~,就是一本永远读不完的书。
- ≈ 包罗万象,丰富多彩,五花八门.
- ≠ 绝无仅有

«Лесом (стоящие), сетью (сплетенные) тьмы явлений» — богатство и многообразие природы и мира; богатейшее содержание.

杀鸡取卵 shā jī qǔ luǎn

- ② 卵:蛋。为了要得到鸡蛋,不惜 把鸡杀了。比喻贪图眼前的好处 而不顾长远利益。
- **%** 《伊索寓言》
- ◆ 请皇上勿再竭泽而渔, ~, 为小 民留一线生机。(姚雪垠《李自 成》第二卷第三十二章)
- ≈ 竭泽而渔

«Убивать курицу, чтобы взять яйцо» — совершать недальновидный поступок; поступать себе же во вред.

杀妻求将 shā qī qiú jiàng

- 全 春秋时,吴起杀掉妻子以求得到 鲁国的信任和重用。比喻为了追 求名利而不惜做灭绝人性的事。
- 《史记·孙子吴起列传》: "齐 人攻鲁,鲁欲将吴起。吴起取齐 女为妻,而鲁疑之。吴起于是欲 就名,遂杀其妻,以明不与齐 也,鲁卒以为将。将而攻齐,大 破之。"
- ◆ 他为了求取功名而做出这种类似~ 的事来,心真是太狠了。

«Убить жену, чтобы стать генералом» — ни перед чем не останавливаться ради карьеры.

杀身成仁 shā shēn chéng rén

- 成:成全;仁:仁爱,儒家道德的最高标准。指为正义而牺牲生命。后泛指为了维护正义事业而舍弃自己的生命。
- **黎** 《论语·卫灵公》:"志士仁 人,无求生以害仁,有杀身以成 仁。"

- ◆ 以身许国, ~, 是我辈人的份内 事。
- ≈ 舍生取义

«Убить тело во имя добродетели» — жертвовать собой во имя великого дела; героическая смерть.

沙里淘金 shā lǐ táo jīn

- ② 淘:用水冲洗,滤除杂质。从沙里淘出黄金。比喻好东西不易得。也比喻做事费力大而收效少。也比喻从大量的材料里选择精华。
- 祭《关尹子》六七:"我之为我,如灰中金,而不若矿沙之金。破矿得金,淘沙得金,扬灰终身,无得金也。"
- ◆ 人人都承认应该这样做,但是未 必人人都江堰市认真下功夫去~。 (茅盾《〈诗论〉管窥》)
- ≈ 披沙拣金

«В песке вымывать золото» — золото не сразу в руки дается; траты велики, да улов мал; отбор наиболее ценного из множества материалов.

山崩地裂 shān bēng dì liè

- ② 山岳倒塌,大地裂开。形容响声 巨大或变化剧烈。
- **黎** 《汉书·元帝纪》:"山崩地裂,水泉涌出。"
- ◆ 火药点着以后,只听见一声~似的 巨响,半个山坡就滑了下来。
- ≈ 天崩地裂,山摇地动
- ≠ 万籁俱寂,风平浪静

«Горы обвалились, земля разверзлась»— небывалые события; крупные перемены; мощный, могущественный, грандиозный.

山高水长 shān gāo shuǐ cháng

△ 象 山 一 样 高 耸 , 如 水 一 般 长 流。原比喻人的风范或声誉象高

- 山一样永远存在。后比喻恩德深 厚。
- ***** 唐·刘禹锡《望赋》:"龙门不 见兮,云雾苍苍。乔木何许兮, 山高水长。"
- ♦ 你对我家的恩德,真是~。

«Горы высоки, реки длинны» — заслуги, слава, оставшиеся в веках; бессмертный.

山高水低 shān gāo shuǐ dī

- △ 比喻不幸的事情。多指人的死 亡。
- 第 明·冯梦龙《醒世恒言》卷八: "万一有些山高水低,有甚把 臂,那原聘还了一半,也算是他 们忠厚了。"
- ► 居士,你但放心,说凶得吉。你若果有些~,这事都在我老僧身上。(清・吴敬梓《儒林外史》第二十回)
- ≈ 三长两短.
- ≠ 安然无恙,平安无事

«Горы высоки, воды глубоки» — несчастный исход; неожиданная смерть; кончина.

山鸡舞镜 shān jī wǔ jìng

△ 山鸡对镜起舞。比喻自我欣赏。

- * 南朝宋·刘敬叔《异苑》卷三: "山鸡爱其毛羽,映水则舞。魏 武时,南方献之,帝欲其鸣舞无 由。公子苍舒令置大镜其前,鸡 鉴形而舞,不知止。"
- ◆ 她照着镜子左看右看,那种~的神态,使人觉得十分好笑。
- ≈ 山鸡照影,顾影自怜

«Фазан танцует перед зеркалом» — красоваться; рисоваться; самовлюбленность.

山盟海誓 shān méng hǎi shì

型 盟: 盟约;誓:誓言。指男女相 爱时立下的誓言,表示爱情要象 山和海一样永恒不变。

- **%** 元·无名氏《碧桃花》第三折: "他将山盟海誓言,向罗帏锦帐 眠。"
- 想当初~,可现在怎么就要分手了?
- ≈ 海誓山盟

«Договор гор, обещание моря» — клятва вечной любви.

山木自寇 shān mù zì kòu

- 山上的树木,因长成有用之材, 而被人砍伐。比喻因有用而不免 于祸。
- **%** 《庄子·人世间》:"山木自寇 也,膏火自煎也。"
- ★ 太有能力的人往往会遇到更多的 波折和困难,这也是所谓的~,是 在所难免的。

«Горное дерево себе враг» — гибнуть из-за своей ценности.

山穷水尽 shān qióng shuǐ jìn

- △ 山和水都到了尽头。比喻无路可 走陷入绝境。
- * 宋·陆游《游山西村》诗:"山 重水复疑无路,柳暗花明又一 村。"
- ◆ 你们已经到了~的地步。(毛泽东《敦促杜聿明等投降书》)
- ≈ 山穷水断,穷途末路,走投无 路,日暮途穷.
- ≠ 柳暗花明,枯木逢春

«Горы закончились, воды иссякли» — крайняя нужда; исчерпать все средства; сложное, безвыходное положение; доходить до крайности; быть в критическом положении; заходить в тупик.

山颓木坏 shān tuí mù huài

型 册:泰山;颓:倒塌;木:梁 木。泰山倒塌,梁木折断。比喻 众所仰望的人物逝世。

- 《礼记·檀弓上》: "泰山其颓乎?梁木其坏乎?哲人其萎乎?"
- ❖ ~, 全国人民都陷入悲痛之中。 «Горы обнажились, деревья сломались» — смерть крупной личности.

山珍海错 shān zhēn hǎi cuò

- ② 海错: 指各种海味。山野和海里 出产的各种珍贵食品。泛指丰富 的菜肴。
- 器 唐·韦应物《长安道诗》:"山 珍海错弃藩篱,烹犊羊羔如折 葵。"
- 面对着满桌的~,她却没有心情去品尝。
- ≈ 山珍海味,山肴野蔌.
- ≠ 粗茶淡饭

«Драгоценности гор и запахи моря» — роскошные блюда; изысканные яства; деликатесы; разносолы.

删繁就简 shān fán jiù jiǎn

- 型 删:除去;就:趋向。去掉繁杂部分,使它趋于简明。
- **%** 清·郑燮《楹联》:"删繁就简 三秋树,领异标新二月花。"
- ◆ 本文内容很好,如果再~就更好了。
- ≈ 芟繁就简,删芜就简,去粗取精,撮要删繁

«Убрать сложности и (станет) просто» — убрать лишнее; сжато и точно выразить мысль; упрощать; облегчать; освобождать от всяких нагромождений.

珊瑚在网 shānhú zài wǎng

- ② 在网:都在网中。比喻有才学的 人都被收罗了。
- **%** 《新唐书·拂菻国传》: "海中有珊瑚洲,海人乘大舶堕铁网水底。珊瑚初生磐石上,白如菌,

- 一岁而黄,三岁赤,枝格交错, 高三四尺,铁发其根,系网舶 上,绞而出之。"
- ◆ 从此~,这个专业的优秀人才都 被我们给聘来啦。
- ≈ 铁网珊瑚,尽入彀中 «Кораллы в сетях» — закабаленный та-

闪烁其辞 shǎn shuò qí cí

- △ 闪烁: 光一闪一闪, 比喻说话吞吞吐吐。指说话吞吞吐吐, 不肯 诱露真相或回避要害问题。
- 審 清·纪昀《阅微草堂笔记》卷十五: "又诘妇缚伤,则云搔破, 其词闪烁,疑乙语未必诳也。"
- ◆ 对于这个问题,他~,不肯表明自己的态度。
- ≈ 含糊其辞.

лант.

 \neq 直言不讳,直截了当,直抒已见 «Блестеть своими речами» — говорить уклончиво; уклоняться, вилять; в прикрытой форме.

苫眼铺眉 shān yǎn pū méi

- ② 瞪眼睛,竖眉毛。形容装模作样 地摆架子。
- **%** 元·秦简夫《剪发待宾》第三 折:"常记着礼之用和为贵,到 那里则要你折腰叉手,休学那苫 眼铺眉。"
- ◆ 怎受的小儿曹出乖弄丑, ~, 迎 奸卖俏, 点醋尝醯。(明・康海 《王兰卿》第三折)
- ≈ 装腔作势

«Вытаращить глаза и поднять брови» — нарочно напускать на себя какой-то вид; строить из себя; позерство.

善罢干休 shàn bà gān xiū

△ 善: 好好地; 甘休: 情愿罢休。 好好地解决纠纷, 不再闹下去 (多用于否定)。

- 第 清·曹雪芹《红楼梦》第六十五回:"他看见奶奶比他标致,可比他得人心儿,他就肯善罢干休了?"
- ◆ 小李一听,火冒三丈,无论如何 不肯~。
- ≈ 息事宁人.
- ≠ 针锋相对,势不两立

«Хорошо, отдохните в делах» — довольно, повздорили и будет! покончить мирным образом, по-хорошему; оставлять дело; оставлять в покое; отступаться.

善刀而藏 shàn dāo ér cáng

- 全 善: 拭; 善刀: 把刀擦干净。将 刀擦净, 收藏起来。比喻适可而 止, 自敛其才。
- 《庄子·养生主》: "提刀而立,为之四顾,为之踌躇满志,善力而藏之。"
- ≈ 深藏不露.
- ≠ 锋芒毕露

«Очистить нож и спрятать» — зарыть свой талант в землю.

善男信女 shàn nán xìn nǚ

- ② 佛教用语。原指皈依佛法的男 女。后泛指信仰佛教的男男女 女。
- * 《金刚经・善现启请分》: "善男子,善女子,发阿耨多罗三藐三菩提心。"
- ◆ 但~们不远千里朝拜金顶的仍然 在老河口、石花街和草店的大道 上络绎不绝。(姚雪垠《李自 成》第一卷第十六章)

«Добрые мужчины, верующие женщины» — буддисты; верующие.

善善从长 shàn shàn cóng cháng

- 全 善善: 褒扬美德; 从长: 源远流 长的意思。原指褒扬美德,源远 流长。后用来比喻吸取别人的长 处。
- 祭 《公羊传・昭公二十年》: "君子之善善也长,恶恶也短;恶恶止其身,善善及子孙。"
- ◆ 一个人只要能~,那就一定会很快 地进步。
- ≈ 从善如流

«Восхвалить добро — следовать лучшим» — учиться на чужих успехах.

善始善终 shàn shǐ shàn zhōng

- 做事情有好的开头,也有好的结尾。形容办事认真。
- 《庄子·大宗师》: "善妖善老,善始善终。"《史记·陈丞相世家赞》: "以荣名终,称贤相,岂不善始善终哉?"
- ◆ 希望你这一次能~,不要再象过去 那样半途而废。
- ≈ 善始令终,有始有终,慎终如 始
- ≠ 有始无终,半途而废,虎头蛇 尾

«Хорошее начало и хороший конец» — всегда быть на высоте положения; прожить достойную жизнь; умел начать — умей и окончить; доводить дело до конца.

善为说辞 shàn wéi shuō cí

- ② 说辞: 讲话。形容很会讲话。后 指替人说好话。
- * 《孟子・公孙丑上》: "宰我、 子贡善为说辞。"
- ◆ 在他的面前,希望你~,无论如何 也要让他站到我们这一边。

«Уметь говорить» — замолвить доброе слово за других.

伤风败俗 shāng fēng bài sú

- △ 伤、败:败坏。指败坏社会风俗。多用来遣责道德败坏的行为。
- **%** 唐·韩愈《论佛骨表》: "伤风 败俗,传笑四方,非细事也。"
- ◆ 在上个世纪三四十年代,芭蕾舞,游泳,体操还被看成是~的事情。
- ≈ 伤化败俗

«Утрачивать дух, нарушать обычай» падение нравов; развращающий; моральное разложение.

伤心惨目 shāng xīn cǎn mù

- △ 伤心: 使人心痛; 惨目: 惨不忍 睹。形容非常悲惨, 使人不忍心 看。
- ***** 唐·李华《吊古战场文》:"伤 心惨目,有如是也?"
- ◆ 他被那伙流氓打得真是~。
- ≈ 触目惊心.
- ≠ 赏心悦目

«Мучительный для сердца и жестокий для взора» — трагический; горестный; печальный; потрясать; пугать взор.

上下其手 shàng xià qí shǒu

△ 比喻玩弄手法, 串通做弊。

- 《左传·襄公二十六年》记载: 伯州犁有意偏袒公子围,叫皇颉 作证,并向皇颉暗示,举起手 说:"夫子为王子围,寡君之贵 介弟也。"把手放下说:"此子 可为穿封戍,方城外之县尹也, 谁获子?"
- ◆ 这个公司的经理和会计~,贪污了 数百万的公款。
- ≈ 高下其手,同流合污,流瀣一 气,狼狈为奸

«Вверху и внизу эти руки» — злоупотреблять своим положением; фривольно вести себя с женщинами; заниматься темными делами; вступить в заговор.

上烝下报 shàng zhēng xià bào

- 盈 烝:晚辈男子和长辈女子通奸;报:长辈男子与晚辈女子通奸。
 泛指男女乱伦。
- * 《左传。桓公十六年》:"卫宣公烝于夷姜,生急子,属诸右公子。"《左传·宣公三年》: "文公报郑子之妃,曰陈妫,生子华、子臧。"
- 至 如 ~ , 同 人 道 于 禽 曽 。 (明・冯梦龙《醒世恒言》卷十 五)

«Прелюбодеяние со своими старшими или младшими» — интимные отношения с корыстной целью; кровосмещение.

少见多怪 shǎo jiàn duō guài

- 见闻少的人遇到不常见的事物就 觉得奇怪。后常用来嘲笑见识浅 陋的人。
- * 《抱朴子·神仙》: "夫所见少则所怪多,世之常也。"汉·牟融《牟子》: "少所见,多所怪,睹橐驼,谓马肿背。"
- ◆ 人家说~,你多见了还是那么多 怪。(清•吴趼人《二十年目睹 之怪现状》第八十六回)
- ≈ 大惊小怪,蜀犬吠日.
- ≠ 数见不鲜,见怪不怪

«(Кто) мало видел — многому удивляется» — узкий кругозор; невежество; неопытность.

少私寡欲 shǎo sī guǎ yù

- △ 寡: 少; 欲: 欲望。指仆人的欲望很小。
- 《庄子·山木》: "南越有邑 焉,名为建德之国,其民愚而 朴,少私而寡欲。"

- ◆ 他现在过着~、清静恬淡的生活, 与以前比简直象换了个人似的。
- ≈ 清心寡欲

«Мало имеющий малого и желает».

少纵即逝 shǎo zòng jí shì

- △ 纵:放;逝:消失。稍微一放松 就消失了。形容时间或机会等很 容易过去。
- * 宋·苏轼《文与可画画云当谷偃竹记》:"振笔直遂,以追其所见,如兔起鹘落,少纵则逝矣。"
- ◆ 时间是非常宝贵的,而且~,所以 我们必须充分利用时间。
- ≈ 稍纵即逝,瞬息即逝,白驹过隙 «Чуть освободил и (все) погибло» легко упустить шанс, возможность, время; ускользать из рук.

少不更事 shào bù gēng shì

- ② 少: 年轻: 更: 经历。年纪轻, 没有经历过什么事情。指经验不 多。
- **%** 《隋书·李雄传》: "吾儿既 少, 更事未多。"
- 对于这些~的青年,我们有责任引导他们去全面地、深入地观察社会、认识生活。
- ≈ 少不经事,涉事未深,初出茅庐.
- ≠ 少年老成,老成持重

«Мал, не имеет опыта в делах» — молодо-зелено; неопытный.

少成若性 shào chéng ruò xìng

- △ 指自幼形成的习惯就好象天性一 样。
- **%** 《大戴礼记·保傅》:"少成若性,习贯之为常。"
- ◆ 哎,~,看来这个习惯已经很难改 掉啦。

«Обретенное в детстве, как судьба» — привычка — вторая натура.

少年老成 shào nián lǎo chéng

- ② 原指人年纪虽轻,却很老练。现 在也指年轻人缺乏朝气。
- ※ 汉・赵岐《三辅决录・韦康》: "韦元将年十五,身长八尺五 寸,为郡主簿。杨彪称曰:'韦 主簿年虽少,有老成之风,昂昂 千里之驹。'"
- 他有些过于~,显得很没有活力。
 ≠ 少不更事,涉世未深,乳臭未干
 «В молодые годы стать взрослым» быть не по годам опытным; молодой человек без жизненных устремлений.

少小无猜 shào xiǎo wú cāi

- ② 猜:猜疑。指男女幼小时一起玩耍,天真无邪,不避嫌疑。
- **黎** 唐·李白《长干行》诗:"同居 长干里,两小无嫌猜。"
- ◆ 我俩本是~,虽然装作新娘和新郎的模样,实还不知新娘和新郎有什么关系。(蒋光慈《鸭绿江上》)

«Детская непосредственность» — детская доверчивость, наивность.

舌挢不下 shé jiǎo bù xià

- ② 拆: 翘起。翘起舌头,久久不能放下。形容惊讶或害怕时的神态。
- * 《史记·扁鹊苍公列传》: "中 庶子闻扁鹊言,目眩然而不瞚, 舌挢然而不下。"
- ◇ 次日长闻报,仰面视天,舌挢不能下。(清・纪昀《阅微草堂笔记》卷十)
- ≈ 目瞪口呆

«Язык поднялся и не опускается» — удивиться; испугаться.

蛇欲吞象 shé yù tūn xiàng

△ 蛇想吞下大象。比喻贪欲极大。

- 場 《山海经・海内南经》: "巴蛇食象,三岁而出其骨。"战国楚・屈原《天问》: "一蛇吞象,厥大何如?"
- ❖ 这些唯利是图的家伙们,对金钱的贪婪,是~,永无止境的。
- ≈ 巴蛇吞象,一蛇吞象

«Змея мечтает проглотить слона» — неуемные аппетиты; несбыточные желания; безмерная (непомерная) жадность (алчность).

舍本求末 shě běn qiú mò

- 全 舍: 舍弃; 求: 追求。抛弃根本的、主要的,而去追求枝节的、次要的。比喻不抓根本环节,而只在枝节问题上下功夫。
- **88** 《吕氏春秋·上农》: "民舍本 而事末则不令,不令则不可以 守,不可以战:民舍本而事末则 其产约,其产约则轻迁徙,轻迁 徙则国家有患,皆有远志,无有 居心。"
- ◆ 写文章只追求形式而不注重内容,那是~。
- ≈ 舍本逐末

«Упускать основание ради второстепенного» — в погоне за мелочами забывать о главном.

舍短取长 shě duǎn qǔ cháng

- 《汉书·艺文志》: "若能修六 艺之术,而观此九家之言,舍短 取长,则可以通万方之略矣。"
- ◆ 使用干部也是一种艺术,必须对他们的长处和短处都有所了解,然后~,对每一个人都江堰市加以

适当的安排,使其最大限度地发挥自己的长处。

≈ 舍短从长,舍短录长,舍短用长 «Отбросить недостатки и воспринять достоинства».

舍近求远 shě jìn qiú yuǎn

- △ 舍去近处的,追求远处的。形容 做事走弯路。
- * 《孟子・离娄上》: "道在迩而 求诸远。"《后汉书・臧宫 传》: "舍近谋远者,劳而无 功;舍远谋近者,逸而有终。"
- ◆ 这种电视咱们这里就有卖的,你 却托人去上海买,那不是~吗?
- ≈ 舍近即远.≠ 就地取材
- «Отказываться от близкого, стремиться к далекому» делать дела с дальним прицелом; поступать дальновидно; ис-

прицелом; поступать дальновидно; искать за тридевять земель то, что имеется под рукой; от добра добра не ищут.

舍生取义 shě shēng qǔ yì

- 全 舍: 舍弃; 生: 生命; 取: 求取; 义: 正义。舍弃生命以正义。指为正义而牺牲生命。
- * 《孟子·告子上》: "生,亦我 所欲也,义,亦我所欲也。二者 不可得兼,舍生而取义者也。"
- ◆ 我很钦佩先辈们那种~,视死如归 的英雄气概。
- ≈ 舍生取义,舍身求法,杀身成仁.
- ≠ 荀目偷生

«Отказаться от жизни, но добиться истины» — пожертвовать собой ради истины.

设身处地 shè shēn chǔ dì

② 设: 设想。设想自己处在别人的 那种境地。指替别人的处境着 想。

- 《礼记·中庸》:"体群臣也。"朱熹注:"体,谓设以身处其地而察其心也。"
- ◆ 你如果~地替我想想,就会明白我 为什么会那么做了。
- ≈ 将心比心

«Поставить тело на другое место» — поставить себя на место другого.

身败名裂 shēn bài míng liè

- ② 身:身分,地位;败:毁坏; 裂:破损。地位丧失,名誉扫 地。指做坏事而遭到彻底失败。
- * 宋·辛弃疾《贺新郎·别茂嘉十二弟》词:"将军百战身名裂,向河梁,回头万里,故人长绝。"
- 家里破产了─ 我父亲因为地权的 事打了官司,闹得~。(杨沫 《青春之歌》第一部第二章)
- ≈ 声名狼藉,名誉扫地.
- ≠ 誉满天下,名满天下

«Престиж утрачен, репутация погибла» — потерпеть полное фиаско; опуститься; морально обанкротиться.

身怀六甲 shēn huái liù jiǎ

- △ 六甲: 传说为上帝造物的日子。 指妇女怀孕。
- **%** 《隋书·经籍志三》载有《六甲 贯胎书》
- ◆ 尊夫人已经~,怎能再长途跋涉呢!
- «В теле носить ребенка» забеременеть.

身首异处 shēn shǒu yì chù

- △ 首:头;异:不同;处:地方。 指被杀头。
- * 唐・陈子昂《申宗人冤狱书》:"假使获罪于天,身首异处,盖如一蝼蚁尔,亦何足可称?"

- 刽子手一刀下去,犯人已经~了。
- ≈ 身首分离

«Тело и голова — в разных местах» — отрубить голову.

身先士卒 shēn xiān shì zú

- △ 作战时将领亲自带头,冲在士兵 前面。现在也用来比喻领导带 头,走在群众前面。
- * 《史记・淮南衡山列传》: "当 故勇敢,常为士卒先。"《资治 通鉴・隋纪炀帝大业九年》: "玄感每战,身先士卒,所向摧 陷。"
- ◆ 领导在工作中~,会对下属有良好的激励作用。
- ≈ 一马当先

«Сражаться в первых рядах солдат» — командир во главе войска; лидер во главе коллектива

深不可测 shēn bù kě cè

- ② 深得无法测量。比喻对事物的情况捉摸不透。
- 等明・袁宏道《吼山》: "山下石 骨为匠者搜去,积水为潭,望之 洞黑如墨汁,深不可测。"
- ◆ 他对于目前的争论采取了一种不 置可否的态度,当人们问到他 时,也只是微微一笑,真使人有~ 之感。

≈ 高深莫测.

≠ 一目了然

«Глубину невозможно измерить» — непостижимый, загадочный; недоступный пониманию.

深藏若虚 shēn cáng ruò xū

虚: 无。把宝贵的东西藏起来, 好象没有这东西一样。比喻人有 真才实学,但不爱在人前卖弄。

- **\$** 《史记·老庄申韩列传》: "吾 闻之,良贾深藏若虚,君子盛 德,容貌若愚。"
- ◆ 这位饱学之士~,从不卖弄自己的 学问。
- ≈ 善刀而藏.
- ≠ 锋芒毕露,露才扬已

«Глубоко спрятано, словно и нет» — скрывать свои достоинства; излишняя скромность.

深耕易耨 shēn gēng yì nòu

- △ 易耨: 勤于除草。深耕细做,及时除草。比喻精心耕种。
- * 《孟子·梁惠王上》: "王如施 仁政于民,省刑罚,薄税敛,深 耕易耨,壮者以暇日,修其孝悌 忠信。"
- ◆ 农民们辛勤劳作,~,为我们生产 出粮食。

«Глубоко пахать и быстро выполоть сорняк» — тщательно, умело заниматься землелелием.

深入人心 shēn rù rén xīn

- △ 指理论、学说、政策等为人 们深 切了解和信服。
- 第 明·冯梦龙《东周列国志》第二十回:"且君新得诸侯,非有存亡兴灭之德,深入人心,恐诸侯之兵,不为我用。"
- 可是总没有这位先生的讲说那样 一句句~。(叶圣陶《英文教 授》)
- ≠ 不得人心

«Глубоко проникнуть в сердце человека» — овладевать сознанием (сердцами) масс; пользоваться большой популярностью.

深文周纳 shēn wén zhōu nà

周纳:罗织罪名。指苛刻地或歪曲地引用法律条文,把无罪的人

定成有罪。也指不根据事实,牵 强附会地给人硬加罪名。

- * 《史记・酷吏列传》: "与赵禹 共定诸律令,务在深文。"《汉 书・路温舒传》: "上奏畏却, 则锻炼而周纳之。"
- 他的这篇文章,~陷人以罪,实在 是恶毒得很。
- ≈ 深文罗织

«Статьи закона оговаривают человека» — подводить под особо жесткую статью; искаженно ссылаясь на статьи закона, извратить факты и оговорить невиновных.

神出鬼没 shén chū guǐ mò

- 出:出现,没:消失。象神鬼那样出没无常。形容出没无常,不可捉摸。后泛指行动变化迅速。
- **%** 《淮南子·兵略训》: "善者之 动也,神出而鬼行。"
- ◆ 抗日游击队~,打得日本鬼子魂 飞魄散。

«Появляться (как) дух и исчезать (как) демон» — как по волшебству; мгновенно; неуловимо.

神道设教 shén dào shè jiào

- 全 神道:本指天教,即神明之理, 后指关于鬼神祸福之说。利用鬼 神迷信作为教育手段。
- **黎** 《易·观》: "观天之神道,而四时不忒,圣人以神道设教,而天下服矣。"
- ◆ 现在在农村~、封建迷信活动还普遍存在着。

«Строить свое учение на божественных принципах».

神鬼莫测 shén guǐ mò cè

② 测:推测。事情极诡秘,神鬼也 难测度。形容谁也推测不出。

- 明·罗贯中《三国演义》第八十七回:"诸将皆拜伏曰:'丞相机算,神鬼莫测。'"
- ◆ 想到这里,他抬头一看,威虎 厅离他只有五十余步了,三十 秒钟后,这场吉凶难卜,~的斗 争就要开始。(曲波《林海雪 原》
- ≈ 神鬼不测
- ≠ 一目了然, 众所周知

«Бог, черт не догадались» — никто не может предположить; никому не дано предугадать.

神乎其神 shén hū qí shén

- △ 神:神妙;乎:语助词,表感 叹。神秘奇妙到了极点。形容非 當奇妙神秘。
- **%** 《庄子·天地》: "深之又深而能物焉,神之又神而能精焉。"
- ◆ 我们不要把这些超级巨星看得~, 要知道,他们也有普通的一面。
- ≠ 平淡无奇,司空见惯

«Божество удивилось собственному божественному (деянию)» — чудо из чудес; волшебный; изумительный; нереальное; сказочное.

神机妙算 shén jī miào suàn

- △ 神、妙:形容高明:机、算:指 计谋。惊人的机智,巧妙的计 谋。形容善于估计复杂的变化的 情势,决定策略。
- 器 《后汉书·王涣传》:"又能以 谲数发擿奸伏,京师称叹,以为 涣有神算。"李贤注:"智算若 神也。"
- ◆ (周)瑜大惊,慨然叹曰: '孔明~,吾不如也。'(明•罗贯中《三国演义》第四十六回)
- ≈ 神机妙用.
- ≠ 束手无策

«Божественный замысел и изумительный расчет» — быть склонным к удивительным догадкам и тонкому расчету; гениальная стратегия; тонкий расчет; непревзойденный ум; прекрасный план; нахолчивый замысел.

甚嚣尘上 shèn xiāo chén shàng

- 甚:很;嚣:喧嚷。人声喧嚷, 尘土飞扬。原形容军中正忙于准 备的状态。后来形容消息普遍 淬,议论纷纷。现多指反动言论 十分嚣张。
- * 《左传·成公十六年》: "王曰:'合谋也,张幕矣。'(伯州犁)曰:'虔卜於先君也,徹幕矣。'(楚王)曰:'将发命也。甚嚣,且尘上矣。'"
- ◆ "读书无用论"曾经有一度~,害 得许多青年人都不去读书了。

«Так шумно, что пыль поднялась» — войска готовятся к походу; шумные, горячие споры и дискуссии.

慎终如始 shèn zhōng rú shǐ

- 点 慎:谨慎;如:象。谨慎收尾,如同开始时一样。指始终要谨慎从事。
- **黎** 《老子》第六十四章:"慎终如始,则无败事。"
- ◆ 工作已进行到快要收尾的时候, 这当口更要认真对待,要~,否则 就会功亏一篑。
- ≈ 慎终若始,善始善终.
- ≠ 有始无终

«Внимателен к концу, как к началу» — выполнять дело тщательно от начала до конца.

升山采珠 shēng shān cǎi zhū

② 到山上去采珍珠。比喻办事的方 向、方法错误,一定达不到目的。

- 《后汉书·刘玄传》:"兴化致理,譬犹缘木求鱼,升山采珠。"
- ◆ 如果忽略了这一事实,那么其它 一切就都成为舍本逐末,~的空 想。
- ≈ 缘木求鱼,钻冰取火,以冰致 蝇,以狸饵鼠

«Подниматься в горы собирать жемчуг» — изначально неверно избранный путь, который не приведет к результату.

升堂入室 shēng táng rù shì

- 古代宫室,前为堂,后为室。比喻学识或技能由浅入深,循序渐进,逐步达到很高的成就。
- **%** 《论语·先进》:"子曰:'由 也升堂矣,未入于室也。'"
- ◆ 无论学习哪一个学科,要想~,就 必须下苦功夫。
- ≈ 登堂入室,入室升堂

«Подняться в зал, войти в палаты» — проникнуть в самые сокровенные тайны учения; достичь вершин знания.

生寄死归 shēng jì sǐ guī

- △ 寄: 暂居。生似暂寓,死如归 去。指不把生死当作一回事。
- **%** 《淮南子•精神训》:"生:寄 也:死:归也。"
- ◆ 我这病多半是好不了啦,~,我已 不再介意了。

«Жизнь — временное проживание, смерть — возвращение» — не дорожить жизнью; не бояться смерти.

生死存亡 shēng sǐ cún wáng

- 全 生存或者死亡。形容局势或斗争的的发展已到最后关头。
- **%** 《左传·定公十五年》: "夫 礼,死生存亡之体也。"

- 现在是我们公司~的紧要关头,希望全体同仁齐心协力,一起度过这个难关。
- ≈ 生死关头,存亡绝续,存亡继 绝,危急存亡

«Жизнь или смерть, существование или гибель» — критический момент развития события, борьбы.

生吞活剥 shēng tūn huó bō

- 原指生硬搬用别人诗文的词句。 现比喻生硬地接受或机械地搬用 经验、理论等。
- * 唐·刘肃《大唐新语·谱谑》: "有枣强尉张怀庆,好偷名士文章,人为之谚云:'活剥王昌龄,生吞郭正一。'"
- ◆ 不要~地搬用别人的经验。
- ≈ 生搬硬套

«Заглатывать живьем и обдирать заживо» — совершать плагиат; слепо подражать; грабить; воспринимать некритически (механически, шаблонно, схематически, догматически); перенимать без разбора.

声东击西 shēng dōng jī xī

- 户: 声张。指造成要攻打东边的声势,实际上却攻打西边。是使对方产生错觉以出奇制胜的一种战术。
- 《淮南子·兵略训》: "故用兵 之道,示之以柔而迎之以刚,示 之以弱而乘之以强,为之以歙而 应之以张,将欲西而示之以 东,……"唐·杜佑《通典·兵 六》说: "声言击东,其实击 西。"
- ◆ 不要动,这是敌人在~,我们别上 当。

«Шуметь на востоке, ударить на западе» — вводить в заблуждение; делать обманный ход; делать ложный маневр.

声名狼藉 shēng míng láng jí

- ② 声名:名誉;狼藉:杂乱不堪。 名声败坏到了极点。
- **%** 《史记·蒙恬列传》: "言其恶 声狼藉,布于诸国。"
- 他在村子里早就是~的人物。
- ≈ 臭名昭著,臭名远扬,遗臭万 年.
- ≠ 声名鹊起,德高望重

«Репутация — в волчьих книгах» — загубить свою репутацию; быть скомпрометированным.

声色狗马 shēng sè gǒu mǎ

- 二声:歌舞;色:女色;狗:养狗;马:骑马。形容剥削阶级荒淫无耻的生活。
- * 清·蒲松龄《聊斋志异·续黄梁》: "声色狗马,昼夜荒淫,国计民生,罔存念虑。"
- ◆ 那些豪门富户,达官贵人,在 饥民遍野时,依然是~,荒淫无 度。
- ≈ 声色犬马, 花天酒地

«Музыка, разврат, (выведение) собак и выездка» — праздный образ жизни верхних слоев общества.

绳锯木断 shéng jù mù duàn

- 四 用绳当锯子,也能把木头锯断。 比喻力量虽小,只要坚持下去, 事情就能成功。
- * 宋・罗大经《鹤林玉露》卷十:"一日一钱,千日千钱,绳锯木 断,水滴石穿。"
- ◆ 工夫不负苦心人,只要工夫到 了,就能~,水滴水穿石。
- ≈ 水滴石穿,铁杵磨成针

«Веревкой (вместо) пилы свалить дерево» — упорство и труд все перетрут; малыми силами добиваться больших результатов.

绳愆纠谬 shéng qiān jiū miù

- △ 绳: 纠正; 愆: 过失; 谬: 错误。指纠正过失。
- 《书·冏命》:"惟予一人无良,实赖左右前后有位之士,匡其不及,绳愆纠谬,格其非心,俾克绍先烈。"
- ◆ 唐太宗时的大臣魏征敢于~,深受 太宗的尊重。
- ≈ 绳愆纠违

«Развязывать узлы на веревке» — исправлять ошибки и недочеты.

胜任愉快 shèng rèn yú kuài

- 型 胜任:能力足以担任。指有能力 担当某项任务或工作,而且能很 好地完成。
- **%** 《史记·酷吏列传》: "当是之时,吏治若救火扬沸,非武健严酷,恶能胜其任而愉快乎?"
- ◆ 他有丰富的教学经验,担任这门课程,是完全能够~的。
- ≈ 游刃有余.
- ≠ 力不从心,力不能胜,不胜其 任,绠短汲深

«Успешно справляться с обязанностями и радоваться» — быть на высоте положения; легко справляться; по силам; по плечу.

盛名难副 shèng míng nán fù

- A 盛: 大; 副: 相称,符合。名望很大的人,实际的才德常是很难跟名声相符。指名声常常可能大于实际。用来表示谦虚或自我警戒。
- 場 《后汉书・黄琼传》: "阳春之曲,和者必寡;盛名之下,其实难副。"
- ◆ 外国的东西并不是都好,就是那些称之为好的东西中,也有些是~。

≈ 名不副实

«Славе трудно соответствовать (действительности)» — дутое имя; незаслуженная (неоправданная) слава (известность); трезвая самооценка; быть недостойным славы и известности.

尸居余气 shī jū yú qì

- △ 余气:最后一口气。象尸体一样 但还有一口气,指人将要死亡。 也比喻人暮气沉沉,无所作为。
- 《晋书·宣帝纪》:"司马公尸居余气,形神已离,不足虑矣。"
- ◆ 一个人到了古稀之年,究竟只能 算是一个~的废物。(苏雪林《花 都漫拾》)

«Как труп, последнее дыхание» — на последнем издыхании.

尸位素餐 shī wèi sù cān

- △ 尸位: 空占职位,不尽职守; 素 餐: 白吃饭。空占着职位而不做 事,白吃饭。
- **黎** 《汉书·朱云传》: "今朝廷大臣,上不能匡主,下亡以益民,皆尸位素餐。"
- ◆ 在我们这里既没有"老虎"可 打,也没有"苍蝇"可欺,所以 简直有"~"之嫌,心里很觉得 不安。(邹韬奋《经历•临时的 组织》)

≠ 宵衣旰食

«Впустую занимать место, напрасно есть» — дармоед; напрасно занимать место; бездельничать; синекура; тунеядство.

失魂落魄 shī hún luò pò

② 魂、魄:旧指人身中离开形体能存在的精神为魂,依附形体而显现的精神为魄。形容惊慌忧虑、心神不定、行动失常的样子。

- 卷 元·无名氏《看钱奴》第二折: "饿的我肚里饥失魂丧魄,冻的 我身上冷无颜落色。"
- ◆ 你知不知道他为什么整天~的?
- ≈ 丧魂落魄,亡魂失魄,魂不附体,魂不守舍.
- ≠ 泰然自若,镇定自若,面不改色 «Утрачен дух, душа упала» потерять присутствие духа; паниковать; растеряться; перетрусить; душа в пятки ушла; потерять голову от страха.

师出无名 shī chū wú míng

- 四 师: 军队; 名: 名义, 引伸为理由。出兵没有正当理由。也引申为做某事没有正当理由。
- 《礼记·檀弓下》: "君王计 敝邑之罪,又矜而赦之,师与 有无名乎?"《汉书·高帝 纪》: "兵出无名,事故不 成。"
- ◆ 你们到北京去的事,因为~, 所以 领导是不会批准的。
- ≠ 师出有名,名正言顺

«Без оснований пускать в ход войска» — безосновательные нападки; ничем не оправданные притязания.

师出有名 shī chū yǒu míng

- △ 师:军队;名:名义,引伸为理由。出兵必有正当的理由。后比喻做某事有充足的理由。
- **%** 《礼记·檀弓下》: "师必有 名。"
- 请求派两个人到海南岛支催调乳胶,这事~,你还有什么顾虑? 赶快打报告就行了嘛!
- ≈ 名正言顺
- ≠ 师出无名

«Иметь право пускать в ход войска» — поступать на основании достаточных причин; иметь основание и право.

师道尊严 shī dào zūn yán

- △ 本指老师受到尊敬,他所传授的 道理、知识、技能才能得到尊 重。后多指为师之道尊贵、庄 严。
- 《礼记·学记》: "凡学之道, 严师为难。师严然后道尊,道尊 然后民知敬学。"
- "~"还是要的,当老师而没有尊严,怎么教育孩子们呢?
- ≈ 尊师重道

«Уважать и почитать учение школы» — абсолютный авторитет учителя; слепое преклонение перед авторитетом учителя.

师心自用 shī xīn zì yòng

- 四 师心:以心为师,这里指只相信自己;自用:按自己的主观意图行事。形容自以为是,不肯接受别人的正确意见。
- * 北齐·颜之推《颜氏家训·勉 学》: "见有闭门读书,师心自 是,稠人广座,谬误差失者多 矣。"
- ◆ 他~,独断专行,却又不懂技术, 以至于给公司造成了巨大的经济 损失。
- ≈ 师心自任, 师心自是, 自以为是 «Следовать сердцу, как учителю»— считать себя непогрешимым; следовать только собственным желаниям и настроению.

虱处裈中 shī chǔ kūn zhōng

- 海 裤:裤子。虱子躲在裤缝里。比喻局限在世俗生活中的人们没有广阔的天地。
- **黎** 晋·阮籍《大人先生传》:"汝 独不见夫虱之处于裈之中乎!逃 于深缝,匿乎坏絮,自以为吉 宅。"

◆ 当此春光明媚之时,若只一味捻着这几本残书、几枝秃笔,终日如~,忙忙碌碌过了日子,却不被这多情的花鸟笑杀了吗。(《女开科传》一回)

«Вошь водится в штанах» — ограниченный человек, стремящийся к личному спокойствию; ограниченная жизнь.

诗情画意 shī qíng huà yì

- ② 像诗画里所描摩的能给人以美感的意境。
- ※ 宋·周密《清平乐·横玉亭秋 倚》词:"诗情画意,只在阑杆 外,雨露天低生爽气,一片吴山 越水。"
- ◇ 这种巧夺天工的设计与建筑,融 山色湖光于一体,是一幅美不胜 收,具有~的风景画卷。

«Чувство стиха, смысл рисунка» — поэтичность; чувство поэзии и красоты.

诗礼发冢 shī lǐ fà zhǒng

- △ 比喻口是心非、言行不一的伪君 子作风。
- * 《庄子·外物》: "儒以诗礼发 冢。"
- 现在有些文人~的行径令人鄙视。 «(Читать) "Ши Цзин", "Чжоу Ли" и грабить могилы» — лицемер; на словах одобрять, а в душе отвергать; слово расходится с делом.

十步芳草 shí bù fāng cǎo

- △ 芳草:香草。比喻处处都有人 才。
- * 汉·刘向《说苑·谈丛》: "十 步之泽,必有香草;十室之邑, 必有忠士。"汉·王符《潜夫 论·实贡》: "夫十步之间,必

- 有茂草;十室之邑,必有俊十。"
- ✿ 俗话说,~,我们搜罗人才不能舍 近求远。
- ≈ 十步香草,十步有芳

«Душистая трава на десять шагов» таланты есть везде; земля не оскудела талантами.

十恶不赦 shí è bú shè

△ 指罪恶极大,不可饶恕。

- * 《隋书・刑法志》: "又列重罪 十条: ……其犯此十者,不在八 议论赎之限。"元・关汉卿《窦 娥冤》第四折: "这药死公公的 罪名,犯在十恶不赦。"
- ❖ 这个暴徒,拦路抢劫,谋财害 命,真是~。
- ≈ 罪大恶极,罪该万死,罪恶滔天 «Десять злодеяний не (могут быть) помилованы» — непростительное преступление; преступление, которое не может быть амнистировано; совершить вопиющие преступления; смертный грех.

十风五雨 shí fēng wǔ yǔ

- ② 十天一刮风,五天一下雨。形容 风调雨顺,气候适宜。
- 祭 汉·王充《论衡·是应》: "风 不鸣条,雨不破块,五日一风, 十日一雨。"
- ◆ 今年入春以来,~,粮食丰收在望。
- ≈ 风调雨顺

«(Один раз) в десять (дней) — ветер, (один раз) в пять (дней) — дождь» — хорошая, благоприятная для урожая погода.

十拿九稳 shí ná jiǔ wěn

A 比喻很有把握。

- 等 明·阮大铖《燕子笺·购幸》: "此是十拿九稳,必中的计 较。"
- ◆ 他的学习成绩非常好,考大学应 当是~的事。
- ≈ 万无一失,稳操胜券,可操左券 «На десять случаев девять успешных» дать полную гарантию; с большой уверенностью; есть все шансы; верный успех.

十鼠同穴 shí shǔ tóng xué

△ 比喻使集中在一起,一网打尽。

- 《三国志·魏书·鲍勋传》: "勋无活分,而汝等敢纵之!收 三官已下付刺奸,当令十鼠同 穴。"
- ◆ 警察们在暗中监视犯罪嫌疑人, 等待~的时机。

«Десять мышей в одной пещере» — заманить в одно место и захватить всех разом.

十羊九牧 shí yáng jiǔ mù

- 二十头羊倒用九个人放牧。比喻官 多民少,赋税剥削很重。也比喻 使令不一,无所适从。
- **%** 《隋书·杨尚希传》: "所谓民 少官多,十羊九牧。"
- ◆ 一个小小的机关,就有六七个 头,真是~,非整顿不可。

«На десять баранов девять пастухов» — чересчур разросшаяся армия чиновников; разноречивые приказы, которые невозможно выполнять.

石沉大海 shí chén dà hǎi

- △ 石头沉到海底。比喻从此没有消息。
- **黎** 元·王实甫《西厢记》第四本第 一折:"他若是不来,似石沉大 海。"

- ◆ 他给编辑部连投了四篇稿子,却不想~,一点儿回音也没有。
- ≈ 杳无音信, 泥牛入海

«(Как) камень, свалившийся в море» — полное отсутствие известий; как в воду канул; исчезнуть бесследно; остаться без отклика.

石破天惊 shí pò tiān jīng

- ② 原形容箜篌的声音,忽而高亢, 忽而低沉,出人意外,有难以形 容的奇境。后多比喻文章议论新 奇惊人。
- 審 唐·李贺诗《李凭箜篌引》: "女娲炼石补天处,石破天惊逗 秋雨。"
- ◆ 在这十多部力作中,那言之凿凿的考证,~的见解,向世人展示这位老作家中西文化的学识是何等深厚。
- ≈ 惊世骇俗

«Камень треснул, небо напугалось» — нечто из ряда вон выходящее; неожиданное, новое в художественном произведении, науке; изумительный; поразительный.

时不可失 shí bù kě shī

- □ 时: 时机,机会;失:错过。抓 住时机,不可错过。
- **%** 《战国策·秦策四》: "臣闻敌 不可易,时不可失。"
- ◆ 这是最后一次机会了,~,希望你 赶快拿定主意。
- ≈ 机不旋踵,时不再来,时不待 我,时不我.
- ≠ 来日方长

«Время нельзя упустить» — воспользоваться случаем; уникальная возможность, которую нельзя упустить.

时不我待 shí bù wǒ dài

② 我待: "待我"的倒装,等待我。时间不会等待我们。指要抓紧时间。

- **黎** 《论语·阳货》:"日月逝矣, 岁不我与。"
- ❖ 这项任务十分紧迫, ~。
- ≈ 时不我与,时不再来,时不可失 «Время не меня ждет»— время не ждет; дорожить временем.

时不再来 shí bù zài lái

- ② 时: 时机。时机错过就不会再来 了。指行事不要放过时机。
- *《国语·越语下》: "得时无 怠,时不再来,天予不取,反为 之灾。"
- ◆ 年轻的朋友们,千万不要总是明日复明日地因循怠惰下去了,要知道~,那逝去的岁月就将永远地逝去了!
- ≈ 时不我待,时不我与

«Время не придет вновь» — упущенный момент не вернешь; не откладывай на завтра то, что можно сделать сегодня.

时乖命蹇 shí guāi mìng jiǎn

- 母 时:时运,时机;乖:不顺利; 蹇:一足偏废,引甲为不顺利。 时运不好,命运不佳。这是唯心 主义宿命论的观点。
- **黎** 元·白朴《墙头马上》第二折: "早是抱闲怨,时乖运蹇。又添 这害相思,月值年灾。"
- ◆ 他这几年~,感情不如意,做生意 也赔本。
- ≈ 时乖运蹇.
- ≠ 福星高照,时来运转

«Время неудачное, судьба хромает» — фатальное невезение; тяжкое время невзгод; злополучная судьба; злосчастье; невезенье; лихолетье.

时和年丰 shí hé nián fēng

和:和平;年:年成;丰:盛, 多。风调雨顺,五谷丰登。

- **\$** 《诗经·小雅·华疏》:"万物盛 多,人民忠孝,则致时和年丰,故 次华黍,岁丰宜黍稷也。"
- ❖ 实行新的农村政策的当年,我们 就获得了大丰收,真是~,人人欢 喜,家家兴旺。
- ≈ 时和岁丰

«Время покойное, год богатый» — благоприятная погода, богатый урожай зерновых.

实逼处此 shí bī chǔ cǐ

△ 指为情势所迫,不得不这样。

- **%** 《左传·隐公十一年》:"无滋 他族,实逼处此,以与我郑国争 此土也。"
- ❖ 这件事我本不想去做,可~,也不 得不做了。

«Реальность заставляет находиться здесь» — обстановка вынуждает поступать именно так; волей-неволей действовать так

实繁有徒 shí fán vǒu tú

- ② 实:实在;繁:多;徒:徒众, 群众。实在有不少这样的人。
- **黎** 《书·仲虺之诰》:"简贤附 势,实繁有徒。"
- ◆ 但这样漠视公共道德的人~,简直 拿他们没办法。

«Действительно много» — множество; масса.

实事求是 shí shì qiú shì

- 五 指从实际对象出发,探求事物的 内部联系及其发展的规律性,认 识事物的本质。通常指按照事物 的实际情况办事。
- **%** 《汉书·河间献王刘德传》: "修学好古,实事求是。"
- ❖ 总结经验要~,不可弄虚做假。
- ≠ 弄虚作假

«Фактические дела требуют так» — подходить по-деловому; решать вопросы по существу; деловито, реалистично; действовать в соответствии с реальной обстановкой; исходить из истинного положения дел.

实至名归 shí zhì míng guī

- 全 实:实际的成就;至:达到; 名:名誉;归:到来。有了真正 的学识、本领或功业,自然就有 声誉。
- 第 清·吴敬梓《儒林外史》第十五 回:"敦伦修行,终受当事之 知;实至名归,反作终身之 玷。"
- ◆ 两位学养有素,造诣深邃,在文艺界久负盛誉,这次获奖,可谓~。
- ≠ 徒有虚名, 沽名钓誉

«Реальные (результаты, успехи) достигнуты, имя придет» — с реальными достижениями приходит и слава.

拾人涕唾 shí rén tì tuò

- ② 涕唾:鼻涕唾沫。比喻自己没有创 见,只是抄袭别人的言论、见解。
- **%** 宋·严羽《沧浪诗话·答吴景先书》:"是自家闭门凿破此片田地,即非傍人篱壁拾人涕唾得来者。"
- ❖ 写文章要有新意,~,终是下品。
- ≈ 拾人牙慧,拾人唾余,人云亦云,鹦鹉学舌.
- ≠ 别出心裁,独辟蹊径

«Подбирать чужие сопли и плевки» петь с чужого голоса; повторять старые остроты; жить чужим умом.

食不甘味 shí bù gān wèi

全 甘味:感到味道好。吃东西都觉得没有味道。形容心里有事,吃东西也不香。

- **%** 《战国策·齐策五》: "秦王恐之,寝不安席,食不甘味。"
- ◆ 谁都不明白她为什么会因为脸上 的几个小痘痘而~,寝不安食。
- ≈ 食不下咽,寝食不安

«Есть и не (чувствовать) приятного вкуса» — голова занята другим; не до еды.

食不下咽 shí bú xià yàn

- ② 食物虽在口中但咽不下去。形容 忧心忡忡,不思饮食。
- * 唐・韩愈《张中丞传后叙》:"霁云(南霁云)慷慨语曰:'云来时,睢阳之人不食月余日矣!云虽欲独食,义不忍;虽食,且不下咽。'"
- ◇ 这顿饭虽说也有鸡、鸭、鱼、肉,可是当伙计的都提心吊胆,~。(欧阳山《苦斗》七三)
- ≈ 食不甘味,寝食不安

«Есть, но не мочь сглотнуть» — от волнения пища в рот не лезет.

食古不化 shí gǔ bú huà

- △ 指对所学的古代知识理解得不深 不透,不善于按现在的情况来运 用,跟吃不东西不消化一样。
- * 清·陈撰《玉几山房画外录》卷 下载恽向《题自作画册》:"可 见定欲为古人而食古不化,画虎 不成、刻舟求剑之类也。"
- ◆ 他整天钻到古书堆里,但是~, 学 了也没有什么用。
- ≈ 食而不化.
- ≠ 融会贯通,古为今用

«Заглатывать древние (творения), но не усваивать» — закостенелое начетничество; бессознательное, поверхностное усвоение знаний; механически воспринимать то, что написано в древних книгах; начетничество; талмудизм.

食毛践土 shí máo jiàn tǔ

- 毛:指地面所生之谷物;践: 踩。原意是吃的食物和居住的土 地都是国君所有。封建官吏用以 表示感戴君主的恩德。
- * 《左传·昭公七年》:"封略之内,何非君土;食土之毛,谁非君臣?"
- ◆ ~已三十余年。(清•纪昀《阅微 草堂笔记•如是我闻》)

«Ступающие по (Вашей) земле и питающиеся ее плодами»— Ваши подданные; льстивое обращение к правителю.

食前方丈 shí qián fāng zhàng

- △ 方丈: 一丈见方。吃饭时面前一 丈见方的地方摆满了食物。形容 吃的阔气。
- 《孟子·尽心下》: "食前方 丈,侍妾数百人,我得志弗为 也。"
- 见着老人家的~,侍妾数百人的 行径,不禁羡慕。(清·李宝嘉 《文明小史》第五十七回)
- ≈ 美食方丈

«Еды впереди — квадратный чжан» излишнее расточительство; жить в роскоши.

食肉寝皮 shí ròu qǐn pí

- ② 割他的肉吃,剥他的皮睡。形容对敌人的深仇大恨。
- **黎** 《左传·襄公二十一年》: "然 二子者,譬于禽兽,臣食其肉而 寝处其皮。"
- ◆ 却说殷小姐痛恨刘贼,恨不~。 (明•吴承恩《西游记》第九 回)

«Съесть (его) мясо и поспать на шкуре» — мечтать об уничтожении врага; лелеять месть; смертельная ненависть.

食少事烦 shí shǎo shì fán

- 全 每日吃饭很少,可是处理的事务 非常繁重。形容工作辛劳,身体 不佳。
- ※ 《晋书・宣帝纪》: "先是,亮 使至,帝问曰: '诸葛公起居何 如?食可几(许)米?'对曰: '三四升。'次问政事,曰: '二十罚已上皆自省览。'帝既
 - '二十罚已上皆自省览。'帝既而告人曰:'诸葛孔明其能久乎!'"
- ◆ 你年纪大了,象这样~,长此下去,恐怕体力吃不消的。

«Есть мало, а делать много» — работать на износ; в делах не заботиться о себе.

食言而肥 shí yán ér féi

- 全 食言: 失信。指不守信用,只图自己占便宜。
- **%** 《左传·哀公二十五年》:"是 食言多矣,能无肥乎?"
- ◆ 此人说话从来不算数,像这种~的 人,是不能信任的。
- ≈ 自食其言,言而无信.
- ≠ 一诺千金,言而有信

«Съесть (свое) слово и растолстеть» — нарушить данное обещание в своих интересах; отступиться от своих слов.

食玉炊桂 shí yù chuī guì

- △ 食品贵如油,燃料贵如桂。比喻 物价昂贵。
- * 《战国策・楚策三》: "楚国之 食贵于玉,薪贵于桂,谒者难得 见如鬼,王难得见如天帝,今令 臣食玉炊桂,因鬼见帝。"
- ◆ 在解放前夕,物价一日三涨,真 是~,老百姓简直都没法活下去 了。
- ≈ 米珠薪桂

«Еда — яшма, топливо — камфарное дерево» — дороговизна жизни.

使臂使指 shǐ bì shǐ zhǐ

- ② 象使用自己的手臂和手指一样。 比喻指挥自如。
- 《管子·轻重乙》: "若此,则如胸中使臂,臂之使指也。" 《汉书·贾谊传》: "令海内之势,如身之使臂,臂之使指,莫不制从。"
- ◆ 他操纵起那台庞大的吊车,就像~ 一样自如。
- ≈ 得心应手,运用自如

«(Тело) управляет руками, а (руки) управляют пальцами» — слаженное взаимодействие; гибкая маневренность; легко управлять.

使蚊负山 shǐ wén fù shān

- ② 使:派,令;负:背。派蚊子去背 山。比喻力不胜任或使用不当。
- **%** 《庄子·应帝王》: "其于治天 下也,犹涉海凿河,而使蚊负山 也。"
- ❖ 让她这样一个弱小的女子去下矿 煤,简直是~。

«Отправить муравья отнести гору» — давать непосильную работу; ставить задачи, изначально обреченные на невыполнение.

市井之徒 shì jǐng zhī tú

- △ 徒:人(含贬义)。旧指做买卖的 人或街道上没有受过教育的人。
- * 《管子·小匡》: "处商必就市 井。"《孟子·万章下》: "在 国曰市井之臣,在野曰草莽之 臣,皆谓庶人。"
- ❖ 这些人无非是些~,目光短浅,只 知惟利是趋。
- ≈ 市井庸愚,市井小人,市井之臣 «Человечек рынков и колодцев» — неграмотный, мелкий торговец; мещане; обыватели.

事半功倍 shì bàn gōng bèi

- 企 指做事得法,因而费力小,收效 大。
- **%** 《孟子·公孙丑上》:"故事半 古之人,功必倍之,惟此时为 然。"
- 如能善用他的特长和经验,比较 地容易获得~的效果。(邹韬奋 《经历•前途》)

≠ 事倍功半

«Дела — вполовину, успехов — вдвое» — при малой затрате сил получить хороший результат; высокоэффективный; высокоокупаемый; максимальный успех при минимальной затрате сил.

事倍功半 shì bèi gōng bàn

△ 指工作费力大,收效小。

- **黎** 《孟子·公孙丑上》:"故事半 古之人,功必倍之。"
- ◆ 由于方法不对,力气花了不少,但却~,收效很不理想。

≠ 事半功倍

«Дела — вдвое, успехов — вполовину» — скромный результат при больших затратах; малоэффективный труд; не оправдывать затраченных средств; овчинка выделки не стоит.

事必躬亲 shì bì gōng qīn

- △ 躬亲:亲自。不论什么事一定要 亲自去做,亲自过问。形容办事 认真,毫不懈怠。
- * 《诗・小雅・节南山》: "弗躬 弗亲,庶民弗信。"
- ◆ 许多具体的工作,他都是~,所以 忙得不可开交。
- ≈ 身体力行

«(Есть) дело — обязательно сам иду» — прилежный, исполнительный в делах; все делать самому.

事与愿违 shì yǔ yuàn wéi

- △ 事实与愿望相反。指原来打算做的事没能做到。
- **黎** 三国魏·嵇康《幽愤》诗:"事与愿违,遘兹淹留。"
- 有些地方为了多打粮食,毁林造 田,结果~,林毁了,粮食产量也 没有上去。
- ≈ 大失所望,适得其反.
- ≠ 天从人愿,如愿以偿

«Реальность и мечты — противоположны» — мечты расходятся с реальностью; задумывалось одно, а получилось другое; не достигать желаемого; получить обратный результат; факты идут вразрез с желанием.

事在人为 shì zài rén wéi

- 全 指事情要靠人去做的。在一定的条件下,事情能否做成要看人的 主观努力如何。
- 等 明・冯梦龙《东周列国志》第六 十九回: "事在人为耳,彼朽骨 者何知。"
- ◆ 俗语说~,只要努力去做,就一 定能有所收获。
- ≈ 成事在人.
- ≠ 听天由命

«Дело существует деяниями человека» — успех или неуспех любого дела определяется человеческими усилиями и компетенцией; все во власти человека; все зависит от воли и желания человека.

势不可挡 shì bù kě dǎng

△ 来势迅猛,不可抵挡。

- 《晋书·郗鉴传》: "群逆纵 逸,其势不可当,可以算屈,难 以力意。"
- ◆ 奉盟军副总司令的命令巴顿向北 塞大的德军发动了~的进攻。

- ≈ 势不可遏,势如破竹,锐不可当.
- ≠ 望风披靡,望风而逃

«Сила, (которую) невозможно преодолеть» — всесокрушающая, неодолимая сила; неудержимо; безудержно.

势不两立 shì bù liǎng lì

- 本 两立: 双方并立。指敌对的双方 不能同时存在。比喻矛盾不可调 和。
- * 《战国策·楚策一》: "秦之 所害于天下莫如楚,楚强则秦 弱,楚弱则秦强,此其势不两 立。"
- ♠ 科学同迷信是~的。
- ≈ 势不两存, 誓不两立, 不共戴天.
- ≠ 相安无事,同心同德

«Две силы не могут существовать одновременно» — взаимоисключающие силы; быть смертельными врагами; взаимно исключать друг друга; непримиримый; быть на ножах.

势如破竹 shì rú pò zhú

- 全 势: 气势,威力。形势就象劈竹子,头上几节破开以后,下面各节顺着刀势就分开了。比喻节节胜利,毫无阻碍。
- **%** 《晋书·杜预传》: "今兵威已 振,譬如破竹,数节之后,皆迎 刃而解。"
- ◆ 清军进了山海关后,一路上~,直 扑北京。
- ≈ 势不可当,锐不可当
- ≠ 节节败退,望风披靡

«Ситуация, подобная тому, как раскалывают бамбук»— с легкостью, без труда двигаться вперед; легко преодолевать любые трудности; с сокрушительной силой; сокрушительный удар; триумфальный марш; не знать преград; сметать все преграды.

视民如伤 shì mín rú shāng

- ② 把百姓当作有伤病的人一样照顾。旧时形容在位者关怀人民。
- * 《左传·哀公元年》: "臣闻国 之兴也,视民如伤,是其福也; 其亡也,以民为土芥,是其祸 也。"
- 古代能够做到~的皇帝几乎没有。
- ≈ 视民如子,爱民如子.
- ≠ 视如草芥

«Относиться к народу как к больному» — болеть за народ; сострадать народу.

视若无睹 shì ruò wú dǔ

- □ 睹:看见。虽然看见了,却象没有看见一样。指对眼前事物漠不 关心。
- * 唐·韩愈《应科目时与人书》: "是以有力者遇之,熟视之若无睹也。"
- ◆ 我们对浪费现象不能~。
- ≈ 视而不见

«Смотреть и словно не видеть» — смотреть как на пустое место; полностью игнорировать; не замечать; закрывать глаза на что-то.

视死如归 shì sǐ rú guī

- △ 把死看得象回家一样平常。形容 不怕牺牲生命。
- ※ 《韩非子・外储说左下》: "三 军既成阵,使士视死如归,臣不 如公子成父。"《吕氏春秋・勿 躬》: "三军之士,视死如 归。"
- ◆ 我们已经是~,我们大踏步地走 着我们的大路。(郭沫若《如火 如荼的恐怖》诗)
- ≈ 赴死如归,舍生取义.
- ≠ 贪生怕死, 苟且偷生

«Рассматривать смерть как возвращение (домой)» — пренебрегать смертью; играть со смертью; быть готовым отдать жизнь; спокойно смотреть в глаза смерти.

视同儿戏 shì tóng ér xì

- 把事情当成小孩儿玩耍一样来对待。比喻不当一回事,极不重视。
- **%** 《史记·绛侯周勃世家》: "曩 者霸上、棘门军,若儿戏耳,其 将固可袭而虏也。"
- ◆ 为官做吏的人,千万不可草菅人 命,~。(明•凌濛初《初刻拍 案惊奇》卷十一)
- ≈ 等闲视之.
- ≠ 郑重其事

«Рассматривать что-то словно детскую забаву» — несерьезно относиться к делу; считать что-то детской забавой; обращаться легкомысленно (несерьезно).

室如悬磬 shì rú xuán qìng

- △ 悬: 挂; 磬: 乐器, 中空。屋里 就象挂着石磬一样。形容穷得什 么也没有。
- **%** 《国语·鲁语上》:"室如悬 磬,野无青草,何恃而不恐。"
- ◆ 当年我们全家逃难到陕西的时候,~,一贫如洗。现在,那段艰难的岁月终于熬过来了。
- ≈ 悬磬之室,家徒四壁
- ≠ 金玉满堂

«Дома словно висит цин (полый внутри ударный инструмент)» — дома — хоть шаром покати; скудная, бедная жизнь.

恃才傲物 shì cái ào wù

△ 特:依靠、凭借;物:人,公 众。仗着自己有才能,看不起 人。

- **%** 《南史·萧子显传》:"恃才傲物,宜谥曰骄。"
- ◆ 他~,与同学之间的关系处得很不好。
- ≈ 恃才矜已.
- ≠ 深藏若虚,虚怀若谷

«Опираться на (свои) способности, пренебрегая всем остальным» — превозносить себя и презирать других; возгордиться своим талантом; кичиться, задаваться.

拭目而待 shì mù ér dài

- △ 拭:擦;待:等待。擦亮眼睛等着瞧。形容期望很迫切。也表示确信某件事情一定会出现。
- 祭 汉·杨修《答临淄侯笺》:"观 者骇视而拭目,听者倾首而竦 耳。"
- ◆ 全体员工都在~,看新任总经理如何对公司进行重组。
- ≈ 拭目以待, 拭目以俟, 拭目而观 «Протирать глаза и ждать» ждать с нетерпением; верить, что ожидаемое обязательно произойдет; ждать не дождаться.

适可而止 shì kě ér zhǐ

- ② 适可:恰好可以。到适当的程度 就停下来,不要过头。
- **黎** 《论语· 乡党》: "不多食" 宋·朱熹注: "适可而止,无贪 心也。"
- ◆ 她见话已说到了节骨眼上,就~, 转了话题。
- ≈ 恰到好处,恰如其分
- ≠ 贪得无厌,过犹不及

«Достичь нужного и остановиться» — остановиться вовремя; не переборщить; знать меру; в меру; иметь такт; не впадать в крайность; не перегибать палку.

舐糠及米 shì kāng jí mǐ

- 無:用舌头舔东西。舔米外的糠,一直舔到里面的米。指先侵蚀其表,再侵蚀其里,由表及里,逐步进逼。
- **%** 《史记·吴王濞列传》:"里语有之,'舐糠及米。'"
- ◆ 现在一些大国对弱小的国家先是 文化入侵,继之以经济占领,采 取的是~的策略。

«Слизать полову и добраться до риса» захватывать власть на занятой территории; от формы постепенно идти к содержанию; постепенное разложение.

嗜痂之癖 shì jiā zhī pǐ

- △ 嗜:喜爱; 痂:疮口结的硬壳; 癖:积久的嗜好。原指爱吃疮痂 的癖性。后形容怪癖的嗜好。
- **%** 《南史·刘穆之传》:"邕性嗜食疮痂,以为味似鳆鱼。"
- ◆ 例如喜欢墨家,便连墨家崇拜鬼神都江堰市要替它辩解,或说出一番民主的意义来,那未免近于~了。(郭沫若《新陈代谢》)
- ≈ 嗜痂成癖

«Страсть к струпьям» — мания; порочная, вредная привычка.

噬脐何及 shì qí hé jí

- ② 噬脐:用嘴咬肚脐。象咬自己肚 脐似的,够不着。比喻后悔也来 不及。
- * 《左传・庄公六年》: "若不早 图,后君噬齐(脐),其及图之 平?"
- ◆ 平时掉以轻心,直到兵临城下才 仓促应战,这已经~了。
- ≈ 噬脐莫及, 悔之无及, 追悔莫及 «Кусать (себе) пупок не достать» кусать себе локти; позднее раскаяние; нечто недостижимое.

手不释卷 shǒu bú shì juàn

- **A** 释: 放下; 卷: 指书籍。书本不 离手。形容勤奋好学。
- 《三国志·吴书·吕蒙传》注引《江表传》: "光武当兵马之务,手不释卷。"
- ❖ 这本书她读得入迷,整日里~。
- ≈ 学而不厌,目不窥园

«Не выпускать из рук свитка» — не расставаться с книгой; упорно, прилежно учиться.

手到病除 shǒu dào bìng chú

- △ 刚动手治疗,病就除去了。形容 医术高明。也比喻工作做得很 好,解决问题迅速。
- **%** 元·无名氏《碧桃花》第二折: "嬷嬷,你放心,小人三代行 医,医书脉诀,无不通晓,包的 你手到病险除。"
- ☞ 听说那位医生医术高明,可以~。
- ≈ 妙手回春

«Рука пришла — болезнь исчезла» — прекрасный врач; если есть мастер, то проблемы будут решены; как рукой сняло; искусно врачевать; искусный мастер своего дела.

手挥目送 shǒu huī mù sòng

- 全 手挥:挥动手指弹琴;目送:眼睛追视归鸿。指手眼并用。
- 器 三国魏·稽康《赠兄秀才公穆入 军》诗: "目送归鸿, 手挥五 弦, 俯仰自得, 游心太玄。"
- ◆ 他~,转眼就画出了一幅绝妙的山水画。
- ≈ 挥洒自如

«Рукой перебирать (струны), глазами провожать (лебедя)» — одновременно рисовать и играть на цине; одновременно действовать глазами и руками; свободно играть (рисовать, писать).

手忙脚乱 shǒu máng jiǎo luàn

- △ 形容遇事慌张,不知如何是好。
- * 宋·释普济《五灯会元》: "问:'如何是大悲境?'师曰:'千眼都来一只收。'曰: '如何是境中人?'师曰:'手 忙脚乱。'"
- ◆ 我~地刚把屋子收拾好,他就把客 人领了讲来。
- ≈ 手脚忙乱, 手足无措.
- ≠ 从容不迫,有条不紊

«Руки заняты, ноги путаются» — действовать бессистемно; суетиться; торопиться; пороть горячку; сбиться с ног; суматошный.

守身如玉 shǒu shēn rú yù

- △ 保持节操,象玉一样洁白无瑕。 也泛指爱护自己的身体。
- **%** 《孟子·离娄上》:"孰不为守?守身,守之本也。"
- ◆ 但其中十个人里,一定总有一两 个~,始终不移的。(清·刘鹗 《老残游记》第二回)
- ≈ 守身若玉, 洁身自好.
- ≠ 同流合污

«Дорожить телом, как драгоценностью» — беречь себя; дорожить собой; блюсти себя; сохранять свое достоинство.

守株待兔 shǒu zhū dài tù

- 株:露出地面的树根。原比喻希 图不经过努力而得到成功的侥幸 心理。现也比喻死守狭隘经验, 不知变通。
- 《韩非子·五蠹》记载:战国时 宋国有一个农民,看见一只兔子 撞在树根上死了,便放下锄头在 树根旁等待,希望再得到撞死的 兔子。

- ◆ 干任何事情都不能象~那样,靠侥 幸取得成功。
- ≈ 刻舟求剑,胶柱鼓瑟

«Сторожить пень в ожидании зайца» — пассивно ждать дара судьбы; ждать у моря погоды; рассчитывать на милость рока и запустить свои дела; шаблонный, механический; упорствовать в своем мнении.

首当其冲 shǒu dāng qí chōng

- 当:承当,承受;冲:要冲,交通要道。比喻最先受到攻击或遭到灾难。
- **黎** 《汉书·五行志下》: "郑当其 冲,不能修德。"
- 高家是北门一带的首富,不免要~,所以还是早早避开的好。 (巴金《家》二十二)

«Первым принять на себя удар» — первому оказаться под ударом; принимать на себя удар; стать первой жертвой; оказаться задетым в первую очередь.

首鼠两端 shǒu shǔ liǎng duān

- ② 首鼠: 鼠性多疑,出洞时一进一退,不能自决;两端;拿不定主意。在两者之间犹豫不决右动摇不定。
- 《史记·魏其武安侯列传》: "武安已罢朝,出止车门,召韩 御史大夫载,怒曰:'与长孺共 一老秃翁,何为首鼠两端。'"
- ◆ 她是一个最高级的赌徒,舍得把 全部赌本押在一个点上,决不~, 脚踩两只船。(张贤亮《习惯死 亡》)
- ≈ 首施两端,狐疑不决,优柔寡断.
- ≠ 当机立断,快刀斩乱麻

«Сначала (при выходе из норы) крыса то выглянет, то спрячется» — проявлять нерешительность; колебаться; осторожничать.

首尾相应 shǒu wěi xiāng yìng

- ② 头和尾相互接应。指作战相互接应。也形容诗文结构严谨。
- 《孙子·九地》:"故善用兵者,譬如率然;率然者,常山之蛇也。击其首则尾至,击其尾则首至,击其尾则首至,击其中则首尾俱至。"
- ❖ 这部小说虽然情节曲折,结构复杂,但却层次分明,~。
- ≈ 首尾贯通,首尾相赴,首尾想继 «Голова и хвост перекликаются» свести концы с концами; целостно и гармонично организовать работу, произведение; начало и конец соответствуют друг другу; каково начало, таков и конец.

寿终正寝 shòu zhōng zhèng qǐn

- A 寿终: 年纪很大才死; 正寝: 旧式住宅的正房。原指老死在家里。现比喻事物的灭亡。
- **%** 明·许仲琳《封神演义》第十一 回:"你道朕不能善终,你自夸 寿终正寝,非侮君而何!"
- ≈ 与世长辞.
- ≠ 死于非命

«Умереть в глубокой старости в своем доме» — достойная смерть; окончить свои дни; мирно почить; умереть от старости; скончаться.

书香门第 shū xiāng mén dì

△ 旧时指上辈有读书人的家庭。

- 帶 清·文康《儿女英雄传》四十回:"如今眼看着书香门第是接下去了,衣饭生涯是靠得住了。"
- ◆ 她每天一想到自己出身于~, 哥哥是个举人,却落入贼人之 手,已够丢尽了祖宗的人。(姚

雪垠《李自成》第一卷第十七章)

≈ 诗礼之家,世代书香

«Дом с запахом книг» — дом, где старшее поколение было образованным; интеллигентная, образованная, культурная семья.

殊途同归 shū tú tóng guī

- ② 通过不同的途径,到达同一个目的地。比喻采取不同的方法而得到相同的结果。
- **%** 《周易·系辞下》: "天下同归 而殊途,一致而百虑。"
- ◆ 一道题,往往有几种解法, 但~,答案只能有一个。
- ≈ 异曲同工

«Разными путями вместе вернуться» — идти к одной цели разными путями; достигать цели разными средствами.

疏而不漏 shū ér bú lòu

- ② 意思是天道公平,作恶就要受惩罚,它看起来似乎很不周密,但最终不会放过一个坏人。比喻作恶的人逃脱不了国法的惩处。
- * 《老子》: "天网恢恢, 疏而不失。" 《魏书・任城王传》: "天网恢恢, 疏而不漏。"
- ◆ 天网恢恢, ~, 这个杀人狂魔终于落入了法网。
- ≈ 天网恢恢,疏而不漏

«(Сеть) редкая, но не пропускает» неизбежность законного наказания; преступник все равно будет наказан по закону.

熟视无睹 shú shì wú dǔ

② 熟视:经常看到,看惯;无睹: 没有看见。看惯了就象没看见一样。也指看到某种现象,但不关心,只当没有看见。

- 審 普・刘伶《酒德颂》: "静听不闻雷霆之声,熟视不睹泰山之形。"唐・韩愈《应科目时与人书》: "是以有力者遇之,熟视之若无睹也。"
- 对于损坏公物的现象,我们决不能~。
- ≈ 视而不见,置若罔闻

«Привычное взгляду не видишь» — не замечать то, к чему давно привык; не обращать внимание на привычное окружение; примелькаться; игнорировать; не замечать; не принимать во внимание.

鼠腹蜗肠 shǔ fù wō cháng

- **四** 鼹鼠的肚子,蜗牛的肠子。比喻 所求有限或气量狭小。
- **%** 《庄子·逍遥游》:"鹪鹩巢于 深林,不过一枝;偃鼠饮河,不 过满腹。"
- ◆ 大圣啊,只说你是个宽洪海量之 仙,谁知是个~之辈。(明•吴 承恩《西游记》第七十六回)
- ≈ 鼠肚鸡肠,心胸狭窄.
- ≠ 宽宏大量,豁达大度

«Желудок крысы, кишки улитки»— маленькие потребности; слабый дух; мелкая натура; мелочный; убогий.

鼠牙雀角 shǔ yá què jiǎo

- 鼠、雀:比喻强暴者。原意是因为强暴者的欺凌而引起争讼。后比喻打官司的事。
- **%** 《诗经·召南·行露》:"谁谓 雀无角,何以穿我屋?……谁谓 鼠无牙,何以穿我墉?"
- 然后与地方上,慢慢的采风问俗,去害马以安驯良,泯~之衅, 绝狼吞虎噬之端,不惊不扰,民 得宽然,各尽地力。(花月痕) 五零回)
- ≈ 雀鼠之争

«Крысиные зубы, воробьиный клюв» — тяжба; сутяжничество; склочничать.

数典忘祖 shǔ diǎn wàng zǔ

- ② 数:数着说:典:指历来的制度、事迹。谈论历来的制度、事迹。谈论历来的制度、事迹时,把自己祖先的职守都忘了。比喻忘本。也比喻对于本国历史的无知。
- **%** 《左传·昭公十五年》: "籍父 其无后乎! 数典而忘其祖。"
- ◆ 我们要重视中国历史知识的学习,免得出现~的笑话。

«Перечисляя исторические события, забывать о предках» — Иван, не помнящий родства; забывать о своих корнях.

数米而炊 shǔ mǐ ér chuī

- 次: 烧火做饭。数着米粒做饭。 比喻计较小利。也形容生活困难。
- * 《庄子·庚桑楚》: "简发而 栉,数米而炊。"
- ◆ 我们两个现在收入这么少,只好 过~的日子了。
- ≈ 数米量柴, 节衣缩食 «Стряпать, пересчитывая рисинки» мелочный; скупой; дотошный; бедная жизнь.

树大招风 shù dà zhāo fēng

- △ 比喻人出了名或有了钱财就容易 惹人注意,引起麻烦。
- 明·吴承恩《西游记》第三十三回:"这正是树大招风风撼树, 人为名高名丧人。"
- ◆ 再者~,土地、山峦多了容易显眼,惹人反对。(冯德英《迎春花》第四章)
- ≈ 树高招风

«Дерево выросло, привлекает ветер» — известная личность привлекает к себе

внимание; много известности — много проблем и хлопот.

双柑斗酒 shuāng gān dǒu jiǔ

○ 比喻春天游玩胜景。

- * 唐·冯贽《云仙杂记》卷二引《高隐外书》:"戴颙春携双柑 斗酒,人问何之,曰:'往听黄 鹂声。此俗耳针砭,诗肠鼓吹, 汝知之乎?'"
- ◆ 明日重来应烂漫, ~听黄鹂。 (宋•刘泰《春日湖上》诗)

«С парой цитрусовых и чашей вина» — наслаждаться красотами весны.

双管齐下 shuāng guǎn qí xià

- ② 管: 指笔。原指手握双笔同时作 画。后比喻做一件事两个方面同 时进行或两种方法同时使用。
- * 宋·郭若虚《图画见闻志·故事 拾遗》:"唐张璪员外画山水松 石名重于世。尤于画松特出意 象,能手握双管一时齐下,一为 生枝,一为枯干,势凌风雨,气 傲烟霞。"
- ◆ 一方面要督促她学习,一方面也要让她充分发展自己的兴趣爱好,这样~,才能使她健康成长。
- ≈ 左右开弓

«Рисовать одновременно двумя кистями» — двигаться одновременно двумя путями; по двум линиям сразу; решить вопрос двояко (разом с двух сторон); применять параллельно два способа.

水到渠成 shuǐ dào qú chéng

- △ 渠:水道。水流到的地方自然形成一条水道。比喻条件成熟,事情自然会成功。
- **%** 宋·苏轼《答秦太虚书》:"至 时别作经画,水到渠成,不须预 虑。"

- ◆ 现在已经条件具备,~的,该是解决这个问题的时候了。
- ≈ 瓜熟蒂落

«Вода пришла, русло готово» — обстоятельства созрели; когда есть условия, дело естественно завершится успехом; нахлынувшая вода сама прокладывает себе русло; придет время — все устроится.

水滴石穿 shuǐ dī shí chuān

- 本不停地滴,石头也能被滴穿。 比喻只要有恒心,不断努力,事 情就一定能成功。
- 《汉书·枚乘传》: "泰山之雷穿石,单极之绠断干。水非石之钻,索非木之锯,渐靡使之然也。"
- 你要顽强地坚持下去,要相信~, 只要付出了努力,就一定会成功 的。
- ≈ 铁杵成针,绳锯木断.
- ≠ 虎头蛇尾, 一暴十寒

«Капля воды камень пробьет» — терпение и труд все перетрут; капля камень точит

水落石出 shuǐ luò shí chū

- 本落下去,水底的石头就露出来。比喻事情的真相完全显露出来。
- * 宋·欧阳修《醉翁亭记》: "野 芳发而幽香,佳木秀而繁阴,风 霜高洁,水落而石出者,山间之 四时也。"宋·苏轼《后赤壁 赋》: "山高月小,水落石 出。"
- ◆ 水山,不要急。事情早晚能弄 个~。(冯德英《迎春花》第二 十章)
- ≈ 真相大白.
- ≠ 扑朔迷离

«Вода ушла — камни выступили» — тайное стало явным; стать очевидным; выводить на чистую воду; проясниться; раскрывать; разоблачать.

水涨船高 shuǐ zhǎng chuán gāo

- △ 水位升高,船身也随之浮起。比 喻事物随着它所凭借的基础的提 高而增长提高。
- * 宋·释道原《景德传灯录》: "水长船高,泥多佛大。"
- 国家的经济情况好转,~,老百姓的生活水平也就提高了。

«Вода поднимается — судно поднимается» — с ростом основы растет все, что на ней стоит.

顺风吹火 shùn fēng chuī huǒ

🕰 比喻乘便行事,并不费力。

- **%** 《景德传灯录》: "因风吹火, 用力不多。"
- ◆ 他在那间公司任总经理助理,要 推荐你去公关部工作,不过是~, 并不是什么难事。
- ≈ 顺风而呼,顺水推舟,因利乘 便

«Раздувать огонь по ветру» — использовать благоприятные условия и достигать цели малыми усилиями.

顺风转舵 shùn fēng zhuǎn duò

- △ 随着风向转换舵位。比喻顺着情势改变态度(含贬义)。
- **%** 元·无名氏《桃花女》第二折: "则你这媒人一个个,啜人口似 蜜钵,都只是随风倒舵,索媒钱 赚少争多。"
- ◆ 于是民族主义文学家也只好~, 改为对于这事件的啼哭、叫喊 了。(鲁迅《且介亭杂文・中国 文坛上的鬼魅》)

≈ 顺风使舵,随风转舵,见机行 事,随机应变.

≠ 一意孤行

«Вести корабль по ветру» — держать нос по ветру; слепо следовать обстановке и условиям; не иметь собственных взглядов.

顺水推舟 shùn shuǐ tuī zhōu

- ② 顺着水流的方向推船。比喻顺着 某个趋势或某种方便说话办事。
- * 元·关汉《窦娥冤》第三折: "天地也做得个怕硬欺软,却原来也这般顺水推船。"
- 他一求我,我也就~,答应了。
- ≈ 顺水推船,顺水行舟

«Толкать лодку по течению» — действовать по обстановке; пользоваться удобным случаем; ловить момент.

说长道短 shuō cháng dào duǎn

△ 议论别人的好坏是非。

- **%** 汉·崔瑗《座佑铭》: "无道人 之短,无说己之长。"
- ◆ 我最讨厌人们在办公室里~,这会 使我们的办公环境变得很不好。
- ≈ 说短论长,说三道四,评头品 足,数黑论黄

«Обговаривать достоинства, обсуждать недостатки» — обсуждать; судачить; перемывать косточки; сплетничать; злословить; злопыхательствовать.

说一不二 shuō yī bú èr

- ② 说怎么样就怎么样。形容说话算 数。
- * 清·张春帆《宦海》第四回: "这个时候的邵孝康,就是个小小的制台一般,说一是一,说二 是二,庄制军没有一回驳过他的。"

- ♣ 请放心吧,我们是~的,既然答应 了,就一定要办到。
- ≈ 说一是一,说二是二;独断专行 «Сказал раз, а не два» сказано сделано; быть верным данному слову; как сказал, так и будет; действовать властно и деспотично; сказать, как топором отрубить; слова на ветер не бросать; следовать своим обещаниям.

司马青衫 sī mǎ qīng shān

- ② 司马: 古代官名, 唐代诗人白居 易曾贬官为江州司马。司马的衣 衫为泪水所湿。形容极度悲伤。
- **%** 白居易《琵琶行》诗:"座中泣 下谁最多,江州司马青衫湿。"
- ◆ 我岂学做重婚王允愚?岂湿着~ 泪? (明・王世贞《鸣凤记》第 二十九出)

«Халат воеводы синий (пропитан слезами)» — глубокая печаль, тоска; печально.

思不出位 sī bù chū wèi

- A 思: 考虑; 位: 职位。考虑事情 不超过自己的职权范围。比喻规 矩老实,守本分。也形容缺乏闯 劲。
- * 《易・艮》: "《象》曰: 兼山 艮,君子以思不出其位。"《论 语・宪问》: "曾子曰: '君子 思不出其位。'"
- ◆ ~,则虑周也。(章炳麟《分镇》)

«Мысли не выходят за свое место» не мечтать превзойти свой удел; держаться в рамках своего места в жизни; знать свое место.

思贤如渴 sī xián rú kě

□ 如渴:如口渴思饮那般,形容迫切。比喻迫切地想延致有才德的人。

- 《三国志·蜀书·诸葛亮传》: "将军既帝室之胄,信义著于四海,总揽英雄,思贤如渴。"
- ▶ 陈院长~,他想尽办法把一些专家 学者调到了院里,并且为他们创 造了良好的工作、生活条件。

≈ 求贤若渴

«Жаждать способных людей» — стремиться к привлечению талантливых людей.

斯文扫地 sī wén sǎo dì

- A 斯文:指文化或文人;扫地:比喻名誉、信用、地位等完全丧失。指文化或文人不受尊重或文人自甘堕落。
- 総・子罕》: "天之将丧斯文也,后死者不得与于斯文也。"清・徐坷《清稗类钞・三十四》: "巡检作巡抚,一步登天;监生作监临,斯文扫地。"
- ◆ 你一个大学教授,却去那种风月 场所寻欢买笑,就不怕~吗?
- ≈ 颜面扫地

«Культурой подметать пол» — пренебрежительное отношение к культуре и ее представителям; моральное падение интеллигенции.

死灰复燃 sǐ huī fù rán

- △ 冷灰重新烧了起来。原比喻失势 的人重新得势。现常比喻已经消 失了的恶势力又重新活动起来。
- * 《史记·韩长儒列传》:"狱吏 田甲辱安国。安国曰:'死灰独 不复燃乎?'"
- ◆ 儒家的理论,非等到董仲舒不 能~的。(闻一多《什么是儒 家》)
- ≈ 东山再起,卷土重来.
- ≠ 销声匿迹,一蹶不振

«Остывшая зола вновь разгорелась» — воспрянуть духом; возродиться; вновь

набраться сил; подниматься вновь; оправиться после поражения, неудачи.

死心塌地 sǐ xīn tā dì

- ② 原指死了心,不作别的打算。后 常形容打定了主意,决不改变。
- * 元·无名氏《鸳鸯被》第四折: "这洛阳城刘员外,他是个有钱 贼,只要你还了时方才死心塌 地。"
- 因为董事长以前对他有过活命之 恩,所以他~地为董事长效命了三 十多年。
- ≈ 始终不渝

«С непреклонным сердцем шагать по земле» — решительно; принципиально; проявить непреклонную решимость; пушкой не прошибешь; твердолобый; верный; бесповоротный; неизменно; покорно и послушно; беспрекословно; безоговорочно.

四分五裂 sì fēn wǔ liè

- △ 形容不完整,不集中,不团结, 不统一。
- * 《战国策·魏策一》: "张仪为秦 连横说魏王曰: '魏南与楚而不与 齐,则齐攻其东; 东与齐而不与 赵,则赵攻其北; 不合于韩,是韩 攻其西; 不亲于楚,则楚攻其南: 此所谓四分五裂之道也。'"
- 由于起了内讧,公司已经是~了。
- ≈ 四分五剖,分崩离析,支离破碎 «На четыре разделились, на пять разорвались» не дружно; вразнобой; хаотично; полный раскол; трещать по всем швам; разбитый вдребезги; рассыпаться; расколоться.

四面楚歌 sì miàn chǔ gē

公 比喻陷入四面受敌、孤立无援的 境地。

- * 《史记·项羽本纪》: "项王军 壁垓下,兵少食尽,汉军及诸侯 兵围之数重。夜闻汉军四面皆楚 歌,项王乃大惊,曰: '汉皆已 得楚乎? 是何楚人之多也。'"
- ◆ 到了一九四八年,蒋家王朝已经 是~了。
- ≈ 腹背受敌

«С четырех сторон песни (княжества) Чу» — безвыходное положение; со всех сторон быть окруженным врагом.

四平八稳 sì píng bā wěn

- ② 原形容身体各部位匀称、结实。 后常形容说话做事稳当。也形容 做事只求不出差错,缺乏积极创 新精神。
- 第 明·施耐庵《水浒全传》第四十四回:"戴宗、杨林看裴宣时,果然好表人物,生得面白肥胖,四平八稳,心中暗喜。"
- ◆ 他是那种~的性格,做起事来总是 稳稳当当。

«Четыре ровно, восемь устойчиво» — прочный, надежный; наверняка; косный; рутина; перестраховка; с оглядкой.

四通八达 sì tōng bā dá

- ② 四面八方都有路可通。形容交通 极便利。也形容通向各方。
- **%** 《子华子·晏子问党》: "其途 之所出,四通而八达,游士之所 凑也。"
- ◆ 武汉是长江上一个~的大港口城市。

«Четыре прохода, восемь подъездов» — разветвленная сеть путей сообщения; сообщаться по всем направлениям.

驷不及舌 sì bù jí shé

② 驷: 古时由四匹马拉的车; 舌: 指说的话。一句话说出口, 四匹

- 马拉的车也追不回。比喻一句话 说出来,再也无法收回。
- **%** 《论语·颜渊》:"夫子之说君 子也,驷不及舌。"
- ◆ 我在会上给张界提了点意见,事 后知道他不高兴了,~,也没有法 子了。
- ≈ 驷马难追

«И четверкой коней не догонишь язык» — слово не воробей, вылетит — не поймаешь; сказанного обратно не воротишь.

俟河之清 sì hé zhī qīng

- **公** 俟:等待。等待黄河变清。比喻 期望的事情不能实现。
- **%** 《左传·襄公八年》:"《周 诗》有之曰:'俟河之清,人寿 几何?'"
- ◆ 他妄图收购当地所有的化工厂, 正所谓~,不过是一场梦而已。

«Ждать, когда Хуанхэ (Желтая река) станет светлой» — несбыточные мечты; иллюзии.

肆无忌惮 sì wú jì dàn

- 盘肆:放肆;忌:顾忌;惮:害怕。非常放肆,一点没有顾忌。
- 《礼记·中庸》: "小人之 (反)中庸也,小人而无忌惮 也。"
- ◆ 她们都是横冲直撞,真真是~。 (郭沫若《黄河与扬子江对话》)
- ≈ 无所畏忌.
- ≠ 谨言慎行

«Вольничать и ничего не бояться»— своевольничать; нагло, бесцеремонно; разнузданный; безрассудно; беззастенчиво; безнаказанно; без удержу; циничный; выходить за пределы приличия; обнаглеть; распоясываться; не останавливаться ни перед чем.

送往事居 sòng wǎng shì jū

- ② 往: 死者; 居: 生者。礼葬死者, 奉养生者。
- **%** 《左传·僖公九年》:"送往事居,耦俱无猜,贞也。"
- ◆ 少不失父,老不哭子,~,后先 更迭,以终于无憾。(宋・陈亮 《祭朱寿之文》)

«Проводить ушедших, заниматься живущими» — почитать умерших, опекать живущих.

搜索枯肠 sōu suǒ kū cháng

- ② 搜索: 搜查; 枯肠: 比喻才思苦窘。形容写作时苦思苦想。
- * 唐·卢仝《走笔谢孟谏议寄新 茶》诗:"三椀搜枯肠,唯有文 字五千卷。"
- 我~,也想不出一句诗来。
- ≈ 冥思苦想.
- ≠ 思如泉涌,不假思索

«Искать в пересохших кишках» — ломать голову; вымучивать из себя; биться в поисках.

随波逐流 suí bō zhú liú

- ② 逐:追随。随着波浪起伏,跟着流水漂荡。比喻没有坚定的立场,缺乏判断是非的能力,只能随着别人走。
- 《史记·屈原贾生列传》: "夫圣人者,不凝滞于物而能与世推移。举世混浊,何不随其流而扬其波?"《五灯会元》: "看风使舵,正是随波逐流。"
- ◆ 你心胸开阔,气度那么从容!你不~,也不故步自封。(郭沫若《屈原》第一幕)
- ≈ 随声附和,随俗浮沉

«Плыть по воле волн и течений» — не иметь собственной позиции; слепо следовать за другими; отдаваться на волю

ветра и волн; поддаваться общему поветрию.

随乡入乡 suí xiāng rù xiāng

- ② 到一个地方就按照这一个地方的 风俗习惯生活。也比喻到什么地 方都能适应。
- **%** 《庄子·山木》:"入其俗,从 其令。"宋·范成大《秋雨快晴 静胜堂席上》诗:"天涯节物遮 愁眼,旦复随乡便入乡。"
- ◆ "~",到了你这里,自然把这 金珠玉宝一概贬为俗器了。 (清•曹雪芹《红楼梦》第四十 一回)
- ≈ 入乡随俗

«Войдя в деревню, следуй деревенским (правилам)» — в чужой монастырь со своим уставом не ходят.

损人利己 sǔn rén lì jǐ

- △ 损害别人,使自己得到好处。
- ** 《旧唐书・陆象先传》: "为政者理则可矣,何必严刑树威。损人益己,恐非仁恕之道。"
- 凡有~之心的人,其结果都不 妙。(毛泽东《新民主主义的宪 政》)
- ≈ 损人益已,损人利我.
- ≠ 舍己为人

«В ущерб людям, во благо себе» — жить исключительно своими интересами в ущерб интересам других; поживиться за чужой счет; чужими руками жар загребать.

\mathbf{T}

他山攻错 tā shān gōng cuò

② 比喻拿别人的长处,补救自己的 短处。

- **%** 《诗经·小雅·鹤鸣》:"他山 之石,可以为错。"
- ◆ 在美国逛书店,使我对于海外的文化动向有所了解。~,不论 左右,都给了我以创作上的借 鉴。(叶永烈《我眼中的美国》)
- ≈ 他山之石,他山之助

«Другой горой исправлять недочеты» — пользоваться достоинствами других для восполнения своих недостатков.

太上忘情 tài shàng wàng qíng

- △ 太上: 指圣人。圣人不为情感所动。
- * 南朝宋・刘义庆《世说新语・伤逝》: "圣人忘情,最下不及情,情之所钟,正在我辈。"
- ◆ 心情是悲痛的,词句是凄楚的, 因为他究竟具有"不能~的血肉之 身"。(曾卓《文学长短录》)≈ 圣人忘情

«Святой забывает о чувствах» — деяния святого не связаны с его чувствами;

泰山北斗 tài shān běi dǒu

святому неведомо чувство любви.

- 秦山:东岳,在山东省泰安市; 北斗:北斗星。比喻道德高、名 望重或有卓越成就为众人所敬仰 的人。
- **%** 《新唐书·韩愈传赞》:"自愈 没,其言大行,学者仰之如泰山 北斗云。"
- 鲁迅先生是中国文坛的~。
- ≈ 万流景仰

«Гора Тайшань и созвездие Ковша» — корифей науки или искусства.

贪得无厌 tān dé wú vàn

△ 厌:满足。贪心永远没有满足的时候。

- **%** 《左传·昭公二十八年》:"贪 婪无厌,忿类无期。"
- ◆ 他~的性子,随着年岁的增长, 更加残忍了。(梁斌《红旗谱》 八)
- ≈ 贪心不足,贪贿无艺,欲壑难填.
- ≠ 两袖清风,廉洁奉公

«Стремление получить не (знает) насыщения» — ненасытная жажда стяжательства; жадный; ненасытный; алчность.

贪多务得 tān duō wù dé

- ② 贪: 求多; 务: 务必。原指学习 上务求尽多地获得知识。后泛指 对其他事物贪多并务求取得。
- ***** 唐·韩愈《进学解》:"贪多务得,细大不捐。"
- ◆ 此人一贯~,对这样有利可图的事 是绝不肯轻易放手的。
- ≈ 贪多务取

«Жадно стремиться и обязательно получить» — ненасытная тяга к знаниям; ненасытное стяжательство.

贪夫徇财 tān fū xùn cái

- △ 徇:通"殉"。徇财:不顾性命 以求财。爱财的人愿意为了钱财 而死。形容人爱财如命。
- * 《史记·伯夷列传》: "贪夫徇财,烈士徇名。"汉·贾谊《鹏鸟赋》: "贪夫殉财兮,烈士殉名。"
- ◆ 俗话说,烈士徇名,~,就是贪心 把他给害了。
- ≠ 烈士徇名

«Ненасытный человек готов отдать жизнь ради богатства».

贪贿无艺 tān huì wú yì

△ 贿: 财物; 艺: 标准、准则, 引伸为法度、限度。贪求财物没有

限度。指反动的统治阶级无限制地搜刮民财。

- * 《国语·晋语八》: "及桓子, 骄泰奢侈,贪欲无艺,略则行 志,假贷居贿,宜及于难。"
- ◆ 彼辈不注意敌人而以对内为能事,杀人如麻,~,实谣言之大本营,奸邪之制造所。(毛泽东《向国民党的十点要求》)
- ≈ 贪得无厌,贪心不足,欲壑难填.≠ 两袖清风,廉洁奉公

«Корыстолюбие без границ» — корыстолюбие, вымогательство и взяточничество чиновников; безмерная алчность.

贪生怕死 tān shēng pà sǐ

- ② 贪: 舍不得。贪恋生存,畏惧死 亡。指对敌作战畏缩不前。
- 《汉书·文三王传》: "今立自知贼杀中郎曹将,冬月迫促,贪生畏死,即诈僵仆阳(佯)病,徼幸得逾于须臾。"
- ◆ 他们没有一个~而逃跑的,他们 知道多一个人多一分力量。(曲 波《林海雪原》二)
- ≠ 生寄死归, 视死如归, 舍生忘死 «Дорожить жизнью и бояться смерти» цепляться за жизнь; струсить на поле боя; дрожать за свою шкуру; трястись за свою жизнь; трусость.

贪天之功 tān tiān zhī gōng

- ② 贪:贪图。把天所成就的功绩说成是自己的力量。现指抹杀群众或领导的力量,把功劳归于自己。
- **黎** 《左传·僖公二十四年》:"窃 人之财,犹谓之盗,况贪天之 功,以为己力乎?"
- ❖ 这项设计是全科室共同奋斗的结果,他居然全算在自己账上,真

是~,以为已有,人们对此很是气 愤。

«Стремиться к заслугам Неба» — присваивать себе чужие заслуги; стремиться заполучить Богом данное; все заслуги приписывать исключительно себе одному; пожинать чужие лавры; пожинать плоды чужих трудов.

贪小失大 tān xiǎo shī dà

- 因为贪图小便宜而失掉大的利益。比喻只谋求眼前的好处而不顾长远的利益。
- 《吕氏春秋·权勋》:"达子……使人请金于齐王,齐王怒曰:'若残竖子之类,恶能给若金?'与燕人战,大败,达子死,齐王走莒。燕人逐北入国,相与争金于美唐甚多。此贪于小利以失大利者也。"
- ◆ 经商之人切忌只看到眼前的蝇头 小利,却去损害顾客的利益,这 只会~,丧失掉自己的信誉,那可 是怎么也无法挽回的了。

≈ 因小失大

«Тянуться за малым, теряя большое» — выгадывая на мелочах, потерять большое; жить сиюминутными интересами, забывая о перспективе; на малое позаришься, большое потеряещь; погнавшись за мелочами, упустить главное.

昙花一现 tán huā yí xiàn

- △ 昙花:即优昙钵花,开放时间很 短。比喻美好的事物或景象出现 了一下,很快就消失。
- 卷 《妙法莲华经·方便品》:"佛告舍利佛,如是妙法,诸佛如来,时乃说之,如优昙钵花,时一现耳。"
- ❖ 这种盛况,只是~。
- ≠ 百世不磨

«Цветы канны появляются на мгновение» — красота быстротечна; красота не бывает вечной; быстро появиться и исчезнуть; мимолетное видение; халиф на час; мимолетный; эфемерный; кратковременный.

谈何容易 tán hé róng yì

- △ 原指臣下向君主进言很不容易。 后指事情做起来并不象说的那样 简单。
- **%** 汉·东方朔《非有先生论》: "於戏!可乎哉?可乎哉?谈何容易。"《汉书·东方朔传》: "於戏!可乎哉?可乎哉?谈何容易。"
- 要想让她回心转意,~啊!

≠ 易如反掌

«Как легко сказать» — сказать легко — сделать трудно; легко на словах; очень трудно.

谈虎色变 tán hǔ sè biàn

- △ 色: 脸色。原指被老虎咬过的人 才真正知道虎的厉害。后比喻一 提到自己害怕的事就情绪紧张起 来。
- 《二程全书·遗书二上》: "真知与常知异。尝见一田夫曾被虎伤,有人说虎伤人,众莫不惊,独田夫色动异于众。"
- ◆ 他横行霸道乡里很长时间,现在 虽然已被关进了监狱,可这里的 人说起他还是~。
- ≈ 闻风丧胆

«Говоря о тигре, меняться в лице» — бояться даже упоминания; трепетать при одном упоминании.

谈天说地 tán tiān shuō dì

△ 指随便谈论,漫无边际。

- * 元·郑德辉《王粲登楼》第二 折:"说地谈天口若开,伏虎降 龙志不改。"
- ◆ 钱青见那先生学问平常,故意~,讲古论今,惊得先生一字俱无。(明•冯梦龙《醒世恒言》卷七)
- ≈ 谈古论今

«Рассуждать о небе, говорить о земле» — ничего не значащие, пустые, беспредметные разговоры; болгать о всякой всячине; судачить о том о сем.

谈笑风生 tán xiào fēng shēng

- △ 有说有笑,兴致高。形容谈话谈 得高兴而有风趣。
- * 宋・辛弃疾《念奴娇・贈夏成玉》词: "遐想后日蛾眉,两山横黛,谈笑风生颊。"
- ◆ 他嘻嘻笑着,让酒让菜,~,又 谈起他的山林生活。(梁斌《播 火记》十七)
- ≠ 长吁短叹,唉声叹气

«Разговоры и смех порождают ветер» — говорить увлеченно (живо, весело, шутливо); интересный, захватывающий разговор; балагурить.

谈笑封侯 tán xiào fēng hóu

- ② 说笑之间就封了侯爵。旧时形容 获得功名十分容易。
- **%** 唐·杜甫《复愁》诗:"闾阎听小子,谈笑觅封侯。"
- ◆ 他本事高强,具有~的能力,令人 不得不佩服。

«За разговорами и смехом стать князем» — легко, играючи сделать карьеру.

谈笑自若 tán xiào zì ruò

△ 自若:跟平常一样。指能平静地 对待所发生的情况,说说笑笑, 不改常态。

- * 《三国志・吴书・甘宁传》: "城中士众皆惧,惟宁谈笑自若。"《后汉书・孔融传》: "融際几读书,谈笑自若。"
- ◆ 上面虽有倾盆大雨淋着,我们还 是~,边走边谈,愈谈愈有味。 (邹韬奋《经历•初出茅庐》)
- ≈ 谈笑自如.
- ≠ 惊慌失措

«Болтать и смеяться, как всегда» — легко и спокойно воспринимать любые события; в любой ситуации сохранять спокойствие и оптимизм.

谈言微中 tán yán wēi zhòng

- ② 微中:微妙而又恰中要害。形容 说话委婉而中肯。
- **黎** 《史记·滑稽列传》: "天道恢 恢,岂不大哉!谈言微中,亦可 以解纷。"
- ◆ 大李擅长讲笑话,时常妙语连珠,~,引得哄堂大笑。

«Вести разговор, легко (касаясь) цели» — вести тонкий разговор, достигая цели намеками; тонко заметить.

袒裼裸裎 tǎn xī luǒ chéng

- △ 袒裼:露臂;裸裎:露体。指脱衣露体,没有礼貌。
- * 《孟子·公孙丑上》: "尔为 尔,我为我,虽袒裼裸裎于我 侧,尔焉能浼我哉?"
- 这样在公共场所~是不成体统的。
 «Оголять плечи, выставлять тело» —
 поступать вопреки приличиям; нарушать общепринятые нормы поведения.

叹为观止 tàn wéi guān zhǐ

Q: 赞赏; 观止:看到这里就够了。指赞美所见到的事物好到了极点。

- * 《左传·襄公二十九年》: "德 至矣哉,大矣!如天之无不帱 也,如地之无不载也。虽甚盛 德,其蔑以加於同感于此矣,观 止矣。若有他乐,吾不敢请 己。"
- ❖ 这个刚刚十岁的小孩儿,竟写出 一笔龙飞凤舞的草书,笔力雄 健,风格豪放,令人不禁~。
- ≈ 拍案叫绝,击节叹赏.
- ≠ 平淡无奇,索然无味

«Восхищаться этим и не смотреть (на остальное)» — верх совершенства; считать непревзойденным.

探骊得珠 tàn lí dé zhū

- 編: 古指黑龙。在骊龙的颔下取得宝珠。原指冒大险得大利。后常比喻文章含义深刻,措辞扼要,得到要领。
- 《庄子·列御寇》:"取石来锻之。夫千金之珠,必在九重之渊,而骊龙颔下,子能得珠者,必遭其睡也。使骊龙而寤,子尚奚微之有哉?"
- 参加学年竞赛的论文中,张远的 这篇,可算是~,大家一致同意给 他一等奖。
- ≈ 探骊获珠

«Доставая черного дракона, добыть жемчужину» — точно ухватить самую суть произведения; разбираться во всех тонкостях творчества; глубокое произведение.

探囊取物 tàn náng qǔ wù

- △ 囊:口袋;探囊:向袋里摸取。 伸手到口袋里拿东西。比喻能够 轻而易举地办成某件事情。
- 《新五代史·南唐世家》: "中国用吾为相,取江南如探囊中物尔。"

- ❖ 这点小事,对他来说如~般容易。
- ≈ 瓮中捉鳖,手到擒来,唾手可得.
- ≠ 海底捞针

«Залезть в карман и вытащить вещь» — очень легко решать вопросы; легче легкого; плевое дело; шутя.

唐突西子 táng tū xī zǐ

- △ 唐突: 冒犯; 西子: 即西施, 春 秋时美女。冒犯了西施。比喻抬 高了丑的, 贬低了美的。
- ◆ 你为这位美丽的姑娘所画的肖像, 没有表现出她特有的神韵,说句不 在恭敬的话,未免有点~了。
- ≈ 唐突西施

«Нанести обиду Си Ши» — превозносить уродство и оскорблять красоту.

堂堂正正 táng táng zhèng zhèng

- 全 堂堂:盛大的样子;正正:整齐的样子。原形容强大整齐的样子,现也形容光明正大。也形容身材威武,仪表出众。
- **%** 《孙子·军争》: "无要正正之 旗,勿击堂堂之陈,此治变者 也。"
- ❖ 这个小伙子长得~,一表人才。
- ≈ 鬼鬼祟祟

«Торжественный и строгий вид» — честный и прямой; представительная, благородная внешность.

螳臂当车 táng bì dāng chē

- 当:阻挡。螳螂举起前肢企图阻挡车子前进。比喻做力量达不到的事情,必然失败。
- 《庄子·人间世》:"汝不知夫 螳螂乎,怒其臂以当车辙,不知 其不胜任也。"

- ◆ 有谁敢阻挡历史车轮的前进,都 只能是~而已。
- ≈ 蚍蜉撼树,蚊力负山.
- ≠ 泰山压卵

«Богомол плечом преграждает (путь) колеснице» — пытаться сделать непосильное; лезть на рожон; напрасные (смехотворные) потуги; кишка тонка; зря стараться.

傥来之物 tǎng lái zhī wù

- **%** 《庄子·缮性》:"物之傥来, 寄者也。"
- ◆ 他心里非常明白,那些喝彩声不过是~,因此,他并不为这些颂扬忘乎所以。
- ≈ 倘来之物

«Неожиданно появившаяся вещь» нечто свалившееся как снег на голову; нежданно-негаданно.

滔滔不绝 tāo tāo bù jué

- △ 滔滔: 形容流水不断。象流水那样毫不间断。指话很多,说起来没个完。
- 審 五代后周・王仁裕《开元天宝遗事・走丸之辩》: "张九龄善谈论,每与宾客议论经旨,滔滔不竭,如下阪走丸也。"
- ◆ 他~地说了起来,别人一句话也插 不进去。
- ≈ 口若悬河

«Бурно течь не переставая» — говорить без умолку; бесконечные разговоры; рассказать с три короба; говорить как по писаному; разглагольствовать.

韬晦之计 tāo huì zhī jì

紹: 把才华隐藏起来;晦: 不让 人知道自己的踪迹。指隐藏才 能,不使外露。

- * 《旧唐书・宣宗记》: "历太和 会昌朝,愈事韬晦,群居游处, 未尝有言。"
- ◆ 玄德也防曹操谋害,就下处后园种菜,亲自浇灌,以为~。 (明・罗贯中《三国演义》第二十一回)
- ≈ 韬光养晦,韬光晦迹

«Стремление покрыться мраком»— держаться в тени; до времени скрывать свои таланты и достижения.

桃弧棘矢 táo hú jí shǐ

- 型 桃木做的弓,棘枝做的箭,古人 认为可辟邪。
- **%** 《左传·昭公四年》:"桃弧棘 矢,以除其灾。"
- ◆ 昔我先王熊绎辟在荆山, ……唯 是~, 以共御王事。《左传•昭 公十二年》

«Лук из персика, стрелы из жужупа» — средство от темных сил.

桃李不言 táo lǐ bù yán

- ② 原意是桃树不招引人,但因它有 花和果实,人们在它下面走来走 去,走成了一条小路。比喻人只 要真诚、忠实,就能感动别人。
- * 《史记·李将军列传》:"谚曰:'桃李不言,下自成蹊。' 此言虽小,可以喻大也。"
- 古人云: ∼,下自成蹊,数十年来,他就在"不言"中,以其强大的人格力量吸引着也教育着一批又一批学生。
- ≈ 桃李不言,下自成蹊

«Персики и сливы безмолвны» — высокие качества, ум и талант без всяких слов привлекают людей.

陶犬瓦鸡 táo quǎn wǎ jī

② 陶土做的狗,泥土塑的鸡。比喻 徒具形式而无实用的东西。

- 審 南朝梁・萧绎《金缕子》: "陶 犬无守夜之警,瓦鸡无司晨之 益。"
- ◆ 他独自一个人闭门造车地搞所谓 发明,可搞出来的不过是一些~, 根本没有任何用处。

«Глиняный пес и черепичный петух» — бесполезные веши.

讨价还价 tǎo jià huán jià

- ② 讨:索取。买卖东西,卖主要价高,买主给价低,双方要反复争议。也比喻在进行谈判时反复争议,或接受任务时讲条件。
- 器 明·冯梦龙《古今小说》卷一: "三巧儿问了他讨价还价,便 道:'真个亏你些儿。'"
- ◆ 他在工作中任劳任怨,从不~。 «Запрашивать цену и давать цену» торговаться; вести переговоры; оговаривать условия в переговорах.

特立独行 tè lì dú xíng

- △ 特: 独特; 立: 立身。形容人的 志行高洁,不同流俗。
- **%** 《礼记·儒行》: "其特立独 行,有如此者。"
- 他是个~的人,从不随波逐流。
- ≠ 随波逐流,和光同尘

«Особняком стоять, независимо действовать» — быть независимым, нетривиальным в своих суждениях и поступках.

腾蛟起凤 téng jiāo qǐ fèng

- ② 蛟:蛟龙;凤:凤凰。宛如蛟龙 腾跃、凤凰起舞。形容文辞奇巧 优美,才华横溢。
- **器** 唐·王勃《滕王阁序》:"腾蛟起凤,孟学士之词宗。"
- ◆ 他的散文不仅内容充实,给人以 丰富的知识,而且~,才华横溢, 也给人以美的享受。

«Возносящийся дракон, взлетающий феникс» — восходящая звезда; молодое дарование; юный талант; великолепный стиль произведения.

腾云驾雾 téng yún jià wù

- △ 原是传说中指会法术的人乘云雾 飞行,后形容奔驰迅速或头脑发 昏。
- **黎** 明·吴承恩《西游记》第三回: "他放下心,日逐腾云驾雾,遨 游四海,行乐千山。"
- ◆ 他喝多了酒,走起路来象~一样。

 «Возноситься на облаках и ездить на
 туманах» возноситься в заоблачные
 выси; головокружение от счастья, успеха, болезни или пьянства; нестись с огромной скоростью.

提纲挈领 tí gāng qiè lǐng

- 纲: 鱼网的总绳, 挈: 提起。抓住网的总绳, 提住衣的领子。比喻抓住要领, 简明扼要。
- * 《韩非子・外储说右下》: "善 张网者引其纲,不一一摄万目而 后得。"《荀子・劝学》: "若 挈裘领,诎五指而顿之,顺者不 可胜数也。"《宋史・职官志 八》: "提纲而众目张,振领而 群毛理。"
- ◆ 他在报告快结束时,又~地把今后 的任务告诉了与会者。
- ≈ 提要钩玄.
- ≠ 不得要领

«Схватиться за бечеву сети, ухватиться за воротник» — ухватиться за главное; выделить суть; подчеркнуть основное; в общих чертах; тезисно.

提心吊胆 tí xīn diào dǎn

△ 形容十分担心或害怕。

- 等明・吴承恩《西游记》第十七回: "众僧闻得此言,一个个提心吊胆,告天许愿。"
- ◆ 但他们往往遭农会严厉拒绝,所以他们总是悬心吊胆地过日子。 (毛泽东《湖南农民运动考察报告》)
- ≈ 提心在口, 悬心吊胆, 担惊受怕, 胆战心惊, 战战兢兢

«Поднять сердце и подвесить желчь» — трепетать от страха; душа в пятки ушла; перепугаться насмерть; с опаской; в беспокойстве; в тревоге; держать себя настороже.

醍醐灌顶 tí hú guàn dǐng

- 型 醍醐: 酥酪上凝聚的油。用纯酥油浇到头上。佛教指灌输智慧,使人彻底觉悟。比喻听了高明的意见使人受到很大启发。也形容清凉舒适。
- * 唐·顾况《行路难》诗: "岂知 灌顶有醍醐,能使清凉头不 热。"
- ◆ 我听了这话,顿时如~一般,猛然 醒悟过来。
- ≈ 大彻大悟

«Чистое учение омыло главу» — посвящение в избранники Будды; довести до сознания; сделать удобным для понимания; заставить опомниться; просветлело на душе.

体无完肤 tǐ wú wán fū

- 全身的皮肤没有一块好的。形容 遍体都是伤。也比喻理由全部被 驳倒,或被批评、责骂得很厉 害。
- ※ 《三国志・魏书・邓艾传》"子忠与艾俱死"裴松之注引《世语》: "师纂亦与艾俱死……死之日体无完皮。"

- ◆ 他把我所有的观点都驳斥得~。
- ≈ 遍体鳞伤,皮开肉绽

«На теле нет целой кожи» — живого места не осталось; разнести в пух и прах; камня на камне не оставить; подвергнуть критике; уничтожающая критика.

倜傥不羁 tì tǎng bù jī

- ② 倜傥: 洒脱, 不拘束; 羁: 马笼头, 比喻束缚、拘束。形容洒脱豪放, 不受拘束。
- 《晋书·袁耽传》:"耽字彦 道,少有才气,俶傥不羁,为士 类所称。"
- ❖ 这小伙子为人~,热情豪爽,很 招人喜爱。
- ≈ 风流倜傥,豪放不羁

«Вольный, неудержимый, без узды» — свободный, ничем не связанный; вольный в своих поступках; непринужденно.

涕泗滂沱 tì sì pāng tuó

- △ 滂沱: 雨下得很大。雨下得很大 的样子。形容哭得很厉害,眼泪 鼻涕象下雨一样。
- * 《诗经・陈风・泽陂》: "有美 一人, 伤如之何! 寤寐无为, 涕 泗滂沱。"
- ◆ 一代名相狄仁杰七十一岁病殁于 宰相任内,女皇曾为之~,下令废 朝三日。(苏童《武则天》)
- ≈ 涕泪交流,涕零如雨,痛哭流涕.
- ≠ 兴高采烈,笑逐颜开,眉开眼笑 «Слезы и сопли, как сильный дождь» слезы — рекой.

天崩地坼 tiān bēng dì chè

△ 崩:倒塌;坼:裂开。象天塌下、地裂开那样。比喻重大的事变。也形容巨大的声响。

- **%** 《战国策·赵策三》: "天崩地 坼,天子下席。"
- ❖ 只听得海外一个大炮如~的一连响了百余响。(清・陈忱《水浒后传》第三十三回)
- ≈ 天崩地裂,天翻地覆

«Небо упало, земля треснула» — глубокое потрясение; страшное происшествие, имеющее огромный резонанс; будто небо обрушилось на землю.

天从人愿 tiān cóng rén yuàn

- <u>上天顺从人的意愿。指事物的发展正合自己的心愿。</u>
- **%** 元·张国宾《合汗衫》第二折: "谁知天从人愿,到得我家,不 上三日,添了一个满抱儿小 厮。"
- ♦ 仿佛是~似的,雨渐渐地停息了, 这样他又可以上路了。
- ≈ 天随人愿,天遂人愿

«Небо следует желаниям человека» — события развиваются на редкость удачно; дела идут очень хорошо.

天夺之魄 tiān duó zhī pò

- △ 魄: 魂魄。天夺去了他的魂魄。 比喻人离死不远。
- * 《左传・宣公十五年》: "原叔 必有大咎,天夺之魄矣。"《晋 书・温峤传》: "天夺其魄,死 期将至。"
- ♪ 那些做尽坏事的人,~。
- ≈ 天夺其魄

«Бог берет эту душу» — быть на пороге смерти.

天府之国 tiān fǔ zhī guó

A 天府: 天生的仓库; 国: 地区。 原指土地肥沃、物产丰富的地 区。后专指四川。

- * 《战国策·秦策一》: "田肥美,民殷富,战车万乘,奋击百万,沃野千里,蓄积饶多,地势形便,此所谓天府,天下之雄国也。"
- ◆ 四川省土地肥沃,物产丰富,素有~的美称。

«Страна небесных закромов» — районы с плодородной почвой и богатыми урожаями; провинция Сычуань.

天高地厚 tiān gāo dì hòu

- □ 原形容天地的广大,后形容恩德 极深厚。也比喻事情的艰巨、严 重,关系的重大。
- 場 《诗经・小雅・正月》: "谓天 盖高,不敢不局;谓地盖厚,不 敢不脊。"《荀子・劝学》: "故不登高山,不知天之高也; 不临深谿,不知地之厚也。"
- ◆ 那个小青年不知~,说起话来口气 大得吓人。
- ≈ 高天厚地,天覆地载

«Небо высоко, а земля огромна» — узнать, почем фунт лиха; сколь тяжел и труден; благодеяния.

天花乱坠 tiān huā luàn zhuì

- 会 传说梁武帝时有个和尚讲经,感动了上天,天上纷纷落下花来。形容说话有声有色,极其动听(多指夸张而不符合实际)。
- % 《心地观经·序品》: "六欲诸 天来供养,天华(花)乱坠遍虚 空。"
- ◆ 最坏,最不可取的就是明捧暗 贬,表面上把人家夸得~,心里对 人家百个瞧不上,夹枪带棒,把 对象当傻瓜耍。(王朔《你不是 一个俗人》)
- ≈ 头头是道, 娓娓动听

«Небесные цветы падают дождем» — красноречие; своим красноречием растрогать даже Небо; расписывать во всех красках; с три короба наговорить; возносить до небес.

天昏地暗 tiān hūn dì àn

- □ 昏: 天黑。天地昏黑无光。形容 刮大风时漫天沙土的景象。也比 喻政治腐败,社会黑暗。
- ***** 唐·韩愈《龙移》诗: "天昏地 黑蛟龙移,雷惊电激雄雌随。"
- ◆ 只见狂风四起,飞沙走石,~, 日月无光。(明•施耐庵《水浒 全传》第六十回)
- ≈ 天昏地黑,昏天黑地,暗无天日.
- ≠ 天朗气清

«Небо помутнело, земля потемнела» песчаная буря; темные времена для общества; мрак кромешный; непроницаемая мгла.

天经地义 tiān jīng dì yì

- 经: 规范,原则;义:正理。天地间历久不变的常道。指绝对正确,不能改变的道理。也指理所当然的事。
- 《左传·昭公二十五年》: "夫礼,天之经也,地之义也,民之行也。"
- ◆ 学好知识是每个学生~应该做的事。
- ≈ 理所当然

«Закон неба и принцип земли» — непреложная истина; незыблемый закон; само собой разумеется; аксиома; соответствовать всем законам; вполне закономерный.

天罗地网 tiān luó dì wǎng

全 天罗: 张在空中捕鸟的网。天空 地面,遍张罗网。指上下四方设 置的包围圈。比喻对敌人、逃犯等的严密包围。

- * 《大宋宣和遣事》亨集:"才离阴府恓惶难,又值天罗地风灾。"元·无名氏《锁魔镜》第三折:"天兵下了天罗地网者,休要走了两洞妖魔。"
- ◆ 警察们布下了~,让这些罪犯无处 可逃。
- ≈ 天网恢恢

«Небесные тенета, земные сети» — сети, из которых не уйти; окружить, обложить со всех сторон.

天女散花 tiān nǚ sàn huā

- 原为佛教故事:天女散花以试菩萨和声闻弟子的道行,花至菩萨身上即落去,至弟子身上便不落。后多形容抛洒东西或大雪纷飞的样子。
- 《维摩经·观众生品》:"时维摩诘室有一天女,见诸大人闻所说说法,便现其身,即以天华散诸菩萨、大弟子上,华至诸菩萨即皆堕落,至大弟子便著不堕。一切弟子神力去华,不能令去。"
- ◆ 满山遍野,如~般,到处都长着这种美丽的红叶树。

«Небесная дева осыпает цветами» — благовещенье, пожелание счастья; снежинки или листья, кружащиеся в воздухе.

天壤之别 tiān rǎng zhī bié

- ② 壤:地。天和地,一极在上,一 级在下,比喻差别极大。
- * 《抱朴子·内篇·论仙》: "趋舍 所尚,耳目之欲,其为不同,已有 天壤之觉(较),冰炭之乖矣。"
- ◆ 按照一般人的生理机能来说,聪明与不聪明虽有差别,但并不存在~。

- ≈ 天壤之判,天差地远,天悬地隔. ≠ 如出一辙,一模一样,毫无二致
- 一 知田 一 報, 一 侯 一 件, 電 儿 一 玖《Различие между небом и землей» как небо и земля; огромная разница; резко отличаться.

天堂地狱 tiān táng dì yù

- □ 原为佛家语。指善人死后升入天堂,恶人死后堕入地狱。佛家用以劝善惩恶。后常用以比喻幸福和凄苦两种截然相反的生活境遇。
- 《宋书·天竺迦毘黎国传》: "且要天堂以就善,曷若服义而 蹈道;惧地狱以敕身,孰与从理 以端心。"
- ◆ ~门相对,任君拣取那边好。 (元・无名氏《度柳翠》第二 折)

«Небесный рай, земной ад» — добродетельный — в рай, грешник — в ад; резко отличающиеся уровни и условия жизни.

天无二日 tiān wú èr rì

- □ 日:太阳,比喻君王。天上没有两个太阳。旧喻一国不能同时有两个国君。比喻凡事应统于一,不能两大并存。
- **%** 《礼记·曾子问》: "天无二 日, 土无二王, 家无二主, 尊无 二上。"
- ◆ ~,我岂有二主哉! (清·陈忱 《水浒后传》第二十三回)

«На небе нет двух солнц» — в государстве не может быть двух правителей (хозяев); стремление к единовластию.

天行时气 tiān xíng shí qì

② 行:流行;时:季节,气候; 气:疫气,疾病。因气候不正常 而引起的流行病。

- 第 《千金方》: "凡冬月,忽有大 热之时;夏月,忽有大凉之时, 皆勿受之,有患天行时气者,皆 由犯此也。"
- ◆ 又过半年,忽然刘二感~,头疼 发热。(明•洪楩《清平山堂话 本•合同文字记》)

«Сезонные недуги, эпидемия от погоды» — эпидемическая болезнь, повальная болезнь; эпидемия; мода; поветрие.

天衣无缝 tiān yī wú fèng

- △ 神话传说,仙女的衣服没有衣缝。比喻事物周密完善,找不出什么毛病。
- 粉 前蜀·牛峤《灵怪录·郭翰》:"徐视其衣并无缝,翰问之,曰:'天衣本非针线为也。'"
- 这篇文章立意明确,论述周到、 深刻,真可谓~。
- ≈ 完美无缺,滴水不漏.
- ≠ 破绽百出,漏洞百出

«У небесных одежд нет швов» — совершенный; идеальный; без малейшего изъяна; комар носа не подточит; не к чему придраться; безукоризненность.

天缘凑合 tiān yuán còu hé

- 天缘: 自然的机缘。旧时认为男女结成夫妻是天意所配合。也指事属巧合。
- **%** 元·石子章《竹坞听琴》第四 折:"这婚姻是天缘凑合。"
- ◆ 我正因他的一件事为难,要请教别人去。如今遇见姐姐,真是~,求姐姐指教。(清·曹雪芹《红楼梦》第六十三回)
- ≈ 天缘巧合,天作之合

«Быть вместе по воле Неба» — браки заключаются на небесах; найти свою половину; Бог дал случайное совпадение; как раз; в самый раз; как нельзя кстати; удачно.

天造地设 tiān zào dì shè

- 全 造:制作;设:安排。指事物自然形成,合乎理想,不必再加人工。
- ***** 宋·赵佶(徽宗)《艮岳记》: "真天造地设,神谋化力,非人 力所能为者。"
- ◆ 他们两个太相配了,简直是~的一 对。

«Создано небом, устроено землей» — гармоничное создание природы, не требующее доработки человеком; идеальный от природы.

天真烂漫 tiān zhēn làn màn

- 天真:指心地单纯,没有做作和虚伪;烂漫:坦率自然的样子。 形容儿童思想单纯、活泼可爱, 没有做作和虚伪。
- * 宋·龚开《高马小儿图》:"此 儿此马俱可怜,马方三齿儿未 冠。天真烂漫好容仪,楚楚衣裳 无不宜。"
- ◆ 他的性情又是那样~,笃实敦厚。(邹韬奋《经历•"难兄难弟"的又一个》)
- ≈ 天真无邪

«Небесная естественность и простодушие» — неискушенный, наивный; сама простота и непосредственность; детская непосредственность; с прямой и открытой душой; святая простота.

天之骄子 tiān zhī jiāo zǐ

- ② 老天爷的宠儿。原指强盛的北方 民族匈奴,后也指得天独厚的 人。
- 《汉书·匈奴传上》:"南有大汉,北有强胡。胡者,天之骄子也。"
- ◆ 北大是中国的最高学府,在这里 上学的是人人都羡慕的~。

«Дитя — баловень Неба» — национальное меньшинство сюнну; баловень судьбы, счастливчик.

添兵减灶 tiān bīng jiǎn zào

- △ 增加了兵员,反而减少行军饭 灶。指伪装士兵逃亡,示弱以欺 骗对方。
- * 《史记·孙子吴起列传》:"使 齐军入魏地为十万灶,明日为五 万灶,又明日为三万灶。庞涓行 三日,大喜,曰:'吾固知齐军 怯,入吾地三日,士卒亡者过半 矣。"
- 我们公司在这次竞标中,被对方以~之计给蒙蔽了。

«Добавлять воинов и сокращать печи» — обманывать врага; вводить противника в заблуждение, готовясь к наступлению.

添枝加叶 tiān zhī jiā vè

- △ 在树干上添上些枝叶。比喻叙述 事情或转述别人的话,为了夸 大,添上原来没有的内容。
- * 宋·朱熹《答黄子耕》: "今人 生出重重障碍,添枝接叶,无有 了期。"
- 他把对赵宁说过的一套话,又~地 对领导说了一遍。
- ≈ 添枝接叶,添油加醋 «Прибавить ветки и добавить листья» нести отсебятину; приукрашивать; расписывать.

恬不为怪 tián bù wéi guài

- △ 括: 安然; 为: 认为。指看到不 合理的事物,毫不觉得奇怪。
- 《汉书·贾谊传》: "至于俗流失,世坏败,因恬而不知怪。"

- 对一切无视社会公德的行为,不 应熟视无睹、∼,而应主动去纠 正。
- ≈ 恬而不怪,恬不知怪,无动于衷 «(Быть) спокойным, не считать удивительным» — невозмутимо, хладнокровно отнестись; с невозмутимостью.

恬不知耻 tián bù zhī chǐ

- △ 做了坏事满不再乎,一点儿也不 感到羞耻。
- 審 唐·冯贽《云仙杂记》卷八: "倪芳饮后,必有狂怪,恬然不耻。"宋·吕祖谦《左氏博议·卫礼至为铭》:"卫礼至行险,侥幸而取其国,恬不知耻,反勒其功于铭,以章示后。"
- ◆ 他干了许多见不得人的事,还~地 到处去张扬。
- ≈ 寡廉鲜耻,无耻之尤,厚颜无耻.

≠ 无地自容

«Безмятежность, не ведающая стыда» — бесстыдно, нагло, цинично, бессовестно; беззастенчивый; беспардонный; потерявший стыд и совесть; самым нахальным образом; без зазрения совести.

甜言蜜语 tián yán mì yǔ

- ② 象蜜糖一样甜的话。比喻为了骗 人而说得动听的话。
- 卷 元·马致远《岳阳楼》第二 折:"化一盏茶吃,你可是甜言 蜜语的,出家人那里不是积福 处。"
- ◆ 这个天真的姑娘被小伙子的~给惑 住了。
- ≈ 甜言美语,甜言软语,花言巧语,甜嘴蜜舌

«Сладкие слова, медовые речи» — медоточивые речи; заманчивые посулы; твоими устами да мед бы пить; лесть.

甜嘴蜜舌 tián zuǐ mì shé

- ② 象蜜糖一样甜的话。比喻为了骗 人而说得动听的话。
- *精·曹雪芹《红楼梦》第三十五回:"吃吧,吃罢!你不用和我甜嘴蜜舌的了,我都知道啊!"
- ◆ 他的~使我信以为真,结果上了 当。
- ≈ 甜言蜜语,花言巧语

«Сладкий рот, медовый язык» — складная речь; умение убедить, уломать собеседника; ложь.

条分缕析 tiáo fēn lǚ xī

- △ 缕:线;析:剖析。有条有理地 细细分析。
- * 清·平步青《霞外捃屑》卷五: "说经之书甚多,以及文集说 部,皆有可采。窃欲析缕分条, 加以翦截。"
- ❖ 这本书的内容虽然艰深一些,但 写得~,深入浅出,读起来并不吃 力。
- ≈ 擘肌分理,毫分缕析

«По прядям разбирать, по нитям разделять» — глубоко аргументированный, тщательный анализ; детально проанализировать.

蜩螗沸羹 tiáo táng fèi gēng

- □ 蜩:蝉;螗:蝉的一种,体小, 背青绿色,鸣声清圆;沸:开水 翻腾。象蝉在叫,象沸汤在翻滚。形容社会动乱。
- **%** 《诗经·大雅·荡》: "咨妇女 殷商,如蜩如螗,如沸如羹。"
- ◆ 一来到市场,~,喧闹之声不绝于 耳,使人心烦意乱。
- ≈ 甚嚣尘上.
- ≠ 鸦雀无声

«(Стрекотать) как цикады и кузнечики, (булькать) как кипящая похлебка»— шуметь, галдеть; пьяный галдеж.

跳梁小丑 tiào liáng xiǎo chǒu

- □ 跳梁:腾跃跳动;小丑:对人的 卑称。比喻猖狂捣乱而成不了大 气候的坏人。
- 場 《庄子・逍遥游》: "子独不见 狸牲乎,卑身而伏,以候敖者, 东西跳梁,不辟高下。"《国 语・周语上》: "王犹不堪,况 尔小丑乎?"
- ❖ 这个~,靠着诬陷好人而飞黄腾 达,如今终于受到了应有的制 裁。

«Клоун, прыгающий на балке» — позер и клоун; жалкий шут (клоун); мелкий склочник, интриган.

铁案如山 tiě àn rú shān

- 英案:证据确凿的案件或结论。 形容证据确凿,定的案象山那样 不能推翻。
- 審 清·蒲松龄《聊斋志异·胭脂》:"铁案如山,宿遂延颈以待秋决矣。"
- ❖ 这个坏分子,罪行累累,~,不 容抵赖。
- ≈ 铁证如山

«Железный аргумент, как гора» — неопровержимое обвинение; неопровержимое доказательство; абсолютно достоверный; окончательное решение.

铁画银钩 tiě huà yín gōu

- △ 画:笔画;钩:钩勒。形容书法 刚键柔美。
- 審 唐·欧阳洵《用笔论》:"徘徊俯仰,容与风流,刚则铁画,媚若银钩。"
- ◆ 吴玉如老人的书法,~,苍劲有力,具有独特的风格。

«Железная черта, серебряный крюк» — великолепная каллиграфия.

铁石心肠 tiě shí xīn cháng

- △ 心肠硬得象铁和石头一样。形容 心肠很硬,不为感情所动。
- 第 唐·皮日休《宋璟集序》: "宋 广平刚态毅状,疑其铁石心 肠。"宋·苏轼《与李公择 书》: "虽兄之受我厚,然仆本 以铁石心肠待公。"
- ◆ 我并不是~,怎么能一点同情心也 没有呢?

≠ 菩萨心肠

«Сердце и кишки (словно) из железа и камня» — каменное сердце; безжалостный, бесчувственный, жестокий.

铁树开花 tiě shù kāi huā

- 公 铁树: 也叫苏铁,常绿乔木,不常开花。比喻事情非常罕见或极难实现。
- 等明·王济《君子堂日询手镜》: "吴浙间尝有俗谚云,见事难成,则云须铁树开花。"
- ❖ 过去人们说,要在长江上建桥, 除非是~,可现在长江上已有了十 多座大桥。

«На железном дереве распустились цветы» — невиданное дело; совершенно невозможное начинание; маловероятно; трудноосуществимо.

铁中铮铮 tiě zhōng zhēng zhēng

- ② 铮铮:金属器皿相碰的声音。比喻才能出众的人。
- 《后汉书·刘盆子传》:"卿 所谓铁中铮铮,庸中佼佼者 也。"
- 谁也没有预料到,她成了一名运动员,而且~,成为其中的佼佼者。
- ≈ 人中骐骥,人中狮子,人中豪杰 «(Самый) крепкий и звонкий среди железа» яркий, выдающийся талант.

听而不闻 tīng ér bù wén

- ② 闻: 听。听了跟没听到一样。形容不关心,不在意。
- * 《老子》第十四章: "听之不闻 名曰希。"《礼记·大学》: "心不在焉,视而不见,听而不 闻,食而不知其味。"
- ◆ 我多次劝他,他都~,满不在乎, 看来光劝是不行了。
- ≈ 充耳不闻

«Слушать, но не слышать» — не обращать внимания; не придавать значения; пропускать мимо ушей.

听其自然 tīng qí zì rán

- △ 听: 任凭。听任它自然发展,不 去过问。
- * 清・吴敬梓《儒林外史》第四十 八回: "王玉辉也不懊悔, 听其 自然, 每日在牛公庵看书。"
- ◆ 孩子成长时期,家长不能~,不 管不问。
- ≈ 任其自然, 听其自流, 听之任 之, 放任自流, 任其自流

«Следовать его естеству» — предоставить событиям развиваться согласно их естественному ходу; не вмешиваться в ход дела; пустить все на самотек.

听天由命 tīng tiān yóu mìng

- △ 由: 听从,随顺。听任事态自然 发展变化,不做主观努力。也比 喻碰机会,该怎么样就怎么样。
- **%** 清·刘鹗《老残游记续集》第二 回: "死活存亡,听天由命去 罢。"
- ◆ 我们应当与命运抗争,而不应~ 地生活。
- ≠ 谋事在人,事在人为

«Следовать воле Неба» — будь что будет; оставить на произвол судьбы; как суждено, так и будет; положиться на судьбу; волею судеб; покоряться судьбе, воле божьей.

停云落月 tíng yún luò yuè

- △ 表示对亲友的怀念(旧时多用在 书信里)。
- **%** 晋·陶潜《停云诗序》: "停云,思亲友也。"唐·杜甫《梦李白》诗: "落月满屋梁,犹疑照颜色。"
- 我来到纽约已经五年了,不知怎么,最近常怀有~之思,看来,该回家看看了。

«Нависшие облака, спустившаяся луна» — беспокойство; думы; тоска по родным и друзьям.

铤而走险 tǐng ér zǒu xiǎn

- △ 指在无路可走的时候采取冒险行动。
- **%** 《左传·文公十七年》:"铤而 走险,急何能择?"
- ◆ 不要把他逼上绝路,否则他会~ 的。
- ≈ 逼上梁山,轻举妄动.
- ≠ 听天由命,安分守己

«Выпрямиться, поднять голову и идти на риск» — предпринять рискованный шаг в безвыходной ситуации; рискнуть, когда нет иного пути; пускаться в рискованное предприятие, в безрассудную авантюру; лезть на рожон.

通功易事 tōng gōng yì shì

- ② 分工合作,互通有无,拿多余的 换没有的。
- **%** 《孟子·滕文公下》:"子不通 功易事,以羡补不足,则农有余 粟,女有余布。"
- 开放市场,有利于~、互通有无, 对调剂商品流通有很大的好处。

≈ 互通有无,通商惠工

«Совместно трудиться, разделяя дела» — совместная работа с разделением труда и взаимным обменом.

通今博古 tōng jīn bó gǔ

- ② 通:通晓;博:广博,知道得 多。现代和古代的事情知道得很 多。形容知识渊博。
- **%** 《孔子家语·观周》: "吾闻老 聃博古知今。"
- 他是个~的大学问家。
- ≈ 博古通今,博学多才,博洽多闻.
- ≠ 寡见鲜闻, 才疏学浅

«Овладеть сегодняшним, знать древнее»— широкие, энциклопедические знания.

通权达变 tōng quán dá biàn

- ② 通、达:通晓,懂得;权、变: 权宜,变通。能适应客观情况的 变化,懂得变通,不死守常规。
- 8 《后汉书·贾逵传》: "《左 氏》义深于君父,《公羊》多任 于权变。"
- ≈ 识时通变,随机应变.
- ≠ 胶柱鼓瑟,生搬硬套

«Знать, как приноравливаться к изменениям» — разумно приноравливаться к изменениям обстановки; реагировать на перемены; не быть косным.

痌瘝在抱 tōng guān zài bào

- △ 痌瘝:病痛,比喻疾苦;在抱:在 胸怀中。把人民的疾苦放在心里。
- **%** 《尚书·康诰》:"恫瘵乃身。"

- ◆ 作为共产党的干部,应该~,把老 百姓的疾苦放在心上,并努力帮 助解决,绝不可以采取不闻不问 的态度。
- ≈ 恫瘝在身

«(Чужую) боль держать в груди» — сочувствовать; чужую боль воспринимать как свою; жить интересами народа.

同床异梦 tóng chuáng yì mèng

- □ 异:不同。原指夫妇生活在一起,但感情不和。比喻同做一件事而心里各有各的打算。
- * 宋・陈亮《与朱元晦秘书书》:"同床各做梦,周公且不能学得,何必一一说到孔明哉!"
- ◆ 他们之间的关系并不是牢不可破的,别看表面上他们处得不错,实际上,他们~,各怀心事。
- ≈ 貌合神离
- ≠ 心心相印, 同舟共济

«Общая кровать — разные сны» — разногласия между супругами; в общем деле преследовать свои цели; при внешнем сотрудничестве делать свое личное дело; расходиться в намерениях; тянуть в разные стороны.

同恶相济 tóng è xiāng jì

- ② 同恶:共同作恶的人;济:助。 坏人互相勾结,共同作恶。
- * 《史记・吴王濞列传》: "同恶相助,同好相留。"《三国志・魏书・武帝纪》: "马超成宜,同恶相济。"
- ◆ 这些流氓们~,相互勾结,从事一 些犯罪活动。
- ≈ 同恶相助,同恶相求,同流合污, 狼狈为奸

«Общие злодеяния, совместная помощь» — рука руку моет; сколотить банду.

同盘而食 tóng pán ér shí

- ② 同吃一个盘中的食物。形容兄弟 之间骨肉情深。
- **%** 《魏书·杨椿传》: "吾兄弟,若在家,必同盘而食,若有近行,不至,必待其还,亦有过中不食,忍饥相待。"
- ◆ 我和我弟弟好久没见面了,我十 分怀念我们从前~的日子。
- ≈ 同袍同泽,同气连枝
 "ECTL N2 OTHON HAUTEN"—

«Есть из одной чашки» — братские, дружеские отношения.

同室操戈 tóng shì cāo gē

- ② 同室:一家,指自己人;操:拿起;戈:古代的兵器。自家人动刀枪。指兄弟争吵。泛指内部斗争。
 - % 《左传·昭公元年》
- ◆ 几十年的军阀割据和~,曾使中国 人民陷入水深火热的悲惨境地。
- ≈ 自相残杀.
- ≠ 同仇敌忾

«В общем доме браться за алебарду» — семейные ссоры; семейные раздоры; внутренний раздор (борьба, распри, рознь); междоусобица; братоубийство; поднять руку на брата.

同心协力 tóng xīn xié lì

- ② 心:思想;协:合。团结一致, 共同努力。
- ※ 汉・贾谊《过秦论》: "且天下 尝同心并力攻秦矣,然困于险阻 而不能进者,岂勇力智慧不足 哉?"《周书・崔谦传》: "然 后与宇文行台,同心协力,电讨 不庭,则桓文之勋,复兴于兹日 矣。"
- ◆ 只要我们大家~,就没有克服不 了的困难。
- ≈ 同心合力,同心戮力,同心同德

«Единым сердцем, общими силами» — объединить моральные и физические силы; в духе полного единства; дружно; сотрудничать; работать заодно.

铜壶滴漏 tóng hú dī lòu

- △ 铜壶: 古代计时的漏器。用铜壶 盛水滴漏来计时刻。在旧诗词中 经常用以形容时间慢慢地逝去。
- 審 唐·温庭筠《鸡鸣埭歌》:"铜壶漏断梦初觉,宝马尘高人未知。"
- ◆ 静听得~,夜月微残。(《白雪遗音•马头调•好梦儿》)
- ≈ 铜壶刻漏

«В медном чайнике капли капают»— водяные часы, клепсидра; медленный ход времени.

铜筋铁骨 tóng jīn tiě gǔ

- ② 如铜一样的筋,如铁一样的骨。 比喻十分健壮的身体。也指能负 重任的人。
- 第 明·凌濛初《二刻拍案惊奇·韩 侍郎婢作夫人》: "此时偶然坍 将下来,若有人在床时,便是铜 筋铁骨也压死了。"
- 他从小练就了一副~,干这点儿体力活不在话下。
- ≈ 钢筋铁骨

«Медные мышцы, железные кости» человек крепкого телосложения; силач; человек, могущий взять на себя ответственность за выполнение залачи.

铜琶铁板 tóng pā tiě bǎn

- □ 铜琶、铁板:两种伴奏乐器。用铜琵琶、铁绰板伴唱。形容气慨豪迈,音调高亢的文辞。
- * 宋·俞文豹《吹剑续录》:"柳郎中词,只好十七八女孩儿执红牙拍板,唱'杨柳岸晓风残

- 月';学士词,须关西大汉持铁板,唱'大江东去'。"
- ◆ 他写出的诗句仿佛~,读起来令人 有豪爽激越之感。

«Медная цитра, железный медиатор» — богатырское, патетическое сочинение.

铜头铁额 tóng tóu tiě é

- △ 铜铸的头,铁打的额。形容人勇 猛强悍。
- 《太平御览》卷七十九引《龙鱼河图》:"蚩尤兄弟八十一人,并兽身人语,铜头铁额。"《云笈七签》卷一百:"兄弟八十人,铜头铁额。"
- ◆ 如果不是亲眼所见,真是令人难以置信,他的气功真练出了个~, 连刀都砍不进去。

«Медная голова, железный лоб» — безрассудно смелый; отчаянно дерзкий.

铜驼荆棘 tóng tuó jīng jí

- △ 铜驼:铜制的骆驼,古代置于宫门外。形容国土沦陷后残破的景象。
- ※ 《晋书・索靖传》: "靖有先识 远量,知天下将乱,指洛阳宫门 铜驼,叹曰: 会见汝在荆棘中 耳?"
- ▶ 唐明皇晚年时耽于嬉乐,荒于政事,引起安史之乱,致使~,却不是悔之晚矣。
- ≈ 山河破碎

«Бронзовый верблюд в кустах колючки»— опустошение после смуты; запустение после гибели государства.

童牛角马 tóng niú jiǎo mǎ

全 童牛:没有角的牛:角马:长角的马。比喻不伦不类的东西。也比喻违反常理,不可能存在的事物。

- **黎** 汉•扬雄《太玄经•更》:"童 牛角马,不今不古。"
- ◆ 你这做的是什么东西呀?~,不伦不类。

«Комолый бык, рогатая лошадь» — нечто совершенно невозможное; абсурд; глупость.

痛定思痛 tòng dìng sī tòng

- 全 指悲痛的心情平静以后,再追想 当时所受的痛苦。常含有警惕未 来之意。
- **豫** 唐·韩愈《与李翱书》: "今而 思之,如痛定之人,思当痛之 时,不知何能自处也。"
- ◆ 经过那次大水灾,人们~,深深感 到再不能不接受教训了,一定要 在平时就搞好水利建设,做好防 灾工作。

«Боль успокоилась, но вспоминаешь боль» — переживать прошлые страдания; воспоминания о пережитых мучениях; терзаться воспоминаниями; с горечью вспоминать.

痛改前非 tòng gǎi qián fēi

- △ 痛: 彻底; 非: 错误。彻底改正 以前所犯的错误。
- 第 明·凌濛初《二刻拍案惊奇· 痴公子很使噪脾钱》: "你痛改前非,我把这所房子与你夫妻两个住下。"
- ◆ 在政策的感召下,他决心~,重 新做人。

«Мучительно исправлять прежние недочеты» — не щадя себя искоренять свои прежние промахи и ошибки; избавляться от своих прежних грехов; начинать жизнь по-новому.

偷梁换柱 tōu liáng huàn zhù

比喻暗中玩弄手法,以假代真, 以劣代优。

- * 清·曹雪芹《红楼梦》第九十七回:"偏偏凤姐想出一条偷梁换柱之计,自己也不好过潇湘馆来,竟未能少尽姊妹之情,真真可怜可叹。"
- ◆ 他采取~的手法,将别人的科研 成果据为己有。
- ≈ 偷天换日,移花接木

«Украсть балки и заменить столбы» — тайно подменить основное содержание, не затрагивая формы; тайные манипуляции; обманный прием; играть краплеными картами; подтасовка.

偷天换日 tōu tiān huàn rì

- ② 比喻暗中改变事物的真相,以达到蒙混欺骗的目的。
- * 清·李宝嘉《官场现形记》第五十三回:"且说尹子崇自从做了这一番偷天换日的大事业,等到银子到手,便把原有的股东一齐写信去招呼。"
- ◆ 他所玩弄的~的鬼把戏,早被大家识破了。
- ≈ 偷梁换柱,移花接木

«Украсть небо и подменить солнце» шулерские приемы; подменить одно другим; заниматься подтасовкой.

头会箕敛 tóu kuài jī liǎn

- △ 头会:按人头征税;箕敛:用畚 箕装取所征的谷物。形容赋税繁 重苛刻。
- 《淮南子·氾论训》: "头会箕赋,输于少府。"《史记·张耳陈余列传》: "头会箕敛,以供军费。"
- ❖ 这些贪官酷吏,~,贪求无度,令 百姓苦不堪言。
- ≈ 头会箕赋

«С каждой головы собирать корзину» — тяжелые поборы; непосильные налоги.

头角峥嵘 tóu jiǎo zhēng róng

- △ 头角: 比喻青年人显露出来的才 华: 峥嵘: 特出的样子。形容年 轻有为, 才华出众。
- * 唐·韩愈《柳子厚墓志铭》: "虽少年,已自成人,能取进士 第,崭然露头角。"
- ◆ 夏完淳七岁能诗,九岁时已颇有 文名,十余岁时已经~、出人头 地。
- ≈ 头脚崭然,崭露头角

«Способность и талант проявились» — молодой человек, превосходящий всех своими талантами.

头重脚轻 tóu zhòng jiǎo qīng

- ② 头脑发胀,脚下无力。形容身体 不适。也比喻基础不牢固。
- \$\text{\$\pi\$ 明•天然痴叟《石点头•侯官县烈女歼仇》: "他的酒量原不济, 三瓯落肚, 渐觉头重脚轻。"
- 我刚刚发过烧,现在走起路来还感觉~的。

«Голова тяжелая, ноги легкие» — потерять равновесие; не удержаться на ногах; несоразмерность, диспропорция.

投鞭断流 tóu biān duàn liú

- △ 把所有的马鞭投到江里,就能截断水流。比喻人马众多,兵力强大。
- **%** 《晋书·苻坚载记》:"以吾之 众旅,投鞭于江,足断其流。"
- ◆ 人民解放军以~之势跨跃长江天 险。
- ≈ 兵强马壮.
- ≠ 兵微将寡

«(Если все) бросят плетки, то перегородят реку» — огромная армия; многочисленная конница.

投袂而起 tóu mèi ér qǐ

- ② 投袂:挥动袖子。形容精神振作,立即行动起来的神态。
- **%** 《左传·宣公十四年》:"楚子闻之,投袂而起。"
- ◆ 宛南事变的消息传来以后,周恩来~,写下了痛斥国民党的诗句。
- ≈ 奋袂而起.
- ≠ 萎靡不振

«Засучить рукава и подняться» — воодушевиться; энергично приступить к делу; загореться идеей.

投其所好 tóu qí suǒ hào

- □ 投: 迎合; 其: 代词, 他, 他 的; 好: 爱好。迎合别人的喜 好。
- 《庄子·庚桑楚》: "是故非以 其所好笼之而可得者,无有 也。"
- ◆ 我们领导喜欢被人奉承,于是一 些人也就~,说话做事都顺着他。
- ≈ 阿其所好

«Отдать ему всю симпатию» — угождать; стараться угодить; идти навстречу чьему-то желанию.

投鼠忌器 tóu shǔ jì qì

- 型 投:用东西去掷;忌:怕,有所顾虑。想用东西打老鼠,又怕打坏了近旁的器物。比喻做事有顾忌,不敢放手干。
- 《汉书·贾谊传》:"里谚曰: '欲投鼠而忌器',此善谕 也。"
- ❖ 这个逃犯挟持了人质,使警察~, 不敢轻易采取行动。
- ≈ 掷鼠忌器,投鼠之忌.
- ≠ 无所畏忌,肆无忌惮

«Бросить бы (камень) в крысу, да боязно (поколотить) посуду» — воздержать-

ся от действий, учитывая их последствия; действовать осмотрительно; щадить виновных, чтобы не затронуть невиновных; с оглядкой.

投梭折齿 tóu suō zhé chǐ

- **四** 投梭:用梭子掷人。比喻女子抗 拒男子的挑逗引诱。
- * 《晋书・谢鲲传》: "邻家高氏 女有美色, 鲲尝挑之, 女投梭, 折其两齿。"
- ◆ 老弟,这个女孩子很保守,你不要轻易惹她,到时候如果她做出~的事来,你的脸面往哪儿搁?
- ≈ 投梭之拒

«Бросить ткацкий челнок и выбить (ухажеру) зубы» — отвергнуть недостойное ухаживание.

图谋不轨 tú móu bù guǐ

- △ 不轨:越出常轨,不守法度。谋划越出常规、法度之事。
- **黎** 《晋书·王彬传》:"兄抗旌犯 顺,杀戮忠良,谋图不轨,祸及 门户。"
- ◆ 你们给我们来的公函,说我们~……我们此行纯为爱国而来,绝无越轨行为。(杨沫《青春之歌》第七章)

«Строить планы не по колее»— нестандартный замысел; замыслить переворот; готовиться к узурпации власти.

图穷匕见 tú qióng bǐ xiàn

- ② 图: 地图; 穷: 尽; 见: 现。比喻事情发展到最后,真相或本意显露了出来。
- * 《战国策·燕策三》: "秦王谓轲曰: '起,取武阳所持图。' 轲既取图奉之。发图,图穷而匕首见。"

- ~,他见计谋败露,终于撕掉了假面具,直接说出了想要霸占房子的目的。
- ≈ 图穷(而)匕首见

«Карта раскрылась, и увидели кинжал» — раскрыть карты; обнаружить преступный сговор, замысел.

徒读父书 tú dú fù shū

- 全 徒: 空, 白白地。父书: 父亲之言论。白读父亲的兵书。比喻人只知死读书, 不懂得运用知识, 加以变通。
- **%** 《史记·廉颇蔺相如列传》:"括 徒能读其父书,不知合变也。"
- ◆ 括~,不知变通,非将才,愿王 勿遣。(明・冯梦龙《东周列国 志》第九十八回)
- ≈ 泥古不化

«Читать только отцовские книги» читать лишь устаревшие книги, не понимать конкретных дел, не развиваться; книжник; книжный червь.

徒托空言 tú tuō kōng yán

- ② 白把希望寄托于空话。指只讲空话,而不实际行动。
- **黎** 《史记·太史公自序》:"子曰:'我欲载之空言,不如见之于行事之深切著明也。'"
- ❖ 这个愿,你倒是许下了,但在目前条件下,你说得再好听,也不过是纸上谈兵、~而已,因此,许愿也是白许。
- ≈ 徒设空言

«Напрасные обещания, пустые слова» — пустые, безответственные обещания; напрасные заверения.

涂脂抹粉 tú zhī mǒ fěn

△ 脂: 胭脂。搽胭脂抹粉。指妇女 打扮。也比喻为遮掩丑恶的本质 而粉饰打扮。

- 等 明·凌濛初《二刻拍案惊奇·赵 县君乔送黄柑》:"其涂脂抹 粉,惯卖风情,挑逗那富家郎 君。"
- ◆ 尽管他竭力为自己~,但大家对他 的错误看得越来越清楚了。
- ≈ 涂脂傅粉,搽脂抹粉,傅粉施朱 «Румяниться и пудриться» — наводить красоту, пользоваться косметикой; приукрашивать недостатки; прикрывать изъяны.

屠龙之技 tú lóng zhī jì

- ② 屠: 宰杀。宰杀蛟龙的技能。比 喻技术虽高,但无实用。
- 場 《庄子・列御寇》: "朱泙漫学 屠龙于支离益, 殚千金之家, 三 年技成, 而无所用其巧。"
- 如今该干的事太多,太需要千千 万万经世致用之才,要是年轻人 练那~,社会崇尚的净是奇技淫 巧,那中国人的智慧就白糟蹋 了。(陈小川《屠龙之技》)

«Искусство резать драконов» — высокое, но неприменимое мастерство; бесполезные умения.

屠门大嚼 tú mén dà jiáo

- △ 屠门: 肉店。比喻心里想而得不到手,只好用不切实际的办法来安慰自己。
- ※ 汉·桓谭《新论》: "人闻长安 乐,则出门而向西笑;知肉味 美,则对屠门而大嚼。"三国 魏·曹植《与吴质书》: "过屠 门而大嚼,虽不得肉,贵且快 意。"
- ◆ 看到橱窗里琳琅满目的摆了那么 多漂亮衣服,可兜里又没有钱, 只好"~"一番了。

«У дверей мясной лавки активно жевать» — делать вид, что ты обладаешь чем-то; символически утешать себя.

土崩瓦解 tǔ bēng wǎ jiě

- ② 瓦解:制瓦时先把陶土制成圆筒形,分解为四,即成瓦,比喻事物的分裂。象土崩塌,瓦破碎一样,不可收拾。比喻彻底垮台。
- 《鬼谷子·抵山戏》: "君臣相 惑,土崩瓦解而相伐射。"《史 记•秦始皇本纪》: "秦之积 衰,天下土崩瓦解。"
- 堂皇的周府,遭受到如此重击,从此~了。
- ≈ 分崩离析,瓦解云散,土崩鱼 烂,一败涂地

«Земля рассыпалась, черепица раскололась» — полный развал; рассыпаться в прах; полный крах; расползаться по всем швам; лететь вверх тормашками.

土木形骸 tǔ mù xíng hái

- 型 形骸: 指人的形体。形体象土木 一样。比喻人的本来面目,不加 修饰。
- 審 南朝宋・刘义庆《世说新语・容 止》: "刘伶身长六尺,貌甚丑 悴,而悠悠忽忽,土木形骸。"
- ◆ 作家虽大多数都~,不自藻饰,却 也有人对衣履特别关注,甚至象 女人一样讲求化妆。

«Облик человека, как земля и дерево» — истинный облик; истинное лицо; не приукрашенный облик; не приукрашенная действительность.

土牛木马 tǔ niú mù mǎ

- ② 泥塑的牛,木做的马。比喻没有 实用的东西。
- **%** 《关尹子·八筹》: "知物之伪者,不必去物,譬如见土牛木马,虽情存牛马之名,而心忘牛马之实。"

- ◆ 你们拿来的配件,不过是一些 "~",再多项什么用?我们要的 是符合标准的配件。
- ≈ 土鸡瓦犬,土龙刍狗 «Глиняный бык, деревянный конь» бесполезные, ненужные вещи; одна видимость.

吐哺握发 tǔ bǔ wò fà

- 全 哺: 口里咀嚼着的食物。吃饭时 多次吐出口中的食物,洗头时多 次把头发握在手中。比喻为了招 揽人才而操心忙碌。
- * 《史记·鲁周公世家》:"我一 沐三捉发,一饭三吐哺,起以待 士,犹恐失天下之贤人。"
- 周公在周盛时,天下太平,四夷 宾服,犹且~,以纳天下贤士。 (明・冯梦龙《东周列国志》第 十八回)

«(При приближении достойного гостя) выплюнуть пищу и отжать волосы» — хлопотать, чтобы привлечь к себе достойных людей.

吐故纳新 tǔ gù nà xīn

- ② 原指人呼吸时,吐出浊气,吸进 新鲜空气。现多用来比喻扬弃旧 的、不好的,吸收新的,好的。
- **%** 《庄子·刻意》:"吹呴呼吸, 吐故纳新。"
- ◆ 一个集体,需要不断地~,才能保持活力。

«Выбрасывать старое и принимать новое» — дыхательная гимнастика; стремление к новому; принципиальные изменения к новому; удалять негодное и брать новое.

兔起鹘落 tù qǐ hú luò

② 鹘: 打猎用的鹰一类的猛禽。兔 子刚跳起来,鹘就飞扑下去。比

- 喻动作敏捷。也比喻绘画或写文章迅捷流畅。
- * 宋·苏轼《文与可画云当谷偃竹记》:"振笔直遂,以追其所见,如兔起鹘落,少纵即逝矣。"
- ◆ 只见他振笔疾书,如~,不一会 儿,就写完了。
- ≈ 兔走鹘落,兔起凫举

«Заяц поднимается — ястреб падает» — мгновенно, моментально; внезапно; молниеносно; уверенно; метко.

兔死狗烹 tù sǐ gǒu pēng

- ② 烹:烧煮。兔子死了,猎狗就被 人烹食。比喻给统治者效劳的人 事成后被抛弃或杀掉。
- **攀** 《史记·越王勾践世家》:"飞 鸟尽,良弓藏;狡兔死,走狗 烹。"
- ◆ 大凡古来有识见的英雄功成名就, 便拂袖而去,免使后来有"鸟尽弓 藏,~"之祸。(清•陈忱《水浒 后传》第九回).
- ≈ 兔尽狗烹, 鸟尽弓藏, 过河拆桥 «Зайца убили и собаку сварили» устранить, уничтожить за ненадобностью; ликвидировать как отыгравшего свою роль; мавр сделал свое дело, мавр может уйти; убирать с дороги людей, которые стали не нужны.

兔死狐悲 tù sǐ hú bēi

- ② 兔子死了,狐狸感到悲伤。比喻 因同类的死亡而感到悲伤。
- 《宋史·李全传》: "狐死兔 泣,李氏灭,夏氏宁独存?" 元·无名氏《赚蒯通》第四折: "今日油烹蒯彻,正所谓兔死狐 悲,芝焚薰叹。"
- ◆ 看到同事小张被狠狠地批评,我 在旁边不免也有~之感。

- ≈ 物伤其类,狐死兔泣.
- ≠ 幸灾乐祸

«Заяц умер, лиса горюет» — страшиться аналогичной участи; горевать о коллеге; чувство горести о человеке той же породы.

推波助澜 tuī bō zhù lán

- ② 澜:大波浪。比喻从旁鼓动、助 长事物(多指坏的事物)的声势 和发展,扩大影响。
- 審 隋·王通《文中子·问易篇》: "真君建德之事,足推波助澜, 纵风止燎尔。"
- ◆ 他们利用这一事件,~,唯恐天下 不乱。
- ≈ 吹波助澜,顺水推舟.
- ≠ 息事宁人

«Подгоняя волны, провоцировать бурю» — подливать масла в огонь; провоцировать; подстрекать; создавать ажиотаж; лить воду на чью-то мельницу; подливать масла в огонь.

推己及人 tuī jǐ jí rén

- △ 用自己的心意去推想别人的心意。指设身处地替别人着想。
- **%** 《论语·卫灵公》: "己所不欲,勿施于人"朱熹集注: "推己及物。"
- ▶ 同学之间要做到将心比心, ~, 就能够搞好团结。
- ≈ 将心比心,设身处地

«Ставить себя вместо человека» — ставить себя на место другого; судить о других по себе.

推三阻四 tuī sān zǔ sì

- △ 找各种借口推托。
- * 元·无名氏《隔江斗智》第一 折:"我如今并不推三阻四,任 哥哥自主之。"

- ◆ 行了,小王,你别~地了,这件事就交给你办吧。
- ≈ 推三宕四,推东主西

«Отталкивать три, отгораживаться от четырех» — всячески увиливать; уклоняться; отнекиваться; возражать и отказываться; находить всякие причины, лишь бы отказаться; Иван кивает на Петра.

推贤让能 tuī xián ràng néng

- △ 推: 举荐; 让: 谦让。举荐贤 人,让位于能者。
- **%** 《尚书·周官》:"推贤让能, 庶官乃和。"
- ◆ 我们公司的员工之所以工作积极 性这么高,主要是由于领导能够 做到~,知人善任。
- ≈ 推贤逊能,举贤任能

«Продвигать талант, уступать (место) тем, кто может» — продвигать талантливых и умелых людей.

退避三舍 tuì bì sān shè

- 全 舍: 古时行军计程以三十里为一 舍。主动退让九十里。比喻退让 和回避,避免冲突。
- * 《左传·僖公二十三年》: "晋 楚治兵,遇于中原,其辟君三 舍。"
- ◆ 我说姊姊不过,只得~了。 (清·吴趼人《二十年目睹之怪 现状》第四十二回)
- ≈ 退徙三舍

«Отвести войска на три перехода» — держаться на почтительном расстоянии; давать дорогу; идти на уступки; отстраняться

退思补过 tuì sī bǔ guò

② 退思:退朝后检查自己的言行; 过:过失,错误。表示事后省察 自己的言行,有没有错误必须补正的地方。

- **%** 《左传·宣公十二年》:"林父 之事君也,进思尽忠,退思补 过,社稷之卫也,若之何杀 之?"
- ◆ 这个错误,我应负主要责任,因 此,我要~。

«Вернуться мыслями (для того, чтобы) восполнить пройденное» — обдумывать сделанное для того, чтобы выявить и восполнить недостатки, исправить ошибки прошлого; серьезно относиться к делу.

吞刀刮肠 tūn dāo guā cháng

公 比喻决心改过自新。

- **%** 《南史·荀伯玉传》: "若许某 自尊新,必吞刀刮肠,饮灰洗 冒。"
- 请相信我,我会~,重新做人的。※ 洗心革面

«Проглотить нож и разрезать кишки» — коренным образом измениться; начинать жизнь заново.

吞云吐雾 tūn yún tǔ wù

- △ 原形容道士修炼养气,不吃五谷,后形容人吸烟。
- **%** 南朝梁·沈约《郊居赋》:"始 餐霞而吐雾,终凌虚而倒影。"
- ◆ 我没有烟瘾,只是喜欢抽烟时那种~的感觉。

«Глотать облака и выплевывать туман» — даосские упражнения с отказом от пищи; курить опиум; курить.

豚蹄穰田 tún tí ráng tián

- △ 比喻所花费的极少而所希望的过 多。
- * 《史记·滑稽列传》记载:有一个农民,用一个小猪蹄祭神,祝 庄稼丰收。

◆ 你只投入这点资金,就想有很多的回报,纯粹是~,真是很可笑。

«(Принести в жертву) поросячьи копытца и молить о богатом урожае» — за малое желать получить многое.

脱胎换骨 tuō tāi huàn gǔ

- 原为道教用语。指修道者得道以后,就转凡胎为圣胎,换凡骨为仙骨。现比喻通过教育,思想得到彻底改造。
- ** 宋・释惠洪《冷斋夜话》卷一: "然不易其意而造其语,谓之换 骨法;窥入其意而形容之,谓之 夺胎法。"
- ◆ 末代皇帝溥仪经过改造,~,成了 一个自食其力的人。
- ≈ 洗心革面,伐毛洗髓

«Родиться вновь и поменять кости» — перерождение даоса в святого через практики; полностью переродиться; совершенно измениться; порывать со старым; коренная переделка.

脱颖而出 tuō yǐng ér chū

- 颖: 尖子。锥尖透过布囊显露出来。比喻本领全部显露出来。
- * 《史记·平原君虞卿列传》: "使遂早得处囊中,乃脱颖而出,非特其末见而已。"
- ◆ 经过艰苦努力,他的学习成绩终于在全班~。
- ≈ 崭露头角.
- ≠ 深藏若虚

«Просунуть острие (в мешке), и оно вышло» — проявить свои таланты и способности; показать себя.

唾面自干 tuò miàn zì gān

② 别人往自己脸上吐唾沫,不擦掉 而让它自干。形容受了污辱,极 度容忍,不加反抗。

- 場 《新唐书・娄师德传》: "其弟守代州,辞之官,教之耐事。弟曰: '有人唾面,洁之乃已。'师德曰: '未也,洁之,是违其怒,正使自干耳。'"
- ❖ 这个人低三下四,~,一副奴才相。
- ≈ 逆来顺受.
- ≠ 以眼还眼,以牙还牙

«Плевок на лице сам высохнет» — безропотно сносить оскорбления; не противиться злу; непротивленческий.

唾手可得 tuò shǒu kě dé

- ② 唾手:往手上吐唾沫。动手就可以取得。比喻极容易得到。
- 《后汉书·公孙瓒传》李贤注引《九州春秋》曰:"始天下兵起,我谓唾掌而决。"
- ◆ 原来以为这件事~,没有料到费了 九牛二虎之力也没有成功。
- ≈ 唾手可取,唾手可得,探囊取物. ≠ 来之不易

«Плюнул на руку — и можно получить» — легкодостижимый; брать голыми руками; добиваться, не двинув и пальцем; легко удаваться.

W

瓦解冰消 wǎ jiě bīng xiāo

🕰 比喻完全消逝或彻底崩溃。

- * 晋·成公绥《云赋》: "于是玄 气仰散,归云四聚;冰消瓦解, 奕奕翩翩。"
- ◆ 经过一番解释,我心头的疑虑已 经~了。
- ※ 冰消瓦解,冰解冻释 «Рассыпаться как черепица, растаять как лед» — исчезнуть без следа; рассыпаться в прах.

外强中干 wài qiáng zhōng gān

- 干: 枯竭。形容外表强壮,内里 空虚。
- ** 《左传·僖公十五年》: "今乘 异产以从戎事,及惧而变,…… 外强中干,进退不可,周旋不 能,君必悔之。"
- ◆ 別看他表面上很凶的样子,可实际上是~,虚弱得很。
- ≈ 色厉内荏,羊质虎皮,纸老虎 «Снаружи мощный, внутри сухой» колосс на глиняных ногах; одна видимость; бумажный тигр; видимость мощи; кажущаяся сила.

丸泥封关 wán ní fēng guān

- A 丸泥: 一点泥, 比喻少; 封: 封 锁。形容地势险要, 只要少量兵力就可以把守。
- **%** 《后汉书·隗嚣传》:"元请一 丸泥为大王东封函谷关。"
- ◆ 仍愿~再闭一千载,天雨新好花,长是看花时。(清•黄遵宪《樱花歌》诗)
- ≈ 一夫当关,万夫莫开

«Комочком глины заткнуть брешь» — обеспечить безопасность небольшим войском в недоступных местах; необходим лишь небольшой отряд, чтобы сохранить стратегически важное и неприступное место.

纨绔子弟 wán kù zǐ dì

- 4 纨裤:细绢绔。衣着华美的年轻 人。旧时指官僚、地主等有钱有 势人家成天吃喝玩乐、不务正业 的子弟。
- ※ 《汉书·叙传上》: "出与王、 许子弟为群,在于绮襦纨裤之 间,非其好也。"《宋史·鲁宗 道传》: "馆阁育天下英才,岂 纨绔子弟得以恩泽处耶?"

- ❖ 这些~,除了吃喝玩乐之外,什么 都不懂。
- ≈ 花花公子, 膏粱子弟, 裾屐少年 «Молодые люди в шелковых штанах» — праздная аристократическая молодежь; «золотая молодежь»; пижон; белоручка; барчук; недоросль.

完璧归赵 wán bì guī zhào

- 本指蔺相如将和氏璧完好地自秦 送回赵国。后比喻把原物完好地 归还本人。
- **%** 《史记·廉颇蔺相如列传》: "城入赵而璧留秦;城不入,臣 请完璧归赵。"
- 请放心,不要多久,这两件东西 定会~。此事放在弟身上好啦。 (姚雪垠《李自成》第一卷第二 十六章)

«Все драгоценности вернуть в Чжао» — возвратить вещи в целости ее законному владельцу, хозяину; вернуть без поврежлений.

玩火自焚 wán huǒ zì fén

- 二 玩: 玩弄; 焚: 烧。玩火的必定 会烧了自己。比喻干冒险或害人 的勾当,最后受害的还是自己。
- **%** 《左传·隐公四年》:"夫兵, 犹火也,弗戢,将自焚也。"
- ◆ 法西斯们挑起了战争,最后~,落 得个灭亡的下场。
- ≈ 咎由自取,作法自毙

«Играя с огнем, себя сожжешь» — рискованные, опасные поступки; опасные авантюры; играть с огнем.

玩世不恭 wán shì bù gōng

全 玩世:以消极、玩弄的态度对待生活;不恭:不严肃。因对现实不满而采取的一种不严肃、不认真的生活态度。

- **%** 《汉书·东方朔传赞》:"依隐 玩世,诡时不逢。"
- ❖ 这个年轻人自幼父母离异,没有 受过良好的家庭教育,所以长大 以后变得有些~。
- ≈ 放浪形骸.
- ≠ 兢兢业业

«Играть с жизнью, (относиться) без уважения» — легкомысленное отношение к нормам жизни и общества; не принимать всерьез; несерьезно относиться к миру (к жизни, к обществу).

玩物丧志 wán wù sàng zhì

- □ 玩: 玩赏; 丧: 丧失; 志: 志 气。指迷恋于所玩赏的事物而消 磨了积极进取的志气。
- **%** 《书·旅獒》:"玩人丧德,玩物丧志。"
- ◆ 现在许多家长担心孩子沉溺于网络游戏,会~。

«Увлекшись вещами, потерять волю» стать рабом своих увлечений; стать рабом вещей; видеть цель жизни в погоне за удовольствиями; терять цель жизни (высокие идеалы) в погоне за наслаждениями.

顽廉懦立 wán lián nuò lì

- ② 使贪婪的人能够廉洁,使怯弱的 人能够自立。旧时形容感化力量 之大。
- **%** 《孟子·万章下》:"故闻伯夷之 风者,顽夫廉,懦夫有立志。"
- ◆ 他那高尚的情操,给了人们以深刻的教育,真正收到了~的效果。

«Корыстолюбивые (стали) бескорыстными, робкие поднялись» — мощное нравственное воздействие; сила нравственности.

顽石点头 wán shí diǎn tóu

△ 形容道理说得透彻, 使人心服。

- **黎** 《莲社高贤传》: "竺道生入虎 丘山,聚石为徒,讲《涅槃 经》,群石皆点头。"
- ◆ 她说起话来有条有理,颇有说服力,真是能让~。

«Неотесанные камни закивали головами» — большая сила убеждения, доказательства; сила влияния; убедительная, яркая речь; убеждать самых твердолобых; пробирать самые бесчувственные души.

晚节不保 wǎn jié bù bǎo

- □ 晚节: 指晚年的节操。已经到了 晚年却未能保住自己的节操。也 指事情快成功的时候却失败了。
- * 宋·杨万里《清虚子此君轩赋》:"愿坚晚节于岁寒。"
- 有些节操高尚的人,晚年时倒未 能经受住考验,~,弄得身败名 裂。
- ≈ 晚节不终,晚节黄花

«Не соблюдать моральной чистоты в старости» — грешить на старости лет; провалить почти завершенное дело.

晚食当肉 wǎn shí dàng ròu

- ② 饿了再吃,味道就象吃肉一样。 后泛指不热衷名利。
- **%** 《战国策·齐策四》:"晚食以 当肉,安步以当车。"
- ◆ 这位老学者一生淡泊名利,一直 过着~,安步当车的生活。
- ≈ 安步当车

«Поздняя пища, как мясо» — если долго не есть, любая еда сладкой покажется; быть скромным в желаниях; не стремиться к славе и выголам.

万古长青 wàn gǔ cháng qīng

△ 万古: 千秋万代。千秋万代都象 松柏一样永远苍翠。比喻崇高的

- 精神或深厚的友谊永远不会消 失。
- **%** 元·无名氏《谢金梧》第四折: "也论功增封食邑,共皇家万古 长春。"
- 中俄两国的友谊~。
- ≈ 万古长存, 万古千秋, 万古不朽 «Веками зеленеть» вечно молодой и цветущий; неувядающий; вечное пропветание.

万古流芳 wàn gǔ liú fāng

- △ 芳: 香, 指美名。好名声永远流 传。
- * 南朝宋·刘义庆《世说新语·排调》: "头责秦子羽云。"刘孝标注引张敏《头责子羽文》: "子欲为名高也,则当如许由、子威、卞随、务光,洗耳逃禄,千载流芳。"
- ❖ 这些为了民族的解放事业而牺牲 的烈士们的名字~。
- ≈ 流芳百世,青史流芳,永垂不朽.
- ≠ 遗臭万年

«Славное имя навечно» — прославиться в веках; бессмертная слава.

万箭攒心 wàn jiàn cuán xīn

- △ 攒:聚集。象万枝箭聚在心上。 形容万分伤痛。
- 第 明·施耐庵《水浒全传》第九十八回:"琼英知了这个消息,如 万箭攒心,日夜吞声饮泣,珠泪 偷弹,思报父母之仇,时刻不 忘。"
- ◆ 听得秦氏说了这些话,如~, 那眼 泪不觉流了下来。(清•曹雪芹 《红楼梦》第十一回)

≈ 万箭钻心

«Десять тысяч стрел пронзили сердце» — испытывать невыносимые страдания; сердце кровью обливается; сердце ноет; кошки скребут на душе; как нож в сердце.

万劫不复 wàn jié bú fù

- △ 佛教称世界从生成到毁灭的一个 过程为一劫,万劫就是万世的意 思。指永远不能恢复。
- **%** 宋·释道原《景德传灯录》卷十 九: "莫将等闲空过时光,一失 人身,万劫不复,不是小事。"
- ◆ 也许造物者 ─ 上帝也好,神和佛 也好,不会把至善至美统统赏赐 给你;同时,即使落入~的黑暗王 国,也会有一线光明昭示给你。 (李国文《不沉湖》)

«(Даже через) десять тысяч калп не вернуться» — навечно; безвозвратно; невозвратимый; никогда не вернуть; никак уж не восстановить; разрушен навеки.

万口一谈 wàn kǒu vì tán

至 千千万万人说同样的话。比喻意见一致。

- * 《宋史・胡铨传》: "今内而百官,外而军民,万口一谈,皆欲食伦之肉。"
- ◆ 如今已是~,都要求实行改革,看来,改革是势在必行了。
- ≈ 万口一辞, 众口一词

«Десять тысяч ртов говорят одно» — говорить в один голос; поддерживать одну версию.

万籁俱寂 wàn lài jù jì

- 無 从孔穴中发出的声音; 万籁:自然界中万物发出的各种声响;寂:静。形容周围环境非常安静,一点儿声响都没有。
- 審 唐·常建《题破山寺后禅院》 诗: "万赖此俱寂,唯闻钟磬 音。"

- ❖ 这时~,只听到滴搭的钟声和可以微闻得到的母亲的呼吸。(邹韬奋《我的母亲》)
- ≈ 万籁无声,鸦雀无声.
- ≠ 人声鼎沸

«Все звуки мира стихли» — полная тишина; природа молчит; безмолвие; тихий.

万里长城 wàn lǐ cháng chéng

- ② 指我国长城。也比喻国家所依赖 的大将。现也比喻人民的军队。
- ※ 《南史・檀道济传》: "道济见收, 愤怒气盛, 目光如炬, 俄尔间引饮一斛, 乃脱帻投地, 曰: '乃坏汝万里长城!'"
- ◆ 我和她虽然近在咫尺,但我们的 心里却象隔着一条~一样,是那样 的疏远和冷漠。

«Стена длиною в десять тысяч ли» — Великая китайская стена; надежная опора всего народа; армия — защитник народа.

万里长征 wàn lǐ cháng zhēng

- **四** 征:远行。上万里路的远行。形容极遥远的征程。
- 審 唐·王昌龄《出塞》诗: "秦时明月汉时关,万里长征人未还。"
- ◆ 夺取全国胜利,这只是~走完了 第一步。(毛泽东《在中国共产 党第七届中央委员会第二次全体 会议上的报告》)

«Поход длиною в десять тысяч ли» — длинный многотрудный путь; Великий поход Китайской Красной армии в 1934—36 гг.

万缕千丝 wàn lǚ qiān sī

□ 千条丝,万条线。原形容一根又 一根,数也数不清。现多形容相 互之间种种密切而复杂的联系。

- **黎** 宋·戴石屏《怜薄命》词:"道 旁杨柳依依,千丝万缕,拧不住 一分愁绪。"
- ◆ 虽然他们两个已经离婚了,可他们之间还存在着~的联系。

≈ 千丝万缕

«Десять тысяч ниток, тысяча нитей»— неисчислимое множество; многочисленные, сложные и тесные отношения и связи.

万马奔腾 wàn mǎ bēn téng

- △ 成千上万匹马在奔跑腾跃。形容群众性的活动声势浩大或场面热烈。
- 等 明・凌濛初《初刻拍案惊奇・钱 多处白丁横带》: "空中如万马 奔腾,树杪似千军拥沓。"
- ◆ 外面的~似的爆竹声送进他的耳朵里来。他在房里坐不住,便信步走出来。(巴金《家》十三)

«Десять тысяч коней несутся вскачь» — неудержимое движение вперед; быстрыми темпами, с огромной энергией; стремительный; кипеть жизнью; бить ключом.

万马齐喑 wàn mǎ qí yīn

- △ 喑: 哑。所有的马都沉寂无声。 旧时形容人民不敢讲话。现也比 喻沉闷的政治局面。
- 衆 宋・苏轼《三马图赞》序: "时 西域贡马·····振鬣长鸣,万马皆 瘖。"清・龚自珍《己亥杂 诗》: "九州风气恃风雷,万马 齐喑究可哀。"
- ◆ 统治者的淫威,造成了历史上罕 有的~的局面。

≈ 百家争鸣

«Десять тысяч коней, и все молчат» — народ, не смеющий ничего сказать; тягостная, удушливая политическая атмо-

сфера; тягостное молчание; общая подавленность; мрачный и гнетущий.

万人空巷 wàn rén kōng xiàng

- △ 空巷:街道里弄里的人全部走空。指家家户户的人都从巷里出来了。多形容庆祝、欢迎等盛况。
- **黎** 宋·苏轼《八月十七复登望海楼》诗:"赖有明朝看潮在,万人空巷斗新妆。"
- ◆ 此时路旁看的,几于~,大马路 虽宽,却也几乎有人满之患。 (清•吴趼人《二十年目睹之怪 现状》第七十八回)

«Десятки тысяч людей, пустые улочки» — многолюдная горячая встреча; празднование, когда множество народа собралось в одном месте.

万事大吉 wàn shì dà jí

- △ 吉: 吉利, 顺利。什么事都很圆满 顺利。也指一切事情都已办好。
- * 宋·周密《癸辛杂志》: "盐官 教谕黄谦之题桃符板,句云: '宜人新年怎生呵?百事大吉那 般者。'"
- ❖ 认为只要有了思想和生活就~,却 把技巧形式之类看得微不足道的 看法,是不利于创作的。
- ≈ 万事亨通.
- ≠ 节外生枝

«Десять тысяч дел в великом счастье» — полный успех во всех начинаниях; счастье и удача во всем; все обстоит как нельзя лучше; дело в шляпе.

万寿无疆 wàn shòu wú jiāng

- ② 疆:界限。万年长寿,永远生存。用于祝人长寿。
- **%** 《诗经·小雅·天保》: "君曰 卜尔,万寿无疆。"

本极门左右的钟楼鼓楼之声齐鸣,文武百官高声齐呼:皇后万岁,皇后~。(苏童《武则天》)
 «Десять тысяч лет — без границ» — пожелание долголетия; долгих лет жизни.

万水千山 wàn shuǐ qiān shān

- △ 万道河,千重山。形容路途艰难 谣沅。
- * 唐·张乔《寄维阳故人》诗: "离别河边绾柳条,千山万水玉 人谣。"
- ◆ 我们虽然相隔~,但共同的理想却 把我们的心紧紧地连在一起。
- ≈ 千山万水

«Десять тысяч рек, тысяча гор» — долгий, многотрудный путь; множество гор и рек.

万死一生 wàn sǐ yì shēng

- ② 死的可能极大,活的希望极小。 比喻冒生命危险。
- ※ 汉・司马迁《报任少卿书》:"夫人臣出万死不顾一生之计, 赴公家之难,斯已奇矣。"宋・陆游《晚泊》诗: "身游万死一生地,路入千峰百嶂中。"
- 有当时一个遗民,于~之中,逃 出性命,做了一本《扬州十日 记》,叙述杀戮之惨。(清・陈 天华《狮子吼》第二回)
- ≈ 九死一生,百死一生

«Десять тысяч (раз) умереть, на один — остаться жить» — один шанс из тысячи остаться в живых; идти на верную смерть; смертельно опасный; крайний риск; быть на волосок от смерти; взглянуть смерти в глаза.

万无一失 wàn wú yì shī

全 失:差错。指非常有把握,绝对不会出差错。

- **%** 《史记·淮队侯列传》:"以此参之,万不失一。"汉·枚乘《七发》:"孔老览观,孟子持筹而算之,万不失一。"
- ◆ 郑成功安慰她,只要仙霞岭守得 住,延平~!(华而实《汉衣 冠》二)
- ≈ 万不失一, 百无一失, 计出万全 «На десять тысяч нет и одного промаха» абсолютно надежный; безошибочный; меткий; без изъянов, без упущений; с достоверностью.

万众一心 wàn zhòng yì xīn

□ 千万人一条心。形容团结一致。

- 《后汉书·朱擕传》: "万人一 心,犹不可当,况十万乎!"
- ◆ ~,同声呼吁,力抗汉奸,唤醒 政府。(蔡东藩、许廑父《民国 通俗演义》第一零八回)
- ≈ 群策群力,同心同德.
- ≠ 一盘散沙

«Десятитысячная масса, как одно сердце» — монолитная сплоченность; единство народа; все как один; единодушно; сплотиться как один; сплоченный воедино.

万紫千红 wàn zǐ qiān hóng

- ② 形容百花齐放,色彩艳丽。也比 喻事物丰富多彩。
- **%** 宋·朱熹《春日》诗: "等闲识得东风面,万紫千红总是春。"
- ◆ 整个文坛出现了前所未有的百花 齐放、~的大好局面。
- ≈ 姹紫嫣红,百花齐放

«Десять тысяч бордового, тысяча красного» — многоцветный; красочный; многогранный; разнообразный.

汪洋大海 wāng yáng dà hǎi

△ 汪洋: 形容大水宽广无边。水势 极其浩大。也比喻声势极其浩 大。

- **%** 明·许仲琳《封神演义》第二回: "轰天炮响,汪洋大海起春雷。"
- 动员了全国的老百姓,就造成了 陷敌于灭顶之灾的~。(毛泽东 《论持久战》)

«Безбрежный океан, огромное море» — бесконечная водная гладь; водный простор; широкая натура; великодушие; величественный; грандиозный.

亡国之音 wáng guó zhī yīn

- ② 原指国家将亡,人民困苦,因此 音乐也多表现为哀思的曲调,后 多指颓靡淫荡的歌曲。
- ※ 《礼记・乐记》: "亡国之音哀以思,其民困。"又: "桑间濮上之音,亡国之音也,其政散,其民流。"《史记・乐书》: "亡国之音哀以思,其民困。"
- ◆ 在三十年代的上海滩,有那样一些所谓"音乐家",在民族面临生死存亡的关头,竟大唱~,颓废,消沉!
- ≈ 靡靡之音.
- ≠ 治世之音

«Музыка гибели страны» — музыка упадка; музыка как предвестник гибели страны.

亡戟得矛 wáng jǐ dé máo

- **四** 比喻得到的和失去的相当,或有 失有得。
- **%** 《吕氏春秋·离俗》:"亡戟得 矛,可以归乎?"
- 何必唉声叹气,你这不过是~,并 没有大的损失。

«Потерял алебарду, получил копье» — сколько утратил, столько и приобрел.

亡命之徒 wáng mìng zhī tú

② 指逃亡的人。也指冒险犯法,不 顾性命的人。

- * 《周书・郭彦传》: "亡命之徒,咸从赋役。"
- ◆ 原来这个凶手是匪军一旅马希山的 部下一杨三楞。身强力大,一手好 枪法,能喝酒,是个不怕死的~。 (曲波《林海雪原》二八)

≈ 不逞之徒

«Человек, (не боящийся) потерять жизнь» — авантюрист; бесстрашная личность; бесшабашный головорез; отчаянная голова; шальной человек; сорвиголова.

亡羊补牢 wáng yáng bǔ láo

- ② 亡:逃亡,丢失;牢:关牲口的圈。羊逃跑了再去修补羊圈,还不算晚。比喻出了问题以后想办法补救,可以防止继续受损失。
- **%** 《战国策·楚策》: "见兔而顾 犬,未为晚也; 亡羊而补牢,未 为迟也。"
- ◆ 机器出了事故,就要赶紧找出原 因,采取预防措施,正象是~,还 不算晚。

≠ 未雨绸缪

«Потерять овец и чинить хлев» — запоздалое благоразумие; лучше поздно, чем никогда; извлечь уроки из ошибок.

网开三面 wǎng kāi sān miàn

- ② 把捕禽的网撤去三面。比喻采取 宽大态度,给人一条出路。
- * 《史记·殷本纪》: "汤出,见 野张网四面,祝曰: '自天下四 方,皆入吾网。'汤曰: '嘻, 尽之矣!'乃去其三面。"
- ❖ 这次,咱们就~,放他们一马吧。
- ≈ 网开一面.
- ≠ 赶尽杀绝

«Открыть сети с трех сторон» — дать волю; допустить послабление; дать выход; относиться снисходительно.

网漏吞舟 wǎng lòu tūn zhōu

- 四. 渔网,比喻法网;吞舟:吞 舟的大鱼,比喻大奸。网里漏掉 吞舟大鱼。比喻法律太宽,使重 大的罪犯也能漏网。
- **黎** 《史记·酷吏列传序》: "网漏 于吞舟之鱼,而吏治烝烝,不至 于好,黎民艾安。"
- 对流氓犯罪分子如果不坚决镇 压,人民就会指责我们~。

«Сети пропускают (рыбу, способную) заглотнуть корабль» — упустить крупного преступника; смотреть сквозь пальцы на серьезные преступления; огромные прорехи в законодательстве; чересчур либеральные законы.

枉尺直寻 wǎng chǐ zhí xún

- 全 枉:弯曲;直:伸直;寻:古量名,八尺。屈折的只有一尺,伸直的却有一寻。比喻在小处委屈一些,以求得较大的好处。
- **黎** 《孟子·滕文公下》: "枉尺而 直寻, 宜若可为也。"
- 这次谈判,我们不妨采取~的态度,先让一步,也许会达到目的的。

≈ 以退为进

«Согнуться на чи, чтобы выпрямиться на сюнь (8 чи)» — поступиться малым во имя достижения большего.

枉道事人 wǎng dào shì rén

- 全 枉: 违背; 道: 正道; 事: 侍奉。原指不按正道事奉国君。后 泛指不择手段取悦于人。
- * 《论语・微子》: "柳下惠为士师,三黜。人曰: '子未可以去乎?'曰: '直道而事人,焉往而不三黜? 枉道而事人,何必去父母之邦?'"

◆ 我不喜欢他的为人处事,你看他 ~,对上级曲意奉承,阿谀逢迎, 令人鄙视。

«Нечестным путем служить императору» — любыми средствами располагать человека к себе.

枉己正人 wǎng jǐ zhèng rén

- △ 枉:弯曲,不正;正:纠正。自 己立脚不正,却要去纠正别人。
- **%** 《孟子·万章上》: "吾未闻枉己而正人者也。"
- ◆ 作为领导,必须以身作则,如果 ~,那是不可能的。

«Сам не прав, но поправляешь других» — у самого рыльце в пушку, а туда же.

妄言妄听 wàng yán wàng tīng

- **全** 妄:不实。说得人随便说,听的人随便听,都不认真看待。
- 《庄子·齐物论》: "予尝为女 (汝)妄言之,女(汝)妄听之 奚。"
- ◆ 对这些话,只好~,无需认真对 待。

«Необдуманно говорить и необдуманно слушать» — нести всякий вздор и слушать всякий вздор; несерьезно относиться и к тому, что говоришь, и к тому, что слышишь.

妄自菲薄 wàng zì fěi bó

- ② 妄: 胡乱的; 菲薄: 小看, 轻 视。过分看轻自己。形容自卑。
- 等 三国蜀·诸葛亮《前出师表》: "不宜妄自菲薄,引喻失义,以 塞忠谏之路也。"
- ◆ 单一个人固然不可以自尊自大, 但也不可以~。
- ≠ 妄自尊大,自命不凡

«Понапрасну (относиться к) себе неуважительно» — напрасное самоуни-

чижение; необоснованно принижать свои достоинства.

妄自尊大 wàng zì zūn dà

- ② 过高地看待自己。形容狂妄自 大,不把别人放眼里。
- **黎** 《后汉书·马援传》:"子阳井 底蛙耳,而妄自尊大,不如专意 东方。"
- 他的毛病是~,目空一切。
- ≈ 自高自大,目空一切,自命不凡
- ≠ 妄自菲薄

«Понапрасну превозносить себя» — завышенная самооценка; чваниться; зазнаваться; быть чересчур самонадеянным.

忘恩负义 wàng ēn fù yì

- ② 恩: 恩惠; 负: 违背; 义: 情谊, 恩谊。忘记别人对自己的好处, 反而做出对不起别人的事。
- * 《魏书·萧宝夤传》: "背恩忘义,枭獍其心。"
- ◆ 我没有想到,他会是一个~的小人。
- ≈ 忘恩背义,负德辜恩.
- ≠ 感恩戴德,结草衔环,饮水思源 «Забыть о добре и презреть долг» отплатить за добро черной неблагодарностью.

忘乎所以 wàng hū suǒ yǐ

- 企 指因过分兴奋或得意而忘了应有 的举止。
- 明·冯梦龙《醒世恒言·勘皮靴 单证二郎神》: "夫人倾身配 奉,忘其所以。"
- ◆ 他刚取得一点成绩就~,目中无 人了。
- ≈ 忘其所以,得意忘形

«Забыть про все на свете» — быть вне себя; не помнить себя; вскружилась голова

忘年之交 wàng nián zhī jiāo

△ 年辈不相当而结交为友。

- * 《后汉书·祢衡传》: "衡始弱冠,而融年四十,遂与为交友。"《南史·何逊传》: "弱冠州举秀才,南乡范云见其对策,大相称赏,因结忘年交。"
- ❖ 这一老一少结成了~。
- ≈ 忘年之好, 忘年交

«Связь, не помнящая лет» — дружба, несмотря на разницу в летах; дружба поколений.

望尘莫及 wàng chén mò jí

- ② 莫: 不; 及: 赶上。望见前面骑马的人走过扬起的尘土而不能赶上。比喻远远落在后面。
- ※ 《庄子・田子方》: "夫子奔逸 绝尘,而回瞠若乎后矣。"《后 汉书・赵咨传》: "令敦煌曹 暠,咨之故孝廉也,迎路谒候, 咨不为留。暠送至亭次,望尘不 及。"
- ◆ 您的绘画,无论从哪方面看,都 是我们所~的。
- ≈ 望尘不及, 瞠乎其后

«Увидеть пыль, но не догнать» — сильно отстать от своих соперников; остаться далеко позади; в подметки не годится; недоступный; как до звезды рукой.

望穿秋水 wàng chuān qiū shuǐ

- A 秋水: 比喻人的眼睛。眼睛都望穿了。形容对远地亲友的殷切盼望。
- * 元·王实甫《西厢记》第三本第 二折:"望穿他盈盈秋水,蹙损 他淡淡春山。"
- ◆ 他离家以后,没有一点消息,一 家人盼他回来,真是~。
- ≈ 望眼欲穿

«Проникнуть взглядом (сквозь) осенние воды» — проглядеть все глаза; ждать с нетерпением; в мучительном ожидании.

望而生畏 wàng ér shēng wèi

- ② 畏: 恐惧,害怕。看见了就害怕。
- * 《论语・尧曰》: "君子正其衣 冠,尊其瞻视,俨然人望而畏 之,斯不亦威而不猛乎?"
- 加上他那黑而峻厉的面孔,颇使 我~。(孙犁《远的怀念》)
- ≈ 望而却步

«Увидеть и испугаться» — понять свою слабость; спасовать; уступить без боя; грозный, внушительный, устрашающий вид; внушать страх и трепет; наводить ужас.

望风而逃 wàng fēng ér táo

- ② 远远望见对方的气势很盛,就吓得逃跑了。形容十分怯敌。
- 《资治通鉴·梁记·武帝天监四年》:"渊藻是萧衍骨肉至亲,必死无理,若克涪城,渊藻安肯城中坐而受困,必将望风而去。"
- ◆ 淮海战役以后,我军乘胜直奔江南,敌军~。
- ≈ 望风而遁,望风遁逃,望风披 靡,闻风丧旧.
- ≠ 所向披靡,所向无敌

«Увидеть ветер и убежать» — бежать в панике; разбегаться кто куда; бежать куда глаза глядят (во все лопатки); обращаться в бегство; давать деру.

望风披靡 wàng fēng pī mǐ

型 披靡:草木随风倒伏。草一遇到 风就倒伏了。比喻军队毫无斗 志,老远看到对方的气势很盛, 没有交锋就溃散了。

- ※ 汉·司马相如《上林赋》: "应 风披靡, 吐芳扬烈。"《汉 书·杜周传》: "天下莫不望风 而靡,自尚书近臣皆结舌杜口, 骨肉亲属莫不股粟。"
- ◆ 我军所到之处,敌人~,人民欢 声雷动。(毛泽东《中国人民解 放军宣言》)
- ≈ 望风而逃,闻风丧胆.
- ≠ 所向无敌,所向披靡

«При первом ветре гнутся травы» — при первой тревоге броситься врассыпную; бежать при появлении противника; бежать в панике.

望梅止渴 wàng méi zhǐ kě

- ② 原意是梅子酸,人想吃梅子就会 流涎,因而止渴。后比喻愿望无 法实现,用空想安慰自己。
- 審 南朝宋・刘义庆《世说新语・假 谲》: "魏武行役失汲道,军皆 渴,乃令曰: '前有大梅林,饶 子,甘酸可以解渴。'士卒闻 之,口皆出水,乘此得及前 源。"
- ◆ 他应许的条件的确是很吸引人 的,但是,我担心他说得虽然 很,其实不过是~而已。
- ≈ 画饼充饥

«Глядя на сливу, утолить жажду» — утешаться мечтами; утешать себя иллюзией; смотреть и облизываться; паллиатив.

望门投止 wàng mén tóu zhǐ

- 投止:投宿。在窘迫中见有人家就去投宿。比喻情况急迫,来不及选择存身的地方。
- **%** 《后汉书·张俭传》:"俭得亡 命,困迫遁走,望门投止。"
- ◆ 我现在没有落脚之处,万般无 奈,只得~。

«Увидел дверь и остановился на постой» — искать прибежища у первого встречного; останавливаться у любых знакомых; негде остановиться; находиться в затруднительном положении.

望洋兴叹 wàng yáng xīng tàn

- 型 望洋: 仰视的样子。仰望海神而兴叹。原指在伟大事物面前感叹自己的渺小。现多比喻做事时因力不胜任或没有条件而感到无可奈何。
- 《庄子·秋水》: "于是焉,河 伯始旋其面目,望洋向若而 叹。"
- ◆ 小吴不懂外语,面对着浩如烟海 的国外科技资料,只能~。
- ≈ 望洋而叹

«Смотреть на океан и вздыхать» — понимать свое ничтожество; понимать свое бессилие перед делом, на выполнение которого не хватает сил; страдать от сознания собственной беспомощности.

危急存亡 wēi jí cún wáng

- ② 危急: 危险而紧急。指关系到生存灭亡的紧急关头。
- * 三国蜀·诸葛亮《出师表》: "今天下三分,益州罢弊,此诚 危急存亡之秋也。"
- ◆ 当这个~,不顾性命的时候,还不振作起精神来,一致对外吗?!(鲁迅《两地书》二七)
- ≈ 生死攸关, 生死存亡, 存亡继绝 «Опасно и срочно — жизнь или смерть» — критический момент; нависшая смертельная опасность.

危在旦夕 wēi zài dàn xī

② 旦夕:早晨和晚上,比喻时间 短。形容危险就在眼前。

- 場 《三国志・吴书・太史慈传》:"今管亥暴乱,北海被围,孤穷 无援,危在旦夕。"
- 现在桂林又~,柳州也将不保。 (闻一多《组织民众与保卫大西南》)
- ≈ 危若朝露.
- ≠ 安然无恙

«Опасность — перед рассветом» — непосредственная, близкая опасность; быть на краю гибели.

威凤祥麟 wēi fèng xiáng lín

- △ 麒麟和凤凰,古代传说是吉祥的 禽兽,只有在太平盛世才能见 到。后比喻非常难得的人才。
- * 《宋史・符瑞志中》: "元康四年,南郡获威风。"《宋史・乐志一》: "九年, 岚州献祥麟。"
- ◆ 你把他形容得~,看来,得把这个 难得的人才挖到咱们公司来。
- ≈ 威凤翔麟

«Величавый феникс и благовещий единорог» — гений; выдающийся талант.

威武不屈 wēi wǔ bù qū

- ② 威武: 权势,武力;屈: 屈服。 强暴的压力不能使之屈服。表示 坚贞顽强。
- **黎** 《孟子·滕文公下》:"富贵不 能淫,贫贱不能移,威武不能 屈。此之大丈夫。"
- ◆ 卓娅面对德国人的严刑拷打,~, 到死也没有出卖同志。
- ≈ 坚贞不屈.
- ≠ 苟且偷生,奴颜婢膝

«Не покоряться силе» — не склонять головы; непоколебимый; неустрашимый; несгибаемый; не сломить ни угрозой, ни силой; не сдаваться перед насилием.

微乎其微 wēi hū qí wēi

○ 形容非常小或非常少。

- **%** 《尔雅·释训》: "式微式微 者,微微微者也。"
- ◆ 我所经历的这件事,对他这个经过大风大浪的人来说,不过是~的一件小事。

≠ 硕大无朋

«Мельчайший из маленьких» — ничтожный; мизерный; самая малость; почти ничего; чрезвычайно мало; крайне незначительный.

微言大义 wēi yán dà yì

- ② 微言:精当而含义深远的话;大义:本指经书的要义,后指大道理。包含在精微语言里的深刻的道理。
- 祭 汉·刘歆《移书让太常博士书》:"及夫子殁而微言绝,七十子卒而大义乖。"《汉书·艺文志》:"昔仲尼没而微言绝,七十子丧而大义乖。"
- ◆ 这篇文章未必有值得大家反复推 敲的~。

«Проникновенные слова и глубокий смысл» — яркое по форме и глубокое по содержанию художественное произведение; глубокий поучительный смысл в нескольких словах.

为德不卒 wéi dé bù zú

- △ 卒: 完毕,终了。指没有把好事 做到底。
- **%** 《史记·淮阴侯列传》: "公, 小人也,为德不卒。"
- ◆ 他并不是没有做好事,而是~,没有保持晚节。
- ≈ 为德不终,虎头蛇尾.
- ≠ 善始善终

«Не до конца делать добро» — быть неспособным довести до конца добродетельный поступок.

为鬼为蜮 wéi guǐ wéi yù

- △ 蜮: 传说中能含沙喷射人影,而使人致病的动物,比喻阴险毒辣的人。指象鬼蜮一样阴险狠毒,在暗地里害人的人。
- **%** 《诗经·小雅·何人斯》:"为 鬼为蜮,则不可得。"
- ❖ 这些人~,不可不防。
- ≈ 为鬼为魅

«Быть дьяволом и ядовитой черепахой» — тайно вредить; коварство; коварный человек.

为所欲为 wéi suǒ yù wéi

- ② 为: 做。本指做自己想做的事。 后指想干什么就干什么。
- * 《资治通鉴・周纪威烈王二十三年》: "子乃为所欲为,顾不易耶?何乃自苦如此?求以报仇,不亦难乎?"《隋书・天文志上》: "所以准验辰历,分考次度,其于揆测,唯所欲为之者也。"
- ◆ 他们满以为有了如此强大精良的 武器,就可以在别人的国土上横 行霸道、~。(峻青《不尽巨涛 滚滚来》)
- ≈ 从心所欲,随心所欲

«Делать все, что хочешь» — делать все, что душа пожелает; творить произвол; дать себе полную волю; своевольничать; самодурствовать; поступать как вздумается; ни с кем и ни с чем не считаться; бесчинствовать.

韦编三绝 wéi biān sān jué

- △ 韦编:用熟牛皮绳把竹简编联起来;三:概数,表示多次;绝:断。编连竹简的皮绳断了三次。比喻读书勤奋。
- **%** 《史记·孔子世家》:"读《易》,韦编三绝。"

◆ 我们提倡~的读书精神,更提倡 学以致用,期待创新人才的大量 涌现。

«Бамбуковые дощечки с записями, связанные ремешком, трижды рассыпались» — усердно, старательно заниматься.

围魏救赵 wéi wèi jiù zhào

- 原指战国时齐军用围攻魏国的方法,迫使魏国撤回攻赵部队而使赵国得救。后指袭击敌人后方的据点以迫使进攻之敌撤退的战术。
- **※** 《史记·孙子吴起列传》
- ♦ 倘用~之计,且不来解此处之 危,反去取我梁山大寨,如之奈 何!(明•施耐庵《水浒全传》 第六十四回)

«Окружить Вэй, чтобы помочь Чжао» — отвлечь силы врага ударом по его тылам.

违心之论 wéi xīn zhī lùn

△ 与内心相违背的话。

- *精·李汝珍《镜花缘》第十一回:"若说过多,不独太偏,竟是'违心之论'了。"
- ◆ 我不能够站到讲台上,滔滔不绝地尽说些~。(叶圣陶《英文教授》)
- ≠ 由衷之言

«Речение, противоречащее сердцу» — бессовестное, беспринципное заявление; заявление, идущее вразрез собственным убеждениям и чувству справедливости; грешить против совести.

唯利是图 wéi lì shì tú

- 四 唯: 只有;图:图谋,追求。只要有利可图,什么事都干。
- **%** 《左传·成公十三年》: "余虽 与晋出入,余唯利是视。"

- 这个演员把奸商~的样子演得惟妙 惟肖。
- ≈ 惟利是逐,利欲熏心

«Стремиться только к интересу» — жажда наживы; погоня за прибылью; меркантилизм; корыстолюбие; торгашество; стремиться только к наживе; жаждать наживы; руководствоваться только выгодой.

唯命是从 wéi mìng shì cóng

- △ 是命令就服从,不敢有半点违 抗。
- **%** 《左传·昭公十二年》: "今周 与四国服事君王,将唯命是从, 岂其爱鼎?"
- ❖ 奴才在主子面前总是俯首帖耳,
- ≈ 唯命是听,百依百顺,俯首帖 耳,俯首听命.
- ≠ 桀骜不驯

«Следовать исключительно приказу» твердо следовать приказу, не отступать от него ни на шаг; покорно подчиняться; плясать под чью-то дудку; безоговорочное подчинение; поддакивание; полное (слепое) повиновение; послушный; быть на поводу; слепо повиноваться; слушаться беспрекословно.

唯我独尊 wéi wǒ dú zūn

- ② 原为佛家语,称颂释迦牟尼最高贵、最伟大。现指认为只有自己最了不起。形容极端自高自大。
- * 宋・释普济《五灯会元》卷一:"天上天下,唯吾独尊。"
- 他的~的思想越来越严重,使他与 大家越来越无法沟通。
- ≈ 不可一世,自命不凡,妄自尊大.
- ≠ 妄自菲薄,自轻自贱

«Лишь я один уважаем» — признавать только себя; считать себя превыше всех и всего; считать себя пупом земли; счи-

таться только с самим собой; чрезмерное чванство; огромное самомнение.

帷薄不修 wéi bó bù xiū

- 全 帷薄: 帐幔和帘子,古代用以障隔内外;修: 整饬。男女不分,内外杂沓。指家庭生活淫乱。
- * 渴求以·贾谊《新书·阶级》: "坐污秽淫乱、男女亡别来者,不曰污秽,曰:'帷薄不修。'"
- ◆ 然其位置最高,得自恣肆,列卿以下,或以气节文章自托,韩愈之博弈饮酒,欧阳修之~,又其素所效法者,以为无伤大雅也。(章炳麟《革命之道德》)

«Полог (между женской и мужской половиной) не сделан» — распущенные, развращенные нравы; вести развратную жизнь в доме.

唯唯否否 wéi wéi fǒu fǒu

- 全 唯唯: 回答时表示同意的应声; 否否: 别人说否,自己也跟着说 否。形容胆小怕事,一味顺从。
- **%** 《左传·昭公二十年》: "君所谓可,据(指梁邱据)亦曰可; 君所谓否,据亦曰否。"
- ❖ 请你作出明确的回答,不要~。
- ≈ 唯唯连声, 唯唯诺诺, 百依百顺, 惟命是从.
- ≠ 颐指气使, 桀骜不驯

«Да-да, нет-нет» — послушно поддакивать; со всем соглашаться; не иметь собственного мнения или не сметь его выразить.

尾大不掉 wěi dà bú diào

掉: 摇动。尾巴太大,掉转不灵。旧时比喻部下的势力很大, 无法指挥调度。现比喻机构庞大,指挥不灵。

- **%** 《左传·昭公十一年》:"末大 必折,尾大不掉,君所知也。"
- ◆ 由于组织机构过于庞大,形成了~ 的局面。
- ≈ 末大必折

«Хвост велик, не помашешь» — громоздкий, трудноуправляемый аппарат, система; неповоротливость; неоперативность в решениях.

尾生之信 wěi shēng zhī xìn

- 尾生: 古代传说中坚守信约的 人,他为守约而甘心淹死。比喻 只知道守约,而不懂得权衡利害 关系。
- * 《庄子・盗跖》: "尾生与女子期于梁下,女子不来,水至不去,抱梁柱而死。"《史记・苏秦列传》: "信如尾生,与女子期于梁下,女子不来,水至不去,抱柱而死。"
- ◆ 好恶失其宜,是非乱其真,虽 有~,曾子之孝,吾弗贵也。 (《二程全书•粹言二》)

«Верность Вэй Шэна» — верность данному слову; до конца оставаться верным своему слову; быть верным данному слову без всяких рассуждений; верный, но неумный.

委靡不振 wěi mǐ bú zhèn

- △ 委靡: 也作"萎靡",颓丧。形容精神不振,意志消沉。
- ***** 唐·韩愈《送高闲上人序》: "颓堕委靡,溃败不可收失。"
- ◆ 无精打采地喘了一口粗气,然后 象个病人一样~地站在那里。 (曲波《林海雪原》一七)
- ≈ 萎靡不振,垂头丧气

«Упадок без подъема» — пасть духом; удрученный; упаднический настрой; находиться в прострации; чувствовать себя подавленным.

委曲求全 wěi qǔ qiú quán

- 全 委曲: 曲意迁就。勉强迁就,以 求保全。也指为了顾全大局而让 步。
- **%** 《汉书·严彭祖传》: "何可委曲从俗,苟求富贵乎!"
- ◆ 在原则问题上,必须据理力争, 不能~。

«Всячески изворачиваться ради спасения всего» — лавировать и улаживать все затруднения; поступаться своими интересами ради общего дела; делать уступку; идти на компромисс; приспособляться; податливость; уступчивость.

委肉虎蹊 wěi ròu hǔ xī

- ② 委: 抛弃; 蹊: 小路。把肉丢在 饿虎经过的路上。比喻处境危 险,灾祸即将到来。
- * 《战国策·燕策三》: "是以委 肉当饿虎之蹊,祸必不振矣。"
- ◆ 哎呀,你这么做不是在~吗?赶紧停,否则我们就要大祸临头了。

«Оставить мясо на тигриной тропе» — стоять на пороге трагических событий; беда — на пороге.

为丛驱雀 wèi cóng qū què

- △ 丛: 丛林; 驱: 赶。把雀赶到丛 林。比喻不会团结人,把一些本 来可以团结的人赶到敌对方面 去。
- * 《孟子・离娄上》: "为渊驱鱼者,獭也。为丛驱爵者,鹯也; 为汤武驱民者,桀与纣也。"
- ◆ 我们要团结一切可以团结的力量,绝不能搞关门主义,~,把人们赶到敌人那边去。
- ≈ 为渊驱鱼

«Отгонять воробьев к чаще»— разобщать; шарахаться в сторону; толкать в объятия врага; не уметь сплачивать силы.

为虎作伥 wèi hǔ zuò chāng

- 公 依: 依鬼, 古时传说被老虎吃掉的人, 死后变成伥鬼, 专门引诱人来给老虎吃。替老虎做伥鬼。比喻充当恶人的帮凶。
- **黎** 《太平广记》卷四百三十:"伥鬼,被虎所食之人也,为虎前呵道耳。"宋·孙光宪《北梦琐言逸文》卷四:"凡死于虎,溺于水之鬼号为伥,须得一人代之。"
- ◆ 王刚就象是张经理的走狗一样, ~,帮助张经理欺压员工。
- ≈ 助纣为虐

«Служить тигру призраком съеденного им человека» — стать пособником злодея; пособничать врагу.

为人作嫁 wèi rén zuò jià

- ② 原意是说穷苦人家的女儿没有钱 置备嫁衣,却每年辛辛苦苦地用 金线刺绣,给别人做嫁衣。比喻 空为别人辛苦。
- * 唐·秦韬玉《贫女》诗:"苦为 年年压金线,为他人作嫁衣 裳。"
- ◆ 我忙活了一年,却原来是~,最后 什么也没得到。

«Готовить свадебное платье для других» — действовать в чужих интересах; работать на других без пользы для себя; стараться ради чужой выгоды.

未卜先知 wèi bǔ xiān zhī

- △ 卜: 占卜, 打卦, 古人用火灼龟 甲, 看灼开的裂纹推测未来的吉 凶祸富。没有占卜便能事先知 道。形容有预见。
- * 元·无名氏《桃花女》第三折: "卖弄杀《周易》阴阳谁似你, 还有个未卜先知意。"

◆ 我又不能~,我怎么能料到今天有 这么大的雨呢?

«Не гадая, знать наперед» — прозорливость; дар предвидения; предвидеть.

未可厚非 wèi kě hòu fēi

- □ 厚非: 过分责难、责备。不能过 分责备。指说话做事虽有缺点, 但还有可取之处,应予谅解。
- 《汉书·王莽传中》: "莽怒, 免英官。后颇觉悟,曰: '英亦 未可厚非。'"
- ◆ 他的话虽然有些过头,但他的用 心是~的。
- ≈ 无可厚非,无可非议.
- ≠ 百无一是,一无是处

«Нельзя чересчур упрекать» — нельзя слишком строго судить; не быть столь требовательным; это не должно вызывать нареканий.

未雨绸缪 wèi yǔ chóu móu

- △ 绸缪:紧密缠缚。天还没有下雨,先把门窗绑牢。比喻事先做好准备工作。
- *《诗经·豳风·鸱号》:"迨天 之未阴雨,彻彼桑土,绸缪牖 户。"
- ◆ 他们早已~,做好了抗灾的准备工作。
- ≈ 防患未然,防微杜渐.
- ≠ 临渴掘井,临阵磨枪,亡羊补牢 «Закрыть дверь и окна, пока не пошел дождь» подготовиться заблаговременно; принять предупредительные меры.

味如鸡肋 wèi rú jī lèi

② 鸡肋:鸡的肋骨,没有肉,比喻 无多大意味而又不忍舍弃的东 西。比喻事情不做可惜,做起来 没有多大好处。

- * 《三国志・魏志・武帝纪》 裴松 之注引《九州春秋》曰: "夫鸡 肋,弃之如可惜,食之无所得, 以比汉中,知王欲还也。"
- ◆ 前一时期排演的剧目真是~,实在 太枯燥了。

«Вкус, как у куриных косточек» — ненужная вещь, а выбросить жалко; не сделаешь — плохо, сделаешь — большого смысла нет.

味同嚼蜡 wèi tóng jiáo lá

- ② 象吃蜡一样,没有一点儿味。形容语言或文章枯燥无味。
- **%** 《楞严经》卷八:"当横陈时, 味同嚼蜡。"
- ❖ 这种标语口号式的诗,读起来真 是~。
- ≈ 味如嚼蜡,枯燥乏味,索然无味.
- ≠ 回味无穷,妙趣横生

«Вкус — как будто жуешь воск» — безвкусно; неинтересно; пресное произведение; полная безвкусица.

温故知新 wēn gù zhī xīn

- △ 温: 温习; 故: 旧的。温习旧的知识,得到新的理解和体会。也指回忆过去,能更好地认识现在。
- 《论语·为政》: "温故而知新,可以为师矣。"汉·班固《东都赋》: "温故知新已难,而知德者鲜矣。"
- ◆ ~是学习的重要方法。

 \approx

«Вспомнив старое, узнаешь новое» — лишь овладев известными знаниями, можно понять новое; возвращаться к старому, чтобы еще лучше понять, прочувствовать новое; повторение — мать учения.

温文尔雅 wēn wén ěr yǎ

② 温文: 态度温和,有礼貌; 尔雅: 文雅。形容人态度温和,举

动斯文。现有时也指缺乏斗争性,做事不大胆泼辣,没有闯劲。

- * 清·蒲松龄《聊斋志异·陈锡 九》:"此名士之子,温文尔 雅,乌能作贼?"
- ◆ 他虽然是个军人,但举止谈吐~, 很象一个学者。
- ≈ 彬彬有礼, 文质彬彬.
- ≠ 出言不逊,咄咄逼人

«Мягкий и образованный» — рафинированный интеллигент; человек, не отличающийся инициативностью и решительностью; умеренный; сдержанный; воспитанный; тактичный; корректный; тихий.

文不加点 wén bù jiā diǎn

- 点:涂上一点,表示删去。文章 一气呵成,无须修改。形容文思 敏捷,写作技巧纯熟。
- 器 汉·祢衡《鹦鹉赋序》:"衡 因为赋,笔不停辍,文不加 点。"
- ◆ 他写文章向来~,一挥而就。
- ≈ 出口成章,一挥而就, 倚马可待 «В произведение — и точку не добавить» — целостное, законченное произведение; писать быстро, без единой помарки.

闻风而动 wén fēng ér dòng

- ② 风:风声,消息。一听到风声, 就立刻起来响应。
- * 宋·陈亮《祭赵尉母夫人文》: "登堂莫及,闻风而起。"
- ◆ 中央的这项重要政令发出后,全 国各地~,迅速地执行起来。
- ≈ 闻风而起
- ≠ 按兵不动

«Почуять ветер и прийти в движение» — подняться по первому зову; откликнуться на призыв.

闻过则喜 wén guò zé xǐ

- ② 过:过失;则:就。听到别人批评自己的缺点或错误,表示欢迎和高兴。指虚心接受意见。
- **%** 《孟子·公孙丑上》:"子路人 告之以有过则喜。"
- ◆ 当我们都应该有~的胸怀,这样才 会不断进步。
- ≈ 从善如流

«Услышать (критику) о просчетах и обрадоваться» — с благодарностью принимать критику в свой адрес.

闻雷失箸 wén léi shī zhù

- △ 比喻借别的事情掩饰自己的真实 情况。
- 《三国志·蜀书·先主传》: "是时曹公从容谓先主曰:'今 天下英雄,唯使君与操耳。本初 之徒,不足数也。'先主方食, 失匕箸。"
- ◆ 刘备~,骗得曹操而对他掉以轻心。

«Услышав гром, уронить палочки для еды» — растеряться; удивиться; использовать что-то для сокрытия своих дел.

闻所未闻 wén suǒ wèi wén

- **四** 闻: 听到。听到了从来没有听到过的事。形容事物新奇罕见。
- 衆 《史记・郦生陆贾列传》: "越中无足与语,至生来,令我日闻所未闻。"
- 最近报刊上多次介绍特异功能的 事,其中有些简直是∼。
- ≈ 前所未闻.
- ≠ 数见不鲜,司空见惯

«Услышать то, что не слышал раньше» — поразиться услышанному; неслыханный.

闻一知二 wén yī zhī èr

四 听到一点就能理解很多。形容善于类推。

- **黎** 《论语·公冶长》: "赐也何敢 望回?回也闻一以知十,赐也闻 一以知二。"
- ❖ 这个少年天资聪颖,不管学什么,都能触类旁通,~。
- ≈ 闻一知十,触类旁通,见微知 著,举一反三

«Услышал один и знаешь два» — по частности иметь представление о целом; понять многое, узнав немногое.

稳操胜算 wěn cāo shèng suàn

- 急 稳:有把握;操:掌握;胜算: 能够制胜的计谋。指有把握取得 胜利。
- **%** 《管子·明法解》:"故明操必 胜之数,以治必用之民。"
- ❖ 这名运动员,由于平时刻苦训练,所以在这次比赛中~。
- ≈ 稳操胜券,稳操左券,十拿九稳 «Уверенно держать победные планы» — быть уверенным в победе.

问道于盲 wèn dào yú máng

- 向瞎子问路。比喻向什么也不懂的人请教,不解决问题。
- * 唐·韩愈《答陈生书》:"足下 求速化之术,不于其人,乃以访 愈,是所谓借听于聋,求道于 盲。"
- 对于造型艺术我是个门外汉,你来问我,岂不是~?

«Спрашивать дорогу у слепого» — обращаться за помощью к незнающему человеку; напрасная трата времени.

问牛知马 wèn niú zhī mǎ

- △ 比喻从旁推究,弄清楚事情真相。
- 《汉书·赵广汉传》:"钩距者,设欲知马贾(价),则先问狗,已问羊,又问牛,然后及

- 马,参伍其贾,以类相准,则知 马之贵贱,不失实矣。"
- ◆ 你不要在这里~,旁敲侧击的了, 等一会儿我全都告诉你。
- ≈ 问羊知马,旁敲侧击

«Спрашивая о (цене) коровы, узнать (цену) лошади»— узнавать истину окольными путями; косвенными вопросами добиваться правды.

问心无愧 wèn xīn wú kuì

- **△** 问心:问问自己。扪心自问,毫无愧色。
- * 清·李宝嘉《官场现形记》第二十二回:"就是将来外面有点风声,好在这钱不是老爷自己得的,自可以问心无愧。"
- ◆ 对这项工作,我已经尽了自己最大的力量,是~的。
- ≈ 心安理得.
- ≠ 问心有愧

«Спрашивая у сердца, не (испытывать) угрызений совести» — со спокойной совестью; с чистой совестью; не зазорно.

问诸水滨 wèn zhū shuǐ bīn

- ② 滨:水边。比喻不承担责任或两者不相干。
- **%** 《左传·僖公四年》: "贡之不入,寡君之罪也,敢不共给?昭 王之不复,君其问诸水滨!"
- ◆ 这事与我无关,请你~,不要找 我。

«Спросите об этом у воды» — это меня не касается, и я не буду нести ответственность.

蜗角虚名 wō jiǎo xū míng

- 蜗角:蜗牛的角,比喻细微。微小而没有作用的名声。
- **%** 宋·苏轼《满庭芳》词:"蜗角虚 名蝇头微利,算来着甚干忙。"

- ◆ 他不时写些华而不实的小文章, 不过博得一个~而已。
- ≈ 蝇利蜗名

«Пустое имя, как рожки улитки» — дутое имя, дутая известность; ничего из себя не представлять.

蜗角之争 wō jiǎo zhī zhēng

- 公 比喻为了极小的事物而引起大的 争执。
- 第 《庄子・则阳》: "有国于蜗之 左角者, 曰触氏, 有国于蜗之右 角者, 曰蛮氏, 时相与争地而 战, 伏尸数万, 逐北, 旬有五日 而后反。"
- 會经有一段时期,中俄两国因为 某处边境划分的问题,出现了~。 «Битва на рожке улитки» — много шума из ничего; ссориться, драться из-за пустяков.

握蛇骑虎 wò shé qí hǔ

△ 比喻处境极险恶。

- **黎** 《魏书·彭城王传》: "彦和握 蛇骑虎,不觉艰难。"
- ◆ 他现在是~, 处境非常危险。

«Держать змею и сидеть верхом на тигре» — подвергать себя смертельной опасности; рисковать.

乌合之众 wū hé zhī zhòng

- ② 象暂时聚合的一群乌鸦。比喻临时杂凑的、毫无组织纪律的一群人。
- * 《后汉书·耿弇传》:"归发突 骑以辚乌合之众,如摧枯折腐 耳。"
- ◇ 这些人不过是一群不堪一击的~。※ 瓦合之卒

«Стая сбившихся ворон» — неорганизованная толпа; сборище; сброд; беспорядочная масса.

乌鸟私情 wū niǎo sī qíng

- 乌鸟: 古时传说,小乌能反哺老乌。比喻侍奉尊亲的孝心。
- **%** 晋·李密《陈情表》:"乌鸟私情,愿乞终养。"
- ◆ 臣己离家日久,老母现在抱病垂 危,望陛下赐臣还乡,少遂~。 (清・钱彩《说岳全传》第四十 五回)

«Личные чувства детей ворона» — почитание родителей; содержание родителей детьми (притча о вороне, который кормил своих родителей).

乌有先生 wū yǒu xiān shēng

△ 虚拟的人名或事物。

- **黎** 汉·司马相如《子虚赋》: "楚 使子虚使于齐,王悉发车骑,与 使者出畋。畋罢,子虚过姹乌有 先生,亡是公存焉。"
- ◆ 我还以为他们说的是真事呢,却原来是~。
- ≈ 子虚乌有

«Господин У Ю (фикция)» — вымышленное липо: небылипа.

无动于中 wú dòng yú zhōng

- 企 心里一点儿也没有触动。指对应 该关心、注意的事情毫不关心, 置之不理。
- * 清·李宝嘉《官场现形记》第三十三回:"以至顶到如今,偏偏碰着这位制军是不轻容易见客的,他见也好,不见也好,便也漠然无动于中了。"
- ◆ 面对集体财产遭到大火的威胁, 我们怎么能~呢?
- ≈ 无动于衷

«Ничего не шевельнулось в душе» — оставаться равнодушным; безразличие ко всему; ничего не трогает.

无拘无束 wú jū wú shù

- ② 拘、束:限制、约束。形容自由 自在,没有牵挂。
- 锡明·吴承恩《西游记》第二回:"逐日家无拘无束,自在逍遥此一长生之美。"
- ◆ 他放开缰绳,任由枣红马~地驰 骋。
- ≈ 自由自在

«Не стянут, не связан» — совершенно свободен; ничем не ограничен.

无可奈何 wú kě nài hé

- ② 奈何:如何,怎么办。指感到没有办法,只有这样了。
- * 《战国策·燕策三》: "太子 闻之,弛往,伏尸而哭极哀。 既已无可奈何,乃遂收盛樊於 期之首,函封之。"《史记·周 本纪》: "祸成矣,载可奈 何。"
- ◆ 对妻子的刁蛮,他感到~,只好坐到一边生闷气。
- ≈ 无计奈何,莫可奈何

«Нет никакой возможности» — ничего не поделаешь; ничего нельзя сделать; оказаться в безвыходном положении; волей-неволей

无中生有 wú zhōng shēng yǒu

- ② 道家认为,天下万物生于有,有 生于无。把没有的说成有。比喻 毫无事实,凭空捏造。
- **%** 《老子》:"天下万物生于有,有生于无。"
- ❖ 这些对他的诬蔑纯粹是~。
- ≈ 向壁虚造
- «В "нет" рождается "есть"» бытие рождается из небытия (даосизм); измышлять небылицы; высасывать из пальца; создать проблемы из ничего.

吴牛喘月 wú niú chuǎn yuè

- 全 吴牛:指产于江淮间的水牛。吴地水牛见月疑是日,因惧怕酷热而不断喘气。比喻因疑心而害怕。
- 審 南朝宋・刘义庆《世说新语・言语》: "臣犹吴牛,见月而喘。"《太平御览》卷四引《风俗通》: "吴牛望见月则喘,彼之苦于日,见月怖喘矣。"
- ◆ 没想到刚刚六月,就已是这样~的 温度。

«Уский буйвол задыхается при виде луны» — пуганая ворона куста боится; страшиться чего-то из-за ошибочного представления; подозревать из-за боязни; жаркая погода.

五斗折腰 wǔ dǒu zhé yāo

- 五斗: 五斗米,指微薄的官俸; 折腰: 弯腰行礼。为微薄的俸禄 而对上级卑躬屈膝。
- **%** 《晋书·陶潜传》: "吾不能为 五斗米折腰。"
- ◆ 他的性格刚直不阿,不是会为~的 人,所以要想让他来咱们公司工 作,一定要恭恭敬敬地去请,而 不能诱之以利。

«За пять доу (риса) изгибать спину» за ничтожное вознаграждение (жалованье) отбивать поклоны начальству.

五方杂处 wǔ fāng zá chǔ

- △ 五方: 东南西北中,泛指各处; 处:住。形容大城市的居民,从 什么地方来的人都有。
- **%** 《汉书·地理志下》: "是故五 方杂厝,风俗不纯。"
- ◆ 上海,北京都是~的大城市,那里 的人来自五湖四海。

«Место, где смешалось пять направлений» — большой город, жители которого приехали из разных мест.

五谷不分 wǔ gǔ bù fēn

- 五谷:通常指稻、黍、稷、麦、 菽。指不参加劳动,不能辨别五 谷。形容脱离生产劳动,缺乏生 产知识。
- **%** 《论语·微子》: "四体不勤, 五谷不分,孰为夫子?"
- ♦ 从小父母就娇惯他,使他养成了好逸恶劳的坏习气,虽然生长在农村,可他至今~。

«Не различать пяти злаков» — в деле — профан; не разбираться в производстве; отойти от реального дела; не хватает практических знаний.

五湖四海 wǔ hú sì hǎi

- ② 指全国各地,有时也指世界各地。现有时也比喻广泛的团结。
- 場 《周礼・夏官・职方氏》: "其 浸五湖。"《论语・颜渊》: "四海之内,皆兄弟也。" 唐・吕岩《绝句》: "斗笠为帆 扇作舟,五湖四海任遨游。"
- ◆ 我们都是来自~,为了一个共同的革命目标,走到一起来了。 (毛泽东《为人民服务》)
- ≈ 四面八方

«Пять озер, четыре моря» — просторы страны; просторы мира; великое единение.

五日京兆 wǔ rì jīng zhào

- ② 京兆:即京兆尹,古时国都所在 地的行政长官。比喻任职时间短 或即将去职。
- 《汉书·张敞传》: "吾为是公 尽力多矣,今五日京兆耳,安能 复案事?"
- ☞ 暗想自己已是~了,乐得卖个人 情与袁伯珍。(清・无名氏《官 场维新记》第十三回)

«Правитель столицы на пять дней» — калиф на час; без году неделя в должности.

五体投地 wǔ tǐ tóu dì

- 四 两手、两膝和头一起着地。是佛 教一种最恭敬的行礼仪式。比喻 佩服到了极点。
- 審 唐·玄奘《大唐西域记·三国》:"致敬之式,其仪九等: 一、发言慰问,二、俯首示敬, 三、举手高揖,四、合掌平拱, 五、屈膝,六、长跪,七、手膝 踞地,八、五轮俱屈,九、五体 投地。"

舞文弄法 wǔ wén nòng fǎ

бесом.

- 全 舞、弄: 耍弄, 玩弄; 文: 法令 条文; 法: 法律。歪曲法律条 文, 舞弊徇私。
- **黎** 《史记·货殖列传》: "吏士舞 文弄法,刻章伪书,不避刀锯之 诛者,没于赂遗也。"
- ◆ 我想这为吏的扭曲作直, ~, 只 这一管笔上,送了多少人也呵。 (元・孟汉卿《魔合罗》第三 折)

«Плясать письменами, играть законами» — извращать закон; злоупотреблять буквой законоположения; манипулировать статьями закона.

物以类聚 wù yǐ lèi jù

② 同类的东西聚在一起。指坏人彼此臭味相投,勾结在一起。

- **%** 《易·系辞上》:"方以类聚, 物以群分。"
- ~,人以群分,他们由于都喜爱旅游,所以气味相投,很快就打得火热。
- ≈ 类同相召,人以群分

«Создания собираются по видам»— рыбак рыбака видит издалека; свой свояка видит издалека; вещи собираются по сортам.

雾里看花 wù lǐ kàn huā

- △ 原形容年老视力差,看东西模糊,后也比喻看事情不真切。
- * 唐·杜甫《小寒食舟中作》诗: "春水船如天上坐,老年花似雾中看。"
- ◆ 我已经垂垂老矣,连看东西都如 ~,模糊一片。
- ≠ 洞若观火,明察秋毫

«В тумане смотреть на цветы» — старческое, расплывчатое зрение; иметь смутное представление о чем-либо.

X

西邻责言 xī lín zé yán

- △ 西邻:西部的邻国;责言:问罪的话。原指秦国(在西)向晋国(在东)问罪。后泛指别人的责备。
- **%** 《左传·僖公十五年》:"西邻 责言,不可偿也。"
- ◆ 西邻方责言,东市又相斫。 (清•黄遵宪《番客篇》)

«Упреки западного соседа» — упреки со стороны.

吸风饮露 xī fēng yǐn lù

② 道家及诗文中常用以指神仙的绝 食五谷。

- **%** 《庄子·逍遥游》: "藐姑射之山,有神人居焉。……不食五谷,吸风饮露。"
- ◆ 人光靠~是活不了的,还是要食点 人间烟火吧。
- ≈ 餐风饮露

«Вдыхать ветер и пить росу» — отказаться от еды; отказ от хлебных злаков в лаосизме.

息事宁人 xī shì níng rén

- ② 息:平息;宁:使安定。原指不 生事,不骚扰百姓,后指调解纠 纷,使事情平息下来,使人们平 安相处。
- **%** 《后汉书·章帝纪》: "其令有司,罪非殊死,且勿案验;及吏人条书相告,不得听受,冀以息事宁人。"
- ◆ 我承认我是抱着"~"的苦衷来接受它的。(闻一多《四杰》)
- ≠ 推波助澜,搬弄是非

«Замять конфликт, успокоить людей» — уладить, замять конфликт; пойти на уступки; сглаживать противоречия; примирительный.

悉索敝赋 xī suǒ bì fù

- ② 悉:全部;索:尽;敝:谦辞,谓不精良。指尽全国所有的兵力。也指拿出所有的一切来供应。
- ※ 《左传・襄公八年》: "蔡人不 从,敝邑之人不敢宁处,悉索敝 赋,以讨于蔡,获司马燮,献于 邢丘。"
- ❖ 为了抗战,我们当~,以供军需。
- ≈ 悉帅敝赋,悉索薄赋

«Исчерпать все наши налоги» — мобилизовать все государственные ресурсы; отдать все налоговые поступления.

惜墨如金 xī mò rú jīn

- △ 惜: 爱惜。爱惜墨就象金子一样。指不轻易动笔。
- **黎** 明 陶宗仪《辍耕录》卷八: "李成惜墨如金,是也。"
- ◆ 写文章要力求做到~,删繁就 简。
- ≈ 惜墨若金

«Ценить тушь, как золото» — писать, обдумывая каждое слово; редко браться за перо.

惜玉怜香 xī yù lián xiāng

- △ 惜、怜:爱怜;玉、香:比喻女子。比喻男子对所爱女子的照顾体贴。
- 卷 元·尚仲贤《柳毅传书》第四 折:"相逢没话说,不见却思 量,全不肯惜玉怜香,则他那古 敝性尚然强。"
- 她的丈夫性格粗豪,全然不懂得 ~,这让她感觉到婚姻生活的乏味 无聊。
- ≈ 怜香惜玉

«Любить яшму и беречь аромат» — бережно, внимательно, нежно относиться к женщине.

惜指失掌 xī zhǐ shī zhǎng

- 盘 惜: 吝惜。因舍不得一个指头而 失掉一个手掌。比喻因小失大。
- * 《南史·阮佃夫传》: "又庐江 何恢有妓张耀华美而有宠,…… 见张氏,悦之,频求。恢曰: '恢可得,此人不可得也。'佃 夫拂衣出户,曰:'惜指失掌 耶?'遂讽有司以公事弹恢。"
- ◆ 他斤斤计较于眼前的得失,而不 顾全局利害,真是~,因小失大。
- ≈ 因小失大

«Оберегая палец, потерять ладонь» — жалея малое, потерять большое.

犀角烛怪 xī jiǎo zhú guài

○ 借以赞美诗文的深刻。

- **%** 《晋书·温峤传》:"峤旋武昌, 至牛渚矶,水深不可测,世云其下 多怪物,峤遂毁犀角而照之。须 曳,见水族覆灭,奇形怪状。"
- ◆ 鲁迅先生诗歌的深刻,有如~, 使社会上的一切"怪物"都现了 原形。

«Рогом носорога освещать чудеса» — восхищение поэтической глубиной; глубина произведения.

犀牛望月 xī niú wàng yuè

- 企 比喻见到的不全面,也比喻长久的企盼。
- **%** 《关尹子·五鉴》:"譬如犀牛 望月。月形入角,特因识生,始 有月形,而彼真月初不在角。"
- ◆ 对于这个问题,你好比~,并没有 认识到它的全貌。

«Носорог смотрит на луну» — не видеть целого; долго ждать.

熙来攘往 xī lái rǎng wǎng

△ 形容人来人往,非常热闹拥挤。

- * 《史记·货殖列传》: "天下熙熙,皆为利来;天下攘攘,皆为利余。"
- ◆ 人们~地汇集在广场上。
- ≈ 熙熙攘攘,人来人往,车水马龙.
- ≠ 杳无人迹

«Оживленно приходить, беспорядочно уходить» — бродить толпами; беспорядочно сновать; оживление; активная жизнь; многолюдно; толчея; толкотня; сутолока.

嬉笑怒骂 xī xiào nù mà

☑ 嬉:游戏。比喻不论什么题材和 形式,都能任意发挥,写出好文 章来。

- * 宋・黄庭坚《东坡先生真赞》: "东坡之酒,赤壁之笛,嬉笑怒 骂,皆成文章。"
- ◆ 鲁迅先生的杂文,挥洒自如,不 拘一格,~,皆成文章。
- ≈ 嘻笑怒骂

«В радости — смеяться, в гневе — браниться» — естественный, непринужденный, живой язык сочинения.

习非成是 xí fēi chéng shì

- △ 对某些错误事情习惯了,反以为 本来就是对的。
- ※ 汉・扬雄《法言・学行》: "一 哄之市政,必立之平;一卷之 书,必立之师,习乎习,以习非 之胜是,况习是之胜非乎?"
- ◆ 有许多汉字的读音,本来并不是 现在这样子,可长久以来,~,人 们也就认同了目前的读法。
- ≈ 习非胜是,积非成是

«Привычная ложь становится правдой».

习焉不察 xī yān bù chá

- ② 习: 习惯; 焉: 语气词,有"于此"的意思; 察: 觉察。指经常接触某种事物,反而觉察不到其中存在的问题。
- * 《孟子・尽心上》: "行之而不 著焉, 习矣而不察焉, 终身由之 而不知其道者, 众也。"
- ◆ 他生活在那样的环境中,久而久 之,~,对一些不良现象竟是熟视 无睹。
- ≈ 习而不察

«Привычное не чувствуется» — примелькалось; в силу привычки; некритический подход.

习以为常 xí vǐ wéi cháng

□ 习: 习惯。指某种事情经常去做,或某种现象经常看到,也就觉得很平常了。

- * 《魏书·太武五王传》: "将相 多尚公主,王侯亦娶后族,故无 妾媵,习以为常。"《逸周 书・常训》: "民生而有习有 常,以习为常。"
- 他每天记日记,已经~了。
- ≈ 习以成俗,见惯不惊.
- ≠ 大惊小怪

«Привычное стало обычным» — войти в привычку; стать совершенно обыденным делом; приглядеться; примелькаться; привычный.

席不暇暖 xí bù xiá nuǎn

- □ 席:坐席;暇:空闲。连席子还 没有来得及坐热就起来了。原指 东奔西走,不得安居。后形容很 忙,多坐一会儿的时间都没有。
- * 《淮南子・修务训》: "孔子无 黔突,墨子无暖席。"唐・韩愈 《争臣论》: "孔席不暇暖,而 墨突不得黔。"
- ◆ 他刚回家,~,就又被领导给叫走了。
- ≈ 席未暇暖

«Циновка не успевает нагреться» чрезмерная занятость на работе; постоянные разъезды; присесть некогда; все время на ногах; разрываться на части.

洗耳恭听 xǐ ěr gōng tīng

- △ 洗干净耳朵恭恭敬敬听别人讲话。请人讲话时的客气话。指专心地听。
- * 元·郑廷玉《楚昭公》第四折: "请大王试说一遍,容小官洗耳 恭听。"
- ♠ 有意见请说,我们~。
- ≠ 充耳不闻

«Промыть уши и почтительно слушать» — внимать наставлениям уважаемого человека; слушать с большим вниманием; весь во внимании.

洗垢求瘢 xǐ gòu qiú bān

- 全 垢:污垢;瘢:瘢痕。洗掉污垢来寻找瘢痕。比喻想尽办法挑剔别人的缺点。
- ※ 汉·赵壹《刺世疾邪赋》: "所好,则钻皮出其毛屑;所恶,则洗垢求其瘢痕。"
- ◆ 她~, 千方百计想要挑出儿媳妇的 毛病, 却一无所获, 不觉有些恼 羞成怒。
- ≈ 洗垢索瘢,吹毛求疵,求全责备 «Смывать грязь и искать болячки» выискивать чужие недостатки; копаться в людских слабостях, пороках.

洗心革面 xǐ xīn gé miàn

- △ 清除旧思想,改变旧面貌。比喻 彻底悔改。
- ※ 《周易・系辞上》: "圣人以此 洗心,退藏于密。"《周 易・革》: "君子豹变,小人革 面。"《抱朴子・用刑》: "洗 心而革面者,必若清波之涤轻 尘。"
- 除非它真能放弃传统意识,完 全~,重新做起。(闻一多《神 话与诗•文学的历史动向》)
- ≈ 洗心革志

«Омыть сердце, изменить лицо» — переродиться; стать новым, лучше, чем прежде; коренным образом измениться; духовное очищение; внутреннее перерождение; начинать жизнь заново.

喜不自胜 xǐ bù zì shèng

- **企** 胜: 能承受。喜欢得控制不了自己。形容非常高兴。
- * 元·王实甫《西厢记》第五本第四折: "小生去时,承夫人亲自 饯行,喜不自胜。"
- 得知我考上大学的消息,全家人都~。

- ≈ 欢欣鼓舞,兴高采烈,乐不可支.
- ≠ 闷闷不乐,郁郁寡欢

«Обрадоваться, не сдерживая себя» безудержная радость; радоваться сверх всякой меры.

喜出望外 xǐ chū wàng wài

- ② 望:希望,意料。由于没有想到 的好事而非常高兴。
- ***** 宋·苏轼《与李之仪书》: "契 阔八年,岂谓复有见日?渐近中 原,辱书尤数,喜出望外。"
- ◆ 他十九年没回过家了,这次突然 回来,真是令他的父母~。
- ≈ 喜从天降

«Радость появилась помимо надежд» — неожиданная, нечаянная радость.

喜怒哀乐 xǐ nù āi lè

- △ 喜欢、恼怒、悲哀、快乐。泛指 人的各种不同的感情。
- 《礼记·中庸》: "喜怒哀乐之 未发谓之中,发而皆中节谓之 和。"
- ◆ ~, 是人之常情。

«Радость, злоба, печаль и веселье» человеческие чувства; вся палитра человеческих эмоций; разнообразие чувств и эмоций.

喜怒无常 xǐ nù wú cháng

- △ 一会儿高兴,一会儿生气。形容 态度多变。
- **%** 《吕氏春秋· 诬徒》: "喜怒无 处,言谈日易。"
- ♪ 此人~,情绪一天三变。

«То радостный, то злобный» — переменчивый характер; своевольный нрав; непостоянство настроения; быстрая смена настроений; неуравновешенность; взбалмошность.

喜气洋洋 xǐ qì yáng yáng

- ② 洋洋:得意的样子。充满了欢喜的神色或气氛。
- * 宋·范仲淹《岳阳楼记》:"登 斯楼也,则有心旷神怡,宠辱皆 忘,把酒临风,其喜洋洋者 矣。"
- ◆ 礼堂里充满了~的节日气氛。
- ≠ 忧心忡忡

«Океаны радостного духа» — море радости; в восторге; с ликованием; в веселом настроении; охваченный радостным волнением; радостная атмосфера.

喜形于色 xǐ xíng yú sè

- 形:表现;色:脸色。内心的喜悦表现在脸上。形容抑制不住内心的喜悦。
- * 唐·吴兢《贞观政要·纳谏》: "太宗闻其言,喜形于色,谓群臣曰:'……及见魏征所论,始觉大非道理。'"
- ◆ 人们听到中国队获胜的消息,个 个~。
- ≈ 眉开眼笑,喜上眉稍,喜笑颜 开,溢于言表.
- ≠ 忧形于色,怒形于色

«Радость отразилась на лице» — с радостным видом; с сияющим лицом; не удержаться от улыбки; не мочь скрыть свою радость; просветлеть лицом; светиться радостью.

细大不捐 xì dà bù juān

- ② 细:微,小;捐:舍弃。小的大的都不抛弃。形容包罗一切,没有选择。
- **舉** 唐·韩愈《进学解》: "贪多务得,细大不捐。"
- 如果~地都标注出来,那会写成十 几万字的校勘记了。
- ≈ 细大无遗,兼收并蓄

«Ни малого, ни большого — не упускать» — серьезно подходить ко всякому делу; в деле не бывает мелочей; не пренебрегать даже самой малостью.

细水长流 xì shuǐ cháng liú

- △ 比喻节约使用财物,使经常不缺 用。也比喻一点一滴不间断地做 某件事。
- * 清·翟灏《通俗编·地理》引《教经》:"汝等常勤精进,譬如小水常流,则能穿石。"
- ◆ 过日子不能没有计划,要~,要考 虑到以后的生活。

«Маленький ручей далеко течет» — быть бережливым; экономно, расчетливо расходовать; непрерывно; капля за каплей; понемногу; изо дня в день; постепенно; тише едешь, дальше будешь.

细针密缕 xì zhēn mì lǚ

- ② 缕:线。针线细密。比喻工作细 致或处理事情周到。
- 帶 清·文康《儿女英雄传》第二十六回:"这位姑娘虽是细针密缕的一个心思,却是海阔天空的一个性气。"
- ◆ 那封信确也写得好,慈母如山的恩情,如火的热爱,~的爱护与关切,充分流露于字里行间。 (苏雪林《永远莫放下你这支筆》)
- ≈ 细针密线

«Тонкая игла, плотные нити» — тонкая работа; кропотливый, тщательный; скрупулезный; со всей тщательностью.

阋墙御侮 xì qiáng yù wǔ

② 阋: 争吵; 阋墙: 兄弟相争于 内; 御侮: 抵御外敌。比喻虽有 内部争吵, 仍能一致对外。

- * 《诗经·小雅·棠棣》: "兄弟 阅于墙,外御其务(侮)。每有 良朋,烝也无戎。"
- ▶ 凡我国民,务念~之忠言,懔同室操戈之大戒,折衷真理,互相提携,忍此小嫌,同扶大局。 (蔡东藩、许廑父《民国演义》第一二回)

«(Хотя) за стенами ссорятся, (но братья вместе) сдерживают врага» — несмотря на внутренние распри, близкие люди могут сплотиться против общего врага.

虾兵蟹将 xiā bīng xiè jiàng

- △ 古代神怪小说里海龙王手下的兵 将。比喻敌人的爪牙或不中用的 大小喽罗。
- 锡明·冯梦龙《警世通言》卷四十: "乃率领鼋帅虾兵蟹将,统帅党类,一齐奔出潮头。"
- ◆ 汪精卫和他的~已在公开讨论 "和平"。(邹韬奋《抗战以 来•"来宾"放炮》)

«Креветки — солдаты, крабы — генералы» — горе-вояки; приспешники.

匣剑帷灯 xiá jiàn wéi dēng

- 全 帷: 帐幕。匣里的宝剑,帐里的 明灯,剑气灯光,若隐若现。比 喻事情无法掩藏,或故意露出消 息引人注意。
- 《西京杂记》卷一: "高帝斩白蛇剑,剑上有七采珠,九华玉以为饰,杂厕五色琉璃为剑匣,剑在室中,光景犹照於外,与挺剑不殊。"
- ◆ 这篇传记中使用了~的描写手法, 将他的人生经历写得引人入胜。

«Меч в ножнах и занавешенный фонарь» — тайное рано или поздно становится явным; нарочно выболтать сведения, чтобы привлечь внимание.

狭路相逢 xiá lù xiāng féng

- △ 在很窄的路上相遇,没有地方可 让。后多用来指仇人相见,彼此 都不肯轻易放过。
- **黎** 汉·乐府诗《相逢行》: "相逢 狭路间,道隘不容车。"
- ❖ 这姑嫂二人平日里跟仇人似的, 今天在公司里,她们~,互相只当 作没看见。
- ≈ 冤家路窄

«Встретиться на узкой дорожке» — не уступать друг другу; непримиримые отношения.

瑕不掩瑜 xiá bù yǎn yú

- 平: 玉上面的斑点,比喻缺点; 掩: 遮盖; 瑜: 美玉的光泽,比 喻优点。比喻缺点掩盖不了优 点,缺点是次要的,优点是主要 的。
- **%** 《礼记·聘义》:"瑕不掩瑜, 瑜不掩瑕,忠也。"
- ◆ 她有一些缺点,但是~,从各方面 说,她都是非常难得的人才。
- ≈ 大醇小疵.
- ≠ 瑜不掩瑕

«Пятна на нефрите не закроют его блеска» — больше достоинств, чем недостатков; достоинства преобладают над недостатками.

瑕瑜互见 xiá yú hù xiàn

- ② 见:通"现",显现。比喻优点、缺点都有。
- **%** 清•平步青《霞外捃屑》卷七: "升庵论文,瑕瑜互见。"
- ◆ 这本小说集,~,缺点和长处都很明显。

«И пятна на нефрите, и его блеск видны одновременно» — не без изъяна; есть и достоинства, есть и недостатки.

下笔成章 xià bǐ chéng zhāng

- △ 一挥动笔就写成文章。形容写文 思敏捷。
- 等 三国魏・曹植《王仲宣诔》: "发言可咏,下笔成篇。"《三 国志・魏书・陈思王植传》: "言出为论,下笔成章。"
- ◆ 这学生天资聪颖, 文思敏捷, ~, 将来未可限量。
- \approx 下笔成篇,下笔千言,七步之才 «Взялся за кисть и получилась статья» — быстро и талантливо писать; легкое перо.

下车伊始 xià chē yī shǐ

- ② 伊:文言助词;始:开始。旧指 新官刚到任。现比喻带着工作任 务刚到一个地方。
- 《礼记·乐记》: "武王克殷, 反商,未及下车而封黄帝之后于 蓟。"
- ◆ 有许多人~,就这也批评,那也 指责,这是很不合适的。

«Слезть с повозки и приступить (к работе)» — приступить к работе на новом месте; едва прибыв на место; едва появившись.

夏炉冬扇 xià lú dōng shàn

- ② 夏天生火炉,冬天扇扇子。比喻 做事不符合当时的需要,费了力 气而得不到好处。
- 祭 汉·王充《论衡·逢遇》: "今则不然,作无益之能,纳无补之说,以夏进炉,以冬奏扇,为所不欲得之事,献所不欲闻之语,其不遇祸,幸矣。"
- ◆ 在方案确定以后,他又瞎提建 议,打乱了工作步骤,真是~,一 点儿好作用也不起。

«Летом — печь, зимой — веер» — делать все не ко времени; бесполезная трата сил и средств.

仙风道骨 xiān fēng dào gǔ

- 全 骨:气概。仙人的风度,道长的气概。形容人的风骨神采与众不同。
- * 唐·李白《大鹏赋序》: "余昔 于江陵见天台司马子微,谓余有 仙风道骨,可与神游八极之表, 因著《大鹏遇希有鸟赋》以自 广。"
- ◆ 五岳独尊的泰山,如同一位峨冠博带、~的巨人,俯览着人世沧桑。(曹尧德《孔子传》)
- ≈ 超凡脱俗

«Дух святого и кости даоса» — незаурядная, яркая личность.

仙山琼阁 xiān shān qióng gé

- △ 仙山: 指蓬莱、方丈、瀛洲三神山; 琼阁: 精美的楼阁。传说中神仙居住的地方。现在也比喻虚无缥缈的美妙幻境。
- 第 唐·白居易《长恨歌》: "忽闻海上有仙山,山在虚无缥缈间。 楼阁玲珑五云起,其中绰约多仙子。"
- ◆ 梦中,他来到了一处~,看见了许 多美丽的仙子,围着他翩翩起 舞。

«Прекрасные чертоги на горах бессмертных» — место, где живут небожители.

先得我心 xiān dé wǒ xīn

- 得:适合,契合。比喻别人先说 出了自己心里想说的话。
- * 《孟子・告子上》: "心之所同 然者何也?谓理也、义也。圣人 先得我心之所同然耳,故理义之 悦我心,犹刍豢之悦我口。"
- ◆ 数年前邂逅僧庵,见其《咏读书》一联云:"此事不知何日了,著书翻恨古人多。"~,为击

节久之。(清·袁枚《小仓山房 尺牍》)

«Сначала ответьте моему сердцу» — возбудить сочувствие; вызвать отклик, резонанс сердца.

先睹为快 xiān dǔ wéi kuài

- **四** 睹:看见。以能尽先看到为快 乐。形容盼望殷切。
- * 唐·韩愈《与少室李拾遗书》: "朝廷之士,引颈东望,若景星凤 阜之始见也,争先睹之为快。"
- ◆ 张先生, 听说你写的那本书快要 出版了, 我们都欲~呢。

«Быстрее первым прочесть / увидеть» — рваться прочесть / увидеть первым; наперебой стараться увидеть / прочесть.

先发制人 xiān fā zhì rén

- 全 发: 开始行动; 制: 控制,制服。指争取主动,先动手来制服对方。
- **%** 《汉书·项籍传》: "先发制 人,后发制于人。"
- ◆ 剑波没等这位警长开口,便理直 气壮地来个~。(曲波《林海雪 原》三)
- ≈ 先我着鞭, 先声夺人.
- ≠ 后发制人

«Кто выступит первым — управляет другими» — захватить инициативу; принимать превентивные меры; упреждать.

先公后私 xiān gōng hòu sī

🕰 先以公事为重, 然后考虑私事。

- **黎** 《三国志·魏志·杜恕传》: "忧公忘私者必不然,但先公后 私即自办也。"
- ◆ 我们还是~为是,先去办公事,剩 下的时间再去给自己买东西。

«Сначала — общественное, потом — личное» — ставить общественные интересы выше личных.

先见之明 xiān jiàn zhī míng

- 四 明•指眼力。事先看清问题的能力。指对事物发展的预见性。
- 《后汉书·杨彪传》:"愧无日 禪先见之明,犹怀老牛舐犊之 爱。"
- ◆ 他觉得胆小的杜竹斋有时候实在 颇具~,因而也省了多少烦恼。 (茅盾《子夜》十七)
- ≈ 先知先觉,料事如神

«Осознание до того, как увидел» — дар предвидения; предвидение; взгляд, проникающий в будущее; провидец.

先礼后兵 xiān lǐ hòu bīng

- A: 礼貌;兵:武力。先按通常的礼节同对方交涉,如果行不通,再用武力或其他强硬手段解决。
- ***** 明·罗贯中《三国演义》第十一 回:"刘备远来救援,先礼后 兵,主公当用好言答之,以慢备 心,然后进兵攻城,城可破 也。"
- ◆ 你这~的方法实在高明。

«Сначала — церемония / этикет, потом — армия» — сначала — дипломатия, и только потом война; принимать жесткие военные меры лишь после того, как все переговорные попытки не дали результата; не добром — так силой.

先驱蝼蚁 xiān qū lóu yǐ

- △ 蝼蚁: 蝼蛄和蚂蚁。自己先死埋葬地下,为别人驱除蝼蚁。比喻效命于人,不惜先死。
- **黎** 《战国策·楚策》: "臣入则编 席,出则陪乘。大王万岁千秋之

后,愿得以身试黄泉,蓐蝼蚁。"

◆ 人以寿为欢,老臣以寿为戚。既不能~,乃复频见此事。(明・李贽《初潭集・君臣二》)

«Пойти на смерть первым, чтобы изгнать червей и муравья (для своего хозяина)» — выразить свою преданность, не жалея своей жизни.

先入为主 xiān rù wéi zhǔ

- △ 指先听进去的话或先获得的印象 往往在头脑中占有主导地位,以 后再遇到不同的意见时,就不容 易接受。
- 《汉书·息夫躬传》:"唯陛下 观览古今,反复参考,无以先入 之语为主。"
- ◆ 有了~的看法,即使进行调查,往 往也不能得出客观的结论。

≈ 先入之见

«Вошедший первым становится главным» — услышанное первым всегда становится главным, наиболее убедительным; первое впечатление трудно изменить; придерживаться сложившегося мнения.

先声后实 xiān shēng hòu shí

- ② 声: 声势; 实: 实力。比喻先用 声势挫折敌方士气, 然后交战。
- **%** 《史记·淮阴侯列传》: "兵固有先声而后实者,此之谓也。"
- ◆ 我们公司现在有足够的财力、人力,可以~,并吞对手。

«Сначала — звук, потом — реальность» — сначала запугать слухами, а потом ударить; подавить морально и разбить.

先斩后奏 xiān zhǎn hòu zòu

原指臣子先把人处决了,然后再报告帝王。现比喻未经请示就先

- 做了某事,造成既成事实,然后 再向上级报告。
- ※ 《汉书・申屠嘉传》: "吾悔不 先斩错乃请之。"颜师古注: "言先斩而后奏。"《新五代 史・梁臣传・朱珍》: "珍偏将 张仁遇珍曰: '军中有犯令者, 请先斩而后白。'"
- 他是钦差大臣,有~的全权。

≈ 先斩后闻

«Сперва казнить, а потом докладывать» — ставить перед свершившимся фактом; сообщать, когда дело уже сделано

闲花野草 xián huā vě cǎo

- **四** 野生的花草。比喻男子在妻子以 外所玩弄的女子。
- *元·无名氏《马陵道》楔子: "将军战马今何在?野草闲花满地愁。"元·无名氏《渔樵记》第三折: "他和那青松翠柏为交友,野草闲花作近邻。"
- ◆ ~ 休 拈 , 赢 得 身 安 心 自 然 。 (明 • 冯梦龙《古今小说 • 任孝 子烈性为神》)

«Полевые цветы, дикие травы» — заводить романы на стороне; изменять своей жене.

闲情逸致 xián qíng yì zhì

- ② 逸:安闲;致:情趣。指悠闲的 心情和安逸的兴致。
- 湯 清・李汝珍《镜花缘》第一百回: "此时四处兵荒马乱,朝秦暮楚,我勉强做了一部《旧唐书》,那里还有闲情逸致弄这笔墨。"
- 古人所谓"穷愁著书"的话,是不大可靠的。穷到透顶,愁得要死的人,那里还有这许多~来著

书? (鲁迅《华盖集•"碰壁"之后》)

≈ 闲情逸趣

«Интересы досуга, пристрастия покоя» интересоваться чем-то между делом; личные пристрастия; досужее увлечение; беззаботное настроение; хобби.

弦外之音 xián wài zhī yīn

- △ 原指音乐的余音。比喻言外之 意,即在话里间接透露,而不是 明说出来的意思。
- 帶 南朝宋·范晔《狱中与诸甥侄书》:"弦外之意,虚响之音,不知所从而来。"
- ◆ 这番话的~,只有傻子才听不出来。
- ≈ 弦外之响,言外之意 «Звук помимо струн» — тонкий намек; скрытый смысл; подоплека.

贤良方正 xián liáng fāng zhèng

- ② 贤良:才能,德行好;方正:正 直。汉武帝时推选的一种举荐官 吏后备人员的制度,唐宋沿用, 设贤良方正科。指德才兼备的好 人品。
- 像 《史记·平准书》: "当是之时,招尊方正贤良文学之士,或至公卿大夫。"
- ◆ 门首都竖着金字匾额,也有写着 "~"的,也有写着"孝悌力 田"的。(清•李汝珍《镜花 缘》第二十三回)

«Мудрый, добродетельный и справедливый» — ученая степень периода Хань — Сунь; хорошо образованный и отличающийся высокими моральными качествами человек.

显而易见 xiǎn ér yì jiàn

② 形容事情或道理很明显,极容易 看清楚。

- * 清・李渔《闲情偶寄・结构第一》: "此显而易见之事,从无一人辩之。"
- ◆ ~, 你的那些劝告他并没有听进 去。
- ≈ 浅而易见

«Ясный и легко видимый» — предельно ясный; вполне очевидный; бить в глаза; быть видным как на ладони; неоспоримый; само собой разумеется.

献可替否 xiàn kě tì fǒu

- ② 献:进;替:废。指劝善归过, 提出兴革的建议。
- 《左传·昭公二十年》: "君 所谓可而有否焉,臣献其否以 成其可。君所谓否而有可焉,臣 献其可以去其否。"《后汉 书·胡广传》: "臣闻君以兼览 博照为德,臣以献可替否为 忠。"
- ◆ 你作为总经理助理,~是你的责任。

«Преподносить то, что можно, и убирать то, что нельзя» — давать дельные советы; увещевать; рекомендовать лучшее.

献曝之忱 xiàn pù zhī chén

- △ 献: 贡献之意; 曝: 晒太阳。比喻以物品或意见献之于人, 所表达的自谦之意。
- 器 《列子·杨朱篇》: "负日之暄,人莫知者,以献吾君,将有重常。"
- ❖ 这些浅见,表示我一点"~", 请你参考。
- ≈ 献曝之诚,野人献日,田父献曝 «Признательность за предоставленную возможность греться под солнцем» — скромная оценка собственного вклада.

相安无事 xiāng ān wú shì

- 全 相: 互相; 安: 安稳。指彼此相 处没有什么争执或冲突,还过得 去。
- * 宋·邓牧《伯牙琴·吏道》: "古者君民间相安无事者,固不得无吏,而为员不多。"
- ❖ 过去这两口子总是因为家务事吵架,现在雇了保姆,家里的杂事有人做了,他们两个也就~了。

≠ 明争暗斗

«Взаимное согласие без проблем» жить в мире и согласии; мирные взаимоотношения; мирное сосуществование; уживаться.

相持不下 xiāng chí bù xià

- ② 双方对立,彼此相持,不肯让步。
- **%** 《史记·项羽本纪》: "楚汉久 相持未决,丁壮苦军旅,老弱罢 (疲)转漕。"
- ◆ 他们各持己见,~。
- ≈ 相持不决,分庭抗礼,鼎足之势 «Схватиться друг с другом и не отпускать» — твердо держаться; проявлять настойчивость и упорство в отстаивании своих интересов, точки зрения; равновесие сил; не уступать друг другу; нашла коса на камень; каждый настаивает на своем.

相得益彰 xiāng dé yì zhāng

- Д 相行: 互相配合、映衬; 益: 更加; 彰: 显著。指两个人或两件事物互相配合,双方的能力和作用更能显示出来。
- * 《史记·伯夷列传》: "伯夷、 叔齐虽贤,得夫子而名益彰。" 汉·王褒《圣主得贤臣颂》: "聚精会神,相得益章 (彰)。"

◆ 由于它的内容太卓越了,朴拙的 形式并不造成不良影响;相反 的,却使它们~。(秦牧《茅 台•花雕瓶子》)

«Взаимно получать полезную ясность»— с пользой дополнять друг друга; выгодное сотрудничество; взаимовыгодный.

相反相成 xiāng fǎn xiāng chéng

- ② 两个看起来是相反的事物,实际 上是互相依赖,互相促进的。指 相反的东西有同一性。
- **黎** 《汉书·艺文志》: "仁之与 义,敬之与和,相反而皆相成 也。"
- ◆ "勇敢"与"牺牲"这两个词, 并不互相矛盾,而是~的。

«Взаимное отрицание, взаимное единство» — противоположности образуют единство; противоположности порождают друг друга; противоположности сходятся.

相敬如宾 xiāng jìng rú bīn

- △ 形容夫妻互相尊敬,象对等宾客 一样。
- 卷 《左传·僖公三十三年》:"臼季使过冀,见冀缺耨,其妻馌之,敬,相待如宾。"
- ◆ 他们夫妻二人一辈子~,十分恩 爱。
- ≈ 举案齐眉,相亲相爱

«Уважать друг друга, словно гостя» — взаимное уважение супругов.

相忍为国 xiāng rěn wèi guó

- △ 为了国家的利益而作一定的让 步。
- **%** 《左传·昭公元年》: "鲁以相 忍为国也,忍其外不忍其内,焉 用之。"

双方只要都有~的愿望,分歧就可以解决。

«Ради страны взаимно терпеть» — идти на уступки в интересах страны.

相濡以沫 xiāng rú yǐ mò

- 全 濡: 沾湿: 沫: 唾沫。泉水干了,鱼吐沫互相润湿。比喻一同在困难的处境里,用微薄的力量互相帮助。
- 祭 《庄子・大宗师》: "泉涸,鱼 相与处于陆,相呴以湿,相濡以 沫,不如相忘于江湖。"
- ◆ 在困难的时期,我们两个人~,互 相安慰,总算是熬过了那一段艰 难岁月。
- ≈ 以沫相濡,同舟共济

«(Рыбки) промочат друг друга слюной в пересохшем пруду» — помогать друг другу в тяжелых условиях; не бросать друг друга в беде.

相提并论 xiāng tí bìng lùn

- △ 相提:相对照;并:齐。把不同的人或不同的事放在一起谈论或看待。
- **%** 《史记·魏其武安侯列传》: "相提并论,是自明扬主上之 过。"
- ◆ 一个用脑子的不能与一个用笨力 气的~,大概在这点上人类永远不 会完全平等。(老舍《新韩穆烈 德》)

≈ 等量齐观

«Ставить вместе и обсуждать» — ставить на одну доску; стричь под одну гребенку; ставить знак равенства; класть на одни весы; сопоставлять; приравнивать; отождествлять; равнять.

相依为命 xiāng yī wéi mìng

△ 互相依靠着过日子。泛指互相依 靠,谁也离不开谁。

- **%** 晋·李密《陈情表》: "臣无祖母,无以至今日;祖母无臣,无以终余年。母孙二人,更相依为命。"
- ☆ 这些年他祖孙俩个~。
- ≈ 相倚为命

«Опираться друг на друга чтобы жить» — не мочь друг без друга; быть опорой друг для друга.

香火因缘 xiāng huǒ yīn yuán

- 全 香火:供佛敬神时燃点的香和灯火。香和灯火都是供佛的,因此佛教称彼此意志相投为"香火因缘"。指彼此契合。
- ※ 《北史・陆法和传》: "法和是求佛之人,尚不希释梵天王坐处,岂规王位?但于空王佛所,与主上有香火因缘,且主上应有报至,故救援耳。"
- 他家和你既是三代~,今日趁师傅 在这里再把你和他家联成一双恩 爱配偶……岂不是一桩天大的好 事?(《儿女英雄传》24回)

«(Вместе) ставить ароматические свечи — это судьба» — клятвенный союз, скрепленный возжиганием ароматических свечей (буддизм); сойтись характерами.

香象渡河 xiāng xiàng dù hé

- (本) 佛教用语。比喻悟道精深。也形容评论文字精辟透彻。
- * 《优婆塞戒经》卷一: "如恒河水,三兽俱渡,兔、马、香象。兔不至底,浮水而过;马或至底,或不至底;象则尽底。"
- ◆ 李白、杜甫的诗词如~,截流而过,更无凝滞。
- ≈ 香象绝流,金翅擘海

«Как слон переходит реку» — обстоятельное, глубокое, солидное сочинение; глубоко понять буддийское учение.

香消玉减 xiāng xiāo yù jiǎn

□ 比喻美女日渐消瘦。

- 一元·贾仲名《萧淑兰》第二折: "则为他粉悴胭憔,端的是香消也那玉减。"
- ◆ 她每日里只想着情郎,茶饭不 思,~,看来是得了相思病。

«Аромат исчезает, яшма тускнеет»— постепенно исчезающая женская красота.

响遏行云 xiǎng è xíng yún

- △ 遏:阻止;行云:飘动的云彩。 形容歌声嘹亮,高入云霄,连浮 动着的云彩也被止住了。
- **%** 《列子·汤问》:"抚节悲歌, 声振林术,响谒行云。"
- ◆ 他那高吭的歌声,~,使人久久难忘。
- ≈ 响彻云霄

«Отзвуки остановили движение облаков» — прекрасная мелодия; прекрасная песня; мир замер, очарованный звуками музыки; прозвучать во всей Вселенной; звучать в высоте; рваться в небеса.

想入非非 xiǎng rù fēi fēi

- 全 非非: 原为佛家语,表示虚幻的境界。想到非常玄妙虚幻的地方去了。形容完全脱离现实地胡思乱想。
- 《楞严经》:"如存不存,若尽不尽,如是一类,名非想非非想处。"
- ◆ 看着坐在身边的美丽女孩,他不 禁有些~。
- ≈ 胡思乱想,异想天开

«Мысленно войти в невозможное» — забыться в мечтах; унестись мыслями; замечтаться; уйти мыслями в иллюзорные миры; витать в облаках; иллюзия; утопия; фантазировать.

想望风采 xiǎng wàng fēng cǎi

- ② 想望: 仰慕。风采: 风度神采。 非常仰慕其人, 渴望一见。
- 《汉书·霍光传》:"初辅幼 主,政由己出,天下想闻其风 采。"
- 李泌为相,举为谏议大夫,拜官 不辞,未至京师,人皆~。 (唐•韩愈《顺宗实录》卷四)

«(Все) хотят увидеть его манеры» — восхищаться; мечтать о встрече.

向壁虚构 xiàng bì xū gòu

- ② 向壁:对着墙壁。即对着墙壁, 凭空造出来的。比喻不根据事实 而凭空捏造。
- ※ 汉·许慎《说文解字·序》: "世人大共非訾,以为好奇者 也,故诡更正文,乡壁虚造不可 知之书,变乱常行,以耀于 世。"
- ◆ 创作必须从生活出发,~是写不出 好作品的。
- ≈ 向壁虚造

«Повернувшись к стене, творить из ничего» — высасывать из пальца; брать с потолка; измышлять; домысел.

向平之愿 xiàng píng zhī yuàn

- △ 向平: 即东汉时向长,字子平。 向平的心愿。指子女婚嫁之事。
- 《后汉书·向长传》: "建武中,男女嫁既毕,敕断家事勿相关,当如我死也。于是遂肆意与同好北海禽庆俱游五岳名山,竟不知所终。"
- 现在,他最小的儿子也已经结婚了,他~已了,心情十分轻松。

«Желания Сян Пина» — желание женить сыновей и выдать дочерей замуж.

向隅而泣 xiàng yú ér qì

- 全 向:对着;隅:墙角;泣:小声地哭。一个人面对墙脚哭泣。形容没有人理睬,非常孤立,只能绝望地哭泣。
- ※ 汉·刘向《说苑·贵德》: "今有满堂饭酒者,有一人独索然向隅而泣,则一堂之人皆不乐矣。"
- ◆ 大厅里欢声笑语,只有她一人在 卧室里~。

≠ 皆大欢喜

«(Стоять) в углу и плакать» — быть обиженным; чувствовать себя отвергнутым.

相门有相 xiàng mén yǒu xiàng

- 全 宰相门里还出宰相。旧指名门子 弟能继承父兄事业。
- **黎** 《史记·孟尝君列传》:"文闻 将门必有将,相门必有相。"
- ◆ 上目送之久,谓朱异曰: "可谓相 门有相。"(《南史•王训传》)
- ≈ 相门出相,将门有将

«В семье министра родятся министры» — какова семья, таковы и ее отпрыски; родовитое, талантливое семейство; продолжать семейные традиции.

相鼠有皮 xiàng shǔ yǒu pí

- △ 相:视。看看老鼠尚且还有皮。 旧指人须知廉耻,要讲礼义。
- * 《诗经・鄘风・相鼠》: "相鼠 有皮,人而无仪(通"义"); 人而无仪,不死何为!"
- ❖ ~, 人又岂能不知廉耻。

«Видеть, что и у мыши есть шкурка» — быть вежливым; ведать о чувстве стыда.

象齿焚身 xiàng chǐ fén shēn

② 焚身: 丧生。象因为有珍贵的牙齿而遭到捕杀。比喻人因为有钱财而招祸。

- **%** 《左传·襄公二十四年》: "象 有齿以焚其身,贿也。"
- ◆ 现在没钱不行,有了钱也可能招 来横祸,酿成~的悲剧。
- ≈ 山木自寂

«Слона губят его бивни» — богатство приносит несчастье; гибнуть из-за своей пенности.

象箸玉杯 xiàng zhù yù bēi

- △ 象箸:象牙筷子;玉杯:犀玉杯 子。形容生活奢侈。
- * 《韩非子・喻老》: "象箸玉杯,必不羹菽藿,则必旄象豹胎。"《史记・宋微子世家》: "纣始为象箸,箕子叹曰:'彼为象箸,必为玉杯。'"
- 战国时的许多贵族们过着肥马轻裘,~的奢侈生活。

«Палочки из слоновой кости и яшмовые кубки» — вести расточительный образ жизни; роскошь.

宵衣旰食 xiāo yī gàn shí

- 全 宵:夜间;衣:穿衣; 旰:天已晚。天不亮就穿起衣来,时间晚了才吃饭。形容为处理国事而辛勤地工作。
- * 南朝陈·徐陵《陈文帝哀册 文》: "勤民听政, 旰衣宵 食。"
- 禁 崇祯的~,励精图治,反而加速了明王朝覆灭的进度。(茅盾《关于长篇历史小说〈李自成〉》
- ≈ 宵旰忧劳.
- ≠ 尸位素餐

«До рассвета одеваться, вечером есть» — работать с утра до ночи.

销声匿迹 xiāo shēng nì jì

② 销:通"消",消失;匿:隐藏;迹:踪迹。指隐藏起来,不公开露面。

- **舉** 宋·孙光宪《北梦琐言》卷十一:"家生避地,亦到锦江,然 畏颖川知之,遂旅游资中郡,销 声敛迹,惟恐人知。"
- ◆ 他生平最是趋炎附势的,如何 肯~。(清•李宝嘉《官场现形 记》第二十八回)
- ≈ 无影无踪,声销迹灭

«Скрывать звук, прятать следы» скрытно, тайно; скрываться, прятаться; сходить со сцены; стушеваться; притихнуть; притаиться; отодвигаться в тень.

小惩大诫 xiǎo chéng dà jiè

- ② 惩:惩罚;诫:警告,劝告。有 小过失就惩戒,使受到教训而不 致犯大错误。
- **黎** 《周易·系辞下》:"小惩而大 诫,此小人之福也。"
- ◆ 在这个问题上给他处分,是为了 ~,使他以后不犯大错误。

«Легкое наказание — серьезное предостережение» — впредь — наука; наказав за мелкий проступок, предостерегаешь от крупных.

小家碧玉 xiǎo jiā bì yù

- △ 旧时指小户人家美丽的年轻女 子。
- 祭 《乐府诗集·碧玉歌》: "碧玉 小家女,不敢攀贵德。感郎义气 重,遂得结金兰。"
- ◆ 她虽然是个~,但言谈举止却落落 大方。

≠ 大家闺秀

«Яшма в бедной семье» — красивая девушка в бедной семье.

小廉大法 xiǎo lián dà fǎ

🕰 旧时指大臣尽忠, 小臣尽职。

* 《礼记·礼运》: "大臣法,小 臣廉,官职相序,君臣相正,国 之肥也。" ◆ ~的政府一定会受到百姓的拥戴的。

«Мелкие чиновники неподкупные и честные, а крупные преданные делу» все чиновники неподкупные, честные и преданные делу.

小巧玲珑 xiǎo qiǎo líng lóng

- ② 小巧:小而灵巧;玲珑:精巧细致。形容东西小而精致。
- ** 宋·辛弃疾《临江仙·戏为山园壁解嘲》词:"莫笑吾家巷壁小,稜层势欲摩空。相知唯有主人翁,有心雄泰华,无意巧玲珑。"
- ◆ 因为西湖的好处是在它的~,就 象规模放大了的庭园;琵琶湖那 样宏阔的大湖,是没有这种风味 的。(郭沫若《革命春秋•创造 十年》)
- ≈ 娇小玲珑.
- ≠ 硕大无朋,庞然大物

«Изящная и тонкая» — тонкий, искусный; изящный, миниатюрный.

小心谨慎 xiǎo xīn jǐn shèn

△ 形容言行慎重,不敢疏忽。

- ※ 《汉书・霍光传》: "出入禁闼 二十余年,小心谨慎,未尝有 过。"
- ❖ ~是他一贯的工作作风。
- ≈ 小心翼翼.
- ≠ 粗心大意,粗枝大叶

«Осторожно и уважительно» — быть осторожным в словах и поступках; не сметь своевольничать.

晓风残月 xiǎo fēng cán yuè

△ 拂晓风起,残月将落。常形容冷落凄凉的意境。也指歌妓的清唱。

- **黎** 宋·柳永《雨霖铃》词: "今宵酒 醒何处,杨柳岸,晓风残月。"
- ❖ 这么一想,,他心中平静了些, 可是平静得不十分完全,像~似的 虽然清幽而欠着完美。

≈ 晓星残月

«Утренний ветер, заходящая луна»— унылое настроение; печальный замысел произведения; звуки песни у певицыпроститутки.

笑里藏刀 xiào lǐ cáng dāo

△ 形容对人外表和气,却阴险毒辣。

- *《旧唐书·李义府传》: "义府 貌状温恭,与人语必嬉怡微笑, 而褊忌阴贼。既处要权,欲人附己,微忤意者,辄加倾陷。故时 人言义府笑中有刀。"
- ◆ 他这个人,~,心眼坏得很。
- ≈ 笑中有刀

«За улыбкой спрятан нож» — злобные замыслы при внешней приветливости; на устах мед, за пазухой нож; мягко стелет, да жестко спать; прятать камень за пазухой.

邪魔外道 xié mó wài dào

- 全 佛教用语。指妨害正道的邪说和 行为。比喻不符合正统思想的主 张或教义。也比喻妖精鬼怪或品 行不端的人。
- **%** 《药师经》:"又信世间邪魔外 道、妖孽之师,妄说祸福。"
- ❖ 希望你走正路,别整天尽想些~。
- ≈ 邪门歪道,天魔外道

«Нечистая сила, ложный путь» — ересь; еретический; кривая дорожка; не то, что следует; непорядочные занятия.

胁肩谄笑 xié jiān chǎn xiào

為 胁肩: 耸起双肩做出恭谨的样子: 谄笑: 装出奉承的笑容。为

- 了奉承人,缩起肩膀装出笑脸。 形容巴结人的丑态。
- **%** 《孟子·滕文公下》:"胁肩谄 笑,病于夏畦。"
- ◆ 他对上司那副~的嘴脸实在让人恶心。

«Втянуть голову в плечи и угодливо смеяться» — заискивать, подхалимничать; пресмыкаться.

胁肩累足 xié jiān lěi zú

- △ 胁肩:耸起肩膀;累足:并着双脚。缩着肩膀,重迭着脚(不敢正立)。形容恐惧的样子。
- **%** 《史记·吴王濞传》: "尝患见 疑,无以自白。今胁肩累足,犹 惧不见释。"
- ❖ 这时,那个汉奸又装出一副~的样子,更加引起了人们的憎恨和蔑视。
- ≈ 胁肩低眉

«Втянуть голову в плечи и нетвердо стоять на ногах» — дрожать от испуга; не помнить себя от страха.

挟山超海 xié shān chāo hǎi

- △ 挟:挟持,夹着;超:超越,跨 过。夹着泰山跨越北海。比喻做 绝对办不到的事。
- * 《孟子·梁惠王上》: "挟太山以超北海,语人曰: '我不能,'是诚不能也。"
- ◆ 你让我自己去完成这项工作,就象 ~一样,我是根本不可能办到的。
- ≠ 灶上扫除

«Пересечь море с горой под мышкой» — брать на себя непосильные задачи; браться за выполнение труднейших дел.

谢天谢地 xiè tiān xiè dì

表示目的达到或困难解除后满意 轻松的心情。

- 第 明·冯惟敏《正官端正好·徐我亭归田》:"祖孙空切陈情表,母子遥悬陟屺怀,到如今谢天谢地全恩爱。"
- ~,总算找到你了,真不容易啊。

«Спасибо Небу, спасибо земле» — слава Богу; выражение чувства успокоенности после каких-то затруднений.

燮理阴阳 xiè lǐ yīn yáng

- ② 燮:调和;理:治理。指大臣辅 佐天子治理国事。
- る 《尚书・周官》: "立太师,太傅,太保。兹惟三公,论道经邦,燮理阴阳。"
- ◆ 古代读书人的最高理想就是辅佐 皇帝,~。

«Привести в гармонию инь и ян» — высшие сановники помогают императору решать государственные задачи.

蟹匡蝉緌 xiè kuāng chán ruí

- ② E: 背壳; 緌: 蝉的针吻。比喻 名是实非,两不相干。
- 《礼记·檀公下》: "成人有其 兄死而不为衰者,闻子皋将为成 宰,遂为衰。成人曰: '蚕则绩 而蟹有匡,范则冠而蝉有緌;兄 则死而子皋为之衰。'"
- ◆ 你们两个人,~,本是不相干的,你何必为他的遭遇而伤心难过呢?

≈ 蚕绩蟹囯

«Панцирь краба и хоботок цикады» — вещи, не имеющие одна к другой никакого отношения.

心谤腹非 xīn bàng fù fēi

△ 口里不说,心里谴责。指暗地里 反对。

- * 《史记·魏其武安侯列传》: "魏其、灌夫日夜招聚天下豪桀 壮士与论议,腹诽而心谤。"
- ▶ 对领导的这项决定,他表面上什么都不说,可实际上~,极不赞同。

«Сердце клевещет, живот протестует» — тайное несогласие; не соглашаться в душе.

心不在焉 xīn bù zài yān

△ 心思不在这里。指思想不集中。

- 《礼记·大学》:"心不在焉, 视而不见,听而不闻,食而不知 其味。"
- ◆ 最近,她总是~,好象有什么心事似的。
- ≈ 心猿意马.
- ≠ 聚精会神,全神贯注

«Душа в этом не участвует» — относиться без души; отсутствующий; рассеянный; ротозейничать; ворон считать; мыслями быть далеко.

心驰神往 xīn chí shén wǎng

- ② 弛:心神向往。心神奔向所向往 的事物。形容一心向往。
- **%** 《隋书·史祥传》:"身在边隅,情弛魏阙。"
- ♪ 那美丽如画的山水真让我~。
- ≈ 心向往之

«Сердце рвется, душа стремится»— стремиться, рваться всей душой; заманчивый.

心胆俱裂 xīn dǎn jù liè

- △ 俱: 都。吓破了心和胆。形容受 到极大的惊吓。
- # 明・罗贯中《三国演义》第三十七回: "窃念备汉朝苗裔,滥叨名爵,伏睹朝廷陵替,纲纪崩摧,群雄乱国,恶党欺君,备心胆俱裂。"

- ◆ 敌人一听到"铁军"的名字,就 ~, 魂飞魄散。
- ≈ 心胆俱碎, 魂飞魄散 «Сердце и желчь — все разбито" трястись от страха; быть в ужасе; сердце упало; душа в пятки ушла.

心烦意乱 xīn fán yì luàn

- △ 意: 心思。心思烦乱,不知怎样 才好。
- * 《楚辞·卜居》:"心烦意乱, 不知所从。"
- ◆ 大家你一言,我一语,说得他~, 一时没了主张。
- ≈ 心慌意乱,心劳意攘.
- ≠ 心旷神怡

«На душе беспокойство, в мыслях хаос» — мятежная душа; неспокойный, мятущийся; лишать душевного покоя; выводить из равновесия; душевный разброд.

心服口服 xīn fú kǒu fú

- △ 服:信服。心里嘴上都信服。指 真心信服。
- 像 《庄子·寓言》: "利义陈乎前,而好恶是非直服人之口而已矣。使人乃以心服,而不敢蓝立,定天下之定。"
- 如今请出一个管得着的人来管一 管,嫂子就~,也知道规矩了。 (清・曹雪芹《红楼梦》第五十 九回)
- ≈ 心悦诚服,甘拜下风 «Принимать и душой и ртом» — полностью признавать правоту; целиком довериться; выразить полное согласие.

心腹之患 xīn fù zhī huàn

△ 心腹: 比喻要害。比喻隐藏在内 部的严重祸害。也泛指最大的隐 患。

- ** 《左传・哀公十一年》: "越在 我,心腹之疾也。"《后汉 书・陈蕃传》: "寇贼在处,四 肢之疾;内政不理,心腹之 患。"
- ◆ 大家都这么想,这个~一天不 除,就一天不得安宁。
- ≈ 腹心之疾,心腹之忧 «Болезнь груди и живота» — грозящая изнутри беда; внутренняя опасность.

心甘情愿 xīn gān qíng yuàn

- ② 心里完全愿意,没有一点勉强。 多指自愿做出某种牺牲。
- **%** 元·关汉卿《蝴蝶梦》第三折: "他便死也我甘心情愿。"
- ❖ 这项工作很有意思,所以再苦再 累,我也~去做。
- ≈ 甘心情愿

«Душе сладостно, чувства желают» — охотно идти на что-либо; с готовностью; с удовольствием.

心狠手辣 xīn hěn shǒu là

△ 心肠凶狠, 手段毒辣。

- 第 明·冯梦龙《醒世恒言》第三十三卷:"那小娘子听了,欲待不信,又见十五贯钱堆在面前,欲待信来,他平白与我没半句言语,大娘子又过得好,怎么便下得这等狠心辣手。"
- ❖ 这个流氓~,什么凶恶手段都使得出来。
- ≠ 心慈面软,心慈手软 «Сердце злобно, руки горьки» — жестокий, злобный, вредный человек.

心怀叵测 xīn huái pǒ cè

② 心怀: 民心, 存心; 叵: 不可。 指存心险恶, 不可推测。

- **%** 明·罗贯中《三国演义》第五十 七回:"曹操心怀叵测,叔父若 往,恐遭其害。"
- ◆ 他的为人处世,表明他是一个~ 的人。
- ≈ 居心叵测,包藏祸心
- ≠ 光明磊落

«О том, что носится в сердце, невозможно предположить» — вынашивать недобрые намерения; злой умысел; носить в сердце недоброе.

心慌意乱 xīn huāng yì luàn

△ 心里着慌,乱了主意。

- * 清·吴趼人《二十年目睹之怪现状》第十八回:"孩儿自从接了电报之后,心慌意乱。"
- ◆ 一听到儿子要走,她就~,不知道 该怎么办了。
- ≈ 六神无主

«Душа в смятении, мысли в беспорядке» — быть в полном замешательстве; в панике растеряться; смятение; не в себе.

心灰意懒 xīn huī yì lǎn

- ② 心、意:心思,意志;灰、懒: 消沉,消极。灰心失望,意志消 沉。
- **%** 明•吴承恩《西游记》第四十回: "因此上怪他每每不听我说,故我 意懒心灰,说各人散了。"
- ◆ 我们没有理由因为某一科没考好 而悲观失望,~。
- ≈ 心灰意冷,灰心丧气,心慵意懒 «Душа истлела, мысль не работает» пасть духом; опустить руки; пассивный, безразличный; вешать нос; приходить в уныние; впадать в пессимизм.

心急如焚 xīn jí rú fén

△ 心里急得象着了火一样。形容非常着急。

- * 元·王实甫《西厢记》第一本第四 折: "要看个十分饱。"金圣叹 批: "心急如火,更不能待。"
- 李自成~,只觉得树木伐得太 慢。(姚雪垠《李自成》第二卷 第二十六章)
- ≈ 心急如火,心急火燎
- ≠ 心平气和

«Сердце беспокоится, словно горит» — душа словно пламенем объята; очень беспокоиться, переживать, тревожиться; на месте не сидится; не терпится; сердие не на месте.

心惊肉跳 xīn jīng ròu tiào

△ 形容担心灾祸临头,恐慌不安。

- * 元·无名氏《争报恩》第三折: "不知怎么,这一会儿心惊肉战,这一双好小脚儿再走也走不动了。"
- ◆ 在那个闷热的夜晚,发生了那种 淑娴现在想起还~的事情,使她 的精神受到极大的创伤。(冯德 英《迎春花》第十五章)
- ≈ 心惊肉颤,心惊胆颤

«Душа боится, мышцы прыгают» — беспокоиться по поводу приближающейся опасности; душа неспокойна; потрясенный; не находить себе места; до смерти перепугаться; дрожать от страха; сердце колотится; поджилки трясутся; мороз по коже продирает.

心口如一 xīn kǒu rú yī

- △ 心里想的和嘴里说的一样。形容 诚实直爽。
- 湯・李汝珍《镜花缘》第六十五回: "紫芝妹妹嘴虽厉害,好在心口如一,直截了当,倒是一个极爽快的。"
- ◆ ~,不说假话,这是做人起码应 具有的品质。

- ≈ 表里如一.
- ≠ 心口不一,口是心非,阳奉阴违 «Душа и уста — как одно» — честный; прямой; говорить то, что думаешь; мысли и слова не расходятся.

心劳日拙 xīn láo rì zhuō

- △ 心劳:费尽心机;日:逐日; 拙:笨拙。现多指做坏事的人, 虽然使尽坏心眼, 到头来不但捞 不到好处, 处境反而一天比一天 糟。
- 《尚书•周官》: "作德,心逸 日休,作伪,心劳日拙。
- 但是终于因为我有铁据足以证明 这是毁谤诬蔑,他们徒然 "~", 并不能达到他们的目 的。(邹韬奋《经历•社会的信 用》)

≠ 心逸日休

«Сердце утомилось, а (положение) все более неловкое» — напрасные, неуклюжие потуги; бесплодные мечты; тщетные усилия; напрасный труд.

心领神会 xīn lǐng shén huì

- △ 领、会: 领悟, 理解。指对方没 有明说,心里已经领会。
- **%** 明 吴海 《送傅德谦还临川 序》:"读书有得, 冥然感于 中,心领神会,端坐若失。"
- ♦ 他们之间几乎用不着说话,一个手 势,一个眼神,彼此就可以~了。

≈ 心有灵犀

«Принять сердцем, понять душой» понять; осмыслить; разобраться; схватить на лету; понимать умом и сердцем; проникаться; глубоко осознавать.

心乱如麻 xīn luàn rú má

○ 心里乱得象一团乱麻。形容心里 非常烦乱。

- 元•五实甫《西厢记》第一本第 二折金圣叹批: "此其心乱如麻 可知也。"
- 想到这一点,他~,一夜都没有合 过眼儿。(欧阳山《苦斗》五四)
- ≈ 心绪如麻,心神不定

«На душе путаница, как пенька» быть в полном смятении.

心慕手追 xīn mù shǒu zhuī

- △ 慕:羡慕;追:追求。心头羡 慕, 手上模仿。形容竭力模仿。
- 《晋书•王羲之传赞》: "玩之 不觉为倦, 览之莫识其端, 心慕 手追,此人而已。其余区区之 类,何足论哉!"
- ♪ 对于齐白石大师,虽然我~,却仍 然难以望其项背。

«Душа восхищается, руки следуют» стремиться подражать.

心平气和 xīn píng qì hé

- △ 心情平静,态度温和。指不急 躁, 不生气。
- 宋·苏轼《菜羹赋》: "先生心 平而气和,故虽老而体胖。"
- 一想到事情的前因后果,他也 就~了。
- ≈ 心和气平,平心静气.
- ≠ 心急火燎,心急如焚,发指眦 裂,暴跳如雷,愤愤不平

«Душа спокойна, дух умиротворен» спокойный, сдержанный, мягкий, обходительный; тихо и мирно; в спокойном состоянии.

心如古井 xīn rú gǔ jǐng

- △ 古井: 年代久远的枯井。内心象 不起波澜的枯井。形容心里十分 平静或一点也不动情。
- 器 唐·孟郊《烈女操》诗: 誓不起, 妾心古井水。"

- ◆ 全国受过教育的女子,无论已嫁 未嫁,有夫无夫,个个~,脸若 严霜。(鲁迅《坟•寡妇主 义》)
- ≈ 心如死灰,心如止水,心如槁 木,心如木石

«Душа словно старый колодец» — душа омертвела; душу ничего не трогает.

心无二用 xīn wú èr yòng

- △ 指做事要专心,注意力必须集中。
- ※ 汉・桓谭《新论・专学》: "使 左手画方,右手画圆,令一时俱 成,虽执规矩之心,回剟劂之 手,而不能成者,由心不两用, 则手不并运也。"
- ◆ 必须~,专心致志,才能搞好学习。
- ≈ 心不两用

«Сердце на два не используется» — целиком посвятить себя одному делу; не разбрасываться.

心血来潮 xīn xuè lái cháo

- A 来潮:潮水上涨。指心里突然或 偶然起了一个念头。
- 第 明·许仲琳《封神演义》第三十四回:"但凡神仙,烦恼、嗔痴、爱欲三事永忘……心血来潮者,心中忽动耳。"
- ◆ 不能凭一时~,想干什么就干什么。

≠ 深思熟虑

«Кровь прилила к сердцу» — внезапно прийти к решению; осенило; неожиданно пришедшая мысль.

心猿意马 xīn yuán yì mǎ

□ 心意好象猴子跳、马奔跑一样控制不住。形容心里东想西想,安静不下来。

- ※ 汉·魏伯阳《参同契》注:"心 猿不定,意马四驰。"唐·许浑 《题杜居士》诗:"机尽心猿 伏,神闲意马行。"
- ◆ 做学问可不能~,而应当选定方向,一心一意地钻进去。
- ≠ 专心致志,一心一意

«Сердце — обезьяна, мысли — кони» — быть неустойчивым; метаться; быть раздираемым сомнениями и противоречиями; бросаться от одного к другому; семь пятниц на неделе.

心悦诚服 xīn yuè chéng fú

- ② 悦:愉快,高兴;诚:硬实。由衷地高兴,真心地服气。指真心地服气或服从。
- * 《孟子·公孙丑上》:"以力服 人者,非心服也,力不赡也;以 德服人者,中心悦而诚服也,如 七十子之服孔子也。"
- ◆ 中国队的表演,使人们~, 叹为观 止。
- ≈ 心服口服, 甘拜下风

«Душа радуется честному подчинению» — добровольно, с радостью подчиниться; по внутреннему убеждению.

心照不宣 xīn zhào bù xuān

- 四 照:知道;宣:公开说出。彼此 心里明白,而不公开说出来。
- **卷** 晋·潘岳《夏侯常侍诔》:"心 照神交,唯我与子。"后作"心 照不宣"。
- ◆ 我们彼此~,用不着再多说什么了。

«Сердца знают, но молчат» — понимать без слов; молчаливое взаимопонимание; все ясно без слов.

心织笔耕 xīn zhī bǐ gēng

△ 比喻靠卖文生活。

- * 唐·冯贽《云仙杂记》卷九: "《翰林盛事》云: '王勃所 至,请话为文,金帛丰积,人谓 心织笔耕。'"
- 他这几年靠~维持生活。«Луша ткет, перо пашет» жить за

«Душа ткет, перо пашет» — жить за счет своего художественного творчества.

新硎初试 xīn xíng chū shì

- □ 硎:磨刀石;新硎:新磨出的刀 刃。象新磨的刀那样锋利。比喻 初次施展刚刚掌握好的本领。
- **黎** 《庄子·养生主》: "是以十九 年而刀刃若新发于硎。"
- ❖ 这五百和尚,都是侠禅亲自教出来的,操练了几年,今日~,勇气百倍。(清・吴趼人《二十年目睹之怪现状》第二十五回)
- ≈ 新硼初发,新发于硼 «Первая проба свежего отточенного (ножа)» первый раз показать усвоенное умение; первый выход.

薪尽火传 xīn jìn huǒ chuán

- △ 薪: 柴。柴虽烧尽,火种仍留 传。比喻师父传业于弟子,一代 代地传下去。
- **%** 《庄子·养生主》:"指穷于为 薪,火传也,不知其尽也。"
- ◆ 而陈寅格先生却更看重的是韩愈 在文化上的"奖掖后进,开启来 学",在文化上~,开启后世。 (陈思和《知识分子的民间岗 位》)
- ≈ 薪烬火传

«Хворост сгорел, но огонь передался» — преемственность знаний и опыта; знания учителя, переданные ученикам.

信而好古 xìn ér hào gǔ

② 信:相信;好:爱好。相信并爱 好古代的东西。

- **%** 《论语·述而》:"述而不作, 信而好古。"
- ❖ 这样,我们的~的态度,便发生 了新意义。(钱钟书《写在人生 边上•读<伊索寓言>》)

«Доверять и любить древность» — любитель древности; любить древнюю культуру.

信赏必罚 xìn shǎng bì fá

- △ 信: 真实不欺。有功劳的一定奖 赏,有罪过的一定惩罚。形容赏 罚严明。
- **%** 《韩非子·外储说右上》:"信赏必罚,其足以战。"
- ◆ ~是管理工作中很重要的一项,只 有做到这一点,才能严明工作纪 律,加快工作效率。
- ≈ 赏信必罚,赏罚分明

«Поощрять отличившихся и наказывать провинившихся» — быть скрупулезным в поощрении и наказании; обязательность награды и неизбежность наказания; заслуживающих поощрения поощрять, заслуживающих наказания наказывать; награждать по заслугам и не давать спуску виновным.

信手拈来 xìn shǒu niān lái

- △ 信手: 随手; 拈: 用手指捏取东 西。随手拿来。多指写文章时能 自由纯熟的选用词语或应用典 故,用不着怎么思考。
- **%** 宋·苏轼《次韵孔毅甫集古人句 见赠》诗:"前身子美只君是, 信手拈来俱天成。"
- ◆ 他写文章,下笔千言,仿佛~,其 实可以看出他深厚的文学功底。
- ≈ 信手拈得,信手拈出,随手拈来 «Легко попадать в руки» — легко приходить на ум; легко оперировать; первый попавшийся (подвернувшийся).

信以为真 xìn yǐ wéi zhēn

- A 相信他是真的。指把假的当作真的。
- 第 明・冯梦龙《醒世恒言・李汧公 穷邸遇侠客》: "只因他平日冒 称是宰相房玄龄之后,在人前夸 炫家世,同僚中不知他的来历, 信以为真,把他十分敬重。"

兴风作浪 xīng fēng zuò làng

- 公 兴、作:引起。原指神话小说中 妖魔鬼怪施展法术掀起风浪。后 多比喻煽动情绪,挑起事端。
- * 元·无名氏《锁魔镜》第一折: "嘉州有冷,源二河,河内有一 健蛟,兴风作浪,损害人民。"
- ◆ 就是他在公司里~,把公司业务搅得一团糟。
- ≈ 兴波作浪,兴妖作怪.
- ≠ 息事宁人

«Вызывать ветер и поднимать волны» — обострять положение; осложнять обстановку; поднимать шум; делать погоду.

兴师动众 xīng shī dòng zhòng

- △ 兴:发动;众:大队人马。旧指 大规模出兵。现多指动用很多人 力做某件事。
- **黎** 《吴子·励士》: "夫发号布 令,而人乐闻;兴师动众,而人 乐战;交兵接刃,而人乐死。"
- ◆ 我看不必~了,就咱们两个人去送 一送她吧。
- ≈ 劳师动众

«Поднять полки и двинуть массы» — поднять, мобилизовать массы; беспокоить множество людей.

兴师问罪 xīng shī wèn zuì

- 全 发动军队,声讨对方罪过。也指 大闹意见,集合一伙人去上门责 问。
- ** 宋·沈括《梦溪笔谈》卷二十五: "元昊乃改元,制衣冠礼乐,下令 国中,悉用蕃书、胡礼,自称大 夏。朝廷兴师问罪。"
- ◆ 他们哪里是来拜望我的呵,他们 是来~的。(蒋光慈《田野的 风》)
- ≈ 吊民伐罪.
- ≠ 负荆请罪

«Двинуть войска, чтобы призвать к ответу» — открыто выдвинуть обвинение и призвать виновного к ответу.

兴妖作怪 xīng yāo zuò guài

- ② 比喻坏人破坏捣乱,或坏思想扩 大影响。
- 第 明·周辑《西湖二集·救金鲤海 龙王报德》:"巡海夜叉道:' 你那里得这几件物事,在此兴妖 作怪!"
- ◆ 是这样看起来,完全是张仪那小 子在~啦。(郭沫若《屈原》第 四幕)
- ≈ 兴妖作祟,兴风作浪

«Творить колдовство, устраивать магию» — дьявольские проделки; проделки нечистой силы; наваждение; вводить в искушение; сыграть злую шутку; толкать на ошибки; провоцировать; подстрекать; околдовывать.

星驰电走 xīng chí diàn zǒu

- 型 驰:奔驰;走:跑。象星疾驰, 如电急闪。形容极其迅速。
- 卷 元·杨显之《潇湘雨》楔子: "腿上无毛嘴有髭,星驰电走不 违时,沿河两岸长巡哨,以此加 为排岸司。"

- ◆ 十三妹向大家说了声请了,霎时间~,不见踪影。(《儿女英雄传》10回)
- ≈ 星行电征,星驰电掣,风驰电掣 «(Как) звезды несутся, (как) молния летит» как молния; очень быстро.

星火燎原 xīng huǒ liáo yuán

- □ 一点儿小火星可以把整个原野烧起来。常比喻新生事物开始时力量虽然很小,但有旺盛的生命力,前途无限。
- **%** 《书·盘庚上》: "若火之燎于 原,不可向迩。"
- ◆ 中国共产党刚成立的时候,只有 几十个党员,但是~,不久在全国 各地都有了党组织。
- ≈ 星星之火,可以燎原

«От искры загорелась степь» — мелочь может вызвать катастрофу; из искры возгорелось пламя.

星移斗转 xīng yí dǒu zhuǎn

- ② 斗: 北斗星。星斗变动位置。指 季节或时间的变化。
- 宏元·马致远《陈抟高卧》第三 折:"直睡的陵迁谷变,石烂松 枯,斗转星移。"
- ◆ ~,不觉十年的时间过去了,而我 在研究工作上仍然没有重大突 破,怎么能不着急呢?
- ≈ 星移斗换,斗转星移

«Звезды переместились, и Ковш повернулся» — все изменилось; не те стали времена.

行不由径 xíng bù yóu jìng

- ② 径:小路,引伸为邪路。从来不 走邪路。比喻行动正大光明。
- *《论语·雍也》: "有澹台灭明 者,行不由径,非公事,未尝至 于偃之室也。"

◆ 教我们语文的王老师,是一位~的 老实人。

«Не ходить по ложному пути» — честное и порядочное поведение.

行成于思 xíng chéng yú sī

- 全 行: 做事; 思: 思考。做事情成功是因为多思考, 失败是由于不经心。指做事情要多思考, 多分析。
- **黎** 唐·韩愈《进学解》: "行成于 思,毁于随。"
- ◆ ~,做事情要多动动脑子,好好 地想想。

«Успех в делах определяется мыслью» — успех в делах определяется тщательным анализом и обдумыванием; тщательное продумывание — залог успеха.

行将就木 xíng jiāng jiù mù

- △ 行将:将要;木:指棺材。指人 寿命已经不长,快要进棺材了。
- **%** 《左传·僖公二十三年》:"我 二十五年矣,又如是而嫁,则就 木焉。"
- ◆ 我已是~之人,只求你们年轻人能 够好好地工作、生活。
- ≈ 日薄西山,奄奄一息.
- ≠ 风华正茂

«Вот-вот — и гроб» — человеческая жизнь быстротечна; одной ногой стоять в могиле; быть на пороге смерти; глядеть в могилу; на погост проситься.

行尸走肉 xíng shī zǒu ròu

- ② 行尸:可以走动的尸体;走肉: 会走动而没有灵魂的躯壳。比喻 不动脑筋,不起作用,糊里糊涂 过日子的人。
- ***** 晋·王嘉《拾遗记》卷六: "夫 人好学,虽死若存; 不学者,虽 存,谓之行尸走肉耳。"

◆ 一个人如果只想到自己,那无异 于~,纵使能活一百岁,也是没有 意义的。

«Шагающий труп, идущая плоть» — праздный, не имеющий значимости, глуповатый человек; тунеядец; дармоед; лоботряс.

行同狗彘 xíng tóng gǒu zhì

- □ 旧时指人无耻, 行为和猪狗一样。
- **黎** 汉·贾谊《治安策》:"故此一 豫让也,反君事仇,行若狗彘, 已而抗节致忠,行出乎列士,人 主使然也。"
- ◆ 此人一惯偷鸡摸狗,~,谁能看得 起他呢?
- ≈ 行同禽兽

«Вести себя, как собака и свинья» — безобразное поведение; бесстыдный; бессовестно; потерять человеческий облик; лишиться всего человеческого.

行远自迩 xíng yuǎn zì ěr

- △ 自:从;迩:近。走远路必须 要从最近的一步走起。比喻做 事情都得由浅入深,一步步前 进。
- *《礼记·中庸》:"君子之道,辟(譬)如行远必自迩,辟(譬)如登高必自卑。"
- ◆ ~, 学习要先打好基础, 然后再 逐步加深。
- ≈ 登高自卑

«Дальний путь начинается с первого шага» — от простого — к сложному, от малого — к большому; постепенно, шаг за шагом.

行云流水 xíng yún liú shuǐ

② 形容文章自然不受约束,就象漂 浮着的云和流动着的水一样。

- **%** 宋·苏轼《答谢民师书》: "所 示书教及诗赋杂文,观之熟矣; 大略如行云流水,初无定质,但 常行于所当行,止于不可不 止。"
- ◆ 结构如~,层次分明,先后呼应。(茅盾《〈力原〉读后感》)

«Плывущие облака и текущие воды» — свободный, подвижный, живой; скоротечный.

形单影只 xíng dān yǐng zhī

- A 形: 身体; 只: 单独。只有自己的身体和自己的影子。形容孤独, 没有同伴。
- **%** 唐·韩愈《祭十二郎文》: "承 先人后者,在孙惟汝,在子惟 吾,两世一身,形单影只。"
- ◆ 她初到这个单位,谁都不认识, 感到~,但很快就和大家混熟了。
- ≈ 影单形只,形孤影只,孤身只影. ≠ 成双作对

«Одинокое тело и одинокая тень» — одинокий, бесприютный, сиротливый.

形格势禁 xíng gé shì jìn

- △ 格:阻碍;禁:制止。指受形势 的阻碍或限制,事情难于进行。
- **%** 《史记·孙子吴起列传》: "夫解杂乱纷纠者不控捲,救斗者不搏戟,批亢捣虚,形格势禁,则自为解耳。"
- ◆ 由于~,我虽然有些想法,却也无能为力。
- ≈ 形禁势格

«Обстановка запрещает» — быть связанным обстоятельствами; иметь много препон и преград в решении вопросов.

形迹可疑 xíng jì kě yí

△ 举动和神色值得怀疑。

- 場 清・蒲松龄《聊斋志异・房文 淑》: "邓以形迹可疑,故亦不 敢告人,托之归宁而己。"
- ◆ 最近几天,总有几个~的人在他家 门口晃来晃去。

«Образ действий вызывает сомнения»— сомнительный, подозрительный; вызывающий сомнение.

形枉影曲 xíng wǎng yǐng qū

- △ 东西的形状歪斜了,它的影子也 就弯曲了。比喻有什么原因就会 有什么结果。
- **%** 《列子·说符》: "形枉则影曲,形直则影正。"
- ~,所以我们一定要注意自己的言 行,以免造成什么不良影响。

«Изменилась форма вещи, изменилась и тень» — каковы причины, таковы и результаты.

形销骨立 xíng xiāo gǔ lì

△ 销: 消瘦。形容身体非常消瘦。

- **%** 《南史·梁本纪》: "帝形容本 壮,及至都,销毁骨立。"
- ◆ 他得了癌症,现在已经被病痛折 磨得~了。
- ≈ 瘦骨伶仃,形容枯槁

«Форма истощилась, кости стоят» — сильно исхудать; кожа да кости.

形形色色 xíng xíng sè sè

- ② 形形:原指生出这种形体;色 色:原指生出这种颜色。指各式 各样,种类很多。
- **%** 《列子·天瑞》: "有形者,有 形形者,有色者,有色色者。"
- ◆ 人上一百, ~, 难免良莠不一, 何况是上千上万。(姚雪垠《李 自成》第一卷第六章)
- ≈ 五花八门

«Много форм, много цветов» — разнообразный, многообразный; различные по форме.

形影不离 xíng yǐng bù lí

- ② 象形体和它的影子那样分不开。 形容彼此关系亲密,经常在一起。
- 審 清·纪昀《阅微草堂笔记》卷二:"青县农家少妇,性轻佻, 随其夫操作,形影不离。"
- 他们俩是一对~的好朋友。
- ≈ 形影相随,形影相依,如影随 形,朝夕相处

«Форма и тень не расстаются» — быть всегда вместе; неразлучный.

兴高采烈 xìng gāo cǎi liè

- 四 兴:原指志趣,后指兴致;采:原 指神采,后指精神;烈:旺盛。原 指文章志趣高尚,言词犀利。后多 形容兴致高,精神饱满。
- 審 南朝梁·刘勰《文心雕龙·体性》: "步夜俊侠,故兴高而采烈。"
- ◆ 阿二忽然对于曾沧海的威吓全没 怕惧,反而~的说起来了。(茅 盾《子夜》四)
- ≈ 兴致勃勃,欢天喜地.
- ≠ 无精打采,闷闷不乐,郁郁寡欢 «Настрой высокий, дух горячий» воодушевление и бурный восторг; с радостью и восторгом; ликовать; торжествовать; радостно и восторженно.

幸灾乐祸 xìng zāi lè huò

- ② 幸: 高兴。指人缺乏善意,在别 人遇到灾祸时感到高兴。
- **%** 《左传·僖公十四年》: "背施 无亲,幸灾不仁。"又《庄公二 十年》: "今王子颓歌舞不倦, 乐祸也。"

- ◆ 对于同学的缺点和错误,我们不 应采取~的态度。
- ≠ 兔死狐悲

«Радоваться горю, радоваться несчастью» — радоваться чужому горю; злорадствовать.

兄肥弟瘦 xiōng féi dì shòu

△ 旧喻兄弟相爱,临难争死。

- 器《后汉书·赵孝传》: "及天下 乱,人相食。孝弟礼为饿贼所 得,孝闻之,即自缚诣贼,曰: '礼久饿羸瘦,不如孝肥饱。' 贼大惊,并放之。"
- ◆ 友于兄弟,分形共气,~,无复相 代之期;让枣推梨,长罢欢愉之 日。(《南史•梁武陵王传》)

«Старший брат жирный, младший худой» — жертвовать собой ради спасения ближнего; теплые отношения между братьями; братья готовы жертвовать собой ради спасения жизни другого.

汹涌澎湃 xiōng yǒng péng pài

- ② 汹涌:洪水猛烈上涌的样子;澎湃:波浪互相撞击。形容声势浩大,不可阻挡。
- **黎** 汉·司马相如《上林赋》:"沸 乎暴怒,汹涌澎湃。"
- ◆ ~的大海,碧波万顷的湖泊,奔腾 不息的江河,飞流直下的瀑布, 都是水表现出来的一幅又一幅蔚 为壮观的奇景。

≈ 波澜壮阔

«Бурлить и кипеть, вздыматься и биться» — бурлить, клокотать, кипеть; бушевать; яростный, бурный; бурно и неудержимо.

胸无城府 xiōng wú chéng fǔ

△ 城府:城市和官署,比喻难于揣测的深远用心。形容待人接物坦率真诚,心口如一。

- 《宋史·傅尧俞传》: "尧俞厚重言寡,遇人不设城府,人自不 双欺。"
- 他~,说话直来直去。
- ≈ 心无城府
- ≠ 高深莫测

«Нет в душе крепостей и резиденций»— не таить на душе; с открытой душой; откровенный, прямой; прямодушие; открытый, прямой характер; душа нараспашку.

胸无点墨 xiōng wú diǎn mò

- 企 肚子里没有一点墨水。指人没有 文化。
- * 清·淮阴百一居士《壶天录》卷上: "某家本殷实,父母以独子故,甚爱之,读书十年,胸无点墨。"
- ◆ 你别看他每天滔滔不绝的,实际 是个~的人。
- ≈ 胸中无墨,目不识丁.
- ≠ 学富五车,满腹经纶

«На груди нет капель туши» — неграмотный, неуч; голова не обременена знаниями; не иметь никакого образования.

雄飞雌伏 xióng fēi cí fú

- 全 雄飞: 比喻奋发有为; 雌伏: 比喻隐藏, 不进取。旧时借喻雄心奋发、锐意上进与隐退出世、不思进取的两种表现。
- **%** 《后汉书·赵典传》:"大丈夫 当雄飞,安能雌伏!"
- ◆ 一个班的学生中,~各有其人。

«Самец взлетел, самка опустилась» — каждому свое: кто-то стремится к высоким целям, кто-то к покою и удовлетворенностью имеющимся.

雄鸡断尾 xióng jī duàn wěi

- ② 断尾: 断去尾巴。本指雄鸡因怕 做祭祀的牺牲而自残其身。后比 喻人怕被杀而自尽。
- 卷 《左传·昭公二十二年》: "宾孟 适郊,见雄鸡自断其尾。问之,侍 者曰:'自惮其牺也。'"
- ◆ 有的士兵怕上战场,一听说要打 仗了,就先来个~,自残其身。

«Петух сломал (себе) хвост» — умный человек старается остаться в тени, чтобы избежать белы.

雄姿英发 xióng zī yīng fā

△ 姿容威武雄壮。

- * 宋·苏轼《念奴娇·赤壁怀古》词: "遥想公瑾当年,小乔出嫁了,雄姿英发。"
- ◆ 当年,许多热血青年~,奔赴边疆,开荒拓土。

«Молодецкий вид, героические поступки» — молодецкая, военная выправка; удаль.

熊罴入梦 xióng pí rù mèng

- △ 旧时用于祝人生子。出 **处:**《诗 经·小雅·斯干》:"维熊维 罴,男子之祥。"
- ◆ 不到时数日,那拉贵人即怀酸作呕,患起病来。咸帝命太医诊视,奏称~,龙凤呈祥。(《慈禧太后演义》五回)
- ≈ 熊罴叶梦,熊罴之祥

«Медведей в (вашем) сне» — пожелание рождения сына; поздравление с рождением сына.

休戚相关 xiū qī xiāng guān

△ 休: 欢乐, 吉庆; 戚: 悲哀, 忧愁。忧喜、福祸彼此相关联。形容关系密切, 利害相关。

- 《国语·周语下》: "晋国有忧,未尝不戚,有庆,未尝不怡。……为晋休戚,不背本也。"
- ◆ 《红楼梦》中四大家族~,一荣具 荣,一损具损。
- ≈ 息息相关

«Вместе делить радость и горе» — жить одними интересами; неразрывная связь.

修饰边幅 xiū shì biān fú

- 边幅:本指布帛的边缘,比喻人的仪表。修饰整个人的仪表。也比喻修饰表面,而不注重实际。
- 《后汉书·马援传》: "天下雄雌未定,公孙不吐哺走迎国士,与图成败,反修饰边幅,如偶人形。此子何足久稽天下士平?"
- ◆ 他日卷土重来,不过~,而与长 江大局无与也。(章炳麟《与熊 克武书》)
- ≠ 不修边幅

«Украсить кайму ткани» — прихорашиваться, наряжаться.

秀而不实 xiù ér bù shí

- △ 秀: 庄稼吐穗开花; 实: 结果 实。开花不结果。比喻只学到一 点皮毛,实际并无成就。
- **%** 《论语·子罕》:"苗而不秀者 有矣夫。秀而不实者有矣夫。"
- ◆ 他学习成绩表面上还不错,但是 ~,学得并不扎实。
- ≈ 华而不实,苗而不秀

«Колоситься, но не плодоносить» — пустоцвет; поверхностные знания, не дающие никакого результата.

秀外慧中 xiù wài huì zhōng

△ 秀: 秀丽; 慧: 聪明。外表秀丽,内心聪明。

- 審 唐·韩愈《送李愿归盘谷序》:"曲眉丰颊,清声而便体,秀外而慧中。"
- ◆ 他的小女儿温柔娟秀,伶俐乖 巧,真是~,被他视为掌上明珠。
- ≈ 金相玉质.
- ≠ 金玉其外,败絮其中;绣花枕头 «Прекрасен внешне и мудр внутренне» — прекрасен и телом и душой; и лицом пригож, и умом хорош.

袖手旁观 xiù shǒu páng guān

- ② 把手笼在袖子里,在一旁观看。 比喻置身事外,既不过问,也不 协助别人。
- 審 唐·韩愈《祭柳子厚文》: "不善善为研,血指汗颜,巧匠旁观,缩手袖间。"宋·苏轼《朝辞赴定州论事状》: "奕棋者胜负之形,虽国工有所不尽,而袖手旁观者常尽之。"
- ≈ 隔岸观火,见死不救,作壁上 观,坐观成败.
- ≠ 拔刀相助,见义勇为

«Спрятать (руки) в рукава и наблюдать со стороны» — сторонний наблюдатель; занимать позицию пассивного созерцателя.

虚词诡说 xū cí guǐ shuō

- △ 虚:虚假;诡:欺诈。指虚假不 实的话,虚夸怪异的说法。
- * 《史记·司马相如列传》:"相如虽多虚词滥说,然其要归引之节俭,此与《诗》之风谏何异。"
- ◆ 关于这件事,各地流传着各种~, 令人难以甄别。
- ≈ 虚词滥说

«Пустые слова, лживые речи» — вранье; пустословие; болтовня; слухи.

虚怀若谷 xū huái ruò gǔ

- △ 虚:谦虚;谷:山谷。胸怀象山谷一样深广。形容十分谦虚,能容纳别人的意见。
- **黎** 《老子》:"敦兮其若朴,旷兮 其若谷。"
- ◆ 每个人都应有~的态度,遇事不 固执己见。
- ≠ 骄傲自满

«Открытая душа, словно ущелье» — исключительно скромный; уступчивый; учтивый; легко принимающий иное мнение.

虚骄恃气 xiù jiāo shì qì

- △ 虚骄:虚浮而骄矜;恃气:凭着 意气。虚浮骄矜,意气用事。
- **%** 《庄子·达生》:"纪渻子为王 养斗鸡,十日而问鸡已乎。曰: '未也,方虚骄而恃气。'"
- ♣ 凡是~、自以为是的人,是很难有 进步的。

«Пустой и амбиционный дух» — самонадеянный, самоуверенный; задаваться; зазнайство и заносчивость.

虚情假意 xū qíng jiǎ yì

- △ 虚: 假。装着对人热情,不是真 心实意。
- 等明・吴承恩《西游记》第三十回: "那妖精巧语花言,虚情假意的答道: '主公,微臣自幼儿好习弓马,采猎为生。'"
- ◆ 她对人总是~,时间一长,人们都 看清了她,因而就和她疏远了。
- ≈ 假仁假义,矫言伪行.
- ≠ 真心实意, 诚心诚意, 实心实意 «Пустые чувства, фальшивые мысли» ложное сочувствие; показные чувства; притворство.

虚无缥缈 xū wú piāo miǎo

- △ 虚无: 空虚; 缥缈: 隐隐约约, 若有若无的样子。形容空虚渺 茫。
- * 唐·白居易《长恨歌》: "忽闻海上有仙山,山在虚无缥缈间。"
- ◆ 连她自己也觉得,她那些设想只 不过是一些~、无法实现的幻想。
- ≈ 虚无缥缈

«Пустота, в которой что-то мерещится» — призрачный, нереальный, иллюзорный; туманный; беспочвенный; пустой.

虚有其表 xū yǒu qí biǎo

- △ 虚: 空; 表: 表面,外貌。空有 好看的外表,实际上不行。指有 名无实。
- * 唐·郑处诲《明皇杂录》:"嵩 既成,上掷其草于地,曰:'虚 有其表耳。'"
- ◆ 表面看上去他挺精明的,可实际 上却是~,什么事也办不好。
- ≈ 空有其表,徒有其表,华而不实 «Пустота, имеющая свое выражение» одна лишь видимость; пустая формальность; формальный, чисто внешний.

虚与委蛇 xū yǔ wēi yí

- ② 虚: 假; 委蛇: 随便应付。指对 人虚情假意,敷衍应酬。
- 祭《庄子·应帝王》:"乡吾示之以未始出吾宗,吾与之虚而委蛇。"
- ◆ 为了工作,我只好与这些讨厌的 人物~一番。

≠ 倾心吐胆

«Притворно общаться» — кое-как ладить; скрепя сердце принимать; соблюдать приличия; отделываться пустыми обещаниями; халтурить; отбояриваться.

虚张声势 xū zhāng shēng shì

- △ 张: 铺张, 夸大。假装出强大 的气势。指假造声势, 借以吓 人。
- 第 唐·韩愈《论淮西事宜状》: "淄青、恒冀两道,与蔡州气类 略同,今闻讨伐元济,人情必有 救助之意,然皆暗弱,自保无 暇,虚张声势,则必有之。"
- ◆ 虽然他还在那里大叫大嚷,其实 不过是在~,借以吓人而已。

«Пустое величие, фальшивая сила» — впустую грозиться; пыжиться; блефовать; делать грозный вид.

虚左以待 xū zuǒ yǐ dài

- **企** 虚: 空着; 左: 古时以左为尊; 待: 等待。空着尊位恭候别人。
- **黎** 《史记·魏公子列传》: "公子 从车骑,虚左,自迎夷门侯 生。"
- ◆ 这次学术讨论会,我们~,等着您来给我们作一次报告。
- ≈ 虚位以待

«Пустое (место) слева — в ожидании» — ждать почетного, дорогого гостя.

嘘枯吹生 xū kū chuī shēng

- 显 嘘:呵气。枯了的吹气使生长,生长着的吹气使枯干。形容口才好,能把活的说死,死的说活。
- **黎** 《后汉书·郑太传》:"孔公 绪,清淡高论,嘘枯吹生,并无 军旅之才,执锐之干。"
- ▶ 陵夷至于魏、晋,浮屠稍炽, 以~为能事。(章炳麟《实学报 叙》)

«Оживлять высохшее и вдыхать жизнь» — живая дискуссия, в ходе которой есть и критика, есть и восхищение; красноречие; дар речи.

栩栩如生 xǔ xǔ rú shēng

- A 栩栩: 活泼生动的样子。指艺术 形象非常逼真,如同活的一样。
- 《庄子·齐物论》: "昔者庄周 梦为胡蝶,栩栩然胡蝶也,自喻 适志与!不知周也。俄然觉,则 茫茫然周也。"
- ❖ 这些画里的虾所以~,是由于他 深刻观察过真正的虾的生活,笔 墨变化、写照已经达到了极高境 界的缘故。(秦牧《虾趣》)
- ≈ 宛然如生,活灵活现

«Подвижное, словно живое» — прекрасно сделанный художественный образ, словно живой.

玄之又玄 xuán zhī yòu xuán

- △ 原为道家语,形容道的微妙无 形。后多形容非常奥妙,不易理 解。
- * 《老子》第一章: "玄之又玄, 众妙之门。"
- ◆ 你的这套理论,真是~,令人无法 理解。

«За сокровенным следует сокровенное / глубже глубокого» — нечто таинственное и загадочное.

悬河泻水 xuán hé xiè shuǐ

- 悬河:瀑布;泻水:水很快地往下流。河水直往下泻。比喻说话 滔滔不绝或文辞流畅奔放。
- 審 南朝宋・刘义庆《世说新语・赏誉》: "郭子玄语议,如悬河泻水,注而不竭。"《晋书・郭象传》: "听象语如悬河泻水,注而不竭。"
- 他很善于雄辩,每当与人争论起来的时候,他的话如同~,使人无法插嘴。
- ≈ 滔滔不绝

«Падающая река, струящаяся вода»— неиссякаемое красноречие; блестящая аргументация.

悬梁刺骨 xuán liáng cì gǔ

△ 形容刻苦学习。

- 《战国策·秦策一》:"(苏秦)读书欲睡,引锥自刺其股。"《太平御览》卷三百六十三引《汉书》:"孙敬字文宝,好学,晨夕不休,及至眠睡疲寝,以绳系头,悬屋梁。后为当世大儒。"
- ◆ 他在学术上的成就绝不是偶然 的,他从年轻的时候,就有一种~ 的顽强的学习精神。
- ≈ 悬梁刺股,悬头刺股,引锥刺 股,囊萤积雪,凿壁偷光,雪案 带窗

«Подвесить балку, исколоть кости» — уйти с головой в учебу.

悬崖勒马 xuán yá lè mǎ

- △ 悬崖: 高而陡的山崖; 勒马: 收住缰绳,使马停步。在高高的山崖边上勒住马。比喻到了危险的边缘及时清醒回头。
- **%** 清·纪昀《阅微草堂笔记》:"此书生悬崖勒马,可谓大智矣。"
- ◆ 虽然你已经铸成了大错,但~,现 在还来得及,不要再继续错下去 了。
- ≈ 临崖勒马

«Сдержать коня на краю пропасти» — одуматься в последний момент; использовать последний шанс к спасению; остановиться на краю пропасти.

旋乾转坤 xuán qián zhuǎn kūn

△ 扭转天地。比喻从根本上改变社 会面貌或已成的局面。也指人魄 力极大。

- 審 唐·韩愈《潮州刺史谢上表》: "陛下即位以来,躬亲听断,旋 乾转坤。"
- ◆ 我是不相信文艺的~的力量的,但倘有人要在别方面应用他,我以为也可以。譬如"宣传"就是。(鲁迅《三闲集•文艺与革命》)

≈ 旋转乾坤

«Поворачивать небо, перевертывать землю» — обладать огромной силой; таить в себе титаническую энергию; колоссальный.

烜赫一时 xuǎn hè yī shí

- △ 烜赫: 声势很盛。在一个时期内 名声威势很盛。
- **%** 宋·王安石《上杜学士书》: "虽将相大臣,气势烜赫,上所 尊宠……一有罪过,纠诘按 治。"
- ◆ 然而,七百年前,它却的的确确曾经是欧亚大陆~的中心。(秦牧《访蒙古古都遗迹》)

«Прославиться в один момент» — когда-то был прославленным и могучим; былые слава и мошь.

癣疥之疾 xuǎn jiè zhī jí

- △ 癣疥:两种皮肤病。比喻无关紧要的小问题和小毛病。
- **%** 《吕氏春秋·直谏》:"夫齐之 于吴也,疥癣之病也。"
- ❖ 这种公司内部管理上的漏洞,不过是~,暂时不足为虑。
- ≈ 疥癞之疾.
- ≠ 心腹之患,不治之症

«Болезнь чесотки и лишая» — мелочь; маленькая ошибка; крошечная проблема, по поводу которой не стоит беспокоиться.

炫玉贾石 xuàn yù gǔ shí

- △ 炫: 夸耀; 贾: 卖。拿玉吸引 人,卖出的却是石头。比喻说的 和做的不相符合。
- 祭 汉·扬雄《法言·问道》:"炫 玉而贾石者,其狙诈乎?"《新 唐书·柳浑传》:"是夫炫玉而 贾石者也,往必见擒,何贼之 攘。"
- ❖ 这个人最大的毛病就是不老实,~ 是他的拿手好戏。

«Рекламировать яшму, а продавать камни» — слова расходятся с делами; говорить одно, а делать другое; обманывать.

学而不厌 xué ér bù yàn

- **四** 厌:满足。学习总感到不满足。 形容好学。
- **%** 《论语·述而》: "默而识之, 学而不厌, 诲人不倦, 何有于我 哉?"
- ◆ 他无论工作多忙,都要抽出一定 的时间学习,从不间断。这种~的 精神,是值得我们学习的。
- ≈ 精益求精,百尺竿头,好学不倦 «Учиться, но не удовлетворяться» стремление к учебе; ненасытная жажда знаний; неустанное овладение знаниями

学富五车 xué fù wǔ chē

- <u>五</u>五车:指五车书。形容读书多, 学识丰富。
- **%** 《庄子·天下》:"惠施多方, 其书五车。"
- ❖ 这位老学者~,在无机化学方面有 很深的造诣。
- ≈ 学究天人,八斗之才,满腹经纶.
- ≠ 胸无点墨, 才疏学浅

«Науками богат на пять повозок» — крупный ученый; знаток, обладающий большой библиотекой и знаниями.

雪泥鸿爪 xuě ní hóng zhǎo

- ② 雪泥:融化着雪水的泥土。大雁 在雪泥上踏过留下的爪印。比喻 往事遗留的痕迹。
- ※ 宋·苏轼《和子由渑池怀旧》诗:"人生到处知何似,应似飞鸿踏雪泥。泥上偶然留指爪,鸿飞那复计东西。"
- ◆ 我又回到小时上学的城市,这里已经发生了极大的变化,然而~,依稀可见,勾起了我对往事的回忆。

≈ 雪爪鸿泥

«Следы лебедя на заснеженной грязи» — мимолетное, незначительное событие; быстро исчезающие следы человеческой жизни; следы прошедших событий.

雪虐风饕 xuě nüè fēng tāo

- △ 虐:暴虐;饕:贪残。又是刮风,又是下雪。形容天气非常寒冷。
- * 唐·韩愈《祭河南张员外文》: "岁弊寒凶,雪虐风饕。"
- ◆ 虽然~,但那几株腊梅却还是含芳 吐艳,生机盎然。

«Снег мучает, ветер кусает» — лютый холод; трескучий мороз; жестокая непогола.

雪上加霜 xuě shàng jiā shuāng

- ② 比喻接连遭受灾难,损害愈加严 重。
- **黎** 宋·释道原《景德传灯录》卷十 九: "饶你道有什么事, 犹是头 上着头, 雪上加霜。"
- ◆ 父亲突然去逝了,~的是,母亲又 病倒了,他的日子更加难过了。
- ≈ 祸不单行.
- ≠ 锦上添花

«На снег добавился иней» — беда за бедой; беда не приходит одна.

血流成河 xuè liú chéng hé

△ 形容被杀的人极多。

- **%** 《旧唐书·李密传》: "尸骸蔽 野,血流成河,积怨满于山川, 号哭动于天地。"
- ▶ 周师到了牧野,和纣王的兵大战,杀得他们尸横遍野,~,连木棍也浮起来,仿佛水上的草梗一样。(鲁迅《采薇》)
- 血流漂杵, 血肉横飞«Кровь течет, становясь рекой» множество убитых; массовые убийства; кровь рекой.

血气方刚 xuè qì fāng gāng

- ② 血气:精力;方:正;刚:强 劲。形容年青人精力正旺盛。
- **%** 《论语·季氏》:"及其壮也, 血气方刚,戒之在斗。"
- ❖ 这些年轻小伙子,一个个~,象小 老虎一样。
- ≈ 血气方盛

«Кровь и дыхание в самой силе» — полный сил и энергии; находиться в расцвете сил.

血肉相连 xuè ròu xiāng lián

- ② 象血和肉一样相互联系着。比喻 关系十分密切,不可分离。
- * 宋·洪迈《雷击王四》: "趋视 之,二百钱乃在其胁下皮内,与 血肉相连。"
- ◆ 你和党的关系,不能不是这样息息相关,~呵。(闻捷《布沙热,我要为你唱一支歌》)
- ≈ 唇齿相依

«Кровь и плоть взаимно едины» — кровный, родственный; тесно связанный друг с другом.

薫天赫地 xūn tiān hè dì

- △ 薫天: 气势极盛的样子; 赫:显明,盛大。形容气焰炽盛。
- 器 唐·张九龄《南阳道中》诗: "兹邦称贵近,与世尝薰赫。"
- ◆ 想当初,他们家也是一个~的富贵 人家,没想到十几年的功夫就败 落成这个样子。
- ≈ 气焰薰天

«Растрогать небо и осветить землю» — обладать огромным влиянием и силой.

薰莸同器 xūn yóu tóng qì

- △ 薫:香草,比喻善类;莸:臭草,比喻恶物。香草和臭草放在一起。比喻善恶同处,恶者掩善。
- 《孔子家语·观思》: "回闻薰 莸不同器而藏,尧桀不共国而 治,以其类异也。"
- 现自国民党议员奉令取消以来, 去者得避害马败群之谤,留者仍 蒙~之嫌。(蔡东藩、许廑父 《民国通俗演义》第三十八回)
- ≠ 薰莸异器

«Благовонные и вонючие (травы) — в одном сосуде» — смешивать, не различать добро и зло.

寻根究底 xún gēn jiū dǐ

- □ 追求根底。一般指追问一件事的 原由。
- *精·曹雪芹《红楼梦》第一百二十回:"似你这样寻根究底,便是刻舟求剑,胶柱鼓瑟了。"
- ❖ 这个学生对学习有股钻劲,什么 问题都想∼。
- ≈ 寻根问底,寻根追底,拔树寻根,溯流徂源,刨根问底,探本求源

«Искать корни, изучать основы» — докапываться до корней; доходить до сути; тщательно исследовать; вскрывать первопричину.

寻花问柳 xún huā wèn liǔ

- △ 花、柳:原指春景,旧时亦指娼 妓。原指赏玩春天的景色。后旧 小说用来指宿娼。
- 器 唐·杜甫《严中丞枉驾见过》 诗:"元戎小队出郊坰,问柳寻 花到野处。"
- ◆ 他的儿子很不成器,正经本事一 点儿也没有,整天只知道~,饮酒 宿娼。
- ≈ 寻花觅柳,眠花卧柳

«Искать цветы, интересоваться ивами» — любоваться весенним пейзажем; вести распутный образ жизни; искать женщин легкого поведения; распутничать; ходить в публичный дом.

寻死觅活 xún sǐ mì huó

- ② 寻: 求,找。闹着要死要活。多 指用自杀来吓唬人。
- **%** 元·关汉卿《金钱池》第二折: "只为杜蕊娘他把俺赤心相待, 时常与这虔婆合气,寻死觅活, 无非是为俺家的缘故。"
- ◆ 昨天晚上,楼上的新娘子不知为什么~地大闹。

«Искать смерть, искать жизнь» — запугивать, шантажировать самоубийством; не хочется жить (от горя, от удара).

寻行数墨 xún háng shǔ mò

- ② 寻行:一行行地读:数墨:一字字地读。指只会诵读文句,而不能理解义理。也指专在文字上下功夫。
- ** 宋·释道原《景德传灯录》: "口内诵经千卷,体上问经不识。不解佛法圆通,徒劳寻行数墨。"

刚刚学会认字的小学生读书时, 只会~,要过两年,才能学会理解 文章的意思。

≈ 寻章摘句

«Измерять строки и считать знаки» — овладевать формой, не понимая содержания; начетнический подход к материалу.

寻章摘句 xún zhāng zhāi jù

- ② 寻:找;章:篇章;摘:摘录。 旧时读书人从书本中搜寻摘抄片 断语句,在写作时套用。指写作 时堆砌现成词句,缺乏创造性。
- 《三国志·吴书·孙权传》: "遣都尉赵咨使魏。"裴松之注 引《吴书》:"虽有余闲,博览 书传历史,藉采奇异,不效诸生 寻章摘句而己。"
- ❖ 这不过是~的文字游戏,根本不能 算诗。
- ≈ 寻行数墨

«Искать статьи, выдергивать фразы» — вырывать цитаты из текста; манипулировать прописными истинами; гнаться за красивой фразой.

循规蹈矩 xún guī dǎo jǔ

- ② 循、蹈:遵循,依照。规、矩是 定方圆的标准工具,借指行为的 准则。原指遵守规矩,不敢违 反。现也指拘守旧准则,不敢稍 做变动。
- **黎** 宋·朱熹《答方宾王书》:"循 涂守辙,犹言循规蹈矩云尔。"
- ◆ 我只求你~地去做人,帮助父兄去 守业。(老舍《新时代的旧悲剧》)
- ≈ 安分守己,绳趋尺步,折矩周 规,蹈常袭故
- ≠ 胡作非为,肆无忌惮,肆行无 忌,无法无天,放纵不羁

«Следовать правилам, придерживаться этикета» — строго держаться рамок приличия и правил поведения; строго следовать протоколу; следовать устоявшимся, общепринятым нормам (правилам, законам, установкам); не проявлять инициативы.

循环往复 xún huán wǎng fù

- ② 周而复始,去而复来。指反复进 行,没有止息。
- **%** 汉 · 司马迁《史记 · 高祖本纪》: "太史公曰: '……三王 之道若循环,终而不止。'"
- ◆ 实践、认识、再实践、再认识, 这种形式, ~以至无穷, 而实践 和认识之每一循环的内容, 都比 较地进到了高一级的程度。
- ≈ 周而复始

«Обращаться по кругу, постоянно возвращаясь» — постоянная, безостановочная циркуляция; цикличное повторение.

循序渐进 xún xù jiàn jìn

- △ 指学习工作等按照一定的步骤逐 渐深入或提高。
- **黎** 《论语·宪问》: "不怨天,不 尤人,下学而上达,知我者其天 乎?"朱熹注: "此但自言其反 己自修,循序渐进耳。"
- 学习是个~的过程,谁也不可能一朝一夕之间就学会所有的知识。
- ≠ 揠苗助长

«Идти по порядку, постепенно углубляясь» — постепенно, последовательно продвигаться вперед.

循循善诱 xún xún shàn yòu

△ 循循: 有次序的样子; 善: 善于: 诱: 引导。指善于引导别人进行学习。

- **%** 《论语·子罕》:"夫子循循然善诱人。"
- ◆ 在教学方法上要运用启发式,要 ~,应避免注入式教法。

«Стремиться вести (за собой) шаг за шагом» — постепенно углублять знания учащихся; терпеливое и искусное обучение (воспитание, преподавание); терпеливо (постепенно, исподволь, умело) учить (воспитывать, наставлять, поучать).

徇私舞弊 xùn sī wǔ bì

- △ 徇: 曲从; 舞: 舞弄, 耍花样。 为了私人关系而用欺骗的方法做 违法乱纪的事。
- 第 明·施耐庵《水浒全传》第八十三回:"谁想这伙官员,贪滥无厌,徇私作弊,克减酒肉。"
- ❖ 这种~的事情,他绝不会干。
- ≈ 贪赃枉法,徇情枉法,徇私枉法.
- ≠ 廉洁奉公,公事公办

«В погоне за частным наносить зло» идти на злоупотребления в погоне за личной выголой.

Y

压倒元白 yā dǎo yuán bái

- △ 元、白:指唐代诗人元稹和白居 易。用来比喻作品胜过同时代有 名的作家。
- * 五代·王定保《唐摭言·慈恩寺题名游赏赋咏杂记》卷三:"时元、白俱在,皆赋诗于席上。唯刑部杨汝士侍郎后成。元、白览之失色。……汝士其日大醉,归谓子弟曰:'我今日压倒元、白。'"
- ❖ 这位青年作家的作品,风靡一时,颇有~之势。

«Превзойти Юань (Чжэня) и Бо (Цзюи)» — быть величайшим художником (писателем, поэтом) своего времени; превзойти всех литературных соперников.

鸦默雀静 yā mò què jìng

- △ 连乌鸦麻雀的声音都没有。形容 没有一点声息。
- * 宋·苏轼《绝句三首》: "天风吹雨入阑干,乌鹊无声夜向阑。"
- ≈ 鸦雀无声,鸦雀无闻,万籁俱寂.
- ≠ 人声鼎沸,人喊马嘶

«Вороны стихли, воробьи смолкли» — полная, абсолютная тишина.

睚眦必报 yá zì bì bào

- 型 睚眦:发怒时瞪眼睛,借指极小的 仇恨。象瞪一下眼睛那样极小的怨 仇也要报复。比喻心胸极狭窄。
- **%** 《史记·范睢蔡泽列传》:"一 饭之德必偿,睚眦之怨必报。"
- ◆ 听说这个人气量狭小,~,咱们最好少同他打交道。
- ≈ 锱铢必较

«За гневный взгляд должно отомстить» — готовность мстить за каждую мелочь; мстительный по мелочам; мелочный; не великодушный.

衙官屈宋 yá guān qū sòng

- 全 衙官: 军府的属官; 屈: 屈原; 宋: 宋玉。要以屈原、宋玉为属官。原为自夸文章好。后也用以称赞别人的文采。
- **%** 《新唐书·杜审言传》: "吾文章当得屈、宋作衙官,吾笔当得王羲之北面。"

◆ 先生文学士,必能~,欲烦椽笔 赋海市,幸无吝珠玉。(清•蒲 松龄《聊斋志异•罗刹海市》) «(Считать) Цю (Юаня) и Сун (Юя) канцеляристами военного учреждения» превозносить свое произведение; восхищаться произведениями других авторов.

哑口无言 yǎ kǒu wú yán

- ② 哑口: 象哑巴一样。象哑巴一样 说不出话来。形容理屈词穷的样 子。
- 第 明·冯梦龙《醒世恒言》卷八: "'他也有儿子,少不也要娶媳妇。看三朝可肯放回家去?闻得亲母是个知礼之人,亏他怎样说了出来?'一番言语,说得张六嫂哑口无言。"
- ◆ 他的一席话, 使在场的人个 个~。
- ≈ 目瞪口呆,张口结舌.
- ≠ 滔滔不绝,振振有词

«Рот онемел, нет речи» — прикусить язык; лишиться дара речи; замолчать; язык отнялся; не находить слов; язык прилип к небу.

哑然失笑 yǎ rán shī xiào

- **四** 失笑: 忍不住地笑起来。禁不住 笑出声来。
- **%** 汉·赵晔《吴越春秋·越王无余 外传》:"禹乃哑然而笑。"
- ◆ 听到他说的那番不着边际的话, 我不禁~了。

«Прыснуть со смеха» — не удержаться от смеха; громко, раскатисто расхохотаться; не выдержать и захохотать.

雅人深致 yǎ rén shēn zhì

△ 雅: 高雅, 高尚; 致: 情趣。人 品高尚, 情趣深远。原是赞赏 《诗经•大雅》的作者有深刻的

- 见解。后形容人的言谈举止不俗。
- * 南朝宋·刘义庆《世说新语·文学》:"纡谟定命,远猷辰告。"谓此句偏有雅人深致。"
- 就是消闲解闷,他也和平常人不一样。方法既新鲜又有趣,真称得起是~。

«Тонкий человек глубоко проникает» — тонкость знатока; тонкий эстетический вкус; необыкновенно тонкие манеры и речь.

雅俗共赏 yǎ sú gòng shǎng

- □ 形容某些文艺作品既优美,又通俗,各种文化程度的人都能够欣赏。
- **%** 明·孙人儒《东郭记·绵驹》: "闻得有绵驹善歌,雅俗共赏。"
- ◇ 这种高深的学术著作是不可能做到~,如果读者不具备一定的文学修养和基础,就无法理解文章的内容。

≠ 曲高和寡

«И изысканным, и простым — всем любоваться» — нравиться всем, и эстетам, и профанам; быть доходчивым и обладать высокой художественной ценностью; приходиться всем по душе; привлекать всех; доступный для всех.

烟视媚行 yān shì mèi xíng

- △ 烟视:微视;媚行:慢行。形容 害羞不自然的样子。
- **%** 《吕氏春秋·不屈》:"人有新 取妇者,妇至,宜安矜,烟视媚 行。"
- ◆ 你扮演的是个卖菜的女人,怎么~ 的,好像是个古代的闺秀,这么 演可不行。

«Затуманенный взгляд, грациозная поступь» — новобрачная; стесняться; сконфуженный вид.

烟霞痼疾 yān xiá gù jì

- 四 烟霞:指山水;痼疾:久治不愈的病,比喻积久成习,不易改变的嗜好、习惯。指爱好山水成癖。
- **%** 《新唐书·田游岩传》: "臣所谓泉石膏肓,烟霞痼疾者。"
- ◆ 作为一个画家,他总是留连山水,乐而忘返,这是~,积习难除了。

≈ 泉石膏肓

«Болезненная страсть к заре в дымке» — пристрастие к опию, наркотикам; страсть к любованию красотами природы.

烟消云散 yān xiāo yún sàn

- ② 象烟云消散一样。比喻事物消失 得干干净净。
- 《朱子全书·治道二·祯异》: "使一日之间,云消雾散,尧天舜日,廓然清明。"
- 他的兴致被突然传来的坏消息吹得~。
- ≈ 烟消雾散,云消雾散,烟消火灭.

≠ 风起云涌

«Туман рассеялся, тучи разошлись» — исчезнуть без следа; развеяться как дым; пройти как сон; как ветром сдуло; как рукой сняло; как не бывало.

湮没无闻 vān mò wú wén

- ② 湮:埋没;无闻:没有知道。名 声被埋没,没人知道。
- **%** 《晋书·羊祜传》:"由来贤达 胜士,登此远望,如我与卿者多 矣!皆湮灭无闻,使人悲伤。"
- ❖ 这位在九十年代曾经有过很大影响的作家,近几年来已经~了。

≈ 湮灭无闻

«Канул в воду и не слышно» — как в воду кануть; бесследно пропасть; ни

слуху ни духу; быть забытым; кануть в Лету.

延颈鹤望 yán jǐng hè wàng

- ② 像鹤一样伸长颈子盼望。比喻盼望心切。
- **%** 《三国志·蜀书》: "今寇虏作 害,民被荼毒,思汉之士,延颈 鹤望。"
- ◆ 人们~,盼望早日实现海峡两岸通航。

≈ 延颈企踵

«Смотреть, как журавль, вытянув шею» — страстно ожидать; жаждать, чаять.

延年益寿 yán nián yì shòu

△ 增加岁数,延长寿命。

- **&** 战国楚·宋玉《高唐赋》:"九 窍通郁,精神察滞,延年益寿千 万岁。"
- ◆ 经常进行体育锻炼,就能使身体健康,~。

≈ 益寿延年

«Протягивать годы во благо долголетию» — укрепить здоровье и продлить жизнь; способствовать долголетию; да продлятся Ваши дни! Долгой-долгой жизни!

言必有中 yán bì yǒu zhòng

- △ 中:正对上。指一说话就能说到 点子上。
- **%** 《论语·先进》:"夫人不言, 言必有中。"
- ◆ 他不轻易表态,如果表态则是~。
- ≈ 一语破的.

≠ 言不及义

«Речь должна достигать цели» — говорить метко; попадать в самую точку; каждое слово бьет в цель.

言不及义 yán bù jí yì

- A 及: 涉及; 义: 正经的道理。指 净说些无聊的话,没有一句正经 的。
- **%** 《论语·魏灵公》: "群居终日,言不及义,好行小慧,难矣哉!"
- ◆ 写文章要言简意赅,切忌云天雾 地,~。

≠ 一语破的

«Речь не достигает смысла» — говорить не по существу; не касаться ничего серьезного, затрагивая лишь что-то второстепенное, незначительное; пустая болтовня; ходить вокруг до около.

言不尽意 yán bù jìn yì

- ② 情意曲折深远,言语难以全部表达。常用于书信末尾,表示说的话没能把意思都表达出来。出处:《易·系辞上》:"书不尽言,言不尽意。"
- ◆ 纸短情长, ~, 下次再谈吧。
 «Речь не завершает смысл» невоз-

можно выразить словами; не высказать; не иметь возможности выразить всех своих мыслей и чувств; словами всего не передашь.

言不由衷 yán bù yóu zhōng

- □ 由:从;衷:内心。话不是打心 眼里说出来的,即说的不是真心 话。指心口不一致。
- * 《左传·隐公三年》: "信不由中,质无益也。"杨伯峻注: "人言为信,中同衷。"
- ◆ 虽然大家见了他都赔着笑脸,甚至说几句~的奉承话,但他一转身,后边就有人骂他。(蒋子龙《血往心里流》)

≈ 口是心非.

≠ 心口如一

«Говорить не от души» — говорить не то, что думаешь; лицемерить; бездушные фразы.

言传身教 yán chuán shēn jiào

- ② 言传:用言语讲解、传授;身 教:以行动示范。既用言语来教 导,又用行动来示范。指行动起 模范作用。
- *《庄子·天道》: "语之所贵者 意也,意有所随。意之所随者, 不可以言传也。"
- ◆ 王师傅通过自己的~使徒弟们很快 掌握了生产操作技术。

≈ 以身作则

«Передавать словами, учить телом» — учить и словом и делом; и слова и поступки служат примером.

言而无信 ván ér wú xìn

- ② 说话不算数,没有信用。出处:《谷梁传·僖公二十二年》: "言之所以为言者,信也。言而不信,何以为言?"
- 通过多次交往,我发现他~,是个 很靠不住的人。
- ≈ 背信弃义.
- ≠ 言而有信

«Говорить, но не верить» — бросать слова на ветер; не держать данного слова.

言而有信 yán ér yǒu xìn

△ 说话靠得住,有信用。

- **%** 《论语·学而》:"与朋友交, 言而有信。"
- ◆ 大丈夫~,你答允过我的事,可不 许赖。(金庸《神雕侠侣》)
- **≠** 背信弃义,言而无信

«Говорить и иметь веру» — держать слово; слово крепко.

言过其实 yán guò qí shí

- ② 实:实际。原指言语浮夸,超过 实际才能。后也指话说得过分, 超过了实际情况。
- * 《三国志·蜀书·马良传》: "马谡言过其实,不可大用。"
- ◆ 您对我的夸奖有些~了,实际上我 没有您说得那么优秀。
- ≈ 夸大其词.
- ≠ 言符其实,恰如其分

«Слова превосходят их действительность» — преувеличивать; добавлять лишнего; говорить больше, чем есть; хватить через край.

言近旨远 yán jìn zhǐ yuǎn

- △ 旨: 意思。话很浅近,含义却很深远。
- **黎** 《孟子·尽心下》:"言近而指 远者,善言也。"
- ❖ 马先生的文章~,深入浅出,把深 奥的理论问题,写得让普通人都 能看懂。
- ≈ 言近意远

«Говоря о близком, иметь в виду далекое» — говорить иносказательно; скрывать глубокий смысл за простой фразой; простыми словами, доступно разъяснять глубокий смысл.

言人人殊 yán rén rén shū

- **A** 殊:不同。说的话个个不同。指各人有各人的意见。
- **%** 《史记·曹相国世家》: "尽召 长老诸生,问所以安集百姓,如 齐故诸儒以百数,言人人殊。参 未知所定。"
- ◆ 这个方案,由于~,所以讨论了半 天,仍然没有定下来。

«У каждого свои слова» — у каждого свое мнение, и выражает он его посвоему.

言听计从 yán tīng jì cóng

- □ 听: 听从。什么话都听从,什么 主意都采纳。形容对某人十分信 任。
- * 《史记·淮阴侯列传》:"汉王 授我上将军印,予我数万众,解 衣衣我,推食食我,言听计用, 故吾得以至于此。"
- ◆ 你自己也该有个准主意,不要总 是对他~的。
- ≈ 言从计听,言听计用

«Слушать речи и следовать им» — безропотно подчиняться; безгранично доверять.

言外之意 yán wài zhī yì

- △ 指有这个意思,但没有在话里明 说出来。
- ** 宋・欧阳修《六一诗话》: "必能 状难写之景,如在目前,含不尽之 意,见于言外,然后为至矣。" 宋・叶梦得《石林诗话》: "七言 难于气象雄浑,句中有力而纡余, 不失言外之意。"
- ◆ 他一再强调很忙,没时间,~就是 不打算参加我们这次聚会了。
- ≈ 弦外之音

«Смысл за речью»— скрытый смысл; подтекст; подразумевать; чувствуется, что...

言为心声 yán wéi xīn shēng

- ② 言语是思想的反映,从一个人的 话里可以知道他的思想感情。
- **%** 汉·扬雄《法言·问神》:"故言,心声也;书,心画也。声画形,君子小人见矣。"
- ◆ ~,从一个人平时的言谈之中, 就可以了解他的思想状况。

«Речь стала голосом души» — излить душу в словах; раскрыть в словах свои мысли и чувства.

言犹在耳 yán yóu zài ěr

- ② 犹:还。说的话还在耳边。比喻 说的话还清楚地记得。
- **黎** 《左传·文公七年》: "今君虽 终,言犹在耳。"
- ▶ 陈家洛温言道: "咱们在海塘上曾经约定,以后互不加害,~,我岂能背誓。"(金庸《书剑恩仇录》)

«Слова еще в ушах» — сказано совсем недавно; как сейчас помню; свежи еще в памяти.

言语道断 yán yǔ dào duàn

- △ 原为佛家语,指意义深奥微妙,无法用言辞表达。后指不能通过交谈、谈判的方法解决问题。
- **%** 《缨珞经》:"言语道断,心行 所灭。"
- ◆ 三月十八日段政府惨杀徒手请愿的市民和学生的事,本已~,只使我们觉得所住的并非人间。 (鲁迅《华盖集续编・"死地"》)

«Речь разрушает истину» — «мысль изреченная есть ложь»; неописуемый, невыразимый; невозможно словами выразить глубину мысли; невозможно решить проблему разговорами или переговорами.

言之成理 yán zhī chéng lǐ

- ② 之:代词,指所说的话。话说得有一定道理。
- * 《荀子·非十二子》: "然而其 持之有故,其言之成理,足以欺 惑愚众。"
- 我并不强求你的观点一定要和我的一样,只要你能~,我会认真听取的。
- ≈ 言之有理,持之有故

«В речах есть логика» — резонное, толковое рассуждение; справедливое высказывание.

沿波讨源 yán bō tǎo yuán

- ② 沿波: 顺着水流; 讨源: 探索源 头。循着水流寻找源头。原比喻 作文时由次要的写到主要的,最 后点出主题。后比喻探讨事物的 本末。
- **%** 晋·陆机《文赋》:"或因枝以 振叶,或沿波而讨源。"
- ◆ 必须先积累大量的资料,然后进 行周密的分析,~,才能最终得出 科学的结论。
- ≈ 沿流溯源,沿流讨源,追本穷源 «По волне искать исток» устанавливать происхождение; досконально исследовать; выяснять суть дела.

沿门托钵 yán mén tuō bō

- **全** 钵:和尚吃东西用的器具。原指僧徒化缘。比喻挨家乞讨。
- * 清·无名氏《杜诗言志》卷一: "故读者于此等处最要分别,不 然则视少陵为随地蓦缘,沿门托 钵者流矣。"
- ◆ 我们打算办一个福利院,曾经~, 走了很多达官贵人的门户,但是 没有人肯于捐一个小钱。

«У всех дверей держать миску» — ходить по дворам, просить милостыню; нишенствовать.

研精覃思 yán jīng tán sī

- △ 研: 研究; 精: 细密; 覃: 深 入; 思: 思考。精心研究,深入 思考。
- 第 唐·孔颖达《尚书序》:"承诏 为五十九篇作传,于是遂研精覃 思,博考经籍,采摭群言,以立 训传。"

- ◆ 王老师对于六朝文论很有研究, 特别对于《文心雕龙》~,有独到 的见解。
- ≈ 研精苦思

«Тщательно изучать, глубоко осмысливать» — тщательное, глубокое изучение, анализ.

掩耳盗铃 yǎn ěr dào líng

- 企 掩: 遮蔽, 遮盖; 盗: 偷。偷铃铛怕别人听见而捂住自己的耳朵。比喻自己欺骗自己,明明掩盖不住的事情偏要想法子掩盖。
- 《吕氏春秋·自知》: "百姓有得钟者,欲负而走,则钟大不可负。以椎毁之,钟况然有声。恐人闻之而夺己也,遽掩其耳。"
- ◆ 他故意说得比谁都激烈,但明眼 人一看便知,他不过是~而已。
- ≈ 掩目捕雀, 自欺欺人

«Заткнуть уши и украсть колокольчик» — заниматься самообманом; стремиться скрыть очевидные вещи.

掩人耳目 yǎn rén ěr mù

- ② 遮掩别人的耳朵和眼睛。比喻用 假象迷惑人,欺骗人。
- **%** 《大宋宣和遗事》亨集:"虽欲 掩人之耳目,不可得也。"
- ◆ 他为了~,胡编了一个离奇的故事。
- ≈ 遮人耳目

«Закрывать уши и глаза человека» — обманывать; втирать очки; надувать; заговаривать зубы; для отвода глаз.

偃旗息鼓 yǎn qí xī gǔ

② 偃: 仰卧, 引甲为倒下。放倒旗 子, 停止敲鼓。原指行军时隐蔽 行踪, 不让敌人觉察。现比喻事 情终止或声势减弱。

- ※ 《三国志・蜀书・赵云传》裴松 之注引《赵云别传》: "云入 营,更大开门,偃旗息鼓,公军 疑云有伏兵,引去。"
- ◆ 秦显家的听了,轰去了魂魄,垂 头丧气,登时~,卷包而去。 (清•曹雪芹《红楼梦》第六十 二回)
- ≈ 鸣金收兵
- ≠ 大张旗鼓,重振旗鼓

«Убрать знамена и прекратить барабанный бой» — бить отбой; прекращать боевые действия; сворачивать дело; маскировать свои действия; притихнуть; затихать.

偃鼠饮河 yǎn shǔ yǐn hé

△ 比喻所需极有限。

- **%** 《庄子·逍遥游》:"偃鼠饮河,不过满腹。"
- 正如~,满腹即止,又有什么惊天 动地的大事业可以做得出来呢? (《冷眼观》23回)
- ≈ 鼹鼠饮河

«Крот пьет из реки» — очень ограниченные потребности; крайне ограниченные возможности.

偃武修文 yǎn wǔ xiū wén

- ② 偃:停止;修:昌明,修明。停 止武事,振兴文教。
- **%** 《尚书·武成》:"王来自商,至于丰,乃偃武修文。"
- 办~,归马于华山之阳,放牛于 桃林之野,以示天下大服。 (明•许仲琳《封神演义》第九 十八回)
- ≈ 偃武兴文,偃兵修文

«Убрать оружие, заняться культурой» — переход от политики войны к политике мира; переключиться от военных приготовлений на мирное строительство.

眼花缭乱 yǎn huā liáo luàn

- △ 缭乱: 纷乱。看着复杂纷繁的东西而感到迷乱。也比喻事物复杂,无法辨清。
- 卷 元·王实甫《西厢记》第一本第 一折:"似这般可喜娘的庞儿罕 曾见,只教人眼花缭乱口难言, 魂灵儿飞在半天。"
- 要善于从这些令人~的现象中看到 问题的实质。

«В глазах рябит от хаоса красок» — пестрит в глазах; растеряться от обилия впечатлений; сложный; неразличимый.

眼明手快 yǎn míng shǒu kuài

△ 看得准,动作敏捷。

- **%** 元·无名氏《盆儿鬼》第三折: "想起俺少时节,眼明手捷,体 快身轻。"
- ◆ 他~,反应灵敏,是一个素质很好 的运动员。
- ≈ 眼疾手快,眼明手捷,手急眼快. ≠ 笨手笨脚

«Взор светлый, руки быстрые» — ловкий, искусный, умелый; в руках дело горит; сноровистый; ухватистый; проворный.

燕巢危幕 yàn cháo wēi mù

- A 燕子把窝做在帷幕上。比喻处境 非常危险。
- **%** 《左传·襄公二十九年》:"夫子之在此也,犹燕之巢于幕上。"
- ❖ 这个指挥官居然把部队布署到腹背受敌的地带,真是~,势在必败。
- ≈ 燕巢幕上,燕巢于幕,鱼游釜中 «Ласточкино гнездо на опасной (верхушке) шатра» ненадежное положение; опасная ситуация.

燕颔虎颈 yàn hàn hǔ jǐng

- ② 额:下巴颏。旧时形容王侯的贵相或武将相貌的威武。
- 《后汉书·班超传》: "超问 其状,相者指曰: '生燕颔虎 颈,飞而食肉,此万里侯相 也。'"
- ❖ 这个战士,生得~、威武勇猛。

«Зоб ласточки, шея тигра» — величественный внешний вид.

燕侣莺俦 yàn lǚ yīng chóu

- **四** 比喻年轻的女伴。也比喻相爱的 青年男女。
- * 元・徐琰《青楼十咏・小酌》:"结风世鸾交凤友,尽今生燕侣 莺俦。"
- ◆ 他们俩位相爱多年,终于结成了 ~,成就了一段美好姻缘。
- ≈ 燕俦莺侣

«Пара ласточек и чета иволг» — пара влюбленных; любящие супруги.

燕雀处堂 vàn què chǔ táng

- △ 处:居住;堂:堂屋。燕雀住在堂上。比喻生活安定而失去警惕性。也比喻大祸临头而自己不知道。
- 《孔丛子·论势》: "燕雀处屋,子母安哺,煦煦焉其相乐也,自以为安矣;灶突炎上,栋宇将焚,燕雀颜色不变,不知祸之将及也。"
- ◆ 瓜分之惨酷,言之者多,而真忧 之者少,人情蔽于所不见,~, 自以为乐也。(清・梁启超《新 中国未来记》第四回)

«Ласточки и воробьи поселились в доме» — жить в беспечности, забывая об опасности: утратить блительность.

燕语莺啼 yàn yǔ yīng tí

- ② 莺: 黄鹂。燕子的话语,黄鹂的歌声。形容大好春光。也比喻少女甜美的声音。
- 審 唐·皇甫冉《春思》诗:"莺啼燕语报新年,马邑龙堆路几千?"
- ◆ 随着一阵~,餐厅里走进来一群花 枝招展的少女。
- ≈ 燕语莺声

«Щебет ласточек и иволг» — звуки весны; женские крики и смех; женская болтовня; нежные девичьи голоса.

泱泱大风 yāng yāng dà fēng

- ② 泱泱: 宏大的样子。指气魄宏大 的大国风度。
- * 《左传・襄公二十九年》: "为 之歌《齐》,曰: '美哉,泱泱 乎,大风也哉!表东海者,其大 公乎!国未可量也。'"
- 明孝陵道上的石人石马,虽然残 缺零乱,还可见~。(朱自清 《南京》)

«Веет вольный свежий ветер» — мощь и величие государства.

扬长而去 yáng cháng ér qù

△ 大模大样地径自走了。

- 場 清・曹雪芹《红楼梦》第十二回: "(道士)道: '……千万不可照正面,只照背面,要紧,要紧!三日后我来收取,管叫你病好。'说毕,祥长而去。"
- ◆ 他半句话都没说,就转身~了。 «Гордо выпрямиться и уйти» — уйти с гордым видом; как ни в чем не бывало; уйти не оглядываясь.

扬眉吐气 yáng méi tǔ qì

② 扬起眉头,吐出怨气。形容摆脱了 长期受压状态后高兴痛快的样子。

- * 唐·李白《与韩荆州书》:"何惜阶前盈尺之地,不使白扬眉吐气,激昂青云耶?"
- ◆ 丈夫考中了举人,整日低眉顺眼的她在这个大家庭中终于可以~。
- ≠ 饮恨吞声,忍辱含垢

«Поднять брови и выдохнуть воздух» — воспрянуть духом; поднять голову; воодушевиться; обрадоваться.

扬汤止沸 yáng tāng zhǐ fèi

- ② 把锅里开着的水舀起来再倒回去,使它凉下来不沸腾。比喻办法不彻底,不能从根本上解决问题。
- 級 汉・枚乘《上书谏吴王》: "欲 汤之沧,一人炊之,百人扬之, 无益也:不如绝薪止火而已。" 《三国志・魏书・刘廙传》: "扬汤止沸,使不焦烂。"
- ◆ 公司经理用多发奖金的办法鼓励 员工士气,以求挽救每况愈下的 经营情况,不过是~,已经解决不 了什么问题了。
- ≈ 以汤止沸,抱薪救火,纵风止燎.
- ≠ 抽薪止沸,釜底抽薪

«Переливать кипяток, чтобы остановить кипение» — смягчать негативные последствия без устранения причин; прибегать к паллиативам, полумерам; добиваться внешнего улучшения, не меняя дела по существу; добиваться временного улучшения.

羊肠鸟道 yáng cháng niǎo dào

△ 形容山路狭窄,曲折而险峻。

- 器 唐玄宗《早登太行山中言志》 诗:"火龙明鸟道,铁骑绕羊 肠。"
- ◆ 山上都是些~,车辆马匹很难通行。
- ≈ 羊肠小道.

≠ 阳关大道,康庄大道

«Бараньи кишки, птичья дорога» — козья тропа; узкая горная тропинка; извилистая тропинка.

羊狠狼贪 yáng hěn láng tān

- ② 狠:凶狠。原指为人凶狠,争夺 权势。后比喻贪官污吏的残酷剥 削。
- * 《史记·项羽本纪》: "因下令 军中曰: '猛如虎,很如羊,贪 如狼,强不可使者,皆斩 之。'"
- 婧捂嘴细语: "相爷,人说~,妾 看这鸡比羊还狠!"(高连欣 《管子传》)

«Баранья злоба, волчья жадность» — безмерная ожесточенность и корыстолюбие чиновничества.

羊入虎群 yáng rù hǔ qún

- ② 比喻好人落入坏人的手中,处境 极端危险。
- * 清·蒲松龄《聊斋志异·邵九娘》:"窃意羊入虎群,狼藉已不堪矣。"
- ◆ 天呀! 她怎么能和那群流氓一起 出去呢,那还不是~? 不行,得赶 快想个办法把她叫回来。

«Баран в стае тигров» — верная гибель; попал, как кур в ощип; оказаться в опасном положении.

羊质虎皮 yáng zhì hǔ pí

- 戶:本性。羊虽然披上虎皮,还是见到草就喜欢,碰到豺狼就怕得发抖,它的本性没有变。比喻外表装作强大而实际上很胆小。
- ※ 汉·扬雄《法言·吾子》: "羊 质而虎皮,见草而悦,见豺而 战,忘其皮之虎矣。"

- ◆ 别看他表面上张牙舞爪,实际上 是~,色厉内荏。
- ≈ 外强中干,色厉内荏

«Баранье естество, шкура тигра» — форма не соответствует содержанию; могуч внешне, но слаб в действительности.

阳春白雪 yáng chūn bái xuě

- △ 原指战国时代楚国的一种较高级 的歌曲。比喻高深的不通俗的文 学艺术。
- 器 战国楚·宋玉《对楚王问》: "其为《阳阿》、《薤露》,国 中属而和者数百人,其为《阳 春》、《白雪》,国中属而和者 不过数十人而已。"
- ◆ 文学作品,当然要普及,但也不能不注意提高,因此,在肯定"下里巴人"的同时,也不能否定"~"。

≠ 下里巴人

«Солнечная весна, белый снег» — «Белый снег солнечной весной» — классическая мелодия княжества Чу; классическое, каноническое произведение; произведение высокого стиля; доступный только для избранных.

阳春有脚 yáng chūn yǒu jiǎo

🕰 用以称誉贤明的官员。

- 器 五代·王仁裕《开元天宝遗事·有脚阳春》:"宋璟爱民恤物,朝野归美,时人咸谓璟为有脚阳春,言所至之处,如阳春煦物也。"
- ◆ ~,经过百姓人家。(明·汤显祖 《牡丹亭》

≈ 有脚阳春

«У солнечной весны есть ноги» — монаршая милость распространяется на всех; чиновник, который сочувствует народу и оказывает благодеяние.

阳奉阴违 yáng fèng yīn wéi

- □ 阳:表面上;奉:遵守,听从; 阴:暗地里。指玩弄两面派手 法,表面上遵从,暗地里违背。
- 第 清·李宝嘉《官场现形记》第四十七回:"亦曾当面劝过他,无如卜知府阳奉阴违,也就奈何他不得。"
- ◆ 我们说话、做事都应老老实实, 不要~。
- ≈ 表里不一,口是心非,两面三刀.
- ≠ 表里如一,心口如一

«Внешне покоряться, но втайне противостоять» — двурушничать; лицемерить.

阳关大道 yáng guān dà dào

- △ 原指古代经过阳关通向西域的大 道,后泛指宽阔的长路,也比喻 光明的前途。
- * 唐·王维《送刘司直赴安西》 诗:"绝域阳关道,胡沙与塞 尘。"
- 他想快些赶到目的地,所以放开~ 不走,而是抄近路进入了一座深山。
- ≠ 羊肠小道

«Большая дорога на заставу Ян» — столбовая дорога; блестящие перспективы

阳煦山立 váng xù shān lì

- ② 象太阳那样暖和,象山岳那样屹立。比喻人性格温和,品行端 正。
- **黎** 宋·胡继宗《书言故事·颜貌 类》: "王君阳煦山立,宗庙器 也。"
- ◆ 这个人的性格~,令人不由产生亲 近感。

«Солнце греет, горы стоят» — добродушный, прямой, честный человек.

洋洋大观 yáng yáng dà guān

- △ 洋洋:盛大、众多的样子;大 观:丰富多采的景象。形容美好 的事物众多丰盛。
- **黎** 《庄子·天地》:"夫道,覆载 万物者也,洋洋乎大哉!"
- ◆ 这次广交会上展出的商品真是琳 琅满目,~。
- ≈ 蔚为大观

«Вид разнообразного множества» — множество; большое количество; величественный; внушительный; разнообразный.

仰不愧天 yǎng bù kuì tiān

- △ 抬头仰望,对天无愧。指没有做 过坏事,问心无愧。
- **黎** 《孟子·尽心上》: "仰不愧于 天,俯不怍于人。"
- ◆ 我这一辈子,可以说活得~,俯不 作人。
- ≈ 俯不怍人

«Подняв голову, не чувствовать угрызений совести перед Небом» — быть чистым перед Богом; безгрешный.

仰取俯拾 yǎng qǔ fǔ shí

- ② 低头拾地上的东西,抬头拿上面的 东西。形容一举一动都有收获。
- **%** 《史记·货殖列传》:"家自父 兄子孙约,俯有拾,仰有取。"
- ❖ 这本书,仿佛为她开启了一扇门, 从此以后,她如饥似渴地徜徉在文 学的宝库中,~里面的珍宝。

«Снимать сверху и подбирать снизу» — извлекать пользу отовсюду, где только возможно.

仰人鼻息 yǎng rén bí xī

□ 仰: 依赖; 息: 呼吸时进出的 气。依赖别人的呼吸来生活。比 喻依赖别人,不能自主。

- 《后汉书·袁绍传》:"袁绍孤客穷军,仰我鼻息,譬如婴儿在股掌之上,绝其哺乳,立可饿杀。"
- ◆ 他决定研发自己的产品,从今以 后不再~,靠别人过日子。
- ≈ 寄人篱下.
- ≠ 独立自主

«Дышать, опираясь на людей» — быть в полной зависимости; быть лишенным самостоятельности; действовать в угоду.

仰事俯畜 yǎng shì fǔ xù

- <u></u> 上要侍奉父母,下要养活妻儿。 泛指维持一家生活。
- * 《孟子·梁惠王上》: "是故明 君制民之产,必使仰足以事父 母,俯足以畜妻子。"
- ◆ 他的那点微薄收入根本不足以~。
- ≈ 养家活口

«Наверху — дела, внизу — хлопоты» — служить родителям, содержать жену и детей; содержать семью.

仰首伸眉 yǎng shǒu shēn méi

- ② 仰首: 仰起头来; 伸眉: 舒展眉头。形容意气昂扬的样子。
- **黎** 汉·司马迁《报任少卿书》: "乃欲仰首伸眉,论列是非,不 亦轻朝廷羞当世之士耶?"
- ◆ 无论敌人怎样嚣张,他总是~,不 为所屈。

«Поднять голову и вскинуть брови» — прямо, открыто, честно; важно, гордо, с высоко поднятой головой.

仰屋窃叹 yǎng wū qiè tàn

- ② 窃:私自。仰望屋顶,私自叹息。形容处于困境,无可奈何。
- **%** 《资治通鉴·汉纪明帝永平十四 年》:"及其归舍,口虽不言而

- 仰屋窃叹,莫不知其多冤,无敢 牾陛下言者。"
- ❖ 没有料到已经造成这种无法挽回 的局面,我除了∼,实在是无法可 想了。
- ≈ 仰屋兴嗟

«Глядеть в потолок и украдкой вздыхать» — сознавать собственное бессилие; находиться в трудном положении и не иметь возможности что-то предпринять.

养虎遗患 yǎng hǔ yí huàn

- △ 遗: 留下; 患: 祸患。留着老虎 不除掉,就会成为后患。比喻纵 容坏人坏事,留下后患。
- **黎** 《史记·项羽本纪》: "楚兵罢 食尽,此天亡楚之时也,不如因 其机而遂取之。今释弗击,此所 谓养虎遗患也。"
- 对于那些罪大恶极的犯罪分子必须严惩不贷,否则~,会对社会治安造成严重的危害。
- ≈ 养痈成患,养痈遗患,养虺成蛇.
- ≠ 斩草除根

«Выходить тигра и навлечь несчастья» — оставить недобитым смертельного врага; пригреть змею на груди.

养精畜锐 yǎng jīng xù ruì

- △ 养: 休养; 蓄: 积蓄; 锐: 锐 气。保养精神, 蓄集锐气。
- **黎** 明·罗贯中《三国演义》第三十四回: "且待半年,养精畜锐,刘表、孙权可一鼓而下也。"
- ♦ 队员们正在~,准备迎接最后的 冠亚军决赛。

«Взращивать дух и накапливать отвагу» — накапливать энергию, готовясь к большим свершениям.

养尊处优 yǎng zūn chǔ yōu

② 养: 指生活。指生活在有人伺候、条件优裕的环境中。

- * 宋·苏洵《上韩枢密书》: "天 子者,养尊而处优,树恩而收 名,与天下为喜乐者也。"
- ◆ 我们常常看到的一种悲剧是,高官厚禄,~,以及追名逐利埋葬了多少富于创造力的生命。(路遥《早晨从中午开始》)

«Занимать почетное положение и жить в достатке» — утопать в роскоши; вести праздную жизнь; жить богато и весело; жить барином; жить в свое удовольствие; жить на широкую ногу.

妖魔鬼怪 yāo mó guǐ guài

- 妖怪和魔鬼。比喻各种危害人民利益的邪恶势力。
- * 元·李好古《张生煮海》第一 折:"我家东人好傻也,安知他 不是个妖魔鬼怪,便信着他跟将 去了。"
- ◆ 我要尽一切可能,同那布下阴云的~作殊死的抗争。(刘心武《穿米黄色大衣的青年》)
- ≈ 魑魅魍魎,牛鬼蛇神 «Оборотни и бесы» — нечистая сила; злая сила.

妖言惑众 yāo yán huò zhòng

- △ 妖言:迷惑人的邪说。用荒谬的鬼话迷惑人。
- **%** 《汉书·眭弘传》: "妄设妖言 惑众,大逆不道。"
- ◆ 世上这些~的人,怎么没人治他 一下子! (清·曹雪芹《红楼 梦》第六十七回)
- ≈ 造谣惑众

«Коварными речами совращать людей» — вводить людей в заблуждение; сбивать с толку; мутить народ.

妖由人兴 yāo yóu rén xīng

- * 《左传·庄公十四年》: "妖由 人兴也。人无衅焉,妖不自 作。"
- ◆ ~,这种种纷扰、种种矛盾,不正 是那么几个人挑起来的吗?

«Нечистая сила порождается человеком» — нечестное поведение.

腰缠万贯 yāo chán wàn guan

- ② 腰缠:指随身携带的财物;贯: 旧时用绳索穿钱,每一千文为一 贯。比喻钱财极多。
- * 南朝梁・殷芸《小说》: "有客相从,各言所志,或原为扬州刺史,或原多赀财,或原骑鹤上升。其一人曰:'腰缠十万贯,骑鹤上扬州。'欲兼三者。"
- ❖ 这个~的大商人,花钱象流水一样
- ≠ 一贫如洗,身无分文,一钱不名 «На талии висят десять тысяч связок с деньгами» владеть огромным богатством; быть очень богатым; толстая мошна; ворочать крупным капиталом; толстосум.

摇唇鼓舌 yáo chún gǔ shé

- ② 耍嘴皮,嚼舌头。形容耍弄嘴皮进行挑拨煽动。
- 《庄子·盗跖》: "多辞缪说,不 耕而食,不织而衣,摇唇鼓舌,擅 生是非,以迷天下之主。"
- ◆ 她一天到晚总是东游西逛,到处 ~,播弄是非。
- ≈ 鼓唇摇舌,花言巧语

«Болтать губами, бить языком» — болтать; молоть языком.

摇旗呐喊 yáo qí nà hǎn

△ 原指古代作战时摇着旗子,大声喊杀助威。现比喻给别人助长声势。

- * 元·乔孟符《两世姻缘》第三 折:"你这般摇旗呐喊,簸土扬 沙。"

«Размахивать флагом и призывать к бою» — подзадоривать; подбадривать; подстрекать.

摇身一变 yáo shēn yī biàn

- ② 旧时神怪小说中描写有神通的人 能用法术一晃身子就改变自己本 来的模样。现用来形容人不讲道 义原则,一下子来个大改变。
- 第 明·吴承恩《西游记》第二回: "悟空捻着诀,念动咒语,摇身一变,就变做一棵(棵)松树。"
- 就这样铁路总公司的第七次的股东大会~变成了川汉铁路的"保路同志会"。(郭沫若《反正前后》)

«Качнулся телом — и изменился» — быстро меняться; моментально преображаться; мгновенная метаморфоза; легко отказываться от прежних убеждений.

摇头摆尾 yáo tóu bǎi wěi

- 原形容鱼悠然自在的样子。现用 来形容人摇头晃脑、轻浮得意的 样子。
- * 宋·释普济《五灯会元》: "临济门下有个赤梢鲤鱼,摇头摆尾向南方去,不知向谁家齑瓮里淹杀?"
- ◆ 瞧他那副得意洋洋,~的神气,真 让人讨厌。

«Мотать головой и вилять хвостом» — быть довольным; самодовольно.

摇摇欲坠 yáo yáo yù zhuì

△ 摇摇:摇动,摇晃;坠:落下。形容十分危险,很快就要掉

- 下来,或不稳固,很快就要垮台
- 等明·罗贯中《三国演义》第一百零四回:"众视之,见其色昏暗,摇摇欲坠。"
- ◆ 战士们靠近边缘向下一看,头晕目眩,觉得眼前的大岩来回晃动,自己的身体~。(曲波《林海雪原》二七)
- ≈ 岌岌可危

«Сильно раскачивается, вот-вот упадет» — неустойчивый, шаткий; вот-вот рухнет; еле держится; трещать по всем швам; висеть на волоске.

瑶环瑜珥 váo huán vú ěr

- □ 瑶:美玉;环:玉圈;瑜:美 玉;珥:玉制的耳饰。泛指美玉 制的佩饰物。也比喻美好如玉的 子弟。
- * 唐·韩愈《殿中少监马君墓志》:"幼子娟好静秀,瑶环瑜珥,兰茁其牙,称其家儿也。"
- 宝冠珠翘, ~, 奇衣玄服, 仪装环丽。(宋・洪迈《夷坚丙志・锦香囊》)

«Драгоценные кольца, нефритовые серьги» — младшие члены (Вашей) семьи; красивые, хорошие дети.

杳如黄鹤 yǎo rú huáng hè

- ② 杳: 无影无声; 黄鹤: 传说中仙 人所乘的鹤。原指传说中仙人骑 着黄鹤飞去,从此不再回来。现 比喻无影无踪或下落不明。
- 需 南朝梁·任昉《述异记》:"荀 瓌憩江夏黄鹤楼上,望西南有物 飘然降自云汉,乃驾鹤之宾也。 宾主欢对辞去,跨鹤腾空,眇然 烟灭。"唐·崔灏《黄鹤楼》 诗:"黄鹤一去不复返,白云千 载空悠悠。"

- ◆ 他这一走,~,我们再也没有见过 面。
- ≈ 杳无音信,沓无踪迹

«Исчезнуть как желтый журавль» — как в воду кануть; ни слуху ни духу; бесследно исчезнуть.

咬得菜根 yǎo dé cài gēn

- △ 旧指安贫守道。现也形容安于艰 苦的生活。
- **黎** 宋·朱熹《小学·善行实敬 身》:"汪信民尝言:'人常咬 得菜根,则百事可做。'"
- ◆ ~无别异,看将桃叶与君同。 (董必武《口占和叶参谋长韵》 诗)
- ≈ 安贫乐道

«Жевать овощную кочерыжку» — терпеливо сносить лишения и бедность.

咬文嚼字 yǎo wén jiáo zì

- ② 形容过分地斟酌字句。多指死扣 字眼而不注意精神实质。
- * 元·无名氏《杀狗劝夫》第四 折:"哎,使不的你咬文嚼 字。"
- ◆ 学习文件不能只~,关键是领会 文件的精神实质。

«Грызть текст и жевать иероглифы» зубрить наизусть; придираться к каждому слову; быть педантом; буквоедство; механически усваивать; блюсти букву закона; любить мудреные словечки.

咬牙切齿 yǎo yá qiè chǐ

- ② 切齿: 咬紧牙齿,表示痛恨。形容极端仇视或痛恨。
- * 元·孙仲章《勘头巾》第二折: "为甚事咬牙切齿, 號的犯罪人 面色如金纸。"
- ◆ 一想起丈夫的背叛行为,她就恨得~。

≈ 痛心疾首

«Скрежетать зубами, стискивать зубы» — возмущаться; сердитый; злобный; скрепя сердце; упорный, настойчивый.

药石之言 yào shí zhī yán

- ② 药石:治病的药物和砭石,泛指 药物。比喻劝人改过的话。
- **%** 《左传·襄公二十三年》:"臧 孙曰:'季孙之爱我,疾疢也。 孟孙之恶我,药石也。美疢不如 恶石。"
- ◆ 大家对你的批评都是~,望你好好想一想。
- ≠ 甜言蜜语

«Речь лекарства и каменной иглы» — увещевания; доброе слово лечит; действенная критика.

要言不烦 yào yán bù fán

- ② 要: 简要; 烦: 烦琐。指说话或 写文章简单扼要, 不烦琐。
- 《三国志·魏书·管辂传》: "晏含笑而赞之曰:'可谓要言不烦也。'"
- ◆ 张教授说话~,只三言两语就可以 把道理讲得清清楚楚。
- ≈ 至言不繁,言简意赅

«Точные слова, не требующие пояснений» — метко заметить; попасть прямо в точку; сжатый, лаконичный.

要言妙道 yào yán miào dào

- ② 要: 重要,中肯;妙:神妙,深微。中肯的名言,深微的道理。
- **黎** 汉·枚乘《七发》: "今太子之 病,可无药石针刺灸疗而已,可 以要言妙道说而去也。"
- ◆ 刚刚听过了张老先生的一番~,真 是获益非浅啊!
- ≈ 妙言要道

«Важные слова мягко сказать» — меткие слова; глубокая мудрость.

耀武扬威 yào wǔ yáng wēi

- △ 耀:显扬。炫耀武力,显示威 风。
- * 元·乔孟符《两世姻缘》第三 折:"你这般耀武扬威待怎么!"
- ◆ 政府本来是有钱人的管家,一些 警察和士兵便是他们平时豢养的 走狗。现在是该他们~的时候了。 (郭沫若《一只手》)

«Бряцать оружием, показывать силу» — держаться высокомерно; подчеркивать свое превосходство; бряцать оружием; демонстрировать силу; с демонстративным видом; горделиво, важно, заносчиво

冶容诲淫 yě róng huì yín

- △ 冶容: 打扮得容貌妖艳; 诲: 诱导,招致; 淫: 淫邪。指女子装饰妖艳,容易招致奸淫的事。
- **※** 《周易·系辞上》:"慢藏诲 盗,治容诲淫。"
- ◆ 俗话说,~,所以你不要打扮得这么漂亮,容易招惹是非。

«Обольстительный вид, приглашающий к заигрыванию» — вызывающе украшенная, легкодоступная женщина.

曳裾王门 yè jū wáng mén

- **旦** 曳: 拉; 裾: 衣服的大襟。比喻 在权贵的门下做食客。
- ※ 汉·邹阳《上吴王书》:"饰固陋之心,则何王之门不可曳长裾平?"
- 弹剑作歌奏苦声, ~不称请。(唐•李白《行路难》诗)
- ≈ 曳裾侯门

«Закидывать полу у ворот вана (князя)» — жить в приживалках у сильных мира сего; клеврет.

曳尾涂中 yè wěi tú zhōng

- ② 原意是与其位列卿相,受爵禄、 刑罚的管束,不如隐居而安于贫 贱。后也比喻在污浊的环境里苟 且偷生。
- **%** 《庄子·秋水》:"宁其生而曳 尾于涂中乎?"
- ◆ 欲返江东无面目,~当死。(郁达 夫《毁家诗纪•〈贺新郎〉 词》)
- ≈ 曳尾涂泥

«Волочить хвост по грязи» — жить безвестным, но свободным; не желать казенных постов и карьеры.

夜不闭户 yè bù bì hù

- △ 户: 门。夜里睡觉不用闩上门。 形容社会治安情况良好。
- **%** 《礼记·礼运》: "是故谋闭而 不兴,盗窃乱贼而不作,故外户 而不闭,是谓大同。"
- ◆ 现在的社会秩序还不太好,根本 不可能做到~,路不拾遗。
- ≈ 路不拾遗,门不夜关

«Ночью не запирают дверей» — мирная, спокойная жизнь; общественный порядок.

夜长梦多 yè cháng mèng duō

- △ 比喻时间一拖长,情况可能发生 不利的变化。
- **%** 清·吕留良《家训真迹》: "荐 举事近复纷纭,夜长梦多,巩将 来有意外,奈何?"
- ❖ 这件事要赶紧解决,免得~,再 出问题。

«Ночь длинная, снов много» — промедление может привести к негативным ре-

зультатам; с течением времени все может измениться в худшую сторону; если дело затянется, все может принять неблагоприятный оборот.

夜郎自大 yè láng zì dà

- ② 夜郎:汉代西南地区的一个小 国。比喻人无知而又狂妄自大。
- * 《史记·西南夷列传》: "滇王 与汉使者言曰: '汉孰与我 大?'及夜郎侯亦然。以道不 通,故各以为一州主,不知汉广 大。"
- 到了清朝末年,闭关自守、~的中 国比起西方先进国家来,几乎落 后了一个世纪。

≈ 坐井观天

«Е Лан (маленькое княжество) считает себя великим» — мания величия; невежественная самонадеянность; глупое хвастовство; слишком высоко себя ставить; считать себя выше других; непомерное самомнение; зазнайство.

一板三眼 yī bǎn sān yǎn

- 板、眼:戏曲音乐的节拍。比喻言语、行动有条理或合规矩。有时也比喻做事死板,不懂得灵活掌握。
- **%** 清·吴趼人《糊涂世界》卷六: "老弟你看,如今的时势,就是 孔圣人活过来,一板三眼的去 做,也不过是个书呆子罢了。"
- ◆ 他说起话来总是慢条斯理, ~, 十分清楚。
- ≈ 一板一眼,有板有眼

«Три такта следуют за одним метром» — четко, ясно; схематично, шаблонно; аккуратно и пунктуально; последовательно и систематично.

一本万利 yī běn wàn lì

△ 本钱小,利润大。

- 第 清·姬文《市声》第二十六回:"这回破釜沉舟,远行一趟,却指望收它个一本万利哩。"
- ◆ 旧时代的商人有一句生意经: "~"。就是说,出最小的资本,追求最大的利润。(郭小川《一本万利》)

≠ 什一之利

«Один корень — десять тысяч прибыли» — большая прибыль при малых затратах; бешеная прибыль; баснословная прибыль; золотое дно.

一本正经 yī běn zhèng jīng

- △ 原指一部合乎道德规范的经典。 后用以形容态度庄重严肃,郑重 其事。有时含讽刺意味。
- ***** 晋·葛洪《抱朴子·百家》: "正经为道义之渊海,子书为增 深之川流。"
- 他说话从来都是~,不苟言笑。
- ≈ 一板正经,正经八百,不苟言笑.
- ≠ 吊儿郎当,嬉皮笑脸,涎皮赖脸 «Один том настоящих канонов»— с серьезным видом; всерьез; солидный; степенный; порядочный.

一笔抹煞 yī bǐ mǒ shā

- 審 清·刘鹗《老残游记》第十一回:"所以天降奇灾,北拳南革,要将历代圣贤一笔抹煞,此也是自然之理,不足为奇的事。"
- ◆ 我们对每一个人都应该一分为二,不能因为他犯了错误,就~他的优点。
- ≈ 一笔抹杀,一笔勾销

«Перечеркнуть одним росчерком пера» — ставить крест; аннулировать;

начисто отметать; забывать навсегда; разом уничтожить (ликвидировать, похоронить); списывать (скидывать, сбрасывать) со счетов; выкидывать за борт.

一表非凡 vī biǎo fēi fán

- **②** 表:外貌;凡:平凡。形容人容 貌俊秀又有精神。
- * 元·无名氏《鸳鸯被》第一折: "天生的一表非俗,匹配得你过。"
- 适才有东土大唐差来拜佛取经的一个和尚,倒换关文,却~。 (明・吴承恩《西游记》第八十八回)
- ~ 一表非俗,一表人才,仪表堂堂.≠ 其貌不扬
- «Внешность не обычная» незаурядная, яркая внешность.

一步登天 yī bù dēng tiān

- ② 登:上。一步跨上青天。比喻一下子就达到很高的境界或程度。 有时也用来比喻人突然得志,爬上高位。
- * 清·徐珂《清稗类钞·三十四》:"巡检作巡抚,一步登天,监生当监临,斯文扫地。"
- ◆ 知识要通过学习逐渐积累,想~ 是不可能的。
- ≈ 平步青云,青云直上.
- ≠ 一落千丈

«Одним шагом достичь неба» — стремительный карьерный взлет; быстрая карьера; одним махом достичь вершины; головокружительный успех; из грязи да в князи.

一步一鬼 yī bù yī guǐ

△ 走一步路就好象碰到一个鬼。形容遇事多疑。

- 祭 汉·王充《论衡·订鬼》:"人 病则忧惧,忧惧见鬼出……昼日 则鬼见,暮卧则梦闻。"
- ◆ 她想得太多了,因此~,弄得她自己也总是心里不踏实。

«Один шаг — один черт» — что ни шаг, то невидаль; удивляться на каждом шагу; слишком осторожно; болезненная подозрительность.

一草一木 yī cǎo yī mù

△ 比喻极微小的东西。

- 《后汉书·应劭传》: "春一草枯则为灾,秋一木华亦为异。"
- ◆ 你身边的~都在适当的时候影响了你。(三毛《说给自己听》)

«Одна травинка, одно деревце» — нечто очень маленькое, несущественное.

一场春梦 yī chǎng chūn mèng

- △ 比喻过去的一切转眼成空。也比 喻不切实际的想法落了空。
- 器 五代前蜀・韦縠《才调集・张泌 〈寄人〉诗》: "倚柱寻思倍惆怅,一场春梦不分明。"宋・赵 令持《侯鲭录》卷七: "有老妇 年七十,谓坡曰: '内翰昔日富 贵,一场春梦。'"
- ◆ 他不择手段地追求金钱,而且胃口越来越大,但到头来,不过是~ 而已。

«Один весенний сон» — непостоянный, изменчивый; иллюзорный; несбыточная мечта (иллюзия); оставаться на бобах (с пустыми руками, с носом); оставаться у разбитого корыта; напрасный; тщетный.

一倡百和 yī chàng bǎi hè

② 和: 呼应,附和。一人首倡,百 人附和。形容附和的人极多。

- *清·江藩《汉学师承记·惠周惕》: "郢书燕说,一倡百和。"
- ◆ 天启二年,鸿儒拥众十余万,自 号天摩军师,百姓们受邪术的蛊 惑,~,声势日渐浩大。(许啸天 《明代宫闱史》)
- ≈ 一唱众和, 登高而呼

«Один запоет — сто подхватят» — единодушие; слепое согласие с чужим мнением.

一唱一和 yī chàng yī hè

- △ 一个先唱,一个随声应和。原形 容两人感情相通。现也比喻二人 互相配合,互相呼应。
- * 《诗经·郑风·萚兮》:"叔兮 伯兮,倡予和女。"
- 他们俩个人~,专门给我出难题。
- ≈ 一倡一和,一搭一档,更唱迭 合,彼倡此和

«Один запоет — другой ответит» — отвечать песней на песню, стихами на стихи; вторить; гармоничное сочетание двух людей; подпевать друг другу; дуть в одну дудку; солидаризироваться.

一尘不染 yī chén bù rǎn

- 原指佛教徒修行时,排除物欲,保持心地洁净。现泛指丝毫不受坏习惯,坏风气的影响。也用来形容非常清洁、干净。
- 審 唐・释道世《法苑珠林》: "若菩萨在乾土山中经行,土不著足,随岚风来,吹破土山,令散为尘,乃至一尘不著佛身。"宋・张耒《腊月小雪后圃梅开》: "一尘不染香到骨,姑射仙人风露身。"
- ◆ 她把家收拾打扫得~。
- ≠ 同流合污

«Ни пылинки не запачкано» — сохранение душевной чистоты, очищение от земного праха в буддистских практиках; чистота; чистый; очищенный; человек, на которого не распространяется ничто дурное.

一成不变 yī chéng bù biàn

- △ 成:制定,形成。一经形成,不 再改变。
- **%** 《礼记·王制》:"一成而不可变,故君子尽心焉。"
- 事物都是在发展的,世界上没有~的东西。
- ≈ 一成不易

«Как стало — не изменилось» — как было, так и есть; без перемен; вечный и неизменный; раз и навсегда данный; данный для всех времен и условий; упрямый; косный; неизменно.

一成一旅 yī chéng yī lǚ

- ② 成: 古时以方圆十里为一成; 旅: 古时以兵士五百人为一旅。 形容地窄人少,力量单薄。
- **%** 《左传·哀公元年》: "有田一成,有众一旅,能布其德,而兆 其谋,以收夏众,抚其官职。"
- ◆ 同川之甚,千钧系发,复得诸弟与松岑诸君,尽力持护,~,芽糵在兹。(章炳麟《致柳亚庐书》)

«На десять ли пятьсот бойцов» — территория мала, народу немного, сил мало.

一筹莫展 yī chóu mò zhǎn

- △ 筹: 筹划、计谋; 展: 施展。一 点计策也施展不出,一点办法也 想不出来。
- * 《宋史・蔡幼学传》: "其极至 于九重深拱而群臣尽废,多士盈 庭而一筹不吐。"

- ◆ 正当他~的时候,你们赶到了,这 可真是太好了!
- ≈ 東手无策, 半筹不纳, 无计可施 «Не развернуть ни одного плана» ничего не придумать; оказаться беспомощным; беспомощный; становиться в тупик; садиться на мель; растеряться; хоть головой об стену бейся; хоть волком вой; хоть караул кричи; хоть плачь.

一蹴而就 vī cù ér jiù

- ② 蹴: 踏; 就: 成功。踏一步就成功。比喻事情轻而易举,一下子就成功。
- * 宋·苏洵《上田枢密书》: "天下之学者,孰不欲一蹴而造圣人之域。"
- ◆ 任何事情要想~,都是不可能的。 ≈ 一蹴可就,一蹴而成

«Один шаг — и успех» — быстрый успех; легкое решение вопроса; успешное действие; одним махом; как по мановению волшебной палочки; раз-два — и в дамки; раз-два и готово; легкий успех.

一寸丹心 yī cùn dān xīn

- ② 丹心:赤心,忠贞的心。一片赤诚的心。
- 審 唐·杜甫《郑附马池台喜遇郑广 文同饮》诗:"白发千茎雪,丹 心一寸灰。"
- ◆ 她怀着对祖国的~,把自己的一切 都置之度外了。
- ≈ 一寸赤心, 一片丹心, 赤胆忠心 «Один цун красного (открытого) сердца» — преданность; искренность.

一德一心 yī dé yī xīn

- △ 德: 心意。大家一条心,为一个 共同目标而努力。
- **%** 《尚书·泰誓中》:"乃一德一心,立定厥功,惟克永世。"

- ◆ 从那以后,她就定下心来,开始~ 地同丈夫过日子。
- ≈ 一心一德, 同心同德

«Одна мораль, одно сердце» — в едином устремлении; в едином порыве; напрягать усилия во имя достижения общей цели.

一帆风顺 yī fān fēng shùn

- △ 船挂着满帆顺风行驶。比喻非常 顺利,没有任何阻碍。
- **器** 唐·孟郊《送崔爽之湖南》: "定知一日帆,使得千里风。"
- ◆ 这几年他~,连升了两次官,现在 已是副局长了。
- ≈ 一路福星,一路平安,一路顺风.
- ≠ 一波三折

«Каждому парусу попутный ветер» все идет как по маслу; никаких препятствий; все прекрасно; благополучно; глалко.

一饭千金 yī fàn qiān jīn

- △ 比喻厚厚地报答对自己有恩的 人。
- **黎** 《史记·淮阴侯列传》: "信钓 于城下,诸漂母漂,有一母见信 饥,饭信,竟漂数十日。"又: "信至国,如所从食漂母,赐千 金。"
- ◆ 马周道: "壁上诗句犹在,~岂 可忘也。" (明•凌濛初《二刻 拍案惊奇》卷五)

«За одно угощение — тысячу золотых» — быть благодарным; сторицей воздавать за добро.

一傅众咻 yī fù zhòng xiū

○○ 傅: 教导; 咻: 喧闹。一个人教导,众人吵闹干扰。比喻不能有什么成效。

- * 《孟子・滕文公下》: "一齐人 傅之,众楚人咻之,虽日挞而求 齐也,不可得矣。"
- ◆ 在这种~的环境中,他很难把外语 学好。

«Один вещает, все шумят» — бесполезное занятие; безрезультатное мероприятие.

一概而论 yī gài ér lùn

- 一概:同一标准,一律。指处理事情或问题不分性质,不加区别,用同一标准来对待或处理。
- * 《楚辞・九章・怀沙》: "同 糅玉石兮,一而相量。"唐・刘 知几《史通・叙事》: "而作 者安可以方古,一概而论得 失?"
- 他们各有各的特点,不能~。
- ≈ 一概而言.
- ≠ 一分为二

«Обсуждать с одной меркой» — в общем и целом; вообще говоря; подходить ко всему с одной меркой; действовать по трафарету, не вдаваясь в существо дела; огульное суждение.

一鼓作气 yī gǔ zuò qì

- ② 一鼓:第一次击鼓;作:振作; 气:勇气。第一次击鼓时士气振 奋。比喻趁劲头大的时候鼓起干 劲,一口气把工作做完。
- **黎** 《左传·庄公十年》: "夫战, 勇气也。一鼓作气,再而衰,三 而竭。"
- ◆ 钻井队在打出第一 口高产油井 后,又~,接连打出了四口高产 井。

«Одним ударом барабана создать дух» — рьяно взяться за дело; одним духом; с пылом.

一国三公 yī guó sān gōng

- 公: 古代诸侯国君的通称。一个国家有三个主持政事的人。比喻事权不统一,使人不知道听谁的话好。
- **%** 《左传·僖公五年》: "一国三 公,吾谁适从?"
- ◆ 我们局里有好几个局长,~,底下的人都无所适从,不知该听谁的好。

«В одном государстве три монарха» — политическая неразбериха; разброд; многовластие; отсутствие единоначалия; слишком много хозяев; у семи нянек дитя без глазу.

一呼百诺 vī hū bǎi nuò

- ② 一人呼唤,百人应答。形容有钱 有势,仆从很多。
- 窓 汉・韩婴《韩诗外传》第五卷:"当前快意,一呼再诺者,人隶也。"
- ◆ 作为一个大家公子,平时过着奴仆成群,~的生活。(姚雪垠《李自成》3卷38章)
- ≈ 一呼百应

«Один призвал, сто откликнулось» — иметь большое число верных слуг; собрать много подпевал; собираться по первому зову; встретить всеобщий отклик.

一狐之腋 yī hú zhī yè

- △ 腋:指狐狸腋下的皮毛。一只狐狸腋下的皮毛。比喻珍贵的东西。
- **%** 《史记·赵世家》: "吾闻千羊 之皮,不如一狐之腋。"
- ◆ 百羊之皮,不如~。(清·李汝 珍《镜花缘》第十三回)

«Волосок из подмышки лисы» — большая редкость; очень дорогая вещь.

一见如故 yī jiàn rú gù

- **公** 故:老朋友。初次见面就象老朋友一样合得来。
- 袋 《左传・襄公二十九年》: "见 子产,如旧相识。"宋・张洎 《贾氏谭录》: "李邺侯(泌) 为相日,吴人顾况西游长安,邺 侯一见如故。"
- 他们俩~,谈得很投机。
- ≈ 一见如旧, 白头如新

«Раз увидел — как старый друг» — быстро сойтись; быстро найти общий язык; сразу почувствовать симпатию друг к другу; как будто сто лет знакомы.

一箭双雕 yī jiàn shuāng diāo

- △ 原指射箭技术高超,一箭射中两 只雕。后比喻做一件事达到两个 目的。
- ※ 《北史·长孙晟传》: "尝有二 雕飞而争肉,因以箭两只与晟, 请射取之。晟驰往,遇雕相攫, 遂一发双贯焉。"
- ◆ 既探听了情况,又能迷惑了对方,这可真是个~的好主意。

≈ 一举两得

«Одной стрелой двух беркутов» — великое мастерство в стрельбе; умелый и разворотливый в делах; разом достичь нескольких целей; одним выстрелом убить двух зайцев; извлекать двойную пользу; сразу сделать два дела; вдвойне выголный.

一介不取 yī jiè bù qǔ

- ② 一介: 一粒芥菜子, 形容微小。 一点儿小东西也不拿。形容廉 洁、守法, 不是自己应该得到的 一点都不要。
- 《孟子·万章上》: "其非义也,非其道也,一介不以与人,一介不以取诸人。"

◆ 这是个十分清廉的官员,当官十 年,~,至今仍是家徒四壁。

«И одного горчичного семени не взять» — быть чистым на руку; законопослушный; не брать то, что не положено.

一决雌雄 yī jué cí xióng

- **四** 雌雄: 比喻胜负、高下。决一胜负,比个高下。
- **%** 《史记·项羽本纪》: "愿与汉 王挑战,决雌雄。"
- ◆ 战士们摩拳擦掌,要在战场上与 敌人~。
- ≈ 决一死战

«Разом решить, кто кого» — вступить в единоборство; выйти на поединок; вести решительный бой.

一蹶不振 yī jué bù zhèn

- ② 蹶: 栽跟头; 振: 振作。一跌倒就再也爬不起来。比喻遭受一次挫折以后就再也振作不起来。
- 祭 汉·刘向《说苑·说丛》:"一 噎之故,绝谷不食,一蹶之故, 却足不行。"
- ◆ 遭受了投资失败的打击,他~,再 也打不起精神做生意了。
- ≠ 百折不挠, 东山再起

«Один раз лягнут, больше не захочется» — не в состоянии оправиться (подняться, встать на ноги); терять почву под ногами (под собой).

一孔之见 yī kǒng zhī jiàn

- 从一个小窟窿里所看到的。比喻 狭隘片面的见解。
- ※ 汉·桓宽《盐铁论·相刺》: "持规而非矩,执准而非绳,通 一孔,晓一理,而不知权衡。"
- ❖ 以上所说是我个人的~,仅供大家参考。

≈ 一得之见

«Взгляд сквозь узкое отверстие» — узкий, односторонний взгляд; узкое, поверхностное понимание; не видеть дальше своего носа; ограниченные знания.

一夔已足 yī kuí yǐ zú

- ② 夔: 古贤臣名,为舜时的典乐官。夔一人已足制乐。指只要是真正的人才,有一个就足够了。
- **%** 《韩非子·外储说左下》: "不也,夔非一足也, ……一而足也。"《吕氏春秋·察传》: "夫乐, 天地之精也, 得失之节也, 故唯圣人为能和, 乐之本也。楚能和之, 以平天下, 若夔者一而足矣!"
- ◆ 从前帝尧作大章乐, ~,何必多人。(蔡东藩《后汉演义》)

 «Один Куй и достаточно» достаточно одного талантливого человека, чтобы добиться успеха.

一览无余 yī lǎi wú yú

- ② 览:看;余:剩余。一眼看去, 所有的景物全看见了。形容建筑 物的结构没有曲折变化,或诗文 内容平淡,没有回味。
- * 南朝宋·刘义庆《世说新语·言语》:"江左地促,不如中国,若使阡陌条畅,则一览而尽,故纡余委曲,若不可测。"
- ◆ 登上山顶,四下眺望,全城的景 色~。
- ≈ 一览无遗,一目了然.
- ≠ 高深莫测

«Раз взглянуть и ничего не осталось (не увиденного)» — оценить с первого взгляда; одного взгляда достаточно; охватить все с одного взгляда; ухватывать глазами; как на ладони.

一劳永逸 yī láo yǒng yì

- **②** 逸:安逸。辛苦一次,把事情办好,以后就可以不再费力了。
- **%** 汉·班固《封燕然山铭》: "兹 可谓一劳而久逸, 暂费而永无宁 者也。"
- ❖ 这次实验,咱们一定要做到周详 而严密,争取实验成功,从而~地 解决这个困扰人们多时的问题。

«Раз потрудился и вечно без забот» — раз навсегда; одним разом; окончательно; навеки.

一了百了 vī liǎo bǎi liǎo

- ② 了: 了结,解决。把一件主要的 事情了结以后,其余有关的事情 也跟着了结。
- **黎** 《朱子语类》卷八: "有资质甚高者,一了一切了,即不须节节用工也。"
- ◆ 只要把关键问题解决了,其他问题就可迎刃而解,~。

≈ 一了百当

«Одно закончить — сто закончить» — разберешься в одном — разберешься во всем; ключ ко всему; ста смертям не бывать, одной — не миновать; со смертью все заботы кончаются; конец — всему делу венец; все решится само собой; кончить со всем разом.

一鳞半爪 yī lín bàn zhǎo

- ② 原指龙在云中,东露一鳞,西露 半爪,看不到它的全貌。比喻零 星片段的事物。
- 现在一二十岁左右的年轻人,未 必全都知道这一段历史,即使知 道~,印象也不一定就怎样深刻。

 \approx 一鳞半甲, 一鳞一爪, 东鳞西爪 «Одна чешуйка и полкогтя» — скудные, обрывочные, случайные сведения; мелкий штрих, ничего не говорящий о целом.

一落千丈 yī luò qiān zhàng

- △ 原指琴声陡然降落。后用来形容 声誉、地位或经济状况急剧下 降。
- 審 唐·韩愈《听颖师弹琴》诗: "跻攀分寸不可上,失势一落千 丈强。"
- ◆ 遭受了经济危机之后,国内各种 工业指数~。
- ≠ 扶摇直上, 一步登天 «Разом упасть на тысячу чжанов» резкое падение, утрата (авторитета, позиции, экономики, цены и пр.).

一马当先 vī mǎ dāng xiān

- △ 原指作战时策马冲锋在前。形容 领先。也比喻工作走在群众前 面,积极带头。
- **黎** 明·施耐庵《水浒传》第九十六 回:"即便勒兵列阵,一马当先, 驰下山来,犹如天崩地塌之势。"
- 李自成看见敌人增加了援军,士气复振,就赶快把人马整顿一下,由他~,继续猛冲猛攻。 (姚雪垠《李自成》)

≈ 奋勇当先

«Конь, ставший первым» — вырваться вперед; стать лидером; вести за собой; быть в авангарде (во главе, в первых рядах); возглавлять; быть впереди; проявлять инициативу; запевала; инициатор.

一毛不拔 yī máo bù bá

△ 一根汗毛也不肯拔。原指杨朱的 极端为我主义。后形容为人非常 吝啬自私。

- **黎** 《孟子·尽心上》:"杨子取为 我,拔一毛而利天下,不为也。"
- ◆ 对这种得寸进尺、~的铁公鸡, 不能总就合,你越是让着她,她 就越是欺负你。(刘波泳《秦川 儿女》)
- ≠ 仗义疏财,解囊相助,慷慨解囊 «И волоска не вырвать» у него снега средь зимы не выпросишь; от него и полушки не дождешься; быть скупым до крайности; алчный до денег; жадный; скряга; сквалыга; скупой; эгоист.

一面之词 vī miàn zhī cí

△ 争执的双方中一方所说的话。

- 第 明·罗贯中《三国演义》第一百五回:"今日若听此一面之词, 杨仪等必投魏矣。"
- ◆ 在这件事情上,我们不能只 听~,必须全面了解情况,然后 再做处理。
- ≈ 一面之辞,一面之说

«Слово одной стороны» — односторонний аргумент; мнение одной стороны.

一面之交 yī miàn zhī jiāo

- △ 只见过一面的交情。比喻交情很 浅。
- 祭 汉·崔寔《本论》:"且观世人 之相论也,徒以一面之交,定臧 否之决。"
- ◆ 我们俩个人不过是~,我根本不 了解他。
- ≈ 一面之雅,半面之旧,点头之交.
- ≠ 刎颈之交,莫逆之交

«Связь одной встречи» — шапочное знакомство; быть мало, едва знакомым.

一鸣惊人 vī míng jīng rén

② 鸣: 鸟叫。一叫就使人震惊。比喻平时没有突出的表现,一下子做出惊人的成绩。

- ※ 《韩非子・喻老》: "虽无飞, 飞必冲天;虽无鸣,鸣必惊 人。"《史记・滑稽列传》: "此鸟不飞则己,一飞冲天;不 鸣则已,一鸣惊人。"
- ◆ 他自以为这番议论一定会~,然 而,使他失望的是,反应出乎意 料的冷淡。
- ≈ 一飞冲天,脱颖而出

«Одним криком испугать человека» — выпалить что-то ошеломляющее; сразу обрести славу; потрясти своими успехами; редко, да метко; потрясающий успех.

一瞑不视 yī míng bù shì

- 區: 闭眼。闭上眼睛,不再睁 开。指死亡。也指逃避现实。也 可形容不怕牺牲。
- ◆ 对于这些无聊的纷争,他以为来 个~,也就干净了。

«Закрыть глаза и не видеть» — смерть; убегать от действительности; не бояться стать жертвой.

一木难支 vī mù nán zhī

- △ 大楼将要倒塌,不是一根木头能 够支撑得住的。比喻一个人的力 量单薄,维持不住全局。
- **%** 隋 王 通 《 文 中 子 事 君》: "大厦将颠,非一木所支 也。"
- ◆ 他觉得自己在朝中孤掌难鸣,真 是"~大厦之将倾"。(姚雪垠 《李自成》第一卷第三章)
- ≈ 独木难支.
- ≠ 一柱擎天,众擎易举

«Одному дереву трудно выдержать» — непосильная ноша; не под силу.

一目了然 yī mù liǎo rán

- □ 目:看;了然:清楚,明白。一 眼就看得很清楚。
- * 明·张岱《皇华考序》:"可见 按图索籍,三溪道路,一目了 然。"
- ◆ 却说这中堂正对着那个围场,四 扇大窗洞开,场上的事,~。 (清・曾朴《孽海花》第十九 回)
- ≈ 一览无余.
- ≠ 不可端倪

«Одного взгляда достаточно для понимания» — разобраться с первого взгляда; совершенно очевидно; как на ладони; бить в глаза.

一诺千金 yī nuò qiān jīn

- △ 诺:许诺。许下的一个诺言有千 金的价值。比喻说话算数,极有 信用。
- **%** 《史记·季布栾布列传》: "得 黄金百斤,不如得季布一诺。"
- ◆ 虽然不能说他~,但他还是很守信用的,他答应了,就可以放心了。
- ≈ 千金一诺,言而有信.
- ≠ 言而无信, 出尔反尔

«Одно обещание — тысяча золотых» — уговор дороже денег; быть верным слову.

一曝十寒 vī pù shí hán

- 曝:晒。原意是说,虽然是最容易生长的植物,晒一天,冻十天,也不可能生长。比喻学习或工作一时勤奋,一时又懒散,没有恒心。
- **%** 《孟子·告子上》:"虽有天下 易生之物也,一日曝之,十日寒 之,未有能生者也。"

- ◆ 他们跑出英文教室,说的听的依然是中国话。这只是'~'的办法罢了,对于理解的功夫完全抛荒。(叶圣陶《英文教授》)
- ≈ 三天打鱼,两天晒网.
- ≠ 持之以恒,锲而不舍

«Один (день) — солнечно, десять — прохладно» — работать спустя рукава; делать дело наскоками; работать урывками; браться с жаром и бросать на полпути; быстро загораться и остывать; отсутствие постоянства; кратковременный энтузиазм.

一气呵成 yī qì hē chéng

- □ 一口气做成。形容文章结构紧 凑,文气连贯。也比喻做一件事 安排紧凑,迅速不间断地完成。
- 第 明·胡应麟《诗薮·近体中》: "若'风急天高',则一篇之中 句句皆律,一句之中字字皆律, 而实一意贯串,一气呵成。"

一琴一鹤 yī qín yī hè

- 原指宋朝赵抃去四川做官,随身携带的东西仅有一张琴和一只鹤。形容行装简少,也比喻为官清廉。
- * 宋·沈括《梦溪笔谈》卷九:"赵 阅道为成都转运史,出行部内,唯 携一琴一鹤,坐则看鹤鼓琴。" 《宋史·赵抃传》:"帝曰:'闻 卿匹马入蜀,以一琴一鹤自随;为 政简易,亦称是乎!"
- ◆ 你把那行装整顿,无过是~紧随身。(元•无名氏《冯玉兰夜月 泣江舟》第一折)

«Одна цитра, один журавль» — скромный, непритязательный человек; любить передвигаться налегке, без вещей.

一丘之貉 yī qiū zhī hé

- 五 丘: 土山; 貉: 一种形似狐狸的 野兽。一个土山里的貉。比喻彼 此同是丑类,没有什么差别。
- ※ 《汉书・杨恽传》: "若秦时但 任小臣,诛杀忠良,竟以灭亡, 令亲任大臣,即至今耳,古与今 如一丘之貉。"
- ◆ 他们两个是~,都不是什么好 人。
- ≈ 狐群狗党

«Еноты одного холма» — одного поля ягодка; одинаковый, такой же; барсуки с одного холма; два сапога пара; одного полета птица; один стоит другого; хрен редьки не слаще; ничем не отличаться друг от друга.

一视同仁 yī shì tóng rén

- △ 原指圣人对百姓一样看待, 同施 仁爱。后多表示对人同样看待, 不分厚薄。
- **%** 唐·韩愈《原人》: "是故圣人 一视同仁,笃近而举远。"
- 她对这俩个孩子~,并没有因为 小芳不是自己亲生的而对她区别 对待。
- ≈ 不偏不倚.
- ≠ 厚此薄彼, 另眼相看, 拣佛烧香 «Смотреть с одинаковым человеколюбием» ровное отношение; одинаковое обращение; быть любезным со всеми; беспристрастно.

一丝不苟 yī sī bù gǒu

△ 苟: 苟且, 马虎。指做事认真细致, 一点儿不马虎。

- **%** 清·吴敬梓《儒林外史》第四 回: "上司访知,见世叔一丝不 苟,升迁就在指日。"
- ◆ 他从来是认真负责的,即使是一些小事,也是~。
- ≈ 一丝不紊.

≠ 敷衍了事,敷衍塞责,粗心大意 «Не пропустить не одной нити» — добросовестно, скрупулезно, тщательно относиться к делу; быть внимательным к каждой мелочи.

一丝不挂 yī sī bù guà

- △ 原是佛教用来比喻人没有一丝牵 挂。后指人裸体。
- **黎** 《楞严经》:"一丝不挂,竿木 随身。"
- 两个七八岁的小男孩,脱得~地 在小河里玩耍。
- ≈ 赤身露体

«Ни одной ниточки не висит» — голый, обнаженный, не прикрытый; свободный, ничем не связанный.

一无所得 yī wú suǒ dé

△ 什么也没有得到。形容毫无收获。

- **%** 五代·王定保《唐摭言》卷八: "然日势既暮,寿儿且寄院中止宿,颢亦怀疑,因命寿儿怀袖,一 无所得,颢不得已遂躬自操觚。"
- ◆ 虽然他在北京学习了半年,依我 看,却~,什么都没有学到。
- ≈ 一无所获.
- ≠ 满载而归

«Ни одного не получить» — ничего не добиться; остаться ни с чем; остаться с пустыми руками; оканчиваться ничем; ничего не выходит.

一五一十 yī wú yī shí

A 五、十: 计数单位。五个十个地 将数目点清。比喻叙述从头到

- 尾,源源本本,没有遗漏。也形容查点数目。
- 第 明·施耐庵《水浒全传》第二十五回:"这妇人听了这话,也不回言,却踅过来,一五一十,都对王婆和西门庆说了。"
- ◆ 他把事情发生的经过~地向大家 讲了一遍。
- ≈ 元元本本

«(Считать) пятерками и десятками» подробно, во всех деталях; все положение дел; во всех подробностях.

一泻千里 yī xiè qiān lǐ

- 四 泻:水往下直注。形容江河奔流直下,流得又快又远。也比喻文笔或乐曲气势奔放。也形容价格猛跌不止。
- * 唐・李白《赠从弟宣州长史昭》 诗: "长川豁中流,千里泻吴 会。"宋・陈亮《与辛幼安殿撰 书》: "大江在河,一泻千 里。"
- 郭小川的诗歌,雄浑奔放,大有~之势。
- ≈ 一泻万里

«Поток в тысячу ли» — бурный, стремительный; бурное проявление чувств; стремительное падение цен; могучий разлив (размах, сила); вырываться на простор.

一心一意 yī xīn yī yì

- □ 只有一个心眼儿,没有别的考虑。
- 《三国志·魏志·杜恕传》: "免为庶人,徙章武郡,是岁嘉平元年。"裴松之注引《杜氏新书》:"故推一心,任一意,直而行之耳。"
- ◆ 他正~地看书,我们说的话全没有听见。

≠ 三心二意, 见异思迁

«Одно сердце, одна мысль» — всем сердцем; всей душой; только и думать о чем-то; носиться с мыслью; единодушие; единомыслие; единодушно.

一薫一莸 yī xūn yī yóu

- 黨:香草,比喻善类;莸:臭草,比喻恶物。薰莸混在一起, 只闻到臭闻不到香。比喻善常被 恶所掩盖。
- **%** 《左传·僖公四年》:"一薰一 莸,十年尚犹有臭。"
- ◇ ~,十年尚犹有臭。今天好算的 香臭会花粪宴了。(清・姬文 《市声》第十七回)

«Одна ароматная трава, одна вонючая» — добро и зло вместе живут; за злом не увидеть добра.

一言九鼎 yī yán jiǔ dǐng

- △ 九鼎: 古代国家的宝器,相传为 夏禹所铸。一句话抵得上九鼎 重。比喻说话力量大,能起很大 作用。
- * 《史记·平原君列传》: "毛先生一至楚而使赵重于九鼎大吕。 毛先生以三寸之舌,强于百万之师。胜不敢复相士。"
- ◆ 你若是专家或者要人, ~, 那自 当别论。(朱自清《很好》)
- ≈ 片言九鼎.
- ≠ 人微言轻

«За одно слово девять сосудов» — красноречие; красноречивый; добиваться многого словом; веские слова; слова большой значимости; говорить веско.

一言难尽 yī yán nán jìn

△ 形容事情曲折复杂,不是一句话能说清楚的(用在不好的事)。

- * 元·李直夫《虎头牌》第一折:"我一言难尽,来探望你这歹孩儿索是远路风尘。"
- ❖ 说起这件事,真是~,等有时间 我们再详谈。

≈ 一言难罄

«Одним словом трудно обойтись» — в двух словах не расскажешь; коротким рассказом не отделаешься.

一言为定 yī yán wéi dìng

- △ 一句话说定了,不再更改。比喻 说话算数,决不反悔。
- * 元·纪君祥《赵氏孤儿》第二 折:"程婴,我一言已定,你再 不必多疑了。"
- ◆ 那么~,从今天起,我就跟您拜师学艺了。

«Решить одним словом» — твердо договориться; сказано — сделано; на этом и порешим; слово — закон; ударить по рукам.

一以贯之 yī yǐ guàn zhī

- ② 贯: 贯穿。用一个根本性的事理 贯通事情的始末或全部的道理。
- 《论语·里仁》: "子曰: '参 乎! 吾道一以贯之'曾子曰: '唯。'子出,门人问曰: '何 谓也?'曾子曰: '夫子之道, 忠恕而已矣。'"
- ◆ 据谷超豪等人回忆,凡遇应当参加的讨论会,苏先生向来是风雨无阻,几十年间~。(刘征泰《苏步青》)

«Одним пронизать все» — одна идея, мысль пронижет все произведение или деятельность.

一意孤行 yī yì gū xíng

△ 指不接受别人的劝告,顽固地按 照自己的主观想法去做。

- 袋 《史记·酷吏列传》: "公卿相造请禹,禹终不报谢,务在绝知友宾客之请,孤立行一意而已。"
- ◆ 你明明知道现在已经是冬天了, 还~要一个人进山吗?
- ≈ 孤行己意,独断专行

«Одна идея одиноко реализуется»— своевольничать; упрямо стоять на своем, не считаясь с мнением других и реальными условиями; идти напролом; произвольно и самовластно.

一饮一啄 yī yǐn yī zhuó

- ② 饮:喝水;啄:鸟类吃食。原指鸟类要吃就吃,想喝就喝,生活自由自在。后也指人的饮食和生活经历。
- **%** 《庄子·养生主》:"泽雉十步 一啄,百步一饮,不蕲畜乎樊 中,神虽王,不善也。"
- ◆ 什么"~,花里莫非前定"这类 宿命论的调调,我根本不相信。

«То попил, то поклевал» — каждый кусок хлеба и каждый глоток воды; каждое пережитое событие.

一张一弛 yī zhāng yī chí

- ② 意思是宽严相结合,是文王武王 治理国家的方法。现用来比喻生 活的松紧和工作的劳逸要合理安 排。
- 《礼记·杂记下》: "张而不 弛,文武弗能也;弛而不张,文 武弗为也。一张一弛,文武之道 也。"
- ◆ 学习和工作应该有节奏, ~, 有 劳有逸, 这样才能提高效率。
- ≈ 有张有弛, 劳逸结合

«То натягивать, то расслаблять (лук)» — то напрягать, то расслаблять темп жизни общества или работы.

一朝一夕 yī zhāo yī xī

- 型 朝:早晨;夕:晚上。一个早晨 或一个晚上。形容很短的时间。
- **%** 《周易·坤》:"臣弑其君,子 弑其父,非一朝一夕之故,其所 由来者渐矣。"
- ❖ 这项任务太繁杂了,不是~就能 完成的。
- ≈ 一旦一夕.
- ≠ 年深日久

«Один рассвет, один закат» — очень короткий промежуток времени; быстро; быстрый; в короткий срок; в считанные дни; день-другой; день-два.

一朝之忿 yī zhāo zhī fèn

- □ 朝: 早晨; 忿: 气忿。一时的气 忿。
- 《论语·颜渊》:"一朝之 念,忘其身,以及其亲,非惑 与?"
- ▶ 遇事应冷静,不能因为~,就不管不顾起来。
- ≈ 一时之忿,一旦之忿

«Ггнев на один рассвет» — минутная, короткая вспышка гнева.

衣香鬓影 yī xiāng bìn yǐng

- □ 形容妇女的衣着穿戴十分华丽 (多指人多的场合)。借指妇 女。
- * 北周・庾信《春赋》: "屋里衣香不如花。"唐・李贺《咏怀》诗: "弹琴看文君,春风吹鬓影。"
- ◆ 电灯光底下,男男女女一对一对,穿花蛱蝶似的来来往往,~,紫狐披肩,蓝绸领结。(瞿秋白《饿乡纪程》)

«Ароматы одежд, тени прически» — изысканно одетая женщина.

衣租食税 yì zū shí shuì

- 型 租、税: 田赋和各种税款的总 称。依靠百姓缴纳的租税生活。
- **%** 《汉书·食货志下》: "县官食 租衣税而已。"

«Одежда — аренда, еда — налог» — рантье; жить на аренде и налоге.

依草附木 yī cǎo fù mù

- □ 原指鬼神有所依凭,擅作威福。 后比喻凭借他人势力,为非作 歹。也比喻不能自立,依靠别 人。
- 卷 五代·王周《巫庙》诗:"日既 恃威福,岁久为精灵,依草与附 木,诬诡殊不经。"
- ◆ 想必有那~、冒着俺家名姓做这等事情的也不可知。(元・康进之《李逵负荆》第二折)
- ≈ 趋炎附势,攀龙附凤

«Прилечь на траву, привалиться к дереву» — иметь покровительство; иметь сильную руку; пользоваться поддержкой сильных мира сего.

移东补西 yí dōng bǔ xī

- 四 用之方面的钱、物弥补那方面的 亏空或不足。比喻只求暂时应 付,不作长久打算。
- 審 唐·陆贽《论裴延龄奸蠹书》: "移东就西,便为课续。取此适彼,遂号羡余。"
- ◆ 我那些年把局面勉强维持下来, 不过是~罢了。
- ≈ 移东就西, 拆东补西

«Взять с востока и пополнить на западе» — восполнить недостаток в одном месте за счет избытка в другом.

移风易俗 yí fēng yì sú

- △ 移: 改变; 易: 变换。改变旧的 风俗习惯。
- **%** 《荀子·乐论》: "乐者,圣人 之所乐也,而可以善民心,其感 人深,其移风易俗,故先王导之 以礼乐而民和睦。"
- ◆ 我们要~,形成讲科学的好风 气。

«По ветру менять привычки» — отказываться от старых привычек, традиций в пользу новых; изживать дурные привычки.

遗臭万年 yí chòu wàn nián

- ② 遗臭: 死后留下的恶名。死后恶 名一直流传,永远被人唾骂。
- **%** 《晋书·桓温传》: "既不能流 芳百世,不足复遗臭万载耶?"
- ◆ 卖国投敌的小丑们,没有一个不是~的。
- ≠ 流芳百世, 名垂青史, 万古流芳 «Оставшаяся вонь (смердит) десять тысяч лет» оставить по себе дурную славу; навечно презренное имя.

以暴易暴 yǐ bào yì bào

- △ 以:用;易:改变,更换;暴: 残暴。用残暴势力代替残暴势 力。指统治者换了,暴虐的统治 没有改变。
- **%** 《史记·伯夷列传》: "登彼西山兮,采其薇矣,以暴易暴兮, 不知其非矣。"
- 革命必须有纪律,有组织,革命 不是~。(冯玉祥《我的生活》 37章)

«(Одну) жестокую силу заменить на (другую) жестокую силу» — насилие заменить на насилие; одно зло пришло на смену другому; хрен редьки не слаще.

以德报德 yǐ dé bào dé

△ 德: 恩惠。用恩惠报答恩惠。

- * 《论语・宪问》: "或曰: '以 德报怨何如?'子曰: '何以报 德? 以直报怨, 以德报德。'"
- ◆ 二狗已经出卖过他一次,这次也 当然不会~。(老舍《火葬》)
- ≈ 以桃报李.
- ≠ 以怨报德

«Добром отвечать на добро».

以毒攻毒 yǐ dú gōng dú

- ② 攻:治。中医用语,指用含有毒性的药物治疗毒疮等恶性病。比喻利用不良事物本身的矛盾来反对不良事物,或利用恶人来对付恶人。
- 第 明·陶宗仪《辍耕录》卷二十九:"骨咄犀,蛇角也,其性至毒,而能解毒,盖以毒攻毒也。"
- ◆ 姐姐有条高明的经验:用嫉妒去 治骄傲,是~的好办法。
- ≈ 以眼还眼,以牙还牙

«Яд изгонять ядом» — клин клином вышибают; платить той же монетой; чем ушибся, тем и лечись.

以讹传讹 yǐ é chuán é

- ② 以: 拿, 把; 讹: 谬误。指把本来就不正确的话又错误地传出去, 越传越错。
- **%** 宋·俞琰《席上腐谈》:"世上相传女娲补天炼五色石于此,故名采石,以讹传讹。"
- ❖ 这个字被人念错了,结果~,人 们反而不知道它的正确读音了。

«Ложь распространяется, как ложь» — испорченный телефон; ложь растет, как снежный ком; поверить выдумке и передавать ее друг другу; ошибка влечет за собой еще большую ошибку.

以攻为守 yǐ gōng wéi shǒu

△ 以进攻作为防御的手段。

- ** 宋·陈亮《酌古论一·先主》: "以攻为守,以守为攻,此兵之 变也。"
- ◆ 在这次足球比赛中, 主队采取 了~的战术。
- ≠ 以守为攻

«Сделать нападение защитой» — лучшая защита — это нападение.

以观后效 yǐ guān hòu xiào

- <u></u> 后效:以后的效果。指将罪犯从 轻处分,再看他以后的表现。
- **%** 《后汉书·安帝纪》:"秋节既 立,鸷鸟将用,且复重申,以观 后效。"
- ◆ 他犯了很大的错误,可为了挽救 他,我们仍保留了他的工作,~。

«Чтобы потом посмотреть дальнейший эффект» — уменьшить, облегчить наказание с учетом дальнейшего повеления

以己度人 yǐ jǐ duó rén

- ② 度: 揣度,推测。用自己的心思 (多指不好的)去猜度别人。
- ※ 汉·韩婴《韩诗外传》卷三: "然则圣人何以不可欺也?曰: 圣人以己度人者也,以心度心, 以情度情,以类度类,古今一也。"
- ◆ 你如果能够~,你就能理解他的 心情了。

«Мерить людей по себе» — по себе оценивать других.

以儆效尤 yǐ jǐng xiào yóu

② 儆:使人警醒,不犯错误;效: 仿效,效法;尤:过失。指处理

- 一个坏人或一件坏事,用来警告 那些学着做坏事的人。
- **%** 《左传·庄公二十一年》:"郑 伯效尤,其亦将有咎!"
- ◆ 我以为各人均应先打屁股百下, ~。(鲁迅《准风月谈•文床秋梦》)

«Предупреждением предупреждать ошибку» — чтобы другим неповадно было; для острастки; наказать одного в назидание другим.

以狸饵鼠 vǐ lǐ ěr shǔ

- ② 狸:猫;饵:诱。捉老鼠用猫作 诱饵。比喻事情不能成功。
- * 《商君书·农战》: "我不以货事上而求迁者,则如以狸饵鼠尔,必不冀矣。"
- ◆ 你的这种办法虽然很巧妙,但就 仿佛是~,不对路,恐怕不行。
- ≈ 以狸致鼠,以冰致蝇,缘木求鱼 «Котом приманивать мышь»— заниматься бесполезным делом.

以力服人 yǐ lì fú rén

- △ 力: 权势, 武力。用强制手段使 人服从。
- **%** 《孟子·公孙丑上》:"以力服 人者,非心服也,力不赡也。"
- ◆ 压服的结果总是压而不服。~是不 行的。(毛泽东《在中国共产党全 国宣传工作会议上的讲话》)
- ≠ 以理服人

«Принуждать людей силой» — насильно переубеждать; силой заставлять подчиняться.

以邻为壑 vǐ lín wéi hè

② 拿邻国当做大水坑,把本国的洪水排泄到那里去。比喻只图自己一方的利益,把困难或祸害转嫁给别人。

- * 《孟子·告子下》: "是故禹以四海为壑。今吾子以邻国为壑。"
- ◆ 各单位应当互相支援,彼此协作,可不能~,搞本位主义。

«Превратить соседей в водоем для стока вод» — отвести от себя неприятности за счет других; жертвовать чужими интересами.

以卵击石 yǐ luǎn jī shí

- ② 拿蛋去碰石头。比喻不估计自己 的力量,自取灭亡。
- **%** 《荀子·议兵》: "经榘作尧, 譬之若以卵投石,以指绕沸。"
- ◆ 刘豫州不识天时,强欲与争,正 如~,安得不败乎? (明•罗贯 中《三国演义》第四十三回)
- ≈ 以卵投石

«Яйцом бить по камню» — лезть на рожон; переоценивать собственные силы; борьба негодными средствами; стену лбом не прошибешь; плетью обуха не перешибешь; биться лбом об стену; против рожна переть.

以貌取人 yǐ mào qǔ rén

- □ 根据外貌来判别一个的的品质才能。
- 袋 《史记·仲尼弟子列传》: "吾 以言取人,失之宰之;以貌取 人,失之子羽。"
- ◆ 真是糟糕,他早又不说,但也只 怪我们~,在事前没有经过一道 甄别了。(郭沫若《涂家埠》)

«По внешности брать людей» — оценивать человека по внешности, по внешнему виду; судить по одежке.

以人为镜 yǐ rén wéi jìng

四 把别人的成败得失作为自己的借鉴。

- * 《墨子・非攻中》: "君子不镜 于水而镜於人。镜于水,见面之 容;镜于人,则知吉与凶。"
- ◆ ~,很有益处,通过吸取别人的 经验教训来使自己得到提高。
- ≈ 以人为鉴

«Сделать человека зеркалом» — учиться на ошибках и удачах других.

以身试法 vǐ shēn shì fǎ

- ② 身: 亲身,亲自;试:尝试。试 着亲身去做触犯法律的事。指明 知故犯。
- **%** 《汉书·王尊传》: "明慎所职,毋以身试法。"
- ◆ 我们每个公民都要奉公守法,不要~。

«Своим телом испытать закон» умышленно совершать противозаконные действия; испытывать на себе строгость закона; действовать наперекор закону.

以身殉职 vǐ shēn xùn zhí

- ② 殉:为实现某一目标而献出生命。 为忠于本职工作而献出生命。
- 《孟子·尽心上》: "孟子曰: '天下有道,以道殉身;天下无道,以身殉道;未闻以道殉乎人者也。'"
- ◆ (白求恩)去年春上到延安,后 来到五台山工作,不幸~。(毛 泽东《纪念白求恩》)

«Свое тело пожертвовать делу» — жертвовать собой во имя дела; погибнуть на посту.

以手加额 yǐ shǒu jiā é

△ 把手放在额上。表示欢欣庆幸。

第 宋·杨万里《章贡道院记》: "斯言一出,十邑之民,以手加额,家传人诵。"

- ◆ 国人见庄公母子同归,无不~, 称庄公之孝。(明・冯梦龙《东 周列国志》第四回)
- ≈ 举手加额,额手称庆 «Руки приложить ко лбу»— радостно приветствовать; поздравлять; радоваться.

以水济水 yǐ shuǐ jǐ shuǐ

- △ 用水来给水增味。比喻随声附 和,对事情没有好处。
- * 《左传·昭公二十年》: "君所谓可,据亦曰可,君所谓否,据亦曰否。若以水济水,谁能食之?"
- ◆ 有些文章不过是人云亦云,照抄 照搬,如同~,毫无价值。
- ≈ 水以济水,以水洗水

«Помогать воде водой» — сходная вещь не поможет.

以汤沃雪 vǐ tāng wò xuě

- ② 汤: 开水; 沃: 浇。用开水浇 雪。比喻效果明显。也比喻事情 很容易做。
- 《淮南子·兵略训》: "若以水 灭火,若以汤沃雪,何往而不 遂,何之而不用?"
- ❖ 这么多人堵这样一个小小的决口,正如~,是轻而易举的事情。
- ≈ 易如反掌,探囊取物,洪炉燎发 «Кипятком таять снег»— получить очевидные результаты; легкое дело.

以莛叩钟 yǐ tíng kòu zhōng

- 廷:草茎。原意是钟的音量大, 用草茎去敲,就不能使它发出应 有的响声。后比喻学识浅薄的人 向知识渊博的人请教,问题提不 到点子上。也比喻不自量力,去 做根本办不到的事情。
- **%** 汉·东方朔《答客难》:"以管 窥天,以蠡测海,以莛撞钟,岂

能通其条贯,考其文理,发其音声哉。"

◆ 今欲上质高贤,又恐语涉浅陋, 未免"~",自觉唐突,何敢冒 昧请教! (清・李汝珍《镜花 缘》第十六回)

«Травинкой бить в колокол» — напрасно ожидать нужного результата; неуч хочет стать учеником ученого; не считаться с собственными возможностями.

以心传心 yǐ xīn chuán xīn

- 佛教禅宗用语。指离开语文文字 而以慧心相传授。
- 卷 《六祖大师法宝坛经·行由品》:"法则以心传心,皆令自悟自解。"
- ◆ 师问: "只如古德,岂不 是~?"(宋•释道原《景德传 灯录》卷十八)

«Передавать от сердца к сердцу» — духовное единение; невербальная коммуникация; постигнуть умом (мыслью).

以一知万 yǐ yī zhī wàn

△ 从了解一点到推知其他许多事物。

- **%** 《荀子·非相》:"以近知远,以 一知万,以微知明,此之谓也。"
- 正确的学习方法是举一反 三,~。
- ≈ 举一反三,一隅三反

«Через одно узнать десять тысяч» — поняв что-то одно, можно понять многое.

以逸待劳 yǐ yì dài láo

- ② 逸:安闲;劳:疲劳。指在战争中做好充分准备,养精蓄锐,等疲乏的敌人来犯时给以迎头痛击。
- **黎** 《孙子·军争》:"以近待远,以佚待劳,以饱待饥,此治力者也。"

- ◆ 与其途中激战,不如就在这儿 给她来个~。(金庸《神雕侠 侣》)
- ≈ 以佚待劳

«С бодрым (видом) поджидать усталых (врагов)» — использовать тактику выжидания и изматывания противника; находясь в прекрасной боевой форме, поджидать измотанного противника; бросать свежие силы против измотанного противника.

以怨报德 yǐ yuàn bào dé

- ② 怨: 仇恨; 德: 恩惠。用怨恨来 回报别人的恩惠。
- **%** 《国语·周语》:"以怨报德, 不仁。"
- ◆ 你自己想一想,你们做的事合理 不合理?是不是~?(冰心《斯 人独憔悴》)
- ≈ 恩将仇报.
- ≠ 以德报怨,以直报怨

«Злом ответить на добро» — черная неблагодарность.

义不容辞 yì bù róng cí

- ② 容: 允许; 辞: 推托。道义上不 允许推辞。
- \$\text{\$\texitt{\$\text{\$\text{\$\text{\$\texititt{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\texititt{\$\text{\$\text{\$\texitt{\$\text{\$\text{\$\text{\$\texitt{\$\text{\$\tex
- ◆ 我们应该~地担当起这个任务。
- ≈ 义不容却,责无旁贷

«Долг не позволяет отказаться» — не вправе отказаться; быть связанным обязательством; неотъемлемый; священный.

义愤填膺 yì fèn tián yīng

② 义愤:对违反正义的事情所产生的愤怒;膺:胸。发于正义的愤懑充满胸中。

- 湯 清·曾朴《孽海花》第二十五回: "珏斋不禁义愤填膺,自己办了个长电奏,力请宣战。"
- 别人总会发现问题,他们会~地上 书报纸杂志把我骂成一堆狗屎。 (苏童《井中男孩》)
- ≈ 气涌如山, 悲愤填膺 «Благородный гнев переполняет грудь» — кипеть справедливым гневом; наполнять сердца гневом, яростью, негодованием; возмущение; возмущаться.

义无反顾 vì wú fǎn gù

- ② 义:道义;反顾:向后看。从道 义上只有勇往直前,不能犹豫回 顾。
- 祭 汉·司马相如《喻巴蜀檄》: "触白刃,冒流矢,义不反顾, 计不旋踵。"
- ◆ 朱成功身受大明的厚恩,只有一 死图报,~。(华而实《汉衣 冠》二)
- ≈ 义不反顾

«Долг не (позволяет) оглядываться назад» — без колебаний; твердо; неукоснительно; долг обязывает идти до конца.

义正辞严 yì zhèng cí yán

- ② 义: 道理;辞:言辞。理由正当 充足,措词严正有力。
- * 宋·张孝祥《明守赵敷文》: "欧公书岂惟翰墨之妙,而辞严 义正,千载之下,见者兴起,某 何足以辱公此赐也哉。"
- ◆ 魏竹冈拆开看时,不料上面写的 甚是~。(清•李宝嘉《官场现 形记》第十七回)
- ≈ 义正词严,词正理直

«Справедливо по содержанию, строго по форме» — строго и доказательно; принципиальное и убедительное выступление; резкий, но правдивый.

亦步亦趋 yì bù yì qū

- △ 原意是说,你慢走我也慢走,你 快走我也快走,你跑我也跑。比 喻由于缺乏主张,或为了讨好, 事事模仿或追随别人。
- **%** 《庄子·田子方》: "夫子步亦 步,夫子趋亦趋,夫子驰亦驰, 夫子奔逸绝尘,而回瞠若乎后 矣。"
- ◆ 跟在别人后面~,不敢越雷池一步,提高科学技术水平就是一句空话。

≈ 人云亦云

((OH) — шаг, (\mathfrak{A}) — шаг» — не отставать ни на шаг; подражать во всем.

异军突起 yì jūn tū qǐ

- △ 异军: 另外一支军队。比喻一支 新生力量突然出现。
- **%** 《史记·项羽本纪》:"少年欲立婴便为王,异军苍头特起。"
- ◆ 作为这支~的新画派的重要代表作 之一,石涛的艺术思想和风格已 受到人们的重视。(邓拓《从石 涛的一幅山水画说起》)
- ≈ 异军特起

«Иное воинство вдруг поднялось» неожиданное появление новой, третьей силы; новая восходящая звезда.

异口同声 yì kǒu tóng shēng

- △ 不同的嘴说出相同的话。指大家 说得都一样。
- * 《宋书・庾炳之传》: "伏复深 思,只有愚滞,今之事迹,异口 同音,便是彰著,政未测得物之 数耳。"
- ◆ 大家都~地称赞保管员老吴是个好管家。
- ≈ 众口一词,异口同音.
- ≠ 众说纷纭,各执一词

«Разные рты, одинаковые звуки» — единодушие во мнениях; согласие; единогласие; хором; в один голос.

易如反掌 yì rú fǎn zhǎng

- △ 象翻一下手掌那样容易。比喻事情非常容易做。
- 《孟子·公孙丑上》:"以齐 王,由反手也。"又,"武丁朝 诸侯,有天下,犹运之掌也。" 汉·枚乘《上书谏吴王》:"必 若所欲为,危于累卵,难于上 天;变所欲为,易如反掌,安于 泰山。"
- ◆ 你的英语那么好,替我翻译一下 这几句话,对你来说还不是~?
- ≈ 易如翻掌,轻而易举,易如拾芥 «Легко, как развернуть ладонь» — легче легкого; проще простого.

驿寄梅花 yì jì méi huā

- △ 请邮差寄送梅花。比喻向远方友 人表达思念之情。
- **黎** 三国·陆凯《赠范晔》诗:"折梅逢驿使,寄与陇头人。江南无所有,卿寄一枝春。"
- ◆ ~, 鱼传尺素, 砌成此恨无重数。(宋•秦观《踏莎行》词)
 «Отослать цветы сливы» передать чувства тоски далекому другу.

意味深长 yì wèi shēn cháng

- ② 意味:情调,趣味。意思含蓄深远,耐人寻味。
- * 宋·程颢、程颐《河南程氏遗书》:"读之愈久,但觉意味深长。"
- ◆ 书中所述的人生哲理, ~。(朱 自清《经典常谈•四书第七》)
- ≈ 耐人寻味.
- ≠ 淡而无味,索然无味

«Вкус идеи глубок и обширен» — глубокая идея; глубокий смысл, заставляющий серьезно задумываться; многозначительный; многообещающий; наводить на глубокие размышления; кроется глубокий смысл.

意在笔先 vì zài bǐ xiān

- △ 指写字画画, 先构思成熟, 然后下笔。
- **%** 晋·王羲之《题卫夫人笔阵图后》:"夫欲书者,先干研墨, 凝神静思,预想字形大小,偃仰 平直振动,令筋脉相连,意在笔 前,然后作字。"
- ◆ 郑板桥画竹,讲究~,不肯匆忙落 笔。
- ≈ 意在笔前

«Мысль впереди пера» — мысли обгоняют перо; тщательно обдумать будущее произведение, прежде чем взяться за перо.

意在言外 yì zài yán wài

- 全 语言的真正用意没有明白说出来,细细体会就知道。
- ※ 宋·胡仔《苕溪渔隐丛话后集》 卷十五:"此绝句极佳,意在言 外,而幽怨之情自见,不待明言 之也。"
- ◆ 柳宗元的《江雪》,描写了一个 "独钓寒江"的老翁,但作者实 有所寄托,~,韵味深长。

≠ 直截了当

«Мысль вне слова/языка» — вне слова, выражающего мысль; подтекст; намекать; скрытый смысл.

薏苡明珠 yì yǐ míng zhū

② 薏苡: 多年生草本植物,果实可供食用酿酒,并入药。薏米被进

谗的人说成了明珠。比喻被人诬 蔑,蒙受冤屈。

- **%** 《后汉书·马援传》: "南方薏苡实大。援欲以为种,军还,载之一车。……及卒后,有上书谮之者,以为前所载还,皆明珠文犀。"
- ◆ 你出远门,要把东西好好装到包里,不要露出来,古人有~之说,应引以为诫。
- ≈ 薏苡之谤,薏苡之谗,薏苡之嫌 «(Принять) зерна коикса за жемчужины» — быть оклеветанным.

因材施教 yīn cái shī jiào

- 囚:根据;材:资质;施:施加;教:教育。指针对学习的人的志趣、能力等具体情况进行不同的教育。
- * 《论语・为政》"子游问孝"、 "子夏问孝"朱熹集注引宋程颐 曰:"子游能养而或失于敬,子 夏能直义而或少温润之色,各因 其材之高下与其所失而告之,故 不同也。"
- ◆ 教师应当注意学生各方面的差 异,以便~。

«Обучать исходя из материала» — обучать исходя из интересов и способностей учеников; дифференцированное обучение; индивидуальный подход в обучении.

因果报应 yīn guǒ bào yìng

- 四 因果:原因和结果。佛教迷信,认为今生种什么因,来生结什么果,善有善报,恶有恶报。
- **黎** 《慈恩传》:"唯谈玄论道,问 因果报应。"
- ~之说,实际上是弱小者、不幸者的一种愿望,实际上并不如此。

«Воздается по заслугам» — за добро добром платят, за зло — злом.

因祸得福 yīn huò dé fú

△ 变坏事为好事。

- **%** 《史记·管晏列传》: "其为政也,善因祸为福,转败为功。"
- 那年他得了一场病,没想到却~, 逃过了服兵役。
- ≈ 因祸为福

«Из беды извлечь счастье» — нет худа без добра; не было бы счастья, да несчастье помогло.

因陋就简 yīn lòu jiù jiǎn

- 四 陋: 简陋; 就: 将就。原意是 因循原来的的简陋, 不求改 进。后指就着原来简陋的条件办 事。
- **※** 汉·刘歆《移书让太常博士》: "苟因陋就寡,分文析字。烦言 碎辞,学者罢老且不能究其一 艺。"
- 要提倡~,经济节约,艰苦奋斗。 (邓小平《今后的主要任务是搞 建设》)

«Поскольку грубо, то будет примитивно» — не ждать хороших результатов в плохих условиях; исходить из ограниченных условий, возможностей; ограничиваться самым грубым и примитивным; не стремиться к совершенству; использовать то немногое, что имеется под рукой; использовать имеющиеся скромные условия.

因人成事 yīn rén chéng shì

- **四** 因: 依靠。依靠别人的力量办成事情。
- 《史记·平原君虞卿列传》: "公等碌碌,所谓因人成事者也。"

◆ 我们是个小厂,搞点革新也必须 ~,靠兄弟厂的支援和帮助。

«Опираясь на людей, устраивать дела» — делать чужими руками; полагаться на чужую помощь; выезжать на других.

因时制宜 yīn shí zhì yí

- △ 根据不同时期的具体情况,采取 适当的措施。
- **%** 《淮南子·氾论训》: "器械者,因时变而制宜适也。"
- ◆ 形势的发展很快,我们必须根据 实际情况,~地制定措施。
- ≈ 因事制宜,因地制宜,因势利导.
- ≠ 墨守成规, 千篇一律

«По времени устраивать дела» — учитывать момент; принимать решения сообразно требованиям времени; действовать, сообразуясь с условиями.

因势利导 yīn shì lì dǎo

- ② 因: 顺着; 势: 趋势; 利导: 引导。顺着事情发展的趋势,加以引导。
- **%** 《史记·孙子吴起列传》:"善战者因其势而利导之。"
- ◆ 所以开明的行政者对于民意是~ 的,民意得到畅达,社会也就健 全地发展了起来。(郭沫若《革 命春秋・创造十年续篇》)
- ≈ 因时制宜,因地制宜,因事制宜 «Вести дела по обстановке» вести дело, придерживаясь естественного хода вещей; действовать в соответствии с развивающимися обстоятельствами; использовать тенденцию.

因循守旧 yīn xún shǒu jiù

△ 因循:沿袭;守旧:死守老的一套。死守老一套,缺乏创新的精神。

- **%** 《汉书·循吏传序》: "光因循 守职,无所改作。"
- ◆ 如果~不求进取,那么人就不会 进步。
- ≈ 萧规曹随,墨守成规,抱残守 缺,循常习故,蹈常袭故
- ≠ 标新立异,与时俱进,因时制 官,因地制官

«Следовать шаблону, оберегать старое» — консервативный; следовать шаблону; держаться за старое; придерживаться ранее заведенного порядка; топтаться на одном месте; рутина.

因噎废食 yīn yē fèi shí

- △ 原意是说,因为有人吃饭噎死 了,就想让天下人都不吃饭,这 太荒谬了。比喻要做的事情由于 出了点小毛病或怕出问题就索性 不去干。
- **%** 《吕氏春秋·荡兵》: "夫有以 噎死者,欲禁天下之食,悖。"
- ◆ 我们不能~,看到外国的文学作品中有一些糟粕,怕受到坏影响,就连精华也不要了。
- ≈ 惩羹吹齑

«Боясь подавиться, отказываться от еды» — отказываться от нужного дела, опасаясь неудачи; рассердившись на блох, да и всю шубу в печь.

阴差阳错 yīn chā yáng cuò

- △ 比喻由于偶然的因素而造成了差错。
- 場 明・王逵《蠡海集・历数》: "阴 错阳差,有十二月,盖六十甲子分 为四段,自甲子、己卯、甲午、己 酉,各得十五辰。……甲子、甲午 为阳辰,故有阴错;己卯、己酉为 阴辰,故有阳差也。"
- ◆ 他俩约好三点钟在公园门口见面,可~地,谁也没有看见谁。

≈ 阴错阳差

«Неточность в инь, ошибка в ян» — недоразумение, ошибка; какая-то неразбериха, путаница.

殷鉴不远 yīn jiàn bù yuǎn

- 殷:指商朝后期;鉴:镜子。 指殷商子孙应以夏的灭亡为借 戒。后泛指前人的教训就在眼前。
- **%** 《诗经·大雅·荡》:"殷鉴不 远,在夏后之世。"
- 宋与金的历史,对崇桢说来,~,而他绝不愿在臣民心目和后代史书中被看成是懦弱无能的君主。(姚雪垠《李自成》第二卷第三十二章)

≈ 前车之鉴

«Иньские зеркала — недалеко» — уроки старших — перед глазами; служить предостережением, уроком.

吟风弄月 yín fēng nòng yuè

- △ 旧指文人写作或朗诵以风月等 自然景色为题材的作品。现多 形容作品空虚无聊。也指闲 适洒脱、无拘无束的放浪生 活。
- 審 唐·范传正《李翰林白墓志铭》:"吟咏风月,席天幕地,但贵其适所以适,不知夫所以然而然。"
- ◆ 于是曹雪芹平静地说: "绣春, 你别以为我们诗社里,都是~, 无病呻吟。"(高阳《曹雪芹别 传》)
- ≈ 吟风咏月,风花雪月

«Напевать о ветре и воспевать луну» — отвлеченные, символические произведения; пустые, бессодержательные произведения; благодушествовать.

寅吃卯粮 yín chī mǎo liáng

- ② 这一年吃了下一年的粮。比喻经济困难,收入不够支出,预先支用了以后的进项。比喻指经济困难,入不敷出。
- **%** 清·李宝嘉《官场现形记》第十 五回:"就是我们总爷也是寅吃 卯粮,先缺后空。"
- ◆ 自从有了孩子后, ~, 生活更加 困难了。
- ≈ 寅支卯粮

«В этом году съесть зерно будущего года» — жить в кредит; тяжелая экономическая ситуация, из которой трудно найти выход; не сводить концы с концами; жить в счет будущих доходов.

银河倒泻 yín hé dào xiè

- ② 泻:水从高处往下直流。象银河 里的水倒泻下来。形容瀑布,也 形容雨下得极大,象泻下来的一 样。
- 審 唐·李白《庐山谣寄卢侍御虚舟》:"金阙前开二峰长,银河倒挂三石梁。"
- 果然是∼,沧海盆倾,好阵大雨!(明・冯梦龙《警世通言》 卷十四)
- ≈ 大雨滂沱

«Серебряная река (Млечный путь) устремился вниз» — дождь как из ведра; дождь, точно небеса разверзлись.

引而不发 yǐn ér bù fā

- 引: 拉弓;发:射箭。拉开弓却不把箭射出去。比喻善于启发引导。也比喻做好准备暂不行动,以待时机。
- **%** 《孟子·尽心上》:"君子引而 不发,跃如也。中道而立,能者 从之。"

◆ 这种~的处罚,使他整日提心吊 胆。

«Натянуть (тетиву), но не выстрелить» — пригрозить, но не выполнить угрозы; привлечь людей и заставить их действовать самостоятельно, не вмешиваясь в их дела; поджидать до времени; быть наготове

引经据典 yǐn jīng jù diǎn

□ 引用经典书籍作为论证的依据。

- **%** 《后汉书·荀爽传》: "爽皆引据大义,正之经典。"
- ◆ 他说起话来、咬文嚼字,学究气 十足。
- ≈ 旁征博引

«Привлекать каноны, опираться на классику» — цитировать, ссылаться на классиков; обосновывать цитатами и выдержками из книг; цитатничество; начетничество.

引狼入室 yǐn láng rù shì

- △ 引:招引。把狼招引到室内。比喻把坏人或敌人引入内部。
- * 元·张国宾《罗李郎》第一折: "我不是引的狼来屋里窝,寻的 蚰蜒钻耳朵。"
- ◆ 他们~的结果就是,不但他们会失 掉自己所有的一切,并且随时有 被人暗算的可能。
- ≈ 引鬼上门, 引虎自卫, 开门揖盗 «Завлечь волка войти в комнату» вредить самому себе; приблизить к себе дурного человека или врага во вред себе; пускать козла в огород; отогревать змею на груди.

引人入胜 yǐn rén rù shèng

企 胜: 胜境。引人进入佳境。现多 用来指风景或文艺作品特别吸引 人。

- 審 南朝宋·刘义庆《世说新语·任 诞》: "王卫军云,酒正自引人 着胜地。"
- ◆ 这篇小说~,使人读起来不忍释 手。
- ≠ 平淡无奇,味同嚼蜡

«Привлекать людей войти в радостную атмосферу» — увлекать; очаровывать; увлекательный; занятный.

引商刻羽 yǐn shāng kè yǔ

- ② 商、羽:古代乐律中的 两个音 名。指讲究声律、有很高成就的 音乐演奏。
- **%** 战国楚·宋玉《对楚王问》: "引商刻羽,杂以流徵,国中属 而和者,不过数人而已。是其曲 弥高,其和弥寡。"
- 一个小小子走到鲍廷玺身边站着,拍着手,唱李太白《清平调》。真乃穿云裂石之声,~之奏。(清・吴敬梓《儒林外史》第二十九回)
- ≈ 引商刻角

«Ноты играют и летают» — виртуозное, глубокое исполнение музыкального произведения.

引以为戒 yǐn yǐ wéi jiè

- ② 引:用;戒:鉴戒。指把过去犯错误的教训拿来作为警戒,避免重犯。
- 《国语·楚语下》: "人之求多 闻善败,以鉴戒也。"
- ◆ 对他所犯的错误,我们应该~,避 免也犯同类错误。
- ≈ 引为鉴戒

«Считать это предостережением (для себя)» — извлекать урок; служить уроком, предостережением.

饮冰茹檗 yǐn bīng rú bò

- 五 茹:吃;檗:俗称黄柏,味苦。 喝冷水,吃苦味的东西。比喻处 境困苦,心情抑郁。也形容生活 清苦。
- **黎** 唐·白居易《三年为刺史》诗: "三年为刺史,饮冰复食檗。"
- ■上灾荒之年,农民大多吃糠咽菜,瘦骨嶙峋,时乖命蹇的秀才、小吏也有枵腹从公,~。(蔡圣民《以属灵的眼光透视饮食文化》)
- ≈ 饮冰食檗

«Пить лед, есть корни» — тяжелая, безрадостная жизнь; жизнь отшельника; бедствовать.

饮水思源 yǐn shuǐ sī yuán

- △ 喝水的时候想起水是从哪儿来 的。比喻不忘本。
- * 北周·庾信《徵调曲》: "落其 实者思其树,饮其流者怀其 源。"
- ◆ 我如今过着这样幸福的生活,怎 能不~。
- ≠ 忘恩负义,过河拆桥

«Пьешь воду, вспоминай об источнике» — быть благодарным; поминать добром; пьешь воду — думай о том, кто вырыл колодец.

饮鸩止渴 vǐn zhèn zhǐ kě

- 点 鸠:传说中的毒鸟,用它的羽毛 浸的酒喝了能毒死人。喝毒酒解 渴。比喻用错误的办法来解决眼 前的困难而不顾严重后果。
- **%** 《后汉书·霍谞传》:"譬犹疗 饥于附子,止渴于鸠毒,未入肠 胃,已绝咽喉。"
- ◆ 你借高利贷以维持公司运转,简 直就是在~。

≈ 饮鸩解渴,挖肉补疮

«Утолять жажду вином (из оперения птицы) чжэн / отравленным вином» — пользоваться средствами, которые дают временный результат, но в конце концов нанесут непоправимый вред; утолять жажду ядовитым зельем; прибегать к пагубным мерам ради временного облегчения; стремиться получить хотя бы на время небольшую выгоду, не заботясь о пагубных последствиях.

莺歌燕舞 yīng gē yàn wǔ

- 全 黄莺在歌唱,小燕子在飞舞。形容春天鸟儿喧闹活跃的景象。现常比喻革命和建设蓬勃兴旺的景象。
- * 宋·苏轼《锦被亭》词:"烟红露绿晓风香,燕舞莺啼春日长。"
- ▶ 清明节前,杨河两岸换上了春天的盛装,正是桃红柳绿、~的时光。(柳青《创业史》)

«Песни иволги, танцы ласточки» — весенний птичий гомон; высокий дух созидания бьет ключом; жизнеутвержлающая обстановка

鹦鹉学舌 yīng wǔ xué shé

- △ 鹦鹉学人说话。比喻人家怎么说,他也跟着怎么说。
- * 宋·释道原《景德传灯录》卷二十八:"如鹦鹉只学人言,不得人意。经传佛意;不得佛意而但诵,是学语人,所以不许。"
- ◆ 领导说什么,他就说什么,简直 是~。
- ≈ 人云亦云

«Учиться говорить как попугай» — бездумно повторять за кем-то; попугайничать; говорить с чужого голоса.

迎刃而解 yíng rèn ér jiě

- ② 原意是说,劈竹子时,头上几节 一破开,下面的顺着刀口自己就 裂开了。比喻处理事情、解决问 题很顺利。
- **黎** 《晋书·杜预传》: "今兵威已 振,譬如破竹,数节之后,皆迎 刃而解。"
- 只要这位教士到场,任你事情如何棘手,亦无不~的。(清•李宝嘉《官场现形记》第五十四回)

≈ 势如破竹

«Встретиться с острием и расщепиться» — легко и просто преодолевать затруднения; легкоразрешимый; как по маслу; устраиваться само собой.

郢书燕说 yǐng shū yān shuō

- ② 郢:春秋战国时楚国的都城; 书:信;燕:古诸侯国名;说:解释。比喻牵强附会,曲解原意。
- ※ 《韩非子・外储说左上》: "郢 人有遗燕相国书者,夜书,火不明,因谓持烛者曰: '举烛', 云而过书'举烛'。……燕相白 王,王大悦,国以治。治则治 矣,非书意也。"
- ◆ ~即便效果良好,也不意味着原文 本的自性就不再重要而可以恣意 读解妄加命名。(陈明《自由、 自由主义、自由主义者》)

«В Ин написали, в Янь объяснили» — подогнать смысл к бессмысленному тексту; исказить первоначальный смысл; превратно истолковать слова других; большая натяжка.

应对如流 yìng duì rú liú

△ 对答象流水一样。形容答话很快,很流利。

- **%** 《晋书·张华传》: "华应对如流,听者忘倦。"
- ◆ 他学习成绩优秀,每次回答老师 的提问都是~。
- ≈ 应答如流,对答如流

«Отвечать, как (вода) течет» — отвечать без запинки; свободно вести разговор.

应接不暇 yìng jiē bù xiá

- ② 暇:空闲。原形容景物繁多,来 不及观赏。后多形容来人或事情 太多,应付不过来。
- 帶 南朝宋·刘义庆《世说新语·言语》: "从山阴道上行,山川自相应发,使人应接不暇。"
- ◆ 汽车向神农架山区奔驰,只见奇 峰异岭扑面而来,令人~。
- ≈ 接应不暇,目不暇接
- ≠ 应付自如

«Принимать без отдыха» — нет возможности управиться; рук не хватает; сбиваться с ног; руки не доходят; разрываться на части; никак не управиться; некогда передохнуть.

应天顺人 yìng tiān shùn rén

- ② 应:适应,适合。顺应天命,合 乎人心。
- 《周易·革》: "天地革而四时成。汤武革命,顺乎在而应乎人。"
- ◆ 政府推行的经济改革政策,~,深 得民心。
- ≈ 顺天应人

«Следовать (воле) Неба и желаниям людей».

应运而生 yìng yùn ér shēng

□ 应: 顺应; 运: 原指天命,泛指时机。旧指应天命而产生。现指适应时机而产生。

- **黎** 汉•荀悦《汉纪•后序》: "实 天生德,应运建主。"
- ◆ 她觉得自己是~的女豪杰,不单会赚钱,也会创造新的风气,新的世界。(老舍《四世同堂》)
- ≈ 应运而出.
- ≠ 生不逢时

«Происходить по (воле) судьбы» — своевременно, в нужный момент; появляться (возникать, зарождаться) в соответствии с требованиями объективной действительности; появляться по велению судьбы.

庸人自扰 yōng rén zì rǎo

- △ 自扰: 自找麻烦。指本来没事, 自己找麻烦。
- **%** 《新唐书·陆象先传》: "天下本无事,庸人扰之而烦耳。"
- ◆ 他在房里踱了半圈,在门口停下,背对着郑成功,警告似地说: "不要~。"(华而实《汉衣冠》三)
- ≈ 杞人忧天.
- ≠ 自得其乐

«Глупец сам создает себе хлопоты» — волноваться из-за пустяков; глупая голова сама себе покою не дает; бесполезная суета; делать много шума из ничего; самого себя утруждать; самому себе голову морочить, попусту себя мучить.

永垂不朽 yǒng chuí bù xiǔ

- 全 垂: 留传后世; 朽: 腐烂, 磨 灭。指光辉的事迹和伟大的精神 永远流传, 不会磨灭。
- * 《魏书・高祖纪下》: "虽不足 纲范万度,永垂不朽,且可释滞 目前,釐整时务。"
- ◆ 左贤王死了,他成为了英雄。他 们是~的。(郭沫若《蔡文姬》5 幕)

- ≈ 万世流芳,青史留名.
- ≠ 遗臭万年

«Существовать в веках, не исчезая» великие деяния и величие духа существуют всегда; вечная слава; вечная память; будет жить в веках.

勇而无谋 yǒng ér wú móu

- □ 谋: 计谋。虽然勇敢,但没有智谋。
- ***** 唐·陆贽《论两河及淮西利害 状》:"(王)武俊蕃种,有勇 无谋。"
- ◆ 他是个~的人,所以总是被别人牵 着鼻子走。
- ≈ 有勇无谋, 匹夫之勇.
- ≠ 智勇双全

«(Есть) храбрость, но нет смекалки».

优柔寡断 yōu róu guǎ duàn

- △ 优柔: 犹豫不决; 寡: 少。指做事犹豫, 缺乏决断。
- * 《韩非子·亡征》: "缓心而无成,柔茹而寡断,好恶无决,而无所定立者,可亡也。"
- ◆ ~, 迟疑不决, 这就是他的性格特点。
- ≈ 犹豫不决,迟疑不决.
- ≠ 当机立断,毅然决然,刚毅果 断,勇猛果敢

«Добрый, мягкий, мало решительности» — бесхарактерный; нерешительный; проявлять нерешительность; либеральничать.

优胜劣败 yōu shèng liè bài

- Д 指生物在生存竞争中适应力强的保存下来,适应力差的被淘汰。这是 达尔文进化论的一个基本论点。
- *清·吴趼人《痛史》第一回: "优胜劣败,取乱侮亡,自不必说。"

- ◆ 生物界在自然选择中,一般情况 下,总是~。
- ≈ 优胜劣汰

«Сильный побеждает, слабый погибает» — естественный отбор.

忧心忡忡 yōu xīn chōng chōng

- 全 忡忡: 忧虑不安的样子。形容心事重重, 非常忧愁。
- **%** 《诗经·召南·草虫》: "未见 君子,忧心忡忡。"
- ◆ 你的病没什么大不了的,用不着 ~。
- ≈ 忧心如捣、忧心如焚
- ≠ 无忧无虑,喜气洋洋

«Печальное сердце, печальный вид» забот полон рот; весь в печалях и заботах; озабоченный; встревоженный; опечаленный; волноваться; тревожиться.

悠然自得 yōu rán zì dé

- ② 悠然:闲适的样子;自得:内心 得意舒适。形容悠闲而舒适。
- * 唐·房玄龄等《晋书·苻坚载记·附王猛》:"自不参其神契,略不与交通,是以浮华之士咸轻而笑之。猛悠然自得,不以屑怀。"
- ◆ 他~地躺在海滩上晒着太阳。
- ≈ 悠游自得,优哉优哉

«Вольный и довольный» — самодовольный; беззаботный.

由博返约 yóu bó fǎn yuē

- ② 指做学问应从广博出发,继而务 精深,最终达到简约。
- **%** 《孟子·离娄下》:"博学而详说之,将以反说约也。"
- ❖ 这首诗体现了老诗人~的创作轨 迹。

«От сложности перейти к простоте» — на основе обширных знаний проникать

вглубь с целью добиться простоты и ясности.

犹豫不决 yóu yù bù jué

- △ 犹豫:迟疑。拿不定主意。
- **%** 《战国策·赵策三》: "平原君 犹豫未有所决。"《周书·贺拔 胜传》: "今乃顿兵不进,犹豫 不决。"
- ◆ 在决定这件事如何处理时,他变得~起来。
- ≈ 犹豫不定, 举棋不定.
- ≠ 当机立断

«Не решиться, не определиться» — нерешительный, колеблющийся; медлительный; быть в нерешительности.

油腔滑调 yóu qiāng huá diào

- ② 形容说话轻浮油滑,不诚恳,不 严肃。
- * 清·王士祯《师友诗传录》: "若不多读书,多贯穿,而遽言性情,则开后学油腔滑调,信口成章之恶习矣。"
- ◆ 相声的语言要力求朴实、生动、 幽默,避免~。
- ≈ 油嘴滑舌.
- ≠ 老成持重

«Фривольные слова и тон» — краснобайство, пустозвонство, бессодержательность; верхоглядство; фривольность; хорошо подвешен язык; увиливать; легкомысленная болтовня; пошлость; хитрый.

油头粉面 yóu tóu fến miàn

- ② 头上擦油,脸上搽粉。形容人打 扮得妖艳粗俗。
- **黎** 元•钟嗣成《骂玉郎过感恩采茶歌•四景》:"皓齿明眸,粉面油头,点花牌,行酒令。"

❖ 我最不喜欢~、娘娘腔的男人。

≠ 蓬头垢面

«Маслянистая голова, напудренное лицо» — грубо накрашенный, размалеванный; франт, щеголь; с претензией на кокетливость и пикантность.

游骑无归 yóu jì wú guī

- △ 游骑: 离队的骑兵。离队的骑兵,无处可归。比喻离了根本, 得不到归宿。
- * 宋《二程遗书·遗书七》: "只 务观物理, 汛然正如游骑无所归 也。"
- 你进行这种不切实际的研究,再 继续延着这个方向走下去,我怕 你会~的。

«Странствующий всадник не возвращается» — покинуть родной дом и не иметь возможности вернуться; отказаться от основ и блуждать без них.

游刃有余 yóu rèn yǒu yú

- △ 刀刃运转于骨节空隙中,在有回 旋的余地。比喻工作熟练,有实 际经验,解决问题毫不费事。
- * 《庄子・养生主》: "彼节者有间,而刀刃者无厚。以无厚入有间,恢恢乎其于游刃必有余地矣。"
- ◆ 从前他们又要办厂,又要做公债,也居然稳渡了两次险恶的风波,现在他们全力来做公债,自然觉得~。(茅盾《子夜》十七)
- ≈ 应付自如,轻车熟路

«Движущееся лезвие имеет путь» — иметь большой опыт в работе; не тратить больших усилий на решение проблем; свободно справиться; владеть в совершенстве; с большим мастерством.

游手好闲 yóu shǒu hào xián

△ 指人游荡懒散,不愿参加劳动。

- 審 南朝・宋・范晔《后汉书・章帝 纪・元和三年诏》: "今肥田尚 多,未有垦辟。其悉与赋贫民, 给与粮种,务尽地力,勿令游 手。"元・无名氏《杀狗劝 夫》: "我打你个游手好闲,不 务生理的弟子孩儿。
- ◆ 这位督办,那时候正在上海~,无 所事事,正好有功夫做那些不相干 的闲事。(清・吴趼人《二十年目 睹之怪现状》第七十八回)
- ≈ 无所事事.
- ≠ 发愤忘食

«Праздные руки, веселая свобода» бездельничать, лодырничать; вести праздный образ жизни.

游戏三昧 yóu xì sān mèi

- ② 原为佛家语,意思是排除杂念, 使心神平静。也比喻事物的精 义、决窍。后指得趣于某事或在 某一方面的造诣很深。
- * 宋·释道原《景德传灯灵》卷八:"扣大寂之室,顿然忘筌, 得游戏三昧。"
- 凡为小说及杂剧戏文,须是虚实相伴,方为~之笔,亦要情景造极而止,不必问其有无也。(鲁迅《小说旧闻钞·杂说》)

«Играя в игры, достигать самади (самадхи)» — играючи достигать самади (самадхи); большая эрудиция в какой-то области; проникновение в суть дела; совершенство духа; секрет.

有教无类 yǒu jiào wú lèi

- ② 类:类别。不管什么人都可以受 到教育。
- **%** 《论语·卫灵公》: "子曰: '有教无类。'"

◆ 他教戏还有一个特别的地方,就 是~,什么人都给说。

«В получении образования нет рангов» — образование — для всех; обучать всех без разбора (без различия); обучать всех независимо от их социального происхождения; в обучении все равны.

有口难言 yǒu kǒu nán yán

- ② 言:说。虽然有嘴,但话难以说 出口。指有话不便说或不敢说。
- * 宋·苏轼《醉睡者》诗:"有道 难行不如醉,有口难言不如 睡。"
- ◆ 她总是往坏的方面去理解我的话,让我~。

«Есть рот, но речь затруднена» — трудноописуемый, невыразимый словами; не находить слов; затрудняться выразить мысль словами; стесняться сказать; бояться высказаться напрямик; не знать, как оправдаться (объясниться); не иметь возможности пожаловаться (оправдаться); некуда и некому пожаловаться.

有口无心 yǒu kǒu wú xīn

- △ 嘴上说了,心里可没那样想。指 不是有心说的。
- **%** 清·张南庄《何典·序》:"总 属有口无心,安用设身处地。"
- ◆ 你何必生那么大的气,他是个~的 人,说过就完了。

«Есть рот, нет сердца» — говорить без злого умысла; случайно проговориться; непреднамеренно; нечаянно; не держать камня за пазухой.

有名无实 yǒu míng wú shí

△ 光有空名,实际上并不是那样。

卷《庄子·则阳》: "有名有实, 是物之居; 无名无实, 在物之 虚。"《国语·晋语八》: "吾 有卿之名而无其实。无以从二三 子,吾是以忧,子贺我何故?"

- ◆ 多数政治,在将来或有做到的日子,但现在却是~的。(清・梁启超《新中国未来记》第三回)
- ≈ 徒有虚名
- ≠ 名副其实

«Есть имя, но нет фактов / реальности» — номинальный; фиктивный; дутое имя; одно название.

有始有终 yǒu shǐ yǒu zhōng

- A 有开头也有收尾。指做事能坚持 到底。
- * 《论语·子张》: "有始有卒者,其惟圣人乎!"《魏书·袁翻传》: "伏愿天地成造,有始有终,矜臣疲病,乞臣骸骨。"
- ◆ 无论干什么事,都应该~。
- ≈ 有头有尾,善始善终,全始全终
- ≠ 有始无终,半途而废,无始无终 «Есть начало, есть конец» — от начала до конца; последовательный, законченный, завершенный; доводить дело до конца.

有恃无恐 yǒu shì wú kǒng

- △ 特:倚仗,依靠;恐:害怕。因 为有所依杖而毫不害怕,或毫无 顾忌。
- * 《左传·僖公二十六年》:"室如悬罄,野无青草,何恃而不恐?"
- ◆ 他自从投靠了郑老板,就更加~, 胡作非为起来。

«Есть опора — нет страха» — безбоязненно жить и работать, чувствуя за спиной поддержку; есть на кого (на что) опереться; заручившись поддержкой, ничего не бояться; во всеоружии встречать.

有天没日 yǒu tiān méi rì

△ 比喻说话毫无畏惧和顾忌。

- * 清·曹雪芹《红楼梦》第七回: "众小厮见说出来的话有天没日的,吓得魂飞魄丧,把他捆起来。"
- ◆ 你这小子也太胆大了,竟敢说出 这样~的话来。

«Есть небо, нет солнца» — развязный, беззастенчивый; беспардонный; безбожно.

有言在先 yǒu yán zài xiān

- △ 有话说在头里。指事先打了招呼。
- **黎** 明·冯梦龙《醒世恒言》卷二十二:"他有言在先,你今日不须惊怕。"
- ◆ 我们~,如果出了问题,我们一定 会负责到底的。
- ≈ 有言在前

«Заранее была договоренность» — заблаговременно договориться, условиться.

于今为烈 yú jīn wéi liè

- △ 烈: 厉害。某件事过去就已经 有过,不过现在的更加厉害罢 了。
- **%** 《孟子·万章下》:"殷受夏, 周受殷,所不辞也,于今为烈, 如之何其受之?"
- ◆ "古已有之", "~", 我近来 很有些怕敢看他了。(鲁迅《华 盖集续编的续编•厦门通信 二》)

«Сегодня стало горячее» — было и раньше, но сейчас стало сильнее (тяжелее, труднее, сложнее и т. д.).

鱼传尺素 yú chuán chǐ sù

△ 尺素: 古代用绢帛书写,通常长 一尺,因此称书信。指传递书 信。

- **%** 古乐府《饮马长城窟行》: "客 从远方来,遗我双鲤鱼。呼儿烹 鲤鱼,中有尺素书。"
- ◆ 驿寄梅花, ~, 砌成此恨无重数。(宋•秦观《踏莎行》词)

«Рыбой доставлять письмо» — передавать письмо, известие.

鱼贯而入 yú guàn ér rù

- ② 象游鱼一样一个跟着一个地接连 着走。形容一个接一个地依次序 进入。
- 《三国志·魏志·邓艾传》: "将士皆攀木缘崖,鱼贯而 讲。"
- ◆ 在展览馆门前,大家排着队,~。
- ≈ 鱼贯而进,鱼贯而行

«Входить чередой, как рыбы» — входить поочередно, по порядку, один за другим.

鱼龙混杂 yú lóng hùn zá

△ 比喻坏人和好人混在一起。

- * 唐·张志和《和渔夫词》十三: "风搅长空浪搅风,鱼龙混杂一 川中。"
- ◇ 以前这一带很乱,~,什么样的人都有。
- ≈ 龙蛇混杂,良莠不齐

«Рыбы и драконы вместе смешались» — все смешалось, и дурное, и хорошее; и подонки, и достойные люди — все вместе; сборная солянка.

鱼米之乡 yú mǐ zhī xiāng

△ 指盛产鱼和稻米的富饶地方。

- * 唐·王晙《清移突厥降人于南中安置疏》:"谄以缯帛之利,示以麋鹿之饶,说其鱼米之乡,陈其畜牧之地。"
- ♪ 江南素有 "~"的称号。
- ≠ 穷山恶水,穷乡僻壤

«Места, где (выращивают) рыбу и рис» — богатые, плодородные земли.

鱼目混珠 yú mù hùn zhū

- ② 混: 搀杂,冒充。拿鱼眼睛冒充 珍珠。比喻用假的冒充真的。
- **%** 汉·魏伯阳《参同契》卷上: "鱼目岂为珠?蓬蒿不成槚。"
- ◆ 可是这些卖国的老爷们不是也在~,也在自称为爱国忧民的志士吗?(杨沫《青春之歌》第二部第三十八章)

≈ 滥竿充数

«Рыбий глаз путать с жемчужиной» — выдавать фальшивое за подлинное, подлог; обманным путем.

鱼网鸿离 vú wǎng hóng lí

- ② 鸿:鸿雁;离:遭受。张网捕 鱼,捉到的是鸿雁。比喻得到的 不是自己想要的。
- *《诗经·邶风·新台》:"鱼网 之设,鸿则离之,燕婉之求,得 此戚施。"
- ◆ 我花了很多时间和精力,却~,没有得到设想的东西。

«В рыболовные сети лебеди попадаются» — получить не то, что хотел, к чему стремился; беда постигла невинного.

渔人之利 yú rén zhī lì

- △ 渔人: 比喻第三者。比喻双方争 执不下,两败俱伤,让第三者占 了便宜。
- * 《战国策·燕策二》记载: 蚌张 开壳晒太阳,鹬去啄它,嘴被蚌 壳夹住,两方面都不相让。渔翁 来了,把两个都捉住了。
- 别着急,先让他们俩个公司去降价竞争,咱们按兵不动,最后来一个坐收~。

≈ 渔翁之利,渔人得利

«Выгода рыбака» — выгода третьего, полученная в результате конфликта двух других; орлы бьются, а молодцам перья достаются; кошки грызутся — мышам раздолье.

愚不可及 yú bù kě jí

- ② 愚:傻,笨,及:比得上。愚蠢 得别人比不上。形容极其愚笨。
- * 《论语·公冶长》:"宁武子, 邦有道则知,邦无道则愚。其知 可及也,其愚不可及也。"
- ◆ 我们醉后常谈些~的疯话,连母亲 偶然听到了也发笑。(鲁迅《范 爱农》)

«Дурак, который ни с кем не сравнится» — круглый, абсолютный дурак; абсолютно дурные слова (поведение, люди).

愚公移山 yú gōng yí shān

- ② 比喻坚持不懈地改造自然和坚定 不移地进行斗争。
- ※ 《列子・汤问》记载:愚公家门前有两大座山挡着路,他决心把山平掉,另一个老人智叟笑他太傻,认为不可能。愚公说:我死了有儿子,儿子死了还有孙子,子子孙孙是没有穷尽的,两座山终究会凿平。
- ◆ 在现代化建设中,我们要发扬~ 的精神。

«Юй Гун (глупец) сдвигает горы» — быть необыкновенно упорным и последовательным в реализации своих планов; терпенье и труд все перетрут.

瑜不掩瑕 yú bù yǎn xiá

② 瑜: 玉的光彩, 比喻优点; 瑕: 玉上的斑点, 比喻缺点。比喻优点遮盖不了缺点。

- * 《礼记·聘义》: "瑕不掩瑜, 瑜不掩瑕。"
- ◆ 我坦白地说,选在这本集子里 八、九篇小说都是"瑕瑜互 见",乃至"~"的东西。(茅盾 《三人行》)

≠ 瑕不掩瑜

«Блеск яшмы не скрывает ее пятен» — достоинства не скрывают недостатки.

与虎谋皮 yǔ hǔ móu pí

- □ 跟老虎商量要它的皮。比喻跟恶 人商量要他放弃自己的利益,绝 对办不到。
- 《太平御览》卷二 0 八引《符子》:"欲为千金之裘而与狐谋其皮,欲具少牢之珍而与羊谋其羞,言未卒,狐相率逃于重丘之下,羊相呼藏于深林之中。"
- 要请在亚洲的欧洲人,都是和平地退回我们的权利,那就像~,一定是做不到时的。(孙中山《大亚洲主义》)
- ≈ 与狐谋皮

«С тигром договариваться о его шкуре» — провальная сделка; гиблое дело.

与虎添翼 yǔ hǔ tiān yì

- ② 翼:翅膀。替老虎加上翅膀。 比喻帮助坏人,增加恶人的势力。
- * 《逸周书·寤敬篇》: "毋为虎傅翼,将飞入邑,择人而食之。"《淮南子·兵略训》: "今乘万民之力而反为残贼,是为虎傅翼,曷为弗除。"
- ◆ 第二次世界大战前,一些国家不但不去制止希特勒发动战争,反而~,给了他许多帮助,怂恿他加紧侵略活动。
- ≈ 为虎傅翼,为虎添翼

«Тигру добавить крылья» — помочь врагу, преступнику, дав ему дополнительные силы и возможности.

羽毛丰满 yǔ máo fēng mǎn

- △ 小鸟的羽毛已经长全。比喻已经 成熟或实力已强大。
- *精·无名氏《杜诗言志》卷十二: "而彼林木丛杂中,有羽毛丰满而栖于奥援者,令人可望而不可即。"
- ❖ 这些年青人已经~,要开始走自己的路了。
- ≈ 羽翼已成.
- ≠ 羽毛未丰,乳臭未干

«Пух, перо — выросли полностью» — вырасти, повзрослеть; опериться; набраться сил.

雨打风吹 yǔ dǎ fēng chuī

- △ 原指花木遭受风雨摧残。比喻恶势力对弱小者的迫害。也比喻严峻的考验。
- ***** 唐·杜甫《三绝句》: "不如醉 里风吹尽,可忍醒时雨打稀。"
- ◆ 她这朵温室里长大的小花,经不 起任何的~,稍一遇到困难,就惊 慌失措了。
- ≈ 风吹雨打

«Дождь бьет, ветер сдувает» — непогода, губящая цветы и деревья; злая сила, наносящая ущерб слабому; строгие экзамены; суровые испытания.

雨过天青 yǔ guò tiān qīng

- △ 雨后转晴。也比喻政治上由黑暗 到光明。
- 帶 明·谢肇涮《文海披沙记》: "御批云: '雨过天青云破处, 这般颜色做将来。'"
- ◆ 几年的动乱总算过去了,现在~, 人们心里都十分舒畅。

≈ 雨过天晴

«Дождь пройдет, небо очистится» — спокойствие и мир после невзгод.

雨后春笋 yǔ hòu chūn sǔn

- △ 指春天下雨后,竹笋一下子就长 出来很多。比喻事物迅速大量地 涌现出来。
- **黎** 宋·张耒《食笋》诗: "荒林春雨足,新笋迸龙雏。"
- ◆ 九十年代以后,各类乡镇企业如~ 地冒了出来。

«(Как) весенний бамбук после дождя» — быстро появляться и развиваться; как грибы после дождя.

语无伦次 vǔ wú lún cì

- ② 伦次:条理。话讲得乱七八糟, 毫无次序。
- * 宋·胡仔《苕溪渔隐丛话前集》 卷七引《诗眼》:"古人律诗, 亦是一片文章,语或似无伦次, 而意若贯珠。"
- ◆ 他~地向周围的人诉说自己的遭遇。
- ≈ 不知所云,颠三倒四

«Речь не следует порядку» — говорить что попало; болтать с пятого на десятое; говорить бессвязно; нести вздор, чушь; путаться в объяснениях; ни складу, ни ладу.

玉尺量才 yù chǐ liáng cái

- 五 玉尺: 玉制的尺,旧时比喻选拔 人才和评价诗文的标准。用恰当 的标准来衡量人才和诗文。
- 第 唐・李白《上清宝鼎》诗:"仙 人持玉尺,度君多少才;玉尺不 可尽,君才无时休。"
- ◆ 从此珊瑚在网,文博士本出宫中, ~,女相如岂遗苑外。

(清·李汝珍《镜花缘》第四十二回)

«Нефритовым эталоном измерять таланты» — строго экзаменовать; строгая, придирчивая оценка произведения или знаний.

玉洁冰清 yù jié bīng qīng

- ② 象玉那样洁白,象冰那样清净。 形容人心地纯洁,品行端正。
- 祭 汉·桓谭《新论·妄瑕》:"伯 夷叔齐,冰清玉洁,以义不为孤 竹之嗣,不食周粟,饿死首 阳。"
- ◆ 虽然她仅仅活了三十个春秋,但 她那~的一生,却让人们永远铭 记。
- ≈ 玉洁松贞

«Светлый (как) яшма, чистый (как) лед» — великолепные моральные качества

玉楼赴召 yù lóu fù zhào

△ 文人早死的婉词。

- **%** 唐·李商隐《李贺小传》:"长 吉将死时,忽昼见一绯衣人,驾 赤虬,持一板书,若太古篆或霹 雳石文者……绯衣人笑曰:'帝 成白玉楼,立召君为记。'"
- ② 忽听见里面一片哭声沸腾起来,却把个文园病渴的司马相如,竟做了~的李长吉了。(清・曾朴《孽海花》第二十四回)

«Отправиться по вызову в яшмовый терем» — ранняя смерть творческого человека.

玉石不分 yù shí bù fēn

△ 比喻好坏不分。

卷 五代·王定保《唐摭言》卷一: "洎乎近代,厥道寖微;玉石不 分,薰莸错杂。" ◆ 人多了,难免~,这是不足为奇的。

«Не отличать яшмы от камня» — не отличить достоинства от недостатков, плохое от хорошего; не размежевать достоинства и недостатки, плохое и хорошее.

玉石俱焚 yù shí jù fén

- ② 俱:全,都;焚:烧。美玉和石 头一样烧坏。比喻好坏不分,同 归于尽。
- **黎** 《尚书·胤征》: "火焱昆岗, 玉石俱焚。"
- 如若尔等执迷不悟,胆敢抗命不 降,一声令下,四面大军杀上山 来,∼,老弱不留,尔等就悔之晚 矣。(姚雪垠《李自成》1卷 12章)
- ≈ 玉石俱烬,玉石同焚,玉石同 烬,玉石同碎,芝艾俱尽,兰艾 同焚

«Огонь уничтожает и яшму, и камни» — истреблять и правых, и виноватых; сносить головы всем без разбора; казнить всех, виновных и невиновных.

玉堂金马 yù táng jīn mǎ

- △ 玉堂:汉代殿名;金马:汉代宫门名,也称"金门"。旧时比喻才学优异而富贵显达。
- ※ 汉·扬雄《解嘲》: "今子幸得遭明圣之世,处不讳之朝,与群贤同行,历金门,上玉堂有日矣。"
- ◆ 他这样勤学不倦,看来~指日可 待。
- ≈ 金马玉堂

«Золотой конь, нефритовый зал (название двух дворцовых залов династии Хань)» — академик; великий ученый.

玉卮无当 yù zhī wú dàng

- ② 卮:古代盛酒的器皿;当:底。 玉杯没有底。后比喻事物华丽而 不合实用。
- 《韩非子·外储说右上》:"为 人主而漏其君臣之语,譬犹玉卮 之无当。"
- ◆ 你这篇文章用词华丽,但内容空洞,就好比~,没什么用处。

«Яшмовая чара, но без дна» — ни на что не пригодная ценность.

欲罢不能 vù bà bù néng

- ② 欲:想;罢:停,歇。要停止也 不能停止。
- **《论语·子罕》: "夫子循循善 诱人,博我以文,约我以礼,欲 罢不能。"
- ◆ 有深刻的观察,有敏锐的情感, 有触于内心,那创作欲便起了火 焰,便~地非写不可,那写出来的 便是物我两忘的结合。

«Хотелось бы остановиться, да нет возможности» — не в силах бросить, оставить: не в состоянии отказаться.

欲盖弥彰 yù gài mí zhāng

- △ 盖: 遮掩; 弥: 更加; 彰: 明显。想掩盖坏事的真相,结果反而更明显地暴露出来。
- **%** 《左传·昭公三十一年》:"或 求名而不得,或欲盖而名章,惩 不义也。"
- ◆ 他千方百计地想掩盖事实真相, 结果反而~。

«Желаешь скрыть, но заметнее становится»— чем больше стремишься скрыть темные дела, тем все более явными они становятся; шила в мешке не утаишь; шито белыми нитками.

欲壑难填 yù hè nán tián

- ② 欲: 欲望; 壑: 深谷。形容欲望 象深谷一样,很难填满。指贪心 重,没法满足。
- 《国语·晋语八》:"叔鱼生其母视之,曰:'是虎目而豕喙,或肩而牛腹,谿壑可盈,是不可餍也,必以贿死。'"
- ◆ 此人尽管身居高位,生活优裕,但他~,想要攫取更多的财富,过更奢华的生活。(胡真才《〈寒水岭匪帮〉前言》)
- ≈ 贪得无厌,贪心不足

«Бездну страстей трудно заполнить» — не знать предела своим желаниям; никогда не быть удовлетворенным.

欲取姑予 yù qǔ gū yǔ

- 全 姑: 暂且; 与: 给与。要想夺取他些什么,得暂且先给他些什么。指先付出代价以诱使对方放松警惕,然后找机会夺取。
- **%** 《老子·三十六章》: "将欲夺 之,必固与之。"
- ◆ 从古帝王,为道不同,欲伸先 屈,~。(蔡东藩《两晋演义》)
- ≈ 欲擒故纵

«Желаешь взять— сначала дай»— первоначально сделать уступку с тем, чтобы потом вернуть с лихвой.

遇事生风 vù shì shēng fēng

- ② 原形容处事果断而迅速。后指一 有机会就挑拔是非,引起事端。
- **黎** 《汉书·赵广汉传》: "见事风 生,无所回避。"
- ❖ 这个人~, 唯恐天下不乱。
- ≈ 遇事风生,遇事生波,兴风作浪.
- ≠ 拖泥带水

«Взялся за дело — поднялся ветер» — действовать быстро и решительно при любых обстоятельствах; по любому

случаю поднимать шум; создавать склоки, раздоры.

鸢飞鱼跃 yuān fēi yú yuè

- ② 鸢: 老鹰。鹰在天空飞翔,鱼在 水中腾跃。形容万物各得其所。
- **%** 《诗经·大雅·旱麓》:"鸢飞 戾天,鱼跃于渊。"
- 到后来只觉得满空间~,云容水态都是诗。(苏雪林《谈写作的乐趣》)

«Коршун летает, а рыба ныряет» — у каждой твари свое место; каждый находит свое удовлетворение.

元元本本 yuán yuán běn běn

- ② 元元:探索原始;本本:寻求根本。原指探索事物的根由底细。 后指详细叙述事情的全部起因和整个过程,一点不漏。
- **黎** 汉·班固《西都赋》: "元元本 本, 殚见洽闻。"
- ◆ 他把这件事情~地陈述了一遍。
- ≈ 原原本本,一五一十

«Начало начал, поиск основ» — детально, подробно, досконально; целиком; слово в слово; от начала до конца; постижение самых истоков.

原封不动 yuán fēng bù dòng

- △ 原封:没有开封。原来贴的封口 没有动过。比喻完全按照原样, 一点不加变动。
- **%** 元·王仲文《救孝子》第四折: "是你的老婆,这等呵,我可也 原封不动,送还你罢。"
- ◆ 他把那个人送来的礼物~地退了 回去。

«Изначальное состояние без изменений» — неизменный, нетронутый; быть в первоначальном состоянии; в целости и сохранности; в полной неприкосно-

венности; стереотипно, механически; неизменно.

原始要终 yuán shǐ yào zhōng

- ② 原、要:推求。探求事物发展的 起源和结果。
- 器《周易·系辞下》: "《易》之 为书也,原始要终,以为质 也。"
- ◆ 儒者们屡屡讲"~",讲"慎终追远",就是要对"死"、"生"这样一个完整的人生负完全的责任,包括对自己的,也包括对他人乃至天地万物的。(散殊《试论儒家的"礼"》)
- ≈ 原始反终,原始见终

«(Доходить до) начальных истоков и искать конец» — досконально выяснить все от начала до конца.

缘木求鱼 yuán mù giú yú

- △ 缘木: 爬树。爬到树上去找鱼。 比喻方向或办法不对头, 不可能 达到目的。
- **黎** 《孟子·梁惠王上》:"以若所 为,求若所欲,犹缘木而求鱼 也。"
- ◆ 无论电脑的功能发展到何等地步,要想以之解决人生的各种问题,可以说是~。
- ≈ 钻冰取火,以狸饵鼠,南辕北辙 «Лезть на дерево, чтобы поймать рыбу» делать все не так, наоборот; идти не в том направлении.

源清流洁 yuán qīng liú jié

- ② 源头的水清,下游的水也清。原 比喻身居高位的人好,在下面的 人也好。也比喻事物的因果关 系。
- **%** 《荀子·君道》: "源清则流 清,源浊则流浊。"

- ◆ ~,本盛末荣。(汉•班固《泗 水亭碑铭》)
- ≈ 源清流清

«Чист исток — чист и сток» — каков начальник, таковы и подчиненные; хорошо начало — хорош и результат; отношения причины и следствия.

源远流长 yuán yuǎn liú cháng

- ② 源头很远,水流很长。比喻历史 悠久。
- * 唐·白居易《海州刺史裴君夫人李氏墓志铭》:"夫源远者流长,根深者枝茂。"
- 中国历史悠久,文化~。

«Дальний исток, длинная река» — длительность истории; истоки уходят далеко в прошлое; уходить своими корнями в далекое прошлое.

远交近攻 yuǎn jiāo jìn gōng

- 联络距离远的国家,进攻邻近的国家。这时战国时秦国采取的一种外资策略。后也指待人处世的一种手段。
- **%** 《战国策·秦策三》:"王不如 远交而近攻,得寸则王之寸,得 尺亦王之尺也。"
- 秦国采用~的计策,逐步吞并了六国。

«С дальними дружить, на ближних нападать» — поддерживать отношения с дальними государствами, нападать на ближайших соседей.

远走高飞 yuǎn zǒu gāo fēi

- △ 指象野兽远远跑掉,象鸟儿远远 飞走。比喻人跑到很远的地方 去。多指摆脱困境去寻找出路。
- % 《后汉书·卓茂传》: "汝独不 欲修之,宁能高飞远走,不在人 间邪?"

- ◆ 她尽管知道人家将来一定会~,她 永远不会得到他,但她仍然一往 情深,在内心里爱着他。(路遥 《人生》)
- ≈ 高飞远举,高飞远走

«Далеко ходить, высоко летать» — собираться в дальний путь; удрать, бежать; скрыться куда подальше; и след простыл; ищи ветра в поле.

怨声载道 yuàn shēng zài dào

- 型 载:充满。怨恨的声音充满道路。形容人民群众普遍强烈不满。
- 《诗比·大雅·生民》: "实覃实訏,厥声载路。"《后汉 实訏,厥声载路。"《后汉 书·李固传》: "开门受赂,署 用非次,天下纷然,怨声满 道。"
- ◆ 前一阵子物价上涨得很快,老百 姓~。
- ≈ 怨声载路,民怨沸腾

«Злобные крики заполонили дороги» — народ не удовлетворен своим положением; всеобщее недовольство (ропот, возмущение, негодование).

怨天尤人 yuàn tiān yóu rén

- 天:天命,命运;尤:怨恨,归咎。指遇到挫折或出了问题,一味报怨天,责怪别人。
- **%** 《论语·宪问》: "不怨天,不 尤人,下学而上达,知我者其天 平!"
- ◆ 自己不好好工作,只会在那里~, 又有什么用呢?
- ≠ 引咎自责,乐天知命

«Винить Небо, злобиться на других» — во всех своих неудачах и просчетах винить судьбу и других людей; обвинять всех и вся; роптать.

约法三章 yuè fǎ sān zhāng

- ② 原指订立法律与人民相约遵守。 后泛指订立简单的条款。
- * 《史记·高祖本纪》: "与父老约,法三章耳;杀人者死,伤人及盗抵罪。"《汉书·刑法志》: "高祖初入关,约法三章。"
- ◆ 我和我儿子~,他每天要背二十个 英语单词,我也不再抽烟。

«Твердо договориться на трех статьях» — установить обязательные для всех правила; общее установление; договариваться; памятка; уговор; договоренность; уславливаться; уговориться.

月白风清 yuè bái fēng qīng

△ 形容幽静美好的夜晚。

- **※** 宋·苏轼《后赤壁赋》: "有客 无酒,有酒无肴,月白风清,如 此良夜何?"
- ◆ 在这个~的夜里,他们俩个并肩走 在湖边的小路上。
- ≈ 清风明月,风清月朗,月明星稀.
- ≠ 月黑风高

«Белая луна, легкий ветер» — тихая красивая ночь.

月黑风高 yuè hēi fēng gāo

- **四** 比喻没有月光风也很大的夜晚。 比喻险恶的环境。
- * 元·元怀《拊掌录》:"欧阳公与人行令,各作诗两句,须犯徒以上罪者……一云:'月黑杀人夜,风高放火天。'"
- ◆ 遇上~的晚上,飞砂走石,满地 乱滚,长城就在咬牙切齿骂人 了。(杨朔《秋风萧瑟》)
- ≠ 月白风清,风清月朗

«Черная луна, лютый ветер» — черная, ветреная, страшная ночь; опасная, неблагоприятная обстановка.

月明千里 yuè míng qiān lǐ

- ② 月光普照大地。后多用作友人或 恋人相隔遥远,月夜倍增思念的 典故。
- 帶 南朝宋·谢庄《月赋》: "美人 迈兮音尘阙,隔千里兮共明 月。"
- ◆ ~, 相思无尽, 我们什么时候才能 再见啊!

«Луна освещает тысячу ли» — свет луны как символ тоски влюбленных, разлученных друг с другом.

月下老人 yuè xià lǎo rén

- △ 原指主管婚姻的神仙。后泛指媒 人。简称"月老"。
- 審 唐·李复言《续幽怪录》记载传说故事:唐朝的韦固路过宋城,遇一老人在月光下翻检一本书。询问后,知道老人是专管人间婚姻的神,翻检的书是婚姻簿子。
- 没有想到,我竟当了一回~,为他 们之间牵线搭桥,促成了他们的 姻缘。

«Подлунный старец» — дух свадьбы; дух влюбленных; сват.

越俎代庖 yuè zǔ dài páo

- 型 越:跨过;俎:古代祭祀时摆祭品的礼器;庖:厨师。主祭的人跨过礼器去代替厨师办席。比喻超出自己业务范围去处理别人所管的事。
- 卷《庄子·逍遥游》:"庖人虽不 治庖,尸祝不越樽俎而代之 矣。"
- ◊ 孩子能做的事,父母不要~。

≠ 各司其事

«Поднести подношение (предкам) и (пойти) заменить повара» — браться не за свое дело; лезть в чужие дела; превышать свои полномочия; подменять

собой других; совать свой нос туда, куда не следует.

云龙风虎 yún lóng fēng hǔ

- △ 虎啸生风,龙起生云。指同类的 事物相感应,后指明君贤臣相遇 合。
- * 《周易·乾》: "云从龙,风从 虎,圣人作而万物睹。"
- ◆ 帝王之兴,必有不世出之人豪,以自赴~之会。(明・宋濂《国朝名臣序颂》)

«Облака (приходят с) дракона, ветер (приносит) тигр» — великий правитель собирает мудрых советников.

云行雨施 yún xíng yǔ shī

△ 施:施布。比喻广泛施行恩泽。

- **黎** 《周易·乾》: "云行雨施,天 下平也。"
- ◆ 曰: "如何是君臣之道?"师曰: "~,月皎星辉。" (宋·释普济《五灯会元》卷十四)

«Облака движутся, дожди выпадают» — осыпать милостями; облагодетельствовать полчиненных

云雨巫山 yún yǔ wū shān

- △ 原指古代神话传说巫山神女兴云 降雨的事。后称男女欢合。
- 器 战国楚·宋玉《高唐赋序》: "妾在巫山之阳,高丘之阻。旦 为朝云,暮为行雨,朝朝暮暮, 阳台之下。"
- ◆ 一枝红艳露凝香, ~枉断肠。 (唐•李白《清平调》)
- ≈ 巫山云雨,楚雨巫云,楚梦云 雨

«Облака и дожди горы У» — близость мужчины и женщины; половое сношение.

云蒸霞蔚 yún zhēng xiá wèi

- A 蒸:上升; 蔚:聚集。象云霞升腾聚集起来。形容景物灿烂绚丽。
- 審 南朝宋·刘义庆《世说新语·言语》: "千岩竞秀,万壑争流。 草木蒙笼其上,若云兴霞蔚。"
- ◆ 抬头望处,已到巫山。上面阳光垂照下来,下面浓雾滚涌上去,~,颇为壮观。(刘白羽《长江三日》)

≈ 云兴霞蔚

«Облака вздымаются, заря полыхает» — грандиозное зрелище; роскошный вид.

云中白鹤 yún zhōng bái hè

- ② 象云彩中的白鹤一般。比喻志行 高洁的人。
- ※《三国志·魏志·邴原传》裴松 之注引《原别传》: "邴君所谓 云中白鹤,非鹑鷃之网所能罗 矣。"
- ◆ 他品格高洁,志向远大,仿佛~, 超然脱俗。
- ≈ 云中仙鹤

«Белый журавль в облаках» — человек кристальной чистоты, высочайших моральных качеств.

芸芸众生 yún yún zhòng shēng

- 三 芸芸: 形容众多; 众生: 原指一切生物,后指许多人。原指世间的一切生灵。后多指大群无知无识的人。
- 《老子》第十六章: "夫物芸芸, 各复归其根。"《礼记·祭义》: "众生必死,死必归土。"
- ◆ 普通人时刻都为具体的生活而伤神费力 ─ 尽管在某些超凡脱俗的雅士看来,这些~的努力是那么不值一提。(路遥《平凡的世界》)

≈ 凡夫俗子

«Бесчисленное множество рожденных существ» — все живое на земле; множество народа; народные массы.

运筹帷幄 yùn chóu wéi wò

- △ 筹: 计谋、谋划; 帷幄: 古代军中帐幕。指拟定作战策略。引申为筹划、指挥。
- * 《史记·高祖本纪》: "夫运筹 帷幄之中,决胜千里之外,吾不 如子房。"
- ◆ 他做为一军的主帅,~,率领部队 打了许多次胜仗。
- ≈ 运筹决策,运筹决胜

«Строить планы в шатре ставки»— разрабатывать стратегический план сражения; планировать и управлять.

运斤成风 yùn jīn chéng fēng

- ② 运:挥动;斤:斧头。挥动斧 头,风声呼呼。比喻手法纯熟, 技术高超。
- 《庄子·徐无鬼》:"郢人垩 漫其鼻端,若蝇翼,使匠石斫 之。匠石运斤成风,听而斫之, 尽垩而鼻不伤,郢人立不失 容。"
- ◆ 这位老雕刻家的手,真是~,神奇 到了极点。
- ≈ 郢匠运斧,游刃有余

«Работа топором вызывает ветер» — высочайшая техника исполнения; высочайшее мастерство.

韫椟而藏 yùn dú ér cáng

△ 旧时比喻怀才隐退。

- * 《论语·子罕》: "有美玉于斯, 韫椟而藏诸, 求善贾而洁诸?"
- 晋楚相持,吾王正在用人之际, 两位将军,有此神箭,当奏闻吾

王,美玉不可~。(《东周列国 志》58回)

«Держать в сундуке и скрывать»— скрывать свои таланты; держать под спудом.

Z

杂乱无章 zá luàn wú zhāng

- ②章:条理。乱七八糟,没有条 理。
- **%** 唐·韩愈《送孟东野序》:"其 为言也,杂乱而无章。"
- ❖ 这以上是我经过东三省三四日的 报告,写的虽然~,然一切即系实 景实事,或可供国人参考。(邹 韬奋《枪口余生》)
- ≈ 乱七八糟.
- ≠ 井井有条,井然有序,有条不紊 «Смешанно, хаотично, без организации» хаос, неразбериха; черт ногу сломит; полнейший беспорядок; кавардак; бестолковый.

载舟覆舟 zài zhōu fù zhōu

- □ 民众犹如水,可以承载船,也可以倾覆船。比喻人民是决定国家 兴亡的主要力量。
- **%** 《荀子·王制》: "传曰:'君 者舟也,庶人者水也,水则载 舟,水则覆舟。'此之谓也。"
- ◆ 人民群众就好比是大海,~,全在 于是否能得到人心。

«Удержать корабль (или) опрокинуть ero» — народ — решающая сила в стране.

再接再厉 zài jiē zài lì

② 接:接战;厉:磨快,引伸为奋 勉,努力。指公鸡相斗,每次交

- 锋以前先磨一下嘴。比喻继续努力,再加一把劲。
- **%** 唐·韩愈《斗鸡联句》:"一喷一醒然,再接再厉乃。"
- ◆ 取得好成绩也不能自满,要~, 不断进取。

≠ 一蹶不振

«Еще сойтись, еще напрячься» — все с большей настойчивостью и энергией; все упорнее; непрестанно; еще раз напрячь свои силы; удваивать (удесятерять) свои усилия; дальнейшие неустанные усилия.

再衰三竭 zài shuāi sān jié

- △ 竭: 尽。指力量一再消耗,已经 衰减耗竭。
- **%** 《左传·庄公十年》: "夫战, 勇气也。一鼓作气,再而衰,三 而竭。"
- ◆ 希特勒已到~之时,他对斯大林 格勒、高加索两处的进攻已经失 败。(毛泽东《第二次世界大战 的转折点》)

≠ 一鼓作气

«Во второй раз сила ослабеет, а в третий раз ее уже нет» — полный упадок духа; совсем упасть духом раз за разом; выдыхаться; измотанный; изнуренный; изнеможение.

再造之恩 zài zào zhī ēn

- △ 再造: 再生。象救了自己性命那样大的恩德。
- **%** 《宋书·王僧达传》: "再造之 恩,不可妄属。"
- ◆ 他对我有~,我对他的感激无法言表。
- 再生之德, 恩同再造, 恩重如山«Добро (милость), равное спасению жизни» милость, подобная спасению жизни.

再作冯妇 zài zuò féng fù

- A 再作: 重做; 冯妇: 人名。比喻 再干旧行业。
- * 《孟子·尽心下》: "晋人有冯 妇者,善搏虎,卒为善士;则之 野,有众逐虎,虎负嵎,莫之敢 撄;望见冯妇,趋而迎之,冯妇 攘臂下车,众皆悦之,其为士者 笑之。"
- ◆ 曾经有位总长,听说,他的出来就职,是因为某公司要来立案,表决时可以多一个赞成者,所以~的。(鲁迅《而已集•反"漫谈"》)
- ≈ 再当冯妇,重操旧业

«Опять заниматься, как Фэн Фу» вернуться к старой профессии; заняться старым делом.

在此一举 zài cǐ vī jǔ

- △ 在: 在于,决定于;举:举动, 行动。指事情的成败就决定于这 一次的行动。
- **%** 《史记·项羽本纪》:"国家安 危,在此一举。"
- ◆ 比赛的成败就~,同学们,努力吧!

«В этом одном действии» — все решается одним действием; или пан, или пропал; раз — и все.

在人耳目 zài rén ěr mù

- ② 表示为人们所听到看到,都已熟知。
- \$\text{\$\texitt{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\texit{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\texititit{\$\text{\$\texit{\$\text{\$\text{\$\text{\$\e
- ◆ 他的这些劣行,早已~,人所熟知。
- ≈ 众所周知

«В ушах и глазах людей» — у всех на слуху; всем известно.

臧否人物 zāng pǐ rén wù

△ 臧否:褒贬。评论人物好坏。

- **%** 《晋书·阮籍传》: "籍虽不拘 礼教,然发言玄远,口不臧否人 物。"
- ◆ 不要随便~,那会显得很没教养。
- ≈ 评头论足

«Человек — сокровище или нет» — оценивать человека; давать оценку личности, ее достоинствам и недостаткам.

凿壁偷光 záo bì tōu guāng

- △ 原指西汉匡衡凿穿墙壁引邻舍之 烛光读书。后用来形容家贫而读 书刻苦。
- **%** 《西京杂记》卷二: "匡衡字稚 圭,勤学而无烛,邻舍有烛而不 逮。衡乃穿壁引其光,以书映光 而读之。"
- ◆ 一个说要用功,古时候曾有"囊 萤照读""~"的志士。(鲁迅 《且介亭杂文•难行和不信》)
- ≈ 囊萤积雪,映雪读书,引锥刺 股,悬梁刺股

«Продолбить стену, чтобы украсть свет» — учиться, не останавливаясь перед материальными трудностями; самозабвенно заниматься.

澡身浴德 zǎo shēn yù dé

△ 修养身心, 使纯洁清白。

- **%** 《礼记·儒行》: "儒有澡身而 浴德。"
- ◆ 君~,流声本州,忠能成绩,为世 美谈,名实相副,过人甚远。 (汉•曹操《与王修书》)

«Омывать тело, очищать мораль» — следить за чистотой тела и души.

造谣生事 zào yáo shēng shì

△ 制造谣言,挑起事端。

- **%** 《庄子·盗跖》: "尔作言造语,妄称文武。"
- ◆ 有许多言论是荒唐无知、捕风捉 影、~。(郭小川《沉重的教 训》)
- ≈ 造谣惑众

«Фабриковать слухи, порождать проблемы» — вызывать панику, смуту ложными слухами; провоцировать с помощью ложных измышлений; распускать слухи; сеять слухи; распространять клевету; вешать собак.

择善而从 zé shàn ér cóng

- ② 从: 追随, 引伸为学习。指选择 好的学, 按照好的做。
- 《论语·述而》: "三人行,必有我师焉。择其善者而从之,其不善者而改之。"
- ◆ 遇事必详为考虑,而后与部下商 议,~。(老舍《张自忠・剧中 重要人物说明》)

«Выбирать лучшее, чтобы следовать ему» — выбирать достойный пример для подражания.

泽及枯骨 zé jí kū gǔ

- ② 泽: 恩泽; 枯骨: 死去已久的 人。恩泽及于死者。形容给人恩 惠极大。
- 《吕氏春秋·孟冬纪·异用》: "文王贤矣,泽及髊骨,又况于 人乎!"
- ◆ 圣德之君, ~,何况我等人民, 无不沾雨露之恩。(明・许仲琳 《封神演义》第二十三回)

«Милосердие распространяется на высохшие кости» — обладать бесконечной добротой; огромное благодеяние; милосердие правителя.

喷有烦言 zé yǒu fán yán

- □ 啧: 争辩: 烦言: 气愤不满的话。形容议论纷纷,报怨责备。
- **%** 《左传·定公四年》: "会同难, 啧有烦言, 莫之治也。"
- ◆ 他专一与我要好,他以前的朋友 便对他~。(郭沫若《我的童 年》)

«Шумный разговор, раздраженные речи» — громкий ропот; шумное недовольство

贼去关门 zéi qù guān mén

- △ 贼偷了东西走后才去关门。比 喻事故发生之后才采取防范措 施。
- 衆 宋・释道原《景德传灯录》卷二十一: "僧问曰: '若不遇于师, 几成走作。'师曰: '贼去后关门。'"
- ◆ 平时不注意防盗,等出了问题,~ 也就晚了。
- ≈ 亡羊补牢

«Вор ушел, ворота закрыли» — после драки кулаками махать; принимать меры после происшествия.

贼人胆虚 zéi rén dǎn xū

- △ 比喻做了坏事的人心里总是不踏 实。
- 第 明·冯梦龙《醒世恒言》卷 十六:"自古道,贼人心虚。 那赵昂因有旧事在心上,比王 员外更是不同,吓得魂魄俱 无。"
- ◆ 犯罪分子虽然表面装得很镇静, 但是~,整日坐卧不宁,终于露出 了马脚。
- ≈ 做贼心虚

«У вора желчь пустая» — у нечестного человека сердце всегда неспокойно.

曾参杀人 zēng shēn shā rén

△ 比喻流言可畏。

- * 《战国策·秦策二》: "人告曾 子母曰: '曾参杀人。'曾子之 母曰: '吾子不杀人。'织自 若。……其母惧,投杼逾墙而 走。夫以曾参之贤与母之信也, 而三人疑之,则慈母不能信 也。"
- 就像古贤人曾参的母亲明明了解自己的儿子,听人说三次"~",也只得慌慌张张地想爬墙逃走!
 (吴淡如《真爱非常顽强》)

≈ 曾母投杼

«Цзэн Шэнь убил человека» — клевета может заставить поверить в нее даже самого благожелательного человека.

甑尘釜鱼 zèng chén fǔ yú

- **%** 《后汉书·范冉传》:"甑中生 尘范史云,釜中生鱼范荚芜。"
- ◆ 若如古时范史云,曾官莱芜令, 甘自受着~。(明・天然智叟 《石头点・贪婪汉六院卖风 流》)

«В горшке — пыль, а в котле — рыба» — долгое время жить в крайней бедности, нужде; честность чиновника.

债台高筑 zhài tái gāo zhù

△ 形容欠债很多。

- **%** 《汉书·诸侯王表序》: "分为二周,有逃债之台。"
- ◆ 由于经营不善,这家公司现已陷入~的境地。
- ≈ 负债累累

«Долговые обязательства высотой в дом» — иметь огромные долги; залезать в долги; по уши увязать в долгах; быть в

долгах по горло; кругом в долгах; в долгу, как в шелку; огромная задолженность.

沾亲带故 zhān qīn dài gù

- △ 故: 故人,老友。有亲戚朋友的 关系。
- **黎** 元·高文秀《黑旋风》第四折: "因此上装一个送饭的沾亲带 友,那一个管牢的便不乱扯胡 揪。"
- ◆ 我们这个村子和他们村~的人很 多。

≠ 非亲非故

«Иметь родственные и дружеские отношения» — иметь близкие дружеские или родственные связи.

沾沾自喜 zhān zhān zì xǐ

○ 形容自以为不错而得意的样子。

- **%** 《史记·魏其武安侯列传》: "魏其者,沾沾自喜耳。"
- ≈ 自鸣得意,洋洋得意

«С довольным видом, доволен собой» — успокоиться на достигнутом; почивать на лаврах; самодовольно; легкомысленно радоваться; преисполниться самодовольства; внутренне ликовать; упиваться; тешиться.

粘皮带骨 zhān pí dài gǔ

△ 形容言行不干脆,不爽快。

- **%** 明·冯梦龙《警世通言》卷十一:"我是一刀两断的性子,不学那粘皮带骨。"
- ◆ 你做事怎么这样~的? 一点也不利索。
- ≈ 拖泥带水.
- ≠ 直截了当

«Кожа с костями не разделяется» — нерадикальный; канительный; расплывчатый: недомолвка.

瞻前顾后 zhān qián gù hòu

- △ 瞻:向前看; 顾:回头看。看看前面,又看看后面。形容做事之前考虑周密慎重。也形容顾虑太多,犹豫不决。
- **%** 战国楚·屈原《离骚》:"瞻前而顾后兮,相观民之计极。"
- ◆ 有些事情看准了就马上去做,不 要总是~,畏首畏尾。
- ≈ 犹豫不决

«Посмотреть вперед, посмотреть назад» — тщательно обдумывать свои шаги и поступки; вести себя крайне осторожно; нерешительно.

斩草除根 zhǎn cǎo chú gēn

- ② 除草时要连根除掉,使草不能再 长。比喻除去祸根,以免后患。
- * 《左传·隐公六年》: "为国家者,见恶如农夫之务去草焉,芟夷薀崇之,绝其本根,勿使能殖,则善者信矣。"北齐·魏收《为侯景叛移梁朝文》: "若抽薪止沸,剪草除根。"
- ◆ 一不做,二不休,若不~,必有后 患。
- ≈ 剪草除根,斩尽杀绝,抽薪止沸.
- ≠ 养虎遗患,养虺成蛇

«Скосить траву и вырвать корни» — искоренить; вырвать с корнем; уничтожить безвозвратно.

斩钉截铁 zhǎn dīng jié tiě

- ② 形容说话或行动坚决果断,毫不 犹豫。
- **%** 宋·释道原《景德传灯录》卷十 七: "师谓众曰:'学佛法底人

如斩钉截铁始得时。'"《朱子全书·孟子》:"君来惟是孟子说得斩钉截铁。"

- ◆ 我喜欢那种~的作风。
- ≈ 当机立断,优柔寡断

«Разрубить гвоздь и расколоть железо» — радикально, категорически; решительно; четко и определенно; твердо; непреклонно; неизменно; недвусмысленно.

斩尽杀绝 zhǎn jìn shā jué

- A 全部杀光。比喻做事不留余 地。
- 明·吴承恩《西游记》第五十三回:"我本待斩尽杀绝,争奈你不曾犯法。"
- ❖ 这些害虫太厌了,应该想个办法 把它们~。
- ≈ 斩草除根,赶尽杀绝,诛尽杀绝.
- ≠ 养虎遗患

«Перерезать и обезглавить всех без исключения» — поголовно истребить; не оставить никаких следов; перебить всех до одного.

斩木揭竿 zhǎn mù jiē gān

- 四 揭:举起; 竿:竹竿。砍削树木 当兵器,举起竹竿作军旗。比喻 武装起义。
- 祭 汉·贾谊《过秦论》:"斩木为 兵,揭竿为旗,天下云合响应, 赢粮而景从,山东豪杰并起而亡 秦族矣。"
- ◆ 几乎每个朝代后期,都会有老百姓因为政治腐败而~,起来造反。
- ≈ 揭竿而起

«Рубить деревья (на оружие), поднимать бамбук (как знамя)» — вооруженное восстание; поднимать восстание; брать в руки оружие и поднимать людей на борьбу.

崭露头角 zhǎn lù tóu jiǎo

- 全 崭:突出;露:显露。头上的角已明显地突出来了。指初显露优异的才能。
- 審 唐·韩愈《柳子厚墓志铭》:"虽少年,已自成人,能取进士第,崭然见头角焉。"
- ◆ 他头一次登台演出就~,显示出了 非凡的艺术才华。
- ≈ 初露锋芒,脱颖而出

«Появился рог на голове» — появление нового таланта; впервые проявить себя; выдвигаться; показать себя многообещающим; зарекомендовать себя; подавать большие надежды.

辗转反侧 zhǎn zhuǎn fǎn cè

- △ 辗转:翻来复去;反侧:反复。 翻来复去,睡不着觉。形容心里 有所思念或心事重重。
- ♣ 《诗经•周南•关雎》: "悠哉 悠哉,辗转反侧。"
- ◆ 我心里又想起母亲的劳苦,~睡不着,很想起来陪陪母亲。(邹 韬奋《我的母亲》)
- ≈ 辗转伏枕

«Крутиться с боку на бок» — тяжело на сердце; думы обременяют; неспокойно на душе.

战无不胜 zhàn wú bù shèng

- ② 形容强大无比,可以战胜一切。 也比喻办任何事情都能成功。
- * 《战国策・齐策二》: "战无不 胜而不知止者,身且死,爵且后 归,犹为蛇足也。"
- ◆ 在他前半生的戎马生涯中,几乎 是~的。(顾笑言《爱情交响 诗》)
- ≈ 战无不捷,攻无不克,百战百胜.
- ≠ 屡战屡败

«Нет того, чего бы не одолел» — огромная всепобеждающая сила; быть готовым к любым свершениям и победам; непобедимый; не иметь себе равных.

战战兢兢 zhàn zhàn jīng jīng

- △ 战战:恐惧的样子;兢兢:小心 谨慎的样子。形容非常害怕而微 微发抖的样子。也形容小心谨慎 的样子。
- **%** 《诗经·小雅·小旻》:"战战 兢兢,如临深渊,如履薄冰。"
- ♪ 那小孩~地走着, 唯恐摔倒。
- ≈ 诚惶诚恐.
- ≠ 泰然自若

«Бояться и осторожничать» — бояться; трястись от страха; испуганный, растерянный вид; с дрожью в сердце; поджилки трясутся.

湛湛青天 zhàn zhàn qīng tīan

- ② 湛湛: 厚重的样子。比喻正义和 公正。
- **%** 元·关汉卿《窦娥冤》:"若没 些儿圣灵与世人传,也不见得湛 湛青天。"
- ◆ ~作证,他是个为革命事业流血 牺牲的英雄,不是叛徒。

«Прозрачный и чистый, как синее небо» — правда и справедливость.

张敞画眉 zhāng chǎng huà méi

- 公 张敞:汉时平阳人,宣帝时为京 兆尹。张敞替妻子画眉毛。旧时 比喻夫妻感情好。
- ※ 《汉书・张敞传》: "然敞无威仪,时罢朝会,过走马章台街,使御史驱,自以便面拊马。又为妇画眉,长安中传张京兆眉妩。"
- ◆ 假如~,相如病渴,虽为儒者所 讥,然夫妇之情,人伦之本,此

谓之正色。(明·冯梦龙《醒世恒言》卷十五)

«Чжан Чан рисует брови» — прекрасные, нежные отношения между супругами.

张大其词 zhāng dà qí cí

- ② 张大: 夸大。说话写文章将内容 夸大。
- 審 唐·韩愈《送杨少尹序》:"太 史氏又能张大其事,为传继二疏 踪迹否?"
- ◆ 描写景物要符合实际,~,往往失真。
- ≈ 张大其辞,夸大其词,张大其事 «Преувеличивать в этих словах» — раздувать факты; преувеличивать; афишировать; пускать пыль в глаза; утрировать; сгущать краски.

张灯结彩 zhāng dēng jié cǎi

- <u>全</u> 挂上灯笼,系上彩绸。形容节日 或有喜庆事情的景象。
- * 明·罗贯中《三国演义》第六十九回: "告谕城内居民,尽张灯结彩,庆赏佳节。"
- ◆ 国庆节期间,广场上~,好不热闹。
- ≈ 悬灯结彩

«Развешивать фонари, делать иллюминацию» — иллюминировать; украсить; расцветить.

张冠李戴 zhāng guān lǐ dài

- ② 把姓张的帽子戴到姓李的头上。 比喻认错了对象,弄错了事实。
- \$\text{\$\exititt{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\

◆ 但老船夫却作错了一件事情,把 昨晚唱歌人"~"了。(沈从文 《边城》十四)

«Шапку Чжана надели на Ли» — сделать шиворот-навыворот; напутать; отнести не по адресу; валить с больной головы на здоровую.

张皇失措 zhāng huáng shī cuò

- △ 张皇: 慌张; 失措: 举止失去常态。惊慌得不知怎么办才好。
- **%** 清·采蘅子《虫鸣漫录》:"遍 索新郎不得,合家大噪,远近寻 觅,廪生与表妹亦张皇失措。"
- ❖ 不管风浪多大,他也不会~的。
- ≈ 张皇无措,惊惶失措,仓皇失措.

«Паниковать и растеряться» — быть в полном замешательстве; растеряться окончательно; перепугаться; смущаться; поддаваться панике; ударяться в панику; растерянность.

张三李四 zhāng sān lǐ sì

- △ 假设的名字,泛指某人或某些 人。
- **%** 宋·王安石《拟寒山拾得》诗: "张三裤口窄,李四帽檐长。"
- 他一向乐于助人,只要有求于 他,无论~,他从来没有拒绝过。
 «Чжан третий, Ли четвертый» — некто; какие-то люди; имярек; два рядовых человека; такие-то; кто-то; кто-нибудь; каждый, любой, всякий.

张王赵李 zhāng wáng zhào lǐ

△ 泛指一些人。也指寻常之辈。

- * 《梁书・范缜传》: "亦可张甲 之情寄王乙之躯,李丙之性托赵 丁之体。"
- ◆ 他记性真好,只要见过一面,别 管~,他都能叫出名字来。

«Чжан, Ван, Чжао, Ли» — простой народ, люди; некто, кто-то.

张牙舞爪 zhāng yá wǔ zhǎo

- ② 张:张开;舞:挥舞。形容猛兽 凶恶可怕。也比喻猖狂凶恶。
- 《敦煌变文集·孔子项托相问书》附录二《新编小儿难孔子》:"鱼生三日游于江湖,龙生三日张牙舞爪。"
- ◆ 他们正说说笑笑地走着,不提防 一只老虎突然~地扑了过来。

«Оскалить зубы и выпустить когти» — сильный гнев; дикая ярость; в бешенстве; быть вне себя от злобы; неистовствовать; бесчинствовать; вести себя воинственно (заносчиво и спесиво); звериный (злобный, свирепый) оскал.

彰明较著 zhāng míng jiào zhù

- ○○ 彰、明、较、著:都是明显的意思。指事情或道理极其明显,很容易看清。
- **%** 《史记·伯夷列传》:"此其尤 大彰明较著者也。"
- ◆ 人证物证俱在,你的罪行已经~, 还有什么可抵赖的?
- ≈ 彰明昭著

«Ярко, ясно, понятно и очевидно» — все ясно и понятно; логика событий и фактов совершенно ясна; ясно как день; совершенно очевидный; очевидный для всех; известно.

彰善瘅恶 zhāng shàn dàn è

- ② 彰:表明、显扬;瘅:憎恨。表 扬好的,斥责恶的。
- **%** 《尚书·毕命》:"彰善瘅恶, 树之风声。"
- 新闻媒体应该经常报道好人好事,批评不良倾向,起到~,鼓舞人心的作用。

«Поощрять хорошее, порицать дурное».

獐麇马鹿 zhāng jūn mǎ lù

- △ 比喻举动匆忙慌乱的人。
- 卷 《西湖志余》卷二十五: "杭州人言举止仓皇者曰獐麇马鹿, 盖四物善骇,见人则跳跃自窜。"
- ♠ 你这~地是要去哪里呀?

«Кабарга, кабарожка, лошадь, олень» — человек поспешный, сумбурный, суматошный (растерянный) в своих поступках и делах; суетливый человек.

獐头鼠目 zhāng tóu shǔ mù

- △ 脑袋象獐子那样又小又尖,眼睛 像老鼠那样又小又圆。形容人相 貌丑陋,神情狡猾。
- **%** 《旧唐书·李揆传》:"龙章凤 姿之士不见用,獐头鼠目之子乃 求官。"
- ◆ 门开了,走进来一个、形貌猥琐的人。
- ≈ 尖嘴猴腮,贼眉鼠眼

«Кабарожья голова и крысиные глаза» — вульгарная, неприятная наружность; неприятное лицо как признак низкого происхождения; мошеннический (пронырливый) вид; шныряющие глазки.

掌上明珠 zhǎng shàng míng zhū

- ② 比喻接受父母疼爱的儿女,特指 女儿。
- **%** 晋·傅玄《短歌行》: "昔君视 我,如掌中珠,何意一朝,弃我 沟渠。"
- ◆ 她是父母的~,自幼娇生惯养,所以生成了一副娇小姐的脾气。

«Яркая жемчужина на ладони» — страстная болезненная любовь, привязанность родителей к детям, особенно — к дочери; зеница ока; любимец (любимая дочь) родителей.

仗马寒蝉 zhàng mǎ hán chán

- 全 仗马: 皇宫仪仗中的立马。象皇宫门外的立仗马和寒天的知了一样。比喻一句话也不敢说。
- 《新唐书·李林甫传》: "君等 独不见立仗马乎?终日无声而饫 三品刍豆,一鸣则黜之矣。"
- ◆ 经理在发火,下属们站在那里都成了~。

≈ 噤若寒蝉

«Лошадь из царской свиты и замершая цикада» — не сметь и слова сказать; язык к небу прирос; язык проглотить.

仗势欺人 zhàng shì qī rén

- ② 仗: 凭借, 依靠。依仗某种权势 欺压人。
- 卷 元·王实甫《西厢记》第五本第 三折:"他学师友,君子务本; 你倚父兄,仗势欺人。"
- 你老爸是局长,你就可以~么?
 «Пользуясь положением, притеснять людей» использовать свое положение в корыстных целях; используя покровительство, притеснять других.

仗义疏财 zhàng yì shū cái

- 全 仗义: 讲义气; 疏财: 分散家 财。旧指讲义气,拿出自己的钱 财来帮助别人。
- 卷 元·无名氏《来生债》第四折: "则为我救困扶危,疏财仗义, 都做了注福消愆。"
- ◆ 他是个~的人,你有困难可以去找 他,他肯定会借钱给你的。
- ≈ 轻财重义,轻财好施.

≠ 见钱眼开

«Быть благородным, раздавать свое богатство» — считать своим долгом помогать другим людям; быть справедливым и бескорыстным; не скупиться (не жалеть средств) ради праведного (хорошего) дела; щедрость.

仗义执言 zhàng yì zhí yán

- △ 执言: 说公道话。为了正义说公 道话。指能伸张正义。
- 等 明·冯梦龙《警世通言》卷十二:"此人姓范名汝为,仗义执言,救民水火。"
- ♠ 他性情耿直,总爱~。
- ≈ 打抱不平,为民请命

«Действуя по справедливости, держать речь» — выступая с позиций справедливости, говорить строго принципиально; мужественно выступать в защиту справедливости; поднимать голос в защиту справедливости.

招兵买马 zhāo bīng mǎi mǎ

- △ 旧时指组织或扩充武装力量。后 比喻组织或扩充人力。
- 第 明·罗贯中《三国演义》第二十八回:"于是遂起军往汝南驻扎,招兵买马,徐图征进。"
- ◆ 我们人手不足,需要~了。
- ≈ 招军买马

«Призывать солдат, закупать лошадей» — заниматься военными приготовлениями; мобилизовать и организовывать трудовые ресурсы; собирать силы; вербовать людей.

招降纳叛 zhāo xiáng nà pàn

- △ 原指收容接纳敌方投降叛变过来 的人,以扩大自己的势力。现指 收罗坏人,结党作恶。
- ※ 《宋史·刘光世传》: "楚州破, 命光世节制诸镇,力守通泰。完颜 昌屯承楚,光世知其众思归,欲携 贰之。……获敌不杀,令持钱文示 其徒,有欲归者,扣江执钱为信。 归者不绝。"
- ◆ 无论谁搞~、结党营私的罪恶活 动,都没有好下场。

≈ 招亡纳叛,招降纳顺

«Привлекать на службу перебежчиков и бунтарей» — вести раскольническую, фракционную деятельность; собирать своих людей и заниматься неблаговидными делами; собирать вокруг себя ренегатов и изменников; вербовать (принимать в свои ряды) всякий сброд; собирать всякую нечисть.

招权纳贿 zhāo quán nà huì

- 四 招权: 弄权, 揽权; 纳贿: 接受贿赂。抓权力, 受贿赂。
- **%** 《汉书·季布传》: "辩士曹丘 生数招权顾金钱。"
- 他父子勾结, ~, 卖官鬻爵。
- ≈ 招权纳赂,招权纳财

«Злоупотреблять властью, брать взятки».

招贤纳士 zhāo xián nà shì

- 四 招:招收;贤:有德有才的人;纳:接受;士:指读书人。招收贤士,接纳书生。指网罗人才。
- 総はははははりきりり
- ◆ 我们张贴招贤榜,广泛∼,效果显著,吸引来了不少精明能干的人士。

≈ 招贤下十

«Призывать достойных, брать ученых»— призывать и использовать на службе достойных, образованных людей; привлекать таланты.

招摇过市 zhāo yáo guò shì

② 招摇: 张扬炫耀; 市: 闹市,指 人多的地方。指在公开场合大摇 大摆显示声势,引人注意。

- * 《史记·孔子世家》: "居卫月 余,灵公与夫人同车,宦者雍渠 参乘,出,使孔子为次乘,招摇 市过之。"
- ❖ 这几个人,穿着奇装异服,~, 得意洋洋。

≠ 隐姓埋名

«Задрав нос ходить по рынку» — пройтись с помпой, с кичливым видом; создавать себе саморекламу; рисоваться; создавать видимость.

招摇撞骗 zhāo yáo zhuàng piàn

- △ 撞骗: 寻机骗人。假借名义,进 行蒙骗欺诈。
- 《清会典事例·七四八·刑部·吏律职制》:"学臣应用员役,傥有招摇撞骗及受贿传递等弊,提调官不行访拿究治者,亦交部议处。"
- ◆ 我对他的夸夸其谈有些半信半 疑,因为听说他总是吹嘘自己, 到处~。

«Задирать нос и обманывать / обманывать от чьего-то имени» — афера; заниматься аферами; злоупотреблять авторитетом; обделывать темные делишки; мошенничество и обман; мошеннический.

昭然若揭 zhāo rán ruò jiē

- 四 昭然:明显、显著的样子;揭: 原意为高举,现也指揭开。形容 真相全部暴露,一切都明明白 白。
- **%** 《庄子·达生》:"昭昭乎若揭 日月而行也。"
- ❖ 这样看来,他的企图已经~了。
- ≈ 昭昭在目

«Ясный, словно открытый» — ясно само собой; ясно, как на ладони; становиться (совершенно) очевидным; вы-

ступать со всей очевидностью; полностью выясняться (обнажаться).

照本官科 zhào běn xuān kē

- 照:按照;本:书本;宣:宣读;科:科条,条文。照着本子念条文。形容讲课、发言等死板地按照课文、讲稿,没有发挥,不生动。
- * 元·关汉卿《西蜀梦》第三折: "也不用僧人持咒,道士宣 科。"
- ◆ 教师在课堂上~,是不会受到学生的欢迎的。

«По книгам зачитывать разделы» скучно, монотонно вести занятия с учениками; читать буква в букву по конспекту; читать (говорить) по бумажке (по шпаргалке); строго придерживаться конспекта; сухо читать (объяснять).

折冲尊俎 zhé chōng zūn zǔ

- 五 折冲: 打退敌人的战车,指抵御敌人; 尊俎: 古代盛酒肉的器皿。原指诸侯国会盟的宴席上制胜对方。后泛指进行外交谈判。
- * 《战国策・齐策五》: "此臣之 所谓比之堂上, 禽将户内, 拔城 于尊俎之间, 折冲席上者也。"
- ◆ 不过我还希望他们在外国买有地皮,在外国银行里另有存款,那么,我们和外人~的时候,就更加振振有辞了。
- ≈ 折冲尊俎

«Отбить атаки, (сев) с чарами» — добиться успеха дипломатическим путем; вести дипломатические переговоры.

折戟沉沙 zhé jǐ chén shā

型 戟: 古代的一种兵器。折断了的 戟沉没在泥沙里。形容失败惨 重。

- **%** 唐·杜牧《赤壁》:"折戟沉沙 铁未销,自将磨洗认朝。"
- ◆ 林彪夺权的阴谋败露之后,仓皇 出逃,落得个~的下场。

«Сломанная пика утонула в грязи» — потерпеть тяжелое поражение.

折节读书 zhé jié dú shū

- 五 折节:改变过去的志趣和行为。 改变旧习,发愤读书。
- **%** 《后汉书·段颎传》:"颎少便 习弓马,尚游侠,轻财贿,长乃 折节好古学。"
- ◆ 他小时候喜欢舞弄拳脚棍棒,谁 知长大后却~,成了博士。
- ≈ 折节向学

«Порвать со старым и читать книги» отказаться от старых привычек и старых знаний и стремиться учиться новому.

折节下士 zhé jié xià shì

- 五 折节: 屈己下人。屈己下人,尊 重有见识有能力的人。
- 《三国志·魏志·袁绍传》: "绍有姿貌威容,能折节下士, 士多附之,太祖少与交焉。"
- ◆ 他做为这么大公司的总裁,却能够~, 虚心听取别人的意见。
- ≈ 折节待士,折节礼士

«Смириться и преклониться перед ученым»— с уважением и почтением относиться к знающим людям.

辙乱旗靡 zhé luàn qí mǐ

- ② 辙:车辙;靡:倒下。车辙错 乱,旗子倒下。形容军队溃败逃 窜。
- **黎** 《左传·庄公十年》: "吾视其 辙乱,望其旗靡,故逐之。"

赭衣塞路 zhě yī sàī lù

- ② 穿囚服的人挤满了道路。形容罪 犯很多。
- **%** 《汉书·刑法志》: "而奸邪并 生,赭衣塞路。"
- ◆ 力殚财竭,尽为寇贼,群盗满山,~。(唐•白居易《止狱措刑》)

«Тюремные одежды заполонили дороги» — много преступлений; смутные времена.

针锋相对 zhēn fēng xiāng duì

- 针锋:针尖。针尖对针尖。比喻 双方在策略、论点及行动方式等 方面尖锐对立。
- * 宋·释道原《景德传灯录》卷二:"夫一切回答,如针锋相投,无纤毫参差。"
- 彰云听着唐卿的话来得厉害,句句和自己的话∼,思忖只有答应了再说。(清・曾朴《孽海花》第二十六回)
- ≈ 针尖对麦芒

«Острие против острия» — острое противостояние сторон по вопросам стратегии, теории и методов реализации; действовать острием против острия; противопоставлять; быть на ножах; клин клином вышибать; диаметрально противоположный; непримиримый; нашла коса на камень.

珍禽异兽 zhēn qín yì shòu

- ② 珍: 贵重的; 奇: 特殊的。珍奇的飞禽, 罕见的走兽。
- **%** 《尚书·旅獒》: "犬马非其 土性不畜,珍禽奇兽不育于 国。"
- ❖ 这个自然保护区里有很多~。
- ≈ 珍禽奇兽

«Редкостная птица, диковинный зверь».

真才实学 zhēn cái shí xué

△ 真正的才能和学识。

- * 明・施耐庵《水浒全传》第二十九回: "这一扑,有名唤做'玉 环步,鸳鸯脚'。——这是武松 平生的真才实学。"
- ◆ 一百个说空话的人,不如一个 有~的实干家。
- ≠ 胸无点墨

«Истинный талант и настоящая эрудиция».

真凭实据 zhēn píng shí jù

△ 确凿的凭据。

- * 清·彭养鸥《黑籍冤魂》第五回:"我本是个安分良民,人家说我私贩鸦片,都是雠扳,没有什么真凭实据。"
- ♪ 处理任何案件,都必须有~。
- ≠ 空口无凭

«Фактические, неопровержимые доказательства» — доказательства, основанные на фактах; неоспоримый (подтвержденный) факт; доказательство налицо; неопровержимые улики; факты в руках.

真心诚意 zhēn xīn chéng yì

△ 心意真实诚恳,没有虚假。

- **%** 元·无名氏《百花亭》第三折: "常言道海深须见底,各办着个 真心实意。"
- ◆ 我们是~地想帮助你,希望你不要 拒绝。
- ≈ 真心实意

«Подлинным сердцем, настоящими мыслями» — всем сердцем и умом; всей душой; от всего сердца; со всей серьезностью.

真知灼见 zhēn zhī zhuó jiàn

四 灼:明白,透彻。正确而透彻的见解。

- 等 明・冯梦龙《警世通言》卷三: "真知灼见者,尚且有误,何况 其他!"
- ❖ 这本新出版的评《红楼梦》的著作,确有~,读之使人耳目一新。
- ≈ 远见卓识

«Настоящее знание, ясное понимание» — исчерпывающие знания и глубокое понимание проблемы; правильное понимание вопроса; проницательный (глубокий) взгляд; глубокое замечание (понимание).

枕戈待旦 zhěn gē dài dàn

- ② 戈: 古代的一种兵器; 旦: 早晨。意思是立志杀敌, 枕着武 器睡觉等天亮。形容时刻准备作 战
- **%** 《晋书·刘琨传》: "吾枕戈待 旦,志枭逆虏。"
- ◆ 战士们~,只等一声令下,就立刻 投入战斗。
- ≈ 枕戈寝甲,枕戈汉马

«Подушка — алебарда и ожидание рассвета» — быть настороже; быть готовым к бою; находиться в постоянной боевой готовности.

枕流漱石 zhěn liú shù shí

△ 旧时指隐居生活。

- * 南朝宋·刘义庆《世说新语·排调》: "王曰:'流可枕,石可漱乎?'孙曰:'所以枕流,欲洗其耳;所以漱石,欲砺其齿。'"
- ◆ 久居大都市的我,十分向往过那 种~,耕山钓水的生活。
- ≈ 枕石漱流, 枕山栖谷

«Изголовье — поток, полоскать рот — камни» — удалиться от дел; уйти в частную жизнь; жить в покое.

阵马风樯 zhèn mǎ fēng qiáng

- 益 稿: 船上用的桅杆。风中的樯帆, 阵上的战马。比喻气势雄壮, 行动迅速。
- **%** 唐·杜牧《李贺诗序》: "风樯 阵马,不足为其勇也。"
- ◆ ~见豪举, 雪车冰柱得真传。 (元・金好问《送刘子东游》 诗)
- ≈ 风樯阵马

«Боевые кони, парус под ветром» — величественный размах; быстрые, мужественные лействия.

振振有辞 zhèn zhèn yǒu cí

- **四** 振振:理直气壮的样子。形容自以为理由充分,说个没完。
- 第 清·梁启超《关税权问题》: "今者外人之以排外相诬者,既 振振有词,其乌可更为无谋之 举,以授之口实也。"
- ◆ 他明明错了,却还~地为自己辩护。
- ≈ 振振有词,理直气壮
- ≠ 哑口无言, 理屈词穷

«Чувствующий правоту найдет слова» — кто уверен в своей правоте, сможет убедить и доказать; пускать в ход все свое красноречие; на все лады; благовидный; красноречиво говорить; говорить как по-писаному.

震天动地 zhèn tiān dòng dì

- ② 震:震动;撼:摇动。震动了天 地。形容声音或声势极大。
- ※ 《三国志・魏志・文帝纪》: 裴 松之注: "惟黄初七年五月七 日,大行皇帝崩,呜呼哀哉!于 时天震地骇。"《水经注・河 水》: "涛涌波襄,雷奔电泄, 震天动地。"

- □ 上 百 姓 号 哭 之 声 , ~。 (明・罗贯中《三国演义》第四 十一回)
- ≈ 震天撼地,惊天动地,沸天震地 «Трясти небо, двигать землю» — громоподобный; звук огромной силы; величественный; грандиозный.

争长论短 zhēng cháng lùn duǎn

- A 长、短: 指是与非。争论谁是谁 非。多指在不大重要的事情上过 于计较。
- **黎** 宋·陈亮《谢张侍御启》:"竞 短争长,无复此梦。"
- ◆ 何必在这种小问题上~、斤斤计较?
- ≈ 争长竞短

«Оспаривать достоинства, обсуждать недостатки / оспаривать, кто прав, кто нет» — спорить, дискутировать; проводить диспут по второстепенным вопросам; задерживаться на мелочах.

争分夺秒 zhēng fēn duó miǎo

- △ 一分一秒也不放过。形容充分利 用时间。
- **%** 《晋书·陶侃传》:"常语人 曰:'大禹圣者,乃惜寸阴,至 于众人,当惜分阴。'"
- ◆ 为了按期交工,所有的人都在~地 加紧施工。
- ≈ 分秒必争,只争朝夕.
- ≠ 旷日持久

«Бороться за минуту, урывать секунду» — использовать каждую свободную минуту; дорожить временем.

争风吃醋 zhēng fēng chī cù

- ② 争:争夺;风:风韵,多指女子。 指因男女关系而妒忌、争吵。
- **黎** 明·冯梦龙《醒世恒言》卷一: "那时我争风吃醋便迟了。"

- ◆ 他是个风流人物,有许多女朋友,这些女人也经常会因为他而~~
- ≈ 拈酸吃醋

«Лезть вперед (лезть в глаза) и пить уксус» — ревновать; соперничать; устраивать скандалы ревности.

争鸡失羊 zhēng jī shī yáng

△ 比喻贪小失大。

- **黎** 汉·焦延寿《易林》卷八:"争鸡失羊,亡其金囊。"
- 不要为这种蝇头小利而斤斤计较,否则容易~,失去更长久的利益。
- ≈ 争猫丢牛

«Добиться курицы, но потерять козу» — утратить больше, чем получить; овчинка вылелки не стоит.

争先恐后 zhēng xiān kǒng hòu

△ 抢着向前, 唯恐落后。

- * 清·张春帆《宦海》第十四回: "一个个争先恐后的直抢上来。"
- ◆ 在学校举行的运动会上,各班同学~,奋力争先。

«Рваться первым, боясь отстать» — наперебой; наперегонки; обгоняя друг друга.

正本清源 zhèng běn qīng yuán

- 正本: 从根本上整顿;清源: 从源头上清理。从根本上整顿,从源头上清理。比喻从根本上加以整顿清理。
- 《汉书·刑法志》: "岂宜惟思 所以清原正本之论,删定律 令。"《晋书·武帝纪》: "思 与天下式明王度,正本清源。"
- ◆ ~的工作是艰巨复杂的,必须下 大力气抓好。

«Выправлять основу и очищать источник»— наводить порядок в самой основе; проводить радикальную очистку и реформу; коренным образом реорганизовать (переменить, изменить).

正大光明 zhèng dà guāng míng

△ 心怀坦白, 言行正派。

- **%** 《朱子语类》卷七三: "圣人所说底话,光明正大。"
- ◆ 我们做得都是~的事。
- ≈ 光明磊落,襟怀坦白,堂堂正正.
- ≠ 鬼鬼祟祟,偷偷摸摸

«Истинное величие, блестящий свет» — чистота помыслов и благородство речей и поступков; безупречная честность; быть честным и прямым.

正襟危坐 zhèng jīn wēi zuò

- ② 襟:衣襟;危坐:端正地坐着。整一整衣服,端正地坐着。形容严肃或拘谨的样子。
- * 《史记·日者列传》: "宋忠、 贾谊瞿然而悟,猎缨正襟危 坐。"
- ◆ 主人和客人都很拘谨,他们~,慢 慢地谈着。

≠ 东倒西歪

«Оправить полы и чинно сесть» — принять скромный или строгий вид; вести себя скромно, чинно; чувствовать себя немного связанным; сдержанно.

正人君子 zhèng rén jūn zǐ

- ② 旧时指品行端正的人。现多作讽刺的用法,指假装正经的人。
- 《旧唐书·崔胤传》: "胤所悦者阘茸下辈,所恶者正人君子。 人人悚惧,朝不保夕。"
- ◆ 他平时装出一副~的模样,在这关键时刻暴露出了其虚伪本质。
- ≈ 仁人君子

«Благородный и справедливый человек, цзюньцзы» — благородный человек, джентльмен; живое совершенство; праведник (иронич.).

正言厉色 zhèng yán lì sè

- 正: 严正; 厉: 严厉, 严肃; 色: 脸色。形容板着脸, 神情非 常严厉。
- **黎** 《汉书·王莽传》: "盱衡厉 色,振扬武怒。"《后汉书·翟 酺传》: "目见正容,耳闻正 言。"
- ≈ 正颜厉色,一本正经.
- ≠ 和颜悦色

«Откровенная речь, строгое лицо» застывшее лицо и строгий нрав; серьезный; суровый; с суровым (серьезным) видом.

正正之旗 zhèng zhèng zhī qí

- ② 正正:整齐。排列整齐的军旗。 借喻强盛整肃的军队。
- **%** 《孙子·军争》: "无要正正之 旗,勿击堂堂之阵。"
- ◆ 看子牙兵按五方而出,左右顾盼,进退舒徐,纪律严肃,井井有条,兵威甚整,真堂堂之阵,~。(明・许仲琳《封神演义》第十三回)

«Стройные ряды знамен» — воинственный, ровный военный строй.

正直无私 zhèng zhí wú sī

- △ 为人做事很正直,没有任何私 心。
- 《左传·庄公三十二年》: "神,聪明正直而壹者也。"孔 颖达疏:"襄七年传曰:'正直

为正,正曲为直。'言正者能自 正,直者能正人曲,而壹者言其 一心不二也。"

 两广总督邓廷桢,也是个∼的 好官,与林则徐相见,性情 相似,脾气相投,遂觉得非 常莫逆。(蔡东藩《清史演 义》)

«Прямой, без личных интересов» — честно выполнять свои обязанности без стремления к личным интересам.

正中下怀 zhèng zhòng xià huái

AA 正合自己的心意。

- **%** 《后汉书·刘玄传》:"帝方对 我饮,正用此时持事来乎!"
- 他正在盘算去逛街,母亲叫他买 点日用品,这下子~,他马上高兴 地答应了。

«Прямо по тому, что в душе» — быть по душе; приходиться по сердцу; соответствовать заветным мечтам, желаниям; совпадать с желанием, намерением; отвечать тайным желаниям, надеждам, мечтам; быть на руку кому-то.

郑人买履 zhèng rén mǎi lǚ

- 用来讽刺只信教条,不顾实际的人。
- 《韩非子·外储说左上》:"郑 人有欲买履者,先自度其足, 而置之其坐,至之市,而忘操 之,已得履,乃曰:'吾忘持 度。'反归取之,及反?市罢, 遂不得履。人曰:'何不试之以 足?'曰:'宁信度,无自信 也。'"
- ◆ 你可千万别学~,不要那么教 条。

«Человек (из княжества) Чжэн покупает сандалии» — человек, который верит лишь теории, не обращая внимания на факты; догматик.

郑卫之音 zhèng wèi zhī yīn

- A 郑卫: 指春秋时的郑国和卫国。 指春秋战国时郑、卫等国的民间 音乐,旧时用"郑卫之音"作为 淫靡音乐的代称。
- **%** 《礼记·乐记》: "魏文侯问于 子夏曰: '吾端冕而听古乐,则 惟恐卧; 听郑卫之音,则不知 倦。敢问古乐之如彼,何也?新 乐之如此,何也?'"
- 查 古代儒家学者认为多听淫靡的∼会 乱世亡国,这种看法实在是太愚 腐了。

«Музыка княжеств Чжэн и Вэй» — чувственные, сладострастные мелодии; условное наименование упадочнической (вульгарной) музыки.

郑重其事 zhèng zhòng qí shì

- ② 郑重: 审慎,严肃认真。形容说 话做事时态度非常严肃认真。
- * 清·曹雪芹《红楼梦》第四回: "所以郑重其事,必得三日后方 进门。"
- ◆ 他~地把这本书交给了儿子。

≠ 敷衍了事

«Старательный и внимательный в своих делах» — тщательный и усердный в исполнении заданий; серьезный; торжественный; важный; с помпой.

政出多门 zhèng chū duō mén

- □ 原意是政令出自几个卿大夫的门下。指中央领导软弱,国家权力分散。
- * 《左传・成公十六年》: "鲁之有季孟,犹晋之有栾范也,政令于是乎成。今其谋曰: '晋政多门,不可从也。'"
- ◆ ~, 大乱之渐。(蔡东藩《唐史演义》)

- ≈ 一国三公.
- ≠ 政由己出,大权独揽

«Управление исходит из многих дверей» — распыление, децентрализация власти; ослабление центра и усиление власти на местах.

政以贿成 zhèng vǐ huì chéng

- ② 形容旧社会政治腐败,官场黑暗,不行贿就办不成事。
- **%** 《左传·襄公十年》:"政以贿成,而刑放于宠。"
- ◆ 目下~,豺狼当道,我即或在这 里再多住几时,也不见得有甚么 利益。(《晚清文学丛钞・冷眼 观》第二十七回)

«Управление строится на взятках»— любое дело с государством можно решить за взятку; не подмажешь — не поедешь; гнилое чиновничество.

政由己出 zhèng yóu jǐ chū

- ② 政令由一己发出。指把持大权, 独断专行。
- * 《史记·项羽本纪》: "三年,遂将五诸侯灭秦,分裂天下,而封王侯,政由羽出,号为'霸王'。"
- ◆ 秦始皇统一中国以后,将地方权力 收归国有,~,加强了中央集权。
- ≠ 政出多门

«Управление исходит от себя»— единолично узурпировать, концентрировать власть; единоличная диктатура.

之乎者也 zhī hū zhě vě

- △ 这四个字都是文言虚词,讽刺人 说话喜欢咬文嚼字。也形容半文 不白的话或文章。
- * 宋·文莹《湘山野录》: "之乎 者也,助得甚事?"

◆ 他对人说话,总是满口~,叫人 半懂不懂的。

«Набор служебных слов древнекитайского языка» — речь с большим количеством архаизмов и историзмов, что делает ее малопонятной и претенциозной; начетничество; педантизм.

之死靡它 zhī sǐ mǐ tā

- ② 之:到;靡:没有;它:别的。 到死也不变心。形容爱情专一, 致死不变。现也形容立场坚定。
- **%** 《诗经·鄘风·柏舟》:"之死 矢靡它,母也天只,不谅人 只。"
- ◆ 认定他是她一生的最爱,她就下 决心一辈子追随他、照顾他,~。
- ≈ 之死靡他,忠贞不渝

«До гроба не было другого» — вдова, верная памяти умершего мужа; беззаветная преданность; непоколебимая верность до конца; неизменно и преданно; безграничная преданность; верная побовь.

支离破碎 zhī lí pò suì

- △ 支离:零散,残缺。形容事物零 散破碎,不完整。
- * 清・魏信《尧峰文钞・答陈霭公 论文书一》: "而及其求之以 道,则小者多支离破碎而不合, 大者乃敢于披猖磔裂,尽决去圣 人畔岸,而剪拔其藩篱。"
- ◆ 他仅凭一些~的记忆找到了当年埋藏那支枪的地方。
- ≈ 四分五裂.
- ≠ 完整无缺

«Подпорки разошлись, и (все) рассыпалось и разбилось» — рассыпаться, распадаться на части; разбить вдребезги; беспорядочный; дезорганизованный; сильно потрепанный; лоскутный; разбросанный; сумбурный; без всякой связи.

支吾其词 zhī wū qí cí

- **全** 支吾: 说话含混躲闪。指用含混的话搪塞应付,以掩盖真实情况。
- 第 清·李宝嘉《官场现形记》第三十二回:"余荩臣见王小五子揭出他的短处,只得支吾其词道:'他的差使本来要委的了。银子是他该我的,如今他还我,并不是花了钱买差使的。'"
- ◆ 当我询问她当时的情景时,她~, 不肯说清楚。
- ≈ 含糊其辞,支吾搪塞.
- ≠ 直言不讳

«Морочить голову этими словами» — уходить от ответа; отговариваться, вилять; эзопов язык; невнятно бормотать; невнятно отвечать (оправдываться); уклоняться от прямого ответа; вертеть хвостом.

只轮不返 zhī lún bù fǎn

- 二 只:一个。连战车的一只轮子都 未能返回。比喻全军覆没。
- **%** 《公羊传·僖公三十三年》: "然而晋人与姜戎要之殽而击之,匹马只轮无反者。"
- ◆ 兵贵神速,今夜分四路去劫大 寨,杀得他~。(清・陈忱《水 浒后传》第七回)
- ≈ 只轮无反,片甲无归 «Даже колесо (колесницы) не вернулось» — все войско погибло, сгинуло.

芝艾俱焚 zhī ài jù fén

- △ 芝艾: 比喻美和恶。芝艾同被烧毁。 比喻好的坏的同归于尽。
- ※ 《三国志・魏志・公孙度传》裴 松之注引《魏略》: "若苗秽害 田,随风烈火,芝艾俱焚,安能 自别平?"

- 战火快要烧到家门口了,咱们还 是赶紧逃吧!别心存侥幸,以为 不会有事,到时枪子不认人,∼, 我看你可怎么办!
- pprox 芝艾俱尽,兰艾同焚,玉石俱焚 «И линчжи и полынь все сгорят» и богатые и бедные, и добрые и злые у всех один конец; все там будем; сносить головы всем без разбора; губить все.

芝焚蕙叹 zhī fén huì tàn

- ② 芝、蕙:同为香草名;焚:烧。 芝草被焚,蕙草伤叹。比喻因同 类遭到不幸而悲伤。
- **%** 晋·陆机《叹逝赋》: "信松茂 而柏悦,嗟芝焚而蕙叹。"
- ◆ 今日油烹蒯彻,正所谓兔死狐悲, ~,请丞相自思之。 (元•无名氏《赚蒯通》第四折)
- ≈ 兔死狐悲,物伤其类

«Линчжи горит, орхидея вздыхает» — сочувствовать себе подобным; принимать близко к сердцу чужое горе; опасаться аналогичной участи.

芝兰玉树 zhī lán yù shù

△ 比喻有出息的子弟。

- **%** 《晋书·谢安传》:"譬如芝兰 玉树,欲使其生于庭阶耳。"
- ≈ 龙驹凤雏

«Душистые травы, прекрасные деревья» — прекрасное молодое поколение; достойная молодежь.

芝兰之室 zhī lán zhī shì

△ 比喻良好的环境。

祭 汉·戴德《大戴礼》: "与君子游, 苾乎如入兰芷之室, 久而不闻, 则与之化矣。"《孔子家

语·六本》: "与善人居,如入 芝兰之室,久而不闻其香,即与 之化矣。"

◆ 与品德好的人交朋友,就如同处于~,久而久之,自身也会具有同样的品德,而与坏朋友交往,则如入鲍鱼之肆,自然也就会沾染上坏习气。

≠ 鲍鱼之肆

«Комната из душистых трав» — прекрасное место; прекрасное помещение; облагораживающее окружение.

知白守黑 zhī bái shǒu hēi

- ② 意思是对是非黑白,虽然明白, 还当保持暗昧,如无所见。这是 道家的消极处世态度。
- **黎** 《老子》:"知其白,守其黑, 为天下式。"
- ◆ 对公司中的一些不良现象他虽然 心知肚明,却抱定了~的态度,不 置一词,只管关起门来干自己那 摊事。

«Познав белое, держаться в темноте» — познав правду и неправду, не принимать активное участие в жизни, как будто ничего не знал; удалиться от мира, отрешенность от действительности; даос.

知彼知己 zhī bǐ zhī jǐ

- 原意是如果对敌我双方的情况都能了解透彻,打起仗来就可以立于不败之地。泛指对双方情况都很了解。
- **%** 《孙子·谋攻》: "知己知彼, 百战不殆。"
- ◆ 对付敌人,一定要~,才能百战 百胜。
- ≈ 知己知彼

«Познавая других, познаешь себя»— знать себя и противника; знать себя и других.

知法犯法 zhī fǎ fàn fǎ

- △ 知道法律,又违反法律。指明知 故犯。
- 審清・吴敬梓《儒林外史》第四回: "好僧官老爷!知法犯法!"
- ♠ 他~,应该罪加一等。
- ≈ 明知故犯

«Зная закон, нарушать закон» — преднамеренное нарушение законодательства; заведомо нарушать; сознательно нарушать закон; сознательно совершать преступление.

知过必改 zhī guò bì gǎi

△ 认识到自己错了就一定要改。

- 《论语·子罕》:"过则勿惮改。"南朝梁·周兴嗣《千字文》:"知过必改,得能莫忘。"
- ◆ 我们要做到~,只有这样才能不断 进步。
- ≈ 知过能改.
- ≠ 屡教不改

«Осознать ошибку и обязательно исправить».

知尽能索 zhī jìn néng suǒ

△ 比喻智慧能力都竭尽了。

- **%** 《史记·货殖列传》: "农工商贾 畜长,固求富益货也。此有知尽能 索耳,终不余力而让财矣。"
- ♥ 哎,我已经~,再也帮不了你了。
- ≈ 智尽能索,智尽谋索

«Знания иссякли, способности истощились» — исчерпать себя.

知难而退 zhī nán ér tuì

② 原指作战要见机而行,不要做实际上无法办到的事。后泛指知道事情困难就后退。

- 卷 《左传·宣公十二年》: "见可而行,知难而退,军之善政也。"
- ◆ 尤其是因为在那一级里有三、四 个"吵客", 弄得那位英文教员 不得不~。(邹韬奋《经历・新 饭碗问题》)

≠ 知难而进

«Узнав о трудностях, уйти» — отказываться от невыполнимых дел; пасовать перед трудностями.

知人论世 zhī rén lùn shì

- □ 原指了解一个人并研究他所处的 时代背景。现也指鉴别人物的好 坏,议论世事的得失。
- 《孟子·万章下》:"颂其诗, 读其书,不知其人可乎?是以论 其世也。"
- 掌握这点道理,不但在巡视堤防、 检验产品、欣赏艺术等场合时常用 得上,就是对于~,恐怕也不无好 处。(秦牧《巡堤者的眼睛》)

«Знать людей, оценивать время»— оценивая человека, знать время, когда он жил; знать цену людям и их делам; уметь оценивать.

知人善任 zhī rén shàn rèn

- □ 知:了解,知道;任:任用,使 用。善于认识人的品德和才能, 最合理地使用。
- **黎** 汉·班彪《王命论》: "盖在高祖,其兴也有五:一曰帝尧之功裔,二曰体貌多奇异,三曰神武有征应,四曰宽明而仁恕,五曰知人善任使。"
- 只有~,才能人尽其才。

≠ 任人唯亲

«Зная человека, умело используй» умело использовать таланты и достоинства человека.

知书达礼 zhī shū dá lǐ

- ② 知、达:懂得。有文化,懂礼貌。形容有教养。
- * 元·无名氏《冯玉兰》第一折: "只我这知书达礼当恭谨,怎肯 着出乖露丑遭谈论。"
- ◆ 老师希望我们健康成长,要做~ 的人,要全面发展。
- ≈ 知书识礼,知书明理

«Познать книги, постигнуть церемонии» — получить хорошее образование и воспитание; хорошо образованный.

知无不言 zhī wú bù yán

△ 凡是知道的没有不说的。

- ** 宋・苏洵《衡论・远虑》: "知 无不言,言无不尽,百人誉之不 加密,百人毁之不加疏。"
- ◆ 他非常直爽,别人对向他请教, 他总是~。

«Нет ничего недосказанного о том, что знаешь» — сказать все, что известно; ничего не утаить; сказать все, как на духу.

知易行难 zhī yì xíng nán

- △ 知:懂得。认识事情的道理较易,实行其事较难。
- * 《尚书·说命中》:"说拜稽首曰: '非知之艰,行之惟艰。'"孔传:"言知之易,行之难。"
- ❖ 这一套讲价的秘诀,~,所以我始终未能运用。(梁实秋《讲价》)
- ≠ 知难行易

«Знать легко, осуществлять трудно».

知止不殆 zhī zhǐ bù dài

△ 殆:危险。知道适可而止的人就 不会遇到危险。旧时劝人行事不 要过分。

- **黎** 《老子》第四十四章:"知足不辱,知止不殆,可以长久。"
- 常言道: "知足不辱,~",我劝 你及时收手,不要再干这种种事 了。
- ≈ 知止不辱,知足不辱,适可而止 «Зная предел, будешь в безопасности» — иметь чувство меры; уметь вовремя остановиться.

知足不辱 zhī zú bù rǔ

- △ 知道满足就不会受到羞辱。表示 不要有贪心。
- * 《老子》第四十四章: "知足不辱,知止不殆,可以长久。" 《汉书·疏广传》: "吾闻知足不辱,知止不殆。"
- 常言: "∼。"官人宜急流勇退,为山林娱老之计。(明・冯梦龙《警世通言》卷三十一)
- ≈ 知止不殆

«Знающий удовлетворение не будет срамиться» — не быть алчным, жадным.

执鞭随蹬 zhí biān suí dèng

- △ 手里拿着马鞭,跟在马镫旁 边。比喻因敬仰而愿意追随在左右。
- **%** 《论语·述而》:"富而可求 也,虽执鞭之士,吾亦为之。"
- 愿将军不弃,收为步卒,早晚~,死亦甘心。(明•罗贯中《三国演义》第二十八回)
- ≈ 执鞭坠镫, 犬马之劳

«Держать плеть и следовать за стременем» — преданно служить; выполнять любые поручения; быть верным последователем (слугой).

执而不化 zhí ér bù huà

△ 指固执己见,不知变通。

- 《庄子·人世间》: "将执而不 化,外合而内不訾,其庸讵可 平?"
- 本 若是处处忘不了古人,便是守旧之见,~,那是一辈子做不出事业,不能自立的。(《晚清文学从钞•中国现在记》第三回)
- ≈ 固执己见

«Упрямо (держаться своего), не (проявляя) гибкость» — упорствовать; упорно стоять на своем.

执经问难 zhí jīng wèn nán

- △ 手捧经书,质疑问难。后多指弟子从师受业。
- ※ 《后汉书・儒林传序》: "飨射 礼毕,帝正坐自讲,诸儒执经问 难于前,冠带缙绅之人,圜桥门 而观听者盖亿万计。"
- ❖ 这位老师十分敬业,即使是休息时间,他也时刻准备着有学生来
- ≈ 执经扣问

«Держа канон, спрашивать о трудных (местах)» — держаться канона; перенять дело своего учителя; продолжить дело предшественников; обращаться к учителю (человеку) за объяснением.

执柯作伐 zhí kē zuò fá

- 全 执: 拿着; 柯: 斧头柄; 伐: 采 伐。手执斧头去采伐。指给人做 媒。
- **%** 《诗经·豳风·伐柯》: "伐柯 如何? 匪斧不克。取妻如何? 匪 媒不得。"
- ◆ 他们两个,由老王~,结成了一 对。

«Взяться за топорище и пойти рубить»— посредничать в сватовстве; сватать.

执两用中 zhí liǎng yòng zhōng

- △ 指做事要根据不同情况,采取适 官的办法。
- **%** 《礼记·中庸》:"执其两端, 用其中干民,其斯以为舜乎?"
- 对待许多问题采取~的态度还是有 一定道理的。

«Поддерживать обе стороны, но держаться середины» — использовать различные условия для реализации своих планов; беспристрастный; принимать компромиссное решение в зависимости от обстановки; найти золотую середину.

执迷不悟 zhí mí bù wù

- △ 执: 固执, 坚持; 迷: 迷惑; 悟: 觉悟。坚持错误而不觉悟。
- * 唐·姚思廉《梁书·武帝纪》: "若执迷不悟,距逆王师,大军 一临,刑兹罔郝,所谓火烈高 原,芝兰同泯。"
- ◆ 快叫田见秀跟众贼将前来投降, 不要~,自走绝路! (姚雪垠 《李自成》第一卷第九章)
- ≈ 顽固不化, 怙恶不悛.
- ≠ 迷途知返,大彻大悟,幡然悔悟 «Придерживаться ошибки, не осознавать» упорствовать в своих заблуждениях; не признавать своих ошибок; упорно держаться ошибочного мнения.

直捣黄龙 zhí dǎo huáng cóng

- 黄龙:即黄龙府,辖地在今吉林一带,为金人的腹地。一直打到黄龙府。指捣毁敌人的巢穴,把敌人彻底消灭。后泛指不达目标不肯罢休。
- ※ 《宋史・岳飞传》: "金将军韩常欲以五万众内附。飞大喜,语其下曰: '直抵黄龙府,与诸君痛饮尔!"

◆ 这件工作确实不是短期内能完成 的,但我有~的决心,无论经过多 少艰难曲折,一定要完成任务。

«Ударить прямо по желтому дракону» — ударить непосредственно по столице, ставке, логову врага; не останавливаться, пока не достигнешь цели.

直道而行 zhí dào ér xíng

△ 比喻办事公正。

- **%** 《论语·卫灵公》: "斯民也, 三代之所以直道而行也。"
- 他处理事情~,十分公正。

«Идти прямой дорогой» — честно выполнять свое дело; поступать справедливо и бескорыстно.

直截了当 zhí jié liǎo dàng

△ 形容说话做事爽快、干脆。

- * 清·李汝珍《镜花缘》第六十五回:"紫芝妹妹嘴虽利害,好在心口如一,直截了当,倒是一个极爽快的。"
- ♠ 有话就~地说吧,用不着吞吞吐吐。
- ≈ 直出直入,开门见山,单刀直入. ≠ 转弯抹角,半吞半吐,隐晦曲折 «Прямо достигать и завершать результатом» — напрямик, начистоту, без околичностей; поступать быстро и решительно (в разговоре, в делах); прямо; без обиняков; без лишних слов; без предисловий; в самой резкой форме; ставить вопрос ребром; прямо приступать к делу.

直谅多闻 zhí liàng duō wén

- ② 直:正直;谅:信实;多闻:学识渊博。为人正直信实,学识广博。
- **%** 《论语·季氏》:"益者三友, 损者三友。友直,友谅,友多

闻,益矣。友便辟,友善柔,友便佞,损也。"

◆ 象这样~的朋友多交几个,也是一 大幸事。

«Настоящая вера (факту) (требует) много вопросов» — настоящие знания требуют широкого образования; праведный, верный и знающий человек.

直木必伐 zhí mù bì fá

- ② 直木: 笔直的树木; 伐: 砍。成 材的树必被砍伐。比喻正直的人 容易招怨。
- * 《逸周书·周祝》:"甘泉必竭,直木必伐。"《庄子·山木》:"是故其行列不斥,而外人卒不得害,是以免于患。直木先伐,甘井先竭。"
- ◆ 他相信~的说法,所以抱定了不争 先、不落后的态度来工作。
- ≈ 直木先伐,甘井先竭

«Прямое дерево нужно рубить» — откровенный, прямой, способный человек легко вызывает недовольство и враждебное отношение.

直情径行 zhí qíng jìng xíng

- ② 径:直;行:从事。凭着自己的 意思径直地去做。比喻想怎么干 就怎么干。
- **%** 《礼记·檀弓下》: "有直情而 径行者,戎狄之道也。"
- ◆ 无论对什么事,都应该冷静对 待,一味~,只能把事情搞糟。
- ≈ 径情直遂,随心所欲,任情恣性 «Прямо чувствовать, непосредственно действовать» действовать без раздумий; по первому побуждению.

直言不讳 zhí yán bù huì

② 讳: 避忌, 隐讳。说话坦率, 毫 无顾忌。

- 《晋书·刘隗传》: "臣鉴先征,窃惟今事,是以敢肆狂瞽, 直言无讳。"
- ◆ 在会上他~地指出了我的缺点。
- ≈ 直言无讳,直抒己见

«Прямые слова без опасения» — говорить прямо, без оглядки и опаски.

直言贾祸 zhí yán gǔ huò

- △ 直: 坦率、直爽; 贾: 买, 引伸 为招致。指说话坦率的人会惹 祸。
- **%** 《左传·成公十五年》:"子好 直言,必及干难。"
- ◆ 因为怕~,所以他只好三缄其口,装聋作哑了。

«Прямые слова вызывают неприятности» — пострадать за правду; правдивыми речами навлечь на себя беду.

植党营私 zhí dǎng yíng sī

△ 树立派别,谋取私利。

- **%** 《新唐书·萧至忠传》:"时楚客(宗楚客)怀奸植党。"
- ◆ 他在公司内部~,这会严重破坏公 司的经营。
- ≈ 结党营私,朋比为奸,朋党比周 «Группировать единомышленников в своих интересах» создавать партию, блок, фракцию, преследуя свои корыстные интересы.

止戈为武 zhǐ gē wéi wǔ

- ② 意思是武字是止戈两字合成的, 所以要能止战,才是真正的武 功。后也指不用武力而使对方屈 服,才是真正的武功。
- **%** 《左传·宣公十二年》:"非尔 所知也。夫文,止戈为武。"
- ◆ 我们开发、研制新式武器是为了 威慑对手,最终目的是~。

«止 и 戈 образуют 武 (имя У-вана, положившего конец междоусобным войнам) / вести войну, остановив оружие» — силой или ее демонстрацией заставить противника сдаться; настоящая сила — без оружия.

止谈风月 zhǐ tán fēng yuè

- **四** 止: 只, 仅。只谈风、月等景物。隐指莫谈国事。
- **%** 《南史·徐勉传》: "今昔止可 谈风月,不官及公事。"
- ◆ 他为官正直,甚至与朋友们交往 之时,也~。

«Вести разговоры лишь о ветре и луне» — вести посторонние, светские беседы, не касаясь служебных, деловых или политических вопросов.

止于至善 zhǐ yú zhì shàn

- ② 止:达到;至:最,极。达到极 完美的境界。
- 《礼记·大学》: "大学之道, 在明明德,在亲民,在止于至 善。"
- 革命无止境,倘使世上真有什么 "~",这人间世便同时变了凝 固的东西了。(鲁迅《而已 集•黄花节的杂感》)

«Попасть прямо в высшую благодать» — достичь высшей степени идеала, совершенства.

纸上谈兵 zhǐ shàng tán bīng

- 在纸面上谈论打仗。比喻空谈理论,不能解决实际问题。也比喻空谈不能成为现实。
- * 《史记·廉颇蔺相如列传》记载:战国时赵国名将赵奢之子赵括,年轻时学兵法,谈起兵事来父亲也难不倒他。后来他接替廉颇为赵将,在长平之战中。只知

- 道根据兵书办,不知道变通,结 果被秦军大败。
- ◆ 我们不要只是~,而要深入基层, 进行实际调查。
- ≈ 纸上空谈

«На бумаге рассуждать о солдатах» — пустая болтовня; кабинетные рассуждения; бумажная стратегия; воевать на бумаге; ограничиваться словами; вести пустые разговоры.

纸醉金迷 zhǐ zuì jīn mí

- △ 原意是让闪光的金纸把人弄迷糊 了。形容叫人沉迷的奢侈繁华环 境。
- * 宋・陶穀《清异录・居室》:"(痈医孟斧)有一小室,窗牖焕明,器皆金饰,纸光莹白,金彩夺目,所亲见之,归语人曰:・此室暂憩,令人金迷纸醉。'"
- ◆ 我来到日本不久,听的不多,见的不广,但在五光十色、~的纷乱生活中,有些事物给我的刺激特别深。(杨朔《樱花雨》)
- ≈ 金迷纸醉, 灯红酒绿, 花天酒地 «Бумажная (обертка) опьяняет, золотая (мишура) зачаровывает» богатство и роскошь, легкая и красивая жизнь легко соблазняют человека; безумствовать, утопать в роскоши и разврате; жуировать; роскошь и удовольствия.

咫尺天涯 zhǐ chǐ tiān yá

- ② 咫:古代长度单位,周制八寸, 合今市尺六寸二分二厘;咫尺: 比喻距离很近。比喻距离虽近, 但很难相见,象是远在天边一 样。
- **%** 《左传·僖公九年》:"天威不 违颜咫尺。"

- ◆ 虽然他们两个住得很近,可分手 之后,想再见一面都难,真成了
- ≈ 咫尺千里, 咫尺万里

«Два шага, (но как) до края неба» — хоть и близко, но никак не сойтись; хоть и близко, да словно на краю света; словно стена отгораживает, отделяет.

指不胜屈 zhǐ bù shèng qū

- ② 指: 手指; 屈: 弯曲。扳着指头 数也数不过来。形容为数很多。
- **%** 清·陈康祺《郎潜记闻》: "本朝 大臣夺情任事者,指不胜屈。"
- ❖ 这几年我们实验室搞出来的研究 成果简直~》
- ≈ 数不胜数,不可胜数.
- ≠ 屈指可数

«Пальцев не хватит загнуть» — на пальцах не пересчитать; неисчислимое множество; очень много.

指东画西 zhǐ dōng huà xī

- △ 指说话时的手势动作。比喻说话 避开主题,东拉西扯。
- 第 宋·释普济《五灯会元》卷十四:"说青道黄,指东划西。"宋·释惟白《续传灯录》:"际出今日去却之乎者也,更不指东画西。"
- 远远望着应伯爵与王妈妈二人, ~, 见了他来, 便各自走散。(明・兰陵笑笑生《金瓶梅词话》第一回)
- ≈ 指东划西,指手划脚

«Указывать на восток, рисовать запад» — говорить не по существу; уклоняться от темы; увиливать в разговоре; оживленно жестикулировать.

指腹为婚 zhǐ fù wéi hūn

△ 在怀孕时就为子女定下婚约。

- **\$** 《魏书·王宝兴传》:"汝等将 来所生,皆我之自出,可指腹为 亲。"
- ♦ 从前,很多人的婚姻都是靠~定下的。
- ≈ 指腹割衿

«Указывая на живот, заключать брачный союз» — договариваться о браке еще до рождения младенцев.

指挥若定 zhǐ huī ruò dìng

- △ 形容态度冷静,考虑周全,指挥起来就象一切都事先规定好了似的。
- 審 唐·杜甫《咏怀古迹》诗:"伯仲之间见伊吕,指挥若定失萧曹。"
- 陈司令员在战场上胸有成竹、~, 是个了不起的军事家。

«Управлять, словно (уже все) решено» — вести дело так, словно все заранее решено; управлять спокойно и свободно.

指鹿为马 zhǐ lù wéi mǎ

- 全 指着鹿,说是马。比喻故意颠倒 黑白,混淆是非。
- * 《史记・秦始皇本纪》: "赵高 欲为乱,恐群臣不听,乃先设 验,持鹿献于二世,曰:'马 也。'二世笑曰:'丞相误邪? 谓鹿为马。'问左右,左右或 默,或言马以阿顺赵高。"
- ◆ 他们以为我们是盲从的惯家, 有谁~,我们就会哄然而应,说那 的确是马。(叶圣陶《[冥世别]》)
- ≈ 指皂为白,以白为黑,混淆是非 «Указывая на оленя, говорить о лошади / называть оленя лошадью» намеренно извращать факты; выдавать черное за белое.

指手画脚 zhǐ shǒu huà jiǎo

- ② 指说话时做出各种动作。形容说话时放肆或得意忘形。
- 第 明・施耐庵《水浒全传》第七十五回: "见这李虞侯、张干办在宋江前面指手划脚,你来我去,都有心要杀这厮,只是碍着宋江一个,不敢下手。"
- ◆ 他~地说,脸上还带着认真的表情,好像在叙述一件重大的事。 (巴金《春》)

≈ 指东画西

«Указывать руками, рисовать ногами» — оживленно жестикулировать; отдавать распоряжения направо и налево; безответственная критика; критиковать вкось и вкривь.

指天画地 zhǐ tiān huà dì

- ② 形容说话没有顾忌,目中无人。 也指赌咒发誓。
- * 《史记・魏其武安侯列传》: "招聚天下豪杰壮士与论议,腹 诽而心谤,不仰视天而俯画地, 辟倪两宫间,幸天下有变,而欲 有大功。"《后汉书・侯霸 传》: "歆指天画地,言甚刚 切,坐免,归田里。"
- ▶ 唐先生方站在台上, 兴高采烈, ~的在那里开始他的雄辩。 (清・曾朴《孽海花》第三十四回)

«Указывать на небо и рисовать на земле» — говорить прямо, без опасения; жестикулировать; клятвенно заверять.

指天射鱼 zhǐ tiān shè yú

- ② 向着天空去射河里的鱼。比喻办事一定落空。
- 祭 汉·刘向《说苑·尊贤》: "譬 其若夏至之日而欲夜之长也,射 鱼指天而欲发之当也。"

- ◆ 你这样~,会毫无所得的。
- ≈ 炙冰使燥

«Глядя в небо, стрелять рыбу» — пустое занятие; ничего не получится.

指天誓日 zhǐ tiān shì rì

- 全 誓:发誓。指着天对着太阳发誓。表示意志坚决或对人表示忠诚。
- * 唐·韩愈《柳子厚墓志铭》: "指天日涕泣,誓生死不相背负,真若可信。"
- 他~地说那事不是他领着人干的。
 «Показывая на небо, клясться на солнце» — давать клятву; поклясться; быть полным решимости.

趾高气扬 zhǐ gāo qì yáng

- ② 趾高:走路时脚抬得很高;气 扬:意气扬扬。走路时脚抬得很高,神气十足。形容骄傲自满,得意忘形的样子。
- * 《左传·桓公十三年》: "举趾 高,心不固矣。"《史记·管晏 列传》: "意气扬扬,甚自得 也。"
- ◆ 但是那种~的神情总嫌有些不够 大方罢。(闻一多《复古的空 气》)
- ≈ 神气活现.
- ≠ 垂头丧气

«Поступь высока, дух величав» — заносчивый; самодовольный; спесивый; амбициозный; важничать; возгордиться; задирать нос; чваниться; гордо поднимать голову.

至大至刚 zhì dà zhì gāng

- △ 至: 最,极。极其正大、刚强。
- * 《孟子・公孙丑上》: "其为气 也,至大至刚,以直养而无害, 则塞于天地之间。"

◆ 他说"~",说"养勇",都是 带有战斗性的。(朱自清《论气 节》)

«Самый большой, самый стойкий» — величайшая твердость духа.

至高无上 zhì gāo wú shàng

- **至**:最。高到顶点,再也没有更高的了。
- 《淮南子·缪称训》:"道至高 无上,至深无下,平乎准,直乎 绳,圆乎规,方乎矩。"汉·许 慎《说文解字·一部》:"天, 颠也。至高无上,从一大。"
- ❖ 这样生活腐败、精神堕落的人, 坐享~的权位,很自然地就会在行 为上表现出极端的残暴来。
- ≈ 至高至上

«Высочайший, нет выше» — наивысший, высочайший; быть превыше всего.

志大才疏 zhì dà cái shū

- ② 疏:粗疏,薄弱。指人志向大而 才具不够。
- **%** 《后汉书·孔融传》:"融负其 高气,志在靖难,而才疏意广, 迄无成功。"
- 此人言过其实, ~。
- ≈ 志广才疏, 眼高手低

«Желание велико, но таланта мало» — много хотенья, да мало уменья; на грош амуниции, на рубль амбиции; гроша не стоит, а глядит рублем; большие претензии при ограниченных способностях.

志得意满 zhì dé yì mǎn

🕰 志向实现,心满意足。

***** 明·凌濛初《初刻拍案惊奇》卷 三十八: "未免志得意满,自繇 自主,要另立个铺排,把张家来 出景,渐渐把丈人丈母放在脑

- 后, 倒象人家不是刘家的一般。"
- 当上了处长,他不禁~起来。
- ≈ 志满气得,心满意足,踌躇满志.
- ≠ 心灰意懒

«Стремление достигнуто, душа удовлетворена».

志同道合 zhì tóng dào hé

- ② 道:途径。志趣相同,意见一 致。
- 《三国志·魏志·陈思王植传》:"昔伊尹之为媵臣,至贱也,吕尚之处屠钓,至陋也,乃其见举于汤武、周文,诚道合志同,玄漠神通,岂复假近习之荐,因左右之介哉。"
- 由于~, 所以我们的合作很顺利。
- ≈ 情投意合

«Устремления едины и пути совпадают» — полное единство взглядов; полное единодушие; душа в душу.

志在四方 zhì zài sì fāng

- 四方:天下。有远大的抱负和理 想。
- 第 明·冯梦龙《东周列国志》第二 十五回:"妾闻'男子志在四 方'。君壮年不出图仕,乃区区 守妻子坐困乎?"
- ◆ 好男儿应该~,为什么非留在大城市不可呢?

«Стремления на четыре стороны» — ставить высокие цели и залачи в жизни.

治国安民 zhì guó ān mín

- △ 治:治理;安:安定。治理国家,安定人民。
- ※《汉书·食货志上》:"财者, 帝王所以聚人守位,养成群生, 奉顺天德,治国安民之本也。"

- ◆ 十一届三中全会以来,中央政府 实行了一整套~的措施。
- ≈ 治国安邦,安邦定国

«Управлять государством и успокоить народ» — наладить работу государственных органов и дать спокойную и уверенную жизнь.

治丝益棼 zhì sī yì fén

- 台:整理,益:越发,棼:纷 乱。理丝不找头绪,结果越理越 乱。比喻解决问题的方法不对 头,反而使问题更加复杂。
- * 《左传・隐公四年》: "臣闻以 徳和民,不闻以乱。以乱,犹治 丝而棼之也。"
- ▶ 凡事胡子眉毛一把抓,不分主次 轻重,反而会弄得~,一团混乱。 «Распутывая нить, еще больше запутывать» — внести беспорядок в решение сложного вопроса; еще больше запутать сложную проблему.

炙手可热 zhì shǒu kě rè

- <u>国</u>手摸上去感到热得烫人。比喻权势大,气焰盛,使人不敢接近。
- ***** 唐·杜甫《丽人行》: "炙手可 热势绝伦,慎莫近前丞相嗔。"
- 现在在政坛上他可是个~的人物。
 《Сушить на огне руки можно об-жечься» могучая сила, к которой опасно приближаться; быть в расцвете могущества и силы.

质疑问难 zhì yí wèn nàn

- 全 质疑:请人解答疑难;问难:对 于疑问反复讨论、分析或辩论。 提出疑难,请教别人或一起讨 论。
- **%** 《汉书·陈遵传》:"竦居贫, 无宾客,时有好事者从之质疑问 事,论道经书而已。"

◆ 教师要充分利用辅导时间,让学 生~。

«Разрешать сомнения, спрашивать о трудном» — обращаться за разрешением сомнений и ответами на сложные вопросы; консультироваться, советоваться.

陟岵陟屺 zhì hù zhì qǐ

- □ 陟: 登、升; 岵: 有草木的山; 屺: 无草木的山。指久居在外的人想念父母。
- **黎** 《诗经·魏风·陟岵》:"陟彼 枯岵兮,瞻望父兮。……陟彼屺 兮,瞻望母兮。"
- ≈ 陟岵瞻望,陟屺之望,陟屺之思 «Подниматься на гору, заросшую растениями, подниматься на гору без растений» — живя вдалеке от дома, вспоминать своих родителей.

掷果潘安 zhì guǒ pān ān

- 口 旧时比喻为女子所爱慕的美男子。
- 需 南朝宋·刘义庆《世说新语·容止》:"潘岳妙有姿容,好神情。少时挟弹出洛阳道,妇人遇者,莫不连手共萦之。"刘孝标注引《语林》:"安仁至美,每行,老妪以果掷之满车。"
- ◆ 他天生就是个~,每天都有女孩子 们成群地围绕着他。
- ≈ 掷果潘郎,掷果河阳

«Забрасывать фруктами красавца Паньань» — красавец, привлекающий к себе внимание женшин.

置身事外 zhì shēn shì wài

△ 身: 自身。把自己放在事情之 外,毫不关心。

- * 清・李宝嘉《文明小史》第三十五回: "这彭仲翔却在背后袖手旁观,置身事外。"
- ◆ 对于这场争论,他采取了~、不闻不问的态度。

«Ставить себя вне дела» — держаться в стороне; не вмешиваться.

置之不理 zhì zhī bù lǐ

- ② 之:代词,它;理:理睬。放在 一边,不理不睬。
- * 清·黄小配《廿载繁华梦》第十六回:"各人听了,反不以为是,就有说他是嫌钱多的,又有说他是愿贫不愿富的,邓仪卿种种置之不理而已。"
- 老师批评他,他~。
- ≈ 署若罔闻

«Положить и не обращать внимания» — класть под сукно; оставить без внимания; закрывать глаза на что-то; оставаться безразличным и равнодушным.

置之度外 zhì zhī dù wài

- ② 度:考虑。放在考虑之外。指 不把个人的生死利害等放在心 上。
- 場 《后汉书・隗嚣传》: "帝积苦 兵间,以嚣子内侍,公孙述远据 边陲,乃谓诸将曰: '且当置此 两子于度外耳。'"
- ◆ 七十老翁,死生早~,由他去吧。(清・曾朴《孽海花》第二十七回)
- ≈ 置诸度外,置之脑后

«Оставить это вне размышлений» — совершенно не брать в расчет; игнорировать; не придавать никакого значения; пренебрегать; оставлять вне поля своего зрения; не принимать во внимание (в расчет, в учет); не обращать внимание; сбрасывать со счетов.

中冓之言 zhōng gòu zhī yán

- 你尽传播这些~干什么?多没意思呀!

«Разговоры во внутренних покоях» интимные разговоры; домашние беседы; сплетни; непристойные слова.

中馈犹虚 zhōng kuì yóu xū

△ 指没有妻子。

- **%** 《周易·家人》:"无攸遂,在中馈。"
- ◆ 久而久之, ~, 你便知道鳏居的 难处了。(清・吴趼人《二十年 目睹之怪两现状》第七十回)

«Домашнее хозяйство все еще пустое» — не женатый, холостой.

中流砥柱 zhōng liú dǐ zhù

- △ 就象屹立在黄河急流中的砥柱山 一样。比喻坚强独立的人能在动 荡艰难的环境中起支柱作用。
- **\$** 《晏子春秋·内篇谏下》: "吾 尝从君济于河,鼋衔左骖,以入 砥柱之中流。"
- ≈ 砥柱中流

«(Утес) Ди Чжу на середине реки (Хуанхэ)» — несгибаемый, твердый человек; оплот; становой хребет; главная опора; соль земли.

中流击楫 zhōng liú jī jí

五 击: 敲打; 楫: 浆。比喻收复失 地、奋发图强或振兴事业的壮志。

- 《晋书·祖逖传》: "中流击楫 而誓曰: '祖逖不能清中原而复 济者,有如大江。'"
- 日军入侵中国,中华民族陷入了深重的危机,这时中国共产党~, 奋起领导中国人民进行抗战。

«Ударить веслом на середине реки» — поклясться в своей преданности идее; быть твердым в своем решении; поклясться в решимости освободить Родину.

中西合璧 zhōng xī hé bì

- 全 合璧: 圆形有孔的玉叫璧, 半圆形的叫半璧, 两个半璧合成一个圆叫"合璧"。比喻中国和外国的好东西合到一块。
- 第 清·李宝嘉《官场现形记》第三十一回:"这长苗子是我们中国原有的,如今搀在这德国操内,中又不中,外又不外,倒成了一个中外合璧。"
- ◆ 她转过脸去看墙壁上的字画:那 也是"~"的,张大千的老虎立 轴旁边陪衬着两列五彩铜版印的 西洋画。(茅盾《子夜》八)

«Китай и Запад соединились, как две половинки бусинки» — параллельные тексты на китайском и европейских языках; смесь, мешанина китайского стиля с европейским.

中庸之道 zhōng vōng zhī dào

- △ 指不偏不倚, 折中调和的处世态 度。
- **%** 《论语·庸也》:"中庸之为德也,其至矣乎。"
- ◆ 他一面想,这既无闭关自守之操切,也没有开放门户之不安:是很合于"~"的。(鲁迅《彷徨•幸福的家庭》

«Принцип золотой середины» — стремление избегать крайностей и рисков;

держаться «золотой середины»; беспристрастность; незаинтересованность; стоять над схваткой; держаться промежуточной позиции; примиренчество.

忠心耿耿 zhōng xīn gěng gěng

- □ 耿耿: 忠诚的样子。形容非常忠 诚。
- * 清·李汝珍《镜花缘》第五十七回:"当日令尊伯伯为国损躯, 虽大事未成,然忠心耿耿,自能 名垂不朽。"
- ◆ 卢永祥见一个~的陈乐山忽然变 了样子,还不晓是何缘故,十分 诧异。(蔡东藩、许廑父《民国 通俗演义》第一五八回)
- ≈ 忠心赤胆, 忠肝义胆, 忠贞不渝 «Преданный и верный» — непоколебимо преданный; твердый и непреклонный.

忠言逆耳 zhōng yán nì ěr

- ② 逆耳:不顺耳。正直的劝告听起来 不顺耳,但有利于改正缺点错误。
- 《韩非子·外储说左上》: "夫良药苦于口,而智者劝而饮之,知其入而已己疾也;忠言拂于耳,而明主听之,知其可以致功也。"《史记·留侯世家》: "忠言逆耳利于行。"
- ◆ 烟馆里的人,都看这人来历不明,劝他不要与那人要好,却是~,哪里听得。(清•彭养鸥《黑籍冤魂》第十三回)
- ≈ 良药苦口

«Правдивые слова неприятны уху» — правда ухо режет; правда, хоть и неприятная, необходима для устранения допущенных ошибок; правда глаза колет.

终南捷径 zhōng nán jié jìng

△ 指求名利的最近便是门路。也比喻达到目的的便捷途径。

- ※ 《新唐书・卢藏用传》记载: 卢藏用想入朝做官,隐居在京城长安附近的终南山,借此得到很大的名声,终于达到了做官的目的。
- ◆ 她害怕自己毕业后又回到家乡小镇,因此想方设法寻找留在大城市的"~"。

«Кратчайший путь по горам Чжуннаньшань» — легкая дорога к большой карьере; краткий и верный путь к высокому служебному положению; кратчайший путь к цели.

终身大事 zhōng shēn dà shì

- ② 终身:一生。关系一辈子的大事情,多指婚姻。
- **%** 明·凌濛初《二刻拍案惊奇》卷二: "一时间凭着两局赌赛,偶尔亏输,便要认起真来,草草送了终身大事,岂不可羞。"
- ◆ 你现在已经二十八了,该考虑考虑自己的~了。

«Большое событие всей жизни» — дело всей жизни; женитьба, замужество.

终天之恨 zhōng tiān zhī hèn

- △ 终天:终身。到死的时候都清除不了的悔恨或不称心的事情。
- 等明·高则诚《琵琶记·一门旌 奖》: "卑人空怀罔极之思,徒 抱终天之恨。"
- ◆ 因为礼教,她不能嫁给自己心爱的人,她为此而抱~。
- ≈ 终天之憾

«Сожаление до конца дней» — сожаление на всю жизнь.

钟灵毓秀 zhōng líng yù xiù

△ 钟:凝聚,集中;毓:养育。凝 聚了天地间的灵气,孕育着优秀

- 的人物。指山川秀美,人才辈出。
- * 唐·柳宗元《马退山茅亭记》: "盖天钟秀于是,不限于遐裔 也。"

钟鸣鼎食 zhōng míng dǐng shí

- △ 钟:古代乐器;鼎:古代炊器。 击钟列鼎而食。形容贵族的豪华 排场。
- * 《史记·货殖列传》: "洒削, 薄技也,而郅氏鼎食。马医浅 方,张里击钟。"唐·王勃《滕 王阁序》: "闾阎扑地,钟鸣鼎 食之家。"
- ◆ 谁知这样~的人家儿,如今养的 子 孙 竟 一 代 不 如 一 代 了。 (清•曹雪芹《红楼梦》第二 回)
- ★ 击钟鼎食,列鼎而食,锦衣玉食.★ 箪食瓢饮

«Есть из треножников под звон колоколов» — богатая жизнь; жизнь знати.

钟鸣漏尽 zhōng míng lòu jìn

- △ 漏:滴漏,古代计时器。晨钟已 经敲鸣,漏壶的水也将滴完。比 响年老力衰,已到晚年。也指深 夜。
- ※ 汉・崔寔《政论》: "钟鸣漏 尽,洛阳城中,不得有行者。" 《三国志・魏书・田豫传》: "年过七十而以居位,譬犹钟鸣 漏尽而夜行不休,是罪人也。"
- ≈ 风烛残年

«Колокол отзвонил, (вода) в водяных часах заканчивается» — доживать остаток жизни; закат жизни; глубокая ночь.

冢中枯骨 zhǒng zhōng kū gǔ

- ② 家:坟墓。坟墓里的枯骨。比喻 虽然活着却和死了差不多的人。
- * 《三国志・蜀书・先主传》: "袁公路岂忧国忘家者邪?家中枯骨,何足介意?"
- 袁术虽然拥兵自重,但在雄才大 略的曹操看来,他不过是~而已。«Могильные кости» — бессильный человек; словно мертвый.

踵事增华 zhǒng shì zēng huá

- **四** 踵:追随,继续。继续前人的事业,并使更加完善美好。
- ・ 南朝梁・萧统《文选序》: "盖 踵其事而增华,变其本而加厉。 物既有之,文亦宜然。"
- 那些礼是很繁琐的,~的多,表示 诚意的少,已经不全是通乎人情 的了。

«Продолжить дело и увеличить славу» — продолжать дело и приумножать славу предшественников.

众口难调 zhòng kǒu nán tiáo

- 原意是各人的口味不同,很难做出一种饭菜使所有的人都感到好吃。比喻做事很难让所有的人都满意。
- ** 宋·欧阳修《归田录》卷一: "补仲山之衮,虽曲尽于巧心; 和傅说之羹,实难调于众口。"
- ◆ ~,要想让所有的人都满意,谈何 容易啊!

«Множество ртов трудно примирить» — все вкусы примирить невозможно; на вкус и цвет товарищей нет; всем мил не будешь.

众口铄金 zhòng kǒu shuò jīn

- 每:熔化。形容舆论力量大,连 金属都能熔化。比喻众口一词可 以混淆是非。
- **黎** 《国语·周语下》: "众心成城,众口铄金。"
- ◆ 群言淆乱,异说争鸣; ~,积非 成是。(鲁迅《三闲集•述香港 恭祝圣诞》)
- ≈ 人言可畏,积毁销骨

«Множество голосов и металл расплавят» — общественное мнение — великая сила; злые языки — страшное оружие.

众口一词 zhòng kǒu vī cí

- ** 宋·欧阳修《论议濮安懿王典礼 札子》: "众口一辞(词),纷 然不正。"
- ◆ 关于一九一二年正月十二日的北京兵变,许多文献都~,说那是袁世凯预定的阴谋,故意制作出来。(冯玉祥《我的生活》)
- ≈ 异口同声,如出一口,一口同音.
- ≠ 众说纷纭,各执已见

«Множество ртов — одно слово» — говорить в один голос; согласный.

众目睽睽 zhòng mù kuí kuí

- ② 睽睽:张目注视的样子。许多人 争着眼睛看着。指在广大群众注 视之下。
- 審 唐·韩愈《郓州溪堂诗并序》: "公私扫地赤立,新旧不相保持,万目睽睽,公于此时能安以治之。"
- ◆ 走上舞台,~之下,她觉得有些手 足无措。
- ≈ 众目昭彰

«Множество глаз неотступно следят» — под всеобщим пристальным наблюде-

нием; под пристальными взорами множества людей; у всех перед глазами; на глазах у всех; в присутствии всех.

众目昭彰 zhòng mù zhāo zhāng

- □ 昭彰:明显。大家都看得很清 楚。
- **%** 明·凌濛初《初刻拍案惊奇》卷 十五: "在你家里搜出人腿来, 众目昭彰,一传出去,不到得轻 放过了你。"
- ❖ 这事~,你不必强词夺理了。
- ≈ 众目睽睽

«Множество глаз ясно видят» — для всех очевидно; бесспорный, очевидный.

众怒难犯 zhòng nù nán fàn

- ② 犯: 触犯、冒犯。群众的愤怒不可触犯。表示不可以做群众不满意的事情。
- **黎** 《左传·襄公十年》: "众怒难 犯,专欲难成,合二难以安国, 危之道也。"
- ◆ 当局也感到~,决心释放被禁的代表。(金冲及《周恩来》)

«Массовому недовольству трудно противостоять» — с гневом народа не справиться; против общего гнева не устоять; непреодолимость гнева народного.

众叛亲离 zhòng pàn qīn lí

- △ 叛:背叛;离:离开。众人反 对,亲人背离。形容完全孤立。
- * 《左传・隐公四年》: "阻兵无 众,安忍无亲,众叛亲离,难以 济矣。"
- ◆ 由于他飞扬跋扈,独断专行,终 于落得个~,他彻底孤立了。
- ≈ 舟中敌国

«Подчиненные изменили, родные покинули» — оказаться в полной изоляции,

в полном одиночестве; прежние сторонники один за другим отпадают; массовая измена в своем лагере; отход приверженцев; терять поддержку сторонников; оставаться без всякой поддержки; оттолкнуть от себя всех и вся; всеми покинутый.

众擎易举 zhòng qíng yì jǔ

- ② 擎:往上托。许多人一齐用力, 容易把东西举起来。比喻大家同 心协力就容易把事情办成。
- 等 明·张岱《募修岳鄂王祠姆疏》:"盖众擎易举,独力难支。"
- ✿ 俗话说,~,由于把全体同学都动员了起来,文艺汇演的准备工作只用两天的时间就做好了。
- ≈ 众志成城
- ≠ 一木难支,孤掌难鸣

«Многие поднимают — поднять легко» — общими усилиями легко решаются самые трудные дела; общими силами легко добиться успеха; берись дружно — не будет грузно; дружно не грузно, а врозь хоть брось.

众人国士 zhòng rén guó shì

- △ 众人:普通人;国士:国中杰出的人物。指一般人和国中杰出的人才。
- 《战国策·赵策一》: "臣事范中行氏,范中行氏以众人遇臣,臣故众人报之;知伯以国士遇臣,臣故国士报之。"
- ♦ 岂不闻豫让"~"之论乎?刘 玄德待云长不过恩厚耳。 (明・罗贯中《三国演义》第二 十五回)

«Народные массы и государственные мужи» — относиться как к обычному человеку или как к государственному мужу.

众望所归 zhòng wàng suǒ guī

- 全 众望: 众人的希望; 归: 归向。 大家一致期望的。指得到群众的 信任。
- **%** 《晋书·列传三十传论》:"于 是武皇之胤,惟有建兴,众望攸 归,曾无与二。"宋·陈亮《复 陆伯寿》:"舍试揭榜,伏承遂 释褐于崇化堂前,众望所归,此 选增重,凡在友朋之列者,意气 为之光鲜。"
- ◆ 由您来担任协会主席,是~,请您 不必过谦。
- ≈ 众望攸归,人心所向

«То, на что надеется народ» — объект народных чаяний; тот, на кого массы возлагают свои надежды.

众星拱北 zhòng xīng gǒng běi

- 型 拱: 环绕, 拱卫; 北: 指北极 星。天上众星拱卫北辰。旧指有 德的国君在位,得到天下臣民的 拥戴。
- * 《论语・为政》: "为致以德, 譬如北辰,居其所而众星共 之。"
- ◆ 恰便似~,万水朝东。(元•王 实甫《丽春堂》第一折)
- ≈ 众星捧月

«Множество звезд кружится вокруг Полярной звезды» — быть центром внимания; быть кумиром публики.

众志成城 zhòng zhì chéng chéng

- 五 万众一心,象坚固的城墙一样不可摧毁。比喻团结一致,力量无 比强大。
- **%** 《国语·周语下》: "众心成城,众口铄金。"
- 面对百年不遇水灾,军民~,胜利 地抵御了洪水。
- ≈ 万众一心.

≠ 孤掌难鸣,单丝不成线,独木不 成林

«Воля народа — как крепостная стена» — народное единство — непреодолимая сила.

周而不比 zhōu ér bù bǐ

- □ 周: 亲和、调合; 比: 勾结。关系密切,但不勾结。指与众相合, 但不做坏事。
- **%** 《论语·为政》:"子曰:'君 子周而不比。'"
- ◆ 君子~,所以我们不要拉帮营私,要搞好团结。

«Близкие, но не банда» — иметь близкие отношения, но не сколотить шайку для неблаговидных целей.

周而复始 zhōu ér fù shǐ

- △ 周:环绕一圈;复:又,再。转 了一圈又一圈,不断循环。
- **%** 《汉书·礼乐志》: "精健日 月,星辰度理,阴阳五行,周而 复始。"
- ◆ 季节的春夏秋冬,植物的生长荣 枯,~,年年如此。

≈ 循环往复

«Кружиться и повторять кружение» — описывать круг за кругом; круговорот; цикличный; постоянное возобновление; циркулировать.

周郎顾曲 zhōu láng gù qǔ

- 原指周瑜精于音乐。后泛指通音 乐戏曲的人。
- 《三国志·吴书·周瑜传》: "瑜少精意于音乐,虽三爵之后,其有阙误,瑜必知之,知之必顾,故时有人谣曰:'曲有误,周郎顾。'"
- ◆ 谁谓~之场,非即生公说法之地 乎? (清•俞樾《余莲村劝善杂 剧序》)

≈ 顾曲周郎

«Чжоу Юй увлекается музыкой» — меломан; театрал; страсть к театру и музыке.

周情孔思 zhōu qíng kǒng sī

- ② 周公、孔子的思想感情。封建社 会奉之为思想情操的楷模、典 范。
- ***** 唐·李汉《韩昌黎集序》:"日 光玉洁,周情孔思。"
- ◆ 华表松枝向北寒,~楷模看。 (清・钱彩《说岳全传》第六十 一回)

«Чувства Чжоу-гуна и мысли Конфуция» — высокая мораль; благородство души; идеальный образец древности.

诪张为幻 zhōu zhāng wéi huàn

△ 诪张: 欺诳。以欺骗迷惑别人。

- **%** 《尚书·无逸》: "民无或胥诪 张为幻。"
- 幸亏我因为省事,用了二三百吊钱, 凭他打点开来, 不然就不知要怎样的~。(清・颐琐《黄绣球》第五回)

«Завлекать, чтобы обмануть» — обманывать; совращать ложными иллюзиями.

朱唇皓齿 zhū chún hào chǐ

- △ 鲜红的双唇,雪白的牙齿。形容容貌美丽。
- **黎** 战国楚·屈原《大招》: "朱唇皓齿,嫭以姱只。"
- 画中的仕女,~,十分秀丽。
- ≈ 朱唇粉面,皓齿蛾眉

«Алые губы и белые зубы» — яркая, красивая внешность.

朱干玉戚 zhū gān yù qī

二 干: 盾; 戚: 斧。朱红的盾牌、 玉饰的斧头。原为古时礼器。后 也作为仪仗之用。

- **%** 《礼记·明堂位》: "朱干玉 戚,冕而舞《大武》。"
- ◆ ~,森耸以相参;龙旗豹韬,抑 扬而相错。(明·冯梦龙《东周 列国志》第四十一回)

«Красный щит, яшмовый топор»— предметы для ритуала, обряда.

朱轮华毂 zhū lún huá gǔ

- △ 朱、华:形容装饰华丽; 穀:车 轮中心的圆木。指古代王侯贵族 乘坐的装饰华丽的车子。比喻显 贵。
- * 《史记·张耳陈余列传》: "令 范阳令乘朱轮华毂,使驱驰燕、 赵郊。"
- ◆ 那个贵族子弟乘坐~,招摇过市。 «Красные колеса, разукрашенные оси» повозка знатного лица; знатность.

朱衣使者 zhū yī shǐ zhě

△ 指科举考试官。

- 場 明・陈耀文《天中记》卷三十八 引《侯鲭录》: "欧阳修知贡举 日,每遇考试卷,坐后常觉一朱 衣人时复点头,然后其文入 格。……因语其事于同列,为之 三叹。尝有句云: '唯愿朱衣一 点头。'"
- ~, 宋人诗中屡见, 亦言试官也。(清•梁章钜《称谓录》) «Посланник в красных одеждах»— чиновник на государственных экзаменах для получения права на поступление на

государственную службу; экзаменатор.

诛求无已 zhū qiú wú yǐ

- ② 诛求: 需索; 已: 停止。指勒索 诈取没完没了。
- * 《左传・襄公三十一年》: "经 敝邑褊小,介于大国,诛求无 时,是以不敢宁居。"

- ◆ 另外的错误观点,就是不顾人民困难,只顾政府和军队的需要,竭泽而渔,~。毛泽东《抗日时期的经济问题和财政问题》)
- ≈ 诛求无度,诛求无厌,诛求不 已,敲骨吸髓

«Непомерно требовать без конца» — непомерно требовать; вымогать; опустошать постоянными поборами.

诛心之论 zhū xīn zhī lùn

- 全 诛:惩罚。指不问罪行,只根据 其用心以认定罪状。也指揭穿动 机的评论。
- 《后汉书·霍谞传》:"《春秋》之义,原情定过,赦事诛意,故许止虽弑君而不罪,赵盾以纵贼而见书。"
- 我并不是那样见利不取的人,因为有个奢望,希望根业发达了再分红。自己做~吧,乃是"欲取姑予"。

«Теория наказания за помыслы» — судить за помыслы и стремления, а не за дела и поступки; разоблачительная критика.

珠宫贝阙 zhū gōng bèi què

- A 用珍珠宝贝做的宫殿。形容房屋 华丽。
- * 战国楚·屈原《九歌·河伯》: "鱼鳞屋兮龙堂,紫贝阙兮朱宫。"
- ◆ 一进门,便是十几架一间的敞厅,厅上陈设的如~一般,处处都夺睛耀目。(清•李宝嘉《文明小史》第五十一回)

«Жемчужный дворец с перламутровыми воротами» — хоромы морского царя; прекрасный дом.

珠联璧合 zhū lián bì hé

- 全 壁:平圆形中间有孔的玉。珍珠 联串在一起,美玉结合在一块。 比喻杰出的人才或美好的事物结 合在一起。
- **黎** 《汉书·律历志上》: "日月如 合璧, 五星如连珠。"
- ◆ 董太太是美人,一笔好中国画, 跟我们这位斜川兄真是~。(钱钟 书《围城》)

≈ 连珠合璧

«Связки жемчуга и бусы из нефрита» — прекрасное сочетание; прекрасная пара; счастливое совпадение; прекрасно подходить, соответствовать.

珠圆玉润 zhū yuán yù rùn

- △ 润:细腻光滑。象珠子一样圆, 象玉石一样光润。比喻歌声宛转 优美,或文字流畅明快。
- **器** 唐·张文琮《咏水诗》: "方流 涵玉润,圆折动珠光。"
- ◆ 她的歌声~, 真是动听。

«Как жемчуг круглый, как нефрит гладкий» — совершенный перл — о литературном произведении или музыкальном исполнении.

蛛丝马迹 zhū sī mǎ jì

- △ 从挂下来的蜘蛛丝可以找到蜘蛛的所在,从马蹄的印子可以查出 马的去向。比喻事情所留下的隐 约可寻的痕迹和线索。
- * 清·王家贲《别雅序》: "大开通同转假之门,泛滥浩博,几凝天下无字不可通用,而实则蛛丝马迹,原原本本,具在古书。"
- ◆ 机敏的公安人员根据现场的~, 很快找到了作案人的线索。

«Нить паутины и следы лошади» — путеводная нить; ключ к разгадке; след; примета; признак.

竹苞松茂 zhú bāo sōng mào

- △ 苞:茂盛。松竹繁茂。比喻家门 兴盛。也用于祝人新屋落成。
- **%** 《诗经·小雅·斯干》:"如竹 苞矣,如松茂矣。"
- 亲寿享,愿~,日月悠长。 (明•范世彦《磨忠记•杨涟家 庆》)

«Густота бамбука и пышность сосны» — пожелание в связи с постройкой дома; пожелание процветания семье.

竹篮打水 zhú lán dǎ shuǐ

🕰 比喻白费气力,劳而无功。

- 器 唐・寒山《诗》之二○八:"我见瞒人汉,如篮盛水走,一气将归家,篮里何曾有?"
- ◆ 独生子不争气,因为打架进了监狱,令她的全部希望都破灭了, 她感觉这二十年的辛苦仿佛~,只剩下一场空。

≈ 劳而无功

«В бамбуковой корзине носить воду» — бесполезный, бессмысленный труд.

竹头木屑 zhú tóu mù xiè

🕰 比喻可利用的废物。

- * 《晋书·陶侃传》:"时造船, 木屑及竹头,悉令举掌之,咸不 解所以。"
- ◆ 他过日子十分节俭, ~之积很多。 «Бамбуковые обрезки и древесные опилки» — мелочи и пустяки, которые могут пригодиться и которыми не стоит пренебрегать; отбросы, которые еще можно пустить в дело.

逐鹿中原 zhú lù zhōng yuán

② 逐:追赶;鹿:指所要围捕的对象,常比喻帝位、政权。指群雄并起,争夺天下。

- **%** 《史记·淮阴侯列传》: "秦失 其鹿,天下共逐之。"
- ◆ 三国时代,诸侯并起,~,展开了 一场尖锐复杂的斗争。
- ≈ 中原琢鹿

«Гнаться за оленем на срединной равнине» — стремиться к обладанию престолом; бороться за власть; соперничать.

拄笏看山 zhǔ hù kàn shān

- △ 注:支撑;笏:古代大臣上朝时拿 着的手版。旧时比喻在官有高致。
- 需 南朝宋·刘义庆《世说新语·简 傲》:"王子猷作桓车骑参军, 桓谓王曰:'卿在府久,比当相 料理。'初不答,直高视,以手 版拄颊云:'西山朝来,致有爽 气。'"
- ◆ 输与清闲阳朔令,朝朝拄笏饱看山。(清•黄遵宪《岁暮怀人诗》)
- ≈ 拄笏西山,拄颊看山

«Опершись на доску для записей, созерцать горы» — будучи чиновником, одновременно иметь досужее увлечение.

属毛离里 zhǔ máo lí lǐ

△ 比喻子女与父母关系的密切。

- * 《诗经·小雅·小弁》: "靡瞻 匪父,靡依匪母。不属于毛?不 离于里?"

«Родная шерстинка на коже» — теплые, тесные отношения между родителями и детьми; дети кровно связаны с родителями.

煮豆燃萁 zhǔ dòu rán qí

△ 燃:烧; 萁:豆茎。用豆萁作燃料煮豆子。比喻兄弟间自相残杀。

- 審 南朝宋·刘义庆《世说新语·文学》:"文帝尝令东阿王七步作诗,不成者行大法。应声便为诗曰:'煮豆持作羹,漉菽以为法,其在釜下燃,豆在釜中泣,本是同根生,相煎何太急?'帝深有惭色。"
- ◆ 在抵抗组织中,各派之间互相攻 讦,这是~,只能于敌人有利。
- ≈ 同室操戈,自相残杀,骨肉相残.≠ 煮粥焚须

«Варить бобы, сжигая ботву» — разлад между братьями; вражда между родственниками; междоусобица; братоубийственный.

助边输财 zhù biān shū cái

- ② 边:边防;输:捐献。捐献财物 作巩固边防的费用。
- ※《汉书·卜式传》:"时汉方事 匈奴,式上书,愿输家财半助 边。"
- ◆ 夫赈饥出粟, 犹是游侠之风; ~, 不遗忠爱之末。 (清•欧阳巨源《官场现形记序》)

«Помогать пограничным районам, направлять деньги» — средства, идущие на укрепление пограничных районов; отдать средства для укрепления границы.

助桀为虐 zhù jié wéi nüè

- 桀:即夏桀,夏朝最后一个君主,相传是暴君;虐:残暴。帮助夏桀行暴虐之事。比喻帮助坏人干坏事。
- 《史记·留侯世家》: "今始入秦,即安其乐,此所谓助桀为虐。"
- 那伙为虎作伥、~的警卫,也各依 罪行大小,判处徒刑。(童恩正 《西游新记》)

≈ 助纣为虐,为虎作伥

«Помогать Цзе вершить жестокости» — помогать злодею творить преступления.

助我张目 zhù wǒ zhāng mù

- ② 张目: 睁大眼睛, 比喻张扬气势。比喻得到别人的赞助, 声势更加壮大。
- **※** 三国魏·曹植《与吴季重书》: "墨翟不好伎,何为过朝歌而回 车乎?足下好伎,值墨翟回车之 县,想足下助我张目也。"
- 留学生中~的人,较从前增加百倍,才晓得人心进化,是实有的。(章炳麟《东京留学生欢迎会演说辞》)

«Помочь мне раскрыть глаза» — получить поддержку от сторонников.

著作等身 zhù zuò děng shēn

- ② 形容著述极多,叠起来能跟作者 的身高相等。
- ※ 《宋史・贾黄中传》: "黄中幼 聪悟,方五岁,玭每旦令正立, 展书卷比之,谓之等身书,课其 诵读。"
- ◆ 会上陈列了他多年来的全部著作,那时他已是~了。(曹禺《我们尊敬的老舍先生》)

≈ 著述等身

«Произведения равны (высоте) тела» — богатое творческое наследие; многочисленные произведения автора.

筑室道谋 zhù shì dào móu

- △ 筑:建造;室:房屋;道谋:与 过路的人商量。比喻做事自己没 有主见,缺乏计划,一会儿听这 个,一会儿听那个,终于一事无 成。
- **%** 《诗经·小雅·小旻》: "如彼 筑室于道谋,是用不渍于成。"

◆ 办事应该有主见,否则,~,尽听 一些不相干的意见,那是什么事 也干不成的。

«Строя дом, советоваться с прохожими»— не имея собственного мнения, прислушиваться к посторонним, что приводит к плачевному результату.

铸成大错 zhù chéng dà cuò

- △ 铸: 铸造, 把金属熔化后倒入模 具内制成器物; 错: 错误。指造 成严重的错误。
- 《资治通鉴·唐纪·昭宗天佑三年》: "合六州四十三县铁,不能为此错也。"
- ◆ 他不听我的意见,一意孤行,终于~,现在悔之晚矣。

«Отлить большую ошибку» — допустить серьезный промах; совершить грубую ошибку.

铸剑为犁 zhù jiàn wéi lí

○ 销熔武器以制造务农器具。

- 《孔子家语·致思》: "铸剑习以为农器,放牛马于原薮,室家无离旷之思,千岁无战斗之患。"
- ◆ 现在全国解放了,该是咱们这些 老兵~,搞和平建设的时候了。
- ≈ 偃武修文,马放南山

«Переплавить мечи в сохи» — перековать мечи на орала; перейти к мирной жизни.

铸山煮海 zhù shān zhǔ hǎi

- 开采山中铜矿以铸造钱币,烧煮 海水而获得食盐。比喻开发自然 资源。
- 《史记·吴王濞列传》: "吴 有豫章郡铜山,濞则招致天下 亡命者盗铸钱,煮海水为 盐。"

◆ 吴三桂在做西南王期间,靠~积聚 了大量财富,所以后来才有财力 起来造反。

«Переливать горы и вываривать моря (добыть медь в горах, чтобы отлить монеты, вываривать соль из морской воды)» — осваивать природные ресурсы.

抓耳挠腮 zhuā ěr náo sāi

- ② 挠: 搔。抓抓耳朵,搔搔腮帮子。形容心里焦急而无法可想,或高兴得不知如何是好的样子。
- **\$** 明·凌濛初《二刻拍案惊奇》卷 十一:"大郎听罢,气得抓耳挠 腮,没有是处。"
- ◆ 孙悟空在旁闻讲,喜得他~,眉 花眼笑。(明・吴承恩《西游 记》第二回)
- ≈ 抓耳搔腮.
- ≠ 正襟危坐

«Чесать уши и тереть щеки» — быть в замешательстве и в растерянности; взволнованный; чесать затылок; не находить себе места; в страшном волнении; быть вне себя от радости.

专横跋扈 zhuān hèng bá hù

- △ 跋扈:霸道,不讲理。专断蛮横,任意妄为,蛮不讲理。
- ◆ 领导者~,就得不到群众的信任 和支持。
- ≈ 专权跋扈,专权恣肆

«Творить произвол и узурпировать власть» — бесчинствовать; самовольничать; самоуправство, произвол; деспотичный.

专心一志 zhuān xīn yī zhì

△ 形容一心一意,集中精力。

- **%** 《荀子·性恶》: "今使途之人 服术为学,专心一志,思索熟 察,加日悬久,积善而不息,则 通于神明,参于天地矣。"
- ◆ 教室里,同学们正在~地学习。
- ≈ 专心致志.
- ≠ 三心二意

«Сконцентрировать сердце в одной воле» — отдаться полностью; сосредоточиться на одном; напряженно, с предельным вниманием.

专欲难成 zhuān yù nán chéng

- **四** 专欲: 个人欲望。单凭个人意愿,事情难以办成。
- 卷 《左传·襄公十年》: "众怒难犯,专欲难成,合二难以安国, 危之道也。"
- ◆ 古人有言: "众怒难犯, ~。" 沪上罢市,即其见端也。(蔡东 藩、许廑父《民国通俗演义》第 一0八回)

«Личные устремления трудно осуществить» — дела, базирующиеся на желаниях одного человека, трудно претворить в жизнь.

转败为功 zhuǎn bài wéi gōng

△ 指将失败转化为胜利。

- ※ 汉·贾谊《新书·铜布》: "故善善为天下者,因祸而为福,转败而为功。"《战国策·燕策一》: "圣人之制事也,转祸而为福,因败而为功。"
- ◆ 公司能够在这么恶劣的条件下~, 不能不说是李总领导有方。
- ≈ 转败为胜,转败为成,反败为 胜,败中取胜,化险为夷

«Поражение превратить в успех» создать перелом в свою пользу; выходить победителем из сложной ситуации; победа переходит на чью-то сторону.

转祸为福 zhuǎn huò wéi fú

- ② 把祸患变为幸福。指把坏事变成 好事。
- 場 《战国策・燕策一》: "圣人之制事也,转祸而为福,因败而为功。"唐・骆宾王《为徐敬业讨代武氏檄》: "倘能转祸为福,送往事居。"
- ◆ 有一个车夫被军队抓了去,哪知道,~,他乘着军队移动之际,偷 偷的牵回三匹骆驼回来。(老舍 《我怎样写〈骆驼祥子〉》)
- ≈ 转灾为福

«Обратить беду в счастье» — обратить беду себе на пользу; не было бы счастья, да несчастье помогло.

转弯抹角 zhuǎn wān mò jiǎo

- A 抹角:挨着墙角绕走。沿着弯弯曲曲的路走。比喻说话绕弯,不直截了当。
- **%** 元·秦简夫《东堂老》:"转弯 抹角,可早来到李家门前。"
- 他说话总是直来直去,从不~。
- ≈ 拐弯抹角.
- ≠ 直截了当,直言不讳

«Делать обороты и поворачивать за угол» — окольными путями; обиняком; не откровенно; идти по извилистой дороге; дать крюк; ходить вокруг да около; вертеться; хитрить; лукавить; вилять; уклончивый.

装聋作哑 zhuāng lóng zuò yǎ

- ② 假装聋哑。指故意不理睬,只当 不知道。
- ・ 元・马致远《青衫泪》第四折:"可怎生装聋作哑?"
- ◆ 你问他什么,他都~,一句话也不 回答。
- ≠ 充耳不闻

«Прикидываться глухим и немым» — делать вид, что ничего не понимаешь; валять дурака; набрать в рот воды; намеренно не замечать; отмалчиваться; молчать; не обращать внимания; закрывать глаза; смотреть сквозь пальцы.

装模作样 zhuāng mó zuò yàng

- A 样:模样、姿态。指故意做作,故做姿态。
- **%** 宋·史浩《荆钗记传奇》:"装模作样,恼吾气满胸膛。"
- ◆ 你就别再~的了,事情我早就清楚 了。
- ≈ 装腔作势,作张作智

«Прикидываться, делать вид» — рисоваться; манерничать; манерность; строить, корчить из себя, притворяться; представляться; симулировать; принимать позу; напускать на себя; важничать; напускной; манерный; лицемерный; деланный; искусственный; натянутый; демонстративный; актерство; кривляние.

壮志凌云 zhuàng zhì líng yún

- △ 壮志: 宏大的志愿; 凌云: 直上云霄。形容理想宏伟远大。
- 《汉书·扬雄传下》: "往时武帝好神仙,相如上《大人赋》, 欲以风,帝反缥缥有凌云之志。"
- ❖ 这号人,在困难中不是低头叹气,而是奋发图强,~,气吞山河。(姚雪垠《李自成》第二卷第二十八章)
- ≈ 凌云之志

«Высокие устремления поднимаются за облака» — высокий полет мысли; непреклонная воля; великие цели; высокий дух; окрыленный (воодушевленный) дерзанием (мечтой, высокой целью).

壮志未酬 zhuàng zhì wèi chóu

- □ 酬:实现。旧指潦倒的一生,志 向没有实现就衰老了。也指抱负 没有实现就去世了。
- * 唐·李频《春日思归》:"壮志 未酬三尺剑,故乡空隔万重 山。"
- ❖ 这些感情炽烈的诗篇,抒发了作者~的愤懑之情。

≠ 如愿以偿

«Высокие устремления не осуществились» — уйти из жизни, не выполнив возложенных или поставленных перед собой задач.

追奔逐北 zhuī bēn zhú běi

△ 追击败走的敌军。

- **%** 汉·贾谊《过秦论》: "追亡逐 北,伏尸百万。"汉·李陵《答苏 武书》: "然犹斩将搴旗,追奔逐 北,灭迹扫尘,斩其枭帅。"
- ◆ 他的精锐马队,又来自大漠,~,是其所长。(高阳《玉座珠帘》上册)

«Догонять бегущих, преследовать повернувших» — преследовать побежденного противника.

谆谆告诫 zhūn zhūn gào jiè

- ② 谆谆: 教诲不倦的样子;告诫: 规劝。恳切耐心地劝告。
- **%** 《诗经·大雅·抑》:"诲尔谆谆,听我藐藐。"
- ◆ 他们总是~我们,要密切联系群 众,而不要脱离群众。(毛泽东 《整顿党的作风》)

«Настоятельно предупреждать» — неустанно напоминать.

斫轮老手 zhuó lún lǎo shǒu

- **黎** 《庄子·天道》: "是以行年七十而老斫轮。"
- ❖ 这篇文章,笔锋犀利,一看就是 个~写出来的。

«Мастер по изготовлению колес» старый мастер; знаток своего дела; опытный в своем деле.

擢发难数 zhuó fà nán shǔ

- △ 擢: 拔。拔下全部头发,难以数 清。形容罪行多得数不清。
- **%** 《史记·范睢蔡泽列传》:"擢 贾之发以续贾之罪,尚未足。"
- ◆ 日军在中国烧杀抢掠,所犯下的 罪行~。
- ≈ 擢发莫数,罄竹难书

«Выдернутые волосы трудно сосчитать» — наделать много бед; много темных дел за душой; несметное число преступлений; неисчислимый; бесчисленный; тьма-тьмущая; трудно (невозможно) перечесть.

孳蔓难图 zī màn nán tú

- 至 孳: 同滋,滋长;蔓:繁生、蔓 延。比喻坏的事物绝不能任令它 蔓延开来,否则,便难以收拾。
- **%** 《左传·隐公元年》:"无使滋蔓;蔓,难图也。"
- ◆ 危害老百姓的恶势力必须趁早铲除,否则~,便不堪设想了。

«Бурное размножение трудно догнать» — дурные дела нельзя пускать на самотек, потом будет трудно их исправлять; сорняки нужно уничтожать вовремя.

越趄不前 zī jū bù qián

- **型** 越趄:迟疑不敢前进。形容犹豫 畏缩不敢前进。
- * 《周易·夬》: "臀无肤,其行次且。"唐·韩愈《送李愿归盘 谷序》: "足将进而越趄,口将 言而嗫嚅。"

- ❖ 没有坚定信念的人,一遇到困难就会~。
- ≈ 踌躇不前

«Нерешительно топтаться, не (продвигаться) вперед» — нерешительно топтаться на месте; находиться в затруднительном положении.

锱铢必较 zī zhū bì jiào

- ④ 锱、铢: 都是古代很小的重量单位。形容非常小气,很少的钱也一定要计较。也比喻气量狭小,很小的事也要计较。
- **%** 《荀子·富国》:"割国之锱铢 以赂之,则割定而欲无厌。"
- 就是族中亲派,不论亲疏,但与他财利交往,~,一些情面也没有的。(明・凌濛初《二刻拍案惊奇》卷三十一)
- ≈ 斤斤计较, 寸量铢称

«Цзы и чжу (малые меры веса) нужно проверить» — считать каждую копейку; быть мелочным; придираться к пустякам; мелочные придирки; дрожать над каждой копейкой; считаться с каждой копейкой.

紫气东来 zǐ qì dōng lái

- 每 传说老子过函谷关之前,关尹喜见有紫气从东而来,知道将有圣人过关。果然老子骑着青牛而来。旧时比喻吉祥的征兆。
- 祭 汉·刘向《列仙传》: "老子西游,关令尹喜望见有紫气浮关,而老子果乘青牛而过也。"
- ◆ ~,瑶池西望,翩翩青鸟舞前降。(清•洪昇《长生殿》第十六出)

≠ 不祥之兆

«Небесное сияние приходит с востока» — предвестник прихода Лао-цзы; предвестник счастья; предтеча.

字里行间 zì lǐ háng jiān

- 指文章的某种思想感情没有直接 说出而是通过全篇或全段文字透 露出来。
- **黎** 南朝梁·简文帝《答新渝侯和诗书》:"垂示三首,风云吐于行间,珠玉生于字里。"
- ❖ 这封信的~,充满了积极、乐观的 精神。

«Внутри иероглифа, между строк» — выражать свои мысли между строк; эзопов язык.

字斟句酌 zì zhēn jù zhuó

- △ 斟、酌: 反复考虑。指写文章或 说话时慎重细致,一字一句地推 敲琢磨。
- 場 清·纪昀《阅微草堂笔记》卷一: "宋儒积一生精力,字斟句酌,亦断非汉儒所及。"
- ◆ 他说话从不随随便便,而是~, 反复推敲。

«Слово взвешивать и фразу отмерять» — взвешивать каждое слово и каждую фразу; очень тщательно подходить к выражению своих мыслей.

自拔来归 zì bá lái guī

- △ 拔:摆脱,离开。自觉离开恶劣 环境,归向光明。指敌方人员投 奔过来。
- **%** 《新唐书·李勣传》:"自拔 以归,从秦王伐东都,战有 功。"
- ◆ ~的将日益增多,红军扩充,又 是一条来路。(《毛泽东选 集•井岗山的斗争》)
- ≈ 弃暗投明

«Сам освободился и вернулся» — самому вырвать себя из вредной среды; враги сдаются и переходят на сторону противника.

自暴自弃 zì bào zì qì

- △ 暴:糟蹋、损害;弃:鄙弃。自己瞧不起自己,甘于落后或堕落。
- **%** 《孟子·离娄上》:"自暴者, 不可与有言也;自弃者,不可与 有为也。"
- ◆ 你现在学习上虽然落后,比别的同学差一些,但只要努力,就一定可以赶上来,千万不要~。
- ≈ 自轻自贱.
- ≠ 自强不息,发愤图强

«Свои поражения сам принимаю» махнуть на себя рукой; катиться по наклонной; самоуничижение; позволять себе катиться вниз; терять веру в себя.

自不量力 zì bù liàng lì

- **全** 量: 估量。自己不估量自己的能力。指过高地估计自己的力量。
- **%** 《战国策·齐策三》: "荆甚固,而薛亦不量其力。"
- ◆ 你们这种小公司也敢去竟标这项 大工程,实在是太~了。
- ≈ 蚍蜉撼树.
- ≠ 量力而行

«Сам не измеряю силы» — завышенная самооценка; переоценить свои силы; не рассчитать своих сил.

自惭形秽 zì cán xíng huì

- ② 形秽:形态丑陋,引甲为缺点。 因为自己不如别人而感到渐愧。
- **%** 南朝宋·刘义庆《世说新语·容 止》:"珠玉在侧,觉我形秽。"
- ◆ 他知道自己没有读过多少书,所以在她面前,总有些~。
- ≈ 自愧不如.
- ≠ 妄自尊大

«Самому стыдиться уродливой формы»— стыдиться самого себя; стыдиться своей отсталости.

自成一家 zì chéng yī jiā

- 全 指在某一方面的学问或技术有独 到的见解或独特的做法,能自成 体系。
- **%** 《北史·祖莹传》: "作文须自 出机杼,成一家风骨。"
- ◆ 他精通京戏,弹得一手好琵琶, 所以他能创造新腔,~。(老舍 《记忆犹新》)

≈ 自出一家

«Самому создать семью» — создать собственную школу; сохранять индивидуальность и самобытность; самобытный; самодостаточный; иметь свой собственный почерк (стиль); сохранять (утверждать) собственное направление; оригинальный; своеобразный.

自出机杼 zì chū jī zhù

- 和村:本指织布机上的筘,织布时每条经线都要从筘齿间穿过,比喻心思、心意。比喻写文章能创造出新的风格和体裁。
- **攀** 《魏书·祖莹传》:"文章须自 出机杼,成一家风骨,何能共人 同生活也。"
- ◆ 做文章原要~,自行发挥,不是 迎合他人的嗜好。(《晚清文学 从钞•黄绣球》第七回)
- ≈ 独出机杼,匠心独运,独出心裁,别出心裁

«Самому придумать ткацкую гребенку» — создать что-то оригинальное, самобытное.

自高自大 zì gāo zì dà

△ 自以为了不起。

- * 北齐・颜之推《颜氏家训・勉学》: "见人读数十卷书,便自高大,凌忽长者,轻慢同列。"
- ◆ 人要是~,瞧不起别人,就不能 讲步。

- ≈ 自尊自大,妄自尊大,自视甚高.
- ≠ 谦虚谨慎

«Сам высокий, сам большой» — кичиться, чваниться; чванство; завышенная самооценка; зазнаваться; высокомерие; спесь; надменность; гонор; самовлюбленный.

自告奋勇 zì gào fèn yǒng

- **二** 告: 称说,表示。主动要求担任 某项艰巨的任务。
- * 清·李宝嘉《官场现形记》第五 十三回:"这饶守原本只有这一 个狮子国;因为上头提倡游学, 所以他自告奋勇,情愿自备资 斧,叫儿子出洋。"
- ❖ 好心的渔户~,选拔了五十多名 上等青年猎手,披弓带箭前去寻 找。(曲波《林海雪原》三十 六)

≈ 毛遂自荐

«Самому выразить героическую готовность» — отважиться на серьезные дела; вызваться первому; брать на себя; первым предлагать свои услуги; изъявить желание; добровольно; по своей инициативе.

自给自足 zì jǐ zì zú

- △ 给:供给。依靠自己的生产,满 足自己的需要。
- 第 《三国志·魏志·步隲传》: "种瓜自给。"《列子·黄帝》:"不施不惠,而物自足。"
- ◆ 几千年来,中国农民都过着~的生活。

«Самообеспечение и самоудовлетворение» — производить самостоятельно все необходимое для себя; вести натуральное хозяйство; быть экономически независимым.

自顾不暇 zì gù bù xiá

- **四** 暇:空闲。光顾自己还来不及。 指没有力量再照顾别人。
- 審清·李汝珍《镜花缘》第六十回: "今虽略有生机,但自顾不暇,何能另有安顿哥哥之处。"
- ◆ 最近工作太多,我已是~了,没有时间去管你们的事。

«И заботиться о себе нет времени» — нет времени даже позаботиться о себе; со своими делами не справляться; своих дел невпроворот; у самого дел полон рот; у самого хлопот хоть отбавляй; едва сводит концы с концами.

自郐以下 zì kuài vǐ xià

- △ 郐: 西周时的诸侯国名。从郐以 下的乐曲就不加评论。比喻从某 某以下就不值得一提。
- **黎** 《左传·襄公二十九年》: "为 之歌陈,曰:'国无主,其能久 乎?'自刽以下无讥焉。"
- ◆ 余下的那些作品,等同于~,无需 置评了。

«Ниже "Песен Куай"» — все дальнейшее не заслуживает внимания.

自强不息 zì qiáng bù xī

- ② 自强:自己努力向上;息:停止。 自觉地努力向上,永不松懈。
- **%** 《周易·乾》: "天行健,君子 以自强不息。"
- ◆ 一个国家要想强盛,必须要有~ 的精神。
- ≈ 发奋图强
- ≠ 自暴自弃

«Усиливать себя без отдыха» — неуклонно стремиться вперед; постоянно самосовершенствоваться.

自取灭亡 zì qǔ miè wáng

← 所作所为把自己引上绝路。

- **黎** 《阴符经》卷下:"沉水入火, 自取灭亡。"
- № 凡是与人民为敌,必定会~。
- ≈ 自掘坟墓

«Самому навлечь гибель» — идти на самоубийство; обрекать себя на гибель; рыть себе могилу; лезть в петлю; лезть на рожон; сломать себе шею.

自生自灭 zì shēng zì miè

- △ 自然地发生,生长,又自然地消灭。形容自然发展,无人过问。
- 審 唐·白居易《岭上云》诗:"自 生自灭成何事,能逐东风作雨 无。"
- ◆ 新生事物,如不关心和培育,就只能是~。

«Сам рождается, сам погибает» — естественный путь развития, без вмешательства человека; самотек; давать погибнуть.

自食其力 zì shí qí lì

△ 依靠自己的劳动所得来生活。

- * 《礼记·礼器》: "食力无数。"陈浩集说: "食力,自食其力之人。"
- ◆ 他是向来主张~,常说女人可以畜牧,男人就该种田。(鲁迅《鸭的喜剧》)
- ≈ 自力更生
- ≠ 不劳而获,坐享其成

«Самому питаться, на свои силы»— жить своим трудом; самому зарабатывать на жизнь; самостоятельный.

自食其言 zì shí qí yán

△ 指说了话不算数。

- **%** 《尚书·汤誓》: "尔无不信, 朕不食言。"
- ◆ 他总是出尔反尔,~,谁还肯和他 打交道呢?

≈ 食言而肥

«Самому съесть свое слово» — самому нарушить данное слово; не держать своего слова; не выполнять обещанного; вероломно.

自私自利 zì sī zì lì

△ 私心很重,只为个人利益打算。

- 《晋书·潘尼传》:"忧患之接,必生于自私,而兴于有欲。"《列子·杨朱》: "大禹不以一身自利,一体偏枯。"
- ◆ 我么?你问我么?我是~的个人 主义者! (柔石《二月》二)
- ≈ 大公无私,助人为乐,公正无私 «Свои интересы, свои доходы» думать только о личных делах; своекорыстный эгоизм; шкурничество.

自我陶醉 zì wǒ táo zuì

- 區際: 沉醉于某种事物或境界里,以求得内心的安慰。指盲目地自我欣赏。
- * 唐·崔曙《九日登望仙台》诗: "且欲近寻彭泽宰,陶然共醉菊 花杯。。"
- ◆ 学习刚一有了进步时,决不能沾 沾自喜,~。
- ≈ 自我欣赏

«Самого себя опьянять» — упиваться своими успехами; самодовольство; самолюбование; льстить себе; любоваться собой; самообольщение.

自我作古 zì wǒ zuò gǔ

- 全 作古: 创始。由我创造。指不沿袭前人。
- * 唐·刘知己《史通·称谓》: "唯魏收远不师古,近非因俗, 自我作故,无所宪章。"

- ◆ 青年是勇敢地,所以往往以为文 艺创作可以~,平地凸起一座山 来。(老舍《勤有功》)
- ≈ 自我作故

«Самого себя сделать началом» — быть свободным от традиций и канонов; самому устанавливать нормы и традиции; быть зачинателем.

自相残杀 zì xiāng cán shā

△ 残: 伤害。自己人互相杀害。

- 8 《晋书·石季龙载记下》: "季 龙十三子,五人为冉闵所杀,八 人自相残杀。"
- ◆ 历史上为了争夺王位,父子兄弟~ 的事,屡见不鲜。
- ≈ 自相鱼肉,同室操戈,煮豆燃 萁,舟中敌国.
- ≠ 同舟共济

«Свои люди уничтожают друг друга» — самоистребление; самоуничтожение; самоубийственная бойня; междоусобная война; братоубийственный.

自相矛盾 zì xiāng máo dùn

- ② 矛:进攻敌人的刺击武器;盾: 保护自己的盾牌。比喻自己说话 做事前后抵触。
- 《韩非子·难一》: "楚人有 鬻盾与矛者,誉之曰: '吾 盾之坚,莫之能陷也。'又誉 其矛曰: '吾矛之利,于物无不 陷也。'或曰: '以子之矛陷子 之盾,何如?'其人勿能应 也。"
- ☞ 你没发现吗?这些理论有些~。
- ≠ 自圆其说

«Самому себе противоречить» — внутренние противоречия; вступать в противоречие с самим собой; опровергать самого себя; говорить против самого себя; сбивчиво; противоречиво; парадокс; разноречивый.

自由自在 zì yóu zì zài

△ 形容没有约束,十分安闲随意。

- * 宋・释道原《景德传灯录》卷二十三: "问: '牛头未见四祖时如何?'师曰: '自由自在。'曰: '见后如何?'师曰: '自由自在。'"
- ❖ 孩子们~地奔跑在草原上。
- ≈ 逍遥自在,无拘无束.
- ≠ 身不由己

«Сам начинаю от себя»— независимый, свободный; нестесненный; непринужденный; по собственному желанию; быть свободным, как птица; сам себе хозяин; свободно; вольно; на просторе.

自怨自艾 zì yuàn zì yì

- ② 怨:怨恨,悔恨;艾:割草,比喻改正错误。原意是悔恨自己的错误,自己改正。现在只指悔恨自己的错误。
- **黎** 《孟子·万章上》:"太甲悔过,自怨自艾。"
- ◆ 你应该正视自己的错误,勇敢地 改正错误,切不可一味地垂头丧 气,~。

«Злиться на себя, очищать себя» — раскаиваться в своих ошибках; негодовать на себя; самобичевание; обвинять самого себя; роптать на свою судьбу.

自知之明 zì zhī zhī míng

- ② 自知:自己了解自己;明:看清事物的能力。指了解自己的情况,对自己有正确的估计。
- **%** 《老子》第三十三章: "知人者 智也,自知者明也。"
- ◆ 一个严于解剖自己的人,往往是有~的。

«Способность познания себя»— способность к самопознанию; трезво и точно оценивать себя и свое положение; хорошо знать себя; хорошо знать свои слабые места, недостатки, слабости; знать свое место; знать себе цену; понимать свою никчемность.

自作自受 zì zuò zì shòu

△ 自己做了蠢事坏事,自己倒霉。

- ** 宋·释普济《五灯会元》:"僧问金山颖:'一百二十斤铁枷,教阿谁担?'颖曰:'自作自受。'"
- ◆ 活该,你得感冒纯粹是~,谁让你 在这么冷的天里还穿得这么少。
- ≈ 自食其果,作法自毙

«Сам сделал, сам получил» — получить то, что заслужил; по заслугам; сам заварил кашу, сам расхлебывай; кто заварил, тот и расхлебывай; что посеешь, то и пожнешь; сам виноват, сам и отвечай; поделом вору и мука; поделом; за дело; так и надо.

恣意妄为 zì yì wàng wéi

- ② 恣意:任意,随意;妄为:胡作 非为。随心所欲,胡作非为。
- ※ 《清史稿・列传二・诸王一》: "乾隆十三年,诏责神保住恣意 妄为,致两目成告,又虐待兄 女,夺爵。"
- ◆ 今天已经不是他们这种人可以~的 时代了。
- ≈ 恣意妄行,胡作非为.
- ≠ 安分守己

«Безрассудные поступки по своему желанию» — своевольничать; бесчинствовать; безобразничать; разнузданное поведение; распоясаться.

宗庙社稷 zōng miào shè jì

△ 宗庙: 祭祀祖先的场所; 社稷: 古代帝王诸侯所祭的土神和谷 神。代表封建统治者掌握的最高 权力。也借指国家。

- **%** 《周易·震》:"出,可以守宗 庙社稷,以为祭主也。"
- 请皇上以~为重,多多保重龙体。
 《Храм предков, алтарь духов» высшие атрибуты власти; государство.

综核名实 zōng hé míng shí

- □ 综:综合:核:考核;名:名 声;实:实绩。全面考核事物的 称说是不是与实际相符。
- **%** 《汉书·宣帝纪赞》: "孝宣之治,信赏必罚,综核名实。"
- ◆ 世宗在位的时候, ~, 凡是不急 之务, 一概停罢,除了海防、海 塘以外,没有什么"大工"。 (高阳《玉座珠帘》下册)

≈ 综名核实

«Связать сущность с названием» — всесторонний анализ, исследование; проверять, сверять соответствие сущности названию.

纵横捭阖 zòng héng bǎi hé

- ② 纵横: 合纵连横; 捭阖: 开合, 战国时策士游说的一种方法。指 在政治或外交上运用手段进行分 化或拉拢。也形容言谈举止或写 文章豪放,没有拘束。
- ※ 汉·刘向《战国策序》: "苏秦 为从,张仪为横,横则秦帝,从 则楚王,所在国重,所去国 轻。"《鬼谷子·捭阖》: "捭 之者,开也,言也,阳也;阖之 者,闭也,默也,阴也。"
- ❖ 这些文学的核心是迫切的现实 感,而笔锋所至,~,娓娓而谈, 从历史掌故······直至民间说唱与 绘画。(柯灵《向拓荒者致 敬》)

≈ 纵横开合,纵横驰骋

«Вдоль и поперек, разъединять и соединять» — создавать или разрушать поли-

тические союзы; пользоваться хитроумными приемами в дипломатии и политике; хитроумный; ловкие, искусные, хитроумные маневры; порыв и подъем в статье; свободная, неудержимая речь или поведение.

纵横交错 zòng héng jiāo cuò

- Д 横的竖的交叉在一起。也形容情况复杂。
- *精·纪昀《阅微草堂笔记》卷十七:"见《万法归宗》中载有是符,其画纵横交贯,略如小家。"
- ◆ 我国是一个多山之国,山脉~。
- ≈ 纵横交贯.
- ≠ 井然有序

«Вдоль и поперек взаимно связываться» — крайне сложная, запутанная ситуация; переплетаться; пересекаться; идти, тянуться во всех направлениях; разветвленная сеть; сложные переплетения; запутанный; протянуться вдоль и поперек; перекрещиваться.

走马章台 zǒu mǎ zhāng tái

- △ 章台:汉长安章台下街名,旧为 妓院的代称。原指骑马经过章 台。后指涉足妓间。
- **%** 《汉书·张敞传》: "然倘无威仪,时罢朝会,过走马章台街, 使御吏驱,自以便面祔马。"
- ◆ 我不曾流水出天台,你怎么走马 到章台。(元・马致远《青衫 泪》第一折)

«На лошади (ехать по улице) Чжан Тай» — пойти в публичный дом.

走投无路 zǒu tóu wú lù

型 投:投奔。无路可走,已到绝境。比喻处境极困难,找不到出路。

- 卷 元·杨显之《潇湘雨》第三折: "淋的我走投无路,知他这沙门岛是何处酆都?"
- ◆ 她真是~了,只好来求老主人。 (鲁迅《彷徨・祝福》)

≠ 柳暗花明

«Попасть в бездорожье» — попасть в безвыходную ситуацию; заходить в тупик; податься некуда; не знать, куда скрыться; окончательно уходит почва из-под ног; хоть в петлю лезь; хоть головой об стену бейся; хоть пулю в лоб.

足智多谋 zú zhì duō móu

- △ 足: 充实,足够;智:聪明、智 慧;谋:计谋。富有智慧,善于 谋划。形容人善于料事和用计。
- **%** 元·无名氏《连环计》第一折: "此人足智多谋,可与共事。"
- ◆ 你这小伙子,比军机大臣还~。 (老舍《神拳》)

≈ 老谋深算

«Достаточно знаний, много планов» — большой ум; очень способный и сообразительный; сметливый; со смекалкой; предприимчивый; с головой; дошлый.

罪不容诛 zuì bù róng zhū

- 企 诛: 把罪人杀死。罪恶极大,杀 了也抵不了所犯的罪恶。
- **%** 《汉书·游侠传序》: "况于郭 解之伦,以匹夫之细,窃杀生之 权,其罪已不容诛矣。"
- ◆ 明朝宦官魏忠贤,残害忠良,妄 杀无辜,作恶多端,~。
- ≈ 罪该万死,十恶不赦,死有余辜 «Преступления не вмещают смерть»— казнить и то мало; позорное пятно, которого не смоешь и кровью; непростительная, неизгладимая вина.

罪有应得 zuì yǒu yīng dé

- △ 应:应该。按罪恶或错误的性质,理应得到这样的惩罚。
- 審 清·李宝嘉《官场现形记》第二 十回: "今日卑职故违大人禁 令,自知罪有应得。"
- ❖ 这个人以权谋私,贪污公款,受 到法律的制裁,真是~。
- ≈ 咎由自取,自取其咎

«Преступление есть — должно быть наказанным» — получать по заслугам; любое преступление должно быть наказано; заслужить наказание; досталось за дело; собаке собачья смерть; поделом вору и мука.

醉生梦死 zuì shēng mèng sǐ

- ② 象喝醉酒和做梦那样,昏昏沉沉,糊里糊涂地过日子。
- ***** 宋·朱熹《小学》卷五引程灏 曰:"虽高才明智,胶于见闻, 醉生梦死,不自觉也。"
- ◆ 一切有志者都不应该~、浑浑噩噩地虚度年华。

«Пропить жизнь, проспать смерть» — жить как в бреду, ничего не осознавая и не понимая; жить, словно в пьяном угаре; жить только сегодняшним днем; разгульная жизнь; бесцельное существование; срывать цветы удовольствия; небо коптить.

遵时养晦 zūn shí yǎng huì

- △ 遵: 遵循,按照;时:时势; 晦:隐藏。原为颂扬周武王顺应 时势,退守待时。后多指暂时隐 居,等待时机。
- **%** 《诗经·周颂·酌》:"于铄王 师,遵养时晦。"
- ◆ 仆拟~,以待政府之稔恶,其时 排去一二佞人,有如摘果。(章 炳麟《致伯中书》四)

≈ 韬光养晦

«Ждать момента, находясь на покое» — воспитывать себя для будущей деятельности; выжидать в тени момента выхода на сцену власти.

左道旁门 zuǒ dào páng mén

- □ 原指不正派的宗教派别。借指不 正派的宗教派别。现泛指不正派 的东西。
- **黎** 明·许仲琳《封神演义》第三十四回: "左道旁门乱似麻,只因 昏主起波查。"
- ≈ 旁门左道,旁门外道,旁门邪 道,歪门邪道

«Левым путем, боковыми воротами» — колдовство; ересь; неправедный путь; окольный путь; еретик; вероотступник; инакомыслящий

左辅右弼 zuǒ fǔ yòu bì

- △ 圃、弼:本指辅助帝王或太子的官,后引甲为左右辅佐的人。比喻在左右辅助。
- **%** 《晋书·潘尼传》: "左辅右 弼,前疑后承。一日万机,业业 兢兢。"
- ◆ 在魏周政权交替的日子,宇文泰 是太师,父亲独孤信是他提~,全 心全意帮助宇文泰创业。(王顺 镇《隋文帝》)

«Слева — помощник, справа — помощник» — высшие сановники; оказывать всестороннюю помощь.

左顾右盼 zuǒ gù yòu pàn

△ 顾、盼:看。向左右两边看。形容人骄傲得意的神情。后也形容观望犹豫。

- **%** 晋·左思《咏史》诗: "左眄澄 江湘,右盼定羌胡。"
- ◆ 我们不能再顾虑重重、~了,应该 尽快下决心。
- ≈ 东张西望,瞻前顾后

«Посмотреть влево, посмотреть вправо» — держаться самодовольно; самодовольный; озираться по сторонам; смотреть из стороны в сторону; действовать с оглядкой; нерешительно.

左提右挈 zuǒ tí yòu giè

- ② 挈:带领。比喻共相扶持。也形容父母对子女的照顾。
- * 《史记·张耳陈余列传》: "夫以一赵尚易燕,况以两贤王左提右挈,而责杀王之罪,灭燕易矣。"
- ◆ 他们两个人~,共同度过了这个难 关。
- ≈ 左挈右提

«Слева поддержать, справа подхватить» — взаимная поддержка; опека и забота родителей.

左图右史 zuǒ tú yòu shǐ

△ 形容室内图书多。

- **%** 《新唐书·杨绾传》:"独处一 室,左图右史。"
- ◆ 北山在狱中,一日三餐,~,倒 很舒服。(《晚清文学丛钞・轰 天雷》第十二回)

«Слева рисунки, справа манускрипты» — богатая библиотека.

左宜右有 zuǒ yí yòu fú

- △ 宜:适宜,适合。形容多才多 艺,什么都能做。
- * 《 诗经・小雅・裳裳者华》:"左之左之,君子宜之;右之右之,君子有之。"

- ◆ 文采斐然, ~, 吾不如孙渊如。(清•平步青《霞外捃屑》卷七)
- ≈ 允文允武,多才多艺

«И налево удобно, и направо хорошо» — быть совершенным и по уму, и по моральным качествам; все дано — и способности, и чувства; многогранные способности.

左右逢源 zuǒ yòu féng yuán

- ② 逢:遇到;源:水源。到处遇到 充足的水源。原指赏识广博,应 付裕如。后也比喻做事得心应 手,非常顺利。
- **%** 《孟子·离娄下》:"资之深,则取之左右逢其原。"
- ◆ 他生活底子厚实,知识渊博,所以写起文章来~,得心应手。
- ≈ 得心应手
- ≠ 左支右绌

«И слева и справа находить источники» — всюду иметь успех; легко справляться с любым делом; все идет гладко.

左右开弓 zuǒ yòu kāi gōng

- △ 左右手都能射箭。比喻两只手轮 流做同一动作或同时做几项工 作。
- * 元・白朴《梧桐雨》楔子: "臣 左右开弓,一十八般武艺,无有 不会。"
- ◆ 在技术表演赛上,他不慌不忙, 双手~,娴熟地操作机器,博得了 大家的喝彩。
- ≈ 双管齐下

«И левой и с правой (рукой) натягивать лук» — успешно выполнять сразу несколько дел; хорошо владеть обеими руками; нападать, ударить с разных сторон; бить с обеих сторон; вести борьбу на две стороны; действовать в двух направлениях.

左右为难 zuǒ yòu wéi nán

- △ 左也不好,右也不是。形容无论 怎样做都有难处。
- * 元·杨显之《潇湘雨》第一折: "我欲待亲自去寻来,限次又 紧,着老夫左右为难,如何是 好!"
- ❖ 这事令他感到~,不知该如何做决 断。
- ≈ 进退维谷,进退两难

«И слева и справа трудности» — куда ни кинь — всюду клин; стоять перед сложной дилеммой; оказываться в затруднительном положении; ни вперед ни назад; ни туда ни сюда; между двух огней.

左支右绌 zuǒ zhī yòu chù

- ② 支:支持;绌:屈曲,引甲为不足。原指弯弓射箭的姿势,左手支持,右手屈曲。指力量不足,应付了这方面,那方面又出了问题。
- **%** 《战国策·西周策》:"我不能 教子支左屈右。"
- ≈ 顾此失彼, 捉襟见肘.
- ≠ 左右逢源,绰绰有余

«Налево — расходы, направо — нехватка» — испытывать затруднения; не сволить концы с концами.

作壁上观 zuò bì shàng guān

- □□ 壁: 壁垒。原指双方交战,自己 站在壁垒上旁观。后多比喻站在 一旁看着,不动手帮助。
- **%** 《史记·项羽本纪》: "及楚击秦,诸将皆从壁上观。"
- ◆ 我以为对于校长主张去留的人, 俱不免各有其复杂的背景,所以

我是袖手~的。(鲁迅《两地 书•七》)

≈ 袖手旁观, 坐观成败

«Смотреть со стены» — занять позицию стороннего наблюдателя; оставаться в стороне; не вмешиваться; стоять над схваткой; оставаться равнодушным, безучастным; не желать протянуть руку помощи; поддерживать нейтралитет; занимать выжидательную позицию.

作法自毙 zuò fǎ zì bì

- **四** 自己立法反而使自己受害。泛指 自作自受。
- \$\text{\$\exititt{\$\text{\$\text{\$\text{\$\exitit{\$\text{\$\text{\$\text{\$\tex{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$\text{\$
- ≈ 为法自毙, 自作自受, 自食其果 «Создавать законы (от которых) самому страдать» самому навлекать на себя беду; рыть себе могилу; сам себе петлю заготовил; накинуть петлю себе на шею; самому лезть в петлю; сделать на свою голову.

作茧自缚 zuò jiǎn zì fù

- △ 蚕吐丝作茧,把自己裹在里面。比喻做了某件事,结果使自己受困。也比喻自己给自己找麻烦。
- 審 唐·白居易《江州赴忠州至江陵已来舟中示舍弟五十韵》诗:"烛蛾谁救护,蚕茧自缠萦。"宋·陆游《剑南诗稿·书叹》:"人生如春蚕,作茧自缠裹。"

- ◆ 我们需要制定必要的规章制度, 但不可过于繁琐,弄得~,捆住 自己的手脚。
- ≈ 吐丝自缚

«Сделать кокон и самому завернуться» — сделать на свою голову; самому искать себе неприятности; налагать на себя ненужное ограничение; связывать себя по рукам и ногам; лишать себя свободы действий.

作威作福 zuò wēi zuò fú

- △ 原意是只有君王才能独揽权威, 行赏行罚。后泛指凭借职位,滥 用权力。
- 場 《尚书・洪范》: "惟辟作福, 惟辟作威,惟辟玉食。臣无有作 福作威玉食。"
- 蟠踞在人民头上的一些中山先生 的叛徒们,平时~,蹂躏人权,战 时鹤唳风声,抱头鼠窜。(郭沫 若《洪波曲》13章)
- ≈ 横行霸道

«Творить кары, творить милости» — карать и миловать по произволу; самодурствовать, самоуправствовать; бесчинствовать; творить произвол; нагло притеснять.

做贼心虚 zuò zéi xīn xū

- ② 虚: 怕。指做了坏事怕人知道, 心里老是不安。
- 衆 宋・释悟明《联灯会要・重显禅师》: "却顾侍者云: '适来有人看方丈么?'侍者云: '有。'师云: '作贼人心虚。'"
- 一切违法乱纪者都是~,他们损害国家和群众的利益,见不得阳光。
- ≈ 贼人胆虚

«Совершил преступление — на сердце страх» — на воре шапка горит; у вора

на душе всегда беспокойно; знает кошка, чье мясо съела; на душе кошки скребут; нечистая совесть.

坐不窥堂 zùo bù kuī táng

△ 端坐不斜视。形容严肃、规矩。

- 《三国志·魏郑浑传》:"张孟卓(邈)东平长者,坐不窥堂。"
- ◆ 林教授成天在书房中看书, ~, 啥家务事也不干。
- ≈ 目不斜视, 专心致志 «Сидеть, не оглядываться на спальню» — порядочно себя вести.

坐吃山空 zuò chī shān kōng

- □ 只坐着吃,山也要空。指光是消费而不从事生产,即使有堆积如山的财富,也要耗尽。
- * 元·秦简夫《东堂老》第一折: "便好道坐吃山空,立吃地陷。"
- ◆ 谈老先生死后,后人很没出息,游手好闲,~,几年工夫,把谈先生挣下的家业败得精光。(汪曾祺《徙》)
- ≈ 坐吃山崩

«Сидеть и есть — гора опустеет» — предаваться праздности, расточительству и обжорству до полного разорения; проедать накопленные запасы; жить за счет старых запасов (сбережений, накоплений); бездельничать и проедаться.

坐地分赃 zuò dì fēn zāng

- ② 原指盗贼就地瓜分偷盗来的赃物。现多指匪首窝主自己不动手而坐在家里分取同伙偷盗来的财物。
- *明·冯梦龙《醒世恒言》卷三十六:"还有独自无力,四五个合

- 做伙计,一人出名做官,其余坐 地分赃。"
- ◆ 抢来财物后,几个人有商有量, 来了个~。

«Сидеть на месте и получать долю от добычи» — загребать жар чужими руками; делить награбленное добро; дележ; будучи главарем шайки, притона, участвовать в дележе краденого и награбленного.

坐而论道 zuò ér lùn dào

- △ 坐着空谈大道理。指口头说说, 不见行动。
- 《抱朴子·用刑》:"通人扬子云亦以为肉刑宜复也,但废之来久矣,坐而论道者,未以为急耳。"
- 有些人只会~,而不办实事。
- ≈ 纸上谈兵.
- ≠ 身体力行

«Сидеть и рассуждать об истине» — заниматься пустословием; вести высокопарные беседы; говорить на высокопарные темы; разглагольствовать.

坐观成败 zuò guān chéng bài

△ 冷眼旁观人家的成功或失败。

- 《史记·田叔列传》: "见兵事起,欲坐观成败;见胜者,欲合从之。"
- ◆ 吾想西伯侯姬昌自在安然,违避 旨意,按兵不动,~,真是可 恨。(明•许仲琳《封神演义》 第二回)。
- ≈ 作壁上观,袖手旁观

«Сидеть и наблюдать за победой или поражением» — сторонний наблюдатель; занимать выжидательную позицию; оставаться в роли пассивного наблюдателя; ждать исхода дела; сложа руки взирать на исход событий.

坐怀不乱 zuò huái bù luàn

- 全 春秋时鲁国的柳下惠将受冻的女子裹于怀中,没有发生非礼行为。形容男子在两性关系方面作风正派。
- * 《诗经·小雅·巷伯》毛亨传: "子何不若柳下惠然,妪不逮门 之女,国人不称其乱。"
- ❖ 这件事他不大告诉人,但是朋友中没有一个不知道他是个~的柳下惠。(张爱铃《红玫瑰与白玫瑰》)

«Обнимать (девушку) без волнения» — целомудренный мужчина.

坐井观天 zuò jǐng guān tiān

- ② 坐在井底看天。比喻眼界小,见识少。
- **%** 唐•韩愈《原道》:"坐井而观 天,曰天小者,非天小也。"
- 咱们住在山沟里,~,见不着大世面。什么时候能到山外看看就好了。
- ≈ 管中窥豹.
- ≠ 见多识广

«Сидеть в колодце и смотреть на небо» — узкий кругозор; дальше своего носа не видеть; смотреть со своей колокольни; быть очень ограниченным человеком; ограниченность.

坐卧不安 zuò wò bù ān

- ② 坐着躺着都不安宁。形容因忧愁 恐惧而不安的样子。
- 場 明・施耐庵《水浒全传》第四十回: "自从哥哥吃官事,兄弟坐立不安,又无路可救。"
- 一连数日,神思恍惚,~。 (明・冯梦龙《古今小说》卷 六)
- ≈ 坐立不安,坐立不宁.

 \neq 泰然自若,镇定自若,处之泰然 «И сидя, и лежа — неспокойно» — не находить себе места; волноваться, беспокоиться; не сидеться от волнения; быть как на иголках; терять покой; не в состоянии скрыть волнения; мучительное волнение, беспокойство, тревога.

坐享其成 zuò xiǎng qí chéng

- ② 享:享受;成:成果。自己不出 力而享受别人取得的成果。
- * 清·叶廷琯《鸥陂渔话·葛苍公传》:"欲使他人干事,彼坐享 其成,必误公事。"
- ◆ 人要有勤奋自力,积极向上的精神,不可有~,好逸恶劳的思想。
- ≈ 不劳而获.
- ≠ 白手起家

«Сидеть и пользоваться чужими плодами» — жить за чужой счет; чужими руками жар загребать; жить иждивенцем; снимать пенки.

坐以待毙 zuò yǐ dài bì

- ② 坐着等死。形容在极端困难中, 不积极想办法找出路。
- 等 三国蜀・诸葛亮《后出师表》:"然不伐贼,王业亦亡,惟坐而 待亡,孰与伐之。"
- 哪里有压迫,哪里就有反抗。人民大众不会~。
- ≠ 垂死挣扎,狗急跳墙

«Сидеть и ждать смерти» — вести себя пассивно; покорно ожидать своей участи; покориться судьбе; сидеть сложа руки и ждать своей участи; спокойно жлать своей гибели.

做小伏低 zuò xiǎo fú dī

- △ 形容低声下气,巴结奉承。
- **%** 元·无名氏《莽张飞大闹石榴 园》第一折:"你只是装着做小

伏低, 你若是得空偷闲便择 离。"

- ◆ 我又不欠他什么,凭什么~去侍候 他,还要看他的脸色。
- ≈ 奴颜婢膝,低声下气,低三下四
- ≈ 盛气凌人,颐指气使,趾高气扬

«Сделаться маленьким, склониться низко» — льстить, заискивать; лебезить; курить фимиам; смиренно; подобострастно; стать тише воды и ниже травы; покорный и послушный; гнуть спину; холуйствовать; раболепствовать.